Hunter Jarvis

graphin

l.

Budiparrapirh

1938/39. 10. l

Gyulay Gál Miklós

Mellig, kissé balra
sült haja, szemöldöke, bajusz
atillájának gallérja paszomán

Olajfestés, vászonra, n
Az 1848-diki er

Henter János

sokszorosító szakosztály

l.

Budiparrajzik

1939–40. 17 l.

Thököly Imre TV. 192, 193, 194, 195, 196.
197.

— — arcképe TV. 192, 193, 194, 197.

Henter János

Kőrajzoló mester

l.

Budiparrajzisk

1940-41. 18. l.

Henter János

grafikus mester az iparrajziskolában a grafikai tagozaton oktató elömunkás lett.

Budiparrajzisk

1940-41. 6. l.

A Müemlékek Orszá
1936. év~~[illegible]~~
szóló jel

A Gerevich Tibor
müködő Bizottság ebben az évben
munkálatokat, amelyeknek megind
Bizottság előre kidolgozott, s
program szerint müködik, amelyn
ismertelen emlékek feltárása,
a jó állapotban lévők jó karb
Bizottság belső, tudományos g

MDK

Henter József

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

Flentsch Ferenc Xav

Győr 1801-

l.

Jankó Ötvös apródok

11. l.

OSZTÁLYSORSJEGY FŐÁRUSÍTÓ
HAJDUBÖSZÖRMÉNY

Flentsch, Franz Xav

ötvös Győr, 1807.
29. l.
Jankó Győri ötv. 34. l.

Varasdon volt ötvösmester.
1807. Kéte a győri céhbe való
felvételét, ami megtörtént.

nem magyar

Sava Hentia

festő /1848-1904/

Bucarestben és Párisban tanult. P-ban Cabanel tanitványa. 1873-ban Párisban kiállit /„Psyche" c. mű/ Erdélyben 1900-ban A Sebes-Alba-i temetői templom ikonosztázát disziti. A Regátba költözött, leányiskolai rajztanár Bucarestben.

Petr.Trans.1938
524.-529 l.

Hentsch Ignác MDK

VIII. Muzeum krt 6.4. Ásványtani Int.
Weber Antal müve 1882./legfelső emelet ujabb/
Repr. 253 kép.
A timpanon domborművek talán Hentsch Ignáctól.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
162.

Hentsch Ignác 9 - 10, 15 - 16, 29 - 30, 60, 62 - 66, 88, 100
115, 155 - 157, 159 - 160
in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991./

MUZEOLÓGIA, MŰGYŰJTÉS

LÁTOGATÓJE

..... sz.

Név: .....

Lakás: .....

engedélyt nyert arra, hogy ....

.....

.....

vonatkozólag az MTA adattárában

lexikongyüj

levéltári g

a fennálló szabályok keretén be

Ezen engedélyt a kutatóteremben

A gyüjteményekben kutatott anya

igazgatójától külön engedélyt k

HENTSCH /HENTS, HENSCH/ Márton egri kőművesmester. 1832-47-ig szerepel az egri városi összeirásokban, ahol a maklári hóstyának IV.negyedén, annak 4. fertályában lakott és volt háza. - Meghalt Egerben 1847 december 24-én 5o éves korában. 1839-4o között résztvesz a megyeháza nyugati szárnyának épitésében /a mai garázsépület/, amelyet --+ Markmüller megyei mérnök tervezett. Fennmaradt tőle 1839-ből a hatvani hóstyai kőhid, a bátori hid, a maklári kőhid,

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Hentsch Ignác

valószínű alkotója az V. Muzeum körúti 4. sz. a. „Ette" Asványtani Intézet szobor kompozíciójának.

Berza László, Bernáb György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973.

13351

8051

HENTSCH Ignác épületszobrász

DÉRY Attila: Adalékok az un. Kecskeméti ház történetéhez. = Műemlékvédelmi Szemle, 1991.2. 43-44.p.

Műhelyében készültek az épület szobrai Lotz Károly vázlatai, Kunst József mintázta és Dinnert Ferenc faragta őket 1873/1874

na a technikát nem ilyen összevisszaságban, hane
elkülönítő rendben bemutatni. Így az avatatlan s
képre, s aligha tud eligazodni. Elfárad, mint egy t
ság helyett tarkaság fogadja, művészi irányítás, tap
elkedvetlenítés. Egyik technika elnyomja a másik
nak tartjuk, hogy egypár esettől eltekintve, az egy
vannak szórva érthető indok nélkül. Legkomolyab
az egyesület tagjaiban kevés a mértékérzés. Kemén
vényesülnie az anyag kiválasztásában. Műteremhu
kiállításon, amely grafikus művészetünk részére a na
nyerni. Nagy kár, hogy ezeket a szempontokat nem
kár, mert még így is nem egy olyan lap lóg a falako
a gyűjtőnek.

A *Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete* k
Ervinnek, az egyesület ez idő szerinti elnökének mű
ből áll ez a gyűjtemény, amelynek nem egy darabjá
Raáb nem változott. Lapjait szerelmetes termész
azonban túlságosan részletező, helyenkint kicsinyc
abban nyilvánul meg, hogy szerencsés ösztönnel v
részeket, amelyeket hangulati egység tart össze. N
valóságos bűvészmutatványként hatnak, az ilyen m
ságaival elegyesen. *Hende* Vince sokkal őszintébb é
nosságban a többi résztvevő képei érzelmes sóhajo
más lett volna ez a kiállítás, ha *Szőnyi* István és *Elek*

A szoborteremben meglepetés vár ránk: fiatal
koznak egymás mellett. Ha ez a kiállítás azt jele
telibe markol, s ezentúl az új szobrásznemzedéket
elismeréssel üdvözölnők. Úgy látszik azonban, min
csarnokot ez alkalommal cserben hagyták házi szok

Hentsch J.

rajza az egri Széchenyi u. 39 sz. a. „Ispotályról és templomról. XIX sz. közepe. Reprodukció.

Voit Pál szb. i Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

5561

Flentsch Janos Gottfried

győri ötvös 1797

l.

Almási-Telleki IV. 1940

483. 7.

Tafel 92.

Hentsch Janos Gottfried

győri ötvös

XIX. sz

lásd

Győri Lemle

1933.135. l.

MOB könyvtár

Esztergom látképe a Szenttamáshegyről

Jelezve lent jobbra: H. Sattler, 1873.
Vászon, olaj, 165×260 cm. (Első emeleti fogadó.)
Simor prímás rendelésére készült.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Maszlaghy II., 458. szám.

Az esztergomi prímási palota

Jelezve lent jobbra: H. Sattler, 1883.
Vászon, olaj, 165×260 cm. (Első emeleti fogadó.)

Maszlaghy II., 459. szám.

A Szent Péter-tér Rómában

Jelezve lent jobbra: H. Sattler, 1873.
Vászon, olaj, 95×159 cm. (Első emeleti fogadó.)
Simor prímás rendelésére készült.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Rényi 23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 849. l. — Kőrösy László: Esztergom, Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II.. 192. szám.

A római Konstantin-bazilika

Jelezve lent jobbra: H. Sattler.
Vászon, olaj, 95×127 cm. (Hivatal.)
Simor prímás rendelésére készült.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Rényi 23. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II.

Hentsch János Gottfried

győri ötvös -

1790-ben remekelt s vettek fel a győri ötvöscéhbe. A győri székesegyház részére egy ezüst keretet készített. Műveit felsorolja Kosseghy E. 1796-ban céhmester volt. 1809-ig szerepel Győrben.

Az Almásy-Teleki féle IV. aukcióján egy szép XVI. hajó stílu cukortartója szerepelt, melyet a győri városi múzeumnak szerezték meg. A cukortartó 1797-ben készült.

Győri Szemle.

1942. 46. l. (Egy eddig ismeretlen győri ötvös remekmű.) képpel.

31 nap **JANUÁR** 6. hét

30 Vasárnap		Martina *Mártonka*
31 Hétfő		Bosco Sz. J. *Virgilia*
1 Kedd	☽ Első negyed 8 ó. 8 p.	Ignác *Ignác*
	FEBRUÁR	
2 Szerda		Gy. B. A. *Karolin*
3 Csütörtök		Balázs *Balázs*
4 Péntek		K. András *Ráchel*
5 Szombat	Nap kelte 7 ó. 22 p. — Nap nyugta 17 ó. 06 p.	Ágota *Ágota*

44.071. — K. M. E. Ny.

Hentsch Joh. Gottfried

ötvös, Győr, 1790–1809.

26. l.

Jankógyőriötv. 34. l.

1796 – 1809. ichmester

1790-ben remekelt. H. készi-
tette 1797-ben a győri székes-
egyházban lévő empire-iz-
lésű ezüst képkeretet.

Hentsch János G.

győri ötvös.

1801.

1806

l.

Yankó Ötvös - apródok

11. l -

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36

Hentsch János G.

Győr 1806–

l.

Jankó Ötvös apródok

11. l.

Hents János

ötvös

1790 máj. 26 Győr

Bécsből jött

Kapmagyarorsz ötvösök 18 l.

Lelet, varjasi N. 181.

Hents János

ötvös

† 1808 Győr

Kapmagyarországi ötvösök 36

~~Pierre~~ Pierre Denis
4484. (Bergeret ~~Péter~~:
St. Villeparisisban 1846 jánná

Sèvres porczellán.

Csipkekendővel letakart a
szukortartóból, kancsóból
két füge, előtte egy fehércsontny
(Reine Claude)-ek két sárga fü
több kék szőlőszem kőtí le figy
tét. Jelzése balról félmagasság

Vászon, mér.100:61.7 cm.
Gróf Andrássy Dénes hagyománya 191
gyar Nemz. Muzeum Örökletéte (1381
~~23-án (2046-913)~~.-- Bejelentetett

Hentsch Janos Gottfried

ob.

l.

Königgrätz.

747. 2.

Hentsch János Gottfried

győri ötvös

1790 —

irod

Kszg. 146.

Közölve a mesterjegy

Hentsch Janos Gottfried
Ötvös Győr
Kőmagyötvj. 124, 125 l.

747		Johannes Gottfried Hentsch, M 1790, MC 1796—e. — 1809.
	Nr. 711 +734	*a)* ~~Copfstílusú~~ képkeret. — ~~Rahmen in Zopfstil.~~ Székesegyház, Győr — *Kathedrale, Raab.* Jankó: 26.
	Nr. 711 +734	*b)* Két gyertyatartó. — *Zwei Leuchter.* — Empire. U. ott — *Ebendort.* (Csányi).
748		Ugyanaz. — *Derselbe.*
	Nr. 711 +734	*a)* Kanalak. — *Löffel.* — Ca. 1800. Haid Sándorné, Sopron — *Ödenburg.*

T Bildr
⊢⊣ K ⊨. — Louis XVI.

Győr 125

V. sz. Lf. Nr.	Próba Beschau	Meisterzeichen Mesterjegy — Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom
748	Nr. 713 +734	*b)* Fogadalmi ajándék. — *Votivgabe.* Székesegyház, Győr — *Kathedrale, Raab.*
	Nr. 713 +734	*c)* Filigránmívű cukorcsíptető. — *Zuckerzange. Filigranarbeit.* Özv. Nánássy Dezsőné, Eger — *Erlau.*

, Michael 1250
, Petrus I. 1384
, Petrus II. 1402
zer, Antonius II. 1361
l, Michael 1478
, Carolus 17
el, Marcus 213
elt, Andreas 46
erger, Andreas 26
vald, J. 1259
vald, M. 1627
vald, Noë 18
r, Antonius 1316
r, Daniel 212
r, Franciscus 1406
r, Johannes II. 1423
r, Mattes 180
ler, Andreas 97
ler, Matthias, sen. 103
ler, Michael 102
b, Johannes 1466
b, Laurentius 1453
ger, Johannes 1777
ger, Johannes Michael 482
rtz, Georgius 502
rtz, Jacobus 1335
rtz, Johannes I. 1393
rtz, Johannes II. 1430

a gyöngyöshalászi Mérges patakra épitett hid terve. Ugyancsak ő tervezi /Terv.260/ a mezőszemerei rk. plébániaházat 1845-ben. 1838-40 között --+ Markmüller tervei szerint készül a megyei börtönépület emeletráépitése, a megyei dologház terve és a megyeház jobbszárnyának kiépitése. 1840-ből ismerjük a Pásztó melletti Kövecses patak hidjának tervét, valamint 1842-ből a sajfoki hidat. Ugyanezen évben átépiti --+ Polaveczky áccsal együtt az egerszalóki templom homlokzatát. 1842-ben Bémer kis-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

prépost házát épiti, amely a Telekesi utcában az un. tábornok ház mellett áll. Ugyanekkor Polareczky Alajos áccsal nyilatkozatot ad vagyonjogi szempontból a mátranováki plébánia és templom torony épitésének elnyerésére. 1843-ban a városházi terem vakolását és meszelését végzi és tervet készit a nagyfügedi kőhidhoz. Mezőszemerére kántorlakot és templomot tervez 1845-ben. /Tervjegyzék 261, 259./ 1846-ból a hajduhegyi és tihaméri, valamint a kőporosi Eger-menti hidak tervei maradtak fent, valamint a siroki országut hidjának terve. Végül 1847-ben elkésziti

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Hentsch Márton 4.

—+ Polereczky ácsmesterrel együtt a nyirbogdányi templom tervét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Hentsch Márton, egri kőmüves mester

meghalt Egerben 1847. dec. 24-en, 50 éves korában. Fennmaradt tőle több kőhid terve - ő épiti a megyei börtönépület emelet ráépitését az egerszalóki templom homlokzatát. Merőszemerére hántorlakot és templomot tervez 1845-ben, végül ./.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, old.

338-339.

M.D.K.

Hentsch Márton, egri könnüves mester

1847-ben elkészíti a nyírbogdányi templom tervét és 1846-ban ő építi fel a bogácsi paplakot, melyet maga tervezett.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 338-339. old.

Hents Márton

Kőművesmester építette az egri Telekesy u. b. p. plébánia épületét 1840. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II

Magyarország műemlékei topográfiája. VIII.

Budapest 1972.

5921

Hentschel Antal

„Oroszlán"
„Unalom" } repro

László Anna: Vaspolyában
Új Tükör, 1979. felmiar 11-10. lap.

Hentschel Antal

A legrésbenúltak horhazának egyik festője Hentschel Antal. Filc-tollal készített fehete-fehér rajzain a szörnyvilág riadalmat kelt.

László Anna: Vaspólyáb cen.
Új Tükör, 1979. február 11-10 lap.

Hentschel Antal

A szerwedést ábrázolja Hentschel egy pont technikával készült kriszteres fejen. A legiszonyubbat produkálja az „Öngyilkosság" c. képen.

László Anna: Vaspólyában.
Új Tükör, 1979. február 11-10. lap.

Hentschel Antal, [festő]

L.: Szabó László

- Kiállítása mozgássérültekért 9

Népszabadság, Bp. 1981. máj. 19.

BUDAPESTER RUNDSCHAU
1981 SEP 1 41

1021

Antal Hentschel: Wahnsinn (Mischtechnik)
Kunst, Gesellschaft, Rehabilitation

HENTSCHEL ANTAL

HENTSCHEL Antal festő

Szerdán Koncz András festőművész kiállítását a Goethe Intézetben (Bp. VI. Andrássy út 24.) este 6 órakor nyitják meg.

Pénteken Hentschel Antal képeiből nyílik kiállítás a Franklin Nyomdában (Bp. V., Szent István krt. 15.). — Nürnbergi ötvösmunkák a XV—XIX. században címmel nyílik kiállítás délután 3 órakor az Iparművészeti Múzeumban. (Bp. IX., Üllői út 33—37.)

Jövő vasárnap képzőművészeti kiállítás nyílik a debreceni Déri Múzeum kupolatermében az 1956-os forradalom tiszteletére.

Vasárnap Hírek
1992. okt. 11.

ne čeljusti zmaja iz kojih je daleko pružen plameni jezik jedini su simbol koji se raspoznaje na ovom fragmentu. Ne može se pouzdano znati da li je ovdje zmaj samo nosač heraldičkog štita ili je stavljen u sam »cimer« (vrh) potpunoga grba. U svakom slučaju, stilizacija zmajskih čeljusti toliko je upadljivo slična sa zmajem iz grba Janoša Stibora, komornika ugarsko-hrvatskog kralja Žigmunda,[52] da se ne možemo oteti utisku da se radi o istom simbolu. Zna se da je zmaj u Stiborovu grbu u stvari visoki Orden zmajevog reda koji je Žigmund ustanovio i dodjeljivao ga najuglednijim prijateljima i suradnicima.[53] Iz pisanih izvora se također zna da su ovaj orden imali Hrvoje Vukčić i srpski despot Stefan Lazarević.[54] Naša nadgrobna ploča pokazuje da je taj orden dobio i kralj Ostoja, koji se dugo vremena oslanjao na Žigmundovu podršku u borbi za bosansko prijestolje. Između ostaloga, zna se da je učestvovao i na poznatom Budimskom saboru 1412. g., gdje su se Bosanci posebno istakli u viteškim igrama.[55] I ostala dva kralja — Tvrtko II i St. Tomaš bili su vjerojatno nosioci ovoga ordena.

S obzirom da su u sjevernoj grobnici nađeni dijelovi triju skeleta, i s obzirom [illegible]postavljeno pomicanje iz srednje

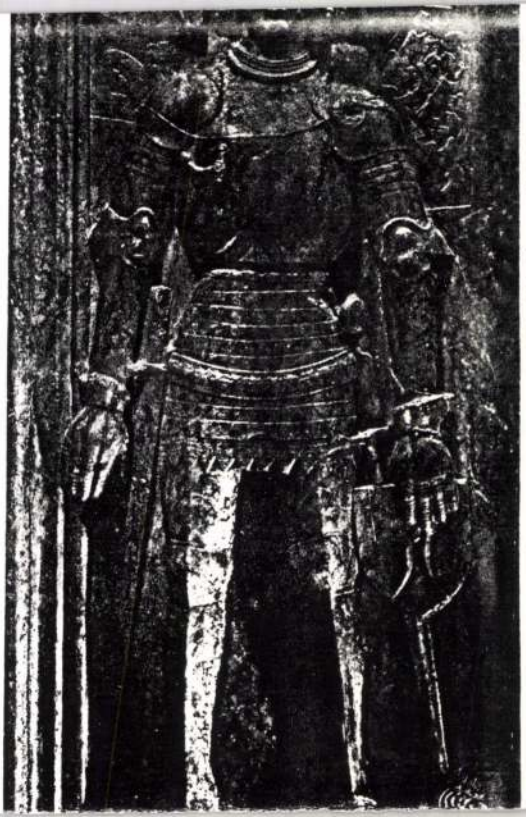

HENTSCHEL Antal grafikus

HENTSCHEL ANTAL grafikáiból ma délelőtt tíz órakor kamarakiállítás nyílik a Franklin Klubban (Budapest V., Szent István körút 15.).

M.Nemzet, 1992.október 16

H e n s c h e l másképen:

H e n t s c h e l F e r e n c

szobrász

Siklóssy László: Pesti szobrász-harc 1774-ben. Pesti Napló. 1918. szept. 17.

R.D.K

HENTSCHEL Ferenc szobrász
a szilésiai Wartkaból

1763-ban Pesten polgár

Agghány: Barokk szobrászat:.. Bp. 1959.
I. 123, 212. l.

I. 137

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....1.

Név: Heutschl Frantz

Foglalkozás: Szabrán

Szárm. hely: Wartta (Toron-Szilénia)

Hitfelekezet: R. k. Csal. állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1763 III 16.

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

MDK

H entz

építész

Az Országos Müemléki Tervtár értékes anyagainak szerzői közt emliti

Gerő: ÉpMüe 119.o.

Henz Antal győri épitész

A Budapesti hirvivő c. rovat beszámol arról, hogy a müvész 300 forintot ajánlott föl a "Magyar Képzőmüvész" c. folyóirat megindítására.

Családi Kör. Bp. 1864. márc. 2o. V. évf. 12. sz. 285. lap

Flentz Antal . épitész

laisd

Flencz Antal

24090 Közs

Hentz Henrik MDK

festő

T.P.Látogatás a szentendrei művészek paradicsomában. Magyar Szó 1943. jun. 12.

Hentz Henrik

Szendendrei táj, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Hentz Henrik

A Nemzeti Szalon tárlatáról a lap bemutat hat képet:

V. Szabados Béla: "Gitáros lány" c. festm.

Udvardy Pál: "Halászat a Balatonon" c. "

Gallé Tibor: "Hajóácsok" c. festmény

Varga Mátyás: "Menekülés" c. "

Hentz Henrik: "Kisvárosi ut" c. "

Szabados Jenő: "Fiatal fák" c. festménye

Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1939. febr 25. XIII. évf. 8. sz. 38. lap.

Hentzi-emlékmü mg. M.é.19.2.

Lyka:N.r. Bp.942. 66.o.

mányi felajánlás.

aversenyt megvalósitása érdekében és az
oman a junius 18.-i Egységes Ifjusági
ulmányi felajánlást teszem.
nelyett 16 órából, legalább jeles ered-
zem. Amennyiben a filozófiai vizsgám
azt is leteszem.
tergomi ásatásokon előkerült arab tálról

tanulmányi
at ugy végzem el, hogy nem kérek ~~vizsgar~~
elejtmentesebben fogom elvégezni.
övetségért!

Gero "Győző"

Hentzné Deák Adrienne

Festőművész.

1911 Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Jó akttanulmány.

Pesti Hirlap
1935.VI.16.

MDK

Hentzné Deák Adrienne

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 69.l.

MDK

Hentzné Deák Adrienne

Tavasz az ablakban

Tavasz a művészetben. /Bpest,194e/.

MDK

Hentzné Deák Adrienne

KMTárs. A nő a müvészetben. 1936. 36.1.

HENTZNÉ DEÁK ADRIENNE

Ünnep után.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Hentzné Deák Adrien

Ave Maria

KMTáre. Szt. István kiáll. 1938.

MDK

Hentzné Deák Adrien

Tavaszi virágok

KMKirs. Szt. István kiáll. 1938.

Hentzné Deák Adrienne festőművész

Alkyone

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

Hentzné Deák Adrienne festőművész

Leila

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

Hentzné Deák Adrien

MDK

Pünkösdi emlék

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Hentzné Deák Adrien

MDK

Águsztus 4.

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Hentzné Deák Adrien MDK

Tanulmány, rajz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Hentzné Deák Adrien MDK

Önarckép, rajz

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Hentzné Deák Adrienne
művei:

Mezei virágok.
Akttanulmány.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 31.1.

MDK

Hentzné Deák Adrienne, festőm.

Minden öt esztendőben rendezik meg nagy kiállításukat.

"Ágnes" c.kompozíciója a századvég hangulatát adja vissza.

Siklóssy László: A M.Képzőm.-nők Egyes.-nek kiáll.-a.
P.H.1943 jun.5.

MDK

Hentzné Deák Adrien, festő

KMTáre őszi kiáll. 1938. nov. Műcs.
34 l.

EDK

Hentzné Deák-Ébner Flóra

Olán Gy: Új művésztelep Várospatakon. Magyarság. 1924. okt. 19. 9.l.

MDK

Hentzné Deák Adrienne, festőm.

Pünkösd.

Miámiban.

Szeptember végén.

OMKT.- 1942. Tavasz. /Cód./

Hentzné Deák Adrienne

MDK

Akttanulmány

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Hentzné Deák Adrienna

Mezei virágok

Miecsarnok 1936. máj-jun. Jub.kiáll.

Hentzné Deák Adrienne

MDK

Az álmos model

Műcsarnok 1939
Derű a művészetben kiáll.

Hentzné Deák Adrienne MDK

Alkyone

Műcsarnok 1936. okt-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Hentzné Deák Adrienne MDK

Leila

Mücsarnok 1936. okt-nov1
A nő a müvészetben kiáll.

Hentzné Deák Adrienne

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

N U 1931. II. 22.

Fentrai Géza Adrienne

szerepelt a művészcsaportok műcsarnoki

kiállításán.

PH. 1931. II. 22.

Henczné Deák Adrienne MDK

Leányálom

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

MDK

Hentzné Deák Adrienne

Akt-tanulmány, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.

12.1.

Hantaué Deér Adrienne

Art-tanulmány, ot.

12.1.

MDK

Hentzné Deák Adrienne

Tanulmány, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 11. 1.

MDK

Hentzné Deák Adrienne

Tavasz az ablakban.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 17.1.
Mücs.

Reverse Desk Adrienne

Travese as sblankan.

MDK

Hentzné Deák Adrienne

Kedvenc virágaim.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 17.1.
Mücs.

Hentzné Deák Adrienne

Kedvenc virágaim.

Mucs.

MDK

Hentzné Deák Adrienne

Októberi pompa, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 11. 1.

Hentzné Deák Adrienne MDK

Peoniák, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Hentné Deák Adrienne

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1930. III. 19.

M.D.K.

Henszel József. Laratos

Gyöngyösön 1803-4 körök a megyei kvartélyházon dolgozok Rabl Károllyal együtt.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarorsuág müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 339. old.

HENTZEL József gyöngyösi lakatos. Gyöngyösön 1803-4 között a megyei kvártélyházban dolgozik Rabl Károllyal együtt.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Gyöngyvirág. Vannak poéták, akik készen, kisérletezések és ujjgyakorlatok nélkül állanak elénk. Az egyéniségüket nem előttünk keresgélik, szinte rejtve élnek mindaddig, amíg teljes kiforrottságukban, művészi technikájuk kifejlődöttségében, lirai életük elmélyültségében tudják lelküket megszólaltatni. Ilyen poéta *Szegedi* István. Most jelent meg első kötete, a „Gyöngyvirág" és — ebben semmi sincs az első kötetek tapogatózásából, egyéniségkereséséből. A poéta készen, teljesen egyéni lelki portréval mutatkozik be már ebben az első kötetében és finomra csiszolt versei a formai művészet kifejlett artisztikus érzékéről tesznek szines tanuságot. Szegedi István minden izében modern poéta. Ennek a nagy lelki izgalmakat átélt, ideges kornak poétája, akinek lelki életében tagadhatatlanul nagy szerepet játszik a neuraszténia, a túlfeszített idegek, nyugtalan éjszakák, beteges — és sokszor megokolatlannak tetsző — izgalma és elernyedése, fájdalmasan szép lelki válsága.

Én föl a magas égre nyúlnék, —
fekszem a hátamon meredten;
az is lehet: meghaltam régen,
csak úgy gondolom még, hogy élek.
— — — — — — — — — —
Én voltam-é, aki szerettem
keresni csillagot az égen
és lelket a földön, fehéret?

Mint igazi lirikusnak, Szegedi Istvánnak is a legnagyobb probléma a saját lelki élete. Önmaga. És az a fáradt lemondás, ahogy ítéletet tart önmaga fölött, költői szépségű, mély gondolatokat szül.

Az én életem csak néhány csendülő rim
és néha hajnal is, meg olykor alkony
és ezer ember arca ráncos arcom.

Én nevetek az élet zendülőin,
a lázadások lázát nevetem
és pihenek az ős kereveten.

Pihenni jó és szólni: csúnya játék.

Nem sok vers van ebben a kötetben. Harmincegynehány. De valamennyi egy-egy mélyhangulatú, borongó szint jelent azon a képen, amely egy érdekes egyéniségű, melegszívű, ideges lelki életben vergődő poéta igazi egyéniségét mutatja be.

Uj könyvek

Nem haltam meg tőle... Irta *Berkes* Imre.

A világháború után. (A forradalom.) Irta *Kertész* István dr. Ára 7 korona.

A Habsburg-ház bűnei. Magyarország négyszáz éves szenvedésének története. Irta Gelsei *Biró* Zoltán. Ára 6 korona.

Az ékszerek. Elbeszélések. Irta *Kabos* Ede.

Forradalmi versek. Irta *Oláh* Gábor. Ára 3 korona.

Jean-Christophe. (A hajnal.) Regény. Irta *Romain* Rolland. Forditotta dr. *Zolnai* Béla. Ára 7 korona.

Jean-Christophe. (A virradat.) Regény. Irta *Romain* Rolland. Fordította *Aranyossy* Pál. Ára 7 korona.

Néhány szó az Uj Idők és előfizetőinek ügyében. Az a szíves, egymás megértésén alapuló viszony, amely az Uj Idők és előfizetői közt fönnáll, megengedi nekünk, hogy megnehezült munkánk könnyitésére előfizetőink segitségét kérjük. Nem áremelésről van szó, bár a mai viszonyok közt az előfizetésekből összegyűlő összeg jelentékenyen mögötte marad kiadásainknak: mi azonban egy jobb jövő reményében és kulturális feladatunk érzetében a lehetőségig viseljük a nagy terheket s inkább okos gazdálkodással igyekszünk a lapot továbbra is mai szinvonalán fenntartani. Előfizetőink ebben segitségünkre lehetnének, ha a lap kezelése körül felmerülő sokféle munka egyszerűsitéséhez hozzájárulnának. Előfizetőink majdnem mind postautalványon küldik a pénzt. Minden ily beérkező postautalvány, hogy rendben intéztessék el, 22-szer fordul meg a kezelő-személyzet kezén, csak igy érhető el a lap pontos expediálása. Képzelhetik olvasóink, mily nagy munkát s pénzt jelentő időt takaríthatnánk meg, ha ez a postautalvány-kezelés nem ismétlődnék évenkint négyszer, azaz minden évnegyedben. Ezt úgy lehetne könnyen elérni, ha lapunk hivei lehetőleg egész évre fizetnének elő, amivel adminisztrativ munkánknak ez a része negyedére csökkenne, ezenfelül pedig a tévedések és a reklamációk lehetősége is negyedére apadna. Ebben a dologban nem az fontos, hogy az előfizetési összeg mielőbb pénztárunkba kerüljön, hanem az, hogy a postautalványok kezelési munkájának egyszerűsitése révén igen sok fölös munkát és időt takarítsunk meg s az ezzel összekötött kiadásokat inkább a lap fejlesztésére fordithassuk. Reméljük, hogy előfizetőink méltányolni fogják e fejtegetésünket s a közös cél érdekében szivesek lesznek segitségünkre lenni.

A szerkesztő üzenetei

Gereblye. Szívesen konstatáljuk, hogy már nem az a kisleány, aki volt, mert hisz' már elmult tizenhat éves, s „akár tizenhétnek is mondhatná magát". Ezt ugyan kár volna mondani, de még ha mondaná is, ahhoz nagyon fiatal, hogy ezt az ügyet, amelyet előadott, s amelynek középpontjában egy igen tekintélyes katonai rangot viselő, őszhajú, bár „piros arcú és tüzes szemű" úr áll, önre nézve bátorítóan és kedvezően biráljuk el. Csak annyit mondhatunk itt, hogy önre ebből semmi jó nem származhat, csakugyan sürgős kivezető útra van szükség, ez a kivezető út azonban nem lehet egyéb, mint hogy leányszobájának ablakáról az ezredes úr képét egy alapos spongyával gyorsan letörüli.

„Lea." Az efféle felelősségre-vonásoknak semmi értelme. A szer[illegible]net erőltetni amúgy sem lehet, hát még ez esetben, amikor eddig ön nemcsak hogy tartózkodóan, hanem egyenest visszautasitóan viselkedett. Ugy látszik, végre fölébredt benne is az öntudat és levonta a következményeket.

D. N. Az alraune eredetileg boszorkányt jelentett, azután apró manókat, végül a középkorban e névvel illették néhány növénynek (Mandragora officinalis, Valeriana officinalis stb.) gyökerét, e gyökerek ugyanis úgy ágaznak el, hogy bizonyos fantáziával s még több jóakarattal valami emberke-féle formát mutatnak. Ezeket a gyökereket a középkorban az elbüvölés ellen szolgáló amulettek gyanánt hordták, sőt még az újkorban is csodatevő erőt tulajdonitottak nekik olyan emberek, akik vagy csalni akartak, vagy akiknek fogalmuk sincs a természettudományokról. Az akasztófával e növények nem függnek össze, amiről ön is meggyőződhetik, mert a vidéken, ahonnan ön a levelét keltezte, az erdőben maga is elég bőven szedheti a Valerianát, pedig arrafelé sehol sincs akasztófa. E növény gyökerének sajátságos, erős az illata, kivált a macskákra bódítón hat, innen magyar neve: macskagyökér.

Orchidea. A batikolást okvetetlenül tanulni kell. Van kézikönyve, úgy tudjuk, Treitz Péterné irta, aki ezzel foglalkozott, de csak könyvből, kellő gyakorlat nélkül nem lehet megcsinálni. Nem sok kell hozzá: batik vésőtű, fehér viaszk és művészi rajz. — A szerkesztőségnek csak elsőrangú dolgot érdemes beküldeni, különben kiméletlenül a papirkosárnak nevezett temetőbe vándorol minden. — Egyéb kérdésére a Szépségápolás rovatban felelünk.

Vitatkozók. Ha valakivel megy és annak köszönnek, illik gyönge fejbólintással a köszöntést elfogadnia.

Gabi pálcája. Ha régi ismerőse, nyugodtan válaszolhat neki. — Csak arra érdemesekkel levelezzen, akiktől tanul; csak éppen irogatni, időfecsérlés. — Jó, egyéni irás.

Fa'usi előfizető. Vilmos császár-út 37. — A káderjénél vizsgáltassa felül magát, ahonnan hadba vonult. Nincs erre kimondottan külön kórház, de a helyőrségi kórházak valamelyikébe talán most is felveszik.

Pta Csabony. Stefánia gyermekvédő egyesület. Az elsőszülött, ha az anya vagyontalan, megkapja, de a községe előljáróságánál kell jelentkeznie.

Balsors. Küldjék el a levelezőlapokat a Hadifoglyokat gyámolító irodának Budapestre, az továbbítja. Levelet ne irianak, mert azt sem itt, sem ott nem továbbitják. A legjobb volna, ha olaszul irnának. Feltétlenül igy címezzék: X. Y. (már mint a név) prigioniere ungherese di guerra. A lapokat már elküldték; a posta tartotta eddig vissza.

„Mimóza." Az efféléket nem szokás ma már olyan túlszigorúan megitélni. Társaskirándulásokon fiatal lányok nem a spanyol etikett szigorú előirásai szerint viselkednek. — Jó meleg keztyűvel. Ha ennek nem volna hatása, forduljon orvoshoz.

V. H. 1. Magán rajz- és festőiskola: Rauscher Juliska, I. ker., Fehérvári-ut 10. sz. 2. Gyógynövények termelése nagyon jövedelmező, közgazdasági szempontból is fontos. 3. Budapest közelében kitünően fizeti ki magát a champignontermesztés; kevés munkával jár, csak pontosságot igényel. 4. A tulipán-hajtatásról már lekésett. 5. Ha meg akarja akadályozni, hogy gyümölcsfái s kivált a diófa ne szenvedjen a tavaszi fagytól, hordasson gyökereikre mentül több havat, ezzel késlelteti a túlkorai virágzást.

N. E. Sajnos, nem használhatjuk reprodukcióra. Kérjük pontos cimét.

„Dodó." Tudomásunk szerint ez csak tisztekre vonatkozik. Egyebekben forduljon az „Angol misszióhoz". Budapest, Hadügyminisztérium, Szent György-tér 3. Ott intézik el ezeket az ügyeket.

Ujpesti lakos. 1. Azóta megjelent a

A mesebeli herceg

Ki ne emlékeznék a mesebeli hercegre? Felemásszín nadrágot viselt és aranynyal ékes kard lógott az oldalán. Kesztyüje hófehér volt és a könyökéig ért, kabátján piros rózsák virítottak. Selyembarettáján hosszú fehér toll imbolygott és szikrázó gyémántok lámpája tüzelt a mellén.

Ott lakik Meseországban, a rézerdő mélyén, szél csókolja, kacsalábon forgó vár ringatja. Ha eljön az este, felül a képzelet lovára, és eljön fiainkhoz. Acéllá keményíti a fakardot és megszólaltatja a papirtrombitákat, melyek búgni kezdenek a rosszszagú bérkaszárnya-folyosókon, a világító udvarok cserepei között. Sápadt gyerekarcokat fest pirosra és álmokat hint a fáradt szemekre. Teliszórja halkan mesével a gyerekszobát, a sarokba tündérvárost épít, nagyszakállú törpéket varázsol a falra, csillaggá varázsolja a beszikrázó messzi lámpafényt.

A vén szolgáló beszélni kezd a fehér ágy előtt: a mesebeli herceg szólaltatja meg. Megfesti muzsikával recsegő szavát, melyből kizeng a dalos aranyalma melódiája. Mosolygó princek, nevető arcú hercegkisasszonyok hajbókolnak az ágy előtt és a szempillákra ráomlik az álom, a legjobbik barát. A szív kezd gondolkozni ilyenkor, az álom a szívben születik. És ott lakik a mesebeli herceg is, aki az álmokat súgja és beszéli.

Egyszer csak elmaradnak az álmok, a herceg már nem tud suttogni többé. Árnyéknak látjuk az árnyékot, lámpának a lámpát. A falra nem kúsznak többé a nagyszakállú törpék, és amikor a vén szolgáló mesélni kezd a kisebbeknek, kuncogni kezdtünk a takaró alatt. Ekkor nyúl hozzá sziveinkhez az élet, mint az almafavirághoz a kései fagy.

És kigyomlálja belőlük a mesét. Egy-egy maradék szál azonban mindig marad a talajban. Nem lehet kitépni, megfogja lebírhatatlan erővel és olyankor, amikor már ősz szálak ezüstje futja be hajunkat, egyszerre csak kisarjadzanak. Virágba borulnak és megtelünk illzióval, emlékezéssel. A mesebeli herceg fölébred megint. Néha asszonyra mutat, néha aranyat csillogtat. Ő a vágy maga, aki igaz öltözetben járt valamikor, amikor nem kellett alakoskodni. Amikor nem ismertük az asszonyt, meg a pénzt, a szerelmet és a hűtlenséget.

Azóta álöltözetben szökik oda hozzánk. Üres délutánokon, amikor a tétlenség ólma rányügözödik szívünkre és fejünkre, hirtelen odalopódzik szívünkre és egyszerre eszünkbe kezdenek jutni dolgok, melyek elmúltak és elsuhogtak. Egy-egy szó, melyet valaki asszony régen ejtett, olyan különös hangsúllyal csendül, hogy észrevesszük, mennyire halandók voltunk. Észrevesszük, hogy születni kezdett valami,

egy mese, mely nem tudott valósággá lenni. És elénk rajzolódik sok-sok aszszonyarc. Némelyiket talán csak a rohanó vonat ablakából láttuk, de ismerős, mintha mindig a szemünkbe nézett volna. A másik valamikor nem akart észrevenni és hideg-közömbösen haladt el mellettünk. Az emlékezés vetítőtükre megmutatja, hogy amikor észre nem vettük, egy-egy sóvárgó, meleg nézés szállt utánunk, csak el kellett volna fogni, mint a fecskeszárnyú pillangót.

A mesebeli herceg kiszökött meséskönyv-börtönéből és amikor csatákat víztunk, ott állt mellettünk. Ő súgta a fülünkbe a vallomást, ő csiszolta ki a mondatokat és töltötte meg muzsikával szavunk. Ő adta az alkalmas percet, ő hozott össze bennünket azzal, aki kedves volt nagyon.

Amikor ott ültünk a kártyaasztalnál és sóvár szemmel bámultuk az aranyakat, ő vezette kezünk és az aranyak egyszerre csak elkezdtek hozzánk gurulni. Fantasztikus éjszakákon elhozta a szerencsét játékban és szerelemben, elhessegette a megbánást és nem engedett kijózanodni.

Megvan most is. Él és ha egy este vagy egy ködbeomló délutánon valami történni kezd: ő jelentkezik. Hangulatpalástot vet vállainkra és szívünk szerkezetén megmozdít egy billentyűt. És eltünik a fáradtság, a kiábrándulás, elmúlik a közömbös érzés. Valaki, vagy valami érdekelni kezd. Egy hang, egy szín, egy mozdulat, egy árnyék, vagy egy asszony. A mesebeli herceg elsuhog mellettünk láthatatlanul. Eljön, mert él, mert megvan, mert megmaradt. Csak az ifjúság száll el visszahozhatatlanul.

Csaba

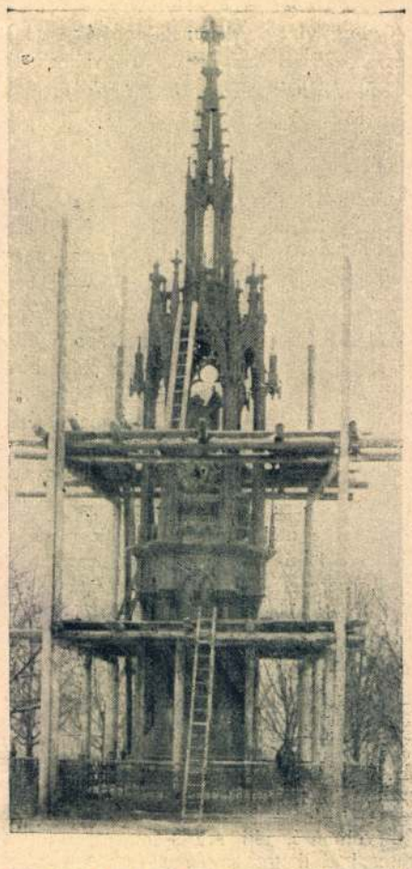

A Hentzi-szobor utolsó napjai. Leszerelik a Bach-korszak utolsó emlékét

Az ékszerek. *Kabos* Edének új novelláskönyve jelent meg, s az első novella után a könyv címe „Az ékszerek". Ez nem rendkívüli történet, mert hisz' egy magyar nagyasszonyról van benne szó, akinek két fia elesett a háborúban, de amire Kabos Ede e históriával rávilágít: megkapó szépsége a tiszta és örök aszszonyi léleknek. Általában minden novellájával Kabos Ede többet akar mondani, mint puszta mesét, jóllehet hangja valóban elbeszélő hang, a témái érdekesek és fordulatosak, pointe-jük van, az alakjait nem okoskodtatja és nem boncolgatja agyon, hanem cselekedteti és beszélteti őket. Kabos Ede az élet figyelője, emberei onnan valók, arról a szürke és csodálatos tengerről, ahol a valóság vihara zúg, de az események frappáns menete és bonyolult vonala helyett, az emberek lelki berendezettsége, érzelmi világa érdekli. Ahogyan egy históriát fölépít, abban nem tud rejtve maradni a tények és dolgok mögött, lírája, meghatottsága vagy szkepszise, mindig átszivárog a novellai építményen. Mindezt egyébként nem azért mondtuk, hogy ujságot mondjunk Kabos Edéről, akit a közönség régóta ismer és becsül, s aki minden vonzó és kitünő írói kvalitásával van jelen „Az ékszerek" c. novelláskönyv lapjain.

A MILLIÓK KÖNYVE minden száma egy teljes befejezett regényt tartalmaz.

Ára egy korona.

Uj Idők 1918/19. XXV. 8(21) 27.

Hentzenberger János

lakatosm. 1808

l.

Bürógernyeszegi

35. l.

10786.

vértje felett széles gallérral
ól kendő és a német lovagrend jel-
es keretbe helyezett tojásdad medail-
álczáján nyugtatja. Felirata fölül:

OTENTISSIMVS
ominus

HELMVS
BVRGVNDIAE etc.
am in Belgio

n.
ri temporis, Coloniae. Lib. III.

Hentzenberger Janos

Lakatos mesterre

1808

l.

Bürgermeyerzegi

104. l

max.

Hentzscheln pesti asztalosmester

fekete fémpezett tabernákuluma letajtható
irólappal, alul beépített orgonával, felső
részén óra (1945-ben elpusztult)

Bertalan Vilmos. A Kiscelli Museum Bp. 1962.
33. l

Henz Istvánné

1920/21 – 1925/26

l. Henrik Deák A

Ferképzőmfoiskèvk

%.l.

Henz János

1911/12 – 1914/15 I.,
1917/11

l. Heuer

Ferképzomfoiskèvk

90. l.

alaprajzot kölcsönöz; ennek szélessége és magassága egyenlő a főhajóéval s ez utóbbihoz félkörös ívvel, az arcus triumphalis-szal csatlakozik. Az ilyen elrendezésű B. két főrészből áll: egyrészt az apsisból és kereszthajóból, amelyek mint sanctuarium, presbyterium az oltár elhelyezésére és a papság helyéül szolgáltak, másrészt a hosszházból, amelyben a község tagjai helyezkedtek el. A kereszthajós bazilikák gyakran öthajósak. A B. külső megjelenése rendszerint egyszerű s architekturát csak az ablakok többékevésbbé díszes kiképzése s helyenként a falfelületek pilléres tagozása visz belé, belsejét ellenben színpompás mozaikok öntik el (Ravenna). Főhomlokzatát olykor oszlopos előcsarnok *(porticus)* díszíti, így a római S. Lorenzónál, rendesen azonban egy nagyobb, köröskörül oszlopos előudvar *(atrium, paradisus)* kerül eléje, tisztálkodásra szolgáló kúttal; ebből az előudvarból a belső előcsarnokon *(narthex)* keresztül vezetett az út a tulajdonképeni templomba. A tribuna előtt elhelyezett főoltár alatt volt a templom védőszentjének sírkápolnája. A legnagyobb és legszebb ókeresztény bazilikák Rómában épültek (a régi Szt. Péter; S. Sabina, S. Lorenzo, S. Maria Maggiore, S. Paolo fuori, S. Maria in Trastevere, S. Clemente); Ravennában a S. Apollinare Nuovo és S. Apollinare in Classe. A bazilika mint építészeti típus általában a nyugati keresztény országokra jellemző, szemben a keleti (bizánci) művészet „centrális“ (kupolafedte) építéstípusaival; mindamellett ez a disztinkció [illegible] keresz-

MDK,

Henz Bogdán
Szerző

Műszerét mutatta be a tár-
laton.

Gerzti László: Formatervek az V. Spamüvészeti Kiállitáson,
Művészet, 1966. április - 28 lap

HENZEL József gyöngyösi lakatos. 1822-ben dolgozik a gyöngyösi katonaság részére.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M.D.K.

Henzel József, laratos

1822-ben dolgozik a gyöngyösi katonaság részére.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarorsuág műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 339. old.

Hevesi Dezső

1917/18, 1919/20 II. – 1920/21.

Ferkèpzomfoisk`vk

90.l.

Ferkèpzomfoiskèvk

H. D. K.

HENZEL

1930. A csákvári Esterházy-templom ornamentális festésénél Leszkovszky tanár segédje

Ybl Ervin: Ybl Miklós 158.,

Henzel

Kardcsiszár

Kassa 1394.

l.

Arch. Ért.

1903. 301. l.

Henzel

Kardcsiszár Kassa
1394

vrád
v

Kalmár János

A magyar kard
műveszete.
Bp. 1938. 59. l.

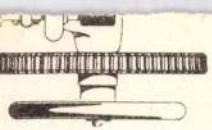

Henzel

probamester 1510-
ben a Kassai pénz-
verőházban.

Arch. Ért 1903

71. l.

kapcsolatos kiadások 87o.37 P. Nagyobb r
Irói tiszteletdijak tételénél /1.1oo P/
hoz kocsikisérők dija cimén /3.o21 P/,
és Nemzetközi Vásár kiállitás /2.ooo P/
merült szükséglet alapján.

2.Rovat. Termelési költségek.

Az 1939.évben 77,495.86o m³
2,495.86o m³-rel több az előirányzott 75

A közvetlenül szomszédos cs
tán a Kossuth Lajos téri vizmü vizének
megtisztitás hónapokig tartó öblitést t

A fokozott üzembiztonság sz
megfelelően elvégeztük a káposztásmegye

Henzel János

Rézmetszet a Martinovics összeesküvésről a részesek neveivel s büntetésük megjelölésével.

Jelzése: gezeich: in Pest v. Joh. Henzel.

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört.

T. K. Bp. é. n. 316, 683 l.

MDK

Hensel W. 1861.
Rajz L. F. röl.
Singer 54742.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Lint Ikonographie. Sonderabdruck aus d. „Bürgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 57.

MDK

Hessel N. 1861.
Rapp. L. F. vel
Singer 54742.

Sr. Andre Gaithar: Vermerk einer Frau Lint Ma-
negrophie. Sonderabdruck aus d. Bürgerlän-
dischen Heimatblättern. Jahrg. 1936. Nr. 2. S. 57.

MDK

Hensel Wilhelm (1794-861)

Arckép felöllöben.

Weimar. Mirris 53. (Liszt Muz.)

Ezt a képet H. még egyszer meg festette.

Westend-Charlottenburg bei Seb. Henselt.

Mirris 53.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie - Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 56.

PAUL HENZER, textilfestomester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
65.- Paul Henzer, Béla. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

K. D. K.

HENZLA József építész

Gyula. Kossuth Lajos-u 7. Emeletes épület. 1860 körül.

Magyar épület. Bp. 1954. 94. l.

10. **Násfa.** Arany, fehér és fekete zománcfestéssel és rubinokkal. XVI—XVII. század. Egykor a gróf Kendeffy család, most öröklés folytán, Ugron István v. b. t. t. kamarás, ny. rk. követ és meghatalmazott miniszter tulajdona.

11. **Kehely.** Csészéje áttört ékítményes foglalatban. Hatkaréjos talapzatán domborművű szárnyas angyalfejek. Csészéjének gót-betűs vésett körirata: „† ECCE PANIS ANGELORUM FACTUS CIBUS VITOR". Talapzatának felirata: „Zum Gebrauch des heiligen Abendtnacht Verehrt Wolfgang Andreas Wielandt und Safran Parenas Kauf... von Hermanstadt Anno 1757. den 4 Juli." XVI—XVII. század. A kolozsvári egyesült evangélikus egyházközség tulajdona.

12. **Kehely.** Gróf Tholdi Katalin ajándéka. Vésett feliratai: „K. T. K." és „N. Gr : THOLDI KATALIN P. HORVÁTH DÁNIELNÖ EMLÉKÜL A SZ : UDVARHELYI EV RÉFR MEGYÉNEK 1859-BE." Felső részén: „VIRTUTE : DUCE COMITE FORTUN P RM 1601." Aranyozott ezüst. A székelyudvarhelyi ref. egyházközség tulajdona.

13. **Fedeles kehely.** Kókuszbetétes. Domborított és vésett dísz: növényi ékítmények, állatok, álarcok. Aranyozott ezüst, XVII. sz. A marosvásárhelyi ref. egyházközség tulajdona.

14. **Mátkasági gyűrű.** Közepén smaragdos török betét. Brandenburgi Katalin ajándéka eljegyzése alkalmából Bethlen Gábor apródjának, Kemény Jánosnak, a későbbi erdélyi fejedelemnek. XVI—XVII. század. Báró Kemény János tulajdona.

15. **Kerek tányér,** pontozott dísszel és ismeretlen mesterjeggyel. (Kolozsvár címere és FK betűk). Felirata: „AZ MAGIAR VTZAI TEMPLOMHOZ VALO COLOSVARATT, 1623." Ón. A kolozsvári unitárius egyházközség tulajdona.

16. **Kanna.** Gotikus és renaissance dísszel, oldalán utólagosan bevésve három mezőben kétoldalt a család címere, köriratokkal: PSALM : IIZ : V : IN MEMORIA : ÆTERNA : ERIT : NS TVS (a másik oldalon ugyanez). Középen: A * D 1633. 8 : APRLI HOC. VAS. ARGENTEUM : IN. HONOREM : DEI. E. VSVM : ECCLESIAE : ORTHODOXAE : CLAUDIOPOL : DICATVM : CONSECRATUM : A : DVOB9 FRATRIB9. : GERMANIS ANDREA : NEMPE : IONA TE : LITERATO IN GRATI : PIENTISSIMI93 : ANIMI SIGNUM. Fedelén: BIBITE * EX * OMNES * MAT * XXVI * V * 27. Aranyozott ezüst. A kolozsvár-belvárosi ref. egyházközség tulajdona.

17. **Boros kanna.** Hommonai Zsófia ajándéka : HOMONAI : SOPHIA : BATIZI : IA : MEG : MAR : OEZVEGIE : ISTEN : TIZTESSEGERE : CZINALTATTA : ANNO : 1635 :

I. ÖTVÖSMŰVEK, PLASZTIKAI ALKOTÁSOK

1. **Oroszlán.** Kemény János fejedelem hitvese, Lónyai Anna érckoporsójának talapzata. 3 drb. Bronz. Az aranyosmeggyesi vár sírboltjából. XVII. század. Teleki Károly gróf tulajdona.

2. **Kehely.** Gotikus. Feliratai: A nodus felett fordítva: „AVE MARIA", a nodus alatt: „IVD..." a talpán: „AVE MARIA GRATIA PLENA DOMI." Aranyozott ezüst. XIV. század. Az unitárius kollégium múzeumának tulajdona. Kolozsvár.

3. **Patena,** vésett IHS monogrammal és Henzler Benedek későbbi monogrammjával: HB. XV—XVI. század. A kolozsvári unitárius egyházközség tulajdona.

4. *a*) **Pohár.** 12-szegletes és 6 ivókarajos. Gotikus. „Dávid Ferenc pohara". Aranyozott ezüst. XVI. század.
   b) **Ugyanaz** későbbi időből. Henzler Benedek műve. A kolozsvári unitárius egyházközség tulajdona.

5. **Fedeles kanna.** Négy mezőre osztott oldalán pikkelyes és indás zegzugos vonaldísz és vésett címer kulccsal, „S. P. (Szent Péter) 1537." felirattal. A fedél felirata: „TEMPLOM ZEN. PETERHÖZ VALO." Ón. Az unitárius egyház közönségének tulajdona. Kolozsvár.

6. **Kehely.** Gotikus. Tizenkétszegletes, hatkarajos peremmel. XVI. sz. Aranyozott ezüst. A marosvásárhelyi ref. egyházközség tulajdona.

7. **Kehely.** Gotikus. Filigrán virágos és szövetmintás dísszel. Aranyozott és zománcozott ezüst. XVI. sz. A marosvásárhelyi ref. egyházközség tulajdona.

8. **Kerek tányér.** Felirata címerpajzsban: S. M. 1560. Ezüst. A kolozsvári unitárius egyházközség tulajdona.

9. *a*) Szenteltvíztartó. Gotikus. Aranyozott bronz.
   b) **Hozzátartozó üst.** Talapzatán vésett renaissance-dísz, Isten Báránya zászlóval és Szt. András-keresztek. Aranyozott bronz. XVI—XVII. század. A kolozsvár-belvárosi róm. kat. plébánia tulajdona.

Erdélyi művészeti kiáll. Kolozsvár 1941.

Henzler Benedek, ötvös.
A XVII. század első felében Kolozsvárt működött, s többször viselte a czéhmesteri tiszteket. Így 1620-1621-ben második, 1628-1629-ben ismét második, 1631. és 1633-ban pedig első czéhmester volt.

Henzler Benedek

ötvös

Kolozsvárt 1620–1621-ben
második céhmester.
1628–29-ben második céhmester. 1631 és 1633 ban első
céhmester

Letiszthava

Zakab Elek. Kolozsvár tövtenete.
Bpt. 1888. II. K. 535. l. 620 l.

Ø

Henzler Franc

Otw -

?
[illegible]
[illegible] ?

Lásd

Sládeczky II. 136
137

..... *műhely.*

yfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Henzler Gergely, ötvös.

1645 körül Kolozsvárt működött.

Henzler Gergely

ötvös

Kolozsvár 1645.

Letisztázva

Jakab Elek. Kolozsvár tört.
Bp. 1888. IV K 620 l.

Patak Jenő

Henzelmann /19.sz./cikket irt a Maszák féle müvészeti szaklapba.

Fővárosi Lapok 1864 I.IV.1.332.old.

mDK

Henzelmann Frigyes,

a jövö évben tartando londoni világiparmükiállitáson a helytartótanács a müegyesületet képviselö bizottmány tagjaként küldi ki.

Ipar,gazdaság,kereskedés.
Vas. Ujs.1861. 296.1.

MDK

Henny Ferenc épitészmérnök

Halász Közért 1941.

Henny Ferenc építész MDK

Vágóhid-utcai kislakásos bérházak, 1943. repr.

Csordás Tibor:A tömeges lakásépités tervezési kérdései Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.9-10.sz.258.l.

MDK

Henny Ferenc

A XIII.kerületi elöljáróság tervp. 1000 pengős III. dijat nyert.

(-ek.) : A XIII.ker.elöljáróság székháza.

A Pesti Városháza, 1936. 5.sz. 25.lap

M.D.K.

Henny Ferenc: építész

Frank és Goszleth, és dr. Kiss Tibor terveit fogadtár el a főváros IX. ker. Vácóhid- és Nádasdy u.-ban építendő kisharásos bárháraire kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

márc. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

Henny Ferenc, építész

első díjat nyert a főváros IX. ker. Vágóhíd-utcában építendő kislakásos bérházpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.
márc. 28. sz. 5. old.

MDK

Henny Ferenc

Negyvennyolc pályázó...a Közp.Városháza ujjáépitésére.
Magyarország 194o. márc. 13. 1o.1.

Henny Ferenc

építészmérnök

terverte a XII. kerületi Előljáróság épületet a Böszörményi út és Fery Oszkár utca sarkán.

Részletes leírás képpel és alaprajzzal.

Halász 1939 középitk

15–16. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Henny Ferenc

épitész

A IX. ker. Vágóhid- és Nádasdy-utca sarkán elterülő telken 3 háromemeletes városi kislakásos lakóépület és 2 üzlethár tervezője (Zártkörű pályázat volt.)

Halászkőrép 1940.

56.l.

MŰEMLÉKEKKORSZ. BIZOTTSÁGA
Dr. VIDACS HUGÓ
653/912

Dr. VIDACS HUGÓ
ÜGYVÉD
Budapest, VII., Rákóczi-ut 70.

M. kir. postatakarékpénztári
számla 22075 sz.

TELEFON 87–51.

Tekintetes

L u x K á l m á n

Rocskár György ügyfe
illetve Müépitész urnál mint ép
évi augusztus hó 2-ikán felmond
tott.

Minthogy ügyfelemnek
ként ez elbocsáttatása okául me

Henny Ferenc

építészmérnök

terveszte a XII.
kerületi dőljárosáj
négyemeletes épületet, mely e tervek
alapján 1939-40.
ben épült.

Halászkörép 1940

71-74. l.
képekkel

rztelettel értesittem a tek. —
Üiemlékek országos bizótságát
Hogy miért nem irattam alá
Az ácsal a nyuktátt mivel már
Tőlem is vetfel pénzt és az én
t állásóm által a Fleisman
igmontól is többnyire az ö dija
Kivan elégittel ugy én azt hittem
Hogy elégséges lesz hogy ha én
Alá irásom van a nyuktán
Mivel a többi kiadástúgy is
Nekem kel kiegyenlitteni
Az oszlopoknak árrát és
Tüvar dijat és a 4 da patent
Lakatókat is nekem kel ki
Fizetni és az ácsnak nagga
Kivánsága vólt hogy csak az ér

Henny Ferenc

építész és statikus
mérnök

terveste a IX. Vágó-
hid- és Nádasdy-utca
sarkan álló 2 három
emeletes lakóházat és két
üzlethárat. Épültek 1941-

Halászközép 1941.

56. l.

Igaz ugyan, hogy
napidijak is állapittattak
ben jogalkotópraecedensül ne
megállapitása csak a müemlék
volna lehetséges.

A beadványban
hogy a kiküldött épitésztago
napidijon felül 30 kor. se
járási dij engedélyeztessé
bályokban megállapitott fu
sem járulhatok, mert ez ál
okoztatnék, melyre fedezet
kivánságok teljesitésével tá
részére praecedens alkottat
a bizottságnak állandó jav
vül megbizandó és esetleg ma

A Müemlékek Orsz. Bizottságá

Henny Ferenc

épitész

nem díjazott terv.

l. ,a tv)

Halász városkaraktiköv

terv

83. l

1940

g./ egyéb fontos ténykörülmények:

Henny Ferenc

épitéi

vrod

MÉ 1941. 310. l.

1.79

Vegyes 1 kot. 4-ed r.

MIGNE

M. l abbé

Dictionnaire universel de mythologie
ancienne et moderne.

Troisieme et derniere encyclopédie théologique
tore X

Henny Ferenc

építész

Magyar Építőművészet.

1943. 58. l. (Budapest székesfőváros kislakásos bérházépítkezése a IX. ker Vágóhid- és Nádasdy-utca-sarkán, képekkel és alaprajzokkal.)

Tervezte fent.

intést enged a bolognai egyetem
kotására a város szigorú rendeletei
fjúságot. Szükséges volt a tanítás
vozására, még olyan kisjelentőségű
ıkbére.
olatokat a felső-olasz egyetemek
:ét helyen szép számmal ismerünk
ıagas egyetemi tisztséget viseltek.
őesperesen kívül Uzai Domokos
accalaureástusa 1343 előtt volt az
ınokaöccsének káplánja. Az újabb
nek a királyi kancelláriában hasz-
:ősége van Nagy Lajos korának
ásolatokat, formulákat tartalmaz,
usa pedig humanista törekvésekre

Henny Ferenc

az óbudai finothon
terop. megvétel

M MÉE Közl
1938. 154-l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Henny Ferenc

OTI Károly-király-
uti bérház terop.
megvétel

MMELKözl
1941. 109. l.

Henny Ferenc

[illegible]

MMÉEKözl

1941. 203. l.

(Terpáljárati eredmé-
nyek.)

MÜNDEKÖZI

Henny Ferenc
épitéz

Lásd
Művészet
1940. 89. l.
35. 4.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

Henny Ferenc

épitész

l.

Szendy K.: Bpest

wchesf. körig. cik-

1942. Bp. 1943. 362 l.

48/1 20
NÓ 1284

jun. 21. 1944

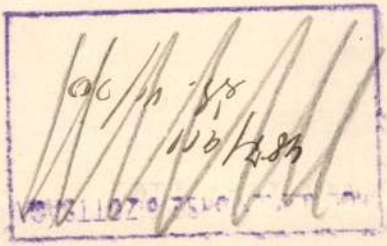

1911. évi 5985

Méltóságos

BÁRÓ F O R S T E R

a Műemlékek Orsz. Biz

Folyó évi f

csos átiratára van szerencsé

teni, hogy a visegrádi vár

Henny Ferenc

Tér és Forma

1940. 195—197. l.

(A XII. kerületi elöljáróság épülete, képekkel

Terverte fent.

JEGYZETEK

	Kikiáltási ár pengőben
623. SZABLYA. Pengéje FRINGIA felírással XVIII. századi huszárszablyához tartozott. Markolat és hüvelyveret a XVII. századból való török munka .	40.—
624. GYERTYATARTÓ. Bronz, alakos díszítéssel. Bécs, 1810 körül. 2 drb.	130.—
625. MOZSÁR. Bronz. Olasz, XVI. sz.	70.—
626. DÍSZKABÁT. Halványpiros bársony, ezüst szalagdísszel. Francia, XVIII. sz. közepe	40.—

Henny Ferenc

457-718

Sz. 1895 dec. 28 !

Henny Ferenc okl. építészmérnök, V. Phönix-u. 5. 120-920

Gyulaszi Arad

bpi műszt. 1948 önálló

Bp tavb. 1940. szept

Ált Ep. terv Vál

OTI bérkár Bécsi úti

Magdolna városi telep 20 lakóép

csal. és bérkár

Erzsébetmi Min. vidéki építkezési

AFORT telepépítkezési (szolgálat) mérhalapok ígyszé

Városi és vidéki középületek

LEGUTÓBBI CIKKÜNKBEN a kórházépítés egyik nagy problémájáról számoltunk be olvasóinknak. Arról szólottunk, hogy a beteg emberre mily rossz hatással van a barátságtalan külsejű, sivár belső kialakítású kórház. Igyekeztünk arra rámutatni, hogy a társadalom kórházellenes hangulata elsősorban azzal magyarázható, hogy a beteg ember inkább megszokott környezetében, lakásában tölti el betegsége idejét, hol rossz közérzete folytán felzaklatott idegeire inkább megnyugvást talál, mint valamely kórház rideg falai között. A modern építészet tehát a beteg ember lélektanának ismeretében oly kórházépületek megvalósítására törekszik, melyek barátságos környezetükkel, bizalmat keltő külsejükkel a betegségben szenvedők számára nemcsak testi gyógyulást, hanem lelki megnyugvást is biztosítanak. A tanulság számukra ebből az kell, legyen, hogy nem elég ha valamely épület materiális értelemben véve a gyakorlati követelményeknek megfelel, mindezeken felül szükséges még az is, hogy bizonyos lelki tartalommal is telítődjék, mely alkalmassá teszi arra, hogy céljának minden tekintetben kifogástalanul megfeleljen. Mit ér egy legmodernebb felszerelésű kórház, ha falai bizalmatlanságot szülnek a betegekben és épületét nem szívesen keresik fel — és mit ér általában minden köz számára készült építmény, mely kellemetlen hangulatával szorongó, elriasztó érzést kelt mindazokban, kiknek számára éppen készült? És ez az általánosítás is helytálló, mert ahogyan a kórházban a társadalom egyedei testi bajaikra keresnek gyógyulást, úgy a közületek épületeiben anyagi, jogi, vagy más társadalmi bajaikban várnak orvoslásra.

A KÖZÉPÜLETEK TERVEZÉSÉRE is áll tehát az az elsőrangúan fontos követelmény, hogy az építmény biztos lomgerjesztő hangulatot árasszon maga körül. Hány állami és városi szervünk székházáról kell őszintén bevallanunk hogy nem szeretünk kapuján belépni s csak a szükségszerű kötelességérzet követeli meg tőlünk azt, hogy sötét, szűk lépcsőházát, bérkaszárnyákban is szívből megutált hosszú függőfolyosóit, szellőzetlen irodahelyiségeit — és ami mindezekből önként érthetődően következik — e sivár környezetben idegessé váló, unottarcú, fáradt tekintetű tisztviselőit felkeressük. És valljuk be egyenesen: minket is idegesít ez a vigasztalan látvány. Akaratlanul is ránk ül az aktaszag, a papír száraz pora és amint az ósdi formájú kopott asztalok és pultok előtt sorbaállva türelmetlenül várjuk, hogy mikor kerül reánk a sor, ránézünk a félhomályban vakoskodó, sokszor a déli verőfényben is lámpa mellett körmölő tisztviselőkre és valamelyik ifjúkori olvasmányunk Jókai-hősének fanyar gunnyal megrajzolt alakja ötlik emlékezetünkbe: a házsártos írnok.

Ilyenkor érzéketlenek vagyunk és tekintetnélküliek. Haragosak és készek a sértésre. Ellenséget látunk a tisztviselőben és természetesen az is bennünk. Elég egy fáradt mozdulat, egy pillanatnyi tétovázó megállás és a levegőben már ott sistereg a harag az aktapor milliónyi úszó szemcséi között. Szidjuk a tisztviselőt, mert unottan lassú, a tisztviselő pedig bennünket, mert érzéketlenek vagyunk munkájával szemben. Aztán dolgunk végeztével sietünk le az utcára, felszabadultan lélekzünk egyet és igyekezzük a felejtés fátylát ráborítani az esetre, ha pedig kérdeznek bennünket, hogy hol voltunk, hát csak annyit mondunk legyintve: ebben és ebben a hivatalban jártunk.

Pedig, ha meggondolnánk mindazt, hogy e titokzatos elenségeskedésre való hajlamnak egyik főoka éppen az épület maga, talán sok tekintetben erejét vesztené a köztudat hivatalellenes hangulata is. Elsősorban gondoljunk csak arra a tisztviselőre, ki legtöbbnyire nem valami lélekemelő munkáját vigasztalan környezetben kénytelen nap mint nap végezni. Az ilyen tisztviselő biztosan nem rajong hivataláért és vele együtt természetesen mindama munkáért, melyet néki ott végeznie kell. Jóindulatot, megértést, munkakészséget és munkabírást, munkaszeretetet és a felekkel szemben előzékenységet kívánni az ilyen munkaerőtől nemigen lehet. Mi, szegény haragos felek néha órákat vagyunk ugyan kénytelenek ezekben a hivatalokban tölteni, de azok a tisztviselők viszont életük nagy hányadát élik le ott. Ha tehát mibennünk a hivatal oly nagyfokú türelmetlenséget kelt, hogy legyűrésére sokszor teljes önuralmunkra van szükség, míly idegmunkát kell végeznie annak a hivatalnoknak, ki napi 6—8 órát tölt ezekben a hivatali helyiségekben.

Mi mindezekből a tanulság? — a felelet egyszerű: rosszul rosszuljár a közintézmény, mert tisztviselői ily környezetben sokszor a legnagyobb energiapazarlás mellett sem képesek elvégezni azt a munkát, mely reájukhárul s melyért fizetésüket huzzák. Rosszuljár továbbá azért, mert demoralizáló hatással van a tisztviselői karra és a felekre egyaránt. Végül rosszuljár maga a fél is, mert ügyének elintézése hasztást szenved, anyagi kára van belőle, mely anyagi kár végeredményben, ha közvetve is, de a gazdasági élet legkülönbözőbb hurjain is végigrezeg. És őszintén szólva: sok csi sokra megy: az a sok kis energia-, idő- és anyagi veszteség, mely ilymódon egy-egy közintézmény ügymenete közben előáll, összegezve egy-egy közület, társadalom, vagy

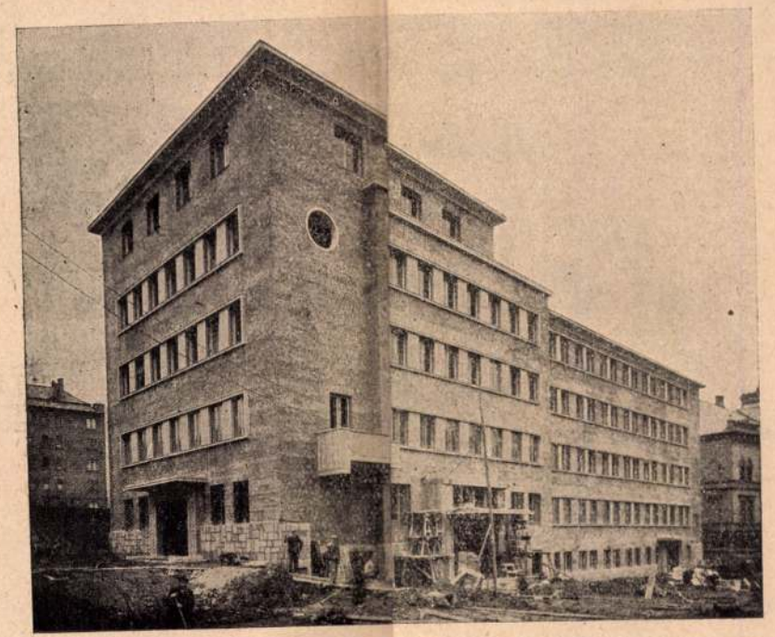

A Budapest XII. Elöljáróság épülete.

A sötétvörös klinkertéglával borított falakat a formailag egyszerű, egyesített ablaksorok hatalmas ritmusban tagolják. A bejárati részt a zászlótartó gyám és az emeleti erkély, továbbá a bejárat fölött épített negyedik emelet tömege erősen hangsúlyozza.

Magyar Kultúrszemle
1940. 9. szám

A kunágotai postáz utcai homlokzata.

A rizalittal kiemelt homlokzatrész mögött a felvételi helyiség izódik meg, ettől jobbra fekszik a postamester kétszobás lakása.

nemzet számláján, az energiagazdálkodás szempontjából je lentős tételt is kitehet.

Ha tehát mindezeket végiggondoljuk és megtaláljuminden bajok egyik kútforrását, akkor a köz érdekébecsak egy kívánságunk lehet: építtessék minél több oly köépület, melyekben ezek a produktív munkát hátráltató lélektani körülmények is mind kiküszöbölendők.

* * *

Budapest Székesfőváros közönsége áldozatkészségéne köszönhető például az, hogy a fővárosi közintézmények egymásután modern, korszerű hajlékot kapnak. Így készült ez év folyamán Budapest egyik legifjabb közigazgatási kerületének, a XII. kerületnek elöljárósági székháza a Böszörményi-út és Ferry Oszkár-utca sarkán. Az építmény, Henny Ferenc építészmérnök alkotása, a fent elmondottak szempontjából nagyszerű például szolgál arra, hogy a modern építész mint képzeli el a mai idők közhivatali épületét, ellentétben azokkal a multszázadbéli építményekkel, melyekben legtöbb közhivatalunk még ma is tengődni kénytelen.

Az épület szabadonálló, tehát nincsen a szomszédházak közé ékelve és testét kertsáv veszi körül. Külsejében nagyvonalú, megjelenésében pedig méltóságteljes, sallangnélkülilleszkedik az észak és kelet felé erősen lejtő terepre. E tahomlokzatának hatalmas ritmusokba egybekapcsolt ablakai és jól kihangsúlyozott főbejárata az épületbe igyekvőt már előre tájékoztatja arról, hogy merre irányítsa lépteit. Előtte az ízlésesen megoldott tereprendezés hangulatos előkert kialakítására nyujt alkalmat, úgy hogy ez a komoly egyszerűség, de amellett derűs nyugalom már előre azt az érzést kelti az emberben, hogy ebben az épületben a tisztviselőkar hangulatos munkahelyet nyert s így a fél szolgálatkész tisztviselőket talál. És ha valamely ügyben mégis várakozni is kell, úgy a várakozás kellemetlen hangulatát az épület interieurjének hangulata hathatósan ellensúlyozza. A szem bármerre tekint, jól megoldott belső tereket lát, melyeknek megtekintése művészi élményt nyujt, mintegy kárpótlásul az elvesztett percekért. Az ezirányú külföldi pszichológiai kísérletek ismeretében bízvást állíthatjuk, hogy az ilymódon megoldott középületekben a tisztviselők és a felek közötti surlódás aránytalanul kevesebb, mintha a közintézmény egy számára meg nem felelő hivatali épületben volna.

HOGYAN OLDOTTA MEG A TERVEZŐ alaprajzi elrendezés tekintetében is a rája kirótt feladatot? Az építnény hosszúranyult tömbje nagyjából észak-déli irányban

DÖBRÖKÖZI STAHÁZ TERVE·

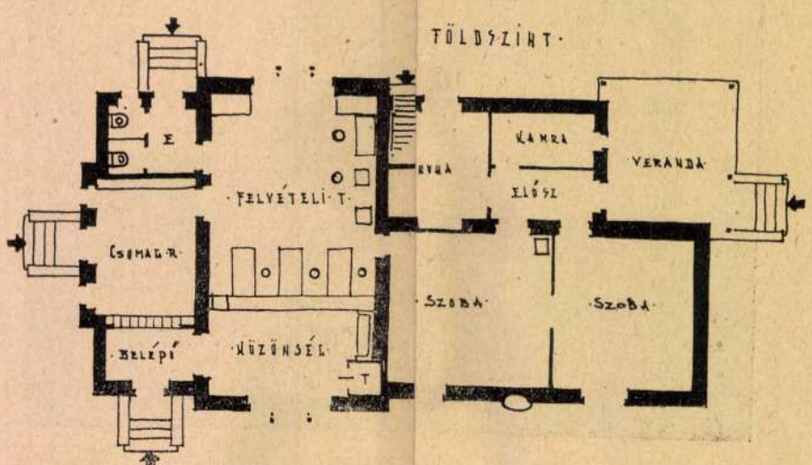

A döbröközi pász alaprajza.

A postaüzemi helyiségek és a postamesteri lakás már az alaprajzban is erősen elkülönül.

212 – 213. l. – 214. l.

A sárközi népmüvészet

Az *Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat* karácsonyi kiállitásra gyüjötte össze Andrássy-uti (régi mücsarnok) helyiségeiben iparmüvészetünk ujabb munkáit. A sulyos

zés és szőttes változatos, szépségével kápráztató bősége várja itt a vásárlókat. Baja Benedek festőmüvész hozta fel és rendezte el ezeket a kincses szépségeket. Nem lehet betelni velük.

A kiállitás ma délután nyilt meg. A megnyitáson megjelent *József Ferenc* főherceg, a Társulat elnöke és neje *Anna* főhercegasszony. Az előcsarnokban *Dréhr* Imre dr. államtitkár, a Társulat ügyvezető elnöke és *Györgyi* Kálmán, a Társulat igazgatója és több igazgatósági tag fogadta őket. A megjelentek közt Budapest Székesfővárost *Liber* Endre tanácsnok képviselte, az Iparmüvészeti Muzeumot *Végh* Gyula igazgató, a Képzőmüvészeti Társulatot *Lukács* György v. b. t. t. Ott voltak még *Majorszky* Pál miniszteri tanácsos, *Lippnyevszky* lovag altábornagy, *Zalavszky* Elemér tábornok és neje, *Ágotai* Lajos, *Helbing* Ferenc, *Alpár* Ignác és még sok más közéleti, kép- és iparmüvészeti előkelőség. A gazdag kiállitáson már az első napon megindult a vásárlás.

iparosok, mesterlegények, katonák, babonás parasztasszonyok, táltosok, boszorkányok, stb., stb. vonulnak fel előttünk *Trócsányi Zoltánnak* „Magyar Régiségek és Furcsaságok" cimü müvében, amelynek első két kötete már az olvasóközönség kezében van, mig ujabb négy kötete most került ki a sajtó alól. A régi magyar élet elevenedik föl e hat gyönyörü kiállitásu kötet lapjain. Nem az országos politika, nem a háboruk, hanem a szürke élet, a hétköznapok, amikor az emberek görögtüz és póz nélkül végezték apró-cseprő dolgaikat, intrikáltak, pletykáltak, bekukucskáltak egymás hálószobáiba, vesze-

Magyarság, 1927 XI. 27.

Hennyei Kaiszeiné Kopota Auguszta

Illényey László.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállítására textilmunkái szerepeltek.

Magyarország, 1927. Nov. 27.

Hennyei Lászlóné.

A régi Műcsarnokban rendezett Ipaműné-
zeti Társulat kiállításán textil-munkája
szerepel.

Magyarság, 1928. dec. 2.

Hennyeiné
Márkus Erzsi

l.
Czak György

133 l.

i osztályom vezetője által lát-
tára 629 koronát azaz Hatszázhu-
essen ki, és ezt az összeget a
anaplóban a fent megjelölt módon

911.évi szeptember hó 21-én.

Gróf Khuen-Héderváry s.k.

.pénzügyministeriumi szám-
letö számlakönyv 61/1.lapján.

Hennyeyné Márkus

Erzsi

Szentes.

Saját tervei szerint szentesi parasztasszonyokkal kiszitteti csipkéit. Nagy gonddal varrott tücsipkék mellekkel az Iparművészeti Társulat állandó kiállításai szepel.

Magyar Iparművészet

1927. 24. l.

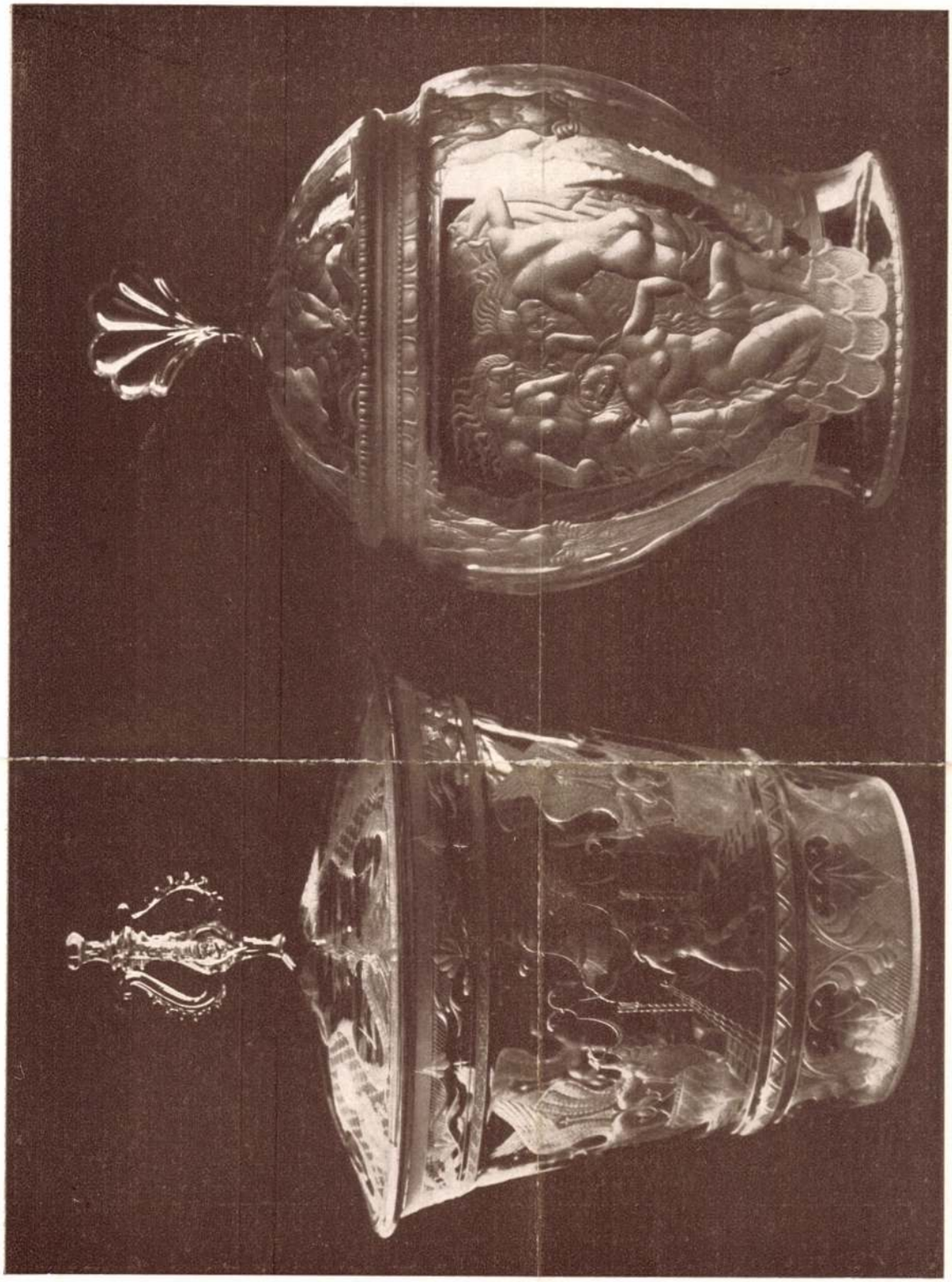

S. Gate: Vésett üveg-dísztárgyak az Orrefors-gyárból. ◆ Gravierte Ziergläser. Glashütte Orrefors. ◆ Cristaux. Verrerie Orrefors.

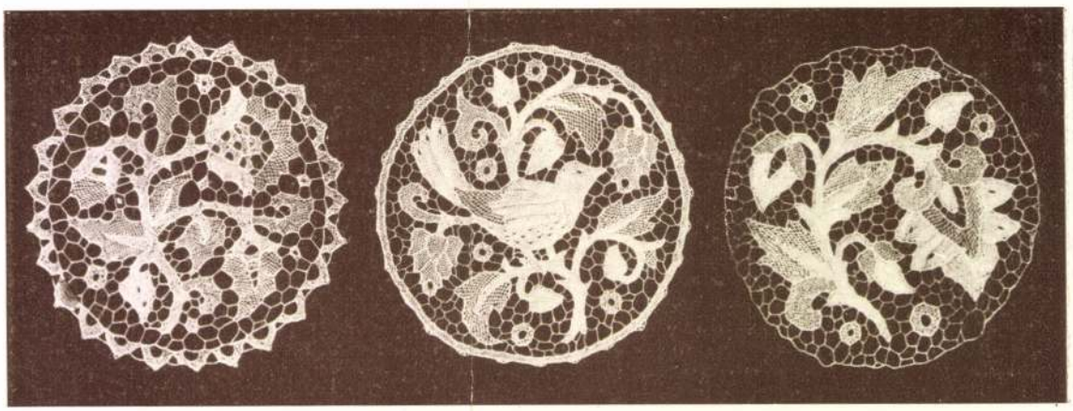

28 Dr. Hennyeyné Márkus Erzsi (Szentes) varrott csipkéi és hímzett függönye. ✦ Nähspitzen und gestickte Store. ✦ Dentelles à l'aiguille. Store brodé.

Magyar Iparművészet
1927. 28. l

DR. HENNYEYNÉ MÁRKUS ERZSIT, akinek csipkéit és kézimunkáit a Magyar Iparművészet ezidei I—II. számában ismertettük, az október havában rendezett szentesi tiszavidéki kiállítás bírálóbizottsága ezüst éremmel tüntette ki. Ez a derék úriasszony méltán megérdemelte a kitüntetését, mert igazi apostoli munkásságot fejt ki a maga szűkebb hazájában, Szentesen, ahol a nők kézimunkájának nemesítése érdekében fáradhatatlanul és önzetlenül dolgozik. Szakavatott, szívós tevékenységének köszönhető, hogy szebbnél-szebb tervei nyomán Szentesen ma már a legkényesebb ízlést is kielégítő maradandó művészi értékű kézimunkákat készítenek a körébe tartozó nők, ami annál is örvendetesebb, mert tudvalevően a vidéki nők kézimunkatermelése nálunk bizony általában még igen alacsony szintű.

Magyar Iparművészet

1927. 195. l.

Dr. Hennyeyné Márkus Erzsi: Varrott csipkék. ✦ Nähspitzen. ✦ Dentelles à l'aiguille.

Magyar Iparművészet
1927.

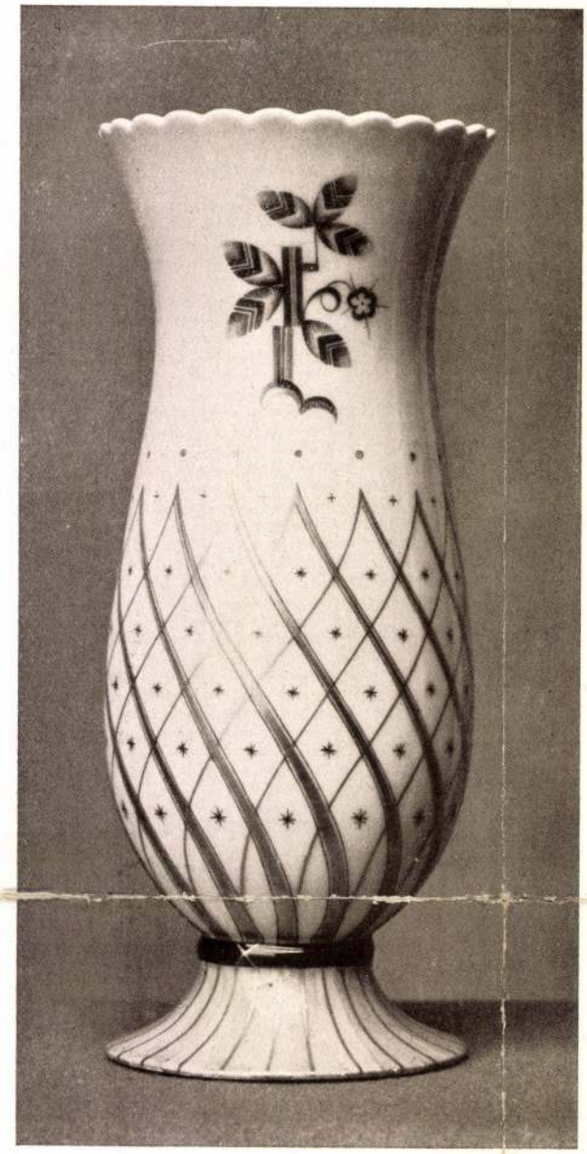

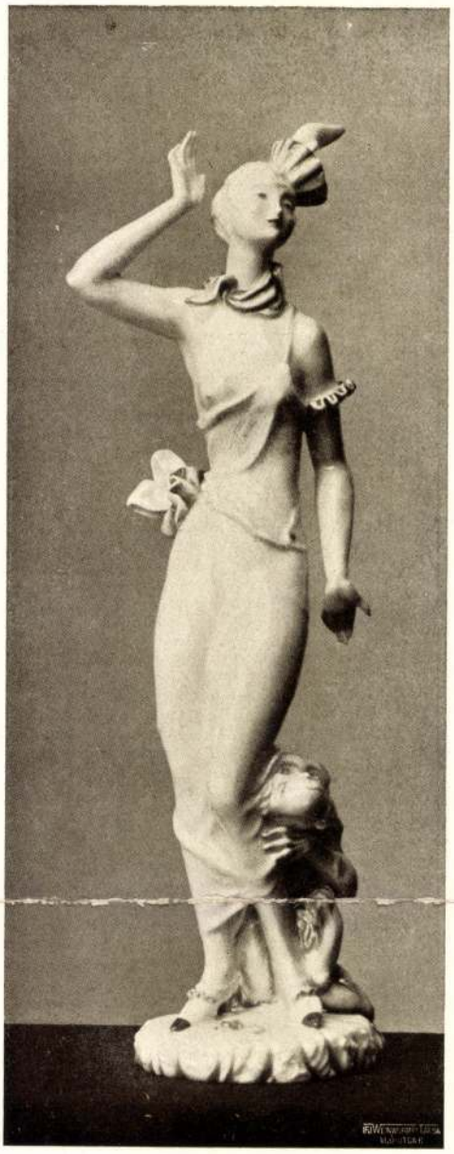

A bécsi állami Augarten-porcellángyár újabb munkái: Váza, tervezte: O. Prutscher. Dáma, majommal. Mintázta: Wally Wieseltier. O. Prutscher, Vase; W. Wieseltier, Dame und Affe. Ausführung Augarten Porzellanfabrik, Wien. ◆ Objets nouveaux de la manufacture Augarten à Vienne: Vase. Dame avec un singe.

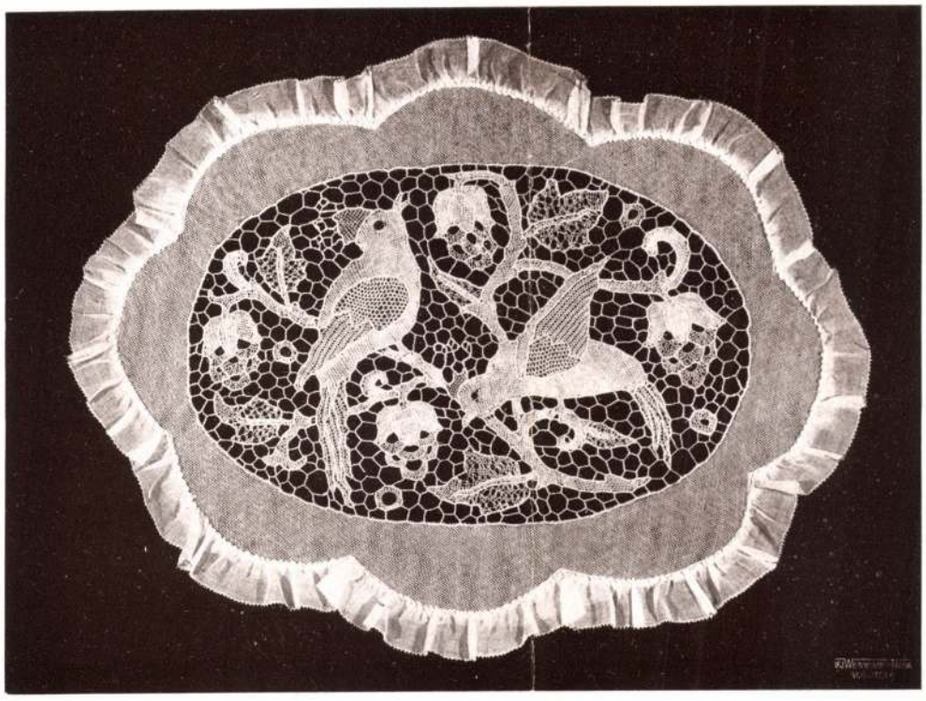

Dr. Hennyeyné Márkus Erzsi (Szentes): Varrott csipke. Éder Elza: Hímzett vánkos. — Nadelspitze. Gestickter Polster. — Ouvrage à l'aiguille et broderie.

Magyar Iparművészet
1929. 13. l.

Hennyeyné Makus Erzsi
Gentes.

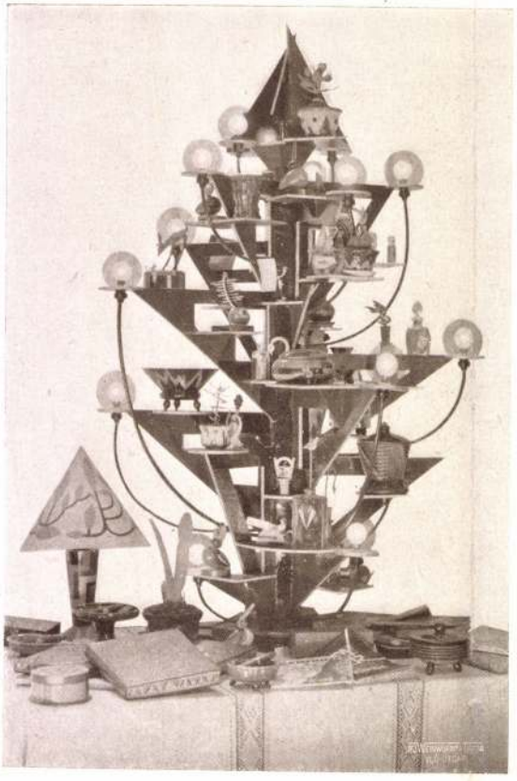

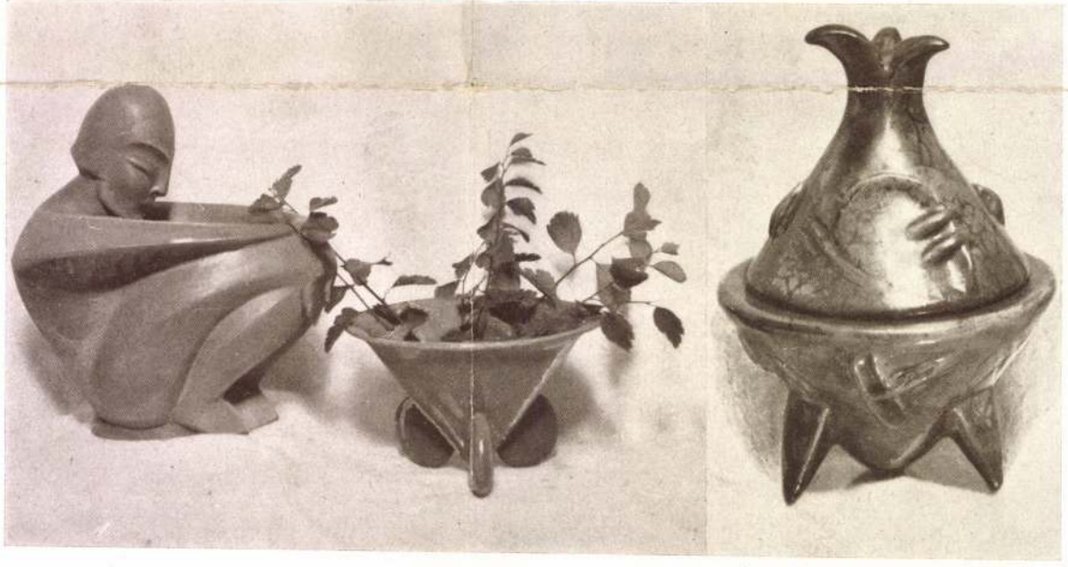

Az O. M. Iparmûvészeti Társulat karácsonyi kiállításából. Jaschik Álmos iskolája: Ajándéktartó-polcok. Csorba Géza (Nógrádverőce): Majolika dísztárgyak. — Aus der Weihnachtsausstellung der Landesgesellschaft für Kunstgewerbe. Gestelle für Geschenke. Majolikaschalen. — Exposition de la Société hongroise d'art appliqué: Étagères. Coupes en faïence.

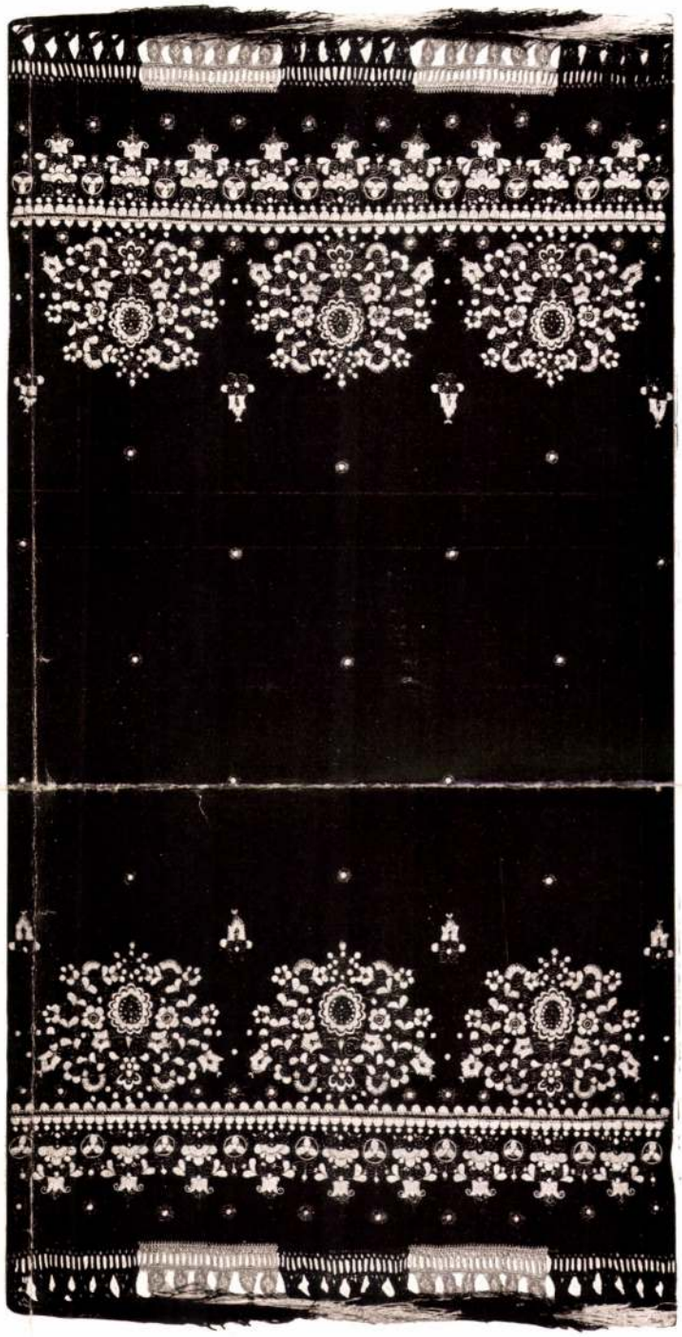

Our Shop: Arannyal és fehérselyemmel hímzett sárközi kreppkendő. Torockói vászonhímzés. — Crepe-Shawl mit Gold- und Seidenstickerei. Torockóer Baumwoll-Stickerei auf Hausleinwand. — Broderies.

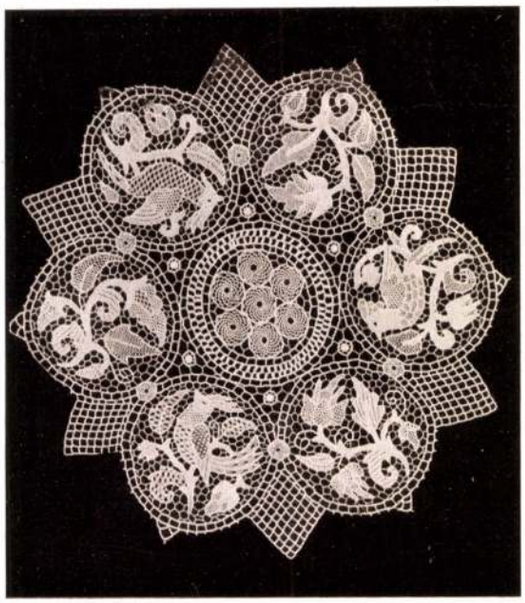

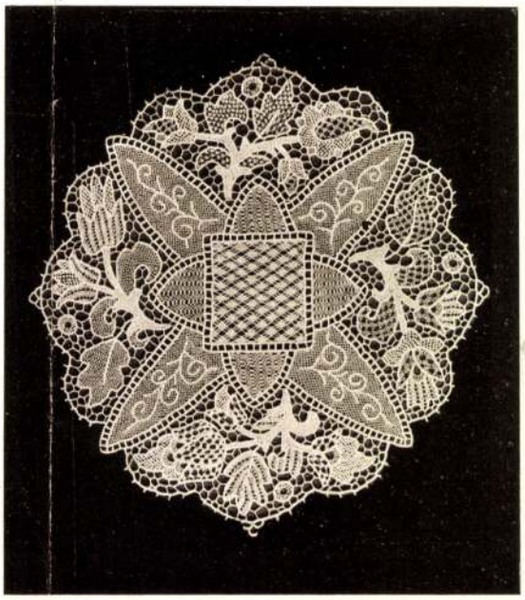

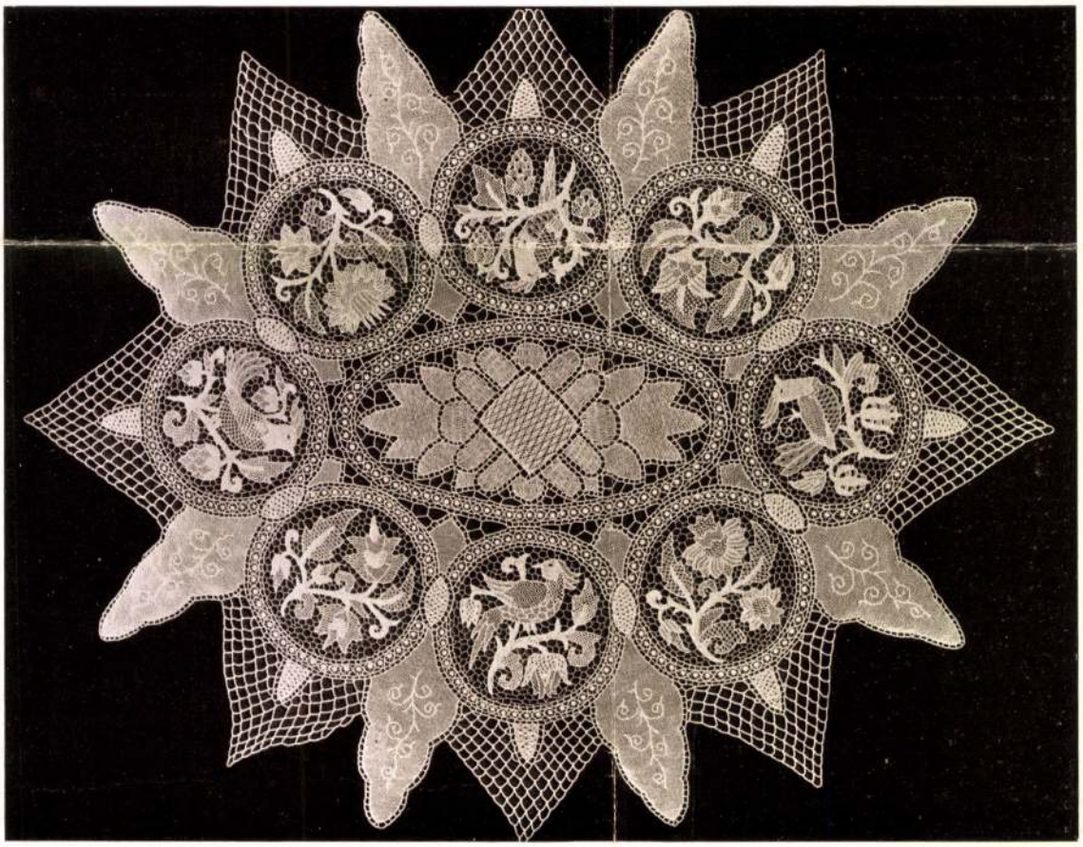

Dr. Hennyeyné Márkus Erzsébet: Varrott csipkék. — Nähspitzen. — Dentelles.

Magyar Iparművészet

1929.

Hennyeyné Matkus
Erzsi
Varrott csipkék -

Magyar Iparművészet
1930. 7-8.

Caraffa Jeromos

Mellig, balra, nyolczszögl
lehajtott gallérú inget visel. Fe

GIROLAMO CARAFA MAR
NEGRO PRINCIPE DEL
GENERAL DELL ARMI D
CONDO IMPERATORE A

alól balra: A.P deli:
jobbra: Matthy V. Someren f.

Rm., mér. a rl. 24.9 : 15.

Szn. 80
332-900

Hennyey Lászlóné dr.
szül. Markus Erzsébet

Szentesen
az úgynevezett szentesi
varrott-csipkét tanította
be és honosította meg.

Nagy Imre:
Szentes. Magyar Városok
Monografiája. III. Bp.
1928. 221. l.

284 sz-hoz.
1904

A m. kir. vallás és közokt.
31601 sz.a. kelt s Eperjes s
zett rendeletének másolata.

Folyó évi 118 s
közönséget, hogy az eperjes
rálási munkálatainak a toro
fedezetthiánya miatt, ez id
engedélyezhetem.

Midőn azonban h
e szép müemlék helyreállitá
se állandó gondoskodásom tá
gyok határozva, egyszersmin
zést, hogy a közönség is ke

Henyeyné Márkus

Erzsi

óparumvén Kaposvár

Berzsenyi 1933. dec

kiáll-

Varrott csipkés

textil festési dol-

gok

EGYETEMI NYOMD

30 nap **JÚNIUS** 27.

27 Vasárnap — László *László* 23,24

28 Hétfő — Iréneus *Arszlán* 11 óra

29 Kedd — Péter és *Péter és*

30 Szerda — Pál eml *Pál*

1 Csütörtök — Jézus vé *Tibold*

JÚLIUS

2 Péntek — Sarlós B *Ottokár*

R. Bern

M.D.K.

Dr. Hennyeyné Márkus Erzsébet

Varott csipkék . Repr.

Az Orsz. M. Iparm. Társ..7 , A Baross Szövetség iparm
és háziipari kiáll. emlékalbuma. Bp. 1929. Szerk.:
Györgyi Kálmán. 15. 1.

MDK

dr.Hennyeiné Márkus Erzsi,

szentesi uriasszony már évek óta hazafias lelkesedéssel, önzetlenül fárad a csipkekészités művészetének megkedveltetésével a nép asszonyai felé. Rajzolja a szebbnél-szebb terveket s maga vezeti a csipkekészitők munkáját. Az Orsz.M.K.Ipar művészeti Társ. állandó kiállitásán lehet látni ezeket az artisztikus hatásu, nagy gonddal varrott tücsipkéket.

Dr.Hennyeiné Márkus Erzsi.

Magyar Iparművészet. 1927. 23.1. /22, v.24.1.

MDK

dr.Hennyeiné Márkus Erzsi.

szentesi uriasszony már évek óta hazafias lelkesedéssel, önzetlenül fárad a csiphekészítés / művészetének megkedveltetésével a nép asszonyai felé.Rajzolja a szebbnél-szebb terveket s maga vezeti a csiphekészítők munkáját.Az Orsz.H.K.Iparmüvészeti Társ. állandó kiállitásán lehet látni ezeket az artisztikus hatásu, nagy gondal varrott tücsipkéket.

Dr.Hennyeiné Márkus Erzsi.

Magyar Iparmüvészet. 1927. 23.1. /22. v.24.1.

MDK

Hennyiené Márkus Erzsi, ip.müv.

a háziipari anyag második csoportjában láthattuk munkásságának javát.

Az Iparm.Társulatnak az Iparm.Muzeumban rendezett 50 éves jub.kiállításának résztvevője.
Magyar Iparmüvészet.1935.266.l.

MDK

Hennyeyné Márkus Erzsi

Radisics E.: A Népszövetség palotájának magyar terme.
Magyar Iparmüvészet 1936. 193.l.

MDK

Dr.Henyeyné Márkus Erzsi, ip.müv.
Kaposvár.

Varrott csipke és textil festési dolgok.

Turul-szálló, Kaposvár.- Berzsenyi Irodalmi és Müvészeti Társaság dunántuli téli tárlata. 1933.dec. Kat.

Heosek (Hösek) Gáspár

ötvös Debrecen

1598–1600.

Boldisár Kálmán: Az 1599. évi papi tizedjegyzék. Debr. Képes Kalendáriom. 1910.

l.

Zoltötv. Debr. 10. l.

máskép Ötvös Gáspár

BUDAPEST

I.

Városház

Gráfz Károly: A budai városházról.
VV 1875, 798 l.

Heöšek Gáspár

ökrös, Debrecen

1537

l.

Zoltán Deb 38.l.

Heösek Gáspár

ötvös

A debreceni ötvöseik 1598-ban kolt artikulusainak végén imit debreceni ötvös emlitve.

Révész Kálmán. A debreceni ötvöseik rendszabálai 1598–1600. Tört Tár. 1887. 607 l

Heöcsek Gáspár, ötvös, 1598, 1600.,
Debreczen.

Tört. Tár
1887, 594–607.
Revész: Debreczeni ötvösök
rendszabályai.

Hepfner János
lakatos

M.D.K.

A péceli kastély ablakrácsait, erkélyrácsait
ez a gyöngyösi lakatos 1763-ban készítette.

Zsindely Endre: A péceli Ráday kastély.

29 l.

MDK

Hepfner János

gyöngyösi lakatos

1763-ban készitette a Ráday-kastély erkélyének levéldiszes vasrácsát /iparmüvészeti remekmü/ és az ablakrácsokat.

Z sindely Endre: A péceli Ráday-kastély
Bp. 1959. 29.o.

MDK

Hepke Elemér

Néni az erdőben, olaj
Kis várakozók, olaj
Csendes táj, olaj

Uj Szalon tav. kiáll. 1934. máj.

Hepke Elemér

Sarok ablak, olaj

Csendes völgy, olaj

Spirituális művészek kiáll. Nemz.Szal. 1939. márc. lo l.

MDK

Hepke Elemér, festö.

Vándoruton. Of.

Esti hangulat. "

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitása. 1934. aug.
Ka/tal.

Hepke Elemér

Aranymárkás bronz kitüntetést
Zapott „Vándorúton" c. műve
az Uj Szalon Szent István-
hetti Ziállításán.

m. 934. VII. 26.

N. u. 934. VIII. 26.

MDK

Hepke Elemér

Farkas I.né arcképe, of.

Margitka, of.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec. 5. 1.

MDK

Hepke Elemér

Mezei virágok, of.

Rózsák, of.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec. 5. l.

MDK

Hepke Elemér

Vándoruton, aranymárkás bronz kitünt.

Aranymárkás dijak az Uj Szalonban. Budapesti Hirlap 1934. aug.26.

MDK

Hepke Elemér

Vándoruton

c. müve aranymárkás bronz kitüntetést nyerte.

Kiosztották az Uj Szalon aranymárkás dijait.
Magyarság, 1934, aug. 26. 21.l.

MDK

Hepke Elemér

Sarok ablak, of.

Csendes völgy, of,

Spirituális müvészek kiáll.Nemz.Szal.1939 márc.
1o.l.

MDK

Hepke Elemér

Fiatal lány, of.

Tópart, of.

Müterem 4. csop. kiáll. 1937. ápr.

Hepke Elemér MDK

Néni az erdőben, olf.
Kis várakozók, olf.
Csendes táj, olf.

Uj Szalon 1934. máj.
Tavaszi kiállitás

Hepke Elemér MDK

Rózsák, olf.
Tájkép, olf.

A Müterem XVI. Csoportkiáll. 1938. jan.

MDK

Hepke Elemér

Vándoruton c. munkájáért aranymárkás bronz kitüntetést kapott

Aranymárkás dijak az Uj Szalonban. Képzőművészet 1934. 166.l.

MDK

Hepke Elemér

Festményei a Spirituális Művészek Szövetségének kiállitásán.

Tóth Dénes: A Spirituális Művészek Szövetségének kiállitasa.

Esti Ujság,1939.marc.8. 3.l.

Hepke Elemér festőművész

Uj Szalon aranymárkás bronz kitüntetése "Vándoruton" c. képéért.
Magyarság 1934. aug. 26. 21.l.

Hepke Elemér

Tájkép c. nincve repr.

Uj Szalon kiáll.

Hoch Hu 39. l.

Isolani J.L.

Derékig, kissé jobbra
ban. A háttér dombos vidék te
folyik és fönt madarak röpköd
mer, jobbra pedig babérkoszor

IEAN LOVYS Comte d'Ab

legalól középütt: B. Moncorne

Rm., mér. a rl.15

Szn.7-907
544-907-2

Hepke Elemér

Vándorúton c. képére
a bpesti Uj Szalonban
aranymárkás bronz (!)
kitüntetést kapott.

Magyarság
1934. aug. 26.
(kiszétszár az Uj Szalon
aranymárkás díjazt)

HEPKE ELEMÉR

82. Sarok ablak, olajf.	400.–
83. Csendes völgy, olajf.	300.–

Nemzeti Szalon 1939. marc

Spirituális művészek
jub. kiáll.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

MOK

Hepke Elemér, festő

Tájkép	of.
Tanulmány,	"
Anyagi viszonyok	"

Nemz. Szal. - 1917 Jul. - I. Szünmentes kiáll. - Kat.

MDK

Hepp és Ginsberger

A lengyel hivatalos menetjegyiroda Párisban, repr.

Tér és Forma. 1935. 4. sz. 1o9.l.

HEPP EDIT

omlitvo ld.Szkok Iván

Bodóczky István:ARTEDER '83.Avagy hogy születik a külföldi tárlat ?

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.28.sz.26.o.

Hepp Edit festőművész

Nyugat-Berlinben, Dahlemben, nemrég létrejött Galerie Ermitage privát galéria vezetője Leo Benjams, aki Budapesten járt, kiválogatott 17 magyar képzőművész művét és kiállította a galériájában. Látható itt Hepp Edit, Mizser Pál és több alkotó műve.

Wagner István: Berlini kisgalériák.
Magyar Hírlap, 1984. aug. 24.

Hepp Edit

DERKOVITS-ÖSZTÖNDIJAS MŰVÉSZEK alkotásaiból nyílt tegnap kiállítás Szombathelyen. Derkovits szülővárosában kilenc grafikus, festő és szobrász alkotásai láthatók. Vas megye díját Hepp Edit festőművész nyerte el.

Magyar Hirlap 1978-8o-8

Hepp Edit, festő

Kisgalériákban

Szaporodnak kül- és belvárosban a budapesti kisgaléria, „helybéli" látogatókat toboroznak és távolabbi műbarátokat vonzanak — mindenképpen közönséget szerveznek a képzőművészetnek. Óbudán, Csepelen és a Ferencvárosban nyíltak újabb tárlatok ezekben a napokban, három művész jelentkezett háromféle válogatással a város három pontján.

Hajdú Zoltán személyében kollégát is üdvözölhettünk: az állami díjas romániai magyar költő, aki Bordy András marosvásárhelyi szabadiskolájában kezdte akvarellfestői pályáját, az Igaz Szó című folyóiratba írja képzőművészeti bírálatait. *Az óbudai Zichy-kastélyban* rendezett tárlata késői, de nem elkésett művészbemutatkozás; mintegy tizenkét éve foglalkozik az ötvenhárom esztendős, sokoldalú alkotó színelmélettel, s ezek révén jutott el az akvarellhez.

Kár, hogy a kompozíciókkal együtt nem tudtunk meg többet a kutató, az elmélettel foglalkozó Hajdú Zoltán munkásságáról. Hiszen — mint a kiállítás röplapjából kiderült — a közművelődésnek, a vizuális kultúra terjesztésének azt az útját járja szűkebb hazájában, Erdélyben, amely felé mi is keresünk: műveit kluboknak, művelődési házaknak ajándékozza, falusi állandó tárlatokat hoz létre, s most bemutatott rokonszenves anyagát is azzal a céllal hozta, hogy magyarországi gyűjteményeknek felajánlja.

Első bemutatkozás *Csepelen:* a három éve végzett *Hepp Edit* a Rákóczi Ferenc úti galériában mutatja be a kollekcióját. A festő Kádár György, majd Kokas Ignác növendéke volt a főiskolán, de egyik mesterének stílusa sem volt rá látható hatással. Egyelőre ő is az oldottabb színfestészet lehetőségeit méri fel, de inkább azt a fajta új-expresszivitást keresi, amely pálya- és kortársait napjainkban izgalomban tartja. Olajképei azonban — és ez nagy szó — lemondanak azokról a műindulatokról, irodalmiaskodó, gerjesztett intellektualizmusról, amely ezeknek a kísérleteknek többnyire buktatójává válik. Hepp valóban színekkel, foltokkal, festői eszközökkel kíván szólni a nézőjéhez, és a *Víziélet* sárga-zöld élettelisége, a *Szerep után* meggyőző vörös háttere a bizonyíték, hogy okkal számít ezekre a minőségekre. Akkor is, ha az utóbbi kép finoman, de határozottan megfogalmazott figurájához képest a kezek megoldatlanok, esetlegesek.

Ebből a törekvésből és ebből az életkorból egyébként is még többfelé vezet út. Lehet, hogy a *Krúdy-figurák* nem kevésbé színes, érzelemgazdag, de határozottabb fogalmazása szab majd irányt, de az is lehetséges, hogy a *Múlt idő* elszabadultabb foltjai, figurát, háttért egybeolvasztó festőisége érlelődik tovább. Biztos viszont, hogy a *Háttérben* címet viselő kiskompozíció mindkét törekvés javát sűríti, ezért válik összefogottan lírai piktúrává.

Weeber Klára szobrászról csak annyit tudnak a műbarátok, hogy ritkán látható pesti tárlatokon, és a Mester utcai kiállítása után is csak annyit tudnak meg róla, hogy jó volna, ha gyakrabban volna látható. A *Ferencvárosi Pincetárlat* gyűjteménye egységes karakteres és kiérlelt. Erőteljesnek volna mondható, ha a szobrásznő munkáit nem másképpen hangzó szavak — gyöngédség, szelíd szatíra, lírai humor — jellemeznék inkább. Weeber fából faragja a kompozícióit, és ő is azon kevesek közé tartozik, akik ezzel az ősi és népművészeti technikával nem tartják együttjáró kötelező penzumnak a népieskedést.

Az anyag és a technika egykori mestereire, a fafaragókra ő is figyelt, de nem azok mesterségesen fel-felélesztett stílusát szolgálja, hanem az egykorvolt népművészet szellemét alkalmazza. Tanult elődeitől humort, színességet, groteszkumot és anyagtiszteletet, de mindezt az eszázadi szobrász biztonságával tanulta meg. A jó szobrász biztonságával.

Weeber igazi világa azonban a finom tragikomikum, az alig tetten érhető fájdalomba-félelembe oltott irónia. *Mosoly* című hupikék szamara (kecskéje?) egyszerre lefegyverzően nevetnivaló és bálványtitokzatos, *Bábuja* komikusan és imponálóan rongybabaszerű, meg tömör, kemény fafaragó teljesítmény, a *Jelmezben* vadlila nőfigurája pedig szemre széllelbélelt vászonszemély, elemezve bonyolultan bravúros tömegjátékokkal megragadó plasztika. *Bohóca* azt bizonyítja, hogy szemléleti, tárgyi humora a kevésbé „népi" fémtárgy-szobrászatban is jól érzi magát, a néhány kiállított rajza igényes, szép munka; — ha több művét ismernénk, azt kellene írnunk, hogy Weeber Klára valahol arrafelé találta meg a népi-paraszti-ezermesteri tevékenység igazi örökségét, ahol két férfi szobrásztársa, Samu Géza és Kő Pál megtalálta.

R. Gy.

R. Gy.: Nép 7. 9.

leszteseben játszott kiemelkedő szerepéről. A tanítványok nevében *Karsai György* mondott búcsúszavakat.

— **Apró Antal,** az országgyűlés elnöke csütörtökön a Parlamentben fogadta Pierre Lagorce-t, a francia nemzetgyűlés francia—magyar baráti csoportjának elnökét.

— **Az európai textilipari kutató intézet** igazgatóinak tapasztalatcsere-munkacsoportja Budapesten tanácskozik. A Textilipari Kutató Intézetben tegnap megkezdődött konferencián a többi között az energiatakarékosság, s a textilipari kutatások aktuális témáival foglalkoznak.

— *„ÚJ, VIRÁGOS IFJÚSÁGGAL" címmel, nagy sikerű Ady-emlékműsort mutatott be csütörtökön a Néphadsereg Központi Művészegyüttese az EVIG művelődési központjában. Az együttes a műsort a néphadsereg több alakulatánál is bemutatja majd.*

— **Nagy az érdeklődés** az erfurti nemzetközi kertészeti kiállításon a magyar pavilon iránt. A kiállítás keretében zajló termékversenyen a magyar zöldség és gyümölcs eddig 42 aranyérmet nyert, s ezzel vezet a mezőnyben.

— **Csatornázási munkálatok közben** megsérült a XX. kerületi Haraszti úton a Vízművek 250 milliméteres főnyomócsöve, s így a Millenniumi lakótelep, valamint a Dugattyúgyűrűgyár és környéke csütörtökön, a reggeli órákban víz nélkül maradt.

— **A spanyol rendőrség** csütörtök este Valenciában letartóztatott

[illegible] és Barugyár tiszafüredi üzemegységében. Az exportra gyártott komplex szerelvény átvételét csütörtökön kezdték meg; az év végéig további öt, jövőre pedig 20 hasonló daru készül szovjet megrendelésre.

— A GANZ-MÁVAG MŰVELŐDÉSI KÖZPONT Acélhang férfikara csütörtökön az NDK-ba utazott; a Drezda megye és Kamenz város közös rendezésében lezajlott kórustalálkozó gálaestjére kapott meghívást. Az együttes hangversenyt ad még Drezdában és Karl-Marx-Stadtban is.

— *FILMBEMUTATÓT tartott csütörtök este Budapesten, a Művész Filmszínházban a Magyar Szolidaritási Bizottság chilei akcióbizottsága; a Santiago fölött esik az eső című francia—bolgár koprodukciós film vetítése előtt Árkus István, az akcióbizottság alelnöke mondott bevezetőt.*

— A SZOCIALISTA ORSZÁGOK AFRIKA-TÖRTÉNÉSZEINEK négynapos munkacsoportülése tegnap fejeződött be Budapesten. A következő konferenciát két év múlva Lipcsében tartják meg.

— **Vezetői engedély nélkül** ült motorkerékpárra, s járművével elgázolta Budapesten a VI. kerületi Eötvös utcában özvegy Árvai Eleméré 69 éves nyugdíjast Holló László 19 éves betanított munkás, majd segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. Az idős asszonyt életveszélyes állapotban szállították kórházba; Hollót a rendőrség elfogta, letartóztatta, és megindította ellene az eljárást.

— **Tizenöt iskoláslány vesztette életét** Indiában, egy Jaipur melletti kis falusi iskolában: az orkán kidöntött egy faóriást, s az

Hepp Edit, festő

L.: Ősze András

A hétvégi kult. programból 9.

Népszabadság, Bp. 1977 szept. 10.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1978 ÁPR 18

VAS NÉPE

Hepp Edit, festőművész

1021

FIATAL MŰVÉSZEK BEMUTATKOZÁSA

Évek óta Szombathelyen rendezik meg a Derkovits-ösztöndíjas festőművészek kiállítását. Az idén kilenc fiatal művész — festő, grafikus, szobrász — mutatkozott be a közönségnek.

Az ötletek, megoldások fiatalos gondolkodásra, lá-

erős humorú képeit. Kellemesebb benyomást azonban liinó-metszetei keltenek, melyek eszközeikben semmivel sem szegényebbek grafikáinál, de vizuálisan és tartalmilag hatásosabbnak tűnnek az előbbieknél. (Birkaünnep előtt, Húsbolt.)

Hepp Edit: Régiségek.

tásmódra vallanak, de nem „vádolható" a kiállítás vad modernséggel. Meglepő, meghökkentő alkotások azért akadnak...

A művek kivétel nélkül bizonyítják alkotóik mesterségbeli felkészültségét, biztos ceruza- és ecsetvezetését. Átsüt ez a biztonság a kevésbé közérthető, újszerű megoldásokkal, színekkel kísérletező képeken is.

Különdíjjal, s majd önálló kiállítási lehetőséggel *Hepp Edit* festőművészt jutalmazták. Kiállított képein — Régiségek, Malvin, Medál — az öregség gondolatával játszik. Az ellentmondás csak látszólagos az említett fiatalos látásmóddal, Hepp Edit ugyanis némi iróniával közelít témája felé. Az öregség „kellékeinek" felsorakoztatásából és a friss, szinte naturálisan harsány színek kontrasztjából fakad ez az irónia. De csöppet sem bántó, inkább kedves, mosolyt fakasztó ábrázolása a múlton, a letűnt fiatalságon merengő öregségnek.

Érdekesek *Szunyoghy András* grafikái. Biztos rajzkészség, karakterizáló látásmód jellemzi gúnyba hajló

Szunyogh András: Birkaünnep előtt.

Topor András: Mélységek.

Topor András festménnyel és grafikával egyaránt szerepelt a tárlaton. Lendületes vonalaikkal, erős tónusaikkal grafikái — Vándor, Mélység, Menekülő — számíthatnak nagyobb érdeklődésre. A villódzó fekete-fehér foltok mozgalmasságot visznek a képekbe, az erőteljes vonalak biztosan vezetik a szemet a látszólagos rendezetlenségben.

Akadt a kiállításon kisebb élményt, de annál több fejtörést okozó kép is. *Dienes Gábor* és *Nagy Gábor* képei egy, a köznapitól távoleső világba vezetnek. Különösen Dienes sikoltó színei, emberietlen figurái nehezen megközelíthetőek.

A festményeknél, grafikáknál gyengébbnek érezzük a szobrászok anyagát. Még *Lóránt Zsuzsa* alkotásai ígérik a legtöbbet. Látogató című figurájában egy jól „meglátott" mozdulatot formált meg természetes harmóniával. Önkéntelenül merül fel viszont a kérdés, „Gábor Áron rézágyúja fel van virágozva" címet viselő — nincs rá jobb kifejezés — makettja előtt: mitől szobor ez?

Dicséretes, jó kezdeményezés fiatal művészeknek lehetőséget adni a bemutatkozásra, a közönséggel való kapcsolatteremtésre. Hogy ez mennyire sikerül, az a művészeken, az alkotásokon, de a kiállítás körülményein is múlhat. Jelen esetben — a vendégkönyv bejegyzései alapján — nem biztos, hogy sikerült a lehetőségeket maradéktalanul kiaknázni, s ha ez így van, az nem a kiállított műveken múlott.

(np)

Fotó: **Horváth László**

A labdarúgó NB III-ban történt

Gyenge vidéki nap

A hétvégén vidéki környezetben szerepeltek az NB III-as csapatok. Mérlegük gyenge, mindössze egy pontot szereztek, a Sabaria Tatán játszott döntetlent. A Répcelak Keszthelyen kapott ki, sőt két játékosát is kiállították.

Keszthely—Répcelak 2:1 (0:1). — Keszthely, 1000 néző, vezette: Zsalakó.

Répcelak: Tóth — Wittinger, Németh I., Csorba E., Balogh — Prystupa, Csorba J. (Horváth Gy.), Gáspár — Soós, Horváth E., Kovács. **Edző:** Szegedi Oszkár.

4. perc: Egy hosszan előre vágott labdával Hozbor iramodott meg, a keresztező Németh I. becsúszva mentett előle. A játékvezető 11-est ítélt. Major büntetőjét Tóth kiütötte.

7. perc: Kovács bal oldali bedobása után Takács a kapu torkában kézzel ütötte el a labdát. A megítélt 11-est Gáspár biztosan értékesítette (0:1).

59. perc: Bal oldali hazai támadás végén a labda túljutott az alapvonalon, a répcelaki védők leálltak. A begurított labdát Kovács az üres kapuba lőtte (1:1). A répcelakiak reklamáltak, melynek végén Baloghot a bíró leküldte.

65. perc: Hozbor tört kapura, Németh I. becsúszott, a csatár látványosan eldobta magát. A játékvezető most is 11-est adott. Budai értékesítette a büntetőt (2:1).

66. perc: Bal oldali répcelaki támadás végén Kovács sípszó után kapura lőtt, a játékvezető a szélsőt is leküldte a pályáról.

A vízzel borított pályán magabiztosan, jól kezdtek a répcelakiak. A külső körülményekkel azonban nem tudtak megbirkózni. — Jók: Hozbor, Kovács, György dr., illetve Tóth, Wittinger, Németh.

— szarka

Tatai Rákóczi—Sabaria SE 0:0. — Tata, 200 néző, vezette: Bodrogi.

Sabaria: Pálinkás — Sümeghy, Varga L., Tóth, Bencsics — Horváth L. (Devecseri), Németh L., Jáger — Derdák, Szőnye, Kardos. **Edző:** Virágh Géza.

17. perc: Gyors szombathelyi támadás végén Kardos nagy helyzetben a kapust találta el.

29. perc: Derdák felső sarokra tartó lövését Horváth nagy bravúrral hárította.

69. perc: Derdák közelről kapu fölé emelt.

86. perc: Tamási közeli lövését Pálinkás gyors vetődéssel hárította.

Küzdelmes mérkőzésen igazságos eredmény született, bár a Sabaria — helyzetei alapján — közelebb állt a győzelemhez. — Jók: Horváth, Molnár, Fürstenczeller illetve a közvetlen védelem, Németh L.

H. G.

Oroszlány—Kőszeg 2:0 (1:0). — Oroszlány, 400 néző, vezette: Bauer.

LATEX: Csiszár — Vámos, Raposa, Ávár, Horváth — Háni, Neválovits, Fábián, — Szücs I., Kiss G. (Földesi), Kozmor I. **Edző:** Jenkei Ede.

19. perc: Rimbacher hatalmas lövése a jobb felső sarokba vágódott (1:0).

23. perc: Kavalák közeli fejesét Csiszár szögletre ütötte.

33. perc: Szócs I. nagy helyzetben mellé gurított.

50. perc: Vámos átfejelte a labdát a kapus fölött, de fölé szállt.

80. perc: A védőkről kipattanó labdát Gáspár futtából a bal sarokba lőtte (2:0).

Az első félidőt jobbára a hazai csapat irányította, a második félidőben viszont kiegyenlített volt a küzdelem. — Jók: Rimbacher, Bánfi, Sallói illetve Horváth, Szücs I., Raposa.

— szilas

További eredmények: Soproni Textiles—Soproni KSE 3:0, Ajkai Alumínium—MÁV NTE 2:0, Pét—Bábolna 1:1, Kiss J. SE—Bakony Vegyész 1:0, Siófok—KOMÉP 0:0, Sellye—Bauxitbányász 1:1, PVSK—Véménd 1:1.

A bajnokság állása:

1.	Ajka	29	16	7	6	52-29 39
2.	Bauxitb.	29	14	10	5	51-29 38
3.	PVSK	29	15	6	8	46-22 36
4.	Oroszlány	29	15	6	8	47-39 36
5.	Répcelak	29	14	4	11	43-40 32
6.	NTE	29	10	12	7	33-37 32
7.	Bakony	29	11	9	9	37-32 31
8.	Pét	29	12	7	10	36-31 31
9.	Sabaria	29	13	5	11	37-34 31
10.	KOMÉP	29	10	11	8	36-35 31
11.	Sop. T.	29	13	5	11	47-49 31
12.	Véménd	29	11	8	10	46-38 30
13.	Rákóczi	29	11	7	11	34-29 29
14.	Bábolna	29	11	7	11	39-35 29
15.	Sellye	29	10	7	12	28-35 27
16.	Siófok	29	8	7	14	31-35 23
17.	Kiss SE	29	8	5	16	30-56 21
18.	Keszthely	29	6	8	15	41-64 20
19.	Kőszeg	29	5	7	17	31-60 17
20.	Sop. KSE	29	4	8	17	35-57 16

A Haladás ifi az élen

Haladás—Rába ETO 1:0 (1:0). Szombathely, 200 néző. V.: Nemes. — Országos ifjúsági labdarúgó bajnokság, északnyugati csoport.

Haladás: Andorka — Kovács III., Biró, Hegyi, Vörös II., Nagy J., Kiss E., Szilas, Maráczi, Holdosi, Németh Á. **Edző:** Ekler József.

Rába ETO: Venczel — Czöczi, Lipóth, Papp, Kocsis, Sipos, Pölöskei, Terczéler, Koltai, Tank, Varga. **Edző:** Dombos Péter.

Az orkánszerű szél, nem kedvezett a rangadó színvonalának. A Haladás ifik játékán erősen látszott, hogy csütörtökön az OIK elődöntőjében mindent „beleadtak" a játékba. Ezen a mérkőzésen azonban lelkesedésük révén megérdemelt győzelmet arattak az eddig listavezető győriek ellen. A gól a 22. percben esett: Kiss Emil szabadrúgására Holdosi a bolyból nagyszerűen robbant ki és fejéről a jobb sarokba vágódott a labda. Ezzel a győzelemmel a Haladás egy gólos különbséggel átvette a vezetést. — **Jók:** Hegyi, Nagy J., Kiss E., illetve Pölöskei.

K. A.

A Művelődési és Sportház szőnyegén:

Nyertes: a birkózósport

Vasárnap reggel 103 felsőtagozatos gyülekezett a szombathelyi Művelődési és Sportházban, a grundbirkózás városi döntőire. Nemcsak a megyeszékhely iskolából érkeztek versenyzők, Táplánszentkereszt és Vasszurány is elküldte legjobbjait. Összesen 17 iskola diákjai indultak — titkon valamennyielven két „szőnyegen" folyt a viadal. Mi-

Két kört festettek fel a küzdőtérre, szaknyelven két „szőnyegen" folyta viadal. Mivel vadonatúj tömegsportról van szó, menetközben még a szabályokat is lehetett csiszolni. Például a három másodpercig tartó kiemelés egyenlő a győzelemmel, a rövidebb ideig tartó — a semmivel.

— Adjunk egy pontot az emelésekért — javasolta Füzessy András, nemzetközi birGyörgy, felkészítette őket — az egyelőre még számára is kissé ismeretlen sportágban. Az Antal János utcaiak ragyogó szereplésén is mindenki csodálkozott, míg ki nem derült: Füzessy József, a Haladás nyugdíjas edzője tartott nekik „órákat" a grundbirkózásból...

A helyezettek a díjak és oklevelek mellett tanácsot kaptak a verseny végén, hol és mikor lehet igazi birkozóedzéseken résztvenni. Ha kedvüket és lelkesedésüket átmentik az edzésekre is vasárnapról, akkor sok örömet szereznek még annak a kétszáz embernek, aki valamilyen minőségben e döntőkön is megnézte őket...

A csapatversenyt a Zrínyi utcaiak nyerték

CSEPEL GALÉRIA

Bp. XXI., Rákóczi F. út 142.

Tel.: 142-407

(a Boráros tértől 3. HÉV megálló)

N y i t v a :

Hétfő kivételével: 12–18 óráig,
Szombat, vasárnap: 11–18 óráig

Meghívjuk Önt

HEPP EDIT

festőművész

kiállításának megnyitására

1977. augusztus 30-án, 17 órakor

A kiállítást megnyitja:

P. Szűcs Júlia

művészettörténész

Megtekinthető:

augusztus 30–szeptember 18-ig.

77 1338 — FNYV 7

Hepp Edith

Keresztes Dóra, Kiss István, Koltai Éva és Nagy András tipografikai kiállítása január 7.-ig megtekinthető a Helikon Galériában.
Maurer Dóra "Rajzolás kamerával" c. kiállítása a székesfehérvári Ifjuságí Házban január 8.-ig,
Dobrik István kiállítása a miskolci Mini Galériában január 8.-tól,
Kulinyi István kiállítása a Csók Galériában január 11.-től
Balla Demeter fotókiállítása a Miskolci Galériában január 12.-től,
Hepp Edith festő kiállítása a Studió Galériában január 13.-ig,
Szunyoghy András grafikus kiállítása a Magyar Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában jan. 31.-ig tart nyitva, mint a lap közli.

Élet és Irodalom,Bp. 1979. jan.6. XXIII.évf.lsz.
8. lap.

Hepp Edit

Hepp Edit kiállításáról

Élet és Irodalom, Bp. 1979. jan. 6.
XXIII. évf. 1. sz. 7. lap.

rtók

a végleges változat kialakításában részt vettek a párizsi Pompidou Központ ARTA típusú számítógépei is.

Az érdeklődő számára külön élvezetet nyújthat a lapok változatos és vallomásos címanyaga: Allegro barbaro, Pásztori furulya, Kékszakáll hetedik felesége, Formatervezés Bartók zenéjére, Az éjszaka zenéje, Csak tiszta forrásból, Mandarin, Angyalszárny és hegedűszó, Szelíd felindulás stb). Mindannyiunk számára öröm a nemzedékek magas színvonalú közös jelentkezése: a bartóki eszme és muzsika, úgy tetszik, meghatározó és különbségek nélkül ihlető erejű.

A kiadók bizonnyal találnak módot arra, hogy kamarakiállításon mutassák be a gyűjtemény lapjait. Talán abban is öröme telne a képzőművészet kedvelőinek, ha a majdani tárlat színes katalógusa a megfelelő dokumentációkkal megjelennék. Gyönyörű kiadvány lehetne az anyag nyomtatott könyv formájában is. A virtuális kötet

A HÉT KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

DÜBRENTEI KORNÉL: SZÖKŐÉV. Versek (Magvető)

HAJNAL ANNA: ALKONYFÉNY. Válogatott versek (Magvető)

ILLÉS ENDRE: OSTYA NÉLKÜL. Novellák (Magvető)

HORGAS BÉLA: AMÍG TE ALSZOL. Mesék (Móra)

PALOTAI ERZSI: KARAMBOL. Novellák (Szépirodalmi)

SZERB GYÖRGY: VISSZASZÁMLÁLÁS. Versek (Szépirodalmi)

HÁRS LÁSZLÓ: A HÓTÜNDÉR. Mese (Móra)

WLADYSLAW TERLECKI: FEKETE REGÉNY (Európa)

CHARLES DICKENS: A JARNDYCE-ÖRÖKÖSÖK. Regény (Móra)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Hepp Edit festőművész.
VAS NÉPE
1979 MÁJ 3
1071

Emberközpontú művészet

Hepp Edit kiállítása

Egy évvel ezelőtt a Derkovits ösztöndíjasok kiállításán Hepp Edit festőművész nyerte el Vas megye Tanácsa díját és az önálló bemutatkozás lehetőségét Szombathelyen. A művész képei most a Forradalmi Múzeumban láthatók május 13-ig.

Hepp Editről a nehezen hozzáférhető, szűkszavú katalógus a következőket árulja el: 1947-ben született, a Képzőművészeti Gimnáziumban, majd a Képzőművészeti Főiskolán tanult. 1975-ben Derkovits ösztöndíjat kapott, 1976-ban és 1977-ben nívódíjjal tüntették ki. Önálló kiállításai: 1977-ben Csepelen, 1978-ban Budapesten, a Stúdió Galériában.

Tavaly kiállított munkái — Régiségek, Medál, Malvin — méltán juttatták az akkori mezőny élére. A zömében

Requiem.

kemény, rideg színekkel emberidegen világot teremtő társak közül valami megfoghatatlan líraiság, mély humánum emelte ki Hepp Edit képeit. Pedig ő is kedveli az élénk, erőteljes színeket, de a harsányan elkülönülő színfoltok kontúrjait feloldják a finom, homályos ecsetvonásokkal megrajzolt alakok. A művész önálló bemutatkozása viszont némi csalódást okozott, a kiállított művek szinte azonos színekből, azonos motívumokból építkeznek. Az uralkodó sárga, zöld és narancs, a visszatérő, jellegzetesen megformált nőalakok a negyedik-ötödik kép után azt a hatást keltik, mintha már láttuk volna a képet. A festmények nagy száma sugároz egy meghatározatlan nosztalgiát, — Medál, Régiségek, Malvin, Uri utca, Érmék — finoman érzékeltetett melankóliát.

Új arcát ismerjük meg Hepp Editnek a tárlaton bemutatott grafikáin keresztül, melyek közül kiemelkedik a Tízparancsolat című sorozata. Az emberi magatartás bibliai normáit frissen, meglepően mai követelményként közvetítik ezek a grafikák.

Erősen festői látásmód jellemzi a művész gobelinterveit, színei itt is erőteljesek, bár komorabbak, mint festményein, ecsetvonásai viszont lendületesebbek s a képek ezáltal dekoratívabb hatást keltenek.

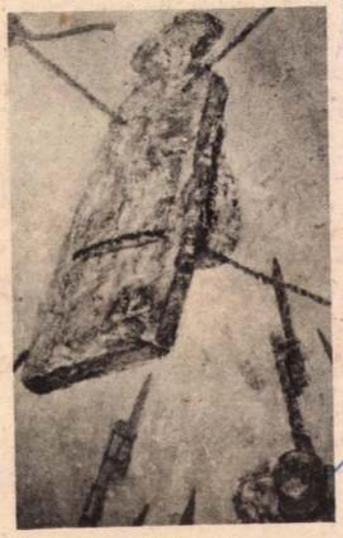

V. parancsolat.

A tárlat anyagát összességében szemlélve a legmegkapóbb Hepp Edit művészetének emberközpontúsága. Humánus, a lelki finomságokra érzékeny alkatú művésznek ismerhettük meg, ami a mai, egyre inkább elidegenedő világunkban nem kis erénynek tekinthető.

(np.)

Madonna '78.

hálóba pofozta (2:0). Ez maradt a végeredmény.

Sárosi László: — Lagymatag, unalmas meccs volt. Rengeteg helyzetet kihagyott a csapat. Személy szerint senkit sem tudok kiemelni.

Szarka Sándor: — A Haladás csatárai gyenge napot fogtak ki. Igaz, a mieink sem remekeltek, a gárda közepes teljesítményt nyújtott. Talán a kapus Németh II., és Horváth Gy. néhány megmozdulása, akarása érdemel említést.

kozma

osháza

hárdi MSE 1:0 (0:0) — Szentgotthárd, 300 néző, jv: Takács. A hazai együttes Dunai — Horváth I., Bágera) Szedri — Nagy (Köteles), Kovács, Horváth F. — Németh, Csicsai, Babits, Pungor (Gombás). Edző: Szőcs László. Végig egyenrangú ellenfél volt, s a 82. percben potyaízű góllal vesztett.

A megyei ifjúsági bajnokság eredményei: Sárvári Vasas—Uraiújfalu 4:1, Horvátzsidány—Jánosháza 1:1, Vép—Pamut 3:2, Celldömölk—Körmend 2:0, Csénye—Sárvári Kinizsi 2:5, Bük—Kemenesalja 1:7, Vasvár—Spartacus-Styl 3:3, Szentgotthárd—Kőszeg 2:1, Haladás III.—Szentgotthárd 2:2. **A Celldömölk vezet a bajnokságban.**

A megyei bajnokság állása

1. Körmend	23	19	3	1	69-12	41
2. Kőszeg	23	14	6	3	39-17	34
3. Sárvári K.	23	15	3	5	57-32	33
4. Sárvári V.	23	11	3	9	41-37	25
5. Pamut	23	10	5	8	39-33	25
6. Uraiújfalu	23	6	10	7	36-32	22
7. Celldömölk	23	8	6	9	45-45	22
8. Kemenesa.	23	8	4	11	50-47	20
9. H.-zsidány	23	7	6	10	29-37	20
10. Vép	23	7	6	10	32-45	20
11. Vasvár	23	7	5	11	38-43	19
12. Bük	23	6	7	10	25-50	19
13. Spartacus-Styl	23	6	6	11	24-33	18
14. Csénye	23	4	10	9	25-40	17
15. Szentgotth.	23	5	6	12	31-42	16
16. Jánosháza	23	4	8	11	23-45	16

Az összevont járási-városi bajnokság eredményei: Ják—Haladás ifj. II. 3:0, Lőrinc SE—Söpte 1:1, Vasszilvágy—Nárai 1:1, Rum—Szentpéterfa 6:0, Püspökmolnári—Meszlen 4:1, Csepreg—Kőszeghegyalja 1:0, Építők—Perenye 2:6. Az Építők—Csepreg 0:1 mérkőzést az Építők megóvta. A FB a mérkőzés eredményét megsemmisítette és a két pontot az Építők javára igazolta. A bajnokság élmezőnye 1. Építők (20 mérkőzés) 23 pont, második a Lőrinc (18 mérkőzés) 27, harmadik a Püspökmolnári (19 mérkőzés 61-30), negyedik a Rum (19 mérkőzés 47-27) 25—25 pont, ötödik a Csepreg (19 mérkőzés) 24 pont.

A Csepreg—Meszlen mérkőzés 7:1 arányú eredménnyel végződött, tévesen jelent meg a 0:0-as eredmény.

— potharn

lényeg azonban az, hogy a világbajnoki döntő bebizonyította, a korábbi években oly eredményesnek bizonyult kínai technika és já-

Röplabda

NB II. nyugat, női: HALADÁS—BAUXITBÁNYÁSZ 3:0 (15:12, 15:12, 15:10). — Tapolca, vezette: Horváth.

Haladás: Pachner, Segyevy, Varsányi, Takács, Porpáczy, Horváth K. Edző: Tóth László.

A közepes formában játszó vendégek egyórás nagy küzdelemben nyertek.

SPARTACUS-STYL—PÉCSI VÖRÖS METEOR 3:0 (15:9, 15:10, 15:4). — Szombathely, vezette: Aranyosi.

Spartacus-Styl: Hajdinák, Türk, Kereszturi, Dancs, Bozzai, Hömöstrei. *csere:* Németh, Sipos, Kálmán, Török. *Edző:* Kereszturi József.

A szövetkezetiek visszavágtak a tavalyi kettős vereségért. — *Jók:* Dancs, Hömöstrei, Kereszturi.

NB II. nyugat, férfiak: SPARTACUS-STYL—STEINMETZ SE 3:0 (15:2, 15:6, 15:6). — Pécs, vezette: Papp.

Spartacus-Styl: Komáromi, Gombos, Wágner, Nagy J., Laki, Horváth Z. *csere:* Döbröntei, Kurz, Unger. *Edző:* Nagy József.

39 perc alatt nyert a szombathelyi csapat.

Középiskolás sportprognózis

Ma délután 14.30 órától a városligeti ifjúsági sporttelepen az ÖHV városi bajnokságát rendezik.

Pénteken, május 4-én a Zrínyi utcai sportcsarnokban — lányok részére — C-kategóriás egyéni tornaverseny lesz.

Május 5-én és 6-án 8 órától a városligeti ifjúsági sporttelepen megyei atlétikai egyéni és csapatbajnokságot rendeznek.

Hétfőn (7-én) Oladban tájfutás egyéni versenyt, kedden (8-án) Kelemen-majorban középiskolás váltó bajnokságot rendeznek 14 órától.

tták venni

A Szo

laegerszeg

ötvenezer

mét. Az,

mek veze

A Boro

1. Nagy—Pólay (Trabant) Sava'ria, 2. Bihari—Ifj. [illegible] (Trabant) Siófok, 3. Pathy—Szabó (Trabant) Veszprém. **B-kategória (600—1000 cm³): 1. Balikó—Kremser (P. Fiat 126) FŐTAXI,** 2. Guttman—Guttman (P. Fiat 126) Szombathelyi Autóklub, 3. Lajler—Vidisek (Zasztava 750) Celje. **C-kategória (1000—1300 cm³): 1. Hacin házaspár (Zasztava, 1300 Special) Celje,** 2. Hofmann házaspár (Lada) Győr, 3. Magyar—Farkas (Fiat 128), Sava'ria. **D-kategória (1300 cm³ fölött): 1. Unger—Palotai (P. Fiat 1500) Sava'ria,** 2. ifj. Regős—Darvas (P. Fiat 1500), Sava'ria, 3. Bilik—Udvardi (P. Fiat 1500) Szombathelyi Autóklub.

Abszolút sorrend: 1. Hacin házaspár (Zasztava 1300 Special) Celje, 2. Balikó—Kremser (P. Fiat 126) FŐTAXI, 3. Nagy—Pólay (Trabant) Sava'ria.

Csapatban: 1. Celje, 2. Sava'ria, 3. FŐTAXI. (A B-kategória eredményhirdetésén a díjkiosztás óvás miatt nem történt meg.)

Herczeg magyar bajnok

A fővárosban rendezték az ifjúsági birkózók legrangosabb hazai versenyét, a magyar bajnokságot. A szombathelyiek húsz olimpiai pontra taksálták erejüket, s 23 lett belőle.

A 81 kilósok versenyében született a legnagyobb Haladás siker. **Herczeg Attila** valamennyi ellenfelét tussal verte, hibapont nélkül hagyta el a mérkőzés végén a szőnyeget. Kovács György ezüstérmet szerzett a 65 kilósok között, ezúttal nem volt szerencséje Mihályi (Csepel Autó) ellen, akit ugyan már kétszer is tussal vert. Most az első menetben kétvállra került.

Eredmények, 48 kg: ...6. Lukács. — **52 kg:** ...4. Molnár K. — **65 kg:**... 2. Kovács György. — **81 kg:** 1. Herczeg Attila. — **87 kg:**... 3. Szilvák Gábor. — + **87 kg:** ...4. Vörös.

Olimpiai pontversenyben: 1. Ferencváros 51 pont, 2. Haladás 23 pont, 3. Bp. Honvéd 18 pont.

★

Budapesten a Bp. Honvéd országos serdülő szabadfogású versenyén a Haladás birkózói három első, négy második és két harmadik helyet szereztek.

42 kg: 1. Marosvölgyi János. — 45 kg: ...2. Molnár T., 3. Takács P. — **49 kg:** 1. Simai András, 3. Dvorák L. — **57 kg:** 1. Kovács Sándor, 3. Boda. — **62 kg:** 2. Koronczai. — **72 kg:** 2. Pradalits E. — + **78 kg:** 2. Csiszár.

Képünkön: Herczeg Attila ifjúsági magyar bajnok.

Teke győzelem Szolnokon

Sabaria SE—Szolnoki MÁV 5:3 (5265—5219). — Szolnok, NB I-es férfi bajnoki mérkőzés.

Sabaria: Szépfalvi 913, Németh 908, Milisits 889, Szakács 869, Móricz 847, Palkó 839.

A szombathelyi csapat biztos győzelmet aratott a gyenge teljesítményt nyújtó hazaiak ellen.

Hepp Edit festő-
művésznő

Losonci Miklós: Hepp Edit
festményei

Pest Megyei Hírlap,
1979. jan. 14.

Hepp Edit festményei

Érzékeny, alapos, hagyománytisztelő és újító *Hepp Edit*. Emellett lírai alkat. Kulturált. Ezen elemekből szerveződik sajátos tehetsége. Bizonyos elemeket ismétel; — a női figura intenzív térben válik fő motívummá. Nosztalgiái azért jelentősek, mert mérték és finomság kormányozza. Drámák is telítődnek felületein, de a színárnyalatok érzékeny halksága csitítja a magányt és az elmúlást; Hepp Edit vizsgálódási területét. Nem a világával, hanem festői erejével azonosulunk.

Hepp Edit
festő

A Derkovits Bizottság döntése
szerint a művész 3 egyig kair
3.000-Ft ösztöndíjba részesül.

-: 1975.év Derkovits-ösztöndijasai
Művészet, 1975.december - 44.oldal

Herban Antal

?

l. Gereczerajtár

266-h.

azonos Herbán Antallal

Herbász Antal

l.

Kalmüeml

65. l

66. l.

67. l

70. l

Herbász Alajos

u. o. 69. l

80. l

84. l.

91. l.

92. l.

	5	8.50	7.—
	6	2.60	1.—
	14	7.—	1.40
	2	1.80	1.60
	2	1.80	1.80
	6	2.20	1.—
	2	1.30	-.50
	5	3.50	3.20
	4	-.80	-.50
	6	3.20	3.20
1940.	3	-.60	-.20
	3	1.20	-.80
	2	-.80	-.80
	1	1.50	1.50
	5	2.50	2.50
	3	3.—	3.—
1940.	4	4.20	4.20
	4	2.60	2.60

k .

	1	42.—	38.—
	1	4.50	4.50
	1	5.—	5.—
	1	5.50	5.50
	2	17.—	17.—
	1.	2.—	2.—
	1	2.—	2.—
	1	2.—	2.50

dendő, portó külön fizetendő.
ekkszámla száma: 11.416.

orok nincsenek jelenleg raktáron,
kérek vétel vagy csere ajánlatot.

Herbász Antal

l.

Gereczerajztár

221 : 6.

FENYŐFA

Herbász Alajós

l.

Gereczeraptár

217. h. 218. h. 219. h.

FENYVES
FENYVES

Herbász Alajos

l. Gerecsenajtár

E97.h.

T vállra eresztetten hordia, és

gyermekével.

Faun-anya" jobbjában szőlőfürtöt tart, a
ak ad, ki az utan két
Mindkettőjök fejét borostyán-ko-
meztelen és kecskelábaik szőrösek. A fiú
át nyitva tartja, mintha örömében
on áll és agaskodva iparkodik a szőlőt elérni.
ig hajfürtjeinek T egy részét kontyba
szolyog
stével bal karjára nehezedik és jobb
. A kerek talapzaton szőlőlevelek és
ése hátul a padon: „CLODION"

, magassága 28 c/m.
jában törött .
Józseftől 1900: XII. 29-én (699/900). – Ára
1900: XII. 29-én a 458 sz. nyugtára.

Herbász Alajós

l.

Gereczerajztár

440. h. 442. h.
444. h.

154

+ Salzburyban 1876. december 8-án.)

ré

sziklás hegy foglalja el tövében épületcsoportal, balról
e kanyarodó patak kal. A vörös fedelű épületek
es házrész válik ki, melynek első és második emele-
et falkerítés veszi körül, melynél három férfi alak-
t. Mindnyáján az épület felé fordultak s úgy
kély felé néznek. Az első emelet utolsó ablakja alatt,
Az égbolt felhős. Felrése alól balra „Hansch."

21·6: 29·7 cm.

~~hagyat. 1871. II. 24.~~

~~50~~ 51

Herbász Alajós

építészhallgató

A körmöcbányai
hegyi templom re-
naissance karszékei
elölnézet.

Rajzolta fenti

Repr.

Oldalnézet, u. o. 10. l.

Steindl Imre

Magyarországi műemlékek
Bp. 1878. 8-9. l.

14. l

festuca pseudovina

sovány csenkesz

Herbász Alajos

Keresztelő medence
a besztercebányai
főtemplomban
gotikus
Rajzolta fenti
Repr.

Steindl Imre

Magyarországi mu-
emlékek
Bp. 1878. 14. l.

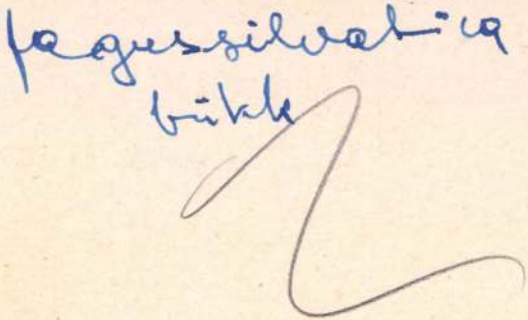

Joannis Heran, ötvös

M.D.K.

neve szerepel a Kalocsán 1603-ban kiállított céhlevélen, melynek szövege az 1529-ben Pesten kiállítottnak másolata. A XVIII. században Esztergomban telepedett le egy Heran ötvösmester, aki nyilván a fentemlített leszármazottja volt.

Somogyi Árpád: Esztergom régi ötvösművészetéről

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.3.sz.

142 old.

M.D.K.
M.D.Á.

HERBAI S. Valéria

1927-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Rétsi: Nagybánya.... Bp. 1954 338.l.

MDK.

Herbály Rózsa

Kiállitási hirdás

Békésmegyei Népujság 1966 máj.1.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herbály Lajos, szobrász

SZABAD FÖLD

1982 JUL 31

1071

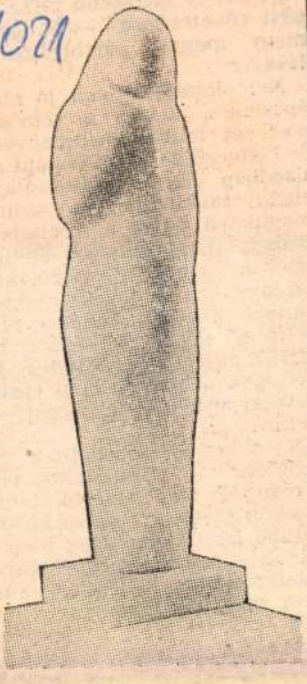

Kiállítás

A Vasutasok Szakszervezetének XXXII. országos képzőművészeti kiállítását rendezték meg Budapesten. A kiállítást Bereczky Lóránd, a Magyar Nemzeti Galéria Főigazgatója nyitotta meg, méltatva az amatőr képzőművészeti mozgalom szerepét. Az igen változatos festmény-, szobor- és grafikai anyagot Kirchmayer Károly SZOT-díjas szobrászművész és Benedek György Munkácsy-díjas festőművész rendezte. (A képen Herbály Lajos „Anyaság" című szobra.)

T.

szabályait, életvitelük, életmódj
felel a társadalmi normáknak.
cigány közéleti tevékenységet is
vannak közöttük tanács- és né
zottsági tagok, önkéntes rend
MHSZ aktivisták. Mindez jó j
kétséges azonban, hogy számuk
kossági arányukhoz képest — tö
hetne...

S ehhez kapcsolódnak az
problémák... Sajnálatos, viszon
a régimódi cigánysorból kiemelk
esetben szégyellik származásukat
gasabb iskolázottságúak nem mi
lalnak sorsközösséget cigánytárs
emelkedéséért. Különben az is ta
ható, hogy a hagyományos életfo
élők — a telepiek, a vándorlók,
ső" segítséget nem fogadják szív
nekik az az életforma, amelybe
lettek és megalkusznak hátrányo
zetükkel is, szinte hermetikusan
kóznak minden változás elől. N
letlenül közülük kerülnek ki a t

Kenyérre várv

Kicsi falvak, fölfűzve keskeny út szalagjára, Baranyában.

Nézem a boltot Gyöngyfán: zárva. Magyarmecske után az úton kicsi gyerekkel a karján, cigány kismama halad, a nagy hőségben. Megállok, beszáll a kocsiba. Mondja, cigánynak nemigen szoktak megállni. Itt volt Magyarmecskén az orvosnál, a kisgyerekkel, héthónapos. Most hazafelé, Gilvánfára, három kilométerre. A telepen lakik. Bolt? Gilvánfán van bolt, de most éppen zárva. Kenyér? Azt ott most nem lehet venni.

Aztán még odébb, már túl

HERBST PÁL

Németh F.: A bánáti fény k.

2002.

122.o.

z, középiskolai, majd 1919-ben egyetemi

velvőr szerkesztője. Bajai születésű volt,

eg, amikor 1925-ben a FL-t meglátogató

ó Balassa Józseffel együtt érkezett a

MDK

Herbász Antal

A budavári Mátyás-templom épitése alatt, épitésvezetőként működött Herbász Antal /1878-1884/

Dr.Kovács Dénes: A Mátyás-templom ünnepe.

Vasárnapi Ujság, 1894. 41.évf. 41.sz. 677, 678.l.

MDK

Herbász Antal

1878-84. építésvezető

Kovács D: Mátyás tpl ünnepe. Vas. Ujs. 1894.
41.sz. 677.l.

M.D.K.

HERBAY Eugenia

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

HERBECHA, Jacob, pozsonyi avztalosszegéd

J. H., Tischlergesell, 11 éves lánya meghalt. (1849, 700 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

V.

A XVIII. SZÁZAD.

A XVII. század végével Buda és Magyarország letűnik a világérdeklődés színpadáról. Az a felcsigázott kíváncsiság és fokozott figyelem, amely Európa keresztény népeit évtizedeken át izgalomban tartotta, a félhold lehanyatlásával egyszerre leapadt ; a krónikák, röplapok, ujságok főtémája immár nem Buda s nem az ősi magyar várak körül lefolyt véres küzdelmek. A harcok elülésével és nyomában az érdeklődés kihülésével egyidőben természetesen mélyen lecsökken a csataképek divatja is. Az a hihetetlen termékenység és változatosság, amellyel a német, németalföldi, francia, olasz, spanyol rézmetszők és rajzolók, festők és gobelinkészítők, éremvésők foglalkoztak az elmult században a magyar városok, várak és csaták képeinek megrajzolásával, a századfordulón a mélypontra jut. A magyar kardnak, Rákóczi kurucainak hősi küzdelmeit, immár nem az elnyomó török, hanem az osztrák elleni harcait már hidegen, sőt nem ritkán ellenszenvvel nézik a külföldi krónikások. A néhány évtized előtti csodálat helyébe a közöny, sőt a gyűlölség lép.[423]

A csataképfestés a XVII. században, legalább is magyar vonatkozásban, nem volt retrospektív ; nem az elmult korok dicsőségét zengette s nem a régi nemzeti szentek hősi legendáját énekelte meg, mint a középkori falfestészet és a miniatúra. E kor csupa égető aktualitás, a XVI. század végétől Buda visszafoglalásáig. S milyen sivár ekkor, a barok első korszakában a magyar művészeti termelés nagy átlaga, s amilyen gyéren s egymástól elszigetelve, szerves egységbeforradás nélkül jelentkeznek a magyar barok első emlékei, éppen a magyar vonatkozású csataképábrázolás barokkori virágzása esik a XVII. századra. A barok csatakép sajátos korszaka Európaszerte is a XVII. század volt. A magyar barok,

lóbb francia barok csatafestőnek tarthatjuk, Joseph Parrocel méltó kortársának. Ezek a falkárpitok színpompájukkal, a jelenetezés gazdagságával és a részletek gondos kidolgozásával tündökölnek, s gazdag dekoratív keretük csak kiemeli a jelenetek ünnepélyességét. Méltán dicsőítik a nagy mecénást, Lotharingiai

39. A párkányi csata. Gobelin La Malgrange műhelyéből. 1705 — 25 (Bécs, Művészettörténeti Múzeum).
La battaglia di Párkány. Arazzo della scuola di La Malgrange. 1705—25 (Museo di Storia delle Arti, Vienna).

Károlyt és fényes tetteit. E gobelineken már nem érzik az ütközetek emésztő küzdelme, az elmult századok nyomorúsága; itt csak a diadal barok optimizmusa fénylik, a nagy gesztusok és formák szédítő színpadiasságával. Új világ, más és boldogabb világ levegőjét hozzák e művek. A félhold csillaga lehanyatlott, Buda vára újra a keresztény kultúrközösségé; a nagy hadvezérek, Károly és Jenő hercegek egyben a barok művészet nagy magyar mecénásai.

38. Sébastien Le Clerc: Visegrád megvétele
A »Les actions glorioeuses de Charles-Duc de Lorraine« sorozatából.
Sebastiano Le Clerc: La presa di Visegrád
(Dalla serie »Les actions glorioeuses de Charles Duc de Lorraine«).

Francia eredetűek a Lotharingiai Károly diadalaira vonatkozó, különleges művészi értékű, világhírű bécsi és budapesti gobelinek. Kettő kőzülök Budára vonatkozik (Lotharingiai Károly győzelme és Buda visszafoglalása), s a Magyar Szent Korona tulajdona.[418] A bécsi Kunsthistorisches Museum díszei : A janicsárok lemészárlása, Lotharingiai Károly diadalmenete,[419] a kahlenbergi csata, a párkányi csata (39. kép) és a mohácsi csata két jelenete.[420]

E gobelinek sorozata Nancy-ban készült 1705—25 között, La Malgrange műhelyében. Kartonjaikat Charles Herbel (1566—1702) készítette, aki 1698 november 10-én Lipót bevonulásakor 25 hadiképet állított ki. Ezek az eredeti festmények, amelyeken a tájképi részleteket Jean Louis Guyon festette, a lunevillei kastély felégésekor 1719-ben elpusztultak ;[421] a gobelineken egyébként Du Rup, Martin Jacquard és Guyon dolgozott.

A La Malgrange-ban készült gobelinek művészileg ugyan már a XVIII. századba vezetnek át,[422] de a kartonok még a »Grand Siècle« művészetét hirdetik. Herbelt e művek nyomán a legkivá-

Ambcsata 96. l.

Herbel Charles

+ 1703

C.

Budavinzaf. 1936

17, 18-C.

A katonaleves felvételek
történnek és így a képeket
Zeleny Ottó fényképész. A
13 x 18 cm.

Kiváló tisztelettel
Pécs, 1917. április 16án

Herbet Charles, aki a hires lothavingiai Károly fiié magyar tárgyú gobelineket tervezte. Bocheimnál (M. Mukincsek II k. 43 l.) Herbetnek igatik s hogy 1702 ben halt meg. Szendrei Magyar Hadtöt emlékek 741 lapján, Magláth Bélre utan (s tört. Kiall. Kalauza 1886. 257 l.) Herbel Károly nak és 1703 ban elhalt nak mondja. Ez tisztázandó. Ha mérkint nem, úgy a következő munkából: Dr Ernst Ritter v. Birk Inventar der Tapeten und Gobelins. Wien 1882.

15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					

raham folaldozni készül Izsákot. Eszter. Saul királyu kenese, végül Jáhel
megöli Siserát.

A kastély e
ási faragott asz
alabastrom és r
XV—XVI. száza

Míg a száz
be jut, hogy ez
hegedüsének, T
veszéséről, Ter
daljáról és a k
lelkü Orsolya
délyi históriáját

1557-ben
temét a mai S
ték el.

Sárvárról c
5—6 kilométer
Batthyány-kasté
Batthyány Lajo
nagynevű építő
tött műtárgyai

Herbel Charles
gobelin tervező
l.
Tragor Vác minvénei
30. l
7. tábla

Széles aranykeretekbe foglalt festményeinek száma másfélszáz. Köztük Báthory Zsigmond, Báthory Gábor, Bethlen Gábor, Rákóczi György erdélyi fejedelmek; Draskovich, Pálffy, Illésházy nádorok; Zrinyi Miklós, György és Pál: Széchy Dénes, Forgách Ferenc esztergomi érsekek; Nádasdy Tamás országbíró; Ferenc, a kivégzett nádor, Batthyány Ádám horvát bán, Esterházy László pápai várkapitány, Erdődy György tárnokmester, Szunyogh Gáspár, Bethlen Gábor főudvarmestere stb. stb. Ezeket a festményeket keretestől együtt úgyszólván semmire sem értékelték s nyomtalanul tüntek el csaknem egyig.

A sárvári kincsekhez hasonló tömegűt és értéküt vittek el Nádasdyak egy másik birtokáról, Pottendorfból és mint föntebb említettük Lékáról is, hol csupán a zsákokba öntött pénz 8 szekérrakományt tett ki.

Az itt felsoroltak a 78 ívalakú oldalt kitevő leltárnak természetesen csak nagyon elenyésző hányadát tüntetik föl. Hogy a fölhalmozott kincsgarmadákból a leltározás előtt mit és milyen értékben loptak el, azt még hozzávetőlegesen sem lehet megállapítani. Hiszen lopott akkor mindenki. Egy ebből az időből fennmaradt irat mondja, hogy soha annyi fosztogató és rabló nem volt az urak és magasabb rangu katonák között, mint ekkor. Hogy többet ne említsünk, Paradieser János és Erdődy Miklós grófok, a hivatalos megállapítás szerint a Wesselényi-mozgalom vádlottjaitól több százezer forint értékü kincset raboltak össze. Elképzelhetjük, mi minden lehetett ezek között, ha ismerjük a leltárba vett kincsek alacsony értékelését.

Herbel, Charles

nancy-i festő U. 3709

U. 3710

cród

Dutka Mária – Magyar gobelinek.

Pesti Hirlap Vasárnapja

1930. dec. 7.

Fenti tervezte a Habsburgok részére a 24 magyar hadtört tárgyi gobelint. Ezek közül 4 dob a budai vár díszét képezte. (1945-ben elpusztultak.)

Lajos, I-ső, bajor király IV. 45.

Herbel, Charles

l

Hadtort Rózl

1933.262.1

budapesti
Vakok áll. intézete VII. 288.

Herbel, Ch

kartonja után készült gobelinek, mellek Buda 1686 ki vnizavételét ábrázolják XVIII. sz.

Repr.:

Jajczay János dr.:

Buda visszafoglalásának emlékei.

MAGYAR MUVESZET

1936. 338, 339, 340 l.

Kettő a budai kir. palotta, kettő a beisi Burg dine.

Herbel Károly

lotharingiai festő

+ 1703-ban, 1680-ban a bécsi udvarnál dolgozott, tervezte azt a négy hatalmas gobelint, amely I. Ferenc József tulajdona volt.

A gobelinek valószínű leg Lipót lotharingiai hg nejének, Orleansi Erzsébet saroltanak megrendelésére a La Malgrange gyárban Nancy mellet készültek.

1) Lotharingiai Károly hg. főnezér bevonulása Budavárába Méretei: 450×694 cm

2) A párkányi utközet 430×735 cm

3) Károly lothar. herceg vmizaveri a Budavárába bejutni törekvő törökoket. 450×740 cm

4.) A mohácsi csatatér képe a grozelmes utközet utan 450×768 cm.

Majlát tört. Kiáll. 257–258. l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M.

190 8 évi 18607 számv. sz.

III/c. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos

br. F o r

a müemlékek o

Folyó évi aug

átiratára való hivatkoz

bizottsági előadó vöröski

36 f.-re Lux Kálmán biz

Herbel Károly

A keresztény hadak bevonulása Buda várába 1686 szept. 2. Fenti egykorú rajza után La Malgrangenak Nancy melletti gyárában készült szöngyeghép.

Repr.

Om III. 51. l.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1979 JAN 6

Hepp Edit
1021

Hepp Edit kiállításáról

rtók

a végleges változat kialakításában részt vettek a párizsi Pompidou Központ ARTA típusú számítógépei is.

Az érdeklődő számára külön élvezetet nyújthat a lapok változatos és vallomásos címanyaga: Allegro barbaro, Pásztori furulya, Kékszakáll hetedik felesége, Formatervezés Bartók zenéjére, Az éjszaka zenéje, Csak tiszta forrásból, Mandarin, Angyalszárny és hegedűszó, Szelíd felindulás stb). Mindannyiunk számára öröm a nemzedékek magas színvonalú közös jelentkezése: a bartóki eszme és muzsika, úgy tetszik, meghatározó és különbségek nélkül ihlető erejű.

A kiadók bizonnyal találnak módot arra, hogy kamarakiállításon mutassák be a gyűjtemény lapjait. Talán abban is öröme telne a képzőművészet kedvelőinek, ha a majdani tárlat színes katalógusa a megfelelő dokumentációkkal megjelennék. Gyönyörű kiadvány lehetne az anyag nyomtatott könyv formájában is. A virtuális kötet

KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

DÜBRENTEI KORNÉL: SZÖKŐÉV. Versek (Magvető)

HAJNAL ANNA: ALKONYFÉNY. Válogatott versek (Magvető)

ILLÉS ENDRE: OSTYA NÉLKÜL. Novellák (Magvető)

HORGAS BÉLA: AMÍG TE ALSZOL. Mesék (Móra)

PALOTAI ERZSI: KARAMBOL. Novellák (Szépirodalmi)

SZERB GYÖRGY: VISSZASZÁMLÁLÁS. Versek (Szépirodalmi)

HÁRS LÁSZLÓ: A HÓTÜNDÉR. Mese (Móra)

WLADYSLAW TERLECKI: FEKETE REGÉNY (Európa)

CHARLES DICKENS: A JARNDYCE-ÖRÖKÖSÖK. Regény (Móra)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 JAN 22
BUDAPESTER RUNDSCHAU
Edit Hepp

ihrem Land erzählten.

1021

Edit Hepp: Antiquitäten
Ausstellung vom Staat erworbener Kunstwerke

der auch
vermutli
Über di
Zusamm
Géza
des Frei
Oszká

Durch
Visumszwa
wesentlich
nach Ungarn
würden Sie
konkret formu

Im vergangenen Jahr belief sich die Zahl der Besucher aus Österreich auf über eine halbe Million, in diesem Jahr könnten es anderthalb Millionen werden. Sehr viel mehr Gäste als bislang kommen wahrscheinlich nur für einen Tag bzw. über das Wochenende. Deshalb wird sich die Zahl der Übernachtungen kaum in dem Maße erhöhen wie die der Einreisen. Außerdem sind der Unterkunftskapazität Schranken gesetzt. Wir haben nicht genügend Hotelplätze und andere Unterkunftsmöglichkeiten. Unter Berücksichtigung dieser Tat-

Ausflüge und Kurzvisiten schnell zunehmen. Um für den zu erwartenden Touristenstrom entsprechend gewappnet zu sein, wurden

Bauindustrie

90000 Woh

Laut Wirtschaftsplan ist das diesjährige Hauptziel der ungarischen Bauindustrie die Verbesserung der Arbeitsqualität.

Der Plan bestimmt für

Hepp Edit, festő

HEPP EDIT KÉPEI

Kiállítás a Stúdió Galériában

Ha a Bajcsy-Zsilinszky úti kedves kis kiállítóteremnek nyugati típusú maszek galériás lenne a tulajdonosa, alighanem rábeszélte volna a művésznőt a tárlat megnyitása előtt, válasszon valamilyen dallamosabb nevet. De mivel a harmincéves *Hepp Edit* a szépen tervezett katalógus szerint már szerzett bizonyos elismerést a nevének, alighanem így kell megjegyezzük. Akkor is, ha krúdys nosztalgiájú festményeihez inkább valamilyen Melinda-puhaságú nevet asszociálnánk.

A Petőfi Múzeum Adyt idéző Stúdió-kiállításán volt a legfeltűnőbb, de lépten-nyomon érzékelhető valami mulatságos nosztalgia a századforduló „régi szép idői" iránt. Békebeli — azt hiszem, ez a minden jót magába sűrítő jelző nem az első világháború után született. A század elején látszott úgy, hogy örök a béke, és a harmincas évekből visszapillantva nagyon idilli lehetett ez a világ. (Csak a morcan igazságos Nagy Lajosnak volt mersze megírni *A lázadó emberben*, hogy a századforduló is rohadt kor volt azoknak, akiknek nem volt pénzük.) Nos, a mai harmincasoknál is gyakran felsejlik valami elandalodás a régi szép idők után, *amikor az élet minősége annyira más volt, mint ma.* Tágas, nagy lakások voltak; minden tárgy *igazi* anyagból készült; a cseléd házikosztot főzött, és Bécs *valóban* itt volt egy macskaugrásra, ha történetesen egész Pesten nem talált magának megfelelő új kalapot az a törékeny és fiatal nagysága, aki Hepp Edit képein színes ködökből szőtt áloméletét éli. Olyanok ezek a képek, mint a párásan sejtelmes Hamilton-fotók: magukkal ragadják és szinte elandalítják az embert.

Hepp Edit képein tartózkodóan szépek a színek, kellemesen arányosak a kompozíciók, és pontos rend szerint ugranak elő vagy mosódnak el a formák. A maga kijelölte határokon belül nagyon jó képeket fest, mondhatnánk; csak azon kellene talán elgondolkoznia, hogy nem *szűkek-e* kissé ezek a határok. Szépen festi meg már álmait — művészetének további útját az határozza meg, fog-e merészebb álmokat is látni.

Sz. A.

Dr. Berényi Marianne-nal például az egyik vidéki városból érkező házaspár bontogatja a pólyát. Úgy vélik: hathónapos kislányuk tekintete nem olyan élénk, mint a vele egyidőseké.

A másik szobában *dr. Balázs Mária* háromhónapos kisfiú talpához feszíti a tenyerét. Az érintéstől a kicsi, ha nehezen is, de behajlítja lábát. A doktornő a jelenlevő édesanyának magyarázza:

meg viszonylag [illegible] sen tudjuk lecsapolni az agyban levő fölösleges folyadékot is.

Az egyik szoba archívumnak is beillenék. Könyvek, füzetek, mikro- és mozgófilmek őrzik a kis betegek tüneteit, adatait. Katona főorvos 3—4 hónapos csecsemők fényképeit mutatja. Egyik felveti a fejét, a másik pálcikára csimpaszkodik, a harmadik kinyújtott kezénél tartva lépked az asztalon.

Hepp Edit, festő

□ HEPP EDIT festőművész kiállítása december 27-től 1979. január 13-ig tekinthető meg a Bajcsy-Zsilinszky úti Stúdió Galériában.

-: □ Hepp Edit

2

Esti Hírlap, Bp. 1978. dec. 18.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 JAN 3
PESTI MŰSOR

Hepp Edit,
Derkovits-díjas festő

1021

Műteremben Hepp Editnél

(A Derkovits-díjas művész kiállítása december 27-től 1979. január 20-ig tekinthető meg a Stúdió Galériában.)

Nehezen enged föl. Ő nem tud interjút adni, mondja, az egész olyan valószínűtlen, egy újságíró — az ő lakásán... Amikor *Rózsa Gyula* műkritikus írt a képeiről, szerencsére nem volt a kiállítási teremben. Talán majd úgy... öt év múlva. Ennyit ad magának, hogy elfogulatlanul válaszoljon a személyére, munkájára vonatkozó kérdésekre. Aztán egymás

Requiem. 120x100. Vegyes technika. A művész kivételes esetben használja kompozíciós elemként a természetet. Az éhenhalt gyermeke mellett térdeplő anya magányosságát hangsúlyozza a háttérben lévő kopár fa, a kopjafa és a költött, egyszerű zeneszerszám.

után hozza be a képeket: égővörös, napsárga, meleg terakotta szín önti el a szemközti szobafalat, ahogy sorra odatámasztja őket. Meglepetés: a harsogó, életigenlő színkompozíciókból fáradt, rezignált nők tekintenek rám. Mindenütt nők. Fiatalok, öregek, a tekintetük, a tartásuk: egy-egy sors.

Magány.

Rápillantok a farmernadrágos fiatal nőre, amint könyökével a combjára támaszkodva nézi a képeit. Csinos arcán feszült figyelem: mintha először látná őket. A szomszéd szobában alszik a két kislány, a négyéves Zsuzsa és a két és féléves Ágnes. Matematikus férje éppen azt magyarázza nekem, hogy egy festő általában azért fest, mert nem tud beszélni.

Tehát *Hepp Edit*, feleség és anya, egy biztos otthon melegében arról beszél a maga sajátos nyelvén, hogy milyen iszonyú a magány, a kiszolgáltatottság. És közben tiltakozik, vad, éles színeivel.

A főiskolán előbb *Kádár György* tanítványa volt. Kádár szuggesztív egyénisége nagy hatással volt rá: akkoriban a tónusos festészet érdekelte, a konstruktivizmus.

— Ő tanított a szakmára mondja néhány perc múlva a konyhából leválasztott parányi műteremben, ahol egy félig kész festmény van az állványon —, ezen magyarázza, hogyan lesz egy kompozíció biztonságos, hogyan teremti meg képei egyensúlyát — s ahol egyszerre elmúlik a megnyilatkozás okozta gyötrelem: ez a tizenkét négyzetméter Hepp Edit világa.

— Mikor váltott a konstruktív látásmódból ebbe a mostani új expresszionizmusba?

— Későbbi tanárom, *Kokas Ignác* feszültelensége, képeinek merészsége alakította ki robbanó színeimet. Egyébként szerencsés voltam a tanáraimmal. Hosszú távon végül is egyik sem festési stílusával, hanem jellemével, karakterével hatott rám... A tulajdonképpeni váltás a *Derkovits-ösztöndíj* utolsó évére tehető. Ekkor találtam meg a saját stílusomat: erős színekkel dolgozom, figurális elemeket alkalmazok. És mindig a természetből vett látvány a kiindulópontom.

Valóban: tájképet, csendéletet évek óta nem fest.

— Csak az emberrel tudok apellálni — mondja —, egy mozdulat, egy arckifejezés jelen kell, hogy legyen a képen. A kiállításra természetesen viszek csendéletet is — egy kiállítónak törődnie kell rendezési szempontokkal —, de ez a fajta festészet ma már egyáltalán nem jellemző rám... Szűk körben mozgok. S ami ebben a szűk környezetben lezajlik, az fejeződik ki a festészetemben.

Távozóban veszem észre, hogy egyetlen képe sincs a falon: a kislányok óvodai rajzai dekorálják a lakást...

Bódis Sylvia

PM 59

Sci-fi tárlat

Brüsszelben rendezték az idén a tudományos-fantasztikus képzőművészeti alkotások negyedik európai seregszemléjét. Ez a sajátos látásmód — kinőve az avantgarde gyerekcipőből — kialakította a maga jelképrendszerét, formanyelvét, stílusát és önálló művészeti ággá alakult.

A brüsszeli kiállításon természetesen a vendéglátó ország művészei szerepeltek a legnagyobb számban. A legszebb grafikákat is ők állították ki: *Tiennick Kerévei* színes rézmetszetei, *Henri de Coster* rézés linómetszetei tűntek ki alkotójuk eredeti tehetségével. A többi grafikai alkotás nagyobb részt *Beardsley* stílusát idézte.

Az olajfestmények többségéről viszont *Salvadore Dali* világa köszönt vissza. Eredeti gondolatot, egyéni stílust a hazájában, Olaszországban 1978-ban Fantascienza-díjat nyert *Franco Storchi* és a népszerű illusztrátor, *C. Foss* művein láttunk. Bár a zsüri a közismert, nagy nevű illusztrátornak ítélte az első díjat — nekünk a fiatal olasz művész képei tetszettek inkább, még a műfaj élő klasszikusának, a nem-európaiként csak versenyen kívül kiállító *Frank Kelly Freasnek* a képeinél is jobban.

Érdekes színfoltot jelentett *Robert Peeters* fény-mobilja. Megkapó és jelképes volt az elektromos vezetékek kusza gubancába bonyolódott, a változó, felvillanó fényekben vergődni tűnő ember alakja.

Az igazi sci-fi képzőművészetet képviselték *Jacques Poncin* majdnem embernagyságú, hegesztett vaslemezszobrai: mintha *Stanislaw Lem Kiberiádjának* fém-vitézei léptek volna ki a könyv lapjai közül.

Kis János

[illegible] valami érdekes kiállítást a sok múzeum egyikében. Most a *Liszt Ferenc Múzeum* mézeskalács-mintáinak gyűjteményét kínálja a *Lábas ház*.

A mézeskalács szóra színes, cukormázzal díszített huszár, szív vagy pólyásbaba jelenik meg előttünk, pedig a régi mézeskalácsosok nem színesítették termékeiket, hanem a méz és liszt jellegzetes barna színét viselték. A mézeskalácsosok megbecsült, tekintélyes mesterek voltak. Sopronban egy 16. századbeli adat öt mestert említ. Az utolsó helybéli *Hoffmann Ödön* az idén halt meg, de a csornai illetőségű *Kugler Gyula* ma is dolgozik, rendszeresen árul a soproni búcsúkban, vásárokon.

A mézes tésztát régebben fából faragott mintákba préselték bele, a bádog szaggatót csak a múlt század második felében kezdték el használni. A mintát

Ez az ütőfa Johann Wallenstein kismartoni mester műhelyéből való, kb. 1820-ból.

körtefából, diófából legtöbbször maga a mézeskalácsos faragta, de voltak olyan mesterek is, akik városról városra jártak és rendelésre faragták a nyomódúcot.

A kiállításon 115 mintafát állítanak ki a soproni múzeum és az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. A legkorábbi 1599-ből való, amely egy házasság alkalmából készült. A Lábas ház földszintjén a múzeumi műtárgymásolati boltban a mézeskalács-formák cserépváltozatai mint ajándéktárgyak megvásárolhatók.

G. B.

Hepp Edit, festőművész

Ebben az évben „Ember és környezete" címmel hirdették meg a fiatal képzőművészek harmadik országos pályázatát. A győri múzeumi képtárban állították ki a pályázati munkákat. - Szerepel a művész műve a kiállításon: „Kandalis" c. (említve)

(Kloss): A nosztalgiától az iróniáig.
Kisalföld, 1974. okt. 18.

Hepp Edit

Magyar Hirlap

Wagner: Rebdhagy

A filmhíradó munkatársainak jóvoltából az egész ország mozinézői meggyőződhettek arról, milyen egyszerű, de újfajta módját találta meg *Hepp Edit* festőművész tárlatmegnyitásának. A *Stúdió Galériában* ugyanis a szokványos beszédet nem művészettörténészre, hanem *Wellner Jutka II/A. osztályos tanulóra bízta*, aki néhány bevezető mondat után az egybegyűlteknek Szép Ernő gyermekjátékokról írott versét szavalta el. Persze, ez nem recept, és nem ismétlendő példa. De itt most kivételesen jól simult az egyéni kiállítás anyagához. Hiszen a fiatal művész — máskor is megírtuk már — rendkívül rokonszenves szerénységgel alakítja ki saját festői világát. És ez a világ — egyelőre szűkebb körben ugyan, de legalább őszintén — épp az emberi kapcsolatokról szól: anyákról, gyermekekről, öregekről, a családi élet köznapi avagy ünnepi pillanatairól.

Hepp Edit, festő

L: Kiss Zoltán Lánló

P.k.-J. Egy kolop alatt.

7.

Nepszabadság, Bp. 1980 szept. 12.

Hepp Edit, [ ]

L: Kokas J.

Tandi L: Kiállítási jegyzetek 108—112

Tiszatáj, Szeged, 1980. nov. XXXIV/11

Hepp Edit

Kiállítás Belsben

Magyar Nemzet 1984. V. 16.

Edit Hepp

Mit einem ganz anderen Ziel entstand jene Ausstellung, die ein paar Kilometer weiter, in der Westberliner Galerie Ermitage zu sehen ist. Auch hier sind Ungarn vertreten: 17 Maler und Graphiker der Gegenwart, unter anderen István Nádler, Tibor Brada, Gyula Hincz, Pál Mizser, Edit Hepp und András Csavlek.

Gábor Nemes: Medaillen, Gemälde, Graphiken. Budapester Rundschau, 1984. jún. 11. 9.-old.

sényhivatal Versenytanacsa a Novopress Kft.-t, mert a cég megtévesztette a fogyasztókat. *Kállai* Mária, az eljáró versenytanács tagja az *MTI*-nek elmondta: a Pécsi Ipari Vásár Kft. nyújtott be keresetet a Novopress ellen, mert az megtévesztő módon tette közzé hirdetését. A pécsi ipari vásárt, amely általános beruházási javak és fogyasztási cikkek vására, minden évben megrendezik – hol Pécsett, hol pedig Szegeden.

Az idén Szegeden tartották az ipari vásárt. Az említett Novopress viszont több alkalommal is olyan hirdetést jelentetett meg, amelyben közzétette, hogy a pécsi ipari vásár a megszokott helyen, mert az elmúlt év decemberében alakult meg. Ez a cég tehát még nem teremthetett hagyományt a kiállításszervezésben. Ugyanakkor a Pécsi Ipari Vásár Kft., az eljárás kezdeményezője joggal tartotta sérelmesnek, hogy az általa bevezetett ipari vásárt a Novopress már saját hasznára hirdeti.

Nyáridő a Corvinus Szállóban

Új, ötcsillagos luxusszálló nyílik meg szeptemberben a főváros szívében, de a „próbaüzem" már elkezdődött. A *Finta* József által tervezett *Grand Hotel Corvinus-Kempinski* az első, vegyes vállalati formában megépült luxusszálló Budapesten. A kilencven férőhelyes elegáns *Corvinus-bár*t tegnap mutatták be a sajtó képviselőinek. A bejáratnál *Csikszentmihályi* Róbert bronzszobrai fogadják a belépőt, a falakon eredeti XX. századi festmények: *Bartl* József, *Hepp* Edit, *Schreiber* Hugó, *Márffy* Ödön és *Kádár* Béla művei.

A szálloda vezetői nemzetközi hírű művészeket hívnak meg rendszeresen a bárba. Az első vendég az amerikai Yvonne *Harris*, dzsesszzongorista és énekesnő, az első fekete bőrű női zeneigazgató az Egyesült Államokban. Detroitban és Floridában számos rádiós és televíziós show-műsor gazdája volt, bejárta a világot, a zenei élet legnevesebb képviselőivel: Dave *Brubeck*kel, B.B. *King*gel és *Count Basie*vel lépett fel. Jó volt hallgatni, amint arról beszélt, hogy a világ zenei élete mennyire nyitott, hogy milyen nagy élmény volt számára, amikor csak segítséget, támogatást kapott kezdő korában a nagyoktól. Szívesen készítene lemezfelvételt Magyarországon magyar művészekkel – mondja –, hiszen minden találkozás új élményeket, ötleteket, új zenei formákat jelenthet. Yvonne Harris egyformán otthonos a klasszikus és a modern zenében. Átszellemülten énekel, remekül zongorázik. *Gershwin* híres dalát, a *Nyáridőt*, majd saját szerzeményét, egy balladát adott elő ízelítőül a következő hetekben hallható repertoárjából. A zenei élvezetek gasztronómiai élvezetekkel párosulhattak ezen a találkozón a szemet is gyönyörködtető büféasztal mellett, ahol itthon még szokatlannak számító egzotikus csemegék is felsorakoztak.

(f. m.)

2447

A csongrádi Batsányi János Gimnázium és Óvónői Szakközépiskola

szeptembertől a következő önköltséges tanfolyamokat indítja érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők számára:

gyermekfelügyelő, pedagógiai asszisztens, szabadidő-szervező, ill. általános iskolát végzettek számára: dajkaképzést.

Jelentkezési határidő: 1992. augusztus 24. a Tü. 817. rsz jelentkezési lapon (középiskoláknál beszerezhető).

2555

NYÁRI AKCIÓ!!!

Skandináv, jó minőségű használt bálás ruhák nagykereskedelmi áron eladók, exportra is. Nagyobb tétel esetén 5-10 százalékos kedvezmény!

PRIMEX RAKTÁRÁRUHÁZ
XX. ker., Mártírok u. 266.
tel: 147-9127

A

Törvény van, de nin
bevezetésével együttjár
dásoknak. A Költségvet
nyek Érdekegyeztető Ta
ÉT) tömörült szakszer
vélik, hogy nem lehet vi
a kormányzatnak kell áll
geket. Ezt azért tartottá
nek tegnapi sajtótájékozt
szögezni, mert pénteken
tanács ülése után a Pénzü
rium egyik vezető tisztsé
jelentette: nem áll m
nagyjából harminc-harm
árdos összeget a közal
rendelkezésére bocsájtan
– Ha nem sikerül tisz
kialakult helyzetet, elker
csaknem egymilliós mu
réteg *radikalizálódása* –

B

(MTI) A hét végén b
a kalászos gabona aratása.
az északi megyék néhán
és a Bakony környékén á
búza. Az Földművelésügy
térium értékelése szerint a
nyérgabona *közepes* term
4-4,1 tonna a hektáronké
20 százalékkal kevesebb
3 év átlagánál. A kiesés e
aszály, másrészt a pénzhiá
„takarékos" műtrágya-fel
számlájára írható. A köz
més bőségesen fedezi a jöv
zai kenyérgabona-szük
amely 1,6 millió tonnát te
gabonából takarmánynak
portra is.

Az agráripari rendtartás
nációs bizottsága most tárgy
hogy 500 ezer tonnányi búz
sárol az állam a gazdaságok
hozzá a napi piaci árnál m
összegért. Ezzel a napokon b
hatóan életbe lépő intéz
részben a kereskedőkkel sz

Heppe csász. tanácsos
Sőhercegi építő

e.

eyzék

u. sz. rendelettel
egélyek szétosztásáról.

	Engedélyezett összeg	Nyugtázás
	90 —	
n.	90 —	
	[illegible]	

Heppe

Bau Direktor

lásd

Talherr Pörref

csomagjában.

Stengyör. 27. l.

Heppe Stanislaus

l. Kapj. 18 l.

Tör bronzból VI. 17.

Hoppe Stanislaus

1. Kap. 17

Urnatemető, Szentgyörgy pusztai

VI. 16.

Heppe, épitész

Győri Szemle, III., 1932. 225.

Stengl Marianne: Győr müemlékei.

HEPPE, Stanislaus von, építési igazgató von H, K. K. Rath und Oberbaudirektor, megjelent Alexandra Pawlowna ürömi temetésén. (1803, 847 l)

—

S. v. H., Kön. Rath und Landesbaudirektor, Pozsonyban tartóskodik s rendbehozza a prémási palotát, mert a király az okt. 13.-án kezdődő országgyülés alkalmából abba költözik. (1805, 849 l)

—

S. v. H, Ritter des St. Stephan Ordens, Kön. Rath und Direktor des obersten Wasser- und Landbau-Di-

./.

rektion, † 56 éves korában, Buda, 1809 augusztus 12.
(1807, 670 l)

Preuharger Zeitung
(Genthon)

Heppe Szaniszló MDK

Uri utca 53. Volt Ferences kolostor.

1786-ban Heppe Szaniszló budai épitési igazgató alakitotta át hivatalok céljára.

1929-ben két emelettel megtoldották.
1950-ben Meczner Lajos a tetőzetet helyreállitotta.
Teljes helyreállitása Imrényi Szabó Imre gondozásában folyik.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

63.1.

M. D. K.

HEPPE Szaniszló építész

Üröm (Pest m.) Gör. kel. temp-
lom (1802)

Gerő László: Magyar építészet boladó
pagyomanyai Bp. 1951. 49. l.

Heppe Szaniszló építén M. D. K.

feltehetően ő építette az ürömi sír
kápolnát Alexandra Pavlovna szá
mára 1803 ba.

Bedő R.: Alexandra Pavlovna magyarországi
arcképe... hűvtört. Ért. 1954 1 sz. 144

Heppe Szaniszló építén M.D.K.

Üröm – gör. kel. templom József nádor első feleségének temet kezési helye 1802.

Genth. Müeml. 1959 I. 402.

M.D.K.

HEPPE Szaniszló épitész

Üröm (Pest m.) Gör. kel. templom, 1802.

Magyar épitészet. Bp. 1954. 87. l.

~~Hugó~~
~~épitész~~

lásd Hoppe alatt

l. Heine Ferenc
épitész

Heppe

udvari építész 1809.

Váci Ludovicenum

épülete. Csonkán

épült fel Fáczon

c. a. s. d. s még ilyen

állapotban volt

1828. ban

is

Bachó László:

A mag. kir. honvéd.

Ludovika akadémia

tört. Bpest. 1930

70. l.

75. l.

112, 113. l.

ORSZÁGOS TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ INTÉZET

EGRI KERÜLETI PÉNZTÁRA

5326 sz.

193.....

Baleset ellen védekezz!

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Műemlékek orsz. Bizottsága

úrnak
úrnőnek
cégnek

Budapest

ker., Rákos -utca -út -tér 10 sz.

87. sz. — Pallas nyomda, Budapest, 13889.

Hoppe Szamuel

épitész

Gentmüeml.

362. l-

Heppe † 1809.

építkezési igazgató

1809 junius 8-án Győrben a nádor 70.000 frtot utal ki Heppe építkezési igazgatónak a Ludovika Akadémia építkezésének megkezdésére.

Mivel pedig Heppe még ez évben meghal, annak vezetésére Heyne kap megbízást.

Itt a váci Theresiana Akadémia épületének átalakításáról volt szó, meget a király a Ludovika céljaira eredetileg átengedett.

Horváth Károly, 1802-1872.

Hetven év a Ludovika Akadémia alapítási történetéből Historia

1928. 1. szám. 43. lap.

jú, de egyoldalú érmen lát-
e néz. Bal kezében réteges
n nyugszik. Bajusza hosszú,
diszített pikkelyes sisakot,
att pánczélinget visel. Fel-
mentén: »LEEL. U. CAPITA-

·7 cm. — Lelt. sz. 1069. — Ér-
mil ajándéka 1907 április 30-án
9 november 24-iki 5395 (1950–
(351–910) és a 3211–910 eln. sz.
(2095–909) és az 1910 márczius
alapján. — Bejelentetett 1908

Heppe Szaniszló

budai építési igazgató

XVIII. 27.

Tanul-
mányok

Bp.

multjából

VI. 40 l

59. l

egy kontyos pákász-kunyhó állott. A halászsz
tosan nélkülözte a bármi néven nevezhető dí
egész faszerkezet kérges fából állott.

A népies halászszerszámnak kitüntete
a mely itt, gondolom, először van kimondva
az ékítményt és szerszámjánál kizárólag a sz
– úgy szólván – beolvadás a legfőbb szer
ékítmény alatt értünk, a mi emberi felfogás
lehet a halra. Ezen túl a halászat sajátos zen

A dísz teljes hiánya miatt jellemző t
a melyeken a ponty faragott alakja szirmos l
az ősfoglalkozásról, tehát az ősi eredetű, tisz

Képünk előtere sokat egyesít, a mit a
a nádból és gyékényből kötött tutajszerű alk
Minden, a mit történelmileg tudunk, arra utal
telen, hogy a mezőségi duzzasztott tavak m
Czég, Tóhát s hogy a messze a magyarság l
a mely e halászati módnál dívik, a bronzkori l
kiesett részekben akadt a horognak legkezdet
szabott téren azért részleteztem így, hogy némi
tárgyi részének meghatározásával előttünk tere

Ugyanazon az oldalon, kissé hátrább,
Ungmegyében dívó háromczölöpös «kullogót»

A bal oldalon az egy törzsből vájt lé

ésének korlátokat szabott, azt sok tekintetben
pies, orvul is könnyen mívelhető és az ősiség
kiírthatta volna. A teljes elhanyatlás a XIX.
ozás, az állóvizek lecsapolása vesztét hozta a
nyi időben teljesen kiírtotta Ős-Tihanynak a
ékje» már csak mint unicum volt látható az

S.

e és őstörténete szempontjából véve még a
essze az őskorba, mint az utóbbi. Eltekintve
g mulhatatlan előfeltétele, mely feltétele volt
szaporításának is, a pásztorkodás a halászattól
en buzognak benne, szerszáma s egyáltalában
íntől, a melyben a nemzeti, faji jelleg ki van

pokon lehetséges; kivált szemben a halászattal.
rása is a szerkezetre volt és van irányítva és
laposabb ismeretével fejlődött, addig a pász-
a, hanem a faj egyéneire is kiterjedő és alkal-
nagy és fontos szerepet játszott.
rendesen élettani szükségen alapuló — szoká-
ezett megkülönböztető tehetségről is, mely az
gére alapította és ma is alapítja az egyes állat

Heppe István

épitész

Lvod

Vas. Ujs. 1897. 400 l.

(Magyar katonai akadémia.)

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

31 nap **JÚLIUS** 31. hét

28 Vasárnap	Ince pápa *Ince*
29 Hétfő	Márta sz. *Márta*
30 Kedd	Judit vt. *Judit*
31 Szerda	Loy. sz. Ign. *Oszkár*
1 Csütörtök	Vasas Péter *V. Péter* **AUGUSZTUS**
2 Péntek	Lig. Alfonz *Lehel*
3 Szombat	István er. *Hermina*

M. D. K.

HEPPES Béla dr.

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.....Bp. 1954. 333. l.

HEPPES Miklós épitész

Aláirója a Hivjuk életre az épitészkamarát c. felhivásnak. ld. Magyar Nemzet 1990. máec.14. 6.p.

89/3
JÓKAI Mór: Az aranyember. Regény. ([Utószó]: Hegedüs Géza.) 1-2. köt. [Bp.] 1957, Szépirod. K. 1 db. 15 cm.

/Olcsó könyvtár./

90/41
JÓKAI Mór: Cikkek és beszédek. /1847. január 2 - 1848. március 12./ Összeáll., sajtó alá rend. Szekeres László. 1. köt. Bp. 1965, Akad. K. 894 p. 20 cm.

/- - összes müvei. Cikkek és beszédek./
Kritikai kiad.

91/42
JÓKAI Mór: Cikkek és beszé-

B. Heppes Miklós, építész

L: Ungár Péter

– Szövetségi kúrh

Magyar Borító 3

Építőművészet, Bp. 1983 83/1

HEPPES MIKLÓS (+1)

Magyar Hírlap, 2005. június 18., szombat 15.o

Földalatti és pulykakakasülő

ARCHITEKTÚRA

Volt valami bizarr abban, hogy a debreceni városi strand a temető és a szovjet laktanya között helyezkedett el. Festői kilátások várták a fürdővendégeket. Azért jöttek, egészen addig, míg a tűz el nem vitte a vizet. Vagy valahogy így. Leégett a Budapest Sportcsarnok, az új aréna lassan épült, ezért Debrecen úgy döntött, saját csarnokot épít, s ezzel megmenti a 2002-es tornász-világbajnokságot. Mindössze nyolc hónap maradt az építkezésre, így aztán aki 2002 nyarán végre kikészítette a fürdőnadrágját, kellemetlen meglepetés érte: a medence helyén egy épületet talált.

Nem túl szép – a Főnix csarnok színvilágában a szürkének tényleg minden árnyalata megtalálható –, viszont hasznos. Például megrendezhették benne a tornász-vb-t, meg azóta sok világversenyt, sorozatban, mondhatni futószalagon, ha már olyan kívülről, hogy egy ipari park is megirigyelné. Belül viszont hangulatos, s ahhoz képest, hogy a Budapest Sportaréna tizedébe került az épület, százszor élvezhetőbb. És sportosabb: aki a földszint és a harmadik emelet között ingázik néhányszor, testben és lélekben is sokat erősödik. Vannak rejtett érdekességek is, például folyosó köti össze a szomszédos, enyhén szocreál beütésű Hódos Imre sportcsarnokkal, metró híján így élénkítve a város föld alatti életét.

A kedvencem a büfé. Itt nem kell a lelátó alatt topogni, s hallgatni a morajból, vajon elkezdődött-e a meccs. A második emeleten sorban állás közben is lehet a pályát vagy a színpadot látni, kis szerencsével még asztalhoz is juthatunk, s onnan egyszerre izgulhatunk, hogy rágós lesz-e a bécsi szelet és nyer-e a kedvenc csapatunk. Ami pedig végképp dicséretes: itt minden a kisembereké. A vagyonokért megvásárolható VIP-páholyokból lehet a legroszszabbul látni, a harmadik emeletre, a pulykakakasülőre száműzték a díszvendégeket.

Erdei Tamás

A rendezvénycsarnok jól használható, de 30 év múlva elbontása sem fájna senkinek fotó: Sárközy György

Gyártmánycsarnok több célra

A régi sportcsarnok szomszédságában építették föl az új debreceni sport- és rendezvénycsarnokot. A tornász-vb miatt sietni kellett, az egyetlen lehetséges módszert választották: egy finn tervezésű, meglévő sportcsarnok (Tallinn, Észtország) tervét adaptálták. A szimmetrikus elrendezésű, ipari jellegű épület főhomlokzatán hangsúlyos motívum az előtető, ami alatt lépcsőkön lehet feljutni az ajtókhoz. A 35x60 méteres küzdőteret U karéjban veszik körül a lelátók. Az adott funkcióknak megfelelő, jól használható épület. S ha netán 30-40 év múlva elhasználódik, elmúlását nem fogják fájlalni.

Vargha Mihály
epiteszforum.hu

Főnix Rendezvénycsarnok
Debrecen, Kassai út 28.
Vezető tervező: Heppes Miklós
Belsőépítészet: Lente András (Archiflex Stúdió)
Építtető: Debrecen Rendezvénycsarnok Beruházó Kft.
Befogadóképesség: 6535 fő
Költség: 4,2 milliárd forint

asztás Magyarországon

Újra jelentkezik lapunk ombudsmanja: a Majtényi László korábbi adatvédelmi biztos – jelenleg a Pécsi Tudományegyetem docense – nevével fémjelzett Eötvös Károly Közpolitikai Intézet rendszeresen összeveti a Magyar Hírlap újságírói gyakorlatát az általánosan elfogadott szakmai és etikai normákkal, illetve a lap vállalt elveivel, majd ezekről állásfoglalást készít. Az ombudsman várja lapunk olvasóinak észrevételeit is az ombudsman@magyarhirlap.hu e-mail címen.

hatatlan
ménye a
lasztás
rom
ámái és
elem-
kihívás,
miként
olitikai
tosította
porfüst
g nyílik
é, és
niként
ének

t vet-
re tette
e szerint
lelnie az
ellően
ntet-
lel
nek.
szá-
tartja-e
émélye
ágosan
miért.
mez-
yáját
ynek
nnak
ői alá-
Arra
ltek
s lépé-
et arra,
, kényes
alkot-
áknak
dszor,
jság illő

Az állásfoglalásokból az is elég egyértelműen kiderült, hogy a szerkesztőség milyen tulajdonságokat tart fontosnak a köztársaság elnökének esetében. Eszerint az elnök legyen szuverén, pártok felett álló, művelt, nyelveket beszélő, jelentős intellektuális teljesítményt felmutató személy, és pályafutása is – valamilyen közelebbről meg nem határozott módon – legyen megfelelő. A lap szerint Sólyom „művelt," „higgadt, bölcs személyiség," ezen felül értelmiségi jogtudós, akit rendszerváltó pályája tesz alkalmassá az elnöki tisztség betöltésére. Ezzel szemben Szilit „sem intellektuális teljesítménye, sem pályafutása nem teszi megfelelővé a posztra". Ezen kívül a lap kifogásolja, hogy Sziliről nem tudható, milyen a világnézete, határozatlan személyiség, és semmi esetre sem áll pártok felett („Az államfőválasztás miatt még a politikusok feje fő", március 24., illetve május 30.). Felvethetnénk, hogy az újság nagyobb erőfeszítést is tehetett volna ezeknek a jellemzéseknek a tényekkel, elemzésekkel való megtámogatására, mert részben olyan benyomásszerű és általánosan megfogalmazott ítéletekről van szó, amelyek tekintetében komoly nézeteltérések lehetnek. De végtére is a szerkesztő-

mindkét jelöltnek volt pártfunkciója, egyikük kormányzati tisztséget is viselt, ezért megvizsgálható, hogy milyen pártpolitikai és kormányzati döntések részesei voltak, és ezek milyen megvilágításba helyezik politikusi képességeiket és erényeiket. Mindkét jelölt hosszú időn keresztül magas közjogi méltóságot töltött be, ráadásul olyan tisztségeket (az Országgyűlés, illetve az Alkotmánybíróság elnökeként), amelyek jó ellátása olyan bensővé tett alkotmányos tudást feltételez, ami megalapozója a személyes függetlenségnek, integritásnak. Ezek az erények az államfői poszton is jól jönnek. Szili házelnöki, illetve Sólyom alkotmánybírói tevékenységének beható elemzése tehát lényegi információkkal szolgálhatott volna arról, hogy milyen köztársasági elnök válna belőlük. Ilyen elemzést azonban hiába kerestünk a választást megelőző több hónapban.

Amikor a Magyar Hírlap megpróbálta feltérképezni a már hivatalos jelöltté vált Sólyom pályáját, például beérte azzal, hogy felkeresett ismert közéleti személyiségeket és pályatársakat (köztük e jelentés egyik szerzőjét), hogy mondjanak véleményt a jelölt személyiségéről, képessé-

zátennénk a kórháztörvény „gyorsított" újratárgyalásának – utóbb alkotmányellenesnek talált – esetét vagy például a házelnök szerepét az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára helyettes vezetőjének kinevezése körül kialakult konfliktusban. Ezek elemzése ugyancsak többet mondott volna Szili államfői alkalmasságáról, mint a személyiségéről kialakult benyomások.

De ilyen elemzéseket nem találtunk. Idő lett volna, mindkét személy jelöltsége hónapok óta a levegőben volt. Tegyük hozzá, azt is észre illett volna venni – igaz, nem emlékszünk arra, hogy erre a magyar sajtó egyébként felfigyelt volna –, hogy a megválasztott köztársasági elnök első

Elnökválasztás: Szili és Sólyom mai párharca még nem a döntő

Csak a bizonytalanság biztos

Szavazástechnikai tudnivalók

I. 137

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Heptner Johann Georg

Foglalkozás: nyomdász

Szárm.hely: Wien

Hitfelekezet: R.-k. Csal.állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1753 XI. 24

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

Heptner János

Grósz

pesti nyomdász

Bécsből jött. 1753-

ban polgár jogot nyert

s ez évben állitta fel

nyomdáját is

C. Nem nyomdászok

55. l.

1949 III. HÓ MÁRCIUS 31 nap

Izr. S. Ki-Tissza

Izr. Susan-Purim

123513-1911. szám.

Nagyméltóságu Báró Forste

Gyula v.b.t.t., főrendiházitag urnak,

Műemlékek Orsz. Bizott

Héquert Rezső

/á./:"Marionettek" cimmel ir a Belvárosi Szinház "Marionettek" c. előadásáról, s kiemeli a müvésznek a darabhot tervezett diszleteit.

Szinház és Divat. Bp. 192o. szept. 3o.
V. évf. 34. sz. 18. lap

Her György,szücs

Miskolcon dolgozott.1763.márc.6-án már ő volt a fő céhmester. 266.old.

Bodó Sándor: Két miskolci vagyonleltár 1762-ből
265.old.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VIII.1969.Miskolc

Her György, szücs

Miskolci mester. Pepik Márton, miskolci szücs vagyonleltárában szerepel, annak halála után, 1762-ben. :"127.
Her György Uram tartozik 30.60."fl.ung.dr. 274.old

Bodó Sándor: Két miskolci vagyonleltár 1762-ből
265.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve, VIII. 1969. Miskolc

Her György,szücs

Miskolcon a 17.szücs közül ő volt a második adózó 80 dénárral 1753-54-ben. 266.old. 11.jegyz

Bodó Sándor: Két miskolci vagyonleltár 1762-ből 265.old.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VIII.1969.Miskolc

Her György,szücs

Miskolcon dolgozott.A szücs céh protokollumában 1755-ben 6.bejegyzés.Az első háromban Pepik Márton a kis céh mester,a következőkben már Her György a kis céh mester. 266.old. 13.14.és 15.jegyz

Bodó Sándor: Két miskolci vagyonleltár 1762-ből
265.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VIII.1969.Miskolc

— Her, Volfgang

ugyuönts 1531

l.

Hadtört. Közl

1927. 138. 8.

Her, Volfgang

Volfang Her

ágyrontó-

Középbástya. 3. Sunia taraczk. Ferdinándé, hét fontos golyóbissaljár. Felirat és a kétfejű sas. Az porzsákján az ágyrontó neve: Volfang Her gos mich. Anno 1531.

Dr. Thallóczy Lajos, Az sárospataki, czeikházban és bástyákon lévő öregágyuk stb. inventariuma. Tört. Tár. 1879. 157. l

(1642-ből)

3.	Szentiványi Gyula	tit
4.	Nagy Zoltán	tőrv. gy
5.	Derczényi Dezső	tőrv. gy
6.	Pálinkás László	fogl. dip
7.	Csabai István	fogl. dip
8.	Kauteczky Zarder D-né	nap. gép
9.	Saláth Ferenc	1. o. altisz

Összesen

Budapest, 1938. december

Aláírások után a ministeri rendelet másolatával együtt sürgősen kérem vissza!! [illegible]

Héra Andrea művészettörténész.

A Szépművészeti Múzeumban rendezi meg a „Zene és színház grafikában" című kiállítást. – Múlt évben ennek a kiállításnak első sorozatát „Francia élet és francia grafika" c. kiállítást rendezte!

TÉKA

1972. XI 23.

HÉRA FERENC, kovácsmester

1967-ben a Székesfehérvári István Király Múzeum megvette kovács műhel-ének készletét/200 drb./.Ezt halála után Varga Ferenc kovács mester vette meg, közben készletét kiegészitette. Varga 1967-ben halt meg és 1920-ban vette meg. 15?.old

KOVÁCS PÉTER: Uj szerzemények. Néprajzi Gyüjtemény 152-53. old

ALBA REGIA. Az István Király Múz. Évkönyve. X. 1969. Székesfehérvár, 1969.

ADK

Héra János Alajos

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

Héra János Alajos

Az első termekben a reformkori törekvések ... kaptak helyet, ahol is a polgárosulás térhódítását tigyelhetjük meg ... Balassa Ferenc, Héra János Alajos, Weber Henrik stb. ad még ízelítőt a korabeli magyar életről és típusairól.

Pogány Ö. Gábor, A Magyar Nemzeti Galéria (vezető) 18-16. l.
Budapest 1965

MDK

Héra János Alajos

A Magyar Nemzeti Galéria, 1965.

HÉRA JUDIT

ÚJ MŰVÉSZET

2000/június

P-9765

17.o.

1100. KNER IMRE -

Gy

Kedves Barátom!

Az utóbbi időben gyakran gondol
de valahogy az volt az érzésem
utóbbi levelemet.[1] - Nagyon örül
dalmasabban érintett levele.[2] Mé
hatna nekem s közölhetné, hogy
volt. Nagy örömet szerezne ezz
levelező lapot küldjön mennél h

A Földessy-könyvben[3] nekem is ö
feladathoz jutottam, de a körü
szomoruak. Teljes 80 óra éjsza

Ø Heraclides Zakab

Z kiesoda?
hol? mikor?

1.

Ráth. I. 298.

M.D.K.

HERAIN Adalbertus

mensariorum magister

Tolna

1952)

Müvért. (Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. 136.1

Herald Lánló

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968 as tervpályázatán kiemelt megvételben részesült 47. sz. pályami egyik munkatársa

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

Herald László építész

Tervezővsoportjának tervét
20.000 ft-ért megvették az
alábbi pályázatra

Kovács Ferenc: A tabáni Rácz
gyógyfürdő tervpályázata 1969

Magyar Építőművészet 1970/4 2 old.

Herald László építész

Tervezővisoportjának tervét megszerték az alábbi pályázaton (sajt, szepró)

Ulrich Ferenc: Bölcsődék Orsz. Módszertani Intézetének terv-pályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 18 old.

Herald László, építész

Tolnay Lajos – Herald László:
Metallimpex – Konsumex
Irodaház, Budapest, 1978. [repr.]

Magyar Építőművészet, 1984.1. 19-ok.

Herczeg Ibolya

Ernst Múzeum.

Fiatal iparművészek stúdiójának kiállítása.
1984. dec. 14 – 1985. jan. 13.

A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és kamaratermei, 1984. december.

Heran Janos
(otvös 1603

állítolag komaromi

Jankó László: Győri otvösök a 16-19. században.
Győri Szemle
1936. 98. l. 101. l.

P (. Ermar?)

EUM AUKCIÓI
I.

RÓFI
ÉKBÓL

nagánbirtokból szár=
árgyak és butorok

Herberstein, rézmetsző

Egy metszetén harántsávozott/az Árpádházi ~~királyxxxx~~ kedvelt cimer/szerepel egy huszártárcsán. 205.o.

Kalmár János: A magyar huszártárcsapaizs. 195.o.

Folia Archaeologica. XIII. 1961. Bpest. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp.

M. D. K.

HERBENSTREIT,
HEBENSTREIT József szobrai

Győrgyösi Szt. Bertalan Templom főoltárán
Péter és Pál apostolok szobra, 2 pálmaágat és koronát tartó angyal
Győrgyös Ferencrendi t. Padovai Szt Antal-
1759 és Szt. ~~Ferenc~~ Ferenc oltárain álló szobrok
Veszteg a főoltár szobrai is: Joachim
és Anna, Assisi Ferenc Padovai Antal 1760
körül 1952.
Bain Gyula: Herbenstreit József szobrai Győr-
gyösön 133. l.

MDK

Herbenstreit, szobrász

"Jézus szent keresztjéről elnevezett oltár" 1762
a pesti belvárosi plébánia templom baloldalán.

Gerő László: A pesti belvárosi plébánia templom
Müemlékeink. Bp. 1956, 28 l.

Herberger Márton

ónműves Pest

1770.

I

Mihalik pesti ónműves

21. l.

GÁNBIRTOKBÓL
ŰTÁRGYAK.

ADÁSA, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8.

12.

Herbert Antal

eozin- festő kivitelező

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött

1885-1909

66.o.

HIRTLSZKY GÉZA: A ZSOLNAY-GYÁR MŰVÉSZETE;
Pécs. 1959.

MDK

Herbert Antal

festő /Szül. Pécs1867.

1885. évben lépett a Zsolnay-gyár szolgálatába, maradt 1895-ig, majd ujra itt dolgozik 1908-1909. 73.o. 9. jegyz

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

MDK

Herbert Antal, eczinfestö,.

1885-töl kb. 2o évig dolg'itt.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei. Dolgozók, kivitelezök. - Pécs. 1949. ápr. 12.

I-137

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Herberter Georg Martin

Foglalkozás: ónöntő

Szárm. hely: Mersburg an Bodensee

Hitfelekezet: R. k. Csal. állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1763 IX 15

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

Herberth György
farczas
1747. k. Szászkézd
(Nagyrukullóvm)

wód
Sigerus, Emil
Die siebenbürgischen
Sgraffiati-Gefässen.
Korrespondenzblatt
1912. 50. l.

Herberth György

farchas

1816. k. Szászkézd

(Nagyenkultsvm)

und

Sigerus, Emil:

Die siebenbürgischen Sgraffiati-Gefässe.

Korrespondenzblatt

1912. 50. l.

D Herberth Ztrán

építőm. (?)

1.

Korrespondenzblatt

1886-85. l.

Műv.

L III

1 köt. folio

Petőfi

Sándor szobrának leírása és
története

szerkentette Gerlóczy Károly vezetése
és felügyelete alatt Amtmann
Géza

Budapest tőváros Köztérein álló szobrának

Herberth József

lakatos által műveszi-
leg vasalt diófa szek-
rények a pécsi székes-
egyház belső sekres-
tyéjében 1756 bőt-

Szőpécs 64. l.

Herbert József

pécsi műtörténész

1756–58.

Lásd

Magyar Művészet

1929. 489. l.

BudaPest.

Az előtéert a Vérmező fe
a háttérben pedig Pest látható,
Felirata fölül:

OFEN v. PE

magyarázó szövegének pedig kezde
7. Tonau.

Rm., mér. a vk. 8.6: 14

Herbert József

építőmester Fonyód.

l.

Vályúbal

463. l.

Herbert Károly

festő

l.

Szilágyi: Magy. nemzet

tört. VII. 700 l.

...mas összegek kerülnek külföldre,
...gazdasági életünkbe kerülve min-
...jtenének ki, idegeneket gazdági-
...gyar gazdasági élet számára.-
...lési Mozgalom Orsz. Bizottsága az
...azzal a tiszteletteljes kéréssel
...z, hogy közérdekü, hazafias mun-
...kölcsi támogatásba, csatlakozzék-
...gy kívánatosnak tartja, hogy tag-
...eti ünnepeken,-hazafias és diszes
...uhát öltsenek.-
...ttel felhivja az Orsz. Bizottság
...t arra, hogy Országos Bizottsá-
...női ruhatervekben bármely alkalom-
...tal tervezett tervek állanak ren-
...enne, hogy ezek a szakemberek ál-
...ifogástalan, magyaros szép és iz-
...ósitásra.-
...tisztelettel felkéri az Országos
...get arra is, méltóztassék tagjai
...ember hó 4-18 ig az Iparmüvészeti
Muzeumban / Üllői

Herbert Viktorné

Trichler Sarolta

festő

Kül. Budapest.

Lásd ellen

Boz Magyarlex

428 h.

Lépcsőhár

Tm

HERBERTNÉ TRIEBLER *Sári*, festő és iparművész. Tanulmányait Boeum Rittánál kezdte, majd az iparművészet felé fordult és főleg a magyar népművészet érdekelte. Többször kiállított a Nemzeti Szalónban, az Iparm. Múz.-ban, az Ernst-Múz.-ban és Stockholmban. A Fővárosi Múzeum 3 festményét megvásárolta. 1921 novemberében iparművészeti munkáiból a Nemzeti Szalónban koll. kiállítást rendezett.

L s

K. gy. I. 45 b l

Debreczeni Kultúrház és múzeum

építk. ügye VI. 188.

Herbert Viktor

festő,

gyáros felesége

Ért. 1928

1908.

ius 18-án.

tő
kissé jobbrafordultan áll,
k. Bal kezével csuklyás köpenye-
e, hosszú bajusza, hegyes szakál-
ez kalap egyenes karimával, lehaj-
nyakkendő, szürke pantalló és sár-
lihegő kutya ~~van kilógó~~ nyelvét.
gános ~~kombos~~ fa tünik szemükbe, ~~és~~
olttal. Jelzése alól jobbra »Boruth«.

1904-1907 évi kamataiból szerezte-
ársulattól átvétetett 1908. február
kelt 127418 sz. leirat alapján (387

1921. iparmüv. dolgaibol koll. E. ält a Mennelt-Halomban

Herbertné,

Triebler Sári

Boemn Rittánál tanult
azitten iparmüvezetet
tanult Örkényinél,
Becsben Fella Jacob-
sohnnál és Gödöllőn
Kriesch Aladarnál
3 festuje a fővárosi
múzeumban
Az iparmüvezetben főleg
a magyar népmüvesze-
tek érdekliq és sokat
tanulmányozta a régi
magyar stilusokat

160.

French, W.

A lelzi malom és vízesés Landeck mellett.
(Mühle u. Wasserfall in Lelz bei Landeck.)
St. Lauterbach fényképe után.

Am.

188 x 135 mm.

K. 0.80

Herbertné

Triebler Sári

élete. Koll. Gráf

Menneti kalvin

1921 nov

Bodrogi János, tanár III. 239

Herbertné Triebler Sári MDK

Fekete fehér himzett teritő stilizált magy.mot.
Vörösréz fényképráma domboritott rózsák
Mahagóni doboz magyaros rézverettel
Keményfa láda ormánsági rézbetétes

Nemzeti Szalon XXXIV.csoportkiáll.1921. nov.

MDK

Herbertné Triebler Sári, ip.müv.

a háziipari anyag második csoportjában láthattuk munkásságának javát.

Az Iparm.Társulatnak az Iparm.Muzeumban rendezett 50 éves jub.kiállitásának résztvevőd.
Magyar Iparmüvészet.1935.266.1.

MDK

Herbethné Triebler Sári,

a N.Sz .által rend. 63 csop.kiáll. egyik-másikán művével szerepelt. 1921.

A Nemz. Szal. 400-ik jub.és a MNVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

Herbertné Triebler Sári MDK

2 db. fehér tüllhimzés sárközi fejkötő mintákkal
Bársony táska arany paszomántos gyöngyd.
Lila nyersselyem teritő, himzés, gyöngy és
ezüst disszel

Nemzeti Szalon XXXIV.csoportkiáll.1921. nov.

Herbertné Triebler Sári MDK

Batik teritő, sárközi porcelán motivumokkal
Gömbölyü batikteritő somogyi motivumokkal
Batik milieu s. tarnóczai kanászkürt motivum
Batik teritő dunántuli motivum

Nemzeti Szalon XXXIV.csoportkiáll.1921. nov.

Herbertné Triebler Sári MDK

Vászon divánpárna pamut himzéssel
Zöld selyem diszpárna
Fabatik fényképráma kusztora motivummal
Fabatik doboz, csökölyi tükörfa motivummal I-III.

Nemzeti Szalon XXXIV.csoportkiáll.1921. nov.

MDK

Polacsek András asztalos, Speth Ferenc szobrász
Herberth József lakatos

a pécsi székesegyház szentélyének pompás berendezésének létrehozói. 1756-ban készült rokoko szekrények. 1758-ban a térdeplők, melyek ma is /1929/ a heylükön vannak. A stilus egység a restauráláskor sem távolitotta el heylükről/ mint a kanonoki stallumokat!/

Szönyi Ottó ir: A pécsi székesegyház.
Magyar Müvészet. 1929. 489.1.

Herberth József

MDK

lakatos

pécsi világi mesterek 1756-58 között készitették a pécsi dóm sekrestyéjének rokokó berendezését.

Entz Géza ifj: Klimo György pécsi püspök kulturáli tevékenysége. Klny. Pannoniax 194o. ápr-jun.sz. Pécs 194o. 8.o.

HERBERT ROBERT/1733-1808/

pesszimista életszemléletét olyan tájképei bizonyitják, melyekben meglevő, ép épületeket romként festett meg.

Gerő László: Magyar építészet a 19. század második felében, Bp. 1955. 40. l. TIT Utmutató 37.

Herbert Viktorné

* **Iparmüvészeti kiállitás.** Az Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat karácsonyi kiállitásának keretében mutatja be *Herbert* Viktorné iparmüvészeti munkáit, aki az eladásból befolyó összegnek 50 százalékát felajánlotta a Horthy-Collegiumnak, mely a szegény menekült főiskolai hallgatók otthona. A kiállitás hetedikén nyilik meg és naponkint 9—12, 15-től kezdve délután ½—½7-ig tekinthető meg.

M. 1926. XII. 8. (Magyarság)

~~N. U. 1926. XII. 5.~~

Herbinger Ferenc

előbb Ferenczy István majd utóbb Marco Casagrande műhelyében dolgozott.

Pusztai L.: Marco Casagrande dati per la Storia della Scultura Classicista Ungherese. Acta Hist. Artium, Bpest 1973. 1-2

1191

I. 124

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Herbinger Franciscus

Foglalkozás: Kalapos

Szárm.hely: Pécs

Hitfelekezet: R.K. Csal.állapot: Nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1839.VI.26

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 50

Herbord, orbói

1291. Gyulafehérvár

U. 4141.

Kupa, tördelés, 1686-ból id. Holstein
János Kristóf pozsonyi ötvöstől
(pozsonyi ág. h. ev. egyház tulajd.)

V. 158.

Herbord

1291

Lais

Batthyaneum

I. 113 l.

..... nevü munkás igazolta

.....
a müvezető aláírása.

élyezem:

.....
vagy helyettesének
láírása.

a. — Endrényi Imre, Szeged.

Herbord, urboï

ácsmester

Gyulafehérvár 1291

cród

Csárnyi műemlrest

22. l.

Herbold

orbovoi ács

l.

Gerevichromänkoriant

73. l.

Csokonai - Kör X. 164.

Harbord
de Wrbow

Laid
z
Hadtörti
Közl.

1913. 106. l

Vidéki

Herbard von Urwegen

XIII 2

Brod

Rothbau 6 l

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Herbord.

vrbovói ács

1287

l.

Szabóripép

83. l.

Herbord von Urwegen

XIII 17 -

laid

Wchiw 43.l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

ezem:

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

MDK

Herbka Károly

Hibján Samuval készitette a Csányi Károly által tervezett Kossuth serleget. Fénykép repr.30.

Magyar Iparművészet 1904.

171 Hajók a Dunán 6000.—
172 Kukorica kórók 7000.—
175 Reggel a Dunán 20.000.—
176 Borus őszi hangulat m. t.
177 Olvasó lány m. t.
178 Csendélet chrisanteinokkal 18000.—
179 Plein-air portrait m. t.
180 Napsütés az erdőben 20.000.—
181 Császárkörték 10.000.
182 Önerckép 12.000.—
182a Kora tavasz 8000.—

Nemzeti Szalon 192
34. csop. kiáll.

Herbertné TRIEBLER SÁRI MŰVEI.

Tanulmányait Boemm Rittánál kezdte, azután iparművészet iránt érdeklődött. Tanult Örkényi tanárnál, Bécsben Fella Jacobsohn mütermében és végül Gödöllőn Kriesch Aladárnál. Többször kiállitott a Nemzeti Szalonban, az Iparművészeti Muzeumban az Ernst muzeumban és Stokholmban. A Fővárosi Muzeum 3 festményét megvásárolta.

Az iparművészetben főleg a magyar népmüvészetek érdeklik és sokat tanulmányozta a régi magyar stilusokat.

(A müvésznő a kiállitás tiszta jövedelmét a Zsófia gyermekszanatórium javára ajánlotta fel).

183 Batik teritő, sárközi porcelán motivumokkal 1200.—
184 Gömbölyü batikteritő somogyi motivumokkal 1400.
185 Batik milieu s. tarnóczai kanászkürt motivum 4500.

.itott 1911-ben először a Nemzeti Szalonban és Művészházban, legujabban a Szalon több tárlatán és a Mücsarnokban szerepelt képeivel.

Olajfestmények:

143 Halász a holt Tiszán 20.000.—
144 Gémes kutak 20.000—
145 Napraforgók 20.000.—
148 A nagy utca (Tiszalucz) 18.000.—
149 Tiszai magyar 15.000.—
150 Utca eső után 12.000.—
151 Falusi utca napsütésben 12.000.—
152 Vén orvhalász 10.000.—
153 Part omladék 12.000.—
154 Holt Tisza 8000.—
155 Cigányputri 8000.—
156 Kotlós tyuk 8000.—
157 Takta patak 8000.—
158 Fésülködő lány 25.000.—
159 Tabáni utca 10000.—
160 Csendélet őszi rózsákkal 12.000.—
162 Napsütött ut I. 12.000.—
163 Szénaboglyák 14.000.—
164 Plein-air tanulmány m. t.
165 Napsütött ut II. m. t.
166 Buzakeresztek 8000.—
169 Két boglya 7000.—
170 Körtefa 7000.—

Herbinger Ferenc

Hebrait

Ferenczynéttanult

15. évig.

azután Casagrande

nél Esztergomban

dolgozott.

lásd

Magyar Művészet

1930. (596. l.

595)

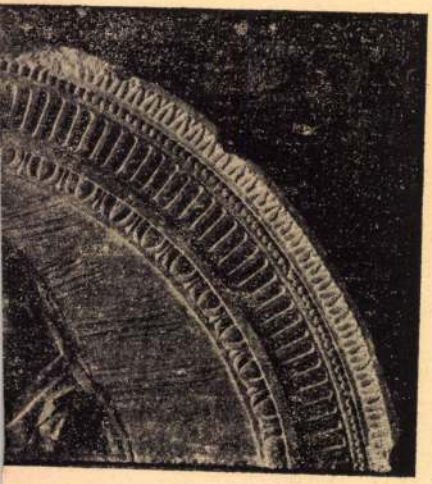

Madonna Jézussal.

dról
vich: A régi magyar művészet európai
zete. Bp. 1924., 21. l. — Gerevich PA,
l. — Gerevich: L'arte antica ungherese.
a, 1929., 17. l.

R SZOBRÁSZ 1490 körül
kja
129 cm.

Herbinger Ferenc

Hobrait

15 évig volt Ferenczy István tanítványa. Ferenczy rátogta hogy ő készítette Casagrande sikerült Hobrait-

Majer István és Casagrande Márk és

Herbinger Ferenc esztergomi müködésök.

Századunk

1942. 54. 7.

Fenti neve szerepelt a Ferenczy István contra Casagrande afférben.

vö árut leszállithassa. November-
öt, hogy az árut a fagy bekövet-
nben annak a veszélynek leszünk
tudjuk a zajló Duna miatt a fát
bbi késedelmeskedés folytán az
tettel az áru elinditását függö-

zólitottam fel fatermelöt a viseg-
legnagyobb megütközésemre csatolt
öl kiderült, hogy a vasuti állomá-
ö értesitésem nélkül másnak adta el,
t csak a mai kartellárakon hajlandó

a nagymarosi m. kir. erdöhivatal
rdömérnökhöz fordultam, ki azt ta-
röczén szerezzem be, az ö tudomása

67

Herbinger

Ferenczy kőfaragó legenye -

l.

Meller Ferenczy

322. l.

„Über die Sonnenzeitliche Periode der ungefilterten Ultrastrahlung“

ország csapadékeloszlásával és annak évi periodusával foglalkozott és elkészítette Magyarország csapadéktérképét, majd a tanév folyamán befejezte és sajtó alá rendezte kutatásainak eredményeképen több mint 500 megfigyelőállomás adatait feldogozó értekezését, amely „A csapadék havi és évi középértékei Magyarországon" címmel a Vízügyi Közlemények 1934. évi évfolyamában meg is jelent.

Dr. Haraszthy Gyula (1910, Sárbogárd, Fehér m., ref.), egyetemi tanársegéd (prof. Császár), 400 pengő belföldi kutatási ösztöndíjat élvezett. Az ösztöndíjat magyar irodalomtörténeti kutatásokra kapta. A nemzeti klasszicizmus korával, nevezetesen a klasszicizmus irodalomelméletével foglalkozott. Ennek az irodalomelméleti hagyománynak egy részét, Kemény Zsigmond irodalomszemléletét feldolgozta. Ezenkívül bírálataival és cikkeivel figyelemmel kísérte a szépirodalom és a tudományos irodalom termékeit. A bírálatok és cikkek az Irodalomtörténeti Közleményekben, a Budapesti Szemlében és a Protestáns Szemlében jelentek meg. Résztvett az Irodalomtörténeti Közlemények szerkesztésében is, Császár professzor mellett, mint segédszerkesztő.

Dr. Ivánka Endre (1902, Budapest, róm. kath.), egyetemi magántanár, az aristotelizmus és a platonizmus közötti viszonyt kutatta egy-

Herbinger Ferenc

Kőfarago

l.

Meller: Ferencry

322.l

Selmecbányai Városi Múzeum és
Könyvtár működése 1913-ban

VIII. 167, 168

Herbinger Ferenc

wobrain

l,

Pálinkás Casagr

15, 20 l.

Herbertné Triebler Sári MDK

Gömbölyü batikteritő széles arany csipkedisszel
Kályhaellenző batik, magyar néprajzi motivumokkal
Ékszerdoboz, modern stilus fémbetétes

Nemzeti Szalon XXXIV.csoportkiáll.1921. nov.

M.D.K.

Herberth ..... ?

Késiti 1751-77. között a pécsi széhesegház sekrestyéjében levő rokokó tárdeplőket és szekrényeket.

Gosztonyi Gyula: A barokk Pécs. Pécs müemlékei. Bőv. klny. a Sorunk 1942. 11.sz.-ból. 14.old.

MDK

Herbord, urbói acs 1291.

Csányi Károly: A gyulafehérvari székesegyhaz
Bp.1899. 3-4.l.

Herbs Ottó

műrein olyhos állatégövi ábrák is szerepelnek: alkotásai asztali és fali lámpák, népies jellegű díszt árgyak, kovácsolt gyertyatartók, Viking hajó, régiágyu s gépkocsi.

Jelnélküli cikk: „Artists"

Daily News, Budapest, 1968. II. 2

61

Herbst Ottó, képzőművész

– feleségével közös fa-lámpákat, magyaros parasztfigurákat, viking-hajókat formálnak.

Csillagképek
Magyar Ifjúság, 1968. II. 16. 2. l.

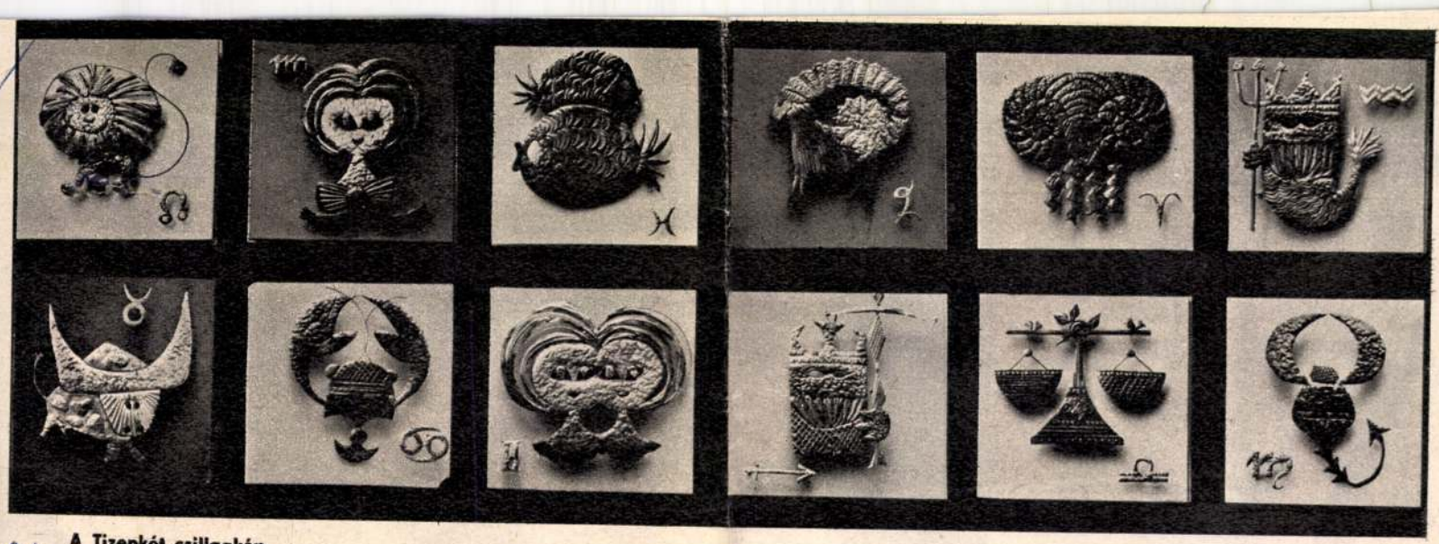

A Tizenkét csillagkép

1021

Herbst Ottó, a munkaasztalánál

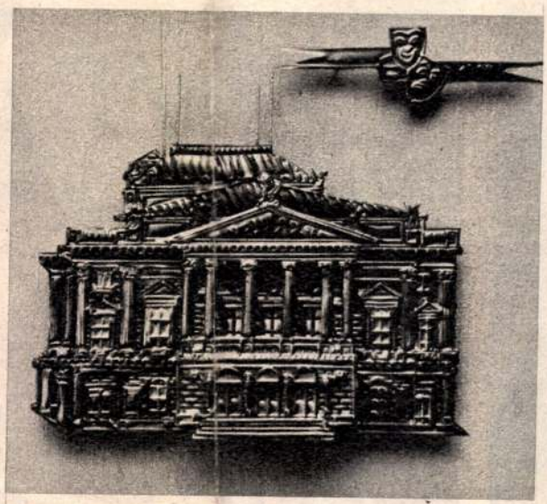

A régi Nemzeti Színház épülete

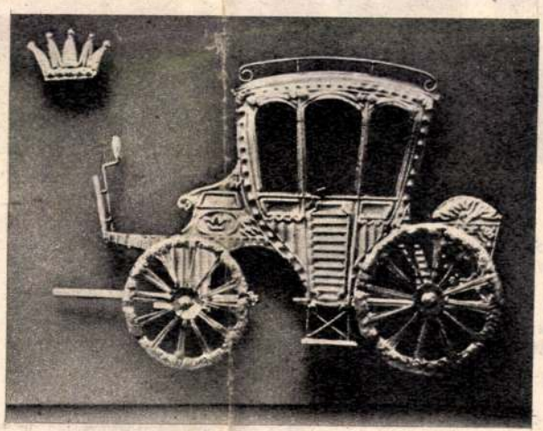

Postakocsi

Ez a rézgrafika

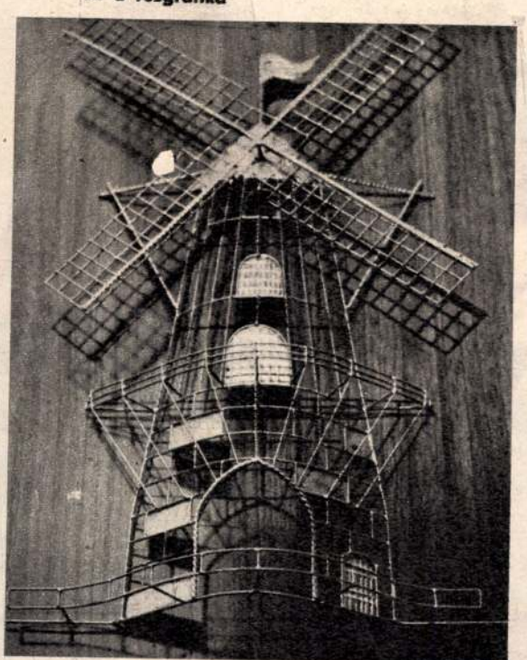

Az egyik legsikerültebb ikonszerű kép: Trisztán és Izolda

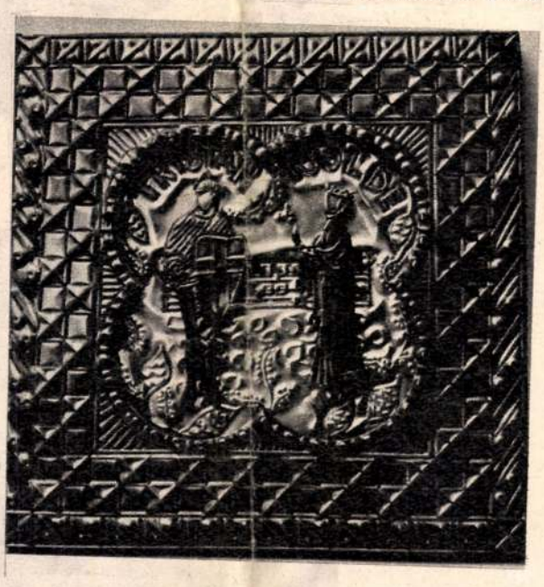

Fiatal házaspár lakik fenn a Várban, egyszobás lakásban. Lakás is, műterem is, műhely is. Modern bútor. A falakon itt-ott festett textíliák adnak hátteret a rézdomborítású patinás képeknek, melyekről sejtelmes, vörös csillogással üt ki a réz. A szoba harmóniájához még az ablak melletti munkaasztal is hozzátartozik, az ötvöskalapácsokkal és a hegesztésre váró rézfigurákkal.

A házaspár – Herbst Ottó és Gőczey Ildikó – sokoldalú művész. A férj egy dekorációs vállalatnál dolgozik. Felesége a Képző- és Iparművészeti Gimnázium festőtagozatát végezte. Majd Vén Emil festőművésznél tanult, utána Márk Tivadarnál jelmeztörténeti tanulmányokat folytatott. Képei kiállításon is szerepeltek. Jelenleg textilfestéssel és tervezéssel foglalkozik.

Herbst Ottó készítette a Csepeli Áruház rézgrafikáit és rézdomborításait, felesége tervei alapján.

Eddig az ilyen megoldású rézdomborítású dekorációk csak reprezentatív célokat szolgáló helyiségek, termek részére készültek nagyméretű falsíkok díszítésére.

A Herbst-házaspár alkotásainak újszerű alkalmazása és témája már eddig is érdeklődést keltett. A Képzőművészeti Alapnál bemutatott tárgyak közül az Artex vállalat számos darabot megvásárolt export célokra.

– Nálunk mikor kerül falra a rézgrafika vagy kép? – kérdem.

– Budapesten is sokan érdeklődtek már a munkáink iránt – mondja Gőczey Ildikó, – de a falra csak akkor kerülhet, ha . . ., – itt egy nagyot sóhajt –, a Képzőművészeti Alap figyelembe veszi a felvételi kérelmemet és tagja lehetek az alapnak.

Reméljük, hogy nemcsak a külföldi lakásokat díszíti a fiatal házaspár munkája, rövidesen itthon is falra kerül a Tizenkét csillagkép, a Postakocsi, a régi Nemzeti Színház és Herbsték újabb munkái.

Vág György

ydalok avatott művésze

Csiky Júlia „lányai" a színpadon

A mözsi cigánytelep, ahol Csányi László oly sok verset gyűjtött

(Ifj. Soproni Béla felvételei)

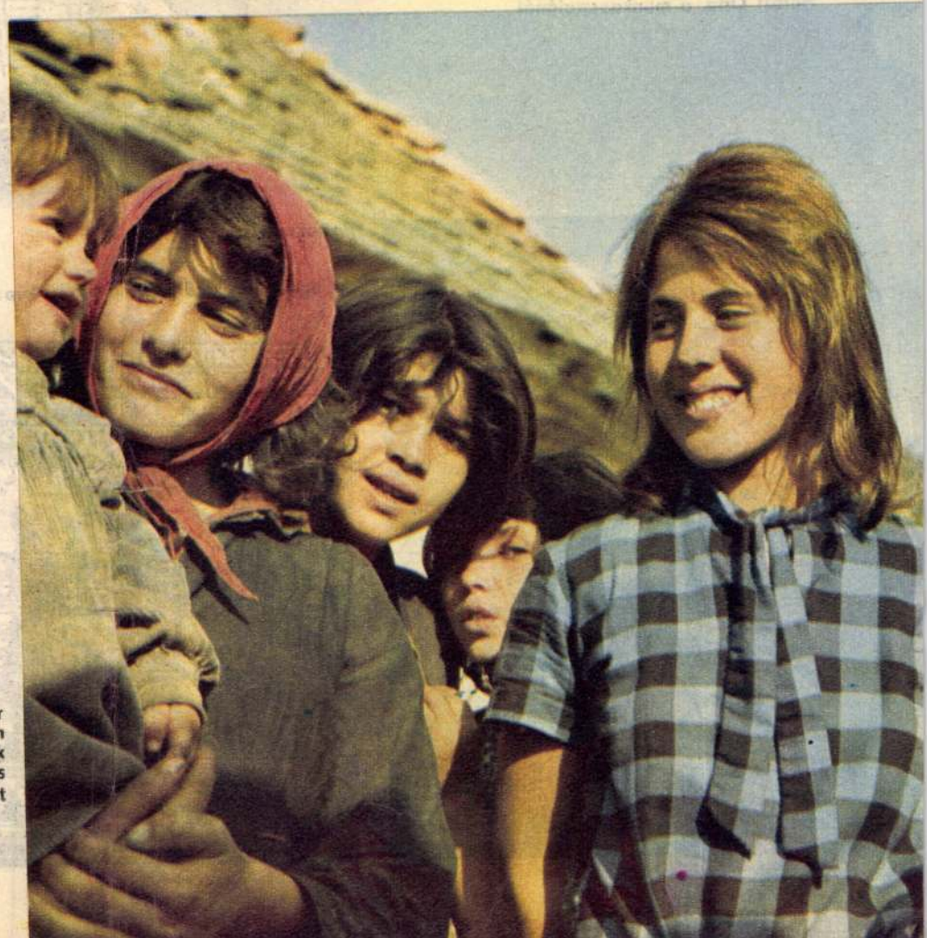

Ők már szívesebben éneklik a mai divatos táncdalokat

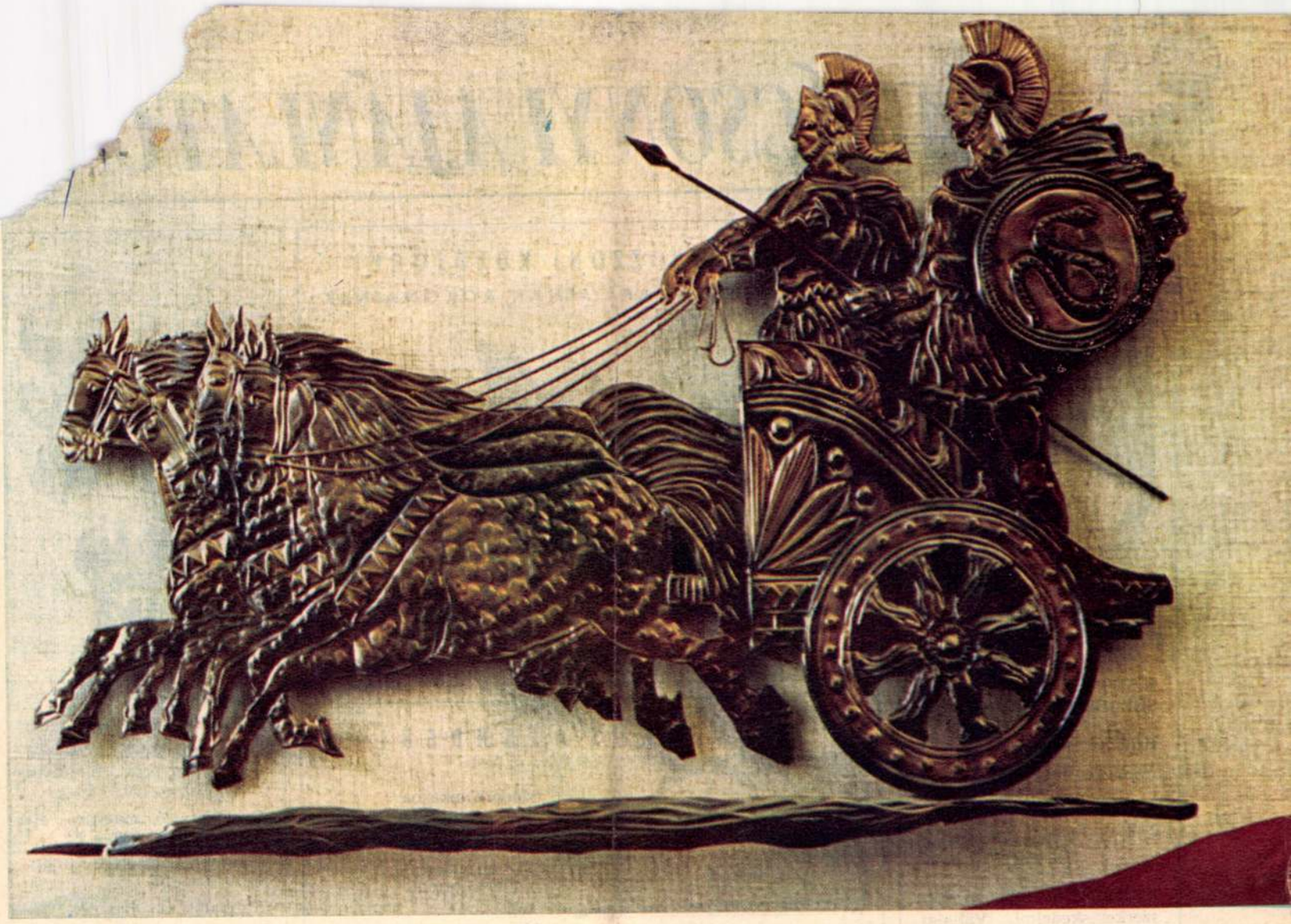

Római harckocsi

Könyvborítóra is alkalmazható a réz

Kirakat dekoráció, rézdomborítással
(Bohanek Miklós felvételei)

Római tengeri hajó

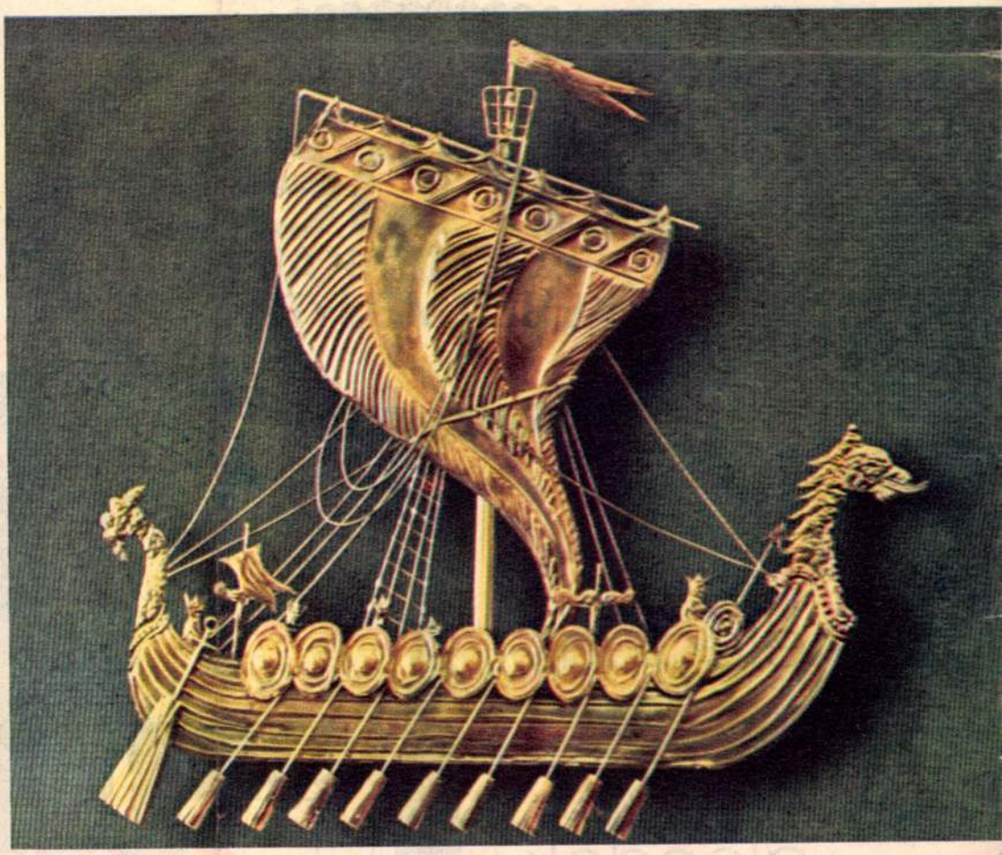

RÉZKÉPEK A FALON

KARÁCSONYI AJÁNLATU

KARÁCSONYRA SZEREZZEN ÖRÖMET!

Különféle tekla gyöngysorok

24,—-től 90,— Ft-ig

Tekla klipsz

8,40-től 25,— Ft-ig

Kaphatók az Óra- és Ékszerkereskedelmi Vállalat boltjaiban

AJÁNDÉKOZZON! KÜLDJÖN!

KARÁCSONYRA BARÁTAINAK, ROKONAINAK

Magas színvonalú 15 perces műsor.
Kapható: magyar, német, angol, orosz és francia nyelvű lemezzel.
Ára: 25,— Ft

PRAKTIKUS AJÁNDÉK!

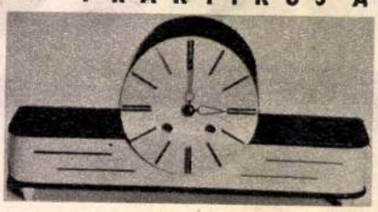

Modern lakásba
NDK Bim-bam óra
Kaphatók az Óra- és Ékszerkereskedelmi Vállalat boltjaiban
Modern forma

Ára:
900,—, 1100,—, 1300,— Ft

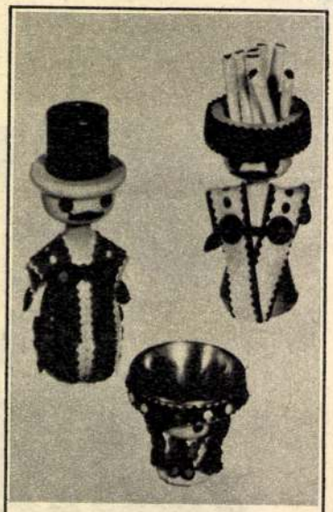

KEDVES MEGLEPETÉSNEK!

Dohányzókészlet, 3 db-ból álló, magyaros figurával 70,—, 110,—, 170,— Ft.

Gyertyatartó, magyaros figurával 21,—, 130,— Ft

Magyaros díszítésű tojástartó 45,— Ft

Kaphatók az Óra- és Ékszerkereskedelmi Vállalat boltjaiban

camea
KOZMETIKAI
KÉSZITMÉNYEK

elegáns
szép
ajándék

HERBST T.

y István festménye.

n.

Herbs Ottó

és felesége legtöbnyire Svédországba, NSZK-ba, Svájcba és Izraelbe exportálja műveit; külföldi megbizók különleges megbizást is adnak. A cikk szerzője 3 reprodukciót is közöl.

Jelnélküli cikk: „Artists"

Daily News, Budapest, 1968. II. 2 61

Herbs Otto 1

feleségével. Göczei Ildikóval pohatban tervezéssel alakokat, formákat valósít meg; különleges eljárással előállított tárgyak felületei az aranyos szintől a fehetéig változnak.

Jelnélküli cikk: „Artists"

Daily News, Budapest, 1968. II. 2 61

Herbst Ottó

és felesége, Gőczei Aldikó
művészhóraspár rézből iparművenetti
tárgyakat készít

Mozolygó villagképek
Pest megyei Hírlap, 1968. jan. 21. 12. o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

Herbst Ottó

Mosolygó csillagképek

1021

Érdekes alkotások születnek rézből egy fiatal művészházaspár — Herbst Ottó és felesége, Göczei Ildikó — keze alatt. Alkotóműhelyükben mosolygó csillagképek elevenednek meg. A súlyos hatású réz könnyed, gyönyörködtető formákat ölt, s az anyag „öregítésével" az aranytól a feketéig terjedő tónusokat érnek el. Rézből készítenek zodiákus jeleket, merész vonalú tv-lámpákat, rézverettel díszítik a gyertyatartókat és magyaros parasztfigurákat. Fantáziájuk szinte kimeríthetetlen.

RDETÉSEK Kalkulációs eljáráso-

repel a rózsaszín,
szor gyönggyel,
Angliában közke
ják őket.

ösen
ord-

REJTVÉNY

ÖRÖMEI

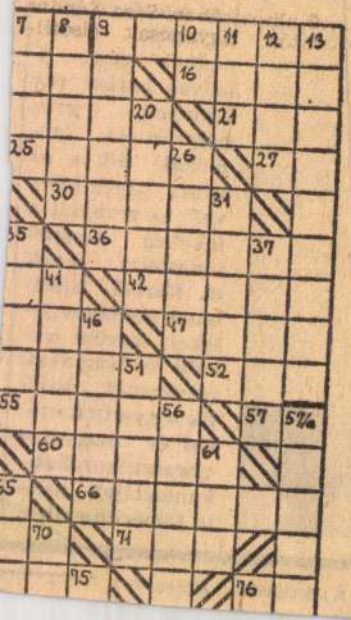

GYERMEKREJTVÉNY

Pajtások! Mai rejtvényünkben a magyar irodalom két nagy alakjának neve szerepel abból az alkalomból, hogy a mai napon van haláluk évfordulója.

VÍZSZINTES:

1. A Kis-Szunda szigetek egyike. 8. Úgy mondja, hogy más ne hallja. 8. Báli felszerelés. 9. A nátha kezdete ? ? ? 10. Ősrégi híres hangszer. 11. Támaszkodásra használják — fordítva. 12. Jelez. 13. A hóhér régi neve. 14. Kettős mássalhangzó. 15. Kerget. 16. Fővárosi közlekedési eszköz. 18. Kicsinyítő képző. 19. Külföldi labdajáték. 20. Fizetési eszköz. 21. Az Operaház építője volt. 22. A tűzhely német neve. 23. Ördög Ottó névjele. 24. Gabonatároló. 25. Házi rágcsáló állat.

FÜGGŐLEGES:

1. A magyar marxista publicisztika egyik kiemelkedő alakja volt a két világháború között. 1953. január 21-én a fasizmus áldozata lett. 2. Club. 6. Nagymama, nagypapa kedvence. 7. A magyar szocialista irodalom sokoldalú tehetsége volt, aki 1953. január 21-én halt meg. 11. Rózsafajta. 13. Dunántúli fürdőhely. 15. Vám — németül. 17. Sebesen halad járművével. 18. A taliga másik neve. 20. Hegy Bécsben. 22. H. O. E. 24. H. Y.

Pajtások! A megfejtett két nevet írjátok le egy levelezőlapra és 1968. január 28-ig küldjétek be

Herbst Gottfried

uniaritatos

XVIII. n

laid

Schoenjezuita

282-l.

Herbert Gottfried

Sammlung

XVIII. Jh.

Foto

Schwarzweiß

VAS - 6

 M. D. K.

HERBST, Gottfried asztalos
jezsuita laikus

Budán lépett a rendbe

1741–1742. Trencsén, novicius

1743–1746. Selmecbánya

1747–1748. Sárospatak

1749–1752. Eperjes

1753. Lőcse

1754. Esztergom

Aggházy. Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 212.

./.

H.D.K.

HERBST, Gottfried asztalos

1755–1760.	Kőszeg
1761.	Pécs
1762.	Kőszeg
1763.	Selmecbánya
1764–1766	Kolozsvár
1767.	Nagybánya
1768–1772.	Ungvár
1773.	Lőcse

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 212, II. 79. 83. 145. 152. 163. 181. 237. 240. 298. l.

Ø Herbst és Keleti

nincs arangmuvesek

véd. Bp. Wesselényi u. 4.

Nemférk 1941

193. l.

M.D.K.

Herbst S.

A Szinház c. folyóirat cimlapját tervezte.

Szinház, Bp. 1903. nov. 22-29. I. évf. 2. sz
cimlap

Plakát

Herceg falvi Cígnes
Mezőgazdasági Konyvo-
hónap
(25 x 70)

1963 M. H. Kreh.

Plakát

Herczeg Ferenc Ágnes:
Mezőjárdasági
hon Yvhónap
(25 x 70)

1963 M. K. Hich.

Herbsthoffer

1840.

II Endrét megvette a pesti mu-
vészeti egyerület. Az Aug. Zidi sorso-
láson megnyerte Pausenberger Fer-
dinand.

~~A pesti muvészeti egyerület, Hon-~~
~~muvész 1840. 509. l. 525~~

és Pesther Tageblatt, 1840. 188 sz.

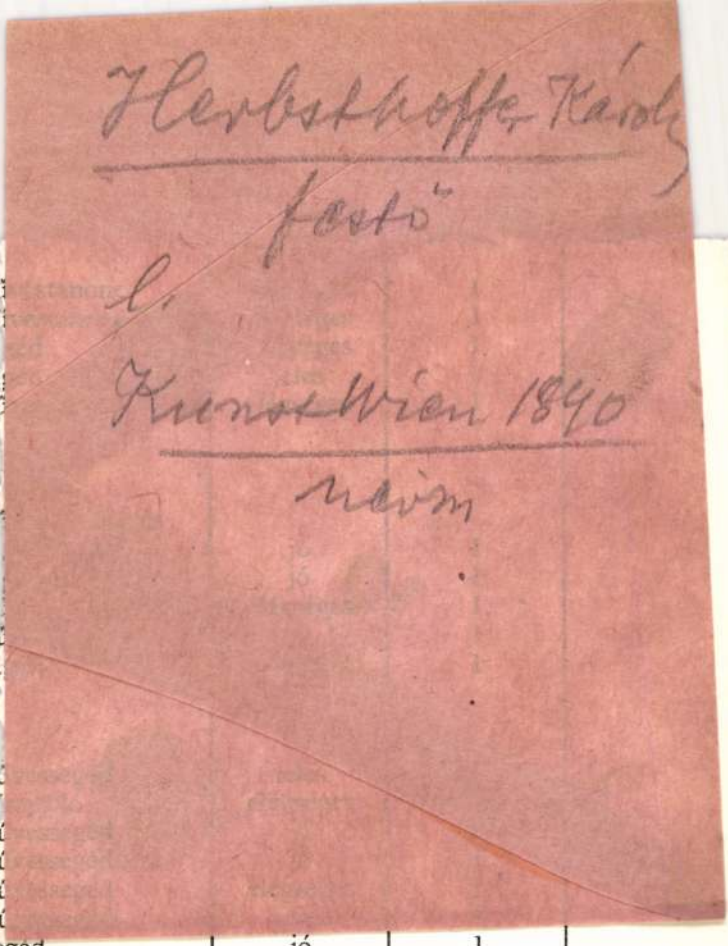

ged | jó | 1 |

[illegible]	faipari
Emszt Kálmán	ötvös
Faragó Pál	sokszoro
Gruber György	sokszoro
Gyenes János	bőrdíszr.
Hegyi József	faipari
Horváth János	faipari
Lechner Marianne	sokszoro
Lendvay Sándor	sokszoro.
Lukavszky Kornélia	sokszoros
Maritsek Károly	sokszoro
Óváry Edith	sokszoro
Pázmány István	sokszoro
Posch Márta	sokszoro
Santelli Fiorenza	sokszoros
Schnörch Ilona	sokszoros
Szalay Tamás	könyvköt
Szántó Magda	sokszoro
Szántó Pál	sokszoro
Takács József	ötvös
Wagner Márton	faipari

Herbsthoffer Károly

HERBSTHOFFER KÁROLY / 1821 - 1876 / :

55. Templomrablás. - Olajf., v. méret 39 x 49 cm. Jelz. l. b. "Ch. Herbsthoffer 1862".

Kopp 1939/40. szezon I.

		Kikiáltási ár pengőben
2178.	PIROS BÁRSONY. Ezüst hímzéssel, XVII. század, 2 drb	200.—
2179.	BÁRSONYBROKÁT. Olasz. XVIII. sz., 9 méter, 3 darabból összevarrva	680.—
2180.	NÉGY FÜGGÖNYSZÁRNY ÉS 2 DRAPÉRIA. Selyembrokát	75.—
2181.	NÉGY FÜGGÖNYSZÁRNY ÉS 6 DRAPÉRIA. Acélkék plüss. Hozzá 4 zsinór	60.—

Herbsthoffer Károly (pomonyi:) F. M. 19. 2.

Bécsi szigorú tisztelet. 1846 Páris. Szabyniel tanul. Kiállt Szalomban. Oltártépek. (Dániel az oroszlán vermében, St. Pierre tpl.; St. Rókus tpl. egyik oltártépe.)

1852 Pesti „Egy skót tivornya végt." Lozdochét Zsiloti.

1861 Páris „Mauvaise compagnie és Cabaret.

1870 Pécs.

(Lg. N. r. 149.)

Ányakvi sz.: .....

: .....

cim: .....

ktárgyak: .....

olyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

ktárgyain kivül tud .....

.....

itást vállal: h e l y b e n — v i d é k e n.

pott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

gjegyzések: .....

Herbsthoffer Károly

festő

Szül. 1822. Pozsony

+ 1876. Paris

eg képe az alábbi kép-tárban lásd

Kronfeld, Dr A:

Führer durch die fürstlich Liechtensteinsche Gemäldegalerie in Wien

Wien 1925

259. l.

I IPAR

1-SŐ SZÁM. 1885 OKTÓBER

OM.

	Lap
	1
	5
Radisics Jenő-tól	12
oor-tól	16
erzeményei	25
	26
	27
	28

MŰV
IPA

AZ ORSZ. MAGYAR IPA
ÉS
A M. IPARMŰVÉSZETI

SZERKI

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜG

Herbsthoffer Károly

pozsonyi festő

írod

3

Elek Artur:

A Fővárosi Képtár

uj szerzeményei.

Ujság 1940. aug. 15.

Manet III. 160.

Herbsthofer, Carl
Testo"

Der Ungar 1843. aug. 4.
(Sz.: Pesther Salon 1843.)

Kalmon

Herbsthofer Karl Wien
Josef

Der Ungar 1844. jul. 27.
Wegweiser d. Anzeigeblatt
(Sz.: Pester Kunstausstellung 1844)

Kalmár

Herbsthoffer Károly

festő

1821 – 1876

Életrajzát lásd

Szépművészeti Múzeum

Új Nemzedékek

(1926-31.)

Byp. 1937. 18.l.

Herbsthoffer Károly

1840 ben a pesti műegylet II-ki András magyar Király c. képét 60 frtért vette meg kisorsolásra -

1841. ben Gara nádor Mária és Erzsébet Magyarország Királyiét a megtámadó horvátok ellen ótalmazza ~~25~~ c. képét 250 frtért vette meg a műegylet kisorsolásra

1842. ben ugyanaz, ugyanolyt célból megvette Egy olasz rabló csoport előhada c. képét 100 frtért

1843. dtto Az alchimista c. festményét 150 frtért

E I 12. l 16 l 22. l. 26. l.

Herbsthofer Karl Bécs

1843. nüezplets

Az Alchymista.

olaffs-

megszerte Radiszlo-

witsch Elisa.

L

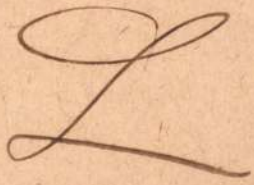

MDK

Herbsthaffer Károly festő
(1821-1876)

Debrecen Amerlingnél tanul arcképfestést
Párisban Isabeynek tanítványa
1840-től tört. tárgyu képeket fest itthon.

Déri Múzeum Képtára, Debrecen, 1954. 25. lap

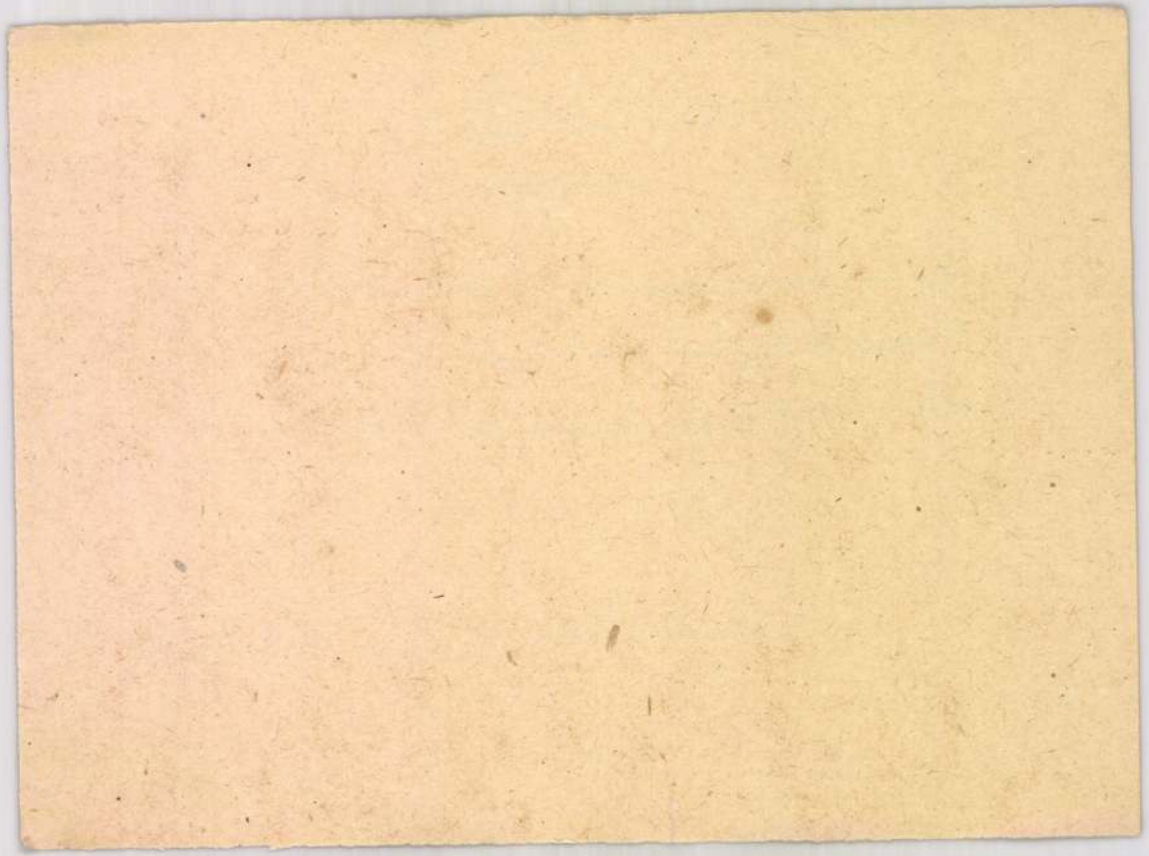

MDK

Herbsthoffer Károly, sz. 1821.ápr.17.Pozsony +1876 jun. 1. Waldhofen

A templomrabló, olaj

Szépmüv. Muz. uj szerzeményei kiáll. 1926-31. 1931.

18 **1.**

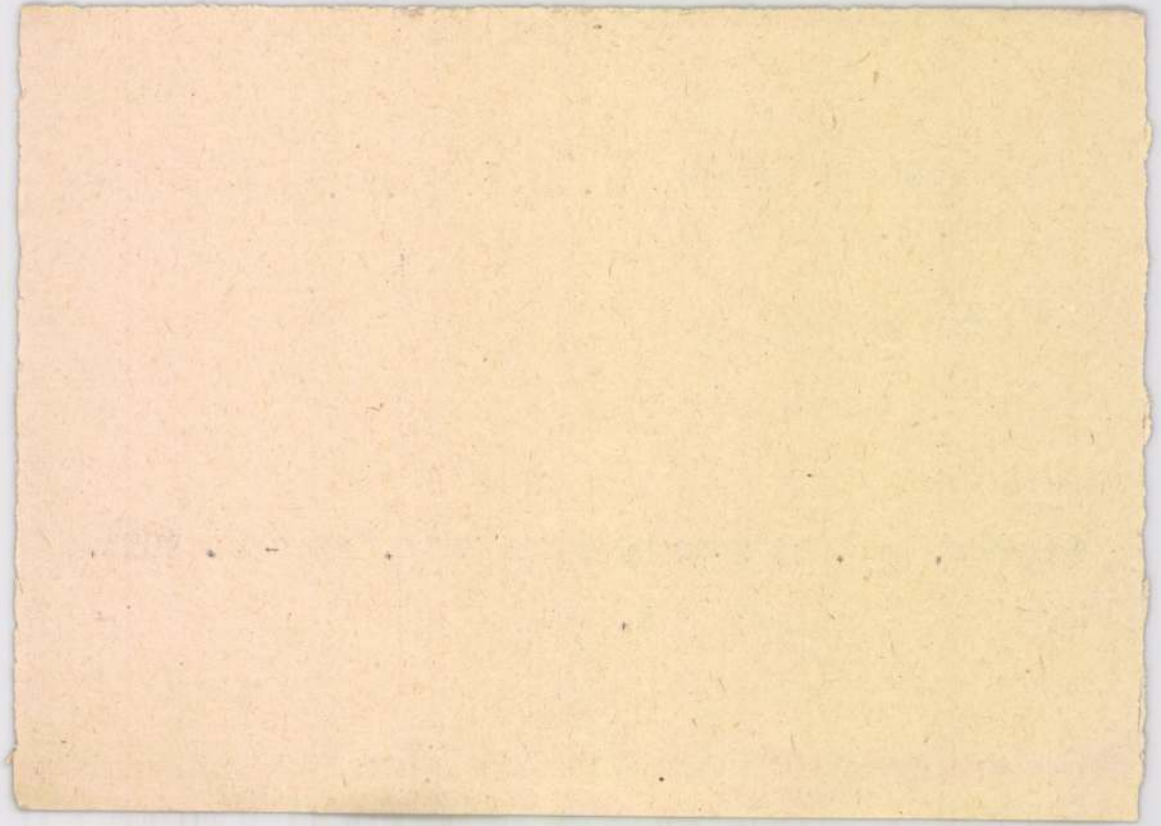

MDK

Herbsthoffer Károly

Képzőművészet 1929. 23. sz. 187.l.

Herbsthofer Károly

"Föltünő jó festvényei" szerepelnek a pesti Müegylet tárlatán, melyekről "A mükiállitásról" cimmel közölt beszámoló ir.

Családi Lapok, Pest. 1852. II. félév.
3. sz. 139-141. lap

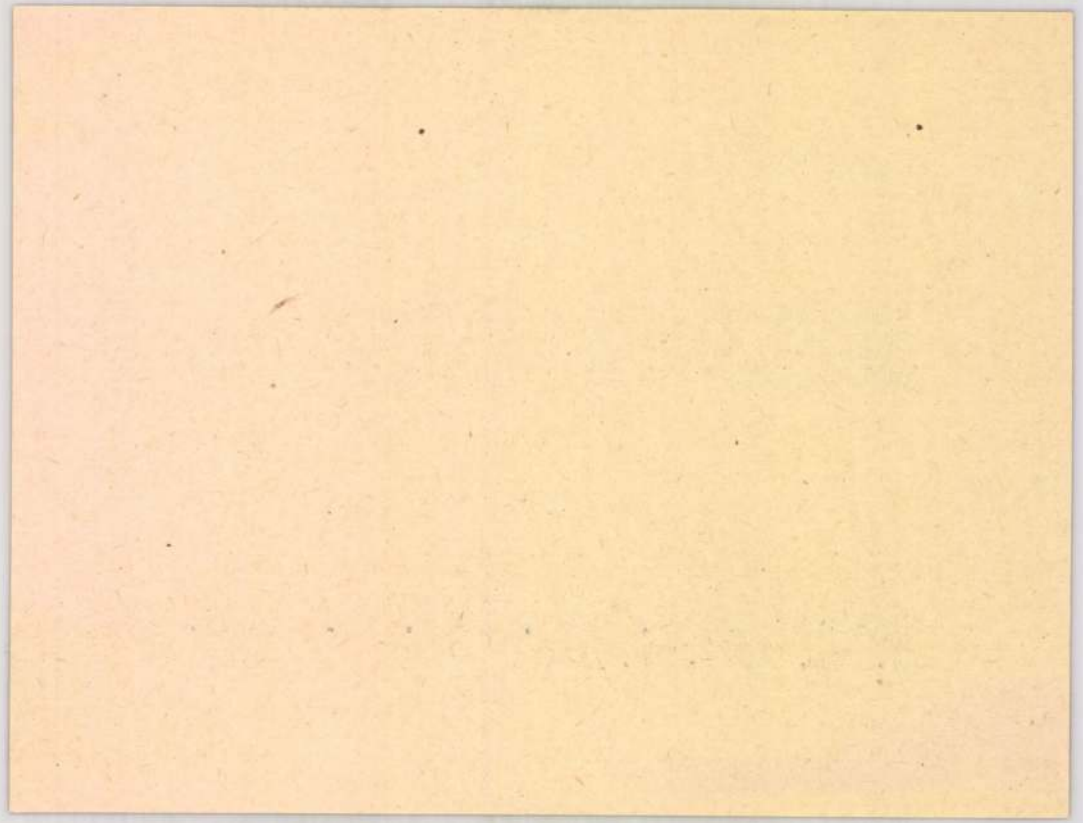

-143- m.D.K.

Herbsthoffer Károly, festő, 1821-1876

Történelmi tárgyu képeket festett Pozsonyba született, később Párizsba telepedett le. Magyar tárgyu képei: II. Endre, Gara nador és Arpád vezérré választása.

Anna Petrová-Plesková: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 51. old.

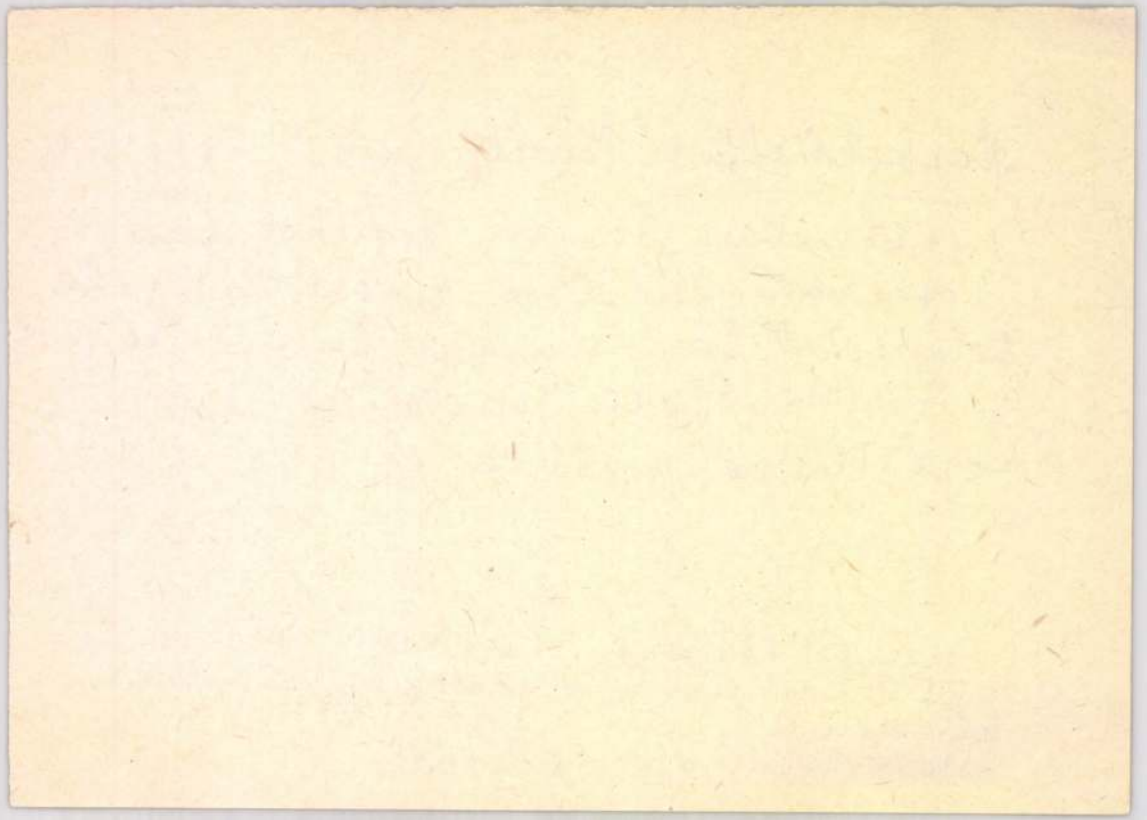

Herbsthoffer festö.

Pesti Hirlap.1841.53.sz.447-48.l.

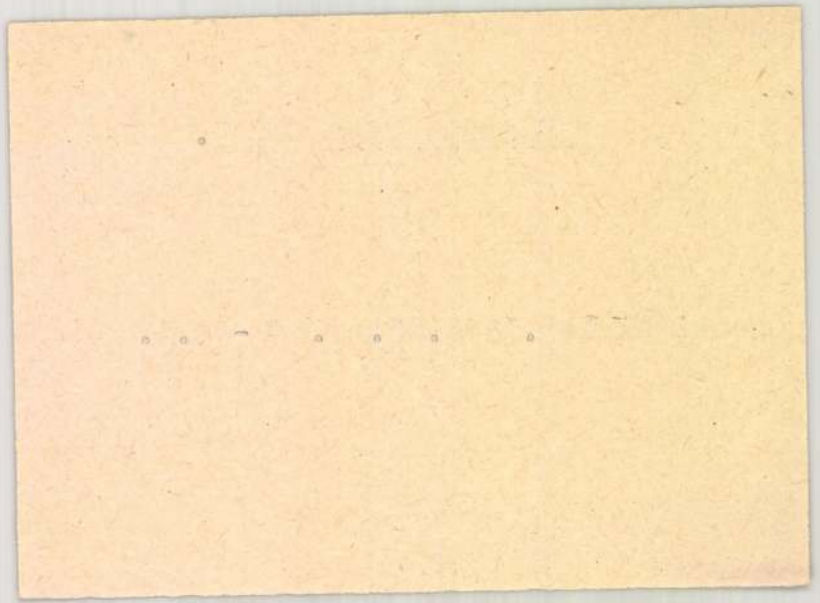

Herbsthoffer Károly
festő

Templomszabálást ábr. festménye.

A magyarországi művészet tört. I. 386.
Corvina 1970.

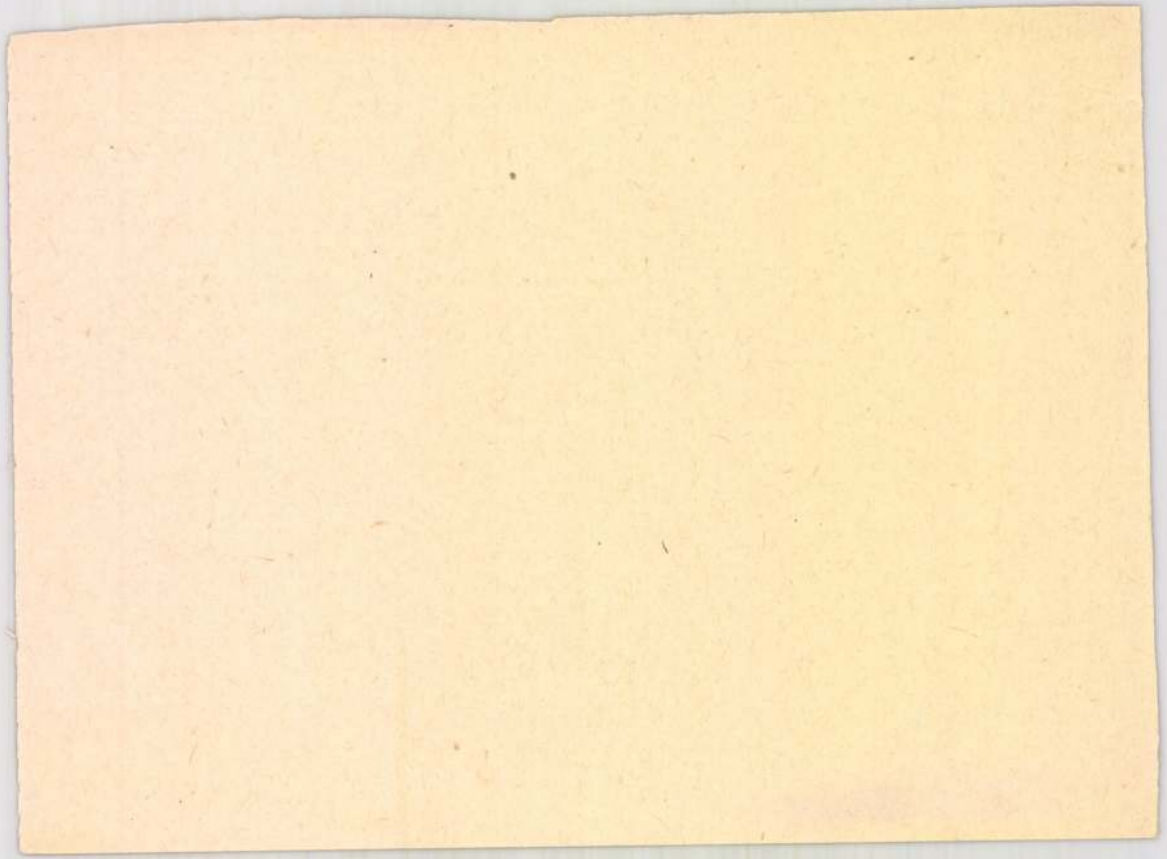

le.D.K.

HERBSTHOFFER Károly festő

(1821-1876)

Romantikus festő, főműve: Templom-rablás

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művésze 1800-194[illegible]
[illegible]. 1962. 138,

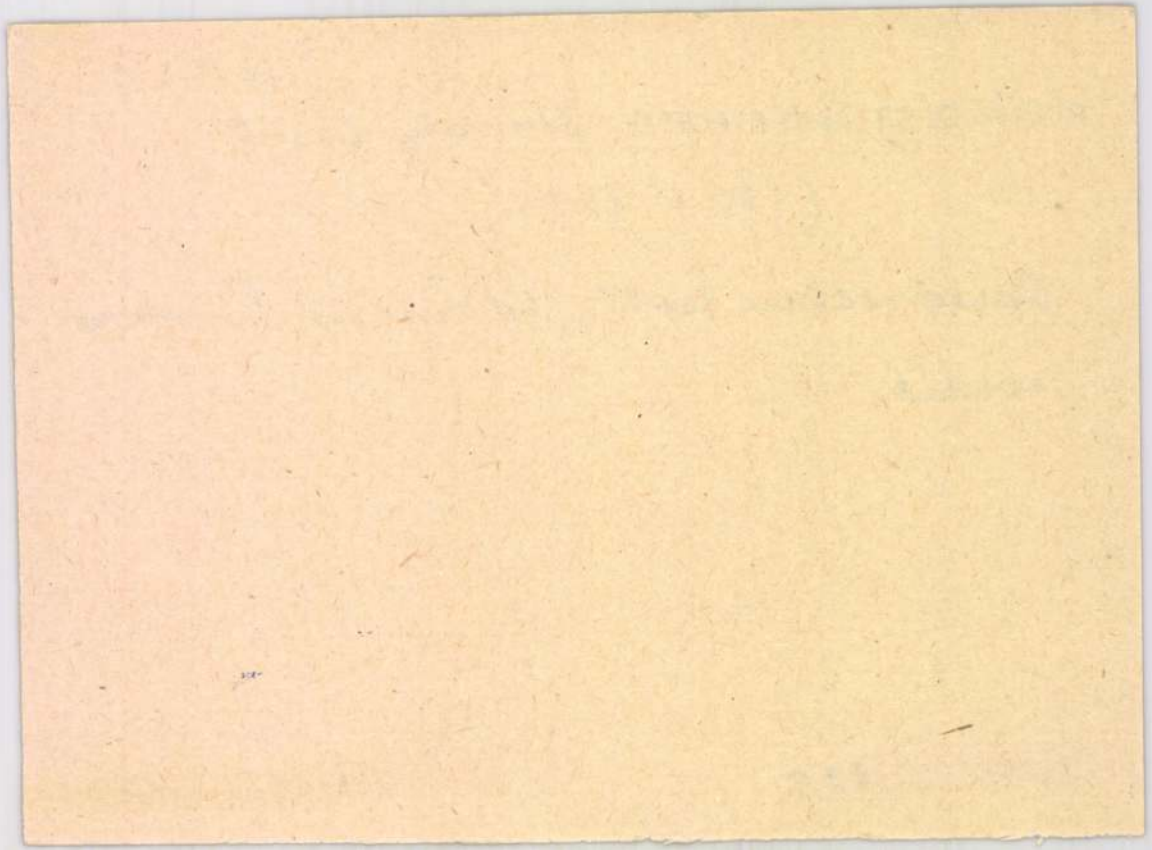

HERBSTHOFFER Károly festő" cc. D. K.

(1821 – 1876)

Romantikus témája a templom-
rablás

enthon-Németh-Végvári-Záder:Magyar müvészet 1800-1945.
p. 1958. 140. e.

Herbsthofer Károl

Páris

1852. nüegl.

A tivornya vége

Skót homban-

olaft.

L

Herbsthoffer Károly

l. okr.

Mücsarleti Lat.

1853. 12. l.

16. l.

22. l.

26. l.

~~Győri Népkönyvtár – Egylet~~ VI. 223

M.D.K.

HERBSTHOFFER Károly festő
(1821 – 1876)

A kisértélies-szentimentális és rabló-
romantika képviselője a festészetben
Történelmi festő
„Templomrablók"

Végvári 1958. 52., 285.

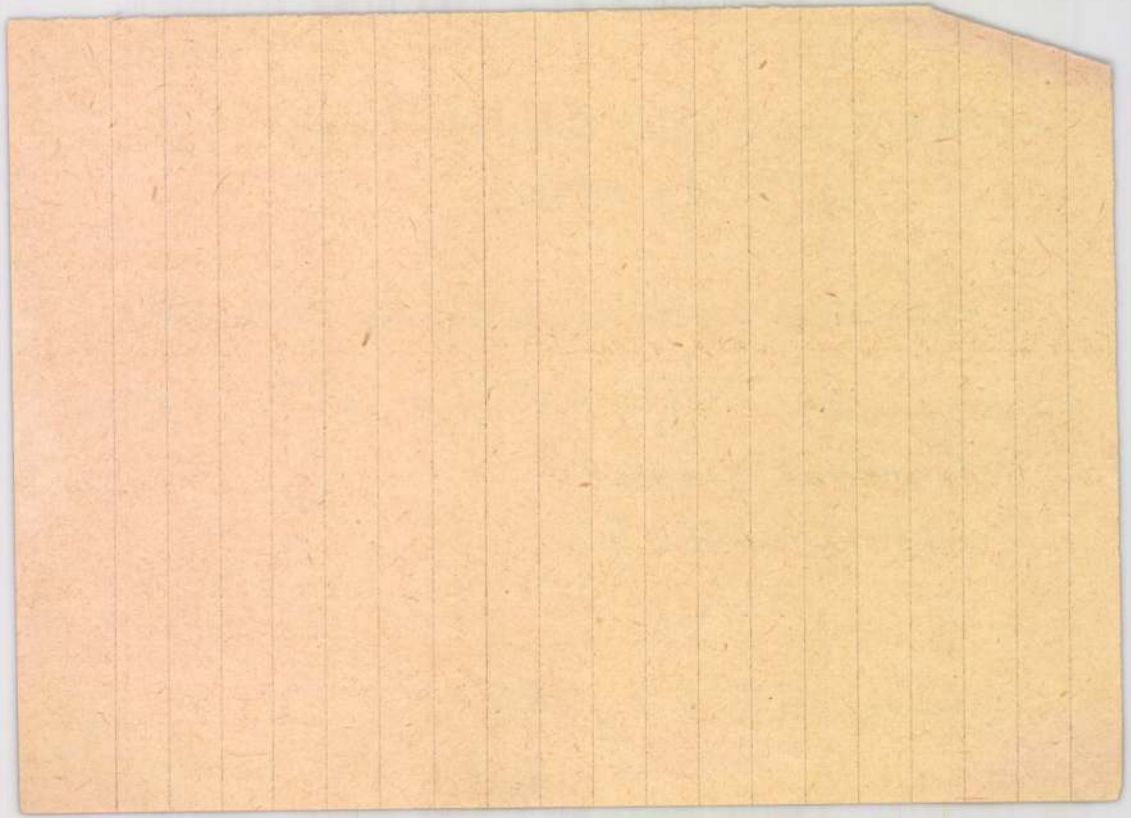

Herbsthofer Károly

Bécsben

1843, pesti kiáll.

Az alchymista, olajf.

L 1843

~~Eumachia - szobor, nápolyi~~ IV. 18.

Herbsthofer Károly

Bécs.

1841. pesti kiáll.

Gara nádor Mária s Erzsébet, Magyarország királynéit a megtámadó hornások ellen ótalmazza, oláff.

~~Traján oszlopa~~ V. 1.

L. 1841.

Herbsthoffer Károly

Bécsben.

1842. pesti mügyl.

Árpád a magyarok által a táborban déadalmasan körülhondatik és vezérnek kikiáltatik. Olaft.

L.

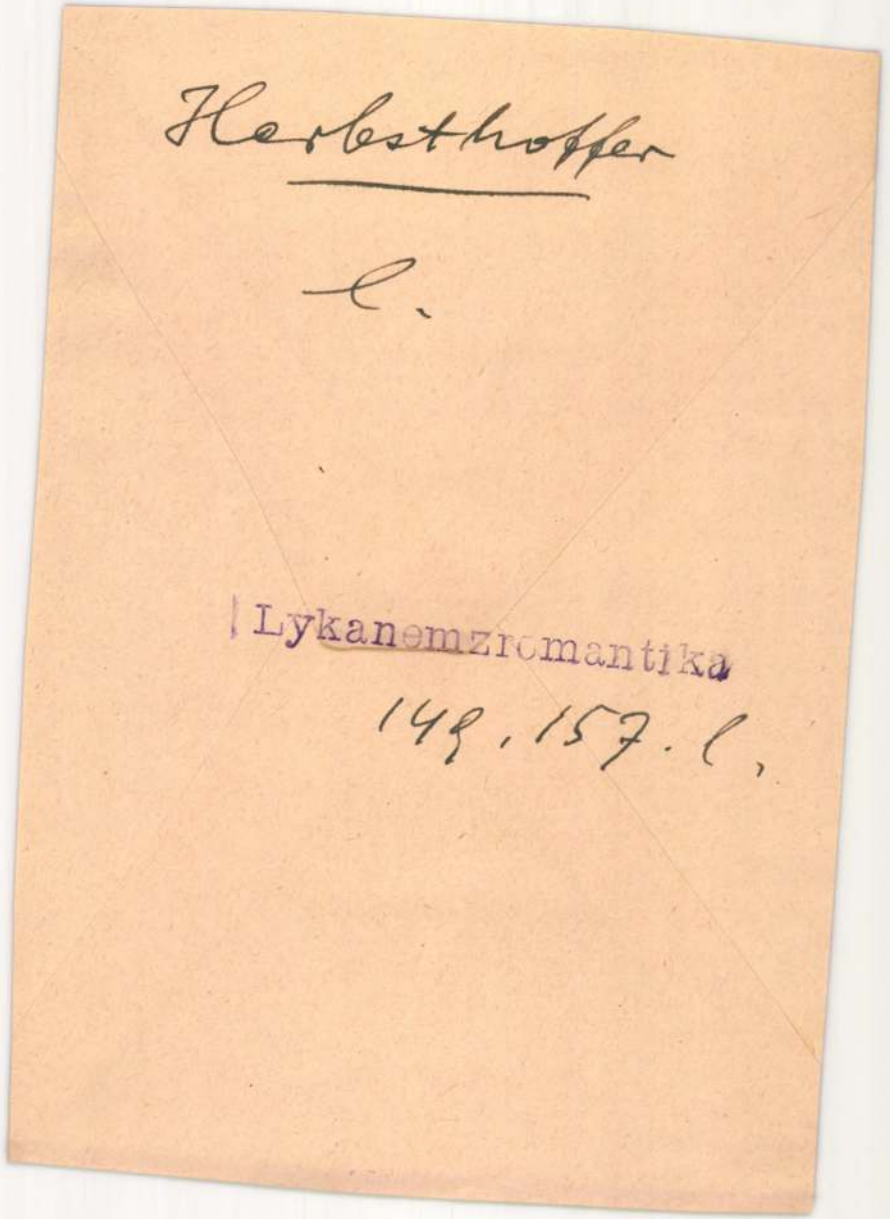
Herbsthoffer
l.
Lykanemzromantika
148, 157. l.

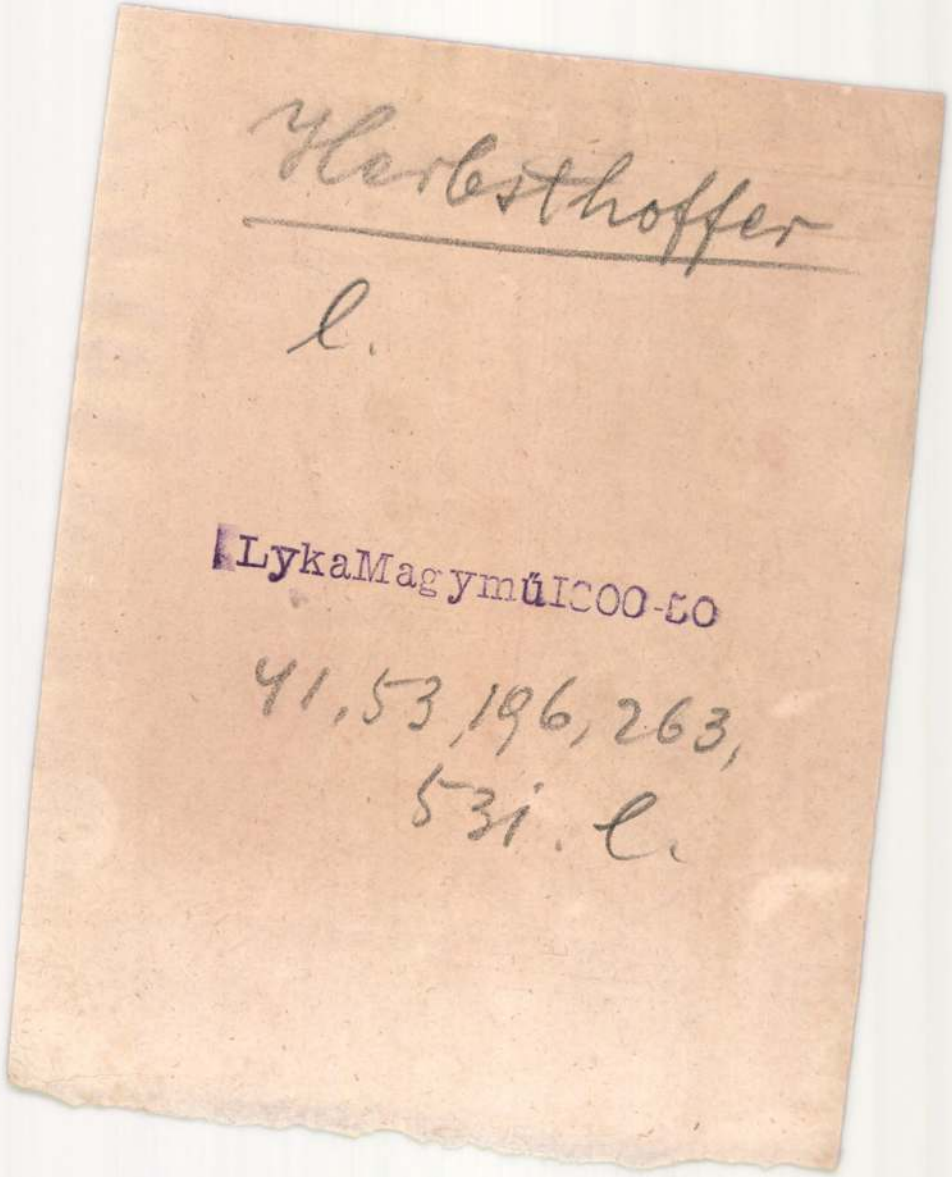
Herbsthoffer
l.
LykaMagyműIC00-50
41, 53, 196, 263,
531. l.

Herbsthofer Károly

a katalogus szerint nem
1840 pesti kiáll. magyar festő.
II. Endre magyar király,
olajf.

L 1840

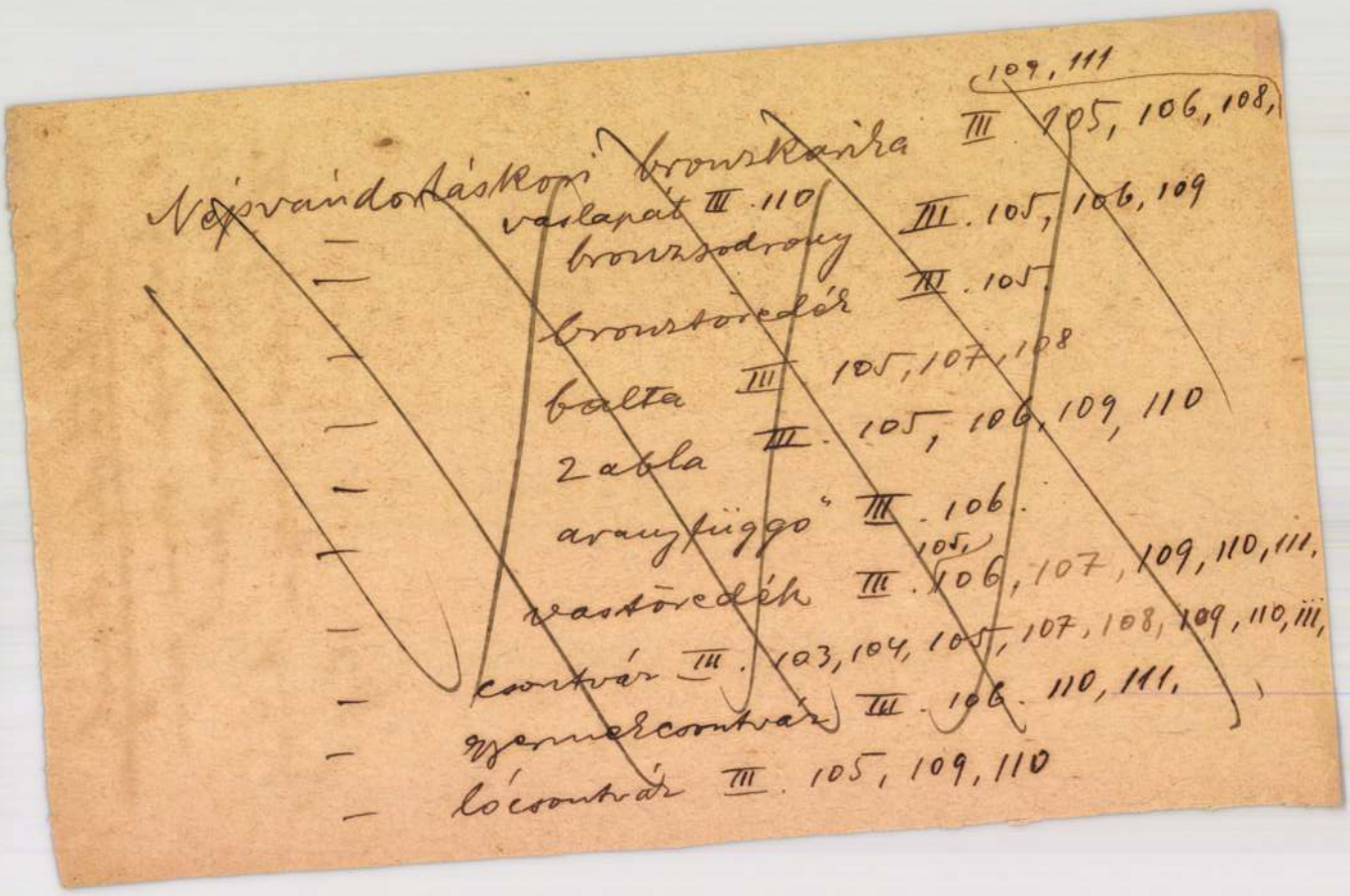

Nejsvándortáskori bronzkarika III. 105, 106, 108, 109, 111

— vaslapát III. 110

— bronzsodrony III. 105, 106, 109

— bronztöredék III. 105.

— balta III. 105, 107, 108

— zabla III. 105, 106, 109, 110

— aranyfüggő III. 106.

— vastöredék III. 105, 106, 107, 109, 110, 111.

— csontvár III. 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111,

— szermekcsontvár III. 106. 110, 111.

— lócsontvár III. 105, 109, 110

HERBSTHOFFER *Károly*, festő, • Pozsony 1821 ápr. 17. † Waidhofen a. der Thaya (Ausztria) 1876 jún. 1. A bécsi akadémián és Amerlingnél tanult s már a 40-es években magyar történeti tárgyú képeivel tűnt fel. (II. Endre király, Gara nádor, Mária és Erzsébet. Magyarország királynéit a támadó horvátok ellen oltalmazza, Árpádot a magyarok a táborban diadalmasan körülhordozzák és vezérré kikiáltják). 1846. Párizsba ment s E. Isabey tanítványa lett. 1846—68. gyakran kiállított a párizsi Szalónban s különösen gondosan festett genreképeivel keltett figyelmet. 1870. Bécsben telepedett le. Számos műve van külföldi képtárakban. A templomrabló c. kosztümös genreképét a budapesti Szépművészeti Múzeum szerezte meg.

Szentiványi.

Ne. g. I. 753. l.

Vesö vörösrézből VII. 246.

Herbsthoffer Károly

festő

Szül. 1821. Pozsony

Herbsthoffer Károly, festő, szül. 1821-ben Pozsonyban, 1834—36 látogatta a tájképfestészeti szakosztályt.

lásd Fleischer Béla 50. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 853.

Herbsthoffer Károly

1841. Bécs.
Az 1841 pesti mukiállításban a
köv. olaj.
1. Gara. Nuklos vedi a'két király-
niet.

1840. 509, 525 l

Pesti mukiállítás Hornmivesi
1841. 404. l.

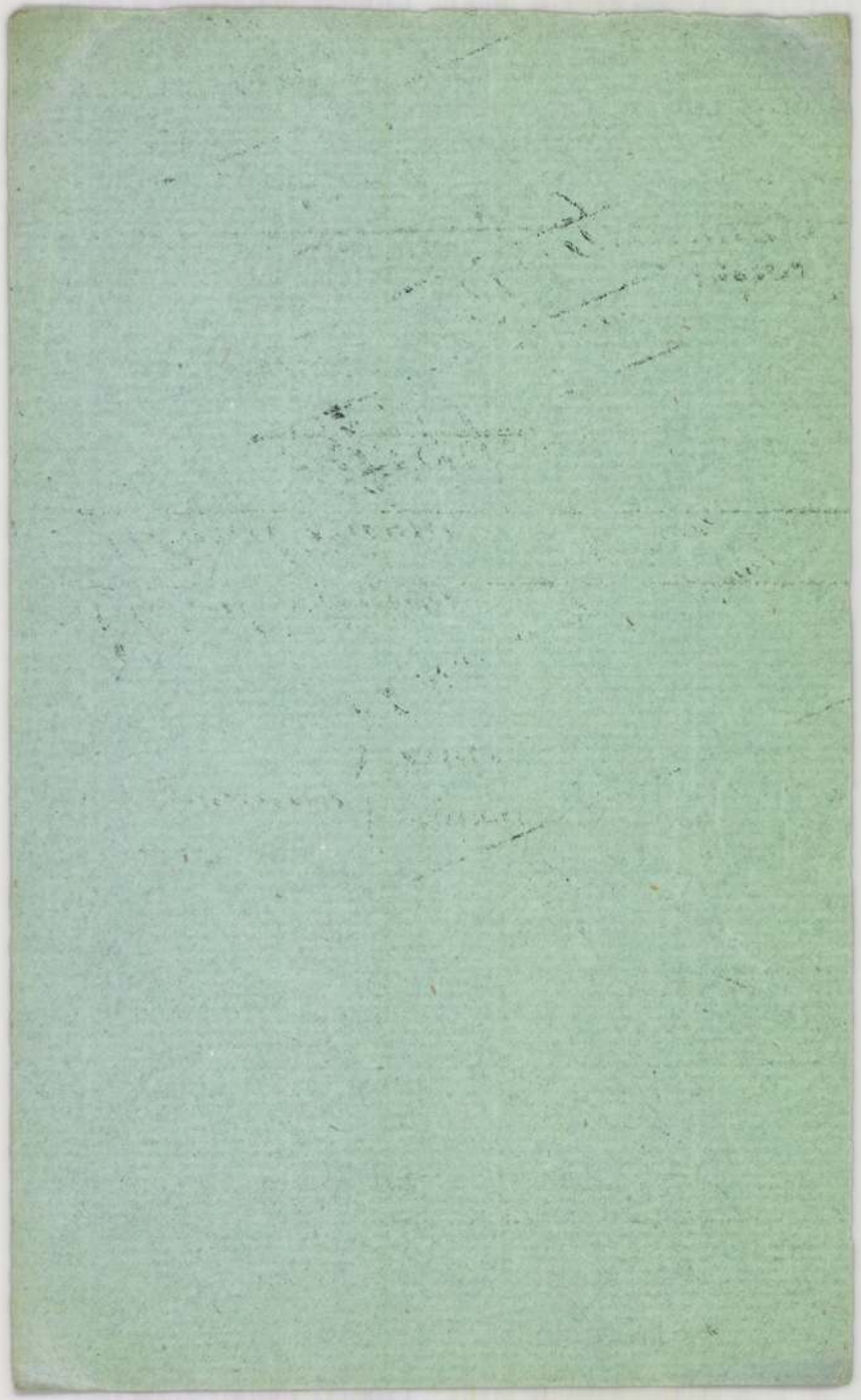

Herbsthoffer Karl

l

Forum

1935. 127. l

Fürész, fogarott, ~~öskori~~ VII. 103.

Herbsthoffer Kató

MAGYAR MŰVÉSZET
1929. 356.

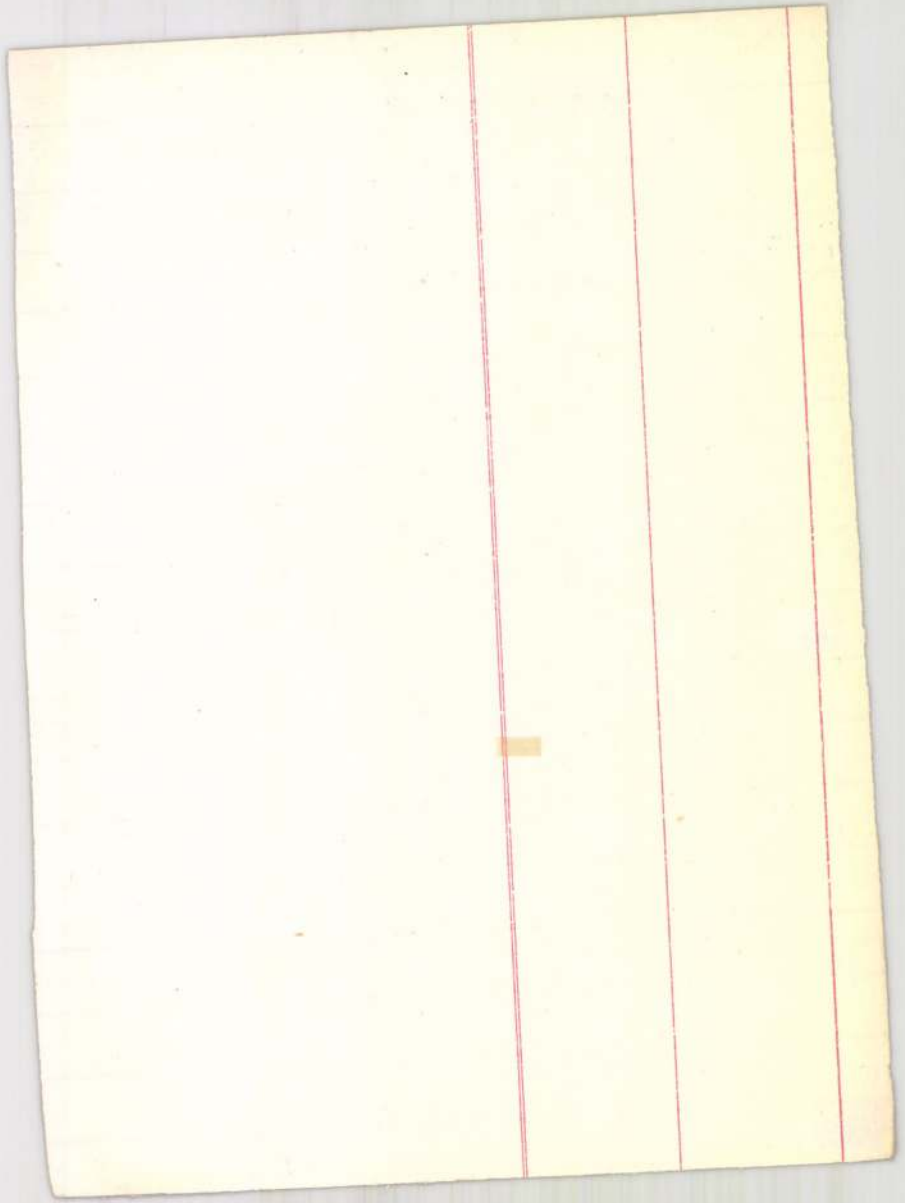

Hersthoffer K

Universität 1914

380

Sir, somlyói hallstatti VI. 107

Hebsthoffer Károly

Művészet 1909

405

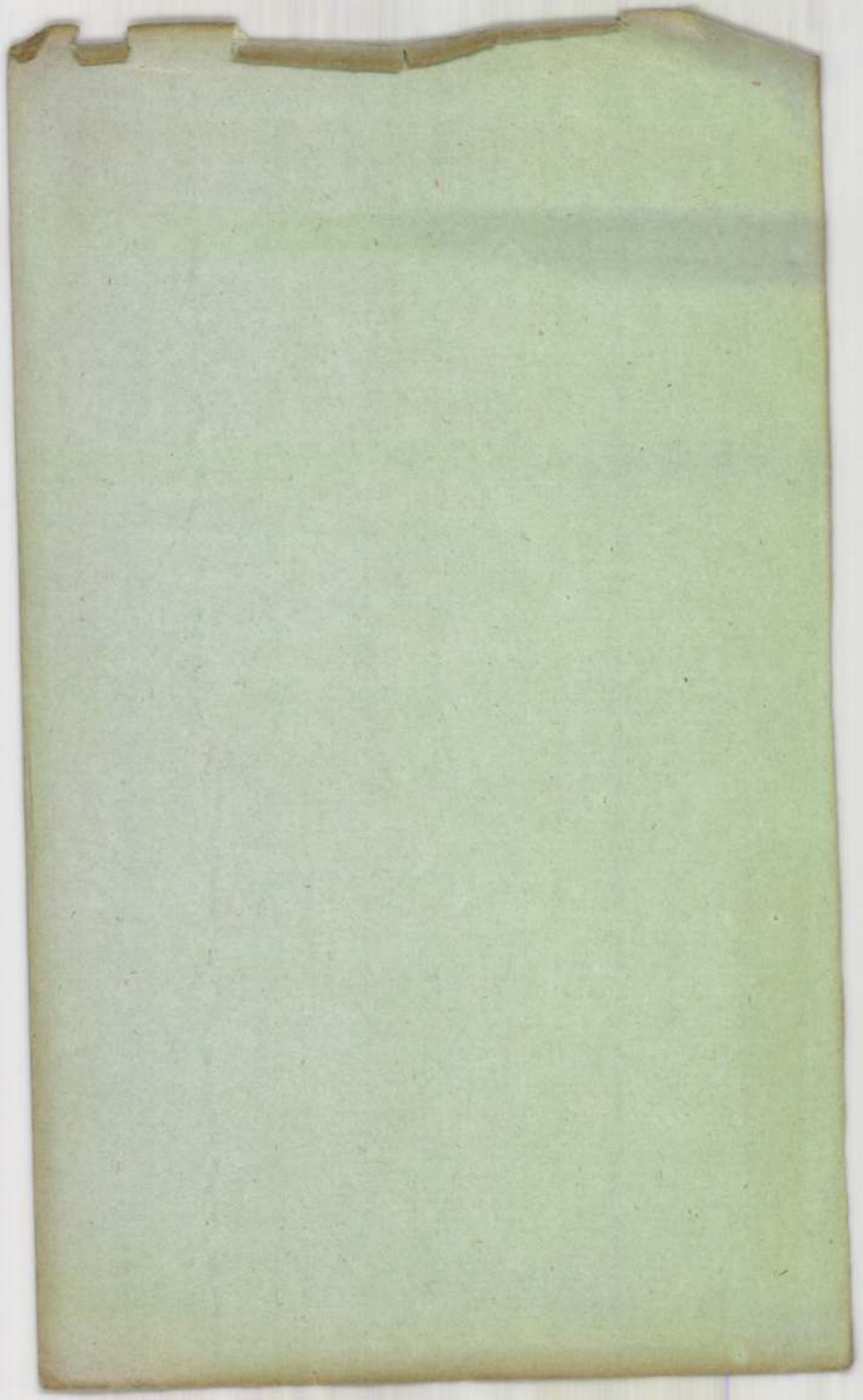

Herbsthofer Karól

Jestő

1840. pesti kiállitáson:

240. sz. II Endre Kirely.

Csekély érdeku s balladai tárgyu festmény. (Honmuvész)

A pesti muvészeti egyesület. Athenaeum. 1840. II. 32. l

Parlagi Pesti muvkiállitás Honmuvész 1840. 444. l ~~569.525. e~~

Herbsthofer Károly

Bécs.

II. András magyar király c. művet 60 ftért megvette a Műegylet 1840 ben.

PMEök. 1853-ra. 12. l.

1841-ben Gara nádor Mária és Erzsébet Magyarország királynét a megtámadó horvátok ellen ótalmazza c. képét 250 ftért megvette u. az.

u. o. 16. l.

1842-ben Egy olasz rablócsoport előhada c. képét 100 ft megvette u. az.

u. o. 22. l.

1843-ban Az alchimista c. képét 150 ftért megvette u. az.

u. o. 26. l.

Szigligeti lelet VI. 107.

Herbsthoffer Károly

Pozsony-i születésű; Párizsban a St. Pierre (1850) és a St. Roch (1856) templomokon végzett munkálatokat: müvei a Schwerini Landesmuzeumban és Dieppe-ben.

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

20 l.

Herbsthofer Karl

festő

Lázd bő életrajzát

Wurzbach. Biogr.
Lex. Wien. 1862. VIII k.
362 – 363 l.

okr. felh.

magyar vonatkozás

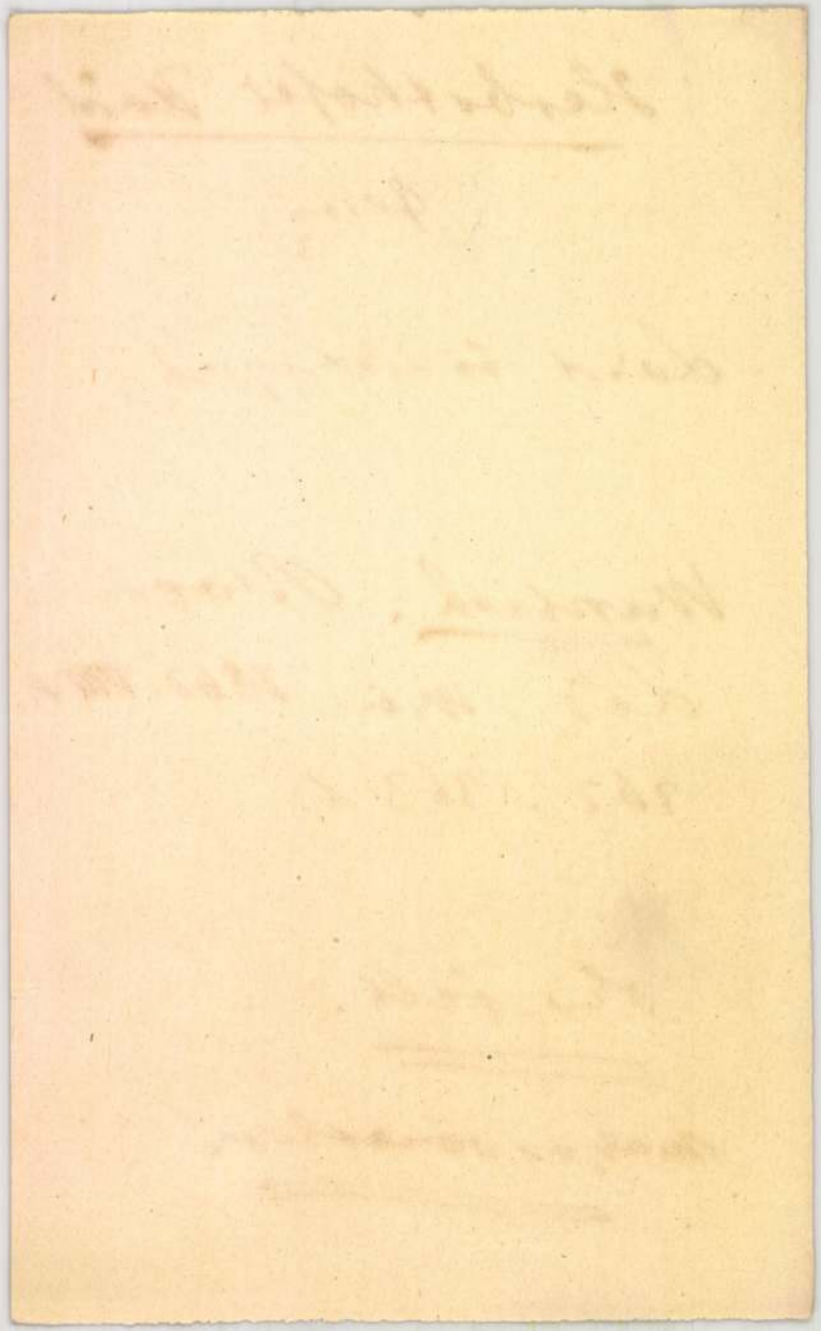

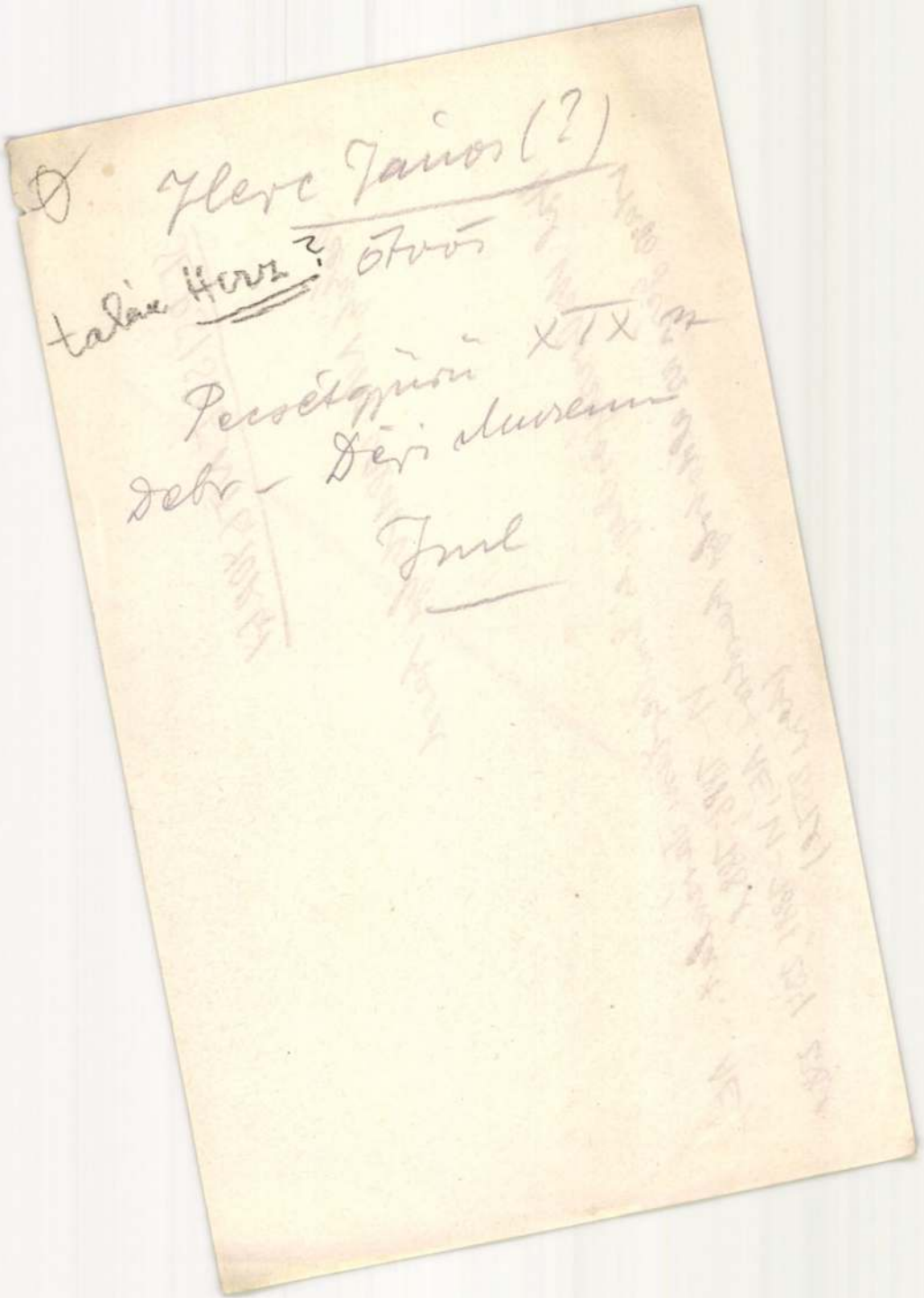

D. Herc János (?)

talán Herz? ötvös

Pecsétgyűrű XIX sz

Debr. – Déri Múzeum

Ismt

SEPSISZENTGYÖRGY

Székely NM: Aldobolyi kard

Hpl: Az Országos Rég. és Embertani Társulat... AÉ, VI–1886, 188 l.

Nagy Géza az aldobolyi kardról. AÉ, VI–1886, 234–238 l. (képe 237 l)

M.D.K.

Hercog

épitéz

Schicredanz Alberttel együt
készített tervét megvettét a
bpesti zálogház épületére
kürt pályázaton!

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.
ort. 10. sz. 7. old.

M.D.K.

Hercegi építés

és Schickedanz Albert pályanyertes tervei alapján épül fel az Andrássy-út végén a millenniumi emlékmű, melynek szobrászati részét Zala György mintázza.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI. évf. febr. 14. sz, 7. old.

MDK

Herceg épitész

A központi egyetemi épületet az 1900-as évek elején Baumgarten és Herceg épitészek tervezték.

Cikk: A központi egyetemi épület restaurálása.

Vállalkozók Lapja, 1933.nov.9.

Ø S. Herceg Adél

festő

V. Szt Istvánpark 17. l.

MKSz 1947

MDK

Herceg Zilla, gyermekrajzoló

Második s harmadik díjat
nyert rajzaival.

9

– : A kor gyermeke
Könyvkiadó

CSALÁD és ISKOLA, 1966. január XVII/1

Herceghalmi Károly

Boldogasszony templom

Agyurciapát

34, 44-45 l.

Kálvária csoport a volt plébánia templomban

Repr. u. o. X. tábla

HERCEGFALVA

R. k. templom

Vanyó Tihamér: Könyvismertetés. Századok, LXXIII-1939, 122 l.

Hercegfalvai rk templom

Hercegfalvai vk. tem-
plom

(Fehér vm)

Békcsztemlk.

423 és kv. ll.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1935. október hó 19-én (szombaton) délután fél 6 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-utca 13.) tartandó

SZÉKELY BERTALAN-EMLÉKÜLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

Elnöki megnyitó.

Dr. SZENTIVÁNYI GYULA: Székely Bertalan emlékezete. (Vetített képekkel.)

Utána választmányi ülés.

Gerevich Tibor
elnök.

Vendégeket a Társulat szívesen lát

Hercegfalvi József-
nádor emlékszobor
1818-ból.
Kótalapzaton mell-
szobor

Ki készítette?
nincs emlitve

Repr.-

Károly János

Fejér vármegye
története IV. k.
Székesfejérvár
1901.
62. l.

T. EUROPA RT.

Budapest.

Kérem további intézkedésig kiadványaikból az alábbi példányszámokat küldeni:

Magyar Nemzet			
Független Magyarorsz.			
Film, Szinház, Irodal.	6.	db	
Képes Sport			
Magyar Rejtvény Ujság			

SPECZIÁR SÁNDOR
Hirlap főbizományos
BALASSAGYARMAT
Kossuth L.-utca 23.

1942 jan. 30

Hereeghalom

Kr Mórícról c. apát-
sági templom

XII. 4.

Barcza Bpest 1924

208. l.

Europa.

Film, Könyv. Lapterjesztő és Könyvkiadó. rt.

Budapest.

Rothemere. ut. 12.

20 BÉLYEGYPÉNZ 1924 XII. 24. 407

Hercegszántó

(Bács Bodrog vm)

báró Rédl-kastély

l.

Zádor – Rados

227. l.

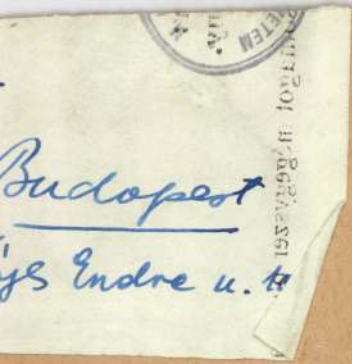

M. D. K

HERCIK, Zdislav

A nagybányai Jestöcskolán B. együtt dolgozott vele

(Csek nármazási)

Kisebb nem holott róla Bernáth

Bernáth Aurél: Utak Pannoniából

Bk. 1960. 18. l. 73.

20., 21., - 23. l. 24. l

M.D.K.

HERCIK László festő

1915.ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 331.l.

M-D.K.

HERCIK László festő

1914.-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

M.D.K.

HERCIK Zdiszlav festő

1913.-ban Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 330.l.

Ø Hercik Zdislav

szül. Komoranban (Csch orsz.) (anyanyelve csch.)

1893 dec. 4. Rk 4 polgári, 2 év prágai akad.

1912/13. I. első osztálybeli mű-vész nőv. Ballo Ede, Pilch Demő

1912/13. II. első osz. Ferenczy Károly

1913/14. I. negyedosztálybeli n. o.

1913/14. II. " "

(szül. helye Komárov, Cehy.)

Milesz Béla VI. 310

201. TALPAS POHÁR. Ezüst, részben aranyozott. Talpán trébelt díszítésű táj, nyulat üldöző kutyával. Oldalát csigás négyzetes keretekbe foglalt palmetta és gyümölcs díszíti. M. 15·6 cm. Georg Herck (1658—60) brassói ötvös műve.

Becher. Silber, z. T. vergoldet, getrieben. Am Fusse Hund und Hase, an der Wandung Palmetten und Früchte. Meisterzeichen des Georg Herck (1658—60). Brassó, XVII. Jh. Gróf Andrássy Géza.

Erdélyi kiáll. - 1931.

Herck György

ezüst nér: ez Herck

Mónu

l. ott

Herckner Alfréd

szobrász Szeged
(1 parmuvész)

Női plakett, Kálvária, plakett, Krisztus, plakett, Villanytartó női akt, Tükörtartó női akt, Mámoros kisgazda, Virágtartó, Faun, Hamutartó nymfa, Hamutartó kutya, Orátartó nő, valamennyi terrakotta.

Nyukosz 1921

uzletvezetoseg vagja le.
Budapest, 19

MDK

Schikedanz és Hercog.

Az Erzsébet-emlékmü pályázat. Repr.

Megvétellel kitüntetett pályamü.

Müvészet. 1902. 124.,125.l.

Hercog Fülöp

Miért vagyok olyan csinya?

Szabad Nép 1948 II évf. 8 sz. jan 11. - 11 6.

Hercog Minna

Tanulmányfő, olf.
Tanulmányfej, olf.

Miccornok 1881. őszi kiáll.
második sorozat

Hercog Minna

MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Hercog Minna MDK

Arckép, olf.
Tanulmányfő, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Herzog Minna MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1885. jun.1o.

Herzog Minna

Liszt Ferenc arcképe, olf.

Műcsarnok 1885. jun.1o.

Herczog Minna MDK

Tanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Hercog Minna NDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Hercog Minna MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Herczog Minna

MDK

Gyermek arckép, olf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Hercules

architektúr

XVI.

l.

Patakivarép

109. l.

Hercules

építés,

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 113

HERCULES. Olasz technikus, aki a XVI. sz. közepén Léva erődítési munkálatainál működött./Pataki/

Maggiorotti, 436.

MDK

Hercules épitész (magister muratorum architectus)

1556.márc.4.-én Hercules épitészt hat kőművessel Léva erődítésére küldtek. A magyar kamaratól a Pozsonyba való utazás költségére 2, a szolgalat dijazása fejében pedig 13 frtot vett fel.

Herzog József: Adatok a hazai épitészet XVI.sz.-i történetéhez.

Magyar Művészet, 1927. 2.sz. 113.lap

Hercules Magister (Murator)

1557-ben a Léva-i vár építése

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970.

2111

MDK

Hercules épitész

1556.márc.4. Bécsben pénzt vesz fel Pozsonyba való utazásra

Adatok a hazai épitészet XVI. sz.i történetéhez.

Magyar Müvészet, 1927. 113. l.

MDK

Hercz Dávid
a pápai bencés-templomban mennyezetképei átfestve
/ill. lemeszelve/.

Asbóth Sándor levele, Pápa, 1949. IX.29.

HERCZ Ede építész

RICZU Zoltán: Zsidó épületek és emlékek Nyiregyházán. Nyiregyháza : Jósa András Múzeum, 1992 69.p.

1929-ben itt él mint szigorló építész

HERCZEG Zsigmond építész

Szentgotthárd, Vörömarty Gimn (ÁLLami algymn) tervei szerint épült 1893-1895

Kuntár Lajos: Szentgotthárd 100 éves gimnáziumának létrehozói. = Vasi Szemle, 1993, 2. 233.

4, ill. 1785.)
20 MOL P 68 Fasc. 3. (1784/Levelek)
21 MOL P 68 Fasc. 3. (1785/Levelek)
22 Lásd Brunszvikné 1784. ápr. 22-én, máj. 2-án és 10-én kelt
eleit. MOL P 68 Fasc. 3. (1784/Levelek)
23 *Rousseau* összes műveinek 1782. évi kiadásából 5 kötet ma
negvan ifj. Brunszvik Antal könyvei között. Lásd *(Üvegesné)*
rnyák Mária:* A Brunszvik könyvtár megmaradt anyagának
ertetése. In: A Brunszvik család martonvásári könyv- és kotta-
a. (i. m.) 15—19, és uo. Katalógus (Összeállította:) Pintér Gá-
), 35—62.
24 Az alsókorompai Brunszvik könyvtár katalógusa, 145/150.
el: SzlKAL Br.-Ch. 157. kart.: Privata III. 464. l.: Katalog knih
Dolnej Krupej.
25 Simoncsics 1787. márc. 26-án és 1791. jan. 28-án és 31-én
t levelei. MOL P 68 Fasc. 4. (Levelek/1787, ill. 1791.)
26 MOL Kancelláriai levéltár. Acta generalia. A 39 1788:4663.
27 A hazai angolkertek történetének legteljesebb összefoglalá-
lásd *Zádor Anna:* Az angolkert Magyarországon. In: *Uő:* Az
tészet és múltja. Budapest 1988, 145—160, 233—243.
28 Uo. 150.
29 Uo.
30 A kertész tevékenységéről lásd Simoncsics 1785. máj. 9-én,
87. márc. 15-én és ápr. 30-án, valamint 1791. jan. 28-án kelt
eleit. MOL P 68 Fasc. 3. (Levelek/1785, 1787.) és Fasc. 4.
91/Levelek)
31 *Czeke—Révész* i. m. 105.
32 *Vályi András:* Magyar Országnak leírása. 2. kötet. Pest
99, 585.
33 A család és Beethoven kapcsolatáról lásd *La Mara* (Lipsius,
rie): Beethoven und die Brunsviks. Leipzig 1920) *Papp Viktor:*
ethoven és a magyarok. Budapest 1927. és *Környei Elek:* Beet-
ven és Martonvásár. Székesfehérvár 1960.
34 Jozefin és Beethoven levelezését lásd Beethoven. Dreizehn
bekannte Briefe an Josephine Gräfin Deym geb. v. Brunsvik.
ksimile). Einführung und Übertragung von *J. Schmidt-Görg*
nn 1986; *Schmidt-Görg, J.:* Neue Schriftstücke zu Beethoven
d Josephine Gräfin Deym. Beethoven Jahrbuch 6 (1965:68),
5—208. Kettejük kapcsolatáról lásd még *Tellenbach, Marie-
sabeth:* Beethoven und seine „Unsterbliche Geliebte" Josephi-
Brunswick. Zürich 1983. A „Halhatatlan Kedves" — kérdés
i állásáról összefoglalást ad *Brandenburg. Sieghard:* Kommen-

MDK

Hercz Imre festő

1915.

Bimisk 1930. 84.1.

M.D.K.

Hercz János

Tiszakürti juházról "Müvészet"cimmel számol be a "Bokrétás Hiradó.
A lap bemutatja a müvész faszobrának repr.-ját és beszél munkájáról."stilizált állati figurákkal ékesitett pásztortülkök, agyag és cserép edények..." bizonyitják tehetségét,-adja hirül a beszámoló.

Szinházi Élet. Bp. 1938. aug. 27. XXVIII. évf
36. sz. 13. lap

Herezeg építész

Baumgarten Sándor egyetlen kitünő alkotása a Tudományegyetem épületének Egyetem-téri főhomlokzata, de ez valószinü a Baumgarten- Herezeg épitészi irodában dolgozó Knötgen Gusztáv épitész kezemunkája és szllemi alkotása, aki az épület köfaragó munkáit rajzolta, igy az egész utcai főhomlokzatot és az épület belső márvány munkáit is.

Dr. Kismarty-Lechner Jenő: Lechner Ödön. Bp. 1961.

83.1.

H e r c z e g ? építész

Szabadkai polgári fiuiskola
tervpályazata II.dij
/Palinay-val/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
141.

MDK

Palinay és Herczeg,
bp.-i építészek

a szabadkai polgári fiuiskola tervpályázatán a II. díjat Palinay és Herczeg budapesti építészek, a III. díjat Nagy Sándor szabadkai építész nyerte el.

Művészet. 1914. 141.l.

MDK

Pálimy és Herczeg. bp.-i építészek

A szabadkai polgári iskola tervpályázatán beérkezett pályatervek felett a biráló -bizottság döntött.

P. és H. /"22"/ a II. dijat nyertér el.

A szabadkai polgári iskola.
Magyar Epitőművészet.1914. 2.sz. 32.l.

Ø Hercz Anna

festő

1921.

Éimisk 1930. 84. l.

Herz Artur, építész; szül. 1866 június 12-én Óbecsén. Tanulmányait a bécsi Képzőművészeti akadémián Hansen, Hasenauer és Schmidt vezetése alatt végezte. Ezután Német- és Franciaországban, továbbá Hollandiában és Belgiumban folytatott tanulmányokat, majd az amerikai Egyesült-Államokba ment, s évekig Chicagóban működött. Amerikai tartózkodása alatt 1893-ban részt vett a chicagói világkiállításon, továbbá a Chicagóban, Philadelphiában, Bostonban és New-Yorkban évenként rendezett építészeti kiállításokon. A chicagói szent Bonifacius templom pályázatán első díjat, a Deves palota pályázatán első díjat s a kivitellel való megbízást nyert. Díjakat nyert még a philadelphiai Loldies-szobor, és a párisi Lafayette-emlékmű pályázatokon. H. tervei szerint épültek F. J. és Karl Deves palotái Chicago, Thomas Pretz háza Passic N. J., Josetty étterem Chicago, Kellog Beach magánlakóháza Chicago, Red Star Restaurant, Hotel Chicago stb.

Önéletr. adatok.

Hercz Artur

Magyar építész diadala Amerikában. Az Egyesült-Államok, viszonzásul a francziák által New-York kikötőjében fölállított szabadságszoborért *Lafayette* szobrát adják ajándékba a franczia nemzetnek. Erre a szoborra, melyet Párisban állítanak föl és az 1900-iki kiállítás alatt lepleznek le, 250,000 dollárt szánt az amerikai kormány. Rendkívül sok pályamű érkezett. Az első díjat *Mauch* Miksa szobrász és *Hercz* Artur építész együttes tervének itélték oda és őket bizták meg a kivitellel is. Hercz Artur bácskai születésü magyar ember. Harminczkét éves, hat éve van Amerikában és Budapesten tanult.

Vas. Lép. 1898
858 l

GESELLSCHAFT

RUNG

TEXTABBILDUNGEN

RESDEN UND ZÜRICH

Herrn Arthur

epitest

läsd

Vas typ 1898

858 l.

HERCZ *Artúr*, építész, • Óbecse 1866. A bécsi képzőmüv. akadémián végezte tanulmányait. Hosszú ideig Csikágóban működött. A csikágói szent Bonifacius-templom pályázatán első díjat, a Deves-palota pályázatán első díjat s a kivitellel való megbizást nyert. Díjakat kapott még a filadelfiai Loldies-szobor és a párizsi Lafayette-emlékmű pályázatán is.

Eg. I 453 l

Véső szerpentinből VII. 246.

Hercz Artur

wód
z

Thieme Becker

XVI. 456.l.

(Lyka)

Herez David

pápai festő

A lourdesi szent hűz képe a homok-bődögei templom lourdesi oltárán fentitől. Feltnemtéltetett 1882. ben.

Új Magyar Sion

1882. XIII. 800. l.

Műemlékek Magyarországi
Orsz. Bizottságának

Budapesten.

Herez David festő

szenge mennyezet-
festményeit a pápai
bencés templomban
1949. lemeszelték.

A. Tóth Sándor pápai rajztanár
és festőművész szíves közlése
1949. szept. 29.

J e g y z ő

Felvétetett Mátraverebélyben,
rebélyi romai katholikus templomon
fejezést nyert helyreállitási munká

Jelen vannak : mint a Müemlékek
müvezető és ellenőrző épitész vitéz
Benedek Sándor mátraverebélyi közsé
ter, mint a munkát végző vállalkozó
lyi István harangozó mátraverebélyi

Vitéz Látzay Fritz Oszkár épité
egy évvel ezelőtt, befejezetten átv
amelyeket Verebélyi Lajos épitőmest
zódés alapján, a templomon végzett.

Vitéz Látzay Fritz Oszkár a mun
állapotban találta és azokat, mint
kozó épitőmestertől véglegesen átve

Ø Hercz-Gyula

Stul. Budapesten 1870
apr. 15. Nr. 6 elemi
az iparrajzokban és 8
felév az iparmüvezet
iskolában

1888/9 I - fest. osztály

1888/89 II " "

Tumultuosk V. 58.

Herczy Imre grafikus l. Perely Herczy I.

~~Aradi Közművelődési Ház épitk.~~ s.

~~IX. 146.~~

Hevez Sarah

ötvös 1575

laid

Gyárfás Brassó 37

38.

Herz Leó jud.

1732. ötvös, Vácalja

Sziléziai származású, Lengyelországban tanult, több mint 30 éve él Magyarországon, de nem céhbeli mester.

Magyarországi ötvösök 18 l.

Lelet, orsovai VI. 181.

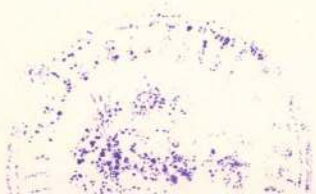

Herz Leo

ötvös.

Pozsony gyében a szab. kir. városokon kívül csak *Váralján* voltak ötvösök, ú. m. z Leo nevű sziléziai származású, Lengyelországban tanult zsidó. Már 30 kik Magyarországon, de mivel nem czéh-mester, ezüstből teljességgel ne gozik, hanem leginkább női aranygyűrűket csinál, azt is ritkán, úgy, hogy kább a szokott zsidós kereskedésből tartja fenn magát. —

Dr. Illésy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch. Ért. 1904 évf. 389. l.

Hercz Vilmos

A tizennyolc éves ifju festőt is a „legujabb gárda" tagjai között emliti Pamacs sign.-val közölt kritika a "Tavaszi tárlat"-ról, aki önarcképével szerepel, melyet sokkal jobbnak talál Czigány Dezső "Én" c. portréjánál.

A HÉT, Bp. 1902. ápr. 13. XIII. évf. 15. sz. 242-243.lap.

Ø Herce Vilmos

festő

1899–1901

Éimisk 1930. 84 l.

Herczbrunn Nándor

zul. Kassán 1860 máj 6.

1880/81 I - III - zakonk.

1880/81 II " "

Haugwitz, Gottfried IV. 225.

Herczbrunn Nándor (Náthán)

1877/8. I. I. szakosztály
szül. Kassán 1860 máj. 6.
Izr. Föreálisk. érettségit tett
1877. Kassán. Festő akar lenni.
1877/8. II. I. szakosztály
1878/9. I. II. szakosztály
1878/9. II. " "
1879/80 I. III. " "
1879/80 II. III. " "
(csak egyszer volt Nándor-
nak írva)

~~[illegible]~~

Miske Kálmán báró gyűjteménye

VI. 180

D Herczeg testvérek

Pécs 1907

wód

z

Kovács Harang

64. l.

5127.

L. ar 5094 – nél

MDK

Herczeg
és Baumgarten

Repr.: Eötvös Loránd Egyetem

15.o. II. kép.

Szélléssi Ernő /szerk/: Budapest - Guide illustré.

Bp. é.n.

lóssi Szabó Lajos, kalmárs, [illegible]
Beziben. — Sikó Miklós, arczképfestő, 83 éves korában, Kolozsvárott. — Somossy Jenő, hajdúvármegyei tisztviselő, 42 éves, Debreczenben, s Hajdú-Böszörményben temették. — Paulay Gábor, postamester, takarékpénztári aligazgató, 56 éves, Tokajon. — Frank Benjámin, ér-semjéni földbirtokos. Vagyonának jó részét izraelita jótékony czélokra hagyta. — Dr. Tüdős László, ügyvéd 31 éves, Debreczenben. — Id. Csongvay Károly, nyug. kir. törvényszéki bíró 1848—49-iki nemzetőr százados, a volt Marosszék utolsó választott törvényszékének főügyésze, 86 éves korában Maros-Vásárhelyt. — Szamecz Károly megyei árvaszéki ülnök, 35 éves korában, Zala Egerszegen.

Hirling Ádámné, szül. Mayer Katalin, Szegzárd város főjegyzőjének neje, 20 éves korában Szegzárdon. — Özv. Éder Istvánné, szül. Csemegi Sarolta 70 esztendős korában, Csongrádon. — Somogyi Józsefné, volt 48-as honvédőrnagy felesége Ujpesten. — Lupár Józsefné, szül. Bagaméry Zsuzsánna, 49 éves korában, Kolozsvárott. — Mezőssy Pálma, Mezőssy Béla képviselő s neje Szunyoghy Gabriella egyetlen kis gyermeke, Ujfehértón. — Beretzky Zsuzsánna, dr. Beretzky Endre fővárosi kerületi orvos nővére, 44 éves korában, Fürményes községben. — Rákosi (Riesz) Ferenczné, szül. Orosz Erzsi, a kassai szintársulat tagja, 25 éves korában, Kassán.

Szerkesztői üzenetek.

Pécs S. E. A jövő 1901-ik évben a magyar kir. honvéd Ludovika Akadémiában negyven teljesen díjmentes alapítványos helyet töltenek be. Az érdeklődők erre nézve részletes útbaigazítást nyerhetnek a Ludovika Akadémia parancsnoksága által most kibocsájtott ide vonatkozó füzetből, mely egy koronáért könyvárúsi úton is megszerezhető. Megjegyzendő, hogy a két utóbbi évben 50—50 növendéket vett volna fel az intézet, de kellő számú ifju soha sem jelentkezett, nyilván azért, mert a nagyközönség tájékozatlan volt a felvétel iránt teendő lépések felől.

A boerok. Ép oly kevéssé ütik meg az irodalmi mértéket, mint korábban beküldött művei.

A romhányi csatatéren. Sem a múltat nem tudja megelevenïteni, sem az utód elégikus érzelmeinek nem tud elég erős és megkapó kifejezést adni.

Rózsák emléke. Van egy pár csinos versszaka; de általában kidolgozása nagyon kezdetleges.

Hajnal Eszter. Gyilkos anya. Tamás bátya. Április 11. Dicséretet érdemel, hogy komoly igyekezettel egyik legnehezebb műfajban, a balladában próbálja meg erejét. Sikert azonban még ezúttal nem aratott, vagy mit sem tud csinálni tárgyából (Hajnal Eszter,) vagy visszataszító tárgyat dolgoz fel (Gyilkos anya,) vagy pedig zavarosan szövi meséjét. (Tamás bátya.) Az alkalmi vers sem válik be. Ki kell azonban emelnünk a verselés gondosságát mind a négy költeményben.

Világos.	Sötét.	Világos.	
1. Vb4—d2	Ke5—d4 (a)	1. — —	d5—d4
2. a4—a5	t. sz.	2. Fe2—f3	a6—a5
3. d3 d4 v. Vd2—e3 mat.		3. Vd2—h2 mat.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Csomonyán:* Németh Péter. — *Lepótvártt:* Hoffbauer A. — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *Losonczon:* Demeter József. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 18-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Inkább száz ellenséget, mint egy barátot se.*

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsi-utcza 4.

Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék **divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok,** valamint **gyöngytülldiszek, point lace-ruhák** és point lace-kelmékből. Fekete, fehér és szines selyemkelmék 85 krtól 14 frtig. Foulard-, Pongis- és Satin Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Angol mosóselyem 80 cm. szélességben 1.25 krtól kezdve. Mintákkal kivánatra készséggel szolgálunk.

Gummiáruk, betegápolási czikkek *sérvkötők (óvszerek* F. Bergueránd párisi gyárostól) legelőnyösebben beszerezhetők *Polgár Sándor* egyetemi kötszerésznél, Bpest, Erzsébet-körut 50.

6774

„Henneberg-selyem“

— Csak akkor valódi ha közvetlen tőlem rendelik —

közül kettőt női tanulók nyertek: Szendef Ida és Königsberger Lea együtt készített dolgozatukkal és Genersich Margit bonczjegyzőkönyvvel. Az ünnep végével a miniszter és a vendégek megtekintették az egész új épületrészt, a melyet már legközelebb átadnak rendeltetésének. A miniszter megdicsérte Herczeg és Baumgarten kultuszminiszteri építészeket sikerült alkotásukért.

A kir. József-műegyetem rektorává a jövő iskolai évre dr. *Ilosvay* Lajost választották meg, prorektorrá K. *Lipthay* Sándort. A mérnöki és építészeti szakosztály dékánja *Rados* Gusztáv lett, a gépész-mérnöki szakosztályé K. *Jónás* Ödön, az egyetemes és vegyészeti szakosztály dékánja dr. *Schmidt* Sándor.

A krakkói egyetem ötszázéves fennállásának jubileuma alkalmából több külföldi tudóst diszdoktorrá választott, ezek közt báró *Eötvös* Lorándot, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét is.

Hazai ipartermékek kiállítása. A városligeti iparcsarnokban május 12-ike óta nagy jelentőségű kiállítás egészíti ki azt a mozgalmat, mely az utóbbi időkben a hazai ipartermékek pártolása érdekében megindúlt. A mozgalomnak erőteljességet adott, hogy a kormány is támogatja. *Hegedüs* Sándorné, a miniszter neje a mozgalom egyik főrészese, ki a hazai ipar pártolása érdekében hírlapilag is felszó-

hogy a rektori pedellus az egyetem nagy cz
a kari pedellusok az egyes karok czimereit
mellükön s a kalpagukon lengő strucztollak,
Pázmány czimerére emlékeztetnek, különb
nükkel szintén jelzik, ki melyik karhoz tart

Ponori *Thewrewk* Emil rektor tartotta az
beszédet, melyben az egyetem 265 éves fen
nak történetére vetett visszapillantást. A
az egyetem történetének ismertetésében 1
szólva, a mikor az egyetem ünnepét ismét
fénynyel kezdték ünnepelni, megemlékezett
Tamásról, kit az első nyilvános egyetemi ü
avattak doktorrá, s a ki 1863 óta — a mikor
tanárrá képesítették — folyton működik a
pályán, ezrekre menő hallgatóinak figyeln
nagyrabecsülésétől körülvéve. Az ünnepélye
jelent közönség zajos, lelkes ovácziában rész
Vécsey Tamást.

A rektori beszéd után *Fröhlich* Izidor böl
kari dékán olvasta föl az egyes karok jelent
pályázatok eredményéről. Az orvoskari pály

tagjainak körlevelekben ajánlják. «Mert azt kérjük és várjuk — írja a levélben — a kereskedő uraktól, hogy üzletükben mindig előkelő és bőséges helyet biztosítsanak a magyar czikkeknek, hogy hívják fel alkalmas módon a fogyasztó közönség figyelmét a magyar czikkekre, mert az iparosnak fődolga a jó és versenyképes árú előállítása, ennek a legszélesebb körökben való terjesztését azonban csakis a kereskedők erélyes és czéltudatos, kitartó és rendszeres közreműködésétől várhatjuk. Hódítsák meg folytonos tájékoztatásaik és buzdításaik által a fogyasztót a magyar czikkek rendszeres vásárlása és terjesztése ügyének; a fogyasztó közönség legszélesebb rétegeit érdekbe vonják s érdeklődésüket megfelelő módok és eszközök révén állandóan ébren is tartsák.»

Szemléltető képek a népiskolákban. A közoktatási miniszter már régebben elhatározta, hogy a népiskolákban oly képes ábrázolásokat függesztet ki, s az iskolai könyvekben szintén ilyeneket vesz föl, melyek a hazai történelemre, a hazai szokásokra, az ország természeti nevezetességeire vonatkoznak, egyszersmind azonban a képek művészi kivitelüek lévén, már a zsenge elmében is fejleszszék a művészi érzéket. Ezért kiváló művészekkel rajzoltatja meg a miniszter e képeket. A külföldről is elkérette a népiskolák szemléltető képeit, a képek tárgyának megválasztására szakértőket hívott tanácskozásra. A külföldről érkezett tárgyak május 18-án nyílt meg. *Wlassics* miniszós külügyminiszter útján szerezte meg az külföldi országok oktatásügyi miniszte-. A kérelemnek azonban csak a porosz si miniszter tehetett eleget, mert az angol ia kormánynak a népiskolai tankönyvek ök kiadása nem tartozik hatáskörébe. Az rmány mégis tett annyit, hogy a sajtóban tett közzé a kiadókhoz, tegyenek eleget a közoktatási kormány kívánságának; a műveket egy párisi könyvkiadó czég útján meg. Az ily módon készült kiállítás ter-n szűk keretű és nem mutatja be a műld legszebb és legjobb termékeit, de így is tanúságos.

HALÁLOZÁSOK.

Esterházy Móricz, Veszprémmegye volt , a főrendiház tagja, meghalt e hó 12-ikén 44 éves korában, szivszélhüdés folytán. kiyt fia volt gróf Esterházy Pálnak, a ki a gharczban mint honvédezredes hősiesen a kiegyezés után pedig több országgyülét a Deák-párt buzgó tagja, nemes hévvel l, valahányszor alkalma volt reá a honvédtei mellett. Gróf Esterházy Móricz 1855-től viselte a veszprémi főispáni méltóságot, lett titkos tanácsos. A veszprémmegyei egyesületnek elnöke volt. Az elhúnyt, a

Herczegh és Baumgarten

Vas. Ujs. 1897. 381, 382

(l. (Ty egyetemi palota; keppel.)

Az egyetem központi épülete Budapesten

Rényi József dr.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

SZEPTEMBER

30 nap 39. hét

19 Vasárnap	
20 Hétfő	
21 Kedd	
22 Szerda	
23 Csütörtök	
24 Péntek	
25 Szombat	

Herceg Erzsébet Hegedűs Béláné

textiltervező

1926 nov. 20 Csorvás

Budakalászi Textil-
művekénél dolg.

(1957)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

1969 APR - 5

1021

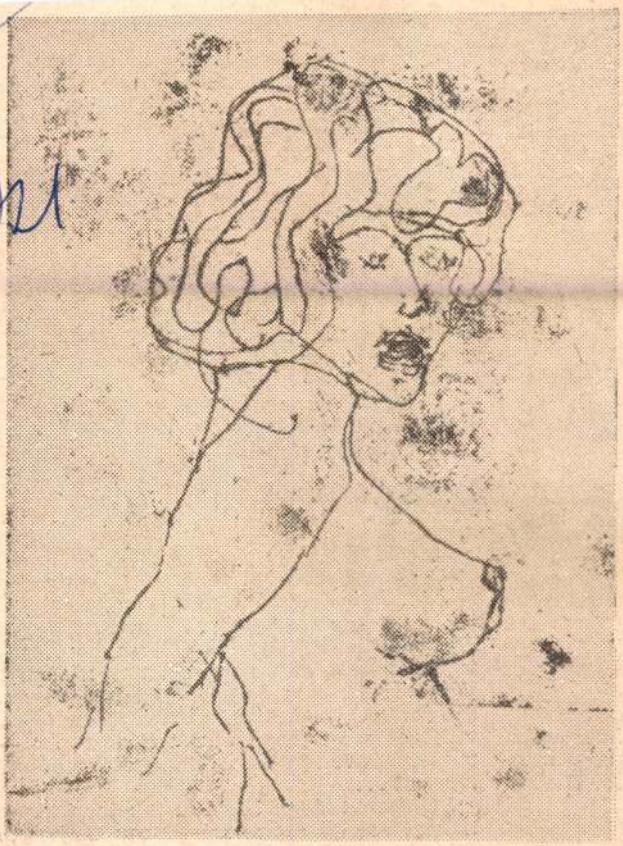

Szecessziós nő
Herczeg Ferenc rajza

Herczeg Ferenc

Sándor: Tessék
Györgyi: Miért

Közel kétszá
de ő volt az eg
Sándor: Csiná
led egykorú
Györgyi: És
Sándor: Csiná
lad, hogy va
tudjuk, majd
derüljön ki.

Mikor kiment, még hozzátette: [illegible]
rakteres fej. De hogy ő lenne Odor, azt nem mondta. Már látott vagy nyolcezer iskoláslányt, az osztálytársak szinte már megvannak, de Odor nem, távolról sem. Legutóbbi beszélgetésünkkor Sándor Pál a főiskolára ment, hogy egy harmadikos osztályát meglátogassa. (Lehet, hogy mégis öreg főiskolás fogja játszani a főszerepet?)

[redacted]

Azok a lányok, akik itt voltak a filmgyárban, sokáig fognak emlékezni erre a délutánra. Egy ilyen beszélgetés olyasféle vallatás, mint egy érettségi, csak erre nem kellett készülni. Sejtik, hogy akit lefényképeztek, az tovább jutott, akit nem, azt többet nem fogják behívni. A sikertelenek közül egy, nem kis rosszmájúsággal kérdezte tőlem, mikor a villamos megállóban újra találkoztunk: — és tessék mondani, nem unalmas ezt csinálni? és megéri?...

Biztosan tudom, hogy ez Sándor Pálnak és kollégáinak jó szórakozás. Hogy tényleg megéri-e, azt csak júniusban, a forgatás megkezdésekor, illetve még később, a film bemutatóján fog kiderülni.

— czy—ti—

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

GANZ-MÁVAG

1966 JAN 19
1021

Herczeg Ferenc

Ganz—MÁVAG

Herczeg Ferenc linóleum metszete

króI
udni kell

ELETRŐL

sokrétűbben és differenciál-tabban határozza meg, mint a égi. Eszerint

az anyagi elismerés formái

az alábbiak lehetnek:

a) megfelelő mértékű alap-béremelés, prémium, jutalom vagy egyéb juttatás. Az utóbbi lehet például a hasznos eredmény megállapodás szerinti százaléka is;

b) újítási díj.

A műszaki fejlesztéssel hivatásszerűen foglalkozók újításuk anyagi elismeréseként

Hogyan tel
komplex i

Néhány nappal ezelőtt elkészült az a jelentés, amely a vállalat tavalyi komplex intézkedési tervének végrehajtásával foglalkozott s amit a pártbizottság legutóbbi ülésén megtárgyalt.

Mivel a teljesítés értékelésével foglalkozó jelentés túl hosszúra nyúlt volna, ha abban felsorolásra kerülnek a teljesített pontok is, ezért a jelentés csak utalt azokra, s csak a módosulásokat, a részbeni teljesítést részletezte, vagy a nemteljesítés okait magyarázta.

De ezekből az összevetésekből és magyarázatokból is kitűnik a tavalyi

MDK

Herczeg Erzsébet

Párna buzsáki himzéssel, repr.

Magyar Iparmüvészet 1918. 11o.l.

Fénykép

Milgné

Sparmüvészeti Főiskola: 83 ltr

Sipszfej vésztetrajz (szem) cenzura

1952 XII. 18. 10 óra Herczeg Erzsébet I. évf. Textil

Magyar Fotó / Ze 2252 / 28a

Grafika

Negatív nincs.

HERCZEG FANNI

ÚJ MŰVÉSZET
2000/jún.

P - 9765

17.o.

FÜLEP LAJOSNAK

voma, 1935. V. 19.

ltam Önre, s készültem az iráshoz,
n, hogy talán rossz néven vette leg-
lök, hogy nem igy van, de annál fáj-
ost azt szeretném, ha hamarosán ir-
y a nagyon sulyos kurának eredménye
el s kérem is, hogy legalább egy
amarabb. -

römem tellett, mert végre egy rendes
lötte szerzett tapasztalatok nagyon
tai korrekturát végeztem rajta sze-

Herczeg Ferenc festő M.D.K.

1938-ban festi a csiksomlyói templom szent Erzsébet oltárképét.

Boros Fortunát:A csiksomlyói kegyhely.Kolozsvár 1943. 100.

Ø Herczeg Ferenc

hegedűkészítő

Kecskemét

l.

(milkor?)

Harc. 1944. I. évf.

28. sz.

190

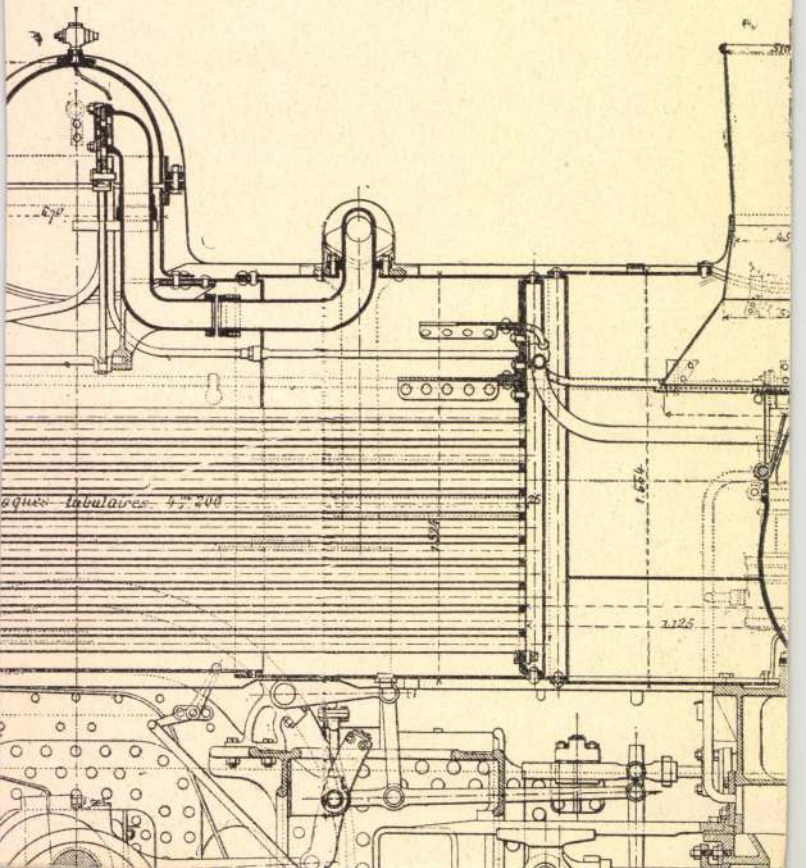

Herczeg Ferenc

Léggömbök c. festménye; Házak a napfényben; Kilátás az ablakból c. művei a miskolci műegyetemisták kiállításán.

Impressziók az egyetem képzőművészeti körének kiállításán
Északmagyarország 1966. jún. 8. 4.1.

Herczeg Ferenc

Szerepelt a miskolci egyetem képzőművészeti
körének kiállításán.

Észak-Mo. 1966. jún. 8.

M.D.K.

Herczeg Ferenc

Irodaépület, Kecskemét épitésvezetője

Épitész: Balázs György

Tervezés: 1962, kivitelezés: 1963-64

Magyar Épitőművészet 1965/5. 19. l.

MDK.

Herczeg Ferenc

Kiállitásának hiradása

Északmagyarország 1966 juni.2.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Herczegh Ferenc

1965 NOV 13.

EGYETEMI LAPOK

1021

Herczegh Ferenc fametszete

ság megsegítés

Ennyiben le

összefoglalni a

sárnapok" nev

galom lényeg

nem mondaná

ezt a mozgalm

életképessé tet

A vietnami

sére végzett társadalmi mun-

ka gondolata már régebben felvetődött, realizálására azonban csak most került sor. A munkában főleg bölcsészkariak, közgazdászok, műszaki egyetemisták és az idegen

munkát e kereteken belül, és a központi csoport is tovább működik.

Reméljük, hogy a „*Vietnami vasárnapok*" mozgalom országosan is elterjed, és a KISZ

mdk

Herczeg Ferenc író

által szerkesztett Uj Idők első számának borítólapja (1894. XII. 16)

Kép a 80. l után

Horvátt Zoltán: Magyar századfordulós 80 l.

HERCZEG FERENC

Az Irodalmi és Művészeti Tanács társelnökévé nevezik ki.

Képzőművészet. 1934. 187.oldal

Balatoni kirándulás. Herczeg Ferenc és Lyka Károly Herczeg Ferenc badacsonyi pincéjében, amelynek falát Herczeg freskói díszítik. Dulovits Jenő fényképe

A badacsonyi pincekép

Írta: **Lyka Károly**

Herczeg Ferencről csak most derült ki „Emlékezései" révén, hogy ifjúkorában a festői pályára készült.

A gimnáziumban ő maga illusztrálta végig azt a titokban szerkesztett lapot, amely a diákok közt a megtorló közvélemény szerepét játszotta. És mert nyomtatni nem lehetett: a szerkesztő úr kénytelen volt az összes példányokat (volt néha egy tucat is) sajátkezűleg lemásolni, persze az illusztrációkkal együtt. Rajzolói működése tehát nem mondható csekélynek.

A rajztollat azután felváltotta az író tolla. A külső jelek arra mutattak, hogy a művészeti lexikonokból hiányozni fog egy Herczeg Ferenc nevű festő.

De amit az ember zsenge korában nagyon szeret, az egy időre elbújhatik az emlékezet homályos pincéjébe, de alkalom adtán megtalálja a rést, amelyen át újra kibúvik a napvilágra. E napokban tapasztaltam ezt Herczeg Ferenc badacsonyi hajlékában. Még pedig egyszerre két kiadásban.

A magyaros kis kúria homlokzatát dúsan befutja egy kúszónövény. Kíváncsi indáinak néhánya bekószált az oromfal deszkáinak lyukain át a padlásba. A szomszéd lyukon azonban megint kisurrant s ott a napfényben bontja fehér bokrétáit. Ilyen a festő-ösztön is. Megtalálja a maga útját a látható világba.

Amit itt a kúria padlásán láttam egy szép növényen, ugyanazt láttam a ház másik pólusán: a pincében. Itt azonban nem egy növény, hanem a költő ős festő-vágya bújt ki a feledés homályából. És rögtön színes testet öltött, egy falfestmény alakjában, amely hosszú tarka sávban húzódik el a gőgös nyugalomban domborodó hordók fölött.

A hordókban Badacsony aranya és fekete vére, fölöttük a töves-gyökeres régi magyar élet bokrétája, ahogy azt a költő festő-ecsetje alakította. A tintát, tollat fönt hagyta a hajlékban: idelenn csak festő volt, aki bőven dúskál a tempera-festék színeiben.

Hogy csakugyan született festő járt itt a föld alatt, azt az első pillantásra meglátja mindenki. Mert semmi mást nem adott itt, mint ami valóban festői és amit más eszközökkel nem lehetne ilyen szemléletesen előadni.

A fríz közepén régimódi úri pár. Balra szűrös magyar, meg két kis lány (ezeket ilyen közvetlen bájjal kevés piktor festette), rúdon hozzák Badacsony fürtjeit. A kánaáni mese jó magyar dialektusban. Az úri pártól jobbra-balra cigányok: a kla-

Uj Idők 1933. szept. 24.
39. sz.

rinétos büszkén a magasba fújja a cifrát, degesszé válik a képe, a hegedűs hajlongva húzza, hétrét görnyed a dereka a nagy odaadásban. Ez az úri mulatság. Azonban mindjárt a szomszédban a Bakony, ahol egyéb népek is találhatók, például betyárok. Itt is vannak már ketten, komor fekete álarc rajtuk, a csaplárosné hozza is hamar a vörös bort. Egy komoly és hallgatag szűrös magyar zárja le a kompoziciót.

Már most, ha az emberből itt a föld alatt is kibújik a művészeti kritikus, közsajnálatra kénytelen a szép, magától adódó hangulatot szakmegjegyzésekkel megrontani. Egyoldalú álláspontjánál fogva őszintén fogja sajnálni, hogy a költő egész festői munkássága egyetlenegy festményből áll (ilyen festő nincs több). Ez is egy romlandó pincefalon, amelyet máris kikezd a nyirok, ami értékvesztéseget jelent. Az értékekre pedig könnyű a rutinos kritikusnak rámutatni: stílusos friz, hátterek nélkül, fények, árnyékok nélkül, ami előny egy fal dekorálásánál. Zárt, tömör a kompozició, minden alaknak megvan a maga formai feladata. Legmeglepőbb azonban a jellemzés. Hogy a költő ezeket az alakokat így látta magában, azon nem csodálkozunk, hisz írótollától százszámra kaptunk kitűnő karaktereket. De hogy ilyen meggyőzően tudta ecsettel előadni, az már kívül esik az író funkcióin, az már telivér művészi sajátság. Valóban a kifejezés művésze, olyasmit ad, amire az expresszionisták serege törekszik, bár egyikükhöz sem hasonlít. A kifejezés eszközei is meglepők: az előadás rajzos, néhány nagy lapos színfolt ágyalódik az erős körvonalak közé. Semmi részletezés, csak annyi, amennyi az erőteljes jellemzéshez szükséges. Erre azt mondjuk: szűkszavú. Viszont minden megvan, ami az ösztönös, közvetlen jellemzéshez és a dekoráció érdekességéhez szükséges. Igazi művészvér sáfárkodott a badacsonyi pince homályában. Akiben ez megvan, annál éppen nem csodálkozhatunk azon, hogy ifjúkorában nem is gondolt egyébre, mint hogy művész lesz belőle.

Lett is megint, hetvenedik évében.

A fecskepár

— Elbeszélés. —

Irta: **Kosáryné Réz Lola**

Valamikor régen talán valóban élt ez a fecskepár. Röpködtek magasan a selymeskék ég ívén, ha szép volt az idő és alacsonyan, a füvek tetejét szinte súrolva cikázás közben, ha eső igérkezett. De aztán madarász kezébe jutottak, valami hozzáértő ember ügyesen kitömte mind a kettőt és egy kis drótból meg papirmaséból készült faágra ültette. Drótkarommal kapaszkodtak és üvegszemmel nézték a világot, de az ember azt hihette volna, hogy felrepülnek mindjárt... felrepülnek, hogy közös fészket rakjanak valahol.

Régesrégen, — ezer éve, vagy egy végtelenség mult el azóta? — nagy esküvőt csaptak egy dunántúli kúriában. Annyi volt a vendég, hogy Naca, a segítésre berendelt kis béresleány, még harmadnapra sem tudta megszámolni őket és annyi az ennivaló, hogy bár az öreg Ágnes néni egy egész garmada habosfánkot ejtett a folyosó vöröstéglapadlójára üvegtálastól, még sem lehetett érezni a hiányát, sőt nem is vették odabenn észre.

— Csak azt nem tudom, két hétig maradjunk-e a Rivierán, vagy inkább azonnal tovább utazzunk? — sugta oda töprengve az U-alakú asztalfőn a bohó kis gyermekasszony a vőlegényének, mintha ez lenne a legnagyobb kérdés a világon. A vőlegény titkon megcsókolta a haját és mámoros szemmel mosolygott. Kék huszárattila feszült a széles mellén.

Zengett a ház. Zengett az udvar és a kert, zengett az egész környék és ez a zengés, vidám csengésbongás mintha mind a fiatal pár boldog szívdobogásának visszhangja lett volna. Mert olyan véghetetlen nagy volt a boldogságuk, hogy alig-alig fért meg a szívükben.

Alig is láttak mást egymáson kívül. Nem vették észre, ki mit mond, ki mikor néz rájuk, nem vettek róla tudomást, hogy Róza néni nem jött el az esküvőre és hogy az egyik rokon keserűen meg van bántva, mert csak a harmadik asztalhoz ültették. Fogalmuk sem volt róla, mit tálaltak az asztalra és mit ettek, egyetlen szavát sem fogták fel a sok üdvözlő szónoklatnak és rá sem hederítettek a sok szebbnél szebb nászajándékra, ami ott csillogott-villogott a mellékszoba három asztalán.

Már ki tudja, hányadik fogásnál tartottak és a fiatal pár fáradtan, kábultan dőlt hátra a karosszékben, amikor egyszerre kitárultak a szárnyas ajtók és elhallgatott a cigány.

Mindenki feltekintett.

Négy huszár lépett a terembe. Díszbe voltak öltözve. És hozták piros rózsával, meg selyempapírral szépen kicifrázva, ezüstporral behintett, tetszetős deszkaalapra szegezve a kitömött fecskepárt. Megálltak a szoba közepén, szemben az új párral. És Nádi Kacska Gergely, megsodorva apróka szőke bajuszának három szálát, megreszelte a gégéjét és belekezdett, kissé reszkető hangon, a szónoklatba:

— Jelentem alássan, igen tisztelt főhadnagy úr... hogy meggyüttünk, ide, ebbe a tisztes gyülekezetbe... merthogy ma tartja a főhadnagy úr az esküvőjét egy szép és kedves hajadonnal, a tanácsos úr leányával, akit az Isten a főhadnagy úrral együtt sokáig éltessen. Továbbá... ahogy gondolkoztunk, hogy mit adhatnánk szívünk szerint örömünk jeléül, úgy véltük, ez a fecskepár fogja példázni a mi kívánságainkat. Merthogy a fecskepár a szerelemnek meg hűségnek képe. Fészket raknak és ott élnek és ha elmennek is ősszel, megtérnek a régi fészekbe megint. Fogadja szívesen tőlünk főhadnagy úr meg a tisztelt felesége ezt a csekélyke ajándékot. Éltesse az Isten!

Vörös füllel, kivörösödött nyakkal, kissé rekedten állt ott a huszár, szemében a hála és szeretet, a hűség és odaadás meleg könnye remegett.

Ilonka ránézett a fiúra és ebben a pillanatban érezte át először, mi történik ma itt. Most ocsúdott fel kissé a forgatagból, szédületből, kábulatból s jött rá: ma van az esküvője napja.

M.D.K.

Herceg György ötvösmester

neve szerepel az 1788-évi kimutatásban az ungvári ötvösök között, de arral a megjegyzéssel, hogy „megbízhatatlan."

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert, Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
266. old.

HERCZEG György Péter ,földmérő,rajzoló M.T.K.

/XVIII.sz. második fele /

Esketés Kecskeméten./vizfestmény/ Kecskemét ,Ref. egyház esketési anyakönyve. 1781. repr.

Cennerné Wilhelmb Gizella:Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 221.l.

Herczeg

magyar származású
bécsi szobrász.
1837-ben készítette azt
a két angyal szobrot,
mely az esztergomi szent
Anna-templom kontor-
zata előtt lévő márvány-
lépcső fobb és bal olda-
lán áll, s melyet 1901-
ben javítottak.

Számord 20. l.

1.-60. M.

Budapest
Athenaeum

1877

Herczeg

Univerzit 1914

141

Somlyói hallstatti uonasír, legazdagabb

VI. 127

~~[illegible]~~ Herczog G.

szobrász

harankfia. Készítette a Kerek Anna templom előtt (Esztergom) a porticus alatt álló 2 óriási és jeles kő angyal szobrot.

Major István. Esztergom-Vas. Ujs. 1856. ~~[illegible]~~ 283. l.

Herczog G.

Faragha a szt. István elso mártir kápolnájának oltárati jele vésetével. E felett áll Fenczy sz. István mártir szobra.

Majer István. Esztergom. Az esztergomi basilikának leírása. Var. Nyj. 1856. 304.

Herczeg Gáspárné

Délvilág 1996. X. 18

● Kiállítás a Csúcsi Olvasókörben

Naiv művészek találkoztak

Herczeg Gáspárné: – Két év alatt 54 festményemet rámáztattam be. ***(Fotó: Tésik Attila)***

Igen nagy hallgatóság előtt mondta el megnyitó beszédét a vásárhelyi Csúcsi Olvasókörben rendezett népművészeti kiállításon – Ambrus Katalin, a polgármesteri hivatal kulturális referensének köszöntője után – Nagy Vera, a Tornyai János Múzeum munkatársa. A tárlatra számos helyi és meghívott művész hozta el alkotásait.

A Csúcsi Olvasókör nagytermének egyik falát szinte teljesen beborították a kiállított festmények. Egyetlen művész kezemunkáját hirdették, aki láthatóan biztosan kezeli az ecsetet.

– Pedig mindössze két éve kezdtem el festegetni – mondja az algyői Herczeg Gáspárné, miközben maga előtt terelgeti, a nagymama képeinek kiállítására érkezett unokáját. – Mindig is dolgoztam, a mai napig 22 hold földön gazdálkodunk. Bár már gyermekkoromban is azt mondta a tanárom, hogy jó a kézügyességem, az anyám úgy vélte, ha az egyik gyereke paraszt, legyen az a másik is... Így azután hosszú időre felhagytam a festéssel, dolgoztam, s '48-ban, illetve '52-ben két gyermeket hoztam a világra. Amikor felnőttek és kirepültek, egy kicsit több időm maradt, s azt gondoltam, újra megpróbálom. Ennek már két éve, azóta 54 képet festettem.

● ***Ez nem kis szám.***

– Egyszerűen nem tudok sokáig bíbelődni eggyel. Két-három óra alatt elkészülök a festményekkel. De nem is lenne sem türelmem, sem több időm erre. Persze tudom, ez nem igazi művészet, de nekem örömet okoz, hogy csinálhatom. Még címet se adok nekik. Néhány képet már egy szegedi galériában is kiállítottak. Sőt, már vásároltak is tőlem.

● ***Milyen technikával fest?***

– Olajjal. Egyébként pedig emlékezetből. Ha meglátok egy szép képet, akkor otthon lefestem. Az első festményem is egy szép falvédő nyomán született.

● ***Nem bánja, hogy nem művészként élte az életét?***

– Így volt jó, ahogy volt. Most meg már van időm festegetni is, és ez nekem elég.

Szenti András, az olvasókör elnökének lelkesedése, áldozatvállalása sokban hozzájárul ahhoz, hogy olyan komoly kulturális élet zajlik a Csúcsi Olvasókörben, melybe jól illeszkedik a mostani népművészeti kiállítás is.

– Úgy gondoltuk, ezzel a rendezvénnyel csatlakozunk az őszi hetek ünnepi programsorozatához – mondja Szenti András. – Szeretnénk bemutatni, hogy mire képesek az itt élő naiv, amatőr művészek, akiknek munkáját sokszor még mi, a kerületben lakók sem ismerjük igazán.

● ***Nemcsak csúcsi művészek hozták el munkáikat a kiállításra.***

– *Szénási János* – aki fazekasmunkáival érkezett – csúcsi lakos. *Hegyi Flórián,* a neves fafaragó is vásárhelyi. Mellettük *Surinyáné Borsodi Katalin,* mártélyi szobrász-festő, és az algyői *Herczeg Gáspárné* is elfogadta meghívásunkat. Herczegnével egyébként a kör asszonykórusa találkozott az algyői Anna-napi búcsún, s így kerültünk vele jó kapcsolatba. A népdalkör a mai megnyitón is szerepel majd. A neves művészek mellett *Szabó Károlyné, Giláné Szenti Erzsébet, Török Imréné* és *Kispál Vendelné* is bemutatkoznak nem kevésbé értékes alkotásaikkal.

Kéri Barnabás

' az RMDSZ

ált magyarellenessé
lasztási kampány

Markó Béla (balról) és Tabajdi Csaba. Egy erdélyi, s egy magyarországi – ugyanarról. ***(MTI Telefotó)***

kus, a kisebbségek gondjai iránt is nyitott programmal kell rendelkeznie. Ebben a helyzetben egyébként Markó szerint különösen fontos, hogy a párt jól szerepeljen a választásokon, ami a jelenlegi adatok alapján elképzelhető. Esély van ugyanis arra, hogy az RMDSZ a négy évvel ezelőtti 7 százaléknál is több voksot kapjon november 3-án. Az elnök szerint egyébként jó döntésnek bizonyult, hogy *Frunda György* személyében a párt önálló államelnök-jelöltet állított, mivel az ő szereplése – amellett, hogy nagyban segíti a párt kampányát, eszméinek propagálását – a visszajelzések alapján pozitív visszhangot vált ki a román közvéleményből is, és ezzel *hozzájárul a magyarsággal kapcsolatos előítéletek oldásához.* A politikus a továbbiakban rámutatott: az elmúlt hónapok során egyes politikai erők több esetben megkísérelték Erdélyben, hogy magyarellenessé tegyék a választási kampányt. Ezek a törekvések szerencsére nem jártak sikerrel. Továbbra is nagy nehézségeket jelent azonban az RMDSZ-nek, hogy még mindig nem kapta meg a párttörvényben előírt állami szubvenciót, így a tagdíjakból, felajánlásokból kénytelen fedezni a kampányköltségeit.

Tabajdi Csaba, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára arról beszélt: örömmel vette tudomásul, hogy a romániai magyarság az alapszerződés kérdésében felszínre került indulatok gerjesztése helyett a jövővel, az önszerveződéssel foglalkozik, pártja, az RMDSZ pedig dinamikus, ütőképes politikai erőként működik. Hozzátette: a párt kampánya és Frunda György elnökjelöltsége oldja a románság köreiben tapasztalható ellenérzéseket, s így hozzájárul ahhoz is, hogy a nacionalizmus és a magyarellenesség továbbra se válhasson a választás előtti időszak központi témájává.

Háromsz

Eddig csak az egyforinto
kor az üzletben fizet az
torászni a bukszából a gom
először letörik a körme, m
sorbanállók szitkozódását:
jú annyit a pénztárnál! Hiá

Ezután a százforintosokk
Előre elképzelem, amint a
maárus néni több dioptri
szemlélve a világ dolgait, p
helyzetet: most éppen mily
óhajt fizetni az elvetemült
százforintos közül választ
csillogó lesz és kívül ezüs
szakszóval legyen mondva,
a tuti befutó, mert jól megi
zalékos árfolyamon elfoge
hogy a piaci kofa éppen n
mert az elázhat az esőben.
mint a vevő az almák közö
nak. Felajánlhatja akár a
százforintosom mindössze
lyamon fogadja csak el. Ne
küzdelem.

Szerencse, hogy a kenőp
százforintosokban. Mégis c
korrumpálni kívánt közei
mondván, neki a bikolor sz
lenkezőleg, az öreg bankó,
régiségeket is gyűjti. Arról
csóválják majd a fejüket az
csoda gazdag ország, ahol a
romfélét nyomnak!

Most már csak arra lenn
me hátuljára? Tocsik
dig bujdosik a nyilvánosság

AKCIÓ! Körös 38 falazóblo
Holland tetőcserép
Szentesi, ma
MODUL BAU
Szeged, Csongr
Dorozsmai u. 5-

tai díja

Magyar Írószövetség székházában rendezett díjátadási ünnepségen.

A Fidesz ugyancsak megosztott különdíját *Orbán Viktor* pártelnök adta át *Nagy Zsombor* budapesti középiskolai történelemtanárnak, *Kelemen Alpár* és *Kelemenné Tóth Tünde* szenti-

Egyszeri támogatás az önkormányzatoknak

● Budapest (MTI)

Azok a helyi önkormányzatok, amelyek az iskolai kötelező óraszámot szeptember 1-jétől felemelték, egyszeri központi támogatást kapnak a közoktatási tör-

kön közleményben tájékoztatta a sajtót.

A felméréssel kapcsolatos feladatok ütemezése szerint a többletkiadás adatait országosan november 8-án összesítik. Ezt követően a Belügy-minisztérium intézkedik a

● Zsebhez mért,
Bikolo

BÁCS-KISKUN MŰVÉSZETTÖRTÉNETE

SÜMEGI GYÖRGY

9. rész

A ROMANTIKA IDEJÉN

A korunkat megelőző évszázadok ízlésébe legközvetlenebbül a viselet, az öltözködés segít bepillantani. Elsősorban ezért nélkülözhetetlenek a Kecskeméti Református Egyházközség II. sz. anyakönyvében 1781-ből fönnmaradt természetes festékkel színezett ábrázolások, melyek az emberi életből — természetes összhangban a népélettel — a legfontosabb csomópontokat, a születést-keresztelést, a házasságot és a halált jelenítik meg. Rajzolójuk és kifestőjük Georgius Petrus Herczeg (meghalt 1795-nov 22-én, 42 évesen) magyar királyi mérnök. Az esküvőn (B/III.) az ifjú pár díszes ruhában jelenik meg Göböl Gáspár prédikátor előtt. A férfin lila dolmány és nadrág, valamint ugyanilyen színű hosszú, aranyzsinóros nyári mente. A dolmányán kék selyemzsinór-öv. Keresztbetett lábán aranyzsinóros, fekete csizma. Bajusza rövidre vágott, a haja hosszú, hátrafésült. Mátkáján ezüstsújtásos, zöld bársony mellény és azonos színű szoknya. Mellénye alatt bőujjú ingváll, szoknyája fölött csipkés, kék fátyol kötény. Nyakán kaláris, kezén könyékig érő világoskék kesztyű, fején fekete főkötő, lábán lila, magassarkú bojtos cipő. Haját kontyban hordja. Természetesen ettől, a színeiben és anyagaiban egyaránt pompázatos, módos öltözettől nagyban eltér a néptömegek öltözködése. Az anyagok egyszerűbbek és nemcsak céhes, de nagyrészt házi keretek között is előállíthatók, s a ruhák szabása, megjelenése is más. A szűr, a ködmön, a suba, a kötény, a bőgatya, a vászon ing stb. használata leginkább a falusi és pusztai népeket jellemezte. A szélesebb városi lakosság díszes öltözködését a céhek igyekeztek meggátolni, egészen addig, hogy „. . . . még a tézslafáját[1] sem faraghatta ki díszesebben az egyszerűbb ember . . . Mindez . . . még születésénél ölte meg a helyi népművészetet.''[2] A finom anyagokat fölhasználó, hosszú viselet a tilalmak ellenére is fokozatosan kiszorítja a régi, hagyományos népviseletet a mezővárosokból. Ellenkező előjelű folyamat játszódott le a viseletben, mint a 19. század eleji építészetben. A klasszicizmus csak a helyi hagyományok erős átalakításának engedve tud meggyökeresedni ezen a tájon, az öltözködésben viszont a módosabbaké szorítja ki a népit. Ezt viszont — szerencsére — a városok vonzásától távolabb élő falusi népek és a pásztorok, csikósok, gulyások szinte napjainkig megőrizték.

A Reformátusok Anyakönyvéből említett ábrázolások képzőművészeti szempontból is tanulságosak. A viseletek és a templombelső pontos és aprólékos, hűséges visszaadása, a finom és könnyed színhasználat, a rajzi sutaságok ellenére sem teszi az ábrázolásokat, pontosabban az illusztrációkat naiv alkotásokká. A viseleti darabok leltárszerű felsorolására való törekvés ha rokonítja is némileg a későbbi naiv festők felfogásával, Herczegből éppen az őket jellemző különös, kiütközően egyéni látásmód hiányzik. Ezt igazolja egy későbbi Göböl Gáspár portré is, melyet Kiss Sámuel a debreceni rajziskola professzora festett pasztellel (!) 1809-ben, Kecskeméten. Az egyéni vonások visszaadása, a portrészerűség Herczeget ugyanúgy jellemzi Göböl arcának megfogalmazásában, mint a tanultabb, ügyesebben rajzoló Kiss Sámuelt. Valószínűleg Kiss Sámuel Göböl portréjával mutat közvetetten rokonságot Katona József egyetlen hitelesnek mondható arcmása is.[3] A kép alkotója, a technika és a háromnegyed profilos beállítás azonosságán túl, színhasználatában is közel áll Kiss Sámuelhez, azonban a rajzi megfogalmazásban sokkal keményebb és egyúttal tanulatlanabb is. Már az egykor Kecskeméten tanuló Jókai Mór utalt arra 1899-ben[4], hogy Katona arcképét a „Szokolay piktor'' festhette, aki nem más, mint a korábban említett Szokolay Hártó János. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy Szokolaynak a kecskeméti Városi Tanács 1815-ben ösztöndíjat folyósított debreceni rajztanulmányaihoz. Rajzolni pedig csak Kiss Sámueltől tanulhatott akkor Szokolay Debrecenben. Eddigi adataink alapján valószínűleg Szokolay vagy még egy őnála is képzetlenebb helyi festő (?) lehet a kép alkotója.

Az előző évszázad második feléből nemcsak épületekhez kötődő megbízások révén, hanem szülőhely szerint is számos képzőművész neve felmerül. Kiskunhalasról a festő Thorma Jánosé, a szobrász Nagy Kálmáné, az illusztrátor Biczó

képekkel és az ismétlés módszerének ügyes alkalmazásával. Varga Zoltán, a középgeneráció tehetséges novellistája két korai elbeszélésével **(A kötéltáncos, Gyávaság)** és a **Nátán** c. nagyszerű ál-bibliai történettel kapott helyet az antológiában, amelyben Nátán próféta és Dávid király összeütközésének ürügyén a szerző a ma fontos etikai kérdéseit feszegeti. Deák Ferenc **Rekviem**je a hatvanas évek egyik értékes, jelentős novellás kötete. A **Különös ajándék**ban halványabb kötetének **(A Nap gyökerei)** három novellájával szerepel. Legszebb közülük **A Nap gyökerei** c. lírai hangvételű írás. Holti Máriától a gyermekkori emlékeket idéző **Farkasok és galambok**on kívül egy groteszk történetet olvashatunk. **(A hegy őrzője)**

A **Különös ajándék** legfiatalabb szerzői: Gion Nándor, Brasnyó István és Gobby Fehér Gyula. Természetesen ők is mindhárman túl vannak már a harmincon, legalább a harmadik kötetükön, sőt Brasnyó már a tizediken is. Gion itt szereplő elbeszélései jórészt szimbolikus történetek, amelyek tele vannak különc figurákkal: az **Olyan, mintha nyár volna** hőse például a legváltozatosabb módon ijesztgeti szívbeteg lakótársát; a **Csillagok minden színben I—II.** munkáshősei pedig azzal szórakoznak, hogy — hamis kártyázással — kifosztják új munkatársaikat. Gobby Fehér Gyula elbeszéléseiben jelentős szerepet játszanak a csodás elemek. Ezt látszik igazolni nem csupán **A csoda** c. fantasztikus-szimbolikus novellája, de az egyik gyermekkori emlékeket idéző írása **(Nővéreink, a varjak)** is. Brasnyó István változatos, de kevéssé kiegyensúlyozott írásokkal szerepel, részben olyan írásokkal, amelyeknek — az epikus mag hiánya miatt — olykor novellavoltuk is meg-megkérdőjelezhető. Az ő erősségét inkább az atmoszférateremtésben és a költői, bár helyenként túlzsúfolt leírásokban látjuk. Az olvasónak sokszor az az érzése, hogy nem elbeszélést, hanem stílusgyakorlatot olvas. Ilyen tipikus költői leírás például a **Milyen volt tegnap alkonyatkor a halastó?**

Körülbelül ezt nyújtja ez a lelkiismeretesen és hozzáértéssel szerkesztett antológia, — egészében hű képet a jugoszláviai magyar novellairodalom félmúltjáról és jelenéről. A **Különös ajándék** eseménye a jugoszláviai magyar irodalmi életnek, amit mi sem bizonyít jobban, mint a megjelenését követő vita. Reméljük, hogy e vita eredményeképpen megszületik az az átfogó tanulmány a jugoszláviai magyar novellairodalomról, amely bizony nagyon hiányzik e kötet életéről.

BENKŐ ÁKOS

FOLYÓIRATUNK SZERKESZTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDNEK

BUDA FERENC (főmunkatárs)
GOÓR IMRE
PINTÉR LAJOS
RAFFAI SAROLTA
ZÁM TIBOR

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1976 11
Forrás

YBL MIKLÓS: A KECSKEMÉTI EVANGÉLIKUS Ttemplom (KŐRAJZ)

IKON, 1864. (TÜRR ISTVÁN MÚZEUM, BAJA)

SIMONYI ANTAL: NŐI ARCMÁS (KATONA JÓZSEF MÚZEUM, KECSKEMÉT)

Gézáé, Bajáról Albert Andor, és Telcs Ede szobrászoké, Kiskunfélegyházáról a nemrég elhunyt Holló Lászlóé stb. Számos, esetenként itt dolgozó művészről is tudunk (pl. Grimm Rezső és Roskovics Ignác Kecskeméten), akik az itt készült, vagy ide került műveikkel árnyalják a képzőművészet helyi történetét. Náluk közvetlenebbül a rajztanárok terjesztették a művészeti ismereteket. Kevéssé ismert tény az, hogy az itteni romantika legérdekesebb festő-egyénisége, Muraközy János is tanított. 1859-ben ugyanis őt bízták meg a Református Gimnázium Rajztanszékének megszervezésével, és az oktatás megindításával. A kecskeméti születésű Muraközyt 1842—43-ban barátja és jurátus-társa, Jókai Mór ismertette meg a rajzolással és festéssel. Együtt tanulmányozták pl. a szintén kecskeméti születésű „Simonyi úr rajzolatait". Simonyi úr pedig az a — fiatalon rajzoló és festő (3. kép) — Simonyi Antal volt, aki később híres pesti fényképész lett[9]. Muraközy főleg arcképeket és csendéleteket, valamint romantikus fantázia-kompozíciókat festett. Legnagyobb festői vállalkozása az volt, hogy tanulmányokat készített a saját szabadságharcos múltját megidéző képéhez, „A guerilla kapitány búcsújához". (Az eddig elveszettnek hitt nagy mű

nemrég bukkant elő egy francia magángyűjteményből.)

A múlt század közepén az ipari termelés egy részét még a céhes ipar szolgáltatta. A céhtermékek nemcsak a mindennapi élet szükségleteit elégítették ki, hanem a használhatóságon túl az esztétikai igényeket is. Ilyenek voltak a céhek életében fontos szerepet játszó jelvények (ládák, céh-poharak, cégérek, zászlók stb.). Számos mesterember, így ácsok, kovácsok, lakatosok, kőművesek, asztalosok, stb. az építészeti tevékenységhez is szorosan kapcsolódtak, hiszen összehangolt munkájuk eredményeként válhatott valóra mindaz, amit a tervező építész elképzelt.

A romantikus épületek közül a legtöbb lakóház Baján és Kecskeméten maradt fönt, kisebb számban Kalocsán, Kiskunhalason és Kiskunfélegyházán. A lakóházaknál igényesebb kiképzésű és egyben reprezentatívabb megjelenésű az a néhány templom, amit ezidőtt építettek. Ide sorolható a kalocsai Miasszonyunk nővéreinek temploma és zárdája; s az 1862-ben Zitterbarth János tervei szerint felépített volt kecskeméti zsinagóga. (Ma a Tudomány Háza, belül Kerényi

József t
hasonl
romant
lokzatá
teni —
evangél

nemes arányú", kereszt alakú építmény központi térelrendezését hangsúlyozza a középső, erőteljes torony is. Stílusa előre mutat, hiszen „romantikáján a román történeti stílus már határozottan tör át."[6] Később a Pártos Gyula tervezte (1876), neoreneszánsz Takarékpénztár épületével eltakarták, így a templom sajnálatos módon kiiktatódott a városképből. Ugyancsak a 60-as évek elején készült a korábban már fölépített bajai görög-katolikus szerb templom ikonosztáza. A Sztevan Zsigmond készíttette képfalról közölt munkán Krisztus életéből vett jelenetek (12) veszik körül a központi, Utolsó ítélet kompozíciót. Alexics Miklós ikonfestő e műve segít fogalmat alkotnunk a késői pravoszláv képírásról és ikonográfiáról. (2. kép)

(folytatjuk)

JEGYZETEK

1. Tézslafa: az ökrösszekér rúdjához a jármot rögzítő, gyakran díszes fa.
2. Dr. Papp László: A régi kecskeméti viselet. Kecskeméti Közlöny Évkönyve, Kecskemét, 1930. 113—140.
3. Reprodukciója legutóbb az Új Írás 1976/4. számának borítóján volt látható. Lásd még Orosz László: Katona József, Bp. 1974. 1. kép.
4. Jókai Mór: Katona József Bánk bánja. Katona József: Bánk bán, a Pesti Napló kiadása, Bp. 1899. XI. lábjegyzet.
5. Szakács Margit: Simonyi Antal a hazai fényképezés egyik úttörő egyénisége. Cumania, III. 249—261.
6. Ybl Ervin: Ybl Miklós. Bp. 1956. 30.
7. Baja múltszázadi művészetéről megbízható adatokat gyűjtött össze Miskolczy Ferenc: Baja képzőművészete a XIX. szd-ban című kéziratos tanulmányában (Baja, Türr István Múzeum, Adattára).

REFORMÁTUS ESKÜVŐ, 1781. KÉSZÍTETTE: GEORGIUS PETRUS HERCZEG. →

Herczog György

szobrát

az esztergomi Szent Anna-(Karl) templom előcsarnokának angyalszobrai és Rudnay Sándor hercegprimás ciment fentitől.

Homor-Imre:

Esztergom nevezetességei

Esztergom, 1930. 32. l.

Herczog György

nobász

Gentmüeul

300.-

ágos Bizottságának.

Budapest.

tor kérni Gazon Imre
a műemlékek orsz. bi-
nak ajánlatára, szives-
ág Műemlékei" cimü
apján, a következő cimek
masolatait megküldé-

ef. templom."
el ... történelmi

MD K

Hercegh György, festö

37. Erdörészlet.	Aquarell.
121. Tanulmány.	pasztell.

Bpesti Föv.Képtár.-Képzömüv. Ip.Müv. és Foto kiáll. Kat.
1948.jan.3.-22.

R.D.K.

HERCZEG György szobrai

1828-ban Temesvárott szerepel

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 212. l.

Herczeg György Péter

Kecskemétről származó anyakönyv, festett címlappal, a M. N. Muzeum tulajd. 1781.

Iml

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Hervey Ybolya, kiállítás rendező

Szociofotó IV. ünnepek
látható 1983. júl. 24.-ig

Szociofotó V. Gyár
látható 1983. júl 27-aug. 21.-ig
Mindkét kiállítást a Fényes Adolf Teremben
rendezte Hervey Ybolya.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1983. július.

Herczeg Ibolya művészettörténész

Ápr. 24.-án Nagykőrösön nyitja meg Bódy Irén kékfestő iparművész kiállítását.

K. L.: Új kiállítások nyílnak a jövő vasárnap.

Pestmegyei Hírlap, 1974. ápr. 23.

Herczeg Ibolya művészettörténész

Prunkl János festőművész kiállítását nyitja meg Dorogon, okt. 17.-én.

Dolgozók Lapja, Komárom, 1973. okt. 14.

Herczeg Ibolya művészettörténész

Febr. 21.-én megnyitja Miháltz Pál festőművész kiállítását a Múcsarnokban.

Meghívó.

1946. febr. 21.

Herczeg Ibolya művészettörténész.

Halnap a Móra Ferenc múzeum Képtárában Gádor István kerámiakiállítását nyitja meg.

Dél Magyarország, 1972. márc. 25.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 AUG 24

Népújság (Heves)

Herczeg

1021

HERCZEG: Egri részlet (tus)

Vasárnapi maga

Valaki rekedtes hangon elkiabálja magát: meszeet!...

Kimegyek az erkélyre. Ponyvatetős szekerek haladnak lassan, komótosan végig az utcán. Van, amikor három, négy, de az is előfordul, hogy hat, nyolc halad egymás után. Így megy ez már napok óta, bükkzsérci, felsőtárkányi, felnémeti maszek fuvarosok viszik a „valódi", a fával égetett meszet az alföldi városokba, falvakba. Egy-egy szekéren általában tíz mázsát. Aztán, amikor elfogy az áru, fordulnak vissza és kezdődik az egész elölről.

Arrnál a boksa előtt, Szarvaskőtől néhány kilométerre. Az idősebb és a középkorú férfi odamegy a farakáshoz, kiszednek néhány hasábot, „etetik" az izzó kemencét.

— Korábban a balatoni tsz-é volt ez a telep, néhány hónapja pedig a bélapátfalvi Egyesült Bükkaljáé. Én már ötödik éve dolgozom itt, de jövőre abbahagyom. Aztán sose lássak többé boksát — mondja *Énekes Bertalan.*

— *Azelőtt hol dolgozott?*

— A Bervában. De úgy gondoltam, nyugdíj előtt, elered az orra vére. Aztán ebben a hőségben izzad az ember, a mészpor belemegy a bőrébe és rögtön kimarja.

— *Mennyit keresnek?*

— Tizenöt forint mázsánként. Havonta úgy 5—7 ezer körül jön ki.

— *És a gazdának?*

— Úgy neki is.

⊙ ⊙ ⊙ ⊙

A megyében mészégetéssel főként az egri járásban foglalkoznak. Két-három évvel ezelőtt tíz termelőszövetkezet és nagyjából ugyanennyi magánkisiparos égetett meszet.

Herzeg Ibolya

Németh János zalaegerszegi keramikusművész kiállítását rendezte Budapesten, a Műcsarnokban.

Hári Sándor: Érdekli a budapesti közönséget Németh János művészete.

Zalai Hírlap, 1946. ápr. 4.

Herczeg Ibolya művészettörténész

Márc. közepén zárul a Műcsarnokban Mihálta Pál festő kiállítása, melyet Herczeg Ibolya rendezett.

Devényi Iván: Budapesti kiállítások.

Tolna Megyei Népújság, 1976. márc. 7.

Herczeg Ibolya

A Fényes Adolf Teremben 1983. okt. 18 - nov. 13.-ig látogatható Urbán Tamás fotókiállítása „Napjaink Népletegségei" c. szociofotó kiállítása, melynek rendezője Herczeg Ibolya.

Múcsarnok és kamaratermei, 1983. október.

Herczeg Ibolya

„Napjaink népbetegségei" c. Urbán Tamás szociofotó kiállítása nyílik és nov. 13.-ig látható a Fényes Adolf Teremben. A kiállítás rendezője Herczeg Ibolya.

Múcsarnok és Kamaratermei, 1983. november.

Herczeg Ibolya.

Dorottya-utcai Kiállítóterem.

„Kötöttségek" Droppa Judit kiállítása.
1984. dec. 7 – 1985. jan. 6.
Megnyitja: Wehner Tibor.
A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Helikon Galéria

„Angel füzet". Kelecsényi Csilla textilművész kiállítása.
1984. dec. 20 – 1985. jan. 20.
A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és Kamaraterme, 1984. december.

Herczeg Ibolya 2.) Folytatás

Fényes Adolf Terem.

Bakányi Gyula festőművész kiállítása,
1984. nov. 11.-ig.

A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Dorottyaszati Kiállítóterem

Karl Georg Hirsch (NDK) grafikusművész kiállítása
1984. nov. 4.-ig
A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1984. november.

Herczeg Ibolya. 1.) Folytatás.

Helikon Galéria.

Lovas Ilona textilterező művész kiállítása
1984. nov. 18-ig látható.

A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és Kamaratevnei, 1984. november.

Herczeg Ibolya.
Helikon Galéria

Gádor István keramikus kiállítása,
1984. szept. 14 – okt. 14.

a katalógus előszavát Frank János írja.

a kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és kamaratermei, 1984. szeptember.

Herczeg Ibolya
Derkovits-utcai Kiállítóterem.

4.) Tájékoztatás

Karl Georg Hirsch
(NDK) grafikusművész kiállítása
1984. okt. 12 - nov. 4.

a kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és kamaratermei, 1984. október.

Herczeg Ibolya,
Helikon Galéria

1) Folytatás

Lovas Ilona kiállítása
1984. okt. 19 – nov. 18.

a kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1984. október.

Herczeg Ibolya,
Helikon Galéria

2.) Fényképek

Gádor István kerámikus kiállítása, 1934. okt. 14-ig.
A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1934. október hó.

Herczeg Ibolya 3.) Folytatás

Fényes Adolf Terem.

Bakányi Gyula festőművész kiállítása,
1984. okt. 12 - nov. 11.

Megnyitja: Cifka Péter

a kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és kamaratermei, 1984. október.

Herczeg Ibolya,

Gink Judit textiltervezőművész kiállítását rendezte Herczeg Ibolya, a Dorottya u. i Kiállítóterében. (1985. aug. 22 – szept. 14.)

Műcsarnok és Kamaratermei,
1985. augusztus.

Herczeg Ibolya

Szenes Zsuzsa textilművész kiállítását a Műcsarnokban 1985. máj. 17-jún. 23-ig látható.
a kiállítást megnyitja: Frank János.
a -"- rendezte: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és kamaratermei,
1985. május.

Herczeg Ibolya, művészettörténész

Lomb, Részlet

Dobrányi Ildikó textiltervező művész kiállítása

a Dorottya u.-i Kiállítóteremben látható 1988. ápr. 22.-

máj. 14-ig.

A kiállítást rendezte: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és Kiállítóterminei,

1988. ápr.

Herczeg Ibolya, művészettörténész

A Műcsarnokban 1987. márc. 19-ápr. 12-ig tart nyitva Péreli Zsuzsa gobelin kiállítása, melyet Herczeg Ibolya rendezett.

Műcsarnok és Kiállítótermei,
1987. márc.

Herczeg Ibolya,

Mihaltz Pál Munkácsy-díjas festő-grafikusművész kiállítását a Helikon Galériában 1985. ápr. 18.-án nyitja meg Bihari József. – a kiállítást rendezi Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és Kamaratermei.
1985. április.

Herczeg Ibolya, művészettörténész

Szélpál Árpád fotóművész 1916-ban megismerkedett Kassák Lajossal és csatlakozott a Ma köréhez, ahol számos verse és cikke jelent meg. — Szélpál Árpád kiállítását a Dorottya u.-i Kiállítóteremben 1985. nov. 14-dec. 7-ig láthatjuk. Kiállítását Herczeg Ibolya rendezte.

Műcsarnok és Kamaratermei,
1985. nov.

Herczeg Ibolya, művészettörténész

A Dorottya u.-i kiállítóterem 1985. okt. 17-nov. 9-ig látogatható Sárváry Katalin divattervező kiállítása, melyet Szilvitzky Margit nyit meg és Herczeg Ibolya rendezett.

Műcsarnok és Kamaratermei,
1985. okt.

Herczeg Ibolya

Bartha László festőművész kiállítása a Műcsarnokban látható 1985. jan. 18 – febr. 24-ig.

a kiállítást megnyitja: dr. Németh Lajos

a –"– rendezte: Herczeg Ibolya.

Műcsarnok és Kamaraterme.
1985. I. hó.

MDK

Herczeg Ilona, butorterv.

Iparm. Isk. Evk. 1934-36.

43.1.

Herczeg Ilona, butortervező, 1939. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

csaiaknak. Ekkoriban a v
egy csonka, amely Feir Is
Verseg felé. Kálló filiá
Jellege: Barokk, korábbi
Külseje: Középen előreugr
Sima, tagolatlan és diszí
egyszerü ablak. Szentély
Belseje: Hajója sik menny
szentélyét alacsonyabb d
dalán a Szentmiklóssy- é
keresztboltozásu, cikkely
/az oltár felett a fiait
miklóssy-család cimere i
Berendezés: Fehérre máz
szes. Középrésze szines,
zolja. Oromzatában az An
müve. A széles, többször
térdelő angyal. A hajóba
kélyszerüen előreugró mel
nyitott, kétoldalt vak/ á

Herczegh Ilona, Tápióbicske
Szürszabó gyermekmellény, népi textilia

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.

19 l.

keze sérült, a másik /jobbról/
és a halál allegórikus alakja i
boltszakaszos belsőteret két
A sirkápolna kriptája felbont
két kőkoporsó gr.Degenfeld Sch
és Degenfeld Schonburg Lajos
Irodalom: Mocsáry I. 292-294
bolt. Vasárnapi Ujság, 1864.

Ev.temetőben egy ~~hatalmas~~ kőbő
obeliszk, elmállott feliratábó

Palugy

183o

Herczeg Imre MDK

segédmunkás rajza: Kalapos női fej. repr.

Megnyilt a Beszkár házimüvészeinek szép kiállitása.
Az Est. 1936. dec. 22.

kül-ön végrehajtott *Dunaszabályozás* volt, amely kisvíz idejére is biztosítja 1000 tonnás hajók közlekedését. Külön is meg kell említenünk az aldunai Vaskapú

sára is sor került. Így készült el, nagyszabású külön felvételek alapján, már 1905-ben az ország első általános vizierő statisztikája, melyet 1913-ban egy második még mindig általános keretek között mozgó, de részletesebb felvételi anyagra támaszkodó, statisztika követett. Az ország fejlődő ipara ezidőben még nem tudott nagyobb energiamennyiségeket felvenni. Nagyarányú távvezetékekről, a mezőgazdaság villamosításáról a műszaki fejlődés akkori fokán még szó sem volt és így a vizierők kiépítése lassan haladt előre. Mégis a világháború kitörésekor már 27,800 lóerőnyi vizierőnk volt kihasználva, amiből Csonka-Magyarországnak csak 5.5% maradt. Keserű valóság az, hogy a magyar állam költségén tanulmányozott és 2.8 millió lóerőre értékelt kiépíthető vízierőkészlet reánknézve 94.5%-ban elveszett és értékes tanulmányainknak az új szomszédok látják hasznát. Megmaradt vízierőink kihasználása gazdaságilag alig, inkább csak nemzetgazdasági szempontból lehet indokolt. Kisesésű folyóinkon igen hosszú és nagyméretű műcsatornákkal is csak csekély esések hasznosíthatók, a folyók vízjárása tárolással nem javítható, és vízierő szempontjából legértékesebb vizeink határfolyók, amelyeken a kihasználásnak politikai nehézségei is vannak.

A vízhasznosítások negyedik és utolsó csoportját alkotják az egészségügyi vízhasználatok.

a) A község *ivóvízellátása* az Alföldön többnyire mélyfúrású (artézi) kutakból, másutt forrásvizekből vagy talajvizekből történik. Eddig körülbelül 10.000 ilyen artézikutat fúrtak, amelyeknek egyrészé percenként 3—400 liter vizet szolgáltató bővízű kút. Ezen a téren sajnálatosan érezzük a síkság hátrányait: a vízbeszerzés és szétosztás drága, a vizet szivattyúzni kell, a lakosság települése elszórt, ezért nem lehet a hálózatok építése gazdaságos, végül itt itt is nyomasztóan hat a tőkehiány. Elsőrendű szükségletről lévén szó, az ivóvízbeszerzés, amely amúgysem történik a felületi vizekből, az egyéb vízhasználatokat nem érinti, ezért bővebben nem is tárgyaljuk.

Herczeg
István

Herczeg István ex librise

366

Könyvtáros, 1975 m. 6.

GONDOLAT ZSEBKÖNYVEK

MDK

Herczeg Imre segédmunkás

Beszkárt müvészeinek kiáll. Pesti Napló, 1936. dec. 22. 17 l.

Herczeg Imre

A Műcsarnokban bemutatott művek közül három művész alkotása szerepel a lapban:
Józsa Géza: "Tanulmányfej" címmel
Herczeg Imre: "Férfifej" " és
Schotter József: "Tűzfa" c. tájképe.
Mindhárom művész Beszkárt alkalmazott.
Schotter József fenti tájképen kivül még tizenhat grafikával is szerepel. A mult évben diszoklevelet kapott, az idén aranyérmet nyert a Beszkárt Közművelődési Egyesülettől. Repr.-ók.
A tárlatra vonatkozó bővebb ismertetést lásd: Tihanyi János Lajos nevénél.

Délibáb, Bp. 1937. febr. 6. XI. évf. 6.sz. 14-16. lap.

Herceg Imre, sm.	
Női arckép	grafika
Töprengés,	"
Leányfej,	"
Kalapos női fej,	"
Férfi fej,	"
Merengés,	"
Gond,	"
Akt a müteremben	"
Ülő női akt,	"
Fekvő női akt,	"
A divat,	"

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállítás. Sp. 1936. december, 3, 8 l.

1930., 178. l. (Képe 180. l.) — Balogh Jolán: Könyvismertetés. AÉ., XLIV., 1930., 265. l. — Horváth Henrik: A Székesfővárosi Múzeum középkori lapidáriuma a Halászbástyán. MM, VIII., 1932., 157. l. — Schaffran, Emerich: Mattia Corvino. Rivista d'Arte. Firenze, 1933., 199—200. l. — Balogh Jolán: A renaissance építészet Magyarországon. MM, IX., 1933., 15. l. — Balogh, Jolanda: Uno sconoscuito scultore italiano . . . Rivista d'Arte. Firenze, 1933., 275—276. l. (Képe 277. l., Giovanni Ricci.) — Szőnyi Ottó: Régi magyar templomok. Bp. é. n. (1933), 23. l. — Hekler: A magyar művészet története. Bp. 1934., 107. l. (Giovanni Ricci.) — Budinis: Gli artisti italieni in Ungharia. Roma, 1936., 43. és 49. l. (Képe XXXVII. tábla. Giovanni Ricci.) — Horváth, Enrico: Il rinascimento in Ungheria. Roma, 1939., 81. és 89. l. (54. kép.)

NÉMET SZOBRÁSZ 1480 körül

Fejereklyetartó, szent püspök (171. kép)

Fa, mag. 59 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Herczeg Imre

Szerepelt a Beszkárt képzőművészeti kiáll.-én

N.U.936.XII.23.

Hrscrep István

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 9.számát

10.1.

1021

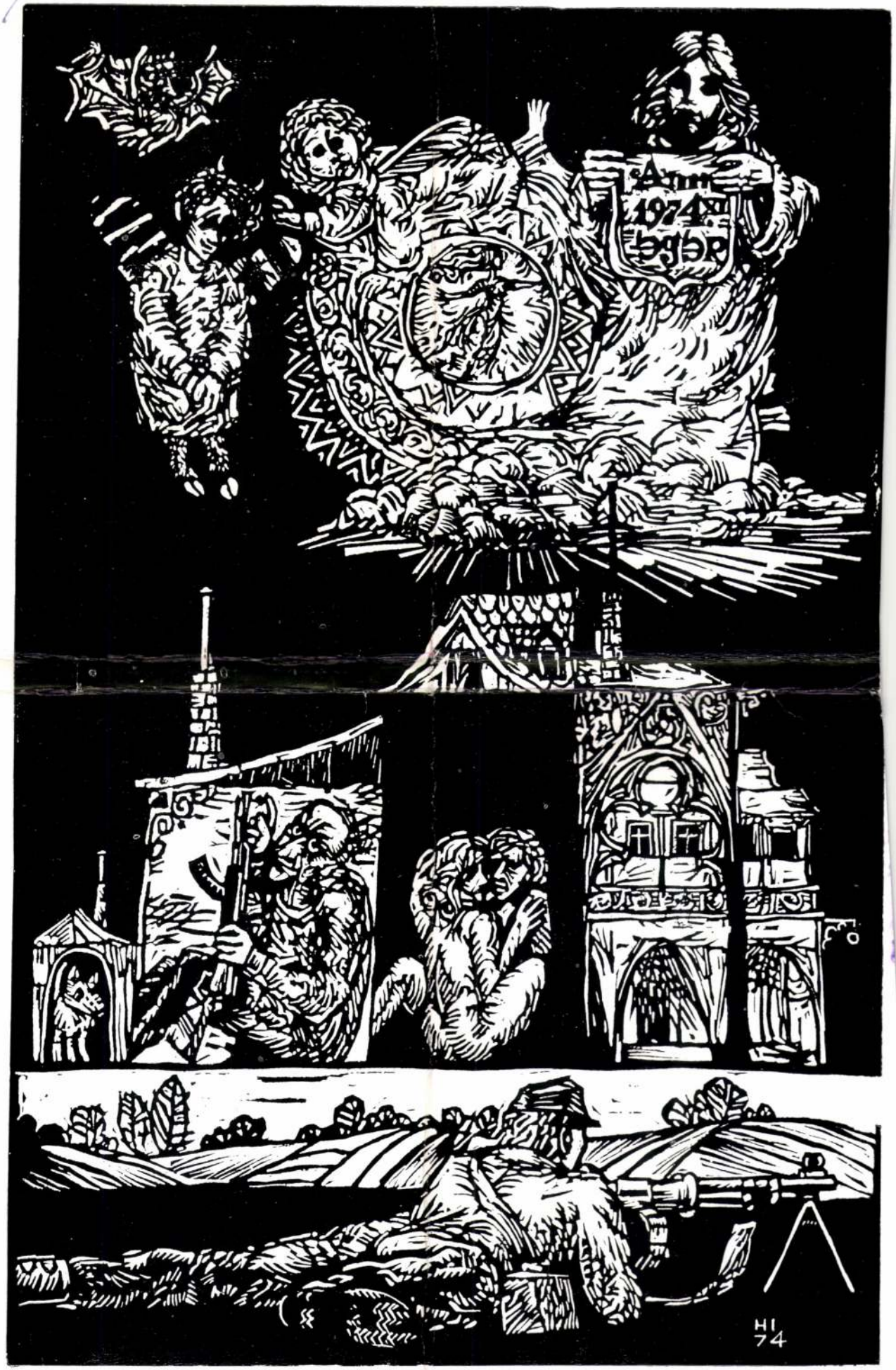

Hevesi Szemle

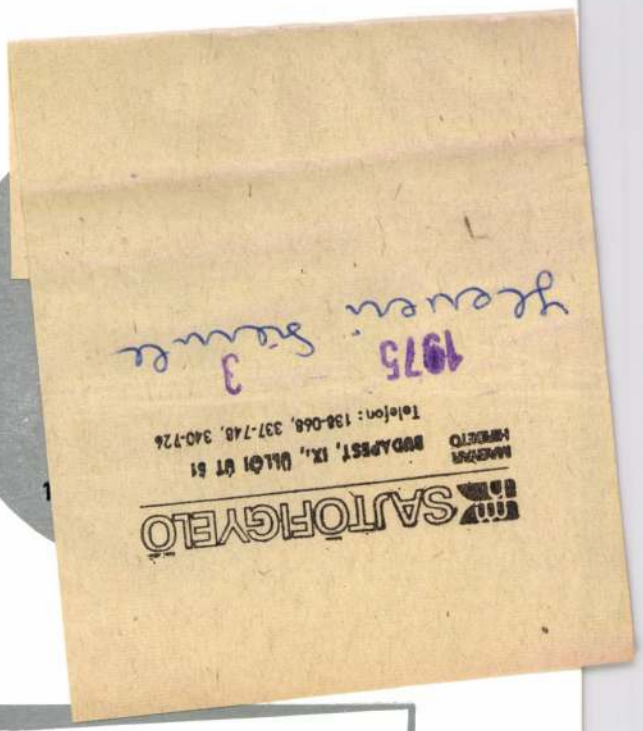

Számunk tartalmából:

NÉGY KÖLTŐ TIZENKÉT VERS

A KÉTEZER ÉVES KOREAI KÖLTÉSZET

MUNKÁCSY MAI SZEMMEL

SZERELMES VÁROSOM: EGER

EMLÉKEZÉS KÁROLYI MIHÁLYRA

A MAGYARORSZÁGI SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT SZERVEZKEDÉSE HEVES MEGYÉBEN

MEGYEI IRODALMI KISTUKRE

AZ EMBER, A JÁRMŰ ÉS AZ ÚT

KÖNYVESPOLC

HEVES MEGYEI KRÓNIKA

HESZ Fo.9.4 5.
Magyar Hirdető Sajtóf
1450 BUDAPEST IX.
Üllői u.51

Herczeg István.

Herczeg István ex librise

368

Könyvtáros, 1975. 6.

tala az egy időszakban élt személyek kívánt csoportja könnyebben kiválasztható.

A „Korok és emberek" közreadásával emlékezik a megyei könyvtár a felszabadulás 30. évfordulójára. Ezt a kötet albumalakja, díszes külseje is hangsúlyozza. Tipográfiai megoldásai — a helyenként előforduló sajtóhibák ellenére is — nagyon jól tagoltak, áttekinthetőek, könnyen kezelhetővé teszik Tolna megye új helyismereti lexikonát. (Szerk.: Sipter Gézáné, Szekszárd, 1973[1974], Tolna megyei Könyvtár. 100 l.)

Lisztes László

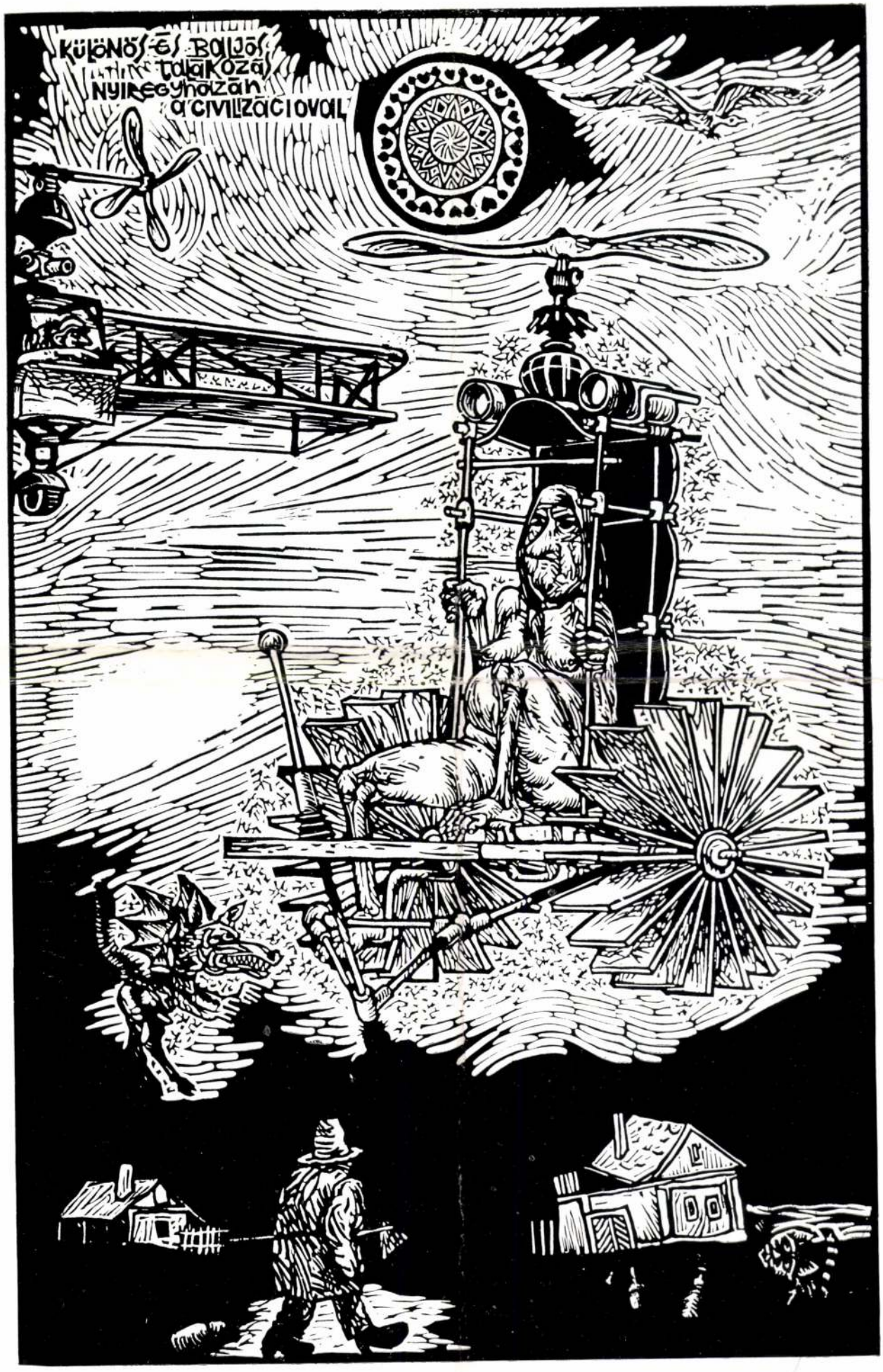
KÜLÖNÖS ÉS BALJÓS
találkozás
NYÍREGYHÁZÁN
A CIVILIZÁCIÓVAL

ÁRA: 8,— Ft

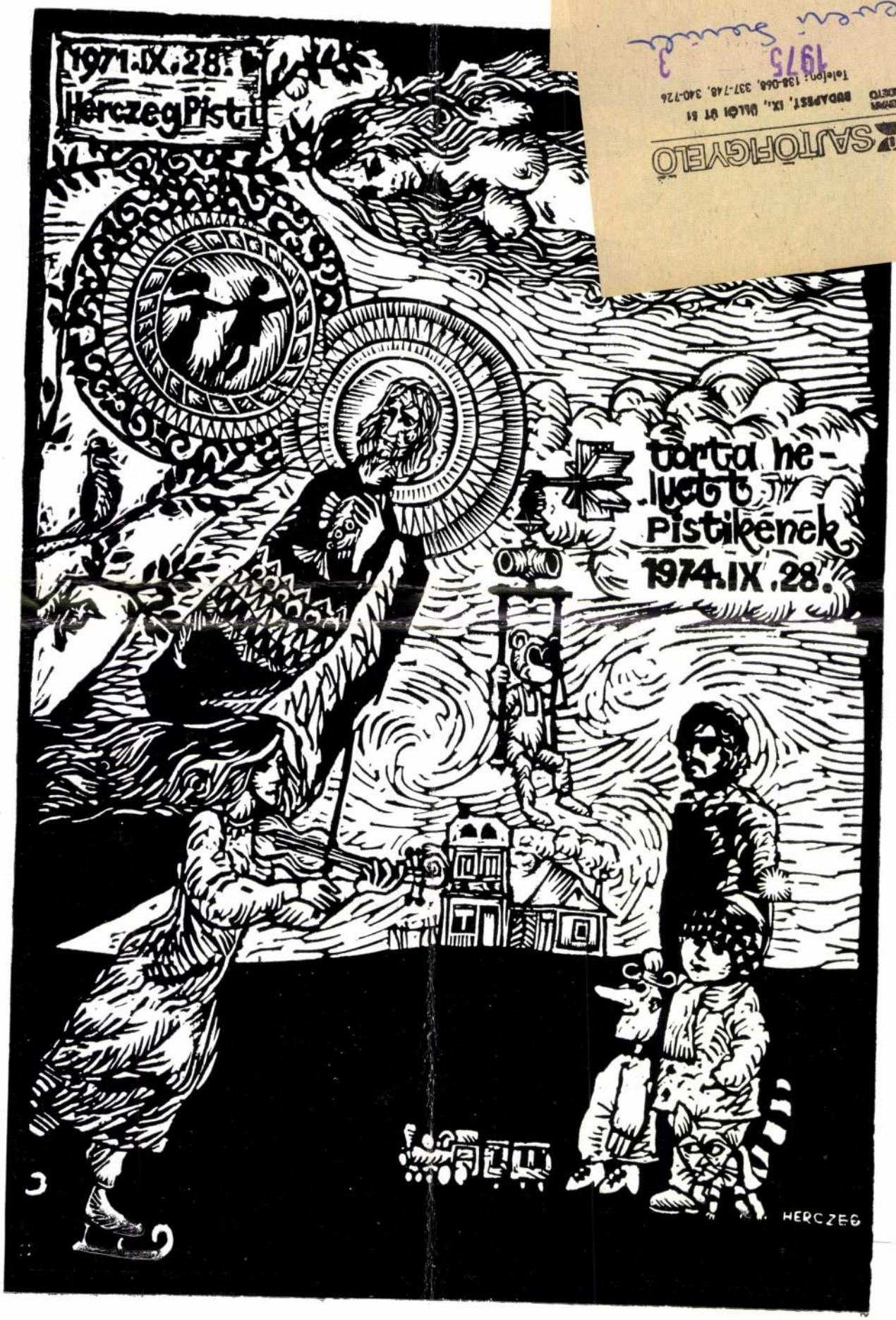

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975
3
Heveri Sándor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 7

KÖNYVTÁROS

Herceg István

1021

Herceg István ex librise

Szilágyi Imre ex librise

Herceg István

Kiállítás nyílik-aug. 6-ig bezáró-lag - Dabason, a Heves megyei alkotók-tárlata, melyen a művész munkája szerepel.

Pestmegyei Hírlap, 1973. júl. 28.

Herczeg István

Reklámfotó-pályázaton díjat nyert.

Magyar Hírlap, 1970. jún. 20. 8. l.

Herceg István

Ex libris Juhász Csaba, Balaton

X 3 146 x 54 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Horváth István

Ex libris Nagy István
X3 90 x 40 mm

Ex libris Kosch Péter, Keszthely, 1973.
X3 149 x 52 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

1071

ÁRA: 8,— Ft

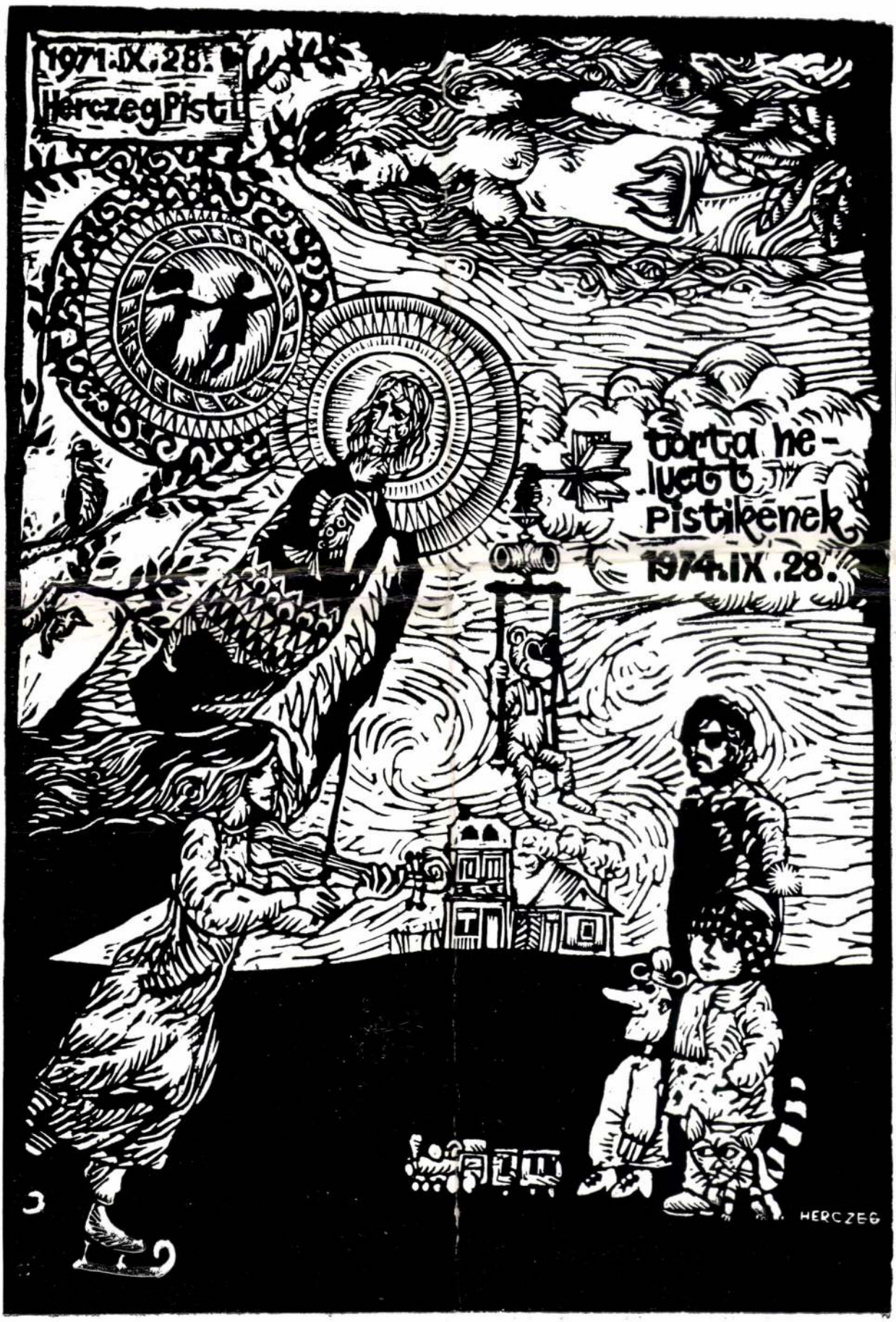
1971.IX.28.
Herczeg Pisti
tortal he-
lyett
Pistikének
1974.IX.28.
HERCZEG

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 szept. 3

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Hevesi Szemle

Herczeg István

1976 MÁR

HERCZEG ISTVÁN grafikája

mai forrásul szolgáljanak a költői mondanivalót kifejező képek, motívumok megalkotásában? Elsősorban a nyelvi formák, a versbeli motívumok felől közelítve meg témánkat, a feltett kérdésekre egészen egyértelmű feleletet kap az olvasó.

Kitűnik majd vizsgálódásunkból az is, hogy a geometriai formák, fogalmak alapján és segítségével a költők a valóságnak olyan rejtett összefüggéseit is feltárják, kifejezik, amelyeket a geometria tudománya nem tart számon. Ugyanakkor a költői tematika kiszélesítése mellett a kifejező formák gazdagodását is elősegíti az egyes mértani alakzatokból kibontott költői képek, motívumsorok valóban geometriai rendet, arányt tükröző s a gondolat és a forma szimmetriáját példázó újszerű világképre, szemléletre való tudatos törekvés is.

Az elmélyült gondolatiság és a finom líra egysége valósul meg azokban a költői alkotásokban, amelyekben a geometria mintái, alakjai szolgálnak alapul egy-egy költői kép és gondolatalakzat megalkotására. A geometria tudományáról általában az a vélemény alakult ki, hogy nemcsak intellektuális élményt nyújt a vele foglalkozóknak, hanem esztétikait is. A geometria alakzatai ugyanis nemcsak szabályosak, hanem szépek is önmagukban, s a harmónia és a tökéletesség szépségét éppen úgy példázzák, mint azt a rendező elvet, amely egész világunkban él és hat. Voltaire is igazat állított akkor, amikor ezt a mondatot papírra vetette: „Minden kézzel alkotott műben geometria rejlik". Áttételesen érvényes mindez a költői alkotásokra is. A költő és a tudós egyformán a rendet, a harmóniát keresi és építgeti a maga sajátos kifejező eszköztárával: az egyik elsősorban az értelem fegyelmével, a másik képzeletének láttató erejével. A geometria tudományának témaköre és vizsgálati módszere éppen abban nyújthat segítséget a lírai költőnek, hogy „az ember-kéz rendezte térben" (Bóka) jobban el tud igazodni, s olyan összefüggéseket is meglát, amelyek eddig kívül estek látási körén. Igaza van a költőnek, Somlyó Györgynek, amikor azt állítja, hogy az úgynevezett geometrikus látás szinte „új szemet ad a szemnek". A láthatóságot és a látványt egyaránt bőkezűen kínáló világunk kifejezésére a geometriai ihletésű költői képek és motívumsorok természetesen nagyon alkalmasak. A tudós és költő egyaránt arra törekszik, hogy a világunkban még meglévő „titkos vonatkozás, csupa kétarcú értelem és értelmetlen rejtelem" (Bóka: Idővers) feltáruljon. Ebben a munkában és törekvésben mind nagyobb részt kíván vállalni a lírai költő is: elsősorban témaválasztásával, látási módjával és újszerű alkotói módszerével.

Az sem véletlen, hogy éppen azoknál a költőknél, akik gyakrabban használnak fel geometriai fogantatású szóképeket, nyelvi formákat, rendező elvvé vált a versek szigorú fegyelmezett megszerkesztettsége, a komplex tartalmú me-

vumok. Nem egysz
ciót közvetítenek
azzal ösztönöznek
gondolkodásra, ho
doznak, s így emo
geometria szaksza
tése nemcsak int
hanem emberi
költői képek nem
etikai, morális tölt
tetik szabadabb és mereszebb képzettársítások
tására, végiggondolására.

Éppen ezért nem „hidegül daltalanná a líra" (Sim
István), ha megszaporodnak benne a geometriai szaksz
vak, motívumok, hiszen a líra nyelvét is alkalmassá k
tenni arra, hogy „beleférhessen e roppant iramban nö
világ" (Sorbán—Szabó Zoltán: Elpártolnak): a dolgok
lága és az ember világa egyaránt. Valóban „mértani gy
nyör" és „mértani gyötrelem" (Kiss Dénes) a költő sz
mára, hogy a mértani arányokban, a geometriai alakz
tokban benne rejlő sajátos összefüggéseket, törvényszer
ségeket megpróbálja „emberesíteni". Nem egyszerűen cs
költői játék tehát, ha egy-egy lírai versben „a női mos
pontos mértanáról" (Somlyó György) olvasunk; és arra b
tatja a költőt „egy titokzatos szép hajadon", hogy „tan
ja a geometriát", hogy „eligazodhasson formáin" (In
Farkas: Amor intellectualis). Az sem lehet véletlen, ho
éppen napjainkban vállal egyre gyakrabban kulcsszere
a lírai versekben a különböző geometriák (a sík és a
euklidészi geometriája, az analitikus, a szintetikus, a p
jektív, az abszolút geometria stb, stb.) szakszókészlete.

A ma lírai költőjét a tudományok fejlődése szinte kén
szeríti arra, hogy a valóságot, s benne az emberi életet
jobban megismerhesse, pontosabban leírhassa, ábráz
hassa. Lehet, hogy nem érti a tudomány szakszóit, leh
hogy csak félig érti a tudományos képleteket, leírások
de azt érzi, hogy nem maradhat számára közömbös min
az az ismeretanyag, amelyet a természettudomány, a m
tematika és a geometria tárt fel éppen napjainkba
jobban megismerhesse, pontosabban leírhassa, ábráz
hassa. Lehet, hogy nem érti a tudomány szakszóit, leh
hogy csak félig érti a tudományos képleteket, leírások
de azt érzi, hogy nem maradhat számára közömbös min
az az ismeretanyag, amelyet a természettudomány, a m
tematika és a geometria tárt fel éppen napjainkba
Mindezt így fogalmazza meg művészi formában a költ
„Tudom, hogy a tudományok / képletei, szubsztanciái,
az anyag titkait sűrítik, / és úgy írják le a világot, / ho
meg sem értem: félig-értem. / Mértanokat, geometriák
/ új fizikát, új kémiát / látok nyüzsögni mellettem /
sokszögletű valóságnak" (Csanády János: Ürrepülő). É
pen ezért nem ítéljük megalapozottnak azt a kritikai me
jegyzést, hogy a mai lírai versekben megjelenő geometri
szakszókat, nyelvi formákat csak az új avantgard törekv
sek jeléül értékelhetjük, illetőleg olyan formai örökségn
ta thatjuk, amelyet az „avantgardkodás" szült újjá.
igaz, hogy az avantgardisták, elsősorban a dadaisták

Herczeg István, ötvös 1649-53-ig Rima-
szombaton.

Mihalik Sándor: A rimaszombati ötvöskréh.
Bpest, 1919. 92. l.

Herczeg István ötvös 1649-53. Rimaszombatban.
(Michalik S., Régi ötvc. Bp 1919.)

~~Pósta Béla dr. II.: 177, 178, 179~~

Herczeg István gr.

Herczeg István grafikai anyaga a zalaegerszegi bemutató másik meglepetése volt. A művész papírnyomataihoz a népművészet ad ihletet. A motívumok jobbára népi környezetet idéznek, és éppúgy ismétlődnek, mint a népi díszítőművészet egyes elemei: minden munkán láthatunk angyalt, napszekeret, csipkét, szekeret. A legszebbek – mivel tömörek és drámaiak – a *Ballada* és az *Ibolyának születésnapjára* című nyomatok.

Művészet 1985. jan. 57.o.

HERCZEG István festő

Hevesi Szemle, 1989.1.sz. borító

. . . . . .

a könyvtár fenntartója

. . . . . .

könyvtárigazgató

TÉKA 89/246

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG

1972 APR 11.

Hercegh István

Egri kisgrafikai kiadvány

Az egri Kisgrafikai Barátok Köre gondozásában megjelent a klub első kiadványa, ami az idei — meglehetősen gazdag — program ismertetése mellett több, beragasztott metszetet is tartalmaz. A számozott könyvecske Debrecenben készült, a borítólap az egri *Hercegh István* munkája. A metszetek — amelyek között az ország neves művészei mellett a helyi grafikusok, *Csont István* és *Trojan Marian Jozef* alkotásai is láthatók — érdekessége, hogy csak részben nyomtatták Egerben, másrészt pesti és bonyhádi nyomdákban kerültek papírra.

Gyöngyösha
Kisköre—Na

Gyöngyösi
bajnokság
Kinizsi II.–
Boldog 3:1
vani Sparta
tők—Gyöngy
ged—Gyöng
kár—Nagyk
halasztva. I
Visonta—Boldog 0:2, Vámosgyörk
Hatvani Spartacus 0:2, Selypi
Építők—Gyöngyöspata 4:1, Nagy-
füged—Gyöngyösoroszi 2:1.

*

Egri Dózsa—Pécsi Dózsa 1:1
(1:0), NB I-es tartalékbajnoki

Heves megyei
Iparpikk Kiskereskedelmi
Vállalat

lét). Gratulálunk!

HERCZEG ISTVÁN grafikus

Herczeg István tárlata. Csütörtökön délután nyitották meg Egerben, a Bródy Sándor Könyvtárban Herczeg István grafikusművész tárlatát, a legújabb művekből. Nagy Ernő festőművész, a grafikus tanára, s egykori kollégája mondott méltató szavakat a kiállítás elé. FOTÓ: PERL MÁRTON

1997. ápr. 12. Heves m.-i Hírlap

...ör és Illés Brigittát Kömlőről.

A Gyöngyöshalászi
Mezőgazdasági Szövetkezet
Gyöngyöshalász, Fő út 83.sz.

pályázatot hirdet
a megüresedett
főkönyvelői
állásra

Elsősorban mezőgazdasági
számviteli gyakorlattal
rendelkezők jelentkezését várjuk.

Jelentkezés előzetes egyeztetés után
Tel.: 37/368-025

(84089)

HERCZEG István
üvegműves

Parlagfű forró drót

Allergén gyomnövények kiirtása ügyében a 327-1968-os számon a Fővárosi Önkormányzat parlagfű-vonalán lehet bejelentést tenni.

„Magyarok, akik a XX. századot csinálták”

Ezzel a címmel nyílt kiállítás augusztus 31-én, a Magyar Nemzeti Múzeum Rotundájában. A kiállítást a múzeum, a Magyar Tudomány- és Technikatörténeti Műhely, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Bélyegmúzeum és Láng István akadémikus közreműködésével, Nagy Ferenc rendezte. Telefoninformációk: 317-7806.

Félmillióan a Budapest Parádén

A másodszor megrendezett parádén hatalmas tömeg szórakozott. Ötvenegy kamion telepítette a színpadok felszereléseit, a tömeg énekelve, táncolva járta be az Erzsébet tértől az Andrássy utat. Száz rendőr, és mentős rohamcsapatok vigyázták a rendet. A Fővárosi Közterület-fenn-

Üvegcsodák a Fióka Artban

Herczeg István üvegműves művészi alkotásaiból nyílt kiállítás a Fióka Art kiállítótermében szeptember 5-én. A ritka válogatás szeptember 29-ig tekinthető meg, a József körút 62. szám alatt, hétfőtől péntekig, 10-18 óra között, szombaton 10-től 13 óráig.

Viccelődünk

- Megegyeztél már a feleségeddel a vagyonmegosztásban?
- Persze, az ügyvédem már mindent elintézett.
- Na mesélj!
- A lakás és a gyerek a feleségemé lett, a rezsi az enyém, a vagyon az ügyvédé.

* * *

Szörnyű - mondja a bálban a féri - a leg-

József város IX. ét. 17. s.
2001. szept. 5, 16. p.

betük: G.G.M.). 31. Az utóirat angol rövidítése. 32. Mondj ..., betörik a fejed. 34. A gazdaság fontos ága, névelővel. 36. Névelős lóbetegség. 37. Névelő. 39. Bízik a dologban, régiesen. 42. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei helységbe való. 45. Horgászok öröme. 47. A Jupiter egyik holdja. 49. Ilyen a falevél. 51. Dán sziget. 52. Hölgy franciául. 54. Énekes magánszám. 56. Tor betűi keverve. 58. Román autótípus. 60. Állóvíz. 62. Annyi, mint.

Ipacs László

Beküldési határidő: **szeptember 13.**

A megfejtést nyílt levelezőlapon szerkesztőségünk címére (1052 Váci u. 18.) kérjük beküldeni. A 2001/16. lapszámunk helyes megfejtése: *Aki mindig azt teszi, amit akar, ritkán teszi azt, amit kellene.*

Helyes megfejtést beküldő nyertes olvasóink: *Nádudvari Vanda* 1081 Rákóczi út 69. fszt./15., *Kalla Enikő* 1085 Somogyi B. utca 22. II./17/a., *Szép Éva* 1089 Delej utca 51. V. lépcső fszt./6.

Gratulálunk, jutalmukat postán kapják meg!

Láng Erzsi rovata

Amíg olcsó (?) a gyümölcs

Olcsó a ringló, a szilva, nálunk soha nem fogyhat ki a hűtőből a **diétásan készített kompót.** Két kg gyümölcsöt kimagozok, egy 5 literes fazekat feltöltök vízzel tárt és citromlevet adok hozzá, és az így elkészített fűszeres vajat keverem össze a felkockázott sajttal és párizsival. A paradicsomok tetejét levágom, magját kiban csinosan elrendezem a padlizsánt, burgonyát, gombát és a húst. Két dl tejszínben elkeverek 2 tojást, sót, borsot, szerecsendiót, gyömbért. Leöntöm vele a ra-

Mari néni furfangjai

■ Bosszant, hogy a bepanírozott csirkecombokról lepereg a megsült bunda? Panírozás után, sütés előtt tedd hűtőbe egy órára.

■ A műanyag virágcserepekre virágtelepítés előtt több apró

Ifj. HERCZEG ISTVÁN
üvegműves

PRA-FORGÓ Heves Nap '97. június 16

Üvegművek a Galéria „I”-ben

Pénteken délután nyitották meg az egri Ifjúsági Ház Galériájában ifj. Herczeg István kiállítását. Az üvegműves tárlata július ötödikéig tekinthető meg.

FOTÓ: SZÁNTÓ GYÖRGY

Dohó regényes | Olcsó kenyér

VÁKOKTÓL ÉS A NÉMETEKTŐL

edik lett a női kosárválog

ópa-bajnokságon a magyar vá- Szlovákiától, a bronzcsatában ett vereséget. A kitűzött célt, a gát azonban ettől függetlenül rmet a litvánok szerezték meg.

a t, t- a ló, é- re o- ie- de tra va- red- k be- közé. a ré- lperc- zetést.

nyultak jobbnak eggyel (74:73).

Mindkét csapat a várakozáson felül teljesített eddig a kontinensvetélkedőn. Érezni lehetett azonban a bemelegítés során, hogy ha már eddig eljutottak, szépen, éremmel szeretnének búcsúzni. A találkozó előtt Németh Ágnest köszöntötték, aki 377. alkalommal öltötte magára a válogatott mezt, a németek elleni találkozóval köszönt el a válogatottságtól.

A pályán főként a németek villogtak, öt pontjukra csupán a 4. percben tudtak válaszolni a magyarok. A hazai dobószázalék nagyon rosszul alakult, egyre nőtt a különbség a két csapat között. A né-

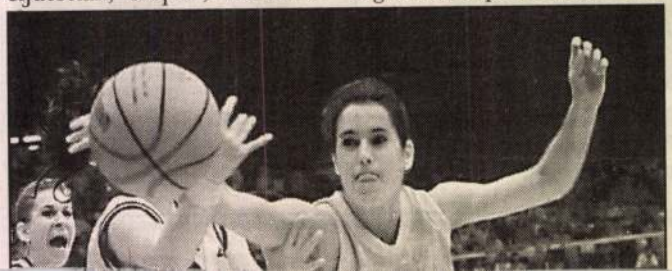

mete
őnny
(42:2
nem
most
zetet
eller
A
tudo
nap
tett
eller
gel k
dott
26. I
K
cára
val:
gyar
zat
Min
szer
nak
állta

HERCZEG István

kidel.

ism. FARKAS András: A téma: az élet minősége = Heresi szemle, 1989/2. 82-83.

XX-17. 45. n/Mesterek

ndottaknak mintegy összefoglalásaként; sírkövön
nartytól „ezen versek állanak":

e keresd e keskeny sírban, o honfi!
élet után holtnak örökre ne véld,
ılandó tetemeit jelelék - ki baráti:
dőt múló szelleme műveiben."[35]

Herczeg István

3.

124. l.

Herceg István

Felszabadulási táblát

Heveri Szemle 1985/3

Herczeg Jakab, ács

M.D.K.

Egerben 1761-80 körök
szerepel az adóösszeírásokban

Heves megye müemlékeiI. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: ercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 339. old.

HERCZEG Jakab ács. Egerben 1761-80 között szerepel a városi adólajstromokba.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Herczeg István,

a VIII. akvarellbiennálét Egerben rendezték meg.
a formai útkereséssel jellemezhetjük Herczeg István munkáit: „Tükröződések II., III." c. [említve].

Nemeti Zsuzsa: „Megemlékezés" a VIII. akvarellbiennáléról.
Hevesi Szemle, 1982. 4 2–3 old.

HERCZEG István garfikus

Farkas András: Kiállitások az MMK és a Hevesi Szemle Galériájában. Hevesi Szemle 1989.2.sz. 82-84.p.

TÉKA KÖNYVÉRTÉKESÍTŐ, KÖNYVTÁRELLÁTÓ
ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT
Könyvtárellátó Főosztály

dr. Bartucz Lajos
gazdasági igazgató

Maróti Istvánné
főosztályvezető

HERCZEG ISTVÁN festő

Hevesi Szemle 1988.6.sz.

Tárlatról, tárlatra

Az idill vége—a ráismerés

Herczeg István festőművész és grafikus alkotásait szeptemberben és októberben láthatta az MMK és a Hevesi Szemle közönsége az MSZMP Heves Megyei Bizottsága Oktatási Igazgatóságán. Maga az anyag sokrétű, sokszínű, sokirányú, sokszerű — és sokkszerű is némely ponton. Ezt az alliterációval is fodrozott megállapítást sokan talán felszínesnek, ha tetszetősnek is találják, valójában egy vallomásszerű feltérképezés, rövid vázlatszerűség is arról a folyamatról, aminek örvendetesen szellemes és értékes állomását most lépte át az egri művész.

Az alkotó maga is vallja, mi is tudjuk róla — hiszen eddigi kiállításainak szellemi lenyomatát őrizzük magunkban, a barátság és az egy városban élés okából is —, nem is ritkán, kellő azonosulással vettük észre, hogy Herczeg István nagy ajándékvagyonnal érkezett a bükki kisvárosi környezetből ebbe a barokk városba, Egerbe. Itt kapott indíttatást arra, hogy készségeinek engedelmeskedjen, kialakítva magában és magából azt a tükröztetési hajlamot, amit mások a művészet valódi feladatának szoktak nevezni. S ha már a főiskolán rákésztették a kifejezés fegyelmére és arra a figyelemre, amellyel körül kell járni a környezetünket, de legelőbb önmagunkat, ő, mármint a művész, abból a boldogságból élt sokáig, amit a családban gyermekként kapott. Ott, abban a meghittségben nyilván az anya játszotta a szerepek szerepét, amitől a szeretet sugallataitól még a felnőtté váló férfi sem tudott messzebb kerülni. Grafikai megoldásaiban mindenütt ott lábatlankodnak azok a félig falusi, nagy bajszú öregek, akikben az élettapasztalat és az olykor megindító hallgatagság, netán bölcsesség mondatai sorakoznak, hogy ritkásan feltörhessenek, vagy sóhajtsanak egy-egy nagyobbat a világ forgásán való felhorkanásukban. Jelen voltak, olykor ma is átszáguldanak lapjain, festményein az álomszerű gépezetek, vegyest azokkal a régi közlekedési szerszámokkal, kocsikkal, fogatokkal, amik a korábbi élet, a gyerekkor világát beközlekedték. Mindezek a tér kitöltésére szolgáltak, arra, hogy elhiggyük: az ámuló gyereknek az a régi falusi-kisvárosi utca, a levegőég, a bebarangolható határ, a földek, a dombok, a bokrok homálya, a hegyek, a mezők, vízpart és mindenekelőtt az ott lefülelhető játék vagy játékosság olyan mámort, az izgalomnak, az élményeknek olyan atmoszféráját kölcsönözték, amiről nyugton hihette, hogy örökké fog tartani. Nem is egy szinten mozogtak ezek a látomások, az ébrenlét álmai, a lelkesedéstől átfűtött tünemények: valahol, a mélyben, mint mindig, ha jól el akarjuk képzelni és raktározni a fontos dolgokat, méltóságos vonulattal haladtak és haladnak ma is a mindennapi események, a rokonok és barátok közti találkozások, netán keresztelők és temetések, ahol a pap nemcsak a liturgiát szolgálja, de jelenlétével azt is közli, hogy az isteni jelenlét nem csalóka ábrándozás a hívő számára. A Teremtés gazdája, az Alkotó, nem él magányban és nem hagyja övéit sem a kiábrándulás és a szkepszis fárasztó tépelődésében. E sáv fölött aztán az idő szelei zúgnak, szekerek modern és antik változatai botlanak egymásba, mintha jeleznék: a felgyorsult időben minden őrjönghet és minden katasztrófa bekövetkezhetik. De ez csak jelzet, jóslat valamiről, ami valahol, valamikor, a gyermeki előrejelzés szerint bekövetkezik. És mert a művész a kor fia, a kort, mint mesélő anyját a szülőanyja mellé, másodikként érzékeli. De nem egészen érti, mi a különbség, különösség a két anyaság között, bár a szöveg is, a dallam is más az egyiknél, mint a másiknál.

Már nyilvánvalóvá vált a művészben a különösség is, a különbség is. Ha átmenetet kell keresnünk az elvesztett gyermeki aranykor és a ma lelki tartománya között, utalhatunk arra is, hogy ez a gondolkodó alkat, a formában meg inkább azt az igazán rajzosat szerető művész, tájképeket festett most pár évig. Az idilli tájat, a tiszta természetet, a szemérmeset, az érintetlent, ahol a víz tör előre a folyó medrében, a vízparton apró dallamokat, hullámokat is vetve ki az érkezőnek, mintegy jelezve: ide kell kiszöknie a város dzsungelszerű atmoszférájából annak, aki a XX. század végére még élvezni akarja a tisztaságot és a szépséget.

Észre kellett vennie a művésznek, mint magánembernek is, hogy a természet zavartalansága, mint élvezet a léleknek — nincs többé. Az autó, mint mozgó jármű, az erre a célra felavatott szemétláda viszi ki az embereket a szabadba. Az emberek ott esznek, isznak, játszanak, netán ordibálnak jó kedvükben, de az ételmaradékot, a papírt, a lerágott csontot és minden, eldobható szennyet ott hagynak maguk után. A gondatlanság, a mozdulat természetes. De bosszantó azoknak,

akik még a természetet annak fogják fel, ami: a mi szülő-eltartó televényünknek. De ezzel a fájó tapasztalattal legalább azonos szintű az is, hogy az ember nem csak szemetel, önfeledten gyárt szemetet, testit és lelkit is, mert az anyagi világ és az emberben a ráhangoltság ezt lehetővé teszi: mi több, még csak bocsánatos bűnnek sem számít ez a fertőzet, amit így terjesztünk.

Sok más egyébbel együtt — most ne menjünk ennek mélyebb taglalásába — létrejött az a környezet, amely ellen már berzenkedik az egyébiránt lelki tisztaságra, netán szellemi továbbélésre berendezkedni kívánó ember, a szépség, a szépen élés, a kalokagathia embere. Aki még mindig ember. Aki még mindig kortárs. Akinek még vannak távoli emlékei egy elsüllyedő Európáról, ahol a fogalmaknak és az erkölcsi értékeknek rendje volt. Mára szennyesek lettünk, célt tévesztettek, már-már érdemtelenek arra, hogy erkölcsi és szellemi célkitűzéseink legyenek. Hiszen a szenny, az emberi méltóság és a fegyelem csaknem teljes hiánya tönkretesz hitet, eszmét, olyan kapcsolatokat is, amiket korábban elpusztíthatatlanoknak hittünk. Ma az öntudat csak eldobható célokat fogalmaz meg, amikre lépten-nyomon tömörül a hulladék és elborít minden tegnapi lépést.

Ez a felismerés olvasható ki — azt se tagadom, így jobb is a megállapítás —, olvasható bele ezekbe a képekbe. S ha netán valakinek kételye lenne a látogatók által is jelzett pesszimista szemléletmódnak jogossága felől, tekintse meg a jól vasalt agitátori arc kialakítottságát, a szerepjátszásnak ezt a tiszteletpéldányát és akkor elhiszi: itt nemcsak az eldobott anyagban megjelenő szenny, nemcsak a bombázók által okozható romlás, nemcsak a vak hatalom vak függvényrendszere az ijesztő, de az is, hogy a társadalom önkontroll nélkül, tétlenül szemlélője a folyamatoknak. Amelyek nem lennének kivédhetetlenek, ha az erkölcsi erő nem csökkenne a fontos tűrési szint alá.

Csak az értéket, egy határozott egyéniséget bemutató kiállítást, illetve csak annak az alaphangját érzékeltettük. Mert a művészi sors alappilléreiről kellett szólnunk, s azok jelen esetben elsősorban erkölcsiek.

Exlibris-a miniaturákban a jellem

Trojan Marian Jozef, lengyel származású grafikus több mint félszáz alkotásának — ex librisek és nagyobb formájú grafikák — szemléjét rendezte meg az Egervin központi épületének aulájában az MMK és a Hevesi Szemle Galériája. Az elegáns barokk környezet magába ölelte ezt az anyagot, a fehér falak, a barokk díszítmények, jól tagolt körítésben engedték hatni a kis formátumú, mégis rokonszenvet ébresztő, visszhangra vágyó alkotásokat.

Nem perszonifikálni akarjuk az apró műveket, hiszen a megértést a grafikus kéri közönségétől, mégis jólesik elragozni azt a viszonyt, hogy a művek befogadására egyre inkább ráhangolódik a közönség, elsősorban a borgazdaság dolgozókollektívája. Írásbeli megnyilatkozást ugyan ritkán tesznek a vendégkönyvben, hiszen a mai, sietős ember inkább átfut egy mégoly elegáns aulán is. De ha megállítják a látogatót, mint tette a tárlatnyitás alkalmával, egy közvetlen hangú tárlatvezetéssel a grafikus, mindjárt minden testközelibbé, életszerűbbé és rokonszenvesebbé válhat.

Az ex libris sajátos műfaj, méreténél fogva is inkább egy motívum kifejtésére és arra a szövegre szorítkozik, amely a két latin szavacska és a könyvét jelezni kívánó személy nevét foglalja magába. Ebben a zárt rendben azonban sok-sok ötlet, képi és személyi motívumokat feldolgozó lelemény sűrülhet. Ez teszi a műfaj zamatát, ízét, azt a külön hatást, amelynek elnyeréséért a grafikus a feladatra vállalkozik. Trojan Marian az adott grafikai renden belül is az írói portrékat szereti. Jóformán alig akad a mai magyar irodalom népszerű alkotói közül valaki is, akit ne ábrázolt volna. Hogy ne kezdjük mással a sort, mint Gárdonyival, akinek munkái oly közel állnak a lengyel származású Trojan Marianhoz is. Van abban valami — túl az utolsó évek túldimenzionált koptatásán is —, hogy József Attila portréját szereti; közelebb hoz másokat is hozzánk, mert azt érzékeli, hogy a fametszetet ma is kedvelik még. Igaz ugyan, hogy Buday György, Molnár C. Pál, a stílus és műfaj klasszikusai már rég a föld alatt porladoznak, a vonalaknak ez a különös világa ma is elmélkedésre készteti az olvasmányélményeire szívesen visszagondoló művészbarátot.

Meglepő az a közvetlenség, amely Trojan Mariant munkára buzdítja. Éppen tárlatvezetése alkalmával vallotta, hogy főleg környezetének tagjai, közel-távoli barátai, magyarok és lengyelek egyaránt — eléterjesztik a kérést, szeretnének könyvtáranyaguknak névjegyet, beragasztható vignettát, mert így a netáni köl-

csönkérő hamarabb visszahozza a kötetet. S ő nekiáll, jó kedvvel, a baráti hevület melegével az éppen magában hordott hangulat hatására, s mintegy belső szórakozásul, megteremti az ex librist.

Valószínű, hogy ugyanígy, ezzel a kedves közvetlenséggel és teremtő lendülettel nyúl szerszámaihoz akkor is, amikor nagyobb méretű kompozícióban, netán egy tájkép metszetét akarja adni. Az alkotást az alkotás örömeért. A l'art pour l'art szelleme mégsem szállta meg, mert nem az öncélú szépség vezeti az ujjait, hanem az az ügy, hogy a belső tartalmat élvezhető művészi formába költöztesse.

Évtizedes baráti kapcsolatunk alapján is mondható, mennyire közvetlen ember Trojan. Azt azonban, hogy egy személyes emlék hatására is megnyílik és mekkora nagyvonalúság, a hatás visszahatására mekkora elemi erővel örül a szív lüktetésének, arra megindító példa — éppen ez a most méltatott tárlat. Nehéz időben, az ötvenes évek derekán került Füzesabonyba és egy ottani családnál kapott „beszállásolást", mert nem egészen tartották megbízhatónak negyvenöt után őt, a lengyelt, aki 1945 előtt került az országba. Nos, annak a családnak az egyik kislánya, ma már sudár fiatalasszony, ráismert a tárlatnyitás alkalmával. S túl az emlékek felragyogásán, Trojan művész úr az egész kiállítási anyagot az Egervinnek adta, ahol a fiatalasszony dolgozik. Így fonódik át meg át a mindennapi életben a művészi hatás azzal, amit történelemnek neveznek.

„Leningrád bemutatkozik"

A fenti mondattal foglalta össze tárlatának lényegét a leningrádi tanács képviselője is, amikor a megnyitót mondta. Az MSZMP Heves Megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága kétszeresen is megtisztelve érezte magát, mert ezt a szélesre nyitott kép és látnivalót Leningrád, Budapestet megelőzve, Egernek kínálta fel, mintegy jelezve is azt, hogy a fórum, ahol ez a kiállítás a közönséget várja, bevezetett hely, ide már beszokott az a látogató, aki fogékony mindarra, ami a mai élet, a mai világ, a mai művészet és főleg a pezsgésnek indult mai szellemiség kínálhat.

A leningrádiak szándéka teljesen egyértelmű. Bemutatni azt a várost, a Néva partjáról, amellyel Péter, a Nagy és az Első, ablakot nyitott Európára. A hasonlat nemcsak azért találó, mert Leningrád valóban ablaknyílásnyira található Európa északi részén, sőt benn van Európában, de az akkori Nyugat levegőjét hamarabb is érezték akkor Petrográdon, mint Moszkvában.

A mai világváros, Leningrád ma elsősorban — névadója mellett — iparára büszke. Arra az iparra, amely a tudomány legújabb vívmányait ülteti át a gyakorlatba. Itt némely esetben említés is történik írásban és élőszóban a világszínvonalról, ami annyit jelent: Péternek az a gondolata, hogy ami jó és hasznos és szép Európának és Európában, azt az oroszok is meg tudják csinálni. Meg is akarják azt valósítani! Ezt az élénkítő gondolatot és elhatározást tükrözteti az a gazdag ipari szemléltetés, ahogyan gyáraikat, kutatóintézeteiket fotókban és termékekben a rendezők elénk teritik.

A látvány, a láttatás törzse mégis az a képsor, az a színes elevenség, ahogyan a történelmi várost, a „Hős Várost", azok lakóit, a legöregebbektől a legfiatalabbakig érzékeltetik. A képekről Lenin agtitív alakja, Puskin patetikus lendülete szól ránk. Öregek ülnek fiatalok között, a pópaszakállú tudósforma, mintha interjút adna, arcán a feszült figyelem és a szláv lélek kompozíciója. Az Ermitázs forgalma, a Szmolnij históriai fensége, az Auróra korszakot jelző nyugalma, az a, turistaszemnek is biztos fogódzót mutató csomópont, vagy pontok sora, ahol meg kell állni, bele kell olvasni a hazulról és az iskoláinkból hozott ismereteinkbe. Nem azért, mert a látnivalót és az élményt ki lehet pipálni, most már ezzel is gazdagodtunk, hanem elsősorban azért, mert így, a sok-sok mozaikot egybeolvasva-szemlélve, észrevesszük: ezekből az apróbb és fontosabb jelentőségű látnivalókból, tornyokból" kupolákból, épületegyüttesekből, parkokból, a Néva-parti részletből, a fehér éjszakákat idéző mozzanatokból, a fák, bokrok, a népviselet, oltárok, csillárok, oszlopok, márvány és kecses formák rengetegében is mindig az ember arca a fontos. Vagy még az arcon is túl: mindaz, amit a mai ember benn cipel, a koponyacsontok között, mint valami mécsesben. Mi is világít onnan? A kitüntetéssel teli mell a férfiból csak az egyik sarkát mutatta annak, amit mi jelentékenynek és lényegesnek tartunk. A másik annak az öregnek az arcán feszül, aki meséli, huncutkás-ironikus-szarkalábas tekintetével, hogyan is futottak le azok a kegyetlen évek, amikor könnyebb volt meghalni, mint élni.

A fotókról a milliós város ragyog le hősiségével, korszakaival, a bemutatkozás, a széles mosolyú megérkezés örömével. Egerre és a város közönségére tekint, azt

is mondván: mi partnerek vagyunk, nemcsak ennek a kis országnak a társai, hanem ennek a kis városnak is, ahol — ha más rétegződésben, más méretekben is — vannak ugyancsak jelentős korszakok, itt is vannak szellemi fogódzók, a hősiségre utaló történelmi jegyek és hihetőleg akadnak olyan vonások is, amikkel ez a bemutatkozás megérdemelt.

És ehhez az érzéshez rögtön hozzátennénk azt a frissességet, jó kedvet, mozgalmasságot, amelyet képzőművészeti anyagukkal hoztak a leningrádiak. Az ipar fontossága, a mindennapi gyári látvány ugyan itt is igyekszik átlényegülni költészetté, hiszen a gondokkal teli valóság, az ismétlődő köznapi élet élménye valahol mégis kiszínesedhet. A munka is emelkedettebb hangulatot kap, mint például a halfeldolgozóké, ha a hűtött térben, a jól nekiöltözött munkásnők és munkások kiszínesednek a festő képzeletétől, mert a kortárs művész a lelkét is hozzá teszi ahhoz a világhoz, amit ki akar emelni, a percnyi mulandóságból. Mert a művész a mából üzenni akar a holnapi embereknek, a gyerekeinknek, az unokáinknak: enynyire tellett belőlünk, ennyi volt a mi életünk, ezt fogtuk fel a viharzásból, abból a két háborút is ránk zúdító jelenből, amit XX. századnak hívnak.

A szoc-reál emléke itt csak nyomokban lelhető fel. Inkább mozgalmas utcai életképek, a fiatalság, a lendület, a riportszerűség, a gyorsan illanó látvány gyors képei sorakoznak itt fel. Izgatja is a fantáziánkat: hová lettek azok, akik súlyos témákat, súlyos olajba mártva és az ünnepi liturgiának hódolva szoktak dolgozni a köz javára is? Mintha a túlhangsúlyozottság helyett a könnyedség vette volna át a vezénylőpálcát, amikor a kiállításnak ezt a részét megfogalmazták. Jól tették, hogy így rendeztek. Ez alkalommal a nagy drapéria, a minden igényre választ adó háttér az Ermitázsban maradt. Onnan kell bemérnünk ezt a csaknem riporteri mozgalmassággal rendelkező kamaratárlatot, ahol nem a nagy nevek csillognak, hanem egy város fényei: az emberekben és az emberek szemében.

F. A.

• Könyvekről

Farkas András: Ez is Színház!

A könyv műfaja lehetne poéma, elbeszélés, önéletrajz, vallomás tűnődés. Egyetlen hosszú lélegzet, három tagolással, melyről lektorai így írnak:

Fábri Zoltán háromszoros Kossuth-díjas filmrendező: Örömem telt benne. Kifejezetten élvezetes olvasmány. *Omló, csilingelő, könnyed ritmusú poézis; lebilincselő, igényes tartalmi részekkel, komoly filozófiai tartalommall.*

Dr. Lőkös István egyetemi tanár, aki ezzel ajánlja az olvasó figyelmébe a művet: Sikerült pillanatkép. Az első részben a nézőtér világáról, a kezdés előtti percekben; majd az előadás utáni színházi világ köznapi arcáról, elevenedik meg. Szatíráról lévén szó, elsősorban a gyarlóságokat állítja reflektorfénybe.

Ezek a nyilatkozatok sűrítve, tömören tulajdonképpen mindent feltárnak a műről, mégis szűkszavúak. Ha malíciózusak akarnánk lenni, talán azt is kérdezhetnénk, a könyv címe után: mi az, ami *nem* színház?

Már a nagy Angol, ahogy művében Farkas aposztrofálja Shakespearet — is megmondta, hogy „Színház az egész világ!" és benne mindenki színész is egy kicsit; szereplője, résztvevője a Nagy Játéknak. Sőt színészkedik is mindenki; mindenki máshol, másképpen, de sokszor és úgy, ahogy tud. Nem mindig indokoltan, de eltanulva a „csepűrágók" manírjait, szokásait, másolva és utánozva őket.

Farkas nem utánoz senkit.

Ez a vallomás és önéletrajzi pasztellkép magában foglalja a gyermeki indíttatást, majd a vallomást arról, hogy miért lett a szó, az írás művésze, pályájának szerelmese, és annak is — amiről ír, beszél, ami életének nagy részét alkotja: a színházé.

És ami lelkét magával ragadja bűvöletével: a nőké, lányoké, asszonyoké, a a „Szép nemé" és utoljára, de nem utolsóként: az igazságé, mely soha nem hagyja őt nyugodni.

Gyermeki, „néző" lélekkel szeretne rácsodálkozni a világra, az emberekre, a színházra, a színészekre és nem az ő hibája, hogy nemcsak rájuk csodálkozik, hanem mindarra is, ami bennük és mögöttük van. Farkas nem tud csak néző és csak gyerek, vagy csak férfi lenni — mert az ősi kíváncsiság önmarcangolóan borzolja tudatát és ösztönetit. Őt pedig azzal billentik ki áhítatából és

rá kellett volna döbbenni, hogy a tartalmat kitöltő feladat, egyben a feladat ellátását kompenzáló járandóságok, valamint a feladatok közvetítésében közbenjárók, a munkát elvégzők (vezetők és alkalmazottak) egységes szervezet elemei, szervesen kötődő, működő, részesedő, érdekelt tagjai.

Mint ilyenek, sorsukat összekötik az intézmény összes működési mozzanatával. Érdekeltségük permanens érdekeltség, amelynek ki nem mondott tartalma a megélhetésfüggőség az egyik oldalon, a cselekvési indíttatás, a hivatás a másik oldalon. Ezt a bonyolult viszonylatrendszert ma még nem elemzik, nem látják sokan azok közül, akiktől a rendszer, az intézmény függ; irányítók, igazgatók alkalmazottak. Sajnos még nem lépte át a kapukat a teljesítményeket inspiráló célfeladat-vállalás és azt honoráló mozgóbér vállalkozási szisztémája. Még mindig a megtakarítás, a maradék összegyűjtésének reflexei működnek. Így az elosztásban több a szubjektív elem, mint az objektív ok-okozati indíték. Holott a társadalmi gazdálkodásban ez a mechanizmus túl van a kipróbáláson. Az oktatási menedzselés megszemélyesítőjét nem biztos, hogy az igazgatóban kell keresni, azonban a gyakorlati pedagógia alapos ismerete nélkülözhetetlen. Ha igaz, hogy a költségvetési gazdálkodás új rendszere a közeli jövőben létrejön, ez a béklyó is egyre jobban visszahúz minden megújító tartalmi szándékot. Az iskolai világ haladásában, a jobban és többet akaró folyamatban egyre gyakoribb hullámtörés a pedagógusok méltatlan társadalmi elhanyagoltsága. A nevelőtestületek, az intézmények közhangulata elégedetlenséget, nyugtalanságot, a munkában sok helyütt fásultságot jelez. Egyre fenyegetőbben. A közoktatásban dolgozók már küszöb felettinek élik meg, nem képesek tolerálni az őket érő negatív hatásokat. Több tapintattal, még szűk mozgásterben is nagyobb társadalmi gondoskodást lehetne produkálni. Halaszthatatlanul sürgős teendők tornyosulnak; csökkenteni kell az iskola, a pedagógusok terhét, ha differenciáltan is — jobban meg kell becsülni javadalmazással is a pedagógust, meg kell alapozni a szakmai biztonságot és nyugalmat. Különben... jósolni már nem lehet, nem elég.

Az iskola irányításának anomáliái a társadalom politikai rendszerének bajain települtek meg. A követelés és szabadság diszharmóniája hol a liberalizmus szétfolyó állapotát engedte meg, hol pedig a feszes szabályozottság merev bénaságot produkált. Minden vezérlési síkon át kell rendezni az eszközök tárát, mert ma még a tartalomtól és az értelmestől elidegenedett rekvizítumok is fellelhetők. Az irányítás jelenlegi béklyói ellenében közös szándékként kell megfogalmaznunk a fegyelem és szabadság aranymetszés szabályai szerinti megalkotását, a mindig bizonyítottan eredményes alternatív prioritását.

Tóth Dezső egykori miniszterhelyettes mértéktartó optimizmussal így beszélt az előrehaladásról: „Az ember élete nagyon rövid, s én mindig meg leszek elégedve a történelemmel, ha 3—5 éves távlatban is érezni lehet, hogy nem hátrafelé, hanem előre megyünk. Nekem már ilyen szerény igényeim vannak azok után, amiket átéltem." Tanulnunk kellene ebből a szerény optimizmusból, hosszú távú gondolkodással és mindennapos cselekvéssel a közoktatás javára. Így talán könnyebben szabadulunk a béklyóktól.

Kovács János

Földműves

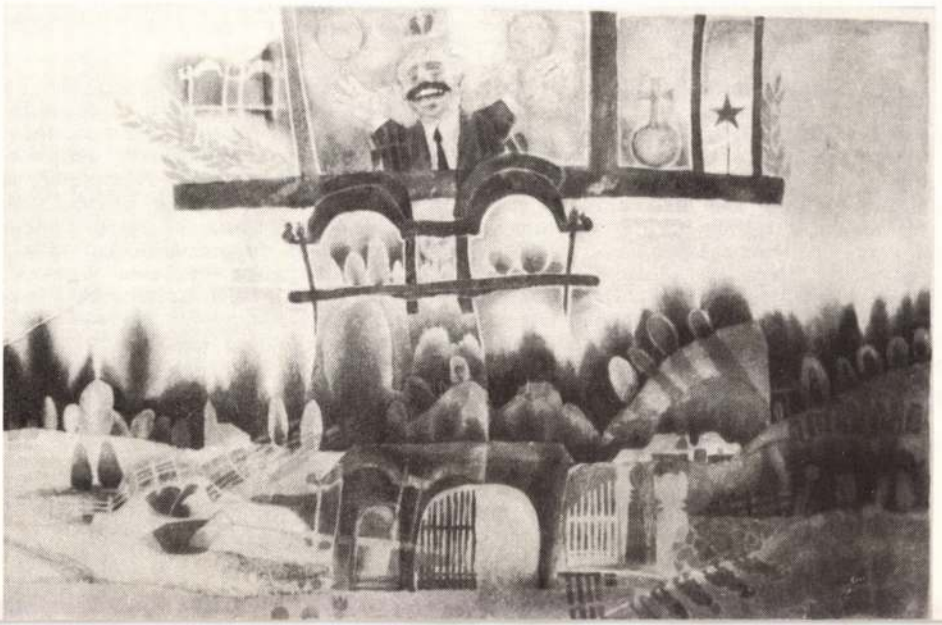

EGY TANÁCSKOZÁS UTÓÉLETE

Egészség és televízió

Immár a hatvanas évek közepe óta hagyomány, hogy megrendezik Egerben az oktatótelevíziós szemináriumokat. Ez a fórum már valóságos világeseménnyé vált: a szakmán belül számon tartják. Sajátosan egri: itt alakult ki, s itt is vált fontos tényezővé. Azok a gondolatok, amelyek itt elhangzanak, visszhangot vernek messze tájakon. Az egri tanárképző főiskola neveléstudományi tanszékének vezetője, *dr Nagy Andor*, a kezdetektől tagja a szervezőbizottságnak. Tőle érdeklődtünk az ez évi eredményekről. Mint köztudomású, az idei őszön az egészségnevelés kérdéseivel foglalkoztak. De milyen útravalóval is távoztak a résztvevők, hogyan zárult a rendezvény?

— Nagy várakozás előzte meg — *hangsúlyozza dr. Nagy Andor.* — Amikor nyáron Finnországban jártam, például úgy fogadtak, mint az egri konferencia egyik házigazdáját. Összekötő kapoccsá vált a szeminárium észak, dél, kelet és nyugat között. Az 1966 óta rendszeresen sorra kerülő tartalmas viták folyamattá álltak össze. Így történhet meg, hogy *Kelemen Endrét*, a Magyar Iskolatelevízió vezetőjét, Kubától Japánig a szeminárium szervezőbizottságának elnökeként tisztelik: szinte már egri polgárrá változott. Ez a tartós kapcsolat azt is jelentette, hogy a televízió közel került Egerhez, s fordítva. Idén felerősödött a kezdetektől meglevő nyilvánosság, nemcsak az alkotások készítői találkoztak ez alkalommal, hanem a felhasználók képviselői is: pedagógusok, szociológusok, politológusok és egészségneveléssel foglalkozók. Abból indultunk ki, hogy ha az alkalmazás szakszerű, nagyobb a hatékonyság is.

— A nemzetközi tapasztalatok hogyan alakították a szemléletet, milyen változásokra figyelhetett föl az elmúlt esztendők során?

— Míg nálunk iskolatelevízióról beszéltünk, máshol oktatótelevízióról. Az utóbbi időben átvettük ezt a fogalmat, mert nem annyira didaktikus, nem szűkíti le a struktúrát. *Nemcsak a legkisebbeket, de az ifjúságot és a felnőtteket is ismeretekhez kell juttatni.* Az idő haladt, s egyre több olyan műsor alakult ki, amely nem fért el a hagyományos keretben. *Hova tegyük például az idegen nyelvi sorozatokat?* Nem csoda, ha az iskolatelevíziónk a közművelődési főszerkesztőséghez kapcsolódott. Régóta nem óraszerkezetben dolgozik, bár továbbra is foglalkozik pedagógiai kérdésekkel. De hát olyan új kezdeményezések is születtek, mint például a *Hármas csatorna.* Keresik a kapcsolatot a nézőkkel, visszacsatolást szeretnének nyerni. Nyilvánvalóan elsősorban társadalmi változásokkal, az igény átalakulásával függenek össze ezek a módosulások, de bizonyára ezeken az eszmecseréken is csiszolódtak azok az álláspontok, melyek alapján most alakítja programját a televízió.

— A teremben látszólag néhány tucat ember vitatkozott, ám valójában milliók és milliók mindennapi néznivalójáról esett szó. Érzékelik-e ezt az óriási felelősséget a szakemberek?

— Valóban hatalmas ez a felelősség, de azt hiszem, hogy tudatában vannak ennek. Most persze, nemcsak a megfelelő „néznivaló" volt a tét, hanem a hatékonyság is. Az egészségügyi világszervezet, a WHO, meghirdette az „Egészséget mindenkinek 2000-re!" elnevezésű programot. Nyilvánvalóan a különböző nemzeti kormányok — így a magyar is — kiemelt társadalmi feladatként tűzik maguk elé az egészségvédelmet. Fel kell tennünk a kérdést, hogy *mit is tudunk azért tenni, hogy kevesebb legyen az alkoholista, a kábítószeres, s valóban a betegségek megelőzésére fordítsuk a legnagyobb hangsúlyt.* Nem csoda, ha nagy érdeklődést váltott ki az ez évi tematika, mind bel-, mind külföldön. Huszonegy országból jöttek el, de nem ám felkészületlenül. Hazánkról egyre többet tudnak határainkon túl, s már kérdeznek, firtatnak a vendégeink: *vajon valóban úgy van-e, ahogy olvasták, hallották.* Külön megtiszteltetés számomra, hogy több nyelven is közzétették a szemináriumon írásomat, amely *„Egészséges életre nevelés és a televízió"* címmel látott napvilágot.

kíváncsi rá senki? (A titkárhoz) Hány hatvan éven felüli van abban a vébében, a tanácson?

FENYŐ: Kérem szépen... A végrehajtó bizottság az... nem azonos a vének tanácsával...

LIPTÁKNÉ: Ahogy az életben együtt van minden, ott is kéne... Fiatal, öreg. Még egy magamfajta, tanulatlan asszony is, aki csak kapált, meg a tehenek tőgyét húzogatta a téeszben, míg el nem gémberedett a keze a hideg vizektől... még az ilyen öregasszony is használhat valamit... De ne legyintsenek rá, mielőtt még megszólalna... Ne nézze le a vénséget, titkár elvtárs! Fogadja el, talán még maga is megéri... Fogadjanak el engem is — soha nem akartam semmi többet!

KALAPOSNÉ (félreérti, pontosabban az egészből nem ért semmit): Azt aztán nem, ki van rúgva! (hisztérikusan) Vagy ő megy el innen, vagy én!

BABRINYÁK: Felmondtak már elegen, épp a Kalaposné miatt... ideje már, hogy ő is felmondjon egyszer...

KALAPOSNÉ: Babrinyák bácsi is! Ezt művelte maga, Liptákné! Mit izgágáskodik egy vénasszony! Ki van rúgva!

LIPTÁKNÉ (derűsen, nyugodtan): Engem te nem tudsz kirúgni. Én megyek el innen saját szándékomból, örökre!

(Kifelé indul, Petrezsi föláll, tétovázik, mintha utána akarna menni, aztán visszaül.)

F ü g g ö n y

(V é g e)

Krisztus ordít Erdélyben

SZABÓ CSABA

Etűdök Évának

1

Hó futja be fák
zördülő ágát; ma sem jön senki.
A csatorna torkába fagyva
hallgat a víz.
Talpad alatt nem csikordul
a kerti kavics

2

A kertben fázósan ül egy madár.
Aztán elröppen. Az ég sokáig remeg.
Látom az estéllő táj fölött
mozdulni meleg kezed.

3

Olyan vagyok, mint magad;
testedből-testemből vagyunk
egydarab.
Eztán hiába minden:
arcommal felittam arcodat.

4

Párnámon hajszálaid titkosírása
parfümöd illata illan.
A pillanat résein világolsz,
emléked gyertyái lobognak.

KAPOSY MIKLÓS

Ami a régebbi rádiószilveszterekből kimaradt

A kabarécsinálás igazi értelme: mind több, tabuvá parancsolt jelenségről kimondani az igazat. Vagy legalább — a válasz reménye nélkül — megkérdezni. Nagy konsternációt keltett — s hajszálon múlott, hogy elhangozhatott — a kérdés 1963-ban, egy konferanszban: Hol van Rákosi?

A határainktól keletre, északra és délre zajló eseményekre szót se vesztegettünk, ez kategorikus szabály volt. Nem csak a legközelebbi szomszédság viselt dolgait illetően tartottuk a szánkat: Kína és Albánia is ugyanabba a kategóriába soroltatott, mint akasztott ember házában a kötél. 1967-től ezután a közelebb keleti fejlemények kommentálásától is tartózkodnunk tanácsolták, mivel a vereséget szenvedett országok iránti rajongás államvallás volt. A nyugati orientációban sínylődő testvéreiket viszont azért nem piszkálhattuk, nehogy megsértődjenek és kivegyék pénzüket a Magyar Nemzeti Bankból. (Volt rá példa!)

Kellemetlen témákban nem is szorultunk behozatalra, e tekintetben a hazai tilalomfa-ellátás is bőségesnek bizonyult. Csak a példa kedvéért ragadom ki a „disszidálás-disszidens" kifejezéseket, melyeket az elsők között kéretett törölnünk fogalomtárunkból. Ha valaki elfelejtett időben hazatérni, nemcsak a nevét nem ejtettük ki többé, a hangját is kivágtuk magnószalagunkról. De néhány társadalompolitikai zsákutcába is tilos volt behajtanunk, hamarjában a kisnyugdíjasok vásárlóértéke vagy a pedagógusok fizetésrendezésének elhalasztása ötlete jut eszembe, mint 1965-ben nem aktuálisnak ítélt téma.

*

1966 szilveszterén hangzott el Moldova György: „Ajándék a nagybácsinak" című jelenete. Alaphelyzete, hogy egy magyar polgár ki akarja küldeni a Trabantját a rokonának az Egyesült Államokba. A tanácstalan vámhatóság kérdi tőle: „Mihez kezd majd odakinn a nagybácsi a Trabanttal?"

— Jó lesz hamutartónak a Buickjába.

A lehallgatáson az egyik akkori elnökhelyettes — egyébként derék, jóindulatú elvtárs — szenvedélyes felszólalásban ecsetelte a veszélyt: mi lesz, ha azon a viccen NDK-s szövetségeseink megsértődnek? Hosszú polémia után sikerült csak megnyugtatnunk, hogy az inkriminált mondat benne maradhasson az adásban.

Az NDK nem üzent hadat. De néha, mintha tényleg neheztelnének.

*

Fegyelmit is kaptam egyszer (eddig az egyetlent).

Régi szilveszteri műsorokat ismételtünk '69 nyarán, köztük egy 1961-ben elhangzott párjelenetet. A négyperces dialógus megfelelt a kor szellemének, oly haladó és előremutató volt, hogy Furceva miniszterasszony is csettintett volna hallatára. Arról szólt, hogy Gagarin már fönn járt az égben, körülrepülte a Földet, behozhatatlanul vezetünk az űrhajózásban. Bezzeg szegény amerikaiak, még csak a majmot idomítják, amit majd fellőnek a Lajka kutya után. Nos, én előírásszerűen, még májusban lehallgattam, ahogy az archív műsorokat mindig kell, kivágtam belőle mindent, ami közben politikailag más akusztikát kapott, aláírtam, leragasztottam a dobozt és nyugodtan elutaztam

(Azok sietve el. Jön Rusztem.)

RUSZTEM: Akaratod szerint cselekedtem.

FATIME: Köszönöm, dicső uram. Én pedig meg akarok mondani valamit, amire régen készülök!

RUSZTEM *(szinte rémülten)*: Ne, Fatime!

FATIME: Itt az ideje!

RUSZTEM: Semmit, semmit — senkinek semmit! Halálos a veszély. Pasa vagyok, Fatime... érted? Kérlek, hallgass, légy néma mint a sír! Én nem tudok és nem akarok tudni semmiről!

FATIME: És ha mégis megtudja valaki? *(Kis csend.)*

RUSZTEM: Arra csak egy törvény van, Fatime. *(Kimegy. Csend.)*

(Jön Csorbadzsi s távolabb a nyomába lopódzkodva Gülfid. Utóbbi kint megáll.)

FATIME: Mért jöttél... ide tilos...

CSORBADZSI: Jó hírrel nem tilos. Pelbárt atya élve kijutott...

FATIME: Mit akarsz Pelbárt atyától!

CSORBADZSI: Egyelőre semmit. De annyit igen, hogy... A keresztények kiszabadultak... mi törtünk ki és ők szabadultak ki... a kitörésünk által...

FATIME: Rusztem engedte el őket!

CSORBADZSI: Mert magukra gyújtották a tömlöcöt!

FATIME: Nem igaz!

CSORBADZSI: Igaz! És azért engedte el őket, hogy pajzsként magunk előtt vigyük, így szerezzünk élelmet magunknak.

FATIME: Hazudsz!

CSORBADZSI: Allah nevére mondom! Életemre!

FATIME: Nékem nem sokat ér az esküvésed.

CSORBADZSI: Akkor a te életedre, Fatime. Mi újra áldozatot hoztunk. Ötvenből négyen jöttünk vissza!

FATIME: Mit akarsz tőlem?

CSORBADZSI *(közel lép)*: Hogy az enyém légy, Fatime!

FATIME: Soha!

CSORBADZSI: Ezt mondja urad is a várról: soha. De én sejtem, fel akarja adni. Hátha titokban te is hajolsz arra, amit én szeretnék. Add fel váradat!

FATIME *(rémülten)*: Nem!

CSORBADZSI: A jussomért jöttem végül is.

FATIME: Miféle jussodért?

(Folytatjuk)

Felderítők a kihalt bolygón

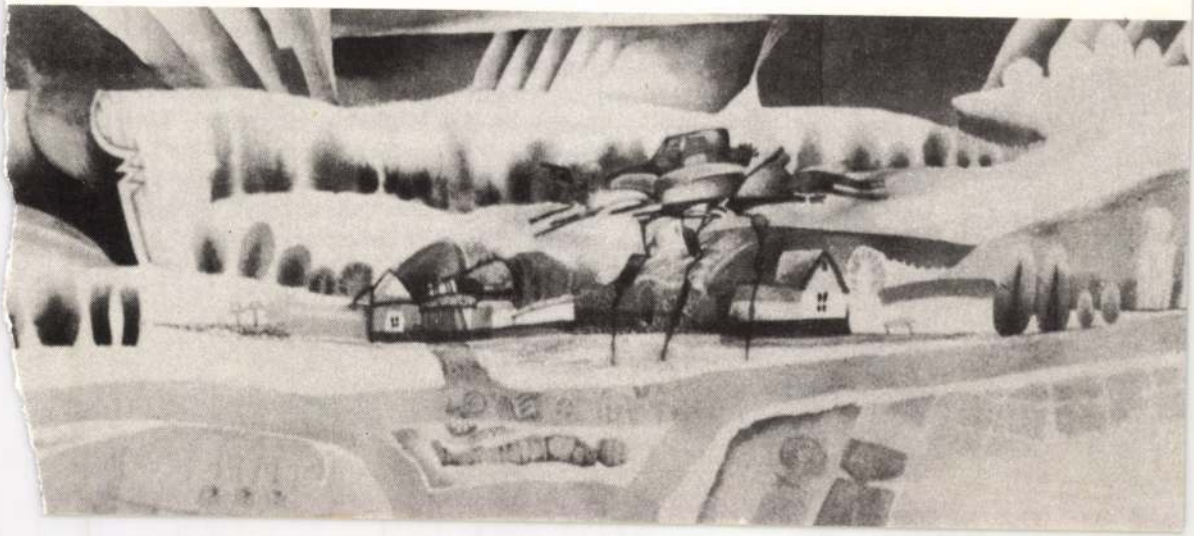

LŐRINCZY ISTVÁN

A fegyverkovácsné balladája

(Gobbi Hilda emlékére)

I.

átkos vénség
kutyamód megkínzol
de én még
a pofádba nevetek
szép az nem voltam
sohasem e földön
s magamnak szavaltam
a Villon verseket

II.

átkos vénség
hiába kínzol meg
nem a fájdalmat
az elmulást siratom
de jó volt
hajdan a kiskocsmákban ülni
s elrévedni egy borfoltos asztalon

ajánlás

Te Jó Herceg
én mostan távozom
megesett ez
sokszor másokkal is
siratom a hajnalt
mert elmúlik
s szememre hull
a farkasréti kavics

(Szász Endre illusztrációja)

PÉCSI ISTVÁN

Koronás kegyetlenek

— Nem tudom, miért hiszek benned, hiszen *körülvettek a képmutatók, a Júdások, akik harminc ezüstpénz nélkül is elárulnak engem, mivel irritálja őket vélt fölényem. Ősi ösztön ez, a középszerűek hadának fékevesztett gyűlölete az ellen, aki öntörvényei szerint él, aki öröklött adottságai, kiművelt képességei révén — most az ő kifejezésüket használom — kilóg a sorból.* Hát igen, másképpen lélegzem, szólok, mint a lakomára éhes verébsereg agyzsibbasztó kórusa. Látod mekkora zavart kelt egy árva „disszonáns" hang ebben a karmester nélküli együttesben. Voltaképpen mindenkiben csalódtam, ám annyiszor arculcsapott bizalmam mégis újból szárba szökken. Nagy úr az

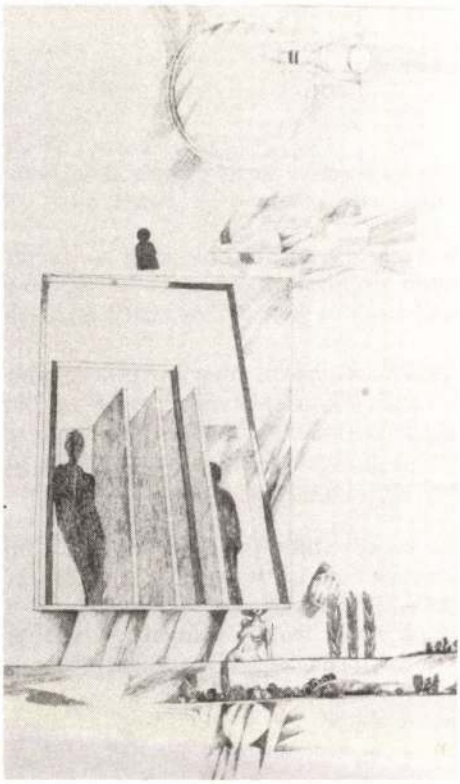

Tavaszi gondolatok

SIMONYI IMRE

Gyulai utcák

Az egyik mondja: — hát elkerültél?
a másik kongja: — bizony
megvénültél!
a harmadik: nyomomban lődörög,
mint egy bitangoló utcakölyök.

A Görbe-utca már csosszanva jár
a bolond Mári foghíjas nyomán —
(mint bennem is a régi, fürge balság
nyomában a megfontolt céltalanság).

A Sugárút még kétoldalt virágos. —
Menőfélben egy jobbszagú világhoz
(mint vőfélynek) gomblyukamba
tűzvén
a menyasszony-pillantású verőfény.

S mikor a Köröspart felé letértem
ez őszi sétán — elállt a szívverésem:
egy kölyök horgán, hogy vergődni
látom,
ezüstfényű, légszomjas ifjúságom.

GOMBÁR ENDRE
2.

Gondos nem disszidál

Jó egy óra múlva, a tupírozott szőke megjelent a tagkönyvekkel, belehullajtotta őket Gondos szatyrába és közölte, hogy a bélyegek „le vannak rendezve", most fel kell vinni a könyveket a negyedik emeletre, a revízióra. Gondos nem értette, jelen esetben mi a pokol lehet az a „revízió", de már izgatni sem nagyon tudta az ügy, bólintott, megkérdezte még, hányas szobába menjen, elköszönt a nőtől és felmászott a negyedikre.

Amikor felért, akkor jutott eszébe, hogy neki Újpesten azt mondták, először a Bánhidi elvtárshoz kell eljuttatnia a tagkönyveket. Ha az az Ica beragasztotta a bélyegeket a tagkönyvekbe, akkor mi volt a szerepe a Bánhidinak? — tűnődött. Ez ugyanolyan rejtély maradt számára, mint egyelőre az is, hogy mit csinálnak a könyvecskékkel a „revízión".

Új utakon

Folyóiratunk legutóbbi, október végi szerkesztőbizottsági ülésén a résztvevők — egyébként nagyon helyesen — úgy határoztak, hogy ismét meg kell újulnia sajtóorgánumunknak.

Olvasóink tudják, hogy négy esztendővel ezelőtt hirdettünk meg — tartalmi és formai szempontból egyaránt — ilyen programot. Jó érzés leírni, hogy az akkori elképzelések zömében megvalósultak, s a *korábbi időszakhoz viszonyítva, közelebb kerültünk az olvasóhoz.*

Most ezen az úton szeretnénk még határozottabban, még következetesebben haladni. Kell ez, szükség van erre, hiszen olyan históriateremtő korban élünk, amikor minden hét, hónap változások regimentjét hozza, azaz részesei vagyunk annak a kibontakozásnak, amely — hosszú távon — a politikai intézményrendszer reformja, a gazdaság szerkezetátalakítása révén, kiutat jelent a pillanatnyi hullámvölgyből.

Ezt az ügyet kívánjuk szolgálni sajátos eszközeinkkel. Emiatt foglalkozunk majd 1989-ben például a társasági és az egyesületi törvénnyel, a pluralizmus kínálta lehetőségekkel, oktatásügyünk speciális, sürgető teendőivel, közművelődésünk nem éppen szívderítő állapotával, a rádió bemutatásával. Az utóbbival azért, mert ez a tömegkommunikációs csatorna reagál legélénkebben az egészséges törekvésekre.

Emellett ellátogatunk a megye középiskoláiba is, érzékeltetve az itteni nevelőtevékenység sajátos erényeit, *teret adva a tehetséges pedagógusok és diákok publikációs igényeinek is.*

E számunk nyitánynak is tekinthető, hiszen a *Közéletünk* című rovatban olyan írásokat adunk közre, amelyek őszintén taglalják jelenlegi nehézségeinket. Nemcsak látleletet adnak, hanem bizonyos értelemben Ariadne-fonalat is kínálnak, hangsúlyozva azt, előbbrelépésünk egyik kívánalma az, hogy megteremtsük a társadalmi közmegegyezést, s a demokratizmust szélesítve, a segítőkész javaslatokat, véleményeket méltányolva, a jövőért áldozatokat is hozva munkálkodjon, ki-ki a maga posztján.

A nyíltság óhaja milliókban él, így hát ezért is „kardoskodnak" irodalmi hangvételű riportjaink, cikkeink, novelláink, tárcáink.

Minden műfajban, így a *Kaposy Miklós* által képviselt színvonalas humor kategóriájában is. Ő például azokat az epizódokat eleveníti fel, amelyek kimaradtak az egykor volt szilveszteri kabarékból.

Meggyőződésünk az, hogy az efféle elvet, gyakorlatot képviselve, megnyerjük az önök rokonszenvét, s hozzájárulunk az árnyalt látásmód kialakításához. Ezért nem hiszünk a régen tabutémáknak kikiáltott parapszichológiai próbálkozások abszolút tévességében.

Nem véletlenül tudósítunk az India titkait kitűnően bemutató Joshi Barat őszi egri szerepléséről. Ő egyébként a Népújság és a Szemle közéleti klubjának vendége volt, s egyebek között a tenyéranalízis jelentőségéről szólt. Nem kinyilatkoztatva, hanem töprengésre késztetve hallgatóságát.

Ezt igérjük mi is. Méghozzá a mások álláspontját tisztelő együttgondolkodás jegyében . . .

Hevesi Szemle

közművelődési folyóirat

A tartalomból

Simonyi Imre, Bényei József, Lőrinczy István, Jenei Gyula, Szabó Csaba, Polner Zoltán versei

Páskándi Géza történelmi játéka

Koronás kegyetlenek (kisregény)

Csorba Piroska: Botrány lelketlenben (egyfelvonásos)

Kaposy Miklós: Ami a régebbi rádiószilveszterekből kimaradt

T. Ágoston László: Lapzárta

Koppány Zsolt: Horpasz a mellkason

Balogh Béni: A hatvani számadó és kisbojtárja (monda)

Gárdonyi Géza nemcsak Göre Gábor könyvekkel járult hozzá a magyar humor történetéhez

Négyszemközt Faludy Györggyel Az igazságügyi miniszter bírákról, bíróságokról, jogalkotásról

XVI. évfolyam

1988. december

6

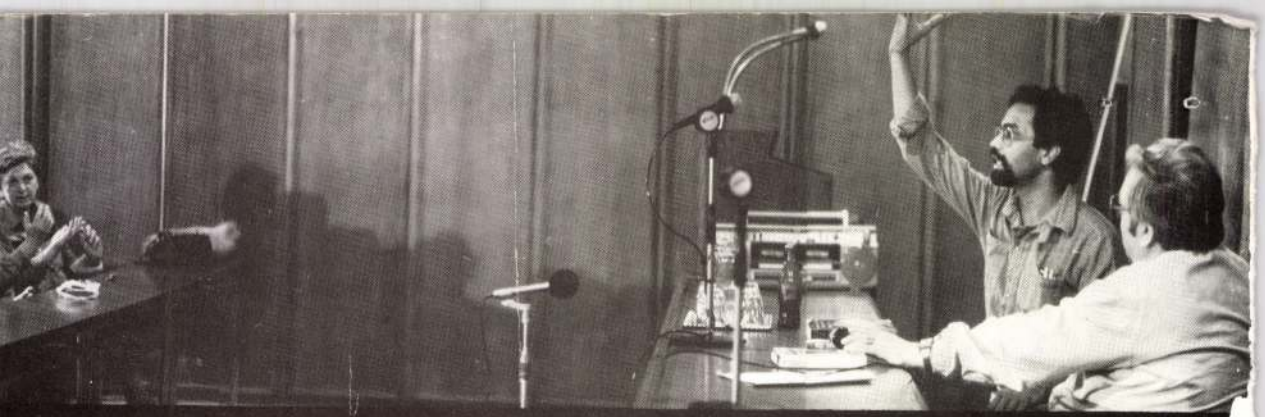

Pillanatképek Herczeg István kiállításának megnyitójáról

Ára: 16,– Ft

Hevesi Szemle

Találkozás TURAY IDA SZÍNMŰVÉSZNŐVEL
a budapesti Fórum Szállóban

HERCZEG István festő

12. 31. p. Egri akvarellbiennálé

Új Művészet 1992

Hercreg István fotó

Kárpótlási fórum

Dr. Sepsey Tamás címzetes államtitkár, az *Országos Kárpótlási és Kárrendezési Hivatal* elnöke lesz a vendége annak a fórumnak, melyet *július 1-jén* este 6 órától tartanak *Egerben* az *Ifjúsági Ház* nagytermében. A rendezvényre a kárpótlásban érintett valamennyi helybelit várja az egri földrendező bizottság.

Képviselői fogadóórák

Kedden két *egri* önkormányzati képviselő is fogadóórát tart: *dr. Generál Veronika,* a 2. számú választókerület, illetve *dr. Molnár Miklós,* a 10. számú választókerület képviselői *délután 4 és 6 óra között* várják válaszóikat a polgármesteri hivatalban.

Versenyben fújják az üveget

A *Palócnapok* rendezvénysorozatából *Parádsasvár* is kiveszi a részét. *Pénteken* az üveggyár történetét, termékeit bemutató kiállítás nyílik délután 3 órakor, ezt követően a gyárba is ellátogathatnak az érdeklődők. *Szombaton* reggel rendezik meg a nemzetközi üvegfúvó versenyt, melyen *magyar, román* és *ukrán* szakemberek versengenek a legjobbnak járó elismerésért. *Vasárnap* délelőtt 10 órától jótékonysági műsor lesz a sportpályán, este pedig a verseny eredményhirdetését követő tüzijátékkal zárul a háromnapos programsorozat.

Szocialisták a Tisza-parton

Egésznapos juniálist szervezett a Tisza-partján szombaton a *Magyar Szocialista Párt* és a *Baloldali Ifjúsági Társulás.* A *Poroszló* melletti vízműtelepen sokszínű program várta a kikapcsolódni vágyókat: délelőtt gyermekprogramok, illetve párhuzamosan barátságos labdarúgómérkőzések zajlottak, majd a déli birkagulyás után zene, tánc következett.

Nyári táborok

A *pétervásárai* művelődési ház nyáron kézműves-, illetve képzőművészeti tábort rendez gyerekek számára a településhez közeli *Vezekényben.* Valamikor augusztus első felében kerülhet sor a programra: ennek időpontja attól függ, hogy mikor fejeződik be a felnőttek *július 18-án* kezdődő hagyományos vezekényi képzőművészeti tábora. Az érdeklődők jelentkezhetnek a 36/368-138-as telefonon, vagy személyesen a művelődési intézményben, július elejétől.

Picasso kalandjai

Az alternatív kultúrával foglalkozó „Más Klub" *ma* tartja soron következő foglalkozását. Ezen a „Picasso kalandjai" című filmet vetítik az *egri* Ifjúsági Ház klubszobájában, este 6 órától.

Demjén-koncert

Kedden este lép fel Egerben *Demjén Ferenc,* a népszerű popénekes. A koncert, melyet az *ML Vállakozási Iroda* szervez, este 9 órakor kezdődik a szépasszony-völgyi szabadtéri színpadon.

A PROMPT-BAU KFT
Egri
és Eger környéki
munkákra
szoba festőket felvesz.
Jelentkezni
Eger,
Kisasszony út 34-ben
Bóta Sándornál

Földárverés Besenyőtelken

(Tudósítónktól):

A hirdetményben kiírtaktól eltérően — egy nappal később — pénteken tartották meg a földárverést *Besenyőtelken,* ahol ezúttal harminckét személynek sikerült földtulajdonhoz jutnia abból a területből, amelyet a *Füzesabonyi Állami Gazdaság* tulajdonából jelöltek ki az árverésre. Ez a föld az úgynevezett *tepélyi* részen van, ahol is *5974 aranykorona-értéket* képvisel. Minden tulajdonos megkapta az általa megvásárolt területről a vázrajzot. A földeket hektáranként mintegy mintegy 500-600 forint közötti meliorációs költség terheli, melyet az *Állami Gazdaságnak* kell majd megfizetniük az új tulajdonosoknak.

A licitálás után még *416 aranykorona értékű földterület maradt,* ezt a legközelebbi árverésen bocsátják áruba. A licitálásban résztvevők egységesen *500 forintos aranykoronakénti áron* jutottak földhöz.

Polyák Pál

Ékszerlopás

A *kerecsendi* Öreghegyen parkolt *május 30-án* az a *Skoda* személygépkocsi, amelyet ismeretlen tettes úgynevezett „zárfelhúzásos" módszerrel kinyitott, majd eltulajdonított belőle egy táskát. Mint kiderült, ebben különböző aranytárgyak, illetve fizetőeszközök — így 70 dollár, 40 márka, valamint 20 ATS — voltak mintegy 300 ezer forint értékben. Az ékszerek között nyaklánc, aranykereszt, egy 24 karátos orosz feliratú — körülbelül ötrubeles nagyságú — állami kincsként számot tartott, s *II. Miklós* cárt ábrázoló érme is volt (képünkön ez látható).

A rendőrség kéri, hogy aki az ügyben felvilágosítást, nyomozást segítő információt tud adni, jelentkezzék a legközelebbi rendőrnél, illetve a megyei főkapitányság bűnüldözési osztályán.

Gazdagon fizet a hatvani expó

(Folytatás az 1. oldalról)

Érdemes felhívnunk a figyelmet a városi művelődési központ *Gyarmati Jánosné* vezette díszítőművészeti szakkörének színben, formavilágban pompázatos kiállítási kollekciójára is, amely főként a tájegység folklórvilágából merít. Nem meglepetés tehát az egyik angol látogató, *Christina Smith* rövidre fogott megjegyzése, és pedig imigyen: „...ha mást nem látok az önök országában, mint ez a kiállítás, akkor is gazdagon fizetett Hatvanba hozó utam."

Érdekes felismeréssel szolgált mellesleg az *Intermeteor Kft.* üzemeiből kikerült sokféle lakberendezési cikk is, amelyek arról nyújtottak bizonyságot, hogy nagy a visszatérés a hagyományos formavilághoz, mégha változott is a feldolgozott anyag, s fémből készült bútorok, lakberendezési cikkek kínálják magukat a látogatóknak.

A második hatvani expó tehát tanuságtétel, s bizonyíték, hogy nemcsak a látogatók lassan tízezerhez közelítő száma váltotta be a szervezők reményét, hanem tartalmában szintén újult, változott. Reméljük tehát, hogy lapunk, a „Heves Megyei Hírlap" *kedden* délután fél 5-re meghirdetett *sajtófesztiválja* is élénk érdeklődést kelt majd. Annál inkább bízunk ebben, mivel már csaknem száz kíváncsiskodó kérdés érkezett munkatársainkhoz, illetve keddi vendégeink, a Budapestről érkező *Bencsik Gábor* MUOSZ-főtitkár, továbbá a MUK és több napilapunk címére, amelyekre mindenki kielégítő választ kap majd a helyszínen.

A vásározók bevehetik Agriát

(Folytatás az 1. oldalról)

A siker érdekében nagy hangsúlyt fektetnek az illetékesek a látogatók toborzására is. Ennek érdekében megállapodtak a *Volánnal* és a *MÁV-val,* hogy az ide utazók 50 százalékos díjkedvezményben részesüljenek. *Szeptember 2-án és 3-án* a megyeszékhely valamennyi középiskolását és nyolcadikosát ide várják, akik pályaválasztásukhoz bizonyára ötleteket kapnak majd.

Az öt napot nemcsak a vendégeknek, hanem a helybelieknek is különböző kulturális programokkal kívánják vonzóbbá, színesebbé tenni. A kínálatról *Kiss János,* a megyei önkormányzat főmunkatársa elmondta, hogy *szeptember elsején* divatbemutatót tart az *East-West Rt.* és a *Centrum Áruház,* 2-án és 3-án a butikosok, a helyi vállalkozók ruhaipari termékeit vonultatják fel a manökenek. Kétféle szórakoztató nyereménysorsolát is terveznek: a *Hírlapban* közzétett „vásári totó" megfejtőire jutalom-műsor és sok-sok értékes ajándék vár. A belépőjegyek tulajdonosai közül is szerencsés nyertest választanak. A bilétákat ugyanis sorszámmal látják majd el, tehát érdemes lesz megőrizni azokat.

A „Vásár Agriában" is része annak a nagy megyei rendezvénysorozatnak, amely *„Hevesi Mozaik"* néven egész nyárra biztosít kikapcsolódást, látványosságot. Hat helyszínre látogathatnak az érdeklődők: *Egerbe,* a *Tisza-tóhoz,* a *Palócföldre, Szilvásváradra, Gyöngyösre* és *Hatvanba.* Harmadik városunkban a múlt héten nagy sikerrel nyitotta meg kapuját a *Hatvani Napok,* amelynek keretében kiállítások, vásárok, különféle zenei előadások, képzőművészeti programok fogadják a túristákat. A *Palóc folklórfesztiválra* is sok érdeklődőt várnak, amelynek egyik legérdekesebb rendezvénye a *pénteken* kezdődő nemzetközi üvegfúvó verseny. *Szombaton* népzenei együttesek adnak egymásnak randevút, míg *vasárnap* vásári komádiákon szórakozhatnak az egybegyűltek. A legprogramdúsabb ezen a nyáron a megyeszékhely, ahol *július 3-án* kezdődik a *barokk fesztivál.* A kamarazenei koncertek, a nemzetközi gyermekkórus találkozók mellett Eger sétáló utcái, és a Dobó tér számos érdekes látnivalót nyújt. A *tisza-tavi viziparádéval* a 80 éves magyar vizicserkészetet ünneplik majd, amit lovas-, műrepülő- és ejtőernyős bemutatók színesítenek. Mindezt nemzetközi ornitológiai konferencia, hagyományőrző népdalkörök találkozói, orgonahangversenyek és különféle sportesemények egészítik ki. *Szilvásváradon* szeptember 10-én lipicai lovasfesztivált rendeznek, amelyben díj-, maraton- és akadályhajtás szerepel, továbbá olyan programokat kínálnak, amelyek kizárólag a település sajátjai.

A szines programfüzeteket lapozgatva minden remény megvan arra, hogy az idei megyei rendezvénysorozat sikeres premierje legyen az 1996-os világkiállításnak.

Szüle Rita

Íjlövészet, „célzóvízzel" a várban

Újabb érdekes színfolttal bővültek az egri *Dobó István Vármúzeum* szolgáltatásai: a hétvégén adták át a *Bartók Lajos* vállalkozó által üzemeltetett „Ispotály-pincét". Ennek a XVI. században épült, ódon boltív alatt húzódó két helyiségében *íjlövész-pályát,* illetve *borbemutató-termet* rendeztek be. Az előbbiben bárki kipróbálhatja *Erdész Ede* edző szakavatott irányításával, maradt-e benne valami az ősök ügyességéből, a másik helyiségben „célzóbort" fogyaszthat az, akinek remegett a kezében az íj. Mindehhez igazi középkori hangulat járul, hála *Fehér László* belsőépítész robosztus bútorainak, és kellemes hűvös, hála a vén várpince klímájának... *(Fotó: Gál Gábor)*

Elégedettek az egri állomással, de...

Átültetésre várnak a vesebetegek

Ötödik éve működik *Egerben* a művese-állomás, számos beteg életét téve kényelmesebbé és egészségesebbé. Jelenleg negyvenhat pacienst kezelnek a modern berendezéseken, melyek — elégtelenül működő veséjüket pótolva — kiszűrik vérükből a méreganyagokat.

Mint a *Heves Megyei Vesebetegek Egyesületének* szombati közgyűlésén elhangzott, elégedettek az egri állomás műszaki színvonalával és az ott folyó gyógyító munkával is. Annál nagyobb szívfájdalmuk viszont, hogy alig-alig kerül sor veseátültetésre. Pedig ez az egyetlen eljárás, amely tartós javulást hozhat állapotukban. Az idén például a megyei egyesület mindössze egyetlen tagján hajtottak végre átültetést, és még csak „veseriadó" sem volt.

Eddig összesen 15 beteg kapott új vesét megyénkből, vagyis évente négy, az idén pedig fél év alatt mindössze egy, míg azokban a körzetekben, ahol ezeket az operációkat végzik — *Budapesten, Szegeden* és *Debrecenben* — természetszerűleg többen részesülnek az áldásos műtétben, hiszen a gyorsaság is fontos szerepet játszik a sikerben.

A Heves megyeiekhez csatlakozva az országos vezetőség is Egerben tanácskozott szombaton, s mint ott elhangzott, az egrihez hasonló műveseállomások fejlesztése, illetve újak építése igen fontos feladat, mert a vese-elégtelenség kezd népbetegséggé válni, és mind többen szorulnak rá az életmentő vérszűrésre.

Aratóünnep Sarudon

Péter-Pál napi aratóünnepet szervezett szombaton a *Társadalmi Egyesülések Szövetsége,* a *Megyei Művelődési Központ,* a helyi önkormányzat és a *Faluszövetség* Sarudon. A rendezvényen *Kiss István* polgármester bevezetője után *Sereg József,* a TESZ elnökségi tagja mondott köszöntőt. Mint kifejtette, a „nemzeti kultúra alapja a népi kultúra, ennek alapja pedig a munkakultúra. Az ősi gyökereket, a *termésvarázslást idéző aratóünnep* mindezeknek szerves része, egy földművelő népet századokon át összetartó, megtartó erő...".

Ezután kulturális műsor következett: fellépett a *verpeléti* és a *recski* nyugdíjas klub csoportja, a *kerecsendi* népdalkórus, az MMK *Moderntánc Stúdiója,* a *Fekete Rózsák* hagyományőrző együttes, *Váradi Zsuzsa* táncos és a helyi népdalkör. A „vízparti birkagulyás party" után vetélkedők szórakoztatták az érdeklődőket.

Idősek nemzetközi találkozója Hevesen

(Folytatás az 1. oldalról)

A polgármester a város történelmét felidéző beszédében elmondta, hogy „Heves lakóit jóleső öröm tölti el, amiért fogadhatják e jelentős nemzetközi találkozó résztvevőit...".

A fogadás után szakmai bemutatókat rendeztek a *Népművészeti és Háziipari Szövetkezetben,* ahol az érdeklődők — többek között — hímzésekkel, szőttesekkel, faragásokkal, valamint a fazekassággal ismerkedhettek meg. A vendégek egy palóc viseletekből összeállított „divatbemutatót" is megtekinthettek, majd — táncház keretében — *Fajcsák Attila* és az *Egri Néptáncegyüttes* szórakoztatta őket. Késő délután került sor a gálaműsorra, amelyen maguk a fesztivál résztvevői: *Olaszország, Lengyelország, Szlovákia, Németország, Franciaország, Görögország, Svájc, Finnország,* valamint *Belgium* képviselői mutakoztak be. De érkeztek előadók *Munkácsról, Segesvárról, Marosvásárhelyről, Csíkszeredáról, Hernádnémetiből, Ormosbányáról, Mezőkövesdről, Maglódról, Parádról, Egerfarmosról* és *Recskről* is.

NoteszNap

Volánpárti hírek

Mikor én a volánnál (kormánynál) ülök, bizony a vezetéssel vagyok elfoglalva, s figyelmemet olykor elkerüli az a körülmény, hogy hátul az utasok kényelmesen ülnek-e, s az is, hogy a csomagtartóban mi a helyzet. Ilyen a vezetés.

Ezért aztán, amikor Feledy Péter, a tévé hírigazgatója a keszthelyi nemzetközi televíziós találkozón azt mondta: a műsoroknak támogatniuk kell a kormányt (hogy olajozottan menjen a rendszerváltás) én csöppet sem csodálkoztam. Nem úgy a tanácskozás résztvevői, akik értetlenül és meghökkenve néztek egymásra, meg ki az ablakon, ahol a selymes balatoni szél simogatta a turistákat, valamint a vitathatatlanul vonzó Keszthelyi-öböl állatvilágát: sasokat, kacsákat. Mert ilyen a balatoni szél is.

Habár a hír nem egy tipikusan kormánypárti műfaj. Nem az a lényege. Mint olyan, ugye tényeket közöl: időt, helyet, eseményt. Ezért szeretik oly sokan a szigorú tények talaján álló hírműsorokat, amelyek tárgyilagosan közvetítik otthonukba Magyarország és a nagyvilág történéseit.

Ilyen hírműsor: „A Hét".

A múltkor is az országos rendőrkapitányság szóvivője, amint őszintén a kamerába néz és senkitől nem zavartatva, nyugodtan és jól érthetően azt mondja: tehát, amikor a tavaly október 23-i ünnepségen Göncz Árpád a mikrofonhoz lépett, a kiabáló skinhead fiatalok már nem voltak a téren. Ha úgy vesszük, ezt kellett mondania, hiszen erre épült fel az egész riport (tudniillik, hogy provokáció volt az egész), ha viszont másként vesszük, az ORFK-nak nem illene ilyen könnyen leleplezhető „állításokban" — fogalmazzunk finoman — résztvennie. Ugyanis nem teljesen világos, hogy egy ilyen fontos szerv képviselőjét mi veszi rá egy olyan állítás közzétételére, ami pár nap múlva nagyon egyszerűen megcáfolható. (Mutatja a film, hogy ott vannak a kiabáló fiatalok, pedig már a verset is elszavalják az ünnepségen). Szóval nem teljesen világos, miért kell ilyen fölöslegesen és átlátszóan „mást" mondani.

Ha csak azért nem, hogy olajozottan menjen a..., mi is? Ja, igen. A rendszerváltás.

Havas András

Miért mennyit kell dolgozni?

Drágább a megélhetés, „olcsóbb" az elektronika

Az életszínvonal számításának többféle egyszerűbb és bonyolultabb módszere van. Ezek mindegyike jól mutatja azt, hogy a nyolcvanas évek második fele óta évenként csökkent a bérből és fizetésből élők életszínvonala. *Vajon hány órát, hónapot kell az átlagos bérből és fizetésből élőknek dolgozniuk azért, hogy bizonyos fogyasztási cikkeket meg tudjanak vásárolni?*

Míg 1980-ban az iparban dolgozó munkások és alkalmazottak egy órára jutó átlagos keresetükért 4,8 kiló fehér kenyeret, vagy 4,3 liter tejet, vagy fél trappista sajtot, 43 deka vajat, 2,9 kiló almát tudtak venni, 1992-ben már az egyórányi keresetből csak 3 kiló kenyérre, 3,4 liter tejre, 28 deka trappista sajtra, 36 deka vajra vagy 2,1 kiló almára futotta. 1993 első negyedévében a kenyér mennyisége fél kilóval, a tejé 4 decivel, a sajté 8,5 dekával csökkent. Nem sokkal jobb a helyzet az iparcikkek esetében sem. Egyhavi keresetért 1980-ban mintegy 19 pár gyermekcipőt lehetett kapni, 1992-ben már csak 5 párat. 1980-ban a havi fizetésből 6-7 női ruhára tellett, tavaly már legfeljebb háromnégyre futotta volna. Egy férfikerékpárért 1980-ban még nem egészen két hetet kellett dolgozni, tavaly csaknem egy hónap teljes munkabérét ki kellett volna fizetni egy közepes minőségű férfibicikliért.

A gyermek- és csecsemőruházati cikkek ára is ugrásszerűen emelkedett. Tavaly már ezekért a holmikért háromszor-négyszer annyit kellett dolgozni, mint a nyolcvanas évek elején. Alaposan megnőtt a személygépkocsik ára is, bár el kell ismerni, hogy a minőségük aligha összehasonlítható a 13 évvel korábbival. Akkor mintegy 20-25 havi munkabérért lehetett egy autót kapni, most 50 hónapot kell dolgozni egy olcsóbbnak számító autóért is.

Viszonylag elérhetőbbek a szórakoztató elektronikai termékek: 13 éve egy színes televízióért öt, egy akkori hi-fi toronyért mintegy hat hónapot kellett dolgozni, ma a tévét alig két hónapi munkabérért, a tornyokat jó két hónapi keresetért kínálják.

S hogy mégsem fogy annyi belőlük, mint az előbbi adatokból kínálkozna? Az oka kézenfekvő: *mind többet kell dolgozni az alapvető élelmiszerek árának előteremtéséért, a lakásfenntartás költségeiért, a mindennapi megélhetés biztosításáért. Mert az elmúlt évtizedekben éppen ezek a költségek emelkedtek a legdrasztikusabban.*

(FEB)

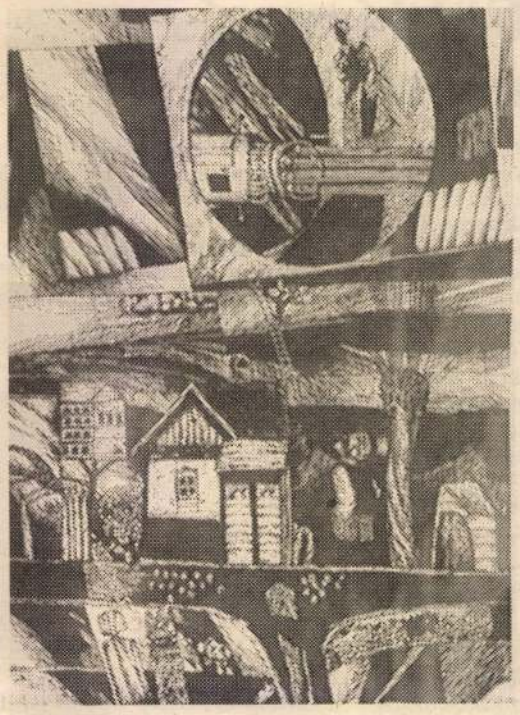

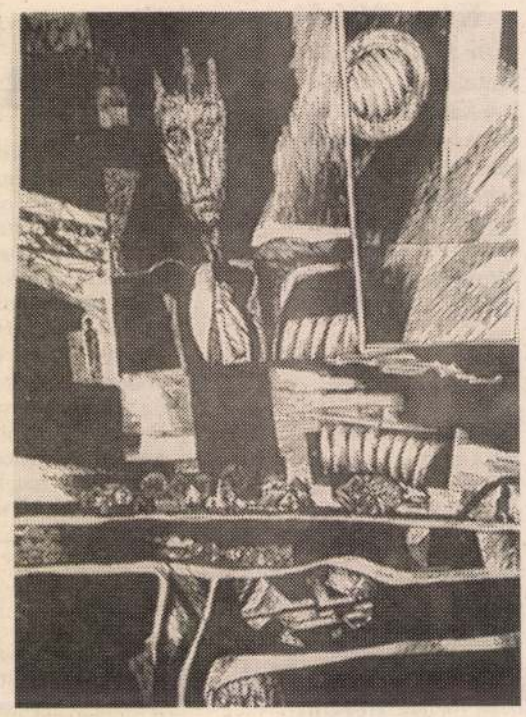

(Fotó: Gál Gábor **Grafikák** *Szántó György)*

Megfejtés

Azt mondta délután a nagyanyám, hogy piszkosul elfáradt, mert több órán át beleőrjített a turbukba. Elég régóta ismerjük egymást, de ilyet eddig még nem mondott, élemedett kora ellenére tiszta az észjárása, úgyhogy meglepődtem. A kérdésre, hogy mit is csinált egészen pontosan, újból elismételte a fentieket, hozzátéve, hogy nem volt könnyű, mert kicsi volt a szája, a tojú meg csak repkedett szerteszét.

Beletelt egy fél órába, míg tisztáztuk, hogy ő tulajdonképpen „beleürített a turbukba", vagyis tollal tömte meg a párnahajat, ismertebb nevén a cihát, így most már aránylag kényelmesen tud rajta feküdni, nem is kemény, nem is puha, pont jó.

Másnap tréfából feladtam a mondatot barátaimnak — köztük diplomás nyelvtanároknak is —, hogy fejtsék meg. A legszebbet aztán megosztottam otthon a nagymamival: eszerint a drága, kilencvenéves öregasszony „addig hajkurászta a galambokat az udvaron, míg azoknak teljesen elment az eszük".

Nagymamám azóta lefekvés előtt néha felkacag, de különben nincs vele gond, galambjaink eddig se voltak, örül, ha a tyúkokat rendesen el tudja látni.

(doros)

Tér-zene

Az egri kis Dobó téren a vendéglátósok összefogásával a helybéli zenészek adnak műsort esténként, az ide látogató turisták örömére.

(Fotó: Szántó György)

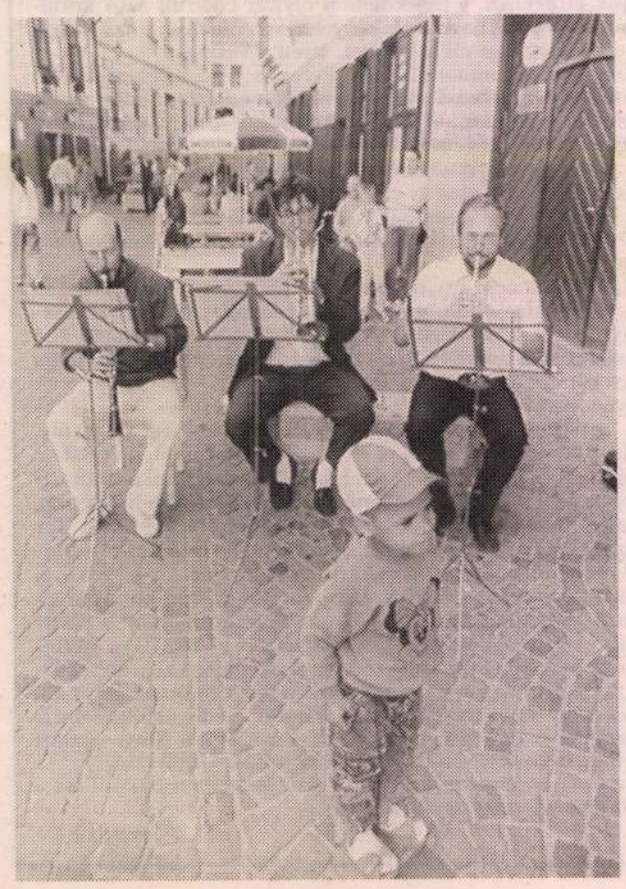

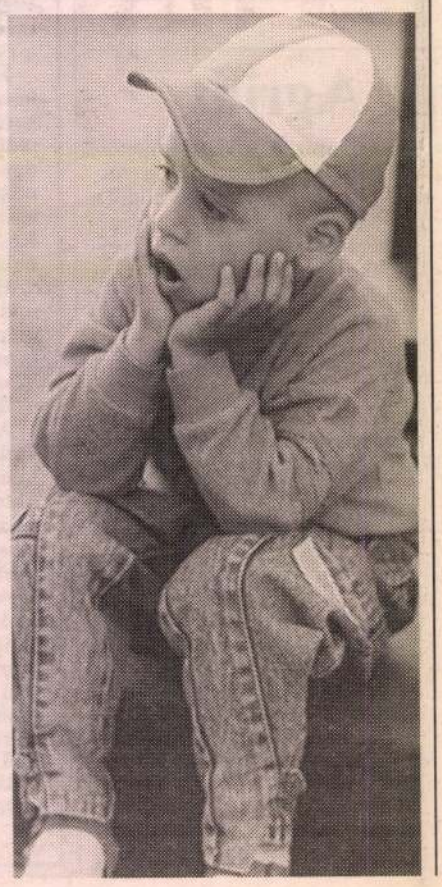

Az arcot kell figyelni

Herczeg a Kaiserben

A cím talán problematikusnak, szójátéknak tűnik, noha nem az. *Herczeg István* néhány grafikája lóg a falon a Kaiser sörözőben, az *egri* Érsek utca egyik nemrég megnyílt vendéglátó intézményében. Inkább fiatal párok futnak ide be, hogy a finom virslit leöblítsék egy kis sörrel. Közben kínálják a falak a látnivalót is. Az külön kérdés, hogy a délutáni sörivás és a grafikák témái, az általuk kiváltott érzelmek, gondolatok, netán szenvedélyek hogyan illenek össze? Végül is mit gondol, érez, őriz, érlel tovább magában az, aki a Kaiserben a grafikák alatt eltölt egy fél órát? Ha egyáltalán figyelemre méltatja ezeket az ábrázolásokat...

Herczeg István évek, évtizedek óta — amikor nem a színeket bűvöli, csak a vonalak közé igyekszik szorítani képzeletét, felindulásait, kifakadásait — szellős tájakat szeletel fel, ott különféle modern és kevésbé modern mozgó tárgyakat szerepeltet, nemegyszer mintha ütköztetne, szabályszerű vagy éppen elképzelt karambolokat rendez. Bizonyára azért, hogy kitessék, ebben a mi térségünkben, amiben élnünk adatik, minden van, csak a megélhető rend hiányzik. Mennek-lótnak-futnak ezek az idegileg felőrölt, vagy legalábbis eszelős emberkék innen-oda, onnan meg vissza, mintha ebből állna a világ, a helyzetváltoztatásból, a pillanatra méretezett ötlet, kaland végrehajtásából. Közben kipufog a gáz a járgányokból, kigőzölög az emberi pára, és elkeveredve a szándékok meg a megteremtett légkör, netán a gonoszság elképesztő egyvelegével, tönkreteszi mindazt, ami másnak másként keletkezett, másként is értelmezhető lenne. Ha ez a sok minden, ez a vad hajsza, őrület, ez a mozgás fel nem falná azt a nyugalmat, a békét, az elmélkedési lehetőséget, amit szerencsésebb korok szerencsésebb emberei még megkaphattak. Ki is tudjuk olvasni a vonalakból, az elrendezett és céltudatos jelentéssel felruházott ábrákból, hogy itt valamiféle tendencia, leginkább az irányát tévesztett élet folyik, a modern ember, ez a mindenre kétkedéssel, és legfőképpen nyeglén válaszoló fajta öli magát. Úgy tesz, mintha nem venné észre a bemérhető, kiszámítható eredményt, csak viszik előbbre a gépek őt, előbbre. Vagy azt hiszi, hogy előbbre jut a masinák, a mozgás, a nyüzsgés által? És hogy a grafikusnak mi a véleménye? Meg kell nézni azt a „hajmeresztett luciferi arcot", amely az egyik lapról tekint le a sör habját éppen a nyelvével birizgáló fiatalemberre. Pokoli ez az állapot — mondjuk mi is —, miközben magunk részesei vagyunk ennek a kényszerű, ránk kényszerített iramlásnak. És mert mások eszeveszetten tülekednek, csalnak, lopnak-hazudnak, visszaélnek a pillanatra megszerzett hatalommal, mi csak szégyenkezni merünk, hogy nincs bátorságunk belemenni a „magasabb fekvésű játékokba". Herczeg István lapjai lelkiismereti kihívást jelentenek az esztétika és a szépség nyelvezetén.

Mint ahogyan az előző, Kaiser-beli tárlaton is láttunk a főiskolások húsz-egynéhány munkája között egyet, amely „rímel" Herczeg István gondolatvilágára. A kép szignója „VIGYA 93", előadásában, témájában benne pendül a *középkori ember halálltánc-vidámsága*, az a merész rettenet, ahogyan szembe lehet és szembe is kell nézni mindazzal, ami minket emberi mivoltunkban megtart. Megtarthat.

Többször benézünk majd a Kaiserbe, a falakon lógó mondanivalók miatt — is.

Farkas András

Egy belga szélhámos nyomában

Lengyel királyi herceg az egri püspöknél

Az egyik jó nevű fővárosi ügyvéd irodájában megjelent 1929. október utolsó napjaiban egy *gróf Pooder János* néven bemutatkozó belgiumi ügynök. Előadta, hogy ő *Szobieszki János* lengyel király egyenes ági leszármazottja, s elérkezettnek látta az időt arra, hogy az első világháború után megszületett Lengyelországtól visszaszerezze a Szobieszki-birtokokat, amelyeket Lengyelország felosztásakor a hódítók elkoboztak. Szobieszki Jánosnak, aki részese volt a törökök kiűzésének, több mint kétmillió hold földre becsülték a birtokát, s csak *Lemberg* környékén 800 faluja és tanyája volt. *Pooder úr a pesti fiskálisnak előadta, hogy a lengyel királynak Jakab nevű fiától veszi leszármazását, s magát tekinti a vagyon örökösének, mivel Jakabnak testvérei utódok nélkül haltak meg.* Gróf Pooder Károly János alias Szobieszki Károly János herceg szerint, Jakab herceg fia, Szobieszki János menekülni kényszerült hazájából, miután az orosz cár leverte hadseregét, s útját Magyarországnak vette.

Most adjuk át a szót a Pesti Napló 1929. november 3-i számában megjelent szenzációhajhász cikknek;

"A menekülő fejedelem megállt tehát a magyar határon, és bevárta a fejleményeket. Csakhamar értesült arról, hogy a bécsi udvar ellene elfogatóparancsot bocsátott ki, és amint nyilvánosan jelentkezni fog, azonnal le fogják tartóztatni. Sok gondolkodnivalója nem volt, Lengyelországba nem fordulhatott vissza, Bécsben nem jelentkezhetett. Hűséges udvarmesterével, báró Rosenberggel együtt elhatározta, hogy álruhában Magyarországra fog menekülni... nagy ügyességgel kisiklik a kémek kezei közül... Mint később kiderült, *a herceg Egerbe menekült, ahol gróf Pooder néven gróf Eszterházy püspöknél talált menedéket. Éveken keresztül itt bujdosott a fejedelem, és ezalatt az oroszok, majd Lengyelország felosztása után az osztrákok is távollétében fej- és jószágvesztésre ítélték, vagyonát elkobozták. A herceg éveken keresztül tartózkodott az egri püspöknél Pooder álnév alatt, és itt maradt akkor is, amikor a szépséges Tímár Annát feleségül vette. Ugyancsak a püspöknél maradt udvarmestere, báró Rosenberger is. Amikor a herceg a püspök palotájában meghalt, hűséges kísérője, báró Rosenberger visszatért Lengyelországba. Ifjú Szobieszki János hercegnek Tímár Annával kötött házasságából ivadékok származtak, s ezek késői utódának mondotta magát a Belgiumból Budapestre utazott mérnök.* Hivatalos iratokkal igazolta származását, és az új lengyel államtól birtokainak visszaadását követelte."

A „Szobieszki-ügy" további hullámokat vetett. 1939. január 20-i számában a Pesti Napló ismét foglalkozott a sorok között ki nem mondott Pooder alias Szobieszki nevű kalandorral. Ekkor már úgy tálalták az ügyet, *mintha Eszterházy Károly püspök biztatta volna a hazájából menekülő Szobieszki herceget, hogy „nála nyugodt menedéket találjon."* Dr. Sekeres István budapesti ügyvéd vállalkozott Pooder úr romantikus ügye egyenesbe hozatalára...

Igen ám, de közben Brüsszelben egy *Hoppe* nevű nyugalmazott tengerészkapitány tartott igényt a hatalmas Szobieszki-vagyonra, mondván, hogy ő a jogos örökös. S mi több, Pozsonyban *Seiff Mihály*, Rákospalotán *Seiff Károly*, sőt a budapesti *Aigner György* vallotta magát Szobieszki-örökösnek. *Szerintük a lengyel földről menekülő Szobieszki herceg nem Egerbe, hanem Győrszigetre ment, és ott nem Pooder, hanem Seiff Mihály János néven bognármesterséget folytatott.*

S mi az igazság a Szobieszki-fiak körül? Az utolsó Szobieszki, név szerint *Miksa Sándor*, 1875-ben az amerikai *Covingtonban* hunyt el. Ma már örök rejtély marad, hogy egy magát gróf Pooder Károlynak kiadott állítólagos belgiumi vegyészmérnök hogyan keverte bele ebbe a nyilván szélhámos ügybe a kristálytiszta jellemű *Eszterházy Károly* püspököt, *kitalálva a szépséges Tímár Anna egri hajadon szerelmi históriáját.* A derék szélhámos nem gondolt arra, hogy egy-másfél órán belül tisztázható lenne gróf Pooder Károly Jánosnak — alias Szobieszki hercegnek — Egerben történt halálesete a gondosan megőrzött matrikula alapján. S mi több! Még Sekeres István ügyvéd urat is sikerült beugratni, aki 1929. november első napjaiban úgy nyilatkozott a Pesti Naplónak, hogy „a legközelebbi napokban Varsóba utazik..."

Egy kalandor szélhámos így keltette hírét 1929-30-ban Egernek, az egri püspöki udvarnak...

Sugár István

LONDONBA repülőjegy oda-vissza csak 19.800,- Ft!
Nyaraljon KRÉTÁN, a legszebb görög szigeten! 8 nap, utazás repülővel, félpanziós ellátással CSAK 31.500,- FT!!!

Hét végi műfajelmélet

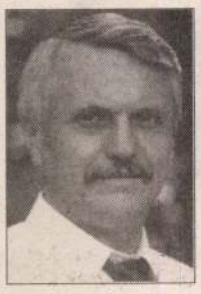

HEKELI SÁNDOR

Vége a médiaháborúnak, mondják derűlátóan hazai sajtónk frontjain. Ám az is lehet, két nagyobb ütközet közötti szünetről beszélhetünk csupán. Hiszen állnak még egymással szemben a táborok, a fegyverek pedig bármikor, bárhonnan előkeríthetők. Többnyire e körül folyt a vita a Magyar Újságírók Országos Szövetsége hét végi tisztújító küldöttgyűlésén. Akik e szakmában dolgozunk, igen fontosnak, munkánk lényegét megfogalmazónak érezzük, éreztük mindig e találkozókat. Csalódnunk kell viszont, ha azt hisszük: ugyanilyen fontosnak gondolja ezt az eseményt a környezetünk, a tévénéző, a rádióhallgató és az újságolvasó közvélemény.

Megosztott az újságíró társadalom – ez a tény talán lázba hozza a megosztókat és a megosztottakat. Nincs médiatörvény – ennek hiánya lassan már a médiában dolgozókat sem aggasztja különösebben. Érdemes volna viszont jobban figyelni az afféle kijelentésekre, mint amilyet a szakma egyik jelese, Farkasházy tett a minap: „Hogyan fogok én humorizálni azzal a céggel, amelyik két oldallal később az újságomban hirdet..." Mert ez a dolog még új jelenség honi sajtóiparunkban, mert itt is jelen van a korai kapitalizmus, és ezen, mások példájából esetleg tanulva, jó volna nem száz év múlva túljutnunk.

Hét végén MUOSZ közgyűlés, hét elején Médiahajó vagy bárka, nagy hete volt ez a magyar sajtónak. Az újpesti rakparton nyugodtan parkolhatott a hajóra igyekvő, óriás kutyák őrizték a partot. (Érdekes, mindegyik fekete volt.) A drótkötéllel szilárdan egybekötözött Hunyadi és Táncsics közönségébe vegyülve további elegáns, udvarias óriások tucatjai őrizték a vendégek nyugalmát. Igen sok nagyvállalkozót lehetett látni a hajózók között, olyanokat, akik gyakrabban töltenek ki csekkszelvényeket, mint flekkpapírt.

A szabad sajtó garanciája lesz (lett) a szabad gazdaság.

Országos lapok szinte követhetetlen adásvétele folyik, most éppen úgy áll a helyzet, hogy akár három ilyen is kerülhet egy tőkés kezébe. Ami a vidéki sajtópiacon kialakult, az pedig már nem is mai keletű, s reményeink szerint talán nem végleges. Mindenesetre, ha már a fejlettebb országokra tekintünk, érdemes odafigyelni arra is, hogy a szabad vállalkozásokban példamutató németföldön rendelet tiltja a külföldi tulajdon behatolását a tartományi sajtóba.

A honi médiaháborúra utalva Göncz Árpád, az író, mértékadó műfajelméleti megjegyzéseket is tett a MUOSZ hét végi küldöttgyűlése számára: nem jó, ha összekeveredik a hír, a tudósítás műfaja a kommentáréval. Vigyázzunk a színvonalra a világos mondanivalóval, a hiteles információval, a műfajok tisztaságával.

S egyáltalán: a szakma tisztaságával.

Kiállított kutyák Egerben

Nagyon sok tulajdonos vitte el tegnap kis, avagy nagy kedvencét vasárnap az egri kemping területén rendezett kutyakiállításra. A programra 1700 ebet neveztek be, melyeket többezer látogató vett szemügyre. A nap során nem egy alkalommal hallhattuk az elismerő szavakat: micsoda kutyák.

FOTÓ: SZÁNTÓ GYÖRGY

Több asszonykéz kellene a Pipis-hegyen

A nőknek pedig több pénz a borítékba

T. BOKROS MÁRIA

Nem sok cégvezetőnek okoz gondot manapság, hogy kevés a dolgozója. Mégis találtunk ilyet. Ha ötven nő állna sorban a gyárkapu előtt munkát kérve, bizony örömmel fogadná őket *Búzásy László* igazgató, az Interbip Invest Rt. Pipis-hegyi üzemének vezetője.

Mit is kell tudnunk az üzem történetéről? Az 1962-ben indult félvezetőgyártást, az akkori Szerszám- és Készülékgyár jegyezte. Az 1970-es években fejlett infrastruktúrát építettek ki, az évtized végén ide került az integrált áramkör gyártása is. A Gyöngyös környéki falvakban lakó lányok, asszonyok itt találtak munkát évtizedeken keresztül. Több mint ezer embert foglalkoztatott ezidőtájt Pipis-hegy. A 80-as években Mikroelektronikai Vállalattá változott az üzem.

Oroszi Anna, aki 24 éve dolgozik a hegyen, summásan jellemzi az eltelt negyedszázadot: „A lábam ki nem tettem a gyárból, mégis volt már jó pár munkahelyem. Mire megjegyeztük az egyiket, tanulhattuk a következőt."

A félvezetőgyártást az Interbip Invest 1991 márciusától vette birtokába. Ekkor 800-an dolgoztak itt, ám rövid időn belül 300 fő alá csökkentették a létszámot, nem kis sokkot okozva a szakképzetlen munkásnők százainak. A főleg szövetkezeti pénzből építkező vállalat a mikroelektronika-gyártásba fekteti pénzét. A közel 150 millió forintos beruházása révén olyan külföldi cégek szállítójává válik, amelyek hosszú távú stabil piacot jelentenek. Míg tavaly 286-an dolgoztak itt, mára már 474-en.

Búzásy László gyárigazgató további fejlesztést tervez, hiszen csak diódából évente 1,4 milliárd darabot, tranzisztorból 800 ezret gyártanak hetente. Diódából az európai termelés 30 százalékát ők adják. Egyes termékeik korlátlan mennyiségben piacra találnak. Ezért is lenne szükségük még jó néhány ügyes asszonykézre.

A betanított munka jellegéből adódik azonban, hogy a fizetési boríték jóindulattal is csak szerénynek becézhető.

Ázsót Sándorné 23 éve dolgozik a gyárban.

– Én is azok közül való vagyok, akit '91-ben elküldtek, s rá egy évre visszahívtak. Jöttem, sok asszonytársammal együtt. Pedig a pénz nem sok. Képzelje csak el, hogy augusztusban 28 napot dolgoztam, túlórával, ebédpénzzel együtt 16 ezer volt a borítékban. Ha nem túlórázom, akkor tíz-, tizenegy ezer a bérem. Mondom is az uramnak, nem válok el tőled, mert ennyiből egyedül nem tudok megélni. Keményen dolgozunk, szombatonként is bejárunk, minőségi munkát várnak tőlünk. Mi meg azt várnánk, hogy a boríték legyen vastagabb.

Nem ismeretlen az asszonyok panasza *Kerekes József* mérnök, az IC-gyártás megbízott vezetője előtt sem.

– Tudom, nincsenek „túlfizetve" az asszonyok, de korábban még kevesebbet vittek haza, az IBI tavaly szeptemberben 15 százalékos béremelést adott. Igyekszünk az egyéb szociális szolgáltatásainkkal is marasztalni a nőket. Fogász, szemész, belgyógyász és nőgyógyász szakrendelést működtetünk. Az IBI új gazda még a Pipis-hegyen, de évről-évre stabilabbá válik, biztos munkahelyet ígér az itt dolgozók számára.

Néhány sorban

A csányi tornateremért

A községben felépült a régóta várt tornaterem, ám felszerelés híján nem tudják birtokukba venni az iskolások, így továbbra is ott tartják a testnevelési órákat, ahol tudják. Az önkormányzat már többfelé próbálkozott pénzt szerezni a bordásfalra és egyebekre, de az elegendő összeg még nem jött össze. Most azt tervezik, hogy a község lakosainak a segítségét kérik. Közadakozásból talán összejön a még hiányzó 1 millió, és mire hidegre fordul az idő, a csányi diákok is teremben tornászhatnak.

„Vadvirág" gondok

A hatvani citeraegyüttes tagjainak egy része kiöregedett, s most fiatalanítani szeretnének. Azokat az ifjakat várják, akik kedvet éreznek a citerához és szívesen játszanának a „Vadvirágban", s egyben úgy érzik, hogy a népzene e területét is az elvárt színvonalon kell tartani a városban. A jelentkezőket kedd délutánonként várják az Ifjúsági Házban.

Sztrájk a főiskolán?

(Folytatás az 1. oldalról)

Múlt hónap közepén levelet írtak a főiskola vezetőjének, melyben ismételten leírták irigylésre cseppet sem méltó helyzetüket, valamint azt, hogy szerintük törvényesen is nagyobb bér illetné meg őket. Ebben a levélben említették először, hogy amennyiben helyzetük nem változik, egynapos figyelmeztető sztrájkot tartanak.

Az elmúlt hét végén kapták meg a választ, amely szerintük nem más, mint időhúzó taktikázás a főiskola részéről. Azt ígérik a levélben, hogy bizottságot hoznak létre ügyük kivizsgálására, addig is várjanak türelemmel.

Havi bruttó 11 ezerrel Bocsi és Tóth bármi lehet, csak türelmes nem. Elmondták, hogy még megvárják a szerdai fizetésnapot, s ha akkor is a szokásos vékonyságú lesz a borítékjuk, akkor – mint azt a vezetőséghez írt levelükben jelezték – az elkövetkező napok egyikében sztrájkolni fognak.

Hogy mikor?

Azt „technikai okokból" még nem árulják el.

A paraván mögött a tatabányai Nevesincs bábcsoport

A bábfesztivál díjazottjai

Az elmúlt hét végén Egerben megrendezett fesztiválra 12 gyermek-bábcsoport érkezett az egész országból. A színvonalas előadások megtekintése után nem volt könnyű kiválasztani, hogy kik legyenek a díjazottak, hiszen mindegyik csoport szépen szerepelt. Végül Mészáros Emőke elnökletével a zsűri úgy döntött, hogy az első díjat a miskolci Kazinczy Általános Iskola csoportjának ítéli oda. A második helyen a szegedi Pipitár csoport végzett, míg a harmadik a tatabányai Nevesincs együttes lett.

Különdíjat a viszneki Csibészke, a ceglédi Csipkerózsika, a celldömölki Tücsök, a mosonmagyaróvári Habóka, valamint a sióagárdi Fecske bábcsoport kapott.

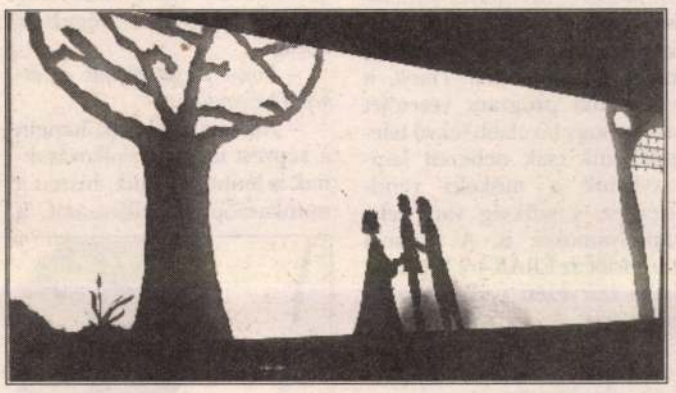

S íme, produkciójuk a nézőtérről szemlélve

FOTÓ: JAKAB LÁSZLÓ

Templomtornyot szentelt Seregély István

S. J.

Vasárnap délelőtt avatta fel Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke a miskolci Avasi-déli templom újonnan elkészült tornyát.

Maga – a görög katolikus istentiszteletnek is helyt adó – templom egy évvel ezelőtt készült el, viszont hiányzott a tornya. Amikor a templomszentelésre érkezett német püspök afelől érdeklődött, mért nincs tornya az épületnek, azt kellett hallania, nincs már pénz az épület e részére. Ezután hamarosan megérkezett az az adomány Németországból, amelyből tíz hónap alatt megépült a torony, és elhelyezték benne az Őrbottyánban a Gombos öntőműhelyben készült harangokat. A templom, a torony a harangokkal 84 millió forintba került. Mellette épült fel az a gimnázium, amelyet a jezsuita rend működtet, s amelyben az idén szeptemberben 73 elsős kezdte meg tanulmányait.

A tegnapi egyházi ünnepségen több száz hívő vett részt.

Életképes megyei kamarát akarnak

Dr. Mánya lett az elnök

T. Z. M.

Az egri megyei kórház dísztermében tartotta meg alakuló ülését szeptember 30-án a Magyar Orvosi Kamara megyei szervezete. A találkozóra 61 orvos jött el, hogy megvitassa az október közepén sorra kerülő országos alakulógyűlés napirendjét, majd megválassza a Megyei Orvosi Kamara elnökét. Erre a posztra végül két jelölt pályázott: Dr. Gyetvai Gyula, az egri Markhót Ferenc Megyei Kórház és Rendelőintézet osztályvezető főorvosa, valamint dr. Mánya Kristóf, a gyöngyösi Bugát Pál Kórház főorvosa. A titkos szavazás után kiderült, hogy a küldöttek négy évre dr. Mánya Kristófnak szavaztak bizalmat. A választást követően a megyei küldöttgyűlés meghallgatta az új elnök elképzeléseit, terveit. E pillanatban az a legnagyobb kérdés – mondta többek között dr. Mánya Kristóf –, hogy sikerül-e október közepéig olyan alapszabály-tervezetet alkotni, amely az eddigekhez képest sokkal szélesebb alapokon nyugszik, amely érdemi feladatokat tud a helyi és megyei kamaráknak megjelölni. Fontos, hogy olyan alapszabály szülessen, amely minden jogositványt megad a praxismenedzselést és szolgáltatást is nyújtani kívánó megyei kamarámak.

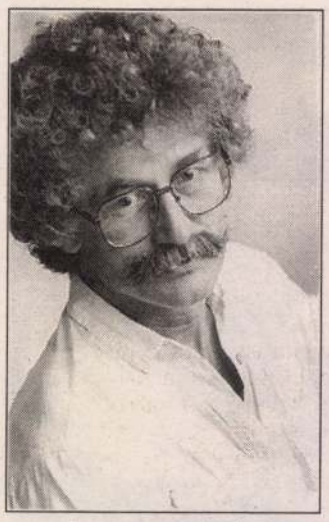

FOTÓ: GÁL GÁBOR

A festőnek köcsögből van sok

Citromfűtea Herczeg Istvánnal

Két héttel ezelőtt még keveset mondott nekem a név: Herczeg István. Hallottam róla, hogy jó humora van, meg azt is, hogy közvetlen ember. Valaki azt is elmesélte, hogy festő, de már régóta csak a saját örömére festeget, mert nem tud megélni a mesterségéből. Az egyik ismerősöm tudni vélte, hogy hamarosan kiállítása lesz. Nosza, itt az apropó, hogy találkozzam vele.

GUTI RITA

Eger, Kanada-városrészében levő családi ház udvarának kerítését befutotta a vadsóska, ezért amikor csengetésemre kijött a házigazda, csak úgy tudott üdvözölni, ha meghajolt. Így hát elég tréfásan kezdődött a mi ismerettségünk, s köszöntése után teljesen rámragadt a közvetlensége. Kézfogásának határozottsága még inkább megragadott. Amikor beléptem a kertbe, rögtön figyelmeztetett, hogy van egy kutyájuk, akitől nem kell félni, csak a hangja nagy. S, hogy ezt elhiggyem, megpróbálta a helyszínre vezényelni az ebet, de az a füle botját se mozdította az érkezésemre, úgyhogy meggyőződhettem róla: tényleg szelíd.

A nappaliban, ahol citromfűtea mellett beszélgettünk, rengeteg régi köcsögöt láttam a szekrény tetején, amikor megdicsértem a gyűjteményt, csak legyintett:

– A pénz is oda jön, ahol sok van. Mi a köcsöggel voltunk így, a pénzzel nem. Ezért is hagytam abba a festést. Az emberek szeretik a szépet, de tudnak élni nélküle. Régebben szívesen lefestettem a kedvenc horgászhelyeimet, mert örömet szereztem vele annak, aki megvette. Mostanában azonban nincs pénzük az embereknek ilyesmire. A magam örömére azért néha még festegetek, leginkább a portrékkal próbálkozom. Akik nem értik a képeimet azt mondják, hogy elvontak, pedig éppen ellenkezőleg. Mindig konkrét dolgokat, eseményeket dolgozok fel.

Felmentünk a műterembe, ahol megnézhettem néhány alkotását az erdélyi falurombolásról, vagy arról, hogyan pusztítja el az ember a bioszférát. A falon egy halhólyag- és egy madártollgyűjteményt fedeztem fel, s megtudtam, hogy ezeket már régóta le akarja festeni, de nincs elég ideje. Mostanság alkalmazott grafikával foglalkozik, de erről csak annyit mondott, hogy kizárólag kulturális rendezvényekre tervez plakátokat. Arról a bizonyos kiállításról pedig, amelynek apropóján meglátogattam, kiderült, hogy elhalasztják. Januárban rendezik majd meg Hatvanban.

Közben hazaérkezett a kisebbik fia és a felesége is. Az egész család annyira közvetlen volt velem, hogy egészen otthon éreztem magam. Olyan volt, mintha egy régi kedves ismerőssel találkoztam volna, pedig csak pár órát beszélgettünk. Amikor elbúcsúztam, azért még – céduláról olvasva – elmesélt egy viccet, s a lelkemre kötötte, hogy meg ne sértődjek, ha az utcán nem köszön. Ennek két oka van, vagy összetévesztem az öccsével, vagy ő maga ilyen szórakozott. Ezt azzal magyarázza, hogy sokat dolgozik egyedül, s egyre kevesebbet beszélgethet emberekkel. Ennek hatására, néha az utcán is magába feledkezik.

Ahogy kiléptem a kapun, s elindultam az őszies esőben, észrevettem, hogy sokkal jobb a kedvem, mint amikor megérkeztem. Elhatároztam, ha legközelebb erre járok, betérek, és kérek abból a citromfűből, amiből olyan zamatos teát lehet főzni.

Cserebogarak

Kafferbivalytrófea tekintélyes szarvakkal

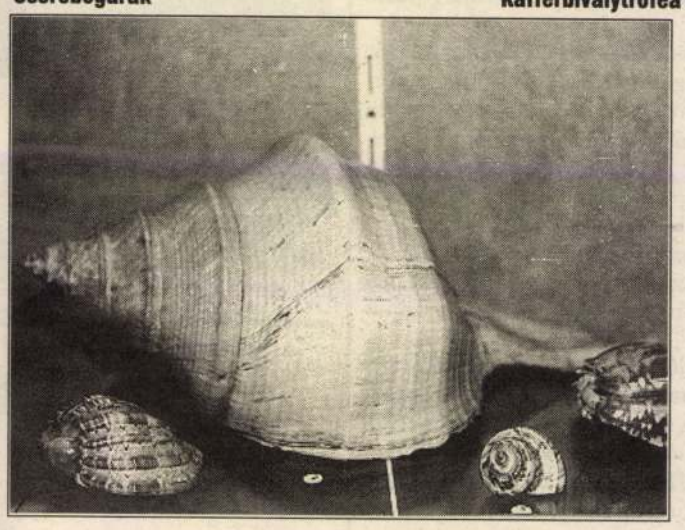

Egzotikus kagylók és csigák a tenger mélyéről FOTÓ: ROBOTKAY LAJOSNÉ

A gyalogkakukk már nem gyalogol

Egzotikumok Hatvanban

A Hatvany Lajos Múzeum (Kossuth tér 12.) kiállítótermében még látható az Egzotikumok című természettudományi kiállítás. A tárlaton rovar- és lepkeritkaságok, csigák, kagylók, káprázatos hazai és külföldi ásványkincsek, különböző trófeák tekinthetők meg. Látható még a tárlaton többek között erszényes ördög, gyalogkakukk és egyéb ritkaságok is.

Nincs fölösleges dolgozó

Az ÉRÁK korszerűbb képzettséget kínál

Észak–Magyarországon a '80-as évek végén már égetővé váltak azok a foglalkoztatási gondok, amelyek világosan utaltak rá, hogy át kell alakítani a munkaerő-állomány szakmai összetételét. Egyértelművé vált: a fejlett piacgazdasághoz csak megújult szakembergárdával csatlakozhatunk. A térség munkaerőgondjainak enyhítésére regionális átképző központot (ÉRÁK) hoztak létre, amely 1991 októberében nyitotta meg kapuit. Az ÉRÁK legfőbb célkitűzése, hogy a gazdasági szerkezetátalakításkor fölöslegessé vált dolgozókat korszerűbb képzettséggel juttassa újra munkahelyhez, továbbá rugalmas átképzési programokkal segítse a munkahelyteremtést. *Dr. Kovács Jánost*, az ÉRÁK Heves Megyei Kirendeltsége igazgatóját az intézmény első néhány évének tapasztalatairól és a további tervekről kérdeztük.

HALMAI ISTVÁN

– Sajnos, Heves nem tartozott az intézmény *alapítói* közé, így nem jutott világbanki hitel a megyei alközpont vagy iroda létesítésére. Személyes kapcsolatok révén – akkor még mint képzési menedzser – sikerült meggyőznöm *Frank Tracyt*, a világbanki program vezetőjét arról, hogy távolabb fekvő településeink csak nehezen kapcsolhatók a miskolci rendszerhez, s szükség van helyi tanfolyamokra is. A szakmai muníciót az ÉRÁK-tól kérjük, a helyi szervezést pedig mi fogjuk össze. Az egri intézménynek a megyei önkormányzat adott helyet. Öt tanfolyamot indítottunk 1991 decemberében, ezzel párhuzamosan szakembereinkkel oktatófüzeteket írattunk. A falugondnoki képzésre komplett csomag készült, a babysitter-tanfolyam pedagógiai, pszichológiai tréningfüzeteit szintén tanáraink szerkesztették, mint ahogy a mezőgazdasági kárszakértői, a környezetvédelmi asszisztensi, a szociálisasszisztens-képzők anyagainak nagy részét is. Ezeket sikerrel használják másutt is. Sok új vállalkozással kerültünk kapcsolatba, s ez segített abban, hogy lépést tartsunk a munkaerőpiac igényeivel.

– Hány tanfolyamot szerveztek eddig?

– Mintegy hetvenet. Jelenleg is folyik a számítógépes adatbáziskezelő, számítógépes ügyviteli programkezelő, és a menedzserképző kurzus. Működtetünk szövő vállalkozói, textil- és játékkészítő, s babysitter-tanfolyamot. Összességében több, mint ezer ember átképzését végeztük eddig.

– Van-e perspektívájuk az átképző központoknak?

– Nemcsak nekünk, hanem a képzést indító vállalkozásoknak is lenne jövőjük, hiszen a munkaerőpiac hullámzását, a kereslet-kínálat alakulását a klasszikus szakképzéssel soha nem lehetett rugalmasan követni. Nem vesszük el a feladatokat a szakiskoláktól, bár vannak ilyen *féltékenységi problémák*, nem tagadjuk. Ha magas színvonalon oktatunk, az aggasztó arányú munkanélküliség nekünk is ad feladatot bőven. A termelő kisgazdaságokban például hiányoznak a megfelelő szakemberek. Óriási lehetőségek vannak a farmer-, a vállalkozó-, a számítástechnikai szakemberképzésben, hiszen fényévnyire vagyunk lemaradva Európától.

– A hallgatók milyen kedvvel vesznek részt tanfolyamaikon?

Rendkívüli változásokat élnek meg hallgatóink: a kezdetben elkeseredett, leépült emberek túlnyomó többsége a képzés végeztével kellő öntudatot, bátorságot szerez, s nagy esélye lesz az elhelyezkedésre. A kurzusok után több mint hatvan százalékuk álláshoz jut.

– Gondolom, az önkormányzatokhoz is igazodnak...

– Igyekszünk az igényeiket kielégíteni. Nem a hagyományos közmunkákra gondolok, inkább azokra a település szempontjából lényeges formákra, melyeknek még nincsenek, nem is lehetnek tradíciói. A falugondnokságra, analitikai laboránsi, környezetvédelmi asszisztensi tevékenységekre képezünk embereket, ha igényt tartanak rá az önkormányzatok.

– A munkaügyi központokkal milyen a kapcsolatuk?

– Az egri kirendeltséggel nagyon korrekt, jó. Kiváló a Nógrád megyeivel is, ahol tavaly óta az ötödik tanfolyamot szervezzük. Informáljuk őket új képzési lehetőségeinkről, ajánlásokat teszünk, és segítségükkel összegyűjtjük a résztvevőket. Folyamatosan tájékoztatjuk a központokat a hallgatók létszámáról, jól bejáratott rendszerben működünk együtt.

A megye jelenleg legkorszerűbb számítástechnikai oktatóterme FOTÓ: GÁL GÁBOR

Tudja-e?

ZAKAR JÁNOS

Hogy a földrajzi neveknek néhányszor rejtélyes és különleges forrásuk van. Éppen ezért sok tudós foglalkozott a talányok megfejtésével.

Hogy nagyon érdekes az egyes világrészek nevének eredete.

Hogy Európa neve a régi görög történészek szerint az „ereb" szóból származik, ami 'fénytelent', 'naplementét' jelent.

Hogy Afrika nevét a rómaiaktól kapta az „afer", fekete szó alapján.

Hogy Amerikát háromszor fedezték fel. Először ezer év körül a norman *Leif Erikson*, 1472-ben a dán *Scotas*, és 1492-ben *Kolumbus Kristóf*.

Hogy Ázsia nevével először Homérosnál találkozunk. A tudósok úgy vélekedtek, hogy az „aszír" szóból származik, ami 'keletet' jelent, vagyis ahol a nap felkel.

Hogy a koreaiak országukat Hankukanak hívják. A koreai név japán forrásból származik. Találóan is hangzik, mert a szó a 'nagy szépség'-et jelenti. A kínaiak Koreát a reggeli frissességek országának ismerik.

Hogy a dél-amerikaiak nagy folyója, az Amazonas, a mitológia harcos asszonyairól kapta a nevét.

Hogy az ókori világhódító *Nagy Sándor* nevét több város viseli, közöttük a legismertebb az egyiptomi Alexandria.

Hogy a németek országukat Deutschlandnak hívják, a franciák Allemagne-nak, az alemán germán törzs szerint. A szlávok adták a németeknek a nemci nevet, mert szlávul 'némá'-t jelent, ez ugyanis abból adódott, hogy a németek nem beszélték a szláv nyelvet.

Hogy a Vörös-tenger nevét a vörös algáktól, moszatoktól kapta. Ezt a görögök Eritra Talasnak nevezik, ugyanis Eritrea = vörös, talas + tenger. Innen kapta nevét Eritrea is, ami vörös országot jelent.

„Mentsétek meg a reményt..."

FEJES KATALIN

Az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola környezetvédelem szakos hallgatói magukénak tartják azt a hitvallást, hogy „Földünket nem örökül kaptuk, hanem unokánktól kölcsönözzük." Korszerű elméleti ismeretekkel vértezik fel magukat, hogy napjaink nagyarányú természet- és önpusztító folyamataival szembeszálljanak, gátat vessenek azoknak. A hallgatók oktatása azonban nem marad meg csupán elméleti síkon. Dr. Kárász Imre, a környezetvédelmi tanszék vezetője, elmondta, hogy náluk „a terepgyakorlat része a környezetvédelem szakosok felkészítésének, mert az elméleti képzéshez szervesen kapcsolódik gyakorlati jellegű is." Az I. év végén kötelező 10 napos környezet- és természetvédelmi szaktáborban vesznek részt a hallgatók. Ennek célja, hogy szerezzenek tapasztalatokat a tábor megtervezéséről, praktikus levezetéséről. A II. évben külföldi terepgyakorlatra került sor. 1994-ben 15 napot töltöttek az USA-ban Arizona, Nevada és Uta államok területén. Ismerkedtek a világ legnagyobb nemzeti parkjaival (Grand Canyon, Petrifield Forest, Zion National Park), természetvédelmi területeivel és az USA környezetvédelmi politikájával, modern hulladékfeldolgozó üzemeket és atomerőművét látogatták meg. A II. év végén került sor az egyhetes ökológiai terepgyakorlatra. A főiskola tiszafüredi objektumában voltak, ami üdülési, oktatási és sportcentrum is egyben, s ideális terep volt a legkülönbözőbb vizsgálatok elvégzéséhez.

A nyári terepgyakorlatnak pontosan meghatározott céljai voltak, úgy mint a hagyományos és modern terepeszközökkel, azok használatával való ismerkedés, az adott terület jellemzése, s az együttdolgozás megtanulása, a problémaérzékelés és a tolerancia gyakorlása. „Megtapasztalták, hogy a munkamegosztás befolyásolója és egyben függvénye is a hatékony szervezésnek és lebonyolításnak."

A feladatokat ideális feltételek mellett végezték el, mert a 17 tanárjelölt munkáját 4 oktató és 2 laboráns segítette, és irányította. A kiscsoportos munka során 3 hallgatóval 1-1 gyakorlatvezető foglalkozott.

Komplex vizsgálatot végeztek a jövő környezetvédői, mert tanulmányozták az adott terület növényzetét, állatvilágát, talaját, vizét és mikroklímáját. A mérések eredményeit értékelték, összegezték, táblázatok és grafikonok segítségével szemléltetik a jegyzőkönyveikben.

HERCZEG István

(fa-ba): Bemutatjuk Herczeg Istvánt.
= Hevesi Szemle, 13, 1985, 5. 63-64. il

Herceg István

V. Nemzetközi üveg szimpozion

1995 aug. 20-27. Balatonvarsolt

OTP BANK Galéria

1995 szept. 7-21.

HERCZEG ISTVÁN

LOSONCI MIKLÓS: NAGY ERNŐ ÉS HERCZEG ISTVÁN MŰVEI HATVANBAN

DÉLSZIGET 1995/33, 55-56

Herczeg István

repr. Várakozók
o. farost 50×70

11 egri művész szabad táblata
Heves Megyei Műv. Közp. Gal.
1995 aug. 23 - sept. 13.

Herczegh János épitészmérnök
Uj tag
A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei
MMÉEK, LXI, 15-16 szám

1927

Budapest, 1905 Október hó 5-én

IX, Kinizsy-utcza 31.

...et, kérem mielőbb elintézni.

...báró Urnak, hogy a Börzsönyi

...gvetést kötlevelekkel együtt aláírás

...unka ugyis jövő évben lesz befejezve és

Visszaküldöm mellékelve az 541. sz.

Kiváló tisztelettel

Gyalus Z

Hercegh János

építész

szül. Nagygejőcz. 1891.

okl. nyert 1923.

Névjegyz. Műegyetem 9 l.

Herczeg János, faesztergályos

1870-ben szül. Mágocson. 1888-ban szabadúl. Mint segéd 10 évig vándorol a legjobb mesterekné1. 1898 óta önálló. Az Ipartestület tagja. 164. old

B. Horváth Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történe többől az 19[illegible]-as években 149. old

A Jan. Pann. Múz. Évk. XIX. 1974. Pécs

Herczeg János

rajza. (rézk.)

Vasárnap 1965. (VIII.) 40. sz. 42. l.

Herczeg Ferenc

Bolondóc (repr.)

Vasárnap VIII. (1965.) 91. sz. 128. l.

dr. Herczeg Károly, Ybl-díjas építész (uvaterv).
Ybl Miklós-díjasok, 1986.

és dr. Herczeg Károly
(UVATERV)

Dr. Herczegh Károly 1956-ban diplomázott az ÉKME Építészmérnöki karán — pályafutása első nyolc évében elsősorban ipari épületek (szövödék, cipő- és bőrgyári létesítmények) tervezésében vett részt a KIPSZER, az Ifjúsági Lakásépítő és a KIPTERV kötelékében. 1964 óta vezetője az UVATERV Közlekedésüzemi Tervező Irodájának. Itt végzett jelentősebb munkái: szervizállomások (Budapest, Miskolc, Győr, Szekszárd, Pécs, Eger); gépjárműtelepek (Hungarocamion, Zalaegerszeg, Pécs, Siófok, Csepel-sziget, Zay utca); autópályakiszolgáló létesítmények, szervizállomások irányítervei. Szintén kezdettől fogva részt vett a Ferihegyi repülőtér bővítésének tervezésében.

Több országos tervpályázaton kapott díjakat, a repülőtéri új utasforgalmi épület tervezését is pályázat alapján nyerte el dr. Jaklics Ervinnel. Tervezési szakterületének irodalmát több, elméletet és gyakorlatot összefoglaló kötettel gyarapította.

Magyar Építőművészet 1986. 4. sz. 50. old.

dr. Herczeg Károly és dr. Jaklics Ervin a Ferihegyi repülőtér utasforgalmi épületének tervezéséért kapták díjat. (repr.)

Herczegh Károly, építész Mlsk

A Boldizsár utcában épülő
új gépkocsi-nervi vezető
tervezője.

M. M.: ... tizenhét új nervizállomás a
harmadik ötévej terv-ben 5

NÉPSZABADSÁG 1ap. 1966. okt. 11.

dr Herczegh Károly, építész

L: Csányi Árpád

–: Díjak, kitüntetések – 1986. 8.

Élet és Irodalom Bp. 1986, ápr. 4. XXX/14

Herczegh Károly

az alábbi tervpályázat on megvételben részesült 17. számú pályater v egyik szerzője.

A Budapesti Televizió Adóállomás és Mikrohullámú Központ fejlesztésére kiirt tervpályázat, 197o.
Magyar Ép.műv. 1971.3.sz.2-8.l.
8.l.

Herczegh Károly

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán III. díjban részesült 13.sz. pályamüegyik tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

HERCZEG Károly Mónika

Szilágyi 2005. 147.

összeírása, valamint az épületekr
vázlat összeállítása volt. Nem vo
topográfiai leírás, sem az alapve
túlmenő forráskutatás. A teljes m
alapuló, egységes szempontrendsze
idő intervallumon belül történő á
példa. Több műemlék tartozékainak
és bőséges képi dokumentálására n
annak ellenére, hogy a begyűjtött
intézkedés ellenére - kétségtelen
országos állományrevízió olyan je
műemlékvédelemnek, amelyre a tová
kutatómunka épülhet. Az adatlapok
nyilvántartásának adatbázisába ke
feltételek mellett kutatható. A m
során összegyűjtött anyagnak csak
emlékenként egy-egy fotót tartalm
információt ad közre egy-egy emle
ebből adódó terjedelmi következme
megfontolások együttesen eredmény
jövőben sorozat jelleggel, megyén
jegyzékét. A szövegek (leírások,
adatlapok alapján íródtak, a jegy

MDK

Herczegh Károly, építész

A Hungarocamion új forgalmi telepének tervezője: Távlati kép:

Repr.

–: Épül a Hungarocamion gépjármű-forgalmi telepe 13.

Népszabadság, Bp. 1967. szep. 17.

Merczep Károly faragó mester

Mollókő, Kossuth t. u. 76
s) hász oromdeszkait
készítette

Kanyálhy - Kremnicsák: Mollókő
Kossuth t. u 76. helyreállítása
Műemlékvédelem 73/4 230.

Herczeph Károly

az alábbi pályázaton megvételt nyert egyik terv egyik
összéje.

Gallmayer Ferenc: Budapesti televizió és mikrohullám-
központ fejlesztés-tervpályázata.
Magy.épip. 1971.5.sz. 278-282.l.

Herczeg János

Rajz. Repro.

Valóság, 1965. ~~6~~ 7. n. 82. l.

1021

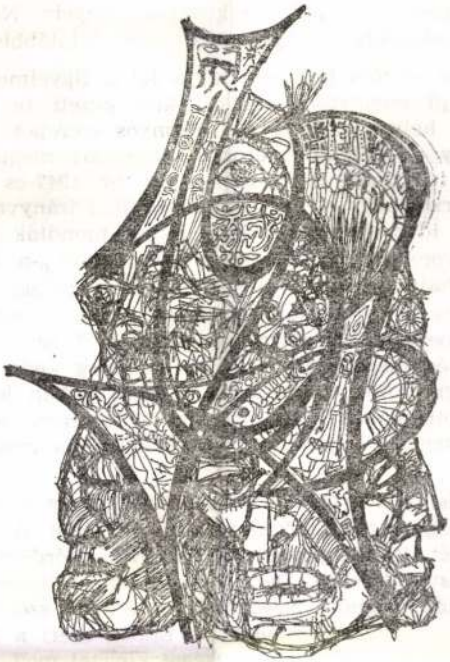

Herczeg János rajza

azonban nem szűnt meg leleplezni a tömegek előtt a kisgazdapárt kulák-tőkés vezetésének következetlenségét, megbízhatatlanságát, a né
„kisgazda" politikát. A kommunista pártnak ez a poli
új helyzetben, 1947-ben már egyre inkább elégtelenné
elég súlyos volt, s nehéz lenne megmondani, hogy m
párt a koalíció változatlan összetételű fenntartására
nyekkel járt volna. A hangsúly tehát nem is a hely
Mód elvtárs által elképzelt más politika következmén
a békés kibontakozás lehetőségei megszűntek, vagy leg

1965
VALÓSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Igaz — s erre Mód elvtárs helyesen hívja fel a fig
nyomó többség egyidejű megnyerése nélkül következet
s ebben — nem volna helyes eltúlozni — bizonyos szere
is. De az a tény, hogy a jobboldali erőktől nagyrészt
még nem áll a nép túlnyomó többsége — ezt az 194
felfedték — nem ok arra, hogy a párt egész politikai irányvonalát hibásnak tüntessük fel már ebben az időszakban. Kérdem: mikor mondták azt a marxisták, hogy fordulatot csak a túlnyomó nagy többség, a nemzet 80%-a bizalmának birtokában lehet és szabad végrehajtani? Többségre feltétlenül szükség van, de hogy milyen többséggel hajtják végre a fordulatot, és hogyan, mégis csak a konkrét történelmi helyzettől, a külső- és belső erőviszonyok alakulásától függ. A hatalom megragadása után a túlnyomó többség megnyerésének feltételei még kedvezőbbek, s a hiba nem az adott formában végrehajtott fordulatban, hanem abban keresendő, hogy a párt vezetősége a hatalom birtokában nem elemezte a tömegek meggyőzése terén előtte álló feladatokat, elhanyagolta a politikai tömegmunkát, s más téren is súlyos hibákat követett el.

A forradalom békés fejlődésének fontos vonása, hogy nem mehet végbe s nem is ment végbe a lakosság többségének semlegesítése útján. A békés út a társadalom többségének megnyerését, ill. megőrzését, az alapvető kérdésekben a forradalmi élcsapattal való egyetértést feltételezi. De a többség nem feltétlenül jelenti a túlnyomó többséget. Békés út esetén megnő a passzív tömegeknek a szerepe, azoknak a szerepe, akik szavazócédulával csinálják a történelmet. Éppen ezért a békés út a széles, kispolgári tömegektől magasfokú politikai érettséget követel meg. Adott volt ez Magyarországon? Csak részben, s ennek belső történelmi okai vannak. Helyesen mutat rá Mód elvtárs, hogy a párt a tömegmozgalmak szervezése, vezetése terén (itt elsősorban a népi, forradalmi szervekkel kapcsolatos állásfoglalásokra gondolok) hibákat követett el. Ennek is szerepe volt abban, hogy a fordulat után a forradalmi erők tömegbázisa nem volt olyan széles, mint egyes országokban. De nem ez volt az alapvető. S arról sem szabad megfeledkezni, hogy a szocialista forradalom népi demokra-

1021

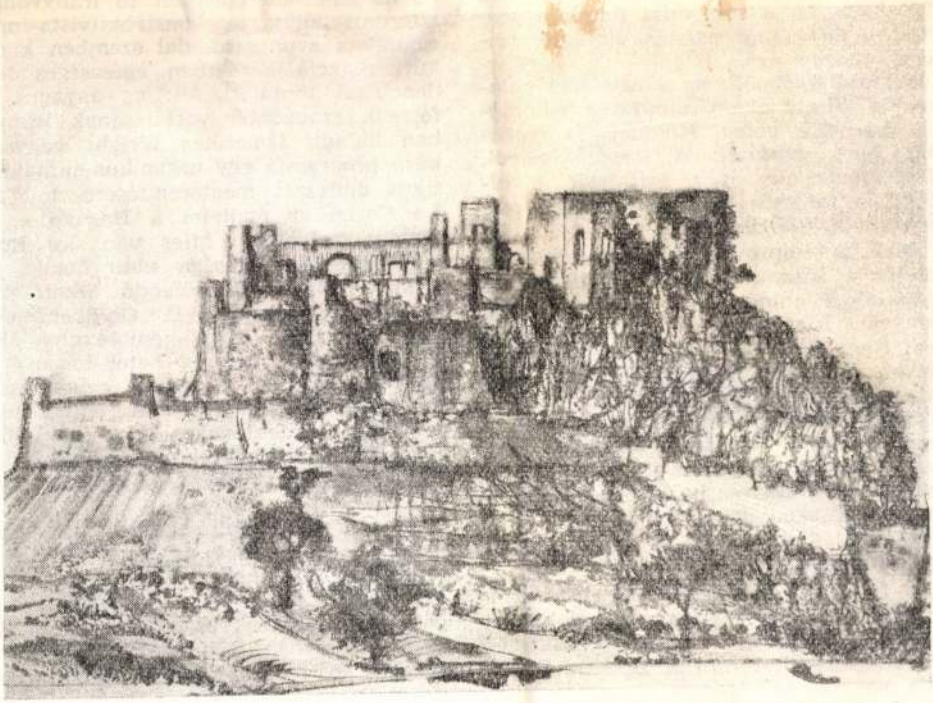

Herczeg János: Bolondóc

1965 NOV
VALÓSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

... határozható meg. A világot egységnek látom. Az embert illető vízióm lényegében epikusan vallási, különösen, ha a sors által háttérbe szorított, a történelmi tudaton kívülálló emberekről van szó.

A Máté Evangéliuma kivételével va... mennyi filmje olyan, mintha a valós... ból merítette volna. Költőiek és re... ták. Igen pontosak a forgatókön... Megváltoztatja-e ezek tartalmát ... milag, a forgatás közben felmerül... mentumok alapján?

Sohasem improvizálok. Az *Ac*... ban és a *Mamma Rómá*ban nemcs... párbeszédek minden sorát, de a cselek... ményeket is rögzítettem a forgatókönyvben. Nem ellenzem elvből hivatásos színészek szerepeltetését, de csakis akkor dolgozom velük, ha ez elkerülhetetlen. Lényegesnek tekintem, hogy filmjeimet saját magam irányíthatom, ugyanúgy, mint amikor regényt vagy költeményt írok; minden színész hajlamos, hogy előtérbe nyomakodjék.

Melyik az a művészet, amely leginkább inspirálja?

A festészet, mindenekelőtt Masaccio. A forma szigorú egyszerűsége, a kifejezés és a szó, meg a képszerű kifejezés közvetlensége hat rám leginkább. Ellensége vagyok mindennemű ornamentikának és díszítő cafrangnak. Esztétikai eszményem direkt, masszív, és nem modern, sem elegáns világot nem képvisel. Hiszek a forma hatalmában, abban, hogy közvetlenül kell megragadnunk egy-egy esz-

... is működnek, ...

... a- ... sz- ... bá ... gye- ... Rohe ... t al- ... sa a ... g chi- ... a két köral... onyépületével. De ... és késői alkotásai, Kahn, ... letei is visszatérést jelentenek a ... vek előtti amerikai építészet középkor-utánzataihoz, „erődítményeihez", súlyos tömegeihez.

Ma az USA építészetében retrográd, eklektikus folyamat megy végbe, és a legelkeserítőbb, hogy az irányzat két fő képviselője, Stone és Yamasaki „avantgardista" építészek az amerikai közvélemény szemében. Népszerűségük, melyet gátlástalan reklám-hadjárat táplál, igen nagy. Stone az USA pavilonját a brüsszeli világkiállításon már köralakú neoklasszicista épület formájában tervezte meg. Néhány éve a new-yorki Central Parkban „új-velencei stílusú" múzeumot épített, oszlopsorokkal. A múzeum célja,

Herczegh János müépitész

"Fölalatti palota" épitette és lerajzolta a müvész. Másik rajzának cime: "Földberótt fészkünk az orosz határon az ágyuállás alatt Repr.

Élet, Bp. 1915. szept. 12. VII. évf. 37. sz. 889. lap.

Herczegh János épitőművész

"Müvészet a lövészárokban" cimmel tizenegy katonafejet ábrázol "Tüzértipusok" alcimmel.
A rajzokat az Élet munkatársainak üdvözletül küldte a frontról a müvész.
Repr.-ók.

Élet, Bp. 1915. juli. 25. VII. évf. 30.sz. 715, 723. lap.

MDK

Herczegh János, ép.
szül. Nagygejöc, 1891-ben

oklevél kelte: 1923

" száma: 7618

A m.kir.József Müegyetemen okl.-t,absolut.-t vagy okl.-honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig. EI-M 1931 jan.15. 17.1.

Herczegh János, okl.ép.m. MDK
sz.1891. Bp.Közp.Városh.

a Kamara tagjai sorába felvette.

A Bp.-i Kérn.Kamara közleményei.
MKE Közlönye. 1927 III. 27. 74.l.

MDK

Herczegh János, sz. 1891. építész

Hird. tagfelvételről. MMÉBKözl 1927. 11-12.sz. 74 l.

Herczegh Károly, építész

MDk

A modern, célszerű, amellett takarékos tervezés híve.

Pápay Gyula: Gyárépítés tussal, vonalzóval, logarléccel 7. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. febr. 1.

HERCZEG (WEISS) KLÁRA

NYUGAT IRODALMI MÚZEUM (PIM)

1122 Budapest, Városmajor u. 48/b T.: 155-2272

Zárva!

ADY ENDRE EMLÉKMÚZEUM (PIM)

1053 Budapest, Veres Pálné u. 4-6. T.: 137-8563
Nyitva: 10-18 h
Szünnap: hétfő, kedd
Látogatók száma: 3220 fő
Fenntartó: Művelődési és Közoktatási Minisztérium
1055 Budapest, Szalay u. 10-14. T.: 302-0600

A költő utolsó budapesti lakása, melyben 1917-től lakott Csinszkával. A lakásmúzeum 1994. májusa óta felújítva, eredeti tárgyakkal berendezve várja látogatóit.

JÓKAI MÓR EMLÉKSZOBA (PIM)

1121 Budapest, Költő u. 21. T.: 395-2605
Nyitva: 10-16 h, csak szombat, vasárnap
Látogatók száma: 1680 fő
Fenntartó: Művelődési és Közoktatási Minisztérium
1055 Budapest, Szalay u. 10-14. T.: 302-0600

1993. február 18-án ismét megnyílt Jókai régi villája helyén, a lebontott svábhegyi villa hangulatát idéző emlékszoba, melyben Jókaira vonatkozó fényképekből, a tulajdonából származó tárgyakból, bútorokból rendezett kiállítás látható.

ERDŐS RENÉE-HÁZ

1174 Budapest, Báthori út 31. T.: 256-6062
Nyitva: 15-18 h
Szünnap: hétfő
Látogatók száma:4570 fő
Fenntartó: a XVII. kerület Önkormányzata
1173 Budapest, Pesti út 165. T.: 257-3333

Erdős Renée lakóháza, melyben a helytörténeti kiállítás mellett az írónő emlékszobája is megtekinthető.

HERCZEG KLÁRA
1021

Szobrai emberközpontúak

Beszélgetés Herczeg Klárával

Herczeg Klára szobrai közérthetőek, nyílt beszédűek. Művészeti izmusoktól és stílusirányzatoktól terhes világunkban mer és tud realista lenni. A szó legjobb értelmében emberközeli, emberközpontú. Úgy, hogy szobrai

A kecskeméti 1919-es emlékmű vázlata

kortársainkról és kortársainknak szólnak.

— Mindig is a társadalom nagy kérdései foglalkoztattak — mondja a művész. — Alkotásaimmal véleményt akarok mondani, mozgósítani, hatni, valamit megindítani a nézőben. Meggyőződésem, hogy a művészet nem lehet öncélú, különösen napjainkban nem, amikor oly gyakran kell a művésznek felráznia az emberiség lélkiismeretét.

A megtört arcú asszony karjában halott gyermekét tartja — ez a Vietnami anya című megkapóan szép kompozíciója. A vietnami háború idején született. A másik anya—gyermek kompozíció az Éhező Afrika címet viseli — csonttá soványodott anya öleli csont-bőr gyermekét.

— Ha megtalálom a gondolatot, a mindenki számára érvényes mondanivalót, már könnyen szoborrá formálom. De aki sokakhoz akar szólni, annak közérthetően kell beszélnie. Nem formai bravúrokra törekszem, noha ismerem, olykor ki is próbálom a legmodernebb szobrászati irányzatokat (mutat néhány csavart szobrot, játékos kísérletet). Nem dekoratív akarok lenni, de el akarok mondani valamit úgy, hogy azt meg is értsék.

Témaválasztása — kisplasztikákban, érmékben, nagyméretű szobrokban — a nagy eszméktől a humorig igen sokrétű. Szereti a portrét — (mindig csak azokat mintázta, akik emberileg is érdeklik), gyakran formálja meg az élet sorsfordulóit, és derűs pillanatait, sok műve kapcsolódik a forradalom, a munkásmozgalom eseményeihez, neves alakjaihoz.

Goldman György, Landler Jenő, Kelen Jolán, Bagi Ilona, Bálint György, a forradalom, a munkásmozgalom jeles alakjai csakúgy, mint a magyar vagy a nemzetközi munkásmozgalom meghatározó eseménye[illegible] [illegible] Herczeg [illegible].

— Már fiatal koromban a baloldali értelmiségiek közül kerültek ki a barátaim, a társaságom, Goldman György és többen, a szocialista képzőművészek csoportjának tagjai közül. Talán ezért is nyúlok szívesen olyan témákhoz, amelyekben meggyőződésemet fejezhetem ki, amelyekben a háború ellen tiltakozhatok, amelyekben a mi megváltozott életünk szépségeinek adhatok hangot.

Huszonöt köztéri szobra van az ország különböző városaiban. A legismertebb talán a kecskeméti 1919-es emlékmű lendületes nőalakja. Az inotai Család című szobra, az egri Szőlőslány, a szentesi Olvasó kislány, a felsőszentiváni Lány hegedűvel, harmonikus, kiérlelt alkotások. Kun Béla, Landler Jenő és Szamuely Tibor közös emlékművét Olcsay Kis Zoltánnal és Farkas Aladárral együtt készítette el. Herczeg Klára Landler Jenő egész alakos szobrát mintázta meg. (Az emlékművet Budapesten, a Kun Béla téren állították fel).

Portréi közül nem egy áll köztéren. Mikszáth-szobrát jól ismerik Balassagyarmaton, s egy másik Mikszáth-portréját Mohorán állították fel. Mezőkovácsházán Hunyadi Jánosról, Makón József Attiláról őrzik Herczeg Klára alkotását.

Számos szobra került közgyűjteménybe, múzeumokba, a Magyar Nemzeti Galériába, a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumba, a Kiscelli Múzeumba.

— Sokszor mintázok a magam kedvére, saját magamnak. Barátaim portréit, nagyra becsült művészek arcképét.

S már mutatja is a markáns Van Gogh-fejet, amely technikájával a festő ismert vonásain kívül szinte festésmódját is felidézi. Bartók- és József Attila-portréja a művész egyéniségéből, művészetéből ragad meg valamit. Füst Milán, Pogány Ödön Gábor, Kohut Magda-portréja egy guineai asszonyfej, a művész édesanyjának arcképe sorakoznak a polcokon.

— Azokat mintáztam meg, akiket szerettem, akik érdekeltek, akiknek a gondolata, érzésvilága közel állt hozzám. Amikor arcvonásaikat tanulmányoztam, a gondolataikkal is ismerkedtem. S úgy formáltam hasonlóra a szobrot az eredetihez, hogy emberi lényege is benne legyen.

Öreg halász

Vietnami anya

Optimistán szép alkotása az életnagyságú Faültető (a gödöllői pártház előtt áll). Aurórája — a hajó-talapzatról szinte elszálló nőalak — meg csak kis méretű szoborban öltött testet. Öreg halásza vagy a Viharban című kisplasztikája az ember és a természet harcát idézi. Könnyed, légies Nikéje szinte bronzért kiált.

Korsós lány

— Talán egyszer az lesz belőle, aminek szántam: felszabadulási emlékmű.

Más szobrai az élet ellesett jellemző pillanatairól humorral és iróniával szólnak. A tévénézők bumfordi alakjai közül az egyik el is aludt. A hosszú hajú, farmernadrágos beat-énekes vonagló testével, átszellemült arcával „majd megszólal".

Új szobrait mutatja, beduinfiguráit, a Gagarin emlékét idéző kétalakos kompozíciót: a földre hulló és diadalmasan szálló emberpár statikai bravúrral megoldott kettőset.

K. M.

DOLGOZÓK LAPJA
1981 DEC 13
MHSZ SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mester Attila

Kopogtat

— *Ki az?*
— *Én vagyok.*
— *Gyere be.*
— *Mit csinálsz?*
— *Írok.*
— *Kritikát?*
— *Nem, most nem kritikát írok. Verset.*
— *Írjál nekem is egyet.*
— *Nicsak, ez nem is rossz gondolat. És miről írjak?*
— *Valamiről.*
— *Micsoda? ... Egyébként igazad van. S nem is tudod, mennyire kéményen. Valamiről még úgysem írtam soha. Mindig csak másról ... mindig csak másról ...*

★

— *Ki az?*
— *Én vagyok.*
— *Gyere be.*
— *Találtam egy sípot. Fújhatom?*
— *Miért pont itt, s amikor dolgozom?*
— *Mert máshol nem hallja senki. Akkor pedig minek fújjam?*
— *Nagy igazság. Magam is így lennék vele.*
— *Hátha dolgozni is jobban tudsz majd tőle.*
— *Ettől nemigen, de fújjad, hallgatom.*
— *Szép?*
— *Hát, olyan-amilyen. Közönséges A-síp. Ehhez mérik a hegedű hangolását.*
— *A csellóét is?*
— *Azt is.*
— *Ágiét is?*
— *Igen, ha ugyan méri egyáltalán valamihez az a mihaszna. Hol találtad?*
— *A kissublót alatt.*
— *Ugye mondtam.*
— *Amit te dolgozol, azt nem kell mérni semmihez?*
— *Kéne, de nem A-síphoz. Valami máshoz. De azt meg alighanem, én hánytam el valahol.*
— *Megnézzem a kissublót alatt?*
— *Hol? ... Különben miért ne? Hátha ott van. Mért éppen ott ne lehetne?*
— *Akkor menjünk és keressük meg.*
— *Menjünk. Ennél fontosabbat úgysem tehetünk.*

★

— *Ki az?*
— *Én vagyok.*
— *Gyere be.*
— *Miért kérded mindig, hogy ki az?*
— *Megszokásból. Az ember soha sem tudhatja, hogy ki kopogtat.*
— *Például most ki kopoghatott volna?*
— *Hajaj, de nehéz. Van, ami bármelyik percben kopogtathat.*
— *Miért mondod, hogy ami? Aki kopogtat, az nem ami.*
— *Mert az az egy, az sajnos: ami.*
— *És kopogtat? Mint a fakopáncs?*
— *Igen. Talán éppen úgy, mint a fakopács.*
— *Piros a feje?*
— *Hogy piros-e? Nem tudom.*
— *Sose láttad?*
— *Még eddig — hálisten — csak messziről.*
— *Ha piros a feje, akkor biztos, hogy fakopáncs, és akkor ami. De ha aki, akkor én vagyok. És most én kopogtam.*
— *Legyen hála annak, aki a kopogtatásoknak is ura.*

Bényi László: Velence galambjai

Doktor Buddha

Esztergomban, a Rózsa Ferenc utca egyik boltíves kapuján a névtábla tulajdonképpen még nem sokat mond: dr. Estéli József. Fiatal férfi sietett elém. Mellén összefont karjaival üdvözölt vendéglátóm. Ez a „manaszta" köszöntés. „Az ázsiai ember nem szívesen fog kezet, meleg van, félnek a fertőzéstől" — mentegette magát. A további magyarázattal már odabenn szolgált.

Íróasztalán díszes diplomára figyeltem föl. Előttem ismeretlen írásjegyek magyarázatát, „műfordítását" kértem dr. Estéli Józseftől:

— A Drahma szolgálatáért a buddhista filozófia doktora — Honoris Causa — így az oklevél, kiállítója az akadémiai joggal felruházott, 1952-ben alakult Kőrösi Csoma Sándor Intézet.

Estéli József, a Labor MIM járműszerkesztője Kőrösi Csoma Sándor Ázsia-kutató, nyelvész élete tapasztalatainak feldolgozásáért kapta tudományos rangját, illetve védte meg doktori disszertációját.

— Tibeti írással —, amely nyelvnek a szótárát Kőrösi Csoma Sándor írta meg és a nyelv grammatikáját kidolgozta —, készült az oklevelem. Kiállítója az az intézet „Ahol Buddha tanaival foglalkoznak". Disszertációmat az intézet kiadja. Úgy hiszem, elsősorban a nyelvészek, irodalomkutatók veszik majd használt ennek a munkának.

— Kőrösi Csoma Sándor életéről viszonylag sokat, de tulajdonképpen semmit sem tudunk. Valamiféle misztikus, „keleties" ködbe vész e nagy magyar munkássága. Estéli Józsefet mi késztette a kutatásra?

— Gimnáziumban érettségiztem. Mint minden fiatalt — így engem is vonzottak, izgattak Baktay Ervin Indiával foglalkozó művei. Természetesen érdekelt a jóga is. Ez volt a forrás. Persze nem „kötelező" ismerni a tibeti írást — de „illik" valamit tudni róla ... Magam angolul tanultam meg; hihetetlenül nagy az irodalma a buddhizmusnak angol nyelven. Ami munkámat még „aktualizálta", hogy 1984-ben lesz 200. születési évfordulója Csoma Sándornak.

Estéli József körültekintően fogott munkához. Kezdetben a Jatakával, Buddha születésének leírásával, majd a Barlam Jozofattal, annak történetével foglalkozott. Mintegy 500 cikket, tanulmányt szedett össze Kőrösi Csoma Sándorról. Mint mondja, sajnos, nem járt még Indiában, de több buddhista kolostort keresett föl:

— Svájcban, a riconi kolostorban élnek az 1959-es tibeti menekültek. Zárt életük magyarázza, hogy őrzik hagyományaikat. Jártam náluk. Munkámnak a buddhizmus-kutatást tartom. Természetesen a disszertációm elkészülte után sem mondhatok le Kőrösi Csoma Sándor életművének további tanulmányozásáról. Még sok meglepetésre, váratlan leletre számítok. A buddhizmusnak 3 iskolája van: a déli, északi és a tantrikus, az új buddhizmus tibeti—mongol része. Ez utóbbi foglalkoztat.

Természetesen a Kőrösi Csoma Sándor-tudor mérhetetlenül sokat tud kutatásának tárgyától. Az ázsiai utazónak még göttingeni iskolás korában lobbant fel lelkében a vágy, hogy megkeresse a magyarok őshazáját. Itthon jól jövedelmező papi állás várta. Csoma Sándor azonban nem ezt a nyugalmas életet választotta, kereskedő karavánokkal indult útnak, gyalogszerrel, öszvérekkel, tevékkel járta be Ázsiát.

— Tudja, az 1810-es évek társadalmi hangulata kedvezett Csoma Sándornak. A magyarság ekkor kezdett öntudatra ébredni, természetes volt, hogy keresték, kutatták, az őshazát. Kőrösi Csoma Sándor 16 nyelvet ismert ... Calcuttában 10 évig könyvtáros volt az Ázsia Társaságnál. Lhassza felé ment, a jugarok nyomát kereste. Így jutott el

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 AUG 26

NÉPSZAVA

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész

NÉPSZAVA 1021 1978. augusztus 26.

Alkotóműhelyben

Korunk eszményeiről — a szobrászat nyelvén

Herczeg Klára szocialista elkötelezettségű művész. Realista ihletésű, emberközpontú szoborkompozíciói, emlékművei, monumentális plasztikái, parkfigurái — Budapesten, vidéki városokban és kisebb településeken is megállítják az arra menőket. Közel negyedszáz köztéri alkotásának nemcsak esztétikai, de közművelődési és a vizuális nevelést elősegítő szerepe van.

A kecskeméti *Tanácsköztársasági emlékmű* dinamikus hangvételű, közel öt méter magas bronz nőalakja meggyőzően szimbolizálja 1919 eszméjét. A fővárosban a Kun Béla téren, a három népbiztos közül *Landler Jenő* domborműve fűződik Herczeg Klára nevéhez.

Pesterzsébeten a *Bagi Ilona emléktábla* az egykori osztálytárs és barát, a koncentrációs táborban elpusztult Goldmann György tervei alapján készült.

Természeti keretben elhelyezett, lírai hatású leányfiguráin a tiszta, határozott formák dominálnak, e kompozíciók harmonikusan kapcsolódnak környezetükhöz. A női test arányainak vonzó szépségei a szabadban, a napszakok fény- és árnyékváltásaiban kitűnően érvényesülnek. A gödöllői *Faültető*, a szentesi *Olvasó kislány* és társaik az új szépségideál megformálói. Herczeg Klára különösképpen vonzódik az ifjúsághoz, a jövő nemzedék képzőművészeti megjelenítéséhez. Ilyen irányú tájékozódásának egyik legszebb példája az 1975-ben, Pápán felállított *Tanuló*, amely a mezőgazdasági és élelmiszeripari technikumot díszíti.

Herczeg Klára a főiskolán nagy mestertől, Kisfaludi Stróbl Zsigmondtól sajátította el a mintázás tudományát. Később Berlinben és Párizsban képezte magát. Itt készült kisplasztikáiból többet porcelángyárak vásároltak meg és sokszorosítottak. Hazatérése után, a harmincas években, a szocialista képzőművészek csoportjának kiállításain szerepelt.

Tehetsége valójában a felszabadulást követően bontakozott ki. *Nyitott ember*, művészi érdeklődése sokirányú; alkotómódszerét közvetlen szemlélet, egyszerűség jellemzi. Figyelemre méltóan érvényesülnek változatos alkotásaiban a társművészetek: az irodalom, a zene, a festészet, a színház és a film.

Egyik rendkívül kifejező kompozíciója Hemingway: Az öreg halász és a tenger című kisregényének, illetve a könyv filmváltozatának elemi erejű élményvilágát tükrözi — az ember és a természet örök küzdelmének állít emléket.

Herczeg Klára termékeny óráinak szülötteiben egyként megtalálható a líra és a dráma; a kemény, logikus komponálási rend harmonikusan kötődik a gyengédséggel, az érzékeny reagálással. A klasszikus szépségeszmények öltenek formát lantját pengető *Orfeuszában*, míg *Viharban* című kisplasztikája — egy apró fácskácska mellett menekülő riadt asszony — a biztonság és a kétség sajátos kettősségét fogalmazza megkapó szimbólummá.

Megindító, sokkhatásra épülő művei az *Ínség Afrikában*, az *Ínség Ázsiában* és az *Éhes szemek*. Ezek a drámai szobrok a világ egyik legégetőbb problémájának megoldására követelnek sürgős segítséget. Aktuális témaválasztására jellemző a kozmosz meghódításának emlékére mintázott *Gagarin*, illetve *Ikarusz* című kompozíciója.

Pszichológiai ábrázolásmódja portréin érvényesül leginkább. Bartók Béla karakteres vonásait az *Elindultam szép hazámból* címet viselő domborművén igen kifejezően állítja elénk. A nagy zeneszerző Csodálatos mandarinjáról hasonló című lendületes kisplasztikája készült. A kultúra nagyjait ábrázoló műveinek sorából *Kodály Zoltán, Beethoven, Chopin, Gauguin, Dürer* arcmásai és érmei emelkednek ki, míg irodalmi vonzódását *Mikszáth Kálmán, Ady Endre, Füst Milán, Radnóti Miklós, Bálint György, Török Sándor* portréja bizonyítja.

Érmeiben a biblia, a görög mondavilág, a világirodalom híres szerelmeseinek történetét dolgozza fel, rendkívüli kifejezőerővel. Műveiben — bizonyság rá a *Kövér énekesnő* és a *Tévénézők* — olykor a humor, a szatíra, a groteszk iránti vonzódás is helyet kap.

Herczeg Klára alkotásait több közgyűjtemény, közöttük a Nemzeti Galéria és a Munkásmozgalmi Múzeum őrzi. Kisméretű munkáit, plakettjeit szívesen vásárolják a gyűjtők, a szépet és értékeset kedvelők. Állandó és megbízható szereplője kiállítási életünknek; számos munkáját külföldön is bemutatták. Művészi munkásságáért méltán érdemelte ki 1960-ban a megtisztelő Munkácsy-díjat.

Horváth Éva

Faültető

Elindultam szép hazámból

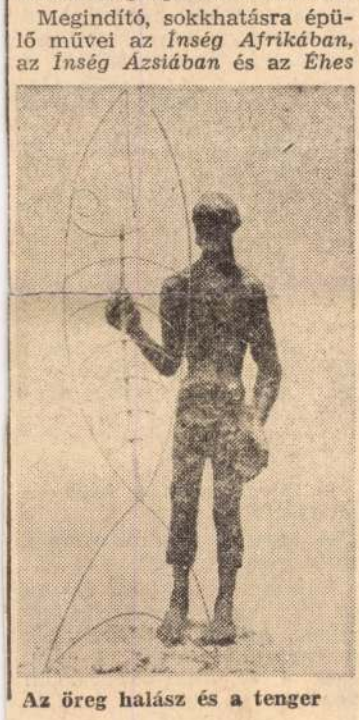

Az öreg halász és a tenger

Kopré József

MEDITÁCIÓ

Egy bodzabokor tövében fekszem
s azon tűnődöm, hogy öregszem!
Hogy a szakállam dér festette már
s az óra jár és jár és egyre jár.
Tarkóm alatt elzsibbadt balkarom.
Ez nem a szívtől van, — vigasztalom
magam, ahogy ott hanyatt fekszem;
Ez a kortól van! Tudom, öregszem.

Fölémhajlik a zöld bodza-sátor.
Az öregség, — mondom — jön magától;
Ahogy a percre percek peregnek,
ahogy a vágyak — elcsendesednek,
Ahogy beszűkül a szem határa
és néz csak néz a bodzafa-ágra.
ahogy én nézek — és hanyatt fekszem.
S tűnődöm, igen, igen — öregszem...

Ratkó József

Szűkebb hazám: Magyarország

A gyerekkori tájakat, nagybirtokomat szétosztotta az idő. Egyébként sem volt valami nagy — egy-két pesterzsébeti utca: az Alsóhatár út, a Bulcsu utca, az Oncsatelep végi rét, ahol már a föld kezdődött (ezt különben is elfoglalták tőlem a németek még 1944-ben); aztán néhány budaörsi hegy, s közben a legnagyobb magyar falu széle anyai nagyanyám révén, s a kalandozásaim során elhódított tájak: egy alsónémedi rozstábla, amelyben hazulról szöktömben megaludtam, Alsódabas, aztán Miskolc, Parasznya, Putnok, Erdőbénye, Kisrozvágy, de korábbról ott van, megvan Vámosmikola is, ahová a bombázások elől menekítve vittek, az Ipoly, amelybe egyszer a magam erejéből majdnem belefulladtam, Sándorfalva, és megragyognak Szeged kirakatai is, s az ország felvégén Hegyfalu, végül a gyerekkor két végvára: Hajdúhadház és Tiszadob.

S ahogy itt sorra veszem őket, ahogy itt most szülőföldé tagosítanám, énekre fordul a szó:

Szememre tetovált hazám,
különös jelem —

de ezt most nem mondom végig. Tűnődhetek holtomig, hová való vagyok.

Pestre nem — kiutáltam magamat onnan. De ott születtem. Kerüljünk beljebb, az országban s az időben is. „*Messze anyám, rokonom van*" — én meg lelenc vagyok, kiscseléd, 11 évesen. Nézek akárhová, gyerekarcom bujkál a fák közt. Rátalál mindenkori gazdám, s — ipi-apacs, egy-kettő-három — csattan a tenyere. S kereshetek más búvóhelyet, de ott is meglelnek. Hát mit tehetek?

Bosszúból elszeretem tőlük a lovakat, hogy csak nekem fogadjanak szót. Madarat szoktatok a kezemhez, magamhoz édesgetem a füveket, bokrokat. Kinézem gazdáim szájából a szót is. Földjeikre uszítok vihart. S gyilkolom őket álmomban. S amikor túladnak rajtam, viszem magammal az egész falut mindenestül. Hová? Magyarországra. Erdőbényére, a református árvaházba, onnan Kisrozvágyra sorkosztra, aztán Pestre, édesanyám temetésére. Így érkezem 1949-ben a Gyermekvárosba, elsőhalott anyámat gyászolva. Ez a térképen nem található város, „második születésem" helye, négy évig Hajdúhadházon, huszonnyolc éve Tiszadobon, az Andrássyak kastélyában volt. Szorongásaim, gyászom oldódtán itt láttam és csodáltam meg először a bajaimon túli világot. S ezért lett fogadott földem Szabolcs-Szatmár megye. Szavaim és düheim idevalósiak. De én csak annyira vagyok idevalósi, ahogy az akácfa vagy a kő. Kivághatóan, elhajíthatóan.

Tudom, mert megtanultam, hogy minden művésznek keresnie kell egy fix pontot a világban, amelyen lábát megvetve kimozdíthatja, elmozdíthatja helyéről az embert. Vagy legalább önmagát. Keresvén ezt az archimédeszi pontot, ha most visszafelé mozdulok az időben, Gömör megyében lelem apámat, akinek családja egy Ratkó nevű hegy Ratkó nevű falujából húzódott egyre beljebb és lejjebb az országba. 1848 már Rimaszombaton találja őket, ahol jeles elődöm, Ratkó József (írhatnám tán így is: idősebb R. J.) honvédelmi biztos. Apám már Párkánynánán születik, s ha Esztergomba járok, nem mulasztom el sosem, hogy a Bazilika dombjáról átnézzek Nánára, szemmel találgatva, melyik lehet a szülőháza. Apám boldogabb korában vándorszínész volt, egy báró színtársulatával járta az országot, s így ismerkedett meg Orosházán Dobrovszki Margittal, leendő édesanyámmal, aki mint neve és evangélikus vallása is mutatja, valószínűleg lengyel származású. Melyikük falujához pártoljak?

Gyermekeim Szegeden, Battonyán, Kisvárdán és Nyíregyházán születtek. Az ő életük is négy égtáj felé mutat. Marad hát fix pontnak, szűkebb hazámnak Magyarország, Európa anyajegye.

Úgy tűnik, elmondtam minden fontosat. Ifjúságom idejéből még néhány helységnév ide kívánkozik: Nyíregyháza, Szeged, Battonya, Berkesz. Persze Budapest is, közelebbről Csepel, ahol tanítottam.

Lássuk most már, miért élek Szabolcs-Szatmárban, ebben a sokat szidott megyében. Említettem, hogy Tiszadobon, a Gyermekvárosban nyílt rá szemem a világra. Megszerettem a Rákóczi-erdő évszázados tölgyeit, a Tiszát, s ámulva vettem észre, hogy a felnőttek nem azért élnek csak, hogy verjék a gyerekeket. Középiskolás koromban Nyíregyházáról bekalandoztam Rakamaztól Lónyáig az egész megyét. S elhatároztam, hogy iskoláim végeztével visszajövök ide dolgozni. Mert látni- és gondolnivaló van itt bőven. Életem értelmesebb, s most már nagyobbik felét, 20 évet töltöttem itt, s ebből is 11 esztendőt Nagykállóban, amely ezeréves vénség létére elveszítette a történelmét. Ez a vala-

Tóth Endre

ÚJ MINIATŰRÖK

Óh, hatalmas folyam, mily vad erő vagy
s mily finom, gyöngéd, játszi ragyogás.
Hordod hátadon a roppant hajókat
s libeg kecsesen a levél, a sás.

Felsüt a hold is, ezüst sugarától
csillámlanak a vízen a habok,
s fényük visszaverődik. Már nem tudom,
vajon a víz csillog, vagy a hold ragyog?

Fiatal csikó robog be szobámba.
Vér a véremből: Gergi unokám.
Nézem kelő naphoz hasonló arcát,
ő mint bukó napra, tekint reám.

Sürget az idő. Be kell fejeznem
a munkát, amit valaha kezdtem.
Valamit még helyére kell tenni,
mit helyettem nem végez el senki.

Forrás vizét ittam, hegyen kószáltam,
őszi erdők színét meg-megcsodáltam,
szarvasok láttára karom kitártam,
de szarvasfiúvá, jaj, mégse váltam.

---

részekre értek, megjelentek a varjak, meg a seregélyek is.

A nap az alsó ágon fél korongjával már sárgállott.

— Most! — kiáltott a kicsi, nagy bajuszú Mráz.

Lövések dördültek. A leterített bakok mellől rémülten menekültek a többiek. Károgva iszkoltak a varjak, és elhúztak a seregélyek is.

Csend lett.

— Van gúzs? — kérdezte a főerdész.

— Hogyne — mondta Gecse. Ő sumákolóbb volt, mint a sógora.

— Rúd, elegendő?

— Van.

Bementek a kukoricásba. Hat bakot találtak pontos lövéssel, halántékon, vagy szügyön érte őket a golyó. A két hajtó gúzsba kötötte első-hátsó lábukat, átszúrták alatta a rudat, aztán vitték az állatokat a némán várakozó terepjáróhoz. Míg ment ez a munka, a vadászok némán várakoztak, és ujjal mutogatták: ki talált? Hazugság nem lehetett, ketten nyilván nem találtak.

— Semmi baj nincs — mondta a kicsi, nagy bajuszú Mráz —, ha végtelen csendben leszünk, óra múltán jön a másik csorda.

S jött.

De már akkor a nap égetni kezdett, az állatok bőre remegett a félelemtől, az éhség azonban mégiscsak hajtotta őket. A vadászok már előzőleg helyet cseréltek, aki hátul volt eddig, az előbbre ment. Holott ilyenkor az első vadásznak a sikerre már nem sok reménye lehet. Ettek, ettek az állatok, amikor újra elhangzott a hajtók parancsszava:

— Most!

Még négy bakot hozott a két hajtó a kocsihoz.

Az egyik vadász azt mondta:

— Kell lenni még egynek.

— Nincs több, elvtársak — mondta Mráz — megnézhetik a terepet.

— De én világosan láttam, hogy találtam — mondta ama vadász. — A szügyére céloztam úgy, hogy a lövedék áthatoljon a szívén, és az fel is bukfencezett.

— A szíve? — nevettek a többiek. — Nem találtál, testvér, te fizeted az italt.

— Esküszöm, hogy találtam.

— Kiderül a vadszámláláskor — vélte a fővadász.

— Én azért becserkészem a tájat.

— Cserkészd. Mi megyünk reggelizni, satöbb.

Tíz órára vége lett a vadászatnak, a cserkésző ember is bejött szomorúan, és azt mondta:

— Mintha azért vérnyomokat találtam volna.

Nevettek rajta.

A két hajtót megjutalmazták három-háromszáz forinttal, adtak nekik enni-inni, aztán elbocsátották őket.

— Gyere csak — mondta Mráz Gecsének, a sógorának —, én sejtem merre van. Nem volt jó lövés. Nem szakította át a szügyét. Itt az árokban van egy mélyedés, abba zuhant.

Odaérvén látták, hogy valóban ott van a bak. Rugdalt még, de hangja már nem volt.

— Jelentsük? — kérdezte Gecse.

— Marha. Hagyjuk csak itt, hadd múljon ki tisztességgel. Amikor a vadászó elvtársak elmennek, majd eljövünk érte.

— Borzasztó.

— Mért?

— A vadszámláláskor rájönnek.

— Ezek? — mondta a kicsi Mráz. — Majd a csontvázát megtalálják ugyanott, a gödörben. Megehették varjak, darazsak, mindenféle mászkáló állatok. Mármint azt a bakot.

— A bőrét is?

— Megoldjuk valahogy. Te csak szólj az asszonyodnak, hogy készüljön trancsírozásra. Ettél már te valaha őzbakot?

— Nyulat, fácánt, ilyesmit igencsak. De őzet?

— Még én sem. Itt az idő.

Elmentek a nagyon csendes délutánon a páráért. Vittek magukkal plédeket és zsákokat, hogy az állatot letakarják. Igen nehéz volt a kimúltat elcipelni Mráz kaducsáig. A két asszony edényekkel, vizesvödrökkel készen állott, a gyerekeket átparentálták Gecse portájára. Nem vette őket útközben észre senki.

— Meg tudod nyúzni? — kérdezte Gecse.

— Én? Nagyobb tudósa vagyok a vadaknak, mint a professzorok. Hát mi? Épp úgy kell nyúzni egy őzet, akár egy nyulat. Ez csak nyilvánvaló?!

— Nyilvánvaló, sógorom, csak csináld már, mert félek.

— Bár még sose nyúztam őzet, de épp úgy megyen ez, majd meglátod, mint a nyulaknál.

Úgy is történt.

Lejött a bőr.

— Még meleg a húsa — mondta Mráz.

— Igen, de pondrók vannak rajta, nem figyeled?

Valóban mozgott ott valami az ínak-húsok hártyáinak felszínén. Ahogyan hozzányúltak a csupasz, bőr nélküli testhez, ezek a valamik hányolódni kezdtek.

Herczegh Klára

Hellenbart Gyula: Midász király Budapesten, Lukács György és a magyarok

A Lukács György iránti érdeklődés és figyelem Magyarországon, valamint Kelet-Közép-Európában a kommunista rendszerek összeomlása óta eléggé megcsappant. Nyugaton is kevesebbet beszélnek és írnak róla, mint harminc vagy húsz évvel ezelőtt. Előkelő helye, szerepe és tekintélye a baloldali, ezen belül a marxista közgondolkodásban azonban megmaradt. Hanák Tibor több mint húsz évvel ezelőtt azt írta a róla szóló könyvében, hogy „a marxizmus számos problémájához művei adnak útmutatót. A marxista ideológia 20. századi központja nem egy ország vagy város, hanem Lukács György".

Ez a körülmény is magyarázata lehet annak, hogy a bécsi Passagen Kiadó filozófiai sorozatában megjelentette a Hellenbart Gyula által írt *Midász király Budapesten, Lukács György és a magyarok* című német nyelvű könyvet. A kiadó bizonyára úgy érezte, hogy Lukács iránt még mindig van annyi érdeklődés és akad megfelelő számú olvasóközönség, hogy egy vele foglalkozó könyv üzletileg is kifizetődő legyen, különösen, ha olyan jeles munkáról van szó, mint Hellenbart Gyula műve.

Az 1930-ban Füleken született és 1956 óta Németországban élő szerző a hamburgi egyetem bölcsészettudományi karán 1975-ben doktorált, majd meghívott előadó lett az egyetem finn-ugor tanszékén. Évtizedek óta kiterjedt írói tevékenységet folytat. Német nyelven irodalmi kritikákat közölt, magyarul tanulmányokat, esszéket írt bölcseleti, irodalomtörténeti és politikai kérdésekről. Behatóan foglalkozott Németh László és Lukács György munkásságával. Majd három évtizeden át egy hamburgi kiadóvállalat munkatársaként a *Profil* című magyar nyelvű képes havi lapot szerkesztette. Válogatott esszéi *Hamburgból nézve* címmel 1991-ben Budapesten jelentek meg.

Doktori disszertációja és egyéb vonatkozó tanulmányai anyagát új kutatási eredményekkel bővítve készült el legújabb könyve, amelynek középpontjában Lukács Györgynek a magyar irodalommal való viszonya áll. A marxista filozófus és esztéta magyar kritikusai gyakran emlegették, hogy az újabbkori magyar irodalom majd minden égető kérdéséhez hozzászóló és ítéleteiben nagyfokú határozottságot mutató Lukács mily kevéssé ismerte ennek az irodalomnak a történetét és mily érzéketlen volt az irodalmi alkotások művészi értéke iránt. Hellenbart arra vállalkozott, hogy megvizsgálja és megvilágítsa ennek a benyomásnak és felismerésnek az eredetét, kialakulását és indokoltságát.

Könyvének bevezetésében a szerző kifejti, hogy nem azt kutatta, miben van és miben nincs igaza Lukácsnak, hol és milyen „hibákat" követett el. Sokkal inkább gondolkodásának struktúrái, azok a sajátosságok érdekelték, amelyek kelet-közép-európai származásából és neveltetéséből keletkeztek. Hellenbart szerint Lukács alkotásainak összességében a magyarul írott illetve magyar tárgyú munkák menynyiségileg ugyan nem tetemesek, és eléggé elszigetelt csoportot alkotnak, gondolkodásába és fejlődésébe azonban talán német műveinél is jobb bepillantást kínálnak. Szellemi alkatának kialakulására szükségszerűen hatással van, hogy Budapesten született és nőtt fel, tanulmányait az ottani egyetemen kezdte, anyanyelve a magyar volt. Ellentétei magyar szerzőkkel és művészeti irányzatokkal, ezek indokai és magyarázatai arról árulkodnak, hogy az érdemi eltérések és különbözőségek ellenére is, az ő és honfitársai gondolkodási módja között gyakran észlelhető hasonlóságok vannak. Az általa kritikusan szemlélt magyaroknál, és nála is a nyugat-európai szellemi teljesítmények iránti fokozott érdeklődés, befogadási készség figyelhető meg, valamint jellemző az irodalmi és filozófiai jelenségek ideologizálására való hajlam.

Hellenbart e tételének részletes és sokoldalú kifejtése a könyv fő témája. A szerző érzékletes képet fest a huszadik század magyar szellemi irányairól, az irodalom és a közgondolkodás kimagasló alakjairól, értelmiségi csoportosulásokról és intézményekről, valamint a kelet- és közép-európai térség hasonló kezdeményezéseivel és fejleményeivel való összehasonlítás eredményeiről. Különösen azoknak a magyaroknak a tevékenysége kerül reflektorfénybe, akikre Lukács is felfigyelt és akik élete egyik vagy másik szakaszában erősen foglalkoztatták. Ezek közé tartozott Ady Endre, Babits Mihály, Balázs Béla, Benedek Marcell, Németh László, Déry Tibor, hogy csak néhányat említsek.

Színes és eleven leírást kapunk a századelő magyar fővárosáról, a budapesti és a vidéki társadalom sajátos vonásairól, az úgynevezett keresztény-nemzeti középosztály és a városi polgárság gondolkodásában, szokásaiban, életvitelében, az egymással való érintkezés stílusában mutatkozó különbségekről, a nyugatról érkezett szellemi javak hatásáról. A szerző részletesen foglalkozik a Lukács által „Lipótváros"-nak nevezett társadalmi háttérrel, a hellyel, amellyel — jóllehet nem a Lipótvárosban, hanem a kissé távolabbi Benczúr utcában született és lakott — megbékülni soha nem tudott és nem is akart. Szülei nagypolgári életét és környezetét idegenkedéssel szemlélte, viselkedési formáit elutasította, a rokoni és baráti kör érintkezési módjának „protokoll"-ját elviselhetetlennek és a tájékozottságot, bennfentességet mímelő üres társasági csevegést unalmasnak tartotta.

Hellenbart szerint itt lelhetők fel az egész nyugati-polgári, kapitalista világ elleni mélységes gyűlölet legrégibb gyökerei. A fiatal Lukács — mint a szerző írja — nem tudott valóságos hazájával azonosulni, nem keresett azonban más konkrét társadalmi azonosulási alapot. Végső fokon tehát hontalan maradt. Ezért keresett amolyan „póthazát" az idealista filozófia és ellenzéki ihletésű szépirodalom absztrakt szférájában. Másfelől — folytatja Hellenbart — feltételezhető, hogy Lukács elsődlegesen nyugati (tehát késő-polgári és kozmopolita) tájékozódása és hallatlan erőfeszítéssel megszerzett elmélet-központú szellemi műveltsége az akkori korai pol-

cáparágta üres csontváza, a hegedülő Karinthy lába alatt a veszedelmes egyensúlyú akrobatika, amely a sziklaszilárd művészhitet jelképezi. Csontváry érméből kilóg a Cédrus, Ady arcával az érmen szinte egybekomponálódik a tetőn tollait teregető páva, s ülőszobrán ott áll a borospalack — bármelyik pillanatban leülhet melléje Ős-Kaján. Ferenczy Noémi úgy néz át a futó virágok szálain, mint a természet nagy szövőszékén.

A XX. századi *hagiográfia* leleményes mestere Herczeg Klára. Tele van lényeglátó ötlettel, hogy feledhetetlenné tegye egy-egy nagy kortársunkat. Talán a régi görög *nemtők*nek lehetett ilyen lelkük, akik a *héroszok* hermái körül teljesítettek angyali szolgálatot. Herczeg Klára megvalósítja ezt az Arany János áhította kultuszt, amely jobbára kiveszett az antik világgal:

Volna hitünk, mint a
római, hellén,
Már állna az oltár
Tovatüntöd helyén

— írta Arany Petőfire emlékezve.

Herczeg Klára hellén-hitű kreativitását az igazolja, hogy általa mintázott kortársaink és a XX. századi művek pillanatai — eddig ezekről beszéltünk — zavartalanul illeszkednek bele az általa újrafogalmazott klasszikus alkotók és mítoszi jelenetek sorába. A Lengyel Menyhért és Bartók Csodálatos Mandarinjának halhatatlan szerelmespárját megörökítő két érme éppoly hiteles, mint az Abélard és Héloise *érzékien eksztatikus* és a *szublimáltan eksztatikus* szerelmét (kasztrálás előtt, kasztrálás után) megfogalmazó két érme. A halhatatlan szerelem szériája töretlenül íveli át az évezredeket. Vagy — folytathatnók a sort —: mint az *Énekek éneke* szenvedélyteli himnuszát kongeniális intenzitással újraálmodó érme, vagy mint Paolo és Francesca pokoli röptét — örök büntető héjanászukat bemutató érem...

És hogyne éreznénk érvényesnek és hitelesnek a jövő évi Mikszáth-évfordulóra most alkotott portréját, amikor elég egy pillantás az István királyára, hogy az első szent királyunkról évszázadokon át készült gazdag ikonográfiát szinte elfeledtetve velünk, azt mondjuk, amit Pheidiászról mondtak, hogy nem tudjuk igazából, milyen is volt, akit ábrázolt, de ilyennek kellett lennie...

A bevezetőben Orpheuszt emlegettük. A mítoszi dalnok alakja nem egyszer visszatér Herczeg Klára életművében. Ott áll az egyik megfogalmazása: miről ismerünk rá első pillantásra, hisz a lantjával lehetne Apolló is, Amphion vagy Dávid király... Egy csöppnyi fővetéséről, mint aki akaratlanul félig (negyedik, nyolcadig!) hátrapillant. A dal szépsége és a létezésünk tragikuma egyetlen pillanatban. Nem méltatlan ama előbb emlegetett athéni domborműhöz.

A kacéran kitolt csípejű Tadzio is visszanéz még egyszer áldozatára a Lidón, valami részvétteli közönnyel. Aschenbach professzor megüresedő szemeiben marad meg így a képe.

Talán a nemtői lélek teszi, amely uralkodó Herczeg Klárában, hogy az antik mítoszt belülről érzi és belülről alakítja — mint egy ihletett mítoszköltőnő. Nézzék meg a *Pandoráját*. Vagy nézzék meg a *Nárcisszusát*: egy odacsöppentett üvegdarab — talán egy muránói üvegfúvó műhelyéből — elegendő, hogy a világ és magunk szépségén ébredő ámulatot a maga halálbavivő intenzitásában érzékeltesse.

Nárcisszus és Pandora, Dávid és Rebeka, Szent Ferenc és Szent István — igazat kell adnom Vas Istvánnak, aki költői szinkretizmussal, európai szívvel egyaránt befogadta őket: „Mi voltam hát én azon a nyáron, pogány vagy keresztény? Hol ez, hol az. Hiszen ez a kettő, az antik vallás meg a keresztény, ugyanannak az emberszabású világnak, ismerős valóságnak kétféle szemlélete volt — vagy ha úgy tetszik, megformálása... Valahogy úgy volt ez, mint amikor némely mesehősnek elég megfordítani ujján a varázsgyűrűt, hogy eltűnjön vagy előbújjon a szellem: csak a gyűrű helyzetén múlott, hogy hellén vagy keresztény mintába rendeződik-e a világ. És volt, amikor naponta fordítottam egyet a gyűrűn."

Herczeg Klára is világkultúrákat vált gyűrűjének könnyed és természetes elfordításával.

Az érmek: alig tenyérnyiek.

A legtöbb szobor, amit említek: kisplasztika.

Az oltárok, amelyeket az európai szellem kivételes alkotóinak és csodatetteinek Herczeg Klára emel: *házioltárok*. Fenyegetett, költözködő, szétszórt népek megtartó szentképei. Talán ezért is lehetnek ily meghittek és bensőségesek. A köztéri szobrok oly gyakori bombasztikussága nem veszélyezteti az ő hőskultuszát.

Amit csinál: az európai mítosz bűbájos, kamarazenei átirata. Redukált, viaszfigurányi méretek. S talán épp e redukció folytán: felszabadult, a formák körvonalain túlpezsgő szellemmel.

Mondhatnám: a shakespeare-i Mab királynőről szóló mese világa ez, akiről tudjuk:

„oly csepp alakban jár, mint egy agátkő a szenátorok pecsétgyűrűjében", s a világáról pedig:

Szülője elmélázó agyvelő,
Nemzője fecskeröptű képzelet —
Oly madárkönnyű, mint
a puszta lég.
S oly csélcsap, mint a szél,
mely egyre száll...

Mercutio mondja ezt, Rómeó barátja, aki még ezen a napon a legértelmetlenebb halállal fog meghalni. (Minden halál: legértelmetlenebb halál.)

Ezekről a szobrokról szólni is jólesik. Akármit ábrázoljanak, van bennük valami apollói vagy sapphói...

És még nem is szóltam a kulturális témák körén kívül eső pár szoborról. Amelyekben az alkotó csakis maga-magáról vall, az emberi létezésről. Mondjuk úgy: amikor magából emel jelképet magának.

Ilyen a *Magány*.

Ilyen a *Metamorfózis*, amelyet most 90 évesen mintázott.

S ide tartozik az a nagyon fiatalkori *Önarckép*, amelyről sugárzik, hogy akkor még hinni lehetett ennek a századnak a jövőjében.

Herczeg Klára életművének bámulatos szellemi gazdagságát látva: visszatérhet a hitünk a lemúló század múltjában is.

Ha menekülni kell, egy ilyen házioltárt vigyünk magunkkal.

Hubay Miklós

A „homo aestheticus" fogalmával érvelő Kosztolányi ezt a huszadik századi mentalitást utsította el igen radikálisan (ahogy különben a két világháború között a „homo moralis" magatartást választó Babits vagy az európai kultúra utóvédharcát vívó Márai Sándor is!). Kosztolányi azzal a „modern" mentalitással fordult szembe, amelyet az ideológiák világában, a politikai kultúrában és, sajnos, a közéleti és magánéleti erkölcsiség területén is megrontottak a huszadik század uralmi törekvései: az erőszak és az intolerancia. Kritikai fellépésével igazából azt a „posztmodern" korszakot készítette elő, amelynek elengedhetetlen követelménye éppen az erőszakmentesség és a türelmesség, és amely a magányos szemlélődést, a meditatív önreflexiót össze tudja egyeztetni az emberi szolidaritás erkölcsi követelményeivel.

Pomogáts Béla

(Elhangzott Szabadkán Kosztolányi Dezső születésének III. évfordulóján.)

Agátkövek a szenátorok pecsétgyűrűjéből

Orbán Ottónak a februári *Holmi*-ban megjelent egy verse, amely a görög vázaképek szellemes eleganciájával, merésznek tetsző természetességgel (vagy inkább természetesnek tetsző merészséggel) interpretálja Orpheusz közismert pokolraszállását.

Elmondja, hogy az Alvilágba kerülő fiatal katonák holtukban is (vagy akkor pláne) vonzó szépségükkel Plutó szerelmi vágyainak tárgyaivá lesznek. Pokoli nézőpontból interpretálja a költő az orpheuszi epizódot, amely bennünk Gluck zenéjének és annak a világszép athéni domborműnek andalító lírájával él. Ám Orbán Ottó versében a mítosz tükörképeként megfordított dallam épp oly arányos és harmonikus, mintha öröktől fogva lenne ismerősünk ez is. Az „alulnézet" frivollá teszi az epizódot és frivolságában archaikussá, mintha a közismert mítoszon túl egy ősmítoszra bukkant volna a költő.

Jókor jött nekem — éppen az elmúlt napokban — ennek a versnek az élménye. Toppra jött. Váratlan koincidenciával valami olyasmit intonált, amivel épp ezekben a hetekben kerültem szembe Herczeg Klára művészetében, s amelynek gazdagsága szinte megbénítja a nyelvet.

A szinte egész századunkat felölelő művész-életpálya bámulatosan koherens eredményeit látjuk itt. Mintha egy szent Ligetben sétálnánk, ahol minduntalan elfog az érzés: „hic numen adest".

Ebben az oly ígéretesen kezdődő, s oly hamar rosszra forduló században Herczeg Klára törhetetlen igénnyel idézi meg a századból, ami kétségtelenül tiszta és túlmutató — Bartók, Kodály, Márai, Radnóti arcát, Tadzio törékeny alakját Thomas Mann kisregényéből, Maeterlinck Kék Madarát, Marcel Marceau elröppenő virtuális pillangóját, Hemingway Öreg halászát, a szellem ellenállhatatlan önkifejezésének feledhetetlen metaforáját: Karinthy Cirkuszát, és azt a másik félig földi, félig égi jelenséget: a padláson némán teregető Mamáról... Hát igen, érettük volt érdemes élni itt, s egy-egy pillanatért, amelyet a költészetben, zenében, táncban időtlenné tettek.

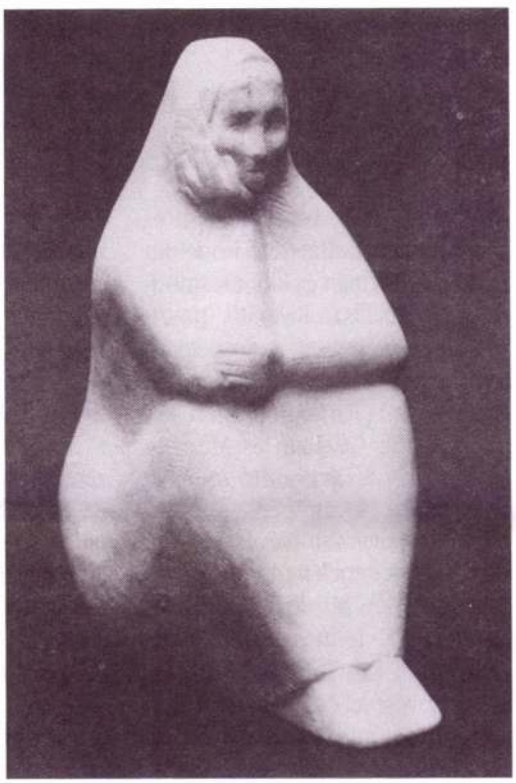

Fotó: Gál Csaba

Herczeg Klára legszívesebben XX. századi nagy kortársaink előtt mutatja be (Weöres Sándor-i szóval) hálaáldozatát, amikor arcukat és jelképpé váló alkotásaikat a maradandóság szinonimájaként elismert bronzban újra megfogalmazza.

Konszakrálja az igazi értékeket ebben az elbizonytalanodott értéktudatú XX. században. Áhítattal és kifogyhatatlan leleménnyel.

Egyszer régen — az akkor oly fiatal Vayer Lajossal és családjával — jelen voltam Rómában a Szent Péter téren egy szenttéavatáson. Még XII. Pius pápasága idején. Az oltárra emelt képét kitették a bazilika erkélyére. A házvezetőnő tapsolt: ez ő, mindig háromgombos zakót viselt, s alatta mellényt! Ámde Vayer Lajos, aki nemcsak a korareneszánsz művészetének volt világtekintélyű ismerője, hanem a segédtudományokban, így az ikonográfiában is otthon volt, elégedetlenkedett: ennek az új szentnek nem találták ki az egyedül hozzá illő, az egyedül reá jellemző attribútomot!

Nohát Herczeg Klára XX. századi nagy szellemeit bízvást oltárra lehet állítani, a lehető legegyszerűbb formákra redukáltan ott van mellettük összetéveszthetetlen attribútumuk. Az *Öreg halász* mellett a nagy hal

Elhangzott Herczeg Klára szobrászművész kamarakiállításán, a Petőfi Irodalmi Múzeumban, 1996. március 19-én.

meg: Az ember a vágyaiban legyen maximalista, s érje be azzal, ami van. Csakhogy amikor felszólalásom címén tűnődtem, akkor nem az élet racionalizmusából indultam ki, hanem elvárásainkat próbáltam felzendíteni. Ebből fogalmazódott meg az a csöppet sem utópikus elképzelés, hogy ha a haza, az a haza, amit a jelen elém térképezett, akkor onnan a kijutás csak a kavicsokat hintő, a párkák fonalába keveredett vándor barlangból kimenekülő kapkodásához hasonlítható.

Építsünk hát magunknak olyan hazát, ahol senki se járt. Ahol a hovatartozásomról nem az oda nem tartozók döntenek, hanem a bensőmből áradó kapcsolódás melege. A saját csodálatukra fölállított világítótornyok ott messzebbre fénylenek, utat mutatnak és másoknak is fényforrásai lesznek. Ennek a hazának lélektanát, vízrajzát, domborulatait, emberségét képzeletem minőségére bízhatom, és saját kényszerképzeteimtől öröklött beidegződéseimtől is felszabadíthatom. Rossz tapasztalatoktól, indulatoktól, előítéletektől mentes honfoglalás lesz ez, ahol nincsenek volt ellenségek, legfeljebb a felfedező kalandozás során tettenértek. Mondhatnám tovább, de beérem annak az ígéretével, csodálatos haza az, ahol még senki se járt. Induljunk el feléje mindannyian, az újdonság méltóságával megajándékozottan.

Monoszlóy Dezső
(Elhangzott a Tokaji Írótábor tanácskozásán)

1996/10

A posztmodern Kosztolányi

A hetvenes évek végén fellépő és azóta a magyar elbeszélő irodalom szemléleti formáit és kifejezésmódját igen radikálisan átalakító „posztmodern" képviselői kezdeteitől fogva Kosztolányiban látták egyik mesterüket. (További mestereiket pedig Ottlik Gézában és Mészöly Miklósban.) *Az aranysárkány* és az *Édes Anna*, kivált pedig az *Esti Kornél* írójának valóban eszméltető szerepe volt ennek az autonóm irodalmiságnak a kialakulásában. Kosztolányi természetesen nem pusztán lélekábrázolásával, cselekményszövésével és írásmódjával hatott, hanem mindenekelőtt az irodalomról és ennek szerepéről, küldetéséről kialakított felfogásával; művésztbölcseletével, az emberről, a társadalomról, a történelemről kialakított nézeteivel.

Kosztolányi, mondhatnám, „posztmodern" gondolkodó volt egy olyan korban, amelyben a „modernség" után teret nyerő mentalitásnak a jelei még nem mutatkoztak meg igazán. Valójában a „modernség": vagyis a huszadik század után következő „posztmodern" korszak mentalitása öltött alakot Kosztolányinak abban a nevezetes (és sokat kárhoztatott!) gondolatában, amely szerint az emberiség belső megbékélését a „homo aestheticus"-nak kell majd meghoznia. A korabeli és későbbi magyarázatokkal ellentétben Kosztolányi ezzel a gondolatával nem az erkölcsöt: az erkölcsi értékeket és az erkölcsös életet kívánta elutasítani, hanem azt a magatartásépítő stratégiát, amely határozott ieológiai előfeltevésekre épül, és ezzel az embert eleve erőszakos cselekedetekre akarja kényszeríteni. A görög és latin sztoikusok erkölcsi elveit követő Kosztolányiról különben is nehezen lehetne azt mondani, hogy elutasította az erkölcsi értékeket, az emberi részvét és szolidaritás következetes érvényesülése által pedig eleget tett a keresztény erkölcsiség alapkövetelményének: a szeretet parancsának is.

De mindenekelőtt lássuk a nevezetes szöveget, amely a „homo aestheticus" gondolatát kifejti. Kosztolányi *Szépség* című írásáról van szó, amely eredetileg a Pesti Hírlap 1932. december 25-i (karácsonyi) számában látott napvilágot. Ennek az írásnak a zárórészében, miután áttekintette a „szépség" hagyományos meghatározásait, a következőket jelenti ki: „A *homo moralis* — a mai kor divatos nagysága — el akarja osztani a földi javakat, ki akarja elégíteni az összes mohó igényeket, de nem sikerül neki, szigorú törvényeket hoz, háborúkat indít, gyilkoltat és akasztat az erkölcs nevében, hol azt parancsolja, hogy adjuk oda kabátunkat az erkölcs nevében, hol pedig azt, hogy húzzuk le mások kabátját, szintén az erkölcs nevében, állandóan rendelkezik, önsanyargatást, munkát, fáradságot követel tőlünk, állandóan boldogságot ígér nekünk, de mindig csak egy távoli időpontban, sohasem a jelenben. Vele szemben nem a *homo immoralis* áll, nem az erkölcstelen ember, mert nincs módunk eldönteni, hogy a létharcban ki az erkölcsös és ki az erkölcstelen, hanem a *homo aestheticus*, aki a tiszta boldogságot már megtalálta a szemléletben, az a legmasabb rangú ember, aki a lélekben birtokolja a világot, akinek nincs szüksége közvetítőkre, aki magában is teljes egész, akinek erkölcse a szépség."

Kosztolányi itt nem általánosságban az erkölcsi törvényeket utasítja el, hanem a huszadik század: a „modern" korszak jellegzetesen ideológiai fogantatású moráljét, amely magát az erkölcsöt partikuláris faji, nemzeti vagy társadalmi meghatározottságoknak és követelményeknek vetette alá, azaz kiszolgáltatta a politika érdekeinek. A huszadik század totalitárius ideológiai és politikai rendszerei ugyanis az erkölcsöt következetesen relativizálták, és azt a cselekedetet tekintették „jónak", amely céljaik elérését elősegítette, és ezzel a hagyományos erkölcsi értékeket egy adott társadalomalakító stratégiának rendelte alá. A század ideológusai mindezzel radikálisan felszámolták az erkölcsi elvek egyetemességét és általánosságát, és az erkölcsi törvényeknek közvetlen politikai jelentést adtak, ugyanis azt tartották erkölcsösnek, ami érvényesíteni tudja egy nemzet, egy társadalmi osztály, majd továbbmenve egy kormányzati rendszer, egy hatalmi csoport vagy éppen egy zsarnoki berendezkedés és egy despotikus személyiség közvetlen hatalmi érdekeit.

Horcrey Klara

Csatát nyert a BBS

Elutasították a Legfőbb Ügyészség keresetét

Tovább folytathatja működését a Biztonságos Befektetések Nemzetközi Szervezete (BBS), és az egyesület jövőjét annak július 30-ra tervezett közgyűlése határozhatja meg, ha jogerőssé válik a Fővárosi Bíróság tegnapi határozata.

A bíróság ugyanis elutasította a Legfőbb Ügyészség keresetét, melyben az egyesület tevékenységének felfüggesztését kérte a vezetői ellen folyó büntetőeljárás befejezéséig vagy új tisztségviselők megválasztásáig, valamint azt, hogy az egyesület jelenlegi vezetőit tiltsa el az egyesülettel kapcsolatos minden tevékenységtől. Az ügyészség továbbá kérte a bíróságot, hogy nevezzen ki felügyelőbiztost az egyesület ügyeinek vitelére.

A bírósági elutasítás oka: az egyesület vezetése július 30-ra közgyűlést hívott össze. Amennyiben az ügyészség a közgyűlést követően törvénytelennek ítéli meg az egyesület működését, ismét bírósághoz fordulhat, és akár az egyesület megszüntetését is kezdeményezheti.

Emlékeztetőül: az egyesület 1991-ben kezdte meg működését. Többek között kárpótlási jegyek részletekben történő készpénzre váltását és 60 hónap befizetés után 60 hónapnyi kamatokkal növelt kifizetéseket vállalt. Az egyesület azonban 1994-től nem teljesítette kötelezettségeit. A bíróság a rendőrségi intézkedés következtében 1995. február 7-én egy évre felfüggesztette az egyesület tevékenységét, és felügyelőbiztost rendelt ki.

A felügyelőbiztos és az egyesület vezetői között azonban korántsem volt harmonikus a viszony, és érdemben nem működtek együtt. A felfüggesztés évében így a gazdátlanná váló vagyon elértéktelenedésnek indult, számos esetben el is veszett. Például valakik kiürítették az egyesület Dalszínház utcai irodáját. Tartozásaikat tovább növelte, hogy senki sem gondoskodott a feladatát vesztett munkatársak elbocsátásáról sem. Az egyesület érdekeltségeibe tartozó vállalkozások és a területi egységei gyakorlatilag önállósodtak, pénztáraikat nem számoltatták el.

A felfüggesztés egy éve azonban letelt. Az egyesület vezetősége április 30-án tartott testületi ülésén határozatban mondta ki, hogy március 9-én a felfüggesztés hatályát veszítette, a felügyelőbiztos kirendelése pedig április 25-ével megszűnt. Ennek értelmében április 31-től az egyesület újbóli működését kimondták, és határoztak a közgyűlés 90 napon belüli összehívásáról.

Balla Imre elnök tájékoztatása szerint az egyesülettől 320-330 millió forintot követelnek, annak vagyona pedig 726 millió forintot ér. Birtokukban van például a Soproni Vasöntöde részvényeinek 46 százaléka, valamint a Garancia Rt. és az Interprofit Kft. egésze. Becslései szerint a 14 hónapos leállást követően a vagyonnak körülbelül felét lehet visszaszerezni. *Serfőző Zsolt* társelnök elmondta, hogy a jelenleg oszthatatlan egyesületi vagyont szövetkezetek alapítására tervezik felhasználni, hogy tagjaik és hitelezőik forgatható üzletrészhez jussanak. Az egyesület hosszú távú stratégiájában pedig kereskedőház és takarékszövetkezetek alapítása is szerepel.

(giczi)

Nem nyújt támogatást, de vádaskodik a földművelésügyi tárca

Megkérdőjelezhető a vezetői alkalmasság

A mezőgazdasági beruházási pályázatok körül kialakult áldatlan helyzetért a Földművelésügyi Minisztérium vezetőinek kell vállalniuk a felelősséget. Ezt nem háríthatják át az FM-hivatalokra. A kérdés az: a mulasztásuk miatt anyagi veszteséget szenvedő gazdálkodókat ki kártalanítja? – fogalmazta meg lapunk kérdésére a ma még sajnálatosan költői kérdést

Bogárdi Zoltán, a Magyar Demokrata Fórum országgyűlési képviselője. Már most tudható, hogy a jogszabály szerint benyújtott pályázatokra sokan annak ellenére sem kapják meg a támogatást, hogy a tárca vezetője többször kijelentette: elegendő forrással rendelkeznek erre a célra.

Bogárdi Zoltán szerint már az indulás is rosszul sikerült: az agrártámogatásokat szabályozó kormány-, illetve miniszteri rendeleteket még a pályázatok kiírása előtt közel kétszáz helyen kellett módosítani. A nagy nehezen kiadott pályázati felhívás szerint az építési és ültetvényberuházásokhoz március 8. és június 30. között lehetett volna benyújtani támogatási pályázatot, de a rendszer egy hónapot sem bírt ki. Tizenkilenc nap alatt omlott össze, akkor pénz híján leállították a pályázatok befogadását.

Mivel állítólag a támogatási keret fogyott el, félő, hogy a gépvásárlási és exporttámogatást is le kell állítani – véli a képviselő, bár a kormány egyelőre ezt is tagadja.

A benyújtott munkák elbírálása két szinten történt. Tizenötmillió forintig a területileg illetékes fölművelésügyi hivatalok bírálták el, az efölötti igényeket a minisztériumnak kellett volna. Ám – a képviselő tudomása szerint – a tárca még egyetlenegy határozatot sem hozott, viszont a megyei hivatalok nyakába akarja varrni, hogy túl gyorsan hozták meg a határozataikat, s ezeket felül kell bírálni.

Bogárdi Zoltán szerint a hivatalok jól és az ügy jelentőségének megfelelő tempóban végezték munkájukat, a hivatalok közötti együttműködést pedig a minisztérium vezetésének kell megszerveznie.

Úgy hírlik, újabb rendeletmódosítás várható, és a támogatás mértékét csökkentik. Erre maga a rendelet is lehetőséget ad, de csak azoknál, akik még nem kaptak határozatot. Újabb nehézséget jelent, hogy a rendelet szerint a pályázatok elbírálása érkezési sorrenben történik. Aki tehát beadta pályázatát, de a megyei FM-hivatal nem bírálhatta el – a minisztérium pedig nem tette –, joggal követelheti a teljes támogatási összeget.

Azokról is gondoskodni kellene, akik elhitték a kormány ígéreteit, s több százezer forintért pályázatot készítettek, de benyújtani már nem tudták. Mint Bogárdi Zoltán elmondta: ilyen, sorozatos tévedések után más országokban a minisztérium politikai vezetésének alkalmasságát már megkérdőjelezik.

N. Zs.

Partneri megállapodás

Együttműködési megállapodást kötött a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Vám- és Pénzügyőrség Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves Megyei Parancsnoksága. Az együttműködés alapvető célja, hogy a vállalkozói szféra külkereskedelemmel is foglalkozó képviselői és a hatóság érdekében összehangolják munkájukat. A megyében lévő 23 ezres kamarai tagság és a vámhatóság kölcsönös érdeke a feketegazdaság elleni fellépés.

Magyarország csatlakozásáról a bécsi Kurierban

Kádár Béla: Jó esély az Európai Unióhoz

Magyarország a hat évvel ezelőtti rendszerváltás óta meghozott „átmeneti intézkedések" nyomán ma már igen közel van ahhoz, hogy maradéktalanul teljesítse az EU-csatlakozás feltételeit – idézte keddi számában a bécsi Kurier *Kádár Bélát*, az Országgyűlés Költségvetési Bizottságának elnökét. AZ MDF-es politikus egy múlt heti bécsi előadásában – az osztrák bulvárlap beszámolója szerint – utalt arra is, hogy a piacgazdaság kiépítése és lár és Romániával, ahol ez az érték mindössze 80 dollár. További tényként említette Kádár Béla a jogharmonizációt, azt, hogy Magyarország 70 százalékban már átvette az Európai Unió jogi szabályozását, és 1997 végére teljesen „euro-kompatibilissé" válik.

Kádár Béla szerint a Nyugat nagyobb megértést tanúsíthatna a gyors magyar infláció iránt, amelynek mértéke, mint mondta, idén eléri a 24 százalékot. Az

● Magyarországon még teljesen újdonságnak számító szolgáltatásba kezdett az Allied Investment Értékpapírkereskedelmi Rt. Az Internetet igénybe vevő befektetők heti rendszerességgel elkészített tőzsdei elemzéseket, és árfolyamgrafikonokat hívhatnak le a társaság hálózatbeli címén. A cégnél számlával rendelkező befektetők nyártól már tőzsdei megbízásokat is adhatnak a brókercégnek az Internet-hálózaton keresztül.

● **Egyharmadára csökkent április végéig a lakossági turistavaluta iránti igény az elmúlt év hasonló időszakához képest. A Magyar Nemzeti Bankban tegnap az MTI érdeklődésére elmondták, hogy az előzetes adatok szerint áprilisban 25 millió dollárt vásárolt a lakosság, négy**

Muzsikáló századforduló

IV. Béla király még nemigen gondolhatott arra, hogy kőfejtőjében a kései utókor Pest legjobb serházát létesíti. Dreher Antal, a sörkirály, a dinasztia alapítója, 1862 óta Európa elsőrangú kőbányai malátanedűjét gyártotta a pesti iparosok nagyobb dicsőségére. A mindent lebíró államosítás negyven éve után a dél-afrikai SAB cég vásárolta meg. Idén a budai Várban rendezik meg hagyományos (korábban margitszigeti) sörfesztiváljukat. *Alan Richards*, a Kőbányai Sörgyár Rt. elnöke szavatolta termékük hagyományos értékeinek megőrzését a csúcstechnológia nyújtotta feltételek között. Idei fesztiváljukat – a millecentenárium örömére – rangosabb környezetben óhajtották megrendezni. Így esett, hogy *Katona Tamás* I. kerületi polgármester jóvoltából a Dreher Napokat a Budavára '96 című rendezvénysorozaton ülik meg.

Katona Tamás mint a kerület „gazdája" arra szólított föl, hogy egészségtelen, száguldó élettempónkat fékezzük le néhány órára, és éljünk a budavári mulatságok programkínálataival. Tradíciót szeretne teremteni a történelmi Várnegyedben, ahol az alkalmi vigasságok közepette a polgár is kikapcsolódhatik, eszmét cserélhet.

A Muzsikáló Századforduló címen futó rendezvény négy napon át két helyszínen zajlik, május 30. délután négytől június 2. este tízig. *Markó Anna*, az I. kerületi művelődési otthon igazgatója, a századforduló szórakoztató zenéjétől a mai népi zenekarok produkcióiig a műsorszámok színes forgatagát biztosítja a Kapisztrán tér és a Szentháromság tér pódiumán. A parádés megnyitón lovas huszárok vonulnak, mazsorettek szórakoztatnak, s a századforduló látványosságai kelnek életre: mutatványosok kintornások akro-

Szoborvallomások

Herczeg Klára munkái a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Végre egy ízlésesen, szépen berendezett kiállítás. Irodalmi ihletésű kisplasztikák... Fiatalos lendület – gondolkodtam hangosan az utolsó teremben, mikor a kedves múzeumőr visszafelelt: „A művésznő nem fiatal, most volt 90 éves! Csodálatos, tüneményes asszony!"

Mestere 1924-től *Kisfaludy Strobl Zsigmond* volt, majd évekkel később a francia *Charles Despiau*. Külföldi tárlatokon vett részt, többek között Párizsban, New Yorkban, majd bemutatkozott Berlinben és Bitterfeldben is. 1969 óta összesen tizenhét egyéni kiállítása volt. A mostani anyag az utóbbi két évtizedben készült, s a közönség számára eddig kevéssé ismert munkákat kívánja bemutatni a kivételes születésnap és a nemes gesztus kapcsán, hogy *Herczeg Klára* 176 alkotását a Művészeti Tárlatnak ajándékozta!

Karinthy Frigyes Cirkusza legelöl: a kockákon egyensúlyozó, hegedülő férfi remek kompozíció. *Füst Milán* kisméretű portréja is jó. Mögöttük két táblán finom, míves domborítások és érmék: *Ady, Kaffka Margit, Móricz*, apa és fia: *Áprily* és *Jékely, József Attila* fiatalos hetykeséggel, *Wirginia Woolf* és *Emily Bronte*. A Biblia világa sorozatból a legtöbb nemrég készült: a Mózes, Jákob álma, Énekek éneke tömör, gondolatgazdag művek. A zenei sorozatból *Kodály, Bartók, Beethoven* és *Mozart* emelkedik ki.

A kiállítás egyik legszebb darabja a Szent István-érem. Az 1926-ban készült Önarckép nagyon szép női vonásokat őriz. A Halhatatlan szerelmesek közül az Ady és Léda tetszett a legjobban. (Az Orpheus és Eurydike remek ötletből építkezik.)

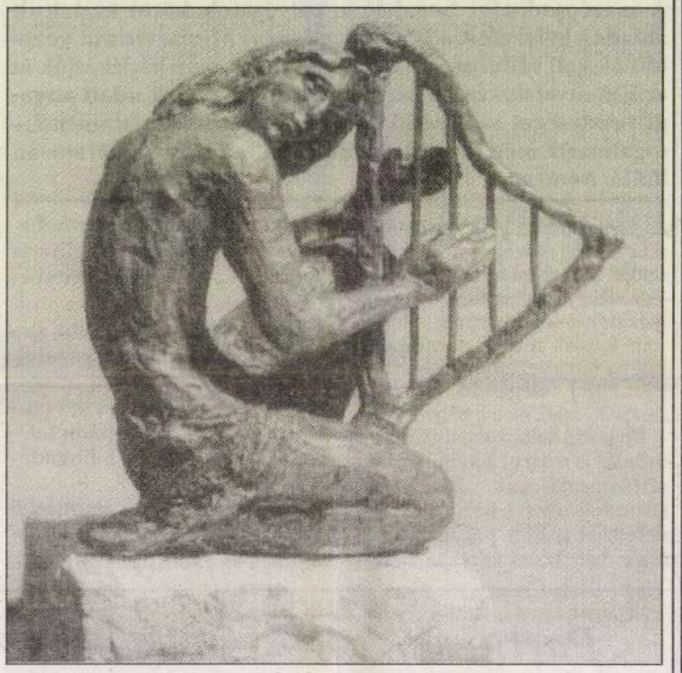

Herczeg Klára: Orpheus

Adyt mintázta meg a legtöbbször, talán elégedetlen volt önmagával szemben: a kávéházi, könyöklő Költőkirály áll a legközelebb a benső megjelenítésben. Markáns, karakteres arcokat mutat a Van Gogh, a Gauguin és a Csontváry... Egy-egy miniatúrön feltűnik Renoir, Assisi Szent Ferenc, Dávid, Pandora örökhalhatatlan alakja. Hemingway öreg halásza igazi telitalálat, ahogy a Carmen is finom egyszerűségével. Egyik legutolsó munka a küzdelemtől feszülő pompás kisplasztika: Jákob harca az angyallal.

Befejezésül álljanak itt kritikusa régi szavai. Ma sem vesztettek aktualitásukból: „Portréi kivételesen jó karakterérzékről árulkodnak, holott saját bevallása szerint csak elvétve dolgozott modell után. A megmintázandó arcról kapott legfrissebb benyomás, az ábrázoltho kötődő érzelmi töltés, a hozzá fűződő intellektuális viszony."

Jogos a felmerülő igény, gyűjteményes kiállítássá szélesíteni a mostani tárlatot, a művész valamennyi elérhető munkáját bemutatva, katalógussal együtt, s az új művekkel együtt, hiszen Herczeg Klára – hál' istennek – hallani sem akar „nyugdíjba" vonulásáról és pihenésről.

Fenyvesi Félix Lajos

TAVASZI KÖNYVESHÁZ

Svejk a háború előtt

Jaroslav Haseknek, a századelő neves, s mozgalmas életű cseh elbeszélőjének utolsó, s egyben legnagyobb lélegzetű művével, a Svejk, a derék katona című regénnyel sikerült feliratkoznia a tollforgatás halhatatlanjai közé. Pedig az egykori kutyakereskedő – aki mellesleg a Vörös Hadseregbe is és a Cseh Légióba is belépett – számos rövidebb, főként humoros hangvételű írást is papírra vetett, melyek főként prágai újságokban, folyóiratokban jelentek meg annak idején.

Ezekből a kisprózai munkákból, humoreszkekből állított össze egy kötetre valót a Szukits kiadó. A gyűjtemény címadó és egyben indító blokkját az a féltucat novella teszi ki, amelyek Svejk háború előtti, hadgyakorlatokon mutatott teljesítményét „dokumentálják", s így a híres regény előzetesének is tekinthetők.

A sajátos humorú, néha már fárasztó történetekből megismerhetjük, hogyan viselt hadat a taljánok ellen, hogyan tett szert miseborra, vagy miként tanult meg a lőgyapottal bánni a kefehajú, köpcös és a – különben nem túlságosan válogatós – katonaorvosok által is hülyének nyílvánított „derék" katona.

Megjegyzem: a kötet más írásaiban szereplő prágai polgárokkal is alaposan bevásárolt volna a Monarchia hadserege. Még elképzelni is szörnyű, mit csinált volna háború esetén például az a gyakorlati élettől távol szakadt városlakó, aki szerint annál lágyabb lesz a tojás, minél tovább főzzük...

(-kor)

Jaroslav Hasek: Svejk, a derék katona a háború előtt és más történetek – válogatott elbeszélések, Szukits Kiadó, 182 oldal, 590,– Ft.

Láncolt lelkek

Kósa Csaba rövid három év alatt három riportkötetet, illetve publicisztikai válogatást jelentetett meg. Természetesen nem ilyen egyszerű ez, mert ezekben a műfajokban a munka évekkel korábban kezdődik, mielőtt még a könyvek megszületnének. Az első két karcsú kötet, a Savanyú szél fúj és a Szabadulás az évekig ártatlanul Szamosújváron és Nagyenyeden raboskodó négy oroszhegyi és három zetelaki magyar férfi kálváriájáról szól.

Nemrég megjelent új könyvében a Láncolt lelkek címűben, nem ezt a témát folytatja, illetve csak kisebb részben, de ugyancsak napjaink, utóbbi éveink, évtizedeink emberi sorsait, lehetőségeit és levasni akkor is érdemes újra, ha elszórtan több lapban és mintegy fél évtized alatt már megismerkedtünk ezekkel az írásokkal. Így egybeszerkesztve tovább erősítik egymás mondandóját.

Azt szokták mondani, hogy a történelemre egy idő eltelte után kell visszatekinteni, mert akkor látjuk igazán az összefüggéseket. Nagy általánosságban, messze időbe visszanézve ez elfogadható. De hiszek abban, hogy az azonnali följegyzések, megírások is nagyon fontosak, mert éppen azokat a részleteket rögzítik, amelyek történelmi szakmunkákból hiányoznak, az emlékezetből pedig egy idő után – néhány generáció egymást

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herczeg Klára
Munkácsy-díjas szobrász-

PETŐFI NÉPE művész

1981 NOV 7

Emberközpontú művészet

1021

Beszélgetés Herczeg Klárával

Herczeg Klára szobrai közérthetőek, nyílt beszédűek. Művészeti izmusoktól és stílusirányzatoktól terhes világunkban mer és tud realista lenni. A szó legjobb értelmében emberközeli, emberközpontú. Úgy, hogy szobrai kortársaikról és kortársainknak szólnak.

— Mindig is a társadalom nagy kérdései foglalkoztattak — mondja a művész. — Alkotásaimmal véleményt akarok mondani, mozgósítani, hatni, valamit megindítani a nézőben. Meggyőződésem, hogy a művészet nem lehet öncélú, különösen napjainkban nem, amikor oly gyakran kell a művésznek felráznia az emberiség lelkiismeretét.

A megtört arcú asszony karjában halott gyermekét tartja — ez a Vietnami anya című megkapóan szép kompozíciója. A vietnami háború idején született. A másik anya—gyermek kompozíció az Éhező Afrika címet viseli — csonttá soványodott anya öleli csont-bőr gyermekét.

— Ha megtalálom a gondolatot, a mindenki számára érvényes mondanivalót, már könnyen szoborrá formálom. De aki sokakhoz akar szólni, annak közérthetően kell beszélnie. Nem formai bravúrokra törekszem, noha ismerem, olykor ki is próbálom a legmodernebb szobrászati irányzatokat (mutat néhány csavart szobrot, játékos kísérletet). *Nem dekoratív akarok lenni, de el akarok mondani valamit, úgy, hogy azt meg is értsék.*

Témaválasztása — kisplasztikákban, érmékben, nagyméretű szobrokban — a nagy eszméktől a humorig igen sokrétű. Szereti a portrét — (mindig csak azokat mintázta, akik emberileg is érdeklik), gyakran formálja meg az élet sorsfordulóit, és derűs pillanatait, sok műve kapcsolódik a forradalom, a munkásmozgalom eseményeihez, neves alakjaihoz.

Goldman György, Landler Jenő, Kelen Jolán, Bagi Ilona, Bálint György, a forradalom, a munkásmozgalom jeles alakjai csakúgy, mint a magyar vagy a nemzetközi munkásmozgalom meghatározó eseményei közelállnak Herczeg Klárához.

— Már fiatal koromban a baloldali értelmiségiek közül kerültek ki a barátaim, a társaságom, Goldman György és többen a szocialista képzőművészek csoportjának tagjai közül. Talán ezért is nyúlok szívesen olyan témákhoz, amelyekben meggyőződésemet fejezhetem ki, amelyekben a háború ellen tiltakozhatom, amelyekben a mi megváltozott életünk szépségeinek adhatok hangot.

Huszonöt köztéri szobra van az ország különböző városaiban. A legismertebb talán a kecskeméti 1919-es emlékmű lendületes nőalakja. Az inotai Család című szobra, az egri Szőlőslány, a szentesi Olvasó kislány, a felsőszentiváni Lány hegedűvel harmonikus, kiérlelt alkotások. Kun Béla, Landler Jenő és Szamuely Tibor közös emlékművét Olcsay Kiss Zoltánnal és Farkas Aladárral együtt készítette el. Herczeg Klára Landler Jenő egész alakos szobrát mintázta meg. (Az emlékművet Budapesten a Kun Béla téren állították fel.)

Portréi közül is nem egy áll köztéren. Mikszáth-szobrát jól ismerik Balassagyarmaton, s egy másik Mikszáth-portréját Mohorán állították fel. Mezőkovácsházán Hunyadi Jánosról, Makón József Attiláról őrzik Herczeg Klára alkotását.

Számos szobra került közgyűjteménybe, múzeumokba, a Magyar Nemzeti Galériába, a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumba, a Kiscelli Múzeumba.

— Sokszor mintázok a magam kedvére, saját magamnak. Barátaim portréit, nagyrabecsült művészek arcképét.

S már mutatja is a markáns Van Gogh-fejet, amely technikájával a festő ismert vonásain kívül szinte festésmódját is felidézi. Bartók- és József Attila-portréja a művész egyéniségéből, művészetéből ragad meg valamit. Füst Milán, Pogány Ödön Gábor, Kohut Magda portréja, egy guineai asszonyfej, a művész édesanyjának arcképe sorakoznak a polcokon.

— Azokat mintáztam meg, akiket szerettem, akik érdekeltek, akiknek a gondolata, érzésvilága közelállt hozzám. Amikor acvonásaikat tanulmányoztam, a gondolataikkal is ismerkedtem. S úgy formáltam hasonlóra a szobrot az eredetihez, hogy emberi lényege is benne legyen.

Optimistán szép alkotása az életnagyságú Faültető (a gödöllői pártház előtt áll). Aurórája — a hajótalapzatról szinte elszálló nőalak — még csak kis méretű szoborban öltött testet. Öreg halásza vagy a Viharban című kisplasztikája az ember és a természet harcát idézi. Könnyed, légies Nikéje szinte bronzért kiált.

— Talán egyszer az lesz belőle, aminek szántam: felszabadulási emlékmű.

Más szobrai az élet ellesett jellemző pillanatairól humorral és iróniával szólnak. A tévénézők bumfordi alakjai közül az egyik el is aludt. A hosszú hajú, farmernadrágos Beat-énekes vonagló testével, átszellemült arcával „majd megszólal".

Új szobrait mutatja, beduinfiguráit, a Gagarin emlékét idéző kétalakos kompozíciót: a földre hulló és diadalmasan szálló emberpár statikai bravúrral megoldott kettősét.

K. M.

● **A kecskeméti 1919-es emlékmű vázlata.**

● **Vietnami anya.**

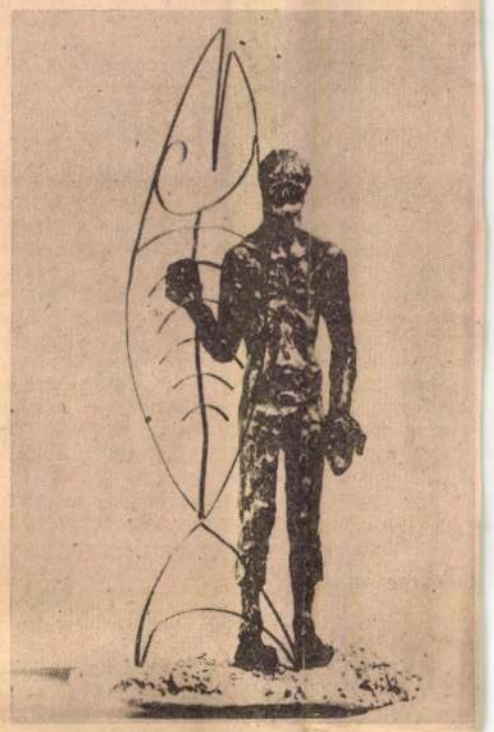

● **Öreg halász.**

● **Bartók-plakett.**

● **Landler Jenő — plakett.**

Gyerekkorától cukrásznak készült, de — jobb híján — 15 évesen péknek tanul a Kalocsai Sütőipari Vállalatnál. Családjában nővére és fivére is ezzel a szakmával keresi a kenyerét. Az üzemben együtt dolgoznak. Bátyja az első brigádvezetője.

Fizetése? Ma megmosolyogják érte, amikor hallják: 55 fillért kapott egy órára, ipari tanuló korában. Egész hónapban nem jött ki neki több 110 forintnál.

1959-TŐL SZAKMUNKÁS. Megélte azt az időt, amikor még rőzsével élesztették a tüzet, hasábfával táplálták, és 8 kemence kiszolgálása jutott két vetőre, két átrakóra és két sütőre. Akármilyen szaporán is forgatták a lapátot: a túlforrósodott kemencékben mindig bennégett egy-két kenyér, amelynek a tésztáját — akkoriban — nehezen: kézzel csípték, szakították.

MA: hőfokszabályozós kemencék, zsákolás helyett lisztsilók és gépek, amelyekre a pék felügyel, kézi helyett gépi (intenzív) dagasztás, miáltal lazábbá, kemenceéretté lesz a tészta. A tágas, tiszta üzemben az itt készülő 190-féle finomság — szívesebben írom a rideg hangzású *termék* helyett — szemre is nagyszerű. Hát még kóstolva! Ami mindennapos, mivel a Kalocsai Sütő- és Édesipari Vállalat áruit szinte az egész országban fogyasztják, sőt már külföldön is keresik.

1981. november 1. Egy azok közül a dátumok közül, amelyek a külpiaci kapcsolatteremtésben fontosak. Ettől a naptól szállítanak Kalocsáról Bécsbe kukoricapehellyel dúsított kenyeret, saját szabadalom alapján. Most még csak napi húsz mázsát, aztán... később lehet, hogy többet is.

ÖTSZÁZMILLIÓ FORINT! Hatalmas pénz. A fejlett megyei vállalat egyéves értékesítésének összege.

Mit kap ebből a munkás, Balczer János?

Mindenekelőtt megérdemelt fizetést. A valamikori 55 fillér órabérből mára 20 fillér híján 20 forint lett. A jó munkától függő tesz néhány lapáttal — ami az ő szakmájában egyáltalán nem lehetetlen —, akkor havonta hat-hat és fél ezer forintért dolgozik.

Mit kap még?

A régivel egy napon sem említhető, annál sokkal különb munkafeltételeket. Ha most, 1981-ben a kemencéhez nyúl, nem kell attól tartania, hogy kiesik egy tégla, leválik a vakolat, vagy a kemenceajtó a kezében marad.

Mire futotta még a félmilliárdból?

Olyan üzemorvosi rendelőre, amelynek a tisztaságánál, rendjénél — szembeötlően magas színvonalú belső környezeténél — talán csak a technikai felszerelése a figyelemre méltóbb. A laboratóriumban mikroszkóp; a rendelőben napközben orvos és más egészségügyi dolgozók, készenlétben.

Kitűnő üzemorvosi ellátás. Ez sem kevés!

A MODERN NAGYVÁLLALAT MUNKÁSA, bár a fejlett technikát birtokolja, nem válik, nem is válhat gépiessé. Balczer János is olyan, aki a munkahelyéhez egész személyiségével, alkotó módon kötődik. Úgy is, mint 25 éve munkás, mint kiváló dolgozó, de úgy is, mint pártcsoport-vezető, nem teheti meg, hogy az élet dolgairól véleményt ne mondjon, egy-egy lényeges kérdésben állást ne foglaljon.

— Szép pénzeket haza tudunk vinni pluszban, ha jól dolgozunk — állítja Balczer János. — Kinek-kinek a munkáját egy zsűri értékeli és pontozza. Kétszáz forinttól ezer forinttal bezárólag jutalmazza az alapfizetésen felül azokat, akiknek az átlagosnál jobb kenyér, vagy sütemény került ki a kezéből az adott hónapban. 90—92 pontért 900 forint jár. Amit a legtöbben el tudnak érni: 700—800 forint.

— A minőségi prémiumra és az alapórabérre mindenki érzékenyen figyel. Abban, hogy ki kapjon bérfejlesztést, az üzemvezető és a szakszervezeti bizalmiak mellett szava van a pártcsoportvezetőnek is. Mi, együtt döntöttük el például, hogy *Vincze Jóskáék* megérdemlik az egyforintos órabéremelést, mert rájuk bízhatunk minden munkát, elvégzik.

● — A minőségi prémiumra és az órabérre mindenki érzékenyen figyel — mondta Balczer János. (Méhesi Éva felvétele)

— Nálunk — magyarázza — különben sem lehet észrevétlenül lazsálni. A víz kifolyik a csöveken, a dagasztógépekhez, megindul a folyamat, és ez ottmarasztalja az embert, ahová állították.

— Kényes kérdés. Ismer-e ilyet?

— Nem. Mi megmondjuk egymásnak azt is, ami nem tetszik. Az egyik dagasztógépnél egyszer túl sokat támaszkodtak az embereim. Szóltam: *„Ne ácsorogjatok annyit, mert 12-én könnyűnek találjátok majd a borítékot."*

NEGYEDSZÁZAD. Felnőtt — megerősödött — a Kalocsai Sütő- és Édesipari Vállalat. A vállalatéval arányosan fejlődött Balczer János és családja élete is.

Nulláról indultak. Előbb egy fotel, egy asztal, egy szék és egy franciaágy: ez volt mindenünk a tanácsi bérlakásban, amelyben eleinte éltek. Négy éve most már, hogy az István király utcában, saját otthonában lakik a család. Háromszázhuszonötezerért vették.

Tévé, rádió, centrifuga, hűtőgép, egy Trabant és egy telefon — ezekkel együtt teljesebb az 1977-es fészekrakás.

Vagy mégse?...

— Ma délután szerelik be a hőtárolós villanykályhákat. Műszak után sietek haza — búcsúzik pék ismerősöm.

Ez már a legszorosabban vett jelen a kalocsai munkás életében. De vehetjük, jogosan, sikeres folytatásnak is, a következő 25 esztendőre.

Kohl Antal

zottsága.

— *Ami a munkájában ro arról nem beszélt. De bizon van jó oldala is* — mondom ki.

— Betanított munka, gy kell erővel, de megfizetik. például a szakmám szerint l tos vagyok. Karbantartóként goztam az előző munkahelyer A nagyobb kereseti lehet miatt jöttem ide 1974-ben. Ha ta megvan a 7400—7500 forin Huszonkettő-negyven az órabe rem jelenleg. Persze, ez csak számított órabér, ugyanis mi teljesítménybérben dolgozunk. Tudni kell, hogy nem ugrok ki a többiek közül a jövedelmemmel.

— *Mennyit kell túlórázni ezért a pénzért?*

— Nem túlórázhatunk, az ártalom miatt. Két év óta, a szakszervezet állásfoglalása alapján csak a nyolc óra alatt termelt mennyiséget számolja el a gyár. A gyorsaság és az időkihasználás a jó kereset titka.

Harmincnégy esztendős Horváth István. Nem az Alföld szülötte, Székesfehérvárról származott Bajára. A katonaéveit töltötte a Sugovica mellett, aztán ittmaradt. Helybeli lányt vett feleségül, de azt állítja, hogy letelepedésében a város vonzereje volt a döntő. Haza is mehetett volna már Fehérvárra, mert az első házassága nem sikerült. Közös megegyezéssel elváltak. Ilyen az élet, tudomásul kell venni. Attilát, a — nagyobbik — fiát rendszeresen látogatja, új otthonába is elviszi néha. Kapcsolata az első nejével olyan, mint amilyen intelligens emberek közt ilyen esetben lehetséges. A tartásdíj levonása után hazavihet még négyezernyolcszáz—ötezer forintot. Kell a pénz, hiszen nevelni kell a másik fiát. Csabát is, és gyűjteni kell a saját otthonra. Második feleségével az anyósáéknál laknak.

— Munkáslakás mellett döntöttünk tavaly — meséli. — Először családi házra gondoltunk, de aztán fölmértük az erőinket és lemondtunk róla. Szerencsénk van, mert már az idén, novemberben megkapjuk a lakást. A nyolcvanezer forintos állami támogatást, a vállalt két gyerek utáni hatvanezret, az ár húsz százalékáig terjedő kamatmentes gyári köl-

— *Eddig nem említette meg, hogy munkásőr.*

— A munkatársaim ajánlására 1976-ban fölvettek a pártba. Megbízatásnak teszek eleget a munkásőri szolgálattal. Amivel családi hagyományt folytatok, ugyanis édesanyám otthon alapító tagja volt az ottani munkásőrségnek. Törzstiszt vagyok a bajai Zalka Máté zászlóaljban. Szóval, nem mindegyik napomról mondhatom el, hogy a műszak végeztével már nincs semmi kötelességem hátra.

— *Amelyekről elmondhatja ezt, azok a napjai hogyan telnek?*

— Olyankor hamarabb érek haza, mint a feleségem. Ez azt jelenti, hogy bekapcsolódok a ház körüli teendők végzésébe. Mostanában anyósomék házát tatarozgattam, vagyis az otthonunkat.

Szórakozásra nem sok idő telik. Amikor a nagymama vigyáz helyettünk a gyerekre, elmegyünk látogatóba a munkatársakhoz, esetleg moziba. Havonkénti közös szórakozásunk a nejemmel a gyári „öregek" KISZ-alapszervezetének a taggyűlése, amit közös vacsorával kötünk össze.

— *Öregeket említ. Maga harmincnégy éves, tehát szintén „idős" már. A hosszú frizuráját mégis megőrizte.*

— Vannak dolgok, amik hozzátartoznak az emberhez, nem mond le róluk. Én így vagyok többek közt a frizurámmal.

— *És még mivel?*

— Lehet, hogy furcsállja, amit mondok: a munkásélettel is. Elhatároztam ugyan, hogy jövőre beiratkozok a gépipari szakközépiskolába, de nem azért teszem, hogy később levethessem ezt a ruhát. Azért tanulok, hogy többet tudjak, hogy ne rekedjek meg ezen a szinten.

A. Tóth Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Herczeg Klára

1983 AUG 17

MAGYAR NEMZET

Ó

Augusztus 17

Herczeg Klára szobrászművész hosszabb ideje foglalkozik Kun Béla képmásának megmintázásával. A bronzportré a hasonlatosság és a művészi megjelenítés szempontjából egyaránt kiválóan sikerült: a zsüri most vette át, s a Kun Béla-portré a Legújabbkori Történeti Múzeum tulajdonába kerül.

Ó

zető személyisége
fogadáson a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja.

ntesítő vonat

Herczeg Klára: Galambos lány

Szoc. Művészet
1962 ápr.

yülésen dicserettel
ó „zeneakadémia"
ıta annyira lelkes
, s önkritikát gya-
zá a Hámor étte-
taggyűlésen a be-
öződött az a rend-
ök szakszervezeti
kétéves munkájá-
annál is könnyebb
zeresen naplót ve-
. Ami lényeges és
ényt: elhatározták,
taglétszám egyenlő
tják e két helyen.
ire megnőtt szak-
. S mennyire *van*

házában találkoztak

a *munkás-m*
zókra gondolo
mi színházunk elsőként k
művész-munkás kapcsolatok k
földrajzi helyzetünk, az, hog
van a színházunk, is kötele
eredményeket értünk el ebbe
ban. A színház szakszervezete
lálkozók megszervezése, e ka
tése érdekében, a tekintetben
szeknek megmagyarázza az ü
és mozgósítja őket a találkoz
vezeti bizottságunkban elsősor
vánné, aki egyben színházunk
kára, fejtett ki áldozatos mu
rületen.

— Igen, meglevő hagyomány
folytatni és megerősíteni, mert
mányaink, s hogy ez nem önte
gondolom, bizonyíték a színés
1961-ben megejtett vizsgálata
egyik alapja, hogy nálunk kitű
a művészeti vezetés, a párt- é
zet között. Az szb-nek súlya
vezetés minden probléma meg
csak elfogadja, de igényli is a
Színházunkban *jó a kollektív*
tartóak, segítőkészek az embe
múltban előfordult néhány tra
haláleset, vagy baleset. Egy em
össze a színház a hozzátartozó
érdekében.

— Ha már a műszaknál
mondjam el: úgy tervezzük, ho
hetséges műszakit külföldi
küldünk, elsősorban *Prágár*
ahol a színházak technikai be
lában fejlettebb a mienkénél,
nulni, tapasztalni való. Műszak
oktatást is szerveztünk, de s
sonlóképpen részt vesznek el
szeti továbbképző előadásokon,
szer, próbamentes napokon.

Herczeg Klára

MOK

Szerepelt a III. szegedi nyári tárlaton /Móra Ferenc Museum/.

L.F. : Egy országos hírű szegedi tárlatról.

TISZATÁJ. 1962. szept.

MDK

Herczeg Klára

Jóváhagyták az Ifjuság utját diszitő szob.komp. terveit. Magyar Nemzet, 1953. jul. 15.

MDK

Herczeg Klára, szobrász

~~Szabad ifjuság~~ Almaszedő. Terracotta.
Szabad ifjuság. Gipsz.

Mücs.-IV.M.Képz.Kiáll. 1954.ja,n.-febr.Kat.19.1.

MDK

Herczeg Klára, szobrász

pata kná1. Bronz.
Édesanyám. Terrakotta.
Bányásznö. Gipsz.
Sándor Judit operaénekesnö portréja. Terrakotta.

Labdázók. Megbizás. Varga Oszkárral közösen.
300 cm. Aluminium.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan.Kat. 28.1.

MDK

Herczegh Klára

Gogolák L: A V. M. képzőm. kiáll. kisplasztikai művei. Sz.M. 1955.
172 l.

MDK

Herczeg Klára

Dutka M.:Tavaszi Tárlat. Magyar Nemzet 1952. máj.24.

MDK

Herczeg Klára szobrász

4ooo forintos 2. díjat kapta

A Képzőm. Alap Képcsarnokának...szoborpályázata...
Magyar Nemzet, 1953. febr. 11.

M.D.K.

Herczeg Klára

A Munkácsy-dij I. fokozatával tüntették ki a felszabadulás 15. évfordulóján.

A Magyar Népköztársaság Uj kiváló müvészei c. közlemény.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. ápr. 8. IV., évf. 15. sz. 8-9. l.

MDK

Herczeg Klára

Szobrai a magyar képzőművésznök Műcsarnokbeli kiállitásán.

Havas Lujza: Magyar képzőművésznők kiáll.-a.

Népszava 1958.márc. 12. 6.l.

MDK

Herczeg Klára

szerepelt a tárlton.

Lődi Ferenc: Szólni a máról. A. III. Szegedi Nyári Tárlat.
Délmagyarország. 1962. jul. 28.

MDK

Herczeg Klára

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

Herczeg Klára
nobrász

M.D.K.

A hecsheméti Tanácskóztársásagi emlékművet körner József alkotta.

Kovács Ísuzsa: A hecsheméti Aranyhomok Szakó Művészet, 1963. december - 17 lap.

Herczeg Klára, szobrász

Kiállít.

Murányi-Kovács Endre: A házados úti művéntelep kiállítása a Nemzeti Galériában 9

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. jan. 24

Herczeg Klára

Családot (Anya, Apa, Gyermek) ábrázoló szobra Inotán, az új lakótelepen.

említve.

Jelenkor, 1965 2. szám, 156. l.

Fénykép

Magyar Foto: F.Á 1030/9 Hegedűsné

Herczeg Klára: Sportoló ifjuság

Terrakotta

1957. X. 30.

Neg. van

Herceg Klára szobrászművész

Művelt Nép, 1955. VIII. 28. 3.o.

F. Gy: Kiállítás Sárospatakon

Herczeg Klára válogatás

Szabad Művészet. 1950 IV. 10. 399

A szegedi nemzeti képtárművészeti
kiállítás

Herczeg Klára nobrán

Béke és Szabadság (VI.) 14. n.
1955 ápr. 6. 19. l. Repr.

Herceg Klára szobrász

Béke és Szabadság (VI.) 4. sz.
1955 jan. 26.

Repr.

M. D. K.

HERCZEG Klára

Az inotai lakóklep parkjában elhelyezett háromalakos csoport.

Dutka Mária: Második séta a IX Magyar Képzőművészeti Kiállitáson

Magyar Nemzet 1962. május 6.9.1.

MDK

Herczeg Klára

Goldman György	bronz	60 cm
Erdős Géza portréja	"	18 "
Pogány Ö Gábor portréja	"	16 "
Füst Milán portréja	"	16 "
Anya gyermekével	terrakotta	30 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat.42.1.

MDK

Herczeg Klára

Az aláírásgyűjtő 1951 bronz Művésztul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 10.l.

Herczeg Klára

Imotán a lakóházak közt szobra van

Fij Kerső: Kéjzőlmű vészeti 5. jázer Dunaujvárosban

Jelenka, 1964, 12 sz. 1161

MDK

Herczeg Klára

Pataknál 1954 bronz Művésztul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 9.1.

Fénykép

Magyar Foto: KJ 5411/43 Hegedűsné

Herczeg Klára: Patahnál

Brons

1955. IV. 11.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: R I 5411/39 Hegedűsné

Herczeg Klára: Aláírásgyűjtők

Szobor

1955. IV. 11.

Neg. van

Felvétel

Magyar Foto: ZE 41229/8 Hegedüsné

Hercseg Klára - Varga Eszter: Labdázók

Alumínium

1954. XII. 29.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: BT 2515/20 Hegedűsné

Herczeg Klára: Miénk a föld

Kobor

1952.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: FA 1027/10 Hegedűsné

Herczeg Klára: Az első vörös nyakkendő

Gipsz-szobor

1951. X. 27.

Neg. van

MDK

Herczeg Klára

Pogány Ö.G.: A IX. Magyar Képzőm. Kiáll. szobrászati anyaga. Népszabadság 1962. máj. 29.

Herczeg Klára szobrász

Miénk a föld (repr.)

Tavaszi tárlat a Műcsarnokban (Rozgonyi Gábor)
Nők Lapja Budapest 1952. máj. 24

Herczeg Klára

„Miénk a föld"
Sarlóját csípőjére támasztó fiatal nőalak szobra.

Tavaszi Tárlat, kiállítás a Műcsarnokban
Magyar Nemzet, 1952. máj. 24

Herczeg Klára szobrász M.D.K.

Kun Béla portré

Napló

Magyar Nemzet 1963 augusztus 17. 4.1.

HERCZEG Klára szobrász

M.D.K.

résztvett a kiállításon

Kövér énekesnő

Gábor István: Szegedi Nyári Tárlat

Magyar Nemzet 1962. augusztus 11. 4.l.

mdk

Herczeg Klára

munkái a Rádióban

L.F. egy országos hírű Szegedi Társaról

Tiszatáj 1962. 9. sz. 8. l.

H erczeg Klára szobrász M.D.K.

Szölőt tartó nő

repr. "adnagy utcai lakótelep

Négy uj szobor Egerben

Hevesmegyei Népujság 1965. febr. 28.

Hervneg Klára.

A földalatti gyorsvasút Népstadion felé eső homlakzatánál felállításra kerülő sportoló-szoborcsaport tervezésére és kivitelezésére kapott megbízást.

Magyar Nemzet, 1957. Sept. 21.

Herczeg Klára.

szobrász

A földalatti gyorsvasút vézére készült
művét már gipszbe öntötték.

Irodalmi Újság. 1952. Aug. 14.

Herczeg Klára.

„A magyar katona a zabadságért" c. képzőművészeti kiállításon „Honvédcsalád" c. gépszcsaportja szerepelt. (említve.)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 2,

Herczeg Klára.

A moszkvai magyar képzőművészeti kiállításra „Traktoroslány" c. szobra szerepelt. (említve.)

Szabad Nép, 1957. Máj. 9.

Badál

Herczeg Klári és Varga Oszkár szobrai a Népstadion számára / kosárlabdázók/

Müvelt Nép
1954.okt.31./V.évf.34.sz./8.l.

MDK.

Herczeg Klára szobrai

"Goldmann György" /bronz/
"Erdős Géza portréja" / " /
"Pogány Ö.Gábor portréja" /bronz/
"Füst Milán portréja" "
"Anya Gyermekével" /terakotta/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok,1959. 42.1.

H.D.K.

[illegible]rczeg Klára
[illegible]obrász

Béke hirnöke c. szobra.

Fedor: Képzőművésznők szemrethöki kiállítása,
Nők Lapja, 1960. márc. 3 – 9 szám.

M.D.V.

Herczeg Klára
szobrász

Az inotai lahótelepen nyert el-
helyezést fiatal munkáscsaládot
ábrázoló szobra.

Horetha Sándor: Képzőművészeti alkotások Inotán.
Művészet, 1960. október. — 14 lap.

MIK.

Herczeg Klára

Riport

Hajdubihermegyei Népujság 1966 máj.1.

Hlavacs Klára

Tiszteletdíja egy részét
egy vietnami iskola és kórház
újjáépítésére ajánlotta fel.

Szocialista Művészetért 1966. ápr. 11.

Herceg Kálmán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 DEC 24.

MAGYAR NEMZET

Szakasits Árpád p
megmintázta Herce
szobrászművész.

MDK.

Herczeg Klára

Vietnami fölajánlásáról

Népszava 1966 márc.2o.

MDK.

Herczeg Klára

Magyar Nemzet 1966 márc. 2o.

MDK.

Herczeg Klára

RRiport

Pestmegyei Hirlap 1966 ápr.19.

Az alkotás pillanata

Három neves művész a Tanácsköztársaság hőseit mintázza

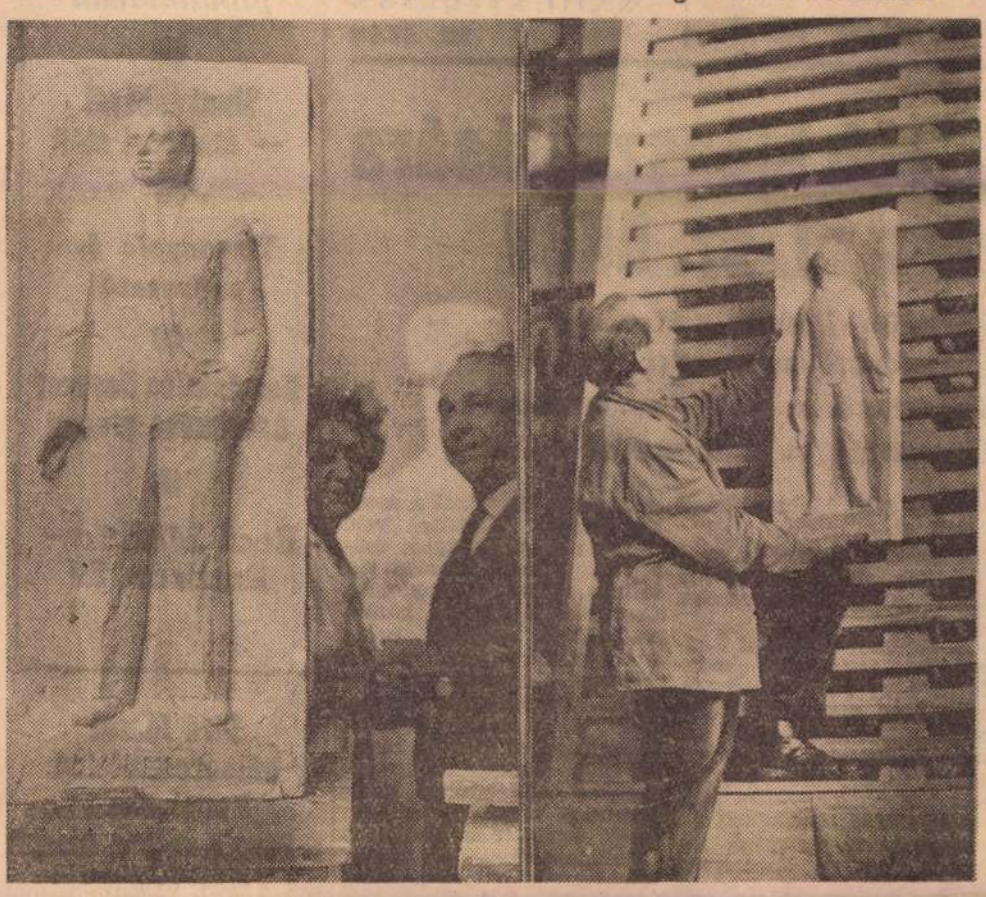

Művek és alkotóik: Herczegh Klára és Olcsai-Kiss Zoltán. — Jobbról: Farkas Aladár a kicsinyített gipszöntvény előtt

Az alkotás, a születés pillanatát kerestem. A hogyant, a mikéntet, a miértet. Gyermeki kíváncsiság hajtott, megtudni, hogyan pattan ki a gondolat zárt ürügyéből, s szökken alkotássá az ihlet. A műterem hatalmas ablakain beköszön a napfény.

A művészek éppen most birkóznak a feladattal: megörökíteni, bronzba formázni az akkori rügyfakadás azóta legendássá vált hőseit. Kun Bélát, a nagyszerű forradalmárt, az agitátort, a népvezért. Landler Jenőt, a kiváló katonát, a Tanácsköztársaság. tábornokát. Szamuely Tibort, a lobogólelkű ifjút, a végsőkig harcoló, a megadást nem ismerő kommunistát.

Három művész ül együtt a műteremben, *Herczegh* Klára Munkácsy-díjas, Landler Jenő megformálója, *Olcsai-Kiss* Zoltán Kossuth-díjas, Kun Béla domborművének alkotója és *Farkas* Aladár kétszeres Munkácsy-díjas, aki Szamuely alakján dolgozik.

— *Rendkívül nehéz a feladat* — mondja Olcsai-Kiss Zoltán —, *mert egy emlékművön belül három különböző egyéniségű művész ábrázol három egymástól teljesen elütő alkatú politikust. A feladat rendkívül kötött, adott és zárt a tér, a méret. Alkalmazkodnunk kell az architektúra meglevő adottságaihoz is.*

— *Nehéz feladat volt* — folytatja *Herczegh* Klára — *megtalálni a legmegfelelőbb portrét. Rendelkezésünkre csak régi fotók és korabeli filmfelvételek állnak. Sok egykori harcostárssal, kortárssal beszéltem, elolvastam az életrajzot, mielőtt hozzákezdtem Landler Jenő reliefjének megmintázásához.*

— Miért éppen Landler Jenő képmásának megformálását választotta?

— *Talán azért, mert már többször foglalkoztam alakjával. Készítettem egy domborművet, a nagykanizsai Landler Jenő Gimnázium falát díszíti. És talán azért is, mert szeretem a bőrvérű, gazdag vonalú alakokat.*

Olcsai-Kiss Zoltánnak látszólag könnyebb a feladata, mert személyesen ismerte Kun Bélát. De talán éppen ezért — sokkal nehezebb is.

— *Időben nagyon távoli az emlék* — mondja. — *Halkan jelentkeznek az agykéreg mélyén, ahol a fontos élményeket raktározza el az ember. Ahogy sokasodnak a tanulmányok, ez a „hang" úgy erősödik. Kutatom a mélységeket. Mindig újabb és újabb kép villan emlékezetembe Kun Béláról. Remélem, hogy a tudatos formálás idején már idealizálás nélkül bomlik ki alakja, s egy kézmozdulat, egy szemöldökráncolás adta lehetőség kikristályosodik az egész műben, a hű kifejezés érdekében.*

— *Úgy vagyunk, mint a színészek* — szól csendesen Herczegh Klára —, *beleéljük magunkat a figurába, s néha azon kapjuk magunkat, hogy az ő szemükkel látjuk a világot.*

Farkas Aladár kék sapkáját forgatja a kezében. Úgy tűnik, ő a legnyugtalanabb, talán a legtöbb gondot Szamuely alakja okozza?

— *Rendkívül összetett jellem volt. Tisztelem akaraterejét* — mondja —, *messzelátását, ifjúságát, következetességét. Néhány szó, néhány fogalom és mennyi erény! Szamuely halálmegvető hős volt, tetteiről legendákat mesélt a nép. Harcos volt és meg nem alkuvó, de mégis mélyenérző, lírikus ifjú. Ezt mind igyekszem belesűríteni munkámba. Eldől majd, hogy sikerül-e.*

Három művész történelmünk óriásainak állít végre méltó emléket, a budapesti Kun Béla téren, az egykori hírhedt Ludovika előtt. A bronz emlékmű négy méter magas lesz, a hatalmas beton- és kőtalapzat foglalja keretbe majd az alkotást. Még csak a kicsinyített gipszöntvény készült el, de a műtermekben már ácsolják a faállványzatot. A mintázás a végleges méretben még hátra van. A tervek szerint november 24-én leplezik le majd a magyar és nemzetközi munkásmozgalom e három kiemelkedő alakjának emlékművét.

Írta és fényképezte:
REGŐS ISTVÁN

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP
Magyar Hirdető SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 MAJ 12

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJET

ÍRLAP

AZ MSZMP LAPJA

XXIII. ÉVFOLYAM
111. SZÁM

Az ... pillanatában

Munkásokról — érettségi előtt

Tizennyolc éve művezető

Koszigin és Nasszer Asszuánba utazott

Real Madrid—Partizán 2:1

k jobb kihasználására zik a 10. sz. AKÖV

Tovább fejlesztik a távolsági gyorsjárati fuvarozást

Tehertaxik a megye városaiban

Gyorsítják az autóbuszjáratokat

park jobb kihasználását érik el.

A rakodási munkákba való besegítés céljából az idén is kérik a KISZ-szervezetek támogatását.

A személyszállítással kapcsolatban az igazgató elmondotta, hogy az új autóbuszmenetrend május 22-én lép életbe. Menetrendszerű járatot indítottak be május elsejétől Szeged—Subotica között a kishatárforgalom jobb lebonyolítása érdekében. A szeged—baks—csongrádi autóbusz az új menetrend életbelépésével nem Kisteleken keresztül, hanem Sövényháza, Sándorfalva érintésével közlekedik majd, a kömpöc—kiskunmajsa—kisteleki járat pedig Balástyán keresztül.

Ezzel mindkét járati vonalon rövidebb lesz a vonalhossz és olcsóbb lesz a viteldíj is.

Gyorsítják a Szeged—Pécs közötti autóbuszjáratot is, a deszk—klárafalva—ferencszállási vonalon pedig szombati napokon mentesítő járatot is indítanak.

Május 29-től szeptember 4-ig új járatot állítanak forgalomba Hódmezővásárhely és Mártély üdülőtelepe között, valamint Maroslele és Makó között. Ugyancsak új járatot vezetnek be a Szentes—Derekegyhá...

a szegvári tanyákról a szentesi körzeti iskolába való szállítását. A hétfői és csütörtöki piacos napokon új járatot állítanak forgalomba Csongrád és Bokros között, szeptember elsejétől pedig új járatpárt vezetnek be Kövegy—Csanádalberti—Pitvaros—Csanádpalota érintésével. A korábbi évekhez hasonlóan az idén is biztosítják a cserkeszőlői gyógyfürdőbe való utazást munkaszüneti napokon. Az idén ismét forgalomba állítják a Budapest—Szeged—Röszke országhatár—Subotica—Novi-Sad között a nemzetközi járatot. A helyi, városi autóbuszközlekedés új tarifáival kapcsolatban elmondotta, hogy erre július elsejétől kerül sor.

Ezzel egyidejűleg a helyi járatú autóbuszok nagy részén megvalósítják a kalauz nélküli utazást.

Fejlesztik a vállalat taxiparkját is.

Biró József külkereskedelmi miniszter a Szovjetunióba utazott

A KGST külkereskedelmi állandó bizottságának soron levő ülésére szerdán Rigába utazott *Biró* József külkereskedelmi miniszter. Búcsúztatására a Ferihegyi repülőtéren megjelent *dr. Mulató* János külkereskedelmi miniszterhelyettes. Ott volt B. K. *Puskin* a Szovjetunió budapesti kereskedelmi tanácsosa. (MTI)

Készülődés az MSZMP IX. kongresszusára

Ülést tartott a Csongrád megyei pártbizottság

A Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei Bizottsága tegnap Szegeden, a városi pártbizottság székházának nagytermében ülést tartott, amelyen részt vettek a pártbizottság tagjai, a városi és járási pártbizottságok titkárai, valamint a megyei revíziós bizottság tagjai.

A pártbizottsági ülésen *Győri* Imre elvtárs, a megyei pártbizottság első titkára ismertette a Magyar Szocialista Munkáspárt közeledő, IX. kongresszusa előkészítésével kapcsolatos megyei feladatokat. A megyei pártértekezlet beszámolójának előkészítésére, a beszámolási időszakban végzett munka elemzésére és értékelésére a pártbizottság soraiból bizottságokat alakított.

Magyar—jugoszláv idegenforgalmi megállapodás

Belgrádban befejeződtek a jugoszláv—magyar idegenforgalom további fellendítéséről folytatott megbeszélések.

A tanácskozás után szerdán a belgrádi újságíróklub-

Az egyezmény az idegenforgalmi kapcsolatok elmélyítésére nyújt lehetőséget. *Könnyítéseket tervez a határforgalom lebonyolításában és a közúti átkelőhelyek szaporítását irányozza elő.* Az egyezmény szerint az állandó jellegű Röszke—Letenye—Új-Udvarédics-i határátkelőhelyeken kívül esetenként alkalmi átkelőhelyeket is nyitnak. (MTI)

rizskalickákat

közeledik a vetés

zével töltik fel a kalickákat. A folyók vize is eléggé langyos, s így kedvező körülmények között csírázik a mag. A rizsőrök jelentése szerint azonban élednek a gyomnövények is, amelyek közül a legkorábban a kakaslábfű jelent meg. Ezért a gazdaságokban állomásozó repülőgépes növényvédő brigádok rövidesen bevetésre kerülnek a rizstáblák fölött, hogy idejében kiirtsák a káros gyomokat. Az igen jól bevált amerikai Stam és az osztrák Surcopur vegyszerek alkalmazása mellett kísérletképpen hazai gyomirtókat is kipróbálnak az új idényben. A Szarvasi Kísérleti Állami Gazdaságban hasonlítják össze a különféle vegyszerek hatékonyságát.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Herczeg Klára
TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG
1966 ÁPR 24

1021

AZ ALKOTÁS PILLANATA

Három neves művész a Tanácsköztársaság hőseit mintázza

Tavasz van. Éppúgy, mint 1919-ben. Tavasz van, mint akkor: a Tanácsköztársaság első, viharos napjai alatt volt. A művészek éppen most birkóznak a feladattal: megörökíteni, bronzba formázni az akkori rügyfakadás azóta legendássá vált hőseit. Kun Bélát, a nagyszerű forradalmárt, az agitátort, a népvezért. Landler Jenőt, a kiváló katonát, a Tanácsköztársaság tábornokát. Szamuely Tibort, a lobogólelkű ifjút, a végsőkig harcoló, a megadást nem ismerő kommunistát.

Három művész ül együtt a műteremben, Herczegh Klára Munkácsy-díjas, Landler Jenő megformálója, Olcsai-Kiss Zoltán Kossuth-díjas, Kun Béla domborművének alkotója és Farkas Aladár kétszeres Munkácsy-díjas, aki Szamuely alakján dolgozik.

— Rendkívül nehéz a feladat, — mondja Olcsai-Kiss Zoltán, — mert egy emlékművön belül három különböző egyéniségű művész ábrázol három egymástól teljesen elütő alkatú politikust. A feladat rendkívül kötött, adott és zárt a tér, a méret. Alkalmazkodnunk kell az architektura meglévő adottságaihoz is.

— Nehéz feladat volt — folytatja Herczegh Klára — megtalálni a legmegfelelőbb portrét. Rendelkezésünkre csak régi fotók és korabeli filmfelvételek állnak. Sok egykori harcostárssal, kortárssal beszéltem, elolvastam az életrajzot, mielőtt hozzákezdtem Landler Jenő reliefjének megmintázásához.

— Miért éppen Landler Jenő képmásának megformálását választotta?

— Talán azért, mert már többször foglalkoztam alakjával. Készítettem egy domborművet, a nagykanizsai Landler Jenő Gimnázium falát díszíti. És talán azért is, mert szeretem a bőrvérű, gazdag vonalú alakokat.

Olcsai-Kiss Zoltánnak látszólag könnyebb a feladata, mert személyesen ismerte Kun Bélát. De talán éppen ezért — sokkal nehezebb is.

— Időben nagyon távoli az emlék — mondja. — Halkan jelentkeznek az agykéreg mélyén, ahol a fontos élményeket raktározza el az ember. Ahogy gyarapodnak a tanulmányok, ez a „hang" úgy erősödik. Kutatom a mélységeket. Mindig újabb és újabb kép villan emlékezetembe Kun Béláról. Remélem, hogy a tudatos formálás idején már idealizálás nélkül bomlik ki alakja, s egy kézmozdulat, egy szemöldökráncolás adta lehetőség kristályosodik az egész műben, a hű kifejezés érdekében.

— Úgy vagyunk, mint a színészek — szól csendesen Herczegh Klára — beleéljük magunkat a figurába, s néha azon kapjuk magunkat, hogy az ő szemükkel látjuk a világot.

Farkas Aladár kék sapkáját forgatja a kezében. Úgy tűnik, ő a legnyugtalanabb, talán a legtöbb gondot Szamuely alakja okozza?

— Rendkívül összetett jellem volt. Tisztelem akaraterejét — mondjam — messzelátását, ifjúságát, következetességét. Néhány szó, néhány fogalom és mennyi erény! Szamuely halálmegvető hős volt, tetteiről legendákat mesélt a nép. Harcos volt és meg nem alkuvó, de mégis mélyen érző, lírikus ifjú. Ezt mind igyekszem belesűríteni munkámba. Eldől majd, hogy sikerül-e.

Három művész történelmünk óriásainak állít végre méltó emléket, a budapesti Kun Béla téren, az egykori hírhedt Ludovika előtt. A bronz emlékmű négy méter magas lesz, a hatalmas beton- és kőtalapzat foglalja keretbe majd az alkotást. Még csak a kicsinyített gipszöntvény készült el, de a műtermekben már ácsolják a faállványzatot. A mintázás a végleges méretben még hátra van. A tervek szerint november 24-én leplezik le majd a magyar és nemzetközi munkásmozgalom e három kiemelkedő alakjának emlékművét.

Írta és fényképezte:
REGŐS ISTVÁN

Művek és alkotóik: Herczegh Klára és Olcsai-Kiss Zoltán

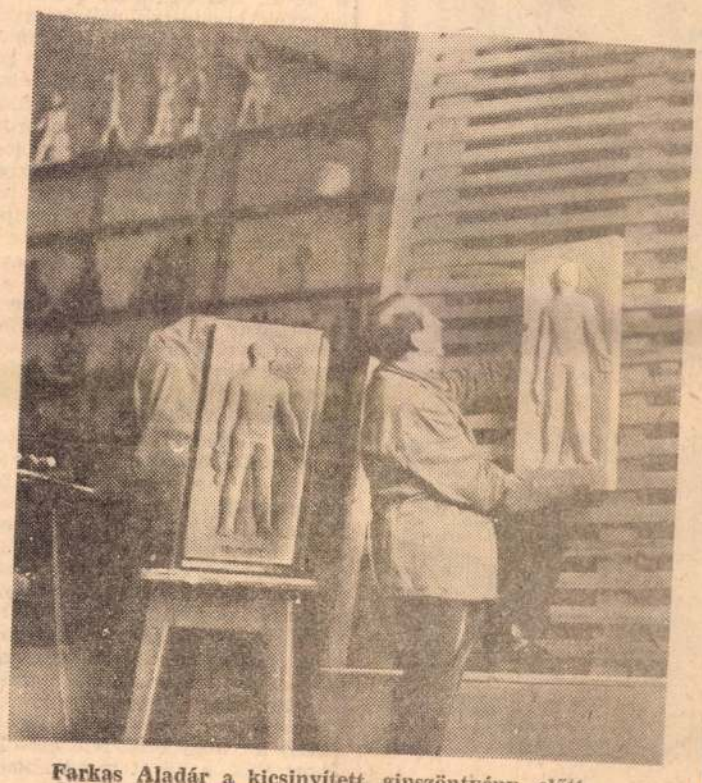

Farkas Aladár a kicsinyített gipszöntvény előtt

A fáraó, a felesége és az ágyas

Évezredes szerelmi történetet fejtett meg egy szovjet egyiptológus

Nefretete (helyesen: Nefertiti) királynét, IV. Amenhotep fáraó (Ehnaton) hitvesét egy ma is lebilincselő szépségű szobor idézi elénk, de életéről mindmáig vajmi keveset tudtunk. Most a régészet, izgalmas nyomozással, váratlanul új adatokat tárt fel életéből.

Még 1907-ben egy királyi temető kopár sziklahasadékában szokatlanul fényűző, arannyal díszített sírra bukkantak, amely nyilvánvalóan királyi asszony holttestét rejtette. De az aranylemezes feliratok minden olyan részét, amely a sír lakójának nevét örökítette meg — valószínűleg nem sokkal a temetés után — kimetszették és eltávolították, mégpedig felsőbb parancsra.

De vajon miért?

A REJTÉLY MEGFEJTÉSÉVEL az eltelt évtizedek alatt nem egy neves tudós foglalkozott, kielégítő eredmény nélkül. Nemrég azután Julij Perepolkin leningrádi egyiptológus olyan megfejtést közölt, amelyet bizonyítékokkal is alá tudott támasztani. Módszerének sikerét annak köszönhette, hogy összefüggést állapított meg az aranyozott sír és a mai El-Amerna falunál 1922-ben feltárt királyi nyaraló között. Ez utóbbi pompás építmény a feliratok tanúsága szerint IV. Amenhotep és Nefertiti leányának, Mi-jutnak a tulajdona volt. A gyanús csak az, hogy Mi-jut nevét mindenütt sietősen és elnagyoltan vésték be a nyaraló falába és a név alatt törlések, illetőleg eltávolított rétegek nyomai látszanak. A tudósok eddig ezt úgy magyarázták, hogy a nyilvánvalóan eltörölt név a ház előző tulajdonosára utalhatott, aki — úgy vélték — kieshetett Nefertiti királyné kegyeiből, és akinek nyaralóját a királyné saját leányának, Mi-jutnak ajándékozta, s a volt tulajdonos nevét mindenütt leánya nevével cserélte ki. Ezt a magyarázatot azonban Perepolkin nem fogadta el, hanem felhívta a figyelmet arra a különös tényre, hogy a IV. Amenhotepet és Nefertiti királynét ábrázoló egyes képeken még egy női alak szerepel, amelyet eddig Mi-jut királylánynak gondoltak, ez a női alak azonban nem kislányt ábrázol, sőt ami még furcsább: nagyobbnak van ábrázolva, mint a királyné! Mi több: némelyik képen ez a harmadik alak is királyi díszt visel. Egyes ábrázolásokon ez a női alak sorrendben is megelőzi a királynét!

Bizonyos — mondja Perepolkin —, hogyha Mi-jut lenne ez a harmadik női alak, semmiképpen sem ábrázolhatták volna a hagyományos „protokoll" szerint nagyobbnak anyjánál, sorrendben nem előzhetné meg anyját, nem volna felnőtt nőnek ábrázolva, és semmiképpen sem viselhetné a fáraói jelvényeket (homlokkorona).

PEREPOLKIN HIPOTÉZISE szerint ez a bizonyos női alak volt a nyaraló tulajdonosnője, akinek nevét később Mi-jut, a királylány nevére cserélték ki. Valamikor pedig ez a nő, a ház volt tulajdonosa nagyobb becsben állt a fáraó előtt, mint hivatalos felesége, Nefertiti. Ezért ábrázolják a képen nagyobbnak, sorrendben előbb állónak, mint a hivatalos királynét, Nefertitit. De ezután egyik napról a másikra le kellett hullani abból a szédítő magasból, ahova egyenrangúként a fáraó vak szerelme emelte, s ezért kellett nevét is mindenünnen sürgősen eltávolítani.

De mi lehetett az igazi neve? Perepolkin feltételezte, hogy a rejtélyes asszony neve valahol egy töredéken fennmaradt. Sejtette, hogy nevének eltávolításakor a törmeléket nem vihették messzire a villa környékéről. Átvizsgálta azt a tizenhat töredéket is, amelyet annak idején a nyaraló környékén találtak. Az egyik a Kija név hieroglifáit őrizte meg. Ezután Perepolkin tüzetesen átvizsgálta a törléses részeket, ahol most már könnyebben felismerte a Kija nevet sejtető maradványokat. Tehát Kijának hívták a rejtélyes asszonyt.

A SÍR REJTÉLYE. A továbbiakban Perepolkin az aranyozott sír rejtélyét kutatta. Mivel a sírban is mindenütt kitörülték a nevet, és mivel a sír is IV. Amenhotep és Nefertiti idejéből való, kézenfekvő a gondolat, hogy a királyi nyaraló tulajdonosnője és a sír lakója, akinek nevét szintén oly következetesen eltávolították — ugyanaz a személy. Az aranyozott sírban négy olyan alabástrom edényt találtak, amelyekről lekaparták a nevet, annak a halottnak a nevét, akinek belső részeit az edények hivatottak voltak őrizni. A lekapart részeken is Kija nevét véli Perepolkin felismerni. Az alabástrom edények női arc képmását őrzik, s ez az arc erősen különbözik Nefertiti királyné szobormásától. Kija arca fanyar, szigorú, célratörő, míg Nefertiti arcáról rendíthetetlen nyugalom, fenség, harmónia árad, még a stilizáló egyiptomi szobrászat tradicionális jegyei mögül is más egyéniség tekint le ránk.

Perepolkin gondolatmenete a következő: IV. Amenhotep fáraó Nefertitivel kötött házassága után néhány évvel ágyast, mellékfeleséget emelt maga mellé, Kija személyében. A Kija iránt érzett szerelem rövidesen elhomályosította a hivatalos feleség: Nefertiti iránti érzéseket s ez végül a képi ábrázolásokban is tükröződött, ahol Kija alakja nagyságban, sorrendben felülmúlta Nefertiti alakját. A fáraó bőkezűen szórta kegyét kedvencére, csodálatos fényűző nyaralót és még valószínűleg Kija életében, pazar, pompás aranyozott sírt építtetett számára. De a nagyság röpke pillanatát Kija drágán fizette meg. Szörnyű bukásában Nefertitinek is része lehetett. Tény az, hogy örök feledésre kárhoztatták, s nevét mindenhonnan eltörölték.

Tizenkilenc emeletes új szálló Moszkvában

Moszkvában idén adják át a Rosszija Szálló két épületét. Ez lesz Európa egyik legnagyobb szállodája.

A lakosztályokban teljes a komfort. A szobákban ízléses bútorok, beépített szekrények és műanyag szőnyegek. Minden feltételt megteremtettek itt ahhoz, hogy Moszkva vendégei zavartalanul dolgozhassanak és pihenhessenek. Mindegyik épületben — négy lesz — más az alapszín és ennek megfelelően választották ki a bútorgarnitúrát.

A nyugati épület „arany" éttermében a táncparkett a híres palehi mesterek lakkfestéses dobozainak fedelére emlékeztet. Az óriási [illegible]okból pompás kilátás nyílik a

rem befogadóképessége 3000 [illegible] és a vörös plasztikkal burszikus irodalom és zene alkoszítik.

lyek száma három éven belül vekszik meg. Megnyitják a és a KGST-hotelt, a Barátság Szálló második része és egy számára.

es, kétszemélyes szoba belseje

ületének előcsarnoka. (Terv)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdubiharmegyei Népujság

Herczeg Klára

1966 MÁR 29

Munkásmozgalmi emlékmű készül Budapesten

1021

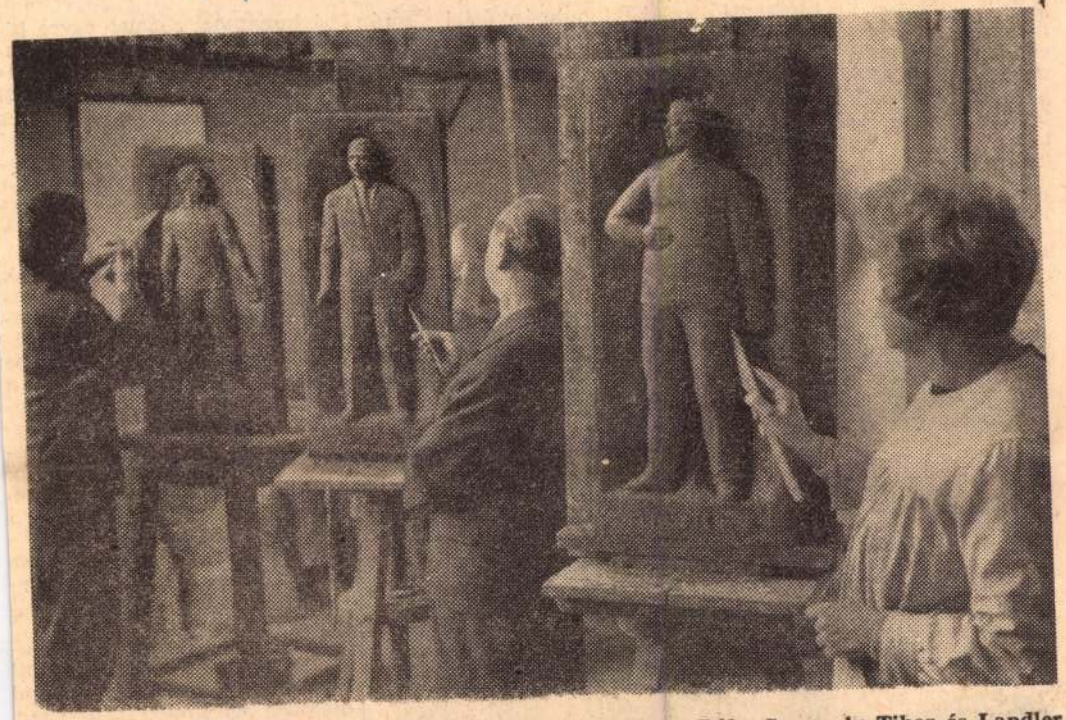

Még ebben az évben elhelyezik Budapesten Kun Béla, Szamuely Tibor és Landler Jenő közös emlékművét, amelynek elkészítésére Olcsai Kiss Zoltán, Farkas Aladár és Herczeg Klára szobrászművészek kaptak megbízást. Az emlékművet a Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának évfordulója alkalmából állítják fel. Egy műteremben dolgozik a három művész a dombormű megoldású emlékművön

(MTI Foto — Sziklás Mária felvétele)

Gáborjáni Szabó Kálman emlékkiállítás a Magyar Nemzeti Galériában

Két évtizeden át kimagasló művészegyénisége volt Debrecennek Gáborjáni Szabó Kálmán. (1897—1955) Nemcsak pedagógiai munkássága és tanítványainak szeretete fűzte a város Kollégiumának ősi falaihoz, hanem a jövendőbe, az átalakulásba vetett fanatikus hite is. Szóval és írással harcolt elveiért. Azok közé tartozott, akik egy nép világnézetének formálásáért a szági tanulmányútjai során megcsodált klasszikus mintaképeinek: Fra Angelicónak színeinek s Piero della Francesco freskóinak — számára oly döntő — élményeivel. Műveiket elemezve és saját tehetségét bizonyára túlértékelve, egész életében úgy érezte, hogy felfogásának a monumentális kifejezési mód felelne meg a legjobban. A freskó nagy falfelületei, párhuzamos vonalai egyre hidegebben csillogó virtuozitásként kerülnek előtérbe s eluralkodik a geometria. Ettől kezdve egészen az 1947-es *Tél* c. sorozatáig ezt a vésési módszert követi, technikájával egyre jobban festőiséget szolgálva. E sorozat megrázó őszintesége azonban minden eddigi negatívumért kárpótol. A nemesen egyszerű lapok arról győznek meg bennünket, hogy újra a kevés beszéd, az eszközökkel való takarékoskodás az irányadó. De erő és harmónia ötvözi a magyar táj szépségeit megörökítő *tusrajzait és akvarelljeit* is, amelyekből értékes darabok kerültek elő a művész hagyatékából. Olaszországi vázlatai, Tisza-parti jelenetei, tehenekről, lovakról készített ceruza-, toll- és tusrajzai anatómiai ismeretekre alapozott rajztudását példázzák.

Gáborjáni Szabó művészetét Debrecen méltán tekinti magáénak, hiszen kollégiumi diákévei és tanári működése céltudatos pedagógiai akaratereje minden elismerést megérdemel. Gáborjáni Szabó meggyőződéssel állt helyt kulturális életünk nehéz éveiben, s határozottan ismerte fel a grafika társadalmi szerepét és jelentőségét a világnézet formálásában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Herczeg Klára

1967 NOV 18

A gödöllői új pártház belső udvarát díszíti majd Herczeg Klára életnagyságú bronz leányszobra a Faültető. Kádár György kiszonkét négyzetméteres, figurális mozaik falképe az Egressy úti új iskola aulájának belső falára kerül.

MAI MŰSORA

al
özben)

VI., Szinyei Merse u.
10. Kiss.

Eleserélném
nagyméretű

1021

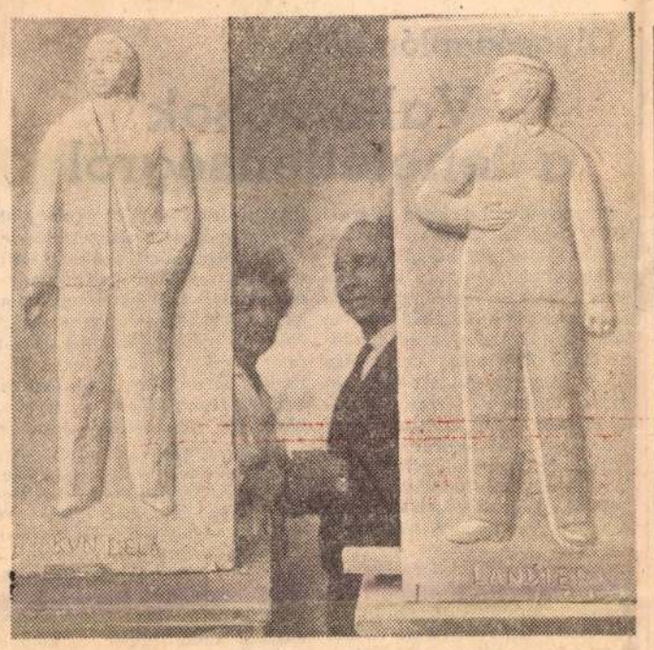

Művek és alkotóik: Herczegh Klára és Olcsai-Kiss Zoltán.

Benjámin László:

Örök harcát az ember...

„Délről betört a meleg levegő,
viaskodik az északi hideggel."
Rombolva jön a jóidő,
hosszú esőkkel, árvizekkel.

Háborúk, elemi csapások —
Pusztulunk mindig valahol.
De nyílni készülődnek a virágok,
hajtja rügyeit a gesztenyesor.

A rügy kipattan, az alvó felébred,
a halott helyén új sarj születik.
Nincs hatalom kijátszani az élet
megmásíthatatlan törvényeit.

Erővel, bizalommal, szerelemmel
telítetten mindig birokra kel —
nem adja fel örök harcát az ember
a halál szövetségeseivel.

Árvizek, bombák közt a meggyötörtek
megmentik szétdúlt kertjüket: a Földet
és tisztán adják át szelíd
utódaiknak a világ szépségeit.

AZ ALKOTÁS PILLANATA

Három neves művész a Tanácsköztársaság hőseit mintázza

Tavasz van. Éppúgy, mint 1919-ben, a Tanácsköztársaság első, viharos napjai alatt volt. A művészek éppen most birkóznak a feladattal: *megörökíteni, bronzba formázni az akkori rügyfakadás azóta legendássá vált hőseit: Kun Bélát, a nagyszerű forradalmárt, az agitátort, a népvezért; Landler Jenőt, a kiváló katonát, a Tanácsköztársaság tábornokát; Szamuelly Tibort, a lobogó lelkű ifjút, a végsőkig harcoló, a megadást nem ismerő kommunistát.*

Három művész ül együtt a műteremben: *Herczegh Klára* Munkácsy-díjas, Landler Jenő megformálója, *Olcsai-Kiss Zoltán* Kossuth-díjas, *Kun Béla* domborművének alkotója és *Farkas Aladár* kétszeres Munkácsy-díjas, aki Szamuelly alakján dolgozik.

— *Rendkívül nehéz a feladat* — mondja Olcsai-Kiss Zoltán — *mert egy emlékművön belül három különböző egyéniségű művész ábrázol három egymástól teljesen elütő alkatú politikust. A feladat rendkívül kötött, adott és zárt a tér, a méret. Alkalmazkodnunk kell az architektura meglévő adottságaihoz is.*

— *Nehéz feladat volt* — folytatja Herczegh Klára — *megtalálni a legmegfelelőbb portrét. Rendelkezésünkre csak régi fotók és korabeli filmfelvételek állnak. Sok egykori harcostárssal, kortárssal beszéltem, elolvastam az életrajzot, mielőtt hozzákezdtem Landler Jenő reliefjének megmintázásához.*

— Miért éppen Landler Jenő képmásának megformálását választotta?

— *Talán azért, mert már többször foglalkoztam alakjával. Készítettem egy domborművet, a nagykanizsai Landler Jenő Gimnázium falát díszíti. És talán azért is, mert szeretem a bővérű, gazdag vonalú alakokat.*

Olcsai-Kiss Zoltánnak látszólag könnyebb a feladata, mert *személyesen ismerte* Kun Bélát. De talán éppen ezért — sokkal nehezebb is.

— *Időben nagyon távoli az emlék* — mondja —. *Mindig újabb és újabb kép villan emlékezetembe Kun Béláról. Remélem, hogy a tudatos formálás idején már idealizálás nélkül bomlik ki alakja, s egy kézmozdulat, egy szemöldökráncolás adta lehetőség kikristályosodik az egész műben, a hű kifejezés érdekében.*

— *Úgy vagyunk, mint a szinészek* — szól csendesen Herczegh Klára —, *beleéljük magunkat a figurába, s néha azon kapjuk magunkat, hogy az ő szemükkel látjuk a világot.*

Farkas Aladár kék sapkáját forgatja a kezében. Úgy tűnik, ő a legnyugtalanabb. Talán a legtöbb gondot Szamuelly alakja okozza?

— *Rendkívül összetett jellem volt. Tisztelem akaraterejét* — mondja —, *messzelátását, ifjúságát, következetességét. Néhány szó, néhány fogalom és mennyi erény! Szamuelly haláltmegvető hős volt, tetteiről legendákat mesélt a nép. Harcos volt és meg nem alkuvó, de mégis mélyenérző, lírikus ifjú. Ezt mind igyekszem belesűríteni munkámba. Eldől majd, hogy sikerül-e.*

A budapesti Kun Béla téren felállítandó *bronz emlékmű négy méter magas lesz*, a hatalmas beton- és kőtalapzat foglalja keretbe majd az alkotást. Még csak a kicsinyített gipszöntvény készült el, de a műtermekben már ácsolják a faállványzatot. A mintázás a végleges méretben még hátra van. A tervek szerint *november 24-én leplezik le majd* a magyar és nemzetközi munkásmozgalom e három kiemelkedő alakjának emlékművét.

Írta és fényképezte:
Regős István

Farkas Aladár a kicsinyített gipszöntvény előtt.

Az Zalai Hírlap Vasárnapi melléklet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 1
Telefon: 188-296, 188-307
ZALAI HÍRLAP

...VAGY NAPJAI

ber részvételével *ünepi tudományos ülésszakát*, melyen három napon át a Zrínyi-korszak kutatásának legújabb eredményeiről számolnak be. Az első nap estjét a belső vár szabadtéri színpadán a *zágrábi Operaház* művészeinek előadása teszi emlékezetessé *Ivan Zajc: „Nikola Subic Zrinjski"* c. operájának előadásával. Ezt követi *Farkas Ferenc* zeneköltőnk *Zrínyi-oratóriumának ősbemutatója* a pécsi Liszt Ferenc kórus előadásában. A bronz-lovasszobor alkotója *Somogyi József* Kossuth-díjas, érdemes szobrászművészünk: a költő-hadvezér Szabadságtéri szoboralakját *Horkai János*, a moziépület Zrínyi-pannóját *Simó Ágoston* alkotta.

A második nap kiemelkedő eseményei: ünnepi hangverseny a vár szabadtéri színpadán a Zrínyi-pályázatra beérkezett kórusművek bemutatójával; utána tv-vetélkedő a *„Szigeti veszedelem"-ről;* katonai díszmenet, melyet délután a *Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének* szabadtéri műsora követ, utána tűzijáték a várban. Kiemelkedő irodalmi élményt ígér este *Darvas József szabadtéri Zrínyi-színjátékának ősbemutatója*, melyet a Pécsi Nemzeti Színház művészei adnak elő. A bemutatót *Bánffy György* előzi meg *Zrínyi esküje* szavalatával. Kamarakórusok és kamara-együttesek *a törökkori dzsámi épületében* teszik változatossá a vasárnap délután egyéb szórakoztató és látványos eseményeit.

Baranya megye, a járás és a község tanácsa együttes ülésen kívánja méltatni Szigetvár nagy napjainak jelentőségét. Erre valószínűleg az ünnepségek harmadik napján kerül sor a Zrínyi Filmszínházban. Délelőtt a várudvaron a Zrínyi-ünnepségek irodalmi anyaga kerül előadásra a Pécsi Nemzeti Színház és számos irodalmi kör előadóinak közreműködésével. A záróünnepség eseményei ugyancsak a vár új szabadtéri színpadán zajlanak le: térzenével, díjkiosztással, kiállítás-vezetéssel, záróbeszéddel. A külföldi tudósok, művészek csoportjait az idegenforgalmi szervek szakemberei kalauzolják a szigetvári műemlékek között.

•

NEKÜNK, ZALAIAKNAK megkülönböztetett érdeklődéssel kell fordulnunk a szigetvári négyszázéves emlékünnepségek eseményei felé. *A Zrínyiek somogyi és zalai örökös főispánsága, horvát-bán közjogi és politikai, nem utolsó sorban pedig a katonai szerepe megyénk történelmével mindörökre összeforrott.* Zala elnyomott népe a költő-hadvezér Zrínyi Miklósban tisztelni tanulta azt az oligarchát, aki nem késett saját uralkodó osztályának tagjaival is szembefordulni, ha a jobbágyság emberi létének védelmére kellett nyíltan, vagy titokban intézkednie még akkor is, ha ezért a Habsburg-császárok vagy főúri társaik haragját is viselnie kellett. *Mindkét Zrínyi Miklós végül is vagyonát és életét áldozta fel népe védelmében.*

A mai Zala területén, sajátos módon, mégsincs semmi maradandó emlékművünk, mely rájuk, tetteikre és áldozatvállalásukra emlékeztetne. Nem a lokálpatriotizmus problémája ez, de a szocialista szemléleté, amely kötelességének vallja hullámzó történelmünk eseményeinek, haladó értékeinek kielemzését, tárgyilagos vállalását. Nekünk is ott a helyünk — s nem is a hátsó sorokban — a szigetvári várudvar ünneplő díszre készülődő, tiszteletreméltó falai között: gondoljunk erre idején, intézményesen és egyénenként külön-külön, mielőtt nyári programunkat kialakítandó — Batsányival szólván — „vigyázó szemünket" külföld felé vetnénk...

Olvasónaplómból:

Vallomás a tehetetlenségről

Az elmúlt hetekben három olyan világhírű francia író új kötetéhez juthatott hozzá olvasóközönségünk, akiket nemcsak írásaik varázsa emel ki az átlagkönyvtermés sorából, hanem talán mindanivalójuk és gondolatkörük döbbenetes azonossága is. A Goncourt-díjas *Druon* és *Merle*, valamint *Duras* (akinek azt hiszem, még adósak honfitársai ezzel az elismeréssel) e frissen megjelent könyvei ugyanis egyformán *a tehetetlenségről szólnak.* Egy szétburjánzó osztály, egy túlhaladott történelmi szemlélet, egy halálos betegség csíráit magában hordozó emberfajta egyéni és társadalmi méretekben kibontakozó csődjéről pontosan megrajzolva az utóbbi 30 év francia polgárságának természetrajzát.

Érdekes módon még kronológiai sorrendbe is állíthatók ezek a regény-krónikák. *Maurice Druon Finom familiák* című ciklusának új kötete *(Találka a pokolban)* a háborút megelőző éveket idézi fel. Érezhetően a polgárhanyatlást ábrázoló *klasszikus kritikai realisták* nyomdokait követi ciklusában, de az újarcú dekadenciát egy egész osztály történelmi szélességű tablójának megalkotásával tárja elénk. Itélete világos: *ez az osztály méltatlan szerepére,* s ha a történelem vargabetűi időlegesen ismét főszerephez juttatják is, a végső „szabadesés" elkerülhetetlen.

Robert Merle olcsókönyvtári kiadású regénye *(Két nap az élet)* viszont már az országvezetés tehetetlensége miatt szükségszerűen bekövetkező *dunkerque-i összeomlás* félelmetes epizódjai közé vezet. Ez a következmény. Négy francia közkatona utolsó óráit idézi fel az emlékei közt barangoló író, négy kisember tehetetlen vergődését a fasiszta barbárság keresztjére feszítve.

Merle — a kiváló antifasiszta író — hőseivel való teljes azonosulása ellenére mégis megsejteti, hogy valamikor *korábban kellett volna az értelmetlen pusztulást hozó tehetelenség — és az ezt a társadalmi ernyedtséget meglovagló fasiszta halálgépezet — ellen barrikádokat emelni,* talán éppen a polgári társadalom progresszív erőinek háborúellenes összefogása segítségével. Sötét és dermesztő képek sorozata ez a könyv, de mélyen emberi tanulsága örök figyelmeztető marad.

Marguerite Duras Nagyvilágból ismert kisregényei *(Naphosszat a fákon)* a háború *utáni* francia polgárság dezillúzionizmusát tükrözik. *Kallódó emberek:* ez is lehetne a válogatás címe, hiszen a tehetetlenség, az értelmetlen céltalan sodródás jellemző hőseire. A történelmi példa mintha pusztába kiáltott szó maradt volna, Duras szerint *osztályának lecsúszása megállithatatlan.*

A folyamat tehát permanens — vallják szigorú önbirálattal ezek a kiváló franciák —, *a tehetetlenség ma a legfőbb társadalmi rákfenéje a nyugati világnak.* És ezért reménytelen végsősoron minden kísérletük, hogy megakadályozzák világrendszerünk győzelmét.

Török András

PADLÓT MOSÓ NŐ
Vörös Györgyi rajza

A JÓ PÉLDA — RAGADÓS...

A néhány hónapja megjelenő zalaegerszegi műsorkalauz után örömmel üdvözöltük április elején megyénk másik városának hasonló kiadványát, amely ezentúl ugyancsak havonta jelenik majd meg. A kulturális rendezvények iránt érdeklődők tehát most már Nagykanizsán is egy füzetbe gyűjtve találják meg a különféle programokról szóló tájékoztatót, s ezt nyilván ugyanolyan örömmel fogadják, mint az egerszegiek a sajátjukat annak idején.

A jó példa — úgy mondják — ragadós. Ezt bizonyítja a fent vázolt tény is. S hogy mennyire így van, annak igazolására legjobb, ha — egymás után olvassuk el az egerszegi első műsorfüzet köszöntőjét, aztán a most megjelent, első kanizsai füzetét. Az eredmény egészen meglepő: a két szövegben egyetlen szó különbözik csak egymástól: az egyikben Zalaegerszeg, a másikban —

— *Milyen értelemben? — kérdeztem értetlenül.*

— *Nos, milyen értelemben lehet valaki Kohn? Humoros értelemben.*

— *Nem. Ebben az értelemben nem volt Kohn.*

— *Akkor hát ki volt?*

— *Nem tudom, lehet hogy angol, vagy kínai...*

— *Az ördög vigye el a kötést — ordítottam. — Ha nem csúszhatott le, hát nem csúszhatott le! Mit akar tőlem?*

— *El akarok igazodni ebben a kérdésben — mondta szigorúan. — Számomra ez elvi jelentőségű. Elég felelős pozicióban dolgozom. Éleselméjűnek kell lennem!*

Szerkesztői üzenetek

V. László, Babosdöbréte: Versei nagyon kezdetlegesek, rímei tipikus „kínrímek". Különösebben nem bíztatjuk a versírásra, de ha szenvedélye, és minden áron verselni akar; tanuljon, olvasson sok verset.

K. Csaba, Zalaegerszeg: Fehér ház... című versét nem értjük egészen. Csak sejteni tudjuk, hogy mit akar mondani. Gondolatait

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

1981 MÁR 22.

Felavatták Kun Béla, Landler Jenő és Szamuely Tibor emlékművét

A Tanácsköztársaság örökszép 133 napját, sorsfordulót hozó emlékét megörökítő újabb képzőművészeti alkotással gyarapodott a főváros: kedden a Kun Béla téren felavatták az első magyar proletárhatalom három kiemelkedő vezetőjének, *Kun Bélának*, *Landler Jenőnek* és *Szamuely Tibornak* monumentális emlékművét.

A vörös és nemzetiszínű zászlók díszébe öltözött téren többszázan gyűltek össze, hogy az emlékműavatás ünnepélyes perceiben a Tanácsköztársaság kikiáltásának 48. évfordulóját is köszöntsék. Ott voltak az emlékműavatási ünnepségen a Tanácsköztársaság kiemelkedő vezetőinek hozzátartozói: Kun Béla és Szamuely Tibor özvegye és Kun Béla fia. Ott voltak többen politikai és társadalmi életünk ismert személyiségei közül, s eljöttek szép számmal a munkásmozgalom veteránjai, az egykori vöröskatonák.

A szoboravatás ünnepi szónoka *Nemes Dezső*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja volt.

Ezt követően az emlékmű talapzatára elhelyezték koszorúikat a társadalmi és tömegszervezetek képviselői, az üzemek és gyárak küldöttei.

(MTI.)

Ezt követően a történelem szakkör és az önképzőkör által rendezett emlékkiállítást nyitották meg. *Szőke Béla*, a történelem szakkör tagja elmondotta, hogy a kiállítás anyagának összegyűjtésében sok segítséget kaptak a vagongyári fiataloktól. Az anyag egyelőre hiányos. A szakköri tagok kérik mindazokat, akik munkájukat támogathatják, jelezzék, milyen dokumentumok, levelek, fényképek stb. birtokában vannak. Az eddig összegyűjtött anyagban szerepel többek között a korabeli sajtó néhány Németh László Jánosra és társaira vonatkozó cikke, levelek, kéziratok, a régi diáksapka.

Az ünnepségen megjelentek a mártír volt harcostársai, ismerősei, barátai. Az emléktábla és a kiállítás tárlói körül elhelyezett feliratok tanúsága szerint a Révai Gimnázium diákjai példaképüknek vallják a költőt, kutatják életét, gyűjtik emlékeit.

lament küldöttei[illegible]a után néhány perccel felsorakoztak a pirosnyakkendős kispajtások és a fúvószenekar pattogó indulóinak hangjaira büszkén lépdeltek a friss márciusi szélben a városi tanácsház felé.

Ünnepi díszt öltött erre az alkalomra a győri városi tanácsház nagyterme. A legifjabbak parlamentjének elnökségében helyet kaptak *Gőcze Géza* és *Török Kálmán* is, az 1919-es győri vörös zászlóalj két katonája. Amikor behozták a terembe a csapatzászlót, feszes vigyázz és tiszteletadás köszöntötte. Majd az elnöki megnyitó után *Gőcze Géza* elvtárs tartott megemlékezést a Tanácsköztársaság hősi harcairól. A kispajtások valósággal itták a szemtanú, a résztvevő őszinte, igaz szavait, amikor a vörös zászlóalj megalakulásáról, a Tanácsköztársaság honvédő harcairól beszélt. Élő történelemóra volt mindez a fiatalok számára. A fiataloknak alkalmuk volt hallani egy résztvevő vörös katona emlékezéseit.

Ezután *Valastyán Mihályné*, megyei úttörőtitkár értékes vonzó és tartalmas előadása

Hesczeny Klára szabász

Szövegben említve: sesztvett a Kun Béla – Szamuely Tibor –
– Landler Jenő közös emlékmű
elkészítésében

dec. 27 Hét fői Hisek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KELET-MAGYAR-
ORSZÁG
1967 MÁR 18

1021

Herczeg Klára, Olcsay István és Farkas Aladár szobrászművészek vállalták a megtisztelő feladatot, megmintázzák a magyar történelem három kimagasló alakjának portréját. Nagy lelkesedéssel, művészi ihlettséggel alkották meg Kun Béla, Landler Jenő és Szamuely Tibor domborművét. A budapesti Kun Béla téren avatják fel az emlékművet. A hatalmas reliefeket autódarukkal emelik a talapzatukra. A szoborcsoport lelepl ezésének méltó napja március 21, a Tanácsköztársaság 48. évfordulója.

a. Sörkirendeltség, Bo
6. Nyíregyháza. (8

Házgyári épületek szereléséhez

állandó budapesti munkára

f e l v e s z ü n k :

kubikosokat, kőműves, ács, fűtés-, víz-, gázszerelő, villanyszerelő, könynyűgépkezelő, burkoló, asztalos szakmunkásokat, csőállványszerelőket, férfi és női segédmunkásokat.

VIDÉKIEK RÉSZÉRE KÜLÖNÉLÉST FIZETÜNK, SZÁLLÁST BIZTOSÍTUNK. Jelentkezés személyesen: ÉM. 43. sz. Á. É. V. Budapest, XI., Dombóvári út 19. (4, 47-es villamossal).

(HV)

Országos Söripari Vállalat felvételre keres

férfi betanított és segédmunkásokat állandó munkára

FÉRFIT FELVESZ.

Jelentkezés Debrecenben az Agrártudományi Főiskola Növénytermesztéstani Tanszékén.

(101)

A Magyar Dohányipar Nyíregyházi Fermentáló Gyára változó munkahelyre

vasbetonszerelőt

azonnali belépéssel felvesz. Jelentkezés a munkaügyi osztályon. (97)

Tiszaszalkai Gépjavító Állomás

építőipari szerkezeti lakatos munkában jártas

T E C H N I K U S T

előkalkulációs munkakörbe

és

MŰSZAKI RAJZOLÓT

k e r e s.

Jelentkezés a vállalat igazgatójánál.

(103)

Az alkotás pillanata

Három neves művész a Tanácsköztársaság hőseit mintázza

Az alkotás, a születés pillanatát kerestem. A hogyant, a miként, a miértet. Gyermeki kíváncsiság hajtott, megtudni, hogyan pattan ki a gondolat zárt rügyéből, s szökken alkotássá az ihlet. A műterem hatalmas ablakain beköszön a napfény.

Tavasz van. Éppúgy, mint 1919-ben. Tavasz van, mint akkor: a Tanácsköztársaság első, viharos napjai alatt volt. A művészek éppen most birkóznak a feladattal: megörökíteni, bronzba formázni az akkori rügyfakadás azóta legendássá vált hőseit. Kun Bélát, a nagyszerű forradalmárt, az agitátort, a népvezért. Landler Jenőt, a kiváló katonát, a Tanácsköztársaság tábornokát. Szamuely Tibort, a lobogólelkű ifjút, a végsőkig harcoló, a megadást nem ismerő kommunistát.

Három művész ül együtt a műteremben. *Herczegh Klára* Munkácsy-díjas, Landler Jenő megformálója, *Olcsai-Kiss Zoltán* Kossuth-díjas, Kun Béla domborművének alkotója és *Farkas Aladár* kétszeres Munkácsy-díjas, aki Szamuely alakján dolgozik.

— Rendkívül nehéz a feladat — mondja Olcsai-Kiss Zoltán —, mert egy emlékművön belül három különböző egyéniségű művész ábrázol három egymástól teljesen elütő alkatú politikust. A feladat rendkívül kötött, adott és zárt a tér, a méret. Alkalmazkodnunk kell az architektúra meglévő adottságaihoz is.

— Nehéz feladat volt — folytatja Herczegh Klára — megtalálni a legmegfelelőbb portrét. Rendelkezésünkre csak régi fotók és korabeli filmfelvételek állnak. Sok egykori harcostárssal, kortárssal beszéltem, elolvastam az életrajzot, mielőtt hozzákezdtem Landler Jenő reliefjének megmintázásához.

— Miért éppen Landler Jenő képmásának megformálását választotta?

— Talán azért, mert már többször foglalkoztam alakjával. Készítettem egy domborművet, a nagykanizsai Landler Jenő Gimnázium falát díszíti. És talán azért is, mert szeretem a bővérű, gazdag vonalú alakokat.

Olcsai-Kiss Zoltánnak látszólag könnyebb a feladata, mert személyesen ismerte Kun Bélát. De talán éppen ezért — sokkal nehezebb is.

— Időben nagyon távoli az emlék — mondja. — Halkan jelentkeznek az agykéreg mélyén, ahol a fontos élményeket raktározza el az ember. Ahogy sokasodnak a tanulmányok, ez a „hang" úgy erősödik. Kutatom a mélységeket. Mindig újabb és újabb kép villan emlékezetembe Kun Béláról. Remélem, hogy a tudatos formálás idején már idealizálás nélkül bomlik ki alakja, s egy kézmozdulat, egy szemöldökráncolás adta lehetőség kikristályosodik az egész műben, a hű kifejezés érdekében.

— Úgy vagyunk, mint a színészek — szól csendesen Herczegh Klára — beleéljük magunkat a figurába, s néha azon kapjuk magunkat, hogy az ő szemükkel látjuk a világot.

Farkas Aladár kék sapkáját forgatja a kezében. Úgy tűnik, ő a legnyugtalanabb, talán a legtöbb gondot Szamuely alakja okozza?

— Rendkívül összetett jellem volt. Tisztelem akaraterejét — mondja —, messzelátását, ifjúságát, következetességét. Néhány szó, néhány fogalom és mennyi erény! Szamuely haláltmegvető hős volt, tetteiről legendákat mesélt a nép. Harcos volt és meg nem alkuvó, de mégis mélyenérző, lírikus ifjú. Ezt mind igyekszem belesűríteni munkámba. Eldől majd, hogy sikerül-e.

Három művész történelmünk óriásainak állít végre méltó emléket, a budapesti Kun Béla téren, az egykori Ludovika előtt. A bronz emlékmű négy méter magas lesz, a hatalmas beton- és kőtalapzat foglalja keretbe majd az alkotást. Még csak a kicsinyített gipszöntvény készült el, de a műtermekben már ácsolják a faállványzatot. A mintázás a végleges méretben még hátra van. A tervek szerint november 24-én leplezik le majd a magyar, s nemzetközi munkásmozgalom e három kiemelkedő alakjának emlékművét.

Írta és fényképezte:
Regős István

Művek és alkotóik: Herczegh Klára és Olcsai-Kiss Zoltán

igaz emberek legyenek.

Erre mégis csak ittunk egy pohárkával.

— Hát mi hozta ide? — kérdeztem.

Előbb rám nézett, mint aki fürkészi, hogy csakugyan érdekel-e, amit mond, aztán nyilván meggyőződött erről és így szólt:

— Két fiam van, író úr. Az egyik tizenhat, a másik tizenkilenc. Tessék a fényképüket megnézni.

Szép két fiú volt. Senki sem mondhatta volna, hogy falusi gyerekek: a ruhájuk is olyan városias, ingük is, nyakkendőjük is, hogy beilletek volna akár pesti értelmiségieknek.

— Nagy baj van velük, — folytatta Kurondi. — Megmondom én, hogy mi a baj Akármiről szólok nekik, azt mondják: „ne agitáljan, édesapám". Tessék elhinni, hogy nem is agitálom őket semmire, nem vagyok párttag, politikával csak keveset foglalkozom, annyit, amennyire a tsz-ben feltétlenül szükség van, meg hogy ne álljon az ember sem a párttitkár, sem a pap előtt úgy, mint a borjú az újkapu előtt. Mert az egyik is mond valamit, a másik is és az ember mindkettőnek olyat akar felelni, ami nagyjából igaz. Aztán meg nem is vagyok afféle lelkesedő fajta, no, magyarán: nem dőlök be mindennek, a jóra azt mondom, hogy jó, a rosszra azt, hogy rossz. Ilyen volt az apám is, de a nagyapám is. Mert rossz, hogy annyival kevesebb az állat a faluban meg a környező majorokban, de mégis csak jó, hogy mindegyik parasztnak van ám szép háza, kinek kétszobája, kinek három, konyhája, villanya, mosógépe, TV-je és egyetlen olyan málló vakolatot sem lehet látni nálunk a faluban, mint amilyent az író úr házának a vakolata itt Budapesten a Rózsadombon.

— Ha mondom ezt a két fiúnak, rámmordulnak, hogy „ne agitáljon, édesapám". Ilyenkor csak nézem őket és nem értem az egészet. Azt gondolom magamban, hogy ez a két gyerek nem-igen emlékszik, ami természetes, arra a világra, amelyben felnőttem. Mondom nekik, hogy a báró úr birtokán voltunk zsellérek, akadt ennivaló is, nem éheztünk, de mezítláb nőttünk föl, a kalendáriumon kívül könyv nem került a házba és hogy a báró úr megkövetelte tőlünk, hogy míg elhalad előttünk, megálljunk, és csak álltunkban süvegelhetjük meg őt; azt is megkívánta, hogy meghajoljunk előtte, a méltóságos asszony pedig nemcsak a férfiaknak, de az asszonyoknak is kézcsókra nyújtotta a kezét. Mondom a két fiamnak, most gyühet az atvaúristen, ti nem süvegelitek meg tulajdon apátokat sem, nem hogy derékszögben hajlonganátok. Sem a pap, sem a párttitkár, sem a tsz-elnök, sem a tanácselnök nem kívánja tőlük, hogy isten tudja miféle cifraséggal köszöntsék őket. A tisztelendő úr nem követeli, de a legtöbben azért „Laudétur"-ral köszöntik, a párttitkár elvtárs viszont már rég nem kívánja, hogy „Szabadság"-ot mondjanak neki. Olyan urak ezek a kölykök a faluban, amilyen a báró két fia sem volt annak idején. Sokkal önállóbbak, mert beleszólhatnak mindenbe. Ha ezt mondom nekik, rám néznek és legvintenek, „ne agitáljon, édesapám" mondják nekem. Ez a világ nem csak mifelénk változott, nem csak a mi falunkban.

...„Biztos úgy volt, ahogy apánk mondja, mert a mi apánk mindig az igazat mondja, csak mindig olyan sematikus dolgokat, hogy eláll a fülünk tőle."

— Azt mondom nekik: „Ne bolondozzatok fiúk. Nem agitálok én senkit soha a büdös életben, én nem szeretem, ha folyton agitálnak. De ha a főtisztelendő úrnak nem vették rossznéven évszázadokon át az örökös agitálást, holott olyat ígért, amit amúgy sem tud megtartani, nevezetesen a mennyei boldogságot, nem kell olyan nagyon lázadozni az igaz dolgok ellen sem és nem kell mindent agitációnak kinevezni, csak azért mert mindazt, ami ebben a mostani falusi

fene? Hát mi fizetést kap azért

1966. MÁJ. -1.
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
SAJTÓTÖRZSE
Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

korán hagytam abba az iskolát. A kicsi mezőgazdasági technikumba jár, a nagyobbikat egy esztendő múlva veszik fel az egyetemre, értesítése szerint Szegeden. Pedig szerettem volna, ha mind a kettő otthon marad a faluban. Mondom is nekik, hogy „Hol az öreg apátok kínjában gondolta volna a nagyapátok, hogy diplomásak lesztek mindketten," amit, már meg tetszik bocsátani, bolondságnak tartok, mert lassan olyan árva lesz a föld, hogy alig akad, aki simogassa. De, ha mindezt mondom nekik, azt felelik: „Ugyan már, édesapám hagyjon fel ezzel az agitációval, mi az ördögnek ünnepli egész nap azt a világot, amelyben olyan kicsi egységet fizettek magának, hogy ha nem lenne még háztáji, meg erő a karjában, nem élhetne így sem".

— Erre aztán elszámolok nekik, hogy mi gyün a háztájiból, mi az egységből, hány ház épült a faluban, mennyi idő alatt fizettem én a részleteket az építkezési hitelre, menynyit adott kölcsön a takarékpénztár, mit hitelezett a község, szóval számolunk, számolunk, és csak nekivörösödök és dühös leszek, ők meg azt mondják: „hagyja abba édesapám ezt a sematikus dumát. Megváltozott a világ és punktum. Nem kell odalenni tőle. Hollandiában, Dániában, vagy Svédországban sem rosszabb." Nehezen bírok velük, mert látom, hogy bosszantja őket az agitáció, mert engem is bosszant, ha folyton lelkesítenek, mint a befogott lovat. Hanem azért csak nem marad nyugton bennem az igazság és bánt, hogy ez a két kölyök úgy játszik velem, mintha afféle öreg... volnék, akiből ugyancsak akad egy-kettő a faluban. Na jó, gondolom magamban, hát sematikus vagyok. Hogy mi az, azt ugyan pontosan nem tudom és akármennyit kérdez-

---

B. Dzsu

Ratko meghyomta a magnetofon kapcsolóját s így szólt:

— Tudod, Olgicám,
lahogy kelle
mintha hallg
— Ez en
nem izgat!
gom tudni,
lányom a b
állandóan eg
— Ugyan
ben is egy
vizsgára és
— Akkor
most nem.
tok... Csal
mulják eg
macskák. N
kapcsold be.
A koronge
tek s a ma
gás hallatsz
— Mi ez
kérdezte t
anya.
— Biztosa
poznak...
— Hiszem
könyv!
— Akkor
tek.
Kellemes
szott hirtele
„Mi lesz
Szvetlána?"
— Ezt ő
dezte az an
— Aha.
„Én maga
mondta Szv
— Megtu
Nem ismers
— sziporká
közelebb ha
fonhoz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hegyesy Klára

ORSZÁG VILÁG

1966 MAR 23

1021

Szamuely Tibor, Kun Béla és Landler Jenő közös emlékműve

A magyar munkásmozgalom három kiemelkedő, nagy alakjának közös emlékművét három szobrászművész készíti egy műteremben. A dombormű megoldású közös emlékművet ebben az évben, a KMP megalakulásának évfordulóján állítják majd fel. Képünk a három alkotóművészt: Herceg Klárát, Olcsai Kiss Zoltánt és Farkas Aladárt mutatja be a közös műteremben

(MTI Fotó — Sziklás Mária felv.)

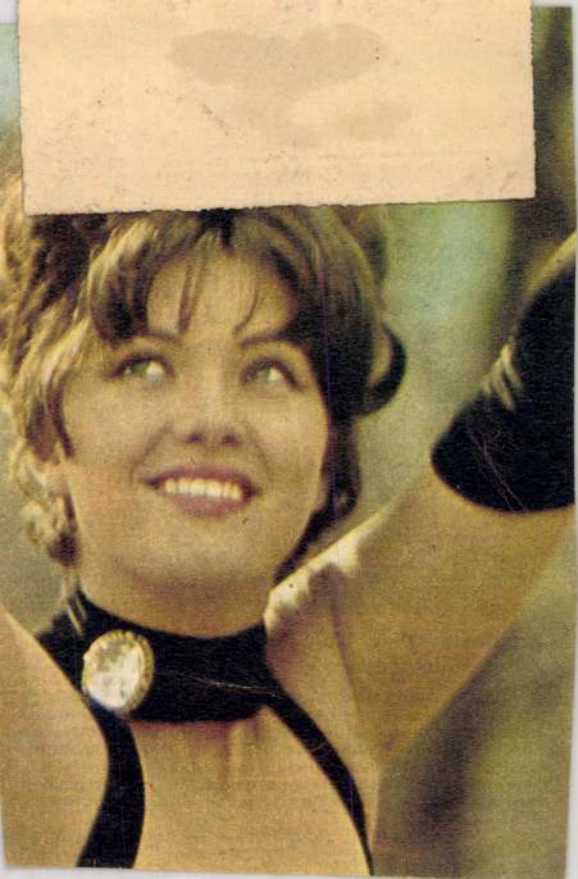

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

1967 MÁR 17.

1021

Elkészült a mű

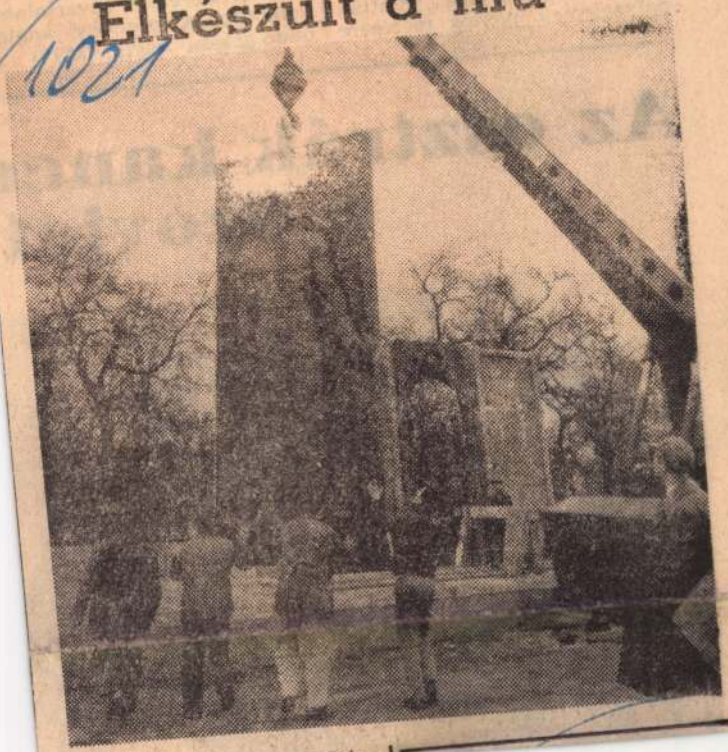

Herczeg Klára, Olcsay István és Farkas Aladár szobrászművészek vállalták a megtisztelő feladtot, elkészítették Kun Béla, Landler Jenő és Szamuelly Tibor domborművét. A budapesti Kun Béla téren avatják fel az emlékművet. A szoborcsoport leleplezésének mélyítő napja március 21, a Tanácsköztársaság 48. évfordulója.

A tudományos műs
kívül a Szputnyikot
pályaelemek pontos m

Az osz
a Szovjet

ák kancellár az Osztrák Köztá
ovjet zeneszerzőnek, a Szovjet—
ga elnökének, az osztrák nagyköv

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ÉSZAK-MAGYAR-
ORSZÁG

1937 MAR 18

1021

Tanácsköztársasági emlékművet avatnak

Március 21-én tanácsköztársasági emlékművet avatnak a budapesti Kun Béla téren. Szamuely Tibor, Kun Béla és Landler Jenő domborművét Herczeg Klára, Olcsai Kiss István és Farkas Aladár alkotta.

Helyére emelik az emlékmű szoboralakjait.

lt...

elhérvár, BVSC

r, *gent, Sikora, Vass.* Előreláthatólag 4—3—3 szisztéma szerint i- játszik a diósgyőri csapat, j- azonban a középpályás Rutt- g kaynak elsősorban támadó k. feladatai lesznek. A három elő- ő retolt csatár pedig kizárólag e- a támadásokra összpontosít. t- Döntetlen eredménnyel elége- o- dettek lennenek a diósgyőri a- vezetők.

Az MVSC felkészülését e héten is zavarta a sérült és beteg játékosok távolmaradása. A Székesfehérvár elleni mérkőzés nem lesz könnyű, hiszen ismeretes, hogy az NB I. B. egyik legjobb együttese látogat Miskolcra. Az MVSC valószínű összeállítása: *Veréb — Krompaszki, Szendrei, Buna, Saufert, Maróti, Kiss, Osváth,*

SPORTM

SZOMB

Cselgáncs. Országos vidéki cselgáncsbajnokság, Kecskemét.

Kosárlabda. NB I. női: DVTK—Bp. Előre, Kilián Gimnázium, 16 óra. *NB II. férfi:* DVTK—Egri Pedagógus, Kilián Gimnázium, 17 óra.

Labdarúgás. NB I.: Komló—Diósgyőr, Komló, 15 óra. *NB I. B.:* MVSC—Székesfehérvár,

Országos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Herczeg Klára

VAS NÉPE

1961 MÁR 19

1021

Elkészült a mű

Herczeg Klára, Olcsay István és Farkas Aladár szobrászművészek vállalták a megtisztelő feladatot, megmintázzák a magyar történelem három kimagasló alakjának portréját. Nagy lelkesedéssel, művészi ihletettséggel alkották meg Kun Béla, Landler Jenő és Szamuely Tibor domborművét. A budapesti Kun Béla téren avatják fel az emlékművet. A hatalmas reliefeket autódarukkal emelik a talapzatukra. A szoborcsoport leleplezésének méltó napja, március 21., a Tanácsköztársaság 48. évfordulója.

(MTI foto — Friedmann Endre felvétele)

RDETÉS

Eladó 300 négyszögöl jó állapotban levő szőlő Ábrahámhegyen házhelynek is használható, betonút mellett. Érdeklődni lehet mindennap: Vörös József, Ábrahámhegy. (1663)

Ábrahámhegyen 600 négyszögöl elsőosztályú, Balatonra néző termő szőlő eladó, autóútja van. Érdeklődni: Farkas Vendel, Révfülöp, telefon: 127. (1686)

Táplánszentkereszten, Rákóczi út 16. számú ház beköltözhetően eladó. (1771)

Eladók: négyszobás ház, esetleg egyszoba beköltözhető, nagy Singer süllyesztős varrógép, konyhabútor. Érdeklődni lehet: Szombathely, Engels u. 26. szám. (1616)

Ábrahámhegyen közvetlen a műút mellett 300 négyszögöl szőlő, pincével, lakószobával eladó. Címeket „Ábrahámhegy" jeligére a szombathelyi Hirdetőbe kérek. (1721)

Turjanics Anna utcában 153 négyszögöl közműves házhely eladó. Cím: Üttörő utca 41. (1724)

Háromszáz négyszögöl házhely eladó. Szabó kőművesnél Vasvár, Budai Nagy Antal u. 9. (1725)

Brennertelepen 600 négyszögöl ház-

A 17. sz. Autóközlekedési Vállalat, Szombathely

autószerelő, karosszéria-lakatos szakmunkásokat

és gyakorlattal rendelkező

gépkocsi-vezetőket

vesz fel.

Jelentkezés a vállalat személyzeti és munkaügyi osztályán, Szombathely, Körmendi út 92.

Földmunkásokat felvesz a Szombathelyi Gázmű Vállalat. (1819)

Felveszünk gyakorlattal rendelkező vontatóvezetőket azonnali belépéssel. Jelentkezés az Országos Talajjavító Vállalat szombathelyi telepén. Zanati út 13. (1828)

A Budapesti Lakásépítő Vállalat azonnal felvesz — budapesti munkahelyekre — kőműveseket, ácsokat, könnyűgépkezelőket, villanyszerelőket, kubikusokat

Felveszünk vendéglátóipari gépek szerelésében, javításában jártas szerelő szakmunkást. Jelentkezés a Vas megyei Vendéglátó Vállalat munkaügyi osztályán. (1789)

Fagylaltárusításhoz személygépkocsival rendelkezőket felveszünk. Jelentkezés és részletesebb felvilágosításadás: Vas megyei Vendéglátó és Szálloda Vállalat munkaügyi osztályán. (1794)

Lakás

Szoba-konyhás lakást költségtérítéssel vennék, vagy házrészt. „Húsvét" jeligére leveleket a Kiadóba kérek. (1684)

Garázs kiadó. Szombathely, Avar u. 13. (1740)

Szoba-konyhás albérletet keresek Szombathely területén. Válaszokat „Tulipán" jeligére a kiadóba kérek. (1803)

Eltartásért belvárosi utcai központi fekvésű lakást adok Szombathelyen. Leveleket „Szép lakás" jeligére a szombathelyi Hirdetőbe kérek. (1816)

Nagykanizsai 2 szoba komfortos főbérleti lakásomat elcserélném Szombathelyire. Péterfy Telefon: 14-35 102. hétköznap (1820)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1981 MAR 18

1021

ELKÉSZÜLT A MŰ

Herczeg Klára, Olcsay István és Farkas Aladár szobrászművészek vállalták a megtisztelő feladatot, megmintázzák a magyar történelem három kimagasló alakjának portréját. Nagy lelkesedéssel, művészi ihlettséggel alkották meg Kun Béla, Landler Jenő és Szamuely Tibor domborművét. A budapesti Kun Béla téren avatják fel az emlékművet. A hatalmas reliefeket autódarukkal emelik talpazatukra. A szoborcsoport leleplezésének méltó napja március 21, a Tanácsköztársaság 48. évfordulója.

gyarország Jugoszlávia
A B-csoport mérkőzései
helye: a Donau Parkha

Egyébként a március
mérkőzéssorozatnak kü
tőséget ad, hogy azon
1968. évi grenoble-i téli
játékokon való részvéte
Az olimpiai jégkorong
zenhat válogatott szerepe
ebből nyolc a jelenlegi
csoportból, hat a B-csop
vábbá a C-csoport győztese és
Franciaország, mint rendező. Ma-
gyar szempontból is ezért érdekes,
hogy a csapat hogyan szerepel,
milyen eredményt ér el.

A B-csoportban Olaszország,
Ausztria, Jugoszlávia, Norvégia,
Lengyelország, Románia, Svájc és
Magyarország szerepel.

MOZAIK

A sakk-világbajnok-jelölti zónaversenyek közül a harmadikat, s egyben utolsót az NDK-beli Halleban rendezik meg március 18-a és április 8-a között. A magyar színeket Portisch Lajos nemzetközi nagymester képviseli a viadalon.

Országos Söripari Vállalat

FELVÉTELRE KERES

férfi betanított és segédmunkásokat állandó munkára. Munkásszállás van.

Jelentkezés: Budapest, X. Maglódi út 17.

Munkaerőgazdálkodás.

SOLLÁNY FERENC
Szerkesztőség: Budapest, VIII., Somogyi Béla u. 6. II. em.
Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3.
Egész nap hívható központi telefon: 343—100, 142—220
Gépíró szoba
10 órától 18 óráig 140—449
18 órától 21 óráig 140—447
Titkárság: 131—248.
Egyéb számok: 141—462, 141—258
Előállítja: Szikra Lapnyomda Budapest.
Index: 25 064
Terjeszti: Magyar Posta.
Előfizethető a helyi postahivatalokná és kézbesítőknél.
Előfizetési díj 1 hónapra 12 forint.

Új tánciskola kezdődik

kezdők részére

március 20-án este 19 órakor

A VÁCI VÁROSI MADÁCH IMRE MŰVELŐDÉSI HÁZBAN

Táncoktató: KISSNÉ KÉKESI ILONA

MÉG MINDIG MEGRENDELHETI

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hercegh Klára

KÉPES ÚJSÁG

1961 APR - 1.

EMLÉKMŰ 1021

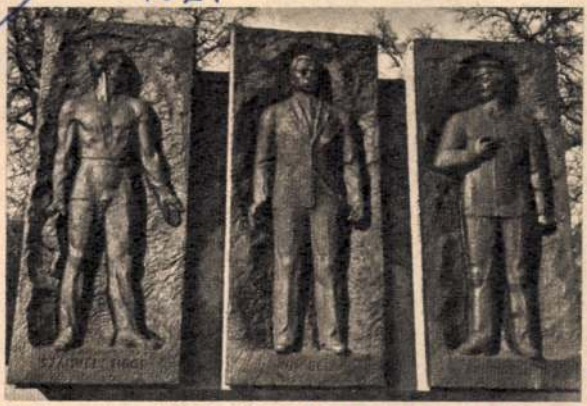

Budapesten, a VIII. kerületi Kun Béla téren felavatták a Tanácsköztársaság kimagasló vezetőinek emlékművét. Szamuely Tibor, Kun Béla és Landler Jenő alakját Olcsay Zoltán, Hercegh Klára és Farkas Aladár szobrászművész mintázta.

(Bohanek Miklós felvétele)

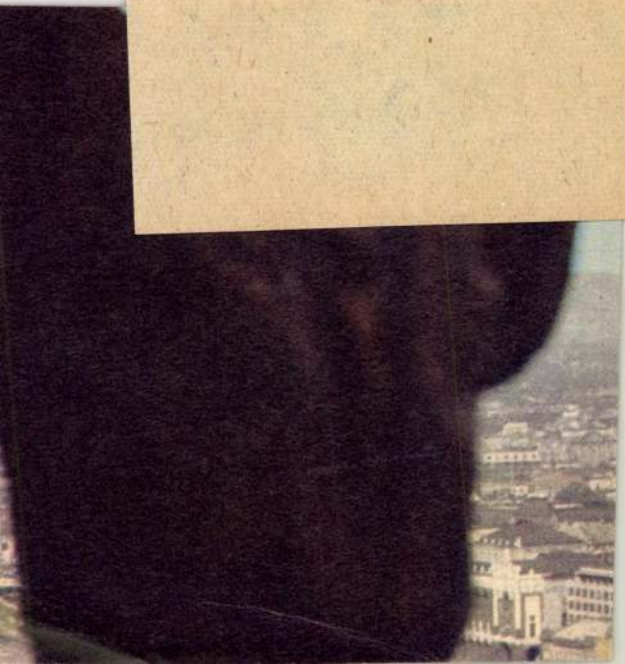

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Herczegh Klára

1969 ÁPR 11
MAGYAR NEMZET

Sz. Laki Ida festőművész műveiből nyílik meg kiállítás ma délután a Fényes Adolf-teremben.

Herczegh Klára szobrászművész műveinek kiállítását április 12-én délben nyitja meg a Műcsarnok Kamaratermében Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója.

∞

Szendrő József előadói és szerzői estjét április 12-én megismétlik az Irodalmi Szín-

tartozunk. Szilárd meggyő-
désünk, hogy minden nemzet-
közi vitás kérdés, beleértve a
határvitákat is — békés tár-
gyalások útján kell hogy meg-
oldást nyerjen.

— Függetlenné válásunk óta
az indiai—magyar kapcsolatok
egészségesen fejlődnek. Ma

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

Herceg Klára

1021

Herczeg Klára:
Tv-nézők

nyilvánvalóan csak ízelítőt
ink szovjet irodalmából, s
csak az Eleven hagyomány
összegyűjtött írások esetéges is lenne a teljességnek
énye.

▼

kben való (nyilvánvalóan el-
eljességre törekvésnél sokkal
az egésznek a teljessége. Ez
vjet irodalom szellemének,
nek bemutatásában van. A
urij Kuzmenko elméleti írá-
yben a szerző a 20. századi
n alapvető problémáit átte-
lja: „A modern szovjet iro-
a 20. század utolsó harma-
nak — a világban elfoglalt
soron szintén attól függ,
rel oldja meg társadalmunk
mus építésének nagyon bo-
lényegüket tekintve az egész
zámára közös problémáit."
szakember így fogalmazza
jet irodalom rendkívül szo-
dását *a való élethez,* de a
írásban a Kornyej Csu-
mlékező *Veniamin Kaverin*
yegében ezt mondják: „Cso-
ertől váltunk meg. Évtizede-
zoktuk a jelenlétét. Gazdag
Elkényeztetett bennünket
megértésével, *állandó je-*
életünk felbecsülhetetlenül

juk gyakorolt hatással együtt ideszi fel.
Amikor Voznyeszenszkij megérkezik hozzá, vele jön még vagy tizenhét-tizennyolc ember. „Világos. Megszimatolták, hogy eljön hozzám felolvasni új verseit, és csatlakoztak. Így aztán véletlenül összeverődött hallgatóságával együtt jelent meg. Egy kicsit emlékeztetett a nagy hőségben a városon végigfuvarozott kvászos hordóra, amelyet fürge léptekkel követ a szomjazók hosszú sora, kezében kannával." Az ebből a hasonlatból kibontakozó csekély irónia és mérhetetlen szeretet *együtt* érzékelteti a költészetet, az irodalmat körülvevő bensőségességet, családiasságot, s egyúttal az irodalomban rejlő közösségteremtő erőt.

▼

S *éppen e közösségteremtő erő ad különös funkciót a szovjet irodalomnak.* A

1982 JAN 29
1021

HERCZEG KLÁRA

Herczeg Klára szobrászművész alkotásaiból a Magyar Nemzeti Galériában nyílt kiállítás. Képünkön a kecskeméti tanácsköztársasági emlékmű terve. **Hauer Lajos felvétele**

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MÁSNÁS
-ra-SAJTÓFIGYELŐ

dom. Mihályka Gyula nyugalmazott erdőgazdasági igazgatóval beszélget Takács Ferenc és Csontos Attila 9.33: Száll az ének 10.05: Hétszínvirág 10.35: Csanádi Imre versei 10.40: Madrigálok 11.00: Tabi László színháza. A Színházi Magazin különkiadása 12.35: Hétvégi Panoráma 13.55: Mesterségünk címere 14.25: Régi híres énekesek műsorából. Alexander Kipnis operaáriákat énekel 14.44: Magyarán szólva ... 15.05: Ifjúsági fúvószenekarok játszanak 15.28: Dominó 16.05: Húszas stúdió 17.12: Miért akarsz meghalni? 17.37: Népdalok, néptáncok 19.15: Egy szegény vándorlegény kalandjai 20.16: Hegedűs a háztetőn. Részletek Bock zenés játékából 20.36: Arturo Toscanini felvételei XX/3. rész 21.40: A Dunánál 22.20: Tíz perc külpolitika 22.30: Jákó Vera nótákat énekel 22.50: Semiramis. Részletek Rossini operájából 0.10: Melódiakoktél

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Új dzsesszfelvételeinkből. Deseő Csaba együttese játszik 8.20: Tíz perc külpolitika 8.33: Nóták 9.21: Kis gyerek, kis gond? I. rész: Hol szorít a cipő? 10.00: Zenedélelőtt 11.45: Tánczenei koktél 12.33: Édes anyanyelvünk 12.38: Népi muzsika 13.15: Sanzonok 13.30: Muzsikáló ter- 13.35: Táncmuzsika gordonkán 14.00:

ta, híres nóta
Merman és J
kel 22.00: Ne
gatóban a sz
hangulatban

szerkezetek k
– 4. hét. Kö
ganda Iroda
gyar irodalon
mindent tud
5–8. oszt.): N
barátkozól! (
sérletek (ism.)
ism.) 14.40:
mia (színes –
matematika,
16.20: Fedor
börtönbe – te
Öt perc met

Herceg Klára

1021

MTI (Molnár Edit és Szebellédy Géza) felvételei

Herczeg Klára szobrászművész alkotásaiból kiállítást rendeztek a Műcsarnokban. Részlet a kiállításról

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NŐK LAPJA

1060 APR 10

1024

HERCZEG KLÁRA

Herczeg Klára: Guineai lány

régi iskola, ma Matisék

1983 JAN 08

NAPLÓ (VESZPRÉM)

MH SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., DÉLI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726

Matisék forgatják a sonkákat a páclében.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

Herczeg Klára

Aurora
1021

Herczeg Klára grafikája

Piros

A forradalom, a
riportkönyvén
lágot; és ha
let esztendeine
fél évszázadár
rengette, sőt, azt a
1917 újabbkori historiánkban ezért korszakos dátum, ezért van 1917 *előtt* és *után*. Ma már, meglehet, a régmúlt kavargásából kell kibontanunk annak krónikáját, ami Pétervár utcáin akkor novemberben történt; e fordulat lényegét azonban, szó szerint és jelképesen is, ezért érezhetjük változatlanul frissnek. Ha azok emlékét idézzük, akik tették akkor, amit tenniök kellett, nemcsak arcukat, alakjukat, gesztusukat, hanem egyúttal cselekedeteik értelmét, akciójuk elvont summáját is idézzük: ilyesmin végleg nem fog az idő. Egy megalázott, kifosztott, éhező ország népe rohamozta meg a Téli Palotát 1917. november 7-én; de a szuronyos puskák, a nehéz gépfegyverek, a komor ágyúk vörös villanásai fölött *nem akármilyen hurrá zengett akkor hajnalban*, hanem egy évszázadokkal, sőt, évezredekkel mérhető régi per eldöntésének rekedt-diadalmas kiáltása is, a *piros kiáltás*, ahogy *József Attila* mondta valamikor.

Amióta emberi nemünk, ez a maga életét a vegetatív szintnél magasabbra emelve tisztességgel, és oly sok tévedés, balsiker, zavaros eszmerend ellenére is rendíthetetlenül *rendezni* akaró humánum a történelemben kizsákmányolt és kizsákmányoló osztályokra oszlott fel, volt, persze — képletesen szólva — hurrá korábban is. Amióta fajtánk az *eszét tudja*, folyik a küzdelem e felosztás megszüntetéséért mindenütt; előszámlálni is nehéz volna legmegrázóbb fordulatait. Nemcsak az ókor ködéből, vagy a parasztlázadások, netán a firenzei mesterlegények mozgalmainak középkorából, *Dózsát* követő eleink nekikeseredett förgetegéből, vagy a *Párizst* védő kommunárok oly gyorsan szétlőtt úttorlaszairól bukkannak elénk egy újra és újra levert mozgalom tragikus hősei, de a gondolat nem kevésbé véres mezőiről, a saját kockázatukra álmodozók, utópisták, töprengő közgazdászok és felhevült költők jobbára legyilkolt vagy tönkretett csapatából is — úgy tetszhet, 1917-ig legalábbis úgy tetszhetett, hogy az emberség diadala mindig átmeneti csak, az úr és szolga viszonya pedig örök; és hogyha ideig-óráig le is lehetett győzni ezt a viszonyt, utóbb mindig keservesen kellett megfizetni érte, vérrel, szegénységgel, még kínosabb reménytelenséggel. *Miért nem lehetett* hát az emberiségnek ezt a szebbre, jobbra, s legfőképp igazra törő vágyát lebírni mégsem, még az úgynevezett forradalmi apályok, a teljes kilátástalanság korszakaiban sem?

Egyazon erő hajtotta, a kizsákmányolt, megalázott, lázadó emberé hajtotta a rabszolgát, aki nem akart — beolajozott testtel — egy cirkusz közepén, szigonnyal átszúrva, szórakoztatásul meghalni; egyazon erő hajtotta a parasztot, aki nem bírt tovább alázkodni egy olyan világban, ahol a pallos, a hajdú, a lovaglópálca, vagy az első éjszaka joga mellé a habonás

HERCZEG KLÁRA

Herceg Klára alkotása: Zsuzsanna.

Megkezdődi...
Nógrád megyében. — 25 éves a
Hungár Hotel.)
fonlánc. Dr. Su
fesszorral, a M
Műszaki Egye
tanárával besz
— Sport. — 9.
zetes.

TELEVÍZ

8.15: Tévétorn
8.20: Iskolatév
8.55: Szülők

tézményes szemétszállítá

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NÓGRÁD
1982 JAN 30

VÍZSZINTES
zenegyedik cs
helyezkedik e
ban. 8. Autó
dezéséből nélkülözhetetlen folyadék. 15. Becézett férfinév. 17. Pengetős népi hangszer. 18. Mértékegység-rendszer. 19. Kicsépelt gabona szára. 21. **Hazánkban ennyi óra a januári napsütés sokévi átlaga.** 23. Elém hullajt. 24. Szovjet repülőgéptípus betűjele. 25. Női név. 28. Burgonyafajta. 30.

záclós hang. 42. **Ajándékgyűjtő, népszokás, amely vízkereszthez (január 6.) is kötődik.** 44. Indulatszó. 45. Fényképezőgép része. 46. Mellém áll. 48. **Újévkor többen ünneplik névnapjukat, közöttük e régi magyar név viselői.** 49. Durva megszólítás. 51. Légiesen könnyed. 52. Tatami

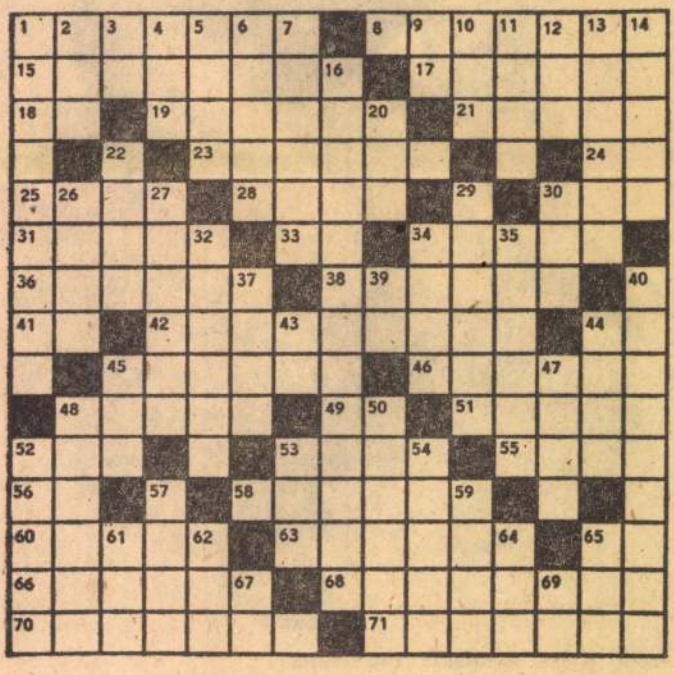

A **Petőfi Irodalmi Múzeum** tisztelettel meghívja Önt

a száz éve született

Herczeg Klára (1906–1997) szobrászművész kamarakiállítására

2006. október 12-én (csütörtökön) 16.30 órára

a Károlyi-palota Dísztermébe

A kiállítást megnyitja:

Praznovszky Mihály, a veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár főigazgatója

A megnyitó ünnepségen személyes emlékeit idézi:

Szabó Tamás szobrászművész

Felelős kiadó: E. Csorba Csilla főigazgató

Petőfi Irodalmi Múzeum

1053 Budapest, Károlyi Mihály utca 16.

www.pim.hu

HERCZEG Klára

(1951–1961). – Kitűnő jellemkomikusként kabarédarabokban aratta legnagyobb sikereit. Népszerűségét Hacsek-alakításának köszönheti. A Sajót alakító Komlós Vilmossal harminchat éven át – az 1940-es évek néhány évét leszámítva, amikor mindkettőjüket eltiltották a szerepléstől – ők alakították a rendkívül népszerű, egymással perlekedő párost. Sok néma- és hangosfilm epizódszerepét játszotta. Jeleneteket, egyfelvonásos darabokat írt.

F. filmjei: Hyppolit, a lakáj (1931); Iza néni (1933); Kísértetek vonata (1933); Mindent a nőért! (1933); Vica, a vadevezős (1933); Meseautó (1934).

Irod.: Komlós Vilmos: Hol volt, hol nem volt. (Bp., 1942); Szilágyi György: Az elfelejtett Hacsek. Száz éve született H. J. (Magyar Hírlap, 1986. márc. 15.); Bános Tibor: Száz éve született Komlós-Sajó. A dendi és a slemil. (Magyar Hírlap, Vasárnapi Magazin, 1993. jan. 23–24.).

Herczeg Károly (1925. aug. 8. – 1988. ápr. 15. Bp.): politikus. – Észtergályos segédlevelet, majd gépésztechnikusi okl. szerzett. – A Mávag gépésztechnikusa (1950-ig), a vasasszakszervezet és a Szakszervezetek Orsz. Tanácsa (SZOT) munkatársa, egyúttal a csepeli vasmű szakszervezeti biz.-ának titkára (1950–1958). Az MSZMP KB munkatársa (1958–1961), a vasasszakszervezet főtitkár-h.-e (1961–1966), az MSZMP Fejér M.-i Biz.-ának első titkára (1966. szept.–1973. okt.). A SZOT titkára, főtitkárh.-e (1973–1978), a Vas-, Fém- és Villamosenergiaip. Dolgozók Szakszervezetének főtitkára (1978–1988). Az MSZMP KB póttagja (1962. nov.–1966. dec.), tagja (1966. dec.–1988. ápr.). Ogy.-i képviselő (Izsófalva, 1980–1985).

Herczeg Klára (1906. okt. 13. Bp. – 1997. aug. 6. Bp.): szobrász, éremművész. – Bécsben J. Josefu növendéke (1921–1923), a M. Képzőművészeti Főisk.-n Kisfaludi Strobl Zsigmond tanítványa (1924–1928), majd Ch. Despieau magánisk.-jában tanult (1930–1933). – Szoc. realista kompozícióit monumentális köztéri szobrokban valósultak meg (*Család*, 1957; *Tanácsköztársasági emlékmű*, Kecskemét, 1959). Kisplasztikái statikus kompozíciók, közülük néhányat a Herendi porcelángyár sorozatban készített el, dán porcelángyárak számára tervezett modelleket. Irodalmi (*Füst Milán*), képzőművészeti (*Lyka Károly*), zenei ihletésű portréi, bibliai témákat feldolgozó, részletekben gazdag érmei életművében jelentős szerepet töltöttek be. Emlékére a Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület ~-díjat ad át (1998-tól). – George O'Brien Portrépályázat II. Díja (1926), Munkácsy Mihály-díj (1960), XVII. Salgótarjáni Szabadtéri Szoborkiállítás Közönségdíja (1987).

Kiállításai: önálló: Műcsarnok (Bp., 1969, 1976); Műv. Ház (Gyöngyös, 1970); Mezőkovácsháza (1979); Nagykovácsi (1980); MNG (1981); Bitterfeld (1983); M. Kultúra Háza (Berlin, 1983); Derkovits Terem (Bp., 1986); Vár Árt Galéria (Győr, 1992); Lábas-ház (Sopron, 1993); Kortárs Galéria (Bp., 1994); Petőfi Irodalmi Múz. (Bp., 1996); csoportos: LXXIX. csoportkiállítás, Nemzeti Szalon (1932); Világkiállítás (Párizs, 1937); Világkiállítás (New York, 1938); Kortárs m. festészeti, szobrászati, grafikai kiállítás (Antwerpen, 1958).

F. m.: köztéri: Sarlós lány (bronz, Bp., 1951); Korsós lány (kő, Pereces, 1955); Tanácsköztársasági emlékmű (bronz, Kecskemét, 1959); Kislány galambbal (alumínium, Győrszentiván, 1960); Mikszáth-portré (bronz, Balassagyarmat, 1961); József Attila-dombormű (bronz, Makó, 1979); Örök láng – Feleki László síremléke (kő, bronz, Bp., 1990).

Irod.: Gyenes Rózsa: Műteremlátogatás H. K.-nál. (Műterem, 1958.); Heil Olga: H. K. műtermében. (Művészet, 1966); Wehner Tibor: Romantika. H. K. kecskeméti Hunyadi János szobra. (Művészet, 1986).

Herczeg Nándor (1970. máj. 15. Bp.): festőművész. – A M. Képzőművészeti Főisk. festő szakán tanult (1989–1996); posztgraduális képzésen vett részt (1996), Derkovits ösztöndíjas (1998). – Térhatású, művészileg formált belső terek kialakításával, apró tájrészletek felépítésével, különböző technikák alkalmazásával különös hangulatú képeket hoz létre. Miniatűr alkotásait tájszobornak, táj-domborműnek nevezi. – Domanovszky-díj (1989), Herman Lipót-díj (1995), Barcsay Jenő Alapítvány díja (1997).

Kiállításai: önálló: Stúdió Galéria (Bp., 1995); Csendesek a hajnalok. Fejérvári Zsolttal (Dunaújváros, Kortárs Művészetek Int.-e, 1997); Játékterek. Erdélyi Gáborral (Bp., Goethe Int., 1997); Új képek (Bp., Éri Galéria, 1999); csoportos: Istroprojekt'94, (Pozsony, 1994); M. Képzőművészeti Főisk. díjnyertes hallgatóinak kiállítása (Bp., MHB IMMO Galéria, 1995); Das Modell (Berlin, M. Ház, 1998).

Herczeg Pál (1939. júl. 26. Győr): ref. lelkész, teológus. – A Bp.-i Ref. Teológiai Akad.-n tanult (1957–1962), lelkészképesítő vizsgát tett (I.: 1962; II.: 1963), Balatonfüreden lelkésszé szentelték (1969), a Bp.-i Ref. Teológiai Akad.-n az újszövetségi tudományok szakcsoportban teológiai doktori okl. szerzett (1982). – Körmenden (1962–1964), Kálózon (1964), Dunaalmáson segédlelkész (1964), a lábatlani gyülekezet lelkipásztora (1964–1988), a Bp.-i Ref. Teológiai Akad., ill. a Károli Gáspár Ref. Egyetem Hittud. Kar Bibliai Teológiai és Vallástud. Tanszék akad.-i tanára (1988– 1993), egy. docense (1993–1999), egy. tanára (1999. júl. 1-jétől).

F. m.: Az Újszövetség története – Bevezetés az Újszövetségbe. Budai Gergely jegyzeteinek felhasználásával összeáll. (Bp., 1980; 3. kiad. 1994); Az Újszövetség teológiájának vázlata. Összeáll. (Bp., 1986); „Érted is, amit olvasol?" Bibliaismereti hittankönyv a konfirmáció utáni korosztálynak. (Bp., 1991); Vallásfenomenológia. Ókori vallások, világvallások. (Bp., 1993); Krisztológiai irányzatok a páli iratokban. Teológiai doktori értek. is. (Bp., 1998).

Herczegh Géza (1928. okt. 17. Nagykapos): jogász. – A Szegedi Tudományegyetemen jogi (1951), államigazgatási okl. (1952), állam- és jogtud. doktori okl. szerzett (1957), az állam- és jogtudományok kandidátusa (1965), doktora (1979), az MTA tagja (l. 1985; r. 1990). – Az MTA Állam- és Jogtud. Int. nemzetk. előadója, tud. segédmunkatársa (1951–1961), tud. munkatársa (1961–1967), tud. főmunkatársa (1967–1968), a Pécsi Tudományegyetem, ill. a JPTE ÁJTK Nemzetk. Jogi Tanszék tanszékvezető egy. docense (1968–1980), tanszékvezető egy. tanára (1980–1990); közben az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

Jegyzet Klára
1967 MAR 24

1021

Felavatták Kun Béla, Szamuely Tibor és Landler Jenő domborművét

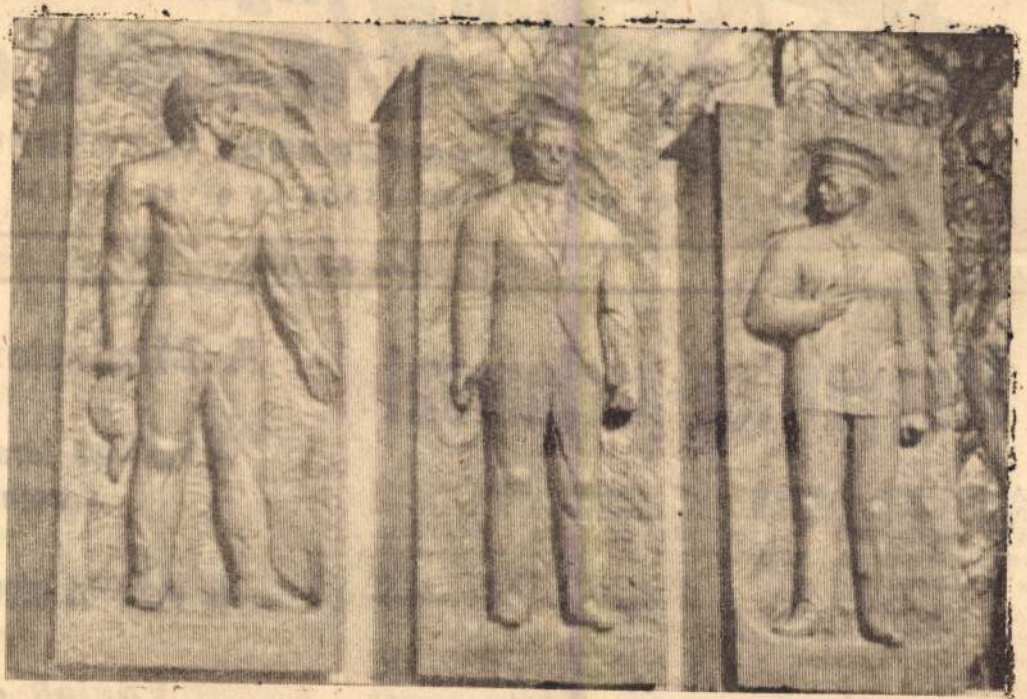

A Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának 48. évfordulója alkalmából ünnepélyesen felavatták Kun Bélának, Szamuely Tibornak és Landler Jenőnek, a Tanácsköztársaság kiemelkedő egyéniségeinek domborművét.

(Bozsán Endre felvétele)

Világ proletárjai, egyesüljetek!

VAS Népe

AZ MSZMP VAS MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A VAS MEGYEI T

XII. évfolyam, 71. szám

Ára 50 fillér

Megyei tsz-parlament

A munkások, megyénk dolgozói nevében köszöntjük a ma összeülő megyei termelőszövetkezeti küldöttek tanácskozását.

Azt a változást, amely a mezőgazdaságban a felszabadulás óta végbement, s a hat évvel ezelőtt lezajlott szocialista átszervezéssel kiteljesedett, súlyának megfelelően csak a történelmi jelzővel mérhetjük. Megyénk földterületének jelentős része nagybirtokosok tulajdonában volt. Cselédek, sum- és szakmai műveltségének növelése, mint a kenyérgabona-probléma megoldása, mint a k[illegible] gépesítés, hogy csak néhányra emlékeztessünk a legfontosabbak közül.

A termelőszövetkezeti tagság együtt jár a társadalombiztosítás olyan mértékű kiterjedésével, amilyenre példát csak a szocialista országokban találunk, s immár olyan nyugdíjtörvényünk van, amely kapitalista országokkal össze sem

A Minisztert
(2.

A vasvári járás verseny
(3.

A rádió és televíz
(4.

Várjuk a
(5.

Átve

Hercegh Klára szobrász

Gogolák L: Az V.M.Képzőmüv. kiáll. kisplasztikai müvei
SzM. 1955 . 172. l.

Z

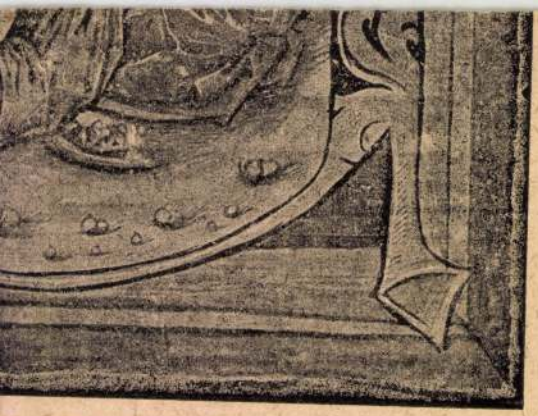

II. Ulászló-kódex). XVI. sz. 36b lap.

kezében könyvvel. Krisztus előtt a szürke városkapu alatt két éneklő, pálmaágakat tartó férfi. A szamár elé zöld ruhás és turbános férfi fehér leplet terít. A betűből levélindák húzódnak végig a külső lapszélen, egy nagy sárgacsőrű, vörös farkú szürke-sárga madárral, amely felé az alsó lapszélen lévő zöld ruhás, szőkehajú ifjú hosszú dárdáját irányítja.

(F XII, F XIII, F XIV, F XV, G XVII, H XIV levél hiányzik.)

154a lap (H XVII): (Spiritus Domini replevit orbem terrarum) *S* iniciálé (175×175 mm) széles kék keretben sárga betű. A betű belsejében a *Szentlélek megjelenése* látható. Aranyalapon, középen ül Mária rózsaszín ruhában, zöldbélésű, kék palástban. Jobbkezével a baljában tartott nyitott könyvre mutat. Feje fölött a nagyszárnyú

/1021

1982. május 15.

HERCZEG KLÁRA

A kékszakállú herceg vára

Herczeg Klára plakettje Bartók Béla operája alapján

1982. május 15.

NÉPÚJSÁG (TOLNA)
1982 MAJ 15
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szovjetunió

A rob
robotc

A Szovjetunióba
dóan növekvő munkaerőhiány objektíve szükségessé tette a mikroelektronikára épülő robotronika gyorsított fejlesztését. E szupermodern iparág megteremtéséhez a tudósok kiemelkedő eredményei teremtették meg a bázist.

1980-ban a Szovjetunióban 6000 ipari robot volt, körülbelül ugyanannyi, mint az Egyesült Államokban, de jóval kevesebb, mint Japánban. A 11. ötéves tervben feladatul tűzték ki, hogy a robotok számát jelentősen tovább növelik.

Egy robot körülbelül négy munkást helyettesít. Fontos, hogy a manipulátorok az öntésnél és a hegesztésnél, a vegyipari üzemek műhelyeiben, az érc- és szénbányákban mentesítik az embereket az ártalmas és nehéz munkáktól. A robotok alkalmazásával

szállításokra fordítandó beruházásokat — annak ellenére, hogy a szállítandó mennyiség növekszik — a következő öt évben legalább 20 százalékkal csökkentik. A tervek megvalósítása érdekében a vasúti, országúti és a folyami szállítóvállalatok közti ésszerű munkamegosztással elsősorban a hatékonyságot kell fokozni. Emellett főként olyan új eljárásokat kell bevezetni, amelyekkel energiát lehet megtakarítani.

A LEGOLCSÓBB

A szállítási módszerek között a vasúti és az országúti forgalom mellett a belvízi hajózás csak a harmadik helyen szerepel ugyan, de a jelentősége egyre nő. A vízi szállítás előnye az olcsóság és — ami napjainkban

Herczeg Klára: A pillangó (pantomim) című szobra a Nemzeti Galériában látható

HERCZEG KLÁRA

MTI SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 DEC 1 3

SZABAD FÖLD

1021

PHOTO MTI ÉVA HORVATH

'THE PANTOMIME PLAYER', a sculpture from the one-person

HERCZEG KLÁRA

now open at the National Gallery

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DAILY NEWS

1981 DEC 18

HERCZEG KLÁRA

1021

Nikē

Herczeg Klára szobra

NÉPÜJSÁG (TOLNA)
– 1982 AUG 2 0
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ovjetuni

tud

„ÉLŐ VÍZ"

A bejárattól 350 lépcsőfok
et le az Ashabad közelé-
n lévő bahargyeni föld alatti
noz. Itt, a földfelszín alatt
méterrel, bolygónk legré-
ob forrásából lehet vizet me-
eni.

A környékbeliek nem vélet-
nül nevezik a tó állandóc
fokos vízét „élőnek": ez a
frissít, feloldja a fáradtsá-
t, mert számos nagy bioló-
ai aktivitással rendelkező ve-
i elemet tartalmaz.

A föld alatti tavat nemcsak
turisták keresik fel rendsze-
sen. A hidrogeológusok és a
arlangászok mellett ma már
régészek számára is munka-
elyet jelent ez a csodálatos
rnyezet, mert a tó fenekén
második századból származó
erépedény-töredékeket talál-
k.

VÍZ SZÁLLÍTJA AZ ÉRCET

Az oszkoli fémkohászati kom-
nát építkezésén befejezték
nnak a — mintegy 27 kilo-

jesítményű távvezeték. A köz-
úti vagy a vasúti szállítás he-
lyett a hidraulikus szállítás fel-
használása nemcsak gazdasá-
gilag előnyös — hanem a kon-
centrátum nyitott szállításával
ellentétben —, környezetvédel-
mi szempontból is.

Az építő[illegible]ezeték léte-
[illegible]zett tapasztala-
[illegible]felhasználják azoknak a
csővezetékeknek a megtervezé-
sénél, amelyeken Krivoj Rogból
a Donyec-medencébe vasércet,
a Kola-félszigetről az ország
északnyugati körzeteibe pedig
apatitot fognak szállítani.

A GÖMBVILLÁM TERMÉSZETE

A miniatűr Napra emlékez-
tető rejtélyes gömbvillámok
ugyanabból az anyagból áll-
nak, mint maga a Nap — véli
Szergej Vszehszvjatszkij, a ki-
jevi egyetem professzora. A
tudós hipotézise szerint a
gömbvillám a Nap mélyéből
kilövelt, magas hőmérsékletre
felhevült töltéshordozó plaz-
moid részecskékből áll. A Nap
által kisugárzott korpuszkuláris

H

TA

A
csőhe
ték a
készü
rozatg
kek l
dés s
csakn
20 év
a kor
1985
mélyv
új el
fog l

(

Ha
gépe
tézetl
zések
szonó
gárzó
sek

102/

HERCZEG KLÁRA

Herczeg Klára: A kecskeméti tanácsköztársasági emlékműterve

1982 JAN 3 0.

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1051 BUDAPEST, IX., Üllői út 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

ezt azért
tendő új
gazdasági
sejével n
ső terme
kisszerve
Aki m
ban fogl
vállalkoz
hetőségév
gokat, a
vajon m
mi kelle
hogy egy
számítani
ról tanús
véletlenü
bamód a
gok, vál
kínálják
területek,
ig nem a
egyre nő
ciálódó
nyos kö
ugyanis
drágán
A lakoss

si, szolgáltatási és javítási igényeinek nehézkesen tesznek eleget a létező vállalatok. Szintén hasznos lehet a kisvállalkozás azoknál a termékeknél, amelyekből a nagyüzemek vagy nem tudják, vagy gazdaságosan nem képesek ellátni a piacot. Így például a sajátos rendeltetésű gépi és kézi szerszámok, speciális kötőelemek, alkatrészek, részegysémerték fel, hogy a részben kihasználatlan kapacitással és munkaerővel rendelkező mezőgazdasági termelőszövetkezetek jó részében ipari üzem is van. Amely képes olyan apróbb termékek, hiánycikkek gyártására, amik a nagyüzem profiljából hiányoznak a magas rezsiköltségek miatt, vagyis előállításuk „nem gazdaságos". A mezőgazdasági üzemek ipari részlegeinek rezsije viszont a jelenlegi körülmé-

---

Mostani jogszabály-össze-

Új rend

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 SEP 15

DAILY NEWS

Klára Herczeg

1021

FOTO MTI — K. NASZÁLYI

Eine Retrospektive der Werke der Bildhauerin Klára Herczeg ist zur Zeit in der Budapester Kunsthalle zu sehen. U. B. zeigen die Komposition „Der wunderbare Mandarin" sowie eine poetische Orpheus-Darstellung.

ehrichten

NEWS

Mittwoch, 15. 9. 1976
10. Jahrgang, Nr. 187 4 Ft

Neue Kämpfe im Beiruter Stadtzentrum

Arabische Liga schlägt zwei Konferenzen vor

Beirut Kairo, 14. Sept. (ADN AP DPA) — In der Beiruter Innenstadt kam es am Dienstag erneut zu heftigen Kämpfen. Nur wenige [illegible] dem das Ge-

vor den Standpunkt, daß erst nach dem Abzug der syrischen Truppen aus Libanon über einen Waffenstillstand verhandelt werden könne. Das Treffen soll

Der libanesische Ministerpräsident Raschid Karame, der am Montag als erster Spitzenpolitiker seines Landes zu Verhandlungen über eine Beendigung des liba-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 FEB
Társadalmi Szemle
Herczeg Klára
/1021

Herczeg Klára:
Daedalus és Icarus

: a Baath Pártok ellentétei. Líbia akcióké
tommal meglevő konfliktusa. Algéria állás
izonyos tartózkodás jellemzi, saját belső fej
Demokratikus Köztársaság súlyos gazdasági

en körülmények között mi az arab akcióeg
ek-e azok a nyugati polgári sajtóorgánumok
, hogy „az Arab Liga megalakítása óta soha ... voltak ilyen megosztot-
z arab országok", „rövid távon minden arab ország kompromisszumok nél-
agaszkodik saját egyéni érdekeihez, s nem hajlandó céljai egy részét sem
ndelni összarab érdekeknek"? Mindez a jobboldali tendenciák erősödését
ózi az arab világban. A haladó arab erők azonban távolról sem szenvedtek
ő vereséget, s a közel-keleti kérdés változatlan megoldatlansága, a „kis lé-
k politikájához" fűzött nagy várakozások kudarca sem kedvez tartósan a
ratolódásnak. Az arab nacionalizmus megmarad megsemmisíthetetlen erő-
a reakciós arab országokban is. Jelei, bár egyelőre ellentmondásos jelei
ak a jobbra tolódott arab országokban is annak a felismerésnek, hogy az
ok nemzeti érdekei csak a szocialista országokkal, elsősorban a Szovjetunió-
együttműködve érvényesíthetők.

alapvető kérdés azonban változatlanul a térség országai társadalmi hala-
nak a kérdése. A januárban Egyiptomban lezajlott megmozdulások, melyek
sszeri korszak haladó intézkedéseit védték, a „nyitott kapuk" politikájának
les néptömegek életszínvonalára káros kihatását támadták, azt bizonyítják,
az egyiptomi nép nem vonul vissza az ébölbeli országok és a belső reakció
ása elől. A spontán megmozdulások mellett a haladásellenes erőknek szá-
iuk kell a baloldallal is. Több országban erősödnek a nemzeti egységfron-
amelyek példát mutatnak a haladásban és a közel-keleti probléma megol-
an érdekelt irányzatok összefogására. Ezeknek az erőknek a tömörítése
s arab országokon belül alapot adhat a szélesebb körű, a reális, a nemzet-
politika erőviszonyait elvszerűen is figyelembe vevő akcióegységre.

en értelemben foglalt állást az arab országok kommunista és munkáspárt-
k 1976 decemberében megtartott értekezlete:

z arab nemzeti felszabadító mozgalom nagy anyagi és erkölcsi lehetőségek
ők fölött rendelkezik, vannak erős, hűséges, kipróbált szövetségesei, még-
; a szocialista országok és a Szovjetunió. Ez teszi lehetővé számára az im-
lista támadási hullám kudarcba fullasztását, s azt, hogy fejlődésében, céljai
sében új, magasabb fejlettségű szakaszt kezdjen meg. Ez szükségessé teszi
en olyan osztály és csoport egyesítését, melynek érdeke ez a harc, azaz a
kásosztály, a parasztság tömegeinek, a városi kispolgárság, a forradalmi ér-
ség és az imperializmusellenes nemzeti burzsoázia különböző csoportjainak
szefogását ... El kell mélyíteni az együttműködést a különböző erők, haza-

1 Thalia, 1975 március

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 OKT 19

NÉPSZABADSÁG

Herceg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművésznő

— KITÜNTETÉS. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművésznek művészi alkotótevékenysége elismeréséül, születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta.

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 SEP 11

ÉLET ÉS IRODALOM

Herceg Klára,
szobrász

Hangversenyek

BÁLINT MÁRIA (hegedű), HORVÁTH ANIKÓ (csembaló) és PRÜHLE HENRIK (fuvola) barokk kamaraestje a keszthelyi Festetics-kastélyban, szeptember 13-án.

GERGELY FERENC orgonaestje a tihanyi templomban, szeptember 15-én.

Kiállítások

1021

MAI ROMÁN FESTÉSZET. Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. Megtekinthető: szeptember 19-ig.

KELETI ÉVA fotókiállítása a Magyar Nemzeti Galériában. Megtekinthető: szeptember 20-ig.

HERCZEG KLÁRA szobrász kiállítása a Műcsarnokban. Megnyitó: szeptember 11-én.

IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA '76. Kiállítás a nagymarosi Művelődési Házban. Megnyitó: szeptember 12-én.

magas... negyedik résztvevő s... mint az ugyancsak amerikai költő-asszony, Muriel Rukeyser, aki meg-hökkentően hasonlít Gobbi Hildá-hoz, amikor az háború előtti pesti házmesterasszonyokat játszik. Ste-phan Hermlin mellé nem kell kü-lön jelzőt írnom, nem hinném, hogy a két Németországban van ma nála jelentősebb, tiszteltebb és poli-tikailag félreérthetetlenebb költő. Milyen jólesik köztük látni Vas Ist-ván fejét, amely most — a képze-let és az igazság összefüggésének

Herczeg Klára

JÓZSEF ATTILA PORTRÉJÁT ábrázoló domborművet lepleztek le csütörtökön a költőről elnevezett makói gimnáziumban, ahol József Attila egykor diákoskodott. A költő bronzba öntött 100×130 centiméteres portréját a makói tanács megbízásából Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész készítette.

Magyar Hirlap 1979/86/8

Herczegh Klára

MIKSZÁTH-SZOBOR. A Nógrád megyei Mohorán tegnap leplezték le Mikszáth Kálmán mellszobrát, Herczegh Klára szobrászművész alkotását. A szobrot a Mikszáth-fa közelében állították fel, környékét a község lakossága társadalmi munkában rendezte, szépitette.

Magyar Hirlap 1979/12/~~3~~22/1o

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 NOV – 6

DOLGOZÓK LAPJA

Herczeg Klára

1021

Herczeg Klára: Auróra

25 éves a „Vásárhely

Szalay Ferenc változó fest

Negyedszázados jubileumát ünnepeli az országos hírnevű, jelentőségű hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat. Az 1953. óta évenkét megrendezésre került őszi seregszemléken felvonul a vásárhelyi festőkolónia szinte valamennyi tagja, hogy kiállított műveikkel évről évre demonstrálják azt a programot, művészi célkitűzést, ami e csoportosulást iskolává, irányzattá szervezte, s talán szervezi még ma is. Programról kell beszélnünk, hiszen az ötvenes évek elején csoporttá szerveződött fiatal festők Tornyai János, Rudnay Gyula és a többi progresszív alföldi festő által megteremtett hagyományokra építve egy sajátos karakterű, jellegében formájában tradicionális, ám a kor viszonyai között mégis korszerűnek bizonyuló festészet megteremtését tűzték ki célul. Az azóta eltelt idő bizonyította: a vásárhelyi festők vállalkozása történelmi jelentőségű volt, ám — és ez mégint csak az idő távlatából vált megítélhetővé — mint ilyen, erősen helyhez és időszakhoz kötött. Ma úgy tűnik, mintha elapadt volna az éltető, a hajót repítő szél és az iskola tagjai hol elbizonytalanjelentős teljesítményekre k pes alkotó él még ma is egykor „Paraszt Párizsnak" tulált, dícsért alföldi város ban.

Ezek közé, az országosan számon tartott festőművésze közé tartozik Szalay Feren akinek képeiből most, a jubiláló Vásárhelyi Őszi Tárlatt szinte egy időben rendezte egy kamarajellegű kiállítá Budapesten, a Csontváry Te remben.

Szalay Ferenc nem vásárhelyi születésű. Az ország nyugati részének legtávolabbi pontján, Mosonmagyaróváron nevelkedett, ismerkedett a világgal, és csak a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után költözött Hódmezővásárhelyre, ahol rövidesen mint az iskola egyik legtehetségesebb legeredetibb tagja tűnik fel Kezdetben klasszicizáló konstruktivitás, allegorizáló megformálás jellemzi, lírai ihletű tájképeit, emberalakjait nagy kedvvel festett portréit Ebből a Szőnyi István nyomai viselő, oldott, nagyon festői előadásmódból, a fiatalos hévvel vállalt, megfogalmazott humanista szellemiségből a valóság vonzásában, a felfe-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 NOV — 6

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Herceg Klára

nogy megeljen az ember.

OLÁH JÁNOS FORDÍTÁSA

1021

HERCZEG KLÁRA: AURORA

KATONÁI

Bár az sem halványíthat
téged.
Lobbantsd fel a földet,
tűzajkú;
Szerelmem,
fekete angyal.

S. BENEDEK ANDRÁS
fordítása

csak két év múl-
tán — Raisza egyik
epségén, a sarokba
— értette meg Vla-
hogy szakadék ke-
s akárhogy is pró-
ozni, napról napra

olt néhány boldog,
ülönösen, amikor
lakásukba: Vlagvi-
edten fúrt-faragott
meg a boldogságtól
a szállítómunkáso-

Gyalus!" Ebből mindig nagy botrány kerekedett, ahogy elmentek a vendégek. Ezek eleinte kizárólag Raisza monológiai voltak, de egy idő után Vlagyimir Petrovics is kezdett odamondogatni:

— Jól van, jó szakember vagy, előre mé z, már művezető vagy. De miért vadít meg, hogy a férjed munkás? Hát te, honnét kerültél ezekbe a „felső körökbe"?... Eh... Büszkélkedik a liba! Hát azokban a te művelt köreidben nem tudják, hogy a munkások nélkül túró sem lenne a világon?

Raisza vendégeinek az „összetétele" megint változott. Egyre ritkábban jöttek a régi barátnők, helyettük a különféle kapcsolódó szakmák fontos emberei" telefonáltak neki, vagy libegtek be hozzájuk személyesen. Hála Raisza energiájának és kapcsolatainak, a lányuk minden

zoba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 NOV — 6

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

Herzeg Klára

1021

Auróra

Herczeg Klára rajza

Ezt hozta a hét

Hétfő: Az ENSZ megkezdi az új szovjet javaslat vitáját, amely garanciákat kínál a nem atomhatalmaknak. — Arafat moszkvai tárgyalásai.

Kedd: Vietnami párt- és kormányküldöttség Moszkvában. — A spanyol parlament döntése: népszavazást rendeznek az új alkotmány ügyében. — Európai szakértői tanácskozás Montreux-ben a viták erőszakmentes rendezéséről. — Washingtonban folytatódnak a hármas különbéke-megbeszélések.

Szerda: Strougal csehszlovák kormányfő az NDK-ban. — Sztrájk az iráni olajmezőkön, ismét riadókészültségben a hadsereg. — Török—görög incidens.

Csütörtök: Száznegyvennapos űrutazás után Kovaljonok és Ivancsenkov visszatér a Földre. — Bagdadban megkezdődik az arab csúcsértekezlet. — Schmidt kancellár római és párizsi útja.

Péntek: Súlyos kínai provokáció a vietnami határon. — Tiltakozás a Zambiát ért újabb rhodesiai támadás miatt. — A nyugatnémet külügyminiszter Varsóban. — Dominica, karib-tengeri szigetország függetlenné válik.

Szombat: A Szocialista Internacionálé kongresszusa Vancouverben ülésezik. — A sztrájk folytatását határozzák el Angliában a Ford-gyári munkások.

A hét 3 kérdése

Nem egy, hanem húsz hét eseménye kínálkozik a heti összefoglaló élére. Pontosan 140 nap után, szerencsésen visszatért a Földre Kovaljonok és Ivancsenkov, a világrekorder űrpáros. Nem egyszerű csúcsjavítás történt, hanem a gazdag munkaprogram végrehajtása jelentős mértékben gazdagította kozmikus és evilági ismereteinket. Fontos eseményekben azonban egy hétnek a Földre vetített krónikájában sem voltunk híjával: csúcstalálkozók

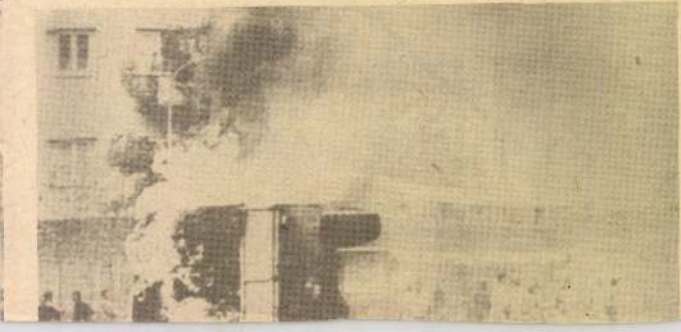

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 NOV – 6

VAS NÉPE

Herczeg Klára
/1021

Herczeg Klára: Auróra.

Ivan Draes

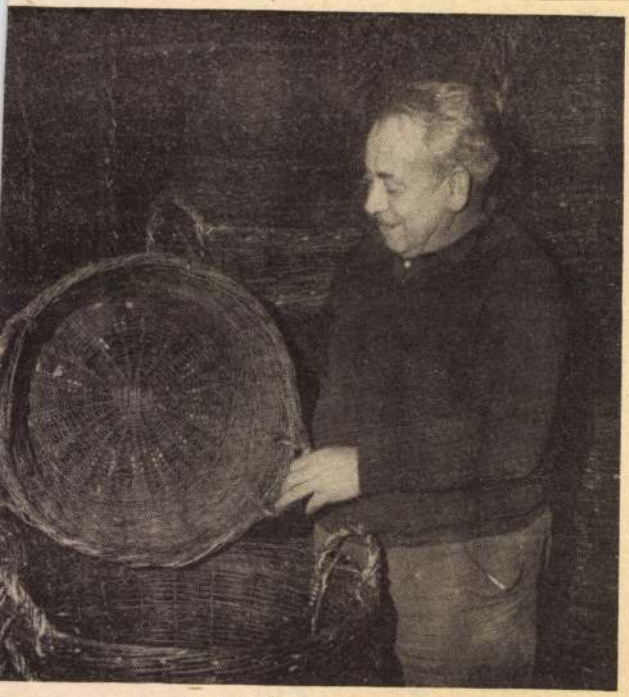

k az exportra kerülő kosarak — mutatja Gombási , a merseváti fűztelep vezetője. Tizenkét méretben nek a kosarak, a nagyságtól függően darabonként 11— ntot fizet a telep a fonásért.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726

Hercegh Klára

PETŐFI NÉPE
1978 NOV 6

1021

Hercegh Klára: Auróra

Olimpiai

Miska, a medvebo
limpia kabalája. B
olya már meghód
zok szívét, akik fig
érik a játékok elők
limpia napjaiban
ég és versenyző s
ának emlékbe egy
öbb iparművészeti
sontból, kőből, pli
kezdte gyártását.

*

Az olimpia fővárosának utcáit
tereit több mint kétmillió szál
irág díszíti majd. Az utakon,
arkokban hatszázezer virágvá-
át állítanak fel.

*

A moszkvai olimpia a művá-
zetek nagyszerű ünnepe is lesz,
melyet a szovjet balett, a könyv-
yű múzsa és a cirkusz csillagai,
színház és a film kiválóságai,
legjobb szovjet karnagyok és
eneművészek, nagy hírű népi
áncegyüttesek és kórusok tesz-
ek majd emlékezetessé.

*

Új szállodák, motelek, turista-
ázak, kempingek, éttermek és
zórakozóhelyek épülnek a Szov-
etunió több idegenforgalmi köz-
pontjában. Figyelemre méltó vo-
ásuk, hogy a nemzeti hagyo-
ányokkal párosítják a modern
építészeti megoldásokat.

*

Az olimpia vendégei a maguk
nemében egyedülálló versenye-
ket láthatnak a különböző nem-
zeti sportokban. Ezeken a torná-

*sorokban kénytelenek várakoz
a belépőjegyek megváltására.
mérkőzések kezdete előtt ne
kapnak tájékoztatást a csapat
összeállításáról, a játékvezető
ről, a góllövőkről, a cserék
(ki ment le, ki jött fel, hány
számmal?) Nehezményezik t
vábbá, hogy a mérkőzés vég
a kapukat késve nyitják ki, s
két szűk kijáraton sok időbe t
lik, míg kijutnak az utcára.*

*Nemcsak kérnek, javasolnak
Ha már büfé felállítását ne
tudták megoldani, a hideg i
közeledtére való tekintettel jav
solják: árusítsanak forró teát m
anyag poharakban, hogy a mé
közések szünetében kissé felm
legedhessenek.*

□ □ □

*Szívesen adtunk helyt enn
a néhány kérésnek, javaslatna
Annál is inkább, mert alapve
igényeknek tartjuk. Bízunk benn
hogy ezzel egyetért a KSC la
darúgó-szakosztályvezetősége is*

—bi—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Herczeg Klára
MAGYAR HÍREK
1976 OKT 25

1021

KÉT SZOBRÁSZMŰVÉSZ GYŰJTEMI
SA A MŰCSARNOKBAN

Herczeg Klára alkotása: „Orpheus"
MTI — Naszályi Kornélia felv.

NYES KIÁLLÍTÁ-

Herczeph Klára

MEGHÍVÓ

1543 fnyv 1

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

HERCZEGH KLÁRA

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

POGÁNY Ö. GÁBOR

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓJA

1969 ÁPRILIS 12-ÉN, SZOMBATON DÉLI 12,30 ÓRAKOR

MŰCSARNOK KAMARATERME, BUDAPEST, HŐSÖK TERE

4297 fnyv I.

Herceg Klára
szobrászművésznő

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

HERCZEG KLÁRA

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

POGÁNY Ö. GÁBOR

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓJA

1976. SZEPTEMBER 11-ÉN DÉLI 12 ÓRAKOR

MŰCSARNOK

BUDAPEST, HŐSÖK TERE

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

HERCZEG KLÁRA

MUNKÁCSY-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1986. ÁPRILIS 10-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
TÓTH ANTAL
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

KÖZREMŰKÖDIK
JANCSÓ ADRIENNE
JÁSZAI-DÍJAS ÉRDEMES MŰVÉSZ

MEGTEKINTHETŐ
1986. ÁPRILIS 10–18.

KÉP CSAR NOK

DERKOVITS TEREM
BUDAPEST, LENIN KRT. 63.

Fotó: Milos József
Felelős kiadó: Köteles István

mikroprop

HERCZEG KLÁRA

HERCZEG KLÁRA Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítása örömmel tölti el látogatóit. Amit a szobrok eléje állítanak valódi, igaz világ: életteljes és érzéklletes, felidéző és megindító. Művei nemcsak tárgyukkal, hanem érzelmi telítettségükkel és megformálás kiküzdött harmóniájával ragadnak magukkal. A megvívott belső harc hevülete és a forma befejezett összhangja jellemzi köztéri szobrait éppúgy, mint nemesen kidolgozott kisplasztikáit. Köztéri szobrai formailag monumentálisak, zártak, egyszerűek. Jellemző és emlékezetes alakok és mégis egy eszme jelképei.

És mennyire kiválóak portréi, plakettjai, ha drága eltávozott kortársainkat örökíti meg. Milyen szépek a nagy szerelmek páros alakjai, mennyi gyöngédség, báj érteti közelíti egymáshoz őket.

Herczeg Klára műveiből hiányzik minden középiskolás fokon oktató ajándék. Drámai erejét bizonyítja az „Öreg halász és a tenger" formai zártságával feszítő tragédiája. Ha most megpróbálnám összefoglalni Herczeg Klára művészetének ihlető forrását, egy szóval tenném: hűség.

Igen, ez a legjellemzőbb sokirányú munkásságára: hűség a világhoz, a valósághoz, az eszmékhez, az őszinte, harmóniát teremtő humanitáshoz.

BARABÁS TIBOR
KOSSUTH-DIJAS IRÓ

Fővárosunkban és vidéki városainkban 28 köztéri szobor került felállításra.

a szerencsés lelki alkatú művész

Herczeg Klára

(Önarckép, patinázott gipsz, 1926)

Petőfi Irodalmi Múzeum
1053 Budapest,
Károlyi Mihály u. 16.
www.pim.hu

PIM

F.k:
E. Csorba Csilla
főigazgató

a Petőfi Irodalmi Múzeum
tisztelettel meghívja Önt,
családját és barátait
a száz éve született

Herczeg Klára
(1906-1997)

szobrászművész
kamara kiállítására

2006. október 12-én, csütörtökön,
16.30 órára
a Károlyi-palotába

A kiállítást megnyitja:
dr. Praznovszky Mihály
a veszprémi Eötvös Károly
Megyei Könyvtár főigazgatója

A megnyitó ünnepségen személyes
emlékeit idézi:
Szabó Tamás
szobrászművész

(Jubileum, bronz, 1996)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
Herczeg Klára, Szobrász
Társadalmi Szemle
1978 JUN

1021

Herczeg Kláro:
Éhes szemek

is a szám a döntő, hanem az, hogy a
mások válaszaiból való következtetés bizonytalanabb körvonalú információját saját, világosan megfogalmazott gondolatai segítenek értelmezni, sőt rekonstruálni.

▼

Alig húsz esztendős korában ismerkedett meg Szabó Ervin Bécsben élő orosz forradalmi emigránsokkal, s hazatérése után e kapcsolat túllépett a szellemi körön. A századforduló előtt vagyunk még; az orosz forradalmi mozgalomban még alig válnak el a később oly élesen elkülönülő irányzatok. A szociálforradalmárokhoz közelálló S. Klatschkóhoz és a szociáldemokrata P. F. Tyeplovhoz egyaránt vonzódott Szabó Ervin. Tőlük, valamint Klatschko lányától, Alinétől jó néhány levelet olvashatunk a kötetben (az egyikben leszervezeti alkalmazott legyen, Tyeplov pedig rábeszéli, hogy a pártirodalomnak szentelje magát). Ezek a — nézeteiket tekintve különböző, de harcokban kipróbált — szocialisták mély, elhatá-

márt u
kára h
tartózta
voli Sz
velei m
is sike
dalomtudományi és p
hoz, és továbbra is a mozgalom harcosa maradt.

Az orosz forradalmárokkal való kapcsolat azonban nemsokára többet jelentett Szabó Ervinnek, mint szellemi indítást. Hazatérve hamarosan csatlakozott a magyarországi szociáldemokrata pártvezetőség ellenzékéhez, sőt nem sokkal később egyik vezető alakja lett ennek a radikális, baloldali, de nézeteiben nem egységes ellenzéknek. Szocializmusképpel egyelőre az orosz forradalmárok szolgáltak számára.

▼

Engels halála után a német pártban — de általában az európai szocialista mozgalomban — Kautsky volt a legtekintélyesebb teoretikus és pártvezető. Szabó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1977 6
Társadalmi Szemle

Herczeg Klára

1021

Herczeg Klára: Támaszkodó

ontos szerepet kap a helyi államigazgatási szervek önállóságának és központi irányításuk hatékonyságának egyidejű növelése.

A szocialista állam helyi szervei *a községi és a városi tanácsok*, amelyek nem csupán államszervezeti-területi alapegységek; működési területük egyben az emberek lakó- és munkahelye is. A járás és a megye változtatható kereteiben a lakóhelyi tanácsok az állandóságot képviselik, s ennek folytán olyan igazodási pontot jelentenek, amelyhez az államigazgatás területi fokozatainak szükségszerűen alkalmazkodniuk kell.

Ilyen alkalmazkodásnak fogható fel *az államigazgatási szervek közötti munkamegosztásnak a legutóbbi években történt módosítása*, amely az államigazgatás egységesítését célozta, és a hatáskörök nagyarányú decentralizálását valósította meg.

A decentralizáció társadalompolitikai indítéka a szocialista államigazgatás demokratikus vonásainak erősítése volt. A lakosság bevonása az állami feladatok ellátásába, az állampolgári ellenőrzés és az ehhez szükséges nyilvánosság, valamint a tanácsok népképviseleti-önkormányzati jellegének érvényre juttatása megkövetelte, hogy a helyi tanácsszervek döntési jogköre kiszélesedjen, és az olyan helyi érdekű kérdésekben, mint a lakosságot érintő hatósági ügyek, vagy a településfejlesztéssel, az intézmé-

nak
hala
vala
nag
inté
köz
fela
nác

A hatáskörrendezés [illegible] kus célt is szolgálta, hogy *az állampolgárok hivatalos ügyeiben ott döntsenek, ahol azok keletkeznek, s ahol az adott ügyre vonatkozó információk is közvetlenül rendelkezésre állnak.*

A helyi tanácsok megnövekedett feladatait a döntési jogkörök számának gyors növekedése is mutatja. (A Minisztertanács Tanácsi Hivatala által kiadott hatásköri jegyzék szerint a községi tanácsnak és szerveinek mintegy 1500 féle ügyben van döntési jogosítványa, s ez 1971-hez képest 40 százalékos növekedést jelent.)

Az MSZMP Központi Bizottságának 1971 novemberi határozata kimondta, hogy a hatáskörök átadásával egyidejűleg biztosítani kell az ellátásukhoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket is. Ennek a követelménynek azonban a hatáskört leadó szervek nem mindig tettek eleget. Így azután az új hatáskörök gyakran „mezítláb" érkeztek az amúgy is leterhelt községi és városi tanácsokhoz. Időbe telt, amíg megtalálták az ügyintézőjüket, s az ügyintézők megszerezték az ellátásukhoz szükséges gya-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 OKT

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Herczeg Klára

1021

HERCZEG KLÁRA:
ÉHEZŐ AFRIKA

zocialista szerződések tezik folyamatossá a bővülő apcsolatokat. És örvendees törekvés az is, hogy múeumaink mind több üzemben és gazdaságban rendezek kiállítást, ezzel is seítve az új közönség toborását.

És újszerű kapcsolat van ialakulóban a múzeumok és z iskolák között is. Ennek eretében egyre több helyen endeznek múzeumi órákat z iskolákban, amelyeken núzeológusok tartanak elődásokat a diákoknak. A apcsolat másik formája: a núzeumok egy-egy terme yakran alakul át egy-egy rára tanteremmé, ahol a elikviák között ismerkedhetnek meg a diákok a tanyaggal, történelemmel, rodalommal, képzőművészettel. És akad már olyan núzeum is, ahol a múzeológusok óravázlatok formájában dolgozták fel a múzeum gy-egy termének gazdag nyagát, s küldték meg a elyi iskolák történelem és rodalomtanárainak.

Szélesebbre tárni a mú-

1978 JAN

Herczeg Klára

1021

Herczeg Klára: Goldmann érem

TÁRSADALMI SZEMLE
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
ELMÉLETI ÉS POLITIKAI FOLYÓIRATA

1

XXXIII. ÉVFOLYAM, 1978. JANUÁR

Búcsú Herczeg Klárától

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész életének 91. esztendejében, 1997. augusztus 6-án elhunyt. Búcsúztatása szeptember 16-án, kedden, d.e. 11.00 órakor lesz a Farkasréti temető középső ravatalozójában.

Herczeg Klára 1906-ban született Budapesten, 1925 óta szerepelt szobraival, kisplasztikáival, plakettjeivel kiállításokon. Számtalan külföldi tárlaton vett részt, többek között a párizsi és a New York-i világkiállításon, bemutatkozott Berlinben, Bitterfeldben. Rendszeresen kiállított a Soproni Érembiennálékon, szerepelt plakettjeivel a FIDEM (Nemzetközi Éremszövetség) tárlatain.

Herczeg Klára művészete figurális, mégis sokoldalú. Országszerte 30 köztéri szobrát állították fel.(Pl. *Gyermeknap*, Bp., *József Attila*, Makó) Az utóbbi húsz évben készített kisplasztikái és plakettjei közül legszebbek író- és zeneszerzőportréi, a Biblia valamint a mitológia nevezetes figuráit megjelenítő művei. Érmekben mintázta meg többek között *Ady Endre, Tóth Árpád, Radnóti Miklós, József Attila, Kaffka Margit* arcképét, csupa olyan íróét, költőét, akiknek gondolatai megérintették Irodalmi alkotások ihlette kompozíciói sorából kiemelkedik az *Öreg halász és a tenger* (Hemingway) s a *Cirkusz* (Karinthy Frigyes).

1969 óta összesen 14 egyéni kiállítása volt, legutóbb Budapesten, 1996 őszén, a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

1996 októberében Herczeg Klárát életműve elismeréseként a Magyar Köztársaság kiskeresztjével tüntették ki.

A művésznő 176 művét ajándékozta, hagyományozta a Petőfi Irodalmi Múzeum képzőművészeti gyűjteményének.

HERCZEG Klára

Herczeg Klára sobrai

CIKKÜNK NYOMÁN

A föld alatt futó villamos neve: metró

A helyettesítő megoldások költségeit néhányan következetesen alábecsülik

A metróval kapcsolatos kormánydöntés időszakában ismét felerősödött a beruházás ellenzőinek hangja. Ez önmagában még nem lenne rossz, hiszen egy jó vita segítené a közönség tájékozódását. Amikor azonban az érvrendszer, az adatok és a folyamatok ismerete hiányos, fennáll a félreinformálás veszélye.

A Budapest mellékletben február 21-én megjelent írás vezérfonala az, hogy a villamoshálózat fejlesztése is megoldhatja Dél-Buda közlekedésének problémáját (ehhez négy „hosszú járatot" javasol), ráadásul ez sokkal olcsóbb is lenne. Nézzük a megoldás reális megvalósíthatóságát.

A külön szintű tömegközlekedés igénye akkor merül fel, ha egy útvonalon az utasforgalom nagyobb a felszínen zökkenőmentesen lebonyolíthatónál. Ennek jele, hogy a tömegközlekedés járművei akadályozzák egymást, rendszeresen utolérik egymást a járatok, a nyílt pályán állnak, az eljutási sebesség pedig az elfogadhatatlanság szintjére csökken. A Bartók Béla út – amely a Dél-Buda és Pest közötti kapcsolat fő iránya – a telítődött tömegközlekedésűek közé tartozik. A mai, óránkénti negyven szerelvénynél több villamos már nem fér el rajta, az autóbusz-[illegible]ség (hatvan kocsi órá-mánya, ami a felszínen kerítések közötti pályát, csak aluljáró vagy felüljáró átvezethető gyalogosokat, s minden csomóponton külön szintű átvezetést jelent. Mindez a Dél-Buda központjában, a Bartók Béla úton. A föld alatt vezetve viszont úgy hívják, hogy metró.

Időveszteség

Szó esik a cikkben az 1-es és 4-es villamos korszerűsítéséről is. Ezek azonban a fő iránytól derékszögben eltérően indulnak, s a fő irányt használóknak kerülőt, időveszteséget jelentenek Dél-Pest felé, ahová e járatok jól használhatók, s csak az utasok 18 százaléka tart. Mindenki másnak kerülőút, amelyre kényszerítő eszköz azonban nincs. Mindkét villamosnak megvan a saját, fontos feladata, de a fő irány érdemleges tehermentesítését nem lehet velük megoldani.

A villamos olcsóbb voltát bizonygató költségbecslések nem [illegible] A metró megvaló-más megoldás alapárával nem szabad összehasonlítani. Ettől függetlenül a helyettesítő megoldás költségtételei tendenciózusan alábecsültek. Új villamospályára – járművel együtt – 1,2 milliárd forint/kilométer költséggel számol, ami kilométerenként legfeljebb egy szerelvény. Hogyan szállítaná el ez kilenc-tíz perces járatsűrűséggel a metrónyi utast?

A javasolt négy „hosszú" villamosjárat járműigénye 200 kocsi, ami óvatos becsléssel is – 300 millió forint/darab, bár ez csak kétharmada például a Bécsben most beszerzett új villamosok árának – 60 milliárd forint. Mivel a BKV kocsiszínjeiben szabad kapacitás nincs, három új telep építésére is szükség lenne, körülbelül 15 milliárd forintért.

Araszoló szerelvények

Az 1-es villamos kiépítése a Salgótarjáni út–Etele tér szakaszon 25 milliárd forint. Ez már önmagában több, mint a metró költsége, s akkor még nem épült egyetlen méter pálya sem az Etele tértől nyugatra, a Bocskai úton, a Bajcsy-Zsi-alább másfélszereséért nyernénk egy olyan Bartók Béla utat, ahol egész nap villamosok araszolnak, amelyeken és amelyektől sem utazni, sem átkelni nem lehet! Mindezek mellett még szót sem ejtettünk a főútvonal-hálózat csaknem egészéről kiszorított járműforgalom várható következményeiről a környező mellékutcákban és lakónegyedekben.

Évi 410 millió utas

A működő metróvonalak a fővárosi tömegközlekedés nem egész két százalékát alkotják, de az utasok 18 százalékát szállítják. A DBR metró évi 410 millió utasóra-megtakarítást hoz. Ezen adatok mellett furcsán hangzik az egy perc megtakarítás 70 milliárd forintért kitétel! Megkérdezte-e valaki a ma metrón utazó 700 ezer embert bármelyikét, visszasírja-e a 45-ös buszt a Rákóczi útra vagy a 81-est az Üllői útra, a maga 40-45 perces menetidejével?

A feltűnő a metróval kapcsolatban folyó többéves vitában, hogy az ellenzők érvei nem a nevükben rejlő környezetvédelem témakörébe tartoznak. Pedig a metró környezetjavító

Évtizedek óta kész a DBR tervei

A Dél-Buda–Rákospalota metróvonal építésének előkészítése több évtizede folyik. A részletes tervek a nyomvonalról és a felszíni rendezésekről már az 1970-es években rendelkezésre álltak, vagyis elmondható, hogy 1996-ban a külföldi vállalatok közreműködésével készített megvalósíthatósági tanulmány vonalvezetésében kiforrott, az állomások kiosztását illetően megállapodott javaslatot tartalmaz. Eszerint az első ütemben a vonal Etele tér és Baross tér közötti szakasza valósulna meg.

A hosszú ideje tartó előkészítés azonban arra is figyelmeztet, hogy a metróvonal 2003-beli megvalósítását követően a folyamatos továbbépítéshez a tervezési munkákat haladéktalanul meg kell kezdeni. Már ma is érdemes foglalkozni azzal, hogy melyik csatlakozó szakasz épüljön tovább, milyen legyen a vonal további ütemezése, az állomások kiosztása, a felszín rendezése stb. Célszerű megvizsgálni mindezt annak érdekében, hogy az ideiglenesen működő végállomások környezetében a távlati állapot figyelembevételével valósuljanak meg a felszíni forgalmi rendezések.

A folyamatos továbbépítésnek két változata lehet:

Északkelet-Pest irányába (Zugló), a Thököly út mentén

Délnyugat-Buda irányába (Budaörs), az M1–M7-es autópályák közös bevezető szakasza

69 ezer utas közlekedik. Ezek az adatok kimagaslóan a legnagyobbak a főváros közigazgatási határa környezetében. A metróvonal Etele tér utáni két állomással történő meghosszabbítása esetén (körülbelül két kilométerről van szó) igen vonzó lehetőség adódna a tömegközlekedéssel és egyéni közlekedéssel érkezők számára az átszállásra, s ez jelentősen tehermentesíthetné a dél-budai úthálózatot.

A vonal meghosszabbítása nemcsak az országos közlekedés és az agglomerációs települések – Budaörs, Törökbálint stb. – forgalmára, hanem a Budapesten belüli területek, például a gazdagréti lakóterület megközelítése szempontjából is igen kedvező hatással lenne. Lehetőség adódna továbbá arra, hogy az egyéni és tömegközlekedés igen kedvezőtlen aránya, a Sas- és részben Szabadság-hegy beépített területeinek forgalma is kedvezőbbé váljon, a terület utazásiidő-megtakarítást eredményező, a belvárosba irányuló tömegközlekedéshez jusson.

Ezeknek a feltételeknek az Etele téri ideiglenes végállomás nem, vagy csak részben tud megfelelni. Nem segít ezen az a megoldás sem, amely szerint az Etele tér alatt tervezett metróállomás egyik kijárata a Kelenföldi pályaudvar nyugati oldalán lenne (topográfiai adottságok, területhiány stb.).

A metróvonal folyamatos to-

Lomtalanítás Angyalföldön

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Fővárosi Közterület-fenntartó Rt. lomtalanítói mától a XIII. kerület utcáin folytatják szombaton megkezdett akciójukat. A következő napokban – március nyolcadikáig – körzetenként járják végig Angyalföldet.

Ma a városrész északkeleti területeiről, a Róbert Károly körút, a kerület keleti határa, a Madridi út és a Lehel út, illetve a Béke út közti területről gyűjtik össze a lomot. Holnap a Fiastyúk utca, a Béke út, a kerület északi határa és a Váci út közti, holnapután, azaz szerdán a Róbert Károly körút, a Béke út, a Fiastyúk utca és a Váci út közti körzetben gyűjtenek. Csütörtökön a Szent István körút, a kerület délkeleti határa, a Róbert Károly körút és a Váci út, pénteken a Dráva utca vonala, a Váci út és a kerület északnyugati határa közti negyedben, szombaton pedig az Újlipótvárosban, tehát a Szent István körút, a Váci út és a Dráva utca közti zónából hordják el a fölöslegessé vált holmikat.

Az FKF Rt. továbbra is azt kéri a lakosságtól, hogy az adott körzetekben mindig csak a jelzett időpontok előtti napon készítsék ki a házak elé a limlomot. Se előbb, se később.

Ismét eltűnt egy szobor Óbudán

Egy évvel ezelőtt konténerben akadtak rá

MUNKATÁRSUNKTÓL

Továbbra sincs hír arról a köztéri szoborról, amelyet február 12-éről tizenharmadikára virradó éjjel ismeretlen személyek elvittek az óbudai Bárczy Géza Általános Iskola elől – tájékoztatták lapunkat az iskolában.

Az Óbuda című önkormányzati újság az eset kapcsán nemrégiben hírül adta: a Hollós Korvin Lajos írót, költőt és lapszerkesztőt ábrázoló mellszobor – amelyet *Herczeg Klára* szobrászművész készített – nagyjából egy éve egyszer már eltűnt, akkor azonban hamarosan megkerült: egy szemeteskonténerben bukkantak rá.

Az iskola tanárai remélik, hogy a rendőrségi nyomozás végül sikerrel jár, s az alkotás visszakerülhet a helyére. A pedagógusok mindenesetre arra kérik a környékbeli polgárokat, hogy ha bármit megtudnak a Hollós Korvin-szobor hollétéről, haladéktalanul értesítsék a kerületi kapitányságot.

Bécs tanácsokkal segíti Budapestet

Bővül a két város együttműködése a környezet védelmében

Jóllehet a Bécs és Budapest egykor tervezett közös világkiállításának már az emléke is megfakult, a két főváros együttműködése töretlen – állítja Vajda Pál főpolgármester-helyettes, aki a múlt héten járt a császárváros életét alakító kollégáinál. A látogatást indokolta az is, hogy a négy évvel ezelőtt megkötött együttműködési megállapodás alapján kidolgozott feladatok megoldása lassan véget ér. A sikeres kapcsolatnak azonban nem szabad véget vetni, így most arról határoztak, hogy megkeresik a további közös munka és a segítségnyújtás lehetséges területeit.

Mindkét fél egyetértett abban, hogy a környezetvédelem az a terület, amely nem csupán a két várost szolgálja, de egyben az úgynevezett globális problémák megoldásához is hozzájárulhat. E téren – amint azt a főpolgármester-helyettes elmondta – eddig is sokat köszönhet fővárosunk Bécsnek. Például azt a hétmillió schillinges támogatást, amely nélkülözhetetlen volt a pusztazámori hosszú távú hulladéklerakó tervének megvalósításához. Ugyancsak az osztrák főváros szakemberei készítették el a Rákos-patak revitalizációs terveit. Az egykori vízrendezési elképzeléseket követve a patakot egy „élettelen" betonágyba te-

Az újságpapír itt nem keveredik krumplihéjjal

GÁRDI BALÁZS FELVÉTELE

nosítható, azt nem kell eltüntetni. Csupán a maradékot kell ártalmatlanítani, így a költségek csökkenthetők.

Az együttműködés következő [illegible] nem saját pénztárcájukat is kímélik. A bécsi példát tehát mi- 70 százalékát a járművek okoznál előbb adaptálni kellene, [illegible]dapest, de a városatyák ebben segítenek Budapestnek [illegible]dékai szerint

róla az alkotóház igazgatósági szobájában bekapcsolt készülék jóvoltából.

nasszus csúcsára került krakkói asszonyt most a sors azzal tréfálta meg, hogy az eddig leggazdagab-

napokban a boltokba ke... ka régebbi és néhány új versének gyűjteményes kötete.

Kabaré az Operáért

Nem titok, anyagi gondokkal küzd – a kultúra többi intézményével együtt – az Operaház is. Idei évadjuk díszlet-jelmez állománya már önmagában véve 26 és fél millióba kerül. Egyre gyakrabban hallani, hogy előadásokhoz szponzorok kerestetnek. Nemigen fordul elő, hogy maguktól jelentkeznének. Mint most a HBO.

Történt ugyanis, hogy a sikeres kereskedelmi mozicsatorna felajánlotta, jótékonysági előadást szervez az Operaház jövő évi *Kodály*-produkciójának támogatására. Egy évvel ezelőtt indították „Mennyi? 30!" című kabaré-showjukat, s mint kiderült, egyik legnézettebb műsoruk lett. Ez adta az ötletet a HBO igazgatójának, *Málnay B. Leventének*, aki gyerekkora óta valósággal belenőtt az opera légkörébe, hogy felajánlják népszerű programjukat egy élő előadás erejéig a Székelyfonó bemutatásának anyagi támogatására.

A *Mennyi? 30!"* élő kabaréestet a Budapesti Operabarátok Egyesületével összefogva, október 17-én este 8 órakor tartják a Petőfi Csarnokban. Kedvezményes áron kapják a termet és térítésmentesen lépnek föl a művészek. Nevezetesen, *Böröczky József, Fábry Sándor, Koltai Róbert, Laár András* és a tehetséges fiatalok.

A jegyár 590 Ft (a helyszínen, s a Színházak Központi Jegyirodájában kaphatók, illetve az 165-2466-os telefonszámon igényelhetők), továbbá adakozók meg cégek részére 10 ezer Ft-os belépőket biztosítanak, mely összeget az Operabarátok Alapítványának számlaszámára lehet utalni MHB Kurátor Kft. 10200830-32313277-70830000. (két meghívó ára).

Málnay B. Levente nagyon reméli, hogy kezdeményezésük nem marad példa nélkül, s a sikeres cégek jelentkeznek majd egy-egy rangos opera-előadás támogatására, a „Kabaré az Operáért" című jótékonysági est példáján fölbuzdulva. **(metz)**

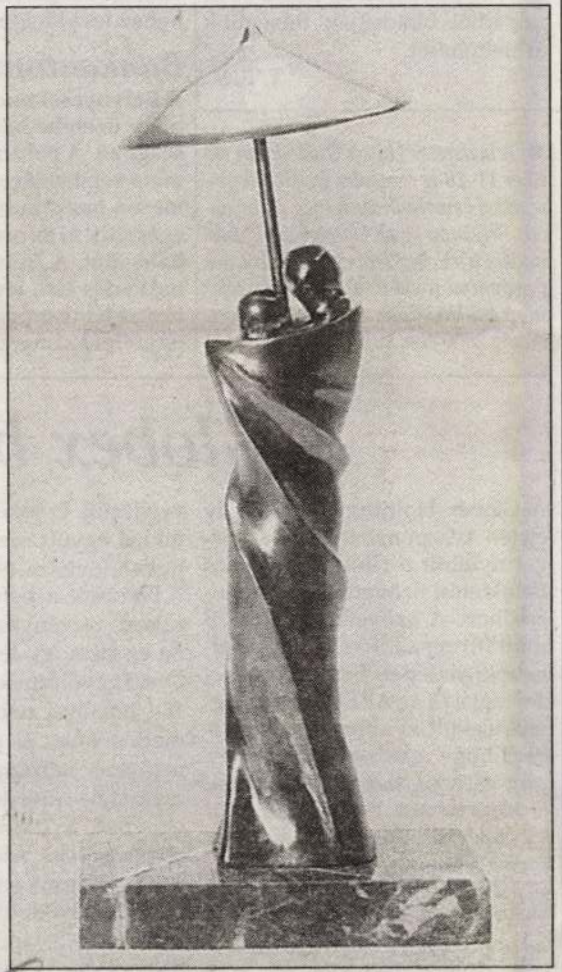

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész kilencvenedik születésnapja alkalmából nyílik kiállítás a művésznő munkáiból október 14-én 17 órakor a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Képátmérő

Ködlovagemigránsok

A Kelet-Európába hazaszivárgó emigránsok első „nemzedéke" a segíteni akarás szándékával érkezett, az utánuk következők pedig nyugati üzletemberként. A Tranzit című közép-európai magazin vasárnap délutáni adása három „első generációs" hazatérőt mutatott be, akik inkább hozni, mint vinni szerettek volna, de a körülmények alakulása folytán mindannyian kétközben maradtak. Ez a televíziós magazinműsor ritkán vállalkozik egy jelenség több oldalról történő bemutatására, inkább párhuzamokat keresgél, amellyel megerősíteni igyekszik a fölvázolt alapgondolatot. A hazatérő emigránsok mitikus sikeremberek, tehát a velük foglalkozó műsornak optimista kicsengésűnek kell lennie, még akkor is, ha mostanság a „segíteni akarók" kiveszőfélben lévő, avíttas figuráknak tűnnek. Úgy látszik, a televízió is csak a rend kedvéért foglalkozik velük, mert a divatos politikai elvekkel összhangban maga sem hisz benne, hogy ez a félig kultúr-, félig üzletember típus a saját hazájában is próféta lehet.

A műsor egy valódi ködlovag, a Boszniából elszármazott *Adil Zulfikarparic* bemutatásával kezdődött. Ő hozta létre a Zürichi Bosnyák Intézetet, amely középkori muzulmán kéziratok fölkutatásával és rendszerezésével foglalkozik. Ezt a jelentős kultúrkincset ajánlotta föl az önállóságért harcoló Boszniának, de a radikálisok másféle segítséget vártak volna tőle, amire viszont Zulfikarparic nem volt hajlandó. A legszomorúbb dolog történt vele, ami egy politikai menekülttel előfordulhat: szülőhazája, az egységes, soknemzetiségű Bosznia megszűnt létezni.

A Csehszlovákiából elszármazott publicista *Pavel Tigrid* története még szomorkásabb, mert egyrészt kétszer is emigrálnia kellett – először a nácizmus, másodszor a komunizmus elől –, és amikor végre hazatérhetett, két és fél éves kultuszminiszteri tevékenység után tanúja lehetett Csehszlovákia kettéválásának. Talán az utoljára bemutatott *Czeslaw Milosz* az egyetlen kivétel, mert őt nem a segíteni akarás föltett szándéka, hanem az otthonkeresés hívta vissza hazájába. De ha már hazaérkezett, akkor – mi sem természetesebb – alkot is, tehát gazdagítja a lengyel kultúrát, bár saját bevallása szerint maga sem tudja pontosan, hogy litván, lengyel vagy amerikai költőnek illene vallania magát.

A Tranzit ezzel a három példával igyekezett bizonyítani, hogy Európában véget ért az emigráció sötét korszaka, és az a fajta kultúra, amit a diktatúra elől Nyugatra menekült értelmiségiek képviseltek, ma már nem létezik. A hazájukon segíteni igyekvő visszaérkezők tehát lehetetlenségre vállalkoznak, mert egy régi, idejétmúlt eszmerendszert képviselnek, amelyből a legfőbb mozgatórugó, a diktatúrával szembeni ellenállás hiányzik. Furcsa üzenet ez, annál is inkább, mert Európában még ma is élnek politikai menekültek, hiszen a Milosevics-rezsimmel összetűzésbe került szerb értelmiség napjainkban is igazolni tudná Czeslaw Milosz kijelentését: az emigráció olyan, mint amikor az ember mérget iszik: ha kibírja, akkor erősebbé válik tőle. **Majoros Sándor**

egységre, forintban

Angol font	248,43
Ausztrál dollár	125,28
Belga frank (100)	503,83
Dán korona	27,08
Finn márka	34,75
Francia frank	30,70
Holland forint	92,48
Ír font	254,43
Japán jen (100)	142,43
Kanadai dollár	117,18
Kuvaiti dinár	528,76
Német márka	103,78
Norvég korona	24,39
Olasz líra (1000)	104,42
Osztrák schilling	14,75
Portugál escudo (100)	102,61
Spanyol peseta (100)	123,34
Svájci frank	126,58
Svéd korona	24,12
USA-dollár	158,68
ECU (Közös Piac)	198,68

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai

Pénznem	Vételi árfolyam	Közép 1 egységre,	Eladási forintban
Angol font	245,56	247,94	250,32
Ausztrál dollár	124,06	125,26	126,46
Belga frank (100)	499,07	504,08	509,09
Dán korona	26,83	27,10	27,37
Finn márka	34,41	34,75	35,09
Francia frank	30,43	30,73	31,03
Görög drachma (100)	65,42	66,07	66,72
Holland forint	91,58	92,50	93,42
Ír font	251,88	254,35	256,82
Japán jen (100)	140,94	142,35	143,76
Kanadai dollár	116,07	117,18	118,29
Kuvaiti dinár	523,63	528,73	533,83
Német márka	102,76	103,79	104,82
Norvég korona	24,19	24,43	24,67
Olasz líra (1000)	103,48	104,49	105,50
Osztrák schilling	14,60	14,75	14,90
Portugál escudo (100)	101,55	102,55	103,55
Spanyol peseta (100)	122,18	123,39	124,60
Svájci frank	125,51	126,77	128,03
Svéd korona	23,90	24,13	24,36
USA-dollár	157,09	158,62	160,15
ECU (Közös Piac)	196,78	198,72	200,66

mert Krups-termékek alkották –, 4,5 millió gépének 80 százaléka pedig Európában talált vevőre.

Magyarországon szeretnék el-

mélyponthoz képest 50-100 százalékos növekedési rátával, valamint 70 millió schillinget – közel 11,2 milliárd forintot – elérő

a Nyugatot látják el, míg a bécsi raktárból biztosítják térségünk árufeltöltését.

T. B. S.

Külföldiek versenyeznek a sokat ígérő Matávért

Sorban állnak a hitelezők

A Matáv lehet az egyik haszonélvezője a szindikált hiteleket nyújtó bankok közti kíméletlen versenynek, amely alaposan leszorította a pénz árát a tőkepiacokat megcsapoló magyar vállalatok számára is – írta tegnapi elemzésében a Financial Times. A vezető londoni gazdasági-politikai napilap szerint a kölcsönnyújtók éheznek a reménybeli magas kelet-európai hozamokra, és ezért valószínű, hogy a Matáv öt évre szóló hitelmegbízásának elnyeréséért is nagy harc lesz köztük. A Financial Times szerint a magyar távközlési vállalat hiteligénye akár 250 millió dollár is lehet.

A verseny eredményeképpen a Matáv-csomag felára valószínűleg nem fogja meghaladni a 0,40-0,45 százalékpontot a LIBORhoz képest – írta a lap, megemlítve: a cég januárban nyélbe ütött 150 millió dolláros, öt évre szóló hitelügyletét még 1,3 százalékpontos felár terhelte. (A dollár-LIBOR kedden 5 13/16 volt egy évre)

A Financial Times által megszólaltatott banki szakértők egyike kijelentette: Magyarország megítélése alaposan megváltozott az év során, egyebek közt az időközben elnyert OECD-tagság miatt. Jóllehet az ország hitelminősítése általában még nem éri el a befektetői fokozatot, általános várakozások szerint ez hamar bekövetkezik – mondta az idézett szakértő.

A nemzetközi hitelminősítő iparág európai központja, a londoni IBCA már április óta a legalacsonyabb befektetői besorolást tartja érvényben a magyar állami küladósságra, BBB mínusz kategóriával, a két nagy amerikai központ, a Standard and Poor"s és a Moody"s azonban egyelőre valóban vár a magyar gazdaság befektetői hitelbesorolásával.

● *A budapesti Hilton Szállodában október 11–18-ig szingaléz ételkülönlegességekkel ismerkedhetnek meg az ínyencek, Srí Lanka egyik legnagyobb utazási irodája, a Jetwing Travels jóvoltából. Sok program ad majd ízelítőt a messzi tájak iránt érdeklődőknek az egzotikus szigetország 2500 éves kultúrájáról is.*

van. „A KB privatizációjában ez olyan gordiuszi csomó, amit elég nehéz lesz kioldani" – jegyezte meg.

Bankautomaták Fehéroroszországban

A Belvnyesekonombank és az Europay International bejelentette, hogy üzembe helyezi első bankautomatáit (ATM) Fehéroroszországban. A belorusz fővárosban, Minkszben elhelyezett két automata segítségével az Eurocard-MasterCard-tulajdonosok kényelmesen hozzájuthatnak készpénzükhöz. Az új ATM-ek ideálisan egészítik ki az országban már működő és egyre növekvő befogadó hálózatot. A Belvnyesekonombank és a Europay közötti együttműködés első lépésére ez év júniusában került sor, amikor a belorusz bank megkezdte az Eurocard-MasterCard-kártyák kiadását ügyfelei számára.

A Globex biztosítéka

A Globex Holding Rt. 1995. év elején készpénzbetéttel segítséget nyújtott a Globex Általános Befektetési Szövetkezet létrehozásához. A szövetkezetbe több mint 10 ezer adófizető magyar állampolgár lépett be. A szövetkezet tagjai és az APEH között jogvita alakult ki abban a tekintetben, hogy a szövetkezeti üzletrész-vásárlás alapján megilleti-e a szövetkezeti tagokat az adóvisszatérítés. Tegnap kezdődtek meg a már eddig több száz állampolgár által benyújtott keresetek első tárgyalásai az ország különböző pontjain.

A Globex Holding Rt. meg van győződve arról, hogy az állampolgárok a peres eljárásban sikerrel fognak fellépni jogos követelésük érdekében és kamatokkal együtt megkapják törvényes adóvissza-térítésüket.

Biztosak a befektetési konstrukció törvényességében, mert ha ez nem így lenne, a magyar Országgyűlésnek 1995. május 15-i hatállyal nem kellett volna módosítania a pénzügyi kormányzat kezdeményezésére a személyi jövedelemadó törvénynek a szövetkezeti üzletrész-vásárlást adókedvezménnyel támogató paragrafusát.

A Globex Holding Rt. mint a Globex Általános Befektetési Szövetkezet létrehozásában fontos szerepet betöltő gazdasági társaság erkölcsi és anyagi felelősséget érez azért az eljárásért, ami a szövetkezet befektetőit az adóhivatal részéről sújtja.

A Globex Holding Rt. – a Globex Szövetkezet tagjai felé fennálló erkölcsi kötelezettségétől vezérelve és a tagok anyagi biztonságát is szem előtt tartva – annak érdekében, hogy a szövetkezeti üzletrész befektetés minden szövetkezeti tag részére a per kimenetelétől függetlenül pozitívan záruljon, biztosítékot ajánl fel. A peres eljárások jogerős lezárásáig a tagok befektetésének összegét kitevő mértékű, saját tulajdonú, tőzsdén jegyzett értékpapírt hivatalos okirat formájában a szövetkezeti tagok javára ügyvédi letétbe helyezett.

Együtt a művészetek nagyjaival

Herczeg Klára szobrászművész otthonában

Otthon, műterem, de valójában egy kis múzeum a belvárosi öreg épületek között, ahová nem hallatszik fel az utca zaja. Ott csend, nyugalom van, a látogatót ismerős arcok, bensőséges barátok fogadják kortalanul és szótlanul. Mégis mennyit tudnak mondani az életről, irodalomról, zenéről, múltról és jelenről, szépségről, – harmóniát teremtve maguk körül is. Órákig lehetne ülni szemben a portrékkal, figurákkal, kisplasztikákkal, érmekkel teli polcokkal, és átérezni mindazt, amit a művész keze formálta múltat idéző alakok, beszédes arcok akaratlanul is felidéznek.

Széles skálán

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész Budapesten született 1906-ban, gyermekkorát Bécsben töltötte, itt kezdte, majd a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte művészeti tanulmányait 1924-28 között. Mestere *Kisfaludi Stróbl Zsigmond*, a főiskola tanára volt (Ezt mindig hangsúlyozza életrajzában.) Később Berlinben és Párizsban tökéletesítette tudását, megélhetését a Rosenthal porcelángyárnak készített kisplasztikákkal biztosította. Dolgozott dániai és párizsi porcelángyáraknak, a hatvanas években Londonban és Koppenhágában is dolgozott. Akkor készített porcelán kisplasztikái szépen illeszkednek későbbi műveihez.

Sokoldalú művész. Az életben a tragikumot is sajátos életérzésével igyekszik feloldani. Élményeit kedves, közvetlen kifejezésmódjával építi be kitűnően megformált alakjaiba.

Európai értékek

Széles skálájú művész, változatos a műveihez felhasznált anyag is: terrakotta, bronz, ólom, gipsz, sárgaréz, mészkő. Sokrétű életművének fontos jellemzője a harmónia, a szépség, a mozgás finomsága. Optimista. Erről árulkodnak mosolyra fakasztó, derűt árasztó figurái. Egészséges jó humora van, iróniája sem bántó. Játékos kedve első műveitől napjainkig benne van figurái megjelenítésében. Köztéri nagy szobrai – a valódi világot szépítés nélkül mutatják be. 1925 óta kiállító művész. Résztvett az 1937 évi párizsi és 1938-ban a New York-i világkiállításon. Hazai és külföldi kiállítások rendszeres résztvevője. Albrecht Dürer és Dürer Anyja c. műve a nürnbergi Dürer-Hausban volt kiállítva, a Van Gogh portré és plakett a Geuguin plakettel az amszterdami múzeumba került. A Nemzeti Galérián kívül több hazai múzeum őrzi munkáit.

A Farkasréti temetőben több szép síremléke látható. Kerületünkben, a Mandula u. 25. sz. ház falán 1981-ben leplezték le *Reviczky Imre* ezredes 110 x 70 cm-es bronz domborművét. Most készítette el az azóta elhunyt fia, *Reviczky Ádám* portréját is. (Reviczky ezredes katonai karrierje, sőt élete kockáztatásával munkaszolgálatosok, zsidók és nem zsidók életét mentette: az ő parancsnoksága alatt a munkaszolgálat több ezer ember számára jelentette a menedéket. Behívóival az SS különítményekből emelt ki sok embert. A háború végén őt is Sopronkőhidára hurcolták. Sikerült megszöknie, jelentkezett az új hadseregbe, de 1950-ben megfosztották rangjától, kis nyugdíját megvonták, élete végéig szenet lapátolt. 1957-ben hunyt el. A világ számos pontján emlékeztek meg róla, utcák viselik nevét.)

„Nyugtalan lélek Herczeg Klára – mondta róla Kisfaludi Stróbl Zsigmond –, de hűséges a valósághoz, munkái érzelemmel telítettek." Ez az érzelemmel telítettség különösen jellemző kisplasztikáira (Pillangó, Cirkusz, Balett, Viharban, Mózes, Narcissus), de így tükrözik az érzelmek hullámzását érmei, terrakottái, plakettjei, a zenei művek jelenetei. Portréi pszichológiai érdeklődéséről is árulkodnak. Csontváry szokatlan formájú plakettje: életét tükröző arcmása. Szobrász, éremművész, de a rajz, festészet is közel áll hozzá. Szobája falán számos Szigligeten készült rajza. Az alkotóházban eltöltött pihenőin is mindig kéznél van a toll, a ceruza. Séta közben örökíti meg környezetét.

...Egyik alkalommal kövön ülő kisleányt rajzolt le. Hazajövet nekem adta. Berámáztattam, felkerült a falra. Talán egy év múlva történt, társaság volt nálam és Klára rámutatott a képre „Ezt is Szigligeten rajzoltam" – Mindenki odanézett, de a kisleány sehol, csak körvonalai látszottak. „Kilépett a keretből" – mondta az író, *Székely Júlia* nagy derültség közepette. A művész pedig döbbenten nézte filctollal készült „alkotását".

„Mit befejezni nem lehet"

Sokszor, szívesen mesél művei előzményeiről, szobrai életéről. Csodálatos hazai és külföldi irodalmi portréi, az írók műveiben megrajzolt alakjainak tökéletes másai, mint „Az öreg halász és a tenger", Széchenyi, Bartók, József Attila, Mikszáth, Mozart, Tóth Árpád, Április Lajos, Török Sándor, Kohut Magda, Márai Sándor, Jékely Zoltán portréi, érmei. Egy korszakot felölelő életmű, mely az alkotó és a Petőfi Irodalmi Múzeummal történt megállapodás szerint, egykor mind a múzeum irodalmi értékét gyarapítja. Örül, hogy a megállapodás létrejött – értékálló munkája jó helyre kerül. Ő pedig – ennek tudatában dolgozik tovább, változatlan kedvvel, erővel. Most már nem a Százados úti műtermében, hanem otthonában, világos, virágos szobája sarkában. Néha írásban örökíti meg emlékeit, gondolatait, mint tette ezt az „Alkotás" című versében:

Előfordult velem gyakran, / Hogy egy élmény megfogott, / És én szívem alatt hordtam, / Mint anya a magzatot. / Évek múltak s bennem végre / Az elvetett mag megfogant, / És megrohant a munka kedve, / Mely pihenni nem hagyott, / S mikor végre abbahagytam, / Mit befejezni nem lehet, / Soká néztem s megnyugodtam, / Testet öltött a gondolat, / Hogyha egyszer el kell mennem, / A szobor itt van, megmarad."

Schelken Pálma

Scala

...l kapta, aki még a tizennegyedik ...ta megnyerni az égiek jóindulatát. ...emplom, amelyet később lebontott- ...múlva helyére épülhessen majd a ...háza...

...ogadására képes dalszínház a leg- ...ek kiindulópontja lett. Debütálni ...z itáliai dalnokok pályája apróbb ...gione-társulatokban indult. Hogy a ...t nagyon ki kellett érdemelni. Bi- ...ában, Velencében és más helyeken ...ocsáttatást kívánt nyerni. Érdekes, ... is csak harmincéves koruk táján ...istini harminckét, *Caruso* huszon- ...hipa huszonhat, *Gigli* pedig kere- – más itáliai dalszínházakban ara- ...etett végre a Scalában. A Scala ...zését és vált egyben előszobájává ...a föld legnagyobb dalszínházába, ...a vezetett az út... Legalábbis 1883

...ások és megdicsőülések színtere ... Olyan remekművek buktak meg ...illangókisasszony, arattak elsöprő ...cco vagy a Falstaff. Mindez már ...zik...

Baranyi Ferenc

Képzőművészet a szemklinikán

Szemet gyönyörködtető festmények, derűt árasztó karikatúrák. Nyári napfény, szép környezet, kedves fogadtatás, barátságos arcok. Mindez egy klinikán, fent a Gellérthegy tetején.

Holland tengerpart, Tanyacsárda Lajosmizsén, Naplemente Rügen szigetén – néhány kép *Ihász Zoltán* festményeiből, akinek eredeti foglalkozása általános mezőgazdasági mérnök. Diplomáját a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági szakán szerezte. Hivatalból sokat utazott külföldre is, szép tájakat látott, ez késztette megfestésükre. Azért eredeti foglalkozását sem tagadta meg, egyik szép munkája a „Ló" az istállóban. Eddig két kiállításon vett részt és első díjat nyert. *Kaján Tibort* nem kell bemutatnunk, művészi karikatúráit a Ludas Matyi, a Tükör, az Új Tükör és több más lap közölte, közli. Vigyázat c. környezetvédelmi rajzfilmjét az UNESCO rendelésére készítette, több országban játszották. Kétszer kapott Munkácsy-díjat.

A kiállítást *dr. Gaál Szabolcs* nyitotta meg. Előtte a házigazda, *dr. Arcibasev Szergej* igazgató mutatta be az Arcibasev szemsebészeti klinikát, mely 1994. májusa óta működik és egy speciális szemműtéttel igyekszik pácienseit a szemüveg viselésétől megmenteni.

Kérdésemre válaszolva dr. Arcibasev főorvos elmondta, hogy a kiállítások rendezésével nemcsak a művészeknek kívánnak lehetőséget adni a bemutatkozásra, népszerűsíteni kívánják a fiatalabb korosztályt is. Ugyanakkor szeretnék a klinikára belépők szorongását is oldani. A színek, a szépség, a derű hangulatára is hat. A szemünk világa így kapcsolódik a művészet világához, a kettő elválaszthatatlan egymástól. – Lehetőségeink szerint folytatni kívánjuk kiállításainkat – mondta a professzor.

Schelken Pálma

Hegyvidék

1995. szept. 13.

4.

Hercsey Klára

26 FÉLE SZAKRENDELÉS

Mi lesz veled, Budai Gyermekkórház?

Az orvostudomány fokozatos szakosodása a gyermekgyógyászat további specializálódásához vezetett, így hazánkban is külön szakorvosi képesítés szükséges gyermek-gégészetből, gyermekkardiológiából, gyermek-gasztroenterológiából stb. A szakosított gyermekkórházakban – optimális esetben – mintegy harmincféle szakambulancia működik, ahol konzultációs lehetőséget biztosítanak a házi gyermekorvosok számára, a súlyosabb betegeket pedig a szakambulanciák „mögött" álló kis ágyszámú fekvőbeteg, osztályokon/részlegeken gyógyítják ugyanazok a specializálódott orvosok.

Ilyen szakosított gyermekkórház (és hasonló komplexitású gyermekklinika) működik a nyugat-európai nagyvárosok mindegyikében. Magyarországon három szakosított gyermekkórház van Pesten (és két gyermekklinika), egy Budán, egy-egy Pécsett és Szegeden (ahol ezeken kívül gyermekklinikák is működnek). Buda lakossága 542.027, tehát a Fővárosban élőknek több mint egynegyede és több mint Pécsé és Szegedé együttvéve.

Mi szól a Budai Gyermekkórház létjogosultsága mellett, illetve ellene?

A Gyermekgyógyászati Szakmai Kollégium, az Országos Csecsemő- és Gyermekegészségügyi Intézet – de számos szűkebb szakterület vezető képviselőjének – írásbeli állásfoglalása szakmai érvek alapján állt ki a Budai Gyermekkórház megmaradása mellett. Az általános gyermekgyógyászaton túl 26 féle specializált szakambulancia/szakrendelés fogadja e kórház keretében a beteg gyermekeket. A gégészet évtizedek óta rendszeresen fővárosi, illetve idegentest eltávolításra, országos ügyeletet tart, ritka műtéti beavatkozásokra is felkészült. Az orthopaedián nemcsak operálnak, de – főleg gerincpanaszok esetén – konzervatív (gyógytorna stb.) kezelést is végeznek egyedül a fővárosi gyermekkórházak közül. Az ugyancsak egyedülálló neurózis osztályon orvos-pszichológus-pedagógus team fogadja a gyermekeket. A fél ország összes ötnapos újszülöttjének egy-egy csepp véréből ebben a kórházban állapítják meg, hogy nincs-e valamilyen veleszületett anyagcsere betegségük. Kiemelkedő profilja a kórháznak a hormon-zavarok gyógyítása és egyedi betegcsoport az ötvenes évek óta itt ápolt „vastüdőké". A Magyar Kórházszövetség igazolta, hogy a kis szakkórházak gazdaságosabban működtethetők, mint az óriási általános kórházak specializált osztályai. A Magyar Orvosi Kamara érdekvédelmi szervként állt a kórház mellé. A II. kerületi önkormányzati képviselők egyhangúlag tiltakoztak a bezárás ellen éppúgy, mint öt budai polgármester és számos betegeket támogató egyesület, szövetség.

A három telephelyen működés kétségkívül nem célszerű. Ezért igyekezett a kórház az ú.n. egytelephely koncepció megvalósítására, amit 1993-ban a fővárosi illetékesek is támogattak. Végleges megoldás lett volna az 1994 őszére elkészült részletes rendezési terv szerint építési engedéllyel rendelkező épületegyüttes megvalósítása. 1995. márciusa óta azonban már csak a kórházi ingatlanok értékesítésén és a kórház megszüntetésén gondolkoznak egyes vezetők, a kórház mértéktartó korszerűsítésének kidolgozott programja hamar feledésbe merült...

„Magunk is résztveszünk a munkában"

A Farkasvölgyi Baráti Kör tervei

Az alábbiakban szeretnénk megismertetni a hegyvidék lakosságával kerületünk egyik, helyi érdekképviselet céljából alakult pártsemleges polgári egyesületét, a *Farkasvölgyi Baráti Kört*. A terület határai: Törökbálinti út – Edvi Illés út – Kázmér u. – János Zsigmond u. – Hóvirág út – Rácz Aladár u. – Farkasréti tér.

Várjuk csatlakozni kívánó lakótársaink jelentkezését az elnök címén.

Baráti Körünk 1993. szept. 16-án alakult. Az akkor folyamatban lévő helyi rendezési tervvel szembeni hatékonyabb fellépés hívta életre a korábban más néven, hasonló célokkal már átmenetileg létező tömörülést. Lakossági fórumokon, akkori képviselőnknél s a „Hegyvidék" hasábjain eredményesen képviseltük lakókörzetünk érdekeit.

1994-ben a XII. kerületi Polgári Tömörülés tagjai lettünk. 1995. február 1-jén közgyűlésünk úgy határozott, hogy az egyesület bírósági bejegyzését kéri, ez 1995. febr. 28-i dátummal meg is történt. Továbbra is tagja vagyunk a Polgári Tömörülésnek.

Februári közgyűlésünk és az azóta tartott vezetőségi ülések alkalmával a következő rövidebb-hosszabb távú terveket fogalmaztuk meg.

Távlati célunk a farkasvölgyi hegyvidéki-kertvárosias lakókörzet jellegének, csendes, nyugodt, pihenésre, regenerálódásra alkalmas mivoltának megőrzése. Ennek megfelelően: fellépünk mindenféle zajos, a járműforgalmat fokozó tevékenység, különösen a vendéglátó-ipari vállalkozások (panziók, éttermek, szórakozóhelyek) területünkre telepítése ellen. A rendezési tervek újratárgyalása során is meg kívánjuk tartani csendes zsákutcáinkat (ne alakítsanak ki átmenő forgalmat). Ahol lehet, sebességkorlátozó intézkedéseket kérünk. Szeretnénk a zöldterület, különösen a természetvédelmi táj fokoztt védelmét, parkerdők, sétautak kialakítását, de nem szorgalmazzuk üzletközpontok kialakítását. E fő célkitűzésünket azért is indokoltnak tartjuk, mert ideköltözésünk, itteni megtelepedésünk motivációja éppen ez a nyugodt, kissé falusias környezet volt. Ez érték számunkra! Ennek jegyében kérjük a már működő vendéglátóegységek fokozott ellenőrzését, a zajszintmérést, a műszaki (építési, parkolási, stb.) előírások felülvizsgálatát és a legszigorúbb megkövetelését, ahol ez nem biztosított, a működés korlátozását, ill. szükség esetén beszüntetését.

Kérjük az Edvi Illés–Arató–Kulacs–Rácz A.–Kázmér utcák végében, illetve a közöttük levő erdős terület megtisztítását, parkerdősítését, esetleg erdei tornapálya, pihenőhelyek, de mindenképpen egy gyalogsétány létesítését. Várjuk az Önkormányzat segítségét, de saját munkánkkal mi magunk is örömmel részt veszünk a megvalósításban.

Kérjük továbbá a közvilágítás gyakori ellenőrzését (sok lámpa nem ég a területen), egyes helyeken kiegészítését (pl. a Rácz A. u. orvosi rendelő előtt, ill. a vele szemben levő gyalogjáró felett). A korábban illegálisan lerakott szemét és építési törmelék összegyűjtését és elszállítását. Ezen a téren már magunk is tettünk lépést: a „Föld napja" alkalmából április 22-én önkormányzati segítséggel szemétgyűjtési akciót szerveztünk az Edvi Illés úton, sikerrel. A közbiztonság javítása érdekében szeretnénk gyakoribb rendőri ellenőrzést. Sok elhagyott bódé, szerszámkamra van területünkön, ezek nagy részét akár le is lehetne bontani, talán kevesebb lenne a csöves. Környezetvédelmi célból szeretnénk a kutyatulajdonosok együttműködését kérni a közterületek tisztántartásához. Szeretnénk visszaszorítani az avar- és szemétégetés lehetőségét, helyette esetleg más megoldás (komposztáló gödrök?) szorgalmazását. Több helyen fontosnak tartjuk a járda építést, ill. a kulturált parkolás lehetőségének biztosítását. Ezt alkalmasint éppen a túl magasra épített járdaszegély akadályozza. Ez az igények pontos felmérését teszi szükségessé, ami folyamatban van. A temető kerítése melletti terület is rendezésre vár. Időszerű lenne a sírkőkészítő lerakatának megszüntetése, a temető hátsó bejáratának megnagyobbítása. Erre másfél éve önkormányzati határozat van, végrehajtására utaló jeleket azonban nem észleltünk.

Tudomásunk szerint jelentős részben kihasználatlan a Rácz A. u. 5. alatti orvosi rendelő, haszosítani kellene akár vállalkozói formában.

Sürgető feladatunk a Kázmér utca feletti erdei kis kápolna helyreállítása, történetének felderítése a cserkészek kezdeményezésére és közreműködésével. A tervezés, felderítés terén már jelentős eredmények vannak, a későbbi kivitelezéshez önkormányzati segítséget kérünk. A cserkészekkel együtt magunk is hozzájárulunk a megvalósításhoz.

Dr. Bácsy Zsolt

Farkas-völgy (XII. kerület):

A Széchenyi-hegy felszínébe mélyen, a gyermekvasút Normafa megállójáig hátravágódott szárazvölgy. Főleg ÉNy–DK-i irányú szerkezeti vonalak mentén alakult ki. Felső szakaszán a Széchenyi-hegy felőli bal, az Ördög-oromnál a jobb oldali lejtője meredek, az utóbbi csaknem függőleges, kopár, dolomitsziklás. A Farkasréti temetőtől a Farkas-vögy szélesebb, laposabb formát ölt, majd a Sasadi-dűlő szőlőkkel és gyümölcsösökkel beültetett DNy-i oldalán lefutva a Kelenföldi pályaudvarnál lép ki a Kelenföld-lágymányosi lapályra. Felső részébe lenyúlik a Csillebérci üdülőtelep. Feljebb a telep és az igen szép Felső-rétek között létesítették az Erdőtörvény-ligetet. A sétányokkal behálózott terület a Konkoly-Thege útig terjed.

Háborús ,

Felhívás a kerü

1995. augusztus 25-én gödörásás közben 88 mm-es, fel nem robbant repeszlövedéket találtak a Kútvölgyi lejtő 6. szám előtt. A munkát végzők azonnal értesítették a tűzszerészeket, illetve a kerületi Rendőrkapitányság ügyeletét.

A tűzszerész a helyszínen megvizsgálta a „leletet'', melyről megállapította, hogy haladéktalanul és biztonságos körülmények között meg kell semmisíteni.

A tűzszerész jelezte a hivatal felé, hogy lehetőség szerint a közelben olyan területre van szüksége, ahol anyagi kár és személyi sérülés nélkül biztonságosan elvégezheti a megsemmisítést.

A terület kiválasztása után rendőri biztosítás mellett a szerkezetet odaszállították. Munkagép segítségével 3 m mély gödröt ástak, melyben elhelyezték a szerkezetet és a felrobbantásához szükséges robbanóanyagot, ezután a gödröt visszatemették. A robbantás idejére a területet rendőrök és katonák segítségével lezárták.

Az ellenőrzött körülmények között végrehajtott robbantás hatása a környezetre gyakorlatilag egyenlő a nullával, ugyanis egy

HERCZEG KLÁRA

"Non omnis moriar..."

(Horatius)

"Ebben az olyan ígéretesen kezdődő, s oly hamar rosszra forduló században Herczeg Klára valami törhetetlen igénnyel idézi meg a századból, ami kétségtelenül tiszta és túlmutató."

(Hubay Miklós)

A Petőfi Irodalmi Múzeum nevében fájdalommal tudatjuk, hogy Herczeg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész életének 91. esztendejében elhunyt.

Búcsúztatása 1997. szeptember 16-án 11 órakor lesz a Farkasréti temető Makovecz termében.

Gyászolják:

Petőfi Irodalmi Múzeum,

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,

hozzátartozói, barátai, tisztelői.

Távirati cím: dr. Szűts Ildikó 1011 Bp. Szilágyi D. tér 4.

1959. NOVEMBER 7-ÉN, DÉLELŐTT 9 ÓRAKOR
A RÁKÓCZI ÚTI SÉTÁNY ELEJÉN LEPLEZZÜK LE

HERCZEGH KLÁRA
SZOBRÁSZMŰVÉSZ ALKOTÁSÁT,

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI EMLÉKMŰVET

AZ ÜNNEPSÉGRE SZERETETTEL MEGHÍVJUK

A MEGHÍVÓ EGYBEN ENGEDÉLY IS
A KORDONON BELÜLI TARTÓZKODÁSHOZ

MSZMP Városi Pártvégrehajtó Bizottsága

Városi Tanács
Végrehajtó Bizottsága

Hazafias Népfront
Városi Elnöksége

59-6718 BNYV

Herczegh Klára

Herczeg Klára, szobrán

HERCZEG KLÁRA SZOBRAI

A budapesti Derkovits-teremben kiállítás nyílt Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásaiból. A tárlatot Tóth Antal művészettörténész nyitotta meg. Közreműködött Jancsó Adrienne.

–: Hazai tükör

Új Tükör

43.

XXIII/15.

SZURCSIK JÁNOS

HERCZEGH KLÁRA

UJ. TÜKÖR XVIII. évf. 50. sz. 43.

HERCZEGH KLÁRA SZOBRAI

Herczegh Klára Munkácsy-dijas szobrászművész alkotásaiból nyilt gyűjteményes kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. A tárlaton 60 kisplasztika, 14 portrészobor és 80 érme a művész utóbbi két évtizedes tevékenységéről ad keresztmetszetet. Képünkön a Pillangó (pantomim) című szobor (részlet).

.....

.....ig.

ai alapján irandó munkáinak
vtára részére megküldeni szi-

Herceg Klára

Egy ötéves iskola története

A környéken többen e kérdéssel utasították el *Molnár* Tiborné tanárnőt, amikor tanítványaival az iskola történetének bemutatására készültek: „Mit jelent, mit adhat öt év egy iskolában?" Nem vesztette el kedvét, mert tanítványai közül egyre többen ajánlkoztak képek, dokumentumok gyűjtésére. Képeket hoztak az iskola régi környékéről, az építkezésről, az első osztályok vizsgáiról, ünnepségekről, az első szülői értekezletről, együttes kirándulásokról. Az ötödikes tanulók benne éltek az iskola történetében, volt mondanivalójuk a magnókazettára. Később az iskolatörténet-kutatásba beolvadt a közelebbi környezet, a kerület is. Egyre gazdagodott az anyag s a *Bárczi Géza utcai Általános Iskola kezdeti éveitől*, a pedagógusok és tanulók segítségével nemcsak Békásmegyert, Óbuda új részét, hanem a III. kerület múltját és jelenét idézte a *kétezer levelezőlapból, eredeti felvételből és reprodukcióból álló gyűjtemény* a kerület szép művelődési házában. Városrészek, üzletek, ipari létesítmények kialakulása olvad egybe az ásatások régmúltat idéző emlékével.

Óbuda mai napjait, fejlődését is tükrözi a kiállítás éppen úgy, mint az ötéves iskola mindennapjait a legutóbbi eseményekig, amikor pl. Óbuda ihletett írójának, Hollós Korvin Lajosnak mellszobrát — *Herczeg* Klára alkotását — avatták az iskola előtti parkban. A modern kialakítású iskolában szép ünnepséggel emlékeztek az iskola tanulói kerületük szülöttére, a tanács és a társadalmi szervek képviselői jelenlétében vették fel az író nevét.

A közelmúltban ellátogattam az iskolába, mert a nagyértékű kiállítás további sorsáról szerettem volna beszélgetni a fiatal igazgatónővel, *Barlai* Róbertnéval. Beszélgetés előtt behívott az éppen kezdődő nevelési értekezletre. A több mint 1600 tanuló száz pedagógusának értekezlete magnófelvételek lejátszásával kezdődött. Tanulók feleltek a tanárok kérdéseire: mi a munka, mi a véleményük a munkáról, 5—6 éve hogy alakult az életük? Ezt a kérdést végzett, már dolgozó vagy továbbtanuló növendékeiknek is feltették. Különböző korosztályú gyerekeket, jó és gyenge tanulóikat kérdezték meg: leköti-e őket a tanítási óra, a tanár magyarázata, a feleltetés? Elhangzott olyan tanári kérdés: miért tanulsz? Te hogyan tanítanál? Ezután a pedagógusok értékelték, hozzászóltak a felvételekhez. Teljesen újszerű, tanulságos a tanítást, nevelést segítő értekezlet volt. (A tanulók sokszor megdöbbentő válaszai, a pedagógusok értékelése, vitája külön tanulmányt érdemelne.), ez is az *iskola történetéhez*, kezdeményezéséhez tartozik.

Az iskola faliújságán sok munkát igénylő anyagok mutatják továbbfejlődésének folyamatát.

Schelken Pálma

Magyar Nemzet
1986. I. 14.

Egyebek közt ezért növekszik az elvándorlás, s legjobb szakembereik a népgazdaság más ágazataiban keresnek munkát.

A vitában felszólalt *Sólyom* Ferenc, a SZOT titkára, *Juhár* Zoltán belkereskedelmi és *Veress* Péter külkereskedelmi miniszter, valamint Ilie *Frunze*, a Kereskedelmi Dolgozók Szakszervezeti Nemzetközi Szövetségének főtitkára is.

A vitát követően a kongresszus határozatot hozott az elkövetkező öt év tennivalóiról. Alapvető feladat változatlanul a lakosság minél jobb ellátása, valamint a szolgáltatások színvonalának emelése. A vállalati kollektívák, a szakszervezeti tagság alapvető érdeke, hogy az eredményekhez való hozzájárulás arányában alakuljon a dolgozók bére, jövedelme.

A kongresszus ezután megválasztotta a KPVDSZ vezető testületeit, tisztségviselőit.

A KPVDSZ elnöke *Tausz* János; főtitkára *Vas* János; titkárai: *Szabó* Csabáné, *Temesi* Józsefné és *Tar* Sándor.

an

érdek oldaláról

hozatalt — így foglalkoztak például a MÁV, az élelmiszer-nagykereskedelem helyzetével, a közös vállalatok alapításával.

A Kamara idei tevékenységének az a célja, hogy saját szemszögéből — *a gazdálkodói érdek oldaláról közelítve* —, saját módszereivel és lehetőségeivel járuljon hozzá a népgazdaság gondjainak megoldásához, a hetedik ötéves terv sikeres indításához. Ennek érdekében — mint Beck Tamás hangsúlyozottan *az ügyvezetőség nevében* elmondta — a Kamara önálló javaslatokat tesz.

Herczeg Klára

Ihlető forrás: a hűség

Az elmúlt hét végén nyílt meg (de ezen a héten is látható) *Herczeg Klára* Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítása a *Derkovits*-teremben.

Herczeg Klára művészetét (nemesen kidolgozott kisplasztikáit, monumentális köztéri szobrait) egyszerűség, tisztaság, a *„belső harc hevülete"* és a *„forma befejezett összhangja"* jellemzi. Ahogy *Barabás Tibor* is megállapította: *„Herczeg Klára művei nemcsak tárgyukkal, hanem érzelmi telítettségükkel és a megformálás kiküzdött harmóniájával ragadnak*

Népszava
1986. IV. 14.

Herczeg Klára szobrász

HOLLÓS KORVIN LAJOS születésének 80. évfordulója alkalmából szobrot avattak tegnap Békásmegyeren, a Bárczi Géza Utcai Általános Iskola előtt. A munkásszármazású író, költő portréját Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész mintázta meg.

Népszabadság, 1985. X. 25

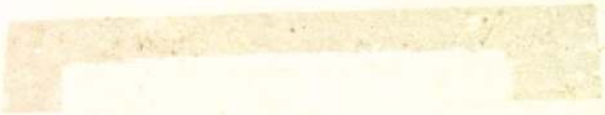

Herceg Klára

— **Herczeg Klára** Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítását április 10-én, csütörtökön délután 5 órakor Tóth Antal művészettörténész nyitja meg a Derkovits-teremben. Közreműködik Jancsó Adrienne, Jászai-díjas, érdemes művész.

Magyar Nemzet 1986. IV. 6

MH SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-749, 340-726

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész

SOMOGYI NÉPLAP

1982 JAN 23

1071

Herczeg Klára szobrászművész alkotásaiból a Magyar Nemzeti Galériában nyílt kiállítás. Képünkön: a kecskeméti tanácsköztársasági emlékmű terve.

doktora

lág összes gyógyszere együttvéve sem tudja helyettesíteni a mozgás hatását"... Mintha ma fogalmazták volna meg.

Egy szó mint száz, sok ellenséget szerzett abban az időben. Sovány vigasz volt, hogy ma már aligha van olyan ember, aki ne az ő nézetét vallaná. Közben a hibás szemlélettől kísérve felnőtt egy generáció. De hát erről az orvosok tudnának többet mondani. A gyakori szélmalomharc ellenére sem fordult meg a fejében, hogy feladja álláspontját. Pedig egyre többször belefáradt. Ilyenkor csak egyet tehetett: átruccant a Balaton túlsó partjára egy kis kikapcsolódásra.

— Ábrahámhegy: nekem a nyugodtság szigete, egyben a fél életem. Ha egy hétvéget nem tölthetek ott, hiányzik. Így van ez gyer-

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herczeg Klára Munkásságáról díjas szobrászművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1982 FEB 27

1021

Herczeg Klára: Korsós lány.

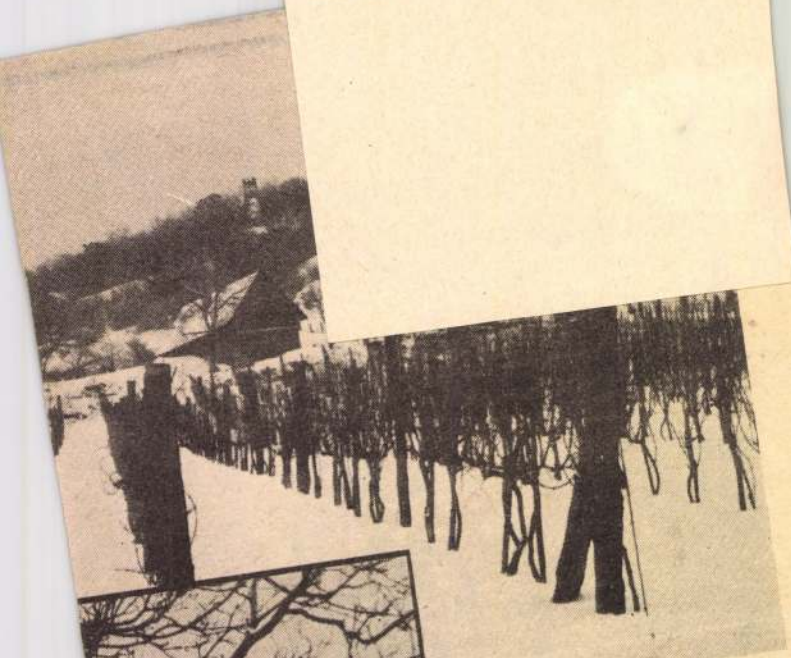

Az egyik létalap: a szőlő.

Múltat idézi, a jelenhez hasonlítva:

— Itt, mióta az eszemet tudom, nem volt nagybirtok, de még középbirtok sem. Öt-tíz holdakon kinlódott a lakosság zöme. Ezért is volt nehéz a kezdetekben a tsz élete. Nem voltak uradalmi majorok, nagy gazdasági épületek. A két kezünk munkájával hoztunk létre mindent. Hányszor mozgósítottuk a kommunistákat istállóépítésre, meg amikor az ipari üzemet tákoltuk össze! Mindegy

Herzog Klára,
Munkácsy-díjas szobrász-
művész

Herczeg Klára szobrászművész munkáit a Magyar Nemzeti Galéria mutatta be (Jánosi felv.)

Szocialista Művészetért,
1982. jan.

Herczeg Klára, szobrász

HERCZEG KLÁRA Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítását a Magyar Nemzeti Galériában a nagy érdeklődésre való tekintettel január végéig meghosszabbították.

8.

—: Hír

Nepszabadság Bp. 1982 jan 12.

Herczeg Klára, szobrász

● HERCZEG KLÁRA
Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítása ma délután 4 órakor nyílik meg a Nemzeti Galériában.

– : O Herczeg Klára

12.

Esti Hírlap, Bp. 1981 dec. 3.

Herczeg Klára szobrai

Herczeg Klára szobrai

A fehérre festett arcú, vékony, csontos figura meredten figyel szemmagasságban tartott kezére, amelyben mintha vergődne valami. Pedig nincs ott semmi, csupán a finoman, ötletesen kidolgozott pantomimes mozdulat érzékelteti, hogy a férfi tenyerei között egy gyöngéden tartott, s tán azonnal fölröppenő pillangó csapdos. A figura szinte földről fölemelkedő könnyedsége, ötletes komponáltsága nemcsak a mozdulat miatt viseli A pillangó címet; egésze is kifejezi ezt a rebbenékenységet, tovalibbenő létezést.

★

Herczeg Klára szép kisplasztikája a művésznő 75. születésnapja alkalmából a Magyar Nemzeti Galériában rendezett kiállításon látható. A tárlaton elsősorban kisplasztikák, portrék és érmek sorakoznak fel az elmúlt két és fél évtizedből, de különösen az utóbbi tíz év munkái adják meg a bemutató jellegét. Herczeg Klárának huszonhat köztéri szobrát, reliefjét állították fel Budapesten és az ország más nagyvárosaiban. *Kisfaludi Stróbl Zsigmondnál* tanult, majd Berlinben, Párizsban folytatta stúdiumait. Már a harmincas években kiállító művész volt, de neve csak 1945 után — különösen pedig az ötvenes években — vált ismertté. Tehetséges művész, aki például megalkotta a talán legjobb magyar Van Gogh-portrét. S amikor a művésznő ihletetten, valóban belső ösztönzésből nyúl egy-egy témához, színvonalasat, plasztikailag míves alkotást képes létrehozni. Tehetségére jellemző az alkalmazkodóképesség is, könnyen, gyorsan tud idomulni különböző plasztikai kifejezésmódokhoz, kompozíciós megoldásokhoz, s talán ennek tudható be, hogy létrehozta a Székesfehérvárott most kiállított Traktoroslány című munkáját, amely megformálásában, „stílusjegyeiben" a lehető leghívebben követte a zsdanovi értelemben vett szocialista realizmust. Herczeg Klára ezen a mostani kiállításon is jó néhány olyan plasztikát mutat be, amelyre rápillantva tüstént ismerősnek érzi az ember azt, és „láttam már valahol"-érzés mögé lassan odasejlik az eredeti kompozíció.

Szó sincs arról, mintha Herczeg Klára másolni akarna, hiszen annál rátartibb, önállóbb művész ő, ám simulékony tehetsége nem tudja mindig kivárni, hogy az ihlet tartalmasat és formailag is végiggondoltat hozzon felszínre. Egyébként is bőséggel áradnak keze alól a kisplasztikák, s e sokaság esetében néha együtt jár a kiérleletlenséggel. Ilyenkor a szobor azt a plasztikai formát ölti fel, amely mindannyiunknak jószerivel először jutna eszünkbe a magányról, a viharról, a gyászról, az éhező Afrikáról és a meggyötört Vietnamról. A részletek ilyenkor is mívesek, nagy szobrászi tapasztalatra vallanak, ám a mű egésze nem tud mélyebb hatást tenni, miután maga is beéri a felszínnel.

A művésznőnek több érdekes és föltétlenül karakterizáló képességről tanúskodó portréja is látható a kiállításon. Ám leginkább azokban a munkáiban meggyőző, amelyekhez talán nem azzal a szándékkal fog hozzá, hogy most egy szobrot készít, hanem csupán önfeledten játszik, s hagyja, hogy keze kedvére alakítsa-formálja az anyagot. A líraiság, a művészi érzékenység és oldottság leginkább érmein érhető tetten. Van Goghról, Gauguinről, Dürerről, Ady Lédájáról, valamint különböző élethelyzetekről készített érmei, plakettjei rendkívül gazdag felületkezelésűek, változatosak, s némelyik kimondottan gyönyörködtető.

★

Akik ismerik Herczeg Klára munkásságát, talán azoknak is tartogat meglepetéseket ez a tárlat. Különösen érdekes és elgondolkodtató, hogy az ő művészetében egymás mellett születik, bukkan fel a művészileg értékes, valamint a könnyű, kicsit talán felületes kézzel létrehozott alkotás. A kiállítás ünnepinek készült, s valóban az is. Egy hosszú és változatos életpályának elsősorban arról az utóbbi néhány esztendejéről ad képet, amely a művész igazi beérése és jó néhány munkájában igen szép fellobbanása volt.

Harangozó Márta

A Svéd Baloldali Párt — kommunisták vezetősége megtartotta a legutóbbi pártkongresszus utáni első ülését. A Stockholmban rendezett tanácskozáson megválasztották az új végrehajtó bizottságot, amelynek tagja lett *Lars Werner*, a párt elnöke, *Eivor Marklund* elnökhelyettes és *Tore Forsberg* főtitkár is.

BELGIUM

Újabb kormány

A szeptember óta kormányválsággal küzdő Belgiumban a kormányalakítási tárgyalásokkal immár harmadik politikusként megbízott *Wilfried Martens* volt miniszterelnök, keresztényszocialista politikus a jelek szerint eredményre jutott. A keresztényszocialisták szövetkezve a liberálisokkal hamarosan koalíciós kormányt alakíthatnak. *Ez jobbratolódás lenne az eddigi balközép kormányzatokkal szemben.*

Megyei a Budapesti Pártbizottságon

Maróthy Lászlónak, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának, a Budapesti Pártbizottság első titkárának vezetésével Pullai Árpád közlekedési és postaügyi miniszter, Szépvölgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnöke és vezető munkatársaik ma megbeszélést tartanak a Budapesti Pártbizottságon, a fővárosi távbeszélő és postai szolgáltatások helyzetéről.

A tanácskozáson áttekintik az ötödik ötéves terv végrehajtását és a következő esztendők feladatait. Budapesten, bár

minden harmadik lakásban van telefon és az

„JÓ SZELLEM ÉS JÓAKARAT...”

A Honecker—Schmidt találkozó bonni visszhangja

ség rámutat: bár ezúttal nem születtek megállapodások, de a találkozó eredményességét bizonyítja — egyebek között — a két né-

Herczeg Klára, szobrán

□ HERCZEG KLÁRA szobrászművész kiállítása nyílik december 3-án, csütörtökön délután 4 órakor a Budavári Palota C épületének földszinti kiállítótermében. A tárlatot — amely január 3-ig látogatható — Koczogh Ákos művészeti író nyitja meg, közreműködik Pápay Erzsi és Ráday Imre színművész.

–: □ Herczeg Klára 2.

Esti Hírlap, Bp. 1981. nov. 30

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herceg Klára,
Munkácsy-díjas szobrász

SOMOGYI NÉPLAP művész

1981 ÁPR 12

1021

Herczeg Klára: József Attila-plakett.

re a meleg-
áltják egy-
tokban, ve-
gyetlenek is
az újonnan
ra hivatkoz-
eretne kap-
ta, nem vá-

tvenkét fo-
egy napra.
érük kilenc
kérnek, mert
a bért meg-
megilletjük
alná, ha mi
n lehet szá-
„Vagy már
várból haza-
lyre.") Igaz,
ra teljesít-
z 30—40 fo-
az órabér.

!
tt. Jól fizet-

s fél meg az
kik.

l, asszonyok,
körül meg a

es vesződni,

rágá táppal!
ember, hogy

sürgős mun-

övünk.
ó?

— Voltunk a Balatonon, de inkább meleg

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herczeg Klára
Munkácsy-díjas fiatal grafikusművész
NÓGRÁD

1981 APR 12

1021

Herczeg Kláras József Attila-plakettje.

Ötvö
Salgótarján

pályázatot hirdet

JOGTANÁCSOSI

állás betöltésére.

Feltételek: — jogtudományi egyetem
— szakvizsga
— ötéves szakmai gyakorlat

továbbá: BELSŐ ELLENŐRI MUNKAKÖR betöltésére.

Feltételek: — közgazdasági egyetemi vagy számviteli főiskola iparszakán szerzett végzettség
— ötéves szakmai gyakorlat.

Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán személyesen 6—14 h-ig, vagy levélben.

Levélcím: Salgótarján, Pf. 16.

Taurus

TERMELŐÜZEMEINKBE

SZAKMA NÉLKÜLI NŐKET

ÉS FÉRFIAKAT,

KARBANTARTÓ GYÁRRÉSZLEGÜNKBE

VASAS ÉS VILLAMOSIPARI SZAKMUNKÁSOKAT VESZÜNK FEL.

A szakmanélkülieknek a szakmunkás-bizonyítvány megszerzésére lehetőség nyílik (az érettségizettek előnyben részesülnek).

A vidékieknek utazási kedvezményt adunk és szállásról (házaspároknak kétágyas szobáról) gondoskodunk.

A betanulás idején kedvező tanulóbért, azt követően pedig, szorgalom és jó teljesítmény esetén 4 000—6 000 forint közötti bért fizetünk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet: a

TAURUS ABRONCSGYÁR
munkaügyi osztályán

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész

KISALFÖLD
1981 ÁPR 11

1021

■ Herczeg Klára József Attila-plakettje

a tartalomból

- A költészet napja
- Tavaszi telefon
- Bútorok, tervezők, díjak
- A kincsek gyárában

KRITIKA

Cikkgyűjtemény a Magyar Hírmondóból

Megemlékezés és élmény. Így foglalhatnánk össze elolvasása után röviden a Gondolat Kiadó által közreadott „Magyar Hírmondó. Az első magyar nyelvű újság" című könyvet, amelyet *Kókay György* rendezett sajtó alá és elvezetes olvasmánynak beillő bevezetéssel, valamint jegyzetekkel látott el. Megemlékezés, mert kétszáz évvel ezelőtt in-

ton megkapták az előfizetők a Magyar Hirmondót, amely 1788 októberéig Pozsonyban jelent meg, azután pedig Pesten, de már Magyar Mercurius néven.

Kókay György, a Magyar Hirmondóban megjelent cikkeket az alábbi felosztásban mutatja be: 1. Szerkesztői programcikkek és egyéb közlemények, 2. Hazai tudósítások, 3. Külföldi hírek, 4. Irodalom, mű-

elődés, tudomány, 5. Hirdetések,

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1981 APR 11

Herceg Klára,
Munkácsy-díjas szobrászművész

1021

A költészet napja

Herceg Klára: József Attila plakátja

Ebben az esztendőben Magyarország és a világ tiszteletadó emlékezéssel és a legnagyobbakat megillető méltó elismeréssel fordul Bartók művészete felé. Ma, a költészet ünnepnapján szellemének, műveinek megidézése mellett az a benső emberi-művészi rokonság is tapinthatóbbá válik a számunkra, ami az ő eszmevilágát, szabadság- és humánuseszményét egybekapcsolja századunk magyar lírájában Ady, József Attila és legméltóbb utódaik művének üzenetével is. Szerves folytonosság ez, amit szellemiségük egyik költő-örököse, Nagy László így ismert föl Bartókról szólva: „Nekem példa és megváltás, mint a legfényesebb árvák: Ady és József Attila." Ma, a magyar költészet ünnepén – József Attila születésnapján – érdemes erre is gondolva töprengeni költészetről, jelenlétről, felelősségről.

Bizonyos, hogy az információk befogadhatatlan áradatában, a fokozódó szóinfláció és az eluralkodó versdömping korában volna elég ok csak a veszélyekre figyelni, vagy rezignáltan szemlélni a kiüresedések, a hitelvesztések kínzó sodrását, netán csupán megállapítani a költészet iránti igények visszaszorulását. Ha ma mégsem elsősorban ezen tűnődünk, nem az ünneprontás elkerülését, hanem magát a költészetet, az iránta élő eleven és széles érdeklődést, a költészet létező társadalmi hatását érezzük fontosnak. Mert van európai, világrangú költészetünk, vannak költőink, akik a magyar líra több százados hagyományának máig töretlen folyamatában gyakorolják a szó hatalmát, vállalják a jelenlét felelősségét, őrzik a közös vállalkozások gondját, alakítva szemléletünket és önismeretünket. A költészet ma is társadalmi ügy, és nemcsak közösségi eredete, hanem hatásának mértéke miatt is. Mit tehet ma közösségéért a költő? – kérdezhetjük Szilágyi Domokossal, akinek „sóhaja vers, indulata magasság; sóhaja reménység, indulata költemény". Azt, amit történelmünk valamennyi korszakában fölvállalt a líra: hozzátéve önmagát a környező világhoz, egyén és közösség természetes egységében megközelítette és kifejezte a gondot, lehetőséget és a beteljesülést vagy a hiányt; eszményt és erőt adva döntéshez és kísérlethez, példát és modellt adva a megszólalás befogadóinak. Hogy ismét Szilágyi Domokost idézzük: „csak így, csak így indíthatom / önmagamat felétek útra; / viszonylag boldog lehetek, / s elégedett: hogy tehetek, / hogy eme gyönyörű kinomnak / élhetek, s hogy tiértetek / láthatok én és érthetek / s ti érettem . . ."

A költészet nemcsak esztétikai értelemben lehetőség; hordozója a magasabb erkölcsiségnek, a jelen felelősségének is, esély a szóba vetett hitek megvalósulására is. Ha van valódi ítélet a költészetről, az alkotóról: az maga a vers, a kimondott szó. Ha meghallójától független is az a körülmény, hogy maga az ember hol született, a költészetnek nagy a felelőssége abban, hogy érzi-e igazán.

A költészet napján – évfordulóktól függetlenül is – köszöntjük a költeményt és létrehozóit, akiknek hivatásuk a szóval bánni: odaadás és felelősség.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Talajelőkészítés Mezőnyárádon

apraforgóvetéshez készítik elő a talajt a mezőnyárádi Új Élet Tsz B–2-es táblájában. Képünkön: mbinátorral dolgoznak a talajba a területre kiszórt Olitref nevű vegyszert. A gazdaság idén 60 ktáron termeszt napraforgót.

Fotó: Fojtán László

iányzó földek Sárazsadányban

Ötven hektár „elkóborolt"?!...

Papíron 864 hektár a sásadányi Jóreménység Terlőszövetkezet területe, de y a valóságban mennyi, a jelenleg senki nem tud atosan felelni. Már csak rt sem, mert valahol van szövetkezetnek 34 hektár eje, de miután onnan ememlékezet óta nem terltek ki fát, már azt is elejtették, merre található. mészetesen az is előfor-

Ehhez nincs mit hozzátenni. A határból dübörgött visszafelé a lánctalpas traktor. Képtelen a szántások hantjait eltárcsázni. A sár, a belvíz ezen a vidéken, közel a Bodroghoz még ebben a száraz tavaszban is nagy úr.

— Összel mindössze 78 hektáron tudtuk az őszi búzát elvetni, mert ennyin bírta el a felszín a gépek súis. De azért nem tagadhatja — igaz nem is akarja — a 286 hektáros szántóterületből százhúszon semmit nem tudtak eddig csinálni. És eddig negyven hektárra kértek — kaptak — művelésiág-váltást, vagyis csak enynyi elvizesedett területet tudtak a szántóföldi növénytermesztésből kivonni.

A sárazsadányi Jóreménység Termelőszövetkezetnek

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herceg Klára Munkácsy díjas szobrászművész

VÁS NÉPE

1981 ÁPR 4

NIKÉ

1021

Herceg Kiára felszabadulási emlékmű terve.

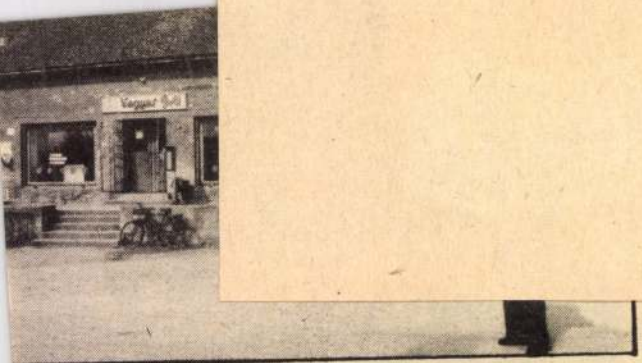

nek a vegyesboltnak a helyén és a mögötte levő udvari
épül fel az ABC-áruház és az étterem — mutatja Sza-
László tanácselnök.

MH SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas rozbrázsmívész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1981 ÁPR 19

1021

József Attila

Herczeg Klára plakettje

szemével

lbániáról alighanem ke-
ebbet tud ma a világ,
t Tibetről — írja riport-
an az a török újságíró, aki
n kevés hírlapírók közé
tozik, akik az utóbbi évek-
ben ellátogathattak a világtól
okul elzárkózó balkáni or-
gba. Nem véletlen hát,
y útibeszámolóját több vi-
lap leközölte.
az egyetlen lehetséges mó-
közelítettem meg Tira-

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 ÁPR 4

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművésznő

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1021

hiszen középkor-történésznek indultam – betöltötte a roman-

tó ellenforradalomhoz vezetett Károlyi Mihály polgári ábránd-

Herczeg Klára: Niké (felszabadulási emlékmű terve)

zettek tisztes
visszagondolr
mény – ha a
nem ismeri is
emlékezet tisz
múltán is fel
kiteljesedik.
akkor is él be

Szerinte eg
csak ismerete
nem mindig n
ség –, haner
mákat. Szinte
neki támasza
légium akkor i
mánum gondolatát megcsúfolták nálunk. A nemzeti tudatot pedig olyan pillérnek tartja, amelyikre lehet építeni.

II.

Felületes ismerősei is szeretik Somogyi József nyíltságát és közvetlenségét. Tisztelik szenvedélyes jobbító igyekezetét a főiskola rektori posztján és tanáraként, akárcsak a – betegsége miatt megapadt – közéleti tisztségeiben, vagy mint népművelőt. Az igazán értelmes, teljes életre törekvő ember legvonzóbb tulajdonságainak egyike számomra művészi igényessége.

Melyik pályatársa lehet képes arra, mint ő? Zsüri-átvétel után ledöntött és újra formált egy több tízezer forint értékű munkát. Mert mégis különbnek akarta s tudta teremteni.

Mióta szellemi tűzhelyének meleg fényében felüdülhetek olykor, mindinkább látom küszködését az idővel. Nagyon szomorú volt, amikor Barták figurájának mintája összeszáradt a műtermében. Miközben ő inkább farktusból lábadozott. A Veszprémbe tervezett egyik leányalak az epreskerti, másik a csillaghegyi műteremben, a

[illegible] szobrász nyelven". Nem tudott kitalálni ilyent, s azt sem merné vállalni, hogy bartóki rangú szobrot akart formálni.

– Bennem élt az a furcsa, rengeteg disszonanciára, de mégis egy nagyon szigorú rendre épített muzsika... És bennem élt ez az elmenő, ez a visszavágyó ember... Ezt is jelképezi a se kapu, se harangláb alatt a búcsúzó vagy megérkező, messzire tekintő zeneköltő alakja. Hogy székelykapu? Említettem valakinek és szörnyülködött. Nem az. De olyan nagy baj lenne? Hát végig barangolta egész Romániát, Erdélyt, a legszebb gyűjtései tulajdonképpen onnét valók.

– A kilenc harang? Jelképezheti a kilenc szarvassá változott fiút is. De sajátos varázsuk, jelrendszerük van falun, ahol felnőttem, és Csillaghegyen is sokmindent megőriztem ebből az életformából. Amikor messzire bóklásztam otthon, és meghallottam a lélekharangot, tudtam, kit sirat. Árvízkor, tűzkor félreverték, zengett ünnepeken. Egész életünkben elkísérnek és a szívünkhöz is szólnak a harangok.

Nyilván szimbolizálják a bartóki üzenetet is az emlékművön.

E szigorú rendben fogant szobor olyan harmonikusnak tetszik, hogy fotóján az aranymet-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1981 APR 4

9

1021

Herczeg Klára: Niké (felszabadulási emlékmű terve)

Szisze

Mint a támadásra készülő kígyó, úgy szisszeg a Tisza. Nem zúg hegyi patakként, nincs döreje, mint a vízesésnek, mégis borzongva érzi az ember, hogy félelmetes erővel feszíti a gátat. Csípős az éjszaka, és vibrálóan nyugtalan. Tetőzik a folyó.

A szajoli vasúti híd után kanyarodunk a gátra. Lépten-nyomon megállítanak bennünket az őrök. Tiszapüspöki határában a falu fényei madártávlatban pislognak. A másik oldalon a tengernyi víz. Aki horgász-

Bát
dött
gyedil
ze' el
mente
ki tu
Am
szélye
nyerg
folytá
dolgoz
Lászl
mond
—
veszél
hagyn
Sza

Herczeg Klára: Bartók portréja

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas zsolnaszmárész, 2.) Folytatás

Dolgozók Lapja, 1981. márc. 22.

Egy francia mondás szerint akkor válik valaki híres emberré, ha történetek forognak róla közszájon. Írókról, művészekről, a színház világának kiválóságairól számos anekdotát jegyeztek fel. Hogy valóban megtörténtek-e a feljegyzett esetek, vagy csak egy már meglévő sztorit, vándoranekdotát igazítottak a művész alakjához, ki tudja? Az alábbi történeteket jó harminc évvel ezelőtt, a felszabadulást követő években megjelent vicclapokból gyűjtöttük össze.

★

Misoga László, a kitűnő jellemszínész és komikus fiatal korában vándorszínészként tengette életét. Történt később, amikor már szárnyra kapta a hír, az egyik falu ivójában berendezett „színpadon" Ady-verseket szavalt. Bejelentette az első vers címét:

— „Én a halál rokona vagyok."

— Az meg is látszik magán!

„Hiszek a zené
vallja a karm
Ka
(Fo

A Fővár

letén az igazg
lett van a ka
Ez nemcsak
szolgáló közlek
nem a muzsik
az apparátusb
Odabenn, a

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrásznővész

Herczeg Klára: A Kékszakállú herceg vára

Herczeg Klára: A csodálatos mandarin

Dalgozók Lapja, 1951. márc. 22.

néja alkalmával egy boldog nászutaspár mellett kapott szobát, és így kénytelen volt végighallgatni, hogy az asszonyka egész éjjel ezt hajtogatta:

— Téged be kellene aranyozni, Ödön!

Reggel, amikor elhaladt a szomszéd pár ajtaja előtt, Keleti jó erősen bekopogott.

— Ki az? — kérdezte riadtan a párocska.

— Az aranyozó — mondta a művész, és gyorsan odébbállt.

certmesterrel, intésére felhangzik az éppen műsoron lévő darab nyitánya. Az ember, amikor a zenekari árkot figyeli, azt hinné, netán az egyik primadonna tévesztette el az ajtókat, a színpad helyett a zenészek közé került.

Nem kérdezem meg a karmesternőtől, miért került át az Operaházból — az operettszínházba. A San-Remo-i karmesterverseny egyik díjazottjának nem jelent-e fájdalmas visszalépést esténként Boni gróf bohóságaihoz zenét dirigálni. Az operett múltját is-

Az első kirándulások az operettbe: a Denevér és a János vitéz. Ebben a színházban alkatához szabott, igényes feladatokat kapott. És a régi szerelemmel, a betanítással is megbízták. Most a színházban a Figaró lakodalmának (a Figaró házasságának új fordítás utáni címe, — a szerk.) betanításában is részt vett. Beszélgetésünk napján éppen a délelőtti próbákon tűnődött; a Leányvásár első rendelkező próbája volt, ő lesz a dirigense ennek a műnek.

Lessing meséiből

Kétszáz évvel ezelőtt, 1781-ben, 52 éves korában hunyt el a korai felvilágosodás legnagyobb német írója, Gotthold Ephraim Lessing. Sok műfajban alkotott kiválót, drámaelméletének egyes tételei máig érvényesek. Kora kalendáriumai-

ellopták a kertben elásott kin-

HERCEG KLÁRA

1021

1970. október 15, csütörtök

KŐSZOBRÁSZOK

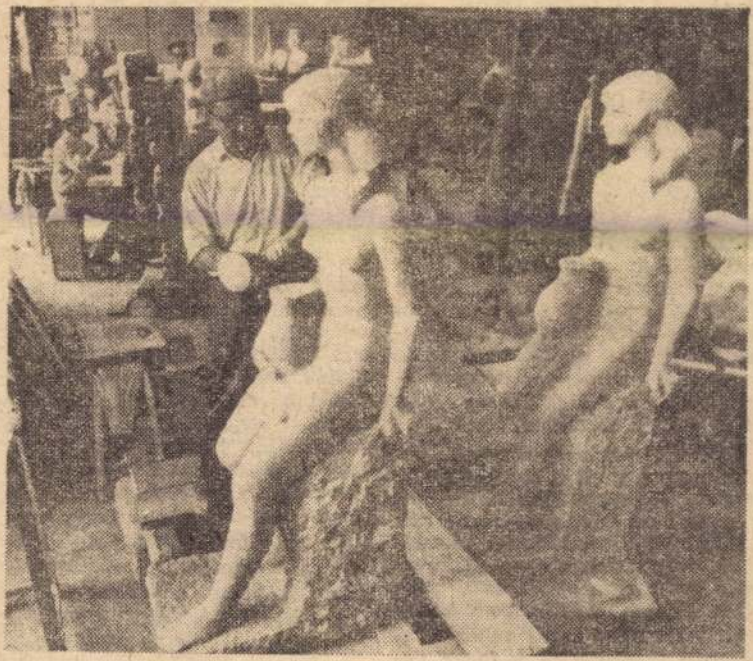

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat kőszobrászműtermeiben készülnek az ország közterein felállítandó szobrok. Képünkön: Herceg Kiára: Ülő nő alakját faragja Holdampf Gusztáv.

(Bánhalmi János felvétele)

197 OKT 15

NÉPSZABADSÁG

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tárlat 25 év ke

Nagyobb megbe

(Tudósítónktól.)

Ilyen jellegű kiállítás volt a fővárosban és hogy végre megrendezték, az a *reskedelmi Minisztérium*, a *KPVDSZ* és a *Magyar Hirdető* érdeme. A *Magyar Divatcsarnok Lotz-termében* bemutatják a legutóbbi 25 év grafikailag legszebb és reklámhatás szempontjából legemlékezetesebb kereskedelmi plakátjait. Az időrendi sorrendben elhelyezett plakátokból szinte leolvasható a magyar kereskedelem és az áruválaszték 25 éves fejlődésének története.

Szakemberek egyetértenek abban, hogy a plakát: *a reklám művészete.* A legkiválóbb festők már a múlt században is készítettek kereskedelmi plakátokat. Az elmúlt évtizedekben a nagy művészek egész sora — *Picasso, Matisse, Braque, De Chirico, Chagall* stb. — foglalkozott reklámgrafikával, festéssel. *A magyar kereskedelmi plakát művészi szempontból magas színvonalú, sokan vitatják azonban, hogy a mai magyar plakátok a reklámhatás és pszichológia szempontjából is*

mi vállalatok ... gazdasági verseny ugyanis *nélkülözhetetlenné teszi a kereskedelmi reklámmunkát.*

A kiállítást szerda délelőtt *dr. Juhár Zoltán* belkereskedelmi miniszterhelyettes nyitotta meg. Elmondotta, hogy a minisztérium arra ösztönzi a kereskedelmi vállalatok vezetőit, hogy törődjenek többet a reklámmal és *adjanak nagyobb megbecsülést a reklámmunkának. Elérkezett az ideje, hogy a reklámszakemberek is fokozottabb elismerésben részesüljenek,* de arra is szükség van, hogy a reklámfőnökök értsék jobban a szakmájukat, tanuljanak többet, képezzék magukat.

A kereskedelmi plakát 25 éve című kiállítás csütörtöktől szombatig tekinthető meg.

I. István király

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Herczeg Klára

1980 7

TÁRSADALMI SZEMLE

Munkácsy-díjas szobrász-művésznő

1021

Herczeg Klára:
A csodálatos mandarin

tosan meghatározott, íratlan törvények

●

Az orvos-társadalomhoz fűződő viszony
megnyilvánulásait — szabályozó normák

Az egyik: hogy az orvosnak hálapénz
ezzel mintegy önmagunknak tartozunk.
vezményeket: szigorúan kötelező. Aki —
anság stb. folytán — elmulasztja ezt, ne
Magatartása a szó szoros értelmében anti
a csoportnak a tradícióival, amelynek ta

A másik íratlan törvény viszont megs
közt — szidalmazni illik. A hálapénz m
megnyilvánulása; kifejezi a sérelem ama érzetét, mely minket az anyagilag-
erkölcsileg jobban honorált értelmiségi foglalkozások képviselőivel szemben
eltölt.

Így hát: deviáns viselkedést tanúsítanak mindazok, akik nem adnak hála-
pénzt — valamint azok is, akik úgy vélekednek, hogy nem egy orvos tény-
kedését a hálapénznél magasabb rendű motívumok vezérlik. Nem mintha nem
volnának senkinek a közhittel ellenkező tapasztalatai. De, ha vannak is —
már amennyire egy, az előítéletekkel ellentétes értelmű tapasztalat tudatosul
rögzül egyáltalán — nyíltan szembefordulni a közvéleménnyel olyan koc-
kázatot jelent, hogy ennek vállalása általában meghaladja az emberek több-
ségének erejét.

(Intézményünk más osztályain dolgoznak néhányan, akiket az orvostársa-
dalomhoz családi kötelék fűz. Jelenlétükben az egészségügy tabu; nyilván-
való illetlenség családi s munkahelyi szerepük közt konfliktust provokálni,
azaz „kínos helyzetbe hozni őket".)

●

A disputát N. érkezése szakítja meg. N. néha megjelenik körünkben, leül,
beszélget.

A vendég, a nyájas idegen, a kívülről jött, a MÁSMILYEN jelenléte kelle-
nes izgalmat kavar. Magam is felütöm a fejem, egy jó beszélgetés remé-
nyében.

E remények azonban, akár N., akár más vendég lép a színre, rendre dugába
dőlnek. Képtelenség akár egyetlen összefüggő gondolatsort elvezetni a végki-
menetig: a beszélgetést valaki abban a pillanatban más téma felé kanyarítja,
akihelyt az elmélyülés veszélye fenyeget.

Először azt hittem, csupán félelemről van szó: hogy netán valamelyikünk
sajátítja a kezdeményezést. S hogy e veszélyt eloszlatandó elég éberen őr-
ködni a széles körű és kölcsönös eszmecsere szabályainak betartása fölött.
Nem elég. Azt hihetnők akkor hát, hogy az uralkodó szokások a jelenlevők
egyéni hajlamaiból fakadnak, például a jólnevelt nők sajátos témagyilkoló

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP
1980 ÁPR 4

Herceg Klára

1980. április 4. 1021

SZABADSÁG

(Herceg Klára rajza)

Pravda munkatár

n
szágon

rombolták a vízvezetékeket, a kutakat megmérgezték. A szomjúságtól nemcsak a katonák, s a lovak szenvedtek, hanem öregek, nők, gyermekek is. Vizet csak harccal, a közeli kis folyóból tudtunk szerezni. Harcosaink egy része tüzelt és így magára vonta a fasiszták figyelmét mások pedig vizzel töltötték edényeiket.

A. Fomin, az ifjú kozák, a Vörös Hadsereg harcosa, 35 évvel ezelőtt.

СПРАВКА

Выдана Н. гв. Казаку

Александру Александровичу

ые боевые действия по овладению столицей Вен-
ерховный Главнокомандующий Маршал Советского
приказом № 277 от 13-го февраля 1945 года
ь.

р части
полковник
к штаба

HERCZEG KLÁRA

NÉHÁNY MŰ CÍME A KIÁLLÍTOTT ANYAGBÓL:

Monográfiák:

Chevalier: Picasso kék és rózsaszín korszaka. Corvina, 1981.

Diehl: Picasso. Corvina, 1967.

Somlyó György: Picasso. Magyar Helikon, 1981.

Brassai: Beszélgetések Picassóval. Corvina, 1968.

Gilot-Lake: Életem Picassóval. Corvina, 1978.

Körner Éva: Pablo Picasso. Magyar Helikon, 1969.

Körner Éva. Picasso. Képzőművészeti Alap, 1959.

Fisher: Picasso. Tudor Publishing Company, 1966.

Elgar-Maillard: Picasso. Knaur, 1956.

Neigemont: Picasso. Uffici Kunstverlag.

Néret: Picasso. Éditions de vergeures, 1981.

Katalógusok:

PICASSO – 75th ANNIVERSARY EXHIBITION. New York, 1957.

THE SCULPTURE OF PICASSO. New York, 1967.

PICASSO – GRAVURES RÉCENTES. Galerie Louis Leiris, Paris, 1973.

Építők Rota – E: 180

MEGHÍVÓ

Az ÉPÍTŐK MŰSZAKI KLUBJA igazgatósága
meghívja Önt a klubban rendezett

PICASSO

DOKUMENTUMKIÁLLÍTÁSRA

A kamarakiállítás megtekinthető:

ÉPÍTŐK MŰSZAKI KLUBJA,
Budapest V., Petőfi Sándor u. 5. sz. alatt
1982. május 10-től 31-ig, naponta 10-től 20 óráig
Szombaton, vasárnap zárva

A kiállítást rendezte:

DR. SOÓS IMRE

A címoldalon:

Picasso: Önarckép, 1907
Prága, Nemzeti Galéria

A közelmúltban világszerte megemlékeztek PABLO PICASSO (1881–1973) spanyol festőművész születésének 100. évfordulójáról. Szépművészeti Múzeumunk is bekapcsolódott a megemlékezések sorozatába azzal, hogy megrendezte a tulajdonában lévő Picasso-művek jelenleg is látható kiállítását. Az évfordulóra és ez utóbbi kiállításra szeretnénk látogatóink figyelmét felhívni azzal, hogy kamarakiállításunkon bemutatunk a művész hatalmas életművéről szóló néhány hazai és külföldi kiadványt, ritka katalógust. A világ különböző országainak művészi kiállítású postabélyegei is az évforduló jelentőségét hangsúlyozták.

Kamarakiállításunkon bemutatjuk a magyar művészek Picasso-érmeit, időrendben

HERCZEG KLÁRA
NAGY ISTVÁN JÁNOS
RENNER KÁLMÁN
CSÉRI LAJOS

szobrászművészek alkotását.

Első ízben szerepel itt a nyilvánosság előtt
LÁZÁR SÁNDOR festőművész
„Picasso tiszteletére" című olajfestménye.

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész

A Magyar Nemzeti Galéria
meghívja Önt

HERCZEG KLÁRA

Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítására
1981. december 3-án, csütörtökön 16 órakor

Megnyitja: KOCZOGH ÁKOS művészeti író
Közreműködik: PÁPAY ERZSI és RÁDAY IMRE színművész

Budavári Palota, C épület, földszint
1981. december 3 – 1982. január 3.

1890
1980

MEGHÍVÓ

HERCZEG KLÁRA

Stettner Béla linómetszete

KATALÓGUS:

A dokumentumkiállítás anyagát a következő témák szerint csoportosítottuk:

1. A Szépművészeti Múzeum Van Gogh-rajzai. (Reprodukciók)
2. Az egykor magyar tulajdonban volt festmények. (Dokumentumok)
3. Van Gogh levelei – magyarul. (Kiadványok)
4. Néhány kötet a Magyarországon megjelent irodalomból.
5. A magyar művészek Van Gogh-érmei. (15 művész 21 alkotása)
6. A magyar érmek első külföldi méltatója, M. E. TRALBAUT munkássága.
7. A „Van Goghiana" kiadványok. (P. PERÉ, Antwerpen)
8. Kiállítási katalógusok a világ minden részéből. (Moszkva, Varsó, Tel Aviv, Tokió, Ottava, Párizs, München stb.)
9. Az amszterdami új Van Gogh Múzeum.
10. A hollandiai Neunenben működő Van Gogh Dokumentációs Központról. (TON de BROUWER munkássága.)
11. Néhány szép könyv a világszerte megjelent monográfiákból.

A kiállítást – gyűjteménye anyagából – rendezte: Dr. SOÓS IMRE.

Építők Rota – C: 396.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 NOV 7
Nógrád

Hercseg Klára
1021

Hercseg Klára: EMLÉKMŰ

Nógrád megyei bemutatók:

A KREML TORONYÓRÁJA
Nyikolaj Pogogyin drámájának
színes filmváltozata
BALASSAGYARMAT, XI. 7.

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
Studio of Young Artists Association
Adószám: 19655945-1-01
1077 Budapest, Rottenbiller u. 35. T./Fax: 36 1 342 5380 T.: 36 1 352 8109
http://www.sztaki.hu/providers/studio . e-mail: studio@c3.hu

Stúdió Galéria • Studio Gallery
1053 Budapest, Képíró u. 6. T./Fax: 36 1 266 6502 T.: 267 2033
e-mail: studgal@c3.hu

HERCZEG KLÁRA

A DÍJ ALAPÍTÓJÁRÓL

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész, Budapesten született 1906. október 13-án. Gyermekkorában Bécsben élt. Művészeti tanulmányait először Bécsben, majd a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte 1924-28 között, ahol mestere Kisfaludy Stróbl Zsigmond volt.
1929-30-ban Berlinben élt, ahol többek között a Rosenthal porcelángyár számára készített kisplasztikákat, hogy megélhetését biztosítsa.
1930-33 között Párizsban Charles Despiau mellett képezte tovább magát.
1925 óta szerepelt műveivel hazai és nemzetközi kiállításokon. Részt vett az 1937. évi párizsi és az 1938. évi New York-i világkiállításon.
Mintegy harminc köztéren felállított szobra látható Budapesten és az egész országban. Hazai múzeumokon kívül megtalálhatók művei külföldön is (pl.: nürnbergi Dürer-Hausban).

A HERCZEG KLÁRA-DÍJ
Története

A fiatal művésznek járó díjról (junior fokozat):
Az 1997. augusztus 6-án elhunyt szobrászművész végrendeletében, a Fiatal Képzőművészek Alapítványt az örökség részesévé tette, a pályakezdő művészek támogatásának szándékával. Az Alapítvány Kuratóriuma úgy döntött, hogy egy -az örökséghagyóról elnevezett- díjat alapít, amelyet minden évben a Kuratórium által kiválasztott képzőművész kap majd meg.

Az idős művésznek járó díjról (senior fokozat):
Herczeg Klára mindig fontosnak tartotta az idős és fiatal generációk egymáshoz való közeledését. Ezért a hagyaték kezelője (Dr. Székely Ádámné Dr. Szűcs Ildikó) úgy döntött, hogy a Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesületre (mint a pályakezdő képzőművészeket képviselő szervezetre) testálja át azt a megtisztelő feladatot, hogy a Herczeg Klára-díj senoir fokozatát gondozza.
Ebben az évben az FKSE Vezetősége Passuth Krisztina művészettörténészt kérte fel, hogy javaslatot tegyen a díj várományosáról .
Mindkét díj az örökhagyó születésnapján, október 13-án, 18 órakor kerül átadásra, ünnepélyes keretek között a Stúdió Galériában (1053 Budapest, Képíró u. 6.).

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MKR 10

Magyar Nemzet

Herceg Klára szobrászművész

Herczeg Klára szobrászművész Van Goghról készített plakettjét és korábban alkotott kis méretű szobrát több oldalas cikkben méltatja az Antwerpenben, 1974-ben megjelent Van Goghiana IX. kötete.

Herceg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész.

1972. XI. 14. Tv. 19.30. Ka.

Tv-Híradó.

- A Hazafias Népfront budapesti, Népköztársaság úti klubjában nyilt meg Herceg Klára, Munkácsy díjas szobrászművész tárlata. Húsz esztendő terméséből, 50 alkotás került a közönségelé.

Herceg Klára a kisplasztika és a portré mellett, több köztéri szobrot készitett.

- Nyolc emlékművét, nagyméretü munkáját, Budapesten és vidéki városokban állitották fel.

- A Tanácsköztársaság-i emlékműve Kecskemét főterét diszi ti.

- Kitünő portrésorozatából Bartók Béla,

- Kohut Magda szinművész,

- Öcsi, azaz Kovács Krisztián

- és Török Sándor iró arcmásával találkozunk a kiállitá son.

- A legfrissebb termésből az Öreg halász és a tenger cimü kisplasztika került a közönség elé.

- Herceg Klára szobortárlata egy hónapig látható.

Herczeg Klára

Szabó Iván, Mikus Sándor, Medgyessy Ferenc, Ferenczy Béni, Kisfaludi Stróbl, Pátzay, Olcsai Kiss, Csucs Ferenc, Ispánki József, Boldogfai Farkas, Madarassy Walter, Buza Barna, Palotai müvészeket sorolja fel Vadas József: "Az érem hiányzó oldala" c. kritikájában ugy, ahogy a Magyar Nemzeti Muzeumban -"Budapest és az éremmüvészet"- cimmel rendezett kiállitás katalógusa is egymás mellé helyezi őket ugyanugy, mint különböző felfogásu és értékü alkotásaikat is egymás mellé rakták a vitrinekben. A hanyag rendezést kifogásolja, hogy nem tettek különbséget sem a müvészek, sem a müvek között.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 24.
XVII. évf. 47. sz. 12. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 APR 28
Petőfi Népe

Herczeg Klára szobra

KÉPES REJTVÉNY-TOTÓ

1 X 2 TIPP

1021

Összeállította: dr. Kováts Andor

1. forduló **2. szelvény**

SZOBROK ÉS ALKOTÓIK

1. Az ország legújabb Petőfi-szobrát, amely a forradalmi lendülettel teli, fiatal költőt ábrázolja, megyénkben állították fel. Kérdésünk: hol van ez a szobor?

TIPP

Dunavecsén (1)
Szalkszentmártonban (x)
Szabadszálláson (2)

2. Az Olaszországban élő híres magyar szobrász budapesti kiállításáról közlünk egy kompozíciót. Nevét magyarosan írtuk. Ki az illető?

TIPP

Kerényi Jenő (1)
Csorba Géza (x)
Tóth Imre (2)

3. Képünk Herczeg Klára és Olcsvai Kiss Zoltán szobrászokat két (szobor-relieffel együtt ábrázolja. A jobb oldali relief a Magyar Tanácsköztársaság győzelmes északi hadjáratának vezetőjét ábrázolja, akinek hamvai a moszkvai Kremlben nyugszanak. Neve?

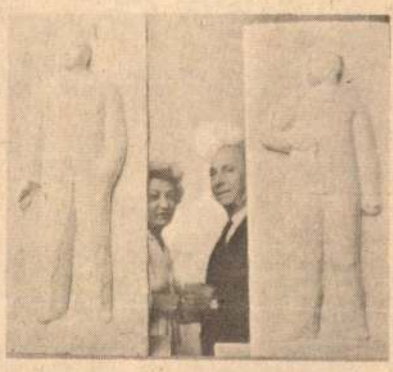

TIPP

Stromfeld Aurél (1)
Kun Béla (x)
Landler Jenő (2)

Beküldte: .....

Pontos cím: .....

.....

.....

.....

városi sportcsarnok, 16 óra.

BIRKÓZÁS

Felnőtt egyéni, szabadfogású vidékbajnokság: Debrecen, Petőfi Általános Iskola 15 óra.

Tisza Kupa, serdülő kötöttfogású országos verseny: Szolnok, MÁV sportcsarnok, 10.30.

LOVAGLÁS

VII. nemzetközi lovasverseny, Kiskunhalas, 8 órától.

HÉTFŐN

LABDARÚGÁS

NB I. B-s mérkőzés: Volán SC—Kecskeméti SC, Rákoscsaba, 16 óra, jv.: Müncz.

NB II. Keleti csoport: FÖSPED Szállítók—Kiskunhalasi MEDOSZ, Bp. Tabán S. tér 15.30, jv.: Bakon.

NB III. Középcsoport: Vecsési SK—Bajai Vasas MTE, Vecsés, 16 óra, jv.: Heiligermann.

NB III. Délkeleti csoport: Kecskeméti TE—Szegedi AK, Kecskemét, Városi pálya, 16 óra, jv.: Oravecz.

Megyei bajnokság, I. osztály: Kun Béla SE—Kecskeméti SC II., Kiskunfélegyháza 14 óra, jv.: Csonka. A többi mérkőzés kezdete: 16 óra. Izsák—Fajsz, jv.: Czenczik, Kiskunmajsa—Bácsalmás, jv.: Vereb, Tompa—Alpár, jv.: Dobra, Kalocsai VTSK—Szamuely SE, jv.: Nagy L. Gábor Á.—Hajós, jv.: Jelinek.

II. osztály, Északi csoport: Kiskunfélegyházi Reménység—Csengőd, 10 óra, jv.: Vágó. Kiskunfélegyházi Vörös Csillag—KTE II., 10 óra, jv.: Ficsor. A többi mérkőzés kezdete 16 óra: Helvécia—Heténygyháza jv.: Varga II., Kunszentmiklós—Kecel, jv.: Szabó. Szank—Kecskeméti MÁV, jv.: Csányi, Solt—Kerekegyháza, jv.: Rideg, Lakitelek—Apostag, jv.: Varga I.

Déli csoport: Kiskunhalasi MEDOSZ II.—Bátya 10 óra, jv.: Mikus, Kinizsi SE—Érsekcsanád, Baja, 10 óra, jv.: Horváth M. A többi mérkőzés kezdete 16 óra: Mélykút—Gara, jv.: Baán, Katymár—Sükösd, jv.: Klein, Csávoly—Kunbaja jv.: Szűcs, Kisszállás—Kiskunhalasi MÁV, jv.: Ihos.

Járási bajnokságok: kecskeméti járás: Nyárlőrinc—Lajosmizse, 10 óra, MFSC—Tiszaújfalu, 10 óra, Városföld—Ballószög, 11 óra, K. Fémmunkás II.—Kunpeszér, 10 óra.

Kiskőrösi járás: Valamennyi mérkőzés 15.30-kor kezdődik: Soltszentimre—Páhi, Tabdi—Akasztó, Kecel II.—Kaskantyú.

Kalocsai járás: Valamennyi mérkőzés 16 órakor kezdődik: Hajós II.—Miske, Dusnok—Dunapataj, Homokmégy—Foktő, Géderlak—Öregcsertő, Harta—Tass, Dunaegyháza—Dunatetétlen.

Kiskunhalasi járás: Csólyospálos—Harkótöny, Jánoshalma II.—Borota, Rém—Jászszentlászló, Csikéria—Kiskunhalasi Spartacus, Zsana—Kiskőrös II.

Bajai járás: Hercegszántó—Madaras, Sükösd II.—Nemesnádudvar Felsőszentiván—Nagybaracska, Bátmonostor—Bácsborsód.

BIRKÓZÁS

Felnőtt egyéni, szabadfogású vidék-bajnokság: Debrecen—Petőfi Ált. Isk. 9 óra.

KÉZILABDA

NB II. férfi mérkőzés: Kecskeméti Építők—Lajosmizse, Kecskemét, városi pálya, 10.30.

NB II. női mérkőzések: Kiskunhalasi MÁV—Szarvas, Kiskunhalas, 10 óra. MPSC—Kecskeméti TE, Bp. Blaha L. u. 10 óra.

KOSÁRLABDA

NB II. férfi mérkőzés: Bajai Vízügy—Debreceni SE, Baja, Városi sportcsarnok, 10 óra.

NB II. női mérkőzés: Kiskunfélegyházi Vasas—Egri TK, Kiskunfélegyháza, 11.30.

RÖPLABDA

NB I. férfi mérkőzés: Kecskeméti SC—Ózdvidéki Bányász, Kecskemét, Városi sportcsarnok, 10 óra. jv.: Ribizsár.

NB II. női mérkőzések: Bácsbokodi Tsz SK—Gyoma, Bácsbokod 10.30. Magnezit—Kal. VTSK Bp. Gergely u. 11 óra.

SAKK

OB II. Nyugati csoport: Tűzoltó Dózsa—Kecskeméti Építők, Bp. Zrínyi u. 9 óra.

TEKE

NB II. férfi mérkőzés: Kecskeméti SC—Z. Danúvia, Kecskemét, KSC-pálya, 9.30.

LOVAGLÁS

VII. Nemzetközi Lovasverseny: Kiskunhalas, 10 óra és délután 14 óra.

KEDDEN

LABDARÚGÁS

Barátságos mérkőzés: Tatabányai Bányász—Kiskőrösi Petőfi Spartacus, Kiskőrös, 16.30. Előtte, 14.30-kor: FÖSPED—Femina, bemutató női labdarúgó-mérkőzés.

Megyei II. osztály, Déli csoport: Szakmár—Császártöltés, 16 óra, jv.: Belák. Kelebia—Bácsbokod, 16 óra jv.: ifj. Molnár.

Járási bajnoki mérkőzés: bajai járás: Dávod—Bajai VMTE II.

LOVAGLÁS

VII. Nemzetközi lovasverseny Kiskunhalason, 10 órától és 14 órától. A verseny ünnepélyes zárása.

SAKK

A Kecskemét Városi Sakkszövetség „Május 1" tiszteletére rendezett ünnepi sakk-villámversenye az Építők rákóczivárosi versenytermében 10 órakor. A nevezés a helyszínen, 9.30-ig.

Herczeg Klára

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

ÉLET ÉS IRODALOM

1959 DEC 12

610

Herczeg Klára díjnyertes tanácsköztársasági emlékpályázata. Felállítják Kecskeméten, 1959. május 1-én

GOÓR IMRE:

Könyörgés a pipacsokhoz

Pipacsok, vörösek,
szélben lebegősek,
sokasodjatok;
búza közt a földön,
kék égi mezőkön
fönn-lobogjatok!

Lépvén magasabbra,
szirmot új utakra
elhullassatok;
ólomlábú gondot,
sunyi vakondokot
elzavarjatok!

Réti jó virágok,
vérszínű virágok
— ha van lelketek —
szálló szép utamra,
igazi utamra
elengedjetek!

Öntözlek sűrű könnyel

Fekete szeretőm vagy,
de hófehér a melled,
ha felvillan a hold előtt
szerelem kútja mellett.

Öntözlek sűrű könnyel,
sóízű harmatokkal,
te, éhezőnek órjás
hullámtól partra vert hal;

Fekete szeretőm vagy,
mezőmön őszi mályva:
friss hajnalom, hűs éjszakám
megmérgező virága.

SZTOJKA LÁSZLÓ:

HŰ

A poharam
fenékig ittam,
annyi vész között
megmaradtam.
Éles villám
szívemig vágott
szívemnek adta
a világot.

Itt zeng a világ
a szívemben
gyöngyfényű láz
csillog szememben.
Ujjaim között
fehér szegfű
az emberséghez
maradok hű!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Zalai Hírlap

1974 MÁR 24.

Herczeg Klára

1021

1974. március 24.

Herczeg Klára: TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI EMLÉKMŰ

1974. március 24.

Tasnádi Varga Éva

Diafilm

Galgaparti piros nyárra
ráborul a híd karfája,
két fekete vaskorlátnak
gyenge fecskék nekiszállnak.

Zöld víz loccsan, sír a béka,
dünnyög szunyogok karéja,
szél szalad a fűvek hátán,
kutyatej nyújtózik sárgán.

Erre vitt az anyám lépte,
ki emlékszik, mennyi éve,
kék ruhája, kék kendője
árnyékot vet a mezőre.

Szénaboglya keskeny szála
hull a hévízgyörki tájra,
s színes képbe merevedve
őrzi meg a téli este.

A kulturális élet hírei

Ma este hét órakor Mura-
eresztúron mutatja be O.
'ilde—Fehér I.: A kísértet
ázhoz jön című színművét a
agykanizsai Hevesi Sándor
ínjátszó csoport.

★

Barangolás az NSZK tájain
: városaiban címmel tart ve-
tettképes előadást Zalaeger-
egen, a TIT Klubban holnap
te fél 6 órai kezdettel dr.
atizi László, budapesti kö-
piskolai igazgató.

★

A zalaegerszegi Helyőrségi
lub ifjúsági klubjának film-
ztétikai sorozata keretében
ellini: Róma című filmjéről
ndeznek vitát kedden este 6
akor. Vitavezető Póka Ist-
án.

★

Operett-estet rendeznek csü-
rtökön a nagykanizsai Heve-
Sándor Művelődési Központ-
an. A műsorban többek kö-
ött ifj. Latabár Kálmán, Ná-
a Megyei Művelődési Központ
báltermében Hadnagy György
intarzia-kiállítását. A tárlat
még egy hétig tart nyitva.

★

Holnap este hét órai kez-
dettel Szuhovo—Kobilin: Tar-
lekin halála című komédiáját
mutatja be Zalaegerszegen a
Kaposvári Csiky Gergely Szín-
ház társulata. A keddi előadás
ugyancsak este hétkor kezdő-
dik, szerdán pedig délután
három és este hét órakor lép-
nek színpadra a művészek.

★

Művész—közönség találkozót
rendez kedden a TIT Zala-
egerszegen, a szervezet klub-
jában. Az érdeklődők ez al-
kalommal Berki Viola festő-
művésszel találkozhatnak.

★

Falumúzeum nyílik a közel-
jövőben a villány—siklósi
borvidék ősi településén, Vil-
lánykövesden. A múzeumot a

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kisalföld

1974 MÁR 23

Herczeg Klára

9

1021

Herczeg Klára:
Tanácsköztársasági emlékmű

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR 21

Herceg Klára

Dunántúli Napló

1021

HERCZEG KLÁRA: Tanácsköztársasági emlékmű

volt Bocz József, az MSZMP Baranya megyei Bizottságának titkára, *Szabó Imre* községi csúcstitkár és *Nodensider József* tanácselnök.

A kiállítás megtekintői ötvenhat tabló érdekes képdokumentum anyagával ismerkedhettek, miközben magnetofonról kiegészítő ismertető hangzott el. A bemutató anyagából megtudhattuk többek között azt is, hogy 1972-ben az ország területének 10,7 százaléka az Állami Gazdaságok, 60,1 százaléka

A forradalmi ifjúsági napok keretében

Kitüntetések a KISZ megyei bizottságán

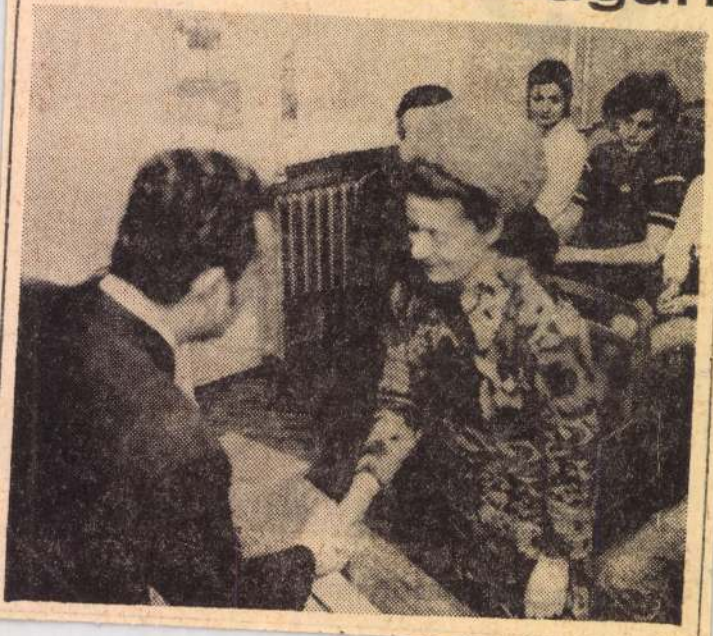

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 21

Szolnok Megyei Néplap

Hercegh Klára

7

1021

Hercegh Klára: Tanácsköztársasági emlékmű

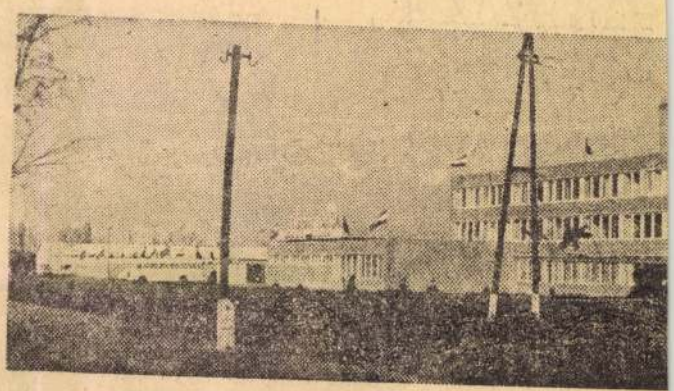

Sport szüle
a Csörsz árka

A tízezer lélkes Jászárokszálláson a napok éveket érnek. Elég csak néhány hónapig elkerülni a nagyközséget, máris annyit változik küllemre, hogy alig ismer rá az ember. A Hűtőgépgyár „fiók-üzeme", mint nyitókép máris megfogja a Jászberény felől érkezőt, és így az új, nagyon szép áruház már nem okoz meglepetést. Az épülő lakótelep pedig szinte már természetesnek tűnik.

Fiúk gyertek már!

A nagyközség sportéletét egy a megyei bajnokságban szereplő labdarúgó csapat és két járási mezőnyben játszó kézilabda-együttes képviseli. A labdarúgók nagyon gyengén szerepelnek, s legutóbb a csapat három kulcsembere már egyszerűen el sem ment a Jászfényszaru elleni mérkőzésre. Pedig hívták őket a vezetők; valósággal könyörögtek nekik, mint mindig: „Fiúk, gyertek játszani".

velő tanár — aki névrokona a vb-titkárnak — a középiskolás fiúk tréningjét vezette.

— Mégis csak van sportélet Jászárokszálláson? — vágtam a téma közepébe. A tanár mosolygott, olyasfélén, mint aki nagyon sokat tudna mondani erről.

— Három általános és egy középiskola van a nagyközségben. Jelentős üzemek, nagy termelőszövetkezetek működnek itt, joggal elvárhatná bárki, hogy olyan eredmények szülessenek, amilyent Jászárokszállás rangja megkövetelne.

— Tehát?

— Nincs egy olyan sportvezető, aki szívét-lelkét adná azért, hogy Árokszálláson előbbre lépjünk. A fiatalok községi labdarúgó bajnoksá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR 21

Tolna m. Népújság

Herczeg Klára

1021

HERCZEG KLÁRA:
TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI EMLÉKMŰ

— üzemgazdaság
lattal rendelke
gazdasági tec
végzett dolgo

— gyors- és gépírót,

— géplakatos, szerszám-
készítő, szerszámmarós
szakmunkásokat.

Jelentkezni lehet a vállalat központjában Szekszárd, Keselyűsi út 6. szám alatt.

(604)

NÉMET NYELVEN BESZÉLNI, ÍRNI TUDÓ

GYORS- ÉS GÉPÍRÓT,

továbbá

VARRÓGÉP- ÉS SPECIÁLGÉP-MŰSZERÉSZT

felveszünk. Fizetés megegyezés szerint. Tolna megyei Ruhaipari Szövetkezet Paks, Dózsa György u. 24.

(583)

...válaszokat „Megértés 120 469" jeligére a szekszárdi hirdetőbe. (561)

ELHELYEZKEDNÉK segédraktárosnak vagy kocsikísérőnek. „Szekszárdon 120 467" jeligére a hirdetőbe. (562)

IS rendszámú S 100, fehér Skoda, 14 000 kilométerrel, eladó. Érdeklődni: AUTÓKER, Szekszárd, 12—227, 17 óra után Mőzs, Alkotmány u. 20. (563)

TRABANT 601-es eladó. Szekszárd, Csokonai u. 17. Megtekinthető a délutáni órákban. (564)

5 éves gyermekem Wosinsky-óvódai férőhelyét elcserélném újvárosi óvódai férőhellyel. Rákóczi u. 86., fszt. 4. (566)

KÖZÉPSZŰRKE, schnauzerkölykök győztes szülőktől eladók. Cím: Gallai Lajos, Hőgyész, Arany J. 34. (567)

SZEKSZÁRD, Szőlőhegy 70. számú családi ház 500 négyszögöl telekkel (részben szőlő) eladó. Érdeklődés: Nemes. (569)

NŐI fodrásztanulót felveszek. Jelentkezés a szekszárdi hirdetőben „Sürgős 120 487" jeligére. (581)

ÁRUKÍSÉRŐT, személygépkocsival rendelkező élelmiszer- és vegyi szakmában jártas üzletkötőt felveszünk. Élelmiszer- és Vegyiáru Nagyker. V. Fiókja. Szekszárd, Mátyás k. u. 74. (584)

SKODA 1000 MB gépkocsi megkímélt állapotban eladó. Érdeklődni lehet: Szekszárd, Bezerédj u. 1., I. em. 17 óra után. (609)

KÉPESÍTETT könyvelőt és gyakorlattal rendelkező ellenőrt azonnali belépéssel alkalmaz a Kisállattenyésztő Szövetkezet. Szekszárd, Pollack u. 14. Jelentkezés személyesen. (617)

Piros Ildikó és Kovács István a II. díjas batikolt faliképen

A budapesti Vénusz őrs átvette az első díjat

HAHÓ, ÖCSI!

A MOKÉP és a Pajtás szerkesztőségének közös rejtvényét értékeljük. A zsüri tagjai a következők voltak: Török Sándor, a film írója, Palásthy György rendező, Hercegh Klára szobrászművész, Fenyves György újságíró, valamint a MOKÉP és szerkesztőségünk képviselői.

Sikeresnek mondható a pályázat, hiszen több mint ezerháromszáz munka érkezett felhívásunkra. Sokan, nagyon sokan igen csalafinta módon, kivágták a MOKÉP kifestőkönyvéből a mesejelenetet és azt küldték el. Ezeket természetesen nem tudtuk figyelembe venni, hiszen a feladatban önálló munkát kértünk! Nem volt kevés az olyan pályázatok száma sem, amelyekben nem azt a feladatot oldották meg, amelyet kértünk. Ezeket sem értékeltük, bár akadt köztük szép munka. Hosszas tanácskozás és szelektálás után dőlt el a következő sorrend.

I. DÍJ: FÉNYKÉPEZŐGÉP NAGYÍTÓVAL.

Nyerte a Vénusz őrs. Címük: Budapest XIII., Radnóti M. u. 35. Általános iskola 7/c.

II. DÍJ: FILMFELVEVŐGÉP, KÉT TEKERCS FILMMEL.

Nyerte a 3934-es Zrínyi Ilona Úttörőcsapat Képzőművészbarát őrse. Címük: Hajdúnánás II. sz. Általános iskola.

III. DÍJ: LEMEZJÁTSZÓ

Nyerte a 6/b. osztályos Petőfi Sándor őrs. Kecskemét, Kodály Zoltán Ének-zenei Iskola és Gimnázium. Katona J. tér 4.

IV. DÍJ: FILMFELVEVŐ (kis méretű), hét tekercs filmmel.

Nyerte: a Vadvirág őrs, Baja, Felsővárosi Általános iskola.

V. DÍJ: KIS FILMFELVEVŐGÉP öt tekercs filmmel.

Nyerte: a miskolci 30. sz. Általános Iskola 8/a osztálya. Címük: Miskolc III., Ságvári u.

VI. DÍJ: DIAVETÍTŐ, filmekkel.

Nyerte: az ötödikes Foxi-Maxi őrs. Debrecen, Szoboszlói u. 3. Általános iskola.

A fődíjakon kívül 50 darab 100—100 forintos nyereményjutalmat ígértünk. A beküldött munkák közül azonban tízet kiemelt a zsüri. Így tíz pályamunká-

SZÍVESEN SEGÍTÜNK!

Jó keresetet biztosító érdekes szakmákat ajánlunk!

Jöjjetek ipari tanulónak a

PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALATHOZ!

VIDÉKIEKNEK KOLLÉGIUMOT ÉS TELJES ELLÁTÁST BIZTOSÍTUNK

Szerződtetünk: vas- és fémszerkezet-lakatos, ács-állványozó, épületasztalos, fapadlózó és műanyagburkoló, központifűtés-szerelő, víz- és gázvezetékszerelő, építőipari gépszerelő, villanyszerelő, épületburkoló (hideg), műkőkészítő, vasbetonszerelő, vízszigetelő, bádogos, hőszigetelő, kőműves, üvegező szakmában ipari tanulónak. Továbbá szobafestő és mázoló (tapétázó) szakmákra

CSAK BUDAPESTIEK ÉS KÖRNYÉKBELIEK JELENTKEZZENEK!

Közös megegyezéssel társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

Saját sporttelep – sportolási lehetőség!

Jelentkezés személyesen vagy írásban.

Bp. XXI., (Csepel) Kiss János altábornagy u. 19–21.

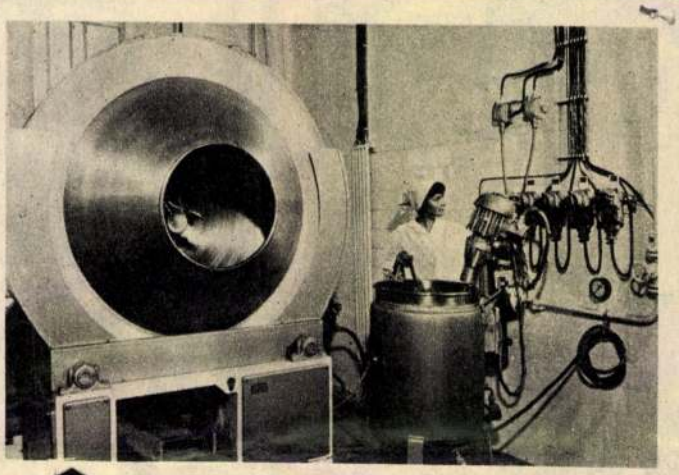

EGYT

Szereted a kémiát?

Fiúk! Lányok! Jelentkezzetek

gyógyszeralapanyag-gyártó

szakmunkás tanulónak az EGYT Gyógyszervegyészeti Gyárba!

8. osztályt végzetteknek (16 éves korig) társadalmi ösztöndíj, nyereségrészesedés, jutalom.

A gyakorlati oktatás a gyár saját, jól felszerelt tanlaboratóriumában történik.

A gyógyszergyártó szakmában a képzés emelt szintű, ami azt jelenti, hogy végzőseink a vegyipari szakközépiskola harmadik osztályába léphetnek és a sikeres érettségi vizsga után 1 hónapon belül technikusi oklevelet kaphatnak.

Fiúk részére kollégiumi férőhelyet biztosítunk.

Fiúknak: géplakatos, vasszerkezeti lakatos, esztergályos hegesztő, villanyszerelő

szakmákban szintén biztosítjuk a fenti kedvezményeket és

kollégiumi férőhelyet.

Érdeklődni lehet az EGYT Gyógyszervegyészeti Gyár Oktatási Osztályán, 836-702 telefonon.

Cím: EGYT Gyógyszervegyészeti Gyár, Oktatási Osztály. Budapest X., Kereszturi u. 30—38.

Az ablakkészítés remek szakma!

Fiúk! Gyertek ipari tanulónak a FŐVÁROSI ÉPÜLETASZTALOS-IPARI VÁLLALATHOZ!

Munkásszállást, teljes ellátást biztosítunk,

ezenkívül: munkaruhát, iskolai felszerelést (körzőtől a tornaruháig), villamosbérletet és szerződés alapján a rendes ösztöndíjon felül havi 250,– Ft társadalmi ösztöndíjat adunk. Jelentkezés: a Munkaügyi osztályon, Bp. IX., Tóth K. u. 27.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Herczeg Klára szobrászművész
PAJTÁS
1972 MÁR 23

A félelmetes sárkány megszelídül a varázsvirágtól

A Vénusz őrs lejátszotta a film hiányzó részét és fotót készítettek róla

Zajcsek Gábor munkája: Az idő kapujában

Narancssárga és piros az egész festmény. A sárkány tűzleheletétől, no meg Szatmári Éva ecsetjétől

ért 200—200 forintos, harmincért pedig 100 forintos utalványt küldünk.

200 forintos utalványt nyertek: Zajcsek Gábor, Pápa, II. sz. Általános iskola; Flandera Tünde, Budapest XIII., (versért); Mátrai István, Budapest XIII.; Á. J., akinek nem tudjuk a címét (batikolt terítőt küldött). Olimpia őrs, Enying 7/a.; Szatmári Éva, Hajdúnánás II. általános iskola; Madarász Gyöngyi, Hajdúnánás, II. sz. általános iskola. Hajdú Attila, Hajdúnánás, II. sz. általános iskola; Gagarin őrs, Szentgotthárd; Szivárvány őrs, Polgár.

100 forintos utalványt nyertek: Dékány Tünde, Dombóvár; Zámbó Éva, Budapest III.; Juhász Ildikó, Hajdúnánás; Szmola Lajos, Hunya; Armstrong őrs, Debrecen; Horváth Mária, Budapest I.; Stekovits János, Sárvár; Littauer Andrea, Budapest II.; Dienes Ildikó, Székesfehérvár; Zimányi György, Budapest XI., Shüszler Erzsébet, Baja; Pusztai Andrea, Pécs; Köller György, Budapest XIII.; Somos Róbert, Budapest III.; Nagy Anikó, Debrecen; Polesznyák László, Szentgotthárd; Petőfi raj, Budapest II.; Tyereskova őrs, Kiskőrös; Oroszlán őrs, Ózd; Mókus őrs, Kincsesbánya, Tóth Julianna, Tatabánya; Vámosi Györgyi és Maya, Győr; Égerházi Éva, Debrecen; Kökény Éva, Szentes; Balogh Dezső, Szeged; Szívek Ilona, Piliscsév; Bartha Tibor, Budapest XIX.; Bodnár Erzsébet, Balmazújváros; Olimpia őrs, Révfülöp; Barka Ibolya, Pécs, Uránváros.

Külön dicséretben részesítjük azokat, akik talán maguk készítették a pályamunkát, de őrsük nevében küldték be. Javasoljuk, hogy nevüket írjátok be az őrsi krónikába.

Az enyingi Olimpia őrs sárkánya elzöldült mérgében, amikor meglátta Öcsit

Választhatsz a szakmák közül

Beiskolázunk az 1972—73. tanévre általános iskolát végzett fiatalokat a következő szakmákra:

villanyszerelő, géplakatos, marós, esztergályos, hegesztő, kőműves, ács-állványozó, asztalos, festő-mázoló, autószerelő.

A tanulóknak az első félév sikeres elvégzése után havonta 250,— Ft ösztöndíjat folyósítunk az állami ösztöndíjon felül. A III. éves tanulóknak a második félévtől kezdve — ha legalább közepes tanulmányi eredményt értek el — órabért biztosítunk.

Az ifjú szakmunkások 2 éves esti iskolán való továbbtanulással érettségi bizonyítványt szerezhetnek.

MINDEN TANULÓNAK VÉDŐÉTELT, VÉDŐRUHAT, EBÉDET ADUNK. **VIDÉKIEK RÉSZÉRE SZÁLLÁSRÓL GONDOSKODUNK.**

Jelentkezés: a Budapesti Vegyiművek Személyzeti osztályán, Budapest IX., Kén u. 5.

VIV

MŰSZAKI PÁLYÁRA KÉSZÜLŐ NYOLCADIKOSOK!

A VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT felvesz szakmunkástanulókat.

VIDÉKIEK, FIGYELEM!

Tanulóotthoni elhelyezést biztosítunk Budapesten, havi 70,– Ft-ért. Tanintézetek továbbá: Miskolcon, Tatabányán, Dunaújvárosban, Győrött, Ózdon és Székesfehérvárott.

A rendes tanulmányi ösztöndíjon felül vállalatunk

HAVI 250,– FT TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJAT FIZET

a tanulmányi eredménytől függetlenül – szerződés keretében.

A III. éveseket – megfelelő tanulmányi eredmény esetén – az utolsó félévben teljesítménybérben foglalkoztatjuk. Tanulmányi idő: 3 év. Emelt szintű oktatás. A jó tanulmányi eredményt elért ifjú szakmunkások kétéves esti középiskolai továbbtanulással érettségi bizonyítványt szerezhetnek.

Jelentkezés és levélcím: VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT, Budapest VII., Síp u. 23. Munkaügyi Osztály.

a sörgyárba szakmunkás tanulónak!

Sörgyártó szakmára jelentkezhettek!

Képzés: az élelmiszeripar legmodernebb iskolájában, a Bercsényi Miklós Szakmunkásképző Intézetben (Bp. X., Maglódi út 4.)

Továbbá jelentkezni lehet lakatos és villanyszerelő tanulónak.

A szakmunkásképzés ideje alatt munka- és védőruhát,

VIDÉKI TANULÓK RÉSZÉRE KOLLÉGIUMI ELHELYEZÉST ÉS TELJES ELLÁTÁST BIZTOSÍTUNK.

A megállapított ösztöndíjon felül, szerződéskötés esetén a tanulók havi 250,– Ft társadalmi ösztöndíjban részesülnek.

Jelentkezés: Kőbányai Sörgyár Tanulóotthon

Budapest X., Jászberényi út 7–11.

Herczeg Klára
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
szobrászművén Munkácsy díjas
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1979 ÁPR 12

1021

József Attila-dombormővet avattak Makón

József Attila születésének 74. évfordulóján Makón, a róla elnevezett gimnázium épületének előterében avatták fel tegnap délelőtt a költő domborművét.

Az ünnepségen jelenlevő egykori diákokat, a gimnázium mostani tanulóit, a város párt- és állami testületeinek képviselőit. *Várkonyi* István, a makói városi tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője köszöntötte, majd rövid bevezető után *dr. Forgó* István tanácselnök mondott avatóbeszédet.

Egyebek között hangsúlyozta: e gimnáziumban különös szeretettel tanítják József Attila költészetét, s a diákok is szívesen ápolják a városhoz fűződő emlékeit.

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása hű kifejezője a nagy költőnek, s méltán hívja fel a belépő figyelmét: „Én egész népemet fogom / nem középiskolás fokon / tani- / tani!"

Az avatóbeszédet követően a tanács elnöke leleplezte a domborművet, amelyet — az iskola épületének falán levő József Attila-emléktáblával együtt — megkoszorúztak.

A József Attila-dombormű Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása.
(Fotó: Enyedi Zoltán)

Önköltségpol...

ARRA KÍVÁNCSI a kutasi tsz-párttitkár, hogy mi mennyibe kerül ott, náluk a gazdaságban. Kérdezgetjük a helyieket, tudják-e? Mert ez legalább annyira fontos, mint az alapkérdés, hogy tényleg: mibe kerül egy liter tej, egy kiló hús, egy mázsa búza, kukorica előállítása ott, náluk? Megállítom az egyik traktorost, amint T—100-as gépével rója a táblát: — Tudja-e, hogy mennyibe kerül egy forduló ezzel a géppel? — Nem tudom. Egy tizenkét órás munkanapon elfogy százhúsz liter olaj — ezt tudom, mivel, ha nem ügyelek, akkor a gép leáll. Ilyen még nem volt. De, hogy az olaj mibe kerül, azt nem tudom.

Kérdezek egy tsz-elnököt egészen másutt. Homoki tsz vezetője. — Mi mennyibe kerül manapság a tsz-ben? A termelésre mennyi értéket fordítanak? — Nem egyszerű azt kiszámítani. — Ez a válasz és még feljegyezhetem, hogy vannak különbségek a termőhelyi adottságokat illetően, azután a technikai szintben, a... sokmindenben. És attól függ, mi mennyibe kerül.

TUDOMÁNYOS embereket is megkérdezek. Nyomban felvilágosítanak, hogy tulajdonképpen mérlegelik a költségeket. Az önköltséget lehet számítani, de valóban nem könnyű ez a feladat. Az ökológus tartály mellé is. Nem sok, de jut. A vegyszerből úgyszintén.

— Mibe kerül a mag? — válaszol kérdésemre a szakértő ágazatvezető, és már mondja is: egy hektár vetőmagszükséglete 2220 forintot ér. Pontosan ennyit. A vegyszer? A munkadíj? Egy hektár cukorrépa termelési önköltsége 20—22 ezer forint, ebből az anyag ára 53 százalék.

DE A TRAKTOROS nem tudja. A kiszolgáló segédmunkás sem tudja. Önti nyugodtan, szorgalmasan a drága vetőmagot meg a szintén nem olcsó vegyszert a gép tartályába, és... egy része mellé. Mibe kerül? Az ágazatfőnök rájuk szól az emberekre: — Lehetőleg ne szórják az anyagot! Azt már hozzám fordulva mondja — hiszen a munkások úgyis tudhatják —, hogyan lehet itt takarékoskodni: jó munkával, pontossággal, akkor több a termés, több a bevétel, alacsonyabb az önköltség. A gép sohasem hagyja el a táblát, mert a traktoros utazás nagyon drága. Külön kisbusz jár a munkásokért a tábláig. És még valamit elárul az ágazatvezető: — A vetőmag-kiszerelés — így mondja: kiszerelés — a hazai magnál nem jó. Kibontás közben sok elszóródik. Vajon a vetőmagellátók ezt tudják-e?

Igen jónak tűnik a párttitkári ötlet abban a tsz-ben Kutason, hogy firtassuk

szín ad otthont: a megnyitó nap- **(vida)**

Elhunyt Herczeg Klára szobrászművész

1997. augusztus 6-án hajnalban, kilencvenéves korában elhunyt *Herczeg* Klára Munkácsy-díjas szobrászművész. Közvetlen rokonai nem lévén, a *Petőfi Irodalmi Múzeum* vállalta magára a szomorú kötelességet, hogy a hírt közzétegye, mivel Herczeg Klára utolsó kiállítását is itt rendezték meg, valamint a hagyaték nagy része is a múzeum gyűjteményébe kerül. A hamvasztási szertartás időpontját később közlik.

A PÁHOLY GALÉRIA AUGUSZTUSI ÁRVERÉSÉN WEDGWOOD KŐCSERÉP VIRÁGTARTÓEDÉNY

AZ ÁRVERÉS HELYE: MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ A BUDAFEST FESZTIVÁL IDEJE ALATT 1997. AUGUSZTUS 16., 11 ÓRA

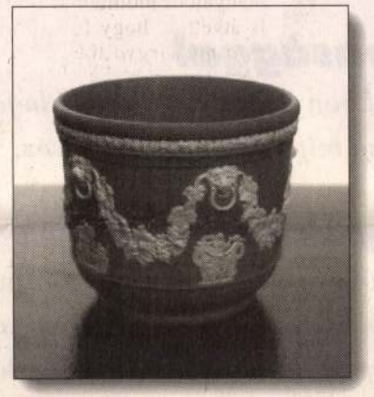

A múlt század utolsó évtizedében készült, szürkéskék alapon fehér, rátett, domború díszekkel gazdagított kaspó a készítése előtt mintegy száz évvel korábbi stílust idéz, ám ez a megformálás mind a mai napig rendkívül népszerű keletkezési helyén és Európában egyaránt.

A kiállítás augusztus 1. és 9. között a Csók István Galériában 10 órától 20 óráig, valamint augusztus 11. és 15. között 15, 16, és 17 órai tárlatvezetéssel az Operaház Vörös Szalonjában tekinthető meg.

Az aukcióról további információk kaphatók A Páholy Galériában (Bp. V., Haris köz 6. Tel.: 118-34-33).

V.I.P. ARTS Management

a páholy Budapest.V. Haris köz 6. félemelet T: 118-33-77

Magyar Nemzet

P&B MÉDIA

kívül román, szerb, amerikai és tajvani művészekkel találkozhattak az érdeklődők. Műfaji sokszínűségre is törekedtek a szervezők. A prózai előadásokon kívül operát, operettet vittek színre, és dzsessz-, népzenei és középkori zenei fesztivállal is készültek.

Az évadot *Orlf Carmina Buranája* és *Ravel Bolerója* nyitotta meg a Várban, az *Aradi szimfonikus zenekar és énekkar* tolmácsolásában. Egy musicalt is bemutattak az idén, *Webber* egyik legismertebb művét, a *Jé-*

Phaedrát, a *Craiovai Nemzeti Színház* többszörös díjnyertes előadását. Volt bábelőadás, a *Békéscsabai Jókai Színház* pedig mesemusicallel szórakoztatta a nézőket. *Csiszár* Imre, a Várszínház művészeti vezetője egyetlen előadást nevezett negatív meglepetésnek, a *Balassi* című zenés történelmi játékot *(Esztergomi Várszínház)*, mivel félig kész produkció volt, és a végeredmény így „iskolásra" sikerült.

Mint *Gedeon* József, a Gyulai Várszínház igazgatója la-

hasik drámát (a Várszínház saját bemutatóját), *Szigligeti* Ede *Liliomfiját* szerda este láthatta utoljára a gyulai közönség. A szórakoztató, énekes-táncos vígjátékot a Tószínpadon mutatták be, főszereplője *Fillár* István volt.

Minden tekintetben kiemelkedő évadot zárunk. Kilencven százalékos nézettsége volt a programoknak, tehát a nézők szavaztak – mondta végül Gedeon József –, *így nemcsak a szakmai, hanem a közönségsikernek is örülhetünk az idén.*

(v. b.)

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

Kassel, magyarok nélkül

A VILÁG FONTOS kortárs művészeti kiállításai közül valószínűleg csak a kasseli *documentát* írják kis kezdőbetűvel, mintha csak arra kívánnának célozni a rendezők, hogy a nagyságnak nem az elnevezésben, hanem a tartalomban kell megjelennie. S valóban: már az első, 1955-ös documenta nemzetközi visszhangot keltett, az utóbbi évtizedek rendezvényei pedig a nyitva tartás mintegy száz napja alatt több százezer látogatót vonzanak. Negyvenkét évvel ezelőtt, az akkor még félig romos Fridericánum épületében Arnold *Bode* művészettörténész azokat a műveket vonultatta föl, amelyek a nemzetiszocializmus számára az *entartete Kunstot* jelentették, a későbbi, általában ötéves időközönként sorra kerülő bemutatók pedig mindegyik más tárlatánál megbízhatóbban jelezték, merre is halad korunk művészete.

Ahogyan lépésről lépésre újjáépítették a második világháborúban porrá bombázott középnémet ipari várost, úgy vette egyre inkább birtokába a művészet a documenta hónapjaiban a középületeket, utcákat, tereket. A legemlékezetesebb akciót 1982-ben rendezték: Josph *Beuys*, a német művészet utolsó klaszszikusa hétezer bazalttömböt hordatott a Fridericánum előtti térre, hogy a tömbök jelképes eladását hétezer tölgyfacsemete elültetésével kösse egybe. Az idei documenta művészeti vezetője – a francia Catherine *David* – nem kívánta a korábbiakhoz hasonló mértékben belakni a várost, a rendezvény megtekintése mégis valódi városnéző sétára ad alkalmat. A bemutatósorozat a ma „Kulturbanhofként" működő egykori főpályaudvaron indul, s szabad téren, a Treppenstrasse mentén elhelyezett művek vezetik a látogatót a másik fő helyszín, a Friedrich tér felé, ahol minden a documentáról szól: a Fridericánum (egyébként az első, eleve nyilvános múzeum számára emelt épület), az Ottoneum (az első német színház), s persze a documenta-Halle termeiben elhelyezett művek nagyszabású együttese.

AZ EGYÜTTES nagyszabású, ha az igazán nagy nevek legtöbbjével nem is találkozunk az idén Kasselben. A rendező nem látványos sztárparádét kívánt létrehozni, nem is afféle kötelező főhajtásként szervezte meg a documentát. A szó szoros értelmében dokumentumként képzelte el a rendezvényt: a kétezer előtti utolsó nagy kiállításon a képzőművészet helyzetét és lehetőségeit a műveket kulturálispolitikai kontextusba helyezve kívánta bemutatni. Ebbe az is belefér, hogy a széles közönség számára jószerint ismeretlen művészek életművét idézze meg, a képek, szobrok mellett-előtt a fotó, a video, az installáció kerüljön előtérbe. Mindennek természetesen nemcsak előnyei, de hátrányai is vannak: a tárlat vizuálisan kissé szürkére sikerült, szellemi izgalmak elsősorban az elmélet iránt érdeklődőknek kínálkoznak. No meg azoknak, akik több napot el tudnak tölteni Kasselben: a *Száz nap, száz vendég* sorozat keretében mindennap korunk egy-egy jelentős személyiségével találkozhatnak az érdeklődők.

A DOCUMENTA HIÁNYAIVAL együtt, a mostani bemutató után is korunk művészetének legfontosabb fóruma marad. Ezért is kár, hogy a magyar művészet továbbra is kiesik látószögéből. Jószerivel csak két magyar vonatkozással találkozhat a látogató. Magyar szereplője is van Samuel *Beckett* egyik, videón vetített „mozgásdrámájának", s Budapest képe-neve is felbukkan Suzanne *Lafont* munkáján, amely a kelet–nyugati migrációt mutatja be. Ennyi. Valóban kevés.

P. Szabó Ernő

ber 30-ig tekinthető meg.

MÉSZÁROS GÁBOR keramikusművész kiállítását augusztus 16-án, szombaton este hat órakor nyitják meg az Erdős Renée-házban (Budapest XVII., Rákoshegy, Báthori u. 31.). A művek szeptember 10-ig tekinthetők meg.

A SONGS AND VISIONS című koncertet augusztus 16-án, szombaton este háromnegyed kilenctől az HBO élőben közvetíti. A koncerten – amely az 1963–1996 közötti időszak slágereit idézi fel – fellép többek között Rod Stewart, Jon Bon Jovi, Steve Winwood, Seal, Robert Pamela, Chaka Khan és Toni Brexton. A koncert végén nyolc dalból álló Elvis-blokk lesz hallható.

PONTATLAN HÍREK címmel nyílik meg augusztus 17-én, vasárnap délután öt órakor a Block csoport kiállítása a VLS Pinceműhelyében (Szentendre, Péter-Pál u. 6.). A kiállítás szeptember 10-ig tekinthető meg.

A MINDEN MAGYAROK TÁNCFESZTIVÁLJA elnevezésű rendezvény, a világ magyarságának hagyományos néptánctalálkozója augusztus 17. és 20. között lesz Gyulán. Az eseménysorozat fesztiválgálával kezdődik, 18–19-én bemutatókkal folytatódik, majd 20-án felvonulással, menettánccal és újabb gálával fejeződik be a Tószínpadon.

HAJÓZÁS EURÓPA FOLYÓIN címmel kalandos útra hívja a Helló, világ! stábja a tévénézőket augusztus 17-én, 20-án és 24-én. Varga István, a Széchenyi Ödön Hajózási Társaság alapítója gróf Széchenyi Ödön nyomdokain elhajózott Budapestről Párizsba. Az expedíciót Fa Nándor vezette.

SÍK SÁNDOR István király című drámáját augusztus 18-án, hétfő este hét órai kezdettel mutatja be az Evangélium Színház a Szent István Művelődési Központban (Székesfehérvár, Liszt F. u. 1.). A címés főszerepet Bitskey Tibor játssza. Ugyanitt augusztus 19-én, kedden este fél nyolctól Éljen a magyar címmel a Karcagi Puszta Szalon zenekar ad hangversenyt.

Magyar Nemzet 1997 aug 15.

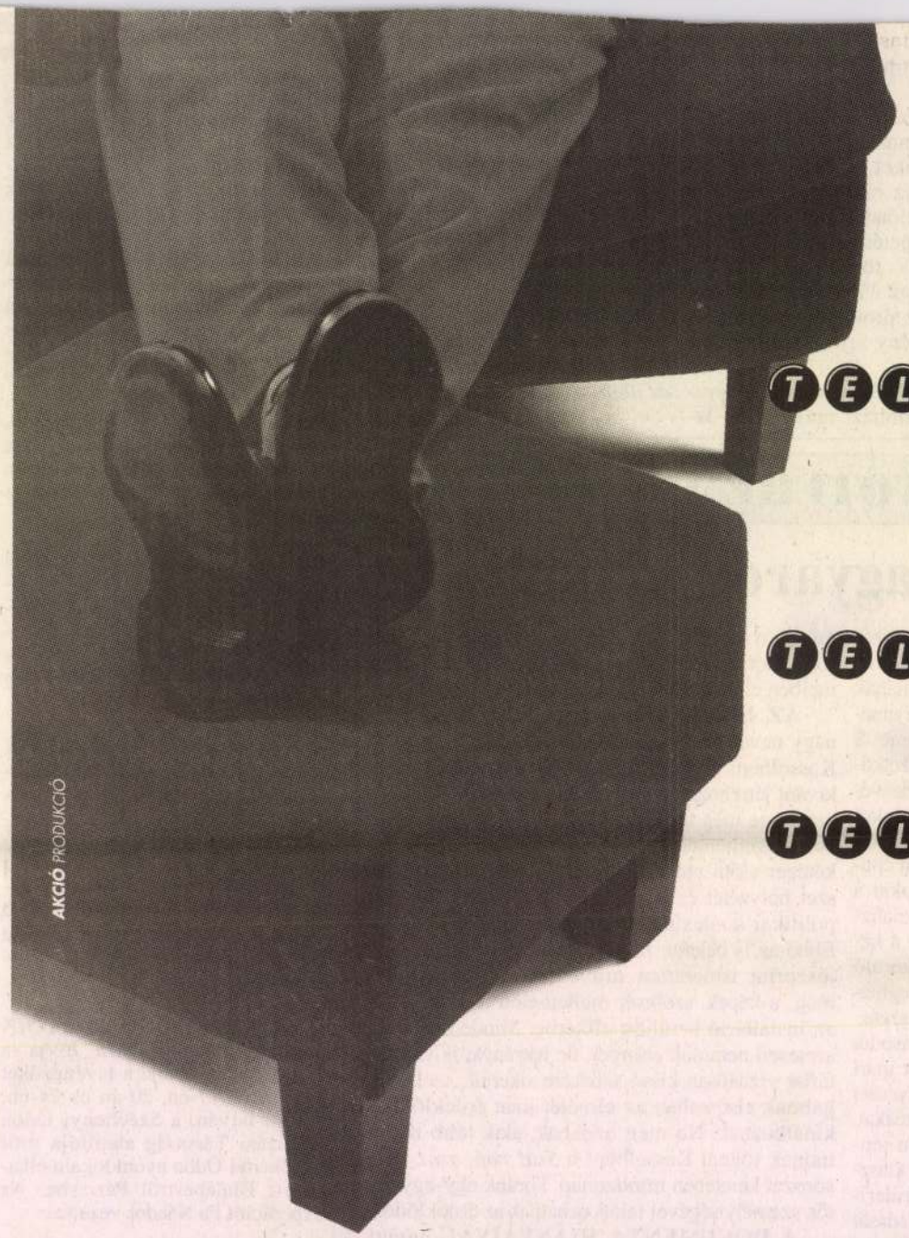

lakossági bankszámláról és a kapcsolódó szolgáltatásokról (lakossági bankszámla és az ehhez kapcsolódó bankkártyák kondíciói, bankjegykiadó automaták koordinátái, ügyfélforgalmi hálózat).
Ha Postabank lakossági bankszámlával rendelkezik és a telebank szolgáltatásra szerződést kötött a bankkal – saját azonosító kódja megadásával – nonstop tájékozódhat számlájával kapcsolatban (egyenleg, jóváírások, terhelések, hitelkeret, lekötött betét).

TELE BANK – tele szolgáltatásokkal

A Postabank lakossági bankszámla tulajdonosaként hétköznap 8-tól 16 óráig telefonon intézheti átutalásait, bankkártyái letiltását, hitelkeret-igénylését, vagyis mindent, ami miatt eddig be kellett fáradnia bankfiókunkba.

TELE BANK – tele biztonsággal

Műveleteit operátorunk segítségével bonyolíthatja további bejelentkezési jelszó megadásával. Így pénze teljes biztonságot élvez.

TELE BANK – tele előnyökkel

Míg más bankokban mindez csak előre megadott kódok alkalmazásával történhet, a Postabank Tele-bank operátorának közreműködésével Ön bárhova utalhat pénzt, nem csak azokra a számlákra, amelyeknek számát előre megadta.

POSTA BANK
Postabank és Takarékpénztár Rt.

POSTABANK TELE BANK

Hogy oda ne rohanjak!

A probléma az 1947-ben Emberi jogok nyilatkozatában megfogalmazódott kettősségre vezethető vissza:

- egyrészt, mindenkinek jogában áll a kulturális örökséghez tartozó értékek megismerése
- másrészt, mindenkit megillet az általa létrehozott szellemi termékekre, alkotásokra vonatkozó védelem.

A nagyobb nyilvánosság, könnyebb hozzáférhetőség elmélyítette ezeket a problémákat, amelynek kezelésére a nemzetközi, európai és nemzeti jogi szabályozás még nem, vagy csak részben készült fel.

Az 1997-es CIDOC konferencia egyik legérdekesebb és talán legtanulságosabb előadását, Andrew Roberts: A múzeumok szervezeti átalakulása az információs technológia fejlődésével c. cikkét novemberi számunkban, fordításban ismertetjük (a szerző szíves engedelmével).

T. Biró Katalin

KÖZHASZNÚ INFORMÁCIÓK

ÁLLÁST KERES...

Tízéves szakmai gyakorlattal, alapfokú végzettséggel rendelkező restaurátor továbbtanulási szándékkal, múzeumi területen, állást keres.

Tel.: 06-74-466-597
Tóth Károly
7200 Dombóvár,
Népköztársaság u. 31.

SZEMÉLYI HÍREK

Savaria Múzeum

Dr. Gerse János történész, Bárdosiné Dorner Mária történész, osztályvezető és Wesztergom Miklósné restaurátor nyugdíjba vonult. Tímár István történész és Szigetváry Katalin könyvtáros (Kőszegi Patikamúzeum) megvált az intézménytől. A Savaria Múzeum Történeti Osztályának vezetője Csák Zsófia történész, a Régészeti Osztály vezetője dr. Ilon Gábor régész. Sommer Ildikó a Vas Megyei Múzeumok Igazgatóságának igazgatóhelyettese és a Muzeológiai és Szolgáltató Osztály vezetője.

IN MEMORIAM

Búcsú Herczeg Klárától

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész, életének 91. esztendejében, 1997. augusztus 6-án elhunyt. Búcsúztatása szeptember 16-án, kedden, de. 11 órakór volt a Farkasréti temető középső ravatalozójában.

Herczeg Klára 1906-ban született Budapesten, 1925 óta szerepelt szobraival, kisplasztikáival, plakettjeivel.

Számtalan külföldi tárlaton vett részt, többek között a párizsi és a New York-i világkiállításon, bemutatkozott Berlinben, Bitterfeldben. Rendszeresen kiállított a Soproni Érembiennálékon, szerepelt plakettjeivel a FIDEM (Nemzetközi Éremszövetség) tárlatain.

Herczeg Klára művészete figurális, mégis sokoldalú. Országszerte 30 köztéri szobrát állították fel. (Pl. Gyermeknap, Bp., József Attila, Makó).

Az utóbbi húsz évben készített kisplasztikái és plakettjei közül legszebbek író- és szerzőportréi, a biblia, valamint a mitológia nevezetes figuráit megjelenítő művei.

Érmekben mintázta meg többek között Ady Endre, Tóth Árpád, Radnóti Miklós, József Attila, Kaffka Margit arcképét, csupa olyan íróét, költőét, akiknek gondolatai megérintették.

Irodalmi alkotások ihlette kompozíciói sorából kiemelkedik az Öreg halász és a tenger (Hemingway), s a Cirkusz (Karinthy Frigyes).

1969 óta összesen 14 egyéni kiállítása volt, legutóbb Budapesten, 1996 őszén, a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

1996 októberében Herczeg Klárát életműve elismeréseként a Magyar Köztársaság kiskeresztjével tüntették ki.

A művésznő 176 művét ajándékozta, hagyományozta a Petőfi Irodalmi Múzeum képzőművészeti gyűjteményének.

AZ MNM KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK GYARAPODÁSA

Új szerzeményeink

Külföld

RÉGÉSZET

Bedriacum. Ricerche archeologiche a Calvatone.
A cura di Lynn Passi Pitcher. Studi sul vicus e sull ager il campo del generale:
10 scavo del saggio 6. - 1.2 Il campo del generale: il materiali del saggio 6. - 1.3
Tavole. Milano, Ed. - Et, 1996. 3 db. 184, 258 p. 6 t. mell. 28 cm.
Régészeti kutatások Calvatoneban.
Q 14.472/1-3
570/96

Bibliografia di studi di Archeologia Scienze dell' Antichita e Storia dell'Arte.
A cura di Sergio Mineo, Emanuela Cappata.
Roma, L'Erma di Brezschneider, 1995. 526 p. 21 cm.
Régészeti és művészettörténeti bibliográfia.
OK
265/96

Peschek, Christian: Das fränkische Reihengräberfeld von Kleinlangheim, Lkr. Kitzingen/Nordbayern. 1. Text. - 2. Tafeln. Mainz/R, von Zabern, 1996. 2 db. 269 p. 148 t. 1 t. mell. 31 cm.
(Germanische Denkmäler der Völkerwanderungszeit Ser. A. 17. Bd.)
Kleinlangheimi frank temetkezési hely.
R
598/96
616/96

TÖRTÉNELEM

Sabattini, Antonio: L'iscrizione di C. Castricio Calvo Aspetti di storia economica e sociale. Bologna, Pr. la Deputazione di Storia Patria, 1983.
86 p. 24 cm.
(Documenti e studi 14.)
A castricioi felirat gazdaságtörténeti és társadalomtörténeti vonatkozásai.
35.519
692/96

Studi di Storia Antica offerti dagli allievi a Eugenio Manni. Pubbl. Pietrina Anello, Livia Bivona et al.
Roma, Bretschneider, 1976.
304 p. 9 t. 25 cm.
Antik történeti tanulmányok.
35.515
688/96

HERCZEG Klára szobrán

Fischer, Günter: Das römische Pola. Eine archäologische Stadtgeschichte.
München, BAW, 1996. 184 p. 45 t. 1 térk. mell. 30 cm.
(Bayerische Akademie der Wissenschahften. Phil-hist. Kl. Abhandlungen N. F. 110.)
A római Pola. Régészeti várostörténet.
R
618/96

Österreichische Geschichte 378-907. Wolfram, Herwig: Grenzen und Räume.
Geschichte Österreichs vor seiner Entstehung.
Wien, Ueberreuter., 1995.
503 p. 24 cm.
Osztrák történelem.
K
59/96

Per una storia Abano Terme. 1. Dall' eta preromana al Medioevo.
A cura di Bruno Francisci.
Abano Terme, Biblioteca Civica, 1983. 255 p. 22 cm.
(Quaderni aponensi 3.)
Abano Terme történelméhez. A rómaiak előtti kortól a középkorig.
35.517
690/ 96

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

Morandi, Ubaldo: Le biccherne Senesi. La tavolette della Biccherna della Gabella e di altre magistrature dell' Antico Stato Senese conservate presso l'Archivo di Stato di Siena.
Siena, Monte dei Paschi di Siena, 1964. 236 p. 30 cm.
Siena kincstára éves regisztereinek miniatúrás, díszített táblái.
Q 14.523
21/97

Jakab Mária

Magyar múzeumi kiadványok

Összeállította Sárközy Gabriella

Lábadi Károly: A Grassalkovichok barokk kincsei. Kiad. Gödöllői Városi Múzeum, Petőfi Sándor Művelődési Központ, Bp., 1997. sztln.

Grassalkovich Antal és leszármazottainak izlését máig őrzik a világi épületek s az egységes stílusú szakrális tér, amelyet birtokaikon létrehoztak. Ennek a kifinomult barokk-rokokó izlésvilágnak kincseit szaporítják azok az egyházművészeti alkotások is, amelyek a templomok felszereléséhez tartoztak. a XVIII. században. Az a közös bennük, hogy Grassalkovich készíttette, vagy anyagilag hozzájárult beszerzésükhöz, vagy bitokainak népe vásárolta. A legszínvonalasabb darabok a gödöllői birtokközpont területéről, tágabban a váci egyházmegyéből valók, s ezek kerültek bemutatásra a gödöllői Városi múzeum és a Művelődési Központ *„A grassalkovichok barokk kin-csei"* című kiállításán.
A kiállítás tárgyai annak a világnak a pompájába, igényességébe, kézművességének remekeibe engednek bepillantást, amelyben a mértani rendet felváltotta a szabálytalanság, s egy másfajta életérzést teremtett a középkor után.

Őriné Nagy Cecília: Monumentális festészet a gödöllői művésztelepen. Kiad. Gödöllői Városi Múzeum, Gödöllő, 1997. 38 p.

A múzeum kiállításával fel szerette volna hívni az érdeklődők figyelmét a 20. század első évtizedeiben oly nagy szerepet játszó gödöllői művésztelep alkotóira, különös tekintettel a murális, monumentális, faldíszítő művészeten belüli alkotásaikra.
A monumentális festészet mint műfaj renkívül gazdag lehetőségeket rejt magában. Az épület díszítésén túl közvetítheti a megrendelő üzenetét az utca embere a látogatója felé, de közvetíti a művész, az építész, a szobrász és a festő üzenetét is, hiszen a műalkotások végső soron az ő sajátjuk. A monumentális festészet eszköz a szecesszió és így a gödöllői művésztelep céjainak megvalósításához. Az élet mindennapjait hivatott szebbé, gazdagabbá, művésziebbé tenni.
A kiállítás ötletét azok a Gödöllői Városi Múzeumban őrzött, közvetlenül a művésztelep alkotóinak hagyatékából bekerült tervek, színvázlatok, kartonok adták, amelyeken a tervezés, a mű születésének izgalmas folyamata követhető nyomon. A monumentális festészetben alkalmazott technikák rendkívül nagy tudást, előkészítést, felkészültséget igényelnek, ebből szerettek volna a kiállítás rendezői ízelítőt adni.

Dr. Fallenbüchl Zoltán: Grassalkovich Antal. Hivatalnok és főnemes a XVIII. században. Kiad. Gödöllői Városi Múzeum, Gödöllő, 1997. 91 p.

A történetírás csakúgy, mint a múlt iránt érdeklődő nagyközönség, alapjában véve ma sem tudja, hogyan értékelje Grassalkovich Antalt, nehezen bírkózik meg azzal a kérdéssel is, hogy kis volt ő tulajdonképpen.
A köztudatban Grassalkovich mint a gödöllői kastély építtetője él. Valóban nagyon szerette Gödöllőt, gyökeret is vert ott, de ez tevékenységének csak egyik oldala volt.
A kötet végig vezet egész életrajzán, kezdve a család bemutatásával, a különféle iskolák végzése után, hogyan jutott el a királyi titkos tanácsosi címig, valamint ezzel egyidejűleg hogyan kezdte építtetni a gödöllői kastélyt. Gödöllőt eleinte csak egyik rezidenciájának szánta, de de idővel ez lett igazi, állandó székhelye. - Mint ahogyan az általa mintának érzett uralkodók is az idő múltával meghatározott székhelyekhez ragaszkodtak. Ez a vonása tette a magyar-barokk korszak egyik jellegzetes egyéniségévé, alakjává.

G. Merva Mária: A gödöllői iskolák története. Kiad. Gödöllői Városi Múzeum, Gödöllő, 1996. 48 p. ill.

A gödöllői iskolák történetére vonatkozó adatok 1708-ra nyúlnak vissza. Az oktatás kezdezetei feltételezhetően még régebbi időkben kezdődtek, hiszen Gödöllőnek már 1492-ben volt tornyos kőtemploma.
Az első iskolák a középkorban a kolostorokban, egyházmegyei középontokban, városi és falusi plébániákon, illetve azok mellett jöttek létre.
A reformáció, amelyet a tömegkultúra első nagy forradalmaként tartunk számon, a népoktatás fellendülését hozta magával.Ebben nagy szerepet játszott többek között az egyházi műveltség anyanyelvi megszólalása.
A felvilágosodás igyekezett állami irányítás alá helyezni az oktatásügyet és a vallásos ember helyett a hasznos ember lett az új nevelési eszmény. Mária Terézia Ratio Educationist tanügyi rendelete átfogó szabályozást jelentett a magyar oktatásügyben. Grassalkovich Antal nevéhez fűződik az iskolarendszer fejlődése Gödöllőn, az addig csak alsófokú képzést felváltották a különböző felekezeti iskolák beindítása.
A községi elemi népiskola a XX. század legelején valósult meg a felekezeti iskolák meghagyása mellett.
A gimnázium létesítése 1911-ben történt, amelyhez maga I. Ferenc József biztosította támogatásáról a a küldöttséget a gödöllői kasélyban.
A visszamaradt adatokból kiderül, hogy a két világháború között létezett egy olyan erős kispolgárság és kisiparos réteg, amelyek az egyházzal összefogva el tudta tartani a gimnáziumot.
A kötetben a szerző időrendi sorrendben mutatja be a gödöllői iskolákat. Az első a Református Elemi Népiskola (alapítási éve: 1708), s a felsorolás az 1991-ben alapított Waldorf iskolával zárul.
Teljes képet kaphatunk egy gazdag szellemiségű város iskoláinak történetéről, azok folyamatos fejlődéséről.

Múzeumok Pest megyében. Szerk.: Asztalos István. Kiad. Pest Megyei Múzeumok Igazgatsága, Szentendte, 1996.183 p. ill. (Pest Megyei Múzeumi Füzetek Új Sorozat 3.)

Nagyon szép és hasznos összeállításban olvashatunk Pest megye múzeumairól. A kötet részletesen ismerteti elsőként Szentendrén található, majd az egyéb városok múzeumait.
Szinte minden szükséges, múzeumokra vonatkozó adat és tudnivaló megtalálható a

Herczeg Klára kobrán

A Magyar Nemzet megkérdezte:

Hogyan juthat be a mentő a budai Várba?

A minap a Várba igyekvő egyik mentőautó, amely egy szívbetegért indult, állítólag húszperces várakozásra kényszerült, mivel az új beléptetési rendszert üzemeltető sorompókezelő nem tartózkodott a helyén. *Fitos* Péter, az I. Kerületi Önkormányzat illetékes munkatársa úgy tudja, hogy a mentő a budavári palotába tartott, ám nem kellett hosszabb ideig várakoznia, mivel a sorompó nyitva volt. Az ügy kapcsán azonban felmerül a kérdés: *vajon ezentúl minden beteghez időben eljuthatnak-e a mentők?*

– A Fővárosi Közgyűlés 1993-ban fogadta el az azóta többször módosított rendeletét, amely a kiemelt és védett övezetekbe való behajtást és parkolást szabályozza – mondta Fitos Péter. – E rendelet szerint minden, megkülönböztetést használó jármű *engedély nélkül is* behajthat ezekre a területekre.

– Ez azt jelenti, hogy ezentúl a tűzoltók és a mentők is zavartalanul közlekedhetnek?

– Igen, bár szerintem eddig is zavartalanul közlekedhettek. Csak akkor mehetnek be a Várba a szóban forgó járművek, ha használják a megkülönböztető jelzést, így jelezve a sorompókezelőnek, hogy be szeretnének hajtani. Ugyancsak engedély nélkül hajthatnak be a diplomáciai testületek járművei, illetve a Fővárosi Közterület-fenntartó Rt. kukásautói, ha sárga figyelmeztető jelzést használnak.

– Mi van akkor, ha a kezelő nincs a helyén?

– Ilyen nem lehetséges, mert a három bejárat közül kettőnél *nem egyedül* ügyel a sorompókezelő. A Palota úton hárman, míg a Hunyadi úton ketten vannak szolgálatban. A szolgálat 24 órás, tehát mindig van valaki a fülkében. Ahol pedig nincs őr, ott *a mikrofonba* kell beszólni, és azonnal felnyitják a sorompót.

(fazekas-ruck)

A szálak külföldre vezetnek

Forinthamisítók Szlovákiában

Huszonötmillió forint értékű *hamis ötezerforintost*, különböző fegyvereket és hamis okmányokat talált a szlovák rendőrség a Rimaszombathoz közeli Bakta nevű, apró falu illegális nyomdájában. Két gyanúsított személyt a helyszínen elfogtak, többen elmenekültek. Bizonyosnak látszik, hogy a zugnyomda tartósan a magyar forint hamisítására rendezkedett be.

A *TA SR* szlovák hírügynökség – besztercebányai rendőrségi forrásokra hivatkozó – pénteki jelentése szerint a szlovák rendőrök csütörtökön délután ütöttek rajta a 260 lakusú Bakta zugnyomdáján. A helyszínen sikerült letartóztatni a 38 éves E. *K.* rimaszombati vállalkozót, aki a természettudományok doktora címet viseli és társát, a Baktán lakó, 43 éves J. *M.*-et. Az akció során több férfi – idegen rendszámú gépkocsikon, feltehetően egy fehér színű Skoda Favoriton és egy Volkswagen Golfon – elmenekült a helyszínről. A rendőrség a lakosság segítségét is kérve országos körözést adott ki ellenük. A helyszíni házkutatás során a rendőrök a 25 millió forint már elkészült hamis pénzen kívül még nagy mennyiségű „félkész" hamis bankjegyet, nyomólapokat és egyéb bűntárgyakat, fegyvereket, hamis okmányokat foglaltak le. Az előzetes szakértői vélemény szerint a hamis ötezerforintosok igen jól sikerülteknek látszanak. Valószínűsíthető, hogy az ügynek külföldre vezető szálai is vannak, sőt – mint a TA SR írja – „egyes rendőrségi források szerint alapos a gyanú, hogy a rajtaütésnél lefoglalt fegyverek némelyikét egy Magyarországon elkövetett, súlyos bűncselekménynél használták."

A cicatolvaj

egyik közeli kertes
el kísértem növeke-
első gimnáziumba.
ását az iskolakezdet
ió nyári napfény az
akár egy megfélem-
ozzám. Amikor re-
, hogy valami na-
tükröződött a sze-
st tegyen. Nehezen

a kiscicát a szom-
begtetve a pilláit. –
ehér folt ékeskedett

a cicát, és azt sem
szívesen meghall-

szokott olykor a

a Foltoska – homályosult el a lány tekintete. – A cica Ica nénié volt ugyan, de két unokája agyonkínozta Foltoskát. Nem engedték be soha a lakásba, a kertben kellett hálnia egy pokrócdarabon. Olykor kapott ennivalót, de vizet már ritkán vittek neki. Ilyenkor keservesen sírt szegényke. Arra gondoltam, mennyivel jobb helye lenne neki az én iskolatársamnál, akiknek most kertjük is van. Ott kényeztetnék Foltoskát, vennének neki fonott kis kosarat, és beengednék az előszobába is. Mert jönnek már az esős, őszi napok. Mi lesz szegény állattal, ha továbbra is ott marad a pajkos gyerekek kénye-kedvének kiszolgáltatva?

– És ezért elloptad a Foltoskát, úgy-e? – kérdeztem tőle nagyon szelíden, miközben megfogtam a kezét.

– Igen – sütötte le bűntudattal a szemét. – Korán keltem, s láttam, hogy a szegény pára a kertben ténfereg. Szétnéztem, senkit sem vettem észre, lefu-

Aztán elvit-

Magyar Nemzet
SZOMBAT, 1997. szeptember 13.

Ma

Napkelte: 6 óra 19 perc, napnyugta: 18 óra 59 perc.

Kornél és ***Ludovika*** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Kornél latin eredetű név, jelentése: somfa, szarv, corneliusi. Ez a név ritka nálunk. Jeles viselője volt Sziklai Kornél komikus, színigazgató vagy Rados Kornél mérnök, aki a második világháború után Budapest újjáépítésének irányítója volt. Kornél pápára és vértanúra szeptember 16-án emlékezik az egyház.

A Ludovika latin, germán, ófrancia név, jelentése: hírnév és háború. Ez is ritka név. Rangos tulajdonosa volt I. Ferenc József feleségének, Erzsébet királynénak az édesanyja.

Bár a Jánosok más napokon ünnepelnek, az egyház ma Aranyszájú Szent Jánosra, a bírák és ügyvédek védőszentjére emlékezik.

Szeréna és ***Roxána*** nevű olvasóinkat köszöntjük vasárnap.

A Szeréna latin eredetű név, jelentése: derűs, vidám. A ritka nevek közé tartozik. Jeles viselője volt Fáy Szeréna, a Nemzeti Színház örökös tagja, a Színiakadémia tanára. Klasszikus drámák hősnőit alakította, idős korában komikai szerepkörben is foglalkoztatták.

A Roxána perzsa, görög név, jelentése ismeretlen. A legrégibb nevek közé tartozik. Nagy Sándor macedón király a perzsa fejedelem lányát, Roxanát vette feleségül. Mint irodalmi figurát Edmond Rostand verses drámájából, a Cyrano de Bergeracból ismerjük.

Évforduló

Ma 200 éve, 1797. szeptember 13-én született Székelykálon Aranyos-Rákosi Székely Sándor író, unitárius püspök. Unitárius papcsaládból származott. Kolozsvárott, majd Bécsben tanult teológiát. Kolozsvárott az Erdélyi Magyar Museum című folyóirat munkatársa volt. 1822-ben nevezték ki tordai pappá. (Marosszentkirályon halt meg, 1854. január 27-én.)

– Elhunyt Szászi József újságíró. Életének hatvanharmadik évében, péntekre virradóra érte a halál. 1990-ben mint a Magyar Hírlap főszerkesztő-helyettese vonult nyugállományba. Az elmúlt években az Új Magyarország külső munkatársaként dolgozott. Temetéséről később intézkednek.

– Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész temetése szeptember 16-án, kedden 11 órakor lesz a Farkasréti temető Makovecz termében – közölte a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete. A 91 esztendős művész augusztus 6-án hunyt el.

– Négyszáz hektáron égett a Hortobágyon az elszáradt fű Kondásfenék és Papegyháza között pénteken. A tűzoltóknak csak hosszú órák múlva sikerült eloltaniuk a tüzet.

– Harangcsere Szeghalom ban. Az 1858-ban Németországban öntött s azóta szolgáló, ám a közelmúltban megrepedt vasharang helyett új, bronzharangot öntet s megújítja az öreg tartószerkezetet is Szeghalmon a református egyházközség.

– Megnyílik hétfőn a Ráday Galéria (Budapest IX., Ráday u. 8.), s XX. századi magyar és külföldi képzőművészek munkáit mutatja be. Az első nap 10–19 óra között, a többi napokon 10–18 óra között, illetve külön megbeszélés szerint is látogatható.

– Nemzetközi rablóbanda. Bosnyák, holland, horvát és román állampolgárok a gyanúsítottjai annak a rablásnak, amely szeptember 7-én történt a lajosmizsei Totál benzinkútnál. Egy négyfőnyi társaság bántalmazott egy román nőt, elvették a pénzét, s a férjét megfenyegették.A riasztott kecskeméti és lajosmizsei rendőrök elfogták és őrizetbe vették a feltételezett elkövetőket.

– Egy felnőttet és egy hároméves gyermeket gázolt el a Budapestről Szegedre tartó személyvonat Pestlőrinc és Szemeretelep megállóhely között péntek este. A két holttestet a tűzoltók szabadították ki a vonat alól. A baleset a többi vonat forgalmát nem akadályozta.

Vármentés Salgón

A rendszerváltás után megalakult a Karancs–Medves Alapítvány, amely a salgói várrom helyreállítását tűzte ki célul. A kezdeményezés találkozott a város jelenlegi vezetőinek az elgondolásával is, s a vár gondozója, a Kincstári Vagyonigazgatóság, az önkormányzat, az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség és az alapítvány együtt pályázott központi pénzek elnyerésére. Ez sikerült, s a napokban megkezdődött a munka. Az építőanyag felhordását, valamint a várhoz vezető út kiszélesítését közmunkásokkal végeztetik. A látogatók elől három hónapra elzárt területen tavasszal folytatódhat az 1980-ban félbemaradt régészeti feltárás is.

(németh)

Lóverseny

A csütörtöki galoppversenyek utolsó két futamának eredménye:

VI. 1. Kócsag (2), 2. Quo Wadis (8), 3. Gerda (6). 10: 74, 30, 11, 32. Bef.: 375, 296. H. bef.: 7527. VII. 1. Mox (4), 2. Pompey (16), 3. Ígéretes (5). 10: 44, 15, 17, 38. Bef.: 939, 411. H. bef.: 33 558.

Tippek a szombati ügetőversenyekre:

I. Action Star (12), Alcatraz (2), Alag (4), Állócsillag (8), II. Zűr (5), Volvo (6), Sumer (8), Anyika (1). III. Lady Bros (4), Virgonc (8), Tét (2), Zsörtölődő (9). IV. Virágos (7), Vatikán (2), Drewerful Speed (4), Take Control (6). V. Tripleezart (1), Tameways S. L. (3), Gunnel Diadem (7), Zsandár (8), VI. Candy Starlight (6), Prima (12), Siller (7), Rikkancs (11). VII. Zöld király (7). Rendfőnök (10), Addicted (5), Black Lee (3). VIII. Valentina (4), Unaccepted (11), Végvár (7), Worchester (1). IX. Zöldellő (7), Oidipus (6), Zsenge (12), Tercett (4). X. Vízigót (8), Töhötöm (11) Kigazma (12), Vitázó (9).

A versenyek 14 órakor kezdődnek.

Herczeg Klára

Szabad Művészet

1952. 6 sz. 259. l.

272

Borovszky Samu

Szendrő vára.

Értekezések a tört. tudományok köréből.

XXII. k. 2. f.

Budapest, 1908. M. Tud. Akadémia.

8-r, 40 l. Fűzve.

I. 2. p. h.

—.60 P

Herczeg Klára

Szabad Művészet

1952. 6. sz. 272. l.

Csekonics Erzsébet grófnő

Erdély kultúrképe.

A szerző eredeti rajzaival.

Bpest, és n. Palladis. 8-r, 214 l. Füzve

I. 2. p. h.

2·50 P

Herczeg Klára

Hobrai

Élet.

Ujmagyképzőm II.

47.t. 62.l.

39878/909. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, mult hó 12.-én 154 szám alatt kelt fölterjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett kiadom.

Budapest, 1909. május hó 4.

A miniszter helyett:

Herczeg W. Klára

nobrair

lásd 48 – 51. n.

Alkotás Művészház

II. csop. kiáll. 1942 dec.

91 - 90

91 12

100·1

12·58 x 0·1 12·58 x 3

3·774

12·2026 x 635

732156

366078

610130

77486510 x 1·16 + márlegpénz!

77486510

464919060

8988·435160

Herczeg V. Klára

Szobrai

Arcmás, terracotta,	magánt. ~~eladó~~
"Ülő" akt, bronz	500.—
Madonna, terracotta	50.—
Anya, terracotta	100.—

Alkotási Művészcsop. II.
csop. kiáll. 1942. dec.

Herczeg W. Klára

festő

Alkotás Művészház II. csop.

Kiáll. 1942. dec.

HERCZEG W. KLÁRA

48.	Arcmás, teracotta	500.–
49.	Ülő akt, bronz	50.–
50.	Madonna, teracotta	100.–
51.	Anya, teracotta	

magántulajdon

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

Herczegh Klára

Keramikus

vázája

Ipam. muz. nj
verz. kiáll.

1948. nov

ismertetőt sokszorositva a tanul
hetnénk.

Mint a Budapest székesfő
mély tisztelettel kérem a Tekint
ismertető összeállitását egy - B
lógus szives megküldésével részü

Fogadja Tekintetes Elnök
mint a tanulmányút céljából Buda
hálás köszönetünket.

Budapest,1930.január hó

Herceg Weisz Klára

nobrász

l.

u /

MAGYAR IPARMUVESZET

1940. 39. l.

51

Herczeg-Weisz Klára

otvös

l.

a

MAGYAR IPARMUVESZET

1940. 51. l.

Herczeg Klára

Szabad Művészet

1950. 10. 399. l.

Herczeg Klára
nabrán

l.

Szabad Művészet

1950.10.415 l

rdó

es

orka

ár
kó
ás

ánya
ny

vár
ocsárd

yad
dány

Csap
Dévényujfalu
Drávafüred
Érsekujvár
Fülek
Gyergyószentmiklós
Illava
Királyhágó
Korompa
Léva
Málnás
Marosvásárhely
Nagyenyed
Nagyszeben
Nyitrabánya.
Pancsova
Pöstyén
Rónaszék
Sepsiszentgyörgy
Szászrégen
Szilágysomlyó
Titel
Trencsénteplic
Ungvár
~~xxxxxx~~ Világos
Zalatna
Zsibó

Kollenczer

Herczegh Klára

nobrák

(1906 –)

Szabad Művészet

1957. 198. l.

| | | |

Herczeg Klára

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 367. l.

Budapest, 1933. febr. 24.

Kedves Barátom,

nagyon Érlek, légy Egyes a 3 Kossuth képet sorain elömutatójának kiszolgáltatni.

Hercreg Lászlóné Weiss Klára szobr.

1906. Bp

Bécs: J. Josefu szobr.

Kép Frisk. 1928 Ztrobl Zs

1930-32 Páris, Despican

1933-tól Pesten kulfi porcellán
[illegible] dolg., portré

I. M. kép kiáll 1950: Gyümölcs szedő, Trak-
II. " " ". Sport-oló Fonos lány
ifjúság, Első vörös
jakrendő

M. kat. a trab-ért: Honvéd család,
Ugyoncfogadás

Tavaszi Tárl. 1952: Mesék a föld
(Mérés mozg. kat
meg kórás ból)

Földalatti sportstadion állomás
„Kosár labda jelenet" (3 figurás)
(Varga [illegible] kozmaka

Hercegh W. Klára
szobrász
V. Szalay u. 3.

1932 N. Szal
pozefigurák
kiáll

MKSz 1947

1953 Képesu alap „Honvéd" szobrpály 2. dy
„Határvadász"

1953. Népstadhoz vez. úton „kosár-
labdárók"

1956 Perecesbányán áll. fel szobrát

1959. áll fel kecskemétan 1919.
Tan. közt. emlmű vét
Köztarsaság tári martirok emlmű

Herczeg Klára gyűjteményes kiállítása

a Nemzeti Galériában

Ha az ember végignézi az egyes tárgyakat (a nagy szobrokról természetesen csak nagyméretű, igen szép fotók számolnak be), jólesően feltűnik, milyen szépek az egyes figurák sziluettjei. Mennyire tiszta körvonalakkal vésődnek a levegő hátterébe. Látszik ez persze a fényképeken is.

Nem szeretném fölfedezni a tényt, hogy egy női művésznek a női test mindig is mást jelent, mint a férfiaknak. Sohasem volt számára se titok, se préda. Hanem természetes kifejezőeszköz, lelkiállapot számára. Nem lehet erre nem gondolni, amikor az ember végigpásztázza ezt a rengeteg figurát: a vietnami anyát halott gyerekével, minden póz nélkül; és azt az egészen másféle „Nyírfácska" című nyújtott nőalakot, akit fából faragott a művész, jóformán hajlított mértani síkokból és valami játékos ötlettel egy kis valódi faágat adott a kezébe... Az élő fa és faág különösen kedvenc motívuma. Az a nagyon magános, erőteljes nő, akinek köpenyét kegyetlen szél fújja és egy kicsavart fa alatt görnyed, „Vihar" címen nagyon sok nemzedékünkbeli asszony címeralakja lehetne. De hát van itt más is, egészen más. Egy kis szerelmespár, mely nagyon jólnevelten, de összefonódva ül egy padon. Ellenpárja talán: a „Magány". Kőből faragott magyar parasztasszony. Teljesen zárt és reménytelen. Persze, hogy erről Barlach is eszébe jut az embernek, mint ahogy természetesen *Herczeg* Klára sem maradt érzéketlen semmiféle áramlattal szemben, ami átáradt az időn. Csakhogy mindig erősen ő maga maradt, kitűnő mesterségbeli tudásán kívül, valami megértő gyengédséggel a tárgya iránt. „Requiem" című kisplasztikájában is ott van ez. A földön ül a figura és előrehajlik egyik felhúzott lábára támaszkodva. Még az átlátszó negatív formák is elegánsak rajta. És bármilyen őszinte a bánata, érezni, hogy emlékszik sok minden szépre és ez vigaszt jelent. Kisplasztikái közül — bevallom — már régebben van néhány kedvencem. Orfeusz könnyedén karcsú ifjú, kicsit vázlatos öltözékben, ahogy ez manapság illik. Kezében lantjával, hátrafordul, mintha egy dallamra figyelne, amit mindig hallani fog ezentúl. Újabb mű a Pantomim. Hogy Marcel Marceau ihlette, az abból is látható, hogy a művész nem röstellt a kis bronzfigurára ezüst színű maszkot adni. Igen, ezen a nyelvezeten is beszél ez a szobrász, ezen a nagyon maj, visszafogott, csak beavatottaknak szólón is. Az érmék külön lírai világ. A neutronbombák ellen miniatűr városkép egyetlen halott nővel az előtérben. Az érmeportrék közül — József Attilát és Adyt, Bartókot igencsak ismerjük már tőle —, de meglepetés erejével hat Léda arcképe, akit megszoktunk az „Elbocsátó szép üzenet" kegyetlenségével nézni. És itt hirtelen elénk villan vonzóan, hullámos strucctollas kalappal, s mintha a háttér is ezt a hullámzást ismételné.

Fedor Ágnes

Magyar Nemzet 1981. dec. 10.

egyre inkább felszínre hozta a közvetlen termelésirányítók deklarált és valóságos jogaik között fennálló feszültségeket. Ezek feloldása ma már nem képzelhető el felülről irányítva, hanem csak az érdekeltek — s gyakran kárvallottak — közreműködésével, tapasztalataik meghallgatásával és figyelembevételével.

—lászló—

rukció összesen nyolcszázmillió forintba került: a beruházók ennek csaknem kétharmadát gépekre költötték. Így jött létre Európa egyik legmodernebb kábelgyára, ahol 1985-re az idei egymilliárd-hatszázmillióhoz képest megkétszerezódik a termelés, az értéke pedig eléri a 3,5 milliárd forintot. Gyors ütemben növekszik a gyár exportja is.

Sokoldalú egyéniség

Herczeg Klára kiállítása Gyöngyösön

Talán ez a mostani kiállítás az első, ahol csak szobrokat láthat az érdeklődő. A Gyöngyösi Művelődési Ház nagytermében Herczeg Klára művei sorakoznak egymás mellett.

Érdekes és elgondolkoztató az, amit itt látni lehet. Talán a szobrász sokoldalú érdeklődése a legjellemzőbb. Figyel az élet sokszínűségére, nem zárkózik el a különböző hatások elől, és igyekszik is ezeket a különböző élményeket kőben, agyagban és fémben visszaadni. Szívesen időzik a történelmi témáknál, de a szatirikus hangvételű Vasárnap délután jellegzetesen kispolgári családja is megtalálható a kompozíciók között, hogy a plakettokon túl a karakterisztikus portréig jusson el. A plakettok közül Gaugin markáns vonásai élnek a legjobban a véleményem szerint. Az ember jellegzetes egyénisége, bonyolult személyisége melegíti át Édesanyám, Kelen Jolán és Füst Milán vonásait.

A szobrász a leghatározottabb a történelmi témákban. A háromfigurás Ülősztrájk ritmusa, erőt sugárzó zártsága éppen úgy határozott világnézeti állásfoglalás, mint az 1919-es emlékmű, amelynek nőalakja a Kiss István alkotta szobor párjának tűnik. Őszinte humánum és az értelmetlen pusztítás elleni hangos tiltakozás a Háború című kompozíció. A vietnami anya halott gyermekét tartja a karjaiban, odatárva az egész világ elé a fiatal élet elpusztításának céltalanságát, embertelenségét.

Megint más sorba illik zártságával, tömbös tömörségével a Reggel című alkotás. Itt a stilizáltnak tűnő vonalak jelzőrendszere fejti ki a szimbólumot: az anya és a gyermek összetartozását, ami egyben mély optimizmust is sugároz. Ennek ellentétpárja hangulatban, érzésben a Magány, bár a kifejezés ugyanazt az eszköztárat használja.

A klasszikus megoldás felé hajlik a Leány a galambbal éppenúgy, mint a Leány a hegedűvel. Ezekben a letisztult érzések harmóniáját kapjuk vissza. Szinte hihetetlennek tűnik mellettük Nike kevés vonalú könnyedsége. A kevés formai jegy ennél a szobornál mégis nagyon sok érzést közvetít, nyílt és világos a művész mondanivalója. Örülni kell annak a lendületnek, amely ebből a karcsú alakból árad.

Azt csak sajnálni lehet, hogy ezen a tárlaton csupán a kisméretű alkotások és a vázlatok láthatók. Hogy miért, nem kell magyarázni, hiszen technikailag nagyon nehéz feladatot jelentett volna a nagy alakú szobrok beállítása a művelődési ház nagytermébe. A valóságot pótoló néhány fénykép nemcsak a sajnálkozásunkat erősíti meg, hanem azt is példázza, milyen más a valóságos környezetben felállított teljes mű hatása. Mennyivel szuggesztívebb, vonzóbb, kifejezőbb.

Herczeg Klára szobrai Gyöngyös kulturális életében emlékezetes élményt nyújtanak. Érzelmi, gondolati gazdagságuk és világos kifejezési formáik mindenki számára érthetővé teszi a művész egyéniségét, szimpatikussá szándékait és állásfoglalásait, elkötelezettségét a haladó eszmék mellett.

(G. Molnár F.)

valósággal beleizzad a témá-
ba. Mert, hog
legjobb akara
könnyű külön
az emberek k

Való, igaz,
— ha felszíne
nak a megold
mításba vehe
kat leszűkítik.
aligha kell ez
— igenis lehe
dolgozók közö
széles skáláját
használni egy-e
mellett, vagy
ellen.

Leggyakrabban
könnyebben — a
és a szolgálati i
tesznek különbség
gozók között. Nos,
gában nem is b
nyilvánvaló, az oklevél többet jelent mint a szakmunkás-bizonyítvány, a technikusi képzettségnél magasabb a diplomás végzettség, s aki két-három éve dolgozik a vállalatnál, még kevesebbet tett ott a közöshöz, mint aki öt, tíz, tizenöt, huszonöt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÉTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
NÉPÜJSÁG
Eger
1970 ÁPR 16

Herczeg Klára

166 527
...-os diákja közül 144 970 kíván továbbtanulni. Gimnáziumba 25 774-en, szakközépiskolába 38 887-en kérték felvételüket, 75 827 fiatal szakmunkástanulónak, 4482 pedig egyéb helyre jelentkezett.

A tavalyi adatokkal össze-

Ljudmilla Kunyeckaja:

Lenin d

9. Te

1920. október 25-én kereste fel Vlagyimir Iljicset Washington Wanderliep amerikai gyáros. Az Egyesült Államok és Oroszország gazdasági kapcsolatairól és a kamcsatkai kőolajkoncesszió megteremtésének lehetőségéről tárgyaltak. 1921 nyarán Lenin France marylandi szenátort fogadta, november 28-án pedig Christiansen amerikai közgazdász, a neves politikus tárgyalt vele. Christiansen 1920-ban elnökjelölt volt.

A találkozó emlékét több fénykép őrzi, amelyek a Népbiztosok Tanácsa elnökének dolgozószobájában készültek, s egy rövid filmfelvétel a Kreml egyik terén a beszélgető Leninről és Christiansenről. Ezek a találkozók módot adtak Leninnek ahhoz, hogy kiderítse, miként vélekednek a hivatalos és az üzleti körök a Szovjetunióval folytatandó kereskedelemről. Ez a kereskedelem lassan, de mégis megindult. Svédországból Siemens-telefonkészülékek és mozdonyok érkeztek. Németországból „hidrotőzeg-termeléshez" szükséges berendezést vásároltak. Szovjet mérnökök indultak Finnországba, Svédországba, Dániába és Kanadába, hogy a helyszínen tanulmányozzák a tőzegkitermelés módszereit. Armand Hammer, amerikai üzletember saját kezdeményezésből látogatott az Egyesült Államokból Oroszországba.

Lenin dolgozószobájában, a [illegible] áll egy kis szobor, amely mindig felkelti a látogatók érdeklődését: Darwin könyvén ül egy

Herczeg Klára szobrászművész kiállítása a Műcsarnok kamaratermében

Legjobb formájában mutatja meg *Herczeg Klára* szobrászművészt a *Műcsarnok kamaratermében* jelentős ízléssel, modern mértéktartással rendezett kiállítása. Nevét — mint *Csap Erzsébet* katalógus-előszavában is olvassuk — a közönség a felszabadulás után kezdte szélesebb körben megismerni, mert azt megelőzőleg külföldi porcelángyárak részére készített zsánerfigurák mintázásával foglalkozott. Körülményei a porcelán területéről csaknem közvetlenül a monumentális szobrászat mezejére sodorták. Több köztéri szobor, emlékmű komponálására kapott megbízást 1954-től kezdve a legutóbbi, 1964-ben készült, saját egyéni hangján megszólaló *Támaszkodó*-jáig, mely Pannónia egyik legkedvesebb falujában, Pálfán áll, az új iskola előtt.

Herczeg Klára kiállítása egy művészi pálya figyelemre méltó állomása. Végigkísérhető rajta egy szobrász magáratalálásának bonyolult története. A kiállítás egyben felvet néhány olyan kérdést is, melyben állást kellene foglalnia művészeknek, művészeti íróknak egyaránt, ha nem közömbös számunkra képzőművészetünk alakulása.

Bontsuk meg most a fontossági sorrendet és kezdjük Herczeg Klára *Gyomláló* című, szép szobrával, melynek képe a katalógus homlokán szerepel. Ez a jól felépített, mozdulatában indokolt, részleteiben értelmesen elnagyolt kisplasztika olyan hatást kelt, mintha Medgyessy *Súroló asszonya* egy percre letette volna kezéből a kefét és éppen gyomlálással foglalatoskodna. A kérdés, mondhatnók, elvi és csak kollektíven lehet elmélkedni fölötte. A kérdés ugyanis így tehető fel, maga a szobor kérdezi: mennyit lehet meríteni a hagyományok tiszteletéből, kultuszából, mi a mérce, ismérv, mi a lényeges arra nézve, hogy tiszteletre méltó hatásról van-e szó, vagy egyébről. Mert nemcsak öröm hanem művészetünk láncszerű folytonosságát is felismerhetjük abban a pozitív törekvésben, ha páratlan mesterünk, Medgyessy Ferenc művészete, szelleme örökösökre talál. Herczeg Klárának a *Gyomlálónak* átköltött *Súroló-asszony* nem szándékolt, inkább „tudatalatti" vállalás volt, melyről egy beszélgetésünk alkalmával azt mondta: „lehet, hogy Medgyessyre gondoltam". Félreértés ne essék, a kiállító művész csaknem egész pályáját jellemző darabokkal bemutatógyűjteményében ez az egyetlen Medgyessy-hatást tükröző munkája.

Tehetsége a kisplasztikai zsáner műfajában érvényesül leginkább. Megbízható portrészobrász, egyik legsikerültebb alkotása *Kelen Jolán portréja*, mely bizonyítja, hogy mélyebbre is tud tekinteni a felületnél, ha modellje közel áll hozzá. Érdekes *Picasso* clownfelfogású feje. *Goldmann György plakettjéhez* érdemben nem szólhatunk hozzá, mert a mártírtehetséget nem ismertük személyesen. *Bálint* Györggyel viszont egy szerkesztőségben dolgoztunk. Tündéri egyéniségét művész eddig még nem tudta visszaadni. Herczeg Klára Százados úti műtermében alkalmunk volt látni *Bálint György plakettjének* negatívját. Ezen mintha több vonás tükrözte volna egyéniségét, mint a bronzöntvény. Kár, hogy a negatívot nem láthatjuk a kiállításon.

A másik elvi kérdést Herczeg Klára köztéri monumentális alkotásai vetik fel: az *alkotó és a zsűri harmonikus kapcsolatának* eddig alig megoldott kérdését. Ha megnézzük vázlatait, terveit, és összevetjük a kivitelezett, felállított művek nagyított fényképeivel, azt a tanulságot szűrhetjük le, hogy a zsűri segítsége olykor hasznos volt, máskor nem. Van amikor a jó tanács szinkronban van a művész elképzelésével, magáévá tudja tenni, belátja, hogy a szobor javát szolgálja, s végrehajtja a javasolt változtatást. Szerepel viszont olyan dokumentációs anyag is a kiállításon, ami arra vall, hogy a zsűri nem állt a helyzet magaslatán. A művész elképzelését, koncepcióját s tegyük hozzá, a helyeset kifogásolhatta. Lefékezte a szobor mozdulatának lendületét, megzökkentette ritmusát, és ezzel útját állta a művészi mondanivaló teljes kibontakoztatásának, ami törvényszerűleg kihat a legnemesebb szándékú formai-esztétikai törekvésre is. A köztéri szobor nem olcsó mulatság. Fokozott felelősséget hárít mind az alkotóra, mind a tanácsadó, a vétójoggal felruházott zsűrire. Azonkívül talán fölösleges ismételgetni: a köztéri szobor a művészi nevelés egyik legfontosabb tényezője, eszköze. Nem mindegy tehát, mit teszünk a közterekre.

A fent említett kérdések a képzőművészeti élet közügyei. Napirendre tűzésük sürgős. Talán Herczeg Klára nem veszi zokon, hogy most nem csupán az ő „magánügyével", szép és értékes kiállításának részletes elemzésével foglalkoztunk.

Dr. Dutka Mária

MAGYAR NEMZET
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.
1969 APR 26
Magyar Hírlevél

zánk bővíteni kívánja zetközi munkamegosz együttműködést az ip melés területén, elsős testvéri szocialista o kal.

Népfrontküldöt utazott a VDK

Sarlós Istvánnak, a fias Népfront Országos csa alelnökének, a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága elnökének vezetésével pénteken *népfrontküldöttség utazott a Vietnami Demokratikus Köztársaságba.* A delegáció elutazásakor jelen volt a Ferihegyi repülőtéren *Hoang Luong*, a VDK magyarországi nagykövete és *Le Huu Van*, a DNFF budapesti képviseletének ideiglenes vezetője is. Sarlós István elutazása előtt adott nyilatkozatában elmondotta, hogy a *„Budapest Hanoiért" akció keretében* fővárosunk kórházat adományozott a vietnami fővárosnak, a berendezések nagy része már megérkezett Hanoiba és április 30-án útnak indul Budapestről az utolsó szállítmány is.

A lengyel közoktatásügyi miniszter az Akadémián

Erdey-Grúz Tibor, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pénteken hivatalában fogadta dr. Henryk *Jablonskit*, a Lengyel Népköztársaság hazánkban tartózkodó köz- és felsőoktatásügyi miniszterét, a Lengyel Tudományos Akadémia alelnökét. A találkozón részt vett *Mátrai* László akadémikus és dr. *Székely* György egyetemi tanár, a magyar—lengyel történész vegyesbizottság magyar elnöke.

Magyar—jugoszláv pénzügyi tárgyalások

A magyar—jugoszláv pénzügyi albizottság április 21 és 25 között Budapesten ülése-

lobogót és a munkásmozgalom vörös zászlaját pedig a gellérthegyi Felszabadulás emlékmű előtt.

Az ünnep reggelén *zenés ébresztő* köszönti a budapes-

Befejeződött a munkaügyi miniszt

Jegyzőkönyv aláírásával befejeződött a KGST-tagországok munkaügyi miniszterei-nek budapesti értekezlete. A tanácskozás részvevői egyöntetűen kifejezésre juttatták, hogy a tagállamok munkaügyi szervei között *tovább kell fejleszteni az együttműködést.*

Valamennyi tagországban folyamatban van a népgazdaság irányításának tökéletesítése, a dolgozók anyagi érde-

Magyar kezdeményezé az ipari kooper

Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága április 9—23 között tartotta *Genfben* 24. közgyűlését, amelyen Magyarországot dr. *Szita* János miniszterhelyettesssel, a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Titkárságának vezetőjével az élen kormánydelegáció képviselte. A közgyűlés munkájáról dr. Szita János a következőket mondotta:

— Ez az egyetlen európai fórum, ahol az európai szocialista és tőkés országok kormányainak képviselői *találkoznak és megvitatják a gazdasági problémákat.* A közgyűlés vitájának hangja mindig erősen függött a világpolitikai helyzettől. Az idén jobb volt

Folytatódtak dr. Bi tárgyalása

A Hikari szuperexpresszen, a világ leggyorsabb vonatán utazott Tokióból kétnapos osakai és kiotói útjára dr. *Bíró* József magyar külkereskedelmi miniszter. Osakában a kereskedelmi és iparkamarában *Satoh* kormányzó és *Hasekawa*, a Sumitomo vegyiművek elnöke üdvözölte a magyar minisztert, kíséretét, valamint *Szigeti* Károly nagykövetet.

A Matsushita Electric gyárban *a világ legkisebb televíziós készülékét mutatták be a magyar küldöttségnek.* Kiotóban a külkereskedelmi miniszter műemlékeket tekintett meg. Pénteken Tokióban folytatódott a zsúfolt japáni program. Az egyik nagy áruházban *„magyar fesztivál"* nyílt. Az ünnepségen megjelent a japán császár öccse és annak felesége, a japán közélet képviselői, a diplomáciai kar számos tagja. Az ünnepségen Szigeti Károly mondott beszédet. A hercegi pár vágta el a jelképes szalagot, majd a vendégek megtekintették *a magyar kép-*

1021

Herczeg Klára "Munkácsy-díjas szobrászművésznő"

1980. V. 10. 9.30 Petőfi

Hogy tetszik lenni?

- Gáspár Ágnes beszélget Munkácsy-díjas szobrász művészünkkel, Herczeg Klárával.

- Azt irja Pogány Gábor. "Négy évtizedes alkotó tevékenység áll a művésznő mögött és ez alatt az idő alatt mit sem lazitott a valósághoz füződő bensőséges kapcsolatán, mindig az igaz mondást, az őszinteséget szerette.".

- Nekem más nem lebegett a szemem előtt csak az, hogy szobrász legyek, hogy mintázhassak, hogy dolgozhassam. Tehát nekem ilyen távoli céljaim, hogy világmegváltás és még ilyen nagy szavak eszembe se jutottak. Bécsben éltem akkor édesanyámmal, és egy jó barátunk fölfedezett engem, szóval fölfedezte, hogy tehetségem van a szobrészathoz. És azt javánlotta, hogy egy bonzöntő gyárba menjek el tanoncnak. Abból a szempontból volt akkor előnyös, mert kaptam mütermet úgy ahogy anyagot ahhoz, hogy elkezdhessek egyáltalán mintázni. Később aztán Pestre kerültem, akkor be kerültem a Képzőművészeti Főiskolára, és ott minden lehetőség megvolt arra, hogy komolyan elkezdjek tanulni, és komolyan kezdjek el foglalkozni szobrászattal. Portré mintázással, akt rajzolással mindavval, ami ahhoz, kell, hogy az ember egyáltalán elkezdhessen gondolkodni azon, hogy most mi legyen az én célom, miért akarok én szobrász lenni, mit akarok kifejezni, mit akarok elmondani. Ezek csak aztán következnek ha az ember egy olyan manuális készségre tett szert, hogy amit el akar mondani, azt elfogadható formában el is tudja mondani.

- Attól, a közhelynek ahngzó igazságtól, hogy meg kell élni, mert meg kell tanulni a szakmát, hogyan lehetett eljutni körülbelül huszonöt köztéri szoborig? A Munkácsy-dijig?

- Azt, hogy idáig jutottam, annak nagyon nagy része van abban, hogy végeredményben az életkérdés az, hogy megélhetésért való harc az végig kisért egészen a felszabadulás előtti időkig. Keményen kellett dolgoznom azért, hogy megélhessek. De mindig szobrászatból éltem meg. Már akkor is kisplasztikai igénnyel mintáztam azokat a kis szobraimat, amelyek külföldi porcelán gyárak, úgy a dániai, németországi, franciaországi, angliai porcelángyárakhoz kerültek modellként. És a mai napig is forgalom-

ban vannak és az egész világon megtalálhatók. Tényleg ez igy van, mert nemcsak Európában, hanem Amerikában is, Ázsiában is, Afrikában is mindenütt látták már kirakatokban, sőt még Ausztráliában is ezeket a szobrokat, amit tulajdonképpen gyerekkoromban csináltam, fiatal koromban. Szóval huszegynéhány éves koromig ez volt az egyetlen lehetőség, hogy megéljek. Na most az igazi életmü kibontakozás az csak 45 után következett be, amikor magam is azon csodálkoztam, hogy egyáltalán hogy jutottam én ahhoz, hogy monumentális szobrássá váljak. Ezt úgy kell érteni, hogy husz, maximum negyven centis szobroktól jött egy ugrás kettő és fél, három méteres szobrokig. Rögtön. Dehát valahogy úgy van, hogyha az ember kap feladatot, akkor hozzánő ahhoz a feladathoz, ha megvan rá az adottsága. Nos, elkövetkezett a kecskeméti 1919-es emlékmü, I. dijat nyertem. És igy sikerült egy olyan monumentális alkotást létre hoznom, amelyre Munkácsy-dij I. fokozatát kaptam. Ez olyan az, hogy egész életemben harcolnom kellett a megélhetésért, ehhez az is hozzátartozik, hogy tulajdonképpen mindig csak saját magamra számithattam, tehát jóformán nem volt aki segitett volna engem valamilyen módon, hogy ezt a nehéz és küzdelmes életet megkönnyitse a számomra. Tehát sokat voltam egyedül. És talán ennek köszönhető, hogy foglalkoztatott az irodalom, a világirodalom és a kedvenc olvasmányaimnak a hőseit megörökitettem. Ezek közül egyik kedvencem az Öreg halász és a tenger, Hemingway-nak ez a csodálatos novellája. Ugy érzeztem, hogy azonosulok a hőssel, harcolok én is , ő is harcolt küzdött a nagy hallal, legyőzte. Nekem is sikerült legyőznöm a nehézségeket. Az, hogy aztán a végén az ember üres kézzel marad, talán ez is hozzátartozik, szóval nem szabad túl nagy illuziókat táplálni az élettel szemben. Minden esetre nagy plusz, hogy itt vannak körülöttem a szobraim, hogy sikerült bronzba öntettnem a szobrokat. Sikerült összehoznom egy olyan anyagot, amivel bármikor kiállithatok. Most is három kiállitásom volt egymás után. Szóval az volt az érzésem, hogy a közönség örömmel jött és még nagyobb örömmel távozott. Ugy érzetem, hogy amit én mondtam, azt ő megértette.

/Zene/

HERCZEG KLÁRA 1021

Herczeg Klára: Radnóti

10,– forint

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÉTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

1981 DEC

1021

1981. XI. 5. Televizió 19,30 Áné

TV Hiradó 1.

- Budapest II. kerület Mandula u. 25. Ebben a házban lakott Reviczky Imre ezredes. Születésének 85. évfordulóján ma délelőtt emléktáblát avattak az épület falán.
Ki is volt Reviczky Imre? Ember, az embertelenségben, aki elutasitott mindenfajta faji, vallási előitéletet és megkülönböztetést. Mondotta megemlékezésében dr. Tóth Sándor alezredes, hadtörténész. 1942-ben Reviczky alezredes a nagybányai munkaszolgálatos zászlóalj parancsnokaként csaknem 40 ezer jogfosztott, kiszolgáltatott és pusztulásra szánt ember fölötti hatalmát nem ellenük, hanem értük gyakorolta. Deportálástól, kivégzéstől mentett meg több ezer embert. A felszabadulás után a Magyar Néphadsereg első szervezőjének egyike volt. Erdemei elismeréseként ezredessé léptették elő. Reviczky Imre alig 61 éves korában távozott az élők sorából. Emléktáblájánál, amelyet Herczegh Klára Munkácsy-dijas szobrászmüvész készitett, elhelyezték a megemlékezés koszoruit a Honvédelmi Minisztérium, a Hazafias Népfront, a Fővárosi Tanács, a Partizán Szövetség nácizmus üldözöttei bizottságának képviselői. A kegyelet virágait hozták el a Magyar Izraelitak Országos Képviseletének vezetői, Reviczky Imre fia, valamint az egykori barátok.

HERCZEG KLÁRA

-- Korábban nem ismertem, csak néhány mult heti emléksorból és az előbbi riportból tudtam meg ki volt Reviczky Imre alezredes. Sorsán és még inkább tettein azonban elgondolkoztam. Az járt az eszembe, ami sokak kinzó gondolata ebben a hazában, hogy akkor, azokban a lassan négy évtizednyire huzódó időkben miért tettek és miért nem tettek ugy mások, mint ahogyan ő. Aztán az foglalkoztatott, hogy vajon mi, akik azóta nőttünk fel, hasonló helyzetben vajon tudnánk-e ugy cselekedni, hogy az az utókor itéletét is kibirja. Egy biztos, ez a magatartás nem lehetetlen. Reviczky Imre példája a bizonyság.

1021

Herceg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész

1976. XI. 11. 19.30. /11/ V.

Tv-híradó

- Bár a hét közepén a melegedés, a napsugár hatására remélték az utónyarat, mára helyette ujabb esőket kaptunk,. Hová is hivogathatnánk ilyenkor nézőinket, ha nem a biztos programot igérő múzeumokba, és tárlatokra. Most következő két művészeti témáju anyagunkat ezért ajánlom szives figyelmükbe.

- " Nem elég akarni, tenni kell. " Mindig ez volt az ars poeticám.

-HA délben a Műcsarnok Kamara Termében, Pogány Ödön Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg, a Munkácsy-díjas Herceg Klára szobrászművésznő kiállitását. A gazdag anyagról, amelyet igazán érdemes megtekinteni, az alkotó igy beszél.

- Az 1919-es emlékmű, politikai mondanivalóval telitett és a forradalomnak a géniuszát fejezi ki. Ujabb művei közül itt van az Ébredő Afrika, amely, hát rendkivül megrendítő volt, láttam ilyen fotókat, egy ilyen folyóiratban és akkor éreztem, hogy valamit tenni kell. Egy szobromál az a legfontosabb, hogy statikailag álljon a lábán, fül legyen épitve, és a szobornak legyen egy architekturája. Ott kezdődik egy szobor. Mindent kiesiben előbb megcsinálok, hogy itt a kis vázlatok is a falon láthatók és mindig meg vagyokelégve, hogy érdekes, hogy azt nem is lehetett volna másképp megkomponálni. Mindig a haladás oldalán állitom, azt kivántam, hogy az emberiségnek jób legyen a sorsa és ezen amennyire tudok a szobraimmal segiteni, akkor hát én ugy érzem, hogy nekem tényleg kemi, tenni kell.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Herczeg Klára

HÉTFŐI HÍREK

1967 MÁR 27

1021

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG ÉVFORDULÓJÁN:

Emlékműavatás

A magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának évfordulóján, március 21-én, kedden délelőtt 11 órakor avatják fel Budapesten, a Kun Béla téren a Tanácsköztársaság három vezetőjének: *Kun Bélának, Szamuely Tibornak és Landler Jenőnek* közös emlékművét.

Az impozáns kompozíció 4 méter magas, 6 méter széles bazalttömbje 15 méter hosszú, 12 méter széles, csiszolt haraszti mészkőből készült alapzaton áll. Homlokzati része hármas tagozatú. A középső dombormű *Kun Bélát*, a két szélső *Szamuely Tibort*, illetve *Landler Jenőt* ábrázolja, kétszeres életnagyságban. A Fővárosi Tanács megrendelésére készült emlékmű *építészeti* részét *Gádoros Lajos*, a Műegyetem középülettervezési tanszékének professzora tervezte. Kun Béla alakját *Olcsai Kiss Zoltán*, Szamuely Tibor domborművét *Farkas Aladár*, Landler Jenőt pedig *Herczegh Klára* mintázta.

Az avatási ünnepségen *Nemes Dezső*, az MSZMP politikai bizottságának tagja tart emlékbeszédet, majd a Munkásőrség Központi Énnekkara a Tanácsköztársaság forradalmi dalait énekli.

Előzetes

Sellő a pecsétgyűrűn

Magyar film. *Berkesi András* regényéből írta *Semsei Jenő* és *Thurzó Gábor*. Rendezte: *Mihályfi Imre*.

„Bestseller" volt a regény, s annak ígérkezik a filmváltozat is. Berkesi András nagysikerű regényének filmmása nyíltan vállalja saját műfaját, a krimit. Mihályfi Imre, a film rendezője — több nagy sikerű és nemzetközi elismerést aratott tv-film alkotója — nem vizezi fel a cselekményt művészieskedéssel, pszichologi-

A merengés édes mosolya

Herczegh Klára

1021

Nézőn és szobron egyazon hangulat árad el, a két látogató és a szobor arcán a merengés édes mosolya ragyog. Herczegh Klára szobrászművész jól ismeri a női nemet: ki ne értené, érezné, mennyire asszonyi a mozdulat, a merengő ábrándozás, az édes, pillanatra megpihenő álmodozás, az a rebbenő mozdulatlanság, amelyben minden nő két munkája közben pillanatra megpihen. A kinyújtott lábakban még ott az előző pillanat lépése, a térden pihenő karban már ott a következő mozdulat indulása. A Pogány Ö. Gábor által megnyitott kiállításon látható alkotások arról beszélnek; becsülnünk, szeretnünk kell őket, korunk asszonyait, kik életet adnak, otthont édesítenek, s akik, hejh... oly precízen tájékoztatnak bennünket a női divat gyakori változásairól...

Magyar divatbemutató Japánban. Ez a ruha is szerepelt a tokiói kiállításon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

LOBOGÓ

1969 MÁJ. 21

Herceg Klára

KÉPZŐMŰVÉSZNŐK NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSA a Műcsarnokban

Különlegesen érdekes, sokrétű élmény vár a látogatóra most a Műcsarnok termeiben. Tizenhat ország női művészeinek, festőknek, szobrászoknak, grafikusoknak, iparművészeknek impozáns seregszemléje nemcsak hatásos demonstráció a nemzetközi nőmozgalom félévszázados évfordulójának ünnepén, hanem fogalmat ad a női alkotómunka szerepéről, jelentőségéről és megbecsüléséről a társadalmi és a nemzetközi képzőművészeti életben.

A Les Lettres Francaises hasábjain egy kritikus nemrég felvetette azt a gondolatot, nem volna-e időszerű újra számbavenni, felmérni a XIX. század művészetét a női alkotóművészek szempontjából. Az ötlet valóban nem érdektelen, hiszen elkallódott női festőtehetségekre, akiknek nevét még a magyar művészeti lexikonok sem őrzik, van példa a magyar képzőművészetben is. Elég, ha *Fialka* Olga, a finom tehetségű festőművész nevét említjük, aki fiának, Ferenczi Valérnak vallomása szerint ecsetjét a családi élet és három kiváló tehetségű gyermeke kedvéért tette le. De szerepe a magyar képzőművészetben mégis jelentős, mert Fialka Olga ösztönözte férjét, Ferenczy Károlyt, hogy élethivatásul a festészetet vállalja. És mit tudunk a múlt század festőművésznőiről? Vajmi keveset. Ismerjük a nagyszívű, puritán lelkű, az elnyomottakkal, a kizsákmányoltakkal együtt érző Käthe *Kollwitz*-ot és ismerünk festegető szép lelkeket. Ismerjük a modern képzőművészeti irodalomban számontartott, a társadalom perifériáján bolyongott kalandos életű, híres párizsi modellt, Utrillo anyját, Susanne *Valadont*, aki addig járt Renoir, Puvis de Chavannes, Toulouse-Lautrec és Degas műtermébe, míg fel nem fedezte tehetségét és a modern művészet kiváló reprezentánsa nem lett. És ki tudja hány és hány asszonyban szunnyadó művészi képesség vált meddővé a múltban a társadalmi körülmények miatt és mert ráültek a családi gondok.

Ezek a gondolatok bizonyára mindenkiben felötlenek, aki végigjárja az elkövetkező hetekben a Műcsarnok termeit. A kiállítás különös varázsát az adja meg, hogy tizenhat ország, közöttük a távoli Kína s a még távolabbi Mexikó, India, a népi demokráciák, a Szovjetunió, Finnország, Itália, Svájc, Belgium, Svédország asszonytehetségei feltárják mi az, ami mint témakör foglalkoztatja őket, milyen különféle eszközöket használnak fel gondolataik, meglátásaik kifejezésére, hogyan mutatkozik meg munkásságukban a nemzeti karakter, a nemzeti hagyomány, s főképpen, hogy színvilágúk mennyire abból a talajból fakad, ahol születtek.

Az Országos Nőtanács, mely már elindulásának első teendői között ráirányította a figyelmet a női alkotóművészet munkásságára, s már két nagysikerű kiállítást rendezett és kezdeményezett, most ezzel a széleskörű nemzetközi bemutatóval ismét bebizonyította a jó ügyért minden fáradságot, a szervezés nehézségeit vállaló lelkesedését. Elismerés illeti őket csakúgy, mint a Műcsarnok rendező gárdáját, mely szakértői gyakorlattal hárított el minden akadályt, hogy a kiállítás méltó legyen ünnepi jelentőségéhez s elrendezés harmóniája biztosítva legyen.

Öt teremben a magyar nők munkásságát mutatják be. Újhangú képzőművészetünkben — s ez nem újság — a szakmailag felkészült női tehetségek máris elfoglalták megillető helyüket. Az első teremben a női tehetség térhódításának jelképe fogadja a látogatót, *Herczeg* Klára Kecskeméten felállított 1919-es emlékművének modellje, az első köztérre került monumentális alkotás, mely női mester kezeműve. És említsük meg mindjárt Herceg Klárának egy szerencsés pillanatban ihletett új alkotását, a *Békehírnök* című, minden nézetből kifejező, a békegalamb felröppentésének eszmeiségét és reális mozdulatát művészileg következetes átéléssel megjelenítő szép női alakját, melyben érvényre jut fogalmazási monumentalitása. Köztérre kívánkozik ez a szobra is. S ha már eltérően a szokástól először szobrokról kezdtünk beszélni, üdvözöljük szeretettel *Földes* Lenke mélyérzésű, költői plasztikáit, *Lessenyei* Márta már ismert és méltatott érdekes kompozícióját, az egyre biztosabban kibontakozó *Vessely* Jelena alkotásait, R. *Kiss* Lenke, *Schaár* Erzsébet, *Kunvári* Lilla, *Gádor* Magda, *Kárpáti* Anna egyéni hangjukat megszólaltató, nemes kifejezésű munkáit.

Jóleső érzés látni, hogy a mi női művészeink a nagy nemzetközi képzőművészeti találkozón is önálló szemlélettel, színkultúrával és nem utolsósorban eredeti tehetségekkel képviselik magukat. Méltatásra nem lévén helyünk, soroljunk fel néhány művésznőt, akinek munkássága megérdemli, hogy a közönség hosszasabban időzzön alkotásaik előtt. *Anna* Margit, *Barta* Mária, *Csernó* Judit, *Gombos* Lilli, *Gráber* Margit, *Járitz* Józsa, *Karácsonyi* Irén, *Lieber* Éva, *Mattioni* Eszter, *Modok* Mária, *Molnár* Róza, *Szántó* Piroska, *Tóbis* Ilona, *Törzs* Éva, *Tury* Mária, *Udvardy* Erzsébet ismert és állandóan szereplő kiállító művészek, akik most is értékes anyaggal szerepelnek. Fel kell hívnunk a figyelmet *Beck* Judit új anyagban megoldott faldekorációjának, az úgynevezett márvány freskónak ragyogó színeire, gyermekfigurájának bájos közvetlenségére, úgyszintén *Gábor* Marianne lírájában egyre egyénibb és szellemesebb, finom festői hatásokat érzékeltető festményeire. A sokrétű és sokféle technikával megoldott grafikai anyagban számos vonzó darabbal találja szembe magát a közönség, mint *Abonyi* Arany csendéletével, *Gábor* Éva, *Gera* Éva, *Róna* Emy, *Szenes* Zsuzsa ötletes illusztrációival, *Marik* Eszter, *Iványi* Katalin friss meglátású munkáival, *Szilágyi* Ilona és *Szilágyi* Jolán színes grafikáival.

A Műcsarnok többi termeiben az egymástól távol eső és különböző társadalmi berendezésű országok asszonyainak alkotóművészetével ismerkedhet meg a tárlatlátogató. Ne keressük most mi a közöst ebben a nagy női nemzetközi seregszemlében — melyhez tudomásunk szerint még sehol sem rendeztek hasonlót — és azt se kutassuk, mik azok a jellemző vonások, melyekben látásmódjuk, szemléletük eltér egymástól. De egy bizonyos. Hogy a társadalmi helyzet mintegy meghatározza a tematikát is. A demokratikus országok képzőművésznői tekintetüket inkább fordítják a nagyobb társadalmi kérdések felé, mint ahogy minden lehetőség nyitva áll számukra a közéletben való részvételre. Kiváló példa erre a kiállítás méreteinél és mondanivalójának súlyánál fogva is jelentékeny festmény; a szovjet Leili *Muuga* asszony szuggesztíven felépített, drámai hatású triptihonja: a »Háború elleni tiltakozás«. A Szovjetunió — az igényes csehszlovák és a román, a Német Demokratikus Köztársaság, továbbá a svájci, a rendkívül rokonszenvet keltő finn művésznőkkel egy teremben — változatos anyaggal szerepel, melyben *Asztamazian* asszony népművészeti ihletésből fogant dús színű festményei mellett az emberábrázolásra épp úgy találunk példát, mint a csendéletre.

Az olaszok sem maradnak el színkultúrában, érzelmi kifejezésben a többi országok mögött. Titina *Maselli*, Constanza *Mennyei*, Laura, *Padoa*, Daphne *Maugham-Casorati* és a nálunk már ismert Anna *Salvatore* (Moravia portréjával) szerényen, de színvonalasan illeszkednek a nagy együttesbe, melyben a lengyelek két teremnyi sok iparművészeti munkával tarkított érdekes grafikájukat és úgynevezett nonfiguratív törekvéseiket is bemutatják. A román anyagban a szobrok és a grafika nagyobb érdeklődést keltett, mint a festmények, s Románia női művészei főleg a színes linoleum metszetek terén értek el jó eredményeket. A kiállítás egyik érdekessége Aurélia *Ghiata* román népi motívumokból stilizált fali szőnyege, s ugyanilyen érdeklődésre tarthat számot a svéd Viveka *Lindberg* halvány színezésében és rajzának szellemes ritmizálásában, technikailag is érdekes »*Baglyok az ingoványban*« című faliszőnyege.

Pénteken nyitotta meg kapuit a nemzetközi nőkiállítás, mely kulturális életünkben jelentékeny esemény. Talán a rendezők sem tudják ma még, szám szerint hány műtárgynak adott otthont a Műcsarnok. Az összkép, amit a kiállításról első benyomásra kaptunk, sokszínű és sokhangú, ötletekben bővelkedő. S ha feltesszük magunknak a kérdést, mik azok az alkotások, melyek bevésték magukat emlékünkbe, igen sokról számolhatnánk be. Ha mindet nem is sorolhatjuk föl, de említsük meg azokat a művészeket, akiknek hangja legintenzívebben szólt hozzánk: a bolgár Vera *Nedkova*, a belga A. *Bosquet*, Rosa *Bulka*, a román Eva *Cerbu*, Titina *Calubaru*, Ligia *Makovei* (főleg színes grafikáik erejével tűnnek ki), a svéd Berta *Hansson*, Märtha *Bolin Clason*, Chenia *Eskström*, Harriet *Sundström*, Astrid *Munthe De Wolfe*. A finnek egységesen színvonalas anyagához Ina *Colliander* és Anne *Nikkonnen* kitűnő grafikái csatlakoznak. Régi ismerősünket láttuk viszont a német művésznők között, Lea *Grundigot* finom ecsetrajzaival s ugyan olyan örömmel néztük a kínai és koreai új és hagyományos stílusú festményeket, a bolgárok egyre jobban kibontakozó grafikai művészetét, remek népművészetüket s a kitűnő lengyel grafikák között Barbara *Narebska-Debska*, Maria *Wasowska* színes tusrajzait, illetve fametszeteit.

Rengeteg iparművészeti holmi, textiliák, kerámiák, porcelánok, bizsuk, üvegtárgyak kísérik a képzőművészeti anyagot, melyben ott láttuk *Kovács* Margit két újabb költői figurális alkotását és *Juris* Ibolya modern függönyét, *Honéczy* Eta érdekes kerámia lapocskáit.

A nőmozgalom fennállásának 50. évfordulóját nem lehetett volna méltóbb formában ünnepelni s szolgálni a nőmozgalom nemes céljait és célkitűzéseit, mint ezzel a széles horizontú, nemzetközi képzőművészeti seregszemlével, mely ismét szorosabbra fűzi a békéért, a haladásért, az emberiség boldogulásáért küzdő alkotó művészek baráti kapcsolatait.

Dutka Mária

Mégis igen szerettem Pálocskát, s talán éppen azért, hogy egészüljek általa. El is gondolkoztam a természet adsza-nesze játékán; majd hirtelen azon kaptam rajta magam, hogy a többieket, akik a hátam mögött jödögéltek, mintha kiejtettem volna az eszem kosarából. Hamar hátra fordultam tehát, mintha csak az utat a szememmel puhítani akartam volna nekik, de valójában azért, hogy az eszem mind a hármat fényképezze le ismét.

Zsuzsánna már bimbós leányocska volt, tizenöt esztendős lévén; s szegény Ámáli feleségemet juttatta eszembe, mert csillogó szelídség áramlott belőle, mint a megboldogultból ifjú lány korában. De a tündéri csillámlás mellett mégis törhetetlen volt, mint a fűszál, mely királyi szarvas és lomha ökör előtt egyaránt kedves. Péter az apjára ütött egészen, szegény Ténferi vejemre, vagyis cinege csontozatú volt és a bőre halovány. Olyanforma, mintha gyermek korában meghódlott volna egy kicsit, mely nevezetet arra a gyermekre mondják, aki a holdra néz s ama nézés által finomra tisztul. Sarolta is afféle ivadék volt, látszott már abban a tíz esztendős korban; annyi különbségvel mégis, hogy amíg Péter, az ő éhes képzeletivel, a felhőkben kodozott, addig a Sarolta szelídsége fehér violát virágzott.

— Tudtok-e jönni? — kérdeztem.

— Mindjárt elrepülünk! — mondta Zsuzsánna.

Hát mendegéltünk is fáradalom nélkül, bár elég leptiben. Pálocska vizsla szemekvel a vetéseket ügyelte, amelyek már a muzsdai állami gazdasághoz tartoztak; Zsuzsánna pillangózott mindenfelé; Péter a felhőket adta el, mint finom gyapjat, az áruforgalmi hivatalnak; Sarolta pedig virágokat szakasztott, kék búzavirágot főleg s nemkülönben kádárvirágot, ahogy mi a margarétot nevezzük.

Már láttuk a gazdaság fészkét, ahol a vezetők székeltek; de éppen akkor szembe jött velünk egy öreg asszony, aki az országúton egy rossz tehénkét vezetett. Valami maradék tanyáról jöhetett, a maga szegénységéből, s köszönvén nekünk, azt kérdezte:

— Búcsúra mennek?

Pálocska elnevette magát, s egy kicsit darabosan vetette oda:

— Hol él maga, néne?!

Azt akarta mondani ezzel a csalán szóval, hogy demokráciában élünk, ahol elültek már a szentek, s nem szokás búcsúra járni. A vénasszony magába csigult rögtön, mintha csak azt mondta volna, hogy tőlem úgy legyen minden, ahogy van; és sürgetőleg a tehénhez szólt, nehogy a nevét kérdezzük talán s az ódonult kérdés miatt valahol bélyeget rakassunk reá.

Mondtam is Pálocskának, hogy nem kellett volna bántani szegényt.

— Hát mért kérdez ilyeneket?! — fortyant a fiú.

Megfogtam a karját s szelíd szóval megmagyaráztam neki, hogy az ember mondásai

Tamás

Szirom

(Magyar rege, az 19

sem jönnek a semmiből. Mert ugyanis, amit az életben látunk-hallunk, vagy más érzékenységünkvel tapasztalunk, az mind tojásokat rak az agyunkban. Nézteien sok tojást gyűjtünk emígy, de gyűjtés közben a régiek közül is minden percenetben kikel valamelyik; még pedig az, amelyiket a külső világból vagy a képzelmen keresztül villanás ér. Így történt az öreg asszonnyal is, mert

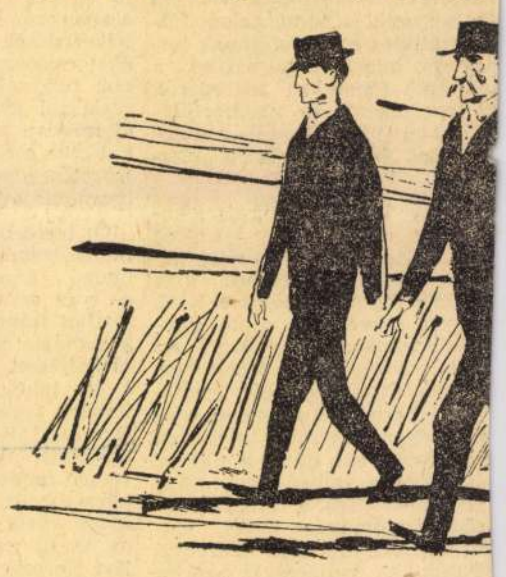

amikor látta, hogy mi művesnap ellenére ünnepire vagyunk öltözve, akkor benne egy régi tojást megérintett a meleg sugár. Abban a régi tojásban pedig az a szokás rejtőzött, hogy aki művesnapon ünnepélyesen mendegél valahova, az nyilván a búcsúra megy. Így tehát kicsipogott belőle a kérdés, hogy búcsúra megyünk-e; s azért az emberi szóért nem ő a hibás, mert mi csaltuk elő az ő múlt életéből.

Pálocska igen elgondolkozva bólogatott.

— Most már érted? — kérdeztem.

— Gondolom, hogy értem — mondta a fiú.

S ha ő gondolta, hogy érti, akkor én is gondoltam valamit. Azt ugyanis, hogy Pálocska, akinek hétfői esze volt, nemigen értette, amit én az ünnepi eszemmel magyaráztam. Dehát úgy vélekedett nyilván, hogy a szivárványra ne kötözzük tovább a bogot, hanem a szemünkön keresztül, nagy kíváncsiságval,

AZ ÚJ MAGYAR DRÁMÁÉRT

Mivel kísérletezzen az Ódry Színpad?

Nemrégiben készült el Budapest legfiatalabb színháza, az Ódry Színpad. Tetszés és öröm fogadta és az a bizakodás, hogy célját betölti majd. Az Ódry Színpadnak kettős a célkitűzése. Az egyik: *a Színművészeti Főiskola gyakorló színpadaként* hajlékot ad a tanulmányi gyakorlatokhoz, a házielőadásokhoz és a nyilvános vizsga-bemutatókhoz. Ennek a — talán fontosabb — céljának azóta is kielégítően eleget tesz.

Jó művek kellenek

Az Ódry Színpad másik célja, hogy a budapesti színházaknak lehetőséget adjon *kísérleti jellegű* előadásokra. Az első néhány hónap gyakorlata azonban megmutatta, hogy ennek a valóban szükséges és jó lehetőségnek árnyoldalai is vannak. Nem sok történt: néhány vidéki vendégjáték, a Nemzeti Színház két bemutatója, a Néphadsereg Színháza és az Operaház egy-egy premierje. A színházak amugyis igen nagy nehézségekkel küzdenek, amikor színészeik munkáját egyeztetniük kell, s ebben számba kell venniük a rádió, a szinkron, a fiim és a televízió igényeit is. Hozzájárul ehhez, hogy a színházak apparátusát is igénybe veszi a kamaraszínpadi jellegű vendégjáték az Ódry Színpadon. Egy-egy bemutatót éppoly alaposan kell előkészíteni a kísérleti színpadra, mintha odahaza a színház helyiségében mutatnák be. Kiderült az is, hogy kevés a kísérletezésre alkalmas darab.

A kísérletezés nem is indult egészen szerencsésen. Azt vártuk, hogy a színházak elsősorban olyan művekkel lépnek az Ódry Színpadon a közönség elé, amelyek a rendezőt, vagy a művészeket különleges feladat elé állítják. A Nemzeti Színház Magyar Elektrája valóban ilyen jellegű előadásnak számít, de a Néphadsereg Színháza néhány előadását — az Egy csepp mézet —, a jó rendezés és a kitűnő színészi munka ellenére sem számíthatjuk ilyennek. S azóta újabb eredményekről nem számolhatunk be. Ebben az évadban az Ódry Színpadon a Nemzeti Színház tart még két bemutatót, egy szovjet és egy angol színművel, de a szép színház ettől még mindig kihasználatlan marad. Az illetékesek állandó vitában igyekeznek tisztázni, hogy az Ódry Színpad a jövőben miképpen felelhetne meg legjobban hivatása második részének.

Az Ódry Színpad a fiatalok színháza. Úgy gondoljuk, elsőrendű feladata lenne az, hogy a *fiatal művészeknek* legyen kísérletező műhelye: fiatal íróknak, fiatal rendezőknek és fiatal színészeknek.

Legyen a fiatal művészek terepe

Többi színházaink is feladatuknak tekintik, hogy évről évre műsorukra tűzzenek *új magyar darabokat*, egyikük, a Jókai Színház, kizárólag mai magyar szerzők új drámáit vagy vígjátékait mutatja be. A nagy színházak azonban csak kiforrott és kész művekkel állhatnak a közönség elé, hogy művészi színvonalukat megőrizzék és gazdasági tervüket teljesítsék. Az Ódry Színpad ezzel szemben éppen azt tehetné lehetővé, hogy a fiatal és még gyakorlatlan drámaírók a színpad művészetével és technikájával a gyakorlatban ismerkedhessenek meg és művészetüket ott fejleszthessék. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy elképzeléseiket a gyakorlatban kipróbálhassák. Nem kis mértékben szükség van erre a drámairodalom egyik újabban sajnálatos módon háttérbe szoruló műfajában, az *egyfelvonásosban*. Életünk és fejlődésünk gyors iramával drámairodalmunk csak úgy tarthat lépést, ha alkalma nyílik a kísérletezésre.

Ugyanez áll a rendezők és a színészek munkájára is. A fiatal színészek, akik egyébként egy-egy színház társulatában a maguk munkáját becsületesen elvégzik, az Ódry Színpadon azt tehetnék meg, hogy a szerepfelfogásra, a játékstílusra vonatkozó újszerű elképzeléseiket vetnék alá a kísérletezésnek. Mindezt a közönség is bizonyára szívesen fogadná, nemcsak azért, mert a mai témájú új darabok iránt mindig és mindenütt nagy az érdeklődés, hanem azért is, mert a közönség számára éppolyan izgalmas dolog a születő új drámairodalom létrejöttét figyelni és támogatni.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-746, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1978 NOV 6

Herczeg Klára

1978. november 6., hétfő

1021

Herczeg Klára: Auróra

Csapat
átadási
Kazinch

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1978 NOV 6

Herczeg Klára

1021

HERCZEG KLÁRA: AURORA

Bár a maj frizuradivatot a
vannak — főként harmincon
hosszú hajuktól és szívesen
juk be, hogyan készül a kla
konty.

1. A hajat középen elválasz
jobbra és balra a halánték m
sen megtűzünk. A többi hajat
tarkón, gumival összefogva l

2. Most a lófarkat két azon
felső fonatot magasra emeljük

Mosóauto
— több sz

Az egyik legnehezebb háztartási munka a hagyományos módszerrel történő mosás. Sajnos, még sok háztartásban nincs mosógép, pedig egyre nehezebben oldható meg a mosás mosógép nélkül. Nemcsak azért, mert komoly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 NOV - 6

SOMOGYI NÉPLAP

Herczeg Klára

1021

Herczeg Klára rajza

lasztó

ág, sem ő nem
Az első siker
ratott magára:

A kérdésre, hogy mit nyújtott számára a sport, határozottan válaszolt:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 NOV 7 8

DÉLMAGYARORSZÁG

Herczeg Klára

1021

Alekszandr Mezsirov

Öreg ég

Élünk alattad öreg ég,
a gyökerünk a földben,
mi adjuk a nép kenyerét,
és ázunk esőben,
de föltámadt a napos ég,
valahol itt a porba,
a mindennapok kenyerét
— uram — add meg nekünk ma.

Kit éltetett a sík mező,
az megbékélhet evvel,
elég egy ásónyi erő,
hogy megéljen az ember.

(Oláh János fordítása)

HERCZEG KLÁRA: AURORA

— 1917. február 27-én megalakult a Munkás- és Katonaküldöttek Petrográdi Szovjetjének Tanácsa. Mi történt ekkor a cirkálón?

— Akkor éjjel választott meg az Auróra bolsevik csoportja a cirkáló pártbizottságának elnökévé. Huszonhárom éves voltam.

[illegible] és parancsot adtam az indulásra. Még sosem álltam a parancsnoki hídon. Féltem. De a gépek mozgásba jöttek. És a cirkáló elindult. 1917. október 25-én, hajnali 3 órakor már a Nikolájhídnál voltunk. A hidakat az Ideiglenes Kormány parancsára felhúzták, hogy a munkáskerületekből a város központja felé, a

BOGNÁR ZOLTÁN: A FORRADALOM KATONÁI

[illegible] Maju [illegible] kerültem és mérnöki diplomát szereztem. Mérnöki munkámért évekkel ezelőtt Lenin-díjat kaptam. Leningrád elektromos hálózatának kiépítése volt a feladatom. 69 éves koromban nyugdíjba vonultam. Azóta sokat utazom, fiatalokkal találkozom. Sokszor jártam külföldön, Csehszlovákiában, Romániában, Bulgáriában.

— Önnek már életében itt, a hajómúzeumban szobra van. Mit érez, ha a saját szobrát látja?

— A múltkor fiataloknak magyaráztam itt az Auróra történetét. És amikor a szoborhoz értem, ösztönösen azt mondtam, ez itt Alekszandr Belisev, az Auróra első komisszárja. Szinte nem is gondoltam arra, hogy én vagyok. Már megszoktam. És különben is, hogy az én szobrom áll itt, az úgy vélem, csak véletlen. Ha nem én vagyok, akkor itt a komisszár, akkor egy másik matróz hajtja végre a parancsot. A tett nem egy ember akarata volt.

Az Auróra 575 volt matróza közül 16 még él. Belisev 1974-ben, 81 éves korában halt meg.

H. BARTA LAJOS

HERCZEG KLÁRA

Herczeg Klára szobrászművész alkotása

1950-ben nyugdíjba küldik.

HERCZEG KLÁRA

NÁPI MAGYAR ORSZÁG.

2000. ÁPRILIS 5., SZERDA

Komoly és fiatal

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület (FKSE) tegnap sajtótájékoztatót tartott, amelyen ismertették a szervezet terveit, elképzeléseit a jelen és a jövő művészetéről, infrastruktúrájáról. Beöthy Balázs és Zólyom Franciska, az egyesület képviselői bemutatták az FKSE új kiadványát, a Komoly és fiatal – visszaforgatott kép című katalógust.

■ NA–MÉK

Az egyesület eddig is díjakkal, műhelylehetőségekkel és a bemutatkozást segítő rendezvényekkel támogatta a fiatal tehetségeket – hangzott el a tájékoztatón. *Herczeg Klára*, az 1997-ben elhunyt Munkácsy-díjas szobrászművész örökségének részesévé tette a Fiatal Képzőművészek Stúdiója Alapítványt. A művésznőről elnevezett díj senior és junior fokozatát az alapítvány kuratóriuma minden évben odaítéli az arra érdemes alkotónak az örökhagyó születésnapján.

A Nemzeti Kulturális Alapprogram segítségével sikerült az addig egy raktárban porosodó litográf- és rézkarcpréseket felújíttatni és egy jól felszerelt grafikai műhelyt berendezni. Az egyesület tagjai pályázhatnak a műhely ingyenes használatáért.

Már három éve működik az Óriásplakát – másként című projekt. A Lövölde téren felállított táblára negyedéves periódusokban új és új képzőművészek által készített egyedi óriásposzterek kerülnek, amelyek a művészek problémáira hívják fel a figyelmet.

Az egyesület együttműködési lehetőségeket próbál teremteni az európai képzőművészeti élet szereplői és a hazai alkotók fiatal generációi között.

A most megjelent katalógus a Komoly és fiatal – visszaforgatott kép című kiállítás anyagát mutatja be. A tárlaton nemzetközi tanácsadó testület által kiválasztott képzőművészek alkotásai szerepelnek. A kiadványban a közvetlen vizuális hatású alkotások mellett kétnyelvű szöveggyűjtemény is található, amelyhez a nemzetközi tanácsadó testület tagjai is hozzájárultak egy-egy tanulmánnyal. Az FKSE további tervei között említi a Manifesta 4 nomád kortárs művészeti biennálé itthoni megszervezését 2002-ben, valamint szeretnének részt vállalni az országkép formálásában is.

Németh Hajnal: Nyolctól nyolcig

A titkos csoda

■ MAJOROS SÁNDOR

Djordje Balásevics nevét nem sokan ismerik Budapesten, tehát a média sem tartotta fontosnak megemlíteni, hogy április 2-án koncertezni fog az Erkel Színházban. Egyetlen hír sem szólt arról, hogy a hetvenes években föltűnt énekes-zeneszerző, a jugoszláv dallamos rock talán legnevesebb képviselője meglátogat bennünket, ezért könnyelműség lett volna abban reménykedni, hogy zsúfolásig megtelik a színház. De úgy látszik, az ismert médiacsatornák mellett másféle hírközlő szervek is működnek, mert vasárnap este jó kétezres tömeg várta a deresedő hajú sztárt, aki üdvözölte a Zágrábból, Banja Lukáról, Szarajevóból, Újvidékről, Szabadkáról és Belgrádból idesereglett rajongóit.

Kisebbfajta csodának lehettünk tehát szemtanúi, pontosabban láthattuk és érzékelhettük, hogy ez az ember egy budapesti csarnokban megvalósította azt, amire az európai közösség tágabb keretek között is képtelennek bizonyult. A bosnyákok, szerbek és horvátok együtt énekelték a régi idők keserveit és örömeit visszaidéző dalokat, s ugyanúgy lobogtatták az öngyújtóikat, mint annak idején a belgrádi Száva Centrumban a polgárháború kitörésének előstéjén.

Már az egység megteremtése is óriási teljesítmény lett volna Balásevicstől, ám ő nem elégedett meg ezzel, hanem – divatos kifejezéssel élve – virtuálisan is helyreállította Jugoszláviát. Négy és fél órán át megszakítás nélkül énekelt, mesélt, barátkozott. A régi nóták mellett – óriási ovációk közepette – előadta az újabbakat is, amelyek javarészt *Milolsevics* rezsimje ellen agitálnak, s amelyek, ha csak jelképesen is, de hidat emelnek a Drinán.

Mégsem lehet azt mondani, hogy az Erkel Színház közönsége egy koncertköpönyegbe bújtatott politikai meetingen vett részt. Balásevics visszautaztatott bennünket a hatvanas évekbe, amikor lovas szánkón indultak Palánkára a nagynénihez, s amikor egy hosszú lezonitasztal mellett hajnalig tartó szvecsárokat tartottak. Az újvidéki Szvetozár Markovics szakközépiskola egykori tanulója elmesélte, miként adta el a tankönyveit, hogy Vegas márkájú gitárt vásárolhasson, s miként törték a kukoricát *Belics* nevű osztálytársával valahol Bánátban, ahol a Sugar sugar című aktuális sláger „megszerbesítésével" hatalmas lépéseket tett a hírnév irányába.

Balásevics zenéje ma már kissé anakronisztikusnak tűnik, kiváltképp ebben a négynegyedes ritmusokhoz szoktatott világban, de azért illik odafigyelni rá. Dalszövegei az Aranyballadák hangulatát idézik, és irodalmilag is megállják a helyüket. A vasárnapi koncert részvevői mégsem az esztétikai élmény kedvéért látogattak az Erkel Színházba, hanem mert egy olyan emberrel találkozhattak, aki humanizmusával, hazaszeretetével és közvetlenségével időben és térben állandó értékeket közvetít. Balásevics nem hatódott meg Budapest nagyságától, nem tett gesztusokat neki, mert tudta, hogy ez a koncert a világban szétszóródott barátainak szól. Ilyenformán történhetett meg az a csoda, hogy Budapesten – ha csak néhány órára is – ismét egységesült a régi Jugoszlávia. Mindez tökéletesen csendben, szinte már észrevétlenül ment végbe, s akik lemaradtak róla, bánhatják is nagyon, hisz az ilyen csodák egyre ritkábban ismétlődhetnek meg a történelemben.

Magyar Nemzet 1997. aug. 18

Elhunyt Herczeg Klára szobrászművész

1997. augusztus 6-án hajnalban, kilencvenéves korában elhunyt *Herczeg* Klára Munkácsy-díjas szobrászművész. Közvetlen rokonai nem lévén, a *Petőfi Irodalmi Múzeum* vállalta magára a szomorú kötelességet, hogy a hírt közzétegye, mivel Herczeg Klára utolsó kiállítását is itt rendezték meg, valamint a hagyaték nagy része is a múzeum gyűjteményébe kerül. A hamvasztási szertartás időpontját később közlik.

tajv
tak
szír
vez
vül
re,
zépl
szül

Bur
tott
szin
toln
is h
eg

USZTUSI ÁRVERÉSÉN

kénytelen zálogbirtokként két másik falut
n megkezdte a *Diósgyőr* közelében levő
ított a diósgyőri pálosoknak másikat a

mindenekelőtt a ferences és pálos rendi
sbé voltak jelentősek az Ágoston-rendi
luló rendi építkezések nyomán kialakult
lek közé tartozik Stibor vajda *vágújhelyi* (518/1),
1025–1029

ett egyre nagyobb szerepre emelkedtek a
várakban – de mint a Garaiak budai
palotákban is – épített házikápolnáké, s a
nemcsak a kedvezményes egyházi jogállás,
erjedt el. A rájuk vonatkozó igény mögött
agán vallási gyakorlat kívánsága, amely
yütt járt vele a vallásos irodalmi műveltség
magánklerikusok alkalmazásának igénye
ssze: személyükben írástudók, műveltebb
ességeiket felhasználták a nagybirtokos
alkalmazásban levő klerikusok jelenlétét
n, várakban létrejött udvari szervezetek

művészet szolgáltatja a példákat. Az első
a célszerűség meghatározta formákat
mint a vár északi szárnyának egy speciális
ázad elejétől találkozunk, így Stibor vajda (506/3),
lynek két, szimmetrikusan elhelyezett, 1021, 1297,
mait idézi. *Füzér* a Perényiek idején kapta 1726
yított kápolnát kapott *Kisnána* is a várrá (662/1),

Herceg Klára

Magyar Nemzet 1998. január 3.

Mesterek és művek

Herczeg Klára alkotásai

Volt a pesti belváros, a Szalay utca egyik öreg épületének harmadik emeletén egy kis otthon-műterem, mely valójában *élő múzeum* volt. Az utca zaja sem hallatszott fel, csend és nyugalom fogadta a látogatót és sok-sok kedves ismerős arc, regénybeli hős, múltat idéző varázsos figurák. Kortalan, szótlan és mégis sok mindenről beszélő alkotók és műveik bronzba öntött szereplői. Beszéltek életről, irodalomról, zenéről, színházról, múltról és jelenről, szépségről, harmóniát teremtve maguk körül is. Egy éve még a művész asszony kilencvenedik születésnapján – a Petőfi Irodalmi Múzeumban rendezett életműkiállításon – személyesen mutatta be legkedvesebb portréit, kisplasztikáit, érmeit. Akkor mondta *Hubay* Miklós a kiállítást megnyitó beszédében, hogy *„A szinte egész századunkat felölelő művészéletpálya csodálatosan összegező eredményeit látjuk itt. Ebben az oly ígéretesen kezdődő, s oly hamar rosszra forduló században Herczeg Klára valami törhetetlen erővel idézi meg a századból, ami kétségtelenül tiszta és túlmutató…"*

Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész Budapesten született 1906-ban, gyermekkorát Bécsben töltötte, itt kezdte művészeti tanulmányait, majd a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végzett. Mestere *Kisfaludi Strobl* Zsigmond volt. Később Berlinben és Párizsban folytatta tanulmányait, megélhetését a Rosenthal porcelángyárnak készített kisplasztikákkal biztosította. Dolgozott dániai és párizsi porcelángyáraknak, Londonban és Koppenhágában is készített porcelán kisplasztikát a hatvanas években.

Élményeit kedves közvetlenséggel építi be kitűnően megformált alakjaiba. Széles skálájú művész. Anyagai a bronz, ólom, terrakotta, gipsz, mészkő, sárgaréz. Munkáit a harmónia, a mozgás szépsége és az optimizmmus jellemzi.

Portréi, érmei *a hazai és a világirodalom nagyjait és műveik alakjait mutatják be,* különösen érmei tükrözik a művész lírai világát, ragaszkodását a hagyományokhoz és hűségét a valósághoz, mint ahogy ezt Ars poeticájában is kifejezte: *„Két lábbal a földön járni, / A lényeget megtalálni, / Eszményekhez hű maradni, / Valóságot megragadni…"* Ezt tette élete utolsó napjáig, tavaly augusztus 6-ig. *Százhetvenhat művét* a Petőfi Irodalmi Múzeum képzőművészeti gyűjteményének ajándékozta.

Schelken Pálma

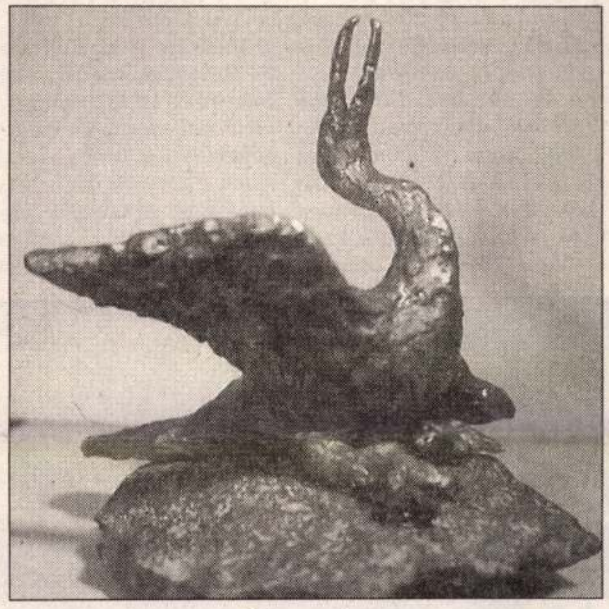

Kormorán

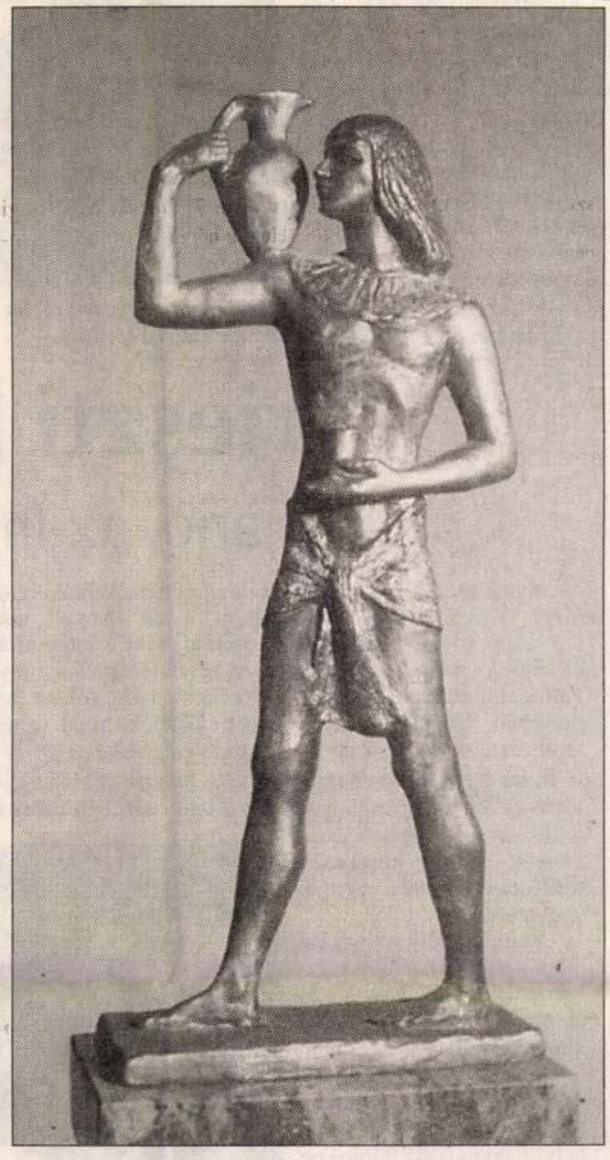

József

Dürer

Szüleim

kóstolók közönségét. Felsorakoztatták a fűszerek hadát a rozmaringtól a bazsalikomig, a szurokfűtől a zsályáig.

Persze nem feledkezhetünk meg Antonio *La Forgia* tartományi elnök intelméről: ő bölcsen *a konyhaművészet és a kultúra szoros kapcsolatát ajánlotta az ínyencek figyelmébe.* Ferrarában ez különösen ér-

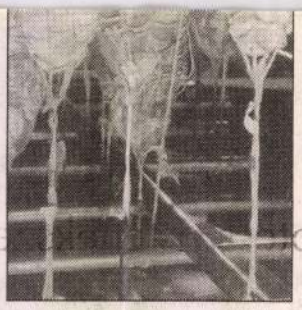

Akár egy évig is érlelik a culatellót

nászajánd
a krónikás
tözött sor
küllemében ez az ínyenc-
ség, amely különleges ízét a Pó-síkság télen gyakran ködös, nyírkos éghajlatának is köszönheti. Hat–tizenkét hónapon át függesztik levegős szárítókban, s csak ezt követően értékesítik. Miután a kicsontozott sonka legnemesebb részeiből ké-

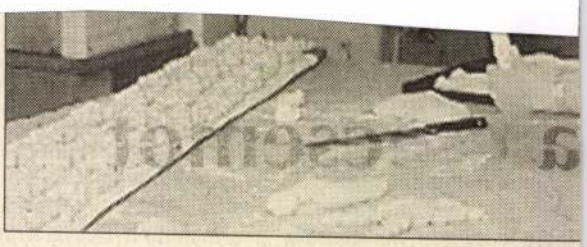

Készül a ferrarai kenyé

Trieszti konyhavarázslat

Mario, az ínyboldogító (torma)virtuóz

Ki ne tudná hazánkban, hogy Trieszt a közép-európai hadak útján – szándéka ellenére – milyen gyakran váltogatta gazdáit évszázadunkban. Egymás kezéből tépte itt a város kulcsát K. u. K. tengerész, olasz hegyivadász, SS-rohamosztagos, jugoszláv partizán. A jövevények előtt koronként más-más kapuk nyíltak vagy záródtak.

Van egy hely az isztriai kikötővárosban, amely százharminckét éve dacol a történelem viharaival, amely naponta kaput tár; s nem halételeivel vagy pizzáival csalja be az olasz konyha rajongóit, hanem a legjobb helyi hagyományt hordozza: a közép-európait. A város fölé magasodó Karszt-hegység Szent János-dombján *1865 óta várja vendégeit a rusztikus fogadó: az Antica Trattoria Suban.*

Giovanni *Suban*, Miksa főherceg Miramare-kastélybeli szabója ugyanis 1865-ben eltalálta a bécsi lutri öt nyerőszámát. A nyereményből szakács fiának, *Francescónak* megvásárolta a szép kirándulóhelyen levő házat. A ma is szerényen fogadónak nevezett hely felvirágoztatásában döntő szerep jutott *Vladimirónak* és postojnai származású, Grazban tanult feleségének. Az olasz ételkínálatot ettől kezdve szlovén–osztrák–magyar ízek gazdagították, elsősorban a desszertek terén. Megjelentek az addig ismeretlen palacsinták, rétesek, a füstölt libamell; maradtak viszont a hagyományos tésztafélék és a fagylaltkülönlegességek, főként pedig a húsfélék, mind változatosabb elkészítéssel.

Az ötvenes évek vége óta *Mario* vezeti a családi vállalkozást. *„Mindenki előtt nyitva álltunk a legnehezebb években is. Szüleim szemében csak a becsületesen végzett munka jelentett értéket. Nekik köszönhetően olaszul és szlovénül egyaránt beszélek. Feleségem szlovén, akárcsak a csapat több tagja. Vallom, hogy csak az dolgoztathat, aki maga is dolgozik. Számomra sportot jelentenek az itt töltött órák – az asztalok közötti versenypályán atletizálok"* – mondja a gazda, miután udvariasan *„jó estét kívánok"*-kal fogad az ajtóban, majd leültet. Magyar szó máskor is elhangzik az est folyamán. Rendelés után Mario kisvártatva előterem. *Ismerteti napi ajánlatát, s rögtön hoz is belőle egy tányérka kóstolót,* kifogástalan kiejtéssel nevezve meg a hajszálvékony ropogós burgonyamedaillonokkal borított *lecsót* vagy a tetején sült szalonnával pompázó *kolozsvári töltött káposztát.*

Családias hangulat fogadja a vendéget

Mario ugyanis jól ismeri és szereti konyhánkat, nemkülönben hazánkat. Szülő városában tartott külföld gasztronómiai bemutató sorában is a magyar szakácsművészet volt az első 1981-ben. *„A siker fantasztikus volt, minden helyet jó előre lefoglalt a közönség s nagyon elégedetten távozott. Négy évvel később a budapesti Flamenco Szálóban volt alkalmam a publikum elé állni. Megtanultam becsülni magyar szakmai társaim tudását, szervezőkészségét, csapatszellemét. Azóta is évről évre Budapesten töltöm augusztus 15-ét"* – magyarázza a vendéglős.

Subanék hírneve bejárta négy földrészt. Törzsvendégek lettek politikusok, üzletemberek, művészek, sportolók. A paprika- és fokhagymafüzérekkel, búzakoszorúkkal, népviseletbe öltöztetett babákkal díszített előcsarnokba lépő vendég tapasztalhatja, a főnök egész este mellett sem áll. Étel-, italválaszték tékáról ad tanácsot az asztaloknál, felveszi a rendelést, hangtalanul suhan a kiskocsiján tolja az ételt és az edényeket, számlát készít, fogad, elköszön. Itáliában a vendég családias hangulatra vágyik. Gigihez, Pepihez, Sandróhoz megy. *Mariónál sem érheti csalódás.*

Az ételbemutatókkal külföldön, belföldön bárnem érő művészembe útkeresőként négy évve

HERCZEG KLÁRA szobrász- és éremművész, Munkácsy-díjas
Budapest, 1906

Tanulmányait 1924-27 között a Képzőművészeti Főiskolán végezte, ahol mestere Kisfaludi Stróbl Zsigmond volt. 1929-30-ban Berlinben, 1930-32-ben Párizsban dolgozott. 1925-től kiállító művész; gyüjteményes tárlata 1969-ben volt a Műcsarnokban. 1960-ban Munkácsy-díjjal tüntették ki. - Kisplasztikai és portréfeladatok mellett több monumentális szobrot is készitett. Munkáit áttekinthető, világos szerkesztés, árnyalt, lirai érzelmeit adekvátan tükröző formanyelv, a választott témák természetes, kifejező megjelenitése jellemzi. Adottságai a portré-műfajban mutatkoznak meg a legteljesebben, ahol az ábrázolt egyén fizikailag és pszichikailag egyaránt hiteles megmintázására törekszik. Mintegy 15 köztéri alkotása került felállitásra a fővárosban és vidéken.

Művészéletrajzok 1975

HERCZEG KLÁRA

1906. október 13-án Budapesten született. Művészeti tanulmányait Budapesten és Párizsban végezte 1924—1932. között. Mesterei Kisfaludy Strobl Zsigmond és Despieu voltak. Megrendezték kiállítását a budapesti Műcsarnokban (1969, 1976) és a VI. kerületi Hazafias Népfront kiállító helyiségében (1972). Több mint húsz művét állították fel köztereinken (Inota, Kecskemét, Eger, Gödöllő stb.). Kitüntették Munkácsy-díjjal (1960) és a Munka Érdemrend arany fokozatával (1976).

Lakcíme: Budapest, V., Szalay utca 3.

Éhező Afrika, 1976, bronz, 45 cm
Kulturális Minisztérium tulajdona

Magyar szobrászati kiállítás, Bp. Műcsarnok 1978. V.5-28.

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
Studio of Young Artists Association
Adószám: 19655945-1-01
1077 Budapest, Rottenbiller u. 35. T./Fax: 36 1 342 5380 T.: 36 1 352 8109
http://www.sztaki.hu/providers/studio . e-mail: studio@c3.hu

Stúdió Galéria • Studio Gallery
1053 Budapest, Képíró u. 6. T./Fax: 36 1 266 6502 T.: 267 2033
e-mail: studgal@c3.hu

A DÍJ ALAPÍTÓJÁRÓL

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész, Budapesten született 1906. október 13-án. Gyermekkorában Bécsben élt. Művészeti tanulmányait először Bécsben, majd a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte 1924-28 között, ahol mestere Kisfaludy Stróbl Zsigmond volt.
1929-30-ban Berlinben élt, ahol többek között a Rosenthal porcelángyár számára készített kisplasztikákat, hogy megélhetését biztosítsa.
1930-33 között Párizsban Charles Despiau mellett képezte tovább magát.
1925 óta szerepelt műveivel hazai és nemzetközi kiállításokon. Részt vett az 1937. évi párizsi és az 1938. évi New York-i világkiállításon.
Mintegy harminc köztéren felállított szobra látható Budapesten és az egész országban. Hazai múzeumokon kívül megtalálhatók művei külföldön is (pl.: nürnbergi Dürer-Hausban).

A HERCZEG KLÁRA-DÍJ
Története

A fiatal művésznek járó díjról (junior fokozat):
Az 1997. augusztus 6-án elhunyt szobrászművész végrendeletében, a Fiatal Képzőművészek Alapítványt az örökség részesévé tette, a pályakezdő művészek támogatásának szándékával. Az Alapítvány Kuratóriuma úgy döntött, hogy egy -az örökséghagyóról elnevezett- díjat alapít, amelyet minden évben a Kuratórium által kiválasztott képzőművész kap majd meg.

Az idős művésznek járó díjról (senior fokozat):
Herczeg Klára mindig fontosnak tartotta az idős és fiatal generációk egymáshoz való közeledését. Ezért a hagyaték kezelője (Dr. Székely Ádámné Dr. Szűcs Ildikó) úgy döntött, hogy a Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesületre (mint a pályakezdő képzőművészeket képviselő szervezetre) testálja át azt a megtisztelő feladatot, hogy a Herczeg Klára-díj senoir fokozatát gondozza.
Ebben az évben az FKSE Vezetősége Passuth Krisztina művészettörténészt kérte fel, hogy javaslatot tegyen a díj várományosáról .
Mindkét díj az örökhagyó születésnapján, október 13-án, 18 órakor kerül átadásra, ünnepélyes keretek között a Stúdió Galériában (1053 Budapest, Képíró u. 6.).

Ady kávéházban

HERCZEG KLÁRA

Hubay Miklós

MAGYAR HÍRLAP
1997. szeptember 27.

Herczeg Klára emlékezete

KI AZ, AKI VÁLASZOLNI TUDNA, merne, arra a kérdésre, hogy most már aztán: hosszú volt-e vagy rövid Herczeg Klára élete?

Élt 91 évet, van írva a fejfájára. A klasszikus mondás szerint a művész élete menthetetlenül rövid, és ez nemcsak akkor szembetűnő – és, tegyük hozzá: vérlázító –, amikor Raffaello olyan fiatalon odalesz, hanem akkor is – akkor igazán –, amikor Michelangelo 90 évesen, halála napján is viaskodik a márvánnyal, hogy utolsó gondolatát még kicsikarja belőle…

A művésznek csak rövid élet adatik. VITA BREVIS. Mert ahhoz a 30 vagy 90 évhez képest beérhetetlenül hosszú út, amit végig kell járnia: a művészet. A művésznek mindig is holtig tanulnia kellett, és mint egy stimulus carnis hajtja őt az igény a tökéletes kifejezésre. S van-e olyan igazi művész, aki elhiszi, hogy sikerült magát tökéletesen kifejeznie?

Párizsban állítólag voltak emberséges hóhérok (a forradalom előtt), akik – mielőtt megsuhintották volna a bárdot – azt súgták az elítélt fülébe: „kegyelmet kaptál!", s az elguruló fejen kiült valami suta, boldog mosoly. A művészt nem lehet becsapni. Lehetetlenség is, hisz ő még a halálban is soha nem látott víziókat vár. („Mint akit égő szókra gyújt föl a halál, / Szájam kigyulladt víziókat kiabál" – írta, s talán remélte is, Kosztolányi.)

Számomra különösen rövid volt Herczeg Klára élete. Hiszen csak épp most ismertem meg, alig két éve – legföljebb három… Nem is tudom. Olyan gyorsan kezdenek most már peregni az évek.

Életművének gazdagsága szinte felmérhetetlennek tetszett – legalábbis akkorának, mint amit európai kultúrának szoktunk nevezni. Hisz az archaikus és biblikus kezdetektől Herczeg Klára látóköre felöleli a legmodernebb mítoszainkat is: éppoly lényeglátóan jeleníti meg Jákob harcát az Angyallal, mint az önfeledten hátratekintő daloló Orfeuszt, mint Hemingway Öreg Halászát a Nagy Hal csontvázával, vagy József Atttila némán teregető Mamáját. Ezek és a többi kis szobrai vajon honnan olyan ismerősek? Tündérmesékből? Legkedvesebb olvasmányainkból? A kollektív tudatalatti mélységeiből? S a félig-álom, féligtesti létből ezek a kultúrhéroszok és kultúrheroinák Herczeg Klára képzeletében mind-mind egyéni és örökérvényünek tetsző formát öltenek…

A Csodálatos Mandarin változatai szoborban és érmeken; a hegyeivel egymásra illesztett kockák ingó ívének magasán, a cirkusz kupolájában szívügyét csak azért is hegedülő örök érvényű Karinthy-figura, a Magányos cédrus képezte kockába belekomponált Csontváry-fej… Herczeg Klára megteremtett egy plasztikai Magyar Mitológiát. Bámulatosan nagy és hosszú élettel bír ez a szobrász asszony – nem is csak művei sokasága miatt, hanem azért is, mert úgy látszott minden idők hiteles tanúja ő, mint a Sixtusi kápolna mennyezetén a Sibyllák.

A rövid kardot – úgy mondták – egy előrelépés toldja meg. A rövid életet: az intenzitás. Az érzések és az alkotókedv előrelépő bátorsága. Lélekemelő volt látni-hallani Herczeg Klárát az elmúlt hónapokban, amikor egy új teremtő korszakának indult elébe. Ennek egyik dokumentuma új szobra: az Angyali üdvözlet.

Ez volt az ő hattyúdala.

Vagy sokkal inkább: Magnificatja, az Élet, a Szellem és a Szerelem dicsőségére.

Herczeg Klára oly hosszú és oly rövid életének örökösége attól oly egyedülálló és attól oly koherens, hogy a több ezeréves mediterrán és a mediterráneumon túli európai civilizáció szintézise jelenik meg benne, egyéni tündérváltozatokban.

Személyében is ennek a civilizációnak volt a letéteményese. Utolsó előtti beszélgetésünk során ígértem, hogy Velencében, Muránóban járva, az üvegfúvók műhelyeiben keresek szép kék színű üvegkavicsot a Nárcissus szobrához, víztükörnek, s egy talapzatul szolgáló lávakövet. Azt pedig majd Nápolyban. Önző módon említettem azt is, hogy szeretnék egyik kedves barátomnak, kerek születésnapjára egy példányt adni az ő nagyon szép Kaffka Margit-érméből. Pár nap múlva hallom, hogy Herczeg Klárát hirtelen kórházba szállították. Súlyos az állapota. Eszembe se jutott többet az az érem. A születésnapon délután épp indulóban vagyok, virággal, itallal. Szól a telefon. Klára. – „Szent isten, honnét?" – „Az intenzív osztályról. Mondja meg a címet, hogy hová vigye a bronzöntő barátom a Kaffka Margitot."

Olaszországban, amikor a barátok kihozzák a templomból a koporsót, a sorfalat álló gyásznép tapsolni kezd. – „Végigcsináltad ezt az életet, szépen, bátran, emberül." – ezt jelenti a taps. Meg hogy: „Most már ne félj!"

Mi most, legalábbis, hajoljunk meg mélyen, búcsúzásul, Herczeg Klára hamvai előtt. Hadd fejezzük így ki hálánkat iránta valamennyi európai nép nagy múltú kultúrája – így tehát a magyar költészet – nevében is. Ma, amikor az elit szintjén magát kellető új barbárság szorongattatásai közepett az európai szellem napról napra elveszít valamit, veszít a presztízséből, a becsületéből, a komolyabb hangjaiból és a magasabbra törő igényeiből, ma tehát különösen nagy hálával tartozunk annak a szobrász asszonynak, aki ennek az európai szellemnek az apoteózisát szolgálta, benfentes cinkossággal, kifogyhatatlan leleménnyel és mindig nagyszerű művészi kvalitással.

Soros stúdiószínházi napok

Mellbevág élmény

Bóta Gábor

A Soros színházi kuratórium évente nyo produkciót támogat. Ezeknek az előadá látható az október 2–11-éig tartó Soros s napokon. Nánay István kritikust, a kurat kérdeztük tapasztalatairól.

– Többek szerint ma már az igazán fontos előadások stúdiókba szorulnak vissza, míg mások úgy tartják, ezeknek a produkcióknak igen csekély a hatásuk, hiszen maximum néhány ezer nézőhöz jutnak el.

– A színházak erősen polarizálódtak. A nagy tömegeket érdeklő produkciókban rendszerint semmi gondolati és formai újdonság nincs. Ahhoz azonban, hogy egy műfaj ne csupán önreprodukcióra épüljön, elengedhetetlen, hogy létrejöjjenek a bejáratott gyakorlattól eltérő, kicsit más, kicsit furcsa előadások. Ezek valóban kis terekbe, stúdiókba szorultak vissza, és így direkt módon kevesekre hatnak. Jó esetben később esetleg hatnak a nagyszínházi produkciókra is.

– Már a stúdiószínházaknak is – például azért, hogy megfeleljenek a különböző kuratóriumok elvárásainak – annyiféle követelménynek kell eleget tenniük, hogy gyakran a nagyszínházakhoz hasonló rutinra kényszerülnek.

– Mostanra eléggé kialakultak azok a támogatási „szférák", amelyekhez a stúdiószínházak fordulhatnak. Az igaz, hogy gyakran egyáltalán nem kísérleti előadásokat mutatnak be, hanem kevesebb szereplős, kisebb kiállítási költségű, nem csupán stúdióban játszható darabokat. Mi azokat a pályázatokat próbáljuk támogatni, amelyekben valami halvány remény mutatkozik arra, hogy a produkció eltér a megszokottól. Ezt nehéz következetesen végigvinni, mert jó néhány együttesről t évek óta, és sejthető, eddigiekhez hasonló gyon jó minőségű pr vannak olyanok, aki ben eddig nagyon ér és szeretnének me mint rendezők, kore Alapítvány színházi k

Modern zene – korlá

A Budapesti Őszi Fesztivál programjá alkotó, Korunk zenéje című hangvers legfontosabb értéke idén is a válto és sokrétegűség. Különböző nemzetek és zeneszerzői iskolák és stílusirányzato nyilvánosságot, kirekesztés, korlátozás és nélkül. A bemutatásra kerülő művek s bizonyára nem lesz egyenletes, de a Ko mégis hiteles és árnyalt képet fest az zenekultúrájáról.

A szerzői estek sorából kiemelkedik az idén hetvenesztendős Decsényi János alkotásaiból válogató ünnepi hangverseny (szeptember 30., Zeneakadémia). Decsényi zeneszerzői életműve több szempontból is példaértékű lehet a mai fiatal komponisták számára. A stílusok és műfajok széles spektrumában otthonosan mozog, az európai zenetörténet különböző korszakaiban való jártassága egyéni szemléletmóddal párosul, és nem riad vissza a kísérletezéstől, az experimentális irányzatoktól sem. Szerzői estjén az utóbbi két évtizedben keletkezett alkotásai csendülnek fel: az 1979-ben komponált, klasszikus görög kromatikus és diatonikus hangsorokat használó Sírfelirat Aquincumból; a Magyar Rádió elektroakusztikus zenei stúdiójának – amelyet Decsényi közel két évtizeden át vezetett – egyik legemlékezetesebb produkciója, a Kövek (1987); az 1991-es Koncertszonáta gordonkára és zongorára, a Régi magyar szövegek című ciklus két tétele (Mózes, Boszorkánypör), illetve egy vadonatúj alkotás, a Czigány György, Rilke és Carducci verseit megzenésítő, Búcsú című kórusciklus.

„Az akadémikus, ha nem tudós, hanem művész, természetesen ugyanúgy elfoglalja hivatalosan is a székét a tiszteletre méltó falak között, mint tudós társa, székfoglaló keretében; csak persze mégis egészen másként. Az Akadémia termeiben ilyenkor muzsika csendül, rendezői koncepció hallik, film vetíttetik" – olvasható a Korunk zenéje műsorfüzetében, s valóban: a középgenerációt képviselő Vidovszky László szerzői estje (szeptember 29., MTA kongresszusi terem) a komponista akadémiai székfoglaló hangversenye is egyben. A kilencvenes években érlelt, s az elmúlt hónapokban befejezett művekből válogató program végighallgatásakor feltehetően az a folyamat is nyomon követhető lesz, amelynek során az Új Zenei Stúdió köréhez tartozó Vidovszky valóban szuverén és nemzetközi összehasonlításban is jelentős alkotóvá vált. A műsort a filmgyári zenefelvételek varázslatos hangulatának emléket állító Mozi című darab nyitja; a Fuvola–zongora szonáta Vidovszkynak a számítógépes zeneszerzésben szerzett tapasztalatait értelmezi újra; a Silly Old Muzak ismert zenei tételek különös gépi reprodukciója; az estet záró Black Quartet pedig szokatlan apparátusra, letakart ütőhangszerekre íródott.

A középnemzedék a Korunk zenéje más koncertjein is markánsan jelen lesz. Október 1-jén, a Zeneakadémián a kortárs magyar zenés színpad fontos dokumentumaival ismerkedhet meg a közönség: a Dubrovay László egész estés táncjátékából (Faust, az elkárhozott) hangszerelt zenekari szviteket – ősbemutatóként – az egy évtizede a Mario és a varázslóval hangos sikert aratott Vajda János új operája, a Leonce és Léna első felvonása követi. Szemző Tibor ugyancsak a hetvenes években kezdte pályáját, de később – a 180-as csoport „atyjaként", az összművészet vagy a performance kategóriájába tartozó produkciók létrehozójaként – gyökeresen eltérő irányzatok felé fordult. Szerzői estjén (október 6., Zeneakadémia kisterem) két monumentális kompozícióval (Tractatus emberi hangokra, hangszeres kísérettel; A túlpart – hangok és mozgó képek a Szigetről) mutatja be, hogy merre tart a kilencvenes években. A Magyar Zeneszerzők Egyesületével közös, Ősbemutatók című koncert (október 5., Zeneakadémia kisterem) hat magyar premierre, Sári József, Szokolay Sándor, Bánkövi Gyula, Horváth Barnabás, Jeney Zoltán és Madarász Iván új alkotásainak megismerésére ad lehetőséget.

A Korunk zenéje az előadói apparátusokat tekintve is változatos és sokrétegű. Szeverényi Ilona cimbalomművész szólóestje (szeptember 28., Régi Zeneakadémia) például annak bizonyítéka, hogy a XX. század utolsó évtizedeiben – nem kis mértékben a hangszer korszakos jelentőségű virtuóza, Rácz Aladár életművének köszönhetően – a cimbalom kilépett az koztató zene területéről hangszerként, a modern tikus médiumaként lehe hangversenyén kizárólag szólalnak meg; a szűk sz ismert szerzők (Lendv Sáry László) mellett fiat Tallér Zsófia, Olsvay E zanak. Tipikusan XX. együttes, amelynek els jét, a Rácz Zoltán vezet lágszerte számon tartják démiai koncertjükön an kortárs darabok – Stev Rolf Wallin, Eötvös Pé két tagja, Holló Aurél é szerepelnek; egy nappa házban pedig – a Forr előadóinak társaságába felállásban – Vajda Gerg

Zeneszerzőverseny Kagel jegyé

A Budapesti Fesztiválközpont – régi hagyományt felelevenítve – az őszi lódó zeneszerzőversenyt hirdetett, amelyen Bartók halála (1945. szepte tett komponisták vehettek részt, legalább tizenkét, legfeljebb huszonö kálatlan és előadatlan műveikkel. A pályázatra benyújtott kompozíciók folyásolta az előírt hangszer-összeállítás, amelyet Mauricio Kagel Orc 1996-ban írt műve alapján állapítottak meg. A jeligés pályázatok közül az ri Nógrádi Péter In Memoriam D. Zs., Fekete Kiss Sándor Consort semble, valamint Vajda Gergely Előjáték, Tánc és Mellékdal című alk te bemutatásra alkalmasnak.

A pályázaton részt vett zeneszerzők „ihletője", Mauricio Kagel szem az őszi fesztiválon, hiszen október 12-én, az MTA kongresszusi term vesztfáliai Musikfabrik együttest vezényli. A programban egyetlen kom gel A szélrózsa minden irányából című, „szalonzenekarra" írt darabja, világutazásra hívja a hallgatókat. A hatvanöt esztendős, argentin szület úttal is hű maradt korábbi önmagához: a zenei struktúrát színházi geszt mozdulatokkal kiegészítve az összművészet szintjére emelte a darabot.

A *Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület*
tisztelettel meghívja Önt a

„Herczeg Klára-díj”

ünnepélyes átadására.

1998. október 13., 18 óra

Stúdió Galéria

1053 Budapest, Képíró u. 6.
Tel./Fax: 342 5380

Herczeg Klára MDK

1919. mártiremlékmü, gipsz

Békehirnők, gipsz

Mücsarnok 1959 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

MDK

Herczeg W. Klára.szobrászm.

193. Rahel.	Terrakotta .
198. Merengö.	Bronz.
218. Anya.	Terrakotta.
227. Portré.	"

v.Ernst Muz.- A Szocdem.Párt Képzöm.-nek Társasága és meghivitt müvészek kiáll.-a. 1945.okt.13.-28.Kat.

Herczeg Klára

Született Budapesten 1906-ban. Szobrász.
Tanulmányai: Budapest, Bécs, London,
Párizs. Berlinben és Lipcsében dolgozott.
Fa és-kőszobrok, porcelán szobrocskákat stb.
alkot.
Fekete Márton: Prominent Hungarians Home
and Abroad, München, 1966. 334 l 123 l

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

HERCZEG KLÁRA

szobrász művésznő és Körner József Kossuth-díjas építészmérnök alkotása az 1919-es mártirok öt méter magas alapzaton álló, öt méter magas, bronz emlékszobra. /Kecskemét, Rákóczi úti középső sétány, a zsinagóga és a Cifra-palota között./

Entz Géza - Genthon István - Szabpanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 98. l., 172. l. /199. jegyz./

HR

Herczegh Klára szobrász

kezeljel az alábbi tárlatot

Tóth Béla: A kárados úti hűvéntelep
kiáhitása Hajdúszoboszlón

Hajdú Bihar megyei Népújság 1968 XII. 8

Hercegh Klára

1919, márványemlékmű, gipsz, 2 m
Kelen Jolán portréja, terrakotta, 30 cm
Békéscsaba, gipsz, 40 cm

Képzőművészek nemzetközi
kiállítása, 1960. Bp.

MDK

Herczeg Klára

Ülő nő, br.

II. M. Képzőm. kiáll. Miesz. 1958.

Herczegh Klára

A pesti Népstadion bejáratához vezető "Ifjúság útjának két oldalán felállítandó" szobrászművek egyik alkotója

E. Gádor – G. Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Budapest, 1955. 131.

Herczeg Klára

a Kún Béla téri hátmas emlékmű egyik alkotója.

Horváth György: Tizenhárom új szobor Budapesten.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 9. 9. o.

Herczig Klára
keramikus

M.D.V

Részt vett a tárlaton.

Nékáne Lajosné: Művészi Zsolnay keramikk kiállítása...
Művészet, 1968. október - 40 lap.

Herczeg Klára

plantikás szerepelnek az Ernst
Künenuban a Dolgozó emberek közötti
c. kiállításon.

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek közötti
kapja Nemzet 1968. jan. 30. 4. o.

HERCZEG KLÁRA

kerámikusmüvész, részt vett az Iparmüvészeti Muzeum uj szerzeményeiből rendezett kiállitáson. Kiállitott müve: váza.

Ujvári Béla: Az Iparmüvészeti Muzeum uj szerzeményei. - Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 36. l.

MDK

Herczeg Klára

Kun Béla, terr.

Kecskeméti emlékműterv, br.

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal.1965.

Herczeg Klára MDK

Vizparton, kutfigura, gipsz

Mücsarnok 1960. VIII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Herczeg Kiára
nobrán

M.D.K

Kisplasztikával szerepel a
tárlaton.

Mihlós Pál: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20-7 lap

Herczegh Klára, szobrász MDK

A Kun-Landler-Szamuely emlékmű egyik kézítője.

—: Új szobrok Budapesten 3

ESTI HIRLAP, bp. 1966. máj. 3.

Hercegh Klára

Landler Jenőt mintájára
a Tanácsköztársaság emlékművére.

R. J.: Az alkotás pillanata.

Pest megyei Hírlap, 1966, IV. 19. 4. o.

Hercegh Klára

Művek és alkotóik. (kép: Landler)

Pest Megyei Hírlap, 1966.IV.19. 4.o.

M.D.Y

Herceg Klára
szobrász

A Nemzeti Galéria állandó kiállitásán szerepel Fiest Milán portréja Bartók Bélác valamint Pogány Ö. Gáborról és Erdős Gézáról mintázott alkotásai.

Soós Imre: Ujabb Van Gogh ábrázolások
Művészet, 1968. szeptember - 20 lap

M.D.

Hevegklára
szobrász

1967-ben kiszítette el az első
szobrportrét Van Gogh-ról,
„Portré" (repro)

Ugyanis
Soós Imre: Van Gogh ábrázolások
Múzeket, 1968. szeptember – 20 lap.

Herczeg Klára
nobrás

„Leányhöcsöggel" Részlet.
(repro)

A borító hátlapján.
Művészet, 1971. október.

Herczeg Kéára szobrán

hunkásy díjon

A Szárados úti hűvéstelepen él

és dolgozik

Selmeczi Tóth János: A Szárados úti

hűvéstelep

Népművelés 1968 VIII. n. 40 old.

Herczeg Klára

életnagyságú bronz beányszolva a gödöllőz uj párthár belső udvarát díszíti majd:

Magyar Nemzet, 1967. XI. 18. 7. o.
napló

Herczeg Klára

A Műcsarnok kamaratermében szoborkiállitása volt /1969.IV.12--V.11./. Kisfaludi Strobl Zsigmond tanitványa volt. Főként figurális plasztikát készit, több köztéri emlékmü terve füződik nevéhez. Az ujabb törekvések nem foglalkoztatják.

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 49.l.

Herczeg Klára

szobrász önálló kiállítása a Műcsarnok kamaraterében. (kis plasztikától – köztéri szobrok vázlatáig, gipszfigurákig.) Terrakotta-portréit emeli ki a bíráló és kis-bronzait.

Kiállításról-kiállításra (Pincétől a padlásig) – Ridey Gábor

Magyar Hírlap, 1969. április 16. 6. l.

Herczeg Klára

Munkácsy-díjas szobrászművész a Százados uti művésztelepen él.

Selmeczi Toth János: A Százados uti művésztelep

Népművelés 1968/8 41 old.

Hercreg Klára

1967-ben Ménikett Van Gogh nobor postrét. A N. G. állandó kiáll.-u nemzetel Fürst Milán, Bartók, Pogány O. G.-ról Erdős Gizáról Ménikett postréja.

Művészet, 1968, nept. Soós Imre ujabb Van Gogh ábrázolásai.

20-21

MDK

Herczeg Klára

Kövér énekesnő, gipsz

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964. máj.

HERCZEG KLARA, szobrasz,éremművész.

1970-ben van Gohg érmet készitett.-Az érmet a Nemzeti Muzeum éremkiallitasanak idejére az Éremtár rendelkezésére bocsátotta.A magyar éremművészet kedvelöi megallapithattak,hogy Mark Edo Tralbot van Gogh kutató elragadtatott nyilatozata az érem szépségéről nem tévedett. 44.old. kép.

HÉRI VERA: Mark Edo Tralbot irása Herczeg Klára szobrászmüvészetről 44.old

AZ ÉREM. XXX.évf. 1974. 1.szám. Bp.

HERCZEG KLÁRA, éremművész

Mark Edo Tralbot Van Gogh életének és művészetének dokumentumait közli és publikalja a képzőművészeti alkotásokat, melyek személyével választottak témául. Herczeg Klaráról először 1968-ban közölt ismertetést, amikor a művésznő kisméretű, Van Goghot ábrázoló csodálatos portréjára hívta fel a figyelmet. 44.old

HÉRI VERA: Mark Edo Tralbot írása Herczeg Klára szobrászművészről 44.old

AZ ÉREM, XXX.évf. 1974. 1.szám. Bp.

HERCEG

HERCZEG KLARA, szobrasz,éremművész

Mark Edo XXX Tralbot van Gogh életének és művészetének dokumentumaival foglalkozik.-herczeg Klara 1970-ben egy van Gogh érmet készitett.Tralbot irja:"Nem művészi kisérletezéssel vonja magara a figyelmet,hanem azzal az anatómiai analizissel,mellyel egyszerre tudja megjeleniteni a festo emberi és művészi érzékenységét..Ez az érem remekmü."- kép. 44.old

HÉRI VERA: Mark Edo Tralbot irasa Herczeg Klára szobrászmüvészről 44.old

AZ ÉREM, XXX.évf. 1974. 1.szám. Bp.

Herceg Klára
szobrász

Herceg Klára a harmincas
évek vége felé párizsi diák
lány volt, s a hoppenhágai
porcelángyárnak dolgozott.

Fedor: Porcelántól a bronzig.
Nők Lapja, 1969. május - 20 szám.

Herceg Klára
szobász

A harminczas években a mű-
veszinő figurális alakokat hiszé-
tett, kislányokat, kisfiúkat, ma-
darakat, kikes szürke aringalatban.

Fedor: Porcelántól a bronzig.
Nők Lapja, 1969. május – 20 szám.

Herceg Klára
szobász

Goldmann György relief portre" } repro
"A kövér ember mi"
"

Fedor: Porcelántól a bronzig.
Nők lapja, 1969 május - 20 szám

Herceg Klára
szobrász

„Afaültető"
„Vihar"
„Ülösztrájto"
} repro

Fedor: Porcelántól a bronzig
Nők Lapja, 1969. május – 20 szám

Herczeg Klára
szobrász

Kiállításán bemutatta a höhe
fanagott „Magány"-t, a gipsz-
be fanagott „Nihé"-t. A „Duna"-t
szuhlan lebegő figurát.

Fedor: Porcelántól a bronzig
Nők Lapja, 1969. május -20 szám

Herczeg Klára

A műrészmő régi műve a Gödöllőn elhelyezett „Faultető lány". A „Vikas" című mű reinkult, lobs gö köpenye mennhülést jelez.

Fedor: Sóhfelén, gazdagon, szépen.
Nők Lapja, 1976. okt. 16-8 oldal.

Herczeg Klára

Herczeg Klára „Gamai lánya" szinte egy virág és a szikladomb fölött lebegő-fekvő figurának „Duna" a neve.

Fedor: Sohfelén, gazdagon, szépen.
Nők Lapja, 1976. okt. 16-8 oldal.

Herczeg Klára

Herczeg Klára szobrainak alaptipusát példázza a „Borsod vo ánhai korsós lány". Az „Anya és gyermeke Vietnamból" csupa beszerű, hiszó lelki ismeret.

Fedor: Sokfelén, Gardagon, szépen.
Nők Lapja, 1976. okt. 16 – 8 oldal.

Herczeg Klára

A mű veszmő, érzelmei, gondolatai kifejezésére tölbnyére a női testet használja. Teremtette egy alaptipust, a mai lányt.

Fedor Sokfelén, Gandragon, szépen.
Nők Lapja, 1976. okt 16 - 8 oldal.

Herczeg Klára, szobrász

— KITÜNTETÉS. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművésznek művészi alkotótevékenysége elismeréséül, születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta.

— . Ht

8.

Népszabadság, Bp. 1976. okt. 19.

Herczeg Klára, szobrász

L.: Kelen Imre

—: A Létvégi ... 9.

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 18.

Herczeg Klára, szobrász

□ HERCZEG KLÁRA szobrászművész kiállítását Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg ma délben a Műcsarnokban.

– : □ Herczeg – – – 2.

Esti Hírlap, Bp. 1976. szept. 11.

Hercegh Klára

Hercegh Klára kiállítása a Műcsarnokban szeptember 11-én nyílt meg. Jubileumi kiállításán mintegy 40 év munkáiból válogatott alkotásait mutatja be.

----:Kiállítási naptár.
Művészet, 1976.szeptember - 48.oldal.

Herceg Béla

műve Schwalb Miklós fotográfusművész portréja.

Városnai Andrél: Pianist Miklós Schwalb in Budapest; Daily News, Budapest 1973. aug. 7

61

Herczegh Klára

Ülő nő bronz 18 cm

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Herczegh Klára

Ülő nő, bronz, 18 cm

Dolgozó emberek között kiáll.

Arust muzeum 1968. jan

Herczeg klára, nobrász

Szerepel a fének klubban

↓

—: Kamaratárlat

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. szept. 6.

Herczeg Klára

Nobrán

Herczeg Klára dombormüve a pest
eszsébeti Bagi Ilona szakközépiskola
homlokzatára került. A művésznő-
egy eszmetörlemeti értékes mű alkotást
készített.

Pogány Ö. Gábor: Bagi Ilona emlíktáblája.
Művészet, 1972. március – 24 oldal

Herczeg Klára
szobrász

Herczeg Klára egy domborminvon örö-
kítette meg Bagi Ilona és Goldmann
György emlékét. Az egyikor szétrombolt,
majd utólt rekonstruált síremlék moti-
vumaival sikerült is sorsuk érintkező pont-
jakor kötni az emlektáblát.

Pogány Ö. Gábor: Bagi Ilona emlektáblája.
Művészet, 1972. március - 24 oldal.

Herczeg Klára
szobrász

Bagi Ilona emléktáblája
Pesterzsébeten (repro)

Pogány Ö. Gábor: Bagi Ilona emléktáblája.
Művészet, 1972. március – 24 oldal.

Herczeg Klára

Nagy sikere volt a Mücsarnok-
ban a szobrászművész kiállitá-
sának.

Népművelés 1969/6 45 old.

Herczeg Klára

Faültelő

Népművelés 1969/6 45 old

Herceg Klára
rajzai

Herceg Klárának a Műcsarnok-
ban való kiállítása. Munkáihoz
különböző anyagokat alkalmaz,
a tárgynak megfelelőt.

Fedor: Porcelántól a bronzig.
Nők Lapja, 1969. Május – 20. szám

Herceg Klára
szobrász

Herceg Klára volt az első asszony, aki magyar város közterére szobrot mintáihatott. A hecskeméti főtéren áll hatalmas forradalmár nője.

Fedor: Porcelántol a bronzig.
Nők Lapja, 1969. Május - 20 szám

Herczeg Klára szobrász

A most megnyílt nagymarosi nyári tárlaton szerepel műve, illetve szobrai

Lasonci Miklós: Kiállítások Nagymaroson és Vácott.

Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 20.

Herczeg Klára MDK

Bécs , Párizs , Berlin után lett itthon "szabályos" müvésznövendék. A főiskolán Kisfaludi Stróbl volt a mestere.

Két barátja: Goldmann György és Fenyő A. Em re gyakorolt erős hatást egyéniségére és müvészetére.

Szobra: Goldmann Györgyről a szobrászról

Gyenes Rózsa: Müteremlátogatás Herczeg Kláránál. Müterem 1958 I. évf. 8. sz. 28-29.o.

Herczeg Klára MDK

szobrász

Bécsben élt , nem vették fel a festőiskolába.

Egy bronzárugyárban munkásnő.///.
"Furulyázó nő" /első szobra/
Portré az igazi területe:
"Anyám"
"Füst Milán portréja" repr. 29.o.
Sándor Judit portréja.
Pogány Ö.Gábor " .
"Traktoros lány"
"Gyümölcsszedő lány"
"Család" /inota számár készült kompozició/
"A Köztársaság téren elesett mártirok emlékművének terve"/ a pályázat második díját nyerte/
repr. 29.o.

Gyenes Rózsa: Müteremlátogatás Herczeg Kláránál.
Müterem 1958 I. évf. 8. sz. 28-29.o.

Herczegh Klára

és Varga Imre műve: „Röplabdázók"
a XIV. Népstadionban.

Bjerza László; Bjernát György; Erdei
Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Buda-
pest 1973.

8591

Herczeg Klára

„Tanácsköztársasági emlékmű"

(repr.)

Népújság, Heves, 1974. márc. 21.

Hercegh Klára

Diderges bronz 17 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul. – szept.

Herczegh Klára

Az öreg halász és a tenger
bronz 50 cm

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Herceczegh Klára

Részt vett az „In memoriam Bartók" kiállításon. Plakettje portréban mutatja be Bartókót.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Alföld 1973/8 68 old.

Herczeg Klára

Több művét őrzi a Nemzeti Galéria és a Munkásmozgalmi Múzeum. Bemutatott műve: „Vorakozó", 1969, bronz, 20 cm.

Romváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971

Herczeg Klára szobrászmüvész

Szobormüvekkel készülnek a müvészek a földalatti gyorsvasut diszitésére. A lap rövid közleményben tudósit arról, hogy a munkában résztvevő müvészek,-közöttük a müvész is-, szobrait már gipszben öntötték.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. aug. 14.
III. évf. 17. sz. 8. lap.

Herczeg Klára

Munkácsy díjas (1960). 1906 október 13-án született Budapesten. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Réztvevője az országos kiállításoknak. Mindkét eddigi biennálén szerepelt.

Romváry Ferenc: III. országos kisplantirai biennalé, 1971.

Herczeg Ákos

Önálló kiállítása volt Budapesten és Győngyösön (1969). Tanulmányúton járt Németországban, Franciaországban, Svájcban, Dániában, Angliában és Jugoszláviában.

Romvary Ferenc: 11 országos kisplasztikai biennale, Pécs, 1971.

Herczeg Klára

Több müvét a Nemzeti Galéria és a Munkásmozgalmi Muzeum őrzi. Bemutatott müve: Idős házaspár , 1966. ólom, 15 cm.

Romváry Ferenc: II. Országos kisplasztikai Biennálé. Pécs, 1969.

Herczeg Klára

Bemutatott műve:

„Ülő nő," bronz, 18 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képző művépeti kiállítás, Budapest, 1968.

Herczeg Klára

Munkácsy dijas / 1960/ 1906 . október 13. Budapest. A Képzőművészeti Főiskolán végzett 1927-ben. Résztvevője az országos kiállitásoknak. Szerepelt az I. kisplasztikai biennálén. Tanulmányuton járt Német- , Franciaországban, Itáliában , Dániában és Angliában.

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs 1969.

Herczeg Klára szobrászművész

a VI. ker.-i Népfront helyiségében állította ki szobrait.

Vadas József: Képzőművészet.
Élet és Irodalom, 1972. nov. 25.

Herczeg Klára szobrászmüvész

A VI. kerületi Népfront helyiségében rendezett kiállitásáról ir Vadas József: "Változatok a romantikára" cimmel. Megemliti a müvésznek Hemingway hőséről, az öreg halászról mintázott szobrát, "a nagy hal testéből formált ingatag"bárkát, melyen életéért küzd.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 25.
XVI. évf. 48. sz. 12. lap.

Herczeg Klára

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

314. old.

Herczy Klára

Hivei a Herendi Porcelángyár mintáiként

említve

Művészettörténeti Értesítő 1973/1 51.old

Herczeg Klára

Művei szerepelnek a Fészek Klubban

rendezett szolidaritási Zamarakiállításon

– az indokínai szolidaritási hét keretében

Magyar Nemzet 1972 szeptember 5

4. old.

Hercegh Klára

Különös figyelmet érdemelnek az „In memoriam Bartók" kiállítás plakettjei. Hercegh Klára portréban mutatja be Bartókot.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Alföld 1972/8 64 old.

Herczeg Klára

az indokínai szolidaritási hét keretében kamarakiállítás nyílik szept. 4-én a Fészek Klubban, ahol művei szerepelnek fognak.

Magyar Nemzet, 1972. szept. 5.

Herczeg Klára

1

Munkácsy díjas grafikus

Kiállítása nyílt a Hatalmas

Népfront VI. kerületi székházában

/Népköztársaság u. 94./

Magyar Nemzet 1972 november 18

4. old.

Herczeg Klára

2

„Vietnami anya" c.
műve emlitve

Magyar Nemzet 1972 november 18
4. old.

Herceg Klára

A magyar munkásmozgalom három kiemelkedő, nagy alakjának közös emlékművét három szobrászművész készíti egy műteremben. A dombormű megoldásai közös emlékművel elben az évben, a KMP megalakulásának évfordulóján állítják majd fel. Képünk a három alkotóművészt: Herceg Klárát, Olcsvai Kiss Zoltánt, és Farkas Oladárt mutatja be a közös műteremben.

Szamuely Tibor, Kun Béla és Landler Jenő közös emlékműve.

Országos Világ 1966/12 2 old.

Hercegh Klára

Nyár bronz 31 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul – Aug.

Herceg Klára szobrász

a nagymarosi művelődési házban rendezték a nagymarosiak kiállítását, melyen műve szerepelt.

Láttuk, hallottuk.

1974. VIII. 11. 11.58 D. Petőfi

Herczeg Klára

Munkáczy díjas csebrász

Viallitása ma nyílik meg

a Hazafias Népfront VI. ker. bizottságának

helyiségében

Magyar Nemzet 1972 november 11

4. old.

Herczeg Klára

az V. Dorottya u. 8. sz. a. Kulturális Kapcsolatok Intézetében mutatta be műveit.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Sexikon, Budapest 1973. 13351

6251

Herczeg Klára
részt vett a Bakonyi Múzeum jubileumi kiállitásán.

(b.e.) Huszonöt év képzőművészeti alkotásai
Veszprém megyében.

Ország - Világ 1970/28 21 old.

Herczeg Klára szobrászművész

„Köztulajdon ... 1945–1975" címmel nyílt meg a Műcsarnokban az a kiállítás, melyen ma élő művészek jobbára fényképeken összegyűjtött alkotásai láthatók. Tanácsköztársasági emlékműve, mely Kecskeméten van elhelyezve, szerepel e tárlaton. (emlétve)

K.M.: Közös kincseink.

Chinoin, 1975. ápr. 16.

Herczegh Klára

Megbízták a művésznőt, hogy a mohorai Mikszáth-ház elé Mikszáth Kálmán mellszobrát helyezze el.

— : Köztéri munkák.

Művészet, 1980. november – 47. lap.

MDK

Herceg Veisz Klára, szobr.

A kiáll.-t rendezte:OMIT és a Magy Ip.Müv.Orsz.Egyes..

"Magyarország" 1940 márc.16. 8.l.
Mária Valéria u,helys.:"Uj Magyar Otthon" kiáll.

Herczeg Klára

Alkotásával szerepelt a harmadik érembiennálén Sopronban. ,szüleinek állit emléket

Magyar hirlap 1981/1o/6/6

Róser:Sopron,Lábasház

MDK

Herczeg W.Klára
Portré, terr.

Szoc.dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz.
kiáll. 1945. okt. lo 1.

MDK

Herczeg W.Klára
Anya, terr.

Szoc. dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Mus. kiáll. 1945. okt. lo 1.

MDK

Herczeg W.Klára
Merengő, bronz

Szoc. dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz.
kiáll. 1945. okt. 9 l.

MDK

Herczeg W.Klára
Rahel, terr.

Szoc. dem. párt képzőművészeinek társ. Ernst Mus.
kiáll. 1945. okt. 8 l.

MDK

Herczeg Klára

A k ztársaság -teri martir-emlekmu pályázaton II. dijat nyert.

Müterem 1958. i.évf. 8. sz. 42.o.

HERCEGH klára

Bora Gábor traktoros (szobor, repr.)

f. gy: kiállítás Sárospatakon

Művelt Nép 1955 VI évf. 35 sz. aug. 28. 3. l.

MDK

Herczegh Klára

Traktoroslány, szobor
Gyümölcsszedő, "

Tamás E: I.Magy.Képzm.kiáll. szobormüvei.
Kis Ujság, 1950. szept. 2. 4 l.

Herczeg Klára

Szobrász

Szerepel a VI. képzőm. kiállitáson

Nonlepi: A VI. m. képzőm. kiáll. nobrás

Nyészava 1956 jan. 7. 84 évf. 6 n. 6 l.

Hercegh Klára Szolrász

Labdázó

Citka: Szolrok az V. m. kérzőm. kiállitásra

Nyíszava 1955. febr. 17. 83 évf. 40 n. 6 l.

Herczeg Klára
Goldmann György, br.
Traktoros lány, br.

M.Forradalmi Müvészet kiáll. 1957. Mücs.

MDR.

Herczegh Klára szobrász

A „Labdázók" c. szobrál Varga Oszkárral együtt elkotta a Népstadion számára.

Péter Imre: Monumentális szobrászatunk

Művelt nép. 1955. jan. 23. VI. é. 4 sz. 5. l.

Hercegh Kláta MDK

szobrász

A Magyar képzőművészek és Iparművészek Szövetsége szobrászbizottságának tagja lett

Müterem 1958 I.évf. 11.sz. 9.o.

MDK

Hercz Klára

és Varga Oszkár közös alkotását, a Röplabdázók című, három figurából álló szoborcsoportozatot a Népstadion főbejáratához vezető út mentén állítják fel.

g. j.: Van feltámadás! — a Népstadion előtt.
Érdekes Ujság, Bp. 1957. október 26. 17. l.

Hercegh Klára szobrász

Kiállítása nyílt a Műcsarnok Kamaratermében

Magyar Hirlap 1969 V. 8.

Hercegh Klára

1. Gauguin bronz ebrem 17 cm

2. Magány f. márvány 25 cm

Szegedi, ungári tárlat

MDK

Herceg Klára, szobrász

ülő nő c. szobrát faragják köbe.

(fénykép).

– : Kőszobrászok 7.

Népszabadság, Bn. 1970. okt. 15.

Herczeg Klára

szobrászművész művének

Kiállítását ápr. 17.-én nyitját meg

a Műcsarnok Kamaratermében.

Magyar Nemzet

1969 ápr. 11

– Napló –

Hencsey Kléra

Rövid méltatás

Gestor). Mezőgazdaság a Képzőmiszerel-
ben
Tegyes Nemzet, Jo. 1970. sept. 11.

Hercegh Klára

Szamnely Tibor, Kun Béla Landler Jenő emlékművét Olcsai Kiss Zoltán és Farkas Aladárral készítette. (1967) Az emlékmű a Kun Béla téren áll.

Laborgó, 1971. jún. 2.

Herceg Klára

Nagy Zoltán: Program és megvalósulás
az ötvenes évek művészetében

Művészet, 1982. március

Herczeg Klára, szobrászművész

Időszaki Kiállítások

Herczeg Klára szobrászművész kiállítása
(C ép. fszt.)

A Magyar Nemzeti Galéria Programja.
19 Sz. Január.

Herczeg Klára, Munkácsy-díjas szobrászművész itt a galériáig.

1959: Herczeg Klára Mártír-emlékművével tiszteleg az utókor az 1919-es mártírok életműve előtt. (említve).

V. M.: Képtár a Áfrapalotában.
Petőfi Népe, 1983. okt. 9.

MDK

Herczegh Klára szobrász

Kecskeméten leplezik le az általa mintázott szobrot.

Eml.müveket, Lenin szobrokat avatnak ... Népszava, 1959, jan. 6. 4. l.

MDK

Herceg Klára

körülbelül az első asszony Magyarországon, aki történelmi emlékmű-pályázatot nyert.

Fedor: Első díj!

Nők Lapja, Bp. 1958. december 25. [4. l.]

Herczegh Klára, szobrász 17Dk

Mikszáth - mellszobrot állít ki.

Pogány Ö. Gábor: A IX. Magyar Képzőmű-
vészeti Kiállítás szobrászati anyaga
8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 29.

MDK

Herceg Klára

mintázza az 1919-es Tanácsköztársaság kecskeméti főterén felállítandó emlékművét. Jelenleg a koppenhágai porcelángyárban dolgozik. (A művészről munka közben fényképes repr.)

Fedor: Első díj!

Nők Lapja, Bp. 1958. december 25. [4.l.]

MDK

Herczeg Klára

O.M.Iparműv. Társ. Kerámia Kiáll. 1947. dec.

MDK

Herceg W.Klára
Leány kévével, terr.
Női képmás, terr.

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947. máj.
§ 1.

Hercegh Klára
szobrász

M.D.K.

Kecskeméten állítják fel szobrát.

Napló.
Magyar Nemzet, 1959. jan. 4.

Hl.

MDK

Herczeg Klára

Pogány Ö.G: A Képzm.Kiáll. szobrászai. MN. 1956. febr. 23.

MDk

Herczegh Klára, szobrász

A nemzetközi nőnap alkalmából rendezett kiállításon — (Ernst Múzeum) — kiemelkedő a Körtársaság téri emlékmű pályázatán II. díjat nyert terve.

Muraközi-Kovács Endre: Megjegyzések a Magyar Képző-művészeti Kiállításhoz

Népszabadság, ksz. 1959. március 10. 8. l.

MDK

Herczeg Klára, 55.l

Artner T.: Az V. M. képzőm. kiáll.
SzM. 1955.

MDK

Herczeg Klára

Az első vörös nyakkendő, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 13 l.

MDK

Herczeg Klára

Sportoló fiatalság, terr.

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 13 l.

MDK

Hercseg Klára

Miénk a föld c. szobra a Tavaszi Tárlat anyagából rapr.

(Pogány Ö. Gábor: Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban.)

Nők lapja, Bp. 1952. május 22. [10-11. l.]

Herczegh Klára, szobrász MTDk.

A Inotai Alumíniumkohó lakótelepének parkjában állították fel a munkásnő Család című háromalakos szobrocsoportozatát.

- Hír.

Népszabadság. Bp. 1959. máj. 27. 10.l

Hercreg Klára
szobrász

M.D.K.

Alkotásai a kiállitáson vannak

Márc. 27 én nyilik a Tanácshőrtársaság emlékét...
Magyar Nemzet, 1959. márc. 22.

9l

MDK

Herczeg Klára

Értékes szobrokkal gazdagodnak vidéki városaink.
SzN. 1956. máj. 5.

Herceg Klára
szobrász.

M.D.K.

Tanácsköztársaság" szobra Kecskeméten lesz felállítva."

A cm.: Képzőművészünk kiállítása az Ernst múzeumban.
Magyar Nemzet, 1959. március 11.

Ké

Herczegh Klára

I.Magy.Képzőmüv.Kiáll.

Magyar Nemzet
1950.VI.é.211.sz.
Széch.kvt.

Végvári Lajos

Herczeg Klára
és Varga Oszkár

MDK

szobra a Népstadion
Vorosilov uti oldalánál:

Röplabdázók.

285.o.

Székely László /szerk/: Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

Herceg Klára
szobrász

M.D.K.

Kecskeméti tanácskörtárcsaág emlékműve.
„Család" c. kompozíciója

Gál

Dutka Mária: A VII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrai
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 4

12 l.

M.M.

Herczegh Klára

A földalatti gyorsvasút állami csarnok Stadion-felé néző homlaka elé horaszti mészkőből faragott szobrak tervezésére kapott megbízást.

Magyar Nemzet, 1951, Aug. 9.

M.D.K.

Herczegh Klára
szobrász

Kecskeméten állítják fel 1919-es
emlékművet.

Artner Tivadar: Pavasi tárlat
Nők Lapja, 1959. ápr. 23 – 17 szám

МСМ

Herczegh Klára, szobrász

D Dh

1

tegyvers nőalakot ábrázoló „Mártíremlék=
mű" című kompozíciója.

Repr.

-: A képzőművésznők nemzetközi kiállításának
anyagából

Népszabadság Bp. 1960. márc. 6. 8. l

M. D. K.

HERCZEG H. Klára szokrász

Részvétel a kiállitáson

Tamás István: Országos képzőmüvészeti kiállitás kiszolcon

Magyar Nemzet 1961. (XVII.) jan. 13. 4. l

Herczegh Klára, szobrász M Dk

H.

Kecskeméten felállított tanácsköztársasági emlék-
művéért kapta meg a Munkácsy M.-díj
I. fokozatát.

–: Kiosztották az idei művészeti díjakat

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 3. 7. l

Herczegh Klára, szobrász D Dh

„Sportoló ifjúság" c. szoborcsoportja.

Repr.

-: Új ifjúságunk képzőművészetünk tükrében

8-9. l

Család és Iskola, Bp. 1953. március IV/1

M.D.K.

Herczegh Klára

szobrász

Tanácshóztársaság emlékművét a kecskeméti Rákóczi sétányon leplezték le. + repro.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 8.

Napló.

8l.

Horczegh Klára
rajzai

H.D.K.

Fegyverrel harcbahívó műalakja.

D. Fehér Zsuzsa: Utcák, terek, művészete — 1959-ben.
Élet és Irodalom, 1960, febr. 12.

10 l

M.D.K.

Hercegh Klára
szobrász

1960-ban, Munkácsy Mihály díjjal
tüntették ki.

Élet és Irodalom, 1960. ápr. 18.

Herczegh klára, nobrán MDK

Rént ven a kecskeméti kiállításon.

-: Képzőművészeti hónapot tartanak
Kecskeméten

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 25. [Vidéki] 9. l.

Herczegh Kăára szobrász

N.D.K.

Kecskemét tanácsköztársasági emlékmü

építész: Körner József

Benkhard Ágost : Tisztelt szerkesztőség/+ Hozzászólás a"Képzőművészek és építőművészek" vitájához

Magyar Nemzet 1961. október 22 10.1.

HERCZEG KLÁRA, szobrasz,éremművész

1968-ban kis méretü van Gogh portrét készitett.Nevéssel ezután 1970-ben azonban van Gaghról érmet készitett,ami vel bebizonyitotta,hogy "tehetsége,mesterségbeli tudása nem korlátozódik a körplasztikara". Kép. 44.old

HÜRI VERA: Mark Edo Trelbot irása Herczeg Klara szobrászmüvészetéről 44.old

AZ ÉREM. XXX.évf. 1974. 1.szám. Bp.

HERCZEG KLÁRA, éremművész

Herczeg Klára szobrászművész 1968-ban készitett érmet van Goghról. Mark Edo Tralbot hivta fel rea a figyelmet. "Csodálatos portrénak" tartotta.-Herczeg Klara ekkor még nem tartotta magat az éremművészet specialistajának. 44.old

HÉKI VERA: Mark Edo Tralbot irása Herczeg Klára szobrászművészről 44.old

AZ ÉREM. XXX.évf. 1974. 1.szám. Bp.

HERCZEG KLÁRA, szobrász,éremművész

---

mark Edo Tralbot van Gogh életének és művészetének dokumentumaival foglalkozik.-Herczeg Klára 1970-ben egy van Gogh érmet készitett.Tralbot elragadtatással méltatta az érem szépségét.Különösen hatásosnak tratja, hogy a művésznő nem a modernség merészségével kivan kitünni.Hagyományos texxxxxxxxx klasszikus technikával dolgozik. 44.old

HÉKI VERA: Mark Edo Tralbot irása Herczeg Klara szobrászművészről 44.old

AZ ÉREM, XXX.évf. 1974. 1.szám. Bp.

Hercreg Klára

Daedalus és Sharusi
„Hahó Ócsi" } repro

Fedor: Sokfelén, Gardagon, Stepen.
Nöh Lapje, 1976. Okt. 16-8 oldal

Herczeg Klára

Herczeg Klára hicsi bravz fi-
gurája a „Festőnő" teljes erő-
vel fi gyel.

Fedor: Sokfelén, Gardagon, szépen
Nők Lapja, 1976. okt. 16-8 oldal.

Hercegklára

A „Daedalus és Ikarusz"-ban a műfeszítő az anyaggal harcoló merészségnek bravúr-ját mutatja be.

Fedor: Sokfelén, Gardagon, szépen
Nők Lapja, 1976. okt. 16-8 oldal.

Herczeg Klára

Herczeg Klárának Török Sándor-
ról készült portréjában sikerült
egy reális férfiandról hiszugároz-
tatni a jóságot.

Fedor: Sokfelén, szépen, gondagon.
Nők Lapja, 1976. okt. 16-8. oldal.

Herczeg Klára

Herczeg Klára műve a „Magány" csepe szigorú sikkal határolt magába szűjpedt asszonyt ábrázol. Az „Orfeusz" az elfordított fejével a multba néz.

Fedor: Sokfélén, szépen, gondagon.
Nők Lapja, 1976. okt. 16-8. oldal.

Herczeg Klára vyobrázy

Ziallitása a Műcsarnok Zamarateremben

Bp. 1976 IX. 11 – X. 3.

– Katalógus a Zinyotárban –

Herczeg Klára

Munkácsy díjas

Abelard - Heloise

Adam, Éva

c. ésmei szerepelnek

az Évemmüvészet 1977. Ziállitásan

Gontvány Terem 1977 szeptember

Herczeg Klára

Ön elkötelezett művésznek, aki a harmincas évek szocialista művészcsoportjával tartott fenn szoros kapcsolatot a felszabadulás között igazi kibontakozást.

------:Kiállitási naptár.

Művészet, 1976.szeptember - 48.oldal.

Herczeg Klára

Herczeg Klára szobrászművész-
nek 20-nál több közteri alkotá-
sát állítottak eddig fel.

------:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1976.szeptember - 48.oldal.

Kercsegh Klára

Kercsegh Klára szobrászművész
kiállítása a Műcsarnokban
megnyílt.

Fedor: Sokféleképpen, gazdagon, drágán.
Nők Lapja, 1976. okt. 16-8 oldal.

Herczegh Klára

„Beat énekes"
„Éhező Afrika"
„Orfeusz"

repro

ednor: Sokfélén, gondagon, szépen.

Jók Lapja, 1976. ott 16-8 oldal.

Hercegh Klára

Megbízták Hercegh Klárát, hogy
a mezőkovácsházai Gimnázium
parkjában részére Hunyadi János
mellszobrát készítse el.

— : közteri munkák.
Művészet, 1978. február – 45. lap.

HERCZEG KLÁRA, szobrász,éremművész

1968-ban kis méretü van Gogh portrét készitett.Kevéssel ezután 1970-ben azonban van Goghról érmet készitett amivel bebizonyitotta,hogy "tehetsége,mesterségbeli tudása nem korlátozódik a körplasztikára". Kép.44.old rekete repr.

HÉRI VERA: Mark Edo Tralbot irása Herczeg Klára szobrászmüvészetről 44.old

AZ ÉREM. XXX.évf. 1974. 1.szám. Bp.

Herczeg W. Klára
festő

M.D.K.

Részt vett az 1938-ban rendezett
fiatországi kiállitáson.

Vértes György: A magyar képzőművészeti népfront ...
Művészet, 1962. február — 11 l.

Herczeg Klára

A kiállitótermek, a kiállitások körüli zavarokat, problémákat tárja fel Frank János: "Lehet egy héttel hosszabb?" c. részletes cikkében. Mint a cimben is célzást tesz, a tárlatok időtartamának meghosszabbitását javasolja. Rámutat a hibákra, hiányosságokra és azok kiküszöbölésére. Felsorol néhány kiállitótermet, példaként emliti a három legnagyobbat és bennük a kiállitókat: a Műcsarnokban: Varga Imre, Herczeg Klára, Percz János, a Nemzeti Galériában Pátzay Pál, Nagy Károly fafaragó, Molnár Gabriella, az Iparművészeti Muzeumban Bálint Endre, Pécsi László neve szerepel. Fenti cikket lásd: Pátzay Pál nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o. XX.évf. 47.sz. 12. lap.

Herczeg Klára MDK

szobrász

Népszava, 1958. márc. 5.

MDK

Herczeg Klára

VII. magyar képzőművészeti kiállitását látjuk a képen.

Esti Hirlap 71 sz. 1959. márc. 25 2 old.

Herczeg Klára MDK

A Nemzetközi Nőnap tiszteletére az Ernst muzeumban a magyar képzőművésznők II. Országos kiállitásán részt vesz.

Esti Hirlap 59 sz. 1959. márc. 11. 2 old.

Herczeg Klára

A Tanácsköztársaság emlékére készülő munkán dolgozik. /Kecskemét részére/

Esti Hirlap 53 sz. 1959. márc. 4. 2 old.

M.D.K.

Herczeg Klára

Szobrászmüvész.

Népszava 1960. ápr.3. 5.old. 80.szám.

M.D.K.

Herczeg Klára

Szobrászmüvész "Békehirnök" c. szobra.felv.

Népszava 1960. márc.6. 8.old. 56.szám.

M.D.K.

Herczeg Klára

Szobrászmüvész Köztársaság téri emlékmü tervével szerepel a kiállitáson.

/havas/ Magyar képzőmüvésznők II.kiállitása.
Népszava 1959. márc.8. 4.old. 57.szám.

Herczeg Klára MDK

A Műcsarnokban kiállitást rendeznek a Nemzetközi Nőnap 50 éves évfordulója tiszteletére. Fenti művész is részt vesz munkájával.

/Mártiremlékmü szobra/

Esti Hirlap 48 sz. 1960 febr. 26. 2 old.
/Nóti Ilona cikke

MDK

Herczeg Klára szobrász

munkáját a kecskeméti Tanácsköztársaság

emlékművét a jövő hónapban állitják fel.

/fénykép/

Esti Hirlap 209. sz. 1959. szept. 6. 2 old.

MDK

Herczeg Klára

képét/"Békehirnök"/látjuk a képen, Nők Napjára készitette.

Esti Hirlap 57 sz. 1960 márc. 8. 1 old.

M.D.K.

Herczeg Klára

Szobrászmüvész kiállitott a Mücsarnokban rendezett VI.képzőmüvészeti kiállitáson.

Noszlopi Gy:A VI.képzőmüvészeti kiállitás szobrairól.
Népszava 1956. I.7. 6.szám. 6.old.

M.D.K.

Herczeg Klára

Szobrászmüvésznő kiállított a Mücsarnokban.

A Nőmüvészek müveiből kiállitást rendeztek a Mücsarnok
ban.

Népszava 1958. márc.5. 10.old. 54.szám.

Herczeg Kláro.

Egyik müve a Népstadionhoz vezető utat díszíti.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966.

334 l. 123 l.

Herczeg Klára szobrász

A hűvösvölgyben

Kiállítása nyílt

Kovalcsik hűvösvölgyi 1969 V. sz.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Herczegh Klára

Megbízást kapott Herczegh Klára hogy a mezőkovácsházai Hunyadi Gimnázium részére Hunyadi János bronz mellszobrát készítse el.

— : Köztéri munkák.
Művészet, 1978. július – 45. lap.

Herczeg Klára

„Ikrek" – Van Gogh emlékplakett 1970

Múzeumi Magazin 1977/1 21old

Herczeg Klára, szobrászművész

a Műcsarnok palotája négy távlatnak adhat szállást egyszerre. Például Varga Imre, Herczeg Klára, Percz János és a bolgár festészet.

Frank János: Lehet egy héttel hosszabb?
Élet és Irodalom, Budapest, 1976. nov. 20.

Herczegh Klára

Megbízták Herczegh Klárát, hogy a makói József Attila gimnázium részére József Attila portré-domborművét készítse el.

--------Köztéri munkák.

MŰVÉSZET,1979.julius - 47.lap

Herczeg Klára szobrászmüvész

Pátzay Pál szeptember 17.-én a Mücsarnokban, Szák András szeptember 13.-án a Gutenberg Müvelődési Házban, Konfár Gyula szeptember 16. án a Csók Ostván Galériában, Vásárhelyi Kováts Tibor szeptember 16.-án a debreceni Medgyessy Teremben, Gálffy Lola és Kántor Andor szeptember 16.-án a Miskolci Szőnyi István Teremben, Korga Györgyszeptember 16.-án a szekszárdi Szinyei Merse Teremben, Herczeg Klára szeptember 11.-én a Mücsarnokban, Szervánszky Jenő szeptember 16.-án a Helikon Galériában nyitja meg kiállitását, -a kulturális eseményeket ismertető rovat közleménye szerint.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 11.
XX. évf. 37. sz. 8. lap.

Herczeg Klára

Kossuth-dijas müvész mintázta meg Kohut Magda szinmüvésznő portréját.
Szobor és szerep cimmel a lap kiemeli a "Bécset, Berlint, Koppenhágát, Párizst járt kitünő szobrászmesternő jól sikerült" munkáját.
Az ismertetés mellett a lap bemutatja Kohut Magda arcképét a róla készült szoborral együtt.
Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. május 2o.
XVI. évf. 21. sz. 2o. lap.

Herczeg Klára szobrán

Mikszáth Kálmán mellszobrát
kénilette el. Műve a Nógrád megyei
Mohorán van.

8.

—: Hír

Nepszabadság, Bp. 1979 dec. 22.

Herczegh Klára szobrászművész

Kecskeméten látható a művész
1919-es munkásoknak állított emlék-
műve. Említést érdekessége a műnek
hogy a monumentális puskás alak- nő.

Bori Edit: Szabrok a Lívös városban.
Pesti Műsor, 1974. jan. 5.

Herczeg Klára

Landler Jenő domborműves egész alakos ábrázolása bronzból a Kun Béla térre.

Fotó: Olcsai-Kiss Zoltánnal együtt alkotásai mellett.

Az alkotás pillanata.

1966. Északmagyarország. ápr. 21. 6. l.

Hercegh Klára szobrász

A Műcsarnok Kamaratermében kiállítása nyílt

Magyar ~~Nemzet~~ Hírlap 1969 V. 7

Hercegh Klára szobrász

A hűvsarnokban kiállítása nyílt.

Magyar Hírlap 1969 V-9.

MDK

Herczegh Klára, szobrász

A Műcsarnok kamaratermében
nyílik meg kiállítása.

— : □ Herczegh Klára 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. ápr. 11.

Herczeg Klára

műve szerepel a Nemzeti Galéria

kiállításán: „Lenin alakja a magyar

szobrászatban"

Magyar Nemzet 1970 május 5

4. old.

Herczeg Klára

új szobrát avatják fel Borsod-
ivánkán / Fiatal lány tejeskörséggel /

– Napló –

Magyar Nemzet 1970 december 1
4. old.

Herczeg Klára

szerepel az

alábbi táslatban

Ridzy Gábor: Harmadik orsz.

Lipszatikai biennálé

Nagyszava 1971 IX. 26

Herczeg Klára

11

„Faültető" c. sobra emlékve

Népszava 1969 május 4
6. old.

Herczeg Klára

12

„Hérő" c. szobra emlékve

Népszava 1969 május 4
6. old.

Herczeg Klára szobrász

Ziállítása nyílt a Műcsarnok

Zamarafermében.

Pestmegyei Hírlap 1969 április 27.
9. old.

Herceg Klára
szobra

Részt vett a tárlaton.

Erdős György: Száz művész küzdelme a maradandóságért.
Művészet, 1971. május - 36.oldal

Herczeg Klára 9

„Gyomlító" c. szobra említve

Népszava 1969 május 4
6. old.

Herczeg Klára (0

„Kövér énekesnő" c. szobra emlékve

Népszava 1969 május 4
6. old.

Herczeg Klára 8

Monumentális szobra van Egerben

Népszava 1969 május 4
6. old.

Herczeg Klára 7

Monumentális szoba van Szentesen-
emlétve

Nagyszava 1969 május 4
6. old.

Horczy Klára 6

monumentális szobra Perecesen – emlékve

Nagyszava 1969 május 4
6. old.

Fleroszy Klára 5

monumentális szóra

van Inotán – emlitve

Népszava 1969 május 4

6. old

Herczeg Klára 4

„Landler Senö" szobra (1966)

– Kun. Béla tér Bp. – emlékve

Nápszava 1969 május 4
6. old.

Herczy Klára 3

„Tanácstöztársasgi emlékmi"

(1959) – Kecskemét – szobra emlékve

Népszava 1969 május 4

6. old.

Herczy Klára

i

Réplabdáról (1954) c.

Tompozíciója emlitve

Népszava 1969. május 4
6. old.

Herczy Klára szobrász 1

Szállítása nyílt a

Műcsarnokban

Nápszava 1969 május 4
6. old.

Herczeg Klára

MDK

Jó és témetika-gazdag kisplasztikájáért emlitésre méltó. -.-

Gyenes Rózsa: Magyar képzőművésznők a Mücsarnokban. Müterem: 1958 I. évf. 5. sz 36-38.o.

MDK

Herczeg Klára

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 jan. 31.

2.

HERCZEG KLÁRA

Tanácsköztársaság emlékmü /Kecskemét/ /fénykép/

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő:
Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l.
/Városképek - Müemlékek sorozat./ - 99. l.

Herczeg Klára

Szerepel az I. Orsz. Kisplasztikai Biennálén Pécsen

Romváry Ferenc: Az I. Orsz. Kisplasztikai Biennálé

Jelenkor 1967 XII. 1149 old.

Herczeg Klára

Hegedűs lány 1964. Pat. gipsz, 40 cm.
J.: Herczeg Klára. A műv. Tal.

Szárados uti művészkelep riállítása.
A katalógust összeáll. Csap Erzsébet,
Elischer Brigitta Bp. 1965.

48.

MDK

Herczeg Klára

Kiállitási kritika

Élet és irodalom 1968 ápr.2o.

Hercreg Klára szobrász művész

1906-ban szül. Bp. 1924-27 között a Zepő. Főisk. kisfaludi Ströbl Zs. növendéke. 1929-30-ig Berlinben, 1930-32-ig Párizsban dolgozott. 1925-től kiállító művész. Portrézat, kisplantizáltat, közlési szobrokat kénit. (Labdázó lányok, bronz, 1953. Bp. Népstadion; Galád, 1957, kő, Zsuzsa; Janáczőst. emlékmű, 1959, bronz, kecskemét.) Munkácsy díjas. 1959-től dolgozik a Szárados úti művésztelepen.

Szárados úti művésztelep kiállítása, a kat. összeáll. Gap Erzsébet, Elischer Brigitta.
Bp. 1965

16.

Herczeg Klára

Reprodukció:

Hegedűs Lány, 1964.

Százados uti művésztelep kiállítása, katrónneák, Csap Erzsébet, Elischer Brigitta. Bp. 1965.

Herczeg Klára

Galambos lány (" mûve /eml.)

szerepel a IX nagy. Kép. mûv.

Kiállításon a hûvsarnokban

Nagyok Ifjúság 1962 V. 5

MDK

Herczeg Klára

Ülő nő, br.

1. Orsz. kisplasztikai biennálé, Pécs 1967.

MDK

Herczegh Klára

Ülő nő, br.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

Hercegh Klára szobrász

Négy évtizede alkot. Most nyílt meg első gyűjteményes kiállítása

Eml: Röplabdázók (1954)
Tanácskörtársasági emlékmű (1959 Kecskemét); Landler Jenő (1966, Bp.)
Gyomláló; Kövér énekesnő; Hero;
Faültető

(Lavas): Két kiállítás

Nagyszava 1969 V. 4.

M.D.K.

x Herczeg Klára **kerámikus**

herendi szobrai:

Traktoros férfi	298 mm	fehér
Traktoros leány	290 " "	"
Uttörő	140 " "	sines
Elsőosztályos	125 " "	"

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 32. old.

x Néha „Hercegh"-nek írva!

MDK

Hercegh Klára **keramikus**

Az Iparm. Muz. uj szerzeményeinek II. kiáll.
Iparmüv. Társ. Körirata. XI.26. 2371.sz.

3. l.

MDK

Hercegh Klára (képzőművész)

(Emlékműveiről tesz futó említést a cikk.)

Tóth Ervin: A kiállítások tükrében.
Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 91. l.

Herczeg Klára MDK

Mátraszentimrei asszony, ólom

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Herczeg Klára MDK

Leány galambbal, aluminium

Mikszáth Kálmán portré, gipsz

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Herczeg Klára szobrász

A „Kun-Hannely-Landler"
emlékmű egyik alkotója

Nagyanya 1966 jul. 13, 2 old

Herczeg Klára

Leány hegedűvel – nobor, 220 cm., haranti mérkő, (M. Heil Olga: H. K. mintermében. Művészet, 1966, máj VII. Évf. 5 n., 28-29. 1).

Bács Kiszun megye, Felső szentirán Művelődési Ház.

Tájékoztató 64/65 képző és Iparművészeti Lektorátus

34 B.

Herczeg Klára

„Család" c. Könnobra munkáscsaládot ábrázoló komp. 125 cm. széles, 80 cm. mély. 48 x 46 cm. alapraton. Az inotai lakótelepen látható.

Szij Rezső, Műcsalétek á műalrotást Vásparlatán, Bp. 1965. XXXVII k. 107 l.

Herczegh Klára

A Tanácskörtársaság vezetős emlékművének egyik alkotója /szepró/ ha avatják a Kún Béla téren

Nagyvarsa 1967 III. 21 3 old.

M.D.V.

Hercreg Klára

Nolrász

Landler Jenő alakját mintánba
meg a 19 es emlékművön.
„19-es emlékmű" (repro)

Pogány Ö. Gábor: Új emlékműveink.
Művészet, 1967. november - 23 lap.

Herceg Klára

„Leány szőlőfürttel", szobor, 220 cm, harmonti mintő (M. Heil Olga: H. K. műtermében. M., 1966. máj. VII. ebf. 5. sz. 28-29. l.)

Heves megye, Eger. Hadnagyuli lelőtelep.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparmű részeti Lektorátus 15 l.

MDK

Herczeg Klára

Leány galambbal, alum.

Mikszáth Kálmán portré, gipsz

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1962. 27.l.

MDK.

Herczeg Klára

Emlékműtervéről

Népszabadság 1966 okt.16.

M.D.K

Herceg Kléra

A Szarádos-úti művésztelep lakója.

Tokaji György: A Szarádos-úti művésztelep
Művészet, 1965. február – 11 lap

Szűts Beláné

Herczg Klára: „Mienk a föld"

Nők Lapja, 1952. máj.

IV. évf. 21 sz.

Szüts Béláné

Herceg Klára béke-rolra:

Az aláírásgyűjtő

Béke és szabadság, 1955. jan. 26

VI. prof. 4 02.

Herceg Klára
szobrász

M.D.K.

1960-ban Munkácsy díjasa.

Kitüntetések – 36 lap
Művészet, 1960. augusztus.

MDK

Herceg Klára szobrászművész

munkácsy-díjas. Mikszáth Kálmán
általa készített bronz portréját
felállították Balassagyarmaton.

Balassagyarmaton szobrot kapott...
(képes hír.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 26. sz. (9. l.)

MDK

Herceg Klára,

a Szöv. Fegyelmi Bizottságának póttagja

Magy. Képzőmüv. és Iparmüv. Szöv. közgyül-nek 2. napja.

M.N. 1952 V. 27. - 5. l.

MDK.

Herczeg Klára

Hiradás emlékm-avatásról

Népszava 1967 márc.21.

Herczegh Klára szobrász

A húsaknak hamaratermében

Ziállítása nyílt

Magyar Nemzet 1969 IV. 27

Herczeg Klaúa

Szobra emlitve

Oelmacher Anna: Leim alakja a magyar szobrászatban
Magyar Nemzet, Jyp. 1970. máj. 5.

Herczeg Klára szobrász
kiállítása nyílt a (Műcsarnok)
kamaratermében

Berkovits György: Tavasz. Távlatok
a Fővárosban

Pesthmegyei Hirlap 1969 IV. 27

MDK

Herczeg Klára

Vizparton, kutfigura, gipsz

VIII M.Képzőm. Kiáll. Műcs. 1960. ápr.

MDK

Herczeg Klára

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

9 l.

Herczeg Klára (Herczeg Lászláné, Weiss Klára)

(1906) - szobrászművész. Elvégzi a Lipesti Képzőművészeti Főiskolát. 1925 - kiállító művész. 1929-30 Berlinben. 1930-32 Párizsban dolgozik.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Fonó György-né, Kis Tamás / Bpest, 1969 1-617 220 l.

Herczeg Klára

1950-ig főleg kiplasztikával és portrépsobrászattal foglalkozik, azóta elsősorban monumentális szobrokat alkot. Országszerte több közteri szobrát állítják fel.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon /: Fonó Györgyné, Kis Tamás:/ Budapest, 1969.
1-617 l 221 l.

Herczeg Klára

Munkácsy díjas (1960) Főbb művei: „Család" (Inota 1957), „Tanácsköztársasági emlékmű" (Kecskemét 1959), „Mikszáth portré" (Balassagyarmat), „Szőlőt tartó nő" (Eger 1963), „Leány hegedűvel, „Faültető."

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon /: Fonó Györgyné, Kis Tamás; / Bp. 1969 221 f

MDK

Herczeg W,Klára

Portré, terr.

Szoc.Dem. párt képzőművészeinek társ. és meghiv.
művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

MDK

Herczeg W.Klára

Anya, terr.

Szoc.Dem. párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

Dobos Ilona
1966. szept.

M.D.K.

* Herczegh Klára kerámikus
herendi szobrai:

Ültető leány 250 mm mint
Ipari tanuló 255 " "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 33. old.

* Másutt „Herczeg"-nek írva!

Herczeg Klára

MDK

Almaszedő, terrakotta

Szabad ifjuság, gipsz

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Herczeg W. Klára

Rahel, terr.

Szoc.Dem.párt képzőművészének társ. és meghív. művészek kiáll. Ernst Múz. 1945. okt.

Herceg Klára.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének 1952. évi közgyűlésén az új tisztikar fegyelmi bizottsági pótlagjának választották.

Független Magyarország, 1952. május 26.

Herceg Klára.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tiszteletbeli fegyelmi bizottság póttagjainak választották.

Népszava, 1952. máj. 24.

Szerczegh Klára
szobrász

M.D.K

Mátraszentimrei asszonyával szerepel a tárlaton. – „Mátraszentimrei asszony" (repro)

Tibély Gábor: A X. kiállítás szobrai
Művészet, 1966. február – 18 kep.

MDK

Herczeg Klára

Traktoros lány, br.

Tanácsköztársasági emlékmüterv, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 35 l.

MDK

Herczeg Klára

Füst Milán, br.

Pataknál, br.

Erdős Géza, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 35 l.

MDK

Herczeg Klára, szobrász.

Mieńk a föld. Gipsz

Mücs. - Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 14. l.

Herceg W. Klára MDK

Kettesben. repr.

Müvészet 1938. 159-160.o.

MDK

Herceg W. Klára

Kettesben, repr.

Művészet 1938. III. évf. 22. sz. 16o.l.

MDK

Herceg W.Klára

tervei nyomán látunk Dániában a Ring Grön dahl gyárban készült porcellánokat.

? Iparmüvészeti kiállitás. ?
Müvészet.1938.III.évf.22.sz. 159.l.

MDK

Herceg Klára szobrász

18000 frt.os 2. dijat kapta

A Köztársaság téri mártir-emlékmü pályázat eredm.

Népszava, 1958, jun. 8. 6.l.

MDA

Herceg Klára szobrása

Kiss: Tanácsköst. eml.műveken dolgoznak szobrászaink.
Népszava, 1959, jan. 30. 8.l.

MDK.

Herczeg Klára

Vietnami felajánlása

Magyar Nemzet 1966 okt.22.

Hercegh Klára és Varga Oszkár

Röplabdázók c.szobra a Népstadion felv.utján

Új szobrok a fővárosi utakon. Népszava, 1958.jun.27.

MDK

Hercegh Klára, szobrasz

Traktoroslány.
Munkásnö.

Végvári Majos:Első magyar képzőművészeti kiállítás. szobrászat. -M.N.1950 szept.10. 7.l.

MDK

Herczeg Klára

Au ruisseau, br.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois D'aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

Herczegh Klára, szobrász MDk

A kecskeméten felállított szobra ellentmondásokat váltott ki: Ezekre válaszol a mester.

Rózsa Gyula: Találkozások a művészetben 16.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. aug. 20.

MDK

Herczeg W.Klára

Merengő, br.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek tárl. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

Herczeg Klára, szobrász

Az emlékmű egyik alkotója.

–: Emlékmű épül a KMP megalakulásának évfordulójára

6

NÉPSZABADSÁG, 1966. okt. 16.

Herczegh Klára, szobrász MDh

Az emlékmű egyik szobrának alkotója.

– : Emlékmű épül a KMP megalakulásának évfordulójára 5

NÉPSZABADSÁG 1966. okt. 4.

Herczeg Klára

A Kun-Szamuely-Landler emlékművön dolgozik.

Nepszava 1966. jul. 13.

Herczeg Klára

Résztvesz a Kun-Szamuely-Landler emlékmű tervezésében.

Magyar Nemzet 1966. jul. 13.

Hercegh Klára MDK

Traktoros lány, gipsz

Munkásnő, gipsz

Mücsarnok 195o.I.Magy.Képzőm. Kiáll.

Herczegh Klára

Idős házaspár 1966 ólom 15 cm

II. Országos Kisplasztikai Biennálé
Dési 1969

Herceg Klára

Felavatták a Tanácsköztársaság vezetőinek emlékművét /Olcsay Kiss Zoltán, Farkas Aladár, Herceg Klára./ - Esti Hirlap, 1967. márc. 21.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. 1./

78. 1.

Herceg Klára

Horváth György: Tizenhárom új szobor Budapesten. /Mikus Sándor: Rózsa F. emlékkútja, Kerényi Jenő: Csontváry, Vigh Tamás: Madarász Viktor siremléke, Konyocsik János: Hopp Ferenc siremléke, Kiss István: Apászai Cseres János, Kisfaludi Stróbl Zsigmond: ~~Lengyel~~
L Lengyel Gyula, Borics Pál: Clark Ádám, Grantner Jenő: Tormay Béla, Kamotsay István, Kiss Sándor, Szabó Iván, Olcsay Kiss Zoltán, Herczeg Klára, Farkas Aladár./ - Magyar Nemzet, 1967. ápr. 9.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

78. l.

MDK.

Herczeg Klára

Emlékműterveiről

Népszabadság 1967 jan.18.

Herczeg Klára MDK

Miénk a föld, gipsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

MDh

Herczegh Klára, szobrász

A Kun - Szamuely - Landler emlékmű egyik alkotója.

– : Új szobrok 2.

ÉS... HRLAP

Bp. 1966. jan. 4.

MDK.

Herczeg Klára

A KPM. megalakulásának emlékművén dolgozik

Népszabadság 1966 okt.4.

Herczegh Klára, szobrász MDG

- A Kun-Szamuely-Landler emlékmű egyik tervezője.

- : Emlékművek 2

ESTI HIRLAP, bp. 1966. febr. 1.

Herczeg Klára, szobrász

A Kun béke téri emlékmű
egyik alkotója.

D. M.: Új emlékművek, szobrok készülnek a képző-
művészeti Kivitelező Vállalatnál 7.

NÉPSZABADSÁG, dp. 1967. jan. 18.

Herczeg Klára MDK

Sportoló fiatalság, terrakotta

Az első vörös nyakkendő, gipsz

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Hercegh Klára, szobrász

Traktoros lány. Gipsz.
Munkásnö. "

Műcsarnok.-1.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.1950.aug.
Kat. 12.l.

Herczegh Klára, szobrász MDh

A Kun – Landler – Szamuelly emlékmű egyik tervezője – készítője.

–: Új szobrok, emléktáblák a fővárosban 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. ápr. 26.

MDK.

Herczeg Klára

Honoráriumfelajánlása Vietnamért

Pestmegyei Hirlap 1966 márc.2o.

MDK.

Herczeg Klára

Munkásmozgalmi emlékművön dolgozik

Pestmegyei Hirlap 1966 márc.2o.

Herag Klára
nobrász

1970-ben beszélt Van Gogh érmüje.

Soós Imre: A Van Gogh ...

Müvészet, 197o. december -3 lap

Herceg Klára
Nobrats

„Van Gogh ném"
(repro)

Soós Imre: A Van Gogh...

Müvészet, 197o.december -3 lap

Herzegh Klára

Lány tejes könöggel a új szobrát Borsodivánkán ámítják fel lemi.

Magyar Nemzet 1970 XII. 1

MDK.

Herczeg Klára

Vietnami felajánlásáról

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 márc.2o.

M.D.K

Herczegh Klára
nobrász

Főművének tekinthetőa „Fegyveres lány", ez a mű Kecskeméten áll az 1919-es proletárforradalom emlékműve.

M. Heil Olga: Herczeg Klára műtermében
Művészet, 1966. május – 28 lap.

Herczeg Klára
szobász

M.D.K

Főterülete a monumentális szobászat, a művészetében értékes helyen áll a portréművészet és a kisplasztikai műfaj.

M. Heil Olga: Herczeg Klára műtermében
Művészet, 1966. május – 28 lap.

Herczeg Klára
szobrász

M.D.K

Arcmásszobrai egy-egy ember
lelki tulajdonságait fejezi ki.
Ifjuhoz önarcmása, Lyka Karoly,
Fürst Milán, szakasits portréja
kiváló.

M. Steil Olga: Herczeg Klára műtermében
Művészet, 1966. május - 26 lap

M.Df

Herczeg Klára
szobrász

Az olvasó kislány," a „Leány
"szőlőfürttel", „Leány kegedűvel"
videki varosokban vannak felál-
lito a. legnyalb műveg „Heveső nő"

M. Steil Olga: Herczeg Klára műtermében
Művészet, 1966. május – 26 lap

Herczeg Klára
szobrász

M. D. f.

Család
Gyomlaló
Tanácskoztársági zsulik-
mű Kecskeméten

repro

M. Heil Olga: Herczeg Klára műtermében.
Művészet, 1966. május – 12 kep

M. Dk

Herczeg Klára
szobrász

Kisplasztikái kőszobraival szoros rokonságot mutatnak: a „Parasztasszony", a „Kövér énekesnő", a „Gomlaló", stb. ismertek.

M. Stul Olga: Herczeg Klára műtermében
Művészet, 1966. május - 26 lap

MDK

Herczeg Klára, Bp.

Békehirnök, br.

Vizparton, br.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz. 1960.

M. D. K.

HERCZEG Klára szobrász

1906 –

Bélyeláírás gyűjtő

Füst Milán kéfmása (1955.)

Traktoroslány

A M. N. Galéria ámagjegyzéke I./a. r.

Bp. 1959. 157-158. l.

MDK

Herczeg Klára

Honvéd-család, gipsz

Ujoncfogás, terr.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951. szept. 9. l.

Herczeg Klára, szobrász B DH

„Anya gyermekével"
c. szobra. Repr.

– Címlap (1 oldal)

Család és Iskola, bp. 1958. május IX/5.

M.D.K.

Herczeg Klára
szobrász

„Vizparton" c. szobra

Ecsery Elemér: Országos tárlat Miskolcon.
Művészet, 1961. március. – 37 l.

Herczeg Klára szobrászművész

megmintázta Mikszáth Kálmán portréját. A bronz mellszobrot ez év (1961.) tavaszán állítják fel Balassagyarmat egyik közterén.
(repr.)
Körbe-körbe.

Ország-Világ, Bp. 1961. 10 sz. (17. l.)

Herczeg Klára, szobrász M Dk.

Emlékműtervét megvásárolta a L.T.M.

– Új képzőműv. alkotásokat vásárolt a Nemzeti Galéria és a Legújabbkori Történeti Múzeum

Népszabadság, bp. 1959. jún. 30 8. l.

Herczeg Klára
szobrász

M.D.K.

1919 emlékművének modellje, Békehirnök c. műve.

Dutha Mária: Képzőművésznők nemzethőzi hiáltetes
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28

H.

M.D.K.

Rescsey Kléne
Vadsz

1919 endlemünsenez, mecsellje, Bekchernék
c. mühe.

Dietha Rózsa. Kép rőmüvésznők neurethöri kiállítása
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28

96.

M. D. K.

HERCZEG Klára szobrász

3 kis terrakottája a Grafikai és Kisplasztikai kiállításon a Csók Galériában

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 147. sz. 4. l.

(d. m.) Grafikai és kisplasztikai kiállítás

M.D.K

HERCZEG Klára szobrász

Képzőművészetünk a felszabadulás után c. kiállitáson a Tanácsköztársaság 40-évfordulójára indított emlékmű-pályázat modelljével vett részt (1960)

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 81. sz. 11. e.

Dutka Mária: A Magyar Nemzeti Galéria ünnepi kiállitása

MDK

Herczeg Klára

Honvédcsalád, gipsz

Tamás E; Magy. katona a ... Kis Ujság, 1951.
okt. 2. 4.l.

M. D. K.

HERCZEG Klára szobrász

Munkácsy Mihály-dý I. fokozata
Kecskeméten felállitott tanácsköztár-
sasági emlékmüvéért (1960)

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 80. sz (ápr. 3) 4. o.

MDK

Herczegh Klára, szobrász

Megbízást kapott Kun Béla, Szammelly Tibor, Landler Jenő – közös emlékmű elkészítésére.

–: Megemlékezések Kun Béla születésének 80. évfordulójáról 5.

NÉPSZABADSÁG bp. 1966. febr. 15.

Herczegh Klára, szobrász

MDh

Megbízást kapott az emlékmű elkészítésére.

-: Felállítják Kun Béla, Szamuelly Tibor és Landler Jenő közös emlékművét

5

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. febr. 2.

MDK

Herczegh Klára

Meditáló, terr.

Szomorkodó, "

Strandoló, "

M. Képzőművészek Grafikai és Kisplasztikai Kiáll.
1960. jun. Csók Galéria.

MDK

Herczeg Klára

1919. mártiremlékmü, gipsz

Kelen Jolán portréja, terr,

Békehirnök, gipsz

Képzőművészek Nemzetk. Kiáll. 1960. MNGs.

Herczeg Klára rajzai

A Kun-Hammely-Landler emlékmű

egyik készítője

Nyíregyháza 1966 feb. 2.

Herczeg Klára MDK

Goldmann György 1955. bronz

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Herczeg Klára

Traktoros lány, bronz

Békealáírásgyüjtő, bronz

Micsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

MDK

Herczegh Klára, szobrász

az emlékmű egyik alkotója.

– : Ma leplezték a Tanácsköztársaság
vezetőinek emlékművét

1

ESTI HIRLAP Bp. 1967. márc. 21

Herczeg Klára szobrász M.D.K.

A főváros együttes emlékművet állit a magyar és nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő alakjainak

A dombormü megoldásu emlékmü Olc sai Kiss Z oltán - Farkas Aladár- H e rczeg Klára közös alkotása

Pest megyei H irlap 1966. márc. 20. 4.l.

MDK.

Herczeg Klára

Budapesti szobordekorációjáról

Esti Hirlap 1966 máj.3.

Hercegh Klára

Résztvesz a Kun - Szamuely - Landler emlékmű tervezésében.

Esti Hírlap 1966. jan. 4.

M.D.K.

Herczeg Klára

Szobrászmüvész kiállitja müveit Miskolcon a Herman Ottó muzeomban.

Országos képzőmüvészeti kiállitás Miskolcon.

Magyar Nemzet 1961. jan.13. 4.old.

MDK.

Herczeg Klára

Kiállitási kritika

Napló /Veszprém/ 1965 ápr.27.lap -

Kerczegh Klára szobrász

Repr: Mátraszentimrei asszony – bőszobor a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagából

1966. Sep. Művészet

Herczegh Klára nebrász

Repr: Mátraszentimrei asszony
/a XII. vásárhelyi őni Tárlat anyagából/

1966 feb. 12. Művészet

Herczeg Klára

Pataknál, 1954, bronz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Herczeg Klára MDK

Füst Milán portréja, bronz

Anya gyermekével, terrakotta

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Herczeg Klára - MDK

Goldman György, bronz

Erdős Géza portréja, bronz

Pogány Ö. Gábor portréja, bronz

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Herczeg Klára - Varga Oszkár MDK

Labdázók, aluminium

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Herczeg Klára MDK

Az aláírásgyüjtő, 1951, bronz

Mücsarnok 1955.Képzőmüvészetünk tiz éve

Herczeg Klára MDK

Pataknál, bronz

Édesanyám, terrakotta

Bányásznő, gipsz

Sándor Judit operaénekesnő portréja, terrakotta

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Herczegh Klára, szobrász MDG

Márc. 21-én avatják fel művét.

–: Ma avatják fel Kun Béla, Szammely Tibor és Landler Jenő szobrát 5

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. márc. 21.

Herczegh Klára, kohrain MDh

A Tanácsköztársasági emlékmű
egyik alkotója.

-: Tisztelettel adózunk az 1919-es
forradalmi vezetők emlékének 3

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. márc 22.

MDK.

Herczeg Klára

A Kun Béla téri emlékműről

Magyar Nemzet 1967 ápr.9.

MDK.

Herczeg Klára

'ienmami felajánlásáról

Népfront 1966 nov.

Herczegh Klára

MDK

„Landler Jenő" domborműve

Pogós István: Az alkotás pillanata
Napló, 1966. május 1. 9. lap

MDK.

Herczeg Klára

Szamuelly emlékművéről

Népszabadság 1966 ápr.26.

MDK

Herczeg Klára

Goldmann György, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Milan. 1957.

Magyar Néprajzi Múzeum – 6000 db – 64.85783 Kö

Herczeg Klára
nobrán

Tanácshőzdársasági emlékmű
Hecsemeten. (repro)

A borító hátoldalán.
Művészet, 1969. november

Herczeg Klára

Neves művészek /Farkas Aladár, Herczegh Klára, Olcsai Kiss Zoltán/ a Tanácsköztársaság hőseit mintázzák. Fejér Megyei Hirlap, 1966. ápr. 24.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./ 254.l.

Herczegh Klára

Regős István: Az alkotás pillanata. Három neves művész /Herczegh Klára, Olcsai Kiss Zoltán, Farkas Aladár/ a Tanácsköztársaság hőseit mintázza. - Heves Megyei Népujság, 1966. ápr. 19.; Kelet-Magyarország, 1966. máj. 8.; Tolna Megyei Népujság, 1966. ápr. 24.; Hajdu-bihar Megyei Népujság, 1966. máj. 1.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./ 254. l.

Herczegh Klára

R. I.: Az alkotás pillanata. Három neves művész /Herczegh Klára, Farkas Aladár, Olcsai Kiss Zoltán/ a Tanácsköztársaság hőseit mintázza. - Pest Megyei Hirlap, 1966. ápr. 19.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./ 254. l.

Hercreg Klára

Heil Olga, M.: Hercreg Klára műtermében. - Művészet, 1966. 7. évf. 5. sz. - 28-29. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./ 253. l.

Herczeg Klára
nobrán

Következetessége mellett is változatos életmüve. Miliodott porcelán gyárban, mesterek segédjeként dolgozott. Portrét at készített és tarsmüvészként kompoziciók elkészítésén vett részt.

Pogány Ö. Gábor: Herczeg Klára kiállítása. Müvészet, 1969. November - 39 lap.

Herceg Klára

szobrai

Közülük szobraiban, emlékműveiben,
parkfiguráiban, épületdíszeiben a
lírai tónus uralkodik.

Pogány Ö. Gábor: Herceg Klára kiállítása
Miskolcon, 1969 novemberben - 3 lap.

Herczeg Klára
Szobrász

Erdős Gézáról, Fürst Milánról
készített portrét. Judit, Kelen Jolan,
Dr Kemedy portréi mutatják a
művész egyéni adottságát.

Pogány Ö. Gábor: Herczeg Klára kiállítása
Művészet, 1969 november - 39 l.

Herceg Klára
Nobrain

Goldmann György"
(opera)

Pogány Ö. Gábor: Herceg Klára kiállítása.
Műhiszet, 1969. November – 39 lap.

Herczeg Klára
nopan

A kecskeméti Tanácsköztársaság
emlékművet Körner József felkéri
tette.

— Helyreigazítás —
Művészet, 1969 November — a borító hátlapján

MDK

Herczeg Klára

Traktoros lány, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Internati

118-123. W

Boglár L. 1961: A nyug

MDK

Herczeg Klára

Békealáirás-gyüjtő, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Milos. 1957.

Internatio

118-123.

Boglár L. 1961: A nyu

Herczeg W. Klára

Kiállít az "Alkotás Művészház" 6-án megnyílt második csoportkiállításán.

Magyar Nemzet 1942.dec.15.

Ø Herczegh Lajos

szürszabó

mikor?, hol?

l.

Görffy szür

60 l.

MOB 1976. /.

Herczegh Lajos M.D.K.

18.000 forinttal jutalmazott második díjas pályamű

Társtervező: Ottlik Gábor, Szemerédi Magda, Z suffa András, H erczegh Lajos, Rentler Erzsébet, Farkas Lajosné

A strandfürdő tervpályázat eredménye
Magyar Nemzet 1961. november 18. 6.l.

M.D.K.

Magyar Hanzet. 1961. November

MDK.

Herczeg Lajos

Kiállitási kritika

Ikarus 1966 nov.16.

Herczeg Lajos, építész

a Belváros déli részének rendezése. Tervpályázat, 1985.

A pályaművek díjazásai:

A Bizottság 100-100.000 Ft.-os IV. díjban részesítette - sorrendre nélkül - a 3. bírálati sorszámú pályaművet; szerzői: Csontos Csaba, Locsmándi Gábor, Mezey András, Herczeg Lajos, Turi Judit, Detre Villő, Bodoky Péter, Egyházi Ferenc, Láng Tivadar és Killér István.

1. IV. díjas terv. /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 3., 16-18-old.

Herceg Lajos, építész

Trencsényi Árpád: Egy kelvidéki építész emlékére.

A kolozsvári református teológiai főiskola palotájának megépítésére Ferry Gyulát kérték fel. Ferry 1894. jan. 12.-i bécsi keltezésű levelében megküldte az erdélyi református egyházkerület igazgató tanácsának a költségelési számításokat és a terveket is. Az épületet Herceg Lajos kolozsvári főmérnök ellenőrzése mellett Endrestner Benedek vállalkozó kivitelezte és 1895 őszén már teljes pompájában állott.

Magyar Építőművészet, 1959., 1-2 szám, 121-ből.

Ø Herczeg Lajos

Kolozsvári
mérnok
1862

l.

Entz Géza: A Farkas-
utcai-templom.
Cluj, 1948. 27 l.

Férfi

Én? asszonyom!!

Asszony

(ujra járkálni kezd) Mindegy!!

Férfi

(könyörögve) Nézd... én... a gyerek... egyedül...

Asszony

(karját az öröm magasra emeli) Egyedül... kik voltunk eddig?! a fekete városok... a nap sárgán a pincékbe csurog.

Férfi

(csodálattal nézi)

Asszony

A szemeim.. (a sezlon felé megy, leül, karjai lassan az ölébe hullanak) és négy évig!!!

Férfi

(tehetetlenül felé kapdos)

Asszony

Négy év!!!

Férfi

(hozzálép, fejét örjöngve az asszony mellére dobja) A karod!... a melled!... a szád!

Asszony

(gerincén mintha jégcsöpp futna le) Hiába!!!

Férfi

Az enyém... enyém vagy!!

Asszony

(fölnevet)

Férfi

A tested... te is!!

Herczeg László

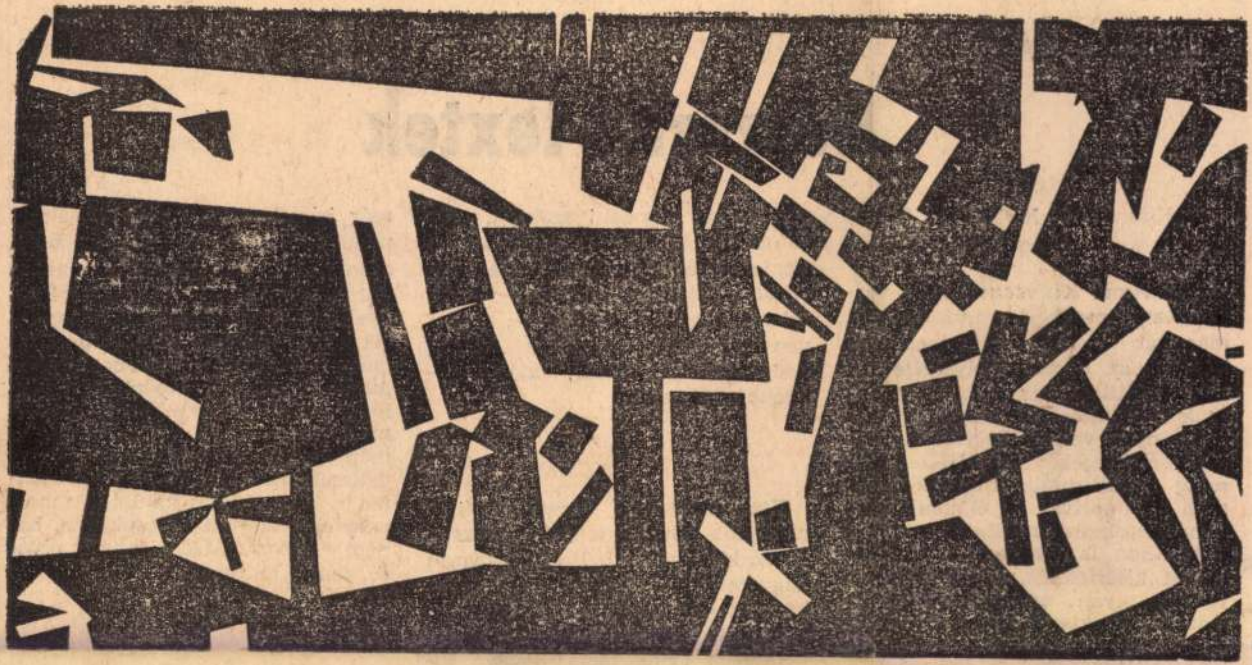

Herczeg László szitanyomata

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 4. XX. évf. 36. sz. 12. lap.

GALSAI PONGRÁC:

Film

LENGYEL BALÁZS:

Verseskönyvről verseskönyvre

Boszorka-textek

Kiss Anna: Kísértenek (Szépirodalmi, 172 old.)

Kiss Anna *Kísértenek* című verseskötete meglepő társításra, sőt már-már gyors általánosításra készteti az olvasót. Olyasféle bizarr megállapításra, hogy ime nálunk is divatos merészség lett hagyományos versek helyett úgynevezett szövegeket írni. Hiszen egy sereg intellektuális ihletésű költő után (Tandorival az élükön) most a népi szürrealizmushoz kötődött Kiss Anna is texteket ír, text-félékkel kísérletezik. Ezek a text-versek olyan szövegek — fogalmazza meg kisarkítottan az elmélet —, amelyek nincsenek közvetlen összefüggésben a látható, tapintható világgal (nem is akarnak róla semmit sem egyenesen állítani), hanem a nyelvvel, a nyelv jelrendszerével vannak szorosabb összefüggésben. A nyelvből képzett, egyberakott struktúrák ezek, szer-

aki, mint mondani szoktuk, már az anyatejjel együtt szívja be — napjainkban bölcsődés-óvodás korában sajátítva el. Hiába — ha tiltakozunk ellene, ha sem —, az eleven művészet élvezetéhez mindig kell némi megszokás, kisebb-nagyobb erőfeszítés.

•

Kiss Anna új verseskötetének eredetibb feléhez, a szövegeihez is hozzá kell ízeledni. Pedig ő igazán hagyományba ágyazza őket, megkönnyíti az élvezetüket. Már az is könnyítés, hogy a kötet szinte követhetően elénk tárja, hogyan jutott el maga a költő ehhez a testéhez illő formához. A kötetvégi versek — feltehetően korábbi keltezésűek — még a népi szürrealizmus kategóriájába illenek: a köz-

már kár kutatni, hogy az általa megírt Bori boszorka, aki Boriszépleány temetőárokba vetett holtteteme felett repdes, kéményekben és malomgerendán tanyázik, de akinek a békakirálytól mégis az igazság kellene, kiféle-miféle nőszemély. No persze, affélé alteregó, mint — hogy nagyot mondjak — Esti Kornél. Azért mégsem úgy, olyan közvetett közvetlenül. Elvégre, amiket Kiss Anna ír, azok önálló valóságdarabok, nem egy elrejtett kulcsuk van, hanem — teszem azt — ahány olvasó, annyi kulcsuk.

•

Eszembe jut erről Aragon ismert megállapítása: „A kifejezés kétértelműsége nem jelenti a gondolkozás kétértelműségét, hanem ez csak az elmondandó dolgok gazdagabb kifejezési eszköze". Igen, de a több

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1976 SEP 4

Herczeg László

MŰVÉSZ

1021

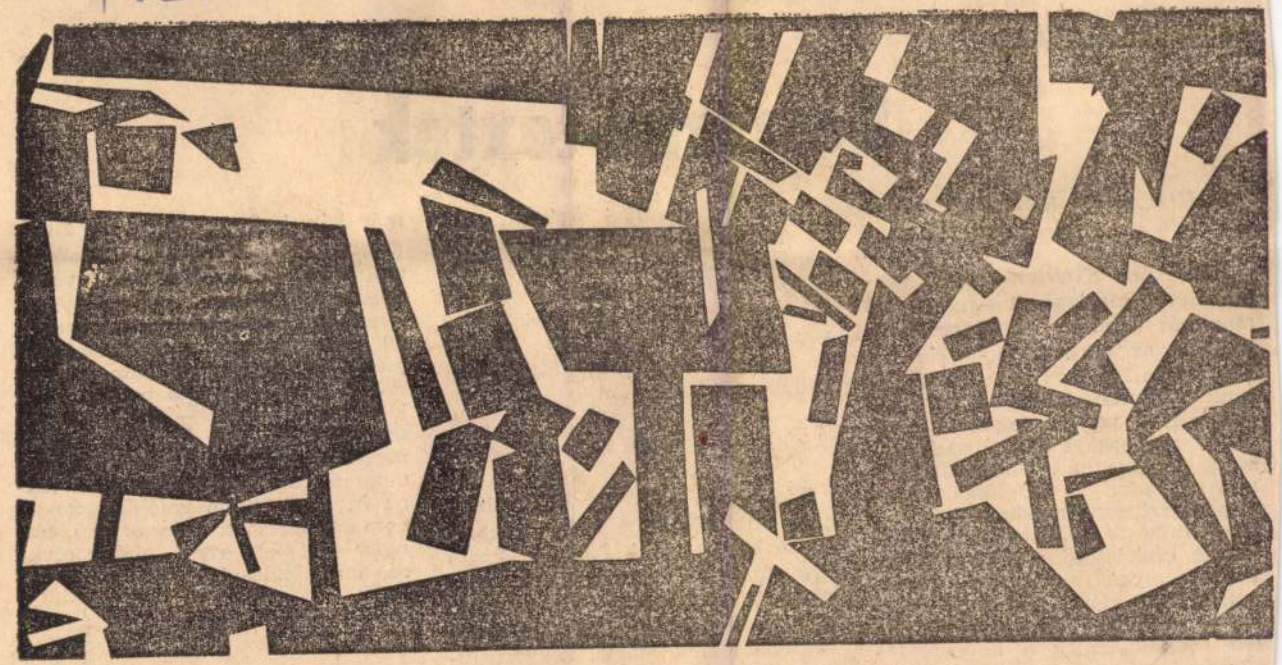

Herczeg László szitanyomata

KÖNYVEK

LENGYEL BALÁZS:

Verseskönyvről verseskönyvre

Boszorka-textek

Kiss Anna: Kísértenek (Szépirodalmi, 172 old.)

Kiss Anna *Kísértenek* című verseskötete meglepő társításra, sőt már-már gyors általánosításra készteti az olvasót. Olyasféle bizarr megállapításra, hogy ime nálunk is divatos merészség lett hagyományos versek helyett úgynevezett szövegeket írni. Hiszen egy sereg intellektuális ihletésű költő után (Tandorival az élükön) most a népi szürrealizmushoz kötődött Kiss Anna is texteket ír, text-félékkel kísérletezik. Ezek a text-versek olyan szövegek — fogalmazza meg kisarkítottan az elmélet —, amelyek nincsenek közvetlen összefüggésben a látható, tapintható világgal (nem is akarnak róla semmit sem egyenesen állítani), hanem a nyelv[illegible] aki, mint mondani szoktuk, már az anyatejjel együtt szívja be — napjainkban bölcsődés-óvodás korában sajátítva el. Hiába — ha tiltakozunk ellene, ha sem —, az eleven művészet élvezetéhez mindig kell némi megszokás, kisebb-nagyobb erőfeszítés.

●

Kiss Anna új verseskötetének eredetibb feléhez, a szövegeihez is hozzá kell ízeledni. Pedig ő igazán hagyományba ágyazza őket, megkönnyíti az élvezetüket. Már az is könnyítés, hogy a kötet szinte követhetően elénk tárja, hogyan jutott el maga a költő ehhez a testéhez illő formához. A kötetvégi már kár kutatni, hogy az általa megírt Bori boszorka, aki Borisszépleány temetőárokba vetett holtteteme felett repdes, kéményekben és malomgerendán tanyázik, de akinek a békakirálytól mégis az igazság kellene, kiféle-miféle nőszemély. No persze, afféle alteregó, mint — hogy nagyot mondjak — Esti Kornél. Azért mégsem úgy, olyan közvetett közvetlenül. Elvégre, amiket Kiss Anna ír, azok önálló valóságdarabok, nem egy elrejtett kulcsuk van, hanem — teszem azt — ahány olvasó, annyi kulcsuk.

●

Eszembe jut erről Aragon ismert megállapítása: „A kifejezés [illegible]

KÖNYVEI

Herczeg László

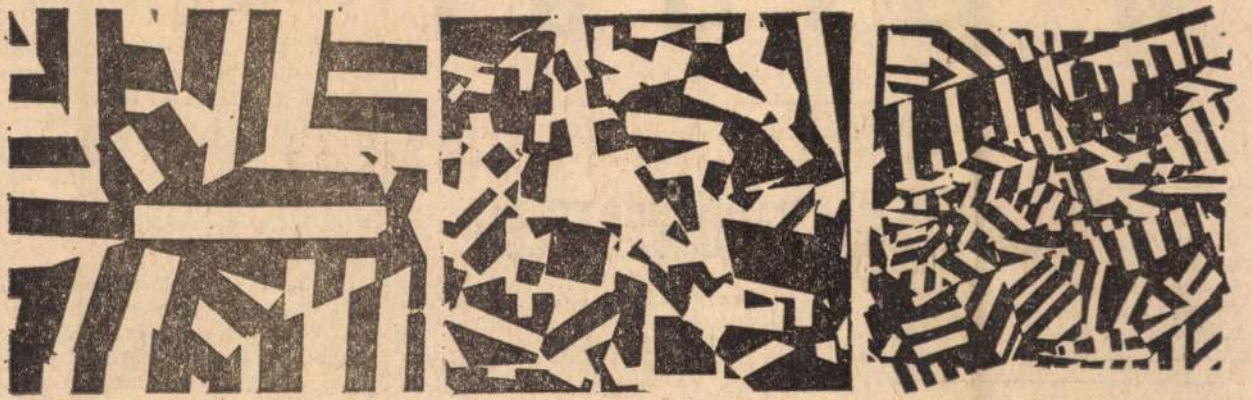

Herczeg László: Ábra

Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 4. XX. évf. 49. sz..lo. lap.

ALBERT GÁBOR:

A szabadság rendszere

n oldal

az egyetlen) ez hátrányos. Mindenki tudja, hogy ugyanaz az eset a zsebszámológépekkel, mint annak idején a tranzisztoros kisrádiókkal: a kezdeti csillagászati árakat a sorozatgyártás rohamosan leszorítja. A vámhivatal ezek szerint kegyet gyakorol, mert inkább vár négy hónapot, csakhogy ne kelljen a nevetségesen magas összegre kirónia a vámot?

3. Ha pedig nem így van, akkor szinte elképzelhetetlen, hogy sasszemű vámőreink egy mostanában lépten-nyomon gondot okozó szerkezetű értékének megíté-

ZÁRÓ VÉGTELEN

Önkritikátlanság lenne egyetlen sajtóhibáról glosszát írni az ÉS-ben. Abban a hetilapban, melynek múlt heti számában például Solymos Ida versének *monumentum* szava helyébe *momentum* került. Mégis szükségesnek tartjuk, hogy tudassuk olvasóinkkal: Tandori Dezső Velencés versének a költő születési és elhalálozási évére utaló mottója a Látóhatárban nem 1938—1..., hanem 1938—...-ként értendő. A szerző

Selejt 1977-re

Még csak 1976 végén járunk, de már megszületett az 1977-es év első selejtje. Látványos selejt, nagy szériában került forgalomba, s rendeltetéséből eredően valószínű, hogy az egész ország szervező életére, tervszerű időbeosztására kedvezőtlen hatással lesz.

Jól sejtik kedves olvasóim, az 1977-es asztali naptárakról van szó. A Gondolat Könyvkiadó naptárszerkesztőinek sikerült egy olyan előjegyzésre használt asztali naptárt tervezniük, ami előjegyzésre, az élet tervezésére használhatatlan. Ebben a naptárban az év 365 napjából 105-öt nem lehet tervezni. A hét hét napjából kettőt összevontak, így a szombat és a vasárnap egyet-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1968 SEP 19

ESTI HÍRLAP

Herczeg László

Mini-galéria

1024

Két fiatal festő, illetve grafikusművész, akik most végeztek a Képző- és Iparművészeti Középiskolát, 18 évesen kiállítási lehetőséghez jutottak. *Herczeg László* és *Kovács Ferenc* műveiből az újpesti Árpád utcai Mini-galériában rendeztek tárlatot. A Fővárosi Művelődési Házban *Ny. Gulyás Jenő* festőművész műveiből pénteken délután nyílik kiállítás.

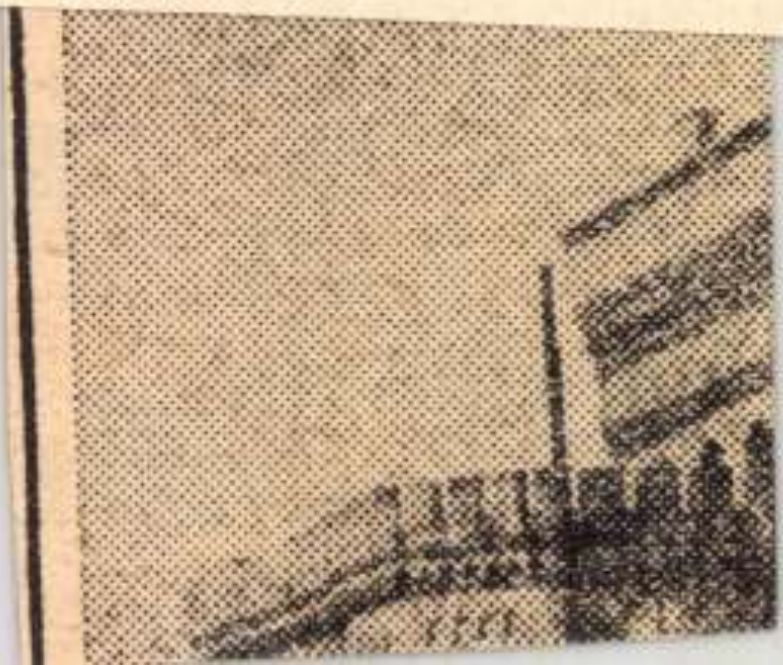

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1968 SEP 15

MAGYAR NEMZET

8

Herczeg László és Kovács Ferenc műveiből nyílik meg kiállítás szeptember 15-én délelőtt az újpesti Mini Galériában.

Herczeg László

bb 56. ifju képzőművészek kiállitása

1021

i vt/m-ju zs la 1968. szeptember 16.

fiatal képzőművészek kiállitása nyilt meg ujpesten, az árpád ut 57. szám alatti „ mini„ galériában. a 18 éves ifju alkotók - herczeg lászló és kovács ferenc -, akik az idén végezték a képzőművészeti gimnáziumot, máris kivivták a látogatók érdeklődését első nyilvános kiállitásukon. a tárlat szeptember 22-ig tekinthető meg szerda kivételével naponta 16-20 óráig. /mti/

-.-

17.12/lm - 31 -

Herczeg László

bb 57. gyilkosság féltékenységből

vid-cs/mné-ju ká 1968. szeptember 16.

tóth imre 28 éves tiszaszentimrei lakos hétfőn kora reggel tomajmonostora községben felkereste a petőfi utca 9. szám alatt különváltan élő élettársát, takács margitot. az asszonyt alva találta az ágyban, előrántotta zsebkését és elvágta a szerencsétlen nő nyakát. takács margitnak még volt annyi ereje, hogy kitántorgott az utcára, de néhány lépés után összeesett és meghalt. a féltékenységből gyilkoló tóth imre ezután bezárkozott a lakásba, ahol a rendőrség letartoztatta. az ügyben vizsgálatot inditottak. /mti/

-.-

17.35/szb

HERCZEG László

Itthon felesleges a magyar design

Herczegh László, a Magyar Iparművészeti Egyetem végzős hallgatója lett a Philips Design Excellence Award első kitüntetettje. A nemrég átadott díj nyertese egy esztendőn át a holland vállalat eindhoveni formatervezési központjában dolgozhat. A Philips Design vezetői tavaly alapítottak szakmai díjat az Iparművészeti Egyetem végzős, illetve frissen végzett diákjai számára. A tervek szerint évről évre kiírandó pályázat nyertese a vállalat ötszáz tervezőt foglalkoztató eindhoveni központjában dolgozhat ösztöndíjasként egy éven át.

Mint *Bárkányi Attilától*, az egyetem formatervezési tanszékének docensétől megtudtuk, évente négy-nyolc diplomás szakember végez náluk, az idei évfolyamon öten szereztek diplomát. Magyarországon mintegy 250 felsőfokú végzettségű formatervező lehet (képzés a Soproni Egyetemen és a BME-n is folyik), közülük legfeljebb 40-50 foglalkozik terméktervezéssel. A többiek grafikusként a reklám- vagy a csomagolóiparban, netán a web-design területén dolgoznak. A klasszikus formatervezésre idehaza nincs igény: a nagyobb magyar ipari cégek átalakultak vagy megszűntek, a kisvállalkozásoknak nincs pénzük designra, a nyugati tulajdonú vállalatok pedig általában nem nálunk fejlesztenek.

Pohárnok Mihály, a Design Center nevű tanácsadó cég ügyvezetője szerint a formatervezés a kutatás-fejlesztés egyik fázisa, így érthető, hogy megszenvedte a K+F-szektor hazai mélyrepülését. – Pedig bizonyítható, hogy a formatervezés a leginkább megtérülő fejlesztési beruházás – hangsúlyozta, arra utalva: ma a hasonló technikai színvonalú termékek közül egyre inkább a forma alapján választunk. – A jó hírű magyar tervezők tudása a világpiacon felértékelődött, ám ez idehaza még nem látszik – jegyezte meg az ügyvezető.

H. M.

Népszabadság 2000 július 10.

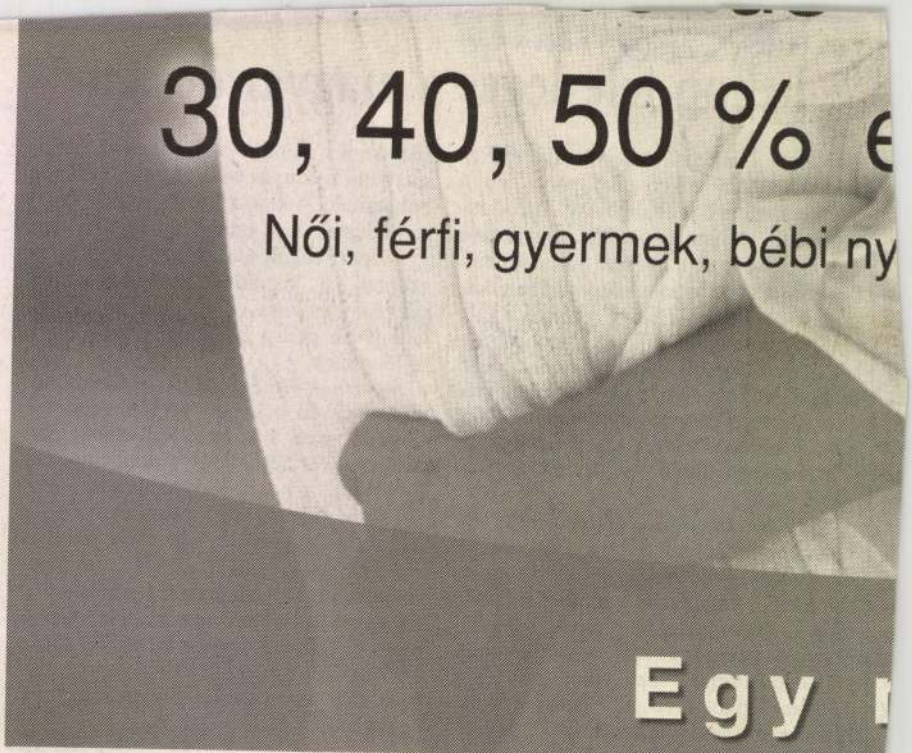
30, 40, 50 %
Női, férfi, gyermek, bébi ny
Egy

Herczeg Zsigmond épitén

Itt is pilóta, ott is pilóta

Kétszeres Guinness-rekorder a Malévnál

Veres Zoltán, a Malév pilótája azon kevesek közé tartozik, akiknek gyakorlatilag ugyanaz a munkájuk és a kedvenc hobbijuk. A motoros műrepülés persze nem egyszerűen hobbi a kapitány számára – igaz, néha nem bánná, ha csak az lenne, és nem igényelné egy jól felkészült menedzser kvalitásait és munkabírását. Valóban nem lehet könnyű klub, edző és egyéb háttér nélkül világszínvonalon versenyezni.

Néhány éve Veres Zoltán azzal állított fel Guinness-rekordot, hogy kis, mindössze hatszáz kilogrammos műrepülőgépével előbb két Albatrosszal és egy MiG– 29-essel, majd egy Boeing 737-essel repült kötelékben. Nem is akárhol, pontosan itt, a főváros felett. Aki nem érti, mitől rekord ez, próbálja elképzelni, egy hatmázsás repülőgéppel milyen nehéz lehet megtalálni az összhangot (és a közös sebességet) a híres vadászrepülővel vagy az óriási utasszállító géppel. Még akkor sem egyszerű dolog ez, ha az ember a munkaidejében éppen egy Boeing 737-es monstrumot vezet.

Persze történt egy s más, míg Veres Zoltánból a három legjobb hazai motoros műrepülő egyike lett, s Guinness-rekordokat állíthatott fel. Nyíregyházától Kanadán át vezetett az útja, amíg megállapodott a jó öreg Ferihegyen. Vidéken először gyakorlati repülést oktatott a helyi főiskolán, aztán Észak-Amerikában különböző gépekkel légi taxizott. Érdekes munka volt, de nem akart ott megöregedni. Amikor elkapta a honvágy, hazajött.

A kilencvenes évek eleje óta dolgozik a Ferihegyi repülőtéren, először kisebb cégek pilótájaként, navigációs osztályuk vezetőjeként, néhány éve pedig a Malév alkalmazásában. Időpontot egyeztetni is bonyodalmas vele: szinte naponta fuvaroz több száz utast Budapestről Európa és a világ nagyvárosaiba, s vissza.

Veres Zoltán a kapitányi ülésben FOTÓ: TÓTH BÉLA

Közben időnként hazahoz egy-egy érmet valamelyik világversenyről vagy nagyobb bemutatóról. Holott egyesülete, edzője, menedzsere nincs, örül, ha a felkészülés során a benzinpénzt elő tudja teremteni. E sport ugyanis felettébb drága – igaz, az így kapott élmények szinte minden pénzt megérnek –, ha hihetünk avatott művelőinek. A válogatott *(Besenyei Péter, Szász Alajos,* Veres Zoltán) ma nagyjából egyenlő a hazai műrepülősport krémjével, utánpótlást meg senki sem nevel.

Legjobbjaink viszont kitesznek magukért. Egyéniben és csapatban egyaránt gyakran állnak fel a dobogóra. Nyaranta egyikük sem unatkozik, így a Malév kapitánya sem, hiszen rengeteg a bemutató.

Előfordul – meséli Veres Zoltán –, hogy a kisrepülővel megy be dolgozni Ferihegyre, ahol aztán átül a nagyra. Mint mondja, az átállás nem jelent gondot ilyenkor, egyáltalán nem hasonlít egymásra a két vezetési feladat. Szerencsére nagy utat sem kell megtennie, hiszen mindig a budaörsi repülőtéren gyakorol, készül a bemutatókra, légi úton Ferihegy onnan csak egy ugrás (autóval nagyobb feladat).

A budaörsi hangárban áll mostani repülője, egy Szuhoj–26-os is, amelynek azonban hamarosan lejár a bérleti szerződése, így nézhet új gép után. Nem könnyű feladat megfelelőt és elfogadható árút találni, megeshet, hogy mire sikerrel jár, a fél világot be kell utaznia. Habár ez neki aligha lesz szokatlan: egyébként is ezt teszi hétről hétre.

Ifj. Galambos Péter

Lesze-rel-tünk! Lesze-rel-tünk!

Ötszáz budapesti fiatal fejezte be most a sorkatonai szolgálatot

Éppen felharsan a Himnusz, mire túlesünk a beléptetésen a Budaörsi úton, és egy februárban avatott (kopasz) kiskatona a tornateremhez kísér minket. Leszerelnek a tavaly augusztus óta szolgáló öregek a Budapesti Őrezredből a Petőfi laktanyában. Alkalmi társunknak

A Budapesti Őrezrednél kétszázötvenen szereltek le csütörtökön. Május 16-án ennél valamivel több ember vonul be, hiszen olyankor még többekről kiderül, hogy egészségi okból alkalmatlanok, vagy más, például családi körülményeik miatt nem tudják elkezdeni szolgálatukat. Az újoncok egyébként évről évre kevesebben vannak, ráadásul egyre többen szerelnek le idő előtt különféle pszichés gondok miatt. Minden tizenötödik katona a kilenc hónap

A pedellus is új díszruhát kapott

Száz éve avatták fel az ELTE központi palotáját

Ünnepélyes keretek között avatták fel 1900. május 13-án, vasárnap Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter jelenlétében a budapesti tudományegyetem központi épületét, mely már előző évben felépült, s 1899. szeptember óta egyetemi oktatás is folyt az épületben. A díszterem (az aula) azonban csak 1900 elején készült el. Az ünnepélyes megnyitó időpontját az egyetem újjáalakításának százhuszadik évfordulójára tették, a Budára költöztetett egyetem ünnepélyes felavatása még 1780. május 13-án történt.

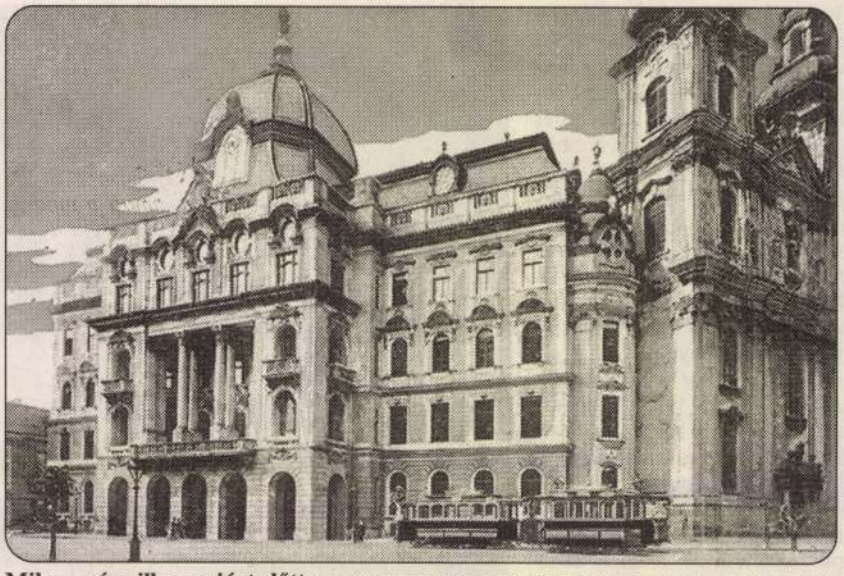

Mikor még villamos járt előtte FORRÁS: FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR, BUDAPEST-GYŰJTEMÉNY

A budapesti tudományegyetem ősét 1635-ben Pázmány Péter esztergomi érsek alapította Nagyszombatban; az alapítólevelet május 12-én írta alá az érsek. Buda és Pest török kézen volt, ezért választotta Pázmány Nagyszombatot az egyetem székhelyéül. Az induláskor még csak teológiai (hittudományi) és filozófiai (bölcsészeti) fakultás működött. 1667-ben a jogi kart, két évvel később a negyedik fakultást, az orvosi kart is felállították; Mária Terézia ekkor emelte királyi rangra az egyetemet. 1777-ben helyezték át a nagyszombati egyetemet Budára, a királyi palotába. II. József 1784-ben áthelyezte Budáról Pestre. Neve ekkortól Királyi Magyar Tudományegyetem. Többszöri költözés után végül a megszűnt pálos rend kolostorában nyert elhelyezést.

A XIX. század végére korszerűtlenné vált a régi épület, ezért építették fel 1898–1899-ben a tudományegyetem új központi házát. A bölcsészeti kar keretében működő Mérnök és Vízépítészeti Intézet 1857-ben vált ki a karból, és 1871-től műszaki egyetemként működött tovább.

Az épület ma is áll az Egyetem téren, itt található az egyetem rektori hivatala, valamint a jogtudományi kar.

A tudományegyetem 1921-ben vette fel Pázmány Péter nevét. Az orvostudományi karból szervezték meg 1949-ben a Semmelweis Orvostudományi Egyetemet; ekkor vált külön a hittudományi kar, s jött létre belőle a Hittudományi Akadémia.

A tudományegyetem mai nevét – Eötvös Loránd Tudományegyetem – 1950-ben kapta Eötvös Loránd fizikus, az egyetem egykori híres professzora és rektora után.

Száz éve, május 13-án délelőtt 10 órakor hálaadó istentisztelettel kezdődött az ünnep az egyetemi templomban, a misét Várossy Gyula pápai prelátus celebrálta. Az istentiszteleten részt vevő Egyetemi Tanács, élén Ponori Thewrewk Emil rektor és a négy fakultás (a jogi, az orvosi, a hit- és a bölcsészettudományi kar) dékánja méltóságuk jelvényeivel díszmagyarban 11 órakor vonultak be a zsúfolásig megtelt díszterembe. A rektor és a dékánok az emelvényen foglaltak helyet, velük szemben ültek az ünnepi közgyűlés díszvendégei: Wlassics Gyula miniszter, Perczel Dénes képviselőházi elnök és Zsilinszky Mihály államtitkár.

Az ünnepen feleleventették az egyetem régi, már-már feledésbe merült szokásait. Az emelvény előtt bársonyvánkoson volt látható a Szt. István-korona, a jogar és az országalma másolata, valamint Pázmány Péter és Mária Terézia alapítólevele.

A relikviákat két fekete ruhás egyetemi polgár őrizte. A koronázási jelvények utánzatait Mária Terézia adományozta az egyetemnek, miután 1769-ben az érseki egyetemet királyi rangra emelte. A korona, a jogar és az aranyalma így az egyetem kiváltságos helyzetének szimbólumaivá váltak. A díszterem középső erkélyére kitűzték az újonnan renovált, 1817-ből származó fehér színű aranyhímzéses selyemlobogót is. Az ünnepre a pedellusok új díszruhákat, úgynevezett heroldruhákat kaptak. A rektori pedellus az egyetem nagy címerét, a kari pedellusok az egyes karok címereit viselték mellükön. A kalpagjukon lengő – Pázmány címerére emlékeztető – strucctollak, különböző színei jelezték, hogy a pedellus melyik karhoz tartozott. A piros a hittudományi, a sárga a jogi, a kék az orvosi, a barna a bölcsészkar színe volt.

A régi szokások feleleventőjője, Ponori Thewrewk Emil rektor, miután megnyitotta az ünnepséget, másfél órás ünnepi beszédet mondott, ismertetve az egyetem addigi történetét. Ezt követően Fröhlich Izidor bölcsészkari dékán felolvasta az egyetemi pályázatok eredményeit s a díjat nyert pályamunkák elkészítőinek nevét; ezután a hallgatók átvették jutalmukat a rektortól. Érdemes megemlíteni, hogy a díjazottak között három orvostanhallgató kisasszony is szerepelt: Generisch Margit, Königsberger Lea és Szende Ida. Végül a rektor megköszönte a miniszter megjelenését, és ezzel az ünnepség véget ért.

A központi épület ma is áll az Egyetem téren. A neobarokk épületet Weber Antal terveinek felhasználásával Herczeg Zsigmond és Baumgarten Sándor tervei alapján építették. Az oszlopcsarnokos homlokzatú, impozáns palotát összeépítették hazánk egyik legértékesebb barokk műemlékével, az egyetemi templommal, mely jóval korábban, 1748-ban készült Mayerhoffer András tervei alapján.

A központi, háromemeletes épületben a díszterem és az egyetemi hivatalok mellett tantermek is helyet kaptak, közülük a legnagyobb, a hatszáz hallgató befogadására alkalmas, a III. emeleten található. Az épületet a XX. században többször átalakították, a legnagyobb átépítést a 300 éves évforduló alkalmából végezték el Lechner Jenő tervei szerint. Az épületet a második világháború alatt több sérülés is érte, ekkor pusztult el az I–II. emeletet átfogó középrizalit feletti manzárdkupola. A mai napig itt található az egyetem rektori hivatala, valamint a jogtudományi kar.

Török Albert

HERCEG Zsigmond építész

1898 - „Árvahár" - (Baumgartner Sándorral)

Juhász István: Kecskemét város építéstörténete.
Kecskemét, 1998. 179.

zata. 108.
ási tervpályázata. 108.
tervpályázata. 108.

ndó műcsarnoka Velencében.
-124.
álya. Tervezte Maróti

f 1867-1908. 141-144.
zat. Ex-libris-pályázat.
lder Gyula, Kozma Lajos,

153-160.
. 161-162. és 169-176.

i. 163-168.
. Levél a szerkesztőhöz.

HERCEGH Zigmond építész

Csongrád, Polgári leányiskola, 1901

CSMÉE 67.

k szobrai

ásatásai során elökerült,
tekintetben legmeglepöbb
obor-töredékek bizonyultak.
az Árpád-kori
értékelése az egyvágányú
l, a pluralisztikus
meghonosítása érdekében,
tak támpontul, annak
út kronológiai érv vagy
kezésre, csak a műértésben
dés. A pluralisztikus
lényege a
jelenkori tapasztalaton
ennük a "domináns"
uzamosan működő
atok feltételezése. A
e ilyen stílustendenciaként
i illetve klasszikus gótika
késő romanika hazai

MDK

Herczeg László, [festő]

Az újpesti Mini-galériában
állít ki a fiatal művész

— : Mini-galéria 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 19.

Hercegh László és Kovács Ferenc

műveiből nyílt kiállítás

szeptember 15.-én de. az ujpesti

Mini Galériában

Magyar Nemzet 1968 szept. 15

M. D. K.

Herczy Lánló

Kiállítási bír

Szocialista Művészetért

1968 okt.

Herczeg László

- Rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. okt. 24.
XIV. évf. 43. sz. 6. lap

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Herczeg László, grafikus

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1980 MÁR 13

Herczeg László: SALT II. (Az országos politikai plakátkiállítás anyagából)

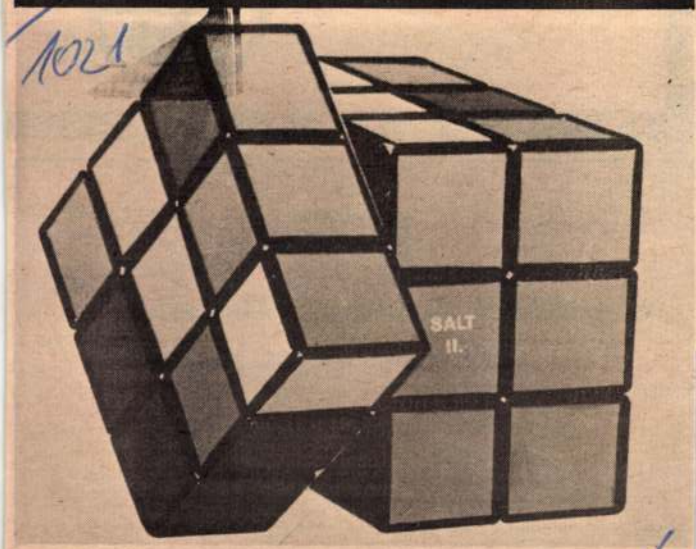

AFIT

DEBRECENI SZERVIZÁLLOMÁSA FELVESZ

autószerelőt, esztergályost
és gyakorlott tmk-villanyszerelőt

AFIT XIII. sz. Autójavító Vállalat
3. sz. Karbantartó Üzeme
Debrecen, Szabadság útja 27.

HERCZEG Mártonné (festő)

A harmincöt éves esztergomi képzőművész kör kiállítással ünnepelte születésnapját a Petőfi Sándor Művelődési Központ galériájában. A hatvannál több mű — festmény, grafika, plasztika és iparművészeti alkotás — azt jelezte, hogy ma is tevékeny munka folyik megyénk e nagy múltú szakkörében. Az ünnepi, komoly szakmai igényességgel válogatott anyagból most csak egyetlen teljesítményt emelünk ki: Herczeg Mártonét, aki *Nádvágás* és *Gazdasági udvar* című festmény-kollázsaival a kör legeredetibb hangú, átütő erejű alkotójának bizonyult. S feltétlenül szólnunk kell arról is, hogy a kiállítás katalógusa gyanánt vaskos kiadvány jelent meg — dr. Bárdos István munkája —, feldolgozva a századfordulóig visszanyúló előzményeket, feltárva a szakkör három és fél évtizedes történetét, közreadva az egykori és a jelenkori tagok és vezetők, patrónusok működésének adatait. A gazdag ismeretanyagot, forrásértékű adatokat közlő katalógus és a színvonalas kiállítás méltó kereteket teremtett e közösség ünnepéhez, s minden bizonnyal erős impulzusokat ad a további, sikerekkel kecsegtető munkához.

WEHNER Tibor: Képzőművészeti krónika ; Komárom megye, 1986. március,április. = Uj Forrás, 1986. 4.sz. 73.p.

ifj. Herczeg Mátyás, fafaragó

A parádi gyermeküdülőben kapott helyet a népi fafaragások kiállítása, melyen, Asztalos Joachim és ifj. Herczeg Mátyás művei szerepelnek. ifj. Herczeg Mátyás a pásztorfaragás művészetének folytatója.

Farkas András: Palócnapoki kiállítások. Heves megjében.
Népújság (Heves), 1946. máj. 25.

Hercreg Mátyás
faragó népművész

A megyei díszítőművészek kiállítására készített Hercreg Mátyás faragott tányérok at.

F.J.: Az egyé mérem mind szerke.

Nők Lapja, 1973. július 28 – 9 oldal.

Herczeg Mátyás, Japaragó

L.: Asztalos Joáchim

—: Palóc napok 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 22.

Herczeg Mihály

palóc népi faragó művész
Erdőkertesen
egy fémbeakásos
fokosa volt az
alábbi kiállitáson

1958. a ↔ a Parlamentben
(Munkácsy-terem)
„Népművészetre" kitüntetés

Domanovszky György

Népművészeti és ipar-
művészeti kiállitás.
Sz M. 1953. 201. l.

MDK

Hercegh Mihály faragó,

paloc

fokasa szerepel a Műcsarnok augusztus 20-a tiszteletére megnyílt népművészeti és iparművészeti kiállításán.

Dégh Linda: Népművészeti és iparművészeti kiállítás.

Nők Lapja, Bp. 1953. augusztus 27. [6.l.]

Hercegh Mihály
faragó

MDK

"A Népművészet Mestere" címmel lett kitüntetve.

Esti Hirlap 194 sz. 1958. aug. 19. 6 old.

Herczeg Dicháty

erdőkesteni palác pántor. Fafaragrányeiért
a népművészet mestere címet kapta.

m. l.: A népművészet tizenkárom mestere
Pest melyi Hirlap, 1967 jún. 23. 4. o.

Herceg Mihály

MK

Generáltervez :Középülettervező Vállalat
Épitésztervező: Janáky István
Statikus: Mentényi Tibor
Belsőépitész: Király József
Konstruktőr: Albert Jenő
Kivitelező: Bácsmegyei Épitőipari Vállalat.
Épitésvezető: Herczeg Mihály.

Kovács Zsuzsa:: A kecskeméti Aranyhomok szálló.

Művészet: 1963. dec. 17-20.

M.D.K.

Herczeg Mihály

A kecskeméti Aranyhomok szálló föépitésvezetője

Épitész: Janáky István

Magyar Épitömüvészet 1964 / 4 . 14-23. l.

Herczeg Mihály
építésvezető

M.D.K.

Akecskeméti Aranyhomok szálló
építésvezetője volt.

Kovács Lajos: Akecskeméti Aranyhomok Szálló
Művészet, 1963. december – 17 lap.

MDK

Herczeg Mihály

71 éves faragó és cinkbeöntő

"vizivó kanalak"

Vöfélyfokosok
Karikás ostornyelek
Aluminium berakásos és cinköntéses disztárgyak.
Háromözikés hamutartó.

Baranyai Ilona: Ketten a népmüvészet uj mesterei közül.
NÉPSZABADSÁG. 1958. aug. 22. XVI,198.

MDK

Herczeg Mihály

faragó

1958 Alkotmány ünnepe alkalmából megkapta a Népművészet Mestere oklevelet és jelvényt.

Magyar Nemzet 1958. VIII. 19.

HERCZEG LÁSZLÓ

1021

Herczeg László rajza

kezében Ingeborg Drewitz kitűnő
könyvével, Ön az Ést olvasta, s
időnként fel-felpillantott, hogy lás-
sa, mit csinálnak a gyermekei. Ki-
sebbik gyereke, a párhónapos baba
a kocsijában rángatott egy sor fém-
rúdra rögzített színes golyót, kislá-
nya valamivel messzebb állt, s egy
lábbal hajtható autó boldog tulaj-
donosát figyelte elmerülten, egy
négy év körüli kisfiút, aki körbe-
körbe hajtott piros kocsiján. Órá se
kellett vigyáznia, mert a kislány
meg se mozdult, csak állt, és le se
vette szemét a piros kocsiról. Ez a
mozdulatlanság tett rá figyelmessé,
ez, a gyermekhez szinte nem is illő,
szokatlan merevség, ahogy csak áll
és hallgat; volt abban valami szo-
katlan, hogy nem kérleli az autótu-
lajdonost, hagyja őt is beülni egy
időre, volt valami szuggesztív, hogy
csak így néz, nem kunyerál. Figyel-
tem a kislányt, ez tette Önt énrám
figyelmessé. Felém fordult, nyilván
szólni vagy kérdezni akart valamit,

mi műben az élmény
aránya, s hogy egyáltal
tó-e valóban művészier
mi, amit az író nem
élt-szenvedett át, amin
ga örült, amin — Ön
— „nem maga zokogot
peare-rel érveltem ann
nyítására, hogy igen, a
írói övrjében legalább
teles a gyilkos, mint a
vagy a királyfi, pedig eg
Thackeray-re utaltam, a
minden volt, csak nem
ugyan ki tudná felülmúl
looi csatája szívszorító
Flaubert-rel bizonyította
Bovaryné írása idejére
nővé változott. Az író, h
az, többek között attól is
azt is meg tudja jelenít
csak elképzel, úgy meg tu
ha maga volna annak az
betegségnek, fájdalomnak,
ciónak vagy szenvedélynek az áldo-
g dolgozik, míg életet ad

noz, s megkérte, engedje őt is játszani egy kicsit a kocsijával. Az

ÉLET ÉS IRODALOM
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 OKT 24

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Herczeg Mihály
NÉPSZABADSÁG
1958 AUG 22.

Ketten a népművészet új mesterei közül

A turai hímzett virágok alkotója

Élénk, mozgékony, csupa temperamentum-asszony *Sára Józsefné Lajtos Ilona*, vagy ahogy Turán ismerik, Ilka néni. Nemrég múlt 63 éves, de fáradhatatlan kezenyomán egyre-másra születnek a szebbnél szebb turai hímzésű terítők, vánkoshajak. Soha nem gondolta volna talán, hogy 63. nevenapját a parlamentben tölti.

Ilka nénit gyerekkorától vonzotta a fehér vásznon kiviruló színes virágok varázsa. Az iskolában még órák alatt is varrt. De sok körmöst kapott érte. Hát még az otthonról elcsent pamut miatt...

Aztán egyre ismertebbé vált a neve Turán. Meg sem tudott volna lenni hímzés nélkül. Lányai pruszlikja, fökötője, terítők virágai dicsérték a kezét. Bármikor mentek hozzá, az asztalán mindig találtak kézimunkát. Szorgos munkás élet van mögötte. Mikor a művelődési ház avatására készültek, néhány napig még a vacsoráról is elfeledkezett, csak készen legyen időre a hímzett függöny. Míg működött a kézimunka-szakkör, fáradhatatlanul tanította a fiatalokat, virágot varázsolni a pamutból az egyhangú anyagra. Még a múzeumból is megkeresték. Akkor újra előkerültek a régi munkák, amelyek mostanában újjászületnek, tovább élnek tűje nyomán, s ha lehet, még szebbé válnak.

Alkotó erejének tudata határtalan energiával tölti el. A brüsszeli világkiállításra készült fehér terítőre szinte a szivét hímezte rá, meleg, barátságos, gazdag szívét.

Most lett a népművészet mestere. Eddig is szívesen dolgozott, eddig is értékelték művészetét. Most ez a kitüntető cím, az elismerés még több energiát ad ennek az egyszerű, kedves asszonynak. Hogy csillog a szeme, mikor erről beszél. Mennyi akaraterő sugárzik róla, mikor a jövőről van szó.

Milyen sok asszony ébredt már így tudatára erejének és értékének, mint Ilka néni, aki élete legboldogabb nevenapján lett a népművészet mestere.

Akinek a fa és a cink engedelmeskedik

„Sok nehezteléssem van nekem az életem során. Nem kívánok olyan sorsot senkinek, mint nekem volt nevelésem" — így mondja a 71 éves *Herczeg Mihály* bácsi a parlament Munkácsy-termében.

Kék szemét, amelynek fényét a hét évtized sem törte meg, az emlékezés homályosítja meg. Különösek az emlékei. Most, amikor az egész ország megbecsüli, amikor mellére tűzték a népművészet mestereinek járó jelvényt, a megtiszteltetés és elismerés nagy öröme mellett még fájóbb a múlt. Ez csalta szájára az előbbi szavakat. Ilyen megbecsülésben élete során még nem volt része az egyszerű pásztorembernek. Hogyan is lett volna? Nyolcéves korában már megkóstolta az árvagyerek keserű kenyerét. Vay gróf és Simonyi nagyságos úr jószágai voltak társasága. Egyik uradalomból a másikba űzte a megélhetés kényszere. Elhagyatott volt, akinek sorsával nem gondolt senki tovább, mint amíg szüksége volt karjai erejére, fürge lábaira.

Magányában kezdett faragni. S aztán kitalálta: szebb a faragás, ha fém díszíti. Keze alól rovátkázott, cirádás cinkbeöntéses guzsalyszárak, „vízivó kanalak", furulyák kerültek ki. A mintákat a szive diktálta, meg a természet ezermintás csodaműhelye segítette ötletekkel. Aztán jött a katonaság, s a leszerelt ifjú férfivá serdült. Megtalálta élete páriát is. Most már könnyebb lett volna az élet, hiszen nem állt egyedül. Teltek az évek, s a családban egyre több szelet kenyeret kellett vágni. „Tizenegy gyereket adott az isten, de gúnyát nem adott hozzá. Azt a kezemmel kellett megteremteni."

Keze alól egyre szebb munkák kerültek ki és vonták rá a figyelmet. A vőfélyfokost hét határból is tőle rendelték. S nem volt lakodalom, ahol meg ne csodálták volna dús fantáziájának szülötteit. Karikás ostornyelet senki sem csinált szebbet nála. Balassagyarmat körül. Messze járt a híre, munkái sokfelé elkerültek. Most már nyolc éve Erdőkértesen él egyik lányával, s onnan adja a népművészeti és háziipari szövetkezetbe alumíniumberakásos, cinköntéses szép munkáit. Legnagyobb szeretettel egy háromőzikés hamutartóról beszél: „*Mindig találtam magamnak öntenivalót, de ezt a három őzikét szeretem legjobban.*" Aztán hozzáteszi: „*Mennyivel könnyebb most a szövetkezetben. Itt megbecsülik a munkámat. S most még a kitüntetés. Jólesik, hogy megtiszteltek ezzel.*"

Herczeg Mihály bácsi dolgos élete során sok szép alkotással szolgálta mások örömét. Most még többen ismerik meg nevét, s alkotó-teremtő ügyességének hírét.

Baranyai Ilona

lajdon védelmé
Fémműben *Jesz*
zalmi csoportja
nak segítségével
a fusizás elharap
gyárban *Kardos*
vezte a gyengébb
kások szakmai
ményesen lépnek fel sok helyütt a bizalmiak az egészségvédelmi, munkavédelmi rendszabályok, a Munka Törvénykönyve paragrafusainak megtartásáért.

Az eredmények elsősorban annak tulajdoníthatók, hogy *a szakszervezeti vezetők, az üzemi bizottságok többet és rendszeresebben foglalkoznak a bizalmiakkal* A Láng-gyárban szakmánként összehívják őket, tájékoztatják a rendeletekről és az üzemi bizottság munkatervét a bizalmiak javaslatai alapján állítják össze. Egy-egy üzemben rövidebb, hosszabb tanfolyamokat szerveznek, ahol részletesen ismertetik a szakszervezeti feladatokat. A fejlődés azonban még nem általános. A Szegedi Közlekedési Vállalattól *Szécsi János* kifogásolta, hogy a bizalmiak nem jutnak hozzá tájékoztató anyagokhoz, a vállalat vezetői nem foglalkoznak velük — személyi torzsalkodás köti le az

lat
i
gul
ődé
ütt
—
drá
gyá
llett

hogy kiállnak a dolgozók jogaiért figyelmeztetik őket kötelességeikre is.

Sok bizalmit foglalkoztatnak **a munkaverseny problémái.**

Szalai József, a Pécsi Szénbányászati Trösztől elmondotta, hogy eddig kampányszerűen, amikor valamilyen ünnep közeledett, foglalkoztak a munkaversennyel. Most a szakszervezet ifjúsági munkaversenyt kezdeményezett, különböző jutalmakat tűzött ki, aminek meg is volt az eredménye, mert *a tröszt két üzeme Pécsbánya- és Vasas élüzem lett.* Most arra kell törekedniök, hogy az idősebbeket is bevonják a versenybe. *Giczi Sándor*, a Vörös Csillag Traktorgyár bizalmija, jó kezdeményezést ismertetett, az üzem dolgozói kis könyvecskét kapnak kézhez, amelyben részleteiben meghatározzák, kinek mit kell tennie a nyereségré-

Ünnep a Zichy Jenő utcában

kés kisemberek nem túl kíváncsi, gyakran közönyös szemével kipillantott a Nagykörútra: ott harc zúgott, csattant vagy diadalmenet dübörgött; ott tüzek, zászlók, dalok, szívek lobogásával, száguldva s vánszorogva, örömkiáltással s jajokkal íródott a történelem. A Zichy Jenő utca nem szerepelt lapjain — néma és mozdulatlan maradt; csak várt, figyelt, nem szólt, nem hadonászott sohasem, csupán suttogósan tiltakozott olykor, vagy halkan helyeselt...

Most, most nyíltan vallott s hangosan, közönyt és óvatosságot gátlásait ledobva, szabadultan. Mint mikor megmozdul és szólni kezd a virrasztó szobor, s az álmos festmény kilép keretéből...

Lampionokkal, színes papírlánccal s virágokkal ékesítetted fel magad; s kivirultál, mint megúnt pártájától szabaduló menyasszony. Vidám családi esemény boldogságában gyúltak ki ablakszemeid. Zászlókat lengettél, muzsikát zengettél s vén tenyeredre emelted minden lakóidat. A gyermekeket játékba, az ifjakat meg táncba invitáltad. A nagymamákat, bácsikat ünneplőbe bújtattad s kiültetted sorra, padokra, sámlikra a házaid elé, a papírgirlandok alá, a feldíszített balkonok alá, a szalagként kéklő csillagos nyári ég alá. Szívükben rég-hamvadt tüzet szítottál fel és hajdani bálok fakult emlékeit festetted át.

Mulattam én már utcabálon, derültem muzsikáján, színein máskor is: Hősök terén, Almási téren — igen, leginkább tereken, ahol a város különböző tájairól egybegyűlt ifjúság táncolt, játszott, dalolt. Szép volt az is, felemelő, felüdítő. De most — egyetlen nagy család, egyetlen utca minden rendű-rangú s korú lakója ünnepelt!

S előtte... Már hetek óta, közös izgalommal készülődött. S nemcsak a párttitkár, a kultúros, a népfront-elnök s a nőtanács asszonyai. S nemcsak a tetterős fiatalok. Hanem az öregecskék, egytől egyig; Kiss néni, Fischer néni, Molnár bácsi, Soósné asszony s a többiek, akik összeadták munkájukat s forintjaikat szívesen. (Lám Soósné a művészetét is — szép üde, fiatalos hangján magyar dalok édességét árasztotta.) Nyugdíjasok, eltartottak... Szelíd nagyanyók és sok gyerektől elszívott életű anyák; ételreceptjeiket féltőn őrizgető háziasszonyok; párjukra busongón és megbékülten emlékező özvegyek; nagycsaládos, sokat dolgozó apák — könyvelők, munkások — üzemiek és mások: kis szabók, árusok, pincérek. Ők tanácskoztak, dolgoztak, szorgoskodtak itt lelkesen, buzgón, szinte gyermeki lázzal. Hogy felzengjen és

MDK

Herczeg Mihály, erdőkertesi faragó

a népmüvészet mestere.

Furulyaszó a Munkácsy teremben. Népszava, 1958, aug. 19.

MOK

A Fejér vm.i és Szfv.i Sus. igazg. jel. 1933.évről.
Székesfehérvári Szemle, 1934, 3-4.sz.

mák

Herczeg Miklós, palóc, faragó népművész

Az olomberakás legnagyobb élő művésze.
Virágdíszítményeken kívül kedveli a figurális
főleg állat ábrázolásokat Kép a 11. lapon

Lengyel György: Herczeg Miklós, palóc, faragó népművész
Népművelés 1957. 3. sz november 11 l

MDK

Herczeg Mihály, palóc faragó

Furulyaszó a Munkácsy teremben. Népszava, 1958. sug. 19.

MDK

A fejér vmi és Szfvi Muz. igazg.jel.1933.évről.
Székesfehérvári Szemle, 1934. 3-4.sz.

108.1.

Herzog Wänder

mre Mariann
Bakos Gábor
Becsey Zsuzsa
Erdélyi Gábor
Nagy Imre
Nagy Gábor György
Linter Tamás
Schneemeier Andrea
Balázs Áron
Erdődy József A.
Kovács Lola
Kenedi Erzsébet
Nemes Nikolett
Chilf Mária
Herczeg Nándor

Szegedy-Maszák Zoltán
Györfi Gábor
Kapitány András
"C" csoport:
Bánföldi Zoltán
Deli Ágnes
Gulyás Ágnes
Illés Erika
Koroknay Zsolt
Nagy Csaba
Nagy Imre
Pál Dániel
Pápai Miklós

MEGHÍVÓ

A Magyar
Képzőművészeti
Főiskola hallgatóinak

TÉR-KÉPZETEK III.

című, két részes kiállítására
a
Budapest Galéria Kiállítóházába
Budapest, III. Lajos u. 158.

Két megnyitót tartunk:

1. 1993. január 21-én,
csütörtökön, 15-20óráig
2. 1993. február 12-én,
pénteken, 15-20 óráig

a kiállítás február 15-ig, hétfő
kivételével naponta 10-18 óráig
látogatható.

Felelős kiadó: Zsigmond Attila főigazgató

Az Éri Galéria tisztelettel meghívja Önt és családját

HERCZEG NÁNDOR

ÚJ KÉPEK

című kiállításának 1999. április 7-i megnyitójára este 18-20 óráig

(1075 Budapest, Madách Imre út 3. Tel./Fax: (+36-1) 322-8814 E-mail: nahag@mail.matav.hu)

A kiállítás 1999. május 3-ig látogatható hétfőtől péntekig 14-18 óra között

Támogató: Vincze Borászat, Eger, Jelen Idő Művészeti Alapítvány

The Éri Gallery cordially invite you and your family to the opening of the exhibition of

NEW PAINTINGS

BY **NÁNDOR HERCZEG**

on 7 April 6 pm. - 8 pm.

(1075 Budapest, Madách Imre út 3. Tel./Fax: (+36-1) 322-8814 E-mail: nahag@mail.matav.hu)

Through 3 May Monday – Friday 2 pm. - 6 pm.

Supported by Vincze Wine-growing, Eger, Present Time Art Foundation

Herceg Nándor

CSENDESEK A HAJNALOK / THE DAWNS ARE SILENT

an exhibition of FEJÉRVÁRI ZSOLT, HERCZEG NÁNDOR, BOHDAN HOSTIŇÁK, SZŰCS ATTILA kiállítása

Kurátor / Curator: Páldi Lívia

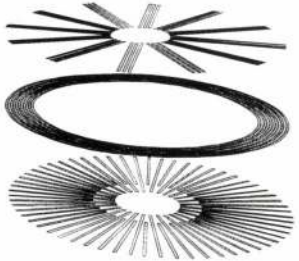

Megnyitó: 1998. március 13., péntek, 18 óra / Opening: 6 pm. Friday 13 March, 1998
Nyitva: 1998. április 17- ig / Open till 17 April, 1998
10 - 18 óráig (hétfő kivételével) / daily 10 am. - 6 pm. (except Mondays)

Támogatók / Supporters: Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata
Evangélikus Egyházközség, Szlovák Intézet, Green System Bt.
Külön köszönet / Special thanks: SCCA - Bratislava

Kortárs Művészeti Intézet
Institute of Contemporary Art
H - 2400 Dunaújváros, Vasmű út 12.
T/F: (+36) 25 412 220, e-mail: ica-d@dunanet.hu http://www.ica-d.hu

A Kortárs Művészeti Intézetet a Modern Művészetért Közalapítvány működteti. / The Institute of Contemporary Art is operated by the Public Foundation for Modern Art.

Raiffeisen Galéria

Herczeg Nándor

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt a **Raiffeisen Galériába**

2007. január 22-én, hétfőn 17:30 órára

Herczeg Nándor kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja:

Hajdu István, művészettörténész

A kiállítás 2007. január 22. és március 11. között látogatható – hétvégén is.

Raiffeisen Bank Zrt.
1054 Budapest, Akadémia u. 6.

VELÜNK KÖNNYEBB Raiffeisen BANK

Tárgy: Herczeg Nándor kiallitasa a Magyar Iroszovetseg Klubjaban - 2008.03.20.
Feladó: szif@frugo.docca.hu
Dátum: Tue, 18 Mar 2008 09:40:01 +0100
Címzett: <szif@frugo.docca.hu>

A **Magyar Írószövetség** szeretettel meghívja
Herczeg Nándor
Isten malmai

című kiállításának

megnyitójára,

2008. március 20-án csütörtök 18 órára

Bevezetőt mond: **L. Simon László** író
Helyszín: a Magyar Írószövetség klubja, 1062 Budapest, Bajza u. 18.

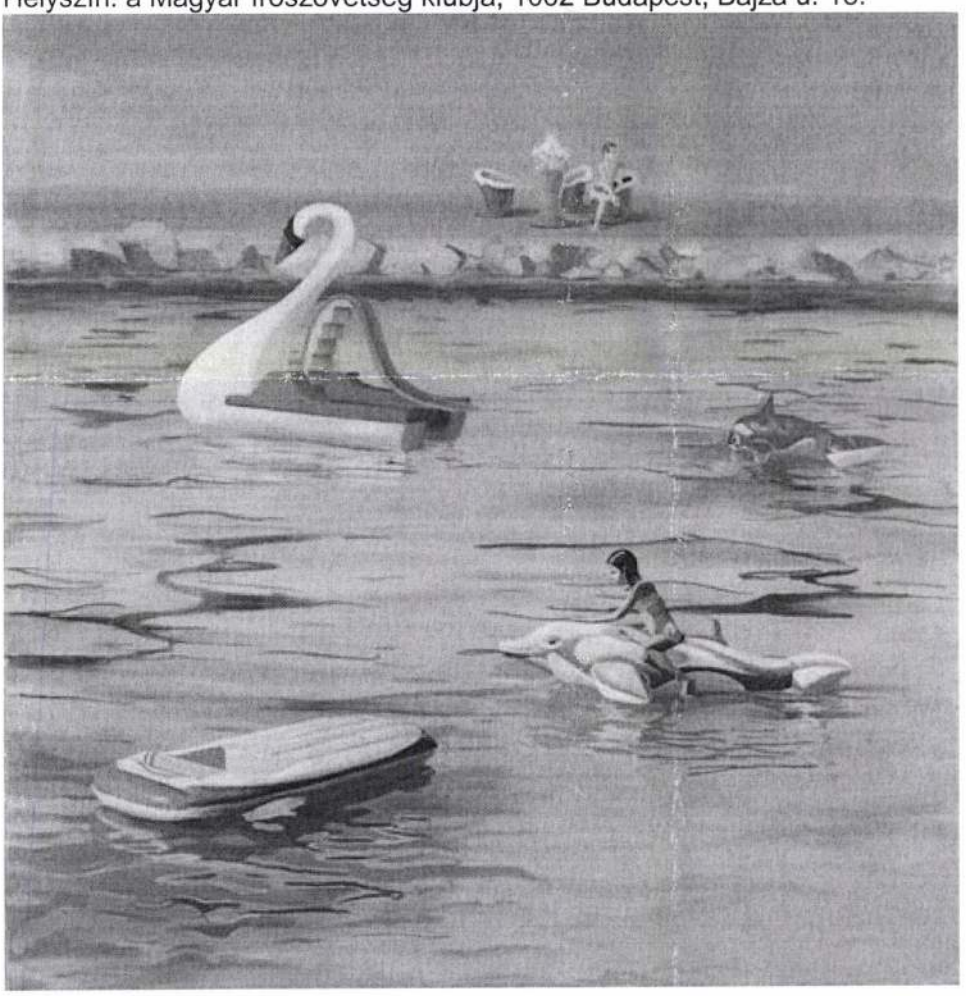

Megtekinthető: március 20-tól április 16-ig

Szif mailing list
Szif@frugo.docca.hu
http://212.40.96.88/mailman/listinfo/szif

1.2. rész	**Content-Type:** text/plain **Content-Encoding:** quoted-printable

Herezey Nándor

FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJA EGYESÜLET

HERCZEG NÁNDOR

A MEGNYITÓ: MÁJUS 30-ÁN 18 ÓRAKOR

1995. MÁJUS 30-TÓL JÚNIUS 17-IG NYITVA: HÉTFŐ-SZOMBAT: 14-18 ÓRA KÖZÖTT

STÚDIÓ GALÉRIA 1053 BUDAPEST, V.KER. KÉPÍRÓ U. 6. TEL.: 267-2033 FAX: 342-5380

HERCZEG Nándor

1970
Budapest
Born in Budapest
1985–1989
Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, Budapest
Arts and Crafts Secondary School, Budapest
1989–1996
Magyar Képzőművészeti Főiskola Budapest, festő szak
Hungarian Academy of Fine Arts Budapest, Painting Department
1996
Diploma, festő–pedagógia szak
Diploma in Painter and Pedagogic Department
Posztgraduális képzés
Postgraduated in Painting Department
1992
Fiatal Képzőművészek Stúdió tag
Member of the Studio of Young Fine Artists
1996
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesület tag
Member of Association of Hungarian Creative Artists

Díjak / Awards
Domanovszky-díj
Hermann Lipót-díj
Barcsay-díj
Derkovits-díj

Cím / *Address*
1093 Budapest,
Lónyai u. 24.

Egyéni kiállítások / Individual Exhibitions

1995
Stúdió Galéria, Budapest

Csoportos kiállítások / Group Exhibitions

1989
Ferencvárosi Pincetárlat, Budapest
1992
„Spektrum", Tűzoltó u., Budapest
1993
„Tér-képzetek III.", Budapest Galéria Kiállítóháza, Budapest
"Space-Formations III.", Exhibition House of the Budapest Gallery, Budapest
„Tondo", Józsefvárosi Galéria, Budapest
"Tondo", Gallery of Józsefváros, Budapest
1994
Román Képzőművészeti Főiskola, Bukarest
Romanian Academy of Fine Arts, Bukarest
„Erdélyi–Vogl–Herczeg", Budavár, Budapest
"Erdélyi–Vogl–Herczeg", Buda Castle, Budapest
„Rajz, Rajzolás?", Lengyel Kulturális Intézet, Budapest
"Draw, Drawing?", Polish Cultural Institute, Budapest
"Istroprojekt", Bratislava
1995
„Tér-képzetek V.", Budapest Galéria Kiállítóháza, Budapest
"Space-Formations V.", Exhibition House of the Budapest Gallery, Budapest
1996
„Gesztus és Gesztus", Pécsi Galéria, Pécs
"Gesture and Gesture", Gallery of Pécs, Pécs
„Budapester Studenten", Albrecht Dürer Gesellschaft, Nürnberg
„K, mint Chiméra", Szombathelyi Képtár, Szombathely
"K for Chimera", Gallery of Szombathely, Szombathely
1997
„Erdélyi–Nagy–Vogl–Herczeg", Újlipótvárosi Galéria, Budapest
Barcsay-díjasok kiállítása, Budapest
The exhibition of the Barcsay-awarded, Budapest
Gallery by Slide II. Bartók 32 Galéria, Budapest
„A ház, a kert, az utca", Dorottya Galéria, Budapest
"The house, the garden, the street", Dorottya Gallery, Budapest
„Látogatás", Pécsi Galéria, Pécs
"Visit", Gallery of Pécs, Pécs

Bibliográfia / Bibliography

Bálványos A. „Ház a sziklák alatt", Balkon, Budapest, 1995/9.
„Fiatal festők – Budapest 1995", Balkon, Budapest, 1995/12.

TERMÉSZET ÉS MŰVÉSZET

NATURE AND ART

PRÍRODA A UMENIE

28. 02. 1998–25. 03. 1998

A Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak kiállítása

Exhibition of the students of the Hungarian Academy of Fine Art

Výstava študentov Vysokej Školy výtvarných umení v Maďarsku

K-13428

Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Intézet Könyvtár Budapest

Revízió
1999

GALÉRIA MEDIUM

SZLOVÁK KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI AKADÉMIA, POZSONY
ACADEMY OF FINE ART AND DESIGN, BRATISLAVA
VYSOKÁ SKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ, BRATISLAVA

Herczeg Pál, ötvös. A XVII. század első felében Rimaszombaton élt, s a tekintélyesebb ötvösök közé tartozott. Többször viselte a czéhmesteri tisztet is, így 1617-ben és 1635-ben is.

Römer Flóris: A harai ötvös czéhek szabályai. Századok. 1877. 414. és 416. ll

Mihalik Sándor: A rimaszombati ötvöscéh.
Bpest. 1919. 28, 91. l.

Herczeg Pál, ötvös. 1612 – 38-ig Rimaszombatban működött. 1615, 1617 és 1635-ben ráhmester volt.

Herceg Pál
ötvös.

1612.-ben emb. Rimaszombat.
1617-ben céhmester.
1635 " "

Römer Floris F. A kazai ötvös céhek
Habályai. Kázadok. 1877 évf. 414 és 416. l.

Letiszt.évre

Herceg Péter naiv festő

Évszázadok messzeségéből érkezett bír a „Magyar naiv művészek" sorozattal: számadó könyvek lapjairól, matriculákból. Szerencsések vagyunk, mert ismerjük a festőket: Rózsa Ymrét, Herceg Pétert.

Tóth Sándor: Magyar Naiv Művészek.
Vigilia, Budapest, 1975. 7. 499. old.

HERCZEG Péter festő, mérnek († 1795)

öt fizra meg a keszeméti ref. egyházközség
betelt anyakönyve helyett új nyitására és
a három fejezete elé kerülő képek megfestésére

M. Ért, 1994/1-2. 51. sk. és ll

H

vagyon további gyarapitás
tott a vôhoz Bátorfalu és
1737-ben József kiváltotta
gyei Erk helységben és Gyó
68
kat. Erket anyósa, Ebecky
a Barátnoky familia zálo
69
ban. A kiváltott föld igen
tôl, Bátorfalutól, ezért az
Blaskovich József 1738-ban
ágának kihalása kovetkezté
III. Károly királyhoz, hogy
Ebeck és a Hont megyei Ip
71
nak. Ez ügyben Bécset is me

Herceg Róza, gyermekrajzoló MDh

Második és harmadik.

díjat nyert.

– : 1 Kor gyermeke 9.

Könyvjutalom

CSALÁD ÉS ISKOLA, Bp. 1966. január XVII/1

Herceg Sándor

Talai portréalet (pastell)

Nemz Sportl. z, M Képzőm
Kiáll. Katalógus 1945 aug

Herczeg Sándor

Bemutatott műve:

180. sz. „Zalai portréplet," pasztell.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945.

M. D. K.

HERCEGH Sándor

1923-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 335. e.

К. Р. К.

MDK

Herczeg Sándor, festő.

180. Zalai partrészlet, pastell.

Műv. és Keresked. Int. (v. Ernst Muz.) - Nemz. Sportbiz. és a M. Képzőm. Szabadszerv. kiáll. - 1945 III. " - 26 Kat.

Herczeg Sándor

M.D.K.

Zombori építés

terve 500 K-ár megvétel
ben részesült a gyulai vi-
rosháza pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

máj. 17. sz. 15. old.

M.D.K.

Herczeg Sándor, zombori mérnök

500 K-ás második díjat nyert a nagykárolyi kereskedelmi és iparbank székhárának pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

febr. 16. sz. 12. old.

2005 03 16 / 2005 04 04
• ágó arnold • almer zsuzsa • andor anikó • antal csaba • balázsa gábor •
• baróthy anna • belecz péter • benkő ágnes • bertalan csaba • borza endre •
• böröcz andrás • buczkó györgy • bulcsu tamás • cságoly ferenc •
• csanádi judit • csontos csenge • csontos györgyi • dévényi tamás •
• dóczé péter • erick van egeraat associated architects • ekler dezső •
• fábry zoltán • finta józsef • gutwill zsófia • hajdú józsef • halas istván •
• haraszty istván • herczeg tamás • janáky istván • janesch péter •
• karácsony tamás • kecskeméti sándor • kellner krisztián • klobusovszki péter •
• kovács ágnes • kovács árpád • k hlatky katalin • lakos dániel •
• lendvai gábor • lévay jenő • madarász ildikó • mátrai péter • megyik jános •
• muszbek johanna • nagy bálint • ocztos istván • ocztos panka • plesz antal •
• pozsár péter • silverberg, robbin ami • skardelli györgy • sugár péter •
• sütő andrás balázs • szakács barnabás • szentirmai boglárka • szűts zsuzsa •
• tiba jános • tihanyi dominika • tomay tamás • u nagy gábor • új irány •
• vadász bence • vadász györgy • vargha mihály • vincze lászló •
• vészabó noémi • z halmágyi judit • zombor gábor • zsitva tibor •
posztamens
pedestals
galéria
N&n
1065 Budapest, Hajós utca 39. tel., fax.: /+ 36 1/ 301 04 50, 302 45 96 galeria@nagybalint.hu www.nagybalint.hu

HERCZEG TAMÁS

Herczeg Sándor

Palinay Győzővel közös
vodaja. Bpest Rákóczi ut
18.

Építőmesterek

1914.

Római tábori pénztár

VI. 211.

Hercegh Sándor épitém

Müvénet ~~1909~~. 1910. 138

– 1911. 273

– 1914. 141

Herczeg Sándor

A Nagy Károlyi Kereskedelmi és Iparbank szerhárának tervpályázatán második díj.

Művészet 1910. 138. l.

n megjelenő
számban!

ttsága által az "Uránia" szinház-
k előadásaként február 2.-án dél-
és a felsőmagyarországi bányavá-
yar felvidéknek legjelentősebb vá-
is a Lengyelországból Keletmagyar
tvonalaknak csomópontja volt, s
gazdagságra tett szert. Ennek a
Erzsébetről elnevezett főtemplo-
etnek legszebbjei közé tartozik.
t szépen kiegészitik a Szt. Mi-
bán-torony. Kassa egyébként gaz-

Herczegh Sándor

A Szatmári Kereskedelmi és Iparbank székházának tervpályázatán az 500 koronás II-ik díjat nyerte.

Művészet 1910, 138. l.

Szerkesztőség !

ágos Bizottsága által rendezett
usitott jóindulatára támaszkodva,
n tisztelt Szerkesztőséget, hogy
kozó és idemellékelt rövid hirdc-
ában a közművelődési célravaló te-
tóztassék.
sém van megküldeni az előadásról
nosak azzal a kéréssel, hogy an-
bi számban helyet adni méltóztas-

tel

1021

Herceg Tibor (Bajmok): Menekülök a hegy mellett

Herceg Tibor

ÉTEL-
ÍZESÍTŐ

VEDA
80
dodatak
jelima

egy ötezre

— És tv

— Az n
pillanatbo

— Segí

— Pén

— Nem

kötvény
állnak. (
szelvény
le-fele c

— És
not?!

— A
jön, fizetek egy kavel.

— Olyan jól áll?

— Hja, a devalváció!

— A devalváció?!

— Mit csodálkozik. Míg a többiek január végén húsz százalékkal károsodtak, én a pénzemen maradtam.

— Hogyhogy?

— Nem volt egy vasam se.

— Ezt a reexportőröktől tanulta.

MAGYAR SZÓ
1971 FEB 14
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

is
há
b
— Idő előtt
— Nem a
— Nekem
— Azt kér
— Az fáj,
— Maga is
— ? ?
— Javíthat

Herczegh Sándor
festő
III. Vályog u. 12/b.

MKSz 1947

Hercegszántó

Kastély

Épült 1810 Előtt

Radvánszky-

Magyar Kastélyok

12-1.

MDK

Herczegh Vilmos

Alpár Ignác mesteriskolája. Épitő Ipar - Épitő Művészet. 1924. márc. 1.

HERCZEGH Zsigmond építész

felvidéki munkáiról ld.

Stefan Slachta: Magyar építészek munkássága Szlovákiában 1871 - 1918. =Pavilon, 2/3. sz. 1990 53 - 54.p. ill.

an. Erre és
nt vonatko-
mény, hogy
enyek anya-
zéséhez is.
ti Múzeum-
egységben
et rugalma-
mányos fel-
ztrálható —
udományos
az egyes

si tudomá-
merésének
nne a mú-
zetközi és
t területek
múzeumok
i széttago-
i, a profil-
en csak a
ek esélyei.
növekedé-
g is elvál-
rai zsúfol-
ncia min-
ás készült
A muzeo-
véli felfe-
oncepció-
ág. A mú-
k; a tudo-
fejezetten
lta, hogy

HERCZEGH Zsigmond építen

Porsony, Duna u. 33. bányiskola, 1909
Igló, tanítóképű

Szőnyi 1996 93. és ill
115

Herczegné Paparó Ibolya

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

grafikusnő.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1980 NOV 10.

1021

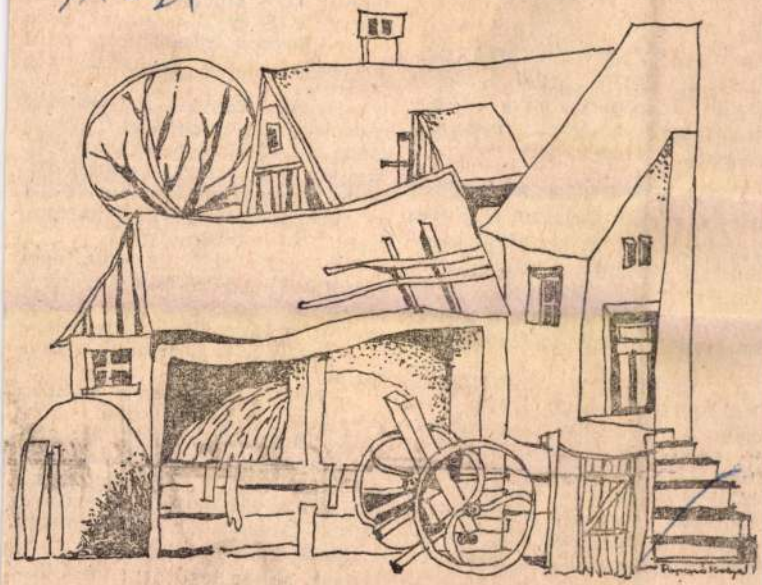

Herczegné Paparó Ibolya: Falusi udvar

Szabolcs-Szatmár
légszereplésüket de
piszonozza a nyíregy.
sa.

A MAGYAR MEZŐG
SÁGI MÚZEUM *érdekes kiállí-*
tással jelentkezett, mely az ag-
rártörténeti emlékek védelmét
szolgálja.

A FÁKLYA KLUB idei évadban
rendezett első tárlatán a Heves
megyei pedagógus képzőművészek
alkotásai láthatók. A kiállítás no-
vember 26-ig tekinthető meg.
Részletesebb ismertetésére követ-
kező számunkban visszatérünk.

A VESZPRÉM MEGYEIEK
Pedagógiai Híradójának idei 3—4.
száma a többi közt az anyanyel-
vi nevelésről közöl cikkeket.
Ezek mellett érdekes iskolatör-
téneti írásokat is találunk. A
különféle rovatok változatosan
tükrözik a megyében folyó pe-
dagógiai és kulturális munkát.

szebb.

Odaértem Tamáshoz. Homlokát ráncolva, gondterhelten nézett maga elé. Előtte a papír üres volt. Tudtam, hogy szeret rajzolni, füzetei, könyvei mindig tele voltak a próbálkozásaival. Akartam, hogy most is bizonyítson.

De Tamás nem mozdult, nem rajzolt. Tűnödött hosszan, mint aki igazán nagy művészi alkotáson töri a fejét. Végül megszólalt:

— Szabad itt használni a fantáziát?

— Fiam! A fantázia minden alkotásnál a legfontosabb.

És Tamás megindult. Nyugtalanul mozgott a keze, le-lebukott a feje, sugárzott róla az erőfeszítés. Öröm volt nézni. No, ez már Tomi. Magáratalált. Az eredményt biztosra vettem.

Csak akkor lepődtem meg kissé, mikor rajztanár kollégám, mikulásbajsza alatt mosolyogva, elém tette Tomi remekművét. A

HERCZEG Zsigmond

Baumgarten Sándorral tervezett iskolaik

Erdei 1931. 54.

sich jednotlivcov.

Dokumentárna hodno
mä ucelených sérií ich
hostranná. Poskytujú úc
nych, národnostných a
vývoji, ale sú zároveň a
tovení, cene, prípadne
biliáru poručiteľov. Záv
ideálne zoznamy, z dne
ve, zodpovedajúcej sociá

Na základe testamen
letmú pozornosť viacer
archivár J. Batka vo sv
schrittsverein.[51] Údaje z
Bratislavy T. Ortvay.[52]
pôsobenia je spolu s p
v štúdii D. Lehotskej o v
1526.[53] Škoda, že autor

---

[48] Priebsch R., c. d., 367
[49] Priebsch R., c. d., 369
[50] Knauz N., A *Pozsonyi*
[51] Zmienka o tom v cit. B a
[52] Ortvay T., c. d., II/b,
[53] Lehotská D., c. d., 254

Herczegh Zsigmond

építész

szül. Budapest 1890

okl. mérnök 1913.

Műegyt. Műegyetem 9 l.

Herczeg Zsigmond

épitész

szül. 1890. Bpest

Bpesti mnegy. okl. 1913

évsám robb. v. másik H. Zs.

Kismarty Lechner Jenő

közl.

1955. nov. 23.

+ 1914 (66 éves

− 66

1848

MDK

Herczegh Zsigmond

bp-i épitészek

Tplépités Dubován.

Vállalk. Közl. 1905. szept. 20.

Herczegh Zsigmond MDK

épitész

A székelykereszturi tanitóképző

Vállalkozók Közlönye 1909. máj.5.

Herczegh Zsigmond MBK

épitész

Templom épités Rakószabadiban.

Vállalkozók Közlönye 1908. jan.15.4.o.

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, épitész

tervei szerint épül
fel a szepesszentgyörgyi
állami polgári fiu iskola

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.
márc. 9. sz. 9. old.

MD K

Herczegh Zsigmond, min.épitész

a monori iskola kiviteli terveit készitette.

Iskola épités Monoron.
VK. 1906 máj.16. 9.l.

MDK

Herczegh Zsigmond bp.i müépitész

Érsekujvári főgimn. festi tervei zszerint épült

Vállalk. Közl. 1908. aug. 12. 7. l.

Hercegh Zsigmond, építész M.D.K.

tervei szerint épül Stubnyafürdőn az Állami tanítóképrőintézet, internátus és betegpavillon.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX. évf.

jul. 21. sz. 8. old.

Herczegh Zsigmond, építés

M.D.K.

és Baumgarten Sándor tervei alapján elemi iskola épül Bárfán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

ápr. 26. sz. 6. old.

140.000

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor

tervei alapján gimnáziumi

épül Nagykőrösön.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

máj. 24. sz. 5. old.

M.D.K.

Herzegh Zsigmond, épitész

tervei szerint épült a munkácsi III. ik állami iskola.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.
jun. 13. sz. 8. old.

Herczegh Zsigmond, építész M.D.K.

tervei szerint a bács-bodrogmegyei Gazdasági Egyesület szérkázat épittet Zomborban.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

jun. 6. sz. 7. old.

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, építész

tervét osztatlan tetszéssel fogadta el a városi képviselő a Komáromban 307000 kor. költséggel építendő főgimnáziumra.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

márc. 27. sz. 12. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, épitész

tervei szerint épül fel a kismartoni állami polgári fiu- és leány iskola torna-csarnoka

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

jul. 28. sz. 9. old.

MDK

Herczegh Zsigmond,ép.
szül. Budapest, 1890-ben

oklevél kelte: 1913

" száma: 5324

A m.kir.József Müegyetemen okl.-t,absolut.-t vagy okl.-honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1920-ig.
MI-M 1931 jan.15. 17.l.

HERCZEG Zsigmond építész

Erzsébet Nőiskola, 1902 - Baumgarten Sándorral
Országos Vakok Intézete és Foglalkoztató Műhelye, 1904

BUZA Péter: Herminamező, fejezetek egy városrész történetéből. Bp., 1992 103.

Adattár: 5. p.

HERCZEG Zsigmond épitész

LEHNE, Andreas - PINTÉR, Tamás: Jugendstil in Wien und Budapest. Wien : Edition Wien, 1990 104,126,131.p.és ill.

Herczeg Zsigmond MDK

épitész

Vállalkozók Közlönye 19o9.jan.2o.9-1o.o.

MDK

Herczeg Zsigmond

L. Bud TM 1948. 15.1.

Herczeg Zsigmond M.D.K.

kultuszmin. építész

készítette Baumgarten

Sándor kult. min. építésszel

együttesen a szegedi második

felsőbb leányiska terveit,

mely a pénzügyi palotával

szemben fog állani

Vállalkozók Lapja, Bp. 1895.XVI .évf.

dec. 24. sz. 4 old.

Herczeg Zsigmond MDK

építész

Baumgarten Sándor és Herczeg Zsigmond a Vakok Országos Intézetét tervezte.

103.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

HERCZEG Zsigmond építsz

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 30 - 32.p. ill.

Hercegh Zsigmond, épitész M.D.K.

Baumgarten Sándorral közösen nyert, megvásárolt a pancsovai állami leány-polgári iskola tervezésére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

máj. 6. sz. 7. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor

tervei szerint épült fel a kassai

kereskedelmi iskola 125.000

korona költségével.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.

dec. 10. sz. 5. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor
tervei nyomán a kultusz-
kormány polgari fiu- és leány
iskolát épittet Brez nó bányán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.
febr. 9. sz. 6. old.

Hercsch Zsigmond, M.D.K. építész

Baumgarten Sándorral hőrösen készitett terve alapján kiírták a versenytárgyalást a Kecskeméten felépítendő Gyn. tanítóintézetre és árvaházra.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX. évf.

febr. 2. sz. 6. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, épitész

és Baumgarten Sándor

tervei szerint Csongrádon pol-

gári leányiskola, Mindszenten

pedig felsőbbleányiskola fog

épülni.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI-évf.

jul. 4. sz. 5. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor elhészítettek az Egyetem-templom renoválási tervét, melyre a kőrokt. minisztér 40.000 koronát irányzott elő

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.

jun. 27. sz. 4. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor

tervei szerint épül a hatvani

polgari iskola.

Vállakkozék Lapja, Bp. 1900. XXI. évf.

aug. 1. sz. 5. old.

Hercseph Zsigmond, épitész M.D.K.

és Baumgarten Sándor
tervei szerint állami polgári
iskola épül Huszton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1900. XXI évf.
febr. 14. sz. 7. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond

és Baumgarten Sándor tervezik a kolozsvári tanítók házát, melyre 300.000 korona van előirányozva.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.

febr. 12. sz. 10 old.

H erczegh Zsigmond épitész M.D.K.

elfogadják a Kaposvári uj gimnáziumhoz Baumgartner Sándorral készitett tervét. 1895.

Zádor Mihály : Kaposvár, Bp. 1964. 173.1.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, épitész

é. Baumgarten Sándor

terveri szerint új róm. kath.

templom épül Budakalász

községben 74.000 K. költség-

gel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

szept. 16. sz. 7. old.

MDK

Herczegh Zsigmond épitész
az érsekujvári főgimn. terve

Vállalkozók Közl. 1909. febr. 10. 6 l.

Hercregh Zsigmond, építés M.D.K.

és Baumgarten Sándor ter-
vei alapján felsőbb népiskolát
épittet a kultuszkormány
(103.783 K. 57 fill. Költséggel)
Szegeden.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

aug. 10. sz. 5. old.

Hercegh Zsigmond építész M.D.K.

és Baumgarten Sándor tervei szerint épül fel a szé-kelykeresztúri tanítóképző-intézet épülete, 313.529 K. 86 fill. költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.
jun. 29. sz. 6. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

tervei szerint épül az
érsekujvári főgimnázium
254.420 K. költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.
febr. 10. sz, 12 old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

tervei alapján épül fel a kérdi vásárhelyi polgári leányiskola, internátussal és tornacsarnok beírással.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.
ápr. 29. sz. 10-11 old.

HERCZEG Zigmond emlén

Szilágyi 2005. 147-148.

lékjegyzékébe javasolt értékes orgonák

e (1971)

lakítva

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, épitész

tervezi a Szászvárosi ref. Kun-kollégium épületét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.
dec. 23. sz. 10. old.

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, épitész

tervei szerint épül az érsekújvári „diós, új" kath. főgimnázium.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.

aug. 5. sz. 10. old.

М.Д.К.

MDK

Herczegh Zsigmond ép.

Az uj müegyet. folyt. épitése. Vállalk. Közl. 19o7. ok. 9. 6.l.

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor elhésitettér a vasvármegyei Felső-rönöki templom terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

márc. 15. sz. 6. old.

Hercegh Zsigmond, épitész M.D.K.

a Baumgarten Sándor tervei alapján épül fel a Vahot Intérete a Hungária-ut és az István-ut sarkán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

maje. 8. sz. 5. old.

Hercregh Zsigmond, építész M.D.K.

és Baumgarten Sándor tervei alapján hirtár a versenytárgyalást az újpesti és a kispesti állami elemi iskolára, valamint a dévai főreáliskolára.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

márc. 1. sz. 5. old.

Hercegh Zsigmond, építész M.D.K.

---

a Baumgarten Sándor tervei alapján állami elemi iskola épül Erzsébetfalván.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1899. XX. évf.
ápr. 12. sz. 4 old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építés

és Baumgarten Sándor tervei nyomán kiírták a versenytárgyalást a budavári állami ovónőképző és az egri állami főreáliskola bővítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.
ord. 5. sz. 4. old.

Herczegh Zsigmond, épitész M.D.K.

és Baumgarten Sándor
tervei alapján polgári és
felsőkereskedelmi iskola
épül kividéren.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1898. XIX évf.
aug. 24. sz. 5. old.

M.D.K.

Herczeg Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor tervei alapján a premontrei rend új főgimnáziumot épittek Kassán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.
ápr. 30. sz. 7. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor

nyertes rajzirását a lugosi

gör. kel. püspöki székház ki-

bővítésének megtervezésére

Vállalkozók Lapja. Bp. 1902. XXIII. évf.

jul. 30. sz. 6. old.

Sterczegh Zsigmond

1899-ben társult Baumgarten Sándorral; közel 300 iskolát épitetet, számos bérházat, középületet, templomot.

Merényi Ferenc: A magyar épitészet 1867-1907. Budapest 1970.

531

Herczegh Zsigmond

és Baumgarten Sándor tervezték a
kp.-i Ajtósi-Dürer sor Vakok Intéze-
te épületét. 1904. 75. p. reprodukció.

Mesényi Ferenc: A magyar építészet.
1867-1967. Budapest, 1970.

521

Herczeg Zsigmond

Magyar művészet 1896 - 1914
Kiállítás a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet
1986. IV. 04.

Hetenegh Zsigmond, építész,
a magyar századfordulós építészet emlékei, IV. rész (Szovjetunió és Csehszlovákia.)

5. Lőcse (Levoča), Főgimnázium (Baumgarten Sándor és Hetenegh Zsigmond.) [rekt.]

Magyar Építőművészet, 1986.5., 61-old.

MDK

Herczeg Zsigmond tervező müépitész

Érsekujvéri főgimn. épitése. Vállalkozók

Közlönye, 19o9. jan, 13. 6 l.

Herczegh Zsigmond, építész M.D.K.

és Baumgarten Sándor tervezik a pozsonymegyei Dubován építendő új templomot 41.324 K. 04 fill. előirányzattal.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.
Szept. 20 sz. 5-6. old.

M.D.K.

Hercregh Zsigmond, építész

či Baumgarten Sándor
tervei szerint a kultuszkor-
mány r.k. templomot épít-
tet Ujlóthon, 36.757 korona
19 fillér előirányzattal

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

márc. 8. sz. 8. old.

K.D.K.

Herczeph Zsigmond

építész

tervei alapján épül a nagyszőllősi polgári fiú- és leányiskola.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

jul. 17. sz. 18. old.

Herczegh Zsigmond M.D.K.

építész

Tervei szerint épül fel a fiumei felső kereskedelmi iskola

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.

márc. 11. sz. 11. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, épitész

és Baumgarten Sándor

tervei szerint állami elemi

és polgári iskola épül Bánffy-

Hunyadon.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.

febr. 19. sz. 7. old.

M.D.K.

Hercregh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor
tervei alapján állami elemi
iskola fog épülni-Fiumén ki-
vül-Pancsován és Ungvárott
is.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.
ápr. 19. sz. 6. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond

épitet

tervei szerint állami polgári iskola épül a szilágymegyei Szilágcseh körségben

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

nov. 13. sz. 10 old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor

tervei nyomán állami ala-

nui iskola épül Bártfán

Vállalkozók lapja, Bp. 1900. XXI. évf.

jan. 17. sz. 4 old.

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, építész

a Baumgarten Sándor
tervei alapján, 100.000 kor. költ-
séggel állami elemi fiúiskolát
épül Rákoskeresztúron

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.
dec. 11. sz. 6. old.

Hercegh Zsigmond, építén M.D.K.

e Baumgarten Sándor tervei alapján állami polgári leány iskola épül Hódmezővásárhelyen.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.

nov. 20. sz. 6. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építés

Baumgarten Sándorral közösen kiszült serve alapján állami felsőbb leányiskola épül Szegeden 434.073 korona 35 fillér költséggel

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.

szept. 4. sz. 6. éxd.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor tervei szerint állami felsőbb leányiskola és beteghavillon épül Lőcsén. Ugyancsak ők tervezik az új állami elemi iskolát Kis-Kun-Dorozsmán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.
jul 3. sz. 6 old.
jul 10. " 8.

Hercegh Zsigmond, építen M.D.K.

és Baumgarten Sándor
körös tervei alapján kibővilir
a porsonyi állami tanító-
képezdét 94.319 korona 37 fil-
lér költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII évf.
jul. 31. sz. 6 old.

M.D.K.

Herczeg Zsigmond, építész

Baumgarten Sándorral kö-
zösen átterveri és kibővíti a
Zólyomi állami elemi iskolát
81.000 K. költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.
jan. 23. sz. 6. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész
és Baumgarten Sándor
tervei alapján állami polgári
leányiskola épül Kecskeméten.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.
aug. 9. sz. 5 old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építés.

a Baumgarten Sándor
tervei szerint épül fel a zó-
lyomi polgári fiúiskola.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.

máj. 30 sz. 8. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

Baumgarten Sándorral közösen elkészítette a Hódmező-vásárhelyi ovónőképezde tervét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.
máj. 4. sz. 5. old.

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, építés

és Baumgarten Sándor tervei alapján állami polgári fiú- és leányiskola épül Hatvan-ban.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.
ápr. 20 sz. 5. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és társa Baumgarten Sándor építész köztemető-uti irodájában tekinthetők meg a bpesti tud. egyetem egyetem-téri főépületének tervei az ajánlattevő vállalkozók részére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.

jul. 7. sz. 7. old.

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, építész.

Baumgarten Sándorral együtt készített tervei nyomán épült fel a dicső szentmártoni áll. polgári és elemi iskola.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII évf.

Old. 20 sz. 3. old.

M.D.K.

Hercegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor

tervei szerint három elemi

iskola épül Erzsébetfalván

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.

febr. 5. sz. 7. old.

Herczegh Zsigmond, építész M.D.K.

és Baumgarten Sándor ter-
vei szerint négy új iskola épül
Szatmárnémetiben.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII .évf.
jan. 22. sz. 5 old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond, építész

és Baumgarten Sándor tervei alapján négy állami elemi iskola épül Ujpesten.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.
jan. 29. sz. 7. old.

Herczegh Zsigmond, építész M.D.K.

Baumgarten Sándorral közösen készitett tervei alapján kiirták a versenytárgyalást a szegedi felső kereskedelmi - s az azzal kapcsolatos két polgári iskolára.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.
jul. 27. sz. 4. old.

M.D.K.

Herczegh Zsigmond építész

tervei szerint épül az állami Schétnéum-intézet Kőrmöcbányán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

nov. 13. sz. 12 old.

Herczegh Zsigmond, épitéz M.D.K.

é Baumgarten Sándor
tervei szerint polgári leány
iskola épült Pancsován.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

jun. 1. sz. 6. old.

Hercegh Zsigmond, építész M.D.K.

a Baumgarten Sándor tervei szerint óvoda, elemi- és polgári iskola épül Lipótszentmiklóson, 193.077 korona 99 fillér előirányzattal.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf. ápr. 13. sz. 6. old.

ZÁBRÁDI MARIANN

Katarzis fitnesz

Tasnádi István: Nézőművészeti Főiskola
A Krétakör Színház vendégjátéka a Pécsi Harmadik Színházban
2007. október–november

Az előadás 2003 óta él. Most legutóbb már a Tatabányai Jászai Mari Színház is tulajdonaként jegyzi, ez az előadás azonban akárhogy is nézzük, Scherer Péter, Mucsi Zoltán és Katona László színművészek jutalomjátéka. Az előadás rendezője Árkosi Árpád szerepe az előadás létrejöttében némileg talányos, hiszen a nagyszerű színészek önjárósága nem vonható kétségbe.

A darab egyébként a színház apoteózisa, Tasnádi István színpadi szerző tollát dicséri. 2010 körül járunk, a minisztérium a szűnni nem akaró színházi botrányok, színész-néző csaták kapcsán bezáratja a színházakat. Néhány ínséges év elteltével azonban újra fellángol a színház iránti igény, így a hatóság megbízást ad a színházak kinyitása előtt a szégyenletes nézői atrocitások elkerülése céljából felsőfokú diplomát adó nézőképző intézmény tervének kidolgozására.

Vancsók Márió a Nézőművészeti Főiskola ötletgazdája, alapító tagja és vezetője (Scherer Péter) tökéletes prototípusa a kor szellőjén evező minden kapualjban diplomás képzést kínáló világmenedzser típusú vezéregyéniségeinek. A minden hájjal megkent, ügyeskedő csinovnyikmenedzser jelmezbe bújtatott Scherer megjelenése szűnni nem akaró nevetést vált ki, mely az előadás során a groteszkebbnél groteszkebb jelenetek egymásutánjaiban csak fokozódik.

„Kimutatták, hogy egy átlag néző átlagosan 28 percnyit pislog egy átlagos színházi előadás alatt. Tehát: hogy írhat egy átlagos kritikus kritikát az adott átlagos előadásról, ha átlagosan fél órát csukva tartja a szemét?" Hát nem tudom. Talán úgy, hogy látni nem csak a szemével lát jól az ember — válaszolhatnám frappánsan Vancsók Máriónak a főiskola évnyitó előadásán elhangzó expozéjára, de megfélemlítve megbújok a sorok között, gondolom, majd megírom neki, addig is átadom magam a katarzisnak, vagy — ahogy a minden hájjal megkent elvetélt színészből lett menedzser oktató a táblára véseti —: KATARZISZnak.

A néző az első perctől fizikai és pszichikai agressziónak van kitéve az előadás alatt, miközben könnyesre neveti magát, s észre sem veszi, hogy már nem Mucsi és Scherer Stan és Panja, hanem saját maga a vicc tárgya. A rendszer visszavág. A féktelenné vált agresszív néző vegzatúra tárgya lesz, s helyben demonstráltatik sanyarú sorsa. Hihetetlen jó dramaturgiával pillanatok alatt eléri az előadás, ahelyett, hogy a néző kikérné magának a folyamatos macerálást, felállna, bekiabálna stb., még mulat is magán.

Mucsi Zoltán alakítja Szagolnyák Imrét az állástalanul maradt színészt, aki az új szelek főiskoláján az alternatív dekódolás docenseként beteges kötődést, hisztérikus viszonyt mutat szakmájához. Mucsi hisztérikus rohamaira Scherer óraműszerűen ugrik, ez jól összeszokott kettősüknek egyik alappillére.

Színházi Lacika (Katona László) a szolgalelkű tanársegéd szerepében nagyszerűen adja fel a labdát centereinek, így teljesedik ki a három színész egysége.

Az előadás korunk szinte összes, a színházcsinálással, a színházba járással kapcsolatos problémáját alapos górcső alá veszi, kellő vitriolba mártja, s így tálalja nézői elé immár négy év óta rendületlen sikerrel.

Ismerős az élet számtalan területéről az olcsó hatásvadász eszközöktől sem riadó Vancsók Márió karaktere, ugyanúgy a sokszor túlságosan a dolgok mélyén vájkáló ellentéte, Szagolnyák Imre is. Másfél órás kiképzésünkről, azt hiszem, mindannyian élményektől megrakottan — diplomás nézőként térhettünk haza. ■

Tasnádi István: Nézőművészeti Főiskola
Vancsók Márió (az Egyetemes Magyar Nézőművészeti Tanszék alapító tanszékvezetője): Scherer Péter
Szagolnyák Imre (az alternatív dekódolás docense): Mucsi Zoltán
Színházi Lacika (tanársegéd): Katona László

Díszlet: Ágh Márton
Jelmez: Kiss Julcsi
Fényterv: Kovács Áron
Zeneszerző: Árkosi Szabolcs
Rendezőasszisztens: Gyulay Eszter
Rendező: Árkosi Árpád

1 Tasnádi István, *Kokainfutár. Drámák*, Bp., Osiris – Bárka, 2000; *Taigetosz csecsemőotthon. Drámák*, Pécs, Jelenkor Kiadó – Krétakör Színház, 2004.
2 www.dramairok.hu
3 *Fél nap Ferdinánddal* (Egyetemi Színpad, 1994); Bábelna (Szkéné Színház, 1995); *Mániákusok* (Győri Nemzeti Színház, 1996), *Kokainfutár* (Kaposvári Csiky Gergely Színház, 1996).

Krétakör Színház – Tasnádi; Nézőművészeti Főiskola

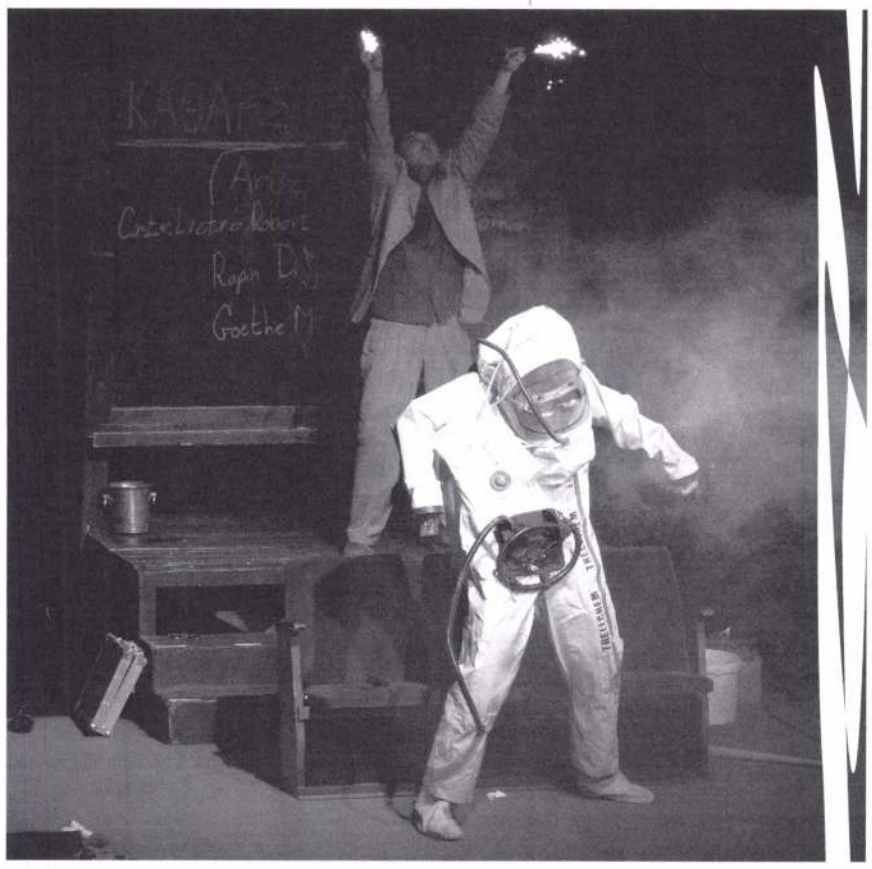

FOTÓ: TÓTH LÁSZLÓ

AKNAI TAMÁS

Mesterarcok

Herczig Zsófia textilművész

Csatlakozik-e, vagy nem, miképpen nem és miképpen, mihez? Hasonlítható, hasonlíthatatlan? Megbízhatóan szép, vagy kockáztatva? És ha nem az, akkor mégis miért fogadható el, miért nem? Miképpen lehet az, hogy tevékenysége művészetként mutatkozik és intézmény „áll be" mögé, hogy „prókátorai" vannak? Új arcokat megpillantva a művészet egymáshoz egyre közelebb lévő színpadain általában ezeket a kérdéseket teszi fel az érdeklődő, akinek a véleményét a különböző konvencionális minták éppúgy befolyásolják, mint az ezektől távolodás igénye. Meg, hogy mi a terve önmagával, akar-e még magától valamit, vagy hagyja, hogy mások tegyék ezt vele? Hogy el tud-e kezdeni az úgynevezett műalkotással valamiféle érzéki, vagy intellektuális „beszélgetést", az jócskán igazolásra váró összefüggések, részint a véletlenek függvénye.

Herczig Zsófia textilművész. Nagy tömegű és iparilag is sokszorozott műalkotást nem tudhat még maga mögött. Igen valószínű, hogy a nagy hagyományokra visszatekintő modern magyar textilművészetnek olyan „végszavaihoz" csatlakozott, amely közeles „beérkezést" nem ígér. És ami legalább ilyen lényeges, rendkívüli személyes szorgalommal, kézműves aszkézissel létrehozott munkái az anyag, a tér, az idő és az emlékek egymástól elválaszthatatlan, együttes felidézésével izgalmasan mai légkört árasztanak. Eredeti szemléletű: ez annyit tesz, hogy a több ezer éves kézművesség, háziipar, nagyipari textilgyártás technológiái, a takarás, burkolat, hőszigetelés funkciói, a szálak nyers mintázatai, vagy az ornamensek színes gazdagsága váratlan kombinációkban, öntörvényű elvonatkoztatásokkal és utalásokkal jelennek meg munkáiban. Van tehát feladata az interpretátornak.

Azért textilművész, mert alkotói közelmúltja meghatározóan annak az organikus anyagnak a közelében telt, amit közkeletű kifejezéssel textilneműnek tekintünk.[1] A történelemre visszanézve tény, hogy Ázsia a szálgyártás őshona. A pamut és a selyem szülőhazája India és Kína, az első gyapjúszövetek Közép-Ázsiából származnak. Néhány évezred telt el úgy, hogy a kultúrák részévé válva egyesült ez az anyag a kifejezés, reprezentáció és legkülönbözőbb funkciók köreivel.[2] Sokkal színesebb azonban ez a világ annál, hogy kizárólagosan a hagyományos értelemben értett szálas vagy tömörített organikus eredetű anyagokat értsük alatta, amelyeknek díszítő és alkalmazott megoldásai között ezredévek óta töltjük időnket. Herczig Zsófia is megértette, hogy a 21. században a textil mélyreható változás előtt áll. Már rég nem csak arról van szó, hogy a vegyiszálak elérik a természetes szálak előnyös tulajdonságait és, hogy a legjobb funkcionalitást biztosítják, akár az öltözködésben, akár az űrkutatásban, elektronikai iparban, egészségügyben, építészetben vagy a mezőgazdaságban kerüljenek is alkalmazásra. Látja, hogy a művész kreatív mozdulataiban értékelni szükséges az anyagtudomány, az informatika és a biotechnológia textíliák előtt új távlatokat nyitó réseit, és ahogy a művészet maga sem fordult el a valóság „új rendszerként" felépített komplex modelljeitől, elfogadja ő is, hogy a textillel kapcsolatban a *rendszerek új generációjáról* kell/szokás beszélni.

Mindezeknek egyik kísérőjelensége, hogy Magyarországon látványos textiles „forradalom" ment végbe a hatvanas évek végétől. Sosemvolt mozgalmakat, intézményeket, fórumokat teremtettek, stiláris fogalmakat honosítottak meg. A textiles műfaj potenciális energiái felszabadultak a jövő számára. Láthatóvá lett, hogy az új textiles mozgalom keretei között létrejött néhány másodlagos hatásokat gerjesztő életmű, amelyek közé Herczig Zsófia mesteréé, *Fürtös Ilonáé* is tartozik. A nyolcvanas évek végén, 1988-ban megrendezett „Eleven textil" kiállítás a Műcsarnokban áttekintette, a kilencvenes évek eleje pedig valamiféle újraindulásra, újraformálódásra sarkallta a hazai textilművészetet. Az új korszak szelleme viszont már elszakadt a neoavantgárdtól és saját múltjának „újraolvasása" nyomán hagyományos eszközeit fedezte fel kedvtelve. A szombathelyi biennálék újra nyíltak, de furcsa módon tematika nélküliekké váltak, akár a „szakmán" kívülről érkező szabad és kötetlen művészi invenciót is támogatva. Új szervezeti formákat teremtettek (Alapítvány a textilművészetért), új kiállítási formák születtek (Nemzetközi Minta), amelyek nyitottságukkal tűntek ki. A posztmodern korszak látás-, és kifejezésmódja természetes magától értetődéssel vált jelenvalóvá a textilművészet újabb törekvéseiben. Művészeti iskolák jöttek létre, melyekben a textilművészet hazai legjobbjai is képviselve vannak. Az egykori Velem[3] szerepét ugyan nem pótolja, de Zsennyén létrejött a textilstúdió, amelynek vannak esélyei a magyar textilművesség újraértékelésében.

Herczig Zsófia

Tanulmányok: 1992–1996 Zichy Mihály Iparművészeti, Ruhaipari Szakképző Iskola és Kollégium, Kaposvár. Textiltervező, textilrajzoló szak. Tanárok: Honthy Márta (kéziszövés), Baktay Patricia (kézművesség), Sáfrány Csilla (nyomott anyag). Díszlet- és jelmeztervező, a JESZ munkatársa 1998 és 2003 között. 1996–2003. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, Művészeti Kar, rajz-vizuálisnevelés szak, textil specializáció. Szaktanár: R. Fürtös Ilona. 2006. Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar, Képzőművészeti Mesteriskola, DLA Képzés témavezető: Tolvaly Ernő, tutor: Pauli Anna hab. DLA.

Díjak: 1999. Köztársasági Ösztöndíj, 2005. „Balassi Bálint élete és költészete" címmel meghirdetett kortárs kárpitművészeti, alkotói pályázaton III. díj Faragó Mártával és Pápay Kornéliával készített közös alkotással.

Tagság: Magyar Kárpitművészek Egyesülete, Pécsi Kárpitműhely és Textilművészeti Egyesület, Tolna Megyei Képző- és Iparművészek Egyesülete, Közelítés Művészeti Egyesület.

Csoportos kiállítások: 1999. Zichy Mihály Iparművészeti Szakközépiskola 10 éves jubileumi kiállítása, Kaposvár, Vaszary Képtár 2000. 13. Nemzetközi Miniatűrtextil Biennálé, Szombathely, Szombathelyi Képtár 2000. Tolna Megyei Millenniumi Kiállítás, Szekszárd, Művészetek Háza, 2002. Biotóp-Élettér, Pécs, Pécsi Galéria – Pincegaléria; 2002. ART, Pécs, FEEFI.; 2003. Memorial Tapestry, USA.; 2003. Minitextil Kiállítás, Budapest, Árkád Galéria; 2003. A Közelítés Művészeti Egyesület új tagjainak kiállítása, Pécs, ; 2003. Minitextil, válogatás a Szombathelyi Képtár anyagából, Varsó, Magyar Intézet; 2004: Szófia, Magyar Intézet; 2004. Tolna Megyei Képző- és Iparművészek Egyesületének kiállítása; Kalocsa, Városi Galéria; 2004. Közös kiállítás Hajda Gáspár ötvösei, Pécs, Közelítés Galéria 2004. Szabadka, Képzőművészeti Találkozó; 2004. Small Format Frontiers, USA, Colorado, Englewood; 2004. A víz és a fény- táblaképtől az installációig, Keszthely, Goldmark Károly Művelődési Központ; 2004. Szekszárdi Képzőművészeti Egyesület kiállítása, Szekszárd, Wosinsky Mór Megyei Múzeum; 2004. A Pécsi Kárpitműhely és Textilművészeti Egyesület bemutatkozó kiállítása, Bácsalmás, Művelődési Ház; 2004. „Balassi Bálint élete és költészete" – textil- és grafikai kiállítás, Esztergom, Várhegy, Mindszenthy Emlékműzeum; 2005. Tolna Megyei Képző- és Iparművészek Egyesületének Kiállítása, Budapest, Nemzeti Színház; 2005. Tolna Megyei Képző- és Iparművészek Egyesületének Kiállítása, Pécs, Pécsi Galéria 2005. PELSO 2005 – V. Országos Kerámia és Gobelin Biennálé, Keszthely, Balatoni Múzeum; 2005. „Balassi Bálint élete és költészete", Esztergom, Keresztény Múzeum; 2006. „Balassi Bálint élete és költészete", Budapest, Helyvidék Helytörténeti Gyűjtemény és Kortárs Galéria; 2006. 2. Nemzetközi Miniatűrtextil Triennálé, Szombathely, Szombathelyi Képtár; 2006. A víz és a fény – Kyoto III.., Keszthely, Keszthelyi-öböl; 2006. Pécsi Kárpitműhely és Textilművészeti Egyesület kiállítása, Pécs, Pécsi Kisgaléria; 2006. III. Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennálé, Kecskemét; 2006. Két zseni Európából – W.A. Mozart és Bartók Béla emlékére rendezett textilterv kiállítás, Budapest, Budavári Kárpitműhely; 2007. „Üdvözlet Nagygörbőről", Pécs, Hattyúház; 2007. A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar- Képzőművészeti Mesteriskola doktorandusz (DLA) hallgatóinak kiállítása, Pécs, Pécsi Galéria; 2007. II. Textilművészeti Triennálé anyagából válogatott kiállítás, Budapest, Iparművészeti Múzeum. A PTE Szekszárdi Tanítóképző Főiskoláján és a tanítóképző gyakorló általános iskola művészeti alapiskolájában tanít.

A Herczig Zsófia szemléletének kialakulása szempontjából talán leginkább említésre méltó körülmény, hogy a gobelin a számos kísérletező megnyilvánulás után magába foglalni látszik mindazokat a „történeti" tapasztalatokat, amelyek az „új textiles" mozgalom másfél évtizede alatt jöttek létre. Beépültek, és az új generációk, amelyek legfrissebbikéhez Herczig Zsófia is tartozik, teljes önfeledtséggel lépnek túl rajta.

A műteremben részkérdések sokasága vár megoldásra. Az elemi száltól a struktúráig, a felülettől a térfoglalásig ívelő kíváncsiság terepén van mód az érzelmek vizsgálatára éppúgy, mint a hatáskeltés eszközeinek kimérésére. Itt úgyszólván követelménynek tetszik tudományos alapossággal modelleket készíteni a műformához, amely a textil alapjaitól indulva akár a reális és köznapi tér birtokbavételét is megkísérelheti. A rézhuzal rendeződésének és rendezhetőségének kaotikus vagy strukturális lehetőségei éppen annyira érdeklik, mint a struktúra létrehozásának laza vagy szigorú megoldásai. És ebben a vizsgálati körben az sem izgatja különösebben, hogy matériája nem textilszerű, hanem „csak" a textilben is megmutatkozó kreatív esélyek elemzésére alkalmas „más anyag". Mint a papír különböző fajtája, a drótok, damilok.[4] Illetve más, szálszerű organikus és mesterséges formák. Préselés előtti és tömörítés utáni anyagok. A 2006-ban készült „flitter", a „huzal" és a „vitorla" tanulmányokat nem tekinti önálló műalkotásoknak. Ujjgyakorlatok, várják a „beépülésre" az alkalmat.

2006-ban Váczy Réka és Rezsonya Kata meghívására mentek „Palkonyára egy igen esős, munkás és nagyon kellemes hétvégére, hogy a bérelt kaszáló területén az adott alapanyagokból (drótháló, tetőléc, jó vizes szalma) szabadon dolgozhassunk. A munkának (Réka erős ráhatására, miszerint a „mű" nem maradhat cím nélkül), no meg az esték oldott hangulata miatt végül „Új-zélandi paszuly" lett a munka címe" — írta az alkotó. A Palkonyán Pápay Nellivel közösen készített „szalmakukacok", tehát az Új-zélandi paszuly egy-egy darabjának mérete a 2 méter és a 0,5 m között van és ezek teljesen nyilvánvalóvá teszik felfogásának azt az alaprétegét, amelyben úgyszólván minden szálszerű, vagy szál-szerkezetű helyet kap, és amelynek megjelenítése, használata a kifejezés aktuális mai módszereivel, akár a land art-éval is történhet.

Látható: Herczig Zsófia a megújító értelmű alkotó cselekvésben minden látszat ellenére léptékekkel jelentősebbnek értékeli a dolgokat összekötő, dolgokban eredeti módon meglévő azonos minőségeket, mint az elválasztókat és elkülönítőket. Az univerzális és nem egyoldalúságuk intenzitásával kitűnő következtetéseket. Egy olyan alkotói világba csalogatnak a munkái, amelyben minden megfogalmazásnál érezhető a személyesség, amelyben minden tételnél tetten érhető az elidegeníthetetlenül csak az ő alkatára érvényes látásmód. Talán csak életkorából és tapasztalatainak kevésbé „méretes" voltából következik, hogy megszólalásának módusai a kiindulópontot megillető érzéki intenzitást nem „követik végig". És mindjárt meg is kell óvnunk személyét a gyanútól, ami az előbbi minősítés nyomán esetleg rá vetülhet. Herczig Zsófia nem filozófiai textusok levezetéseinek, hanem az anyagokkal végzett kreatív műveleteknek az értékelemzője. Az anyag és formálásának speciális módja, melyekkel elkötelezetten együtt él, valóban késztetéseket fogalmaznak meg az

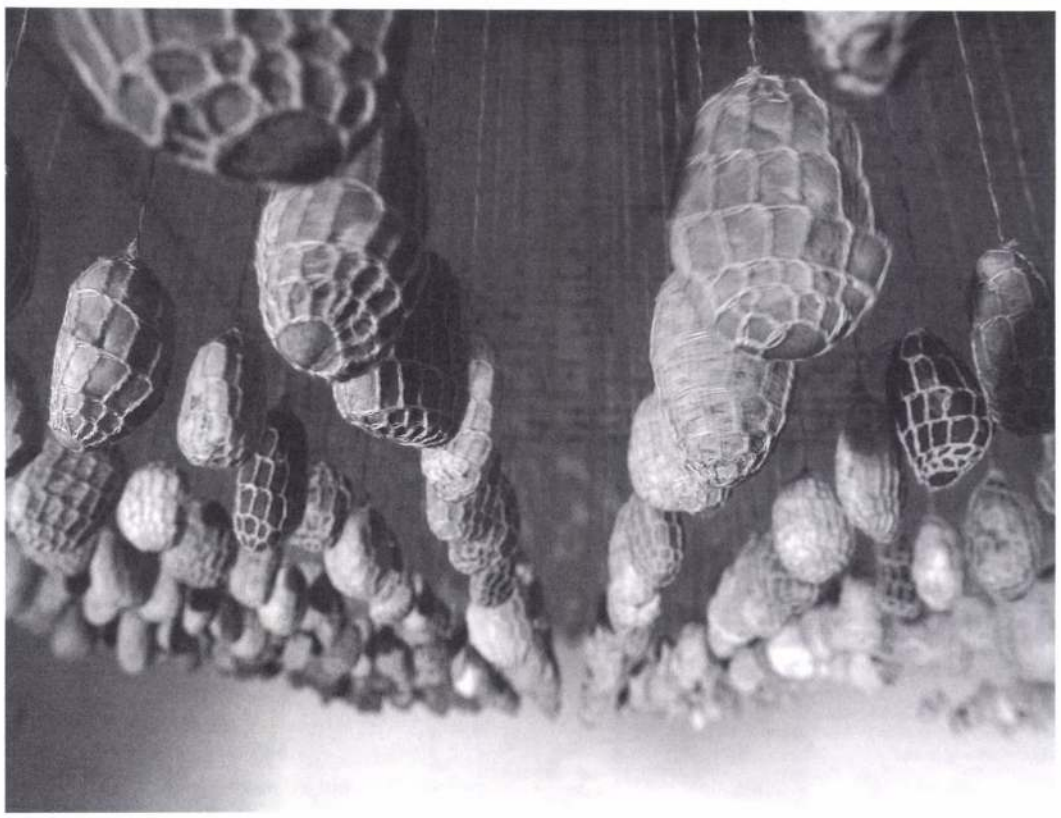

A megértő (2007)

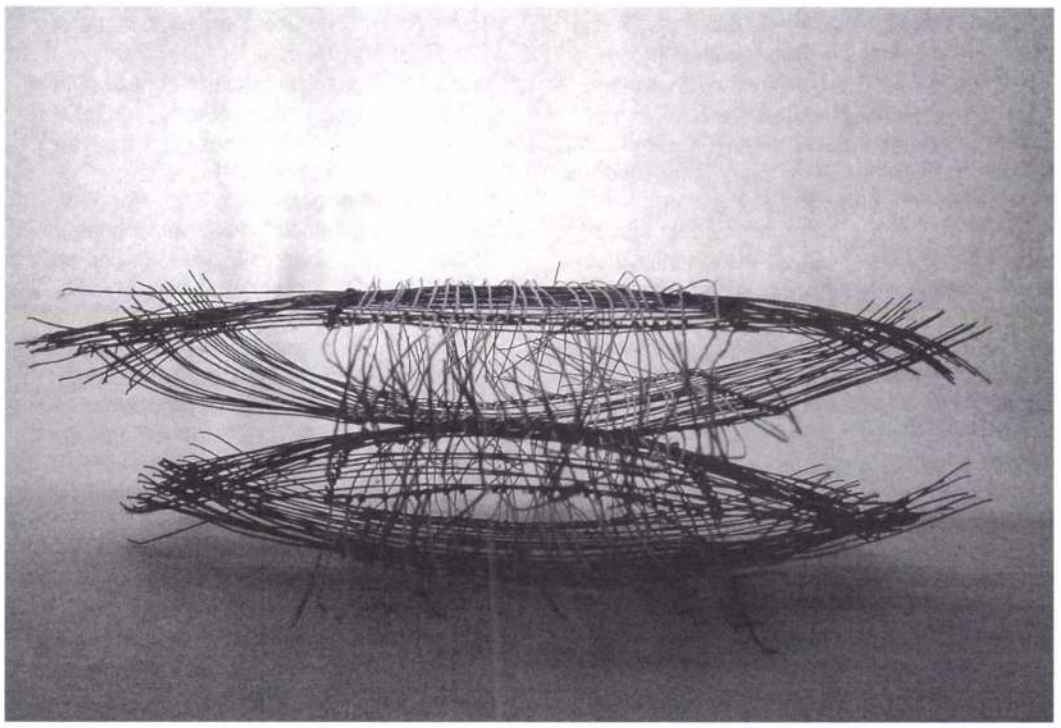

Kontaktus-tanulmányok (2006–2007) *Vitorla*

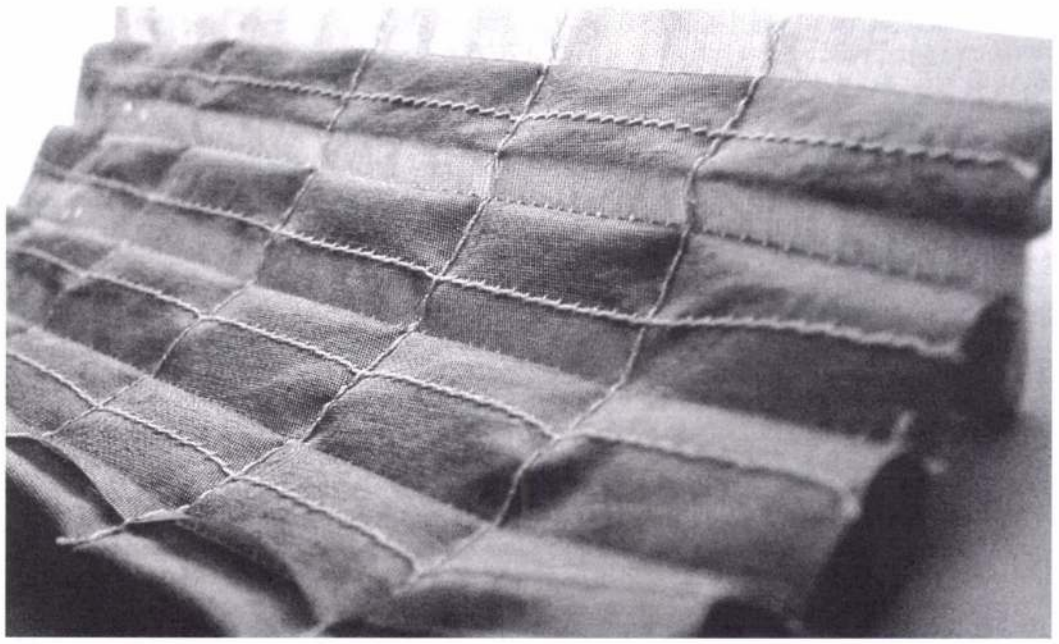

Új-zélandi paszuly (Palkonya, 2006)

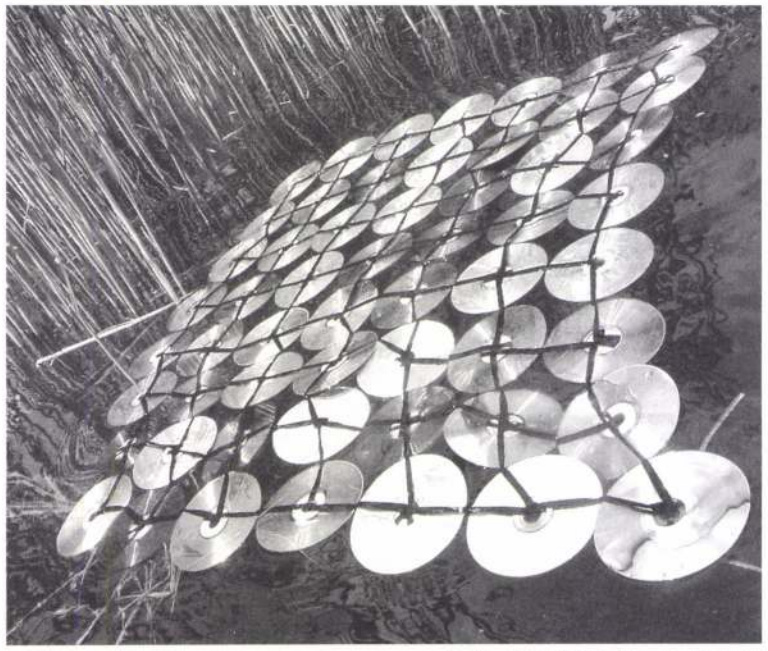

Kyoto – installáció. Keszthelyi-öböl.

Herczig Zsófia

„őseredeti egység", vagy „vágyaink örök eredeti tárgyának", a végtelennek megpillantása irányába. A valódi dilemma történeti alapformája — mármint a végtelen megpillantása és e tény bekövetkezésének elfogadható tömörségű rögzítése — minden kacskaringós gondolati keresővonal és gazdag képzettársítás ellenére is jól megfogalmazható egy egyszerű képletben, ami — mint említettük — érdeklődésének alap-, kiinduló pontját is képezi, amint a fragmentum és a „teljesség" korrelációját járja körül. „Varrott" munkái (csakúgy mint a legtöbb, kontaktus témakörben készített kisméretű vázlat, makett, kísérlet, tanulmány...) átmenetileg egy gondolat, érzés lejegyzéseként „élnek és ülnek egy képzeletbeli fiókban" a megszületésükhöz szükséges térre, anyagra, alkalomra várva.

Megkapó egyszerűségében tökéletes Herczig Zsófia A megértő (2007) kőből, kenderből, fából készült térberendezése, ami egy faszerkezetről zsinórokkal lelógatott, ugyanazon síkhoz tartozó, kicsiny hálókba kötött kavicsokból áll. A kavicsok 2x2 m-es területen kb. 3 m magasból lógnak alá. A minden rezdülésre kiszámíthatatlan továbblendüléssel válaszoló örökmozgó plasztikai struktúra emlékeztet ugyan a struktúra elvet jelképi értékűvé emelő törekvésekre és bizonyos Távol-Keleten fogant művekre. De itt nagy önállósággal és az egyszerű jelenségeket gyakorta jellemző formaszépséggel idézi fel a munka a természet végtelen teljességében „halászó" ember rátalálásainak törékenységét, repetícióit. Unalmát és meglepetéseit. Az egyes és tömeges együttműködésének „meséje" bontakozik ki e nagyszerű munkából, amelynek láttán el nem tudjuk képzelni, (el nem tudjuk fogadni), hogy a struktúra teljes lehetne akár egy elem hiányával is. Megszakadna a szerkezet, a mozgás, az egyensúly, minden. Pedig az a bizonyos „egy elem" is csak egy finom hálóba szőtt kavics. A műben körvonalazódó jelkép nem firtat többet vagy kevesebbet, mint azt, hogy feltárulhat-e az egyes ember, a művész számára a teljesség? Avagy ez az alapvetően alkalmi, rövidebb pillanatokig hatályos élmény segít-e túllépni a töredékléten, illetve, hogy mi által következhet be az univerzális jelentőségű megvilágosodás?

A Megértő körül elhelyezkedő és jelenleg „tanulmányi helyzetben" lévő alkotások mind tetszőleges potenciáljai egy magabiztos bemutatkozásnak. Valamennyi a morális jelentőségű kérdésnek, a „kapcsolatok" tárgyból eszmévé emelkedésének és emberi magatartásmintaként értékelhetőségének bizonyítéka. A munkák dokumentációját egybegyűjtő tanulmányok alá a következőket írja: „kötések, kapcsolódások, szálak alkotta síkok és a tér kapcsolata". Közben a dokumentáció alapját képező piciny plasztikák a monumentális építkezés alapkérdéseit is megérintik: Az oszlopos alátámasztást, rugalmas áthidalást, nyitott formává emelkedést, vagy bezárulást. Vagy egy újabb aláírás: „transzparencia". És felsorakoznak a szálakon lebegő, szálerősítéssel kifeszülő kis vitorlák a maguk gyengéd árnyékvetéseivel, hajladozásukkal. Amivel átvezetnek a következő programhoz: „az anyag önálló mozgása, anyag és forma kapcsolata". Banális tételezések. A plasztikai jelek, amelyek azonban kibontják a fogalmakat, a természet és a mechanikusan rendezett anyag egyetemes esetrendszeréből olyanokat ragadnak meg, amik megjelenésükkel a két szféra összetartozásának kérlelhetetlen bizonyosságát érzékeltetik. Hogy az ember — mert megértette — természetének részévé csak a kreativitás készségével képes tenni az őt magát is tartalmazó természetet. Csak így képes natura naturata-vá tenni a natura naturans-t. A nejlonszálból horgolt „szövet" éppoly sűrű és hajlékony térkapcsolatokat modellez, mint amelyek az avar, a levélzetek, lombkoronák, vagy éppen a hínár kötegeiben jönnek létre. A „léptékváltás megkövetelte anyagváltás" fejezet kísérleti darabjait Faragó Mártával és Pápay Kornéliával készítette. A „Víz és a Fény" (2006) „tárlatra", a Kyoto III. program Keszthelyi-öbölben megvalósított installációja számára a rézhuzal és flitter kapcsolódó szerkezetének, érzéki hatásainak, mechanikájának és organikus hullámtermészetének megjelenítését szolgáló miniatűr plasztikát készített. A Balaton léptékének azonban valóban méret-, és anyagváltással biztosítható megoldás felelt csak meg. A miniatúrát követően egy CD lemezekből kötéllel „szőtt" plasztikai felület „viselkedése" felé fordult az érdeklődésük és egy különös szépségű, csillogó hálóban előlegezték meg a szemlélő számára a „zsákmánnyal" kecsegtető „csodálatos halászat" elvi lehetőségét.

A vizuális művészet kiteljesedésének alkalmazott esélyét ígéri a színpad. Herczig Zsófia díszleteket és jelmezeket készített a Janus Egyetemi Színház Ibusár, Az Eiffel-torony násznépe, a Na'Conxypanban hull a hó, a Leonce és Léna, Pájinkás János, Yvonne, a burgundi hercegnő előadásaihoz.[5] Kizárólag jelmeztervezőként működött közre a társulat Nap, árnyék, boszorkány, Yerma, GyászSzív , illetve a kecskeméti Katona József Színház Karinthy F.: Játsszunk Micimackót, és az „Ólomkatona és Papírlány" című előadásában. Ez volt az első nagyszínházi tervezése, jelmezek egy magyar gyermekoperához. (Weber Kristóf és Borbély Szilárd munkája).

Izgalmas tapasztalat: az esztétikai rendszeralkotás szinte észrevehetetlenül, de meg-, megújuló ütemekben a szemünk előtt játszódik le. És az is, hogy ennek a bekövetkeztét nem szükséges okvetlenül földindulásnak megelőznie. ■

---

1 Hogy mennyire bonyolulttá vált ez a kérdés is, mutatja a Textil textil nélkül. Artpool Budapest, 1980. mappa gyűjteménye. (TEXTILE WITHOUT TEXTILE, 1980, the first Hungarian assembling of original works, in a variety of techniques, by 52 artists from different countries in 300 numbered copies. In a DIN A4 silk-screened folder.)

2 Ma már azt is tudjuk, hogy a legnagyobb szálfelhasználás a műszaki textíliák területén tapasztalható (93%). Természetes szálas anyagokat egészségügyi célokra használnak (kötszerek, sebtapaszok), és van törekvés az azbeszt lennel történő kiváltására is. De válságtünetek is észlelhetők, amelyek mögött a kutatás/fejlesztésre fordított összegek csökkenése, a költségek és fogyasztói elvárások magasabb szintje rendezi át az innovációs törekvéseket és műhelyeket.

3 Velem, nyugat-magyarországi, határmenti község, ahol a hetvenes években a Szombathelyi Múzeum támogatásával textilművészeti alkotóház működött. Vö.: Fitz, P.: The textile workshop at Velem 1975–1980, (Savaria Évkönyv, Szombathely, 1984); Fitz P.: Az új textil (kat., Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár, 1984); Fitz P.: Művészeti szimpoziumok eredményei 3. (kat., Műcsarnok, 1985); Fitz P.: A magyar textil kalandjai I-II., Életünk, 1986/11-12.; Fitz P.: A magyar textil kalandjai (1968–1986) (kat., Eleven textil 1968.)-1978–1988, Műcsarnok, 1988.

4 Hasonló utat járt be a Ferenczy-díjas textilművész, az ugyancsak pécsi Pápai Lívia. *Az élő szövet (21. századi textúra tanulmány, avagy a végtelen individuális érintése)* című DLA értekezésében (A PTE Művészeti Karának Doktori Iskolája, 2005.) a kárpit egzisztenciájának és esszenciájának alkotói szempontokon messze túl tekintő, számos váratlan értelmezési lehetőséget kínáló elemzését adja, levezetésében egy történeti és kulturális gyökereit illetően igen összetett műnem „létbe vetettségének" szakmai és elméleti részletkérdéseit rendezi „kötegbe".

5 A *JESZ* címmel könyv készült a színházi műhely tíz évéről. Ebben Herczig Zsófia színházhoz kötődő munkásságát is értékelték. A könyv bemutatója 2006. december 16-án volt.

681-82.

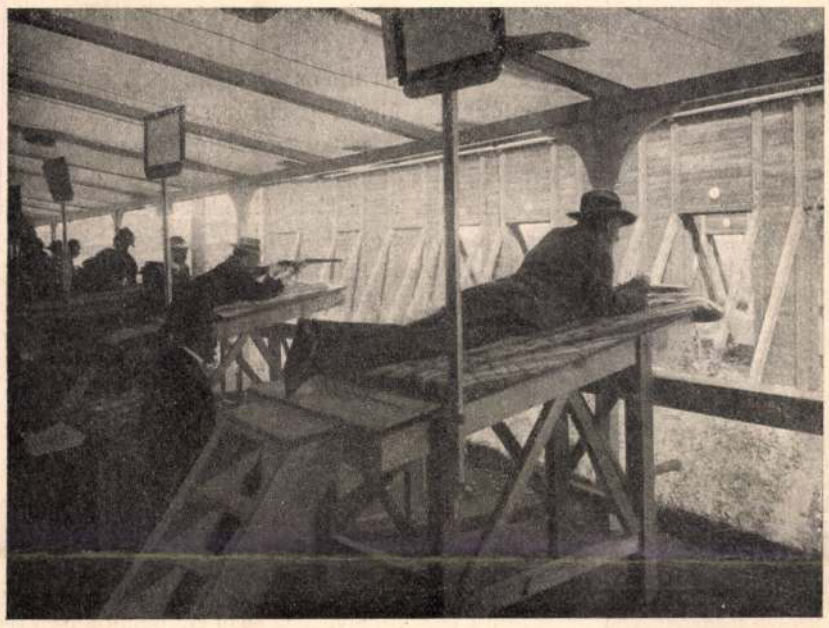

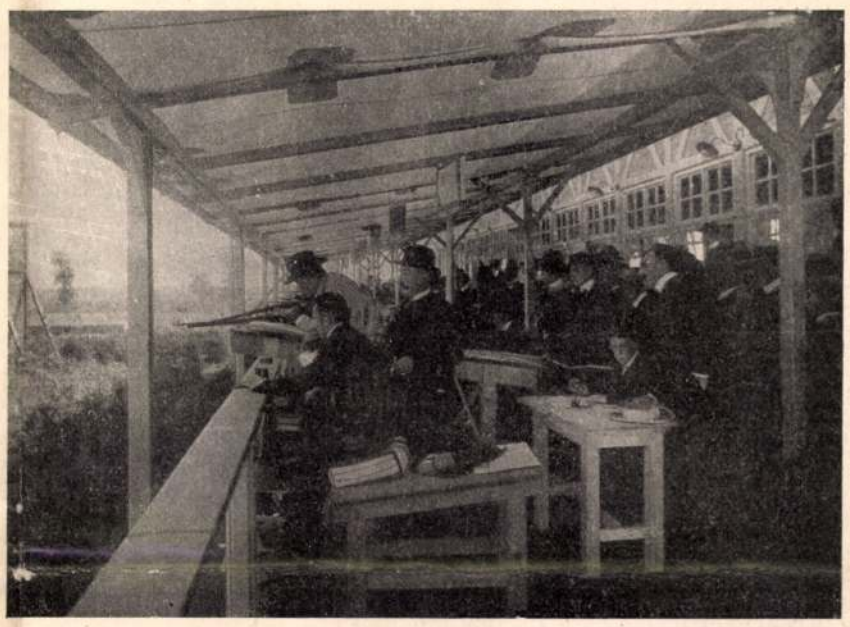

PILLANATFÖLVÉTELEK A PUSZTA-SZENTLŐRINCZI CZÉLLÖVŐ-VERSENYRŐL

A MÁSODIK NEMZETKÖZI CZÉLLÖVŐ-VERSENY PUSZTA-SZENTLŐRINCZEN.

Magyarországon a sportok igen jó talajra találtak. Az athletikai sportokban immár túlzás nélkül mondhatjuk, hogy csupán az angolok múlják felül a mi ifjainkat; a football-sport is óriási mérveket öltött rövid idő alatt és egyáltalában nincs a sportnak az az ága, mely nálunk hamarosan hivatott művelőkre ne találna. A mi a testi rátermettséget, a megkívántató gyors felfogást, sőt a sokszor elszántságot igénylő tréninget illeti, a magyar nincs híján egyiknek sem. A megtestesült all-round athléta, a mi körülbelül annyit tesz, hogy minden sportágban *nagyon jó*, ha egyesekben nem a *legjobb* is. Az olaszokat például a vívásban nehezen fogjuk felülmúlhatni. Százados tradicziók folytán mintegy vérévé vált már az olasznak a könnyű karddal való bánás, a mit nehány év alatt bármily igyekezettel bajos volna utólérni. Ugyanígy vagyunk az angolok tennisz játékával és a czéllövészetnek azzal a magas fokával, a mely számos nyugati nemzetnél kifejlődött, magától értetődőleg a katonai szempont szemelőtt tartásával. Osztrák szomszédaink kétségkívül előbbre vannak ezen a téren. A magyar, ha puskát vesz kezébe, vadászni megy, a stájer, a tiroli azonban a czéllövészetet saját magáért, a mint mondani szokás, «önczélképen» üzi. A Lajthán túli országok tele vannak lövészegyletekkel, a melyek aztán az osztrák népfölkelésbe is bevonatnak. Olaszország és Svájcz még többet tettek ezen a téren. Olaszországban csaknem ezerre megy a katonai módra felállított nemzeti lövöldék száma, a melyek katonatisztek vezetése alatt működnek. Svájczban pedig már tizennégy éves koruktól kezdve rendszeresen, katonai fegyverekkel képezik ki az ifjúságot.

Nálunk mindez ideig a tapogatódzás korszakát éltük e téren. Hogy mintegy új korszakról beszélhetünk e téren, az *Szemere* Miklós országgyűlési képviselő érdeme. Tavaly és ez évben tartott képviselőházi beszédeiben hangsulyozta már az ifjúságnak ez irányban való előkészitését a katonai szolgálatra és szines képet tárt az ország elé a többi államok tevékenységéről ebben az irányban. Szavát nem sokára tett is követte. Tavaszra elkészült Szent-Lőrinczen a nagyszabású lövőház, a melyet kész örömest bocsátott a tevékeny budapesti Egyetemi Athletikai Klub tagjainak és minden érdeklődőnek rendelkezésére. Májusra pedig kiirta az első nemzetközi lövőversenyt, a melyen külföldiek nyerték el az első díjakat. Ezt a körülményt azonban megymagyarázza a komoly tréningnek, jobban mondva az «alkalom»-nak az a hiánya, a melyről fentebb már említést tettünk. Ez első versenyben kiderült elmaradottságunk nem csüggesztette, sőt buzdította a kezdeményezőket s ez indította gróf Széchenyi Bélát is arra, hogy az őszi versenyre díjat adjon, hogy azáltal buzdítsa a magyar fiatalságot. A most október 2-án tartott második nemzetközi czéllövőversenyen sem mi vittük el ugyan a pálmát, de legalább meglátszott a nyoma annak, hogy ha módja nyílik a magyar fiúnak arra, hogy tehetségét fejleszsze, hamarosan felveheti az idegennel a versenyt. Az első és második díjat *Sonnenberger* Károly és *Ramoult* István, a bécsi Schützenverein két tagja vitte el, a harmadik díj azonban már a magyar *Sárpy* Lászlónak jutott, a ki azonkívül a legtöbb czentrumot is lőtte. Mögötte maradtak az olasz *Batilla*, a berlini *Bechtold*, az olasz *Angelo* és *Pasqualino*, mindegyik egy-egy mesterlövő. Pasqualinót különben *Ordódy* Béla és *Kotschy* Erich is megelőzték.

A verseny eredménye minden tekintetben haladást mutat az előzővel szemben. Míg akkor például a megtett húsz lövés közül csupán csak a győztes talált húszszor, addig most az öt első részére jegyeztek húsz találást a versenyzők. És könnyen nyilvánvaló lesz a verseny gyakorlati haszna is, ha felemlítjük, hogy a versenyen csak katonai fegyverekkel lehetett részt venni. A versenyrendező *Szemere* Miklós azonban nemcsak a mérkőzés előfeltételeinek megteremtésében mutatta áldozatkészségét. A díjak is méltók voltak az egész versenyhez. Az elsőnek 3000 korona, a másodiknak 1500 korona jutott. Ezenkívül gróf *Széchenyi* Béla koronaőrnek 1000 koronás díja került eldöntésre a nemzetközi mérkőzést követő országos versenyben, a melyet *Lestyánszky* Dezső, a budapesti egyetemi athletikai klub kitűnő lövője nyert meg.

S. L.

FERENCZ JÓZSEF TANÍTÓK HÁZA.

Folyó hó 4-én, királyunk nevenapján avatták föl ünnepiesen azt a magyar stilben épített szép palotát, mely Budapesten a Szentkirályi-utcza 47. szám alatt «*Ferencz József Tanítók Háza*» aranybetűs fölirásával már messziről magára vonja a járó-kelők figyelmét. A «Ferencz József Tanítók Házá»-nak három rendeltetése van: el van benne helyezve az *Eötvös-alap* (országos tanítói segélyegyesület) által föntartott főiskolai internátus, az orsz. tanszermúzeum és az orsz. pedagógiai könyvtár. A három emeletes, tágas épület legnagyobb részét — az egész udvari részt — a főiskolai internátus foglalja el, negyven lakószobájával, nagy ebédlőjével, billard-termével, könyvtári és gyűlési helyiségeivel, fürdőszobáival, stb.

A Tanítók Háza eszméje az érdemes *Péterfy* Sándornak, a kit a tanítók «atyjoknak» és «pátriárkájoknak» hívnak, az agyában, — vagy mint az Eötvös-alap jelenlegi elnöke megnyitó beszédében mondotta: a szivében született meg. *Péterfy* Sándor, mint az Eötvös-alap orsz. tanítói segélyegyesület megalapitója és elnöke szomorúan tapasztalta, hogy a tanítók kiváló tehetségű gimnáziumot végzett fiai közül számosan kénytelenek alárendeltebb hivatali állásokkal megelégedni csak azért, mivel szüleik szegénysége miatt nem végezhetnek felsőbb tanulmányokat. Fölvetette tehát a főiskolai internátus eszméjét, melyre már két évtizeddel ezelőtt megindította a mozgalmat, de a különben lelkes tanítóság erői elégtelenek lettek volna az emberbaráti és művelődési fontosságú eszme megtestesítésére, ha a kormány és törvényhozás nem sietnek a tanítóság segítségére, — miként a kapubejáró baloldali falába

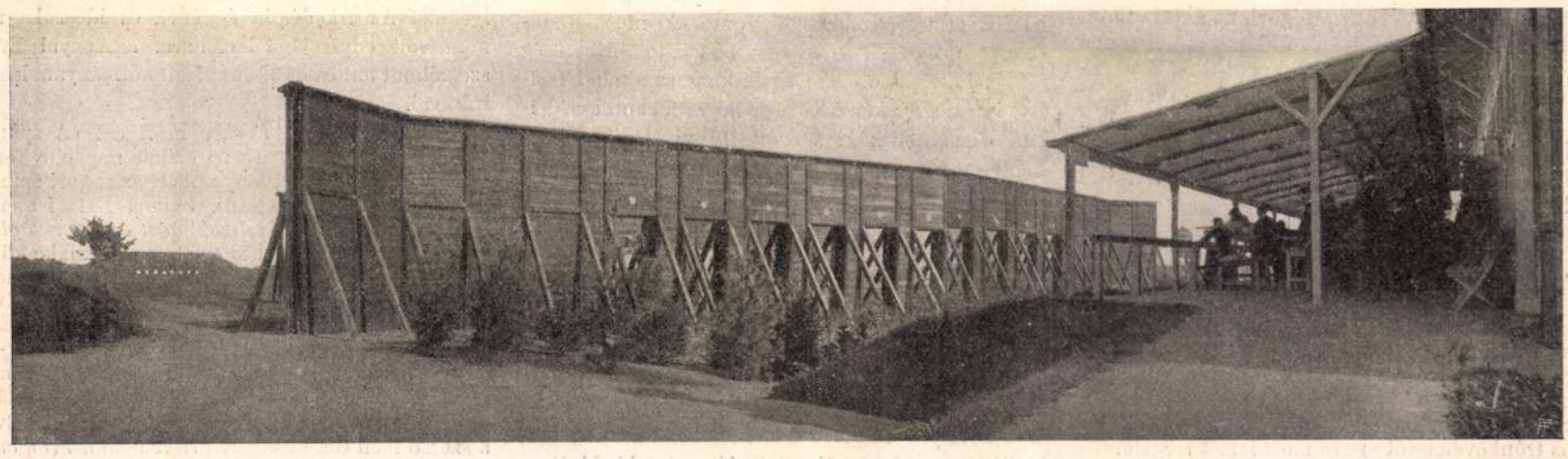

A PUSZTA-SZENTLŐRINCZI LÖVŐHÁZ LÖVŐTERE.

beillesztett emléktáblán olvasható: «a magyar tanítói kar közhasznú munkásságának elismeréseül» — azzal, hogy *egy millió* koronát szavaztak meg a budapesti és kolozsvári Tanítók Háza létesítésére.

A budapesti ház már áll, sőt föl is van avatva, a kolozsvárit pedig, mely már szintén tető alatt van, 1904 augusztus közepén avatják föl.

A Ferencz József Tanítók Háza azon a telken épült, a melyet az *Eötvös-alap* 1899-ben vásárolt meg 208,000 koronáért, még abban az évben meg is nyitván — szerény keretek közt. 64 ifjú számára — főiskolai internátusát. A régi kétemeletes épületet a telekkel együtt az Eötvös-alaptól a kincstár vette meg s építtette ugyanoda a mai három emeletes palotát, mely egyike a főváros legszebb épületeinek.

A főiskolai internátus voltaképen csak most vált teljessé, a mennyiben az Eötvös-alap erre az iskolai évre már 120 egyetemi hallgatót — ez a teljes létszám — vett föl részint ingyenes, részint féldíjas és kedvezményes helyekre. Tanítók, tanárok és tanügyi tisztviselők fiait veszik föl, de, mivel a föntartó Eötvös-alap vagyonát tanítók gyűjtötték és adták össze, kedvezményes helyre csak tanító fia vehető föl. A legnagyobb díj havi 50 korona, a miért az ifjak teljes ellátáson kívül még orvosi kezelést is kapnak. Az ellátás kitünő, a pedagogiai irányítást pedig a gondnok, *Józsa* Mihály tanfelügyelő és az Eötvös-alap elnöksége együttesen gyakorolják. Az internátus ügyeit a felügyelő-bizottság intézi, melynek elnöke *Tóth* József tanfelügyelő.

A Ferencz József Tanítók Házát föntartó Eötvös-alapnak jelenleg 7200 tagja van, vagyona pedig — értékpapirokban elhelyezve — 418,000 korona. A főiskolai internátust az Eötvös-alap részint az alapítványok kamataiból, részint a tagok tagsági díjaiból, adományokból és a közoktatásügyi miniszter 4000 koronás hozzájárulásából tartja fönn.

Az Eötvös-alap, mely a főiskolai internátuson kívül még évenként 8000 korona ösztöndíjat és segélyt is ad a tanítók gyermekeinek, árváinak, özvegyeinek és szabad asztalt 80—90 tanuló ifjúnak, megérdemelné, hogy minden tanító tagjává legyen s hogy a társadalom is támogassa. A jelenlegi elnök: *Ujváry* Béla mindent elkövet ebben a tekintetben és törekvéseit máris siker koronázza, a mennyiben az emberbaráti orsz. egyesület tagjai a most folyó évszeptember hónapjában 2200-zal szaporodtak.

Végül megemlítjük még, hogy a Ferencz József Tanítók Háza *Herczeg* Zsigmond és *Baumgarten* Sándor építészek tervei szerint épült s hogy a berendezéssel együtt 658,000 koronába került.

RUTTKAYNÉ KOSSUTH LUJZA SÍREMLÉKE.

A budapesti Kerepesi-uti temető ismét egy művészi síremlékkel gazdagodott. Most állították fel Ruttkayné Kossuth Lujza síremlékét, melyet Horvai János fiatal szobrászunk mintázott.

Ruttkayné tudvalevőleg a múlt évi október 13-ikán halt meg 87 éves korában. Viszontagságokban gazdagon telt el élete; a szabadságharcz után egy ideig Amerikában élt, később bátyja, Kossuth Lajos háztartását vezette Turinban. 1894-ben, Kossuth halála után hazatért s csendes elvonúltságban töltötte aggkora napjait.

Az emléket, mely sírját jelöli, október 12-én leplezik le. A szobormű allegorikus alakja fiatal nőt tűntet fel, ki jobb kezét áldólag emeli maga elé, mig balkezében töviskoszorút tart. A szenvedés, hűség és szivjóság példaképeül szolgál ez alak, ezt fejezi ki magatartása és arcza, melyet mélyen leomló fátyol vesz körül. A síremlék jól sikerült, gondos munkája a fiatal szobrásznak.

AZ UTOLSÓ OBRENOVICS.

Így hivják rendesen Milán királynak és a szép Joannides Artemiziának fiát, Obrenovics Györgyöt. Erről a kedves arczú, villogó szemű, nagyon intelligens 14—15 éves fiatalemberről sokat irtak a szerbiai királygyilkosság után a lapok, mint állítólagos trónkövetelőről s neve most ismét forgalomba került, hogy napokon át Budapesten tartózkodott gróf Zichy Jenőnél, a kihez Konstantinápolyból

Szemere Miklós fogadja Márkus József főpolgármestert.
A PUSZTA-SZENTLŐRINCZI CZÉLLÖVŐ VERSENYRŐL.

jött, a hol eddig a szultán pártfogása alatt élt. Hozzátartozói azonban attól féltek, hogy élete itt nincs biztonságban, miért is jobbnak látták őt biztosabb helyre küldeni. Dr. Mizzi konstantinápolyi ügyvéd kisérte útjában, hogy Európa valamely előkelő nevelőintézetében elhelyezzék. Először a bécsi Thereziánum volt szóban, de Goluchowsky külügyminiszter politikai tekintetekből ellenezte ezt a tervet. Végül a góthai katonai iskolába vették fel a fiatal embert.

Gróf Zichy Jenő egy vidéki laphoz intézett levelében elmondja, hogy ha Milán király végleg elválhatott volna Natáliától, elvette volna Joannides Artemiziát s a gyermeket is az ő kivánságára nevezték Obrenovics Györgynek s így is anyakönyvezték. Később Sándor király is tervezte, hogy féltestvérét elismeri és trónörökössé teszi, de erről Draga lebeszélte.

A fiatal Obrenovics Györgyöt képünk gróf Zichy Jenőnek és kisérőjének, dr. Mizzinek társaságában mutatja be. Az ifjú György Budapesten időzése alatt a képviselőházban is járt, hogy atyai barátjának, gróf Zichy Jenőnek beszédét meghallgassa. Ez alkalommal készült a képviselőház egyik szobájában az itt bemutatott fénykép.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Deák Ferencz beszédei A nagy magyar államférfiú összes fönmaradt beszédeinek hat kötetes gyűjteményéből, melyet *Kónyi* Manó adott ki, az első három kötet már évek óta elfogyott s ezért most második kiadásban való közrebocsátásuk vált szükségessé. Az új kiadás egyúttal lényegesen bővített is, a mennyiben szerkesztője felhasználta benne újabb kutatásait s egyúttal kibővítette az első kötetben foglalt beszédek bevezetéseit és mindegyik után megirta a fölszólalás eredményét is. Ilykép az első kötet annyira megbővült, hogy egy-egy részét át kellett helyezni a másodikba. Legtöbb új adalék a harmadik kötetben van. A Ghyczy és Tisza között váltott levelek megvilágítják Deák Ferencznek a határozati párt vezérférfiaihoz való viszonyát. Az egész nagy munka példás gonddal és lelkiismeretességgel készült, pontosság, megbizhatóság és minden kérdésben világos áttekinthetőség jellemzik. Deák szelleme, politikája az általa létesített intézményeken kívül legvilágosabban beszédeiben domborodik ki s ezért Kónyi Manó gyűjteménye egyaránt becses és hasznos tanulmányra nyújt bőséges anyagot a politikusnak, a publicz stának, a történetirónak s a művelt nagyközönségnek. A munka értékét nem csekély mértékben fokozza a kiállítás külső dísze; az első három kötet elején Deák egy-egy arczképe található, melyek közül az első kötetben levő élethű sz nes kép, a másik kettő R. Hirsch Nellinek egykorú eredetiek után készített sikerült rajza. A szép nyomás, a jó papiros az olvasást könnyíti meg. A hat kötetből álló díszesen kiállított munka a *Franklin-Társulat* kiadásában jelent meg s ára 60 korona.

Szilágyi Géza: Holt vizeken; *Budapest 1903.* Egészségtelen, beteges levegő árad e csinos kiállítású kötetből. A szerző a legsötétebb pesszimizmust énekli, szerinte az élet átok, az ember boldogtalanságra születik, gyönyör számára nincs más, csak az érzékek pillanatnyi mámora, melyet sivár kiábrándulás és undor követ, a vágy is csak gyötrelmet okoz, akár kielégül, akár nem. Pesszimizmusa szinte az erkölcsi nihilizmusig viszi, különösen a «Salamon prédikátor könyvéből» czímű ciklusban, a hol azt énekli, hogy «a gonoszság és az erény, egykép hiábavaló». Örökös panaszai, gyászos siralmai egyhangúvá válnak, a mit még fokoz szókincsének szegénysége, úgy, hogy lépten-nyomon ismétlődnek ugyanazok a jelzők. Maga fosztja meg verseit a változatosságtól, a mikor csupán a saját teljesen egyéni fájdalmaival foglalkozik, a költészet önként kinálkozó ezernyi más tárgyára nincs hangja. Hangulatot kelteni azonban tud, néha meglep érzéseinek finom árnyalásával s van egy-két igazán sikerült verse, melyekben szép gondolatot szép formában ad elő. Kivánatos volna, ha kétségtelen tehetsége egészségesebb irányban fejlődnék. A kötet ára két korona. Mutatványúl a következő verset közöljük a kötetből:

Álom.

Perczek, órák, napok egymásba halnak,
Sivár élet után meddő halállal.
S mi szótlanúl még mindig ottan űlünk,
Hová balvégzet bús varázsa bűvölt;
A mennybe leskődő, hófödte sziklán,
Melyet szédítő mélyben, ott alant,
Őrjöngve síró bérczpatak ölelget . . .

Csak űlünk, űlünk, fázva és remegve,
Egymás mellett, egymáshoz oly közel,
Hogy érzem illatos lehelleted,
S te hallod szívem lassú dobogását.
Egymáshoz oly közel s mégis mi távol,
Mikéntha mérhetetlen messzeségek
Borúlnának örök gátúl közénk.

Két sápadt árnyék imbolyog mögöttünk.
Mögéd egy férfiú szegődött;
Mögém egy asszony.
Árnyak csupán, s mégis hatalmasabbak,
Miként mi, gyönge, gyáva, beteg élők.

Feléd ha hajlanék, hogy átölelve
Magamhoz vonjalak szerelmesen:
A nőnek árnya buján rám tapad,
És visszahanyatlok erőtlenül.
Felém ha hajlanál, hogy rám borúlj,
Feledve értem minden multadat:
A férfi árnya hideg újjal érint,
És visszariadsz tőlem fagyosan.

Így dermedünk egymás mellett örökkön.
Egymástól nem lehet eltávolodnunk,
— Lebűvölé lelkünk egy bús igézet —
Egymáshoz közeledni nem tudunk,
— Két rontó árnyék megroskasztja vágyunk' —
Csak űlünk, űlünk, fázva és remegve,
S perczek, órák, napok egymásba halnak,
Sivár élet után meddő halállal . . .

A «Budapesti Szemle» most megjelent októberi füzetének bő tartalmából első helyen áll *Angyal* Dávid tanúlmánya: «A Magyar Tudományos Akadémia és az önkényuralom». Azt a sok nehézséggel és bajjal járó működést rajzolja, melylyel a vezető érfiak az Akadémia munkásságát a forradalom utáni szomorú időkben is fölélesztení igyekeztek s azt a sok zaklatást, melylyel az abszolut kormány ellenséges indulatú hatóságai e munkásságot akadályozták. Az Akadémia életének ez időszaka még nem volt eddigelé feldolgozva, s Angyal Dávid szolgálatot tett irodalmunknak tanúlmányának megirásával.

A második czikk *Becker* F. Ágost «A spanyol irodalom a XV. században» czímű nagyobb tanúlmányának első közleménye, mely az akkori spanyol költőket kezdi ismertetni. *Szilasi* Béla ismerteti ezután a *kereskedelmi szakoktatást Angolországban.* Erre *Lehr* Albert érdekes nyelvészeti czikke következik, két élő képzőről, melyekről keveset tud az irodalom, melyek azonban, mint szerző számos példával bizonyítja, a népnyelvben gyakoriak. E két képző a «libási, csibési, szobási» stb. népi szók —*si* képzője, a másik pedig a *tányi-ténvi* képző, mely az irodalomban csak a *jártányi* (nincs jártányi ereje, stb.) szóban használatos, míg a népnyelvből a szerző igen sok példát tud rá felhozni. *Fromentin* Jenő franczia iró «Domokos» czímű regényének ötödik közleménye s *Kozma* Andor «Anteusz a

A MOST ELHÚNYT TECK HERCZEG ATYJA.

ADELAIDE HERCZEGNŐ, A MOST ELHÚNYT TECK HERCZEG ANYJA.

A MOST ELHÚNYT TECK FERENCZ HERCZEG.

A TECK HERCZEGI CSALÁD.

Az asszonyka szótalanul ébredt, maznán szedte rendbe magát, hátrakötötte babos kendővel a fejét s takarított. Az ura látva, hogy egész reggel nem szól hozzá, leült az iróasztala mellé, sürgős hivatalos ügyei voltak, a miket már el kellene intézni, de az asszonyka nem engedett neki egy percznyi időt sem.

A mint épen elrendezte maga előtt a papirokat, hogy a több hetes postán eligazodjon, az asszonyka odaszól:

— Széttépem!

A férfi kényszeredetten nevet.

— De ha muszáj, édes.

— Jól van, csak bújjon bele azokba a büdös papirosokba. Én itt cseléd vagyok, maga meg szórakozik.

— Dehogy . . .

Az asszony csaknem sirva fordul el.

— Bezzeg nem kellett a rongy papirosa, mikor még szerelmes volt. Akkor el tudott velem lenni. Most már azt sem bánja, ha akármi van velem. Úgy-e, nem jön megcsókolni? Úgy-e nem? Ez egy szerelmes férj. Azelőtt minden perczet sajnált, a mikor csak egy lépésnyire ment is tőlem . . .

Oly őszintén panaszkodik, annyira meggyőződésből beszél! Az ember azt gondolja magában, bizony bolondság volt úgy elkényeztetnem! . . . Feláll, s eltaszítja maga elől a papirokat. Oda megy az asszonyhoz. Megöleli, megcsókolja. A felesége elhárítja:

— Ugyan ne affektáljon; nem szeretem, ha valaki mást mutat, mint a mit érez.

Az ember nevet s a csókoktól újabb csókokra kap gusztust.

— De drágám, gyere, ülj mellém . . .

— Ugyan ne hizelegjen, kétszinü, álnok!

— Nem hizelgek!

— Hát tűr még egy kicsit?

— Imádlak!

Az asszonyka meg van sértve, mert a hangban tréfát érez, komédiázást.

— Ezt így tudja mondani? Szégyen!

— De babukám! Hát hiszen nem várod talán, hogy reggeli takarítás közben szaladjak most hozzád, hogy megvalljam, mennyire imádlak.

— De várom, de épen azt várom! Mégis csak csúfság, hogy én az ő kedveért lettem utolsó szolgálóvá, s most már utál, mikor reggeli pongyolában lát. A helyett, hogy még a körmömet is csókolná, a mért ilyen piszkos ő miatta! . . .

— Oh, kicsikém, mennyire félreértesz!

Átkapja, magához szorítja s a száját csókolja, hogy ne tudjon beszélni. És közben azt gondolja, hogy mi lesz ennek a vége? Borzasztó, milyen telhetetlen az asszony, egy percznyi szabadság nincs mellette. Mégis csak terhes ez. És örökké hazudni a rajongást, a frisseséget . . . És csókolja, csókolja, de a csókja nem tüzes, nem heveskedő, nem tapadó, hanem dühös.

S mennyire érzi ezt az asszony!

Pityeregve bontakozik ki.

— Unalom az egész élet! Halálra kell únni magamat! Ez mulattasson engemet? Ilyen hizelgés, a mi nem szivből jön? Látom én, hogy már megúnt, és sokkal szivesebben volna a rongyos papirosai közt, mint velem. Nem is tud már velem mit beszélni. De volna csak itt valaki, tudom megnyilna a szája. Olyankor nem hallani mást, csak az ő hangját.

— De lelkem, nem arról beszélnék, a miről teveled. Hát beszéljek neked a politikáról.

— Nem bánom . . . beszéljen . . . nem is tud egyébről beszélni, csak a politikáról. Mindenféle szamárság kedvesebb magának, mint az, a mi engem érdekel.

— De kedves kis galambom, értsd meg egyszer lelkem, hogy neked minden, de minden megvan, a mi kell, hogy azt a tevékenységet kielégítsd, a mi benned van, de nekem nincs módom rá. Nekem nem lehet elég annyi, a mi neked elég, mert nem asszony vagyok, hanem férfi.

— Ugyan ne prédikáljon nekem, — mondja az asszony, a ki nem is figyelt s csak az utolsó mondatot értette meg. — De sokszor a szememre hányja, hogy férfi. Mért vett el, ha annyira únja velem az életet? Nem is fog ez sokáig tartani. Megmondta a mama, de igaza is volt benne. A nagy szerelem kihalt, a szenvedély lehült, most aztán annál roszabb!

— A mama is beszélhetett volna okosabbat.

— Hallja, ne sértegesse a mamát.

— Ugyan, hát ne keserítsen el engem, hogy ennyire emlékszel arra az okosságra, a mit ő mondott, azokat meg, a miket én mondok, nem is hallod.

— Gorombáskodni tud! — görbíti le a száját az asszonyka; azzal kimegy, mert eszébe jut, hogy vajjon feltette-e már a konyhában a húst a Zsuzsi? Mert az, a milyen haszontalan, kitelik tőle, hogy még most sem tette fel. Sok baja is van egy asszonynak, csak a méreg eszi, akárhova néz. Úgy kell harczolni az urával is, a cseléddel is, mint az ellenséggel.

(Folytatása következik.)

GRÓF ANDRÁSSY KÁROLY, GRÓF ANDRÁSSY GÉZA FIATALON ELHÚNYT FIA.

AZ ANGOL UDVAR GYÁSZA.

Alig enyhült az a gyász, melyet az angol udvar Edvárd királyért viselt, újabb csapás érte. Fiatalon, férfikora delén halt meg rövid betegség után a mostani királyné fivére, *Teck Ferencz* herczeg. Az angol nemzet nemcsak a királyné fivérét gyászolja benne, hanem olyan egyént is, a ki személye egész sulyát latba vetve, minden kulturális és humánus mozgalmában legélénkebben részt vett.

Bennünket annyiból érdekel az elhunyt herczeg, mert ősei révén magyar vér folyt ereiben és rokonai jelenleg is hazánkban élnek. A legelső Teck herczeg gróf Rhédey Klaudinát vette feleségül s így a jelenlegi angol királyné is magyar nőt mondhat ősanyjának.

Az elhunyt Teck herczeg, Ferencz 1870-ben született január 9-én a Kensington palaceban, mint Teck herczeg és Adelaide királyi herczegnő — Viktória angol királyné unokatestvérének — második fia. A polgári és katonai iskolát Wellingtonban és Sandhurstban végezte, azután belépett az első dragonyos ezredbe. Itt gyorsan haladt, mert minden izében lelkes katona volt. Indiában, Egyiptomban és Dél-Afrikában teljesített szolgálatot, Transzválban, a burok elleni háborúban is kitünt.

1902-ben Teck Ferencz herczeg őrnagyi rangra emelkedve megvált a katonai szolgálattól. Ettől a pillanattól fogva szocziális, emberbaráti és ipari téren dolgozott. A legnépszerűbb emberek egyike volt, Anglia legjobban öltözködő férfiának és kitünő szónoknak ismerték.

Emberbaráti működését legfényesebben a Middlesex-Hospital hirdeti, az a kórház, mely London legszegényebb munkásnegyedében emel-

A KOLLÉGIUM ÚJ ÉPÜLETE.

A RÉGI KOLLÉGIUM, MOST KONVIKTUS.

GRÓF ZICHY JÁNOS MINISZTER MEGÉRKEZÉSE.

AZ ALAPKŐ LETÉTELE.

A SZÁSZVÁROSI REFORMÁTUS KÚN-KOLLÉGIUM ÚJ ÉPÜLETÉNEK FELAVATÁSA. — Jelfy Gyula fölvételei.

tetett, csaknem teljesen Teck Ferencz herczeg segítségével. Mint a kórház elnöke, ez év juniusában 500,000 koronát gyűjtött javára. Állandó irodája volt a kórházban, hová hetenként többször ellátogatott. Szinte személyes vezetése alatt állott az áldásos intézmény.

Halálának hirére gyűjtés indult meg a kórházban, a legnagyobb adomány egy pennyben (10 fillér) volt meghatározva. A betegek filléreiből (sok közöttük a csöppnyi gyerek) koszorút vettek a felséges pártfogó koporsójára. Így rótták le hálájukat pótolhatatlan elnökükkel szemben a Middlesex-kórház koldusnak is beillő betegei.

Sárosi Bella.

A SZÁSZVÁROSI REF. KÚN-KOLLÉGIUM ÚJ ÉPÜLETÉNEK FELAVATÁSA.

Október 31-én avatta fel díszes új gimnáziumi épületét s leplezte le halhatatlan érdemű néhai főgondnokainak gróf Kún Kocsárdnak és gróf Kuun Gézának emlékszobrait a szászvárosi Kún-kollégium. A kettős ünnepen ott volt gróf Zichy Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter és Molnár Viktor államtitkár, kik a magyar kormányt képviselték s velük közéletünk és társadalmunk sok kitünősége. Az új épület felavatását dr. Kenessey Béla erdélyi ref. püspök végezte; az építés történetét Simon Ferencz főgimn. igazgató ismertette. A második ünnep az új épület előtti téren, gróf Kún Kocsárd és gróf Kuun Géza szobrai előtt folyt, hol Csűrös Pál tanár mondott emlékbeszédet s a szobrokat a nagy számban megjelent küldöttségek megkoszorúzták.

A szászvárosi ref. Kún-kollégium egyike legrégibb tanintézeteinknek; kevés híján harmadfélszáz év óta áll fenn. Mint egyházközségi elemi iskola még a reformáczió idejében keletkezett; középiskolává Apaffy Mihály fejedelemsége alatt (1663) lett s hosszú ideig, mint a nagyenyedi főiskola partikulája, szerény anyagi eszközeivel is áldásosan működött s a hunyadmegyei nemességnek nevelője lett. Második alapítóját, újjáteremtőjét gróf Kún Kocsárdban találta meg. Hosszú volna elbeszélni 1832-től 1895-ig, gróf Kún Kocsárd 63 évig tartó főgondnokságának gondos és lelkes munkáját, felsorolni adományait. Hogy csak a legnagyobbakat említsük: a kollégium régi épületét két izben is bővíttette; az iskola közpénztárának 100,000 koronás alapot adott; 24 tanuló számára ösztöndíjat alapított; hagyományával teremtette meg a konviktust. A szellemileg és anyagilag felvirágzó, főgimnáziummá fejlődött iskola méltán nevezte magát róla Kún-kollégiumnak. Gróf Kún Kocsárd utóda gróf Kuun Géza lett, ki 1878-tól 1903-ig viselte főgondnoki tisztét s 1905-ig, haláláig tiszteletbeli főgondnok volt.

A két nagy szellem pártfogó gondjai alatt a Kún-kollégium annyira fejlődött, hogy régi kereteiből teljesen kinőtt. Épülete, melynek emelésén annak idejében Hunyadmegye rendjei és gróf Kún Kocsárd buzgólkodtak, szűk lett s az utóbbi évtizedben a kollégiumi előljáróság állandó gondja volt egy új, a fokozottabb igényeknek is megfelelő gimnáziumi épületnek emelése. A kollégiumi előljáróság s főkép Balog József kir. itélőtáblai biró főgondnok és Simon Ferencz főgimnáziumi igazgató szivós kitartásának, erélyének s a körülményeket felhasználni tudó ügyességének, valamint az összes illetékes tényezők jóindulatának sikerült az új építkezés anyagi alapját biztosítani.

Az új gimnáziumi épület emeléséhez a kebli alapokon kívül hozzájárultak: a szászvárosi ref. egyházközség azzal, hogy fejedelmi adományból származó központi fekvésű, terjedelmes első papi telkét méltányos árban átengedte; a vallás- és közoktatásügyi miniszter, ki első izben tornacsarnok építésére és telekvásárlásra 70,000, majd gimnáziumi építkezésre 170,000, összesen 240,000 koronát adott; végül a szász nemzeti egyetem, mely 1906 decz. havában Nagyszebenben Thalmann Gusztáv szász gróf elnöklete alatt tartott közgyűlésén a Hétbirák erdejének eladási árából Simon Ferencz Kún-kollégiumi igazgató, szász egyetemi képviselő felszólalására régebbi 6000 K évi segélye mellé 30,000 K évi állandó és vissza nem vonható segélyt szavazott meg. E nagyszerű adomány tette lehetségessé — a magyar államnak készségesen vállalt jótállása mellett — nagyobb, törlesztéses kölcsön felvételét s így az új gimnáziumi épület felépítését, valamint a régi épületnek mintegy 190 tanuló számára kényelmes internátussá való alakítását.

Az impozáns és minden izében modern gimnáziumi épületet Herczegh Zsigmond budapesti építész tervei alapján Kotsis Lajos aradi építész emelte.

Gróf Kún Kocsárdnak és gróf Kuun Gézának az új épület előtt felállított mellszobrait, melyeknek költségeit a Kún-kollégium és az Erdélyi magyar közművelődési egyesület országos adakozás útján gyűjtötték, Horváth Géza fiatal művészünk készítette.

Dr. Nagy Sándor.

ÖTVENKETTEDIK ÉVFOLYAM. 27—28. SZÁM. 1928. JÚLIUS 15.

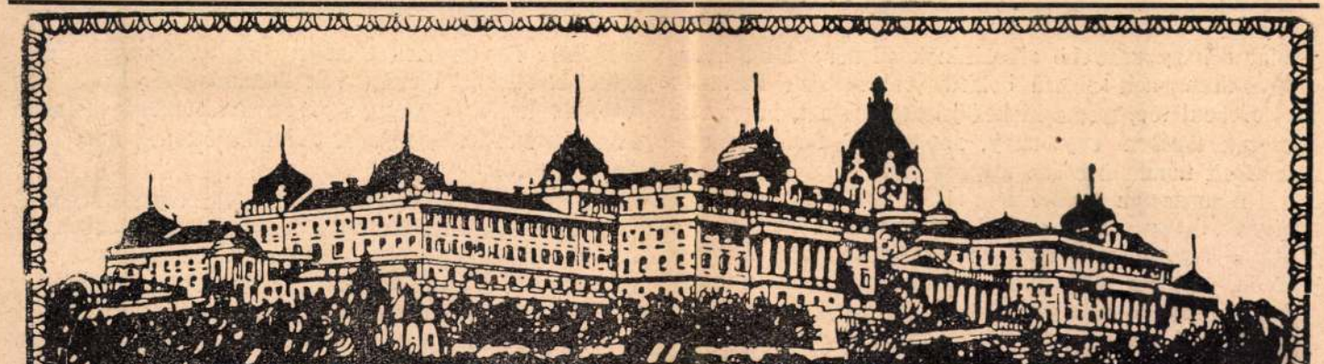

ÉPITŐ IPAR
ÉPITŐ MŰVÉSZET

A budapesti építőipari szakmák ipartestületei, az Építőmesteri Képzettség megvizsgálására szervezett bizottságának hivatalos lapja

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő. Egyes szám ára 0.80 P — Postacsekkszám 49197. Hirdetési díj: $^m/_m$-kint 0.20 pengő

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. FÁBIÁN GÁSPÁR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST, I., MÉNESI-ÚT 7/c TELEFONSZÁM: JÓZSEF 432—95.

Baumgarten Sándor
1864—1928 május 31

Mély elfogódottság vett erőt rajtam, mikor a váratlanul elhunyt Baumgarten Sándorra gondolok, aki a törhetetlen erőnek, alkotóvágynak és képességnek kimagasló típusa volt a magyar ugaron, aki egymagában annyit alkotott, mint 10-en mások együttvéve, aki meghalt, anélkül, hogy valaki tudta volna, hogy egyáltalán beteg volt-e, akit eltemettek úgy, hogy a kartársak egyeteme tudomást sem vett róla, akinek elhunytáról még a szaklapok is csak pár rövid sorban számoltak be, ha egyáltalán beszámoltak.

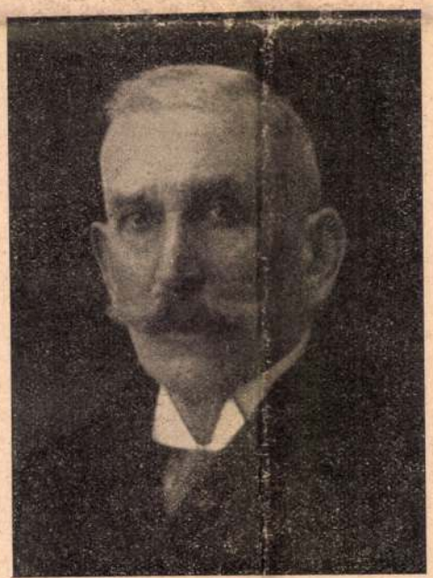

Baumgarten Sándor † 1928. május 31.

Micsoda tragédia az, — nem Baumgarten Sándor személyét tekintve, hanem *a magyar alkotó egyéniség szempontjából*, — hogy azt, aki egy életet töltött pihenés nélküli munkában, aki a magyar földet az alkotások ezrével — a szó legszorosabb értelmében — hintette be, azt még csak el sem parentálja, de senki.

Érzitek-e, kartársak, az *építész* tragédiáját, melyet oly gyakran hirdetek e lap hasábjain, melyet egy igen derék, igen munkás alkotó-zseni úgy fejezett ki előttem, hogy „minden építész kivétel nélkül a szegények házában fejezi be életét." Goldolkodjatok, testvérek és rájöttök, hogy ennek a sötéten ítélő kartársnak, ha nem is szószerint, de mennyire igaza van.

Igen, Baumgarten Sándor tragédiája is ezt igazolja. És én itt nem azt nevezem tragédiának, hogy egy erős ember 64 éves korában a műtőasztalon kiszenved, hanem sokkal inkább abban találom a tragédiáját, hogy úgy elfeledték, mintha csak egy egyszerű nyárspolgár lett volna.

Ha e lap szerkesztése sok gyötrelmet is okoz néha nekem, látva a kartársak hihetetlen közönyét, mégis megnyugvás kél szívemben, mikor látom, hogy egyedül e lapnak jutott az a kötelesség, hogy építész nagyjainkat, a feledés homályából kimentse az utókor számára, hogy azok ismerni és megbecsülni tudják azokat, akik a magyar géniusz csodálatos tüze folytán alkotó munkára hivattak el szegény hazánkban.

Ezért esik jól nekem írnom Baumgarten Sándorról, mert úgy érzem, kötelességet rovok le nemcsak *Vele* szemben, de az alkotó kartárssal, az *„Építész"*-szel szemben is. Én Baumgarten Sándorral tulajdonképen nem a barátság mezején, hanem ellenkezőleg, a munka tüzében ismerkedtem meg,

STADLER MIHÁLY R.T.
DRÓT-SZÖVET-FONAT-KERITÉS · VI., TERÉZ-KÖRÚT 43. TEL.T. 147-79-203-71

mint néhány nagyobb alkotásának ellenőre. Mint ilyen, épen tisztemnek szigorú betartásával, sokszor kerültem vele ellentétbe, mégis ki kell jelentenem azt, hogy eme harcok tüzében egy nagy, nemeslelkű férfiú jellemvonásait tanultam benne megbecsülni.

Baumgarten Sándor nem abban volt nagy, amit úgy hívnak, hogy „építőművészi teremtőerő", nem volt ő úttörő nagy mester, mint *Feszl* Frigyes, vagy *Lechner* Ödön, azonban nagy volt abban, hogy amit a nagy mester megálmodott, azt ő, mint művezető építész valósággá varázsolta, megépítette, örökbecsű emlékké tette.

Nem véletlen az, hogy épen *Lechner* Ödön neve jött tollam alá, aki Baumgarten Sándorral több ízben együtt dolgozott, vagy nem feledhetetlen érdeme-e az elhunytnak a Tudomány Egyetem központi épületének felépítése, mely szintén csak tervben állt rendelkezésre, de melyet az Ő vasenergiája megvalósuláshoz segített, oly szépen, hogy ez az épület Budapest egyik legszebb dísze, melyet nem méltatunk eléggé szűkös elhelyezése miatt.

Lapunkban leközlöm alkotásainak jegyzékét, melyet ő maga állított össze a háború előtti művei alapján, mely kell, hogy csodálattal töltsön el minden magyar kultúrembert. Íme, egyetlen egy magyar építész mennyit dolgozott, mennyit fáradt, mennyit küzdött, soha nem panaszkodva, soha nem megtörten, pedig kevés építésznek jutott osztályrészül annyi kellemetlenség, annyi gáncs, annyi megaláztatás, mint épen neki, akinek mint pozitív alkotótehetségnek, annyit köszönhet a magyar haza.

Igen, én Baumgarten Sándorban a nagy, a csodálatos *művezető-építészt* bámulom, aki százakra menő épülő objektumot tart a kezében, visz a megvalósulásra. És amint a jegyzék igazolja, nem kis, apró-cseprő épületekről van itt szó, nem az általa készített és ezért sokat gáncsolt falusi mintaiskolákról, melyek e jegyzékben nem is szerepelnek, számos nagy monumentális középületek egész garmadájáról, melyek az Ő nagy alkotó készségét hirdetik.

Még a békében tette előttem egyszer azt az akkor túlzásnak hitt kijelentést, hogy nincsen az országnak (Nagymagyarországnak) olyan városa, faluja, ahol neki nem volna valami alkotása. Most, hogy olvasom ezt a szédítő „jegyzéket" és tudom, hogy a kultuszminisztériumnak, a nagyszerű *Kertész—Sváb—Jakabffy* triász előtt, ő volt az iskola tervezője, igazat adok az elhunytnak.

Ő még a régi vágású építészek közül való volt, tervező és kivitelező egy személyben. Tehát műveinek nagy részét nem csak tervezte, hanem tényleg maga fel is építette. Tehát nem csak mint tervező-művezető építész tartja a rekordot, ha szabad így kifejeznem magamat, hanem mint vállalkozó is, mert alig van és volt e téren is, aki többet alkotott volna nálánál.

Hogy Baumgarten Sándort, aki tényleg egy nagy értéke volt a magyar ugarnak, mégis alig ismerték, most hogy meghalt, még csak el sem parentálták, az okát keresvén, ugyancsak nagy alkotó készségében vélem azt feltalálni. Nem abból a szempontból, hogy az alkotó embert az irígyei számából lehet megítélni, hogy azt, aki dolgozik, azt ritkán szeretik, különösen a kollégái, — hanem igenis, abból indulván ki, hogy az alkotó ember nem ér rá mással sokat törődni, mint a saját dolgaival. Valóban, Baumgarten Sándort soha nem lehetett semmiféle gyűlésen, ülésen, időtfecsérlő megbeszéléseken, tüntetéseken, kartársi összejöveteleken látni, mert ő mindezekre nem ért rá, pedig nagy kár a köz számára, mert az ő pompás, logikus, éles gondolkodása és ítélete sok nehéz ügyben talált volna megoldást.

Mert Baumgarten Sándor okos ember volt. Sok építés-bizottsági ülésen volt alkalmam őt hallgatni s valóban ritkán élveztem a pillanatnyi nehézségek feletti kibontakozás okos, sokszor zseniális ötleteit, mint épen az ő ajkairól.

Nem sokat teketóriázó, rendkívül tapasztalt, higgadt és derűs felszólalásai a legnehezebb ügyekben kibontakozást idéztek elő. Valóban kár, hogy a köz számára ezeket a tulajdonságait nem gyümölcsöztette.

Mint ember, kedves, szeretetreméltó, barátságos, jószívű volt. Nem bántott soha senkit, de magyarosan megmondta a magáét. Szeretett jól és előkelően élni és ehhez nagy jövödelme tápot is adott, ámbár én úgy tapasztaltam, ő soha sem feledte el azt, hogy egy igen szegény, igen egyszerű kis falusi gyerekből lett a kultuszminisztérium közalapítványi igazgatójává.

A lósportot nagyon szerette. Szép hátaslovakat tartott. Mikor azután a háború után — melyet kezdettől fogva, mint önkéntes huszárkapitány végigharcolt — nem volt keresete, szép négy fekete hátaslovával temetési vállalatot nyitott. Mindenesetre ez is az ő bámulatos üzleti józanságára példa, mely oly nagyon hiányzik a magyar emberekből.

Életét példaképen kellene odaállítani, hogy íme, a bátor nem törik meg a sorscsapások alatt, hanem új horizontok felé tekint és új életpályákat választ és alapít meg önmaga és hozzátartozói számára. Emlékezünk még, hogy a háború vége felé nem volt liszt az országban. Mit tett Baumgarten Sándor? Felcsap malomtulajdonosnak. Nem sír, nem könyörög, nem — no, hogy is hívták csak — batyúz lisztet és élelmiszert, hanem alkot és teremt magának és másoknak.

De ő mindenhez gyűjtő szenvedéllyel bírt. Nem csak egy, de az ország több részén hoz üzembe elpusztult malmokat és ad kenyeret másoknak és önmagának. Mikor az építkezés a tőzsdei bukások után újból megindul, Baumgarten Sándor egyike az elsőknek, aki részt vesz az állami kölcsön akció építkezéseiben. Igaz, hogy erre szomorúan ráfizetett, de az alkotó vére nem nyugszik és a fővárosnak egy csomó új lakást teremt.

Én Baumgarten Sándort csak úgy kívülről ismertem és íme, mennyi érdekes, tényleges értéket láttam meg benne. Úgy érzem, az ő alakja regénytémába való volna.

Egyszer a háború után felkeresett, hogy lapomban egy akciót szeretne indítani, a műszaki társadalmi élet megteremtése érdekében. Egy műszaki, speciál építészi, tanácsadó iroda lebegett szeme előtt olyan formán, mint ahogy ügyvédi tanácsadó irodák vannak, ahol a nagyközönség minden ügyes-bajos dolgában felvilágosítást nyerhetne.

Nem is olyan rossz ötlet, érdemes felette gondolkodni.

Nagyon büszke volt balatonföldvári nyaralójára és jachtjára. Többször találkoztam vele, hajóskapitányi kosztümben, boldog megelégedettséggel arcán. És csodálatos, mindig arról beszélt, hogy milyen szegény gyermek volt ő még technikus korában is.

Szegény jó Baumgarten Sándor. Egyszerű puritán, dolgos, folyton tevékeny lelkületed végre is a magyar ugart gyarapította az alkotások ezreivel és így soha nem múló hálával kell, hogy visszatekintsen reád mindenki, aki az alkotó munkát becsülni tudja széles e hazában. Minthogy oly színtelenül, oly dísztelenül, oly hangtalanul, oly váratlanul, kartársaid oly közömbössége mellett távoztál örök lakodba, úgy éreztem, szerény lapom révén kötelességem nagy alkotó egyéniségedet a jövő

KRAYER E. és társa

Főüzlet: BUDAPEST, Váci-ut 6., Frankl vasudvar, nyugoti pályaudvar közelében

TELEFON TELEFON

FIÓKÜZLETEK: Budapest, VII., Akácfa-u. 64. Király-u. sarkán, VII. Rákóczi-ut 50. Erzsébet körut sarkán, IX., Kalvin-tér 7. Lónyay-u. sarkán.

Festék-, kence- és lakkgyár

Földfestékek, mosható, az időjárásnak jól ellentálló homlokzatfestékek, olaj-, szab, kátrány festékek, tetőlakk, carbolineum és összes e szakba vágó cikkek építőmesterek, téglaégetők, mező gazdaságok és ipari vállalatok részére.

megyei államépitészeti hivatal által készittesse el és azokat mielőbb terjeszsze fel.

A békéscsabai munkáshazak épitését a tavasszsal megkezdik. Egyelőre 170—180 munkásház fog épülni, melyekre legközelebb árlejtést fog kitüzni Békésvármegye törvényhatósága.

Iskola epités Aradon. Arad város tanácsa elhatározta, hogy az uj elemi leányiskolát a Kossuth-utcában levő Nikolics-féle telken épitteti fel. Az épitési költségekre 120.000 koronát irányzott elő a tanács.

A szekszárdi polgári leányiskola épitését B e r é n y i Ignác budapesti épitőmester kapta meg, ki a 120.064 koronával előirányzott épitkezésre 4% felülfizetéssel pályázott.

Utcák burkolása Mohácson. Mohács község elöljárósága a folyó évben nagyobbszabásu utca burkolást végeztet. Aszfalt burkolatot létesittett a Szentháromság-, Nádor-, Király- és Kardos utcában valamint a feledi Dunasoron. Az aszfalt burkolattal ellátandó utcák hossza 3·2 km. Az utcákból kikerülő cyklopsköveket a mellék utcák burkolásánál fogják felhasználni. A Margitta szigeten átvezető községi utat müuttá épitik ki mintegy 16 km. hosszuságban. A terveket most készitik és kivitelre április havában kerül sor.

Polgári fiuiskola és internátus épitése Szilágycseh községben. A Szilágycseh községben emelendő polgári fiuiskola és internátus épitésénél teljesitendő épitőipari munkákra árlejtés van kitüzve. Az ajánlatokat a vallás- és közoktatásügyi ministerium segédhivatali főigazgatójánál f e b r u á r 22-én déli 1 óráig kell be adni. Az épületek H e r e z e g h Zsigmond budapesti müépitész tervei szerint fognak épülni.

Az Ujkomarom államason létesitendő vizmü vizvezetéki és gépészeti berendezésének előállitásával a máv. igazgatósága T ö r s és O r m a i budapesti céget bizta meg 29.224 kor. 60 fillér vállalati összeg mellett.

Fővárosi hirek.

Állványhid. A Magyar Mérnök- és Épitészegylet hétfői épitész szakosztályának ülésén F l e i s c h l Róbert vetitett képekkel kisért előadásban bemutatta K e m é n y Gyula elmés állványhid szerkezetét, mely a legkomplikáltabb terhelési és áthidalási viszonyoknak megfelelően a rácsos hidszerkezetek elve szerint igen egyszerüen összeállitható. Legközelebb talán módunkban lesz a praktikus szerkezetet bővebben ismertetni.

Kitüntetés. Ő felsége a király F o d o r Istvánnak, a budapesti általános villamossági részvénytársaság vezérigazgatójának, az elektrotechnikai ipar terén szerzett érdemei elismeréseül, a magyar királyi udvari tanáscosi cimet dijmentesen adományozta.

A főváros középitési bizottsága e hó 15-én R ó z s a v ö l g y i Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tartott. A tárgysorozat első pontját dr. Bihari Mór ismert inditványa képezte a Margithidon a gyalogutnak a kocsiuttól korláttal való elválasztása tárgyában. Ezt az inditványt az ügyosztály javaslata értelmében, az inditványozó dr. Bihari Mór, továbbá E c k e r m a n n Ede és F r e u n d Vilmos hozzászólása után a bizottság mellőzte. Freund Vilmos azt inditványozta, hogy a tanácsot kérjék fel, tegye tanulmány tárgyává, nem lehetne-e a bajokon oly módon segiteni, hogy a mostani gyalogjárókat hozzácsatolnák a kocsiuthoz és konzolokon uj gyalogjárót létesitenének. Eckermann Ede felvilágositó szavai után a bizottság a kérdés ilyetén megoldásához sem járult hozzá. — Az e l s ő f i u m e i a s z f a l t g y á r r. t. próba burkolatra kér engedélyt. A bizottság javasolja, hogy a gyárnak engedjék meg, hogy a Király-utcában a Lövölde-tér felé eső részen próbaburkolatot lerakjon. — Az ügyosztály javasolja, hogy a külső Váci-uton, a csavargyár és körvasut által határolt telken 800 négyszögölnyi területen gyermekjátszóhelyet rendezzen a főváros. Dr. S á m u e l Lázár hiányosnak mondja az ügyosztály előterjeszlését és kevesli a megjelölt területet. Uj előterjesztést kiván. A bizottság többsége az ügyosztály javaslatához csatlakozik. — A királyi várpalota telkei egy részének telekkönyvi rendezése tárgyában a bizottság az ügyosztály előterjesztését elfogadta. — Több folyó és kisajátitási ügy elintézésével az ülés véget ért.

A modern portál és kirakatról e hó 25-én este 6 órakor a Magyar mérnök és épitészegylet nagytermében S o m o g y i Károly mérnök, a „Luxfer-prismagyár" cégvezetője felolvasást fog tartani. Az előadás során mintegy 35 vetitett képben bemutatásra kerülnek a bel és külföldön létesitett legujabb modern áruházak felvételei. Az előadás iránt érdeklődők meghivó iránti igényüket a felolvasónál (V., Visegrádi-u. 14.) is bejelenthetik.

Kinevezesek. A kereskedelemügyi m. kir. minister P o l i n s z k y Emil műszaki tanácsost, a kassai államépitészeti hivatal főnökét a kőmüves, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Kassán szervezett bizottság elnökévé és D o b i s z Jenő Pozsony városi főmérnököt a kőmüves, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Pozsonyban szervezett bizottság tagjává nevezte ki.

Az „Epitészbál" rendező bizottsága e hó 9-én tartotta meg ismerkedési estélyét a Drechsler vendéglő emeleti külön termében, amelyen a diszelnökség és az elnökség teljes számban jelent meg. Örömet keltett az elnökségnek az a jelentése, miszerint S z t e r é n y i József államtitkár megigérte a bálon való részvételét. A bál diszelnöksége és elnöksége is végleg megalakult Szterényi József államtitkár védnöksége alatt. A rendező bizottság a meghivókat már széjjelküldte és kéri azokat, akik arra igényt tartanak, hogy ezt a bálbizottság titkárságánál (Rákóczi-ut 30. I. 7.) jelentsék be. Ugyanott válthatók a belépőjegyek a meghivó előmutatása ellenében.

Dohányjövedéki javak fuvarozása. A dohányjövedéki javaknak Budapesten 1909—1910. években leendő helyi fuvarozását S c h ö n Ignác budapesti fuvaros kapta meg.

A Magyar Keramiai-Gyár Részv.-Társ. Budapesten

Iroda: VIII., József-körut 14. Telefon 52—74.
Keramit- és téglagyár: X., Óhegy. Telefon 53—09.

Ajánlja Rost Ottó mérnök és a keramit feltalálójának személyes vezetése mellett gyártott KOCSI-UT, JÁRDA és UDVAROK burkolására kitünően elismert

keramit köveit és keramit-lapjait,

közönséges fali, üreges, tartány-boltozó (ravers), ék, padlás, burkoló és sajtolt kémény-tégláit.

Kivánatra a keramit-burkolással járó munkálatok is elvállaltatnak.

Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

Rosiváll Ferenc

mérnöki műszaki és vállalati irodája
Budapest, VII., Nagydiófa-utca 10. sz.
Beton és vasbeton épitkezések
u. m.: hidak, csatornák, viztornyok, gépalapzatok, vizi erőmüvek, zsilipépitések, turbina telepek kivitele a modern technika vivmányainak megfelelőleg.
Tervezések és véleményadások.

UJLAKI TÉGLA- és MÉSZÉGETŐ R. T. BUDAPEST.

Központi iroda: V., Akadémia-utca 9.

Telefon szám 74—30 és 74—31.

Tetőcserépgyára szállit: géppel gyártott, tehát egyenletes, vizhatlan, fagyellenálló **hódfarku-, hornyolt és francia-tetőcserepet** valamint az ezekhez szükséges szegélycserepet nagy választékban. — Bármely vasuti vagy hajóállomásra versenyképes!!
A m. kir. József-müegyetem 40/1901. számu hivatalos bizonyitványa szerint ezen gyártmány **fagyellenállónak** bizonyult.

Dunakotrási vállalata szállit: bárhová hajón vagy vasuton, ugyszintén helyben dunakavicsot utépitéshez és betonmunkákhoz. Apró kavicsot aszfaltgyárak részére és rostált dunahomokot.

Téglagyára szállit: Szárazon sajtolt falburkoló disztéglát (Verblender), falburkoló lapokat, szabadalmazott „Reform" válaszfaltéglát, vastartó-, burkoló és üreges téglát, valamint leghordképesebb falitéglát, továbbá kéményléglát kerek kéményekhez.

Terméskőbányáiból szállit: Követ cyklopfal épitéshez és alapozásához; zuzott követ betonmunkákhoz és utépitéshez.

Mészégető-telepe termel: budai zsiros meszet.
Mühabarcsgyára termel érdes dunahomokból készült mühabarcsot.

Légszesz-önfejlesztő vihar-fáklya vihar-égővel!

Minden szabadban végzendő munkálatnál és erős léghuzamos helyiségben.

Erős szerkezet!

A láng szabályozható, a legnagyobb szélben sem alszik el.

1 darab ára
6 koronától
12 koronáig.

SZÁNTÓ MÓR
Budapest, VII., Akácfa-utca 59.
TELEFON 20—96. (Lambrecht)

Ajánlható cégek:

GUTTMANN BENEDEK
papir áruháza
Budapest, IV., Muzeum-körut 3.
— a „Királyi József Müegyetem" átellenében. —
Speciális üzlet épitészeti-, mérnöki-, műszaki- és vasutépitészeti nyomtatványokban.
Állandó nagy raktár rajz-, kender- és vászonra huzott rajzpapirokban, ugyszintén másoló-, fénymásoló-papir és másoló-vásznakban. Rajzeszközök gyári főraktára, valódi svájci, valamint eredeti Richter és Riefler leghiresebb gyártmányokban.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve.

SZABÓ KÁROLY
ASZTALOS ÜZLETE
Bank, iroda, boltberendezés különleges készitője, elvállal minden e szakmába vágó szolidabb kivitelü munkákat.
Budapest, VII., Izabella-utca 5. sz.

GERENDAY A. ÉS FIA
Akad. szobrász. Első orsz. szabadalmazott
siremlékmű gyárosok.
Főraktár: Budapesten, Rákóczi-ut 90.
Vidékre rajzokat és vázlatokat dijmentesen küldünk.
Telefon szám 63—30. Telefon szám 63—30

HUSZÁR A. Budapest, V., Gresham-palota
(Mérleg-utcai oldal) Telefon szám 81—08.
a főváros legmegbizhatóbb irodája.
Lakások, butorozott szobák és bérhelyiségek azonnalra is.
Üzletek vétele és eladása
Állásközvetités ingyen, minden jutalék nélkül, a legbiztosabb, legmegbizhatóbb, reális hirdetési alapon. — Válaszbélyeg.

UHR SÁNDOR
VILLAMOS MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., József-körut 14.
TELEFON 111—59.

Villamos világitás, erőátvitel, jelző csengők, távszólók és villámháritók berendezései a legmesszebb menő jótállás mellett készittetnek. — Ivlámpák, motorok, távszólók és csengők karbantartása. — Csillárok átalakitása és csiszolása. — Villamos készülékek és anyagok raktára. — Wolfram lámpák kaphatók; 70% áram megtakaritás.

MACHÓ JÓZSEF építőmester és **MOLNÁR SÁNDOR** építész

Építőmesteri-szakiskolája

TELEFON 159—08. **Budapest, VII., Rákóczi-ut 78., II. em. 9.** TELEFON 159 08.

Előkészit szakvizsgákra: kőmives-, kőfaragó-, ács- és építőmesteri-tanfolyammal.

MUZSIK P. PÁL

képkeret és épület üveges vállalata.

Elvállal: mindennemü épület üveges munkálatokat; készit kép és tükör kereteket, valamint aranyozásokat minden stylben.

BUDAPEST, VIII., GYÖNGYTYUK-U. 6.

ELSTER S.

LÉGSZESZGYÁRI SZÜKSÉGLETEK GYÁRA
Erzsébetfalva, Soroksári-ut 55.

Gyártási ágak:

Nedves és száraz légszeszmérők, többféle typus szabadalmazva; a legjobb anyagból, több évi jótállás. Gázautomaták, nedves és száraz szerkezettel, bármilyen légszeszára beállithatók. Gázszivógépek (Exhaustor) teljes felszereléssel. Állomási légszeszmérők, fetszés szerinti nagyságban. Tisztitó berendezések, Jäger-féle szabadalom szerint. Városi nyomás szabályozók, suly és automatikus megterhelésre. Önműködő nyomásmérők, szivás és nyomásra, csinos kiállitásban, kézben vihetők. Különleges nyomásmérők (Manometer) állandó vizszinnel. Fényvizsgálati müszerek és kellékek. Gáztőző- és fütőkészülékek, vasalók, takaréktüzhelyek.

BEKE LAJOS

gépész-, épület- és műlakatos

Budapest, Ferenc József-rakpart 19. (Lyka-féle ház).

Elfogadok mindennemü lakatos munkát a mai modern kor igényeinek megfelelő kivitelben. Csiga lépcsők készitését és épületek teljes felszerelését, ugymint keritést és façon ablakokat bármely kivitelben. Több éven át elsőrendü vasgyárak részére és vasutépitésnél nagyobb szabásu munkákat elismeréssel végeztem. Elfogadom sodrony keritések és vaskapuk készitését.

„HUNGÁRIA" ASZFALT IPAR ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALAT

SZIRMAI ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII, ERZSÉBET-KÖRUT 48.

Aszfalt-masztixfőző és bitumenfinomitó-gyár.
Járdák, kocsiutak, átjárók, udvarok, kapubejáratok stb. :: :: készitése természetes aszfaltból. :: ::

PIQUET K. és LAJOS

ÉPÜLET BÁDOGOS, LÉGSZESZ, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, CLOSET, FÜRDŐK ÉS HÁZISÜRGÖNY BERENDEZÉSI VÁLLALAT

BUDAPEST, VIII., FECSKE-U. 18.

TELEFON: 68-99.

Izzólámpa raktár. Valódi Auerégők kaphatók.

Telefon: 69—91.

Schrettner Ede

elektrotechnikai vállalata
Baross-utca 5. (Calvin-tér közelében.)

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugymint: **házicsengő-, telefon-, villamosvilágitás-, ivlámpák-, motorok- és dinamók** szakszerü és lelkiismeretes szerelését és javitását

Szerelési anyagok raktáron.

Szolid munka. — Házak jókarban tartása.

Legmegbizhatóbb a hatóságilag bejelentett

Építőmesteri-tanfolyam

:: Előkészit szavatosság mellett a legrövidebb idő alatt :: az **épitőmesteri, kőmives és ácsmesteri vizsgákra.**

Beiratkozni a januári curzusra már most ajánlatos

!! Minden jelentkező dijtalanul !! kapja a 120 drb. rajzmű-tananyagot.

Kimerítő ismertetőt készséggel küld:

MACHÓ JÓZSEF épitőmester, Budapest, VII., Thököly-ut 34. sz.

TELEFON 89—43. **TELEFON 89—43**

Varga István

Eszlingeni faredőny, jalousia és vászonredőny gyártása.

VI., EÖTVÖS-UTCA 23/b.

Javitásokat és jókarban tartást, valamint diszmű butor-asztalos munkákat jutányos árban elvállalok.

SIROKY PÁL

épitési, beton és terrazzó-vállalkozó.

Elvállalom cement- és keramit-lap fektetését, kanális épitését és minden e szakmába vágó munkákat a legjutányosabb árak mellett.

Speciálista **cement-jászol** épitésben valamint **teljes-tehenészet** berendezésekben.

BUDAPEST,

IX., MESTER-UTCA 32. SZ.

Vidéki uradalmi megbizások gyorsan eszközöltetnek.

Schläffer Nándor

ácsiparos

Budapest, VII., Columbus-u. 12.

KORNFELD ÁRMIN

épület, diszmü bádogos és ércnyomó mühely

IRODA: KISPEST, BOCSKAI UTCA 5. SZ

Gyártelepekhez szükséges bádogosmunkákban specialista. Vidéki megbizások árfelemelés nélkül elfogadtatnak.

LIFT

Haverland Antal, Budapesten, VIII., Nap-utca 22. Telefon 29—66. — Gyárt: személy-, teher-, ételfelvonókat és vasszerkezeteket minden kivitelben.

SZELLE K.

BUDAPEST, VII. ker., Sip-utca 22. sz.

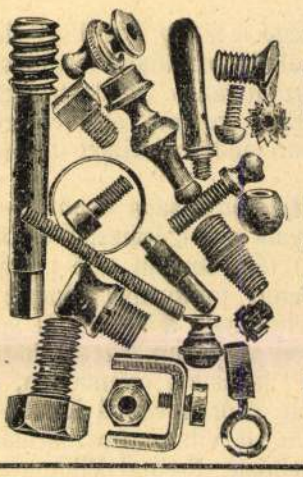

Mindennemü fémcsavarok, öntött, esztergált, préselt áruk és forrasztók.

Légszesz- és villanyvilágitási cikkek raktára nagyban és kicsinyben.

Lefelé égő modern égők és lámpák.

Munkácsy Gyula

lakatosmester

Budapest, VI. ker. Király-utca 102. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb szerkezetü kémény és szellőztető tolóajtók készitője. (E számunkban foglalt hirdetésére e helyen is felhivjuk olvasóink figyelmét.)

Marady Vilmos

épület- és műlakatos

Budapest, V., Arany János-utca 20.

Elvállal gáz- és vizvezeték felszerelést, villanyvilágitás és villanycsengő felszerelését, jókarbantartását, valamint mindennemü lakatos munkákat és javitásokat a legolcsóbb árban.

Vasbetonszerkezetek elkészitését elvállalja

Gerstenberger Emil épitőmester

(Mészáros és Gerstenberger cég)

Budapesten, VII., Thököly-ut 77.

Vasbetonfödémek 15 m. fesztávolságig, szabadon felfekve; vastartók, vasoszlopok, falkapcsok fölöslegessé válnak — Korlátlan hordképesség. Leggyakorlatibb térkihasználás. — Teljesen hangelszigetelő. Egész épületek elkészitése vasbetonból, közraktárak, áruházak, gyári épületek gabonatárházak, lépcsők, hidak csatornák, vizi-épitkezések, viztartányok, alapozások készitése. **Tetemesen olcsóbb és müszakilag tartósabb mint vastartók közötti boltozat.**

— TELEFON 56—81. —

Müller és Hahn

ÉPÜLET- ÉS DISZMÜ-BÁDOGOS, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-BERENDEZŐK.

Iroda és műhely: Budapest, Kis Diófa-utca 3/a.
Lakás: Damjanich-utca 36. sz.

Minden e szakba vágó javitások olcsón és pontosan eszközöltetnek. Házak évi karbantartása jutányos áron elfogadtatik.

Telefon 85—43. **Költségvetések ingyen** Telefon 85—43.

Telefon 54—98. **Telefon 54—98**

PASCHKA és TARSA

Budapest, X., Füzér-utca 35.

Acéllemez,- fa- és vászonredőnyök, napellenző-ernyők, lépcsőkovácsolt vasból, felülvilágitó ablakzáró készülékek, szinházi függönyök és kovácsoltvas tömegáruk gyára.

Elsőrendü minőségü **FALITÉGLÁT,**

Francia hornyolt
Szabadalmazott hornyolt és Hódfarkú } **tetőcserepet**

és különféle idomtéglát **szállit** bármely vasuti állomásra **Pallós Ignác**

tabi gőztégla-, cserép- és agyagárugyára Tab (Somogy m.)

Központi iroda: BUDAPEST, VI., Hajós-utca 9.

Fényképészet és müsokszorositás.

BIRÓ PÁL
Budapest, I., Uri-u 19.
Telefon szám 108—15

Elvállal mindenféle fényképészeti munkát és sokszorositásokat a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban.

ROSENBAUM IZIDOR

légszesz-, vizvezeték- és csatornázási vállalata

Budapest, VI., Izabella-utca 33. sz.
TELEFON 83—42.

637 Halálozás

férfi volt, a ki válság idején hűvös és bátor tudott lenni.

— Mi a kifogása, sir?

Ekkor meglátta, hogy a Lord Valleys kezében remeg egy ostya. De ez nem okozott neki lelkifurdalást. Ellenkezőleg olyan perzselő tekintet égett a szemében, a milyennel a Tudor-korbeli Cardinális nézhetett egy gyengeséget eláruló ellenfélre. Lord Valleys is észrevette a remegő ostyát s hirtelen megette.

— Nagyvilági emberek vagyunk, — szólt.

— Én nem, — felelt Milton.

Lord Valleys türelmetlenségének első valódi jelét odavetette:

— Nem bánom! Én az vagyok!

— Úgy?

— Eustace!

Milton térdét átölelve, meg sem mozdult a felkiáltásra. A szeme szakadatlanul ott égett az apja arczán. Lord Valleys megremegett. Milyen mérhetlenül mély érzések voltak ebben a fiúban, hogy az első parányi ellenkezésre így tudott nézni.

A czigarettás doboz után nyúlt s szórakozottan odatartotta a fiának, aztán hirtelen visszahúzta.

— Elfelejtettem, hogy te nem czigarettázol, — szólt; kivett egy szivart, meggyújtotta s komolyan szívta egy ideig. Egyenesen nézett maga elé, a szemöldei közt mély ráncz képződött, végre megszólalt:

— Úriasszonynak látszik. Egyebet nem tudok róla.

A Milton ajka körül mélyebb lett a különös mosoly.

— Miért kellene egyebet is tudnia?

Lord Valleys vállat vont. A filozófiája megkeményedett.

— Először, — szólt hidegen; azt hallottam, hogy elvált asszony. Azt hittem, te a válásra nézve az egyház álláspontján vagy.

— Nem követett el hibát.

— Tehát ismered a történetét?

— Nem.

Lord Valleys ironikusan s mégis bámulattal húzta fel a szemöldökét.

— Diszkréczió, a legtökéletesebb lovagiasság?

— Azt hiszem, — felelt Milton, hogy soha sem fogja megérteni a Mrs. Noel iránti érzésemet. Ez nem tartozik az Atyám látókörébe. Mindazonáltal ez az egyetlen érzés, a mellyel házasságra tudok gondolni és egészen bizonyos, hogy más iránt nem fogom érezni soha.

Lord Valleys újra azt a félelmes bizonytalanságot érezte. Igaz ez? És hirtelen úgy érezte; igaz! Az az arcz ott előtte olyan egyénnek az arcza volt, a ki hamarabb elég a saját tüzében, minthogy hűtlen legyen egy elhatározásához. És a dilemma mélységes komolysága hirtelen ránehezedett a lelkére.

— Ebben a perczben nem tudok egyebet mondani — mormogta s felállott az asztaltól.

(Folytatása következik.)

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Ádám János tomaji apát, a marczali egyházkerület volt esperese és Marczali papja 79 éves korában. — Ferentzy Bertalan prépost, szabolcsi főesperes, nagykállói plébános, 73 éves korában, Debreczenben. — Beniczei és micsinyei Beniczky Béla 73 éves korában, Budapesten. — Szántó Samu nyug. pénzügyminiszteri tanácsos, 70 éves korában, Pozsonyban. — Szabó István nyug. törvényszéki tisztviselő 72 éves korában, Révfalun. — Herczegh Zsigmond építész, 66 éves korában, Budapesten. — P. Jablonszky Kornél Szent-Ferenczrendi áldozópap, házfőnök, 62 éves korában, Bártfán.

Léczfalvi Bitay Sándorné szül. diószegi Erdődy Ida 65 éves korában, Gidófalván. — Özv. Mihájlovits Ignáczné, szül. Rosznagl Erzsébet 54 éves korában, Budapesten. — Özv. Nogáll Pálné, szül. Micheller Leontin 74 éves korában, Tiszaföldváron. — Özv. Gbach Gyuláné szül. felső és alsódobszai sztankóczi Sztankóczy Erzsébet 60 éves korában, Kassán. — Bredl Katóka, Bredl Sándor dr. miniszteri titkár leánykája, 9 éves korában.

Szerkesztői üzenetek.

Az utolsó mosoly. Imám, stb. Valamelyes routine van bennük, olyan ember munkái, a kinek van egy kis készsége a tollforgatásban, de egyelőre nem mutat igazi írói szellemet.

A bolond. Nem elég érdekes, nincs olyan mondani valója, a mely az olvasó figyelmét magára kényszerítené.

Lille. Bizony, a novella kezdetleges dilettáns munka.

Kis barátném halálán. Önképző körökben szoktak ilyeneket birálgatni s ott sem kedvezően.

Szonett. Épen a szonett lényege nincs meg benne: az elején szétterülő, a végén belső ritmussal összecsukódó mondanivaló.

SAKKJÁTÉK.

2912. számu feladvány Dr. Palkoska Emiltől, Prága.

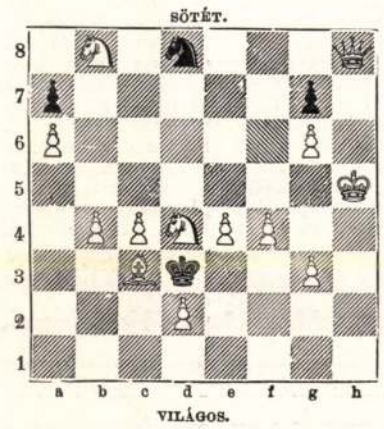

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 29-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Legyen mindenkinek elég szive, akkor elég szelleme is lesz.*

Felelős szerkesztő: **Hoitsy Pál.**

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11.

Lapkiadó tulajdonos: Frank lin-Társulat Egyetem-utcza 4.

Steckenpferd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. czégtől, Tetschen, a/Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend, szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőleyél!** Sok **legnagyobb** kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a czég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszertárakban, drogériákban, illatszerüzletekben, stb.

Hasonlóképpen kitünő Bergmann Manera liliomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitünő szer női kezek gondozására.

MARGIT-CRÉME

a főrangu hölgyek kedvencz szépitő szere, az egész világon el van terjedve. P ratlan hatása szerencsés összeállitásában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crémet utánozzák és hamisitják, tessék eredeti védjegygyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készitményért vállal a készitő mindennemü felelősséget. A Margit-créme ártalmatlan, zsirtalan vegytiszta készitmény, amely a külföldön nagy feltünést keltett. **Ára 1 K.**

Margit-szappan 70 fillér **Margit-pouder 1 K 20 f.**

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.

Kapható minden gyógytárban, illatszer- és drogua-üzletben

Bittner's Kiefernadel-Bad-Extract

Védjegy.

Ekivonat, mely tökéletesen koncentrált oldata a fenyő aetherbalzsamos-gyantás anyagainak, nagyon alkalmas langyos, erősitő és fájdalomcsillapitó kádfürdőkhöz és orvosok által gyermekek és felnőttek részére már több mint 20 év óta ajánltatik. Előnyösen hat a légzőszervekre, a testet erősiti és felfrissiti a testbőrt. Egy fürdőhöz 80 fillér. — Főraktár:

Védjegy.

Julius Bittner

es. és kir. udv. szállitó gyógysz.,

Reichenau, Nied. Öst.

Kérjen kifejezetten **Bittner készitményt, Reichenauból, (Nied. Öst.)** mert sok utánzat van.

Olvassa a hirdetéseket!

Catch-Catch

az előkelő körök uj sportjátéka

Külföldön óriási sikert aratott! Hölgyek és urak, fiatalok és meglett koruak kedvencz, testedző és szórakoztató sportja!

Szabadban ép ugy, mint fedett helyen játszható!!

Prospektust ingyen és bérmentve küld: **Kertész Tódor,** Budapest, IV., Szervita-tér; **Késmárky és Illés,** Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 12. és Dohány-utcza 22.; továbbá Temesváron: **Kecskeméti Lajos** és Fiumében: **C. Oberhofer.**

Képviseletek a külföld minden nagyobb városában.

Gothard Sándor

Diana Fegyver-atelier

Herény,

Szombathely mellett. (Vas megye.)

A. Jos. Decourny, Herstal és A., Leue & Co. Liège (Victoria Hammerles), világhirü és legelső rangu galamblövő és vadászfegyvereinek **egyedüli és kizárólagos** képviselete. **E. Bernard & Co. A. Defourny-Sevrin** luxusfegyvereinek állandó nagy raktára. **Mannlicher-Schönauer** Anticorro- Antinitesövü, Mignon távcsővel szerelt fegyvereknek állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától, **ejectorosak** 260 kor.-tól, Anticorro- és Antinitesövü fegyverek 400 kor.-tól minden árban. **A kontinens leggazdagabb luxusfegyverraktára.** Minden minőség állandó nagy készletben. Teljes garanczia. Minden fegyver pontosan belőve. Legjobb minőség.

Legolcsóbb gyári árak. Utolérhetlen olcsó.

Árjegyzéket tessék kérni.

Lohr Mária

(KRONFUSZ)

A fővaros első és legrégibb csipketisztitó, vegytisztitó és kelmefestő gyári intézete.

Gyár és főüzlet **VII., Baross-u. 85.**

Telefon: József 2—37.

Fiókok: II. ker., Fő-utcza 27. sz. IV. ker., Eskü-út 6. sz. IV., Kecskeméti-utcza 14. V., Harminczadutcza 4. sz. VI., Teréz-körút 39. VI., Andrássy-út 16. sz. VIII. ker., József-körút 2.

GANGLIONAL

a legjobb növényekből előállitott

TEA, háziszer

gyanánt

idegbetegségeknél

eredménnyel használható!

Ezen tea hatása: idegmegnyugtató, fájdalomcsillapító, vérképző, görcsöket meggátló, álmothozó, a testerőt és közérzést emelő és az emésztést is elősegiti. A valódi tea kizárólag csak a cs. és kir. udvari és főherczegi kamarai szállitónál,

JULIUS BITTNER

gyógyszerésznél

Reichenau Nied. Oest.

kapható.

Egy doboz ára használati utasitással 3 K. Beszerezhető gyógyszertárakban, ahol nem kapható, 3·— kor. előzetes beküldése mellett bérmentve a készitőnél.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Szerkeszti: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerü czikkeit ismert iróink irják. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágositást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A diszesen kiállitott lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szivesen küld Budapest, IV. ker., Egyetem-utcza 4. sz. (Franklin-Társulat.)

RENDELÉSNÉL SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

Budapest IV.

CHMURA

Ferenciek-tere 2.

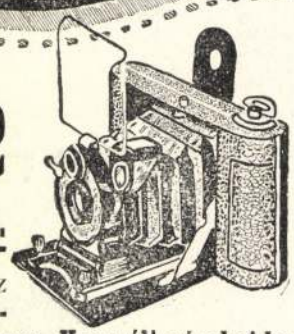

Icarette

a mellényzsebben.

Kezelésére öt percz alatt megtanitjuk. **Legujabb modell 58·50 Korona. Használt gépeket becserélünk. — Felvételeit kidolgozzuk. — Legujabb 15. fotóárjegyzék ingyen.**

Tartalmaz feltünést keltő ujdonságokat, reczepteket, stb. Látcsövek, autó- és védőszemüvegek, uti magasság- és légsulymérők, villamos zseblámpák nagy választékban

GRAMMOFON

és grammofonlemez

óriási választékban.

Készpénzfizetés ellenében gyári áron és mintegy 15% árfelemeléssel csekély havi

részletfizetésre!!

Eredeti «Angyal» védjegyü grammofonok lerakata.

ELEK és TÁRSA r.-t.

BUDAPEST.

Irodák V., Bálvány-u. 18. Uzlet VI., Andrássy-ut 1.

Legujabb kimeritő grammofon és emezárjegyzék ingyen és bérm.

BADEN

WIEN MELLETT.

PENSION MELANIE

1912-ben megnagyobbitva

Előkelő családi otthon, legszebb fekvés, a főherczegi villák közelében, előkelő konyha. — Kert. — Villamos, vasuti megállóhely. — Helyközi telefon 240. — Egész éven át nyitva. — Tulajdonos: **Melly Mayer von Maybach.** Prospektust küld Blochner J. hirdetője, Budapest, IV., Semmelweis-utcza 4. sz.

Kinek van szeplője?

Vagy bármely más folt, bőrtisztátlanság az arczán? Az használja teljes bizalomma Rozsnyay Szeráj arczkenőcsét,

mely egyedüli szer az arcz tisztátlanságai, szeplők, mitesserek, pattanások eltávolitására. Használatára az arcz pár nap alatt bársonypuhára és hófehérre változik. Egy kis tégely ára 70 fill., nagy tégely 1·40 K. Hozzávaló szappan ára 70 fill. **Nappali Szeráj créme ára 1 K. Szerén poudre, az arczporok gyöngye,** 1 doboz 1·20 K, fehér, rózsa, sárgás és testszinben.

Készíti: Rozsnyai M. gyógyszertára, Arad, Szabadság-tér 8.

Saját érdekében

tegyen egy kisérletet az uj szab. amerikai impregnált

FÉMTISZTITÓ KENDŐVEL.

Előnyei: Bárminő fémtárgy gyors és egyszerü kezelésben hónapokig tartó **tükörfényt nyer.** Minden eddigi tüzveszélyes folyékony fémtisztitót fölülmul. Sohasem szárad ki, nem koptat, nem horzsol, olcsó és gazdaságos. Ára **25** fill., **50** fill., és **1** kor. **Mindenütt kapható. — Kereskedőjénél kérjen ingyen mintát.**

FŐRAKTÁR: FORSTNER JÓZSEF GYÁROSNÁL BUDAPEST, IV. KER., REÁLTANODA-UTCZA 4. SZ.

Csak a hölgyeket érdekli!

Első magyar női egészségügyi és testápolási cikkek szaküzlete

KELETI J. Bpest, IV., Koronaherczeg-u. 14/16. sz. (Gr. Szapáry-udvar.)

A czég saját gyártmányu és külföldi különlegességei: Haskötők az összes altesti bántalmak ellen. Eredeti párisi füzők és melltartók éptermetüek részére, valamint kiegyenlitőfüzők ferde növésüek számára. Cs. és kir. szab. sérvkötők. Egyenestartók. Hygienikus havibajkötők! Gummiharisnyák. A legkiválóbb franczia és amerikai női óvszer különlegességek! Uj! Auto Vaginal Spray. Uj! Irrigátorok, bidék, valamint az összes betegápolási czikkek. — Csak szakavatott női kiszolgálás. — Mérsékelt és polgári árak!

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Herczegh Zsigmond

épitész, kir. fő-
mérnök

l.

MMÉÉvk

1934. 212. l.

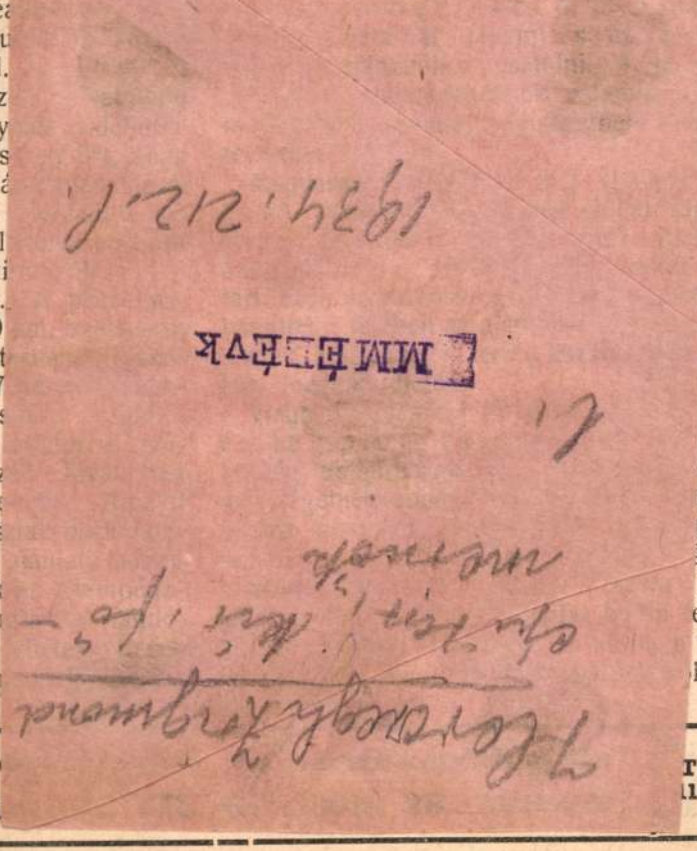

pitendo templom épitési munkálatainak
tására Dunaszentmiklóson a r. k. iskolá-
u g u s z t u s 22-én d. u. 4 órakor ver-
rgyalás lesz. Az ajánlatok fenti határidő-
éli 12 órájáig nyujtandók a szomódi r. k.
ia hivatalnál. Bánatpénzül az ajánlati
5%-a a szomódi r. k. templompénztárnál
helyezendő s az erről szóló elismervény
nlathoz csatolandó. A tervezet s a fel-
Szomódon a r. k. plébánia hivatalban
inthetők s ugyanott 5 koronáért meg-
ietők a munkakivonatok és ajánlati
ip.

. (B e t o n m u n k a.) Léva r.-t város a
ózi csatornának kibetonirozására 2620 k
ltséggel zárt ajánlati versenytárgyalást hir-
ajánlatok a u g u s z t u s 28-án d. e. 11
Léva r. t. város polgármesteri hivatalánál
dók be. Az ajánlathoz a vállalati összeg
ak megfelelő bánatpénz letételét igazoló
csatolandó, letétet Léva város pénztárá-
elhelyezni. A műszaki müvelet, szerződési
vállalati feltételek Léva r. t. város iktató
ában megtekinthetők s lemásolhatók.

s. [Pozsony m.] (T e m p l o m b ő v i t é s
e l y r e á l l i t á s) A hidasi plébánia-
m kibővitése és helyreállitása részben a
n végzendő, részben a jövő év tavaszán;
ek tervezete és költségvetése a hidasi
ia hivatalban Hidas (Éberhard mellett)
thető. Felhivatnak vállalkozók, hogy ajá-
a u g u s z t u s 20-ig a hidasi r. kath.
a hivatalban nyujtsák be.

ztercebánya. (I s k o l a b ő v i t é s.) A
lipcsei állami elemi iskola kibővitése
95 f erejéig engedélyeztetvén, e munka
ása céljából a u g u s z t u s 30-án d. e.
kor a besztercebányai m. kir. államépi-
hivatalban tartandó versenytárgyalás
etik. Az ivenként 1 k bélyeggel ellátott
noz az ajánlott összeg 5%-ának meg-

34.000 k előirányzatt
letes feltételek a köz
tekinthetők. Az ajánla
10 óráig kell beadni.

Alsókubin. (M ű t
oszódka—malatinai
1·3—2·4 km. szaka
falazási munkálataina
dettetik. Az összes
terméskő és homok,
munka vállalkozóna
gáltatni. Az ajánlat
d. e. 10 óráig az
hivatalban kell bead
bánatpénznek az als
nál történt letételét
A műszaki művelet,
lati költségvetés az
tészeti hivatalnál me

Eszék. (A s z f a
város tanácsa a u g
órakor árlejtést tart
állomás aszfaltozás
Bánatpénz 250 k.
mérnöki hivatalában

b) **Sz**

Budapest. (K ö t s z
e s z k ö z ö k s z á
Munkásbetegsegélyz
tár igazgatósága a p
részére 1910. jan
31-ig szükséges kö
eszközök, szemüveg
nak biztositására ve
hivatnak pályázni
a u g u s z t u s 30
Munkásbetegsegélyz
tár irodafőnökénél
II. em.) nyujtsák b
szállitási értéknek

~~Baumgarten Sándor~~

és

Nincs Herczegh Zsigmond

ced

tervei alapján 1899-

ben épült a pápai

neobarok stílű állami

tanítóképző épülete

Dor Bakony

43. l.

389

1899. X. 17-én a 76633 sz

vai kiállítása (573/99), k

1 és csaknem ~~egészen~~ arcélben

1869. junius 1.)

hillingsfurst Chlodvig.

~~s~~ ülve van ábrázolva. Jobb lábát
zásra tett kezeit térdén nyugtatja.
lambősz; szemöldöke és szeme barna;
ének álló gallérja és kézelői láthatók;
t gallérú és hajtókás kabátja sötétbar-
ncza rövid. Bal kezének negyedik uj-
nisel. Jelzése alól jobbra két sor-

72 %m.
3-án kelt 31153 sz. rendelettel (228/99), ~~[illegible]~~
ár elszámoltatott 1899. V. 18-án (250/99),
sulvették 1899. VIII. 25-én 12993 szvsz.

ló száma 450/99.

Baumgarten Sándor

és

Herczeg Zsigmond

építészek

tervei szerint 1899–1900-ban épült a pápai áll. tanítóképző intézet kétemeletes neobarokk épülete.

Dor Bakony

389. P.

Mincs Céd

oszolva u a hózak felé a
jét erőd koszmuzza. Ah ég
Kivályog.

Ta, méretei 49.
Vetetett Gondskike
Ahó. 400 ft. (36
hwes alá tetett 99. a

1899. XII. 31-én (673/99)
IV. 25 én a 7101 szvs.
Kifüggeztetett

foglalják el; a középtérben erdőség van, hol a
let bontakozik ki s a háttér hegységének aljáu
le figyelmünket. A nyilt hárnorok ~~[illegible]~~ közül
élesztett tűznél, melynek lángja a kéményen
negyedikben a szabadon lógó mérlegre többen
nek föl. Előttök: baltól a kőlépcsőn botjára
indul lefelé, néhányan dolgaik után látnak
rolnak; középütt a kötömbön innen férfi vere-
úl a balta haladó férfiaktól nem messze, a
ál fiatalember seperget; míg jobbra ~~[illegible]~~ a bolto-
ó partján a szekér körül, a mely elé két szür-
l még két kifogott ló áll, valamint a kut
ik teendőiket, ~~[illegible]~~ s hátul a fák között, a
ávozót mesterlegény követi gyalog. A nyilt
a szikla tetején két zerge legel s a kiszökő
a mester jelzését is képező bagoly ül, melyet öt
; ~~a~~ középütt a hegy ~~[illegible]~~ aljában tornyok és épüle-
gen számosan ~~[illegible]~~ beszélgetnek csoportokra

Herczeg Zsigmond
mustari ~~[illegible]~~ épitész

és

Baumgarten Sándor
épitész

Mod

l

Épitő Ipar, 1899-
29 sz. A budapesti
Tudomány egyetem
központi palotajai
képekkel

fentiek terve

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Herczeg Zsigmond

1908-ban új románi stilusban épitette a fertőendrédi rk. templomot.

Csatkai Endre dr.

Sopron vármegye művemlékei. II. köt. Sopron 1935. 29. l.

ly /Cristalleria Nazionale/.

kkel.

nini/.

tatott aranyozással.

/.

Herczeg Zsigmond, vitéz

épitén

l.

Bp. Epitöm. VI.

14. l.

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdült ifjuságnak hasznos hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

Fizetpári polg. isk

Herczegh Isegenond

1893 Szatmári rk fögimn (kibőv.) terve

1899 Bpi Tud. Ea. közp. palotája

1900 pajai tanítóképző mt

1903 Fer. Józs. tanítók háza

1904 Bpi Vakok Int. – Erzsébet Noiskola

1905 Dubovai rk Tepl + Budakalási

1907 Komárom, fögimn. terve (Sepsiszentmárai tanítóképző)

Rhombatid fogarasi, érsekújvári u

1908 Ferdőendrédi rk Teplom + Ratkósandi versecz iskola

1909 Szilágyi + uri tanítóképző – Érsekújv. fögimn.

Szilágyi polg. finisk és intern

1910 Szadvarosi ref. kun-kollégium uj épülete

Műrészet 1910

138

III.

31. Zsigmond király arcképe

Fametszet XVI sz.

8/8.

Herczeg Zsigmond

Baumgarten és Herzog

Központi egyetem epulete

irod

Lechniépm. 516.l.

Herzog Zsigmond

↓ ?

Ilyen nem létezik

estett AR C K É P E K E T,Rómában
nei festőibbek lesznek,sokkal ma-
rtaitokat már a stanzákban is fes-
vannak foglalva a kompozicióba.
ette meg.A XVI.századi portrait-
pviseli II.Gyula pápának,ennek a
rgikus,hatalmas egyéniségnek az
inden energiája és finomsaga.Az
ben isvan egy másolata.Az egész
ancsak két példányban van meg
itti és Amerika./1514 körül ké-
eti benne.--Az előkelő udvari
utatja be Castiglione arcképében,
kkal /Páris,Louvre./.--Beállitásá-
képtárban őrzött Ismeretlen férfi
az egész kép.A ruha,a csipke já-
aban,Megfestésben közel all nozzá
e.Ez a Sixtusi Madonna modellje.
hiteles.-- Fornarina /Roma,Pal.
Rafael többi portraitjainak
lio Romano müvének tartja.A Pitti-
inálissal /Ludovico de Rossi és
képét.A II.Gyula képhez hasonlóan
álnak.

ott a Madonna ábrázolásának prob-
cióba kapcsolódik az egykori,
Madonna d'Alba.Azonban itt már
lmazott szigoru háromszög,illet-
A háttérben széles tájkép van.A
ei képein.A Megváltó tragédiajá-
itás problémái jobban érdeklik,

Herczeg Zsigmond

budapesti építész

írod

Dr. Nagy Sándor. A szász-
városi ref. Kún-kollé-
gium uj épül. eseinek
felavatása. Vas.
Ujs. 1910.
926 l. kép ekkel
fenti tervezte

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

délyezem:

k vagy helyettesének
aláírása.

ta. — Endrényi Imre, Szeged.

~~Baumgartner Sándor~~

és

Herczeg Zsigmond

tervezték a szigetvári polgári iskola épülete 1900-ban.

Németh Béla

Szigetvár tört.

Pécs 1903.

388. l.

nincs cód

TARTALOMJEGYZÉK:

Oldal

Ajánlás . . . . . 5.

Klio . . . . . 7.

Euterpe 12

Melpomené . . . . . 15.

Erato . . . . . 18.

Kalliopé . . . . . 21.

Urania . . . . . 24.

Terpsychoré . . . . . 27.

Thalia . . . . . 31.

Polyhymnia . . . . . 34.

Hercreg Zsigmond

imepitert

Réssig Zsigmond dr. Uj egre-
tani palota. (Vas. Ujs
1897. 380-2 lap
Eppel

Herczeg Zsigmond

vall. és közokt. mi-
nisztérium építésze

Készítette az alábbi
iskola [kibővítési tervét
1893-ban.

Sarmaságh Géza:

A szatmári kir. kath.
főgymnasium története.
Szatmár, 1896, 39. l.

[régi épületének

att közölt 1932/ÖM.biz.1.ömö.1944.
tt eljárással egybehangzóan egyéni
ból az előirt névjegyzékkel a lakó-
lmi nyilvántartónak azonnal meg kell

katonai szolgálatra bevonult sze-
gényt már nem tart, akkor annak a
ges, tehát róla egyéni értesitő la-

ilvántartók az egyéni értesitő la-
ezzék a kisérő névjegyzékek jobb
tra bevonult személy" szöveget kell

tartók az előjegyzés foganatositása
1944.évi október hó 31-ig a polgári
ktober hó 23.-án.

A miniszter rendeletéből:

miniszteri tanácsos.

ek.

gyalja. Az esetleges okleveli anyagra utalás. Irodalom. Esetleg már kiadott reprodukciók jegyzéke. A főbb történeti adatok rövid

, a régeb-
ások mellő-
sa regesta-
k (fölírás,
ot) pontos
fényképek,
ások másai.
Riegl dol-
olgoznak a
árai. Min-
, az emlé-
zete miatt
ban többen
mlékek, az
tárgyak le-
végzik.
kai kerület

Nistler. 1907.
n des Schloss-
Hans Tietze.
Stadt Wien
Hans Tietze.
Dr. Heinrich

A vidéken.

A budakalázi rom. kath. templom felépítése alkalmával teljesitendő és összesen 73246 kor. 60 fillérrel előirányzott munkák biztositására a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister lapunk mai számában árlejtést irt ki. Ajánlat csakis az összes munkákra tehető. Pályázati határidő f. é. augusztus hó 21-ének déli 1 órája. A templom Herczegh Zsigmond és Baumgarten Sándor budapesti épitészek tervei szerint épül.

nak új épülete el nem készül. Az épület impozáns terve már kész s a fölépítéshez szükséges anyagi eszközök is egyre nőnek a nemzeti közadakozás révén. Az elmult évben a múzeum vagyona 3,600.000 márkáról 4,700.000 márkára emelkedett.

*

A Limes-kutatás is a belügyi tárczát terhelő állami föladat Németországban. A kutatást egy bizottság intézi, amely az elmult évben folytatta a rendkívül terjedelmes limesmű kiadását. A mellett Zugmantelben és Niederbieberben új ásatásokat rendezett. A limes-bizottság által föltárt leletekre nézve az elmult évben megállapodás jött létre az érdekelt szövetségi államok között, mely szerint a régészeti leletek lehetőleg a legközelebbi nyilvános közgyüjteménynek adandók át s csak tipikus példányok és másolatok szolgáltatandók be a Saalburgban levő limesmúzeumba és a mainzi központi múzeumba.

*

Meg kell még említenem a mainzi választófejedelmi várkastély restaurálási munkálatait, melyeket szintén a központi kormányzat fedez.

Baumgarten és

Hercrog

építészek tervei szerint épitettek az alábbi intézetet -

Vas. Ujs. 1904. 454. l.

(Az Erzsébet - nőiskola, képekkel.)

Budapest székesfőváros polgármestere

.....szám

19.....

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Genthon István urnak

egyet.m.tanár

Budapest

IX Hőgyes Endre-u.10.

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
Díj átalányozva

Központi borítékok **11.** sz. mintája — 2562

Baumgarten és Herczog

---

magyaros stilben épi-
tettek az alábbi
épületet

Vas. Ujs. 1904. 489,
490. l. (A vakok
budapesti nevelő- és
tanintézete, képekkel.)

Knicks 9

A régi Nemzeti Szinház telkeinek beépítése

Az új Nemzeti Színház elhelyezésének kérdésével kapcsolatban az „Építő Ipar, Építő Művészet“ június hó 15-iki számában írt, cikkemben érintettem a Nemzeti Színház eredeti telkének egyetlen helyes beépítési módját. Mint a lap július 15-iki számában írt cikk mutatja, még mindig vannak, akik az új színháznak eme lehetetlen helyen való felépítését forszirozzák. Sőt, jelzett cikk még a műemlék jellegű Schmall Henrik-féle gyönyörű velencei gót árúházat is lebontaná.

Lássuk most részletesen, mi valósítható meg ott építészetileg, azonkívül közlekedésileg is, mert ez a két probléma ebben az esetben szervesen összefügg.

Városrendezési okokból feltétlen szükségesnek tartom, hogy a Nemzeti Színház telkével szemben levő báró Vigyázó-féle egy emeletes ház ügye is megoldassék, mert hiába csinálnánk nagyszerűen megtervezett megoldást, ha említett épület úgy maradna, ahogyan az ma áll, de ez nem elég, hanem meg kell szerezni erre a nagyszabású főútkeresztezési kiképzésre ezen épület melletti régi „Fehér hattyú“ szálloda telkét is.

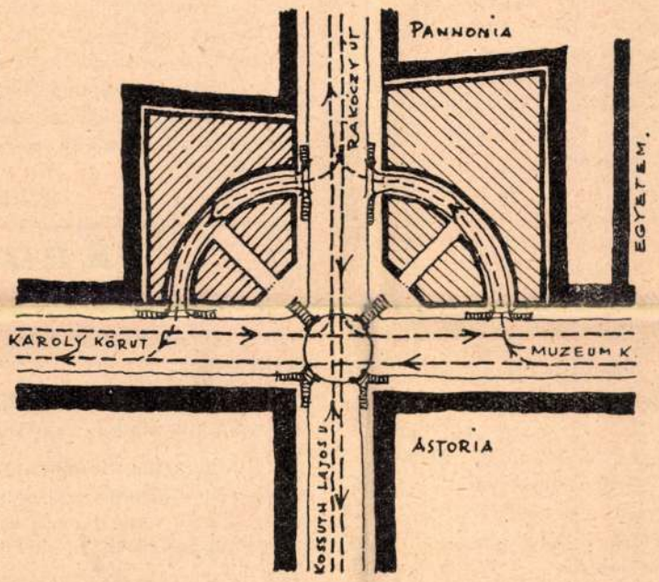

Mindkét saroktelek erősen letompítandó, ezáltal levegőt kap az egyébként elég szűk keresztezési pont, de építészetileg így gyönyörűen lesz megoldható, mert a változatos felületek önmaguktól adódnak.

Mi minden volna elhelyezhető ezekbe a sarok üzletházakba! A fronton körös-körül üzletek, a vázlat szerint a letompításra merőleges irányban fedett galléria-szerű átjáró létesülne üzletekkel, mint Milanóban a Galléria, vagy nálunk a Belvárosi Takarék háza az Apponyi-téren. Ezek az átjárók betorkolnak a szintén üvegtetőkkel fedett íves, széles átjárókba, ahol az üzletek tömegeit lehet elhelyezni. Nem bóvli árúkkal tele rakott üzleteket gondolok, hanem elegánsakat, ahol az idegenek költhetik majd valutájukat. Eszmém nem fantasztikus, ha azt állítom, hogy ide varázsolhatjuk a Piazza S. Marco gyönyörű árkádos üzleteit. Az I. és II. emeleteken club-casino helyiségek, előkelő éttermek és kávéházak, irodák helyezhetők el, a legfelső emelteken pedig penziók és bérlakások. Nem kívánok itt most a ház jövedelmezőségével bővebben foglalkozni, de bizonyos, hogy az állam, illetve a másik magánház óriási jövedelmekre tenne szert.

A közlekedés megoldása elgondolásom szerint a következő: Számítani kell a forgalom állandó emelkedésével és sajnos, azzal, hogy belátható időn belül a tömegforgalmat nem bonyolíthatjuk le gyorsvasúton föld alatt, tehát a közúti forgalmat kell itt legalább tíz évre helyesen irányítani tudni. A BESzKÁRT-nak kötelessége lesz a két saroképület elkészültével a mai lehetetlen vágányrendszert átépíteni. Vázlatom megmutatatja ezt is. Tudtommal tervbe vették, hogy a Rákóczi-úton a vágányokat az úttest közepére helyezik, és megszüntetik a bekanyarodó relációkat. Itt tehát átszálló forgalom lenne, ami bizony az utasok szempontjából nem biztató. Az összes kocsik a Rákóczi-útról Budára lennének kénytelenek haladni, vagy a tervezett belvárosi hurokba, ami újabb átszállási mérgelődést, de méginkább torlódást fog majd okozni. De meg akarják szüntetni az egyéb járművek bekanyarodó forgalmát is, úgy, mint az ma a Nagykörút keresztezésénél van. Mindenesetre torlódás nélkül lehetne így a forgalmat lebonyolítani, de ugyanakkor a legközelebbi mellék utcák torkolata válik életveszélyessé, mert ott fog az a jármű be- és kihajtani, amely a Múzeumkörút felé, vagy a Károly-körút felé, vagy felől akar hajtani.

Megoldható a kérdés akként, hogy a balra törekvő járművek, tehát villamosok is bekanyarodhatnak, ellenben a jobbra törekvők csak a két íves áthajtón haladhatnak egy irányban. Tilos lesz a Károly-körútról a Kossuth Lajos-utcába és a Kossuth Lajos-utcából a Múzeumkörútra való behajtás. Ha az áthajtók forgalmát csökkenteni akarjuk, akkor a betorkoló villamos vágányokat ne ide helyezzük, hanem a Károly-körút felé a Síp- és Dohány-utcákba, a Rákóczi-út felé pedig a Főherceg Sándor- és az Eszterházy-utcákba.

A Rákóczi-út, a két körút és a két áthajtó betorkolásánál, mivel ott igen nagy forgalomra kell számítani, a gyalogosok bzitonsága érdekében folyton mozgó lépcsős felüljárót helyezünk, vagy ha tetszik, aluljárót. Aluljáró esetén ide volnának helyezhetők a földalatti nyilvános illemhelyek.

De felüljárót helyezek a két út kereszezési pontjára is, még pedig akként, hogy átlós irányban lesznek a mozgó lépcsős feljárók, melyek egy kör alaprajzú, terraszszerű könnyű építményre vezetnek, ahonnan a hatalmas forgalom érdekes látványt nyújt majd a szemlélőnek. Ennek magassága az úttesttől cca 3½ m. Ide kerülhet a forgalmat irányító jelzőberendezés, melyet a rendőr alulról kezel egyszerű kapcsolásokkal. Forgalom irányító jelzőberendezést gondolok az íves áthajtók be- és kijáratánál is.

Ekként kapna szép fővárosunk világvárosias üzleti és forgalmi gócpontot, ahol könnyen volna a forgalom lebonyolítható a járókelők legkisebb veszélyeztetése nélkül, az ilyen megoldás vonzaná az idegeneket is, tehát egy, a mostan igen aktuális idegenforgalmi tétel is lenne. Gyönyörködhetnénk a felüljáró terraszáról a két monumentális épületben, a Rákóczi-út perspektivájában, az új Nemzeti Színházban a Rókus helyén, megfordulva a Gellért-hegyen, balra tekintve a Múzeum nemes vonalaiban, este pedig fényárban úszhatna ez a világvárosi gócpont a villamos reklámok és fényszórók sok ezer gyertyafényében.

Erős a meggyőződésem hogy ez a megoldás nemsokára valóra is válik, sikerülni fog kiváló jogászainknak a Nemzeti Színház telkének jogi problémáját tisztázni, mert anélkül ez a saroktelek azonnal az örökösök tulajdonába menne át, ha oda nem a Nemzeti Színház épül, már pedig ily nagy értékről az államnak nem szabad lemondani, annál is inkább nem, mert valószínűleg sok

pénzbe fog kerülni a Rókus telke, amit kénytelen lesz az állam a fővárostól megvenni, ezáltal és az új színház felépítésével pedig kulturális és erkölcsi kötelességének már eleget tesz.

Balázs Gyula, építőmester.

Baumgarten Sándor munkássága.

I. Egyedül.

a) Budapesten: Apáthy Gábor-féle bérház Pálffy tér, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Baumgarten Sándorné-féle bérház Francia-út 41, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Békefi-féle bérház Murányi ucca 53, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Budai kath. kör bérháza Pálffy tér, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Hirschler Leo-féle lakóház Madách ucca, tervezése és vezetése. Kivándorlási iroda bérháza Fiumei út 4, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Kovács Ödön-féle nyaraló Thököly út, tervezése és vezetése. Kunossy Vilmos féle nyaraló Kurucles, tervezése és vezetése. Langer Makárféle bérház Murányi ucca 57, tervezése és vezetése. Mohácsi Sarolta-féle bérház Nefelejts ucca, tervezése és vezetése. Molnár Viktor-féle nyaraló Izsó ucca, tervezése és vezetése. Magyar temetkezési vállalat rt.-féle bérház Örömvölgy ucca 14, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Munkásbiztosító pénztár kórháza Pestujhely, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Mária congregátio otthon és kápolna Horánszky ucca, tervezése és vezetése. Nagy-féle bérház Hernád ucca 4, tervezése és vezetése. Orsz. nőképző leánygimnázium és betegpavillon tervezése és vezetése. Oheroly János-féle nyaraló Bimbó ucca, tervezése és vezetése. Pápai Manó-féle bérház Ó-ucca, tervezése és vezetése. Podvinecz és Heissler gyártelepe Botond ucca, tervezése és vezetése. Rákóczianum gimn. intern. és külön pav. Oszlop ucca, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Reichel Dezsőné-féle bérház Hungária körút 184, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Rosconi Titus-féle bérház Csalogány ucca és Szegényház ucca sarok, tervezése, vezetése és dologi kivitele. Székesfővárosi Községi Csalogány uccai iskola Csalogány ucca és Szegényház ucca között, tervezése és vezetése. Zsilinszky Mihály-féle bérház Főherceg Sándor ucca 28, tervezése és vezetése. Weisz és Berger-féle bérház Dessewffy ucca, tervezése és vezetése. Weiss-féle nyaraló Lendvay ucca, tervezése és vezetése.

b) Vidéken: br. Barkóczy Sándor recski kastélya és kápolna Recsk, tervezése és vezetése. Dunaföldvári községháza Dunaföldvár, tervezése és vezetése. Erdélyi Mihály lakóháza Szeged, tervezése. Gráner Géza lakóháza, Zalaegerszeg, tervezése. Mezőtúri ev. ref. községi iskola Mezőtúr, tervezése és vezetése. Martonffy-féle nyaraló Péczel, tervezése és vezetése. Polgári gőzmalom Dunaföldvár, tervezése és vezetése. Bonyhádi ág. ev. főgimnázium Bonyhád, tervezése és vezetése. Deési állami főgimnázium Deés, tervezése és vezetése. Kassai r. kath. főgimnázium Kassa, tervezése és vezetése. Marosvásárhelyi ev. ref. főgimnázium és internátus Marosvásárhely, tervezése és vezetése. Marosvásárhelyi felső keresk. iskola és internátus Marosvásárhely, tervezése. Máramarosszigeti r. kath. főgimnázium Máramarossziget, tervezése és vezetése. Nagykőrösi ev. ref. főgimnázium Nagykőrös, tervezése és vezetése. Rozsnyói r. kath. főgimnázium Rozsnyó, tervezése és vezetése. Rozsnyói ág. ev. főgimnázium Rozsnyó, tervezése és vezetése. Sátoraljaujhelyi kegy. tan. főgimn. Sátoraljaujhely, tervezése és vezetése. Szarvasi ág. ev. főgimnázium Szarvas, tervezése és vezetése. Szilágysomlyói róm. kath. főgimnázium Szilágysomlyó, tervezése és vezetése. Tatai r. kath. főgimnázium Tata, tervezése és vezetése. Zilahi ev. ref. főgimnázium Zilah, tervezése és vezetése.

II. Herczeg Zsigmonddal közösen.

a) Budapesten: gr. Csáky-féle nyaraló Andrássy ut (bővítés). Erzsébet nőiskola István út. Ferenc József tanítókháza Szentkirályi ucca 7. Lotz-féle festészeti mesteriskola Bajza u. Minta rajztanoda (bővítés). II. ker. tanítónőképezde Csalogány ucca. Orsz. vakokint. és foglalkoztató műhelye István út. Törv. orv. int. hullaszáll. csatorna és hűtő kamra. Tudomány egyetem közp. épü'ete Egyetem tér.

b) Vidéken. 1. Templomok: Agárdi r. kath. templom Agárd. Budakalászi r. kath. templom Budakalász. Chiznei r. kath. templom Chizne. Csányi r. kath. templom Csány. Dubovai r. kath. templom Dubova. Endrédi r. kath. templom Endréd. Felsőrönöki r. kath. templom Felsőrönök. Karcagi r. kath. templom Karcag. Kún szt. Mik'ósi r. kath. templom Kún szt. Miklós. Lutissai r. kath. templom Lut'ssa. Muraliptói r. kath. templom Muraliptó. Nagykomlósi gör. kath. templom Nagykomlós. Nagy Barodi gör. kath. templom Nagy Barod. Riecznicai róm. kath. templom Riecznica. Ratkolehotai róm. kath. templom Ratkolehote. Sarkadi róm. kath. templom Sarkad. Ujlothi róm. kath. templom Ujloth.

2. Gimnáziumok, főgimnáziumok és főreálok: Bajai r. kath. gimnázium Baja. Bártfai r. kath. gimnázium Bártfa. Balassagyarmati főgimnázium Balassagyarmat. Deési állami főgimnázium Deés. Dévai áll. főreál és internátus Déva. Egri áll. főreál Eger. Fehértemplomi áll. főgimnázium Fehértemplom. Iglói gimnázium Igló. Késmárki ág. ev. lyceum Késmárk. Kaposvári áll. főgimnázium Kaposvár. Kecskeméti ev. ref. főgimn. Kecskemét. Komáromi r. kath. főgimnázium Komárom. Lévai r. kath. főgimnázium Léva (bővítés). Nagybányai főgimnázium Nagybánya. Szatmári r. kath. főgimnázium Szatmár. Szegedi áll. főgimnázium Szeged. Szentesi r. kath. főgimnázium Szentes, (bővítés). Szentgotthárdi áll. gimnázium Szentgotthárd. Ujvidéki főgimnázium Ujvidék (bővítés). Zalaegerszegi áll. főgimnázium Zalaegerszeg. Zsolnai főreál Zsolna (bővítés). Verseci főreál Versec.

(Folyt. köv.)

KRÓNIKA

Kérjük előfizetőinket, hogy a július 1-ei számunkhoz csatolt postabefizetési lapon a hátralékot beküldeni szíveskedjenek.

A teljesen új mérnöki díjszabás különlenyomata 80 fillérért lapunk kiadóhivatalában beszerezhető.

Baumgarten Sándor temetésén a Magyar Képzőművészek építőművészi szakcsoportjának agilis elnöke: Neuschloss-Knüsli Kornél dr. építőművész, az elhúnyt osztálytársa mondott megható gyászbeszédet és tette le a szakcsoport koszorúját Baumgarten koporsójára. Ez volt a kartársak utolsó búcsúja a kiváló képességű Baumgarten Sándortól.

A Királyi József Műegyetem mérnöki szakosztályára 80, építési szakosztályára 40, gépészmérnöki szakosztályára 150, vegyészmérnöki szakosztályára 10, közgazdasági szakosztályára pedig 40 hallgató vehető fel.

A Mérnök és Építész Egylet és az autóbusz-garázs építése. A Magyar Mérnök és Építész Egylet helyiségeiben Császár Ferenc elnöklete alatt a nyári szünidő alatt „Működő bizottság" ülést tartott. Az ülést azért hívták egybe, mert sérelmesnek tartják a főváros eljárását az autóbusz-garázsra kiírt tervpályázat ügyében. Az ülésen ugyanis felolvasták a tervpályázat eredményét, amelyet a bíráló-bizottság még június 20-án hozott meg. A tervpályázat tudvalevőleg eredménytelen maradt és a főváros éppen most készül új tervpályázatot kiírni. A mérnökök ülésén Bierbauer István olvasta fel a bírálóbizottság által szövegezett bírálati jegyzőkönyvet. Ezután éles vita indult meg, majd végül elhatározták, hogy azt kérik a fővárostól, hogy az új pályázaton csak azok vegyenek részt, akik az első pályázaton díjat nyertek.

Elkészült a főváros új versenytárgyalási szabályzata. A szabályzat elsősorban az építkezési munkákra

A szabályozásnak imént vázolt foganatosítása esetén a Király és Dob uccának a Károly körútba való torkolása kissé szabálytalan lenne ugyan, de ez az adott viszonyok között el nem kerülhető, s nem is volna oly nagy baj, — sőt talán némi felelősséget hozna a sablónos és egyhangú útvonalakba.

Akár egyik, akár a másik módon történnék a szabályozás, ez nem volna akadálya sem a Király, sem pedig a Dob ucca kiszélesítésének, sőt a tervezett Erzsébet sugár út megépítésének sem.

Nagy örömömre szolgálna, ha a mellékelt kis vázlat a kartársak valamelyikét helyesebb megoldásra inspirálná. *Rozinay István.*

Baumgarten Sándor mun kásséga.

3. Tanitó-, tanítónő- és ovónőképezdék: Aradi tanítóképezde Arad. Bajai tanítóképezde Baja. Csáktornyai tanítóképezde Csáktornya. Dévai tanítóképezde Déva. Eperjesi ovónő képezde Eperjes. Győri tanítóképezde Győr. (bővítés és átalakítás). Hódmezővásárhelyi tanítónő és ovónő kép. Hódmezővásárhely. Iglói tanítóképezde Igló (átalakítás). Kolozsvári tanítónőképezde Kolozsvár. Kúnfélegyházai tanítóképezde Kúnfélegyháza. Lévai tanítóképezde Léva. Losonci tanítóképezde Losoncz. Máramarosszigeti tanítóképezde Máramarossziget. Pápai tanítóképezde Pápa. Pozsonyi tanítóképezde Pozsony (átalakítás). Szabadkai tanítóképezde Szabadka. Székelykeresztúri tanítóképezde Székelykeresztúr. Szepsiszentgyörgyi tanítóképezde Szepsiszentgyörgy. Temesvári tanítóképezde Temesvár. Znióváraljai tanítóképezde Znióváralja (bővítés).

4. Bábaképzők: Kassai bábaképző Kassa. Nagyváradi bábaképző Nagyvárad. Pozsonyi bábaképző Pozsony. Rozsnyói bábaképző Rozsnyó. Szegedi bábaképző Szeged. Szombathelyi bábaképző Szombathely. Ungvári bábaképző Ungvár.

5. Felső keresk. és keresk. iskolák: Besztercebányai felső keresk isk. Besztercebánya. Fiumei felső keresk. isü. Fiume. Iglói felső kereskedelmi iskola Igló. Kassai felső kereskdlmi iskola Kassa. Miskolci felső keresk. iskola Miskolc. Mohácsi keresk. és polgári isk. Mohács. Pancsovai keresk. iskola Pancsova. Pozsonyi felső keresk. isk. Pozsony. Szegedi felső keresk. és polgári isk. Szeged. Ujvidéki felső keresk. és polg. isk. Ujvidék. Veszprémi felső keresk. és polgári isk. Veszprém.

6. Felső leányiskolák: Besztercebányai felső leányiskola betegpavillonja Besztercebánya. Egri felső leányiskola Eger. Fiumei felső leányiskola Fiume. Lőcsei áll. felső leányiskola és internátus Lőcse. Máramarosszigeti felső leányiskola M.-Sziget. Mezőturi áll. felső leányiskola Mezőtur. Pozsonyi felső leányiskola Pozsony. Szegedi áll. felső leányiskola Szeged. Soproni áll. felső leányisk. bővítése, tornaterem és betegpavillon Sopron.

7. Polgári iskolák: Alsókubini polg. isk. Alsókubin. Alsólendvai polg. iskola Alsólendva. Abonyi polg. iskola Abony. Beregszászi polgári leányiskola Beregszász. Breznóbányai polgári iskola Breznóbánya. Bánffyhunyadi polgári iskola Bánffyhunyad. Bajai közs. polg. és elemi iskola Baja. Belényesi áll. polg. iskola Belényes. Balatonfüredi áll. polg. isk. és int. Balatonfüred. Csongrádi áll. polg. leányiskola Csongrád. Dévai polg. leányiskola Déva. Dicsőszentmártoni polg. iskolák Dicsőszentmárton. Dobsinai polgári iskola Dobsina. Fehértemplomi áll. polg. leányiskola Fehértemplom. Gyöngyösi áll. polg. leányiskola Gyöngyös. Győri áll. polg. leányiskola Győr. Hódmezővásárhelyi polg. leányisk. és ovóda Hódmezővásárhely. Hosszufalusi polg fiu- és leányisk. Hosszufalu. Huszti áll. polgári iskola Huszt. Hatvani áll. polgári fiúiskola Hatvan. Iglói áll. polgári isk. Igló. Kolozsvár községi polg. isk. Kolozsvár. Késmárki áll. polg. iskola Késmárk. Kézdivásárhelyi áll. polg. leányiskola Kézdivásárhely. Komáromi polg. iskola Komárom. Keszthelyi polg. leányiskola Keszthely. Kolozsvári áll. polg. leányiskola Kolozsvár. Kismartoni áll. polg. fiu- és leányisk. Kismarton. Liptószentmiklósi áll. polg. isk. Liptószentmiklós. Lovasszentmiklósi áll. polg. elemi isk. és ovóda Lovasszentmklós. Mohácsi áll. polg. iskola Mohács. Munkácsi áll. polg. leányiskola Munkács. Marosvásárhelyi polg. fiúiskola Marosvásárhely. Mezöberényi áll. polg. iskola Mezöberény. Monori közs. polg. fiu- és leányiskola Monor. Magyaróvári polg. iskola Magyaróvár. Nyiregyházai polg. iskola Nyíregyháza. Nagyrőcei áll. polg. isk. Nagyrőce. Orsovai áll. polg. iskola és elemi isk. Orsova. Pápai polgári leányiskola Pápa. Pancsovai polgári leányiskola Pancsova. Pancsovai áll. polg. fiúiskola Pancsova. Pozsonyi áll. polg. leányiskola Pozsony. Szászvárosi polg. iskola Szászváros. Szászvárosi polg. leányiskola Szászváros. Szegedi polg. iskola Szeged. Szigetvári polg. fiúiskola Szigetvár. Sátoraljaújhelyi áll. polg. leányisk. Sátoraljaújhely. Szerb szt. Miklósi polg. leányisk. Szerb szt. Miklós. Segesvári polg. iskola Segesvár. Túróc szt. Mártoni polg. elemi isk. Túróc szt. Márton. Tokaji polg. fiúiskola Tokaj. Tordai polg. fiúiskola (bővítés) Torda. Ujpesti áll. pol. leányiskola Ujpest, Lőrinc ucca. Ujpesti áll. polg. és elemi iskola, Ujpest, Széna-tér. Ujvidéki áll. polgári iskola Ujvidék. Zilahi áll. polg. fiú- és leányiskola Zilah. Zólyomi áll. polg. fiú- és leányiskola Zólyom.

(Folyt. köv.)

KRÓNIKA

Kinevezés a népjóléti minisztérium műszaki osztályában. A népjóléti miniszter előterjesztésére a kormányzó Kemény F. Zoltán miniszteri főmérnöknek a műszaki tanácsos címet és jelleget ajándékozta.

Gyász. A Kécske-kecskeméti tiszai ármentesítő társulat mély megilletődéssel tudatja, hogy igazgató-főmérnöke Kazacsay József életének 73-ik évében elhunyt.

Balatonmenti építkezések szabályozása. A népjóléti minisztériumban ülést tartott a Balatoni Intéző Bizottság és megállapították, hogy a legfontosabb probléma a Balaton egész környékének csatornázása és vízvezetékkel való ellátása, mert addig nem lehet fürdőkulturáról beszélni, amíg a higiénia legelemibb közművei nincsenek kiépítve. A népjóléti miniszter is hangsúlyozta, milyen fontos ez a kérdés és kijelentette, hogy ő már tárgyalásokat is folytat az e célra szükséges kölcsön módozatainak megszerzéséről. A bizottság foglalkozott a tó partján épülő villák ügyével is és megjelölték azt a távot, amelyen belül építeni nem szabad. Póznákkal jelzik a veszélyes területet és utasítják a községeket, hogy az ilyen területekre ne adjanak építkezési engedélyt.

A III. Országos Kézművesipari Tárlat megnyítása. E hó 17-én pénteken délután öt órakor nyitja meg az Országos Iparegyesület által rendezett III. Országos Kézművesipari Tárlatot József kir. herceg, a kiállítás fővédnöke, a kormány, hatóságok, érdekképviseletek képviselőinek jelenléte mellett.

Beiratkozások a kir. József műegyetemre. A vonatkozó törvény értelmében korlátolt számban csak az olyan egyének iratkozhatnak be a műegyetemre, akik nemzethűség és erkölcs tekintetében feltétlenül megbízhatók. A m. kir. József műegyetemen 1928/29. tanévére szóló beiratkozásokért az új hallgatóknak — akár rendes, akár rendkívüli hallgatói minőségben óhajtják ma-

gukat fölvétetni — folyamodniok kell, tekintet nélkül arra, hogy magyar honosak-e vagy sem. A felvételi folyamodványok 1 pengő 60 filléres okmánybélyeggel látandók el, szegénységi bizonyítvány csatolása mellett bélyegmentesen és aszerint, hogy mily fakultásra kíván a folyamodó felvétetni, a mérnöki, az építészi, a gépészmérnöki, a vegyészmérnöki vagy a közgazd. oszt. dékáni hivatalához címezve, aug. 1—31-ig nyujtandók be. A felvételi folyamodványok kedvező elintézése esetén a beiratkozásra nyert engedély a m. kir. József műegyetem ugyanazon osztályán a hallgatónak egész tanulmányi idejére érvényes, ha azonban a hallgató tanulmányait több, mint két féléven át megszakítja, engedélye megszűnik. A beiratások határideje a régi hallgatóknak szeptember 1-től 15-ig, az új hallgatóknak szeptember 10-től 15-ig terjed. Alapos okokból, például igazolt betegséggel, vagy egyéb gátló akadályokkal kellően indokolt és felszerelt folyamodásra a rektor október 1-ig megengedheti az utólagos beiratkozást. A tandíjmentességet kérő folyamodások szeptember 15-ig nyujtandók be.

Negyvenmilliós építési programm a fővárosnál. A folyamatban levő városi lakásépítési munkák befejezése után a főváros a magánvállalkozásnak engedi át a teret, hogy annál nagyobb erővel foghasson hozzá a szociális és egészségügyi intézmények körül mutatkozó hiányok pótlására. Hat új népfürdőt építenek a különböző kerületekben. A Haller uccában a fürdő építése már folyamatban van. A szociális programm keretében kezdik meg a jövő tavasszal a Maglódi úton az új szeretetház építését. Leghatalmasabb építkezés lesz azonban az úi központi kórház létesítése, melyre 20 millió pengő van előirányozva. Több tüdőbeteggondozó intézet létesítése is sze-

[redacted]

Egyik budai mérnök barátunk hívta fel szíves közlésével figyelmünket a Duna budai partjának leggyönyörűbb részletének sajnálatos állapotára, ott, ahol annak alkotójának, Ybl Miklósnak éppen a szobra áll. A gyönyörűséges várbazár ablakain kályhacsövek meredeznek ki, mint valami falusi vityillóknál, cigányputriknál, s elméletenítik, bepiszkítják, lassankint tönkreteszik Ybl Miklósnak ezt a remek alkotását. Szép, szép, hogy szobrászok s művészek kapnak ott ingyen műtermeket, — de nem lehetne azokat máshol valami épületben elhelyezni s nem lehetne Ybl Miklós világhíres alkotását valami állandó művészeti kiállításnak felhasználni s a helyiségeket gáz, avagy villamosfűtésre berendezni, hogy ne csúfitsák el gyönyörű várbazárunkat a felsőablakokon kinyúló kályhacsövek!? Hiszen ha egy művelt külföldi ember meglátja ezt a vandalizmust, amivel Ybl remekművét elcsúfitják s tönkreteszik, úgy csakugyan méltán s jogosan foghatja reánk a külföld, hogy barbárok vagyunk. Felhívjuk a kultuszminiszter úr, a főpolgármester és polgármester urak és a Szépművészeti Tanács figyelmét erre a dologra, hisszük s reméljük, hogy teljes erejükkel s hatalmukkal rövidesen megmentik Ybl remek művét a lassú pusztulástól s Budapestet a barbárság vádjától. **Sz. L.**

A Margitsziget környékének szépítési tervei. Rakovszky Iván, a közmunkák tanácsának elnöke, abból az alkalomból, hogy a KANSz a Palatinus-házak folytatásaként hatalmas palotaszerű hármasépület csoportot kíván emelni, nyilatkozatot tett a Dunapart e részének kiépítéséről. Ez üdvös és érdekes építési tervekről Rakovszky Iván a következőképpen nyilatkozott: Modern palotasort képzelek a pesti partra, amelynek a közepén gyönyörű park terülne el, ez az új palotasor a Palatinus-háznál kezdődnék a KANSz épületcsoporttal és a Sziget-utca sarkán, a Zápolya-utca torkolatánál lenne egy kétszáz méter széles szökőkutas park, amely részint belenyúlna az új Lipótvárosba, részint pedig a Duna vizéig szögelne. Ez a nagy park valóságos függő-terrasz lenne. A palotasor továbbhaladását egyelőre gátolja az ott terpeszkedő malom és egyéb gyári-épület, ámde kijebb, egész az újpesti öbölig, a közmunkatanácsnak hatalmas telkei vannak, amelyeket, valamint az óbudai partot ragyogó villasorral szeretném benépesíteni. Itt a Dunapart valamelyik részén, ennek a létesítendő új városnegyednek a Dunamenti palotasorában épülne fel az a hatalmas szálló, amelyet annyian sürgetnek a Margitszigetre. A szálloda és a sziget közt létesítendő sűrű motorosjárat emelné a sziget varázsát. Kijelentette még Rakovszky, hogy reménye szerint ezek egyáltalán nem távoli tervek és erre enged következtetni az is, hogy a KANSz-építkezés hamarosan már meg is kezdődik.

Uj építőmesterek. Az Építőmesteri Képzettség Megvizsgálására Szervezett Bizottság előtt letett vizsga alapján képesítő bizonyítványt az alábbi adatok mellett az utóbbi időben a következők kaptak: Keller Izsó okl. m. ki 1860 aug. 6-án Csongrádon szül. 120/1927. sz., Budapest, II., Zsigmond u. 7. — Kovács Sándor okl. m. ki 1867. dec. 3-án Cegléden szül. 104/1927. sz., Budapest, VII., Nefelejts u. 42. — Stein Rezső okl. m. ki 1886 máj. 23-án Budapesten szül. 98/1927. sz. Budapest, I., Lágymányosi u. 5. — Maron Árpád okl. m. ki 1893 márc. 3-án Sárkereszturon szül. 183/1927. sz. Budapest, VI., Vörösmarty u. 59. — Barta Károly okl. m. 1897. febr. 22. Budapesten szül. 149/1927. sz. Nagykanizsa — Haluskay Sándor okl. m. ki 1895. március 31-én Ujbárdon szül. 89/1927. sz., Budapest, III. Zárda u. 39. — Kovács Dezső okl. m. ki 1887. június 8-án Nyiregyházán szül. 59/1928. sz. Nyiregyháza, Széchenyi u. 28a. — Berger Károly ki 1900. május 12-én Budapesten szül. 42/1928. sz., Budapest, VII., Thököly út 176. II. 3. — Zeitler Sándor, ki 1902. május 1-én Budapesten szül. 38/1928. sz Budapest, VII., Alpár u. 8. — Ifi. Müller Ede, ki 1897. február 1-én Kőszegen szül. 27/1928., Szombathely, Nádasdy u 17. — Weisz Imre, ki 1897. nov. 28-án Medgyesen szül. 71/1928. sz., Budapest, V., Váci út 4. — Markó Elek, ki 1880. július 13-án Nagyváradon szül. 78/1928. sz., Budapest, I., Tárogató út 8b — Liebhardt Béla, ki 1902. márc. 19-én Budapesten szül. 73/1928. sz., Budapest, VIII., Nap u. 31. — Hejsa Károly, ki 1879 június 5-én Budapesten szül. 75/1928. sz. Budapest, VIII., Baross u. 81. — Faragó Sándor, ki 1890. november 5-én Debrecenben szül. 76/1928. sz., Debrecen, Simonyi út 18b. — Timár Gyula, ki 1889. febr. 7-én Cegléden szül. 79/1928. sz., Budapest, I. Költő u. 19.

HIVATALOS RÉSZ

Versenytárgyalási hirdetések:

A m. kir. államépítészeti hivatal a Mátészalka—tiszabecsi államosítandó közút Nagyszekeres—Fülesd községek közötti szakaszán lévő műtárgyak átépítési munkálataira **folyó évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtt 10 órai** határidővel versenytárgyalást hirdet.

A m. kir. postavezérigazgatóság a ceglédi m. kir. posta épülete részére szükséges központi kisnyomású gőzfűtő, továbbá tűzi- és vízvezetéki, csatornázó berendezéseire **1928. évi augusztus hó 23-án délelőtt 11 órai** benyújtási határidővel nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal Orbányosfa községben egy tantermes tanítói lakással bíró iskola építésére versenytárgyalást hirdet. Határidő: **1928. évi augusztus hó 23. napjának délelőtt 10 órája.**

Herczegh Zsigmond

1848 – ~~1916~~. 1914

Irod.

Jblutolsó 19. l.

lső feléből.

8.).

és egy pilléreken nyugvó
ük, a hol a földre terített
ézust, a ki jobb kezét fel-
alá párnát tettek és a kit
zsef keresztbe tett és össze-
sé hátrább balról két ökör
ontakozik ki. Ez utóbbiak
zi le. Felettük két ájtatos-
átyolt, kék palástot és szűk
varodott szent József kön-
pedig, a ruházaton kívül,
bbról a bolthajtásos kapun

Lelt. sz. 4241. — Becsértéke
hagyománya 1907 november
e és az átvétel jóváhagyására
lelt. számnál. — Bejelentetett

atok a Szépművészeti Múzeum-
. sz. első fele: Jézus születése.
atkozó egyéb adatok és pedig:
908. pag. 32. Nº 60). *Palma*
gemälde, im reich geschnitzten
eglich mit zwei Messingkugeln
breit. Bild unten gesprungen

2080–908. pag. 4. Nº 12).
Cavalliere Algarotti. 110 hoch,

ben (1893–912. Nº 40). *G.*
gyermek Jézus imádása;
165–912. Nº I:40). *G. Palma*
imádása. Fa, 109·6 : 76·5 cm.

111
873 (4241).
972 (24)
40 (1902)

geteivel, országaival, a melyeknek népes városaiban a miénktől teljesen különböző élet pezseg.

Thomas Dick, úgy látszik, meg volt győződve arról, hogy a bennünket környező világok myriádjai között egy sem lakatlan.

A mai csillagászok és filozófusok nem mernek ily merészen itélni.

Tudni semmit, vagy csak igen keveset tudunk. A Jupiter még a leghatalmasabb távcsőben sem mutat egyebet, mint egy örökösen változó, színes sávokkal és foltokkal borított korongot. A bolygó igazi földrajza rejtve marad előttünk, vagy pedig, a mi még valószínűbb, a kontinensek, meg az oczeánok azon a távoli világon, nem olyan állandóak, mint a Földön vagy a Mars csillagon.

Képzeljünk csak el egy bolygó csillagot, a mely ezerháromszázszorta nagyobb a földnél. Ezen az óriás gömbön az elemek féktelen harcza dühöng. Azon a mérhetetlen felületen soha sincs nyugalom. Néha az oczeán nyeli el az alig képződött szárazföldet, máskor új kontinensek bukkannak föl a tenger mélyéből. Mindezeket az átalakulásokat földrengések, vulkánok iszonyatos hevességű kitörései idézik elő. Ha egy-egy kitörés visszaszorítja az előnyomuló habokat [illegible]

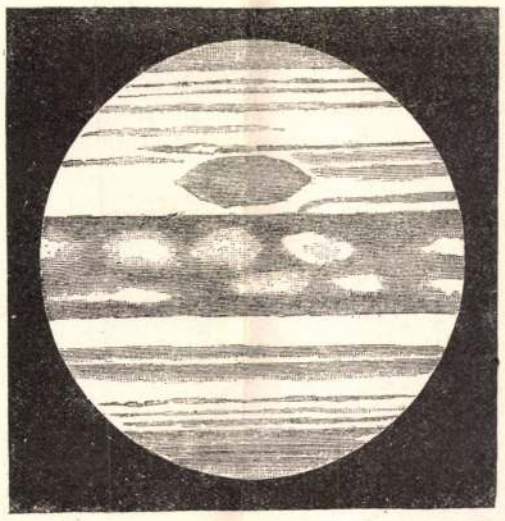

A vulkánok világa.

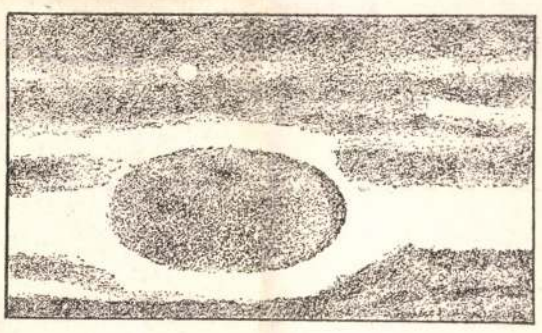

A rejtélyes vörös folt.

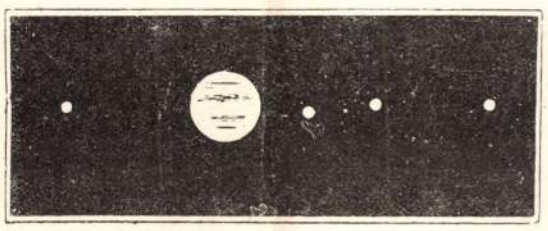

A Jupiter és holdjai.

tomboló vihar erejében, senki sem örvend a tavasznak, mely a Jupiteren állandó.

Az utóbbi időkben tett tudományos megfigyelések ezt a nézetet megerősítik. Egészen pontosan persze ma sem tudjuk elképzelni egy olyan más világ életét, mely több száz millió kilométernyi távolságban tőlünk végzi pályafutását a nap körül. Abban azonban bizonyosak lehetünk, hogy a Jupiter most még csak bölcsőkorát éli. A múlt század vége felé volt, a mikor egy nagyvilági hölgy, szalonjában egy széleskörű ismereteiről hirneves akadémikushoz azt a kérdést intézte, hogy vajjon laknak-e emberek a Jupiteren?

A szegény tudós azt felelte:

— Nem tudom, asszonyom.

— De hát akkor mire való az a tengersok tudomány, ha még erre sem tud megfelelni! — mondotta a szellemes hölgy.

Ha most, a tizenkilenczedik század végén újból vetnék fel e kérdést, egészen bátran azt lehetne felelni: A Jupiteren nincsenek emberek. Ezer okunk van ennek a föltevésére.

De lássuk, miféle következtetéseket vonhatunk abból, a mit a mai asztronomusok láttak.

Jókora távcsővel nézve, a szabad szemmel is feltünő szép csillag tányéralakot mutat, a min csakhamar érdekesnél érdekesebb részleteket tudunk fölfedezni. Okkersárga, barnás, meg vöröses sávolyok váltakoznak a bolygó sárgás fényben úszó korongján, helyenként fehérszínű, meg sötétszürke, köralakú vagy egészen szabálytalan foltok láthatók. A foltok között leginkább egy elliptikus vörös folt tünik föl. Ezt a foltot már vagy harmincz esztendő óta észlelik a csillagászok. A legtöbbnek az a nézete, hogy míg a sávokat a Jupiter-légkör áramlatai hozzák létre, addig a vörös folt a valódi, még izzó felülethez tartozik, mely a fellegek burkolatán átcsillámlik. Ez a piczi kis vörös folt a valóságban körülbelől harmincz millió méter hosszú — más szóval akkora, mint földünk egyenlítőjének három negyedrésze.

Meg kell jegyeznünk, hogy a jupiteri levegő áramlatainak hevességéről nekünk embereknek alig lehet fogalmunk. A különböző kiterjedésű és más-más színezetű sávolyokat különféle légáramlatok idézik elő, melyek három-négyszerte erősebbek, mint a legpusztítóbb szélvész, mely nálunk valaha dühöngött.

Számítás szerint a Jupiter ciklon-viharjai olykor óránként félmillió méternyi sebességgel haladnak tova és ez a gyorsaság bizony elegendő volna arra, hogy a vihar legnagyobb fáinkat is derékon ketté törje, mint valami gyenge szalmaszálat.

A vörös folt mibenléte manapság még rejtély. Nem tekintve azt, hogy a színe is folyvást váltakozik a leghalványabb rózsaszíntől a legsötétebb skárlátig, — úgy látszik, hogy nem is marad mindig egy és ugyanazon a helyen. *Denning* kiszámította, hogy állandóan visszamarad a bolygó tengelykörüli forgásával szemben.

Olyasféle mozgás ez, mintha Ausztráliának hirtelen lába kelne és méltóságteljesen végig csúsznék a Csöndes-Oczeánon. Egynéhány tudós csakugyan valami folyamban úszó szigettel hasonlítja össze a különös tüneményt.

Sok jel mutat arra, hogy valami tűzfelület akadályozza a légáramlatokat rendes útjokban, mintha valami hallatlan kiterjedésű tüzes kráter volna ottan, melynek a magasba nyúló lángnyelvei áttörik a gomolygó fellegtengert. Nem lehetetlen, hogy a Jupiternek azon a részén tényleg forrongó tűzoczeán terül el, melynek gőzös lehellete, kiözönlő lávasugara nyilsebesen tör fölfelé úgy, hogy tátongó nyilást hagy abban a felhőburkolatban, mely oly tartósan eltakarja kíváncsi szemünk előtt a Jupiter igazi fölületét.

Korunk egyik legkitűnőbb megfigyelője, *Barnard* Amerikában, egészen másképen magyarázza meg nekünk az óriás bolygó természeti viszonyait.

Szerinte a Jupiter felülete még nem szilárdult meg, hanem lágy, tésztanemű anyagból áll. Ebből az anyagból folytonosan izzó gázok törnek elő. Barnard tagadja, hogy az említett foltok és sávolyok csak levegőbeli képződmények volnának; az, a mit messzelátónkkal észrevehetünk, a bolygó felületéhez tartozik.

Flammarion, a ki a másvilágokon való élet elméletének egyik buzgó előharczosa, a minap újból tanúlmányt irt ama távoli világ sajátságos fizikai viszonyairól. Ő szintén arra a következtetésre jut, hogy a Jupiter világéletének első kezdetleges korszakában van, melyen állati, növényi, tengeri vagy szárazföldi-élet egyaránt még nem keletkezhetett.

A Jupiter szilárd talaja csak egy vékony, gyenge kérgen nyugszik, melyet még minduntalan átszaggat belsejének még tüzes és forrongó anyaga.

Egy angol csillagász, *Green*, szintén igen eredeti hipotézissel állt elő a Jupiterre vonatkozólag. Szerinte sűrű gőzökkel és párákkal telített levegő veszi körül ezt a világot; felületét egész kiterjedésében víz borítja. Jelenleg ez az oczeán életének egyetlen eleme. A bolygó — mondja Green — még igen forró, de nem izzó. Életének azt a korszakát éli, mely a föld kőszénkorszakának felel meg. A kontinensek és szigetek, hegyek és völgyek most vannak alakulóban. Ha új szárazföldek emelkednek ki a vízből, az a hatalmas oczeán viszont elborítja a már meglevőket.

Ez a harcz víz és szárazföld között, a mint azt tudósaink a föld múltjára nézve megállapították, a Jupiteren is addig fog tartani, míg a szárazföld eléggé kiemelkedik a vízből és megnagyobbodik. Lehet, hogy a most meglevő szárazföldeket is sűrű, bizarr külsejű, nálunk ösmeretlen fákból álló őserdők borítják, a mik majdan talán késő évmilliók múlva a Jupiterlakók kőszéntelepeit fogják alkotni. A víz és föld küzdelmében elsülyedt rengetegeknek alig lehet más rendeltetésök.

Mi azt hiszszük, hogy a ki valaha látta a Jupiter csillagot teleszkópon keresztül, szüntelen változó, sávos korongjával, mindjárt tisztában lehetett azzal, hogy egy vajudó világgal van dolgunk, — bármelyikét fogadjuk is el az elsorolt nézeteknek.

Nemkülönben kétségtelen az is, hogy azt a messze világot sűrű, nedvdús levegő veszi körül, a mi szintén csak azt bizonyítja, hogy a Jupiter most még őskorában van.

Laplace és mások világképződési elméletei szerint ugyan a Jupiter előbb vált ki a naptömegből, előbb született, mint a Föld, de mivel sokszorosan nagyobb, még nem hűlt ki eléggé.

Ha tehát a Jupiter világát el akarjuk képzelni, a mi őskorunkat kell fölidéznünk képzeletünkben.

Szakadatlan felhőszakadás korbácsolja végig a Jupiter földrengésektől és a tűzhányó hegyek kitöréseitől fölszaggatott talaját. Az egész föld füstölögni látszik, a gőzök folyvást szállnak ég felé, hogy eső alakjában ismét lehulljanak. A vulkánok bömbölése belevegyűl a tomboló szélvész sivításába. Köröskörül a tűzhányók vörös lángjai koszorút képeznek, jelezve a jövendőbeli gnájsz és bazalthegységek helyét.

Az elemek féktelen küzdelme a Jupiter világán is véget fog érni. A háborgó oczeán hullámhegyei lecsendesednek majd, a levegő nedvessége kisebb lesz. A vulkánok kisérteties világossága csak egynéhány elszórt helyen fogja megvilágítani az éjszakát és szelidül majd az orkán is.

Akkor fog csak megjelenni azon a világon a fejlődés koronája: az élet.

Hoffman Ottó.

A BUDAPESTI EGYETEM ÚJ ÉPÜLETÉNEK FÖLAVATÁSA.

Hazánk művelődésének történetében 264 esztendő óta szerepel a most Budapesten székelő tudomány-egyetem, mint első rendű tényező. E harmadfél századot haladó időnek a két első harmadát alapítása (1635) helyén, Nagyszombatban élte le csonka szervezettel, szűkös helyzetben; nem is említve, hogy az évtizedek során át tartott háborús idők már maguk is mily zsibbasztólag hatottak a főiskola működésére. Legfényesebb napja mindjárt eleintén, alapítója, Pázmány Péter esztergomi bíboros érsek

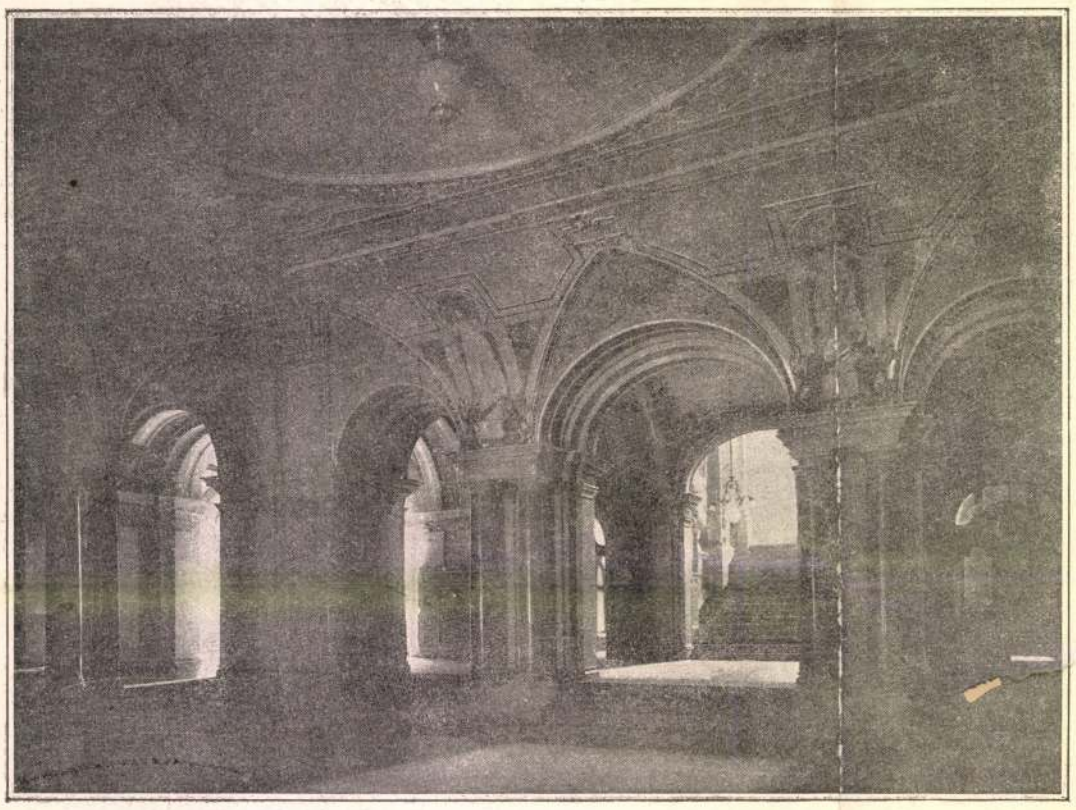

A BUDAPESTI TUDOMÁNY-EGYETEM ÚJ ÉPÜLETÉNEK ELŐCSARNOKA.

idejében voltak, ki a török hódoltság miatt maga is Nagyszombatban lakott és személyesen is hatott kedvelt főiskolájának működésére.

A nagyszombati egyetemen, melynek tanári székein jezsuita tudósok ültek, eleintén csak hit- és bölcsészettudományi kar volt; később azonban (1667-ben) jogi, még jóval később (1769-ben) orvosi kart is szerveztek. De 1773-ban a jezsuita-rend eltöröltetvén, az egyetem néhány évig szünetelt; majd pedig kimondatván az az elv, hogy az oktatásügyet, mely eddig a felekezetek kezében volt, állami felügyelet alá kell helyezni, az újítást mindjárt felül, vagyis az egyetemen kezdték meg. Ugyanekkor Mária Terézia elhatározta, hogy az egyetemet Budára helyezte át, hol főiskolai helyiségül az üresen és használatlanúl állott királyi palotát engedte át ideiglenesen, föntartására pedig a dunaföldvári apátsági birtokot adományozta régi alapítványához. A beköltözés és felavatás 1780-ban történt országos ünnepiességgel. II. József négy év múlva (1784) kitelepítette az egyetemet a királyi palotából s Pestre helyezte át, hol több rendbeli költözködés után 1805-ben a megszűnt Pálos-rend kolostorában talált állandó hajlékot, melynek utolsó maradványa a mai Egyetemtéren egészen 1890-ig fönállott kapcsolatban egy új háromemeletes szárnynyal.

A régi épület már nem volt sem alkalmas, sem méltó az első magyar egyetem czéljaira. Ezért dr. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter mindjárt kormányra lépte után első gondjai közé sorolta, hogy az egyetem számára minden tekintetben korszerű középponti épületet emeltessen. 1897-ben törvényjavaslatot terjesztett e tárgyban az országgyűlés elé, mely lehetővé is tette, hogy az építkezés már a következő 1898. évben megkezdethessék. Az e végre hirdetett pályázaton Herczeg és Baumgarten műépitészek tervezetét fogadta el a kormány s ez a terv most már teljesen megvalósítva, egy új díszes palotával ékesíti fővárosunkat.

Az egyetem új palotája Mária Terézia korabeli barokk izlésben épült s művészeti tekintetben is szervesen van egyesítve úgy az egyetemi templommal, mint a már föntebb említett új szárnynyal. Sok szerencsével tettek eleget a műépitők annak a követelménynek, hogy az új középponti épületben a dísz-helyiségeken és az egyetemi hivatalokon kívül elegendő számú és nagyságú tantermet is létesítsenek. Igaz, hogy e végett a régi homlokzat vonalát hét méterrel kijebb tolták az utczára, de csak a közép-oszlopban, melyet öt íves tágas árkádra állitván, alatta szabad utat hagytak a járókelőknek.

Az új, háromemeletü épületben legdíszesebb terem a nagy *aula* az első emeleten, hová egy tágas előcsarnokból háromágú kényelmes lépcsőzet vezet föl. Ez az aula szolgál az egyetemi ünnepélyek szinhelyéül.

Az aula, az egyetem alapitásának történetére emlékeztetően Mária Terézia korabeli barokk stílben készült s az egyetem symbolumaival van díszítve. Bal oldalán egy fülkében a király mellszobra áll, a fülke ívezetének felső részét két életnagyságú allegorikus nőalak: a *hír* és *dicsőség* ékesíti. Építészeti szempontból nagyon sikerült a terem jobb oldali nagy erkélye, a melyen 200-nál több embernek van helye. Az erkély szépen van díszítve, fölötte hatalmas barokk karyatidok tartják a boltívezetű menynyezetet. A terem bal oldalán is van egy kisebb erkély, mely fölött kiterjesztett karú atlantok viselik a párkányzat terhét. A mennyezet díszét mindkét oldalról a magyar czímer és a korona növeli; a czímert életnagyságú angyalok tartják, a szent koronát pedig két-két atlant-alak. A díszterem méretei is tekintélyesek: hossza 21 méter, szélessége 12 méter, magassága 11 méter. A terem szobrászati díszítése Verő László és Ney Simon szobrászok műve.

E dísztermen s a rektori és egyéb hivatalos helyiségeken kívül az új épületben öt terem van 300—300 és egy (a III. emeleten) 600 hallgató befogadására.

Az oszlopcsarnokos homlokzatú díszes épületet május 13-án avatták föl annál nagyobb ünnepiességgel, mert ugyan ez a nap volt 120-dik évfordulója annak, hogy az egyetem az ország fővárosába költözött.

A megnyitás ünnepén, melyen Wlassics miniszter és számos előkelő vendég volt jelen, fölelevenitették az egyetem régi szokásait is, melyek már évtizedek óta csaknem feledésbe merültek. Előszedték az egyetem értékes reliquiáit, a királyi jelvények (korona, kormánypálcza, aranyalma) utánzatait, valamint az alapító okleveleket s azokat a díszteremben közszemlére kiállították, úgy szintén kitűzték az 1817-ből származó egyetemi fehér zászlót.

Weinwurm fényképei után.

A BUDAPESTI TUDOMÁNY-EGYETEM ÚJ ÉPÜLETE.

RÁKOS MANÓ szobrász

TELEFON 75 60. Budapesten, VII. ker., Bálint-utca 9. (Aréna- és Thököly-ut mellett.) TELEFON 75—60.
Készit mindennemü GIPSZ-, KŐ-, MŰKŐ-, STUCCATUR-, RABITZ- ÉS MŰMÁRVÁNY-MUNKÁKAT. Ajánl mint különlegességet
STUCCOMENYEZETEKET.

Versenytárgyalási hirdetmények.

a) Építő munkálatokra.

Budapest. (Tanitónőképzőintézet építése Sepsiszentgyörgyön.) A sepsiszentgyörgyi m. kir. áll. tanitónőképző intézet felépitése alkalmával teljesitendő és összesen 492.469 kor. 24 fillérrel előirányzott föld-, kőmüves- és elhelyező, rabitz, vasbetonfödémek, kőfaragó, szobrász, vas, ács, bádogos, cserépfedő alternativ Eternit-pala, asztalos, lakatos és mázoló, üveges, kárpitos és szobafestő, padozati és burkoló munkákra, valamint villamos világitás, villamos jelző, telefon, villamos órák, villámháritók, vizvezeték és csatornázási munkák berendezésére, ugyszintén a belső berendezés szállitására árlejtés hirdettetik. Ajánlatok az összes munkákra, egyes csoportokra, vagy egyes munkanemekre külön-külön is tehetők. Az egy kor. bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok „Ajánlat a sepsiszentgyörgyi m. kir. áll. tanitónőképző intézet épitési munkáira" felirással a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium segédhivatali főigazgatójánál március 16-án déli 1 óráig nyujtandók be. A beadott ajánlatok a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium kebelében március 17-én d. e. 11 órakor (V., Báthory-utca 10. IV. em. 14.) nyilvánosan felbontatnak. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az ajánlati végösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt valamely m. kir. állampénztárnál az ajánlat benyujtása előtt letenni és az erről szóló eredeti letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni. Az általános és különleges feltételek és tervek Herczegh Zsigmond épitésznél (V., Báthory-utca 10. IV. em. 14.) és a sepsiszentgyörgyi m. kir. államépitészeti hivatalnál betekinthetők. Az ajánlati minta, költségvetési példányok és rajzok Herczegh Zsigmond épitész által kiszolgáltatnak. Vállalkozó ajánlatában külön megjelölni tartozik, hogy a telken álló sörgyár pince anyagát a lebontási költségek betudásával mily összegért hajlandó megvásárolni.

Budapest. (Magaséptmények Brunóc állomáson.) A m. kir. államvasutak balparti üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a Brunóc állomáson épitendő lakó- és melléképület előállitásához szükséges munkák végrehajtására. A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött egyéb feltételek Budapesten a balparti üzletvezetőség épitési osztályában (VI., Teréz-körut 62 I. em. 10 a ajtó) és a trencséni osztálymérnökségnél megtekinthetők. Az ajánlatok február 28-án déli 12 óráig nyujtandók be a balparti üzletvezetőség általános osztályában (Teréz-körut 62. I. em. 6.) Az ajánlatok 1 kor., az ajánlat mellékletei ivenkint 30 fill. bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirással nyujtandók be: „Ajánlat a Brunóc állomáson épitendő lakó és melléképület munkáira." Csak az összes munkára tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis február 27-én déli 12 óráig 1200 kor. teendő le a balparti gyüjtő pénztárnál (Teréz körut 62) A bánompénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Budapest. (Aszfaltmunka.) A m. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános irásbeli versenyt hirdet a m. kir. államvasutak vonalain és az államvasutak által kezelt h. é. vasutak vonalain házilag végzendő épitkezési, átalakitési és fenntartási munkáknál előforduló aszfalt munkák előállitására. Ajánlat kizárólag hazai bányából származó tiszta aszfalt-anyag használása mellett tehető. Az ajánlat az összes feltételeket magában foglaló szerződéstervezet megfelelő kitöltése utján teendő. A szerződéstervezet és az ajánlati minta ürpéldányai Budapesten az államvasutak igazgatóságának D. III. (pályafentartási) szakosztályában (Teréz-körut 56. sz. II. em. 4.) dijmentesen kaphatók. Az ajánlatok február 28-án déli 12 óráig nyujtandók be az államvasutak igazgatóságának épitési és pályafentartási főosztályánál (Teréz-körut 56. sz. II. em. 10.) Az ajánlatok egy kor., az ajánlat mellékletei ivenként 30 fill. bélyeggel látandók el. Csak az összes munkákra és a szerződésben körülirt összes munkanemekre tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat boritékára kivül ráirandó: „Ajánlat aszfalt-munkákra 251955/907. sz. hirdetmény alapján". Az ajánlat benyujtásának határidejét megelőző nap, vagyis február 27-én déli 12 óráig a hirdetmény számára hivatkozva (251 955) 1000 kor. bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak központi főpénztárába (Andrássy-ut 75. sz.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Budapest. (Mühelyi berendezések szállitása.) A m. kir. államvasutak igazgatósága több mühelye berendezésének kiegészitéséhez szükséges szerszámgépek, készülékek, tüzhelyek, közlőmüvek, villamos erőátviteli és világitási berendezések, gázgenerátorok, gőzgépek és gőzkazánok szállitására nyilvános pályázatot hirdet. A szállitandó tárgyak mennyisége és minősége az ezen szállitásra vonatkozó müszaki leirásban van feltüntetve. A szabályszerüen kiállitott és ivenkint egy kor. bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételt és „Ajánlat a 16794/908. számhoz" felirással ellátott boritékban március 5-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál (VI., Andrássy ut 73—75. III. em. 17.) nyujtandók be vagy oda posta utján beküldendők. Az ajánlathoz csatolandók az ajánlott tárgyak részletesen kidolgozott rajzai. Azok a rajzok, melyeket a m. kir. államvasutak igazgatósága bocsájt az ajánlattevők rendelkezésére, nem csatolandók az ajánlatokhoz. Bánatpénz fejében, a mennyiben az ajánlott tárgy értéke a 250 000 kor.-t meg nem haladja, az ajánlott árnak 5%-a, ha az ajánlott tárgy értéke a 250.000 koronát meghaladná, ugy az ajánlati árnak 250.000 kor. ig terjedő része után 5% a 250.000 koronán felül eső része után pedig 2% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok fentjelzett benyujtási határideje előtti napon déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő. A müszaki leirás és vázlatrajzok, valamint az általános és különleges szállitási feltételek a m. kir. államvasutak E. II. szakosztályában megtekinthetők. Az általános és különleges szállitási feltételek, müszaki leirás és vázlatrajzok a m. kir. államvasutak nyomtatványtárában 2 koronáért beszerezhetők, vagy kivánatra a 2 kor. előzetes beküldése mellett megküldetnek Az ajánlatok a müszaki leirásban felsorolt összes tárgyakra, vagy egyes tárgyakra tehetők.

Budapest. (Csatornatisztitási munkák.) Budapest székesfőváros V. ker. előljárósága a kerület területén levő közcsatornáknak, a székesfőváros tulajdonát képező, vagy kezelése alatt álló ingatlanok csatornáinak és pöcegödreinek az 1908. január 1-től 1910. december 31-ig szóló tisztitási munkáira nyilvános árlejtést hirdet. Az átlagos évi kereseti összeg 2000 kor. Az ajánlatok február 15-én d. e. 10 óráig az V. ker. előljáró vagy helyettesének kezéhez adandók át. A bánatpénzre vonatkozó kikötések az ajánlati feltételekben foglaltatnak, mely feltételek, valamint az egységárjegyzék az V. ker. mérnöknél (V., Honvéd-utca 16. sz.) dijmentesen megszerezhető.

Budapest. (A városligeti tó feltöltése és betonozása.) A „Budapesti Korcsolyázó-Egylet" a városligeti tó medrének feltöltési és betonozási munkáira nyilvános árlejtést hirdet. Az árlejtési feltételek s a vonatkozó tervek az egyesület városligeti irodájában dijtalanul megszerezhetők. Az ajánlatok február 20-án d. u. 6 óráig nyujtandók be.

Budapest. (Burkoló munka.) Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános árlejtést hirdet az összes közigazgatási kerületekben az 1908. év folyamán szükségelt bazalt-, gránit- és trachyt kövezet javitási, uj járdarakási, kisebb uj utkövezési és utrendezési, valamint keramitburkolat javitási munkálatok teljesitésére. Az ivenként 1 kor. bélyeggel ellátott ajánlatok február 28-án d. e. 11 óráig Vosits Károly tanácsnok vagy helyettese kezéhez nyujtandók be. Az ajánlatok az egyes kerületekre vonatkozólag külön-külön teendők; a kövezetjavitási és az uj járdarakatási és kövezési, valamint keramitburkolat javitási munkálatok ugyanazon kerületre vonatkozólag el nem választhatók, de egy és ugyanazon vállalkozó egy vagy több, vagy az összes kerületekbeli összes munkálatokra is tehet ajánlatot. Bánatpénzképen köteles vállalkozó az 1. ker. nézve 1600 kor., a 2. ker. 1600 kor., a 3. ker. 800 kor., a 4. ker. 1000 kor., az 5. ker. 1600 kor., a 6. ker. 2000 kor., a 7. ker. 2000 kor., a 8. ker. 2200 kor., a 9. ker. 1100 kor., a 10. ker. 400 kor. készpénzben, vagy elfogadott értékpapirokban a fővárosi központi pénztárba, vagy valamely kerületi előljáróság pénztárába letenni. A részletes árlejtési és szerződési feltételek, valamint az 1908 évi utépitési és kövező egységárak jegyzéke a tan. II. ügyosztályban betekinthetők, az ajánlati lapok ugyanott kaphatók.

Esztergom. (Hidépités.) A kéménd—páldi vicinális közuton Kéménd község határában ujból épitendő Garamhid munkálatai (hidlábak és felszerkezet fából, a régi kőhidfők megtartásával) 38547 kor. 39 fillérrel engedélyeztetvén, e munka biztositása céljából március 7-én d. e. 10 órára az Esztergom vármegyei alispáni hivatalban tartandó zárt irásbeli versenytárgyalás hirdettetik. A hivatalos ajánlati mintákon szerkesztett ajánlatok boritékán a következő felirás eszközlendő: „A m. kir. államépitészeti hivatalnak Esztergom. Ajánlat a 44/1908. m. sz. versenytárgyalási hirdetményben kiirt kéménd—páldi vicinális közuton épitendő Garamhid munkálataira." Ajánlatok vasbeton szerkezetre is tehetők, mely ajánlatokhoz általános terv is csatolandó a vasbeton szerkezet oldalnézetéről, alaprajzáról, hossz és keresztmetszetéről és általános elrendezéséről 1 : 100 léptékben Az ajánlatok a kitüzött időig az esztergomi m. kir. államépitészeti hivatal főnökéhez vagy helyetteséhez adandók be. Bánatpénzül az ajánlati összeg 5%-a a hirdet

Mümárvány homokból cement nélkül.

Szabadalmi hivatalnak bejelentett eljárás szerint 24 órán belül gép- és előtanulmány nélkül, hideg uton, természetes fényü felső lappal tetszés szerinti szinben, többszinüen márványozva. — **Alkalmas falboritás, asztallap butorbetét és padlók beeresztésére □-méterenként 20 mm. vastagságban 2 koronába kerül.** — **Természetes márvány és granit helyettesitője.** — Receptek és gyártási engedélyek kaphatók:

Grossmann Erich **müköipari vegyésznél** Budapest, Kertész-utca 27.

PROSPEKTUS INGYEN.
A mümárványra vonatkozó összes felvilágositásokkal mérsékelt dijazás ellenében szivesen szolgálok

VASBETON-gyárkémények, **DEUTSCH B.** okl. mérnök **BUDAPEST,**
födémek, lépcsők, e szakba vágó munkák tervezését és kivitelét elvállalja
alapozások és **VII. Nagydiófa-utca 3.** Telefon 104—67

mény számára (44—1908. m.) való hivatkozással az esztergomi m. kir. adóhivatalnál teendő le. A műszaki müvelet és részletes feltételek nevezett államépitészeti hivatalnál megtekinthetők. A teljes szövegü hivatalos kiirás a hirdetések között található.

Sárospatak. (Villamostelep létesitése.) Sárospatak város előljárósága a köz- és magánvilágitás, valamint erőátviteli célokra szolgáló, állandó, vagy váltakozó áramrendszerrel, koncessió mellett, villamtelepet óhajt létesiteni; a koncessió elnyerése iránt pályázatot hirdet. A telep 1500—2000 lángra rendezendő be, a melyből az utcai közvilágitásra: 140 drb 16 gyertyafényü izzó, 6 drb 10 ampéres ivlámpa; a többi pedig a középületekre és magánlakásokra esik. A lámpák száma időközönként szaporitható. A telep elhelyezéséhez szükséges területet a város mérsékelten megállapitandó bér mellett átengedi. Pályázók kötelesek a pályázat beérkeztével egyidejüleg 20000 kor. óvadékot a város pénztárába letenni. Az ajánlatok március 9-én déli 12 óráig Sárospatak város jegyzői hivalalában nyujtandók be. A város helyszinrajza az előljáróságnál megtekinthető, esetleg megszerezhető. Kötelesek pályázók önköltségükön a vezetékhálózatról, mint a közvilágitás céljaira szolgáló izzó és ivlámpák elhelyezéséről rajzot késziteni s azt ajánlatukhoz mellékelni. Elkészitendők továbbá a telep, gépház s a melléképületek tervei műszaki leirásai és költségvetései is. A teljes szövegü hivatalos kiirás a hirdetések között található.

Losonc. (Városi munkák.) Losonc r. t. város tulajdonát képező épületek jókarbantartásához szükséges kőmüves, ács, lakatos, bádogos, cserepes, asztalos, mázoló, üveges és kályhás, munkákra, nemkülönben a városi hidak és vásártéri korlátok, továbbá a városi épületekben elhelyezett villámháritók, villamos motorok, csengetyük, telefonkészülékek és villamos világitási berendezések jókarbantartására árlejtés hirdettetik. A vállalati idő f. é. december 31-éig tart. Az ajánlatok 5% bánatpénzzel a polgármesteri hivatalban adandók be. Árlejtési általános és külön műszaki feltételek a városi mérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Sátoraljaujhely. (Hidépités.) A borsi—céke—abarai th. közut 17—18 km. szakaszán levő szürnyeghi Bodrog hid epitése engedélyeztetett. A hidnak össznyilása 200·00 m., mely egy 55·30 m. hosszu medernyilásra, két, egyenként 1·85 m. széles mederpillérre, 10 egyenként 12·0 m. hosszu és két egyenkint 10·50 méter hosszu ártéri nyilásokra oszlik meg. A medernyilás felé végleges jellegü vasfelszerkezetü hid, az ártéri nyilások fölé tölgyfajármokon nyugvó ékelt fenyőfa tartós hidak jutnak, esetleg végleges jellegü vasbeton ártéri hidak. A munkálatok nemei a következők: a) Kőalépitmény és ezzel kapcsolatos föld és utszabályozási munkálatok. b) A medernyilás vasfelszerkezete. c) A pályaberendezés és próbaterhelése. d) Az ártéri hidak ács- és vasmunkálatai, esetleg vasbeton munkálatok. Ajánlat tehető az összes munkanemekre együttesen, vagy pedig munkanemenként külön-külön. Ezen munkák biztositására március 10-én d. e. 10 órára az alispáni hivatalban Sátoraljaujhelyen tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A mederáthidalás vasfelszerkezetére vonatkozólag az ajánlatokkal együtt beadandó terveknek és részletszámitásoknak 20 tonna sulyu gőzekének és m².-ként 400 klgr. egyenletesen elosztott terhelésnek kell megfelelniök. Az ártéri áthidalásokra vonatkozólag a faszerkezetek helyett vasbeton szerkezettel is tehetők, tervekkel és számitásokkal felszerelt ajánlatok a müvelethez csatolt kölönleges feltételek határozmányainak szem előtt tartásával. A vasfelszerkezetre vonatkozó ajánlatokban a fizetendő maximális suly, valamint a szállitandó vasfelszerkezet minden 100 kilogrammjáért fizetendő és az összes, tehát az anyag szállitási, állványozási, szerelési és háromszori mázolási munkák diját magában foglaló egységár kiteendő. A zárt ajánlatok Zemplénvármegye alispánjához nyujtandók be. Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz, vagy ennek a sátoraljaujhelyi m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó. A müszaki müvelet és feltételek a sátoraljaujhelyi m. kir. államépitészeti hivatalban megtekinthetők.

Nyiregyháza (Bádogos munka.) Nyiregyháza városánál 1908. január 1-től három egy másután következő évben előforduló bádogos munkálatokra árlejtés hirdettetik. A zárt irásbeli ajánlatok február 15-én d. e. 9 óráig a polgármesteri hivatalba Nyiregyházán adandók be. A részletes árlejtési feltételek és az egységárakra vonatkozó ürlapok a gazdasági tanácsosi hivatalban megtekinthetők és átvehetők.

Kolozsvár. (Magasépitményi munkák.) A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a marosvásárhely—szászrégeni vonalon létesitendő 5 drb egyszerü őrház, 2 drb kettős őrház, 1 drb egyszerü őrház váróhelyiséggel, 6 drb egyes és 1 drb kettős őrházi melléképület, 7 drb őrházi sütőkemence és végül 7 drb őrházi kut előállitására szükséges összes munkák végrehajtására. A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a kolozsvári üzletvezetőség pályafentartási és épitési osztályánál, valamint a marosvásárhelyi osztálymérnökségnél megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok dijtalanul megszerezhetők. Az ajánlat ivenkint 1 kor., a mellékletek ivenkint 30 fill. okmánybélyeggel látandók el. Az ajánlatok február 29-én déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség titkárságánál közvetlenül vagy posta utján beküldendők. Az ajánlat boritékát következő felirással kell ellátni: „Ajánlat a 2007 | 908. II, sz. versenytárgyalási hirdetésben kiirt munkálatokra." Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5%-át készpénzben, vagy biztositékképes értékpapirokban, hivatkozással a hirdetés számára (2007—1908.) február 28-án d. u. 1 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyüjtőpénztárába letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Nagykároly. (Iskola épités.) Az udvari áll. elemi iskola ujraépitése 17.986 kor. 86 fill. erejéig engedélyeztetvén, az alábbi munkálatok biztositására a nagykárolyi m. kir. államépitészeti hivatalban február 22-én d. e. 11 órakor tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Kiadásra kerülnek: 1. Föld, kőmüves és elhelyező munka 8083 k. 26 fill. 2. Kő faragó m. 196 k. 50 fill. 3. Ácsmunka 3307 k. 01 fill. 4. Tetőfedő munka 516 k. 91 fill. 5. Vas munka 412 k. 52 fill. 6. Bádogos munka 401 k. 62 fill. 7. Asztalos, lakatos stb. munka 1494 k. 30 fill. 8. Kárpitos munka 53 k. 20 fill. 9. Melléképületi munka 1743 k. 90 fill. 10. Kut és keritès munka 1774 k. 04 fill. összesen: 17.986 k. 86 fill. előirányzattal. Az ajánlatok boritéka „Ajánlat a 168/908. á. sz. hirdetésben kiirt és az udvari áll. iskola ujraépitési munkálataira" felirással látandó el. Ajánlat külön-külön munkanemenként és összesen is tehető. Az ajánlathoz az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénznek bármely állampénztárnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó. A müszaki müvelet és részletes feltételek nevezett államépitészeti hivatalnál megtekinthetők, az ajánlati költségvetés nyomtatványa ivenként 50 fillérért ugyanott megszerezhető.

Máréfalva. [Udvarhely m.] (Templom átalakitása és kibővitése.) A máréfalvai róm. kath. templom átalakitási és kibővitési munkálataira 16.000 kor. költségelőirányzattal pályázat hirdettetik. Az árlejtés zárt ajánlattal február 22-én d. e. 9 órakor a plébánián tartatik meg. Épitési feltételek a plébánia hivatalnál megtekinthetők.

Ungvár. (Kavicsszállitás.) A kassa—jablonicai áll. közut 61.566—124.274 km. szakaszának fentartására az 1908, 1909. és 1910. években eszközlendő kavics-szállitás biztositására március 4-én d. e. 10 órakor az ungvári m. kir. államépitészeti hivatalban zárt irásbeli ajánlatok utján nyilvános versenytárgyalás fog tartatni. Az ajánlatok az ungvári m. kir. államépitészeti hivatalhoz a kitüzött nap d. e. 9 óráig nyujtandók be. Az ajánlatok nevezett államépitészeti hivatalban megszerezhető ajánlati és kavicsfelosztási kimutatási minta szerint teendők meg. Az 5% bánatpénznek az állampénztárnál vagy az adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. A szállitási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta és ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták az ungvári államépitészeti hivatalnál megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Kassa. (Árnyékszékátalakitás és csatornázás.) A kassai 20. számu helyőrségi kórházban az árnyékszékek átalakitásánál, valamint a vizvezeték és csatornázás bevezetésénél előforduló épitési munkák, szállitások és mellékszolgáltatmányok biztositása végett március 2-án d. e. 10 órakor a kassai cs. és kir. 6. hadtest katonai épitészeti osztálynál (Szepsi-ut 3.) irásbeli ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. A versenytárgyalásra kiirt föld-, épitőmesteri, valamint az összes egyéb ipari munkák 46000 koronával vannak előirányozva. Ajánlat csak az összes munkákra tehető. A versenytárgyalási feltételek és ajánlati minták nevezett épitészeti hivatalban megszerezhetők. Ugyanott a kötendő szerződés általános és különös feltételei, továbbá a tervek és költségvetések, valamint egyes segédeszközök betekinthetők. A bánatpénz az összköltségek 5%-ában van megállapitva, mely nevezett katonai épitészeti osztály pénztáránál letétjegy ellenében átadandó.

Alapittatott 1872-ben.
NYERGESUJFALUSI CEMENTGYÁR
TELEFON 21—07.
ajánlja a legkiválóbb szakemberek által elismert és az épitkezéseknél a legjobb eredménynyel kipróbált I-ma nyergesujfalusi románcementjét, valamint legjobb minőségü portlandcementet bármely vasuti vagy hajóállomásra szállitva a legjutányosabb árak mellett. Jótállás a normáliaknál 50 százalék nagyobb huzási és nyomási szilárdságért.
Nyergesujfalusi cementgyár: SÁTORI MIKSA
Gyár: **Nyergesujfalu.** Posta-, távirda-, hajó- és vasutállomás: **Eternitmüvek-Nyergesujfalusi Cementgyár.** Raktár: **Budapest, IX., Drégely-u. 3.**
Központi iroda: **Budapest, VI., Váci-körut 57/a.** Telefon 57—86.

Telefon 50—97

HEHLEIN ISTVÁN
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 39. sz.

MŰSZAKI VÁLLALAT: Vizmüvek, szivattyutelepek, központi fütés és szellőztetés, légszesz, csatornázás, gőzfőző- és mosókonyhák u. m. fürdőtelepek berendezésére

összes közcsatornáknál, nemkülönben a székesfőváros tulajdonát képező és a ker. előljáróságok kezelése alatt álló ingatlanok csatornáinál és pöcegödreinél szükséges tisztitási munkáknak 1908. január 1-étől 1910. december végéig terjedő 3 évi időtartamra leendő vállalatba adása céljából nyilvános árlejtést hirdet. Szabályszerüen kiállitott ajánlatok január 25-én d. e. 10 óráig Márkus Imre ker. előljáró vagy helyettese kezéhez adandók be. A részletes ajánlati és szerződési feltételek, valamint a vállalkozó által kitöltendő árjegyzék nyomtatvány az I. ker. előljáróságnál (Vár, Szentháromság-utca 2.) megtekinthetők és dijmentesen beszerezhetők. Az ajánlat biztositása céljából 200 kor. bánatpénz az I. ker. előljárósági pénztárnál letétbe helyezendő s a nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Budapest. (Üveges munka.) A székesfőváros VI. kerületének előljárósága árlejtést hirdet a kerület területén fekvő s a székesfőváros tulajdonát képező, vagy általa bérbevett épületeken az 1908. január 1-től 1910. december 31-ig teljesitendő üveges munkáknak vállalatba adására. Ajánlatok a VI. ker. előljáróság irodavezetőjéhez (Aradi-utca 21—23, II. em. 28.) január 31-én d. e. 10 óráig nyujtandók be. Bánatpénz 5%. A feltételek és árjegyzék az előljáróságnál (I. em. 32. szám.) megszerezhetők.

Budapest. (Padozati munka.) A m. kir. budapesti helyőrségi kórház I. és II. beteg osztályaiban levő mosdó helyiségek továbbá az árnyékszékek padózatának átalakitására a kórház vezetőbizottsági irodájában január 22-én d. e. 10 órakor árlejtést tartanak. Előirányzat 5292 kor. 89 fill. Bánatpénz 5%. A tervrajz, jegyzék, általános és részletes feltételek a kórház kezelőbizottsági irodájában megtekinthetők.

Gyula. (Utépités.) A gyula—kétegyházaeleki tvh. közut 0,0—15200 km. és a mezőberényi—vésztői tvh. közut 0·0—5·194 km. szakaszának kiépitése céljából a vármegyeház kistermében Gyulán tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy ajánlataikat február 8-án d. e. 10 óráig Békésvármegye alispánjához nyujtsák be. Ajánlat tehető mindkét utvonal összes munkáira együttesen, vagy utvonalonként külön-külön elkülönitve. Ajánlat tehető továbbá mindkét utvonalra együtt vagy külön-külön az összes utépitési vagy a kőanyagoknak (utalapkő, kavics, zuzalék, terméskő) termelésére és a lerakó helyig való vasuti szállitására külön-külön. Az ajánlathoz a költségvetés összege 5%-ának megfelelő bánatpénznek bármely állampénztárnál (adóhivatalok, sóhivatalok stb) történt letételét igazoló pénztári nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesitett másolata csatolandó. A müszaki müvelet és feltételek a gyulai kir. államépitészeti hivatalban megtekinthetők, az ajánlati minta, költségvetés és feltételek nyomtatványa ivenként 1 kor. ért ugyanott megszerezhetők. A teljes szövegü hivatalos kiirás a hirdetések között található.

Bársonyos. [Veszprém m.] (Jegyzői lakás épitése.) Bársonyos község 1908. év tavaszán egy uj jegyzői lakást és irodahelyiséget szándékozik épittetni. Az épitési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők A vállalkozók az épitési költségvetést és tervrajzot a bársonyosi körjegyzőségnél január 19.-én déli 12 óráig nyujtsák be. Csakis az elfogadott költségvetés és tervrajz fog dijaztatni. Az árlejtés határideje január 19-ik napjának d. u. 3 órája.

Nyiregyháza. (Utépités.) A thuzsér—nagylónyai th. közut 5·279—8·870 km. szakaszának kőalapos hengerelt pályával leendő kiépitésére versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánlatok „Szabolcsmegye alispáni hivatalának" Nyiregyháza" „Ajánlat a 159 | 908. sz. versenytárgyalási hirdetményben kiirt thuzsér—nagylónyai közut 5·279—8·870 km. szakaszának kőalapos hengerelt pályával leendő kiépitésére vonatkozó munkálatokra" cimü felirattal január 22-én d. e. 10 óráig Szabolcsmegye iktató hivatalánál nyujtandók be. Bánatpénzül az ajánlati összeg 5%-a a nyiregyházai m. kir. adóhivatalnál teendő le, és az erről szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. A müszaki feltételek és az ajánlati minta és ajánlati költségvetések a nyiregyházai m. kir. államépitészeti hivatalnál megtekinthetők, hol az ajánlati minta ajánlati költségvetések és feltételek ivenkint 10 fillérért megszerezhetők. Ajánlatok tehetők vagy az összes munkákra, vagy pedig külön 1.) a szükséges kőanyagra Mándok állomásra szállitással 2.) A kőanyagnak Mándok állomásról a helyszinére szállitása és összerakására. 3.) fedanyag elkészitése, alapburkolat berakása, kavics elteritése és hengerelésére. 4.) földmunka, műtárgyak és uttesttartozékokra.

Izsák. (Pestmegye.) (Tantermek épitése.) Izsákon két református iskolai tanterem épitése január 27-én d. e. 10 órakor árlejtés utján vállalatba adatik. Zárt ajánlatok elfogadtatnak. Kikiáltási ár 10.000 korona, melynek 10% a bánatpénzül leteendő. Közelebbi feltételek az izsáki ref. lelkészi hivatalban megtekinthetők.

Rimaszombat. (Kavics szállitás.) A budapest—vác—kassai és a rozsnyó—lőcse—szandeci közutakon 1908, 1909. és 1910. években eszközlendő kavicsszállitás biztositása végett február 3-án d. e. 10 órakor a rimaszombati államépitészeti hivatalban zárt irásbeli ajánlatok utján versenytárgyalás tartatik. Az ajánlatok az államépitészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők. Az államépitészeti hivatal területén átvonuló minden egyes állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtandó be. Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás ivenkint 1 kor. bélyeggel látandók el. Az 5% bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. A szállitási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező kimutatás és kőminták nevezett államépitészeti hivatalnál átvehetők, illetve megtekinthetők.

Sopron. (Kavics szállitás.) Sopronvármegye törvh. közutainak fentartására az 1908. évben szükséges bazaltkavics szállitásának biztositására a soproni m. kir. államépitészeti hivatalban február 3-án d. e 11 órakor tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Szállitandó mintegy 992 köbm. bazaltkavics. Külön ajánlat teendő az anyagnak az egyes vasuti állomásokra való szállitására és külön ajánlat a vasuti állomásokról az egyes törvényhatósági közutszakaszokra leendő kifuvarozására és összehalmozásra. Ajánlkozni lehet továbbá az összes állomásokra és összes utszakaszokra, vagy pedig külön-külön egyes állomásokra és egyes utszakaszokra. Az ajánlat a kir. államépitészeti hivatalban átvehető ajánlati minta szerint teendő meg. Az ajánlat egy kor. bélyeggel látandó el és ajánlattevő által alairandó. Az ajánlattevő tartozik az 5% bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban Sopronvármegye területén levő bármely kir. adóhivatalnál jelen hirdetés számára való hivatkozással (2130) letétbe helyezni s a bánatpénz letételét igazoló adóhivatali nyugtát vagy annak közjegyzőileg bejelentet másolatát, esetleg a bánatpénz összegéről szóló postai feladóvevényt ajánlatához csatolni. A szállitási szerződési minta, a részletes feltételek s az ajánlati minta a sopronvármegyei államépitészeti hivatalnál megtekinthető.

Bégaszentgyörgy. (Torontál m.) (Iskola helyreállitás.) A bégaszentgyörgyi községi iskolaépület tetőszerkezetének helyreállitása és egyéb javitási munka biztositása tárgyában január 20-án d. e. 10 órakor Bégaszentgyörgy községházán árlejtés fog tartatni. Előirányzott összeg 10216 kor. 72 fill, melynek 10%-a óvadékul lefizetendő. Közelebbi feltételek, tervek, előméret és költségvetés a községjegyzői irodában betekinthetők.

Zalacsány. [Zala m.] (Tanterem és tanitói lakás épitése.) Zalacsány község által a f. év tavaszán egy 8 m. hosszu, 7·10 m. széles tanterem; egy 3·80 m. hosszu, 3·95 m. széles tanitói szoba és egy 3·80 m. hosszu és 3 m. széles előszoba fog épittetni, miért is felhivatnak az épiteni szándékozók, hogy ajánlataikat a költségvetés és tervrajz kapcsán a zalacsányi körjegyzői irodába február 1-ig beküldjék. Megjegyeztetik, hogy vállalkozó az iskola, valamint a tanitói lak belső berendezéséről is gondoskodni tartozik. Közelebbi feltételek a zalacsányi körjegyzői irodában megtudhatók.

Boldur. [Krassó-Szörény m.] (Artézi kut furás a.) Boldur község közlegelőjén egy ártézi kut furása és 50 méter hosszu cementvályu elhelyezése engedélyeztetett. Ezen munkák vállalkozás utjáni biztositása végett január 25-én d. e. 10 órakor Boldur községházán árlejtés fog tartatni. Az épitési és egyéb feltételek január 15-ig a bolduri körjegyzői irodában megtekinthetők. Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy az árlejtés napján és kitüzött helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy irásbeli ajánlataikat az árlejtést megelőző napig Boldur község előljáróságához küldjék be.

Rimaszombat. (Templom épités.) A ratkószabadii r. kath. templom ujból épitése 50239 kor. 78 fill. és a hivek által természetben kiállitandó esetleg 900 koronáért megváltandó 533 kézi és 67 igás napszám erejéig engedélyeztetett olyként, hogy a vállalati összegnek fele része 1908. év, másik fele része 1909. évben fog kifizettetni. E munka biztositása céljából február 4-én d. e. 10 órára a rimaszombati kir. államépitészeti hivatalban tartandó zárt ajánlati egységáras versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánlathoz az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó. A müszaki müvelet, általános és részletes feltételek nevezett államépitészeti hivatalnál megtekinthetők. Az ajánlati minta és a költségvetés nyomtatványa ivenkint egy koronáért az államépitészeti hivatalnál megszerezhetők. A kiviteli és részletterveket Herczegh Zsigmond vallásministeri épitész (Budapest V., Báthory-utca 10 IV. em.) fogja a munkával megbizott vállalkozónak rendelkezésére bocsátani. Az ajánlat és ajánlati költségvetés ivenként egy kor. bélyeggel ellátandó.

Nagyszeben. (Kavics szállitás.) Szeben vármegye területén átvonuló áll. közutak fentartásához 1908. 1909. és 1910. évebben szükséges kavics szállitásának biztositására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik, mely január 30-án d. e. 10 órakor a nagyszebeni kir. államépitészeti hivatalnál fog megtartatni. Az ajánlatok utvonalonként külön-külön teendók, vállalat esetleg utvonalonként is ki fog adatni. Az ajánlatok az államépitészeti hivatalban átvehető ajánlati lapokon és az ugyanott kapható felosztási kimutatási minta szerint teendők meg. Az 5% bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban valamely állampénztárnál (adóhivatal) teendő le és a befizetést igazoló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. A szerződési minta, részletes feltételek, az ajanlati minta és ennek mellékletét képező felosztási kimutatás, valamint a kavicsminták nevezett államépitészeti hivatalnál átvehetők. illetve megtekinthetők.

Esztergom. (Kavics szállitás.) Esztergom vármegye területén lévő bény—farnadi tvh. közuton az 1908., 1909., 1910., 1911., 1912. években eszközlendő kavics szállitás biztositása céljából február 3-án d. e. 10 órakor a vármegye alispánjának hivatalos helyiségében zárt irásbeli ajánlatok utján nyilvános versenytárgyalás fog tartatni. Az ajánlatok az esztergomi államépitészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg. A törvényhatósági közutra vagy annak egyes szakaszára is teljes kilométer beosztás mellett külön ajánlat nyujtható be. Az 5% bánatpénznek az esztergomi adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. A szerződési és részletes feltételek az ajánlati minta és ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták az esztergomi államépitészeti hivatalnál megtekinthetők.

Szeged. (Szertári épület épitése Temesvár—Józsefváros állomáson.) A m kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége versenytárgyalást hirdet a Temesvár—Józsefváros állomáson leégett szertári épület felépitésével járó épitési munkákra. A tervek, költségvetések, szerződési tervezet, az ajánlati minta, pályázati feltételek Szegeden, az üzletvezetőség pályafentartási osztályában (II. em, 4. sz. ajtó) és a temesvári osztálymérnökségnél betekinthetők. Az ajánlatok január 28-án déli 12 óráig nyujtandók be a szegedi üzletvezetőség titkárságához (I. em. 22. sz. ajtó). Az

ajánlatok 1 kor., az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be: „Ajánlat a temesvári szertári épület építésére vonatkozólag." Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon déli 11 óráig 3000 kor. bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál (földszint 1. sz.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Kistelek. (Csongrád m.) (Óvoda épitės.) Kistelek község elöljárósága árlejtést hirdet 11903 kor. 73 fillérrel tervezett óvoda építésénél előforduló föld, kőmüves, ács, cserépfedő, vas, bádogos, asztalos, lakatos, üveges és mázoló munkák biztositására. Ajánlatok f e b r u á r 5-én d. e. 11 óráig nevezett község elöljáróságához adandók be. Bánatpénz 5%. A tervek, költségvetés és feltételek Kistelek község elöljáróságánál betekinthetők és az ajánlati minta ugyanott megszerezhető.

Szombathely. (Istálló helyreállitás.) A csémi r. k. plébániához tartozó istálló helyreállitása 5743 kor. 27 fill. összeg és 1202 kor. készpénzzel megváltható 388 kézi 83 igás napszám erejéig engedélyeztetett. A munkálat biztositása céljából az 1908. f e b r u á r 4-én d. e. 10 órára a szombathelyi kir. államépitészeti hivatalban tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtók egységáras ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitüzött nap d. e. 9 óráig a nevezett hivatalhoz adják be Az egyes munkanemekre külön is tehető ajánlat. Az ajánlathoz ez engedélyezett összeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó. A műszaki müvelet és részletes feltételek nevezett államépitészeti hivatalnál megtekinthetők.

Szombathely. (Műtárgy épitės) A rohonc—kéthelyi th. közut 12—13. szakaszán levő 34 sz. műtárgy ujjáépitése 1756 kor. 29 fill. erejéig engedélyeztetvén, e munka biztositása céljából f e b r u á r 15-én d. e. 10 órára a szombathelyi m. kir. államépitészeti hivatalban tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánlathoz az engedélyezett költség 5%-ának megfelelő bánatpénz vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó. A műszaki művelet és részletes feltételek, az ajánlati minta és annak mellékletét képező felosztási kimutatás, valamint a kőminták nevezett államépitészeti hivatalnál megtekinthetők. A munka 1908. év tavaszán fog vállalkozónak átadatni.

Garamszentandrás. [Zólyom m.] (Csendőrlaktanya helyreállitás.) A besztercebányai csendőrszárnyparancsnokság árlejtést hirdet a garamszentandrási csendőrlaktanya helyreállitásának 2216 koronával előirányzott munkálataira. Ajánlatok f e b r u á r 24 én d u. 6 óráig a besztercebányai csendőrparancsnoksághoz vagy a garamszentandrási csendőrlaktanya helyiségében f e b r u á r 25-én d. e. 10 óráig adandók be. Bánatpénz 5%. Közelebbi feltételek emlitett két helyen megtudhatók.

Miskolc. (Kavics szállitás.) A budapest—kassa—zboró országhatárszéli áll. közut 125.780—196.674 km. és a miskolc—gerendaszvidnik—duklai állami közut 0—2.826 km. szakaszain, az 1908—1909 és 1910. években eszközlendő kavicsszállitás biztositása végett f e b r u á r 5-én d. e. 10 órakor a miskolci m. kir. államépitészeti hivatalnál zárt ajánlatok utján nyilvános versenytárgyalás tartatik. Az ajánlatok nevezett államépitészeti hivatalban átvehető ajánlati és kavics felosztási kimutatási minta szerint szerkesztendők. Minden egyes állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtandó be. Az 5% bánatpénznek az adóhivatalba való befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. A szerződés, a részletes feltételek, az ajánlati minta és annak mellékletét képező felosztási kimutatás, valamint a kőminták nevezett államépitészeti hivatalnál megtekinthetők.

Székelyudvarhely. (Hidak épitése.) Az Iskola utca és Sósfürdőnél épitendő hidak munkái 6000 korona összeg erejéig engedélyeztetvén, e munkálatoknak biztositása céljából j a n u á r 19-én d. e. 9 órára a Székelyudvarhely városi tanács nagytermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy az engedélyezett költség után számitandó 10% bánatpénzzel ellátott ajánlataikat a kitüzött időig Székelyudvarhely városi polgármesteri hivatalához adják be. A müszaki müvelet és részletes feltételek a városi mérnöknél megtekinthetők.

Arad. (Paplak épitės.) A bokszegi gör. kath. paplak épitési munkálatainak vállalat utjáni teljesitése elrendeltetvén, a munkálatoknak biztositása céljából f e b r u á r 10 én d. e. 10 órára az aradi m. kir. államépitészeti hivatalban tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánlathoz az ajánlati költségvetés végösszege 5 százalékának megfelelő bánatpénznek bármely állampénztárnál illetve adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta vagy annak körjegyzőileg hitelesitett másolata csatolandó. A müszaki müvelet és feltételek az aradi kir. államépitészeti hivatalnál megtekinthetők. Az ajánlati minta nyomtatványa ivenként 10 fillérért, az ajánlati költségvetés pedig ivenként 1 koronáért megszerezhető.

Szeged. (Áruraktár és nyilt rakodó épitése Bród állomáson.) A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a Bród állomáson létesitendő áruraktár és nyilt rakodó előállitásával járó épitési munkák végrehajtására. A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Szegeden, a m. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. em. 4. sz. ajtó) és Bródon az osztálymérnökségnél megtekinthetők. Az ajánlatok f e b r u á r 15 én déli 12 óráig nyujtandók be a szegedi üzletvezetőség titkárságához (I. em. 22 sz. ajtó). Az ajánlatok 1 kor., az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be: „Ajánlat a Bród állomáson épitendő áruraktárra és nyilt rakodóra". Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző nagyon, vagyis f e b r u á r 14-én déli 12 óráig 2000 kor. bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál (földszint 1. sz.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Balassagyarmat. (Kórház kibővités.) A balassagyarmati Mária-Valéria közkórház épület belgyógyászati és sebészeti pavilonnal való kibővitési munkáira a balassagyarmati m. kir. államépitészeti hivatalban j a n u á r 30-án d. e. 10 órakor nyilt versenytárgyalás tartatik és pedig: I. Bontási-, föld-, kőmüves-, elhelyező-, ács-, cserépfedő-, bádogos-, vas , terazzó-, padozati-, asztalos , lakatos-, mázoló , üveges-, ablakredőny- és szobafestő munkákra ; továbbá : II Vizvevetéki-, csatornázási és gőzfütési munkákra, illetve azok elkészitésére és szállitására. Ajánlat tehető a fenti I. alatt felsorolt munkákra együttesen, vagy pedig a következő csoportokra, ugymint: a.) bontási munka, föld-, kőmüves és elhelyező munka, ács munka, cserépfedő munka, bádogos munka, vas munka, padozati munka, szobafestő munkára együttesen ; b.) asztalos-, lakatos-, mázoló munka, üveges munka, ablakredőnyökre együttesen. A II. alatti munkára külön ajánlat teendő. A költségvetések, ajánlati minták ivenkint egy koronáért a balassagyarmati m. kir. államépitészeti hivatal által lesznek kiszolgáltatva. Tartoznak a vállalkozók az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt a hirdetmény számára hivatkozva (2356.) a balassagyarmati m. kir. adóhivatalnál letétbe helyezni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni. Az általános és részletes feltételek, továbbá a tervek a balassagyarmati m. kir. államépitészeti hivatalban megtekinthetők.

Máramarossziget. (Hidépitės.) A sziget—kirlibábai állami közut 89—90 km. közti szakaszán levő 385. sz. 6·0 m. nyilásu Berzsába hid ujjáépitési munkáinak biztositása céljából a) a kőfalazatu alépitmény és ezzel kapcsolatos munkálatok teljesitésére (11,749 kor. 78 fill.), b) a vasfelszerkezeti munkák (3314 kor. 15 fill.) végrehajtására zárt irásbeli versenytárgyalás hirdettetik. A m.-szigeti m. kir. államépitészeti hivatalnál dijtalanul megszerezhető minta szerint szabályszerüen kiállitott ajánlatok boritékán a következő felirás eszközlendő : A kir. államépitészeti hivatalnak Máramarosszigetet. Ajánlat a 3120—907. áll. sz. versenytárgyalási hirdetményben kiirt sziget—kirlibábai állami közuti 385. számu Berzsába-hid alépitményi (vasfelszerkezeti) munkáira. Ajánlatok az a) és b) alatti munkára külön-külön és együttesen is adható be. Ajánlat adható be továbbá vasbeton-hidra is. A hid ellenfalai a szerkezeti talpkövek magasságáig az átadás napjától számitva 120 nap alatt, a vasszerkezeti munkálatok pedig — a fedőmázolást kivéve — a részlettervek jóváhagyásáról szóló értesités vételétől számitandó 150 nap alatt fejezendők be. Az ajánlatok f e b r u á r 19 én d. e. 10 óráig adandók be a máramarosszigeti kir államépitészeti hivatal főnökéhez, vagy annak helyetteséhez. Bánatpénzül az ajánlati összeg 5%-a f e b r u á r 19-ének d. e. 10 órája előtt bármely adóhivatalnál teendő le és a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy hitelesitett másolata, vagy a bánatpénz feladásáról szóló postai feladó vevény az ajánlathoz csatolandó. A müszaki müvelet és munkafeltételek a máramarosszigeti kir. államépitészeti hivatalban megtekinthetők. A vasszerkezetre vonatkozó vázlatrajz- és szerződésminta, valamint a feltételek a kereskedelemügyi m. kir. ministerium I | C. I. ügyosztályában (Budapest, II. Albrecht-ut 1. sz. földszint) betekinthetők.

Tiszakálmánfalva. [Bács-Bodrog m.] (Templom épitės.) A Tiszakálmánfalva községben épitendő róm. kath. templom épitésére árlejtés hirdettetik. A pályázat tárgyát képezik a téglaanyag hozzáadása nélkül 33,358 kor. 36 fillérrel előirányzott föld, kőmives, ács, kőfaragó, cserépfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges és vasmunkák. A szükséges téglát az épittető adja a helyszinére szállitva. Bánatpénzül 1670 kor. készpénzben, betétkönyvben vagy értékpapirban leteendő. Ajánlat átalányösszegben és irásban teendő, de ezek felbontása előtt esetleges szóbeli ajánlatok is elfogadtatnak. A tervek, árelemzés, költségvetés, épitési feltételek és szerződésminta a tiszakálmánfalvai plébániahivatalban, továbbá f o e r k Ernő és P e t r o v á c z Gyula felső épitőipariskolai tanároknál (Budapest, VII., Thököly-ut 74.) megtekinthetők; utóbbiaktól bővebb felvilágositások és költségvetés-kivonat is kapható. Az árlejtés j a n u á r 18-án d. e. 9 órakor a tiszakálmánfalvai plébánia hivatalban tartatik meg.

Sátoraljaujhely. (Hidépitės.) A varannómező—őrmezői th. közut 3—4 km. szakaszán levő 4. sz. alsó gyertyáni Ondava hid ujjáépitése engedélyeztetett Az 55·0 m. szabad nyilásu, csömöszölt beton alépitményü vasfelszerkezeti hid, valamint egy végleges jellegü vámszedő bódé összes épitési költsége összesen 145.561 kor. 17 fillérben állapittatott meg, mely költségekből esik:

a) az alépitményi és ezzel kapcsolatos munkákra . . . . . 64113·94 kor.
b) a vámbódéra és sorompóra 1400·00 „
c) a vasfelszerkezetre . . . 77000·00 „
d) a pályaberendezésre és a próbaterhelési munkákra összesen . . . . . 1847·23 „
e) a régi hid bontási munkáira 1200·00 „

Összesen 145561·17 kor.

E munkák biztositására f e b r u á r 11-én d. e. 10 órára az alispáni hivatalban Sátoraljaujhelyt tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik Ajánlat tehető az összes munkákra, vagy pedig külön a c) alatti vasfelszerkezeti munkákra és külön az a) b) d) és e) alatti összes többi munkákra együttesen. Más csoportositás szerint ajánlat nem tehető. Ajánlat tehető továbbá a hidnak vasvázas betonszerkezettel vagy pedig tisztán csömöszölt betonboltozattal való felépitésére is. A vasfelszerkezetü hidra vonatkozó ajánlatok közül az alépitményi és az ezzel kapcsolatos munkákra vonatkozók a müszaki müvelet alapján, a vasfelszerkezetre vonatkozók a jelen hidhoz teljesen hasonló szerkezeti elrendezéssel és terheléssel számitott u. n. hoóri hid medernyilásának a fent emlitett művelet mellett levő részlettervei alapján, végül a vasvázas beton vagy a csömöszölt betonboltozatos hidakra vonatkozók pedig az ajánlattevők által az idevonatkozó különleges feltételek szem előtt tartásával készitendő tervek alapján teendő. A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat, a vasvázas beton, vagy boltozatos beton hidakra ajánlkozók, az ajánlati tervvel és költségvetéssel együtt a fenti időpontig Zemplénvármegye alispánjához nyujtsák be. Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5% ának megfelelő bánatpénz, vagy ennek a sátoraljaujhelyi m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó. A müszaki müvelet és feltételek a sátoraljaujhelyi m. kir. államépitészeti hivatalban megtekinthetők.

Debrecen. (Vizszabályozási munka.) Az „Alsó-szabolcsi tiszai ármentesitő társulat" igazgatósága a taktaközi szabályozási munkálatokkal kapcsolatosan az 55. sz. tiszadobi átvágás feliszapolt holt kanyarja Tiszaluc—Sajókesznyéten közötti, mintegy 8 km. hosszu szakaszának terv szerint való kimélyi-

„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG Olcsó és kitünő épitkezési anyag.
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

állomásáig s folytatólag Ádasevci és Morovic községek érintésével Racáig, illetve a racai Szávaparton levő kavicsmezőkig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; dr. Héder Lajos budapesti ügyvédnek a budapesti h. é. vasutak Szentendre állomásától Leányfalu, Tahitótfalu, Dunabogdány és Kisoroszi községek határain át Visegrádig vezetendő szabványos nyomtávu h. é. vasutvonalra; — Strasser Henrik inámpusztai lakosnak a m. kir. államvasutak Ó-vagy Ujdombovár állomásából kiágazólag Inám puszta érintésével Szillig, esetleg a m. kir. államvasutak vonalából Csománál való elágazással, Attala község és Inám puszta érintésével ugyancsak Szill községig vezetendő szabványos esetleg keskeny nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; — a magyar vasuti forgalmi részv. társaságnak a szabolcsvármegyei h. é. vasutak Nyiregyháza—mátészalkai vonalának Nagykálló esetleg a m. kir. államvasutak Ujfehértó állomásától kiágazólag Érmihályfalváig, továbbá Balkánytól Nyiradonyon át Hajdusámsonig vezetendő keskeny nyomtávu helyi érdekü vasutvonalra az előmunkálati engedély érvényét további egy év tartamára meghosszabbitotta.

A szerencs—hidasnémeti—kassai vasut közigazgatási pótbejárását március 12—13-án tartották meg. A korábban megtartott közigazgatási bejárási tervezett szerint a vonal Szerencs állomásból indult volna ki, felhasználta volna a miskolc—lavocnei fővonal szerencs—mádzombori 5 km. hosszu vonalszakaszát, érintette volna Mád, Rátka, Ond. Tállya, Abaujszántó, Bodókőujfalu, Bodókővaralja, Árka, Vizsoly, Vilmány, Kisfalu, Göncruszka és Gönc községeket és a máv. miskolc—kassai fővonala hidasnémeti—kassai 26·5 km. hosszu részének felhasználásával Kassa állomásban végződött volna. A pótbejárás alapjául szolgált tervezet szerint a vasut előmunkálati engedélyese, Molnár Béla gálszécsi lakos és tervezője Fábián Lajos mérnök a szerencs—mádzombori szakasz péage-használatát elejtették és a vasutat külön 6 km. hosszu vágányon tervezték Szerencs és Mád között; továbbá mivel a korábbi tervezett szerint a vonal a Hidasnémeti állomáshoz való csatlakozás előtt temetőt szelt volna át, a vonalvezetést ezen a részen olyképen módositották, hogy az a temetőt elkerülve, a törvényhatósági ut és a Hernád-folyó átmetszése után a máv. vonalával mintegy 800 m. hosszban párhuzamosan halad és Hidasnémeti állomáshoz csatlakozik. Az 50 km. hosszu vasut kiépitésének kérdése teljesen rendezettnek tekinthető és az épitás megkezdése a folyó év nyarára vehető kilátásba.

A komárom—érsekujvári vasut. A komárom-érsekujvári elsőrangu főpályának Komárom állomás végétől, vagyis a 4+68.5 szelvénytől n 91+0 szelvényig terjedő mintegy 8·1 km. hosszu vonalrészének és a vonalat a budapest—brucki fővonallal deltaszerüen összekötő mintegy 1.3 km. hosszu ivnek, továbbá a Dunán és Vágdunán létesitendő nagy hidaknak épitése, ezenkivül a kis Dunához vezető mintegy 1.4 km. hosszu rakodóvágányának, valamint a később épitendő vonalszakaszon tervezett Hetény állomáson emelendő felvételi épületnek létesitése céljából a m. kir. államvasutak igazgatósága közelebb nyilvános versenytárgyalást fog hirdetni. Az épitkezés iránt érdeklődő vállalkozókat már most figyelmezteti az igazgatóság, hogy a szükséges tanulmányokat a helyszinén előzetesen végezzék. A vonalvezetés és a végrehajtandó munkák tekintetében bővebb adatokkal Komáromban, Klapka György-tér 2. sz. alatt székelő nyomjelző kirendeltség szolgál.

A kolozsvár—hidegszamosi villamos vasut közigazgatási bejárását f. é. március 12-én tartották meg. A vasut a kolozsvári közuti vasutrészvénytársaságnak Kolozsvár máv. állomáson levő vontatótelepéből ágaznék ki és Hidegszamos községig vezetne. Az üzemhez szükséges villamos áramot Kolozsvár városának központi áramfejlesztő-telepe szolgáltatná. Az előmunkálati engedélyesek: Horovitz Samu és Béla kolozsvári lakosok.

Az eger—putnoki vasut engedélyokiratát a napokban adta ki a kereskedelemügyi minister Wessely Károly lovag, szilvási földbirtokosnak. Az engedélyezett vasut megépitéséhez és üzleti megfelelő berendezéséhez szükséges tényleges tőke 8,200.000 koronában állapittatott meg, mely tőkéből forgalmi eszközök beszerzésére engedélyes 278.000 koronát tartozik forditani. A vonal épités alatt áll, az épitési iroda Egerben van.

Erdei vasutak épitése. A besztercei m. kir. erdőigazgatóság árlejtést hirdetett az Ilva- és Lesvölgyi erdei vasut kiépitésére. Az előbbi vonal 35 km. az utóbbi 12 km. hosszu. Pályázati határidő f. é. május hó 2. napja.

A nagyváradi villamos vasut hálózatának kibővitése. A nagyváradi villamos vasut hálózatát több szárnyvonallal kibőviteni tervezi. A tervezett szárnyvonalakra nézve javasolni fogják az engedély megadását.

A körmend—muraszombati vasut épitési munkáit a tavaszi időjárás beálltával ujolag foganatba vették.

Iparvágány épités Kistarcsán. A gép- és vasutfelszerelési gyár r.-t. a kistarcsai határban épülő gyárát összeköti a budapesti h. é. vasutak budapest—kerepesi vonalával; az iparvágány közigazgatási bejárását f. é. április 6-ára rendelte el a kereskedelemügyi minister.

Vizépitészet és szabályozás.

A Tisza-balparti ármentesitő társulat a Tiszaföldvár, Cibakháza és Nagyrév községek határán átvonuló tiszai védtöltés magasitásához korlátlan számban kubikosokat keres.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

A Népszinház átalakitása alkalmával előforduló bádogos, kőmüves és kőfaragó munkák biztositására a székesfőváros tanácsa f. é. március hó 26-án szükebb körü árlejtést tartott, mely alkalommal a bádogos munkára Tóth Imre és tsa 18.796 kor. 39 fillérrel, Schlick gyár 19.379 kor. 29 fillérrel, Benes B. 19.851 koronával és Langweil B. 20.300 kor. 04 fillérrel pályáztak. A kőmüves munkára ajánlatot tettek: Joó Lajos 35.872 kor. 12 fillérrel Jakabffy Ferenc 37.485 kor. 10 fillérrel, Szuchy János 30.762 kor. 01 fillérrel, Pucher István 27.441 kor. 46 fillérrel; a kőfaragó munkára: Seenger Béla 29.569 kor. 10 fillérrel, Weisinger György 27.715 kor. 60 fillérrel és April y János 29.751 kor. 80 fillérrel.

Fürdő és mosdó helyiségek épitése és berendezése. A m. kir. államvasutak igazgatósága árlejtést hirdetett a nyugati pályaudvaron létesitendő fürdő és mosdó helyiségek épitésére és berendezésére. Pályázati határidő az épitésre f. é. április 18-a, a berendezésre f. é. április hó 8. napja.

A honvéd helyőrségi kórház betegszobáiban létesitendő padlóburkoló munkát 4200 koronáért Aczél Károly, az ugyanott végzendő mázoló munkát 527 koronáért Bay Alajos nyerte el.

Postajavitómühely berendezése. A budapesti posta- és távirdajavitómühely berendezése tárgyában megtartott árlejtés alapján, a kereskedelemügyi minister a villamos vezetékek és világitótestek szállitásával a Magyar Siemens Schuckert-müveket, a gépek szállitásával a Vulkán gépgyár rt., Fegyver és gépgyár rt., Hirsch és Frank, Schwarz Lajos, Hirmann és tsa, Conrád és tsa és Székely Ignác cégeket bizta meg; mig a készülékek és segédeszközök szállitását Hirmann és tsa., Nay és Róna, Conrád és tsa, Martos és Demény, Székely Ignác, Latinák Jenő és Csoknyay Jenő cégek nyerték el; végül az egyes szerszámok szállitásával Hirmann és tsa, Nay és Róna, Légrády György, Conrád és tsa, Martos és Demény, Székely Ignác, Csoknyay Jenő és Latinák Jenőt bizták meg; a berendezési tárgyakat Kovács Zsigmond fogja szállitani.

A vidéken.

Templom és lakóház épités Muraszombatban. A muraszombati izr. hitközség lapunk mai számában árlejtést hirdetett 40,000 korona előirányzattal tervezett templom és 15—20,000 korona előirányzattal tervezett lakóház épitésére. Ajánlatok f. é. április 15-ig dr. Ritscher Samu muraszombati ügyvéd és hitk. elnöknél nyujtandók be, hol a terv és költségvetés is megtekinthető.

Községház átalakitás Adács községben. Heves vármegyében fekvő Adács község előljárósága lapunk mai számában árlejtést hirdetett a községház átalakitásának 5403 kor. 48 fillérrel előirányzott biztositására. Pályázati határidő f. é. április hó 17. napjának d. e. 9 órája.

Gőzmalom épités Izsákon (Pest m.) Az izsáki népbank részvénytársaság gőzmalmot épittet, melynek munkálatait a gépészeti berendezéssel és kazánházzal egyetemben a f. é. április hó 12-én megtartandó árlejtés utján vállalatba adja. A feltételek nevezett népbank igazgatóságánál megtudhatók.

Az aradi vágóhid átalakitása. Az aradi közvágóhid jég és hütő-kamrái, a forgalom folytonos emelkedése folytán nem felelnek meg a követelményeknek, miért is a városi tanács utasitotta a mérnöki hivatalt, hogy azok megfelelő átalakitására és kibővitésére nézve készitsen tervet és költségvetést, hogy ezek alapján a szükséges munkálatok elrendelése iránt a tanács előterjesztést tehessen a közgyülésnek. A mérnöki hivatal most elkészitette a tervet és költségvetést, amely szerint a kibővitési munkálatok 14343 koronát igényelnek. A tanács, mult hetiülésében kimondta,

RIPPNER IZSÓ
CEMENT-BETON-HORNYOLT TETŐCSERÉP és CEMENTLAP-GYÁR
és BURKOLÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII. KER., MEXICOI-UT 3.
Központi iroda és raktár:
VII. kerület, Akácfa-utca 34. sz.
TELEFON: 235
Vállalkozik: hézagmentes asbestpadozat minden szinben, Granittoterazzo, betonirozások, csatornázások cementlapok és mozaiklapokkali kövezések elkészitésére.
Kitünő minőségü Portland cement nagyban és kicsinyben.

VILLAMOS BERENDEZÉSEK,
központi telepek electromos világitás és erőátvitel, dynamók, motorok, ivlámpák, mérőkészülékek, izzólámpák, csillárok, telefonok, csengők, jelzők,
Telefon : 91—40. FEJÉR és SCHMIDT Budapest, Eötvös-tér 2. szám. Telefon : 91-40

hogy a közgyülésnek az épitkezést javaslatba hozza.

A békésmegyei közkórház kibővitésére vonatkozó terveket a belügyminister némi módositással jóváhagyta. A jóváhagyott tervek alapján uj sebészeti pavillon fog épülni 400 ezer korona költséggel. A tüdőbeteg és hevenyfertőző osztály részére közös pavillon fog épülni a kibővitett gazdasági udvar egy reszén. Mig a szemészeti osztály részére a jelenlegi kórház első emeletét alakitják át, mely jelenleg a tüdővészes férfi betegek elhelyezésére szolgál. A szennyvizek és ürülékek elvezetésére szolgáló csatorna épitése esetén, a belügyminister külön 40.000 korona segélyt biztosit a vármegyének, azon kikötéssel, hogy az illemhelyeket az eddigi tőzegrendszer helyett vizöblitéssel kell átalakitani. Épül ezeken kivül modern kórboncta ni intézet is, külön ravatalozó helyiséggel. Ezek alapján a következő összegek keretén belül lenne kibővithető a gyulai kórház: 1. Két telek vétele 34.400 kor. 2. Az uj sebészeti pavillon épitése 400.000 kor. 3. Fertőző pavillon és kórboncta ni intézet 39.000 korona 4. Tüdővészes pavillon 100.000 kor. 5. Szemészeti osztályul kiszemelt helyiségek átalakitása 3.000 kor. 6. Szennyviztisztó telepre 40.000 kor. 7. Vizmedencék nagyobbitására 4.000 kor. Összesen 620.400 korona.

Kendergyár épités Perbenyiken. A bodrogközi iparpártoló társulat a napokban tartotta alakuló közgyülését Királyhelmecen, mely alkalommal egy kendergyár épitését határozták el. A vállalat szövetkezeti alapon létesül. A gyárat Perbenyik vasutállomás közelében épitik fel és az őszszel üzembe helyezik.

Munkáshazak épitése P.-Ladányban. A földmivelésügyi minister értesitette Hajduvármegye alispánját és ennek utján P.-Ladány község előljáróságát, hogy a vallásalapitv. tulajdonát képező 70 kat. hold 1553 négyszögölnyi területet munkásházak felépitésére megveszi, ezenkivül hajlandó 100 ezer korona kamat nélküli kölcsönt adni 30 évi törlesztés mellett. A község válaszszon a maga kebeléből épittető és ellenőrző bizottságot. A munkástelep 300 munkásházból fog állani.

Fogház épités Nagyváradon. Nagyváradon a kir. ügyészség hivatalos helyiségeinek és a fogház elhelyezésére uj épület emelését határozták el. A terv kivitele már foglalkoztatja a nagyváradi kir. főügyészséget. Az épület helyéül a volt Ritoók házat szemelték ki, a mely közvetlen szomszédságban áll a Tisza Kálmán-téri törvényszéki palotával. Az utcai frontot az ügyészség és főügyészség valamint a vizsgáló biró részére rendeznék be. Az udvarban négy emeletes fogház épülne a szegedi Csillagbörtön mintájára.

Debrecen város th. utainak kiépitése. Debrecen város külterületén mindazon utakat, amelyek a törvényhatósági uthálózatba tartoznak, még az idén kiépitteti a kormány. Kossuth Ferenc kereskedelmi minister leiratában tudatta, hogy az összes utakat még az idén kiépitteti. A 700,000 koronán felüli épitési költségből Debrecen városát 45 000 korona terheli. A munkálatokhoz már a jövő hónapban hozzáfognak.

Vizlevezető árok létesitése Kassán. Kassa város közönsége a Rákpatakból kiindulólag, a Hliniki katonai gyakorlótéren át, tovább délnek a téglagyárak mellett elhuzódó a Galgócpatak medrének részbeni felhasználása után a Hernádba átmetszéssel betorkoló vizlevezető övárok létesitésére kért engedélyt. Ezen övárok épitése tárgyában megejtendő helyszini tárgyalásra határidőül 1907. április 4-ének d. e. 9 órája tüzetett ki a város polgármestere részéről.

Munkáskórház épitése Nagyváradon. A nagyváradi kerületi pénztár igazgatósága a nagyváradi betegsegélyző pénztárak fuzionálásával egyidejüleg, tehát az uj munkásbetegsegélyző törvény életbeléptetésével munkás kórházat óhajt épittetni. A kerületi pénztár igazgatósága már hozzálátott ahhoz, hogy a nyár folyamán a tervet megvalósitani, a munkáskórházat, illetve a munkásüdülőtelepeket felépiteni lehessen. Legközelebb az épitkezés terveinek kidolgozására pályázatot fog hirdetni a kerületi pénztár igazgatósága.

Vizmű berendezés Csikszentdomokos állomáson. Az épités alatt álló mádéfalva—gyergyószentmiklósi vonal Csikszentdomokos állomásán létesitendő vizmű vizvezetéki és gépészeti berendezésének előállitására és szállitására a f. é. február 14.-én tartott árlejtés alapján a Schlick-féle vasöntöde és gépgyár r. t. nyert megbizást 18653 korona 50 fillér vállalati összeg mellett.

A tepla—trencsén—teplici felvételi épület bővitése, átalakitása és verandával való ellátása közül végzendő munkák biztositására a m. kir. államvasutak balparti üzletvezetősége árlejtést hirdetett. Pályázati határidő f. é. április hó 20. napja.

Gyufagyár épités Besztercebányán. A besztercebányai gyufagyár részvénytársaság 400 000 korona alaptőkével immár megalakult. A gyár épitési munkálatait a részvénytársaság legközelebb megkezdeti.

Gőzmalom épités Jánoshalmán. Molnár József jánoshalmai lakos nagyobbszabásu gőzmalmot épitett Jánoshalmán a kiskunhalas—regöcei vonal mentén.

Szálloda tatarozás Szentesen. Nádas Aladár városi mérnök jelentést tett a közgyülésnek arról, hogy a Petőfi szállodán több javitani való van. A gazdasági szakosztály felülvizsgálta a mérnöknek a szálloda kijavitására vonatkozó javaslatát s azt még több javitani valóval kibővitve elfogadta.

Ungvár város kövezése. A kereskedelemügyi minister Ungvár városának öt egymásután következő évben egyenlő részletekben kifizetendő 100.000 korona kövezetvámi államsegélyt engedélyezett s igy a város kövezési munkálatai legközelebb kezdetüket veszik.

A komáromi főgimnázium épitése ügyében Komárom város legutóbbi közgyülésén Herczegh Zsigmond müépitész bemutatta az uj főgimnázium terveit, költségvetését és müleirását. A közgyülés el is határozta, hogy az épitést 307,000 korona keretén belül mielőbb vállalatba adja.

Intézeti ház épitése Szegeden. A vakok szegedi intézetének vezetősége telket kért a várostól, lehetőleg Ujszegeden, hogy ott uj házat emelhessen. A tanács fölhivta az igazgatóságot, nyilatkozzék, mekkora telket akar és mily nagyságu épületet akar rajta emelni.

Középitkezések Kassán. Kassa város törvényhatósági bizottsága legutóbbi rendes havi közgyülésén elhatározta, hogy az épitendő szinházra kiirja a pályázatot. A gyógyithatatlan betegek részére a város ápolóintézetet bocsát az Erzsébet egyesület rendelkezésére és azt harminc beteg számára szerelik fel. Állami közkórház létesitése tárgyában pedig a város fölterjesztést intéz a kormányhoz.

Hidépités Nagyváradon. Nagyvárad város mérnöki hivatala kidolgozta a váradvelencei hid terveit s azt legközelebb a tanács elé terjeszti. Az áprilisi közgyülés határozni fog már ez ügyben és a nyáron felépitik a gyalogjáró hidat.

Városi munkák Szatmárnémetiben. Szatmárnémeti város középületeihez előirányzott folyó évi munkálatok végrehajtásával a tanács Nagy Lajos kőművest, Sepsi Károly ácsot, Farkas, Würstlein és Kakuszi festőket s Katanits Antal betonost bizta meg.

Fővárosi hirek.

A fővárosi magánépitési albizottság a husvéti ünepek miatt e héten nem tartott ülést.

Kinevezések. A m. kir. földmivelésügyi minister a gazdasági müszaki hivatal létszámában Munkácsy Sándor és Zauner Alajos kir. mérnököket kir. főmérnökökké, Kató Mihály kir. segédmérnököt kir. mérnökké, továbbá Moravetz Zsigmond berencsi, Kováts Béla, Éberling Jenő és Szeberényi Jenő fizetéstelen kir. segédmérnököket valóságos kir. segédmérnökökké; ugyanazon hivatal felmérési tisztviselőinek létszámában pedig Csemiczky Zoltán fizetéstelen kir. segédmérnököt m. kir. mérnökké nevezte ki.

Lakatosmesterek kongresszusa. A lakatosmesterek kongresszusa a tanácskozását, a régi tőzsde nagytermében vasárnap délelőtt tartotta. A kongresszus tisztikara igy alakult meg: Elnök lett Farkas Gyula, alelnökök Berkes Kálmán, Jungfer Ferenc és Lakos Lajos (Budapestről), Márton Vilmos (Pozsony), Stoll Béla (Arad), Tátray Sándor (Nagyvárad). Titkár Zombory Béla. A kereskedelmi ministerium részéről Edvi Illés Aladár és Ladányi Jenő, az Országos Iparegyesület részéről Gelléri Mór királyi tanácsos, az iparegyesület igazgatója, az Épitőiparosok Országos Szövetsége részéről Koch Károly és Resovszky Béla titkár vettek részt. A nagygyülésen 61 testület, egyesület és hatóság több száz taggal képviseltette magát. Elsőbben Zombory értekezett a lakatosmesterek országos s helyi szövetsége cimén. Előadásának végén határozati javaslatot nyujtott be, amelyben kérte, mondja ki a nagygyülés, hogy szükségesnek tartja a magyar lakatosmesterek tömörülését és ezért megalakitja azonnal a Lakatosmesterek Országos Szövetségét. Végül, hogy mielőbb alakitsa meg a nagygyülés az egész országban a helyi szövetségeket, amelyek mind tagjai legyenek a Lakatosmesterek Országos Szövetségének és az Épitőiparosok Országos Szövetségének. A felszolalást hosszabb vita követte. Több felszólalás után a kongresszus Zombory Béla titkár határozati javaslatát fogadta el szemben Koch Károly inditványával. A kongresszus kimondotta, hogy megalakitja a Lakatosmesterek Országos Szövetségét és mindjárt meg is választotta az Országos Szövetség tisztikarát. Elnök lett Farkas Gyula, alelnökök pedig: Berkes Kálmán és Lakos Lajos (Budapest), Tátray Sándor (Nagyvárad), Piros Béla (Debrecen). Meg-

FODOR ISTVÁN
épület mülakatos
Budapest, IX. ker., Tompa-utca 17 b.
Készit: a legmodernebb, legszolidabb és legolcsóbb **sodronykeritéseket, kapukat, rácsokat** és **sodronyvéd keritéseket épitészek tervei szerint.**
Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgál.

HALASKA ENDRE
kövezőmester
Budapest, VIII., Balassa-utca 5. szám.
Elvállal vidéki városi kövezési munkákat, uttest- és járda-javitásokat, keramittégla kövezéseket, valamint nagyobb utépitéseket alvallalatban is elfogad a legmérsékeltebb árak mellett.

og Fülöp MDK

építész

közremüködésével épült
1906-ban a Szépmüvészeti Muzeum /Schickedanz
Albert müve/.

267.o.
Repr. A Szépmüvészeti Muzeum /Hősök tere/
265.o. 271. kép.

A Szépmüvészeti Muzeum fedett udvara.
266.o. 272. kép.

Borsos-Sódor-ZÁdor: Budapest. Bp. 1959.

Herczog Fülöp MDK

épitész

Épitő Ipar 19o1. 1,5.o.
A Szépmüvész ti Muzeum,képekkel.

Herczog Fülöp

MDK

épitész

Forst.Erzséb. lo.o.

Herczog Fülöp MDK

épitész

A Szépmüvészeti Muzeum, képekkel./
Épitő Ipar 19o7. 2.sz.

MDK

Hercegfy Zoltán rajzoló diák

VII-es tanuló

1848 március 15. című kompozíciója szerepel a fővárosi általános iskolák rajzkiállításán. (repr.)

Oelmacher Anna: A fővárosi általános iskolák Rajzkiállítása.

Nők Lapja, Bp. 1953. április 16. [13.l.]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Herczendorfer László

19 NOV 1 8

— **Művész az iparban** címmel négy olyan iparművész munkáiból nyílt pénteken kiállítás Budapesten a Bacsó Béla utcai bútoripari bemutatóremben, akik nagyipari sorozatgyártás céljára terveznek közhasználati cikkeket. Herczendorfer László és Mózer László bútortervezők, Pécsi László és Bakos Zsigmond, a Lakástextil Vállalat szakemberei.

1021

tetlenül szemlélte a
pergő eseményeket, s mindez
annyira megviselte, hogy ön-
gyilkosságot kísérelt meg. A

Herczendorfer László, lakberendező

házgyári lakónoba terve

repr.

Művész az iparban
Magyar Ifjúság, 1967. XII. 8. 17. c.

Herczendorfer László, bútortervező

- bútorcsaptjai 2 méter magasságig fölfelé építhetők, összerakhatók. Az Iparművészeti Tanács pályázatán díjat nyert. A házgyári bútor prototípusa 1 éve kész, de csak 1968-ban kerülhet a sorozatgyártásba.

Kovács Margit: Művész az iparban
Magyar Ifjúság, 1967. XII. 8. 17. l.

Herczendorfer László, bútortervező

- sokgyermekes falusi családból származik. A 4-, 5-tagú családok otthonának berendezése foglalkoztatja. Egy évig dolgozott a házgyári lakások berendezésének tervein. 180-féle elrendezési variációt dolgozott ki.

Kovács Margit: Művész az iparban
Magyar Ifjúság, 1967. XII. 8. 17. l.

Herczendorfet László, bútortervező

-szerepel a Faipari Gyártástervező Intézet bemutatótermében rendezett kiállításon

Kovács Margit: Művész az iparban
Magyar Ifjúság, 1967. XII. 8. 17. l.

Herzendorfer László, iparművész

„Kelenföldi lakótelep" terve

repr.

Magyar Hírlap, 1967. II. 29.

Heczendorfer László

A RÁBA I. szobacsoport tervezője.

Kovács Zsuzsa: 50 éves a Csepeli Bútorgyár; Ipari Művészet, 1970. IV. 46. l.

Heczendorfer László belsőépítész

a Munkácsy díj III. fokozatát kapta

Népszava 1968 április 4

7. old.

Herczendorfer László
iparművész

Elegáns bútoraival eidemel
figyelmet

Vadas József: Kisértés és kisérlet.
Művészet, 1971.február - 39.lap

Herczendorfer László

belvőépítén a Munkácsy Mihály díj III. fokozatát kapta.

Átadták az idei művészeti díjakat
Magyar Nemzet 1968. ápr. 4. 10. o.

HERCZER GYÖRGY, rézmüveslegény

1836-ban Debrecenben a Hannoverből származó legény nem kapott lehetőséget, hogy egy mesternél is elhelyezkedhessen, csak egy özvegy segédjeként vállalhatott végül, is munkát. 167.old.

KOMORÓCZY GYÖRGY: A debreceni céhipar reformkori helyzete /1820-1848/ 145.old.

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve. 1971.-Debrecen, 1972.

Herczendorfer László Munkácsy-díjas iparművész

Az idén szept. 22 - okt. 6 között rendezik meg „Otthon" lakberendezési bemutatót, melyet a Bútorért rendezi, négy iparművész közreműködésével.

Csongrád Megyei Hírlap, 1972. szept. 6.

Herczinger János , asztalosmester

XIX.sz. eleje

A nagybányai "nemes város tornya deszkázattyáért....96 forintokat kér". A munka nem kerül kivitelezésre.

574.o.

Szász Károly: Adatok a nagybányai Képírók, kő- és fafaragók történetéhez.
Kelemen Műl. 566-576.o.

mdk.

Herczka László

A festő c. felvétele a kiállításon
kép a 4. sz. látsóborítóján

K. I. A Madome orsz. fényképkiállításáról
Népművelés, 1958. 4 sz. (látsóborítólap)

Önálló Táblakép, Herczl Kornél „Piros, piros, piros…" c. képe,

Mat. Lemle, 1894. 110.-119. o.

p.: Képkiállításunk… etc.

MDK

Herczl Kornél festő

Képzőművészeti Szemle 1880 9.sz. 135 l.
Külföldön élő művészeink.

M.D.K.

Herczmann Károly, szobros

1821-ben Gruber Lipót
tal együtt szerepel a domonkoi
r.k. templom javításánál

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 339 old.

M.D.K.

Herczmann Károly, asztalos

1821-ben Gruber Lipóttal együtt javítja a domonkói r. k. templomot.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 339. + 339. old.

M.D.K.

Herczmann Károly, ostalos

Domoszlón 1821-ben
Gruber Lipóttal együtt szere-
pel az r.k. templom javítá-
sánál.

Heves megye müemlékeiI. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: ercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 339. old.
+334. ll.

HERCZMANN Károly asztalos. Domoszlón 1821-ben
+ Gruber Lipóttal együtt szerepel az rk.
templom javitásánál.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

HERCZOG ERZSÉBET művészet

91 11. 10

Új Művészet

Herczog Fülöp Ferenc
építész

Gyarmaton
57. l.

671. sz. ćrk. novembok.
1904

Herczog Fülöp Ferenc

Liab. III

98

1899 Lipótvárosi Zsidó-
tegl. terop. megvét

1902 Kossuth-maur. terop
(Schickedanzgal)

MDK

Herczog és Schickedanz épitészek és Jantsó szobrász

Juszt F. cikke az Erzsébet-emlékmüről. MMÉE, 19o2, IV.f. 153-63 l, képek

Herczog

és Schickedánz

MDK

Repr:

Szépmüvészeti Muzeum.

19. o. II. kép.

Mücsarnok

19.o. IV. kép.

Szöllősi Ernő /szerk/ Budapest - Guide illustré.
Bp. é.n.

MDK

Herczog - Schickedanz

Szilágyi Sándor síremléke

Vegyesek. Századok 1900. 379 l.

Herczog és Schickedanz müépitészek

"Épülő Budapest" cimmel a lap bemutatja a két müvész által tervezett épületet az Izabella és az Aradi utca sarkán.
A két müvész nyerte el a millenniumi emlék épitkezéseit is.
"Képeinkhez" c. rovat közleménye.

Képes Családi Lapok, Bp. 1899. febr. 12.
XXI. évf. 7. sz. 1o9. lap

Herczog és Schickedanz

A négyezer koronás második dijat nyerte a két müvész a Szépmüvészeti Muzeum épitési terveire beérkezett pályázatok közül. "Tudomány és müvészet" c. rovat közleménye.

Képes Családi Lapok, Bp. 1899. márc. 19. XXI. évf. 12. sz. 192. lap

M. J. K.

HERC209

Lisa: Herzog

M.D.K.

Herczog épités

Scricredaur Alberthel körösen készitett terve 4000 koronás, második dijat nyert a Szépművészeti Muzeumra kiírt pályáraton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX évf.
máre. 15. sz. 8. old.

M.D.K.

Hercrog épitész

Schieredauz Alberttel
közösen készített tervei alap-
ján restaurálják a Duna-
parti Thonet-udvart.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.
jul. 27. sz. 4. old.

Schikedanz és Herczog, ép.-k.

a 14 sz. "Vas" jeligés pályamüvét megvették.

Az uj zálogház. Pályatervek.
Mücsarnok. 1900. 25.sz. 350.l.

Herczog MDK

épitész

Törey Gábor: A Szépmüvészeti Muzeum pályatervei.
Mücsarnok 1899. 168&161.o.

Herczog MDK

épitész

Bierbauer: Épitéstörténet 261.o.

Herczog MDK

épitész :

Edvi Bp. 164, 165. 213.o.

Ø Herczog Ernö

zobrazit

1900 – 1901.

Éimisk 1930. 84 l.

ᐊᓂᔑᓇᓯᒪᔨᖏᑦ ᐊᓂᔑᓇᓯᒪᔨᖏᑦ ᐊᓂᔑᓇᓯᒪᔨᖏᑦ

M. D. K.

HERCZOG olvina festő

Tanulmányfej.

Boák. Tárgymut. Bp. 1885. 47. l.

Herczog Erzsébet báró

Ø textil

1916.

Éimisk 1930. S4. l

MDK

Herczog Ferenc kőmives

résztvett Budaujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

MDK

Herczog Rerenc

Herczog Ferenc és Schichedanz Szépműv.Múzeum pályaterv.II.dij. Tervleirás.

V.U. 1899. 200-201.l. /A Szépm.Muz.pályázata/

P.G. 200-201.l. Képpel.

MDK

Herczog Ferenc

Az V.ker. uj zsidótemplom pályazata.

V.U. 1899. 201-2.l. Képpel.

Pa G. 202.l.

Hercig Trefis

in: Mus. 2003. 9. p. 19

2002. 12. 09.	USA/Miami	J. Howes
2002. 11.12.	USA/Miami	J. Howes
2002. 10. 22.	USA/Miami	J. Howes
2002. 09. 09.	USA/Miami	J. Howes

Fülöp Herzog

Auf der Südseite des Platzes steht die gleichfalls eklektische Kunsthalle, der Schauplatz der grössten Ausstellungen bildender Kunst in Budapest. Sowohl sie als auch der gegenüberliegende neoklassizistische Bau des Museums der Bildenden Künste sind Arbeiten von Albert Schickedanz in Gemeinschaft mit Fülöp Herzog.

(NN): Der Heldenplatz im neuen Glanz.
Daily News, 1981. nov. 11.

Herczog Fülöp
épiten

Schickedanz Albert és Herczog
Fülöp épiten a Szépművészeti Mú-
zeum megalhotója.

Marthy Barna: Bronzlovasok és . . .
Nóh Lajja, 1971 julius – 30 szám.

Herczog Fülöp

MDK

A budapesti Szépmüvészeti Muzeum, repr.

A Szépmüvészeti Muzeum I.
Épitő Ipar 19e7.1.sz.1-2.o.

Herczog Fülöp MDK

Szépmüvészeti Muzeum alaprajz, repr.

A Szépmüvészeti Muzeum I.
Épitő Ipar 1907.1.sz.1-2.o.

Herczog Henrik

okl.mérnök az "Alapozás kézikönyve" c.munka egyik szerzője.

dr.Gabos György recenziója.
Magy.Ép.ip. 1971.11-12.l. 726-728.l.

Herczog Fülöp, építész

1896.-ban adtak megbízást a Műcsarnok a Szépművészeti Múzeum, valamint az ezredéves emléknű megtervezésére Schikedanz Albert-és Herczog Fülöpnek.

Szentléleky Tihamér: A Szépművészeti Múzeum, Népművelés, 1977. 11.

Herczog Fülöp

és Schikedanz Albert alkották 1895-ben a Millenniumi Emlékművet, a Szépművészeti Múzeumot és a Műcsarnokot.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 463 l

104 p

Herczeg Fülöp MDK

épitész

Lechner Jenő: A Szépmüvészeti Muzeum.
Vállalkozók Közlönye 1906. 3.sz.

Herzog Fülöp, Spitész

Szücs György: Magyar Ünnep, barokk oltár a Hősök tere 1938-ban

Schickedanz Albert – Herzog Fülöp: Műcsarnok, 1895.

[repr.]

Művészet, 1983. aug., 58-old.

Herczog Fülöp MDK

épitész

Mücsarnok, 1899. 154, 155.o.

Herczog Fülöp MDK

épitész

Mücsarnok 1901. 183.o.

Herczog Fülöp MDK

épitész

Edvi Bp. 164,165,413 p.
Városligeti Mücsarnok.

Herczog Fülöp MDK

épitész

Épitő Ipar 1895.46.sz.
/A budapesti utalatti villamos vasut lejárói./

Herczog Fülöp Ferenc MDK

Thieme-Becker XVI.569.o. /Lyka/

Herczog Fülöp

MDK

épitész

Bierbauer István: Az Orsz.Szépmüvészeti Muzeum ismertetése. Bp. 1913.

Herczog Fülöp MDK

épitész

YBL: Képzőm.322.o.

Ifj. Kühmayer Ferencz junius 11-én reggel fél 10 órakor fölvett fényképe,

ONAKHOZ VEZETŐ ÚTON.

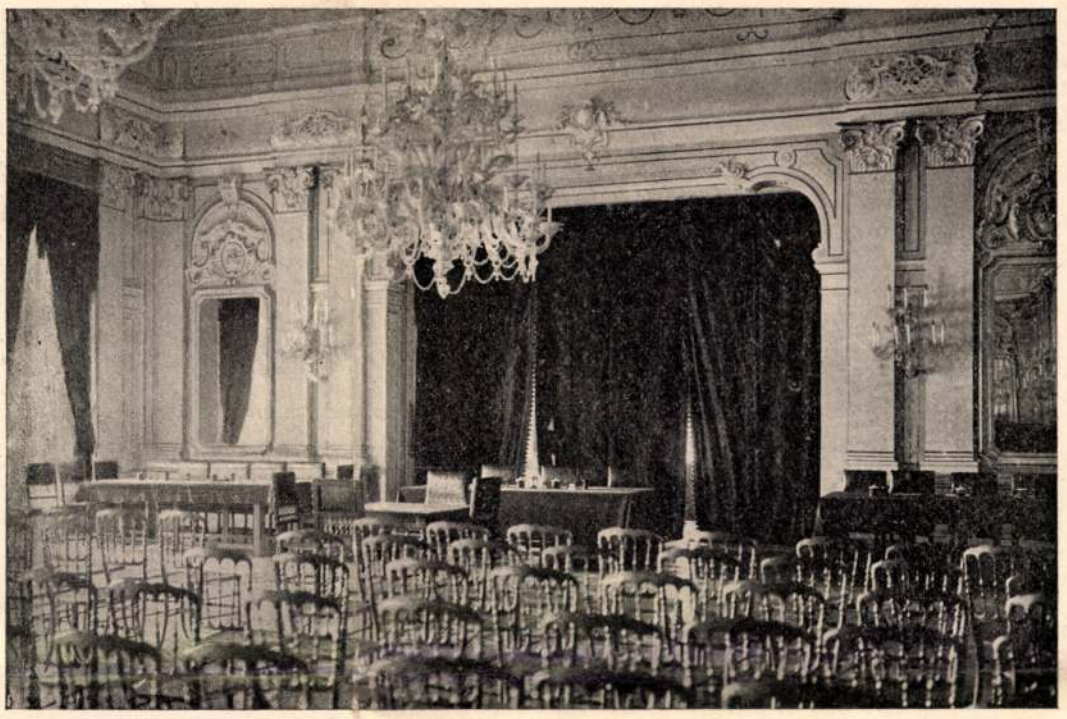

A KIRÁLYVÁLASZTÓ NEMZETGYŰLÉS HELYISÉGE A KONAK TÁNCZTERMÉBEN.

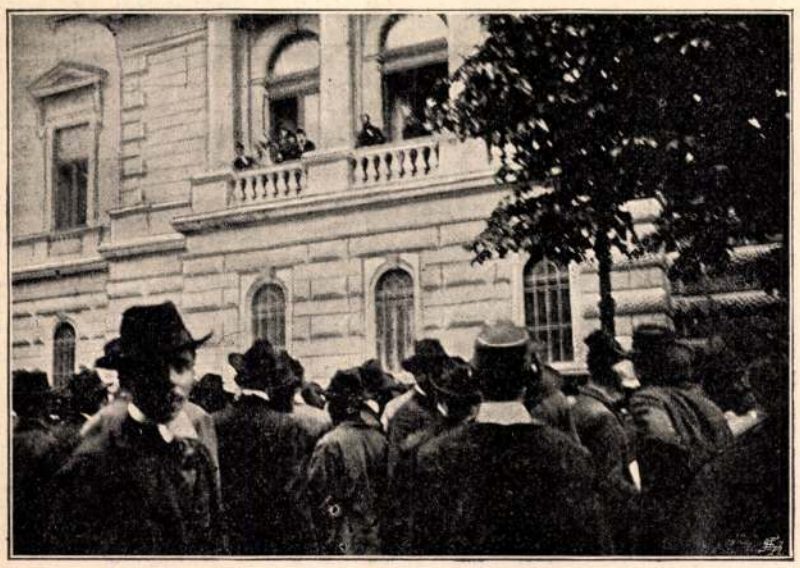

A KIRÁLYVÁLASZTÁS EREDMÉNYÉNEK PROKLAMÁLÁSA AZ ÚJ KONAK ABLAKÁBÓL.

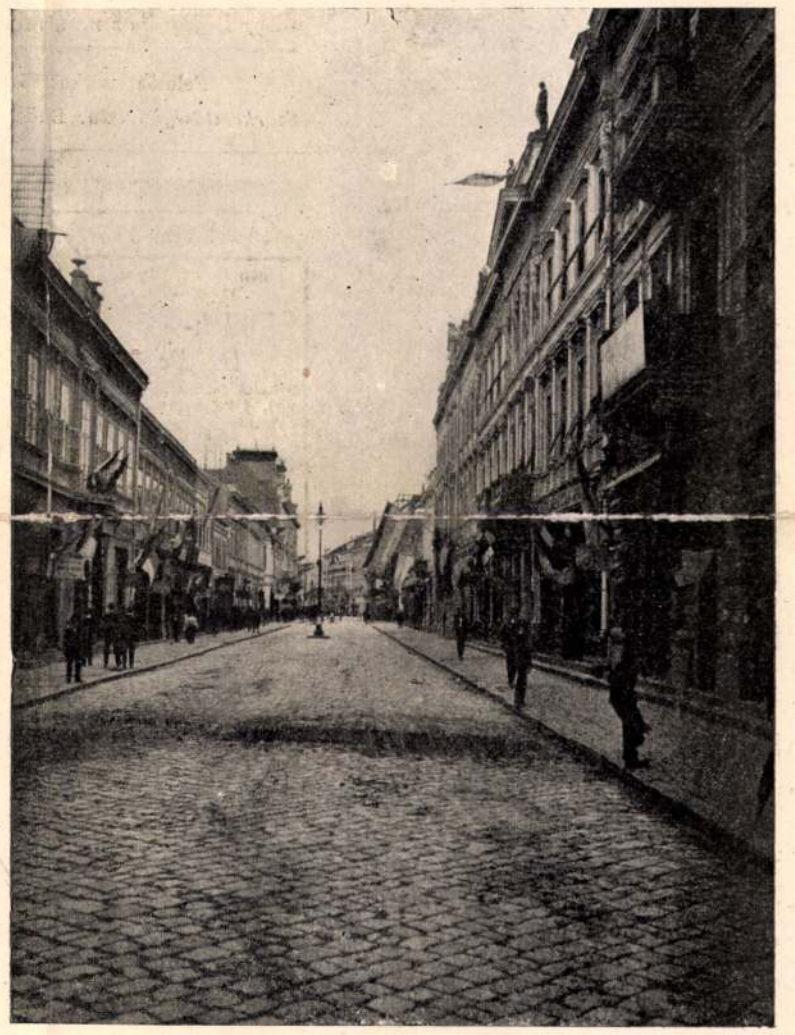

A MIHÁLY-UTCZA A KIRÁLYVÁLASZTÁSKOR FELLOBOGÓZVA.

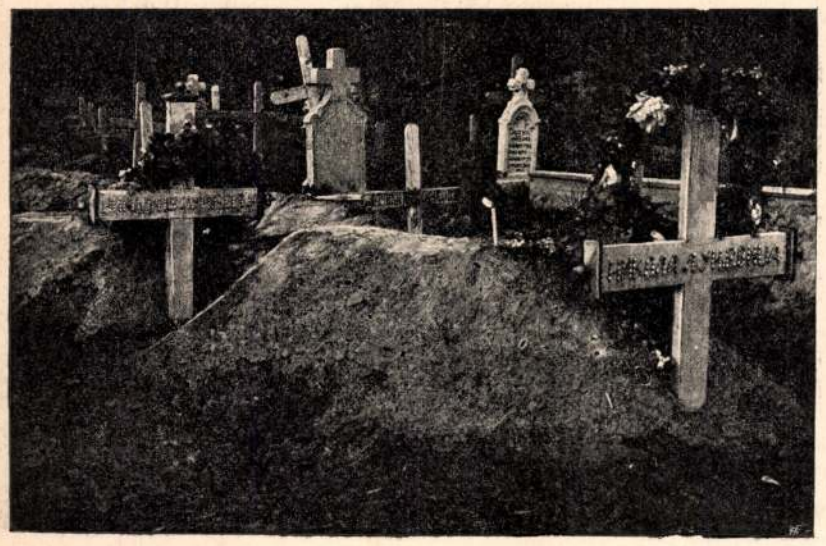

LUNYEVICZA NIKODÉM ÉS NIKOLA SIRJA.

A SZENT MÁRKUS-KÁPOLNA, A HOVÁ A KIRÁLYI PÁRT TEMETTÉK.

A HADTESTPARANCSNOKSÁG ÉPÜLETE, A HOL A LUNYEVICZA FIVÉREKET AGYONLŐTTÉK.

Kiküldött fényképészeink fölvételei.

Herczeg Fülöp
vegyeskafadó † 1903
† 1870

Petrovics Lázár tábornok hadsegéd.

Pavlovics Milovan tábornok, hadügyminiszter.

Czinczár-Markovics miniszterelnök.

A BELGRÁDBAN MEGGYILKOLT TÁBORNOKOK.

Bódiz László, Pestvármegye biai járásának nyug. főszolgabirája, földbirtokos, 58 éves korában, Budapesten. — Bihary Ferencz, a főváros egyik köztiszteletben élt polgára, Bihary József, a hires kerékpár-versenyző édesatyja, 59 éves korában. — Moóri König Károly, földbirtokos, a martonvásári takarékpénztár elnöke, 64-ik évében, P.-Zámor községben. — Szkalla Oszkár, műszaki tanácsos, 62 éves korában, Budapesten. — Klimberger Vilmos, 48-as honvéd tizedes a vörös sipkás 9-ik zászlóaljban, 82 éves korában, Bécsben. — Pattantyus Antal, régi honvéd őrmester, 70 éves korában Budapesten. — Szlamka Lajos, posta- és táviró-főtiszt Budapesten, 54 éves korában. — Nagy István bölcskei nagybirtokos, 63. évében Puszta-Szent-András on. — Héjjas József, a kecskeméti központi takarékpénztár igazgatója, Kecskeméten; ugyanott Lovik Tódor, 69 éves korában. — Herczog Fülöp majolika festőművész 33 éves korában, Budapesten. — Burián Miklós, honvédelmi miniszteri számjárulnok, 22-ik évében, Budapesten. Az elhunytban Burián László, m. kir. igazságügyminiszteri számtanácsos, a Kiss-Jankovics-alapítvány gondnoka, fiát gyászolja. — Dalnoki János, az orsz. színészegyesület pénztárnoka, Budapesten. — Heller Gábor, fővárosi gyapjúkereskedő, tőzsdetanácsos, 59 esztendős korában. — Szentpétery József, államrendőrségi számellenőr Temesvár-Mihalán.

Özv. zorándi Knöpfler Vilmosné, szül. felsőboldogasszonyi *Páll* Mária, Ugron Gábor képviselő anyósa, 71 éves korában, Maros-Vásárhelyen. — Özv. Lázár Domokosné, szül. léczfalvi Gyárfás Berta 56 éves korában Csiktapolczán. — Özv. windsori Martyn Róbertné, szül. Hanke Franciska 66 éves korában, Kaposvárott. — Özv. Krausz Mátyásné, szül. Steiner Rozália 70 éves korában, Budapesten.

Szerkesztői üzenetek.

T. T. A föld legmelegebb pontja nem a Szahárában van, hol gyakran hűvösek az éjjelek, hanem valószinűleg La Guaira táján Venezuelában, hol télen-nyáron, éjjel és nappal, csekély eltéréssel mindig 38 fok Celsius körül áll a hőmérő.

K. T. Ha a láva vastag rétegben fekszik, bizonyos körülmények közt rendkívül sokáig megtartja melegségét. Így pl. egy lávarétegnél, mely az Aetna 1787-iki kitöréséből származott, 1840-ben, tehát 53 évvel a kitörés után, azt találták, hogy a felső réteg alatt egy lábnyira még oly meleg volt a láva, hogy a vizet is fel lehetett rajta forralni.

Nagyág, R. K. A sikerült költeményt közölni fogjuk. Levelében említett egyéb munkáiból is elolvasnánk egy-kettőt. Izenetünk tévedés folytán késett mostanáig.

Erdőbénye D. J. Kolozsvár, F. N. B. A fényképet jövő heti számunkban közöljük.

«Naplemente». Csak külsőségeit irja le, nagyon nehézkes verseléssel a természeti képnek, költészetéből nem bir belevinni a versbe semmit.

KÉPTALÁNY.

A 23-dik számban közölt képtalány megfejtése: *Dülőfalhoz ne támaszkodjál.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

A közös hadügyminiszterium «tengerészeti osztálya» a «polai haditengerészet egyenruházati hivatala» számára bőrnemüek szállitását az 1904-től bezárólag 1906-ig terjedő időszakra nyilvános versenytárgyalás utján szándékozik biztositani.

Az átlagos évi szükséglet hozzávetőleges magassága, valamint a közelebbi szállitási feltételek a vonatkozó teljesszövegü hirdetményekből, melyek a **Budapesti Közlöny** czimü magyar hivatalos lap és a **Narodne novine** czimü horvát-szlavon hivatalos lap 1903. évi junius hó 20-iki számában közzététetnek, megtudhatók.

Pola, 1903 junius hóban.

A cs. és kir. kikötő-tengernagyi hivatal.

50 drb csak 5 kor.

Igen finom, enyhe, virágillatu

PIPERE-SZAPPANT

a kelet **pompás illatával, 4 1|2 kilós postacsomagban** (kb. 50 drb) szállitok

csak 5 koronáért

mert a sajtolásnál egy kissé megsérültek. Az ár különben a háromszoros.

Az 50 drb. között van a valódi előnyösen ismert **„Mà-Hilla"** szépségápoló szappan is, (törv. védve.) **Napsütés, böratka, pörsenés, májfoltok, szeplők** s minden arctisztátlanság ellen sikeresen bevált. Egyes egyedül megrendelhető a pénz előzetes megküldése vagy utánvét mellett:

KANN IGNÁCZ-nál WIEN, II., Lilienbrunngasse No. 17.

Csak a mig a készlet tart.

Kávé és tea

első kézből,

vagyis **egyenesen a termelőtől**, ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisitatlan minőségért a

képzelhető legolcsóbb árak mellett

Több mint 100.000 holdas **jávaszigeti birtokunk** a legrendszeresebb módon kezeltetik, kávéfajtáink igen zamatosak és kitünő minőségüek. — Saját védjegyünk Jávaflor. **Kávé:**

Jávaflor legfinom. 4¾ kiló frt 6·65
« finom 4¾ « « 5·90
Jávabrasil kever. 4¾ « « 5·45

Vám és bérmentve minden postaállomáshoz szállitva. Próbaküldemény 50 fillér. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Turk és társa

jávaszigeti nagybirtokosok.

Saját termésü kávé és tea eladás.

Trieszt via Rapicio 6.

„Borszéki borviz"

a savanyu vizek királya.

BORSZÉK

(Csikmegyében).

Fürdőidény jun. 15-től szept. 15-ig.

900 m. magas ősfenyvesek között fekvő klimatikus gyógyhely, világhirü hideg **lobogó-fürdőkkel,** erős **vasas forrásokkal** kitünő **vaslappal,** jól berendezett **hidegviz-gyógyintézettel.**

Szállodákban és magánvillákban 600 szoba. 2 ágyas szoba-árak idényre 60—160 kor., szobákhoz konyha 30—80 kor. Olcsó fürdőárak, jó élelmezés, piacz, két mészárszék helyben, 30 klmt. meghaladó pompás sétautak a fenyvekben, remek kiránduló-helyek.

Fürdőorvos: **Dr. Vámossy Zoltán,** egy. m. tanár (jun. 14-ig Budadesten, VIII., Szentkirályi-utcza 6.)

Közlekedés: **Sz. Régenig** vasuton. Naponta gyorskocsijárat váltott lovakkal, gyönyörü szép és jó uton. Gyorskocsikra előjegyeztetni **Kapusi Dánielnél,** Szász-Régen. Prospektussal és árjegyzékkel szolgál

Az igazgatóság.

Borvizet lehet rendelni az igazgatóságnál;
Budapesten: Edeskuty L., Péczeli és Lencz uraknál; vidéken a jobb füszer- és ásványviz-üzletekben.

FÖLDES-féle MARGIT-CRÊME 9353

gyorsan és biztosan ható szer szeplő, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemü bőrbaj ellen. **Rögtön hat.**

Zsirtalan. Artalmatlan. Kapható mindenütt.

Ára 1 korona.

Készíti: Gutori FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész **Aradon.**

Főraktár: **Török József** gyógytárában **Budapesten.**

A közönség megtévesztését czélzó utánzatoktól óvakodjunk.

9804

Kérje ingyen és bérmentve! *a legujabb 1903. évi, körülbelül* **3000 diszes ábrát tartalmazó árjegyzéket**

KELETI J. *orvos-sebészi mü- és kötszer-gyárostól*

BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-u. 17.

Tartalmazza *az összes ujdonságokat, melyek a* **betegápolás és betegkényelemhez** *szükségesek, minden eszközt rendszeresen a megfelelő betegséghez osztályozva, u. m. cs. és kir. szabad. legujabb rendszerü* **sérvkötők, testegyenészeti gépek, (műfüzők, járó- és támgépek), művégtagok (műkezek és műlábak), gyermekágyasok és csecsemők** *részére teljes betegfelszerelések tejsterilizálók stb. Továbbá:* **Hygienikus gummiáruk** *minden czélra,* **kozmetikus szerek, valódi angol és sollingeni aczéláruk** *különböző czélokra,* **borotváló eszközök**

Zseb-távcső.

Nélkülözhetetlen **turistáknak, utazásnál, tengeri hajózásnál** stb., világosan mutat igen nagy távolságokra, achromatikai üvegekkel, három finoman fényezett sárgarézkihuzóval. Ára darabonkint **csak 6 kor.** 6 kor. 40 fill. beküldése ellenében bérmentve. Után vét tel K 6.70. Szétküldését eszközli:

J. SCHÜLLER, WIEN, II., Kurzbauergasse 4.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES **SAVANYU-VIZ**

Mig eddig a **régi bőrbetegségek,** a legkülönbözőbb sulyos **idegbajok (neurasthenia, vitustáncz), a sápkor, a női arczot elcsúfitó pattanások** s a **női nemi szervek folyásokkal kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél** csekély értékü idegen vizekre voltunk utalva, addig ujabban

a PARÁDI ARSEN vizben

(vastartalommal)

olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsen-vasas viznél (Roncegno Levico) hatásosabb, **könnyebben emészthető** s manapság már minthogy legelőbbkelő orvosi tekintélyeink felkarolják s a tapasztók egész serege dicséri hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád.

Egy postaláda 7 palaczk parádi arsen-vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaállomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállit a

Főraktár: ÉDESKUTY L. BUDAPESTEN.

cs. és kir. udvari szállító. 9949

Ásványviz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógytárban és megbizható füszerkereskedésben.

KÁLNOKI KIS TAMÁS

VÁZLATRAJZ EGY PÁLYAKÉPHEZ HERZOG JÓZSEF ORSZÁGOS LEVÉLTÁRI FŐIGAZGATÓ EMLÉKÉNEK ÉBRESZTÉSE[1]

Nagy a valószínűsége annak, hogy a mi szakmánk, a mi mesterségünk kuriózumféle művelője, a levéltáros-csodabogár, aki a falánk ember étvágyára jellemző adagokban fogyasztja a történeti irodalmat, sem olvasta Herzog Józsefnek a kamarai levéltár történetéről szóló munkáját,[2] vagy a Tokaj-Hegyaljához tartozó tarcali szőlőbirtok modern korunkig nyúló kalandos históriáját.[3] Nos, aki nem olvasta ezeket, sajnálhatja és ajánlhatom, hogy mulasztását mielőbb pótolja be, mert általuk a krimik izgalmát ígérő történet részese lehet.

Őszintén szólva elgondolkodtató, hogy ezeket az első látásra nehéz olvasmányoknak ígérkező tanulmányokat (már csak a Levéltári Közlemények száraz szakszerűséget ígérő címére és elriasztó kincstári zöld küllemére tekintettel is) miért nem építette be a szakma a Habsburgok magyarországi uralmával, tényked ésével, szerepével foglalkozó köztörténetek reprezentatív mintaanyagába, példáinak sorába.

Amit ugyanis ott olvashat, Herzog írásaiból megtudhat, az döbbenetes! Miként az is, hogy ezt egy olyan szelídlelkű, korrekt szakember írta, akinek apját az oszt-

---

1 A kutatás nehezen indult. Az előkerült kevés forrás végül soknak bizonyult. Ezért a bennük fellelt információk teljes körű hasznosítására nem nyílt lehetőségem. Segítőim azonban erről mit sem tehetnek. Illesse tehát őket elismerés. Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltárának munkatársai és dr. Turbuly Éva igazgató asszony a Házi Jenő-hagyaték Herzog-leveleinek lemásolásával segítettek sokat. Molnár László főlevéltáros, a Semmelweis Egyetem Levéltárának vezetője Herzog Ferenc professzor iratai, hagyatéka keresésével járt kedvemben. Szepesiné Simon Éva levéltáros asszony (MOL) a VKM állagait szondázta meg Herzog-iratok után kutatva. Az ELTE Egyetemi Könyvtára Kézirattárában pedig a Szekfű-hagyaték érintett néhány levelét tették pillanatok alatt elém.

2 *Herzog József*: A magyar kamarai levéltár története. (I. közlemény). In: Levéltári Közlemények (a továbbiakban LK) 6. (1928) 1–4. 1–52.; *Uő*: A magyar kamarai levéltár története. (II. közlemény). In: LK, 7. (1929) 3–4. 155–188.; *Uő*: A magyar kamarai levéltár története. (III. közlemény) In: LK, 9. (1931) 3–4. 226–283.

3 *Uő*: A tarcali királyi uradalmi és kincsári szőlő keletkezése. In: LK, 1. (1923) 248–277.

Kálnoki Kis Tamás: Vázlatrajz egy pályaképhez. Herzog József országos levéltári főigazgató emlékének ébresztése. In Magyar levéltáros-életpályák a XIX-XX. században / szerk. Sipos András. – Budapest : Budapest Főváros Levéltára, 2004. – 190 p. ; 22 cm. – (Budapest Főváros Levéltára közleményei) 39–57.

rák–magyar ún. közös ármádia sematizmusai 1864 és 1895 között még operateur Franz Herzog-ként (utóbbi operateur Ritter F. Herzog-ként) tartják számon.[4] Róla – mármint az apáról – annyit tudunk, amennyit a bécsi Kriegsarchiv Kvalifikations Tabellen gyűjteménye megőrzött rá vonatkozóan.[5] Azt, hogy a wachaui St. Georgen-ben született 1839. november 14-én. Franz Herzog hat gyermeke (Anna, Antal, Ferenc, József, Mária és Pál) közül kettőt, mint szakmáik érdemes művelőit Gulyás (köz)emlékezetben tartott.[6] Nem így az övéik, akik már-már megfeledkeztek róluk. Egyelőre sok vonatkozásban hiányos ismereteink ellenére is ki lehet, ki kell mondani, hogy Herzog József nem csak levéltárosnak volt kiváló, de szülőhazája szerető polgáraként magyarnak sem akármilyen.

Az elmondottak alátámasztására álljon itt két kiragadott példa, amelyek arra is rávilágítanak, hogy vele összefüggésben valóban sok minden feledésbe merült. Levéltárosként, évtizedeken át foglalkozott a községi törzskönyvbizottsági ügyek véleményezésével. Pályájának három évtizedet meghaladó ideje alatt százszámra kerültek elé egységes névhasználati esetek, s ő aprólékos gondossággal vizsgálta át ezeket. Egyedül, vagy többnyire Dőry Ferenc társaságában, például 1925 és 1936 között, 12 év alatt – dokumentálhatóan – 18-szor vett részt a tanácskozó-döntéshozó testület (végrehajtó bizottság) munkájában a Statisztikai Hivatal egyik, vagy másik dísztermében, ismételten, ki tudja hányadszor, végiggondolva, végighallgatva az egyszer már kínos alapossággal körüljárt kérelmeket, eseteket.[7] Nos, lássuk akkor a példákat.

Lippa, a török idők stratégiai fontosságú, nevezetes végvára esetében Herzog felkutatta és leírta a vár(os) középkori pecsétlenyomatát. Az 1780-as évekre azonban Lippának már az ősitől alaposan eltérő címerei a német és román etnikumok térnyeréséről és egyidejű elkülönüléséről tanúskodnak, feliratait nyelvében tükrözve ilyetén állapotukat: „Sigil[lum] Orasch[ului] Lippa", „Lippa Teutsch Gemeind. In Sigel". S végül nem kevésbé érdekes az Országos Levéltár címergyűjteményéből kikerült legkésőbbi pecsétváltozat sem, „Oppid[um] Lippova – Lippa M[agyar] Város 1861" feliratával. Herzog szakvéleményében a címerképváltozatok szimbolikus elemeit, jelentéstartalmát mérlegelte akkor, amikor a három ismertetett változat közül az archaikus mellett tette le voksát, amely címerül vízszintesen fekvő, felfelé fordított holdsarlót mutat. (Heraldikailag jobb hegyére befelé néző sas-fej, bal hegyére pedig szintén befelé néző farkas-fej van illesztve, oly módon, hogy a sas, illetőleg a farkas nyaka a holdsarló hegyét kétoldalt körülveszi. A holdsarlón talpas kereszt áll, melynek lábánál mindkét oldalt egy-egy hatágú csillag lebeg.) Az 1861-ből való címerben szakemberként azt kifogásolta, hogy közjogilag megengedhetetlen eljárást követett a város, amikor abba országcímert, idegen állami címereket (részben, vagy egészben) beemelt. Nem kell nagy fantázia ahhoz, hogy kitaláljuk: Ő a régi, heraldikailag is szép és jellegzetes, XIV. századból eredeztethető címerkép feleleventése mellett érvelt.[8]

De egy XX. századi példa ebből a tárgykörből még ennél is jobban világítja meg a magyar nyelv védelme ügyében kifejtett erőfeszítéseit, az idegen, térhódító, agresszív világnyelvek egyes divatos szavainak, kifejezéseinek sanda, üzleti hasznot ígérő alkalmazásával szemben. Balatonszéplak. Van, aki e nevet nem ismeri, nem hallotta? Aligha. De az majdnem biztos, hogy azt már csak kevesen tudják, ha egyáltalán tudja valaki, hogy 1931-ben ez a terület Csibetelep néven kietlen homokbuckákból állt, amint azt a veszprémi káptalan ugyanezen év február 6-án kelt levele hitelt érdemlően tanúsítja. A területet érintően Balaton-Lidó névhasználatot kérelmező beadót Herzog azzal utasította el, hogy azt „mint nem magyar elnevezést az Országos Levéltár ellenzi", sőt, hozzátette, hogy „idegenforgalmi szempontból sem tartja indokoltnak, mivel megtévesztő." A döntés – a XXI. századból visszatekintve – elismerést érdemel. Egy ehhez hasonló vélemény kimondása manapság egyenesen a bátorság kategóriába tartozik. Ezért lett azután két évvel később az eredetileg Balaton-Lidó névre áhítozók Csibetelepéből a mi kedves Balaton-széplakunk, amely névváltozat, helynév elfogadása ellen Herzognak már nem volt észrevétele.[9]

Néhány szót munkamódszerének ismertetése is megérdemel. Herzog mindenkor bőséges hivatkozással, jegyzetanyaggal támasztotta alá véleményét. Névhasználati ügyekben kivétel nélkül ezt a gyakorlatot követte. Jól ismerte azokat a forráscsoportokat, amelyeket mindenkor számításba vett, ha érdemi ügyekben intézkedett. Emellett gyűjtötte a levéltári iratanyag rendezése közben eseti jelleggel felbukkanó pecsétlenyomatokat. Számos ránk maradt cédulája tanúskodik erről. Egyáltalán, tevékenységi körének minden részletére figyelt. Feljegyzéseiről, cé-

4 Militär Schematismus des österreichischen Kaiserthumes für 1864. Wien, 1863. 601. és Schematismus für das kaiserliche und königliche Heer und für die kaiserliche und königliche Kriegs-Marine für 1895. Wien, 1895. 993.

5 A tabellát dr. Ress Imre, az MTA Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa kutatta fel Bécsben. Bőséges tájékoztatásáért ez ügyben és hasznos tanácsaiért fogadja köszönetemet.

6 Dr. Herzog Ferenc orvos, egyetemi tanár és dr. Herzog József levéltáros, országos levéltári főigazgató. In: *Gulyás Pál*: Magyar írók élete és munkái. XIII. Budapest, 1993. 418–422.

7 MOL Y 1. (Magyar Országos Levéltár 1945 előtti irati. Általános iratok) 128/1936. OL

8 MOL Y 1. 782/1916. OL alapszám, benne 1203/1911. OL sz.

9 MOL Y 1. 889/1933. OL

duláiról, jegyzékeiről ugyan ma már nem minden esetben deríthető ki, hogy eredetileg milyen célt szolgáltak, sejtjük azonban, feltételezhető, hogy egykori állapotokat rögzítettek, összefüggéseket világítottak meg, avagy a kívánatos rendet vázolták fel.

Herzog levéltáros-ideálképének kontúrjai azokban a portrékban rejtekeznek, azokból sejlenek fel, amelyeket kutatásainak pászmáját szántva vázolt fel, például a kamarai levéltár egyes jellegzetes alakjairól. Oda-vissza irányú célzásai, mércéjének rávetítése XVIII. századi elődei hivatásképére eleve jellemzőek szemlélőjükre, csakúgy, mint szemléltetettjeire. Rajcsányi Ádámra a lehetséges-ideális és Ribics Józsefre az el- és megvetendő levéltáros prototípusára.

A történet dióhéjban mindössze annyi, hogy III. Károly király, miután értesült a magyar kamara uralkodói jogosítványait érintő nagy értékű okleveleinek és iratainak felettébb kusza állapotáról – orvosolandó a tarthatatlan helyzetet – elhatározta, hogy szakemberre, levéltárnokra bízza jogbiztosító iratainak, azaz anyagi érdekeinek védelmezését.

Az esemény szövevényes szálainak felfejtése alkalmat adott Herzog Józsefnek arra, hogy kifejtse véleményét, kinyilvánítsa ellenszenvét a megalázkodásig készséges, saját hasznát mindenek elé helyező, ezért a törvényesség, a tisztesség határainak átlépésére is hajlandó alattvaló-alkalmazottról. A gonosz patás ebben a történetben Ribics tanár-tanácsos volt. Akinek nyilvános utasítások leplezték titkos, görbe útját. Emellett azoknak a jelentési kötelezettségeinek, amelyekkel ezen felül megbízták, semmi közük sem volt levéltárosságához. A Kamara elnökét és tanácsát ellenőriztették titokban általa. Tőle, róluk jelentéseket vártak. Nevezett ezzel már kinevezésekor tisztában volt. Tudta, hogy mire vállalkozik. Kétségei afelől nem lehettek, miért kap kiemelt – érdemtelenül magas (valóságos tanácsosi) – hivatali rangot, s még ezen kategóriánál is kétszerte nagyobb összegű javadalmazást. Az indoklás persze szépen hangzott. Sokféle, nehéz feladatára és más súlyos okokra hivatkozott. Mint kiderült, ezek az okok valóban súlyosak voltak és a szálakat felfejtő, a történtekkel először szembesülő Herzog József ezektől érezhetően undorodott.

A kamarai ügyintézés ebben az időben még nem ismerte (fel) az ügyirat mibenlétét, következésképpen fogalmát sem alkothatta meg (bár az egyes ügyek tárgyalásakor, időlegesen az a kamaránál mégis létrejött). Hogy hogyan, miként, az az ügyintézés fejlődésének ezen fázisát szemléletesen elemző Herzogtól szintén megtudható.[10]

10 *Herzog József*: A magyar kamarai levéltár története. (I. közlemény) In: LK, 6. (1928) 1–4. 1–52.

Herzog nem győzte hangsúlyozni a levéltár és irattár szétválasztásának szükségességét, azzal az állásponttal szemben, amely a levéltárat az irattár (a működő regisztratúra) keretein belüli alárendeltségben képzelte el. Túlságosan elevenen érintette még az ő pályáját is a levéltár(os)ra irattár(os)i feladatokat testáló, segédhivatalként (is) funkcionáltatott országos/nemzeti levéltári feladatkör és gyakorlat.

Herzog József életrajzának lexikális adatai jórészt ismertek. Emberi arcának, habitusának megrajzolásában Sinkovics István érdeme nagy. Egy szelíd, jó ember árnyalt lélekábrázolása, finom ecsetvonásokkal. Az ember(ség) felmutatása, s egy hírnévre nem törekvő szorgos munkálkodóé. Üzenet abban az értelemben, hogy a kettő csak együtt teljes élet. Utóbbi (a szorgos munkálkodás) az első (az emberség) nélkül halványuló, ellobbanó fény.[11]

Herzog József 1880. október 26-án, Budapesten született. Ám születhetett volna bárhol másutt is a Monarchia területén, ha tekintetbe vesszük, hogy katonaorvos édesapját időről-időre az egyik garnizonból a másikba vezényelték. 1879-ben például rövid ideig Kassán tevékenykedett. Ő is afféle Tornisterkind volt. A „burjúban világra jöttek", garnizonokban születettek közül való.

A gimnázium mind a nyolc osztályát a budai II. kerületi Királyi Egyetemi Katholikus Főgimnáziumban végezte el, s az 1897/1898-as tanévben itt érettségizett.[12] Ezt követően a budapesti egyetemen jogot hallgatott. Végbizonyítványát 1902-ben kapta kézhez (a három jogtudományi szigorlatot is letette). Katonai szolgálatra 1904. október 1-én vonult be, „ ... szolgálatra való képtelensége miatt"[13] azonban már a következő hónap 12-én elbocsátották. 1905. február 4-én avatták a budapesti egyetemen jogtudományi doktorrá.

Herzog József rendeletben előírt előzetes (felvételi) vizsgáztatására, kollokviumára az Országos Levéltárban 1905. november 25-én, 11 órakor került sor, a T. Nagy Gyulából és Csánki Dezsőből álló bizottság előtt. A Dísz tér 13. alatt lévő akkori lakásától alig néhány percnyire. A jelöltnek jó esélye volt az áhított hivatal elnyerésére. Teljesítménye mellett ebben döntő szerepe annak a körülménynek volt – bár erről akkor ő még elvben nem sokat tudhatott –, hogy az intézménynek „tekintettel egyre szaporodó ügyforgalmára" gondolnia kellett „az új levéltári épület épité-

11 *S.[Sinkovics] I.[István]*: Herzog József (18801941). In: LK, 20–23. (1942–1945) 409–416. Lásd még *Szekfű Gyula*: Egy magyar levéltárnok. 1942. január 18. In: *Uő*: Állam és nemzet. Tanulmányok a nemzetiségi kérdésről. Budapest, 1942. 359–365.; *Wellmann Imre*: Herzog József 1880–1941. In: Századok. 75. (1941) 9–10. 465–468.

12 MOL K 727 (Magyar Nemzeti Múzeum. Gazdasági iratok) 44. t. 1043/1897/8 sz. Herzog József szolgálati és minősítési táblázata. 1925. nov. 13.

13 MOL 3. res/1930. OL

se folytán szükségessé váló költözési és újjárendezési munkálatokra".[14] Díjtalan gyakornokká alig több mint két hónappal később 1906. február 2-i hatállyal nevezte ki Kristóffy József belügyminiszter.[15] A díjtalanság időszaka esetében, mint ez időben általában, 3 hónapig tartott. Leteltével, azaz 1906. május 1-től, az országos levéltári átalányból havi 80 korona segélyben részesült. Maróthy kezelő főigazgató, akinek három hónapig beosztottja volt, ez ügybeni felterjesztéséből ide kívánkozik, hogy: „ ...gyakornok úr mióta az Orsz[ágos] Levéltár szolgálatában van, tudományos készültsége mellett a levéltári szolgálatra való képességet, a reá bízott teendők elvégzésében nagy szorgalmat, pontosságot és dicséretre méltó megbízhatóságot tanúsított, mely tulajdonságok mellett későbbi fejlődésében az Orsz[á- gos] Levéltár nagyon használható tisztviselőjévé válhatik."[16]

Miközben csendben teltek a pályán töltött évek, s az intézmény készült új palotájának felépítésére, birtokba vételére, Herzog belekeveredett abba a csetepatéba, amelynek bonyolult eseménytörténetét ugyan megírták már, de azért számos részletkérdés máig megválaszolatlanul, kimondatlanul maradt. Leginkább azért, mert kirobbanásához a magyar történelem egyik tragikus időszakának eseményei teremtettek feltételeket: a Monarchia összeomlása és azok a társadalmi változások, értékválságok, amelyeket rövid néhány hónap leforgása alatt az ország lakosságának meg kellett tapasztalnia. A hivatal hierarchiája már önmagában hordozott feszültségeket, s az emberek, a személyzet gyarlóságai (a rangkórság, a természetes különbözőségek, a létért való küzdelemben a levéltári alkalmazottak rendelkezésre álló sovány ka fókák száma miatti elkeseredés) ezeket olyan mértékben nagyították fel, hogy kirobbanása a politikai zűrzavar közepette elemi erejű volt. Csánki Dezsőt átmenetileg elsöpörte.

A csendes, visszahúzódó természetű, mindenkivel barátságos Herzog József olyannyira igyekezett kimaradni az események sűrűjéből, hogy belesodródott. Tartózkodása miatt, akaratán kívül, elnyerte a zúgolódók szimpátiáját (mert talán értette őket is, miközben fegyelmezett tisztviselőként tisztában volt az elöljárói tekintély megőrzésének szükségességével). Alkalmilag úgynevezett bizalmi férfi lett. És nagy szerencséje volt, hogy nem úgy járt, mint Ányos Lajos, aki a történtek miatt súlyos lelkiismereti válságba és hivatali feletteséve l szemben még annál is

14 MOL Y 1. II. 6/1905. OL

15 741/1906. BM elnöki sz.

16 MOL Y 1. II. 6/1905. OL alapszám, benne 782/1906. OL sz. Kezelő tiszti szakvizsgát 1906. január 5-én, fogalmazói szakvizsgát 1911. szeptember 21–23-án tett az Országos Levéltárban Herzog József. MOL Y 1. I. 313/1883. OL alapszám (226. dob.), benne 1867/1906., 1533/1911. és 1763/1911. OL sz.

kínosabb helyzetbe került. Ányos levele, amely az egész kérdéskört s azon belül Csánki elmozdításának körülményeit gondos alapossággal, hogy ne mondjuk tendenciózus precizitással vizsgálók anyagában ránk maradt, minden jegyzőkönyvi vallomásnál többet árul el arról a szituációról, amelynek sűrűjébe Herzog nyakig süppedt.[17]

17 MOL K 148. (Belügyminisztérium. Elnöki iratok) 1922-14-7300. Ányos Lajos levele Csánki Dezsőnek (Budapest, 1919. január 31.) 131–133. fol.

„Méltóságos Uram!

Nem tudom, értesült-e már a mai napon történtekről. Valószínűnek tartom ugyan, hogy igen; azonban az ellenkező esetre is számolnom kell. Már pedig mint becsületes törekvésű és egyenes jellemű férfiu tiszta bort akarok önteni a pohárba s igy sajnálattal tudatom, hogy ma Méltóságod ellen szavaztam, illetőleg – hogy egészen szabatos legyek – a Méltóságod ellen vizsgálat megindítását kérő beadványt én is aláirtam. Bizonyosra kell vennem, hogy e Brutus-inak látszó tény keserű fájdalmat okoz Méltóságodnak. Magyarázat nélkül hagyni ily megdöbbentő állásfoglalást olyan durvaság volna, amely tőlem idegen. Lelkiismeretem fóruma előtt kötelezve érzem magamat, hogy Méltóságodnak eljárásom indító okáról számot adjak, számot adjak még akkor is, ha ez a magyarázat esetleg semmivel sem lesz kevésbé fájdalmas, mint maga az állásfoglalás. Magam irányában is tartozom vele, mert nem türhetem, hogy Méltóságod – akár csak gondolatban is – méltatlanul erre-arra forgó szélkakasnak, ingatag nádszálnak, könnyen befolyásolható gyönge jellemnek, megbizhatatlan frázishősnek, menekülő patkánynak, a 'le roi est mort, vive le roi' – elvet követő opportunistának itéljen. E vádakra én nem szolgáltam rá. Nem tagadtam meg magamat. Még ma is előbb az egész tisztviselői kar előtt nyilt vallomást tettem Méltóságod iránt való hűségemről, kifejtettem, hogy engem a szeretet és hála kötelékei füznek Méltóságodhoz, és az aláirást megtagadtam. Ha becsületesen referáltak Méltóságodnak az én szereplésemről, csakis igy mondhatták el. A baj csak utóbb következett be, mikor megtudtam valamit, amit eddig nem tudtam. Igen nyiltan meg fogom mondani. Méltóságos uramnak Tagányi úrral szemben követett zordon, kiméletlen, sőt – véleményem szerint – kegyetlen eljárása vadított meg akkor és vezette tollamat. Kimondhatatlanul fáj, hogy ennek igy kellett jönnie. Szenvedek ugyan, de azon tudatban vagyok, hogy becstelenséget nem követtem el, nem tagadtam meg elveimet s világnézletemet, amelyet Méltóságod is mindig helyeselt. Én a szivtelenséget elviselni nem tudom. És most azt látok magam előtt. Méltóságod jól ismer engem. S igy bizonyára meg van arról győződve, ami igaz valóság, hogy az én szivem most nem könnyü s a lelki állapotom épen nem irigylendő. Hiszen a csalódás, a kiábrándulás valóságos lelki katasztrófa; s minél intenzivebb lelki életet él valaki, annál inkább. És ilyenféléről van most nálam szó. Végezetül legyen szabad még egy őszinte szót. Határtalanul sajnálom ezt az egész dolgot, hogy megtörtént. Akárhogyan elkeseritett is a Tagányi-dolog, ha most kerülne szóba, midőn e sorokat irom, az én aláirásom aligha szerepelne. Mert nekem Méltóságodat nem szeretnem nem lehet még a történtek után sem. Tört döfni abba, akihez hála és ragaszkodás füz, nem olyan dolog, amin könnyedén napirendre térhetnék!! Fogadja Méltóságos Uram igaz hódolatomat. Ányos Lajos

Lelki állapotomat hiven jellemzi a tény, hogy a rég kész levelet ily soká menesztem."

A borítékon: „Méltóságos Dr. Csánki Dezső miniszteri tanácsos, országos főlevéltárnok úrnak Budapest I. Vár, Úri-utcza 13. „Magánügy"

Valamikor az 1980-as évek táján egy tudós antikváriustól az Országos Levéltárba került egy éppen csak olvasható betűnagysággal írt A/5-ös cédula, amelyről Bertók Lajos állapította meg, hogy Herzog József kézírása. Egyfajta jegyzőkönyv-vázlat, vagy emlékeztető feljegyzés a szóban forgó események időszakából.[18] Azt rögzítette, hogy ki, mit mondott egy bizonyos alkalommal. Mint ilyen tehát értékes forrás, amúgy csak szilánknyi dokumentum. Valószínűsíti azonban, hogy Herzog a történteket akkor, egyidejűleg, vagy később részletesebben is leírta. Hiszen – ne feledjük – jogász ember volt. Tudta, hogy a történteknek következményei lehetnek. Mint ahogyan lettek is.

Őt magát fentiek ügyében először 1919. február 26-án, majd 1920. szeptember 4-én (figyeljünk a dátumokra!) hallgatták ki.[19] Utóbbi jegyzőkönyvéből Herzog hivatali tennivalóit illetően tudható meg számos hasznos, fontos információ. Nevezetesen, hogy a Csánki Dezső távollétében az ügyvezető Komáromy András a (Csánkitól rá maradt) vezetői restanciát Herzoggal dolgoztatta fel, s emiatt az átköltözési munkálatok előkészítését neki abba kellett hagynia, tekintettel arra, hogy délelőttjeit folyó munkái, délutánjait a Komáromytól kapottak kötötték le.[20] Áthidaló megoldások azért akkor is voltak (a költözést előkészítő külön munkáért például külön díjazás járt), de a ráfordítható időt hivatali munkával eltölteni kénytelen Herzog fizetséget azokért nem várt. Erkölcsi érzékét zavarta volna ez.

1922-től 1935-ig terjedő időből állnak rendelkezésünkre Herzog éves, egyéni munkabeszámolói, vagy ahogyan akkor nevezték „kimutatások a szakbeli tisztviselők éves levéltári és irodalmi működéséről".[21] Országos főlevéltárnoki rangban 1922. január 14-től volt a kincstári osztály és a régi országos levéltár levéltárnoka.[22] Mint ilyen, ezen levéltárak összes ügyeinek intézője, emellett a nemességi és egyéb ügyek egyik előadója is. A levéltár átköltöztetésének előkészítése 1923 júniusában fejeződött be, az anyagnak az új épület raktáraiban való felállítását júliustól szeptemberig személyesen vezette, ellenőrizte. Majd a mellé beosztott dr. Paulinyi Oszkár allevéltárnokkal együtt nekifogtak a Causarum Regalium Directoratus (Királyi Jogügyigazgatóság) rendezésének. Publikációja ez évben egy jelent meg.[23] Külön megbízatásaként a Magyar Történelmi Társulat részéről a m[agyar] kir[ályi] udvari kamara történetének megírását kezdte szerepeltetni, s tartotta evidenciában formálisan 1934-ig, valójában reménykedve holmi nyugalmas öregségben, csendes nyugdíjas évek ajándékában egészen haláláig. Feladat- és tevékenységi köre a következő év(ek)ben sem változott. Beosztása azonban igen. Már nevezett levéltárak vezetőjeként adott számot éves tevékenységéről és két tanulmányának megjelenéséről.[24] A tarcali szőlőbirtok ügyében írott címére vagy nem emlékezett pontosan beszámolójának készítése pillanatában, vagy nyomtatásban módosult az valamicskét.[25] Ismert feladatai mellett 1924 számára azért volt emlékezetes, mert május 1. és július 7. között a szerb–horvát–szlovén küldöttekkel folytatott levéltári tárgyalásokon segítette intézményét, október elején pedig Csánki főigazgatót helyettesítette. Ekkor jelent meg egyébként az ún. Csánki-emlékkönyv, benne Herzog írása „A magyar kincstár háborús hitelműveletei Grassalkovich kamaraelnöksége idején" címmel.[26]

1925 elején (február 24.) „politikai szempontból fölöttébb bizalmas", közepén csak „sima" szervezet-tervezet(ek) készült(ek) az Országos Levéltár személyzetének munkabeosztásáról.[27] Előbbi IV-es csoportja a Magyar udvari kamarai (kincstári) levéltár lett. Alárendeltségébe került: „A régi (1526–1875-ig) Országos Levéltár. A nádori és országbírói levéltár. Az 1867 előtti országgyűlések irattára. Törvények gyűjteménye. Családi letétek. A volt kincstári jogügyigazgatóság levéltára. Térképtár. Konzuli anyakönyvek. A belügyminisztérium irattára".[28] Ennek az „osztálynak" vezetőjéül Herzog Józsefet nevezi meg a szóban forgó irat, főlevéltárnoki rangban. Három beosztott tisztviselőt (2 tudományost és 1 altisztet) szánt mellé a tervezet készítője. A IX-es csoport, azaz a Vegyes ügyek tételes felsorolásából pedig az derül ki, hogy az 1922:XIX. tc. bizonyos (1. vagy 9.) §-a mit

18 MOL Y 7 (Magyar Országos Levéltár. 1945 utáni iratok. Általános iratok) 391/1986. OL. Bertók Lajos főlevéltáros, főosztályvezető-helyettes úr fogadja nagyrabecsülésemet azért a szolgálatkészségért, amellyel Herzog-kutatásaimat az Országos Levéltárban segítette (töprengéseim meghallgatásával, némely irattári, levéltári anyagrészek szálankénti átforgatásával, tanácsaival).

19 MOL K 148. 1922-14-7300

20 Uo.

21 MOL Y 1. 10/1933. OL alapszám, benne 36/1923., 147/1924., 302/1925., 294/1926., 306/1927., 299/1928., 88/1929., 18/1932. OL sz. 1922–1928., 1931–1932.; 46/1934. OL sz. 1933; Y 7. 26/1948. OL alapszám, benne 60/1935. és 58/1936. 1934–1935. (A továbbiakban: Jelentés + évszám)

22 370/1922. eln. b. ü. min. sz.; OL K 727. 44. t. 1925. 11. 13.

23 *Herzog József*: Újabb adatok Bethlen Gábor és Károlyi Zsuzsanna síremlékéről. In: Századok 56. (1922) 6–8. 539–555.

24 *Uő*: A tarcali királyi uradalmi és kincstári szőlő keletkezése. In: LK, 1. (1923) 248–277.; *Uő*: A szepesi kamara levéltárának 1622. évi utasítása és a levéltár ugyanazon évi leltára. In: LK, 1. (1923) 165–179.

25 Jelentés, 1923

26 Megjelent: Századok 58. (1924) 1–6. 433–465.; Jelentés, 1924

27 MOL R 345 Ányos Lajos irathagyatéka 1918–1944

28 Uo.

is jelentett a levéltárra nézve; elsősorban a történeti és közjogi kérdések megvilágítását, továbbá a névváltoztatási, helynév-törzskönyvbizottsági ügyek intézését illetően. Az ügyintézők sorában – Dőry Ferenc igazgató után – a második mindjárt Herzog József. Ezen kategórián belül Herzogot érintő külön ügycsoport az utódállamokkal a levéltári ügyekben tárgyaló vegyes (nemzetközi) és az utódállamoknak kiadandó miniszteri iratok miniszterközi bizottsága. A bizottságokban a főigazgató elnöklete alatt tevékenykedő három levéltárnok egyike Herzog József (Dőry Ferenc igazgató és dr. Miskolczy Gyula országos levéltárnok, mint jegyzőkönyvvezető mellett). Utóbbi tervezet (1925 közepén, napi dátum megjelölése nélkül) Herzogot a(z) M[agyar] Kir[ályi] Udv[ari] Kamarai és Régi országos levéltári osztály élén, főlevéltárnoki rangban, vezetőként szerepelteti. Mindösszesen két beosztottal. Érdekessége a tervezetnek a szervezeti kereteken kívül hagyott feladatkörökből való részesedés(ek) taglalása, mint például a minisztériumi irattárak kezelése, amely nem mást jelentett, mint a szakszerű rendezési és „szerelési" munkák végzését. Más szóval az ügydarabok felszerelését, a kormányhatóságok és (ügy)felek megkereséseinek elintézését, a kutatók kiszolgálását, stb. Herzogra ebből a Királyi jogügyi igazgatóság kezelése hárult. A következő évben az előzőekhez hozzájött még az 1848-as pénzügyminisztérium elnöki iratainak rendezése. Folytatódtak a szerb–horvát–szlovén állammal már megkezdett tárgyalások, és októberben ismét helyettesítette a főigazgatót. De intézett nemességi ügyeket, és helynév-törzskönyvezésiek mellett még községi pecséteket véleményező referátumokat is készített.[29] „A m[agyar] kir[rályi] hitelfőpénztár megszervezése és működése Mária Terézia korában" című tanulmánya 1925-ben jelent meg a Századokban, két részletben.[30]

A rákövetkező év mintegy folytatása volt az előzőnek. Új feladatokat szerencsére nem kapott a régiek mellé. Viszont a hazai építészet XVI. századi történetéhez gyűjtött adatainak első közleménye ekkor jelent meg.[31] Ezek leginkább lexikoncikkek. Tömörek. Minden sallangtól mentesek. Hivatkozásaiknak, forrás-jelzeteiknek terjedelme némely esetben meghaladja magának az érdemi (szó)cikknek a terjedelmét. Szokatlanul, még a tőle megszokottnál is gazdagabban, részletezőbben adatolt. 1927-ben olyan mértékű lehetett az intézmény és Herzog ügy(fél)forgalma, hogy arra jelentésében külön kitért (tudományos kutatók és magánfelek részére útbaigazítás és felvilágosítás megjelöléssel). Ebben az évben jelent meg a nádori levéltár repertóriuma,[32] egy sehol nem szerepeltettett, aprócska forrásközlés,[33] és folytatódott a már megkezdett építészettörténeti adatpublikáció.[34] Az új évben a számban csöppet sem fogyatkozó régi feladatok mellé újakat sorakoztatott az élet. Augusztusi szabadságidejét leszámítva egész év folyamán, minden eddiginél többet dolgozott „a 3. Armee-Commando, a Civil u[nd] Mil[itär] Gouvernement, a Civil-Commissar für Ungarn, az 1848/9. évi országgyűlés képviselőháza iratainak rendezésében és csomózásában, továbbá az Országos Levéltárban letétképpen elhelyezett családi levéltárak rendezésében és csomózásában". Megjelent ugyanakkor a magyar kamarai levéltár történetének első közleménye.[35] Az 1929-es évről nem maradt ránk beszámoló, vagy egyelőre lappang. Tudjuk viszont, hogy megjelent a kamarai levéltártörténet második közleménye.[36] Címzetes igazgatóként jegyzi az 1931-es dokumentumot, amelyben a kurrens munkák, munkafajták változatlanok. Irodalmi munkásságának egyik terméke „az intézet anyagának feldolgozása" kategóriában az Országos Levéltárban őrzött nádori levéltár iratainak jegyzéke.[37] Sajátossága – mint előzményének –, hogy latin nyelvű. Leíró. Azért, hogy külföldiek számára elérhető, megérthető legyen. Az „egyéb tudományos téren" címet viselő másik csoportban a magyar kamarai levéltár történetének harmadik közleménye tűnik fel.[38] Annyiban különbözött a szokványostól az 1933. év, hogy helyettesítette az intézet (fő)igazgatóját és megjelent II. József telekkönyvi kísérletét feldolgozó tanulmánya.[39]

29 Jelentés, 1925

30 Megjelent: Századok 59. (1925) 4–6. 160–177. és Uo. 59. (1925) 7–8. 264–278.; Jelentés, 1925

31 *Herzog József*: Adatok a hazai építészet XVI. századi történetéhez. [I.] In: Magyar Művészet. 2. (1926) 242–243; Jelentés, 1926

32 *Herzog József*: Az Országos Levéltárban őrzött nádori levéltár 1554–1781. évi iratainak jegyzéke. In: LK, 5. (1927) 1–26.

33 *Uő*: Andrea Palladio-levél az Országos Levéltárban. In: Magyar Művészet. 3. (1927) 168.

34 *Uő*: Adatok a hazai építészet XVI. századi történetéhez. II. [és III.] In: Magyar Művészet. 3. (1927) 113–114., 588–589.; Jelentés, 1927

35 *Herzog József*: A magyar kamarai levéltár története. (I. közlemény) In: LK, 6. (1928) 1–4. 1–52., Jelentés, 1928

36 *Herzog József*: A magyar kamarai levéltár története. (II. közlemény) In: LK, 7. (1929) 3–4. 155–188.

37 *Uő*: Az Országos Levéltárban őrzött nádori levéltár 1790–1848. évi iratainak jegyzéke. In: LK, 8. (1930) 1–2. 37–53.

38 *Uő*: A magyar kamarai levéltár története. (III. közlemény) In: LK, 9. (1931) 3–4. 226–283.; Jelentés, 1931

39 *Herzog József*: A magyar provinciális tábla. II. József telekkönyvi kísérlete. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére. 1933. október 7. Bp., 1933. 215–238.; Jelentés, 1933

A felsoroltak értékelő elemzése helyett, összegzésül, Sinkovics István jóval rövidebb, szép mondatát idézzük ide: „kemény munkával, eredményesen megoldott levéltárnoki feladatok voltak az egyforma munkában szétfolyó évtizedek maradandó élményei".[40] Meg azt, hogy „irodalmi működése csaknem egészében a levéltárhoz, a levéltárügyhöz kapcsolódott, egyik legelső munkása volt a nem messzi múltra visszatekintő magyar levéltártudománynak."[41] És ez így igaz. Gondoljunk csak például levéltári terminológiájára,[42] vagy értekezésére arról, hogy mi tartozik a levéltárba és a könyvtárba?[43]

51 éves korában, 1931. február 23-án kötött házasságot Papp Ilona Veronikával.[44] Házaséletének évtizednyi ideje alatt csendben, mértéktartóan élt. A Mályusz Elemértől ajándékba kapott bizonyos „szép és igen kényelmes" szék ihlette köszönő levelének szavai nem csak egy nagy nekirugaszkodás, köszönet-cikornya mosolyt fakasztó megkerülése („A Te kedves, értékes ajándékoddal olyan nagy és – úgy érzem – meg nem érdemelt örömet szereztél nekem, hogy azt sem tudom, miképpen köszönjem meg Neked. Nem tudok mást mondani, mint köszönöm, Kedves Elemér, ezerszer is köszönöm."), hanem valóságos hír, életkép a Herzog házaspár hétköznapjairól, életviteléről. „A székben pihenve nem csak olvasgatok, hanem benne töltöm el a nap legkedvesebb idejét is, az ebéd és vacsora utáni húsz-harminc percet, amikor fekete kávé mellett cigarettázva a mi kis háztartásunk 'gondjait', a még gyakran mutatkozó apró hiányok megszüntetését feleségemmel megbeszélem és vele a nyári szabadság miként való eltöltését tervezgetem."[45]

A kamarai levéltártörténet írásával sokat bajlódott. A harmadik rész munkálatai különösen megviselték. Mert betegeskedett. Egy kellemetlen ekcémával, amelynek kezelése érdekében szinte minden nap orvoshoz járt. Akta-restanciái miatt pedig

40 *S. [Sinkovics] I. [István]*: Herzog József (1880–1941). In: LK, 20–23. (1942–1945) 409–416.

41 Uo.

42 *Herzog József*: Magyar levéltári terminológia. In: LK, 10. (1932) 1–2. 1–11.

43 *Uő*: Mi tartozik a levéltárba és a könyvtárba? In: A Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesületének évkönyve. I. 1935–1937. Bp., 1937. 13–20.

44 MOL Y 1. 197/1931. OL

45 Herzog József – Mályusz Elemérnek. Bp., 1931. márc. 17. MTA Könyvtára Kézirattára (a továbbiakban MTA KK) Mályusz-hagyaték. A kutatás engedélyezését a Mályusz-hagyatékban dr. Soós Istvánnak, az MTA Történettudományi Intézete tudományos főmunkatársának, a hagyaték gondozójának, körültekintő segítségét a helyszínen dr. Mázi Béla főkönyvtáros úrnak (MTA KK) köszönöm.

lekiismeretfurdalást érzett. Világosan látta, hogy amint befejezte levéltártörténetét, rá kell szánnia magát elintézetlen aktáinak otthoni feldolgozására.[46]

1931 decemberéig valamiféle kivonat készítésével foglalatoskodott. „A kivonattal nagyon sokat bajlódtam, végül is elkészült és – nem sikerült" – írta. Ha tehette ez időben a Bécsi Magyar Történeti Intézet első Évkönyvét (Bp., 1931) olvasgatta. Először Mályusz cikkébe fogott (A magyarországi polgárság a francia forradalom korában). Nyilván nem véletlenül. „ … csak a Te tanulmányodat olvastam el, mégpedig nagy gyönyörűséggel."[47]

Hogyne érdekelte, foglalkoztatta volna emellett Pataki Vidor ugyanott megjelent dolgozata (A XVI. századi várépítés Magyarországon) – aki rá és „várfundálóira" hivatkozott. Akkortájt sokmindenféle dolga betöltötte szabadidejét, meg egyszerűen fáradt volt: „... az éjszakai olvasást-dolgozást – legalább most – nem igen bírom." – mentegette magát. Miközben Pataki cikkének ismertetése szándékában állt, mert „erre a tárgykörre én is gyűjtöttem adatokat, amelyek közül egyet-mást most talán fel is használhatnék." És bizonytalankodott. „Mivel nem hiszem, hogy Karácsonyra elkészülnék vele, nem merem szíves ajánlatodat elfogadni."[48]

A Magyar Nemzeti Múzeumról szóló 1934:VIII. tc. végrehajtása következtében az Országos Levéltár egy lazább szervezetű és heterogén természetű keret-szervezetből, a Gyűjteményegyetemből egy tisztán közgyűjteményeket magába olvasztó szűkebb szerveződés, a Magyar Nemzeti Múzeum kötelékébe került. Ez az intézmény tudományos jellegének erősödését célozta. Nem csak helyileg, szervezetileg is egyesült a Magyar Nemzeti Múzeum Levéltári Osztálya az Országos Levéltárral. A döntés maga után vonta a gyűjtőköri ellentmondások korrigálhatásának, valamint a szerves és gyűjteményes fondok egymás javára történő kiigazíthatásának lehetőségét. S ilyen értelemben szűk szakmai szempontból is alapvető fontosságú szervezeti változásnak bizonyult.

1934. június 24-én – a rangidős Döry Ferenc országos levéltári igazgató nyugalomba vonulását követően – a kormányzó Herzog Józsefet nevezte ki az intézmény főigazgatójává.

Herzog nem küszködött a levéltárosok – most már mondhatjuk – generációról generációra öröklődő identitászavarával. Miként mestere, Tagányi Károly sem. Herzog számára nem volt kétséges, hogy ő levéltáros. Mint ilyen, markáns példája volt a „Tagányi-típus" továbbörökítőinek. A három ún. nagy főigazgató közül az

46 Herzog József – Mályusz Elemérnek. Budapest, 1931. dec. 19. MTA KK Mályusz-hagyaték.

47 Herzog József – Mályusz Elemérnek. Bp., 1931. dec. 7. MTA KK Mályusz-hagyaték

48 Uo.

első kettő (Pauler és Csánki), akikre illik szuperlatívuszokban emlékezni, sem látták olyan élesen és főként nem képviselték olyan határozottsággal azt a szemléletet, amelyet Tagányi nyomán Herzog képviselt. Herzog a proveniencia elvének elkötelezett híve volt. Az iratanyag rendezését és kutatási segédletekkel való ellátását tekintette fő feladatának, programjának. A levéltár teljes iratanyagának leltározására készült. Számos ilyen típusú, célú jegyzéket saját maga készített el. Leltárnak nevezett segédletéből – a magyarországi kincstári levéltárak anyagáról – azonban csak egyet. Erről mondja, állítja Ember Győző, emberöltőnyi idővel Herzog után és tapasztalattal a háta mögött, hogy az „mai terminológiánk szerint egyszerű raktári jegyzék volt."[49] Nevének szemérmes elhallgatása ellenére sem nehéz kitalálni, hogy ki lehetett az a személy, aki Herzoggal egyidejűleg, saját elképzeléseit követve, elkészítette alapleltáraink ősét, tervfeladatokon túli időben és energiával. Ma már tudom, hogy Herzog szólt általa évtizedek múltán, amikor a szakmai izgalmakat még csak ízlelgető, kóstolgató szájtáti ifjabb nemzedéket – tompítandó a fél ötös kicsöngetés energia-felszabadító hatását - a könyv és irat fogalom-meghatározásáról faggatta, s kikerekedő szemükbe némi értetlenséggel csodálkozva bele, nyugodtan tovább értekezett a számára mindenkor, minden helyzetben kardinális kérdés akribiumairól.

Herzog első főigazgatói teendője az Országos Levéltár munkaprogramjának összeállítása, megállapítása volt, melynek középpontjában egy általános leltár készítése, vagyis az Országos Levéltárban őrzött összes levéltári anyagnak szakszerű számbavétele állt. Ebben Herzog olyan tudományos levéltári segédeszközt látott, amelyből merített ismeretek alapján, hosszú távon összeállíthatóvá válik a végrehajtandó feladatok részletes programja. Belőle fény derült arra, hogy – szemben eddigi feltételezéseinkkel, ismereteinkkel – 1934 előtt általános leltára az intézménynek nem volt, legfeljebb torzók, csak elkezdődtek ilyen munkák, töredékesen és kifogásolható alakban kivitelezve.

A program a levéltári anyag szakszerű csoportosítását az általános leltár – ahogyan ő fogalmazott – segélyével képzelte el, kormányhatósági levéltárak, közép- és újkori iratgyűjtemények, valamint a családi levéltárak (egységek) létrehozása által.

A levéltári rendezési munkálatok megkezdését ugyancsak az általános leltár alapján vette tervbe. A kormányhatósági levéltáraknak – az iratokhoz tartozó lajstromkönyvekre alapozott, jelzetük szerinti – mai fogalmaink szerint leginkább ellenőrző-rendezését határozta el.

49 *Ember Győző*: Az Országos Levéltár száz éve 1974–1974. Különlenyomat a LK, 46. (1975) évfolyamából, 32.

Tervezte a csonka levéltárak rekonstrukcióját, a lajstrom- és mutatókönyvi hiányok pótlását, a jelzetekkel el nem látott gyűjtemények és családi levéltárak rendezési elveinek kidolgozását (jelzetelését, lajstromozását, mutatózását), a jelzetekkel ellátott családi levéltárak rendjének helyreállítását, stb. és valamennyi fentiek szerint „feldolgozott" anyag csomózását és beállványozását. Az már ebből csaknem logikusan következett, hogy a rendezési munkálatok eredményét a levéltár szakfolyóiratában nyilvánosságra kívánta hozni.

A program-tervezet és a Herzog-emlékkönyv anonim (Kossányi Béla) áttekintése Herzog József főigazgatóságának 6 évéről némely részletkérdésekben eltérnek egymástól (például utóbbi a leltározást egy-egy levéltári egység rendjének végleges kialakítása utánra tette, mint ahogyan végkövetkeztetése is merészebb, mert 6 évvel a programadás után fogalmazódott meg), amikor is az ideális állapotok álmát villantja fel: „Ha az Országos Levéltár többi részeiről is elkészülnek a hasonló leltárak – és itt kifejezetten Herzog 766 lapos kamarai leltárára céloz – ezek révén egyúttal az Országos Levéltár 'általános mutató'-jának, a modern levéltárak ez újszerű és nagyhatású segédeszközének a kérdése is önmagától megoldódik, minthogy a leltárak tételeinek közös mutatóba illesztése az általános levéltári mutatót fogja jelenteni."[50]

Nem szívesen ugrabugrálunk, csapongunk kalandozva az évek, évtizedek között nehéz témánk eseményeit görgetve. Mégsem állhatjuk meg, hogy egy mára ugyancsak levéltártörténeti adalékká szelídült, hamvába holt egykori kísérlet nevét ne mondjuk ki itt. A központi általános tematikus mutatóét, a csúcssegédletét – ha egyáltalán akad még közöttünk olyan, aki emlékezik munkálataira, vajúdó hegyei egérke szüleményeire, amelyet Herzogék után egy emberöltővel úgy melegítettek fel, vagy inkább találtak ki, mint amaz hajdan volt, igaz sem volt napkeleti birodalom tudósai a nyugati félteke nagyobbrészt korábbi felfedezéseit, „tőlük függetlenül, velük egyidőben, vagy még annál is hamarabb."

Herzog azt tervezte, hogy az anyagpublikációkat, a mi forráskiadványaink archetípusát, illetőleg a Levéltári Közlemények keretét túlhaladó feldolgozásokat önálló kiadványok formájában jelenteti meg.

És végül úgy érezte, hogy az intézmény minden tisztviselőjét fel kell vérteznie bizonyos általános levéltári ismeretmennyiséggel, ezért gyakornoki rendszert vezetett be. Kimondva, hogy az intézményen belül, hosszabb, vagy rövidebb időre a

50 [Kossányi Béla:] Az Országos Levéltár 1934–1940-ben. In: LK, 18–19. (1940–1941) 12.

levéltárak és gyűjtemények mindegyikének kezelésével bízzák meg az egyes tisztviselőket.[51]

Az 1934-es év – a főigazgató kinevezésén túl – a beosztott személyzetben is számottevő változásokat hozott. Jöttek-mentek a tisztviselők. Ki bécsi kormánymegbízott (Jánossy Dénes), ki egyetemi óraadó tanár (Sulica Sz.) lett. Mások tanulmányi szabadságra (Fekete Nagy Antal), vagy felvidéki levéltárakat kutatni indultak el (Ila Bálint). A jövevények és (a Múzeumi Levéltártól az Országos Levéltárhoz) átsoroltak közül később többen tudományos ambícióik kiteljesítése céljából, karrier-elképzeléseiket követve álltak tovább. Ekkor kerültek az intézménybe például Bakács István, Wellmann Imre és Ember Győző ideiglenes gyakornokok, akikről az éves beszámoló máris elismeréssel szólt, s akik a következő emberöltőnyi időszak meghatározó levéltáros-alakjai lettek.

Egyben ez volt az első olyan év, amikor ama bizonyos kimutatást Herzog nem sajátkezűleg készítette el, mint ahogy idejét részben „hivatalfőnöki", részben főigazgatói (megkülönböztetve e kategóriákkal saját intézményének összes ügyeit, a Magyar Nemzeti Múzeumot érintőektől) teendői foglalták le. Mellette folytonfolyvást ülésezett, a Magyar Nemzeti Múzeum tanácsülésein, meg főigazgatói értekezleteken.

1934-től elmarad a minden korábbi évben szerepeltetett Magyar Kamara története a különleges megbízatások sorából. Helyét „Pozsony megye történelmi földrajza a Hunyadiak korában" és Pozsony megye történetének megírása foglalta el. S innentől kezdve főigazgatói feladatai töltik ki minden idejét, azaz miatta marad kitöltetlenül a beszámoló ív, s maradnak utóbbi kiadványtervei a szüntelen anyaggyűjtés és a sajnálatosan már soha meg nem valósulás stádiumában.[52]

A(z) MTA 1936-ban választotta levelező tagjai sorába. Ajánlói kiemelték, hogy jelöltjük „a magyar gazdaság- és intézménytörténelem egyik legkiválóbb művelője." Munkássága széleskörű levéltári kutatásokon alapuló – és esetében ez nem volt frázis. Olyan, aki „a kutató munka megszervezése iránt kiváló érzékkel bír" és „irányítja azt a nagyszabású gyűjtőmunkát is, amely az elszakított területek történetére vonatkozó középkori okleveles anyagot van hivatva megmenteni számunkra ...".[53]

51 *Herzog József*: „... az Országos Levéltár tudományos és közigazgatási feladatai...". 1934. júl. 3. 8 l. Gépirat.. MOL P 1817. Herzog József iratai. 2. tétel. „Herzog József feljegyzése [az] 1934. évi VIII. tc. 3. szakasza nyomán az OL helyzetének megváltozásáról".

52 Jelentés, 1934, 1935

53 Akadémiai Értesítő. 46. (1936) Mell. MTA tagajánlások 1936-ban. 24–26.

A tervezett és elvégzett munkák hosszan kígyózó sora kívánkozna még ide. Tárgyunk szempontjából azonban az mindenképpen, hogy az 1935–1941. évek tartamára Herzog Józsefet főigazgatói feladatai mellé a Magyar Nemzeti Múzeum ügyvezető alelnökévé is kinevezte Hóman Bálint.[54] Helyét, rangját jelölve ki az intézménynek ezzel az új szervezet keretei között.

Hivatali ténykedésénél is kevesebb adat maradt ránk Herzog Józsefről a magánemberről. Sinkovics István írt arról, hogy milyen kedves volt neki a budai vár környéke, ahol gyermekéveit töltötte, ahol iskolába járt. A város(rész)t ölelő hegyvidék csodálatos látványával, varázslatos hangulatával nem tudott betelni. A természet járása a pihenést, a kikapcsolódást nyújtotta neki egy-egy fárasztó nap után. Alighanem ősei földjéről, génjeiben hozta magával a hegyek tiszteletét, az erdők szeretetét és az örökös vágyakozást balzsamos illatuk után (nagyapja fakereskedő volt).

Valamikor az I. világháború kitörésének idején, amikor egyszer özvegy édesanyját Baden bei Wienben meglátogatta, arra kérte az akkor Bécsben élő Szekfű Gyula barátját, hogy várja őt a vasútállomáson, a császárvárosba este 9,35-kor érkező pesti gyorsnál, hogy onnan együtt mehessenek tovább Badenbe. Azt javasolta Szekfűnek, ne teketóriázzon, öltsön mindjárt turistaruhát, hogy – másnap kirándulni mehessenek.[55] Ezt a szokását oly mértékben őrizte meg, hogy barátait, levéltáros munkatársait – ha tehette – még hétköznap délutánokon is magával vitte a szabadba, ki a Svábhegyre, Zugligetbe a Disznófőhöz, a Hárs- és János hegyek bebarangolására, hogy ott velük séta közben vagy egy pohár ital mellett jókat beszélgethessen. Péntekenként meg éppen a Kis Rabló söröző̈ben ütött néhányadmagával tanyát.

Szorgalmas látogatója volt az Magyar Történelmi Társulat havi felolvasó üléseinek. Végeztével a levéltáros barátok a Philadelphiában gyűltek össze, egy-két órányi kötetlen társalgásra, poharazgatás mellett. A nagyobb, nevezetesebb eseményeket (előléptetés, akadémiai tagság stb.) meg levéltár(os)i vacsorákkal tették emlékezetessé. Ezekre később feleségét is magával vitte.

Herzog fiatal pályatársait barátságával tüntette ki. Közvetlen hangú társalgásaik által vált meghitté az a viszony, amely mások gyakorlata szerint általában ridegebb, hierarchikusabb volt az alkalmazottak között.

54 11690-1935. III. VKM, lásd Herzog József szolgálati és minősítési táblázatát: MOL K 727 44. t

55 Herzog József – Szekfű Gyulának. Bp., 1914. jan. 18. ELTE Egyetemi Könyvtár Kézirattára Szekfű-hagyaték (G 628)

Hogy kik voltak a barátai, arról keveset tudunk. Tagányi bizonyosan. Herzog őt lakásán is látogatta. Lehet, rendszeresen csak azt követően, hogy Tagányit a levéltárból nyugdíjba küldték. Mester és tanítványa között egy életre szólt a baráti kapcsolat. Szekfűhöz hasonlóan tartalmas, hosszú barátság fűzte, amely valamikor gyermek-ifjú éveikben kezdődött el. Szerette Mályusz Elemért. Domanovszky Sándort nagyra becsülte. Hallgatott Kossányi Bélára. Rendszeres kirándulótársnak Ila Bálint szegődött mellé. Titkárai sorában az utolsó Wellmann Imre lehetett. S, volt még egy, a maga nemében különleges kategória „az, aki hozzá közel állt", azaz Sinkovics István.[56]

56 A barátok felsorolásán végigtekintve elsősorban a „hogyan, miként lehetséges ez" kérdése vetődik fel. Azért, mert akiket kedvelt, azok között a XX. századi magyar történetírás egymással sok kérdésben szemben álló alakjai, rivális iskolák képviselői egyaránt megtalálhatók. Például két olyan reprezentatív alakja történetírásunknak, mint Mályusz Elemér és Szekfű Gyula. Megkerülhetetlen tehát a kérdés, mivel magyarázható, hogy Herzog konfliktusok nélkül, egyszerre tudta elfogadni, szeretve tisztelni egyiket, csakúgy, mint a másikat. A leginkább kézenfekvő eleme ennek a viszonyulásnak Herzog lelki alkatában lelhető fel, természetéből következik. Nagyfokú toleranciájának köszönhetően másoknál élesebben látta, érzékelte a részekből álló egészet. Témaválasztásai, írásai alapján mindamellett arra következtethetünk, hogy Mályusz Elemér történelemszemlélete közelebb állt hozzá, mint Szekfűé. Programjából azért vállalt részt (Pozsony megye), mert ahhoz érdeklődése, szakismerete illeszthető(bb) volt és célkitűzéseivel is egyet értett. Egyébként Mályusz erről bőséges tájékoztatást adott 1941. április 17-én a Magyarság és Nemzetiség, ill. A Település- és Népiségtörténeti Értekezések címet viselő sorozatának áttekintése kapcsán (Hóman Bálint kifejezett kérésére Bárdossy Lászlónak). A munkálatok elsődleges célja a Csehszlovákiához tartozó határterületi megyék utolsó négy évszázadának népi viszonyaiban bekövetkezett változásoknak és ezek okainak levéltári forrásokon alapuló feltárása volt. A forrásfeltárást a csoport maradéktalanul elvégezte, 2-3 év leforgása alatt, az 1930-as évek derekán. Ilyen értelemben tehát Herzog is. (*Erős Vilmos*: A Szekfű–Mályusz vita. Debrecen, 2000. 192–195.) Szekfű nagy ívű eszmefuttatásait a világnézetek történelemformáló szerepéről azért bizonyára élvezte. Csakhogy ő a budai Várhegyről kémlelte a nyugati égboltot, figyelte Bécset, nem Bécsből a keletit s Budát. Volt azonban egy vetülete, hozadéka Szekfű munkásságának, amely kiemelten érdemel említést témánk összefüggésében, ez pedig a Magyary Zoltán által szerkesztett „A magyar tudománypolitika alapvetése" c. műben 1927-ben közreadott fejezet a levéltárakról, s ebben máig ható megállapításai arról, hogy e (tudomány)területen mit tettek a levéltárak és mi a teendő(jük). Amit tettek (olykor túlbecsülve az állományukból kihalászható egyes adatokat) azt racionális bibliografizálással rendbe, helyére lehet(ett) tenni. „Kutatónak és feldolgozónak egyaránt égetően sürgős a levéltári bibliográfia, amely az egyes családi, hatósági és külföldi levéltárakból publikált magyar vonatkozású anyagnak adná pontos bibliográfiai összeállítását, belefoglalva természetesen az egyes levéltáraknak immár nyomtatásban található leírását." (*Szekfű Gyula*: Levéltárak. Bp., [1927].) A teendő ezzel szemben: számbavétele annak, „mi az, amink van ... s e számbavételhez pedig ... szakképzett levéltárosok szükségesek ... akik históriai képzettség mellett a rájuk bízott irattömeggel is megismerkednek ... A modern levéltárnok szaktudós volta mellett elsősorban, mindenekelőtt levéltári hivatalnok legyen ...". (Uo.)

Nagyon jószívű, tapintatos ember hírében állt. Egy jellemző történet szerint, ha valakit hivatali időben házi telefon-vonalán keresett és az nem volt benn (vagy a helyén található), megkérte a készüléket felvevőt, hogy ne mondja meg neki – mármint az illetékesnek, hogy a főigazgató kereste – mert ideges lesz tőle. De – állítólag – haragudni is tudott. Jánossy Dénest például fegyelmivel fenyegette meg azért, mert kevés anyagot hozott haza Bécsből.

1941. december 29-én, 61 éves korában, váratlanul hunyt el.[57] Halálát követően íróasztalát felnyitották, „hivatali hagyatékának likvidálása tb."[58] Kossányi Béla, Kapossy János és Bakács István vettek fel ügyiratot. „Üzenetük" azzal lepte meg a Herzog-életpályáját mostanság firtatót, hogy: „A személyes természetű magán- és hivatalos levelezés az özvegy külön megbízottja, dr. Kossányi Béla orsz[ágos] főlevéltárnok által átvizsgáltatott és túlnyomórészt megsemmisíttetett. [Egy levéltáros hagyatéka, egy levéltáros keze által! – KKT] A megmaradó rész a személyes tulajdont képező tárgyakkal együtt az özvegynek adatott át."[59]

Az özvegy nem sokáig él(hetet)t. Alig néhány évvel férje halála után, valamikor 1944/1945 vérzivataros hónapjaiban a nyilasok megkínozták és megölték. Angol származású barátnője bújtatásában találták „vétkesnek" őt.

Végezetül, még csak annyit: A magunk részéről (túl a kutatás örömén s egy szimpatikus életpálya fontosabb állomásainak megismerhetésén) abban a reményben mondtuk el mindezeket, hogy rámutathattunk, minden idő(k)ben élnek közöttünk emberek, akiknek tevékenységéből nem hiányzik a magasabb nézőpontos önzetlenség és az emelkedett lélek. Rajtunk csak az múlik, (fel)ismerjük-e őket.

57 MOL P 1817. Herzog József iratai. 1. t. özv. dr. Herzog Józsefné, szül. Papp Ilona, a M. kir. Országos Levéltár és a Magyar Tudományos Akadémai gyászjelentései. Lásd még *S.[Sinkovics] I.[István]*: Herzog József (1880–1941). In: LK, 20–23. (1942–1945) 409–416.

58 MOL Y 1. 369/1942. OL

59 Uo.

Herzog Josef

HÍREK

● SÚJTÓLÉGROBBANÁS. Legalább 27 bányász meghalt vasárnap este a pakisztáni Beludzsisztán tartomány egyik szénbányájában. Sújtólégrobbanás következett be a tartomány székhelyétől, Kvuettától mintegy 80 kilométerre keletre fekvő szénbányában.

● ÁRADÁS. Jelentős kiterjedésű áradásokat okoztak hétfőn Ausztráliában a Bobby ciklon által kiváltott heves esőzések. A rendőrség közlése szerint helyenként járhatatlanná vált két gyorsforgalmi út. Több mint 200 jármű rekedt az utakon az áradások következtében. A víz házakat is elárasztott, lakóik kénytelenek voltak a tetőre menekülni.

● ÉP LÁBÁT VÁGTÁK LE a floridai Tampa kórházban egy operált betegnek. A sebészek tévedésből a jobb helyett a bal lábát amputálták, s ezt a páciens csak akkor vette észre, amikor felébredt az altatásból.

● ÁLARCOS RABLÓ. A rendőrség nagy erőkkel kutat az után az ismeretlen után, aki február 2-án hajnalban behatolt Váchartyánon a Fő út 7. szám alatti családi házba. A fején fekete harisnyát viselő személy a felriadó nyugdíjas asszonyt tettleg bántalmazta, arcát maró folyadékkal leöntötte, és a házban lévő pénz átadására kényszerítette.

● HALÁLOS ÍTÉLET KÍNÁBAN. A kínai rendőrség az ország történetének legnagyobb, gyermekek elrablására szakosodott bandáját számolta fel: a 80 kisfiú elrablásával és eladásával vádolt emberrablók közül négyet halálra ítéltek.

● HAT KUTATÓCSOPORT kezdte meg munkáját Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Céljuk a régió felzárkóztatását szolgáló elemzés elkészítése, amely az ipar, az élelmiszergazdaság, az oktatás, az egészségügy, az infrastruktúra lehetőségeit, illetve a vállalkozások ösztönzésének, szerveződésének módjait vizsgálja, a privatizáció kínálta alkalmak figyelembevételével. A határ menti gazdasági együttműködés javítására is ajánlatokat dolgoz majd ki a hat kutatócsoport.

● A BELVÁROSI SZABADEGYETEM következő előadásának címe: Lehetőségek, kényszerpályák; kapcsolataink fejlesztése a közép-európai államokkal. Komoróczki István előadását március 1-jén, szerda délután öt órakor hallgathatják meg az érdeklődők az V. kerület Városház utca 14.-ben.

● GÁBOR MARIANNE, Budapestért díjas érdemes művész festményeiből rendezett kiállítást március elsején este ötkor nyitja meg Pogány Ö. Gábor a Bálint Zsidó Közösségi Házban (VI. kerület Révay utca 16.). A tárlat március 31-ig tekinthető meg.

Nem ő mondta

A Népszabadság 1995. február 3-i számában Miklós Gábortól riport jelent meg *Kalózok a magyar könyvpiacon* címmel. Ebben az írásban félreérthető módon szerepel a közlés, miszerint a korábban az Akadémiai Kiadó által megjelentetett Régi magyar prózai emlékek sorozatot a Balassi Kiadó vette át. A sorozat egyik kiadótól a másikba való átviteléről *nem* Zentai Péter László, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesületének igazgatója tájékoztatta az újságírót és nem ő, hanem egy másik nyilatkozó minősítette az esetet kérdéses ügynek.

autó-t szeretne vásárolni? Faxkészülékéről hívja a 180-8611-et, TONE üzemmódban üsse be az 1500 ##-kódot, és nyomja meg a START gombot! Hamarosan megérkezik a tartalomjegyzék, melyből választhat. Ha Ön autókereskedő, szintén tegyen egy próbát! Hirdessen nálunk!
4617NP

Magyarországról elhurcolt festményeket állítanak ki Moszkvában

▶ FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Irina Antonova múzeumigazgató és *Mihail Svidkoj* kulturális miniszterhelyettes sajtóértekezletén elhangzott, hogy a mostani tárlat csak a kollekció egyhatoda, s ezenkívül is számos más műtárgy van még az orosz múzeumok raktáraiban. A kiállítás a Kétszeresen megmentett műremekek címet viseli, mivel moszkvai álláspont szerint az értékeket először az azokat „biztonságba helyező" szovjet katonák, majd pedig a restaurátorok óvták meg az enyészettől. A kiállítás egy sorozat első állomása, amelyet ősszel a Hollandia által visszakövetelt Königs-gyűjtemény rajzai, majd jövőre *Schliemann* híres „trójai aranyai" követnek. Ez utóbbiakra Németországon kívül Török- és Görögország is jogot formál.

A magyarországi zsidó családoktól kizsarolt, majd *Eichmann* által elhurcolt képeket utoljára 1944-ben, a németek által a Majestic szállóban rendezett „kiállításon" láthatta a közönség. A közbekiabálásoktól, nyíltszíni tapstól és más érzelemnyilvánításoktól sem mentes hétfői sajtóértekezleten Svidkoj a bonyolult tulajdonjogi helyzettel magyarázta, hogy miért nem adják vissza a képeket, és arra kérte az újságírókat, tegyenek különbséget a műkincsek létezéséről csaknem fél évszázadig hallgató szovjet, illetve a mostani kiállításokat megszervező, új orosz kultúrpolitika között.

A nála jóval merevebb álláspontot képviselő Antonova kizárta, hogy a műkincseket a jogi viták tisztázásáig külföldön kiállítsák, s azt mondta, büszke rá, hogy „a nézők számára" megőrizte a kincseket. Szerinte a háborúban elpusztult orosz múzeumokért, városokért jogos a „kártérítés". Kérdésekre válaszolva cáfolta azokat az értesüléseket, melyek szerint 1945-ben ő maga is részt vett volna a Szovjetunióba szállítandó műtárgyak kiválogatásában és eközben személyesen Sztálinnal állt volna kapcsolatban. A legértékesebb alkotásokat fölsorolva Goya és Cranach képei mellett külön kiemelte Munkácsy „egyik legkiválóbb" csendéletét.

A *Népszabadságnak* arra a kérdésére, hogy a kiállítás vajon tekinthető-e egy, a képek jogos tulajdonosaikhoz való visszakerülésével záruló folyamat kezdetének, Antonova kitérően válaszolt. Szerinte erről az orosz törvényhozás hivatott dönteni. Lapunknak korábban adott interjújában Svidkoj nem zárta ki, hogy – minden eset alapos vizsgálata után – visszakerül Magyarországra például a sárospataki könyvtárból elhurcolt anyag, és a zsidó magángyűjteményekből a németek által elrabolt műkincsek sora.

Lehoczki István

BELVÁROS

– Te csak varrogass, anyukám, én lemegyek levegőzni egy picit a pincébe!

Polgári védelem a NATO-békepartnerség keretében

Idén negyedszer rendezik meg hazánkban a polgári védelmi napot. Ez alkalomból sajtótájékoztatót tartottak, ahol szóba került a polgári védelem szerepe a NATO békepartnerségi programban, illetve felkészülésük a reális veszélyhelyzetekre.

A március elsejétől tartandó rendezvénysorozat a korábbiaknál szerényebb lesz. Inkább a szakma felé fordul, de tartanak lakossági tájékoztatást is. Az újonnan hivatalba került polgármesterek részére egynapos polgári védelmi konzultatív tanfolyamokat szerveznek mintegy száztíz helyszínen.

Mint *Orovecz István* dandártábornok bejelentette, májusban a NATO békepartnerségi munkaműhely keretében a szakemberek tanfolyamokon, szemináriumokon vesznek részt. Jelen lesz *Herpert van Foreest* NATO főtitkárhelyettes, a belügyminiszter és tíz ENSZ-szervezet képviselője.

Elhangzott: szükség lenne polgári védelmi törvény bevezetésére a készülő katasztrófatörvénnyel összefüggésben, hiszen a békepartnerségi program is rögzíti a szervezet szerepét. A rendelkezésükre álló pénzösszeg idén harminchatmillió forint, ami „nevetségesen kevés", bár az önkormányzatok nyújtanak némi segítséget. Ebből az összegből kell megoldani például az ország árvízvédelmét, ami mára teljesen felbomlott – mondta Orovecz István.

Kérdésre válaszolva elmondták: a mohi atomerőmű mindenképpen potenciális veszélyforrás, de a polgári védelem nem tehet ellene lépéseket, legfeljebb kétoldalú tájékoztatási egyezmény megkötésére van lehetőség.

G. B.

Újra látható a korona

TUDÓSÍTÓNKTÓL

Március 1-jétől ismét megtekinthetik a látogatók a koronaékszereket a Magyar Nemzeti Múzeumban. Mint ismeretes, rekonstrukciós munkálatok miatt január 16-tól zárva volt az intézmény. A tavaszi nyitás is csak részleges, a múzeum több szárnyában tovább folynak a munkálatok.

Németh Lászlóné gazdasági igazgató kérdésünkre elmondta, hogy az Állami Fejlesztési Intézet 689 millió forintot adott a múzeum felújítására. Szükségessé vált a régi állandó tárlatok lebontása is, hogy a megújult termek 1996-ban helyet adhassanak a Magyarország történetét bemutató új kiállításnak. 1996-ra, a honfoglalás ezeregyszázadik évfordulójára külön időszaki kiállítással is készül a Nemzeti Múzeum. Ennek helye a jelenleg raktárként funkcionáló díszterem lesz, amelyet most azért használnak tárolásra, mert a pince – a metró okozta rezgések és a talajvíz miatt – olyan rossz állapotban van, hogy műtárgyak elhelyezésére alkalmatlan.

Mint az igazgatónőtől megtudtuk, a tervek között számítógép- és videorendszer létrehozása is szerepel, ezzel a múzeumlátogatók tájékozódását kívánják segíteni.

Úszó jéghegy az amerikai partoknál

Óriási jéghegy szakadt le az Antarktiszról – idézi brit tudósok hétfői sajtónyilatkozatait az AFP.

A jéghegy jelenleg a Falklandszigetek felé sodródik. Félő, hogy a továbbiakban az áramlatok Dél-Amerika partjai mentén viszik majd mind északabbra, veszélyeztetve a hajózást. Az irdatlan tömegű jégtömb elolvadása, illetve feldarabolódása évekbe telhet.

A jégtömb leválását feltételezhetően a sarkvidék átlaghőmérsékletének emelkedése okozta, s a szakértők úgy vélik, a földrész – átlagosan 660 méter vastag, de helyenként négyezer méteres vastagságot is elérő – jégtakarójának további aprózódása várható.

Ellenőrzik a VW-ket is

TUDÓSÍTÓNKTÓL

A Volkswagen magyarországi importőre, a Porsche Hungária a gyár kérésére vevőszolgálati ellenőrzés keretében a szervizekbe kéri az 1983 és 1989 között gyártott ezerhatszázas és ezernyolcszázas motorral szerelt Golfokat és Jettákat.

Mint azt szombati lapunkban megírtuk, ezeknél a típusoknál előfordulhat, hogy nem kielégítő hűtőfolyadékszint esetén túlmelegedés és szivárgás következhet be. A wolfsburgi gyár mérnökeinek megállapítása szerint ez a hőcserélő idő előtti elöregedéséhez vezethet. Lapunk kérdésére a Porsche Hungáriánál elmondták, hogy ez Magyarországon néhány száz autót érinthet. Kérik az érintett autók tulajdonosait, hogy időegyeztetés céljából keressék fel a legközelebbi márkakereskedést az ingyenes felülvizsgálás és esetleges javítás miatt.

Közműdíj-törlesztés részletre

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Létminimum Alatt Élők Társasága (LAÉT) tegnap munkamegbeszélésre hívta a fővárosi közművállalatok és a Díjbeszedő Rt. képviselőit: a felek a lakossági közműdíj-hátralékok részletfizetéssel való törlesztésének lehetőségeit vizsgálták.

A meghívottak megállapodtak abban, hogy részletes szakmai konzultációt kezdenek, s ezt követően két héten belül ismertetik a LAÉT-tal javaslataikat. *Tamás Lajosné*, a LAÉT budapesti alelnöke elmondta: az Elektromos Művek és a Díjbeszedő Rt. ugyan jelenleg is módot ad a részletekben való törlesztésre, az ötvenszázalékos induló összeg azonban túlságosan nagy terheket ró az alacsony fizetésűekre. A LAÉT az induló összeg eltörlését kezdeményezte; elképzelésük az, hogy a hátralékfizetéssel elmaradt polgárok – tartozásuk mértékétől függően – 18, 24, illetve 36 hónap alatt, azonos összegekben törleszthessék adósságukat. Tamás Lajosné hozzátette: erre vonatkozólag a közeli napokban petíciót nyújtanak be a kormánynak és a fővárosnak.

A legújabb összesítés szerint a budapestiek közüzemi díjtartozása mintegy ötmilliárd forint. A Díjbeszedő Rt. ebből hárommilliárdot tart nyilván.

Mától járható a Rákóczi út?

Ma, február 28-án megszűnik a forgalomkorlátozás a Rákóczi úton a Blaha Lujza térnél. A nagykörúti ivóvíz-főnyomócső és villamosvágány-rekonstrukciója miatt e forgalmas csomópontnál március 6-ig tartottak volna a munkálatok. Erről *Pénzes István* fővárosi biztos tájékoztatta hétfőn az MTI-t. Mint mondta: mindezt a Betonútépítő Rt., az Alterra Kft., a BKV és a Vízművek Rt. szakembereinek összehangolt munkájával érték el. A Rákóczi úton a forgalom keddtől zavartalan lesz, s ez remélhetőleg enyhít majd a főváros közlekedési gondjain.

Színházműsor

Budapest Bábszínház: Misi mókus vándorúton (de. 10). **Budapesti Kamaraszínház:** Bunbury (7). **Károly körúton:** Lepkék a kalapon (7). **Egyetemi Színpad:** Rögtönzések bálja (8). **Független Színpad:** A végzetes szerelem játéka (7). **Játékszín:** Hunyd be a szemed... (7). **Fővárosi Operett Színház:** A vöröslámpás ház (7). (Latabár-bérl. 2. ea.). **Karinthy Színház:** A nagymama soha (7). **Komédium Színház:** A pulóvergyűjtő (7). **Madách Színház:** Doctor Herz (7). **Merlin Színház:** Szókratész védőbeszéde (7). **József Attila Színház:** Pinokkió (fél 2). Olympia (7). **Operaház:** Hoffman meséi (7). **Erkel Színház:** Tosca (6 – Főiskolai X. bérl. 3. ea.). **Nemzeti Színház:** Úri muri (7 – Tőkés Anna-bérl. 3. ea.). **Radnóti Színház:** Álmok a császárságról (7). **Rock Színház:** Evita (7 – Rock Színsátorban). **R. S. 9. Stúdiószínház:** A negyedik kedd (7). **Szkéné Színház:** Yvonne, burgundi hercegnő (7). **Térszínház:** A holdbéli csónakos (7). **Új Színház:** Csongor és Tünde (7). **Vígszínház:** Oidipus (7). **Pesti Színház:** Mesél a bécsi erdő (7).

Csúcstechnika emberközelben. Audi A4

Az Audi 80 helyébe lépő új Audi A4 műszaki színvonala, biztonsága a jövő évezredet, kidolgozási minősége, kényelme, felszereltsége pedig a legfelső luxuskategória szintjét idézi.
Keresse fel márkaképviseletünket, és tegyen egy próbautat az új Audi A4-el.

Audi

M0 Autócentrum
M0 körgyűrű Csepel-Halásztelek lejáróinál
Telefon: 276-5464, 276-5509, 24/374-132

Belvárosi Autószalon
Budapest, VIII. József krt. 14.
Telefon: 269-9170, 269-9173, 114-2679

Reáliszisztéma csoport

Minden kedden ezen a helyen található a NÉPSZABADSÁG és a Szerencsekerék közös nyereményjátéka, melyben olvasóink úgy vehetnek részt, hogy a játékszelvényt kitöltik, kivágják, és legkésőbb hétfő reggelig elküldik címünkre: Népszabadság, Budapest 1960 – „Szerencsekerék".
Minden hétfőn 10 nyertes nevét sorsoljuk ki közjegyző előtt. A nyereményeket postán küldjük el. A feladvány a Szerencsekerék hétfői adásában is elhangzott.

E heti feladványunk: HELY

G G

G

*A helyes megfejtést beküldők között ezen a héten a közjegyző a **6x6 Taxi 10 db 3000 Ft értékű utalványát** sorsolja ki.*

MÚLT HETI MEGFEJTÉSÜNK: A MUSZA DAGH NEGYVEN NAPJA

Az Akadémiai Könyvkiadó 10 db 3300 Ft értékű könyvcsomagját az alábbiak nyerték:
Balázs Józsefné, 1117 Budapest; **Csötönyi Istvánné,** Mágocs; **Fonyó József,** Balatonboglár; **Gerebics István,** Várpalota; **Kászpári Györgyné,** Tengelic; **Orbán Ágnes,** Pécs; **Udvari Lívia,** Balkány; **Pisák Lászlóné,** Győr; **R. Tóth Józsefné,** Pápa; **Thomann Ágnes,** Budapest.

5218

Ma este 21.25-kor a TV2-es csatornáján
MINDENT VAGY SEMMIT

HILL
INTERNATIONAL

► A PANNON GSM a hazai mobil-távközlési piac meghatározó szereplője. Cégünk mobiltelefon-szolgáltatást és a szükséges készülékeket kínálja ügyfelei, magánszemélyek és viszonteladók, részére. Tevékenységünk dinamikus fejlődése és vállalatunk sikerei új kereskedelmi munkatársak felvételét teszik lehetővé:

PANNON GSM
Az élvonal.

Major Accounts Manager

► Az Ön feladata a kiemelt partnereink számára termékeink értékesítése, az egyéni igényekre szabott ajánlatok kidolgozása és az ügyfélkör bővítése lesz.
► Olyan, felsőfokú végzettségű, angolul tárgyalóképes, 40 évesnél nem idősebb szakembert keresünk, aki key account értékesítési területen már néhány éves tapasztalatot és komoly sikereket tudhat maga mögött. A napi kapcsolattartás megköveteli a kitűnő kontaktusteremtő- és kommunikációs készséget.

Dealer Support Managers

► Az Ön feladata vidéki viszonteladóink segítése lesz. Tevékenysége a rendszeres kapcsolattartásra, értékesítési stratégiák kidolgozására, promóciós tevékenységek és kereskedelmi tréningek szervezésére, új dealerek felkutatására és a feladat jellegéből adódóan gyakori vidéki utazásokra terjed ki.

► Kereskedelmi vagy műszaki végzettségű, viszonteladói vagy direkt értékesítésben tapasztalatot szerzett, angolul legalább alapszinten beszélő, 35 évesnél nem idősebb munkatársat keresünk. Olyan, jó fellépésű, határozott fiatalokra van szükségünk, akik sikeresen tudják képviselni rohamosan fejlődő vidéki hálózatunkat.

► Új kereskedelmi szakembereink egyéni fejlődését színvonalas nemzetközi környezet és egy nagyszerű csapat segíti. Cégünk iránti elkötelezettségét, eredményes tevékenységét biztos megélhetést nyújtó jövedelemmel honoráljuk. Kérjük, pályázatát minél hamarabb juttassa el tanácsadónknak, a HILL Internationalnek. Ha további információkra van szüksége, a HILL International munkatársai készséggel tájékoztatják.

HILL International Budapest
1027 Szász Károly utca 2.

Tel.: 201-2973, 201-2570
Fax: 201-2252

FOGD A JEGYET ÉS SZÖVETKEZZ!

KÁRPÓTLÁSI JEGY

+ 33 % KÉSZPÉNZ
+ 50 % ADÓVISSZATÉRÍTÉS
172%
+ SZÖVETKEZETI ÜZLETRÉSZ
+ VISSZAVÁSÁRLÁSI GARANCIA
– A GLOBEX ÁLTALÁNOS BEFEKTETÉSI SZÖVETKEZETNÉL –
KÉSZPÉNZÉRT MÉG KEDVEZŐBBEN
CÍM: GLOBEX SZÖVETKEZET ÜGYFÉLSZOLGÁLATI IRODA
1126 BUDAPEST, KIRÁLYHÁGÓ TÉR 8 - 9.
HÉTFŐTŐL – PÉNTEKIG: 8 - 18-IG
SZOMBATON: 8 - 15 -IG
TEL: 201 - 2322
30 NAPOS LEHETŐSÉG
GLOBEX HOLDING

Tagbelépés és üzletrész vásárlás az alábbi helyeken:

Konzumbank Rt. országos hálózata **Express Utazási Irodák** **Cenzor Broker**
Takarékszövetkezetek **ÁVÜ Információs Irodák**

Kérjük itt levágni és címünkre elküldeni

GLOBEX SZÖVETKEZET
1126 BUDAPEST, KIRÁLYHÁGÓ TÉR 8 - 9.

Kérem, küldjenek a részemre a GLOBEX Általános Befektetési Szövetkezetről bővebb tájékoztatást, és a vásárláshoz szükséges szerződést:

Név: _____
Cím: _____
Telefonszám: _____
Vásárlásomhoz: ☐ készpénzt ☐ kárpótlási jegyet ☐ készpénzt és kárpótlási jegyet kívánok felhasználni

Több órás napsütés

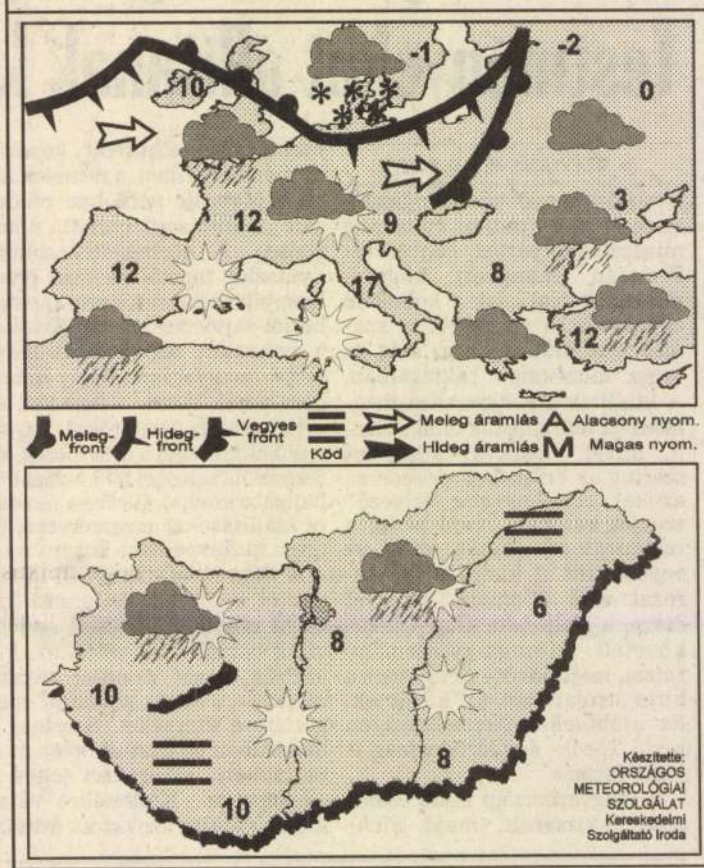

MA VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

A tegnapi ciklon után ma lényegesen csendesebb és eseménytelenebb lesz időjárásunk. A légköri frontok a Kárpát-medencétől északra, illetve keletre és délre húzódnak, fölöttünk egy anticiklon épül ki. Ma a reggeli ködfoltok feloszlását követően túlnyomórészt napos időben lesz részünk, csupán a délutáni órákban növekszik meg kissé a felhőzet a nyugati és északi országrészben. Itt jelentéktelen mennyiségű eső is előfordulhat. A nyugati szél többnyire mérsékelt marad. A hőmérséklet csúcsértéke 5 és 10 fok között alakul.

Melegfronti hatás várható.

	°C		°C
Békéscsaba:	8	Pécs:	10
Budapest:	8	Siófok:	9
Debrecen:	6	Sopron:	10
Győr:	10	Szeged:	8
Kecskemét:	7	Veszprém:	9
Miskolc:	5	Zalaegerszeg:	10

Napkelte 6.28 Napnyugta 17.27

Hójelentés

Kasprowy-csúcs	(1991 m)	148 cm
Sniezka	(1613 m)	141 cm
Lomnici-csúcs	(2633 m)	198 cm
Chopok	(2008 m)	122 cm
Sonnblick	(3107 m)	295 cm
Semmering	(1322 m)	80 cm
Kredarica	(2519 m)	270 cm
Omu-csúcs	(2509 m)	49 cm
Predeal	(1093 m)	27 cm

Országos előrejelzés (5 napos): 06-90-304-631 Budapesti előrejelzés: 06-90-304-621 A szolgáltatás
Előrejelzés Nyugat-Európára (24 órás): 06-90-304-642 Orvosmeteorológia: 06-90-304-612 díja: 77 Ft/perc

RÁDIÓ- ÉS TELEVÍZIÓMŰSOR

KOSSUTH RÁDIÓ
Ultrarövidhullámon
A középhullámú műsoroktól eltérő programok: 6.55–9.00 Körzeti információs magazinok **10.00** Közvetítés az Országgyűlés üléséről. **Az Országgyűlés munkarendjéhez igazodóan a Magyar Rádió a plenáris üléseket a Kossuth Rádió URH-sávján közvetíti 18.30** V materinskom jazyku. Szlovák nyelvű nemzetiségi műsor **19.00** In limba materna. Román nyelvű nemzetiségi műsor **19.30** In der Muttersprache. Német nyelvű nemzetiségi műsor **20.00** Na materinjem jeziku. Horvát nyelvű nemzetiségi műsor **20.30** Na maternjem jeziku. Szerb nyelvű nemzetiségi műsor **21.00–22.00** Az Amerika Hangja magyar műsora

Középhullámon
4.30 Reggeli krónika **8.10** Mindennapi tudomány **8.35** Civil percek **8.40** Paragrafus **8.50** Ajánlott levél **8.55** Kulturális programok **9.05** Napközben **11.05** A 42. utca. Részletek Warren zenés játékából **11.35** Rozsdatemető. Fejes Endre regényének rádióváltozata **12.30** Ki nyer ma? **12.40** Törvénykönyv **12.50** Külpolitikai figyelő **13.05** Vendég a háznál **13.20** Hamvazószerda előtt **13.30** Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórája **14.05** Klasszikusok mindenkinek **14.55** Első közlés **15.05** Az én újságom **15.30** Nemzetközi vallási híradó **15.55** Forró drót a rendőrséghez **16.10** Mindennapi gazdaság **16.25** Radar **17.05** Magyarországról jövök... **17.25** A Szabó család **19.05** Sportvilág **19.30** Jó éjszakát, gyerekek! **19.40** Összeállította: Nyerges András **20.05** Dunántúli és alföldi népi dallamok **20.30** Határok nélkül **20.50** Beszélni nehéz! **21.05** Kossuth-klub **22.30** Parlamenti folyosó **23.05** Nagy mesterek – világhírű előadóművészek

PETŐFI RÁDIÓ
4.30 Hajnal **6.03** Reggeli csúcs **7.45** Sportreggel **8.00** Állomáskereső **8.10** Ezt hallgattuk anno **8.45** Helykereső **9.15** Sok hűhó... **10.00** Zeneszó **11.30** Trubadúr **11.50** Állomáskereső **11.52** Gordiusz plusz **12.00** Nóta-só **12.50** Korkérdés **13.10** Gramofonsztárok **13.45** Időjárás- és vízállásjelentés **14.00** Égigérő fa **14.35** Mit üzen a rádió? **15.05** Csúcsforgalom **16.45** Szfinx **16.58** Útközben **17.08** Állomáskereső **17.10** Trubadúr (ism.) **17.30** Mágnes **18.10** Kataposta **18.30** Helykereső **19.03** Állomáskereső **19.05** A Dead Can Dance összes lemeze **20.00** T. Magyar Rádió (Drága Egyetlenem!) **20.40** Sanzonok **21.15** Albumajánlat **21.45** Dzsessz **22.15** Sok hűhó **23.03** Sporthíradó **23.10** Záróra

BARTÓK RÁDIÓ
6.00 Muzsikáló reggel **9.05** Pódium **10.05** A könnyűlovasság nem támad **10.28** Fúvószenekari hangverseny **10.58** Verdi operáiból **11.40** Magyar dallam **12.05** Hangverseny délidőben **13.06** Az MRT Szimfonikus Zenekarának tagjai játszanak **14.05** Kulákprés. Závada Pál dokumentumjátéka **14.53** Pátria **15.09** XX. századi kamarazene **16.05** Neked szól! **16.35** Kertesi Ingrid operáriákat énekel **17.00** Égövek **17.50** 100 éve született Lakatos István erdélyi zenetörténész **18.05** A magyar zene évszázadai **19.15** Két Rossini-nyitány **19.35** Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét **Kb. 20.20** Hírek, időjárás **Kb. 20.25–20.40** Teleobjektív **Kb. 21.40** Barokk táncok **22.05** A hét zeneműve (ism.) **22.30** Sólyom-Nagy Sándor énekel **23.09** Álom és vágy

TV 1
5.28 Műsorismertetés **5.30** Falutévé **5.50** Határtól határig **6.00–9.00** NAP-kelte **9.00** Tízórai **9.05** Határváros. Francia–kanadai filmsorozat. 78/42. **9.30–12.00** Tízórai **11.00** Prága város panoptikuma **12.00** Hírek, időjárás **12.05** Üzlet délidőben **15.00** Sorstársak **15.15** Fűben-fában. Természetgyógyászati magazin **15.30** Repeta **16.00** Hírek, időjárás **16.05** Verselemzés **16.25** A kisasszony. Brazil tévéfilmsorozat. 170/73. **17.00** Dimenzió **17.40** Álljunk meg egy szóra! **17.50** Telis-televideó **17.55** Katolikus krónika **18.15** Üzlet **18.30** Zsákbamacska **19.00** Esti mese **19.10** Múzsa **19.30** Híradó **20.08** Telesport **20.20** Miért éppen Alaszka. Amerikai tévéfilmsorozat. 29/19. **21.10** Stúdió '95. **22.00** A gyermekrabló. Olasz–francia film **23.50** Éjjeli menedék **0.30** BBC-híradó

TV 2
8.55 Képújság **9.00** Közvetítés a parlament üléséről **16.35** Gyerekeknek **17.05** Az ifjú Indiana Jones. Amerikai–francia–német–olasz–osztrák tévéfilmsorozat. XVI/15. **17.50** RÉS **18.00** Körzeti híradók **18.13** Körzeti magazinok **18.45** Háló **19.20** Magnum. Amerikai bűnügyi filmsorozat **20.15** Sajtóklub **21.00** RÉS **21.25** Mindent vagy semmit! **22.00** Objektív **22.40** TS-sportvarázs

DUNA TV
8.00–14.00 Képes krónika **14.00** Lapozó **15.15** Váltó **15.00** Tom és Jerry **15.20** Életünket és vérünket a győzelemért. Angol sporttörténeti sorozat. XIV/3. **15.50** Észak állatvilágában. Finn természetfilm-sorozat **16.15** A második világháború. Angol dokumentumfilm-sorozat. 26/6. **17.05** Otthon. Családi magazin **17.40** Mese **18.00** Híradó **18.15** A 9-es körterem. Magyar film **20.00** Gazdakör **20.45** Esti kérdés **21.00** Híradó **21.15** Álomcsapat. Amerikai film **23.00** Mozgó kép. Filmmagazin **23.25** Vers. Farkas Árpád: Hazatérés. Elmondja: Balázs Éva

HBO
16.30 Tapsi Hapsi és vendégei. Amerikai rajzfilm **17.30** Káposztás. Német rajzfilm **18.05** Viharos hétfő. Amerikai akciófilm **19.40** Babilon 5. Amerikai fantasztikus film **21.15** Melrose Place. Amerikai tévéfilmsorozat **22.00** 99-es paragrafus. Amerikai tragikomédia **23.40** Utrius. Magyar filmdráma

SZÍV TV
19.00 Műsorajánló **19.10** Prima torna **19.25** Szebben akarok írni **19.30** Gyermekmozi **19.55** Francia nyelvlecke **20.00** Műsorajánló **20.10** Különjárat **20.50** Seiko-shop **21.00** Időcsúszás. Színes szinkronizált japán fantasztikus akciófilm **22.55** Nyelvlecke **23.00** Műsorzárás

TV 3
17.55 Műsorkezdés **18.00** Hírek **18.10** Topmodell. Brazil tévéfilmsorozat. 180/68. **18.40** Negyedóra **19.00** Telefonos játék **19.25** Sport **19.30** Brémai muzsikusok **20.00** Víg magyar moz(a)ik. Uramisten. Magyar film **21.40** Reklám **21.45** Háromnegyed tíz. Hírösszefoglaló **22.00** Meridian. Külpolitikai magazin **22.30** Fekete szivárvány. Amerikai film

TV 47
5.30–8.30 Budapesti reggel – zenés magazin **19.20** Horváth Rozi konyhája **19.25** Idegenek. Amerikai western **21.05** Kismamaklub **21.35** Kapásjelző. Horgászok tízperce

EUROSPORT
16.30 Tenisz **18.00** Labdarúgás **19.30** Sporthírek **20.00** Eurotenisz **21.00** Eurosi **22.00** Ökölvívás **24.00** Labdarúgás

SUPER CHANNEL
17.30 Financial Times **18.00** Ma **19.00** ITN-világhírek **19.30** Életmód **20.00** Szórakoztató X-press **20.30** Határ, idő **21.30** Belső kiadvány **22.00** ITN-világhírek **22.30** Jay Leno-show **23.30** Magánügyek

RTL
17.00 Kockázat **17.30** Egymás között **18.00** Gazdagok és szépek (ism.) **18.30** Vigyázat, robban! – távirat **18.45** Híradó **19.10** Vigyázat, robban! **19.40** Jó idők, rossz idők **20.15** A víz felszínén. Amerikai krimi **22.00** Quincy **23.05** Gottschalk-show **24.00** Hírmagazin **0.25** Bajnoki Liga-extra.

A Falutévé szerdán: – Munkaügyi tipp: a pályakezdő munkanélküliekről – A növénydoktor javallata – Faluszövetség Taron – A mélykúti polgármester aggályai – Agrárlapszemle

A NAP-kelte szerdai programjából: – Adnak-e borravalót? – Választják a népi ülnököket – Fogyatékos gyerekek paraolimpiája – Kevesebb vonat – megtakarítással – Államkötvények rendelhetők postán – Milyen a kormány megítélése? – Mikor lesz reklámtörvény? – Stabilizálódik gazdaságunk, kinn, padon: Járay Zsigmond.

A Nap-nyugta szerdán: – 17.02 Budapest Today – angol nyelvű hírmagazin 17.20 Riporter kerestetik! Zsűri: Mester Ákos. Vendég: Keleti György 17.50 Most igen, vagy nem? 18.00 Teaszünet – Szabad Györggyel – 18.20 III. félidő – 18.50 Ezt mondja meg! Kulturális vetélkedő 19.00 Hírek 19.10 Világsport-híradó 19.20 Rendőrségi hírek.

The Jewish Agency for Israel
Budapest

Zsidó fiatalok, tanulhattok Izraelben is!

7 egyetem, 22 főiskola több mint kétszáz tagozata közül választhattok. Management, marketing stb.
Repülőjegy, tandíjmentesség 3 évig. Kollégium, ösztöndíj, egyéb támogatások.
Jelentkezés: **Szochnut Iroda,**
Budapest 1071 Damjanich u. 28/b.
Telefon: 322-4665. Fax: 341-4359.

Ma este 18.30-kor a TV 1-en FARSANGI ZSÁKBAMACSKA

SZERENCSEKERÉK

HERCZOG Má

Mojzer Miklós: Két kép Rubens műhelyéből

Művtört.Ért. 1989 1-4 142.p. + ill

420 (M)
Python, Francis : MGR Etienne Marilley
sonderbund 1846 - 1856
Fribourg : Université
1987

421 (M)
Reinhardt, Ludwig : Kulturgeschichte d
Erde und die Kultur : 2
München : E. Reinhardt
1913

422 (M)
Riklin, Alois : Berlinproblem : histor
Darstellung des Viermächtestatus
Abh. des Bundesinstiuts zur Erfo
Köln : Wissenschaft + Polit
1964

423 (M)
Schepens, Luc : Albert Ier et le gouve
Paris : Duculot
1983

424 (M)

HERZOG Klára

OMIK 1909 – 1944 234

Elhurcolt műkincsek, megbízható tankönyvek

Többek között Hatvany, Herczog és más családi műkincsgyűjtemények — közvetlenül Magyarországról, vagy közvetve Németországból — is a Szovjetunióba kerültek a második világháború végnapjaiban és az azt követő hónapokban. A nagyobb részben hazai magángyűjteményekből, kisebbrészt pedig közgyűjteményekből kikerült műtárgyakat, ma vélhetően Moszkva, Szentpétervár, Zagorszk, Kijev, Ogyessza, Baku és más volt szovjetunióbeli városok múzeumi raktáraiban, „aggályos körülmények között tárolják" — mondta Havasi János, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium szóvivője a tárca tegnapi sajtótájékoztatóján.

Mint megtudtuk, a hadizsákmányként kivitt magyar eredetű műkincsek visszaszerzése érdekében hazánk először 1991 júniusában fordult a volt szovjet tagköztársaságokhoz.

Az elmúlt hónapokban — a külföldi szakemberek kérésének megfelelően — elkészült a háborúban elhurcolt nemzeti kincsek katalógusának első része.

A szóvivő hangsúlyozta: a Független Államok Szövetségének tagállamaival kötött, és a jövőben kötendő alapszerződésekben is szerepelnek a műkincsek kérdései. A kölcsönösség elve alapján a magyar fél is mindent meg kíván tenni, a világháború idején és később jogellenesen hozzánk került műkincsek összegyűjtésének és visszajuttatásának érdekében. Bár a műkincsek hazaszállításának időpontjáról és pontos körülményeiről nem tudott felvilágosítást adni a szóvivő, reményét fejezte ki, hogy minden még fellelhető magyar eredetű műkincs előbb-utóbb hazakerülhet.

Havasi János a sajtótájékoztató keretében „napirenden kívüli" bejelentést tett: Nem fedik a valóságot azok a minisztériumból kiszivárgott információk, miszerint a Tankönyvkiadó gondozásában megjelent új negyedikes történelemtankönyvet be fogják tiltani. Ugyanakkor hangsúlyozta: fenntartják azokat a kifogásaikat, amelyek a könyv egyes fejezeteivel, szövegrészeivel — többek között Mindszenty hercegprímás politikai megítélése, a lakiteleki mozgalom — kapcsolatban már korábban megfogalmaztak. Ezért a tanárokhoz el fognak juttatni egy kiegészítő szöveget, amely segít eligazodni az inkriminált szövegrészekben. Cenzúrázásról azonban szó sincs.

Tudomásul kell azonban venni — mondta a szóvivő —, hogy az a tankönyv, amely a minisztérium támogatásával készült, meg kell feleljen bizonyos világnézeti elvárásoknak. Természetesen mindenki írhat és kiadhat másfajta tankönyvet, de nem a minisztérium támogatásával.

MH-kommentár

Már fél év sincs az érettségiig, és az elképzelések szerint az idei negyedikes középiskolások az új tankönyv alapján fognak számot adni az 1945 utáni magyar és világtörténelmi ismereteikről. Ez persze korántsem jelenti azt, hogy a nyári szünetig mindenkinek, minden kritikus megjegyzését magába kellene fojtania, nehogy még jobban elbizonytalanodjon az amúgy sem túl irigylésre méltó helyzetben lévő érettségiző. Vitatkozni lehet és kell is. Vita tárgyát képezheti például az, hogy érdemes-e a világ és hazánk elmúlt éveinek eseményeit egy történelemtankönyv keretében tárgyalni. Nem lenne-e célszerűbb valahol a hetvenes évek tájékán berekeszteni a törzsanyagot, és a történelemóra keretében, de kötetlenebb formában — nem érettségi tételként — megvitatni az elmúlt évek valóban világrengető eseményeit?

Még a világnézeti vitákat sem kell teljesen kizárni, bár a középiskolás történelemóra tárgya inkább a világnézetek kialakulása és története, nem pedig azok aktualitása...

Egyet viszont semmiképpen sem szabad, még a minisztériumnak sem szabadna: cédulákat, utólagos magyarázatokat amolyan „ajánlott útmutatókat" küldözgetni egy elkészült, lektorált és a boltokban lévő tankönyvhöz. Az érettségi előtt néhány hónappal nem szabadna tankönyvhöz hű és kiegészítő útmutatókhoz lojális tanárokra osztani a pedagógustársadalmat.

Mert a középiskolai történelemóráknak nem lehet elsődleges feladata, hogy Mindszenty Józsefről vagy a lakiteleki mozgalomról véleményt mondjon...se pro se kontra. Nem feladata, hogy nemzeti hiúságra, előítéletekre, rajongásra vagy éppen gyűlöletre neveljen. Helyette minél több és pontosabb tárgyi ismeretre lenne égető szükség. Hogy ezt megszerezve — tanár és diák — tájékozottságának és kritikai képességének birtokában önállóan alakíthassa ki álláspontját Mindszentyről, Lakitelekről és a történelemkönyvről egyaránt...

• Bóday Pál Péter

TOYOTA TOYOTA TOYOTA TOYOTA

TA ÁKAR EGY MEGBÍZHATÓ AUTÓT?

ájukban vezetik a legkevésbé meghibásodó autók listáját!

XL
al

TOYOTA COROLLA LIFTBACK
1,6 l, benzinüzemű, 5 ajtós
kisker. ár: 1 318 000 Ft áfával

TOYOTA HILUX
Pick Up — furgon
2,4 l, dízel
kisker. ár: 1 124 000 Ft áfával

YOTA
CE 6/9
KISBUSZ
ngelytávú,
dízel
er. ár:
0 Ft áfával

A TOYOTA
gépkocsik és alkatrészek
magyarországi forgalmazója
a MIKROTECHNIKA KERESKEDELMI KFT.

ési és lízingiroda
XIV., Dózsa Gy. út 17.
12-4278, 142-0570

Márkaszerviz és átadótelep
Budakeszi, Pályi út 55.
Tel.: 176-6961

TOYOTA TOYOTA TOYOTA TOYOTA

HERC206 Mór
M. Hírlap 1992. febr. 7

ITT A PRIVATIZÁCIÓ!

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Az Állami Vagyonügynökség megbízásából a MOL Rt. Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság 6 üzletét 1992. március 18-án 10.00 órakor kezdődő árverésen értékesíti, az alábbi sorrendben.

Üzlet címe:	Üzletköre:	Árverésének időpontja:	Kikiáltási ára (Ft):	Bánatpénz összege (Ft):	Privatizációs költség (Ft):
Bucsa, Déli sor	HTO eladóhely	10.00 óra	240 000	12 000	150 000
Jászapáti, Temető uca	HTO eladóhely	10.30 óra	240 000	12 000	150 000
Mezőtúr, Csokonai utca	HTO eladóhely	11.00 óra	160 000	8 000	100 000
Kondoros, Kossuth utca	Töltőállomás	12.00 óra	960 000	45 000	350 000
Csorvás, Katona J. utca	Töltőállomás	12.30 óra	930 000	45 000	320 000
Fehérgyarmat, Kisgyarmat u.	HTO eladóhely	13.00 óra	155 000	7 000	90 000

Biztosított garanciával a közterület használati és a vagyontárgyak tulajdonjoga kerül eladásra.
Árverések helye: Jász-Nagykun-Szolnok és Békés Megyei Üzemigazgatóság (cím: Szajol).
Árverésre jelentkezés feltétele: a bánatpénz (látra szóló betétkönyv) letétbe helyezése 1992. március 11-ig, a Jász-Nagykun-Szolnok és Békés Megyei Üzemigazgatóságon (Szajol) vagy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Üzemigazgatóságon (Nyírbogdány, Gyártelep).
Az árverésen részt vevők **anonimok** maradnak.
Privatizációs költséggel csökkentett vételárra kedvezményes kamatozású hitelt („Egzisztencia-hitel") lehet igénybe venni.
Üzleti tájékoztatót az értékesítésre kerülő üzletekről a Jász-Nagykun-Szolnok és Békés Megyei Üzemigazgatóságon Kőszegi László (56-31-701), vagy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Üzemigazgatóságon Szabó József, (tel.: 42-14-226) ad.
További információt és üzleti tájékoztatót a szervezést és az árverést lebonyolító marketingfőosztályon Huray Győzőné vagy Gyurcsik Gézáné (Budapest IX. ker., Közraktár u. 30. V. emelet) ad. (Tel.: 117-0931, vagy 117-0825.)
A meghirdetett üzletek természetes személy és természetes személyekből álló gazdasági társaságok részére értékesíthetők.

1030 MH

TAN-TÚRA

FEDEZZE FEL!

SZENTFÖLD
Utazás repülővel
március 8-án és 15-én
8 nap, félpanzió szállodában
kirándulás Jeruzsálembe, Betlehembe
fakultatív programok
46 800 Ft/fő

THAIFÖLD
Utazás repülővel
március 14-én
17 nap, félpanzió szállodákban,
Bangkokban és Pattayán
fakultatív programok
133 330 Ft/fő

PÁRIZS
Utazás luxusautóbusszal
április 9-én, 30-án,
május 21-én, június 21-én
6 nap, 3 félpanzió szállodában
fakultatív programok
16 300 Ft/fő

TAN-TÚRA
1065 BUDAPEST,
LÁZÁR U. 6.

TELEFON: 131-5368,
132-5227, TELEFAX:
132-2113

Azonnali belépéssel felveszünk VAX VMS környezetben DBMS-kezelésben jártas rendszerszervezőt és COBOL nyelvismerettel rendelkező, gyakorlott programozót XV. kerületi munkahelyre. Jelentkezni lehet a 163-6023 telefonon 8—14 óráig.

MH 1036

Lakásokat, irodákat bérelünk és kiadunk, Budapest egész területén. Jogi garanciát, gyors, pontos ügyintézést biztosítunk. Cím: FÉTIS IRODA, Budapest II., Káplár u. 10/B. Tel.: 136-2518 (9—17 óráig).

MH 1020

A társaságalapítás törvényessége közügy is

Ügyészi tapasztalatok

A közelmúltban fokozott érdeklődést váltottak ki a sajtóban és a közvéleményben – egy-egy ismertebb cég esetén – a társaságalapítással és a cégbírósági bejegyzéssel kapcsolatos ügyészi törvényességi intézkedések. Olyan vélemények is megfogalmazódtak, amelyek szerint az ügyészség eleve társaságellenes szemléletű. Az ügyészi törvényességi intézkedések szükségességéről és általános tapasztalatairól beszélgettünk *dr. Bakó* Károly ügyésszel, a Legfőbb Ügyészség főosztályvezető-helyettesével.

– *Egy társaság alapításának és cégbírósági bejegyzésének a törvényessége csak az alapító belügye, avagy másokra is tartozik ennek vizsgálata?*

– A társaságalapítás törvényessége részben a cég belső ügye, részben közügy. Bármely megalakult cég résztvevője a gazdasági életnek, amelyben különböző partnerkapcsolatokat létesít. Fontos jogi és gazdasági érdek fűződik ahhoz, hogy a gazdasági élet szereplői bízhassanak abban, minden ügyfél rendelkezik a működéséhez előírt törvényes feltételekkel. Ellenkező esetben zavarok lépnek fel a gazdaságban. Például ha egy kft. törzstőkéjében a nem pénzbeni betét (apport) nem felel meg a törvény által támasztott követelményeknek, mert történetesen forgalomképtelen dolog vagy a társaság vagyona csak névleges, akkor hiányzik a hitelezőknek a társasági szerződésben meghatározott kielégítéséhez szükséges alap. A gazdasági kapcsolatban a bizalmi elv érvényesülése és a forgalom biztonsága – túl az említett példán – minden tekintetben megkívánja, hogy a céget a jogszabály előírásainak megfelelően hozzák létre és jegyezzék be a cégnyilvántartásba.

– *Cégügyekben mi az alapja az ügyészségek fellépésének? Mikor és milyen esetekben van szükség erre?*

– Az ügyészi fellépések általános alapját – a törvényben biztosított lehetőségeken túl – a cégeljárás sajátosságai adják. Cégeljárásban csak egy ügyfél vesz részt, a cég, amely magát vagy adatainak változását kéri bejegyeztetni a közhiteles és nyilvános cégjegyzékbe. A bejegyzésről a cégbíróság dönt az elé került egyoldalú kérelem alapján. Mivel az eljárásban nincs ellenérdekű fél, nincs, aki felhívná a bíróság figyelmét olyan esetleges törvénysértő adatokra, körülményekre, amelyek a törvény szerint akadályai a cégbejegyzésnek. A cégbejegyzést elrendelő bírósági végzés ellen pedig nincs fellebbezési lehetőség. Konkrét törvénysértő helyzetet – az esetek nagy részében – csak rendkívüli jogorvoslattal, törvényességi óvás emelésével lehet megszüntetni. Erre pedig személyek, szervek kérelmére vagy az ügyészség hivatalból indított vizsgálata alapján kerülhet sor, a legfőbb ügyész vagy a Legfelsőbb Bíróság elnökének döntése alapján. A Legfőbb Ügyészség 1991-ben a tudomására jutott és a vizsgálatai által igazolt törvénysértések esetén kivétel nélkül óvást kezdeményezett. Az ügyészi eljárások alapjául szolgáltak: a polgári peres eljárások során szerzett értesülések, valamint a Cégközlönyben észlelt, illetve a sajtó által feltárt törvénysértések.

– *Mi a jellemző a cégbírósági bejegyzésekre?*

– Tapasztalataink szerint az elmúlt évben újonnan alapított mintegy 50 ezer gazdasági társaság megalakulása és cégbírósági bejegyzése túlnyomórészt törvényes volt. A legfőbb ügyész mindössze 52 társaság bejegyzése ellen emelt törvényességi óvást. Ezeknek – egy kivételével – helytadott a Legfelsőbb Bíróság. Tíz ügyben – az ügyészi indítvánnyal egyezően – a törvénysértést orvosolhatatlannak tartotta, s emiatt a cégbejegyző végzést hatályon kívül helyezte. A többi ügyben – szem előtt tartva a gazdasági, üzleti kapcsolatok biztonságát – a cégbejegyzést hatályában fenntartotta a törvénysértés megállapítása és utólagos kiküszöbölése mellett.

Baranyó György

Kisvállalkozóknak – gépvásárlásokra

Akár mától sorba lehet állni hitelért a Magyar Külkereskedelmi Banknál, hiszen tegnap óta 50 millió német márka keretösszegű hitel áll rendelkezésükre, amelyet *kis- és középvállalkozóknak berendezések, gépek, állóeszközök vásárlására folyósíthatnak.* A Kreditanstalt für Wiederaufbau (Frankfurt am Main) pénzintézettel kötött megállapodásuk értelmében a hazai átlagnál lényegesn kedvezőbb kamatozású hitelfelvételhez juthatnak azok a vállalkozók, akik német piacról német eredetű ipari termékekkel szeretnék fejleszteni, netán megkezdeni vállalkozásukat. Ehhez *15 százalékban a vállalkozó saját forrására van szükség, 85 százalékban pedig a bank garantálja* a német partnernek a kifizetést. Legalább 1 millió német márka összeghatárt kell elérnie a kért hitelnek, ahhoz, hogy szóba álljanak a vállalkozóval vagy vállalkozókkal. Az odaítélésről az MKB illetékesei határoznak, ebbe a német partner nem szól bele, hiszen a keretösszegből fölhasznált hitel visszafizetését a hazai pénzintézet magára vállalta, s a saját érdeküket, hogy megfelelő garanciával adják tovább a magyar igénylőknek. Nem készpénzhitelezéséről van szó, hanem vásárlási lehetőségről, így az egyéb feltételrendszer mellett a megvásárolt berendezések is nyújtanak fedezetet. A visszafizetést devizában féléves futamidő után kell megkezdeni, s hathavonként kell teljesíteni, 5–7 éves lejárattal, s várhatóan 10–12 százalékos kammatteherrel.

Ralf Schauer, a KfW pénzintézet igazgatója kérdésünkre elmondta, hogy meglepő módon más kereskedelmi bankok nem mutattak különösebb érdeklődést e pénzügyi konstrukcióra, s elismerte, hogy az MKB nagy kockázatot vállal, amikor a fejlesztésre szánt hitelkeretre visszafizetési garanciát ígért a németeknek. Arra a kérdésre, hogy „cserébe" hozzásegítik-e a német berendezésekkel dolgozó magyar termelőket a német és más nyugat-európai piacon az értékesítéshez, az igazgató nemmel válaszolt, arra hivatkozva, hogy a KfW nem kereskedelmi bank, hanem a német állam finanszírozó pénzintézete. De gyorsan hozzátette, hogy *közvetve mégiscsak segít a piacra kerülésben, mivel a korszerű gépekkel versenyképes termékek gyárthatók.*

(bubrik)

Az Italgas is versenybe száll

Olaszország legnagyobb háztartási gázt szolgáltató vállalata is be akar szállni a hazai öt nagy regionális gázszolgáltató privatizálásába – jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján *Carlo da Molo, az Italgas* csoport elnöke. Mint mondta, cége tisztában van azzal, hogy a magyar piac iránt több, nemzetközi mércével is jelentős, ismert vetélytársuk érdeklődik.

A privatizáláshoz szükséges tendert ugyan még nem ismerik, így konkrét ajánlatot sem tudnak adni, de elképzeléseiket már ismertették magyar partnereikkel. E szerint *nem pénzügyi befektetőként, hanem a gázszolgáltatás fejlesztőiként, beruházóként akarnak a magyar piacon jelen lenni.* Hajlandóak arra, hogy kisebbségi részesedéssel vegyenek részt a beruházásokban, illetve a gázszolgáltatásban, sőt célszerűnek tartják, hogy a többségi tulajdont a magyar állam, az önkormányzatok vagy magánbefektetők képviseljék.

Mivel az Italgas üzleti filozófiája szerint nem a részvétel, hanem a győzelem a fontos, lényegesnek tartották megemlíteni: részesei a Szibériától Olaszországig húzódó gázvezetékrendszernek, illetve Európa más rendszereinek is. Emellett tapasztalatokat szereztek a *tarifarendszer korszerűsítésében* – Olaszországban kétháromévtizeddel ezelőtt küszködtek hasonló gondokkal, mint amilyenekre idehaza kell most felkészülnünk. A magyar gázvezetékrendszer fejlesztési elképzeléseiről az Italgas csoport elnöke közölte, hogy esetleges piaci részesedésük arányától függ, mennyit fektetnének ebbe az üzletbe. Elképzelhető az is, hogy *világbanki,* illetve *EBRD-hitelekre* is igényt tartanának saját forrásaik mellett. Az olasz vállalat egyébként az elkövetkező öt év során – a világ más részein 3,75 milliárd dollárt fordít fejlesztésekre.

P. Zs.

Cascót módosít a Providencia is

Elégedett a tavalyi eredményeivel a *Providencia* – hangzott el az osztrák–magyar biztosítótársaság tegnapi sajtótájékoztatóján. Az 1990 januárjában alakult biztosító mára mintegy 420 ezer ügyfelével a harmadik helyet foglalja el a piacon, és részesedését tovább kívánja növelni – mondta dr. Harald *Meyer-Röhne* [illegible]

tások nagy szerepet játszottak. A kárhányad a legtöbb biztosítási üzletágban megfelel az európai átlagnak, ám a casco esetében ez nem igaz. A nagyszámú lopáskár veszteségessé tette ezt az üzletágat, így a Providencia is *módosítja cascomódozatát: várhatóan március második felétől* indítja be a Hungária, valamint az Állami Biztosítónál már ismert mo[illegible]

lekével. Természetesen azokéval, akik megtesznek mindent azért, hogy megvédjék értékeiket, nem pedig csalás révén akarják jó pénzzé tenni azokat. A cascokárok fele lopáskár, és ezek kimutatható hányada csalás.

A kárrendezés jelenlegi szűkös kereteit is kibővíti a Providencia. Jelenleg az Egressy úton intézik a főváros és környékének kárrendezését

RÖVIDEN

ISMÉT ÉRTÉKESEBB LETT A FORINT Bécsben. Jelenleg már 100 forintért 13,25 schillinget adnak a bécsi bankok, és aki magyar valutát akar vásárolni az osztrák fővárosban vagy a határhoz közel eső pénzintézetekben, annak 100 forint 15,25 schillingbe kerül. A változások azzal magyarázhatók, hogy a forint vásárlóértéke lényegesen magasabb, mint hazai árfolyamokon átszámított, ugyanolyan mennyiségű schillingé.

A VÍZBÁZISOKAT önkormányzati tulajdonba kérik Észak-Magyarországon. A miskolci önkormányzat a közelmúltban javaslatot tett a környező települések polgármestereinek, hogy fogjanak össze, és kezdeményezzék a vagyonátadó bizottságnál, valamint a szakminisztériumnál a vízbázisok önkormányzati tulajdonba való adását. Számításokat is végeztek, amelyek eredményéből arra következtettek, hogy ily módon jóval olcsóbban szolgáltathatnak vizet, mint az Észak-magyarországi Regionális Vízművek.

4-5 SZÁZALÉKKAL CSÖKKENT a könnyűipar termelése 1991-ben az előzetes számítások szerint. Ennél erőteljesebben volt termeléscsökkenés a 300 főnél több dolgozót foglalkoztató iparvállalatoknál. Az IKM szakértői szerint a hazai és az exportpiaci átalakulás a könnyűipart is érzékenyen érintette. A termékszerkezet szempontjából is a termeléscsökkenés eltérő.

A BÉCSI SZÉKHELYŰ HEMINGWAY HOLDING AG a győri Gastron Vendéglátó Részvénytársaságban egyharmados, és az Artex nemzetközi kereskedelmi részvénytársaságban többségi tulajdonjogot szerzett. A holding a most megvásároltakon kívül öt jelentős magyarországi cégnél szerzett már érdekeltséget.

A BANKOK ESETLEGES FELSZÁMOLÁSÁNAK előzményeiről tájékoztatta az MTI-t az ÁBF elnökhelyettese. A pénzintézeti törvény a szükséghelyzetben teendő részletekről is szól. Az Állami Bankfelügyelet a Bankfelügyeleti Bizottsággal egyetértésben már jóval a szükséghelyzet bekövetkezése előtt intézkedés[illegible]ket tehet, illetve

Elhurcolt műkincsek

Hová tűntek azok a műtárgyak és műkincsek, amelyeket a második világháború során a szovjetek Magyarország területéről hadi zsákmányként elhurcoltak – egyformán érdekli ez a kérdés a nyilvánosságot mindkét országban, hangzott el a a csütörtök délelőtti sajtótájékoztatón, amelyet a *Művelődési és Közoktatási Minisztérium*ban tartottak.Az *Izvesztyija* cikkei többször is foglalkoztak a témával. Megtudhattuk, hogy a kincseket a korábbi Szovjetunió területén biztonságuk szavatolása nélkül tárolják. A két ország között még tavaly júniusban megkezdődtek a tárgyalások ezekről a kincsekről. Szakemberek próbálják fölkutatni, valójában milyen mennyiségű műtárgyról lehet szó. A most elkészült katalógus első kötete szerint – amely korántsem teljes – *háromezer műtárgyat és 1200 nyomtatványt sikerült eddig listába venni*, amelyeket elsősorban magángyűjteményekből hurcoltak el. Különösen a *Hatvany* és *Herczogh*-féle gyűjtemények aranytárgyai és empire kisbútorai jelentősek közülük.

Az adatok feltárása azonban még hosszú munkát igényel, a teljes listát valószínűleg sohasem sikerül majd összeállítani, mert – ennnyi máris kiderült – a zsákmánnyal megrakott kocsikat már hazánk határai előtt alaposan megdézsmálták a szovjet katonák. A tárgyalások tovább folynak egy időben a kutatással, *a magyar felek ugyanolyan fontosnak tartják, hogy felkutassák azokat a szovjet műtárgyakat, amelyek valamilyen úton-módon hazánkba kerültek*. A két ország megállapodásai szerint remélhetjük, hogy a kincsek előbb-utóbb visszakerülnek a jogos tulajdonosokhoz.

A sajtótájékoztató második felében *Fekete* Görgy helyettes államtitkár bejelentette, hogy a kormány január 30-án határozatot hozott a *Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának* megszüntetéséről, a jogutód – amint azt a szerdai lapunkban már megirtuk – a *Magyar Alkotóművészeti Alapítvány* lesz. Az *Alapítvány* működéséről és az átalakulással kapcsolatos teendőkről a továbbiakban rendszeresen tájékoztatjuk olvasóinkat.

(f. j.)

Humán harcálláspont

A háború első vonalait nem feltétlenül szétdúlt, kiégett házakról, felismerhetetlen tárgyak közt elnyúlva fekvő testekről lehet felismerni.

Pécs, Uránváros. A stratégiai nyersanyagra telepített falanszternegyed merev, ásványi szabályosságát kihangsúlyozza a fagy és a köd. A Miroslav *Krleza* nevét viselő délszláv nemzetiségi általános iskola, gimnázium és diákotthon falai között „nagyüzem" van, a folyosókat csordultig tölti a nevetés és a fiatal vércsék visongására emlékeztető hangok.

Ruzsin Milán igazgató arcán a halmazati kialvatlanság árnyékai és feszültsége. Semmit nem veszek el, és nem teszek hozzá ahhoz, amit elmond:

– A „békebeli" létszámunk – kilencvennégy gimnazista, száz-negyvenkilenc általános iskolás, negyvennégy tanerő – október óta kétszáznégy általános iskolással és százharmincegy középiskolással gyarapodott a háborúsmenekült-áramlás jóvoltából. Tizenötezren kapaszkodtak meg és próbálják meg itt átvészelni ezeket az időket, melyek bekövetkezésétől én évek óta rettegek. Senki nem hitt nekem, amikor azt mondtam: ezt már vérontás nélkül nem lehet rendbetenni. (Egyáltalán – rendbe lehet ezt tenni valaha is?) Az albérletek ára borsos, tizenkét-tizenöt ezer forint egy hónapra, előfordul, hogy egy nagymama öt-hat gyereket is maga köré gyűjtve tartja a frontot, a diákotthonba nyolcvan gyereket préseltünk be hat nevelővel. Miből tudják állni ezeket a költségeket? A szerb és horvát szabadcsapatok és egyéb haderők *napi* zsoldja általában két-háromszáz márka. Nem kis pénz. Nem tudjuk, ki állja ezt a cehhet, de ebből meg lehet élni. Feltéve, ha az ember életben marad.

– Ez az iskola a háború kitörése óta *első vonalnak* számít, olyan harcálláspontnak, amelyben – még – humán normatívák a mérvadók. Saját költségvetésünkből a tanárok, a technikai dolgozók, a konyhások erejének *végső megfeszítésével* tartjuk ezt az állást. Eddig hárommillió forintunkat emésztette fel a rendkívüli helyzet, ebből kétszázezret térítettek meg. A városi önkormányzat és főként a *Menekültügyi Hivatal* rezzenéstelenül veszi tudomásul, hogy mindenki, *a legcsekélyebb kedvezmény nélkül*, már-már teljesítőképessége felett áll helyt, szombatjait és vasárnapjait is feláldozva. Különben hogy lehetne háromszázötven adag helyett hétszázat előállítani? Nem lehet sokáig bírni ezt.

– Ami az embert a ránk mért katasztrófa súlya alatt állandóan marja: ki a felelős ezért? Milyen körök siklanak el húsz-harmincezer ember erőszakos halála felett, mert mindenek felett és hidegen „sakkoznak", és borítékolt lépéseik ellen nincs se taktika, se stratégia. Ilyenkor érzi az ember, egy központi európai rendfenntartó haderő *sürgető szükségességét!*

– Tito halála után, amikor felbomlott a „rend", az ország négy részéből kaptunk újságokat: Belgrádból, Zágrábból, Eszékről és Újvidékről. Mintha *négy különböző bolygóról* érkeztek volna. A címek gyalázatot és bosszút sziszegtek, a betűk géppuskasorozatként kattogtak. Az ember arra gondolt; erre azért oda kéne már figyelnie a világnak, azoknak a hatalmaknak, akiknek módjukban áll tenni valamit. E potenciális tűzfészket jobb idejekorán lokalizálni és eloltani. Nem figyelt oda senki. Látványosan nekimentek Iraknak, és hagyták, hogy a fenevad kicsússzon a szorításból, és most diadalról povedáljon. Szabad, demokratikus sajtó? Voltak itt az eszéki stúdióból és zokogtak, mert tudták, hogy műsoraik „visszhangja" csattanni és sajogni fog. Jó esetben.

– Ötszáz éve vagyunk kiszolgáltatva a mindenkori államhatalomnak. Lojalitás? Ki meri ezt a szót egyáltalán kiejteni a száján? A fájdalom furcsa tanácsokat ad. A minap az jutott eszembe: hozzanak ide az angol felsőházból száz lordot és nézzük meg, hogy fest a lojalitás a gyakorlatban?

– Amikor beindultak a tankok, s előlük a menekülők, mi senkitől semmit nem kérdeztünk. Nem voltunk rá kíváncsiak, ki honnan jött és mi az anyanyelve. De hát tehetünk mi bármit, ez egy apró sziget, melyet körbedühöng a vihar. Katolikus horvátok és magyarok állnak szemben pravoszláv szerbekkel. És ez csak az egyik feszültségforrás természetesen. Az embernek a harmincéves háború Európája jut eszébe, a Krisztus nevében véghezvitt irtózatok.

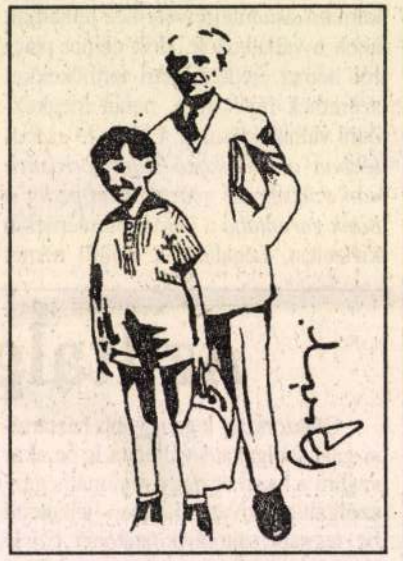

(Az bizony, villan eszembe az Utolsó völgy című filmben egy harmincéves kapitány mondata, aki a háború kitörésekor született és minden sejtjét az öldöklés formálta. Az Isten? – válaszolta egy felhevült humanistának. – Az Isten elesett Magdeburgnál!)

– Ki pénzeli ezt a háborút? Honnan érkeznek a komoly, méregdrága fegyverszállítmányok – ki tud erről bármit? Hemzsegnek a megválaszolatlan kérdések. Erről a keserű mélypontról a magas politika nagyszabású maffiának tűnik, semmi egyébnek. Ahol a nagy mérlegek készülnek. Ezekben ilyen komponensek, mint népek, jogok, szabadság, anyanyelv és hasonló humanista limlomok nem szerepelnek.

– S míg az ember ezen rágódik álmatlanul, hogy reggel újabb kegyetlen napnak vágjon neki, itt vannak a megkerülhetetlen teendők. Nagyon jó és sürgető lenne, ha központi szerveink juttatnának valamit, az erejüket végsőkig megfeszítők számára. Mert hát itt vannak a gyerekek. Bármily aprók, fel kell nézni rájuk, és bármilyen nyelven szólalnak is meg, ők a lényeg, a jövő, és a minden! Amikor évadnyitó volt és beszélnem kellett... Szóval amikor felálltam és rájuk néztem... nem tudtam megszólalni.

(Az igazgató hangja megremeg, furcsa frekvenciára vált és elfúl. Az ember ilyenkor nagy buzgalommal kavarni kezdi a kávéját, fel sem néz, amíg embertársa túl nem jut azon, ami ennyire megrázta. Egyre sűrűbbek a hasonló jelenetek.)

Az előcsarnokban, ahol kezet szorítunk, a névadó Miroslav Krleza képei, kéziratai, és könyvei láthatók kis házi kiállításon. Hirtelen itt is eszembe jut valami. Katona voltam, s egyszer éjszakai szolgálatban kései rádióközvetítést hallgattam az álmosságtól borzongva. Az álmosság azután elmúlt, de a borzongás maradt. Krleza drámája ment – *Agónia* volt a címe.

Mit tehet, mit tehetünk? – tépelődik az ember visszafelé, köd- és zúzmarafüggöny között száguldva. Szabad leszel, ha belül nem raksz magadnak olyan házat, melybe háziúr települ? Olvashatom újra *Schopenhauert* immár éretten ízlelgetve a nagy kiábrándultság zamatait. Most már nyilván sokkal erősebben és meghittebben élném át az elégtételt, amivel a filozófus felvértez; ne szégyenkezz, ne legyen rossz a lelkiismereted, mert az élet rideg és eltűrhetetlenül kemény, s hogy a rendszerek anyaggá akarnak tenni téged, idegen akarattól vezérelt, *lényegében függő* tényezővé, s benned nem marad egyéb, mint a passzív lélek, melyet szenvedésként érzékelsz. Fájlald bátran e minden világok legjobbikát, melyről játszi gúnnyal bizonyítható, hogy a legpocsékabb minden elgondolható világok között.

Újra tanulmányozhatod Parkinson doktor és Murphy doktor kórisméit a hivatalnak nevezett mételyről, ahol lázasan látják el egymást áltevékenységekkel, úgy, hogy közben az eredeti cél abszurddá és feleslegessé válik, mert a hivatal már sokkal fontosabb „funkciót" tölt be: az élet ütőereire térdel, elakasztva, görcsbe kényszerítve az éltető, természetes áramlást. Ujjonghatsz, és zokogva hahotázhatsz, és egyre becsesebbnek érezheted belső függetlenségedet.

Magasról tekinthetsz le a politikának nevezett szörnyű és veszedelmes acsarkodásra, átérezve ki nem mondott gondolataid fölényét az elfogultságok és erőszakosságok felett, melyeket oly magabiztosan és fennhéjázóan kürtölnek szét.

A legjobbak figyelmeztettek erre a Balkánnak nevezett pokolüstre, arra, ami itt zubog, állandó takaréklángon, szorosan lefödve, folyamatos robbanásveszélyt termelve. *Kosztolányi* Dezső 1909-ben a gyerekek háborús játékairól „tudósított", a virtusos, delíriumos lázról, a vakkantásszerű *rat* (háború) szóról, melyet szinte be kellett már lélegezni Szerbiában. *„Csak sejteni tudjuk* – írta – *micsoda marcona elszántság és remény szunnyad e kis szócska három betűjében."* Egon Erwin *Kisch* 1913-ban szintén innen jelentkezett, ebből a „kameraállásból" nyilvánított véleményt a nagyhatalmak fel- és elvonulásairól, blokádjairól, demonstrációiról és konferenciáiról, amelyek az elfogadható politikai megoldástól, az európai úttól iszonyúan messze estek. Azután ajkbiggyesztve nézték, amint „a *koszos* Balkán" „*gonosz* Balkánná" változik a szemük előtt. Azután szerb ihletésre felrobbant a világ. Azután újra. És most ismét baj van, Európa leszerepelt.

Mit tehetünk? Fordítsuk el a fejünket, míg a valóság széttép körülöttünk mindent, ami emberi, érzékeny és értékes? Nézzük tovább a világot fatalista közönnyel, iszonyat és várakozás nélkül?

Egy bökkenő van. Amikor az öles szálember, Ruzsin Milán igazgató hangja elfulladt a gyerekről szólván... Nos, azzal a különös belső remegéssel, amely vészesebben hangzott az éles segélykiálltásnál, sajnos nem tudok mit kezdeni.

A tudósító itt, feladatát bevégezvén, tisztelettel elköszön.

Baróti Szabolcs

M.D.K.

Herczog Martin,lakatosm.

Pesteen dolgozott.Szül Augusta Vindelicorum in Bavaria Augsburg.Róm.k.házas.Pesten polgárjogot ~~nyert~~ nyert 1830.VII.19. 246.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica.XVII.1965.Bpest.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

HERCZOG MÓR Lipót

telekvásárlási szándéka Lendvay u. 4. sz. ház
melletti - telekre + vétel

Gábor E

Müvtört.Ért. 1990 1'2 28,30.

dományos kutatómunkára hárul az a feladat, hogy összegezze e gazdag anyagot, és lehetővé tegye egy kiadvány előkészítését, amely feldolgozná a templomok architektúráját, az ikonosztázokat, az ikonokat és az iparművészetet. A topográfiai jellegű könyvek mellett a kutatók figyelmét érthető módon a képzőművészeti és az esztétikai problémakör is leköti. E megközelítésnek lehetővé kell tennie az alapvető kérdés tisztázását is: miként fejlődött ki Magyarország központi részein a pravoszláv népesség művészete, a 18. század eleji posztbizánci stílustól a sajátságos „szláv barokkon" keresztül a század végén jelentkező klasszicizmusig. Ezen a módon kell megvizsgálni e festészet kibontakozását a Balkánról érkezett ismeretlen és kevésbé ismert ikonfestőkön keresztül egészen a bécsi művészeti akadémián tanult festőkig, akik a 19. század első felében több ikonosztázt készítettek a magyarországi szerb templomokban.

A magyar szerzők, történészek, a városok monográfiáinak írói és építészettörténészek felfigyeltek a szerb kultúra emlékei tanulmányozásának és ismertetésének szükségességére. Jelentősek a magyar művészeti topográfia kiadványai, amelyek az építészet és a műalkotások feldolgozásának legkorszerűbb elvei szerint készültek. Érthető módon itt Szentendre kapta a legnagyobb teret, s ezt a kiadványt *Voit Pál*[1] példamutató módon rendezte sajtó alá. Megtalálható benne mind a hét szentendrei templom részletes leírása, amit építészeti felvételi rajzok, a templomok alaprajzai egészítenek ki. A *Magyarország Műemléki Topográfiája* kötetei ismertetik a többi magyar város szerb templomait is. Még az egykori, a második világháború folyamán romba döntött budai tabáni székesegyház leírása is az őt megillető helyen szerepel a *Budapest műemlékei*[2] című kiadványban. A budai és a pesti szerbekre vonatkozó alapvető történelmi adatok fellelhetők a *Budapest története*[3] című sorozatban. Nem szabad szem elől tévesztenünk az egyes városoknak azokat a művészettörténeti monográfiáit sem, amelyekben viszonylagosan tudományos színvonalú figyelmet szenteltek a szerb templomoknak is, s ezek közül kiemelkedik Gerő László: *Eger*,[4] Fitz Jenő: *Székesfehérvár*,[5] Bálint Sándor: *Szeged városa*,[6] valamint Jenei Ferenc és Koppány Tibor: *Győr*[7] c. monográfiája. Meg kell jegyeznünk, hogy a magyar szerzők figyelmét inkább a szerb templomok architek-

*A tanulmány eredeti címe: Slikarska umetnost Srba u Madarskoj. Fordította: Brasnyó István

HERCZOG MÓR LIPÓT műgyűjt.

91 10. 78

11.4, 6, 7, 9, 10, 77

Új Művészet

HER206 Mór müggyűjtő

91. 10. 5, 6, 7

Lakásán Térmult fényképek

Új Müvészet

Mécs László 346
Medgyessy Ferenc 533, 1572, 2454
Mednyánszky László 533, 1548
Medve Imola 409
Medveczky Ágnes 1311
Megay László 125, 251, 2042
Meggyes László 2455
Meggyesi Tamás 1752
Megyaszay István 316
Méhes László 2456
Méhes Lóránd 1998
Meiszter Kálmán 2457
Meliocherçik, Martin 846
Melocco Miklós 1940, 2458
Memling, Hans 1030
Mendele Ferenc 252, 258, 263, 298, 583, 882, 1312
Mendlik Lajos 2459
Mendöl Zsuzsa 117, 1535, 1606
Mengyán András 2460
Menna, Filiberto 79
Menráth Péter 253
Menyhárt József 2461
Menyhárt László 387, 1825, 1941, 2062, 2064, 2660, 2757, 2777
L.Menyhért László1054, 1389
Merényi Ferenc 1536, 2112
Merrifield, Tom 2462
Merser, Eugene 2398
Meschendörfer, Hans 678
Meschendörfer, Harald 2463
Mester Árpád 623, 2702
Mészáros Géza 2465
Mészáros György 2006
Mészáros László 533, 1549
Mészáros, Michael 2466
Mészáros Mihály 2467
Mészáros Róbert 1415
Mészöly Géza 1550
Mészöly Miklós 2739
Metky Ödön 2468
Metzl József 470
Meyer, Gerhard R. 344
Meyer-Osburg, Willy 2469
Mezei Árpád 153
Mezei Gábor 2436
Mezei József 1547, 2453
Mezei Ottó 454, 1552, 1558, 2373, 2387
Mezey István 1615
Mezey László 956
Mező Ferenc 1682
Meződy Ő. István 584
Mezős Tamás 254
Mezősi József 255
Mezősiné Kozák Éva 583
Micacchi, Dario 2565
Middione, Roberto 1135
Miháltz Pál 2470
Mihály Ferenc 459
Mihályfi Ernőné 2174
Miklós Balázs 1720
Miklós Magda 1448
Miklós Pál 81, 82, 117, 364, 667, 1415, 2166
Miklós Zsuzsa 809, 883, 884
Miklósi Sikes Csaba 1600, 2293
Miklóssy Endre 117, 1996
Mikó Árpád 964
Mikolás Tibor 1471
Milleker, Felix 132
Millroth, Thomas 2505
Misch Ádám 2471
Mistrík, Jozef 493
Mithay Sándor 1090
Mitsui Sen 84, 2122
Mizser Pál 2472
Mladonyiczky Béla 2473
Mlynarik, Stefan 2430
Móczár Károly 2474
Módor [Modra] 712
Módy György 585, 885, 886, 890
Moeferdt, Horst 652
Moholy-Nagy László 1551
Mohos Piroska 2475
Mohr Lajos 2476
Mohy Sándor 2477
Moiret Ödön 1555
Mojzer Miklós 369, 434, 643, 651
Mojzsis Dóra 1181
Mokry-Mészáros Dezső 2478
Mol- (mol-) 653, 1135, 2415
Molderings, Herbert 1414, 2133
Moldovan, Traian 1390
Moldvay Győző 1658, 2344, 2344, 2479, 2535
Mollay Károly 2621
Molnár Ágnes 1466
Molnár Andrásné 763
Molnár Bála 258
Molnár Cs. Attila 2352
Molnár Dénes 2481
Molnár Farkas 1552
Molnár Gabriella 2083, 2185, 2482
Molnár István 811
Molnár István 2483
Molnár János 2093, 2772
Molnár Károly 2765
Molnár László 2484
Molnár Mária 1990, 2485
Molnár Péter 1720, 2003
Molnár Samu 17
Molnár Sándor 433
Molnár Tamás 2486
Molnár-C. Pál 2480
Molnárné Luca Zsuzsanna 1775
Momper, Joos de 1209
Monet, Claude 1553
Monok István 418, 1188
Monostori Imre 117
Monspart Éva 238, 1880
Montvai Attila 533, 667, 670, 671
Mónus János 2487
Moore, Henry 2488
Moravánszky Ákos 44, 504, 586, 587, 588, 1279, 1313, 1314, 1315, 1323, 1324, 1329, 1506, 1566, 1720, 1722, 1942, 1943, 2175, 2497, 2627
Morcsányi Géza 2315
Móré Miklós 301
Morell Mihály 2489
Móró Mária Anna 1316
Morres, Herman 524
Morvay Endre 256
Morvay György 33
Morvay Judit 2001
Morvay László 1944
Moser, Oskar 582
Motte, Manfred de la 2407
Mottl Román 2490
Mózes-Finta Edit 2491
Mödlhammer, Johann Fedinand 1086
Möller Roland 257

folytat.

– Komoly szavak, de hogy lehet ezt bebizonyítani?

– Sehogyan. Az ügyvéd sokkal okosabb annál, hogy úgy bűnözzön, mint a civil ember. Egy-két elvetemült kolléga tudja, meddig lehet elmenni, és a nagy pénzért azért el is megy. Amikor az ügyfél felkeresi a jogászt, nem tudja, milyen büntetés szabható ki. Minden pénzt megad azért, hogy valahogy megússza. Mivel nem látja át a dolog lényegét, az ügyvéd azt magyaráz be neki, amit akar. Ez mindenütt így van a világon, csak a fejlettebb civilizációkban olyan durván nem szoktak visszaélni a tudatlansággal, mint ahogy ezt nálunk teszik. És amiről az ügyfelek oly sokszor beszélnek, hiszen előbb-utóbb rájönnek az átverésre is.

– Pakai úr, árulja el végül s, fél?

– Nem félek, de nem lihegem túl az ügyet. Tettek egy kísérletet, amin túl vagyunk.

– Mi történik akkor, ha még egyszer felkeresik?

– Tisztában vagyok azzal, hogy az ilyen fenyegetések, az alávaló módszerek ellen semmilyen védelmet nem lehet találni. Végzem a dolgomat lelkiismeretem szerint.

– És most hogy áll a per?

– Első fokon elvesztettük, másodfokon hatályon kívül helyezték az ítéletet, tehát minden kezdődik elölről.

– Talán még a fenyegetés is?

– Én mindenre felkészültem.

Halász Miklós

Rejtélyesen vándorló műtárgyak

Hamarosan megjelenik egy kétkötetes mű első darabja, amely a Magyarországról a második világháború ideje alatt eltűnt műtárgyakat sorolja fel. Helyesebben szólva azokat a műkincseket, amelyek valaha valamilyen lajstromba voltak véve, és így biztosan tudjuk róluk, hogy valamely magyar magán- vagy közgyűjtemény darabjai voltak. Az angol nyelvű munka *Mravik* László művészettörténész hosszú évekig tartó gyűjtőmunkájának eredményeként, az ő szerkesztésében lát napvilágot. A több ezer tárgyat tartalmazó mű nem csupán a háború óta ismeretlen helyen lévő műveket gyűjti egybe, kommentár nélkül sorolja azokat is, amelyek – ki tudja, milyen úton – ma külföldi múzeumokat gazdagítanak. Cikkünk csaknem valamennyi adata Mravik Lászlótól származik.

Nem olyan régen írta meg a *Magyar Nemzet*, hogyan tűntek el a második világháború végén a különféle pesti bankok trezorjaiból a letétbe helyezett, műkincsekkel zsúfolt ládák, amelyek tartalmát a mai napig sokan a volt Szovjetunió műintézeteinek pincéibe rejtve képzelik. Való igaz, sok Magyarországról elrabolt mű ott várja sorsának jobbra fordulását, de közel sem annyi, mint gondolnánk. Báró *Hatvany* Ferenc gyűjteményét is elveszettnek tudjuk, lepecsételt ládáit az orosz csapatok vitték el a banki páncéltermekből, ahova 1942-ben helyezték el őket. Amikor a család 45-ben hazajött, hűlt helyét találta értékeinek. Ám a következő év augusztusában bekopogott Hatvanyékhoz egy magát meg nem nevező férfi azzal az ajánlattal, hogy egyenként tízezer új forintért visszaszerzi a Hatvany-gyűjtemény darabjait, ha megnevezik, mely képekre tartanak elsősorban igényt. A Hatvany által összeállított listán *Delacroix-*, *Courbet-*, *Manet-*, *Corot*-képek szerepeltek, s egy 1960-as évek elején tett tanúvallomás szerint az ismeretlen közvetítő néhány festményt valóban meg is szerzett. Bizonyíték erre az a *Csontváry*-kép is, amelyet ez év elején a budapesti *Blitz Galéria* szenzációs körülmények közt elárverezett. A Halászat Castellanumban 1945 óta szerepelt az eltűnt művek listáján, és 1947 óta lógott egy pesti bérház szobafalán.

Tudunk olyan műről, amely a magyar hitleráj általi elhurcolása után visszakerült Magyarországra, ma mégis egy amerikai múzeum féltett kincse. *Goya* egy kései, 1806–12 körüli, egy méterszer nyolcvan centiméter nagyságú, *Ivók* című festménye *Herzog* Mór tulajdona volt, tőle örökölte *Herzog* István. A képet több tucat más, hasonlóan nagy értékű festménnyel együtt 1944. május 20-án a zsidó kormánybiztosság vette zár alá, majd a nácik magyar tettestársaikkal „evakuálták". A Németországban lefoglalt és *hazaszállított* gyűjteményt 1946. szeptember 2-án *kiadták* a Herzog családnak. A Goya-képet ma mégis az észak-karolinai Raleigh város múzeumában csodálhatják meg a látogatók. Az eset emberileg érthető, hiszen a kommunista hatalomátvétel idején az arisztokrata vagy tőkés nagycsaládok számára nyilvánvaló lett, hogy vagyonuk megmentésének egyetlen módja, ha kicsempészik javaikat az országból. Sokak állítása szerint az Olasz Kultúrintézet 1949-ig valóságos nagyüzemben foglalkozott műtárgycsempészettel e családok javára, s másként, mint futárpostával nem is képzelhető el, hogy majd kétméteres faszobrok is sértetlenül jutottak keresztül egy olyan országhatáron, ahol a madarak röptét is regisztrálták. Márpedig az ugyancsak az egykori Herzog-gyűjteménybe tartozó, *Mária gyermekével* című, nagyméretű faszobor ma a Stuttgarti Múzeumban van. A tulajdonosok megbízásából történt egykori jogsértések már elévültek, de a hadizsákmányolás bűne nem. Ám korántsem biztos, hogy csak a szovjet csapatok kezéhez tapad magyar műtárgyról aranypor. Az 1954-es párizsi szerződés „a háború és megszállás kérdéseinek szabályozásáról" törvénybe foglalta az Egyesült Államok zsákmányát. A németek lemondtak minden lefoglalt értékről, köztük a műtárgyakról is. Igen ám, de ahogyan a Moszkvába szállított „náci" vagyon egy részéről is kiderült, hogy korábbi rablás útján Németországba került magyar értékekről van szó, ugyanígy akadhatnak Fort Knox trezorjaiban és amerikai magángyűjteményekben is elhurcolt magyar kincsek. Arra, hogy e feltételezés nem alaptalan, több nagy, nemzetközi művészeti folyóirat cikke is bizonyítékként említi a magyar korona 1978-as visszaszolgáltatását, mondván, ahol az volt, lehet még más is.

Nem csak a Szovjetunió szétesése segítette napvilágra az elveszett, illetve elrabolt műkincsek kérdését. A nyolcvanaskilencvenes évekre az élet természetes rendje szerint többségükben meghaltak azok, akiknek valamilyen közük volt a műveknek a háborús és az azt követő évek mozgásában. Az örökösök pedig sokszor nem is sejtik, milyen úton-módon jutott a család birtokába a tárgy, általában jóhiszeműen ajánlják fel azokat egy-egy nagyobb árverésre, sőt kínálják fel kiállításra. Csak így eshetett meg, hogy a háború alatt eltűnt *Neményi-gyűjtemény* – amely dr. *Neményi* Béla tulajdonában volt, és a gyűjtő különleges ízléséről tanúskodott – egy darabja, *Szinyei Merse* Pál *Balerina* című olajfestménye *cseh magántulajdonostól kölcsönözve szerepelt a magyar, nagy Szinyei-kiállításon 1990-ben!* Hogy hogy került oda?

A műveknek ezt a természetesnek mondható útját – azt, hogy évszázadok alatt felbukkannak és eltűnnek a nagyközönség szeme elől –, valamint a műkereskedelmet befedő diszkréciót igyekeznek kihasználni azok, akik ma kívánnak a zavarosban halászni. Pechükre és a becsületes kereskedők szerencséjére nem lehet mindent a háborúk számlájára írni. 1989-ben például a magyar *Iparművészeti Múzeum* is licitált Genfben egy olyan ezüst, lovat formázó italtartóra, amelyet 1654-ben, a vezekényi csata emlékére készített *Nádasdy* nádor udvari ötvöse, és amely az *Esterházy-gyűjtemény* darabja volt. A remekmű, bár lelőhelye ismeretlen volt, *bizonyosan nem* került ki hadizsákmányként az országból. Csakúgy, mint az a jó néhány magyar ezüstpohár sem, amelyekről viszont pontosan tudjuk, hogy *Hirschler* Henrik pesti sztárügyvéd és gyűjtő tulajdonában voltak, és a hatvanas években még vásárolt Hirschlertől hasonló darabot az Iparművészeti Múzeum. Művészettörténész a hetvenes években járt utoljára szemrevételezni a páratlan értékű kollekciót, amelynek talán a gyűjtő halálakor kelt lába. Mindenesetre feltűnő volt, hogy Genfben, a *Sotheby's* árverésén, ahol addig elég ritkán szerepeltek magyar ötvöstárgyak, egyszerre csak sorozatban bukkannak fel XVII. századi magyar talpas, részben aranyozott poharak, köztük egy 1650-es, brassói *Repser*-darab.

A Sotheby's egyébként sorozatosan „esik bűnbe" magyar műkincsek kapcsán. Az előbbi eseten és a *Seuso*-peren kívül még egy példa: a *Szépművészeti Múzeum* több mint egy éve vár válaszra annak a Cornelis de *Heem*-képnek az ügyében, amelyet egy magyarországi magángyűjteményben tudott és nyilvánított védettnek (hátoldalán pecsétjével is), és amely mégis felbukkant a Sotheby's egyik New York-i árverésének katalógusában. A gyönyörű, *Gyümölcscsendélet* című festményt 1986–87 körül még a helyén látta a muzeológus; Amerikába vezető útja egyelőre ismeretlen, és további sorsa is kérdéses még, hiszen, bár a magyar hatóságok az FBI-hoz fordultak, érdemleges választ eddig nem kaptak.

Hajdú Éva

MN 1993. dec. 24.

Herczog Nina feltö

1877/78

Kiáll, nagy éreem 1885-ben

Ferkèpzomfoiskèvk

90.1.

templomot hívják népszerűen B.-nak. *Barát.*

BAZILLE, *Jean Frédéric*, francia festő, * Montpellier 1841, † a 70-es háborúban. Mint Gleyre tanítványa kezdte, később azonban Manet irányához csatlakozott. Rendkívüli tehetségű, komoly művész, akinek művészetét bimbójában tépte le a háború. Munkáit igazán csak az 1910-ben rendezett emlékkiállítás tette ismertté.

BAZZARO, *Ernesto*, milánói szobrász, * 1859. Erős fantáziával megáldott, a naturalizmusnak hódoló művész. Főművei Garibaldi szobra Monzában a Cavalotti-emlék a milanói temetőben, valamint kitűnő képmások és genreképek.

BAZZI, *Giovanni Antonio*, l. *Sodoma*.

BÄHR, *Georg*, német építész (1666—1738), a drezdai barokk egyik nagymestere. Főműve a drezdai Frauenkirche, Németország legmonumentálisabb protestáns temploma, amelynek mesteri alaprajzában a protestáns istentisztelet minden problémája mintaszerűen van megoldva. A templom homlokzata nemes és előkelő s végtelenül finomvonalú kőkupolája jellegzetesen illeszkedik bele Drezda városképébe. E nagy művén kívül kisebb templomokat is épített s a profán építészet terén is működött; legszebb világi műve a drezdai Hôtel de Saxe, részben palladiánus reminiscenciákat felidéző, részben barokk szellemű gazdag homlokzatával. *Barát.*

BEÁGYÁZOTT ZOMÁNC *(émail champlevé)*, a zománcnak az a fajtája, amely úgy készül, hogy az alapul szolgáló fémlemeznek (többnyire bronz vagy sárgaréz) a rajz körvonalain belül eső részeit bemélyítik és az így előálló homorú részeket a zománcanyaggal kitöltik úgy, hogy a rajzot magának a fémalapnak eredeti magasságban meghagyott részei adják. A B., amely technikailag a rekeszes zo-

Herczog Ödön

építész.

Rajecről (Trencsén m.)

1862-ben 22 éves.

t. 184

Herczog Ödön, építész, Rajecről (Trencsén m.), 22 éves korában, 1862—63 az építészeti szakosztály hallgatója volt.

lásd Fleischer Béla 50. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Hercsel Mária MDK

A Győr-Sopron megyei KISZ-bizottság pályázatának biráló bizottsága/ Alexovits,László, Holly Tibor, Zuber Titusz
Soproni szőllősgazda" olajfestményét

300 forintos díjazásra fogadta el.

—: A KISZ-bizottság foto- és képzőművészeti pályázatának eredménye.

Kisalföld, 1963. ápr. 7.

Hercsut Ferenc

Radóczy Mária kiállitásán batik és tüzzománc müvei megtekinthetők november 18.-ig, az I. kerületi Tanács Művelődési Házában. Haraszty István szobrászmüvész kiállitása Hajduszoboszlón, november 30.-ig tart nyitva.
A Hazafias Népfront VI. kerületi Bizottsága helyiségében Fürst József, Hercsut Ferenc és Komáromi János rendezett kiállitást. A megnyitó november 13.-án lesz, -közli a lap -kulturális eseményeket ismertető rovata.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. nov. 8.
XIX. évf. 45. sz. 8. lap.

HERCSUTH FERENC

A kiállított képek jegyzéke:

1. Várkapu	(kollázs)	70×50
2. Paci	(kollázs)	70×50
3. Ősrepülő	(kollázs)	50×70
4. Csillagvizsgáló	(monotípia)	70×50
5. Szerkezetek	(monotípia)	50×70
6. Ég és Föld között	(monotípia)	70×50
7. Kakaska	(monotípia)	70×50
8. Pók	(monotípia)	70×50
9. Látomás	(monotípia)	70×50
10. Kapuzat	(monotípia)	50×70
11. Ornamentika	(monotípia)	70×50
12. Térdeplő gyerek	(monotípia)	70×50
13. Állatfigura lilában	(monotípia)	70×50
14. Fekete Péter	(monotípia)	70×50
15. Kalligrafikus forma	(monotípia)	70×50
16. Falu szélén	(monotípia)	70×50
17. Táncospár	(monotípia)	70×50
18. Halál üzetése	(monotípia)	70×40
19. Zsongás	(monotípia)	50×70
20. Virágcsendélet	(monotípia)	70×50
21. Kagylók	(monotípia)	50×70
22. Születés	(monotípia)	70×40
23. Szomorú virágok	(monotípia)	70×50
24. Miro-i látomás	(monotípia)	70×50

ÉPÍTŐK c. 98.

Műterem:
1154 Budapest XV.,
Wesselényi u. 7.
Tel.: 842-645

MEGHÍVÓ

Az EPITÖK MÚSZAKI KLUBJA Igazgatósága meghivja Ont

HERCSUTH FERENC

festészeti és grafikai kiállitásának megnyitására,

1980. április 2-án, szerdan délután 5 órára.

A kiállitást megnyitja: KURTHY SÁNDOR festömüvész.

A kiállitás megtekinthető:

1980. április 3-tól 30-ig, délelött 10 órától este 20 óráig.

Szombaton, vasárnap zárva.

A címoldalon: Szabálytalan geometria (monotípia)

HERCSUTH FERENC alkotásainak kiállítására az Igazgatóság szívesen bocsátja rendelkezésre a Klub helyiségeit, hiszen munkásságát egy évtizedes klubtagsága során megismerte, azt figyelemre méltónak, értékesnek tartja. Az amatőr képzőművészeti mozgalom iránti megbecsülés jele is ez a tárlat, hiszen eben az évadban ő már a második amatőr alkotó, akinek kiállítását — a Népművelési Intézet által zsürizett alkotásokból — látogatóinknak bemutatjuk.

1942-ben született Budapesten. Az Eötvös Gimnáziumban tett érettségi után az elektroműszerészi képesitést szerzi meg, majd elvégzi a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolát. Diplomájának birtokában üzemmérnökként dolgozik.

Huszonkét éves kora óta végez képzőművészeti tevékenységet. Először mintegy hat éven át a Budapesti Műszaki Egyetem rajztanszékén művészeti grafikát tanult Boross Géza és Máriási Iván docens-festőművészek irányítása mellett. Ezt követően három évig a Vasutas Képzőművészeti Kör tagja volt. 1974 óta önállóan, otthonában alkot, Mohácsi Ferenc festőművész irányításával.

Húsznál több csoportkiállításon szerepeltek festményei, grafikái, gyakran a hivatásos művészekével közös falakon. Képein változatos eszközökkel keresi önmaga megvalósítását, ezek jó szakmai felkészültségről, gazdag művészi képzeletvilágról tanúskodnak. A Klubban most nyíló tárlata második önálló kiállítása lesz, melyen alkotásainak megérdemelt sikerét kívánjuk.

DR. SOÓS IMRE

HERCSUTH FERENC

A KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE:

1. Látkép a Tenkes hegyről
2. Tavaszi erdő
3. Pályaudvar
4. Gyümölcsfa
5. Késői kirándulás
6. Virágcsendélet
7. Balaton ősszel
8. Balaton
9. Viadukt
10. Padlásszoba
11. Börzsönyligeti faház
12. Stolpeni táj
13. Táj
14. Részeg fák
15. Áhítat
16. Belső udvar
17. Misztikus kapu
18. Barlang-színpad
19. Kitekintés
20. Nagyváros
21. Falusi ház
22. Zöldövezet
23. Két vitorlás
24. Festőállvány előtt
25. Dáliás csendélet
26. Falu szélén

Műterem:

1154 Budapest,
Csanádi György u. 7.
Telefon: 842-645

Építők Rota – E: 308

HERCSUTH FERENC üzemmérnök amatőr festői munkásságának újabb eredményeiről számol be most megnyíló, harmadik kiállításán.

Első egyéni kiállítását 1975-ben rendezte meg a Hazafias Népfront VI. ker. székházában Kürthy Sándor festőművész. Második kiállításának klubunk adott helyet 1980 áprilisában. Míg akkor kizárólag elvont stílusú alkotásait: monotípiákat, kollázsokat láthatott a közönség, most vízfestményeket mutat be, melyeken a valóság egy-egy darabjának megjelenítésére törekszik.

Az elvont és figuratív alkotások munkásságában felváltva jelentkeznek, mint ahogy békésen megférnek egymás mellett ezek nemcsak a kiállításokon, hanem egy-egy mester életművében is. Nem a divat diktálja tehát ezt a formanyelv-váltást, hanem önmaga kifejezésének szükségessége, hiszen sohasem az eszköz, hanem az eredmény a fontos.

A kiállítás anyagát a Népművelési Intézet zsűrije válogatta. A rokonszenves, fiatal alkotó újabb műveit vendégeink szíves figyelmébe ajánljuk.

DR. SOÓS IMRE

Az ÉPÍTŐK MŰSZAKI KLUBJA igazgatósága meghívja Önt

HERCSUTH FERENC

grafikai kiállításának megnyitására

1982. október 5-én, kedden du. 5 órára

Színhely:

ÉPÍTŐK MŰSZAKI KLUBJA,
Budapest V., Petőfi Sándor utca 5.
Telefon: 185-406

A kiállítást megnyitja:

KURTHY SÁNDOR
festőművész

A kiállítás megtekinthető:

1982. október 6-tól 29-ig,
délelőtt 10 órától este 20 óráig.
Szombaton, vasárnap zárva.

HERCSUTH FERENC
Vágta, 26x52 cm.

Szerepel a VI. kér. művészek tárlatán
a VI. Néptront klubban

Nephívó 1969 XI. 14

Herde, Joan de
rajzoló.

Gvaldo G: Hist. di Leopoldo Ces. II. 582.

„ Nicoló Conte di Zrin & „ Camare „ Conre „
di „ S „ M „ Cesa „ Banno di Crovatia „ & „

(1665.)

Mellrép, ov. ker.
Méretei 15·2 : 19 cm.

Signat:
„ Joan „ De „ Herde „ del „ „ Fra „ Vander „ Steen „ S. M. CA Fe „

Herdt I. D.

Gvaldo G: Hist. di Leopoldo Ces. I. 28.

" Raimondo Conte

Montecvcoli,

Baron di Hohenech, Consigliere di Stato di S. M. Ces.d svo tenente Generale, Governatore, & Capitan ~~[illegible]~~." Generale di Giavarino et suoi confini Cav.r del Tosone, presidente del Cons.o di guerra.

Mellkép, ov. ker.

Méretei 17·8 : 21·6 cm.

Signat. (alól):

" I. D. Herdt del: " " F. v. Steen S. C. M. Sculpt: fec."

Herdt
Negrolo

Gvaldo G:
Hist. di Leopoldo Ces. I. 404.

„ Lvd^co: Radvico: Dei. S. R. I. Con^te. de Souches
Con^v: di Grera. e di Stato di S. M. C^a: Gentil-
hvomo della Camera, svo Maresciallo Gene-
rale, & Governatore di Comotra. &"

Mellrép, ovalis keretben.
Méretei 15·2 : 20·5 cm.

Signat:

„ H. del Herdt del."

„ F. v. Steen S.C.M.S."

Herde, Joan De

1664.

Rohai, 1977.

mi [illegible]?
[illegible]
hol, [illegible]
[illegible]
[illegible]?

Kalocsai r. kath. legényegyesület

Katonai Kórháza IX. 25.

Gualdo Priorato II. 90.

Giovanni Conte di Rottal
Cavalier dell Ordine del
Tosone d'Oro Gentilhuomo
della Camera di S. M. Ces.a
suo consigliere di Stato
etc.

I. D. Herdt del. F. v. Steen
SCM. sc. fec.

Melchior
Körber
finom.

Herdlicska Adolf

festő

l.

Kneisel Herd-

licska Adolf

alatt

Herdegh , Christophorus

1579. aug. 26. H. kassai "probator monetae" fizetésemelést kér.

323.o. 468. adat.

Kapossy János: Művészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből. III.
(Közzéteszi Pánrévi György.)
Műv. Ért. 1956. V. évf. 4. sz. 318-330.o.

M. D. L.

HERDEMETER, Christian

Vogel alkalmarottja 1802

L. S. Vogel 205.

JOHANN HERDICZKY, textilfestőmester

A kassaiak 1815-ben a Helytartó Tanácshoz fordultak céhlevél elnyerése érdekében.-"Nahmen der Schön und Schwartz Ferber Meister in Kaschau..."
3.- Johann Herdiczky
125.old. 49.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

MDK

Herdik Kristóf kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Viorica Hordean művészettörténész, Marosvásárhely 1993. okt. 14-i „Nagy István művészete" c. tudományos tanácskozás egyik előadója. Előadásának címe: „Az erdélyiség jellegzetessége Nagy István festészetében.

Meghívó: a Magyar Művészeti Galéria, Baja Város Tanácsa a Fegyveres Erők Klubja, a Nagy István Emlékbizottsága.

Herdt, J. D., rajzoló II. 218.

Hervath Ferenc

Szerepel a VI. kér. művészek

lásztatón

Magyarró 1970 XI. 27

Hercsuth György

A lo. sorszámú terv /Gyulay Judit - Hercsuth György/ az alábbi pályázaton V. dijban részesült /ismertetés, képpel/:

Városy Rötez: A szolnoki tanácsi vezető egészségügyi központ tervpályázata 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

Herczuth György

az alábbi pályázaton 40.000 forintos megvételben részesült 11 sz. pályamű egyik szerzője.

Bakos Béla: Gyógyfürdőszállók és gyógyfürdők tervpályázata, 1970. - Magyar Építőművészet, 1970.6.sz. 7-14. l.

Hercsuth György

az alábbi pályázaton rangsorolás nélkül megosztott első dijat /5o.5oo Ft/ nyert 8. sz. pályaterv szerzője.

Hofer Miklós: Szombathelyi városháza tervpályázata 1
197o. - Magyar Építőművészet, 1971. 2.sz. 2-8. l.

Herczeth György
építész

A Szombathelyi Városháza tervpályázaton 50.000 Ft díjban részesült Herczeth György.

Vidos Zoltán: A Szombathelyen létesítendő . . .
Művészet, 1972. február – 26 oldal

Heresuth György

építészmernök, oklevelét 1969-ben nyerte el. Terve: kombathelyi városháza.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállítása. Budapest, 1972

138

HERCSUT János lakatos. Egerben 1818-45, között a városi adókönyvekben találkozunk nevével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Hercsut János, lakatos

Egerben az 1818-45 körökki adóösszeírásokban szerepel.

Heves megye müemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarorsuág müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 339. old.

Horvath Ferenc

Szerepel a VI. ker. művéred

Kárlatán (1970 XI.)

Meghívó

HERCSUTH Ferenc festő

FELEDY Balázs: Hercsuth Ferenc festészete. =
Művészet és barátai, II.évf.2.sz. 1992 8.p. és ill.

Bogdány Jakab, csendéletfestő

A *Magyar Művészeti Írások* második kötetét
csendéletfestőről, Bogdány Jakabról.[1] 6 Bogdány
sen született 1600-ban, vajmi kevés köze volt Mag
némi Jelky András-szerű kalandvágy, de lehet az i
hajtották külföldre. Mindez azonban puszta felte
gyér adataink vannak. Tudjuk azonban, hogy járt
s Londonban halt meg 1724-ben angol állampol
Angliára esik, s ott elég jó hírnévre vergődött a k
volt az első magyarországi származású festő, aki
jául, s csak jó száz évvel később találunk Londonb
Károlyt, s őt ugyancsak az angol főnemesség karo

Bogdány csendéleteket festett főként a hollan
mas, harmad-, vagy legjobb esetben másodrend
az isteni szikra, azonban jól ismerte képessége kö
mert erején felül. Állandóan azon a határon le

Hercsuth Ferenc

A XXIV. országos kiállításon szerepel műve: szentendrei sikátora.

(említve)

Losonci Miklós: Országos vasutas képzőművészeti kiállítás.

Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 11,

Herdó Pál ötvös

a fiatal képzőművészek januári tárlatan szerepelni fognak ötvös-munkái.

Fókus, 1973. XII. 23.

Herdó Pál

a MOM Művelődési Központ képzőművészeti köre tagja a művészeti köre tagjainak kiállításán szerepelnek művei.

Fókusz, 1974. jún. 3.

MDK

Herdt

Gr.Montecuccoli Rajmond, rézm.

Tört.,Képcs. graf. kiáll. 19o7. 51-52 l.

Abauj-Zemplén megyében. Müemlékei kö-
pkori eredetü, egyemeletes téglalp a-
arkán körbástyával, néhány kisebb tol-
épült ki. —

Herdt Imre épitómester

Jánszky tervei alapjan a Benczur mauzoleumot Herdt épitette.180 millió több költség volt, Herdt ezért perelte Jánszkyt, de a bíróság elutasitotta az épitómester keresetét.

Cikk: Százhetvenmilliós pör indult meg Benczur Gyula mauzoleuma miatt.

Az Ujság, 1927.apr.3.

MDK

Herdt J.D. rajzoló

Montecuccoli Rajmond tábornagy /+1680/ arcképe.

Harsányi, 17.1.

Hordtner

építész

Lásd: Halmay Andor

D

HERDY BÉLA
OKL. ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

Groma

Budapest.1937.junius hó 9.-én.I
iványi Gyuláné s.k."

A magam részéről kijelente
fogom festetni és a konyhában a
használt takaréktüzhelyt fogok
50 P.-t átvettem és azt tisztel

Budapest.1937.évi junius hó 9.-

Telje

Herec-vár,

Oltszemi

Háromszék

l. Gaáli I. No l.

Herecz-vára

(ugom)

Oltszem és Málnás

között

Kővári Erdépeml.

54. l.

Tordai Magyar Védő-Egyesület

VII. 274, 275.

Heredi rk. plébánia templom

(Nográd vm)

XVIII. 7.

lásd

Chobotvác 182. l.

Herédi Csuka Anna
varrónő

M.D.f

Jászdózsán a századfordulón élt
és a népviseleti darabokat készítette

Erdei Sándor: A jászdózsai népviselet
Jászkunság, 1956. augusztus III. évf. 4 szám

Heredi Gula Rozika

M.D.K.

varronô

Jászdózsan a száradfordulton elt
és népi viseletti darabokat készített

Erdész Sándor: A jászdózsai népé viselet
Jászkunság, 1956. augusztus. III. évf, 4 szám.

Herédi István

tervezte 1957-ben u 20 cm. átmérőjű kerek teritőt. A kiskunhalasi csipkehoz tulajdona. 55 p. reprodukció.

Jonó Ákos-Vorák József: Halasi csipke, Kiskunhalas, 1969 65 l.

1999. május. Herédi Sándor

XIII. KERÜLETI

RNÖ

AZ ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kerületünk idős polgárai közt szerencsénkre élnek emberek, akiket meglátogathatunk és kérdezhetünk; van miről mesélniük, van mit felmutatniuk, egyéniségük varázsa alól nem vonhatjuk ki magunkat. Herédi Sándor közülük való. Nyolcvanhat év nyomja a vállát.

(Cikkünk a 13. oldalon)

Megörökítette az eltűnt Angyalföldet és Tripoliszt

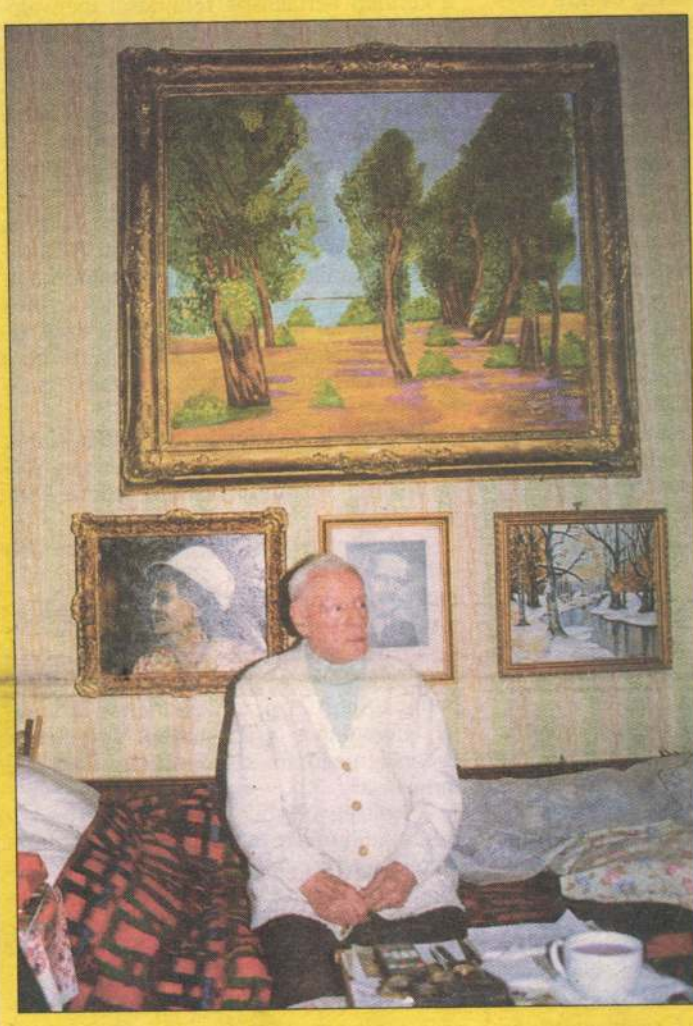

Szeretettel
Hirnök olvasóinak
Herédi Sándor

helyzetének megismerésére. A vezetők támogatták kíváncsiskodásomat, úgy tapasztaltam, nincs titkolni valójuk a nyilvánosság elől.

Gorál Barbara fiatal, bájos pszichológus, otthonvezető (a lenti képen) tájékoztatott munkájukról.

(Folytatás a 9. oldalon)

1931-ben az akkori Dagály strandon

iztonságban, takarékosan

kerületi költségvetés '99

képviselő-testület el-
t 1999. évi közel 10
sszegű költségvetését.
ás főbb irányvonalait
k megfelelően a biz-
natos feladatellátást
ndolt terv szerint gaz-
ület, 1999-ben is.
a központi költségve-
ett összege 1768 mil-
s bevételnek mintegy
ntős forrásként szere-
atóan 1450 millió fo-
emélyi jövedelemadó,
ízési adó, a 900 millió
yi építmény- és telek-

telek összességükben
adják meg az 1998-ra
rányzottat. A működ-
e, felújításra csökke-
tős összegeket fordít-
ly eredmény, hogy a
élkül gazdálkodhat –
t hosszú évekre elvo-
esztés csapdáját.
ználásánál elsődlege-
zat feladatainak ellá-
Az 1999-re tervezett
kerület oktatási, szo-
gyi intézményeiben
z az elmúlt évhez ké-
edést jelent.
unkálatokra, amelyek
i, higiénés és üzemel-
ák megoldását jelen-
nt áll rendelkezésre.
forint biztosítja az in-
adatainak ellátását, a
k, elöregedett víz- és
ndbetételét. 342 mil-
y megkezdett rekon-
a (Dózsa György Úti
ssák Lajos Gimnázi-
szakorvosi rendelő
ak megvalósítására
vös József Általános
utcai háziorvosi ren-

forinttal segítik a rászoruló kerületi lakosokat.

Az egészségügyi ellátás finanszírozásának fontos eleme az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által biztosított támogatás, amely 1998-ban 389 millió forint volt, s ez évben az új szerződéskötések alapján várhatóan növekedni fog, valamint az önkormányzat 188 milliós nagyságú támogatása. Örvendetes tény, hogy az önkormányzati támogatás 24%-kal magasabb a tavalyinál, növekvő összegből gazdálkodhatnak. Az összegnek mintegy harmada gyarapítja fejlesztési és állagmegóvási kiadásként a kerületi egészségügyi intézményeket.

A kommunális feladatokra 165 millió forintot biztosít a költségvetés. Ebből az összegből elsődlegesen az út- és parkfenntartás állagmegóvási és balesetmegelőzési feladatait kell ellátni, de folytatódnak a felújítások is.

Fontosságának megfelelően jelentős, 600 millió forintos keretből gazdálkodhat a kerületi bérlakások felújítását megvalósító ez évi program. Az összeg 50%-a a lakások és helyiségek bérleti díjaihoz, hasznosításához kapcsolódó bevételekből származik – amelyből a kerület önállóan kezdi meg tömbrehabilitációs programját – a másik felét önkormányzati támogatás biztosítja.

Jogos igény a közbiztonság javítása, amelynek érdekében a Budapesti Rendőrfőkapitányság XIII. kerületi rendőrkapitányságának támogatása az előző évinek duplájára, 24 millió forintra nőtt, ezen kívül új elemként került a költségvetésbe a közterület-felügyelet és a polgárőrség támogatása.

A kerületi kisebbségi önkormányzatok támogatására 18 millió, az alapítványokéra pedig 12,6 millió forintot szán a költségvetés.

A fenti ismertetett kiemelt célok mellett néhány példa azokra a feladatokra, melyekre szintén gondoltak az idei költségvetés összeállításakor: a közkedvelt kerületi

újság, a Hírnök megjelentetése, közhasznú foglalkoztatás, a Láng Művelődési Központ és Sporttelep, a Szabó Ervin Könyvtár, valamint a XIII. kerületi gyermekek egészségmegőrző szűrőprogramjának támogatása.

A költségvetésben 350 millió forint került elkülönítésre a kerületi közalkalmazottak 1999. évi bérfejlesztésével összefüggő kiadásokra. Így lehetséges a pedagógusok kötelező béremelésének és az azzal összefüggő egyéb juttatásainak összegén felül az egyéb közalkalmazotti munkakörökben (oktatási intézmények gazdasági területén, szociális és egészségügyi ágazatban) foglalkoztatottak 13%-os bérfejlesztése.

Az elfogadott költségvetés takarékos, átgondolt, az elmúlt évekhez hasonlóan biztonságos, hitelfelvételt nem igénylő gazdálkodás megvalósítását teszi lehetővé a kerület számára.

sszú távú előrelátás kerületi egészségügyben

XIII. kerületének képári ülésén elfogadta a koncepcióját. Az előalmazta, hogy az önyben előírt és vállalt éből adódó – feladanni. Célja, hogy a kegészségügyi ellátását vonalú szolgáltatást zakma számára persyan egységes önkorgyi rendszert kíván ljes körű alapellátást, egfelelő mennyiségi zakellátást nyújt a laós tevékenységet bőységet mutat és piaci osítja az önkormány-

kítása során a képvibe vette az egészségyásoló politikai, jogi, t; a kerület lakossáállapotát, megbetegeületi egészségügyi el- jelenlegi állapotát,

mazza a fejlesztési krét feladatokat is. ellátáson belül a hánekorvosi, a fogorvosi és a szakorvosi ellátás teendőit. Kijelöli a prevenció, a foglalkoztatás-egészségügy, a házi szakápolás, valamint az ügyeleti szolgálat területén végzendő feladatait.

A koncepció szükségesnek tartja – többek között – a Gyöngyösi úti konténerrendelő kiváltását, az alapellátásban, illetve a fogorvosi ellátásban a teljes körű privatizációra való felkészülést, a gyermekfogszabályzás beindítását, a Visegrádi utcai szakrendelő felújításának folytatását. A szakrendelésen meg kell szüntetni a zsúfoltságot és a várólista gyakorlatát, biztosítani az EKG 12 órás működtetését. Mérlegeli az egynapos sebészet bevezetését.

A koncepció megfogalmazza, hogy a prevenció kiemelt figyelmet igényel: az önkormányzat támogatja mindazon egészségmegőrző kezdeményezést, amely a lakosság egészségi állapotának feltárására, javítására szolgál. Ezen belül az eddigi diagnosztikai tevékenység mellett tervezi a Visegrádi utcai rendelőben a mammográfiai szűrés megindítását. Fontosnak tartja, hogy beinduljon a gyermekek egészségmegőrző szűrőprogamja, amelyet figyelemmel kell kísérni. Szükségesnek tartja támogatni az iskolaorvosi, védőnői munkát, és erősíteni az iskolaorvos, ifjúsági orvos, védőnő és a tantestület közötti munkakapcsolatot.

Megörökítette az eltűnt Angyalföldet és Tripoliszt

Herédi Sándor termékeny élete

(Folytatás az 1. oldalról)

– Az a különös – mondja Herédi Sándor, amikor a lakásában elhelyezkedem –, hogy én kilencvennégy év emlékének a megőrzésével tartozom. A szüleim 1905-ben költöztek Szolnokról Angyalföldre, amely akkor Pest távoli külterülete volt. Én már ide születtem, de mintha a családom rámbízta volna e táj szeretetét, azóta is figyelem a felmérhetetlen változásait, s amióta csak kézbe tudtam fogni a ceruzát, a tollat, az ecsetet, hajt belülről megörökítésének édes kényszere.

Vannak rá tanúi. Az otthonának falait elborító festményei, grafikái, toll- és ceruzarajzai. Még a szobák zugaiba, sarkaiba, a szekrények tetejére is jut belőlük. S közöttük akad számos olyan városkép, utcarészlet, tájábrázolás, amely eredetijének felleléséért hiába járnánk be már a kerület utcáit, rég eltüntette az idő, a haladás szele.

– Ön ílymódon krónikás is, hovatovább egy évszázad feltérképezője. Forma szerint nem művész, a munkái, amennyire tudom, mégis megjárták a világot.

– Kanadától Japánig megtalálhatók a képeim. Valahogy mindenütt megtetszettek a magyaros motívumaim. A japánok különösen a napraforgóimat szerették. De legbüszkébb a már eltűnt világot megragadó angyalföldi és tripoliszi tájképeimre vagyok. Közülük tizenkettőt az Angyalföldi Helytörténeti Gyűjteménynek ajándékoztam.

– Bízhatunk benne, hogy alkalomadtán kiállítják?

– Nem tudom. Én ma már nehezen mozgok. Rászorulok a végtelenül szeretetreméltó feleségem segítségére. De nem mindig volt így. Nézze meg ezt az 1931-ben, a mai Dagály fürdő helyén volt forrásnál rólam készült fényképet.

– Ritkán láthatóan megformált testű dalia volt.

– Tornáztam, atletizáltam, birkóztam. Voltam Budapest százméteres futóbajnoka. Győztem Észak-Magyarország síbajnokságán. E fotó készülésének az évében én nyitottam meg a mátraházai lesiklópályát. Akkor is csak egy kanadai tudott megelőzni. De ez nálunk családi vonás. A bátyám is magas szinten birkózott többek közt a világhírű Maturával. A másik bátyám egy egész susztermühely felszerelést hagyott a szakmai múzeumra. Különben tízen voltunk testvérek. Ma már én vagyok itt belőlük egyedül. Ezért beszélhetek rámbízott családi örökségről. Más nem marad, aki hírül adná, hogy Angyalföld tősgyökeres gyermekei vagyunk, ha vidékről származtunk is, és ha ma már én a feleségemmel újlipótvárosi lakos is vagyok.

– Hol laktak Angyalföldön?

– A Csongor utca 24-ben a II. emelet 49-ben, 66 lakás volt benne. Én ott születtem. A háztulajdonos egy rendőrkapitány volt, a házmester egy rendőrőrmester.

Lebontják Tripolisz régi házait – Herédi Sándor akvarellje

– Elképzelhető, milyen rend volt a házban.

– Azt nem mondanám. Sok volt a gyerek. A Csongor utca akkor hosszabb volt, kiment a Váci útig. Különben a Gömb utcáig homokos volt a vidék és a Hungária út tájékán bolgár kertészet terült el. A házunk elé én ültettem el két akácfát, amikor megnőttek, beárnyékolták a házat. Tíz évvel ezelőtt, amikor arrafelé jártam, még ott állt a helyén a két fa. A Teve utcában az Ólomgyár működött és a Magyar–Belga Vasgyár vaskalapácsai remegtették naphosszat a mi házunkat is. Csoda, hogy kibírta.

– Mikortól jelentkezett a festői tehetsége?

– Korán. A Váci út 57-ben végeztem el az óvodát és az elemit, a mai József Attila Színház helyén akkor egy emelet mélységben egy városi lakóház állt. Gyuri bátyám kezdett el engem rajzra tanítani és nyolcéves koromban ő vitt el Ék Sándor festőművészhez, akinek a Lehel téren volt rajziskolája, később Koffán Károly lett a tanárom a nyomdászok Gutenberg Otthonában. Ő mindig azzal dicsérte meg a rajzaimat, hogy egyáltalán nem korrigálta. Minthogy már akkoriban is nagy bontások folytak Angyalföldön, szenvedélyemmé vált, hogy sorra lefestettem a lebontásra váró házait. Néha elkalandoztam távolabbra is, vonzottak az eltüntetésre ítélt Tabán öreg épületei is. Sikerült munkámnak mondják a Hadnagy utca 10-ről készült képemet. Láthatja, ha csak itt nálam körülnéz, mennyit dolgozhattam, pedig csak a háború idején, amikor katona voltam, eltűnt vagy ezer képem.

– Minek köszönheti a szorgalmán kívül ezt a termékenységet?

– A Magyar Postának. Náluk dolgoztam, s ők mindig adtak hozzá időt és buzdítást, hogy előrehaladjak a festészetben és a sportban. És köszönöm, hogy itt a kerületben is megbecsülnek egy idősödő szemtanút és krónikást azzal, hogy nem feledkeznek meg róla.

S. Gy.

Szombaton is lehet jó az iskolában

Februárban iskolanapot tartottak a Fiastyúk Általános Iskolában. Egy szombati délelőtt a tanulók szülőkkel és testvérekkel az iskola kapuja előtt gyülekeztek. Végre kinyitották az iskolát, és a lelkes embersereg betódult az épületbe. A móka és a játék egész nap tartott, tanárok, szülők, diákok együtt szórakoztak. Az iskolanap annyira tetszett a gyerekeknek, hogy azóta is várják, melyik szombaton nyílik ki újra a suli kapuja. Az iskoláról és a sulinap-rendezvénysorozatról beszélgetek Tamasi Istvánnéval, a Fiastyúk Általános Iskola igazgatójával, és Timárné Sárosi Katalinnal, az igazgató helyettesével.

– *Hogyan jött az ötlet, hogy egy iskolanap-rendezvénysorozatot szervezzenek?* – kérdezem.

– Fontosnak tartjuk, hogy minél gazdagabb programot alakítsunk ki az ide járó gyerekek számára. Tavaly találtunk egy olyan pályázatot, amelyet a Pro Scolis Urbis Közalapítvány írt ki. Olyan programmal lehetett rá pályázni, amely az ide járó gyerekeknek lehetőséget ad arra, hogy még jobban kötődjenek az iskolához. A tantestület megpályázta ezt a lehetőséget, és nyertünk vele százezer forintot, amelyet ebben a tanévben használhatunk fel. Pályázatunk témája a hátrányos helyzetű családok hétvégi, szabadidős programjának gazdagítása, népi hagyományok és mesterségek megismerése, illetve a művelődési hátrányok csökkentése volt. Az ide járó gyerekek, illetve ezek családjainak 20–30 százaléka hátrányos helyzetű, nem igazán engedhetik meg maguknak a rendszeres kulturális szórakozási lehetőségeket. A pályázaton nyert pénz öt iskolanapon szeretnénk elkölteni. Az ilyen iskolanapokat általában valamilyen évszakhoz, vagy ünnephez kötjük. Az első alkalom a télapóünnepség környékén volt, a másodikat február közepén rendeztük. Március 6-án lesz a következő rendezvényünk. – Áprilisban pedig lesz egy sportnapunk – folytatja az igazgató-helyettesnő –, májusban meg egy záró partit tartunk, óriás társasjáték, drámajáték, számítógép, a könyvtár – német tagozatos iskola lévén – német nyelvű mesefilm, daltanulás várja diákjainkat. De leendő elsőseinket és szüleiket játékos programokkal várják a tanítónénik is. A programok előkészítésében és lebonyolításában egész tantestületünk részt vesz. Eddigi rendezvényeink után csak jó tapasztalataink vannak. Alkalmanként körülbelül 100–130 gyerek jön el, és sokan a szülőket is elhoznak magukkal. Programjaink nagy sikert arattak a gyerekek körében, amit az is bizonyít, hogy miután egyik szombaton megtartottuk a télapós rendezvényt, a következő szombaton újra az iskola előtt csoportosultak a gyerekek. Úgy gondolták, hogy ezentúl minden hétvége ilyen kellemesen, játékosan telik majd el. Ezeken az iskolanapokon általában agyagozni, ajándéktárgyakat készíteni, fánkot sütni, táncolni szoktunk, és most a farsang alkalmából arcfestés is volt.

És kell hozzá egy kis kézügyesség meg egy huncut mosoly

– *Miért ezeket a programokat választották? Vannak ilyen típusú szakkörök az iskolában?*

– Van egy színjátszó- és dráma szakkörünk, egy rajzszakkörünk – mondja Tamasiné –, amely nagyon eredményes és nagyon sok gyerek jár oda, van önművelő szakkörünk, ahol múzeumokat, kiállításokat néznek meg a gyerekek, és sokan kerámiáznak (ovisok is). Végül is ezek a lehetőségek a mindennapokban is adottak, a rendezvény különlegessége abból áll, hogy egy külön napon, szombaton tartjuk a foglalkozásokat. A gyerekekkel szülők is eljöhetnek, megnézhetik mit csinálunk, sőt nem egy apuka ugyanolyan buzgalommal készítette az agyagfiguráit, mint a mellette ülő gyerekek. Az anyukákat pedig általában a táncházban, vagy az arcfestésen lehetett megtalálni. Felbuzdulva azon, hogy

HÉREG (komárom)

R. K. TEMPLOM épült 1737-ben.

Vértes ?

REF. TEMPLOM épült 1787-ben.

Hérég

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ORSZÁG VILÁG

1966 AUG 2

Az átadási ünnepségen megjelent Ferdynand Herek művelődésügyi miniszterhelyettes, Bölcskey József, a varsói magyar nagykövetség titkára és Mieczyslaw Wewiórski, a varsói Magyar Kulturális Intézet igazgatója. Képünkön: népviseletbe öltözött lipceiek veszik át az ajándékot (Fotó — CAF)

Magyar művész ajándéka egy lengyel iskolának

Szokatlan ünnepség volt nemrég a lengyelországi Lipce egyik iskolájában. Szlovák György grafikusművész ajándékát — Reymont »Parasztok« c. regénye nyomán készült grafikáit — adták át az iskola növendékeinek és tanárainak.

Hogyan kerültek a rajzok ebbe az iskolába?

1965. márciusában volt Szlovák György kiállítása a budapesti Lengyel Kultúra termében. A Reymont »Parasztok« c. regénye ihlette grafikákat decemberben Varsóban is kiállították, a Nemzetközi Sajtóklubban. A lengyel sajtó igen meleg hangon írt a kiállításról; tizenkét lap (Trybuna Ludu, Oziernik Wieczorny, stb.) foglalkozott vele több alkalommal is. A lapok megemlítették, hogy a regény hatására egyetlen lendülettel, egy hónap alatt készült el a kiállítás anyaga. »Olyan elemeket talált nagy regényünkben, melyeket mi nem vettünk észre, őreá viszont legerősebben hatottak és így meglepő, egyben megható ciklust alkotott . . .« — írta egyik méltatója. — A lengyelországi kiállításon jelen volt a művész, Szlovák György is, s kiállított műveinek nagy részét felajánlotta a Reymont nevét viselő lipcei iskolának. — Miért?

— Mert boldoggá tett, hogy Lengyelországban olyan nagy megértéssel fogadták munkáimat . . . — mondta Szlovák György.

—thi

SMÉT
ZTOLÁNYI

kialudtak, a
pei pihenni
ben kezdtek
ár csak az
ak. Néhány
készen áll
nyi-film: az
endező, Ra-
sikerű „Pa-
munkája-
feladatra,

HERZOG L. gyűjt

B. MHB-A No. 11. 197

COROT KÉPEI MAGYARORSZÁGON

A Szépművészeti Múzeum modern külföldi gyűjteménye nem nagy, de oly fontos alkotásokat is őriz, mint Courbet ifjúkori főműve, a Birkózók, vagy Manet Hölgy legyezővel című képe. A gyűjtemény Corot esetében oly szerencsés, hogy három különböző oldaláról mutathatja be a XIX. századi francia piktúra e vonzó mesterét.

Időrendben első műve, az Itáliai emlék (50. kép) 1916-ban került a múzeumba. Heinemann müncheni műkereskedőtől vásárolta Petrovics Elek, a múzeum akkori főigazgatója, mint a mester működésének első feléből, 1840 tájáról való jellemző alkotását. Robaut hatalmas oeuvre-katalógusában a 646. számot kapta. 1904-ben még a Forbes-gyűjteményben volt.[1] A kisméretű (36×27 cm) kép előterében, tó partján, melyből csak kis sáv látszik, mint színpadi kulissza, magas törzsű, kerek lombkoronás fák emelkednek : középen és jobbra egy csoport, balról egy magányos, vastagabb fatörzs festői vonalban görbül középre. Elöl a tó partján élénken, bátor foltokkal odavetett kis alak lehajolva belenyúl a vízbe, a középső facsoport alatt két másik, közülük a jobboldali készül a fára mászni. A fák törzsei között magas tájszínpadra látunk, melyet jobbra egy kupolás, és egy nagytömegű, tornyos épületből álló csoport zár le.

A képecske kis mérete és a tájat alkotó kevés motívum ellenére is sejteti a szálakat, melyek a mester művészetét, aki maga is még a XVIII. század végén született, a klasszikus francia tájképfestészet hagyományaihoz fűzik. A kompozíció tagolása, ünnepélyessége mentes még a későbbi Corot-tájak bensőséges hangulatától, mely a barbizoni tájfestők rokonává teszi. A kép témája, az olasz táj pedig a francia művészek hagyományos Itáliába zarándoklására utal. Ez az út azonban a XIX. századi művészek közül már csak nála lényeges motívum.

Az Itáliai emléket Robaut az 1845—50 közötti időre datálta, mely azt jelentené, hogy valóban „emlék", vagyis régebbi vázlat, vagy csak egyszerűen emlék alapján visszaálmodott képe egy olasz tájnak, ahol a művész valaha járt, s amilyet valóban festett élete végéig.

E viszonylag kései datálásnak ellentmond a legkorábbi olasz vedutákkal rokon, még rajzos, kontúros klasszicista felfogás és a puha, de plasztikus felületkezelés, különösen a kép hátterében. A kérdés eldöntését némiképpen elősegítheti az ábrázolt vidék meghatározása, melyet a háttérben látható épületcsoport segítségével kísérelünk meg. Három olaszországi útja közül az első kettő lépésről lépésre követhető, nemcsak az ott készült képek, hanem levelek és feljegyzések alapján is. A középső (1834-ben) a mi szempontunkból elesik, mert ekkor Firenzében, Genuá-

[1] Souvenir d'Italie vagy Les chercheurs de nids. o. v. 36×27 cm. Ltsz. 364. B. Robaut, A.: L' oeuvre de Corot. II. Paris, 1905. 646. sz. — Külföldi mesterek a XIX—XX. századból. Szépművészeti Múzeum. Budapest, 1956. Kat. 19. sz.

rejtve, más, Bernardo Strozzi által festett képeken is — legalábbis részleteiben — megtalálható. Így talán ugyanazzal a modellel állunk szemben a berlini „Judit" (48. kép) és a velencei „Madonna della pappa" Máriájának esetében. A szemöldökvonallal összekötött orr, az orr hangsúlyozott háromszögszerű hegyben való végződése, a kerekre duzzadt meleg száj az „Alvó leány" arcával közeli hasonlóságot mutat.

Feltűnően a mester festésmódjára emlékeztetnek a leány kezének puha, életszerűen megformált ujjai,[28] a mester más nőalakjainál gyakran előforduló szegletes köves gyűrű a leány kisujján, főként pedig az arcon elhelyezett vöröses színfoltok és a fények feltűnő villódzása a fiatal leány szempilláján, homlokán és orrán. Strozzi más műveit vizsgálva, kitűnik, hogy a kissé ötletszerűen, néhol indokolatlanul elhelyezett vöröses fényfoltok a mester csaknem valamennyi művén fellelhetők és igen sokszor segítették már elő a helyes attribuciót a mester más képeinél is. Ebben az esetben is hozzájárultak ahhoz, hogy a genova—velencei művész érett korszakának egyik legelragadóbb portrészerű ábrázolásával kíséreljük meg gazdagítani Bernardo Strozzi oeuvre-jét.

TAKÁCS MARIANNE

[28] Vö. 59. kép. Kéztanulmányok a firenzei Uffizi rajzgyűjteményéből.

ban, Velencében járva kizárólag városi veduták jelzik útját. Első ízben (1825—1828 között) Rómában és főleg Róma környékén, az Albanói hegység festői tavai mellett dolgozott, s ide, Ariccia, Castellanea, Nemi vidékére tért vissza, rövid időre 1843-ban, utolsó olasz útja alkalmával. Ennek a tájnak motívumai ismerhetők fel a múzeum képén is.

A Rómakörnyéki képek hátterében gyakran feltűnik egy-egy kupolás épület, közöttük természetesen a San Pietro uralkodó kupolája is. Corot számára azonban az Ariccia-beli templom a legkedvesebb, Bernini egyik legnagyobb építészeti remeke, melyet kupolájával és finom arányú tornyaival gyakran rajzolt és festett. Egy másik centrális-kupolás templomot emelt Bernini a közeli Castelgandolfóban. Ez a San Tommaso da Villanova, a mellette emelkedő tornyos pápai nyaralóval együtt látható szerintünk az Itáliai emlék hátterében, mely így Castelgandolfo környékét ábrázolja, előtérben az Albanói tó szélével.[2] Ezt megerősíti a Souvenir de Castelgandolfo, egy 1865—68 között készült tájkép a Louvre-ban, mely óriási, rezegni látszó, áttetsző lombozatú fáival és a fa tövében ülő apró, fuvolázó pásztorfiúval a mester késői tájképfestészetét képviseli. A kép hátterében balról, tükörképszerűen és kissé széthúzva ott találjuk a kupolás templomból és tornyos kastélyból álló, jellegzetes körvonalú épületcsoportot (Robaut, 1265).

Az ábrázolt táj tehát az Albanói hegység egy része, ahol különösen első itáliai tartózkodása alatt sokat dolgozott. A festésmódon és az említett stílussajátosságokon kívül e korai időre, 1826—27 körülre teszi még a képet az épületcsoport viszonylag közeli és tömegében igen konkrét megfestése, a fák lombjának egységes sötét árnyékként történő ábrázolása és a kis, pirossapkás halászó alak a tó szélében, mely csaknem azonosan ismétlődik a Nemi tó mellett ebben az időben készült Rákhalászon (Robaut, 165).

Egy évvel korábban, mint az előbbi, 1915-ben került a múzeum tulajdonába, szintén műkereskedelemből az 1872-ben festett Coubroni emlék (51. kép), eredetileg Dutilleux, Corot barátja gyűjteményének egy darabja.[3] Fátyolos fakoronáival, levegős tágasságával és a tájba meghitten beolvadó alakocskáival, már a jellegzetes, érzelmes hangulatú tájakra példa, s ilyenként igen korán reprodukálták.[4]

A Modern Külföldi Osztály 1956-ban rajzokkal, grafikákkal és néhány szoborral együtt ideiglenes kiállítás keretében mutatta be legszebb anyagát : ez alkalommal került sor a Corot-képek restaurálására, letisztítására. A képek restaurálását Sárdy Brutus végezte igen gondosan. A sárgás firniszréteg eltávolítása különösen a Coubroni emléken hozta jólesően napvilágra a kéknek és finom gyöngyházas szürkének árnyalatait és a korábban teljesen elmosódottnak tűnő háttér részletgazdagságát. A kép igen vékony réteggel festett, ellentétben az előbbi pasztózus olasz tájképpel, s középtájt, a felső festékréteg alól áttetsző vékony fatörzsek árulkodnak arról, hogy eredetileg a vásznon más kompozíciót kezdett a mester.

Corot, kinek művészetében intenzíven élt a megelőző század francia művészetének hagyománya, a klasszicizmusnak Ingres képviselte más szólamú, stilizáltabb iránya és a Delacroix-i romantika két ellentétes pólusa között haladt. A barbizoni

[2] A hely meghatározásához nyújtott szíves segítségért ezúton mondok köszönetet Alessandro Alessandrininek (Róma), az olasz—magyar barátság régi ápolójának.

[3] Souvenir de Coubron, o. v. 46×50 cm. Ltsz. 362. B. — Robaut: 2094. sz. Szintén Petrovics Elek vásárolta Bernheim J. & C. cégtől. Külföldi mesterek, stb. Kat. 20. sz.

[4] Roger-Milès, L.: Corot. Paris, é. n. képe 16. lap után. A közölt rajzon, melyet Edmon Yon készített a festmény után, hiányzik a fák alatt jobbról levő alakocska és balról a csónak.

bensőséges természetfestésen túl, kései alakos képeinek tömegszerűségével és tónusosságával művészete Cézanne-t megelőző lépésnek tűnik.

Harmadik képe, a feketébe ágyazott súlyos kék és vörös tónusokkal festett Margarétás nő 1868—70 között készült (52. kép). A befejezetlen és szignálatlan képet barátjának, Gaspard Lacroix-nak ajándékozta, ki 1879-ben eladta Dollfus gyűjteményébe, ahonnan Herzog Lipóthoz került. Tőle került 1946-ban a múzeumba.[5] A kép, melynek ábrázoltját nem ismerjük, különös átmenet a portré és a lenyűgözötten ábrándozással teli hangulat életképszerű megjelenítése között, de feltétlenül ez utóbbi a lényeges momentuma. A lazán hajába tűzött margaréta és a modern ruha, vázlatosan odavetett részleteivel semmi nyomát nem mutatja a biedermeieres stilizáltságnak, mely a korábbi, határozottabban portrészerű műveken apróbb részleteknél megcsillant még néha. A virág úgy hat a Margarétás nő hajában, mint egy Corot-i bőségistennő attributuma. Az egész kép megdöbbent szinte stílusnélküli közvetlenségével. A balkéz kifejező, tétován habozó mozdulatát, mellyel lustán kibontott hajához nyúl, már előbb is többször próbálta. Közvetlen előzmény, valószínűleg ugyanarról a modellről festve, a Fiatal nő rózsával (53. kép). A kép, a fejét kissé előrehajtó nő alakjából, ki jobbkezével a mellére tűzött rózsával babrál, kissé többet ábrázol a miénknél.[6] A Margarétás nő vállának ismét Cézanne-t idéző elrajzoltsága alig tűnik fel : a nézőt tökéletesen rabul ejti a vászon minden négyzetcentiméterét megtöltő erő és festői intenzitás.

Corot álmodozói között Femme à a la perle lehet a legszebb, kit bizonyára tudatosan festett a Mona Lisa tartásában. A mi képünk hangulata egy árnyalattal súlyosabb érzelmi csengésű, s mindkettőnél könnyedebb s talán finomkodóbb az Álmodozó Marietta, Mariette Gambey portréja. Ezt azért említjük a magyarországi Corot-képek seregszemléje alkalmából, mert egy ideig Magyarországon, Hatvany Ferenc gyűjteményében volt.[7]

Nem lenne felsorolásunk teljes, ha nem említenénk a múzeum letéti anyagában levő tájképet, mely Corot-i rekvizitumokból van összeállítva, hátterében, falvonulat előtt, laza lombozatú nagy fáival és előterében három alakból álló csoportjával. De az egésznek levegőtlen, szervetlen felépítése, a teljesen kulisszaként ható tömegnélküli épület és a füstszerű falombok annyi ürességről árulkodnak első pillantásra, ami nem teszi szükségessé a kép hamis voltának részletesebb bizonyítását.

KOVÁCS ÉVA

[5] La jeune femme à la marguerite. O. v. 76×55 cm. Ltsz. 501. B. — Robaut: 1429. sz. — Meyer-Graefe-nél, 1930-ban Berlinben megjelent munkájában tévesen, minta Dollfus-gyűjtemény darabja szerepel, noha akkor már Herzog Lipóté volt (CXIX. tábla). — Külföldi mesterek, stb. Kat. 21. sz.

[6] Jeune femme assise, la main dans ses cheveux. 46×38 cm. Hamburg, Kunsthalle. Robaut: 1421. sz. Meyer-Graefe: id. m. LXXXVIII.

[7] Genthon I.: Báró Hatvany Ferenc modern képgyűjteménye. Magyar Művészet XI. (1935) 16—17. l. — La songerie de Mariette, 81×65 cm. Robaut: 1563. sz.

Herel Jorg harangöntömester XVI.sz.

Erdély.

Arch.Sieb.1909.36.köt.318.l.

Herein Károly

mérnök, műszaki főtanácsos
a magasépítési osztályban-
Pesten

Később kerületi elöljáró
volt ugyanott.
Az 1860-as években birtokot
szerzett Kispesten. 1869-ben
az akkor még jóformán nép-
telen területet Herrich Ká-
roly szintén kispesti birtokosnak

Cikke: Kispest mezei
város. Az alábbi
szinben

Lad Pestszent

birtokáikat
parcellázták. Ekkor He-
rein K. készítette Kispest első
szabályozási tervét.
u. o. 16. l.

Az adatok a Cikkből vére.

Budapest, 1908. aug. 1

Báró Úr!

[illegible]ekőtágodat kérni,
a gyulafehérvári
[illegible] helyreállításának
magyarigeni kőtáll
(kettőezer) korona r

Ilerein Károly

teljes bő életrajza
szül. 1857. szept. 16. Pest
+ 1907. jul. 8. Zwittau-
Lad Pestszent

előtt a
rebogó
gyorsvo-
nathan

72, 73. l.

Kispest város utcát
nevezett el róla. A
cikk művészi munkás-
ságáról nem szól.

A törzskönyv fejére

vezetett nyilvántartások

jából van szerencsém a te

hogy az ott alkalmazásban le

/: tanárok :/, altisztek és

külön- külön a mellékelt

begyüjteni és azokat legk

ig a vezetésem alatt áll

veskedjék.-

Egyben megjegyzem, hog

litásához szükséges nyomta

rezhetők be.-

Budapest,

Ø

Herein Teréz

(Gyurkovics Józsefné)

Krétarajza Liszt

Ferencról 1873 nov.

kiállítva

Bartha Liszt

50 l.

THE TIMES
LITERARY
SUPPLEMENT

SUBSCRIPTION RATE 17/4 per annum

Subscriptions may be sent to any of the following agencies: PARIS (8, Rue Halévy (Opéra), Paris, 9e); COPENHAGEN (Ny Kongensgade 16a, Copenhagen K.); BERLIN (Buchhandlung Karl Buchholz, Leipzigerstrasse 119-120, Berlin, W.8); ROTTERDAM (Schiekade 182); AMSTERDAM (Singel 95)

Athenaeum, Budapest